Universidad de Deusto
Biblioteca

GUIDO
SUPER
DECRETALES

LUGDUNI 15[illegible]

34(093)
P 23 G

Est. 2
Plut. 1
Universidad de Puerto Rico
Biblioteca

Est. 74
Plút. H4

Est 2
Plut 4
Universidad de Deusto
Biblioteca

34 (093)
F 23 9

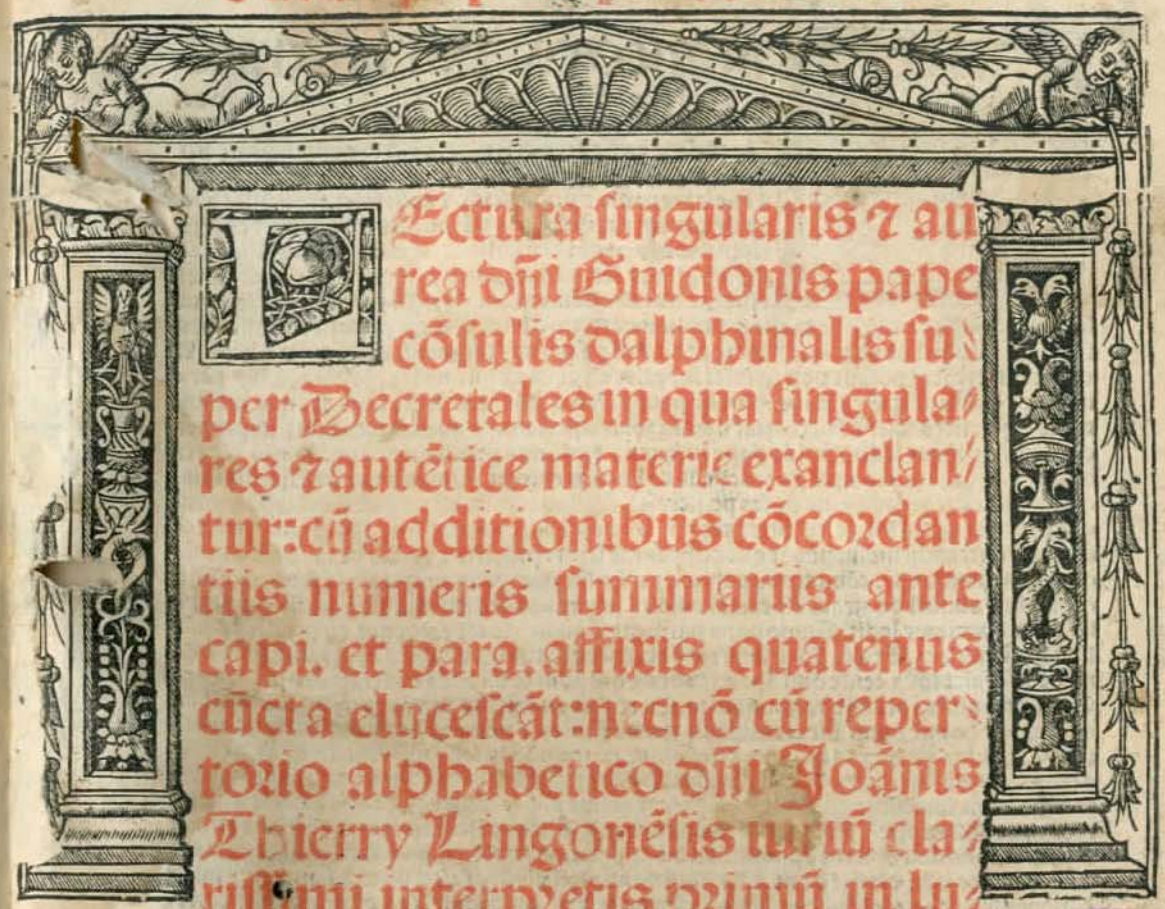

Lectura ſingularis 7 aurea dñi Guidonis pape cõſulis dalphinalis ſuper Decretales in qua ſingulares 7 autẽtice materie exanclantur: cũ additionibus cõcordantiis numeris ſummarijs ante capi. et para. affixis quatenus cũcta eluceſcãt: necnõ cũ repertorio alphabetico dñi Joãnis Thierry Lingonẽſis iurium clariſſimi interpretis primũ in lucem ſuũ ſortitur effectum.

Cum priuilegio regio

179884
EST. 20 PLUT. 4

Universidad de Deusto

Rancoys par la grace

de Dieu Roy de France au Senechal de Lyon bailly de Maſcon ou a ſon lieutenant. Salut. Noſtre ayme ⁊ feal Preſident en noſtre parlement de Bordeaux maiſtre Nicole boyer nous a faict dire ⁊ remõſtrer que par cy deuãt il auoit trauaille ⁊ prins peine ⁊ auſſi faict trauailler a reueoir corriger reduire par nõbre additionner ⁊ reperto riſer Guido pape: deſſus les decretales: lequel liure ledit ſuppliant feroyt voulentiers imprimer par Symon vincent libraire demourant en noſtre ville de Lyon pour le bien prouffit ⁊ vtilite de la choſe publique. attẽdu q̃ ledit Guido pape ne fuſt oncques imprime Mais il doubte que il ne ſe peult faire ſans noz congie: permiſſion et licence. A ceſte cauſe ledit expoſant nous a faict ſupplier ⁊ requerir que noſtre playſir ſoit luy permettre ⁊ auſſi audit Symon vincent de pouoyr faire imprimer ledit liure. Et que inhibitions ⁊ defences ſoient faictes par nous a toutes perſonnes quelcõques de ne imprimer ou faire imprimer ledit Guido pape iuſques a trois ans prochainemẽt venans a cõpter de la date que ſera acompli ⁊ paracheue de imprimer ledit Guido pape a ce q̃ ledit Vincent puiſſe eſtre recompenſe de ſes peines: ſaleres: labeurs: couſtz: ⁊ miſes qui luy conuiendra pour ce faire. ⁊ ſur ce luy ottroyer noz lettres a ce conuenables. Pourquoy nous ce conſidere attendu meſmement que ceſt pour le bien: prouffit ⁊ vtilite de la choſe publique vous mandons ⁊ cõmettons par ces preſentes que vous permettez ⁊ ſouffrez audit expoſant ⁊ auquel de grace eſpecial voulons par vous eſtre permis quil puiſſe ⁊ luy layſer faire imprimer ledit Guido pape par ledit Simon vincẽt toutes et quanteſfoys que bon luy ſemblera. Et a ce faire ſouffrir ⁊ obeir contraignez ⁊ faictes contraindre reaulment ⁊ de faict tous ceulx quil apartiendra ⁊ qui pource ſeront a contraindre par toutes voyes ⁊ manieres deuez ⁊ raiſonnables. En ce fait ou faiſant faire expreſſes inhibitions ⁊ defences de par nous ſur certaines ⁊ grans peines a nous appliquer ⁊ emende arbitraire a toutes manieres de gens de quelque eſtat ou cõdition quilz ſoyent: quilz ne ayẽt a imprimer ne faire imprimer ledit Guido pape en noſtre royaulme ne aultre part ſelon ladicte copie imprimer en icelluy noſtre royaulme vẽdre iuſques a ce que ledit temps de troys ans ſoit expire ⁊ paſſe. Et en cas de debat leſdictes cõtrainctes: inhibitions et defenſes tenans non obſtant oppoſitions ou appelations quelconques faictes aulx parties icelles ouyes bon ⁊ brief droit. Car ainſi nous plaiſt il eſtre faict. Nonobſtant auſſy quelconques lettres a ce cõtraires. Dõne a Lyon le. xvj. iour daouſt Lan de grace Mil. cccccx. ⁊ quinze. Et de noſtre regne le premier.

Par le roy a la relation du conſeil.

B. maillart.

Tabula alphabetica.

Index alphabeticus huius preſentis operis domini Guidonis pape ſuper libris decretaliũ vna cum numeris margi nem ipſius libri debite occupãtibus: nec non ſummarijs in ſummitate cuiuſlibet capituli additis.

De littera. A.

Absolutionem petens non eſt abſoluendus niſi preſtita ſufficiẽti cautione. fo.cxxxvij. col.iij. nu.3.

Absentans ſe iam cepto iudicio preſumitur ſe malicioſe abſentaſſe. folio.xvj. colũ.ij. nume.3.

Absentia dicitur eſſe quadruplex. folio xvj. col.iij. nume.5.

Actentata poſt appellationem legitime interpoſitam ſunt reuocanda. fo.cv. colũ.j. nume.1.

Acta facta coram arbitro mortuis teſtibus durant. fo.lvij. col.iij. nu.4.

Actus ſequẽs cõtrarius excuſationi declarat excuſationẽ iniuſtã. fo.cxxiiij. colũ.ij. nume.2.

Actor ſpecifice debet ꝓponere actiones ſuas. fo.lxxij. col.j. nu.2.

Acta arbitri ſunt in ſcriptis redigenda: fo.lvij. col.iij. nu.3.

Acquiſitum vndecũq; per monachos in vtilitatem monaſterij eſt conuertendũ. fo.xlij. col.iiij. nu.5.

Afflicto non danda eſt afflictio. fo.cxlix. colũ.iiij. nu.1.

Agentes ⁊ conſentientes pari pena puniũtur. fo.ix. col.ij. ver. tertio nota.

Alicuius iuris particularis conſueti patrono preſtari non preſtatur. fo.cxxvij. col.ij. nu.2.

Amicus poteſt tueri poſſeſſorẽ in poſſeſſione. fo.cxxxv. col.iiij. nu.3.

Anulos deferre nõ cõuenit niſi nuptis. fo.lxxxj. col.ij. nu.2.

Appellatione pendente ex vna cauſa poteſt appellãs cõueniri ex alia. fo.cxxxij. col.iij. nume.1.

Appellans ſi eſt negligens proſequi appellationem condẽnandus venit in expenſis. fo.cxxxviij. col.i. nu.2.

Appellans poteſt cogi ad ꝓſequendã appellationẽ. fo.cxxxviij. col.iij. nu.1.

Appellatio ſuſpendit pronunciatum. folio.lxxxviij. col.ij. nu.1.

Appellari an poſſit in abſentia iudicis. fo.cxxxv. col.iij. nu.3.

Appellario ſuſpendit iudicis iuriſditio. nem. fo.cxxxv. col.iiij. nu.2.

Approbandum eſt quod omnes tangit. fo.cxi. col.i. nu.2.

Appellari non poteſt a dicto teſtium. folio.xxi. col.ij. nu.4.

Appellare facto plus dicitur q̃ verbo. folio.cxlv. col.ij. nu.1.

Appellari poteſt a monitione iniuſta. folio.cxxxviij. col.iiij. nu.1.

Appellatio admittit a moleſtatione extraiudiciali. fo.cxxxix. col.iiij. nn.4.

Appellatio extraiudicialis per quã quis appellat ad curiam valet. fo.cxxxix. colũ.ij. nume.1.

Appellatio q̃re fuit inuenta. fo.lxxxviij. col.ij. nume.2.

Appellatio contra iuramentum an valeat. fo.cxxxvij. col.i. nu.1.

Appellãs ab ordinario de exceſſib⁹ poſtea perpetratis puniri debet per eum a quo appellauit. fo.cxxxvij. col.ij. nn.1.

Appellatio eſt licita propter denegatam inſtrumentoꝝ cõmuniũ editionem. folio.lxxvi. col.iij. nu.5.

Appellare particulariter propter abſolutionem expenſarum an ſit licitum. folio.cv. col.iiij. nu.5.

Appellatione interpoſita non ideo minus eſt ceſſandũ a correctione. fo. cxxx. col.iiij. nu.2. in fine.

Appellatio ab omni grauamine de futuro nõ adiuuat appellantem. fo.cxxxvi. col.ij. nume.1.

Appellatio dicitur fruſtratoria quando quis appellat contra ius. fo.cxxxviij. colũ.iiij. nu.2.

Appellatio ab interlocutoria non impedit appellationem a diffinitiua. fol. lv. col.i. nume.3.

Appellatio interpoſita poſt ſententiam interdum nõ adiuuat appellantem. fo. cxl. col.iij. nume.1.

Appellationẽ non ꝓſequens videtur illi tacite renũciare. fo.cxli. col.i. nu.1.

Appellatio eximit appellantem a iudicio iudicis a quo ſolum ꝓ illa cauſa. folio.cxxxvij. col.ij. nu.2.

Appellatio eſt licita ꝓpter non pmiſſam audientiã ad iudicẽ. fo.lv. col.i. nu.2.

Arbitratores an poſſint in cauſa laudi ſui ferre teſtimoniũ. fo.lxv. col.iij. nu.4.

Arbitrator in cauſa ꝓpria an quis eſſe poſſit. fo.xc. col.iij. nu.2.

Arbitrator cõtra preceptum dñi partes grauare nõ poteſt. fo.xc. col.iij. nu.1.

Arbitrator per viam ſententie non diffinit. fo.xci. col.i. nu.4.

Argumentũ de teſtamento ad reſcriptũ eſt validũ. fo.clxxvi. col.ij. nu.4.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula

Archiepiscopus impeditus consecrationem suffraganei alteri cũ archiepo cõmittere põt. fo. xlv. col. iij. nume. 1.
Archieps ex debito officij tenetur visitare suã ꝓuinciã. fo. cxv. col. iij. nume. 1.
Argumentũ a cõiter accidẽtibus est validũ in iure. fo. lxx. col. iij. nume. 1.
Argumentũ de matrimonio carnali ad spirituale est validum. fo. vi. col. iij. ver. notanda est ista glo.
Argumentũ de statuto ad consuetudinẽ dicitur esse validũ. fo. iij. col. i. nume. 1.
Arreptio itineris ad studiũ apostolicum an habeat vim itineris. fo. cxxxiij. col. ij. nume. 1.
Argumentum ab absurdo in iure est validum. fo. xciij. col. iij. nume. 4.
Argumentum a contrario sensu in iure est validum. fo. xxxij. col. i. nume. 2.
Argumentum a minori est validum. folio. xcij. col. iij. nume. 5.
Argumentum a maiori in iure est validũ. fo. xxxij. col. i. nume. 2.
Argumentum de testificatione ad accusationẽ an valeat. fo. lxi. col. i. nume. 2.
Argumentum de sentẽtia interdicti ad sententiã excõmunicationis an valeat. fo. cxl. col. iij. nume. 2.
A sententia per iudicem lata ex iurisditione prorogata an possint partes appellare. fo. xxvij. col. iij. nume. 10.
Attentata in preiudiciũ iuris episcopalis sunt in pristinum statum reuocãda. fo. xciij. col. i. nume. 3.

De littera. B.

Baptismi confirmatio vsq; ad corpus aplor solis põtificibus erat concessa. fo. v. col. ij. nu. 1. ver. nota ꝙ cõfirmatio.
Bñficia sine diminutione conferri debent. fo. clxi. col. iij. nu. 1.
Beneficium possidens verisimiliter illi non renunciat vt vicariam accipiat. fo. lxxi. col. i. nume. 1.
Bona ecclesie dicũtur bona pauperum. fo. clxij. col. i. nume. 2.
Bonafides requiritur ad omnem prescriptionem. fo. cxix. col. iij. nume. 3.
Bonafides quã & quõ in prescriptionem presumitur. fo. cxvij. col. i. nu. 5.
Bona fides in prescriptione libertatis contra nouitatẽ an requiratur. fo. xcvi. col. iij. uume. 2.
Bona fides est principale fundamentũ in prescriptione. fo. cxix. col. iij. nume. 4.

De littera. C.

Capitulum sine consensu prelati nõ potest facere nouũ statutũ in ecclesia. fo. viij. col. iij. nume. 5. ver. vltimo nota.
Capitulum potest per ꝓcuratorẽ agere. fo. lxv. col. i. nume. 1.
Capitulũ ecclesie parrochialis potest iurisditionẽ exercere. fo. liij. col. iij. nu. 1.
Capitula regularia habent iurisditionẽ in prelatos suos. fo. cxxxix. col. iij. nu. 1.
Capitulo potest fieri denunciatio de criminibus. fo. lxiij. col. iiij. nume. 2.
Canonicus sine prebenda diu esse nõ debet. fo. clvi. col. iij. nu. 2.
Canonici ecclesia vacante nihil possunt facere in preiudiciũ iuris episcopalis. fo. xciij. col. i. nume. 1.
Casus in quo requiritur ꝙ etas sit perfecta. fo. xxviij. colũ. j. nume. 3.
Casus in quo archiepiscopus habet iurisditionẽ in subditos suffraganeoz. folio. cxv. col. iij. nume. 3.
Casus in quo interdictũ & executio equiparantur. fo. cxl. col. iij. nume. 3.
Casus in quibus sñia lata contra ius valet. fo. cxxi. col. iij. nume. 5.
Causa iudici delegata oia que pertinẽt ad causam intelliguntur delegata. folio. xv. col. ij. nume. 4.
Causa miserabilis persone an videatur immediate subiecta ecclesie. fo. xxij. colũ. iiij. nume. 1.
Causa criminalis merive mixti imperij delegari potest. fo. xxj. col. iij. nume. 1.
Cause expressio nõ requiritur in appellatione a diffinitiua. fo. cv. col. ij. nu. 2.
Cause appellationis i sñia appellationis sunt inferẽde. fo. cxxx. col. iij. nu. 4.
Causa ciuilis & criminalis differunt. folio. lxv. col. iij. nume. 7.
Causa testium an sit fauorabilior ꝙ iudicij. fo. li. col. ij. nume. 2.
Causa nõ est remittẽda ad iudicẽ a quo. fo. cxl. col. i. nume. 1.
Cause que dicãtur suspitionis in iudicis recusatione. fo. xxiij. col. iij. nume. 2.
Cẽsus ratione cõsuetudinis an peti possit. fo. cxj. col. iij. nume. 1.
Citatio non exigit vbi est canon late sententie. fo. cxxxvij. col. i. nume. 1.
Citatio sine die aliqñ valet. fo. cxxxvi. colũ. ij. nume. 1.
Citatio facit desinere rẽ esse integram. fo. xxxvi. col. iij. nume. 3.
Citatus ꝓpter contumaciã multari potest. fo. lxi. col. iij. nume. 2.
Citatio valida citatum arctare nõ dicitur. fo. xij. col. i. nume. 12.
Circũstantie de quibus testis interroga-

Aphabetica.

ri debet que sint. fo. xlvii. col. iiii. nu. 7.
Clausula appellatione remota non ꝓpterea tollit suspensionẽ que fit per arreptionẽ itineris. fo. cxxxiiii. col. ii. nu. 2.
Clausula appellatione remota posita in rescriptis est vt iustitia ministretur. fo. cxli. col. iiii. nu. 2.
Clerici coraz iudice ecclesiastico nõ sunt priuilegiati. fo. lxv. col. i. nu. 4.
Clericus infirmus integre percipit fructus sui beneficij. fo. cxlviii. col. ii. nu. i.
Clerici possiunt compelli iurare seruaturos statuta ecclie. fo. xcviii. col. iii. nu. i.
Clerici gaudent priuilegio ecclesie. fol. iii. col. ii. nu. 2.
Clerici promittentes defensionẽ sub vinculo fidelitatis nõ intelliguntur ꝓmittere cũ armis. fo. lxxv. col. iiii. nu. 7.
Clericos percutientes durius sunt puniendi quã laicos. fo. xxv. col. i. nu. i.
Coadiutor: quid sit et vnde dicatur. folio cxlix. col. iiii. nu. i.
Collateralis in beneficio sui collateralis succedere potest. fo. xviii. col. i. nu. 2.
Comes palatinus an possit legittimare spurios in terris ecclesie. fol. lxxvii. col. iii. nume. 3.
Commissione executionis an expiret iurisditio delegati. fo. v. col. ii. nu. 4.
Compromitti an possit in iudicem ordinarij. fo. lxxxiii. col. i. nu. 4.
Compromitti in delegatos an possit. fo. lxxii. col. iiii. nu. i.
Compromitti debet in clericos sup iurisditione ecclĩastica. fo. lvii. col. iii. nu. i.
Compromitti in feminam an possit. fol. xc. col. iii. nu. 3.
Concludi generaliter in libello an possit fo. ix. col. ii. nu. i. ver. nota primo.
Concessio libere potestatis excludit omne impedimentũ. fo. xxxvii. col. iiii. nu. i.
Conditio adiecta dicitur nonus articulus. fo. lxv. col. i. nu. i.
Conditio tacita in iuramento existẽs iurantem excusat. fo. xciii. col. iii. nu. 3.
Conditio possidentis dicitur esse melior finita prescriptione. folio. cix. collo. i. nume. i.
Conditio adiecta in litteris beneficialibus an sit proprie cõditio si persona adiecta sit idonea. fo. lxxxiii. col. iii. nu. i.
Conditiones que sub intelliguntur in iuramento. fo. xciii. col. iiii. nu. 9.
Concessum ad tẽpus post tempus intelligitur esse prohibitum. folio. xii. collo. ii. nume. 2.
Confessio erronea facta in libello reuori nõ potest. fo. xcii. col. iiii. nu. 2.
Confessio facta coram arbitro non durat in vim confessionis iudicialis. folio lviii. col. ii. nu. 5.
Confessio facta coram arbitro an faciat fidem in iudicio. fo. xci. col. ii. nu. 7.
Conferre beneficia nõ est simpliciter ordinis. fo. vi. col. iii. nu. 4.
Coniuges propter obseruantiam iuramenti iducendi sunt ad continentiam seruandam. fo. xciii. col. i. nu. 2.
Consensus partium nõ potest tollere priuilegium iuris competẽs delegato apostolico. fo. xxix. col. ii. nu. 4.
Consensus partium aliquando facit iuste eis qã's nõ esset. f. xxviii. c. ii. nu. 2
Consensus priuatorum qui dicatur. fo. xxv. col. ii. nu. 4.
Consiliarij prauum consilium dantes dicũtur deceptores. folio. lxxxvi. col. iiii. nu. i.
Consuetudo dicitur irrationabilis per quam iudex incompetens efficitur cõpetens. fol. iiii. col. iii. nu. i. ver. primo confert.
Consuetudo canonicis institutis cõtraria seruanda non est. fo. iiii. col. iiii. nu. 2. ver. nota ꝙ illa consuetudo.
Consuetudo ꝓ quã quis ad peccandũ inducitur non valet. f. viii. col. ii. nu. i. ver. casus breuis.
Consuetudo abusiua est reprobãda. fo. vii. col. ii. nu. 2. ver. nota ꝙ cõsuetudo.
Consuetudo ita ligat extraneos sicut ingenuos. fo. viii. col. ii. nu. 3.
Consecratio alteri ex iusta causa delegari potest. fo. xlv. col. iii. nu. 3.
Consuetudo approbata potest validare probationes alias inualidas. fol. lxxiii. col. ii. nume. 3.
Consuetudo approbans probationes recipit interpretationem ab honestate & fide. fo. lxxiii. col. ii. nu. 4.
Consuetudo et cõstitutio procedũt a pari. fo. vii. col. iii. nu. 3. ver. iii. no.
Consuetudo tanti temporis cuius initij memoria nõ extat habet vim priuilegij fo. xxxi. col. iii. nu. i.
Consuetudo iurisdictionẽ ordinariã dare potest. fo. xlii. col. ii. nu. 8.
Consuetudo iudicens transgressionem iuris naturalis ex cuius transgressione quis inducitur ad peccandũ non est cõsuetudo. fo. xlv. col. iiii. nu. 2.
Consuetudo cõtra ius naturale bene est presumptibilis. fo. xlv. col. iii. nu. 3.
Consuetudo potest preiudicare iuri. fo lxxviii. col. ii. nu. 4.
Consuetudo contra bonos mores est inualida. fol. vi. col. i. nu. 10.
Consuetudo inferens grauamẽ ecclesie

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula

qualiter extirpat.fo.iii.colũ.ii.ꝟ.no.ꝑmo.
Cõsuetudo est ꝟuãda.f.cxxxi.col.iii.nu.2
Consuetudines rationabiles ⁊ irrationabiles que dicantur.f.xlvi.col.iiii.nu.10.
Consuetudinis autoritas non dicit esse leuis.fol.vii.col.iii.nu.1.ver.not.primo.
Consuetudines erroneam obseruare nemo cogit.f.viii.col.iii.nu.5.ver.nota nemine.
Consanguinei coniugatorum possunt accusare matrimoniuu.fo.cxxiiii.col.iiii.numero.1.
Coniuratio regulariter venit puniẽda fo.lxvi.col.iii.nu.1.
Contumacia in prosequenda appellatione nõ impedit.fo.cxli.col.i.nu.2.
Contumacie duplex est species.folio.xii collo.ii.nu.4.
Conuentus reali venit absoluẽdus si dolo non desierit possidere.fo.cviii.collo.ii.nume.1.
Corruptio facile presumitur vbi inducitur testis ad probandum non verisimile fo.lxxxi.col.i.nu.2.
Creditores per sententiã excõicationis sunt cõpellendi remittere inramẽta debitoribus super vsuris soluendis.folio lxxxiiii.col.ii.nu.2.
Crimina ecclesiastica de quibus ordinarius inquirere potest que dicuntur.fo.xxxviii.col.i.nu.4.
Criminosi in exceptis criminib⁹ admittuntur.fo.lxi.col.i.nu.1.
Crismatis collatio facta per inhabilem non cõfert vitium sacramentum.fol.v.col.ii.nume.5.
Custodes debent reuocare professos ad religionem.fo.xxviii.col.ii.nu.1.
Custodia vacãtis ecclesie pertinet ad superiorem habentem ecclesiam vacantem in custodiam.fo.cxliii.col.iii.nu.1.
Curatus an possit excommuuicare parochianos suos.fo.xli.col.i.nu.5.
Curati ecclesiarum iurisditionem in subditos suos habere dicuntur.fo.xli.col.i.nume.3.

De littera D.

Debitor qui iurauit soluere vsuras contra conditorem agentes potest se tueri exceptione.fo.lxxxiiii.collo.iii.nume.3.
Debitor irrequisitus soluere nõ tenetur.fo.cxx.col.i.nu.5.
Debitor presumit liberatus si inueniaũ tur instrumentum penes eum lacerati fo.iiii.col.ii.nu.⁊.ver.sed circa hec.
Defendere se quis potius debet quã ecclesiam vel patriam.fo.xcvii.col.i.nu.2.
Defensio promissa recipit tacitam conditionem.fo.lxxxv.col.iii.nu.3.
Defectus vnius littere in rescripto non viciat rescriptus.fo.lxxvi.col.i.nu.2.
Delegatus pape per se vel per aliñ sententiam suam exequi potest.fol.xv.col.iii.numñ.2.
Delegatus proprie impeditus subdelegare non potest.fo.xi.col.ii.nu.i.
Delegatus a principe debꝫ discretis et idoneis personis subdelegare.folio.xl.col.iii.nu.2.ver.tertio nota.
Delegantis consilium requiritur in arduis causis subdelegatis a delegatis apostolicis.folio.xi.col.iii.nume.3.ver.quarto nota.
Delegatus principis a iure recipit potestatem subdelegandi.f.xxix.col.ii.nu.2.
Delegatus commissione simpliciter facta potest citare ⁊ contumaciaꝫ punire fo.xiii.col.iii.nu.1.
Delegatus sine clausula potest alteri cõmittere vices suas.fo.xiiii.col.i.nu.1.
Delegatus apostolicus subdelegare potest.fo.xiiii.col.i.nu.2.
Delegatus pape i executione sue sententie potest brachium seculare implorare fo.xiiii.col.ii.n...i.in.c.significasti.
Delegatus nõ dicitur functꝰ officio suo sed per mandatum factuꝫ ordinario deq̃ exequendo sententiam delegati.f.xiiii col.ii.nume.2.
Delegati apostolici in electione est vel p se vel per alium sententiam suam executioni mandare.fo.xiiii.col.ii.nu.3.
Delegatus apostolicus potest quoslibet resistentes sue sententie excommunicare.fo.xiiii.col.ii.nu.4.
Delegatus an possit exequi sentẽtias p eum latas.fo.xlii.col.ii.nu.10.
Delegatus post presentationem rescripti debet citare ptes.fo.xix.col.ii.nu.2.
Delegatus specialiter in causa preferꝛ delegato generali.fo.xxxi.col.i.nu.3.
Delegatus formã delegationis sibi tradicam seruare debet.fo.xviii.co.iii.nu.1
Delegatus ex rescripto perverñ dolum obtento de causa principali cognoscere non potest.fo.i.co.ii.nu.2.
Delegatus fungitur vice delegãtis.fo.xvi.col.i.nu.1.
Delegatus rebelles ⁊ contumaces punire potest.fo.xvii.col.iiii.nu.2.
Delegatus potest suspendere eos inter quos est causa delegata.folio.xvii.coll.iiii.nume.3.

Alphabetica.

Delegatus an debeat audire episcopũ. folio.xvii.col.iiii.
Delegatus cum clausula preelectionis potest subdelegare.fo.xxix.col.ii.nu.5.
Delegatus a principe potest esse minor xviii.annis.fo.xxviii.col.ii.nu.4.
Delegatio certa potest ad certum tempus limitari per delegantem.fo.xii.col.i.nume.1.
Delegati testes ad testificandum cõpellere nõ possunt.fo.lxi.col.iii.nu.5.
Delictum iudicatur magnum ex qualitate pene.fo.xxi.col.ii.nu.2.
Delicto consentiens propter negligentiam nõ punitur pari.fo.ix.col.iiii.nu.1.
Delicta manifesta reddunt quem infamem.fo.cxxxix.col.ii.nu.2.
Delinquens publice appellare non potest.folio.cxxxv.col.ii.nu.2.
Denunciatio facta his quorum interest requiritur ad valorem examinationis testium faciende ante litem contestatã fo.li.col.iiii.nu.2.
Deprehensus in crimine an excusatur si dicat se ludens hoc fecisse.folio.lxxviii col.iiii.nu.2.
Dilatio ad probandum concessa regulariter est peremptoria.fo.lx.col.iiii.nu.3
Differentia inter arbitrum ⁊ arbitratorem.fo.xc.col.iii.nu.⁊.
Differentia inter legatos de latere ⁊ alios.fo.xxx.col.iii.nu.6.
Differentia inter actiones bonefidei et stricti iuris.fo.xxvi.col.i.nu.4.
Differentia inter ius canonicum ⁊ ciuile fo.xxxvii.col.i.nu.9.
Differentia inter iudicẽ delegatum ⁊ arbitrum.fo.xxviii.col.iii.nu.⁊.
Differentia duplex inter laycum ⁊ clericum.fo.xxvii.col.iiii.nu.2.
Differentia inter legatos natos ⁊ alios. fo.xxxv.col.iii.nu.3.
Differentia inter ius canonicum ⁊ ciule.fo.lxxxiii.col.i.nu.3.
Dignitas pontificalis est maior dignitate regali.fo.cxxxvii.col.iiii.nu.1.
Diligens examinatio testium fieri dicit quando de singulis circunstantijs perquiritur.fo.xlvii.col.iii.nu.1.
Doctor in causa sui scolaris iudex eẽ nõ potest.fo.xx.col.i.nu.1.
Dolus dans causam contractui bonefidei efficit contractum nullum.fo.xxvi. col.i.nu.5.
Dolus est negligentia procuratoris in prosequenda appellatiane nocet domino. fo.cxlii.col.iii.nu.1.
Donatio in infirmitate facta i dubio cẽsetur esse facta causa mortis.fo.iii. col. iiii.nu.3.ver.⁊ dicit bar.
Duo ad validitatem sñi e requiruntur. fo.cxxii.col.i.nu.1.

De littera E.

Ecclesia fundat intentionez suam super iure communi. fol. cx.col.iiii.nu.2.
Ecclesia fungitur iure minorum.fo.cxxi.col.ii.nu.2.
Ecclesia collegiata abbatiꝫ quentui regulariſ ꝑt esse subiecta.f.cxviii.c.i.nu.1.
Eccl'ia collata sint irreuocabiliter obseruanda.fo.iii.col.iiii.nu.2.ver.vltio not.
Editio instrumentorum solet suscitare litigia.fo.lxxi.col.iii.nu.2.
Electus per eum ad quem ptinet ius eligendi ad petitionem eligentiñ est ꝓfirmandus p superiorẽ.fo.cv.col.iii.nu.1.
Electio cõprehendit scrutiniñ ⁊ electio supplicationes.fol. vii.col.ii. nu.6. ver. hanc opinionem.
Emendatus de crimine est idoneus testis si agat ciuiliter.fo.lix.col.ii.nu.2.
Emptum noie filioꝝ alicuius ꝙ extraneum dr̃ aduenticium.fo.lxxv.col.ii.nu.⁊.
Emphiteota an possit dimittere emphiteosim.fol.lxvi.col.iiii.nu.4.
Episcopus forensis an punire possit. fo. xxxviii.col.i.nu.3.
Epoꝝ trãslatio reputat de maioribꝰ sedis apostolice reseruatis.fo.xxi.c.ii.n.3.
Episcopus regulariter in oĩbus casib⁹ dispensat.fo.xxix.col.iiii.nu.8.
Episcopoꝝ cõsecratio pertinet ad archiepiscopum.fo.xlv.col.iii.nu.2.
Ediscopi dicuntur sponsi ecclesiarũ. fol cxlix.col.ii.nu.2.
Episcopatus a ppellatiõe dignitatis an contineatur.fo.clix.col.i.nu.1.
Episcopus iurisditionem ordinariã tribuere potest.xlii.col.i.nu .⁊.
Episcopus suspensus interdicere nõ potest.fo.vi.col.iii.ver.ibi cosq3.
Episcopus abbates ⁊ priores in suis officijs negligentes suspẽdere potest. fo. xlii.col.iiii.nu.6.
Error iuris an noceat in vsuris.fo.cxvii. col.iii.nume.7.
Etiam nemine petente peccatorẽ de peccato arguere debet.folio.xxxix.col.iiii. nume.1.
Eucharistia tempore necessitatis a laico sumi potest.folio.vi.col.i.nume.ii. vertamen a laico.
Examinatio testium admittitur propter tim orem defectus testium q̃ alias non admitteretur.f.li.col.iiii.nu.1.
Examiatio mali.ẽ reitiẽda.f.32.c.3.nu.2.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula.

Exceptiones rationabiles per delegatū sunt admittende. fo. xviii. col. iii. nu. 2.
Exceptio excōmunicationis ⁊ periurhs obstat exceptio petenti confirmationē. fo. ciiii. col. i. nu. i.
Executio post appellationez ipso iure est nulla. fo. xxi. col. iii. nu. i.
Executor pro defensione sue sentētie potest se opponere. fo. xxi. col. ii. nu. 2.
Exceptio contra personā oppositā pcessum iualidare nō pt. fo. cxxx. col. iii. nu. i.
Excessus dolum presumi facit. fo. xcii. co. ii. nume. 6.
Exceptiones duas an quis possit proponere. fo. cxv. col. i. nu. 2.
Excommunicatus se deffendere potest. fo. xliiii. col. ii. nu⁹.
Excommunicatus nō est absoluendus nisi soluat expensas. fo. cxxv. col. ii. num̄. 4.
Excommunicator si iniuste excōmunicauit tenetur ad debite satisfaciendū excommunicato. fo. xlii. col. ii. nu. 9.
Exemplo exemplato ab originali an credatur. fo. lxviii. col. i. nu. .
Expressio qualitatis facte i rescripto falso inducit subreptionem. folio. xxiii. col. iiii. nume. ii.

De littera F.

Falsitas deprehenditur ex cōparatione littere ad scripturam fo. lxxii. col. iiii. nu. 9.
Falsa latinitas arguit errorem fo. lxxvi. col. ii. nu. 5.
Fides mala actoris in successionibus vniuersalibus nocet. fo. cxvii. col. ii. num̄. 6.
Fides auctentice scripture adhibet. fol. lxvii. col. i. nu. i.
Fides vbi deficit ibi accrescit peccatum fo. cxix. col. iii. nu. 2.
Forma libellandi in actione iniuriarum fo. lxxix. col. i. nu. 4.
Forma depositionis testium circa cōsanguinitatem. fo. liiii. col. ii. nu. 3.
Forma compromissi. fo. xxiii. col. iiii. nu. 3
Forma depositionis testium in causa matrimonsali. fo. lv. col. iiii. nu. 2.
Frater in causa fratris an possit esse iudex. fo. xxi. col. i. nu. 2.
Frangenti fidem fides frangat eidem. fo. lxxxv. col. i. nu. 3.
Fraus propria patrocinari nō potest. fo. cxxxv. col. iii. nu. i.
Fructus pignoris ⁊ in sortem sunt computandi. fo. xcvii. col. ii. nu. i.

De littera G.

Generi per speciem nō derogatur. fo. xxx. coll. iiii. nu. i.
Grauamen iustificat appellationē ab interlocutoria. fo. cxl. col. iiii. nu. i.
Grauitas cause ipedit subdelegationē. fo. xi. col. iii. nu. 4. ℣. vlt. no.

De littera H.

Heresis vocatur graue crimen fo. lxxxii. col. iiii. nu. 2.
Homines ex eorum studijs iudicātur. fo. lxxix. col. iiii. nu. i.
Honor ratione dignitatis alicui est adhibend⁹. fo. lxxxv. col. iii. nu. 4

De littera I.

Impedientes iusticiā ministrari dicuntur esse fautores delictor. fo. ix. col. ii. ℣. quarto no:
Impediens venire incarceratum coram iudice delegato an possit per delegatum puniri. fol. ix. coll. iii. ver. Et per hec infert inno.
Impedimentum alterius ex iudicib⁹ delegatis nō consolidat iurisditionē in ceteros. fo. xxviii. col. iii. nu. i.
Incarceratus propter delictum per fideiussorem an sit relaxandus. fo. cxlvii. col. ii. nu. i.
Indefinita an equipoleat vniuersali. fo. xxiii. col. iiii. nu. 8.
Inclustria videtur electa quando personal iter aliquid committitur. folio. xxix col. iii. nu. 6.
Infamis vel periurus licet sit emendat⁹ tamen repellitur a testimonio. folio. lx. col. ii. nu. i.
Infamia superueniens repellit a ferendo testimonio. fo. lxiii. col. iiii. nu. 4.
Inferior a papa non potest committere causam terminandam sine strepitu ⁊ figura iudicij. fo. xxxii. col. ii. nu. 3.
Infirmitas excusat citatum a contumacia. fo. cxxiiii. col. ii. nu. i.
Infirmis vxorem ducere non congruit. fo. cxxiiii. col. ii. nu. 3.
Innouata post appellationē interposita sunt reuocāda. fo. lxxxviii. coll. ii. nu. 3.
Instrumentum publicū tabellionis non eget alia publicatiōe. fo. liiii. col. i. nu. 5
Instrumentum redactum in publicā formam tanuz continere debet quod instrumentum posituz in prothocollo. fol. lxxvii. col. iiii. nu. 6.
Instrumentum roboratum depositione vnius testis ⁊ tabellionis potest p quatuor testes reprobari. fo. lxxv. collona. i

Alphabetica

nume. 3.
Instrumentum exemplatum an habeat eandem vim cum originali. fol. lxxvii. col. iiii. nume. 3.
Instrumentum ex iusta causa exemplari peti potest. fo. lxxvii. col. iiii. nu. 2.
Instrumenta in publicā formā redacta perpetuo probant. fo. lxxvii. col. i. nu. i.
Instrumenta cōmunia sunt exhibenda petenti. fo. lxxvi. col. iii. nu. 2.
Instrumentorū productio est tam reo q̄ actori concessa. fo. lxxiiii. col. i. nu. i.
Instrumentorum exhibitio coram iudice est fienda. fo. lxxi. col. iii. nu. 3.
Interpretatio facta ratione certe dignitatis an valeat. fo. xviii. col. i. nu. i.
Interrogatio et responsio sunt de substantia matrimonij. fo. cxxiiii. c. iii. nu. 5.
Intentio principalis delegantis est prouidere decisioni causarum. fol. xxix. col. i. nume. i.
Judeis mancipia christiana detinere nō est licitum. fo. cxxix. col. i. nu. i.
Judex delegatus ad hoc vt sibi pareat debet necesse facere fidem de sua delegatione. fo. xiiii. col. iii. nu. .
Judex potest ex officio suo interrogare vsq; ad conclusionem cause. fo. lxxv. col. i. nume. 4.
Judex an possit minuere dilationē a iure datam. fo xii. col. iii. nu. 7.
Judex ex officio potest procedere contra impedimentum testium in examinatione. fo. xlvii. col. iii. nu. 2.
Judex a quo an possit adiri sup attentatis contra appellantem. fo. cxxv. collo. iiii. nume. i.
Judex delegatus an possit mulctam imponere. fo. xiii. col. ii. nu. i .
Judex delegatus post terminū an possit exequi sententiam. fo. xiii. col. iii. nu. 16.
Judex propter defectum testium remouetur ab officio iudicandi. f. li. c. ii. nu. i.
Judex increpari nec redargui potest. fo lvi. col. iii. nu. 3.
Judex ex officio suo potest repetere testē vt dictum suum confusum declaret. fo. lviii. col. iii. nu. i.
Judex etiam nō requisitus potest impariri officiū. fo. vi. co. iiii. ver. ista pōt esse
Judex ex officio potest procedere cōtra testem contumacē. fo. lxi. col. iiii. nu. i.
Judex quando recusatur debet causa legitima assignari. fo. xxiiii. col. iii. nu. i.
Judex a quo potest recusari si semel prauauerit. fo. cxxxvii. col. iii. nu. i.
Judex de consensu partium a principio potest proferre sententiam executionis fo. xxvi. col. ii. nume. 5.
Judex legitimas exceptiones admittere tenetur. fo. xviij. col. iiij. nu. 4.
Judex post cōclusionē partes interrogare potest. fo. cxxv. col. iij. nu. 7.
Judex grauans in vna causa potest tanq̄ suspectus in alia recusari. fol. cxxxij. coll. iij. nume. 2.
Judex delegatus an possit punire testez fol. xxv. col. ij. nume. 3.
Judex potest constituere terminum appellanti ad prosequendam appellationem. fo. cxxxv. col. ij. nume. i.
Judex delegatus vbi est functus officio suo non debet amplius de causa se intromittere. fo. xv. col. ij. nu. 3.
Judex ex causa pōt abreuiare temp⁹ appellationis. fo. cxxxi. col. j. nu⁹. i.
Judex secularis ⁊ ecclesiasticus dicūtur pares. fo. xxxix. col. iij. nu. 7.
Judex quando mulctam imponere possit. fo. ix. coll. iij. nume. 2.
Judex iudicare debet secundum allegata et probata et non secundum conscientiam suam. fo. xxxviij. col. iij. nume. 3.
Judex ecclesiasticus nullā habet iurisdictionem super laicis. fo. xcv. co. iiij. nu. i.
Judex q̄ pronūciauit se nō eē iudicē per interlocutoriā suam non potest ampli⁹ ipsā reuocare. fo. xxiij. col. iiii. nu. 4.
Judici delegato violenter resistere an sit licitum. fo. xvi. col. ij. nu. 3.
Judices delegati transactionez coram eis factam executioni mittere possunt. fo. xv. col. ij. nu. 3.
Judices delegati qui dicantur. fol. viij. col. iiij. versiculo Iudices delegati.
Judices ordinarij qui dicantur. fo. vii⁹ col. iiij. nu. i. versi. Iudices ordinarij.
Judices delegati aliqñ executores appellant. fo. x. col. iii. nume. 3.
Judicez tanq̄ suspectum recusare volēs causam suspitionis proponere debet. fo. cxli. col. iiij. nume. 3.
Judicandū est cū consilio peritorum. fo. xxij. col. j. nume. 7.
Jura causam iniurijs dare non debent. fo. cxxxv. col. ij. nu. 2.
Jura naturalia sunt immutabilia. folio xlvi. col. iij. nu. 9.
Jura regni minuere est pre iudicium boni regio. fo. xcvij. co. iij. nu. i.
Juramētum nullis existētib⁹ probatiōibus deferri non pōt. fo. xcix. co. i. nu. 4.
Juramentum simpliciter prestitum reducēdū est ad licitum. fo. xciij. co. j. nu. i.
Juramētū delatū in actione famosa non
Juramētū veritatis in defectū pbationis defertur. fo. xcvij. co. ij. nu. 2.
Juramētū per exceptionē prestitez an

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula

ſit validū.fo.lxxxix.col.iij.nu.i.
Juramētum iudiciale pōt licite recuſari fo.xcix.col.i.nume.2.
Juramentum nō remittitur teſti religioſo propter religionē.fo.l.co.iij).nu.2.
Juramētū in cōpromiſſū p̄ſtitū ciuiliter eſt intelligendū.fo.xc.col.iij.nu.4.
Juramētū in p̄e iudiciū tertij p̄eſtitum nō obligat iurātē.fo.xciij.co.ij.nu.3.
Juramentum neceſſarium quod deferē in defectū ꝓbationuꝫ ſine cauſa recuſari non poteſt.fo.xcix.co.i.nu.i.
Juramentum quod inducit peccādi facultatem non dicitur obligatoꝛium.fo. xciij.col.iij.nu.7.
Juramentum fidelitatis debitū eccleſie romane debet p̄eſtari romano pontifici.fo.xc.col.i.nu.i.
Juramētū de ſtatutis edictis eſt obſeruādum.fo.xcvij.col.iij.nu.2.
Juramē tum ita eſt interp̄etandū vt referatur ad ius.fol.lxxxix.col.iij.nu.4.
Juramētū in p̄ntia euāgelioꝛ fieri debꝫ fo.lxxxv.col.iij.nu.6.
Juramētū cōtrariū debitū ſuperioꝛi eſt illicitum.fo.xc.col.i.nu.2.
Juramētum de ſoluēdis vſuris an obligat iurantem deo.fo.lxxxvi.col.i.nu.2.
Juramētū fidelitatis a ſubdito ſuo non debet quis p̄opꝛio noīe exigere. folio. cxvi.co.ii.nu.2.
Juramētum fidelitatis ligat iurantes. fo.lxxxv.col.iij.uu.i.
Juramentū metu extoꝛtum nō obligat ipſo iure.fo.lxxxv.col.i.nu.2.
Juramentum p̄eſtitum recipit tacitam conditionem.fo.lxxxv.col.i.nu.7.
Juramēto aduerſarij.an quis ſe abſtringere poſſit.fo.xciiij.col.iij.nu.4.
Juramēta vi vel dolo p̄eſtita non aſtringunt iurantem ad obſeruantiam.folio. xciij.col.ii.nu.2.
Juramēta in cauſa dicunt periuria. fol. xciij.col.i.nu.2.
Juramēta late p̄ſtita benigne ſunt interp̄etanda.fo.lxxix.co.iij.nu.3.
Jurans ſoluere vſuras ſolutione liberatur a iuramento.fo.lxxxvi.col.i.nu.3.
Jurans poteſt iuramentum ſuū in melius cōmutare.fo.lxxxv.col.i.nu.i.
Juriſdictio minoꝛ ſuſpēditur maioꝛi ſuperueniente. fo.xxxv.col.i.nu.i.
Juriſdictio delegati adhoc vt expiret requiritur ꝙ ſententia fuerit executioni mandata.f.xx.col.iij.nume.5.
Juriſdictio duplex in eadē perſona concurrere poteſt.fo.xxx.col.i.nuſſi.i.
Juriſdictio morte delegantis an dicitur expirare.xii.col.iij.nu.3.
Juriſditio an poſſit p̄orogari de loco ad locum.fo.xxvi.col.iij.nu.7.
Juriſditio an dicatur genus. fol.xxvii. col.i.nume.8.
Juriſditio ordinaria ꝉ de p̄ſona ad perſonā poſſit ꝓrogari tamē ſecꝰ eſt i iuriſditione delegata. fo.xxvij.co.iij.nu.2.
Juriſditio p̄orogata an ſit delegata vl ordinaria.fo.xxvii.co.iij.nu.9.
Juriſditio p̄olatoꝛū a canonibꝰ eſt diſſinita.fo.xliiij.col.iij.nume.i.
Juriſditio tpe cōmēſuraꝝ.f.xx.c.iij.nu.6
Juriſditio bene lata ad certam tempus partiū ꝓ̄ſēſu p̄orogari pōt.f.xii.c..i.nu.2.
Juriſditio delegata ⁊ poteſtas arbitroꝝ regulātur.fo.xxviii.col.iij.nu.2.
Juriſditionis duplex eſt ſpecies. folio. xxxiiij.col.i.nume.4.
Jus patronatus tranſit cum vniuerſitate.fo.cxxvii.col.i.nu.i.
Jus naturale pōt dici moꝛale.f.xlvi.c.i.n.6
Jus nouū conſonū iuri antiquo nō tam dicitur nouū quā cōfirmatiuū iuris antiqui.fo.lxxiii.col.iiij.nume.i.
Jus ſubiectionis poteſt deduci in libello fol.cxxvi.col.ii. nume.i.
Juſticia etiā in minimis nō eſt denegāda.fo.cxxxiiij.col.iiij.nume.i.
Juſticie alicuius impediti ex iuſta cauſa nō eſt p̄e iudicādū.fo.cxxxiii.co.ii.nu.i.

De littera L.

Layci res eccleſie dare nō poſſunt.fol.clxiii.col.i.nume.i.
Layci eccleſiaſtice iuriſditiōi ſubiecti quo ad tēpoꝛalē iuriſditionē poſſūt appellare a quoꝝ grauamine.f.cxxxiii.co.i.nu.2.
Layci in canonicos inſtitui non poſſunt fo.cli.col.iii.nu.i.
Layci ex p̄iuilegio an poſſint decimas poſſidere.fo.cix.col.ii.nume.i.
Legatus ſedis apoſtolice pōt facere ī p̄uincia ſua conſtitutiones perpetuas. fo.xxxvi.col.iii.nu.i.
Legatus ſedis apoſtolice tanꝙ ſuſpect⁹ recuſari poteſt.fo.xxxiii.col.iiij.nu.2.
Legatus nō poteſt exercere extra ſuam iuriſditionem.fol.xxxiiij.co.iii.nu.5.
Legatꝰ aplicus electionē p̄latoꝝ ⁊ archiepoꝛ examiare pōt.f.xxxii.co.iii.nu.i.
Legatꝰ apoſtolicꝰ idiſtincte adiri pōt p̄ viā ꝙrele omiſſis mediis.f.xxx.c.ii. nu.3
Legatus apoſtolicꝰ ſententias delegatoꝝ apoſtolicoꝝ nō poteſt̄ reuocare. fo.xxx.col.iiij.nume.2.
Legatus datus ad certas p̄ouincias poteſt iuriſditioneꝫ exercere ſuper facis

Alphabetica.

vnius p̄ouincie.f.xxxiii.co.iiij.nu.3.
Legatus finita legatione redeundo ad curiam excōicatos abſoluere poteſt. fo.xxxvi.col.i.nu.8.
Legatus de latere extra p̄ouinciam abſoluere poteſt.fo.xxxv.col.iii.nu.2.
Legati apoſtolici et ordiarii.ſtatuta perpetua facere poſſunt in p̄ouincia ſua. fo.xxxvi.co.iiij.nu.4.
Legati de latere non poſſunt deponere epos ſue iuriſdictioni ſubiectos. fo.xxx. col.iij.verſiculo ibi.§.
Legati de latere p̄opter delicti enoꝛmitatem abſoluere non poſſunt.fo.xxxv. col.iij.nume.6.
Legati apoſtolici non de latere extra p̄uinciam excōmunicatos abſoluere nō poſſunt.fo.xxxv.col.iiij.nu.7.
Legatoꝝ de latere ſunt due ſpecies. fo.xxix.col.iii.nu.5.
Lex viā periuriis aperire non debet. fo. xcviij.col.ii.nume.3.
Libelli oblatio an ſit de ſubſtantia iudiciſ.fol.xiij.col.i.nume.10.verſi.ſecundo p̄incipaliter.
Litis cōteſtatio pōt fieri per reſtriptionē factā ad ius.fo.cxij.col.iiij.nu.2.
Litibus finis eſt imponendus.folio.lvij col.i.nu.3.
Littere beneficiales aliquando ſunt differentes gñe ⁊ ſpecie.f.xvij.co.ii.nu.4.
Littere ſecunde non facientes mentionem de p̄imis ſtatim non ſunt recitande. folio. col.iiij.nume.i.verſiculo nota p̄imo.
Longum tempus quid dicatur.fol.cxij. col.i.nume.2.
Ludus excuſat quem a vero dolo.folio. lxxviij.col.iiij.nu.3.

De littera M.

Machinatio.intelligitur eſſe quo ad leſionē p̄ſone.folio xcvi.col.iiij.nu.i.
Malefidei poſſeſſoꝛ multo tpe p̄ſcribit.f.cxix.c.ii.n.i.
Malicijs via nō eſt aperiēda.fo.lxi.col.i.nu.4.
Maritus vxoꝛi in infinitum parcere pōt fo.xciii.col.iii.nu.8.
Maritus ſciens mulierem adulteram et patiens dicitur turpitudinis particeps folio.xciii.col.iii.nu.5.
Maritus p̄opter fornicationem pōt vxorem ſuam a ſe ſeparare. folio. xciii.col. iii.nume.i.
Maritus vxoꝛem deſerere nō poteſt p̄opter fornicationem matrimonium p̄ecedentem.fo.xciii.co.iii.nu.2.
Manifeſta nō indigent oꝛdine iudiciario.fo.lxxxix.co.iii.nume.2.
Matrimonium tam contractum p̄opter conſanguinitatem p̄obatam diꝛimitur.fo.liiii.col.i.nume.i.
Matrimonium per iuramentum mulieris tantum non p̄obatur. folio. xcviii col.ii.nume.i.
Matrimoniū per ſubarrationem p̄obatur.fo.cxxiiii.co.ii.nu.4.
Matrimonialis cauſa pōt delegari.fol. lxiii.col.iiii.nu.5.
Mens pluſq verba eſt inſpicienda. fol. cxli.col.iiii.nume.i.
Mentio de litteris delegationis in ſcriptis fieri debet.fo.xiiii.col.i.nu.i5.
Metropolitanus cauſas ſuffraganei audire non debet.folio.xxx.col.i.nu.2.
Meum quod eſt amplius meum fieri nō poteſt.fo.lxx.col.ii.nu.8.
Minoꝛ vigintiquinq; annis ab inferioꝛe p̄incipis delegari non poteſt. folio. xxviii.col.i.nu.i.
Miniſtrales quibus nudum miniſteriuꝫ commiſſum eſt non poſſunt alteri committere.fo.xxix.col.iii.nu.5.
Miracula an ſufficiant ad ſanctificandum.fo.lviii.col.iii.nume.i.
Miſerabiles perſone que dicantur. folio xxiii.col.iii.nu.5.
Mitra ⁊ baculus paſtoꝛalis conueniunt epiſcopo.fo.lxii.col.i.nu.4.
Modicum non eſt curandum. fol. lxxvi. col.i.nume.5.
Modus p̄ocedendi ſuper exceptione et replicatione.fo.cix.col.iii.uu.i.
Monachus epiſcopus in ſtudio ſine licētia licet agere non poſſit tamen conueniri poteſt.fo.xliii.co.iii.nu.10.
Monachus de monaſterio expulſus nondum in aliud monaſteriuꝫ receptus cui acquirit.fo.xliii.col.i.nu.9.
Monachi ⁊ canonici regulares non debent viuere ſine claſtro.folio. xlii. col. iiii.nume.2.
Monachi poſſunt deferre p̄latum ſuum ſuper criminibus ſuperioꝛi.folio.cxxx col.iiii.nume.2.
Monachi ⁊ conuerſi teſtimonium ferre poſſunt.fo.l.col.iiii.nu.i.
Monachi p̄opꝛium habere non poſſunt fo.xliii.col.i.nume.8.
Monachi et canonici regulares poſſunt p̄eponi per ſuperioꝛes ſuos obedientijs et redditibus. folio.xlii. collo. iiii. nume.3.
Monachoꝝ differentia.folio.xlii.col. nume.i.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula.

Monitio ds̄ p̄cedere ſēt̄etiā excōicatio-nis. f. xxiiij. co. iij. nu. 3.
Mendatiū quid ſit. fo. xxij. col. ij. nu. 5.
Mulier particeps criminis an admitta tur ad impediendum matrimoniū. fo. lxxxii. col. iij. nume. 1.

De littera N.

Egatiue p̄poſitiones p̄ ſuo ſuo fundamento arctatur ad illam p̄bandam. folio. cxxv. coll'. i. nume. 2.
Nouitates plerunq; pariunt diſcordias folio. viij. collum. iij. nume. 2. verſiculo ſecundo nota.
Negligens appellationem p̄ſequi et monitioni parere p̄iuandus eſt benefi cio. fo. cxxxviij. col. iiij. nume. 3.
Negligētia craſſa ꝛ ſupina dolo equipa-ratur. fo. x. col. j. ℣. iuncta ℔ quandoq;.
Neceſſitas legem habere non dicitur. fol. v. col. ij nu. 3.
Neceſſitatis ratione operib⁹ malis quis ſe inueſtire non debet fo. v. col. ij. nu. 4. verſiculo nota ℔ ratione.
Nemo venit compellendus ad locum nō tutū accedere. fo. xxj. col. ij. nu. 5.
Negligens p̄ſequi appellationē debet cō dēnari i expēſis. fol. cxlij. col. iij. nu. 2.
Nuncio iurato indiſtincte creditur. fol. cxxxvj. col. 3. nu. 2.
Negatiua qualiter p̄babitur. folio. cxxv. coll'. j. nume. 3.
Negatiua an ſit p̄babilis. folio. cxxxiij coll'. j. nume. 1.
Nomina p̄batione non indigent. fol. lxij. coll'. ij. nume. 1.
Nomen ſigillantis debet eſſe in ſigillo: fo. lxxij. col. j. nu. 6.

De littera O

Obligatio naturalis an tollit p̄ſcriptionē. f. cix. co. j. nu. 2
Obligatus ad fidelitatē con-ciliꝰ itereſſe non debet. fol. lxxxv. col. iij. nu. 2.
Officiū ꝓpter diſcretionē perſone con-ceſſum an ſit reale vel perſonale. fol. lxx. col. ij. nu. 1.
Offerens ſe ſatisfacturum eſt abſoluēd⁹ fo. cxxxvij. col. iij. nu. 2.
Oppoſitio grauata requirit p̄bationē innocētie. fo. lxi. col. j. nu. 3.
Ordinarius poteſt aliquos teſtes ſynoda les ſiue publicos in ſua dioceſi cōſtitue re. fo. lxiij. col. iij nu. 1.
Ordinarius per inquiſitionē cōtra regu lares p̄cedere poteſt. folio. xlij. collo. iij. nume. 7.
Ordinarius eccleſiaſtic⁹ ad defenſionē ſue iuriſdictionis brachiū ſeculare iplo rare pōt fo. xxxvij. col. iij. nu. 2.

De littera P.

Apa oībus p̄hibere nō pōt ne baptizēt. fo. v. co. iij. nu. 8. verſi. ℔ licet papa.
Papa in dubijs non videtur velle iuri derogare. fo. xxix co. ij. nu. 3.
Papa de conſilio cardinaliū in arduis cauſis dicēt decedere. f. xxij. co. ij. nu. 3.
Papa eſt adeūdus vbi eſt dubiū de litte rarum reuocatione. fol. x. coll'. iij. nu. 2. verſiculo ſecūdo nota.
Papa an poſſit p̄cedere laico poteſtatē cōferēdi ſacramenta. fo. v. col. iij. nu. 7. verſiculo ℔ etiam papa.
Parentes ſunt idonei teſtes ad conſan guinitatē cōp̄bandā. f. liij. co. i. nu. 2.
Pars aliqñ cōpellit exibere in iudicio ſua inſtrumēta. fo. lxxi. col. ij. nu. i.
Paria ſūt aliquid exp̄imi i litteris dele gationis vel mandare partibus quicq; fieri. fo. xij. col. ij. nu. 2.
Paria ſunt tollere cōſuetudines app̄o batas vel nouas inducere. fol. vij. coll'. ij. nu. 4. verſiculo quarto nota.
Paria ſunt quē poſſidere vel dolo deſijſ ſe poſſidere. fo. cvij. col. ij. nu. 2.
Paria ſunt ſuſpendere quē a beneficio ꝛ officio. fo. ciij. col. iiij. nu. 2.
Paria ſunt ſubſtrahere inſtrumenta et ſubſtrahere aduocatū. f. lxij. co. iij. nu. i.
Pater an poſſit eſſe iudex in cauſa filij ſui. fo. xxi. col. i. nu. 3.
Patriarcharū appellatione cōtinētur q̄tuor patriarchales ſedes. fo. xlv. nu. 3.
Patriarche eccleſie nō habent iuriſdi-ctionē p̄e ceteris. fo. xliij. co. iij. nu. 2.
Peccati excuſatio ex diuturnitate tem poris p̄etendi non poteſt. fol. v. coll'. ij nu. 2. verſiculo. nota ℔ excuſatio.
Pecunia ꝓgregata i p̄iozatib⁹ ad mo nachū ptinere nō d̄z. f. xlij. co. iiij. nu. 4.
Pena certa ex delicto vbi non eſt a iure p̄dita relinquitur arbitrio iudicis. folio. xi. coll'. ij. nume 5.
Pena compromiſſi quando comitatur. fo. xxiij. coll'. ij. nu. 8.
Pena contumacie an ſit ordinaria vel extraordinaria. fo. xij. col. j. nume. 14.
Pena ordinaria p̄opter crimen p̄oba tum in modum exceptionis non eſt im-ponenda. fo. cij. col. i. nume. 1.
Pena volentis ſe purgare ꝛ deficientis in purgatione. fo. lx xxii. co. iiij. nu. 3.

Alphabetica.

Pene a canone introducte ſunt ad re-p̄imendam peruerſorum maliciam. fo lio. xliij. col. iiij. nu. 1.
Penitētia grauior eſt iniūgenda ex per ſeuerātia criminis. fo. xlv. col. iiij. nu. 1.
Periurium repellit ab agendo. fo. ciiij. col. ij. nu. 2.
Perſone teſtium poſſunt reprobari per ꝓcuratorē conſtitutū. fo. lvij. col. i. nu. 1.
Perſonaꝝ cōiunctio tollit turpem ſuſpi tionē. fo. lxxxiij. col. ij. nu. 2.
Pileus ꝛ ſceptrū conueniunt regibus. fo. lxxij. col. i. nume. 5.
Poſitiones in iudicio faciēs videtur il-las confiteri. fo. lxxx. col. i. nu. 1.
Poſtulatio eſt ſpēs electionis ſicut cōfir matio. fo. vi. col. ij. nu. i. ver. in. c. i. in fi.
Poſſeſſio longiſſima arguit ꝓprietatē. fo. lxxi. col. i. nu. 3.
Poſſeſſio ciuilis ꝛ naturalis ex oculato aſpectu tranſfertur. fo. iiij. col. ij. nu. 6.
Poſſeſſio an tranſferatur per inueſtitu-ram. fo. iiij. col. i. nu. 4. ver. ibi per tuas.
Poſſeſſio quādo eſt adiudicata an ſuffi-cit dare pignora. fo. cxxij. col. iiij. nu. 2.
Poſſeſſum contra iuramentū p̄oprium nō dicitur habere cū bona fide. fo. xcvi. col. ij. nume. 3.
Poſſeſſio ex ſola adiudicatiōe poſſeſſio-nis an trāſferatur. fo. cxxij. col. iiij. nu. 1.
Poſſeſſionē per ſe q̄ is appꝛehēdere po teſt. fo. cxliiij. col. iij. nu. 2.
Poſſidēs alieno noīe nō p̄ſcribit: niſi habeat iuſtū titulū. fo. cxvi. col. ij. nu. 1.
Poteſtas conſuetudinis inducēde ꝓce-dit a pari cum poteſtate legis conden-de. fo. xlvij. col. i. nu. 3.
Poteſtas conferendi per negligentiam inferiorū deuoluitur ad ſuperiores. fo-lio. clvij. col. iij. nume. 1.
Precepta legis moyſaice dicuntur eſſe de iure naturali. fo. xlvi. col. iij. nu. 7.
Prelatus etiam inferior ſi habet iuriſ-ditionem excōmunicare poteſt. fo. xli. col. i. nu. 4.
Prelatus p̄opter ſuſpitionē dilapida-tionis remouetur ab adminiſtratione. fo. xxiij. col. i. ver. ſcōo principaliter.
Prelatus eccleſie noie eccleſie ſue age-re debet. fo. lxxij. col. i. nu. 1.
Prelatus ſuſpectus de dilapidatione quibus caſibus ſit beneficio p̄uādus. fo. xxiij. col. i. nu. 6.
Prelati eccleſiaꝝ ſub vinculo iuramēti ꝛ fidelitatis tenētur annuatim viſitare limina petri. fo. lxxv. col. iij. nu. 5.
Prelati eccleſiarū in ſubditos ſuos de-linquētes iuriſditionem habent. fo. xl. col. iiij. nume. 1.
Prelati eccleſiaꝝ poſſunt concedere iu-riſditionem in feudum laicis. fo. cxii. co lū. iiij. nume. 3.
Preſbyter degradatus baptizare pōt. fo. v. col. ij. ℣. ꝛ idē etiā addūt doctores.
Preſentatio rectoris eccl'ie pōt ſpecta-re p̄ſonis eccleſiaꝝ. fo. xxxii. col. i. ℣. no.
Preſcriptiones fauo:abiles et odioſe que ſunt. fo. cx. col. i. nu. 5.
Preſcriptio minor centum annorum cō tra romanam eccleſiam non currit. fo-lio. cxiij. col. iiij. nu. 1.
Preſcriptio ꝓbata interruptione caſſa re dicitur. fo. cix. col. iij. nu. 2.
Preſcriptio an currat non valenti age-re. fo. cxv. col. ij. nu. 5.
Preſcriptio perpetua ad preſumptionē requiritur. fo. cxiiij. col. iij. nu. 1.
Preſcriptio tempore hoſtilitatis curre-re non dicitur. fo. cx. col. iiij. nu. 1.
Preſcriptio an currat cōtra minorē vi-gintiquinq; annis. fo. cxij. col. ij. nu. 5.
Princeps qñ committit alicui ne exer-ceat iuriſditionē auctoritate apoſtoli-ca illa iuriſditio tūc videtur eſſe delega ta. fo. xlij. col. i. nu. 7.
Princeps in preiudiciū populi nihil ſta tuere poteſt. fo. lxxxvi. col. iiij. nu. 2.
Princeps an poſſit remittere penā or-dinariam a lege. fo. xxi. col. iij. nu. 4.
Princeps preſumitur habere oīa iura in pectore. fo. i. col. iij. nu. 3.
Princeps iura illeſa ſeruare debet. fo-lio. xcvii. col. iij. nu. 3.
Principi quare permittatur ſupplica re. fo. lxvi. col. iij. nu. 2.
Priuilegiū poteſt eccleſie cōcedi ꝓpter virtutē prelati. fo. lxxxviij. col. ij. nu. 1.
Priuilegium non poteſt ꝓbari niſi per ſcripturā. fo. cxiij. col. i. nu. 4.
Priuilegia etiā poſt ſententiā poſſunt argui falſitatis. fo. lxxi. col. i. nu. 1.
Probationes ob aliunde inducte ex cō ſenſu partium fidem faciunt. fo. l. col. i. nume. 4.
Probationibus deficientibus in cauſa matrimonij an feratur ſententia. folio xcviij. col. ij. nu. 2.
Proceſſus factus non ſeruata conſuetu dine irrationabili eſt nullus. fo. iiij. co-lū. iiij. nu. 4. ver. vltimo nota.
Proceſſus fit coram arbitris. fo. lvij. co lū. iij. nume. 2.
Procurationes legatis ſedis apoſtolice debentur. fo. cxi. col. i. nu. 1.
Profeſſio poteſt per teſtes ꝓbari. folio lviij. col. ij. nu. 2.
Promiſſio ſimplex de ſoluendis vſuris nō obligat ꝓmittentē. fo. lxxxvi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula

colū.j.ume.i.

Delittera.Q.

Quasi possessio iuris patronatus per receptionē alicuius. fo.cxxvii.col.i.nu.2.
Quod tibi non vis fieri alteri nō feceris. folio.xliii.colū.iiii.nume.2.

Delittera.R.

Rasura an vitiet instrumenta. fo.lxx.col.iii.nu.2.
Rectori ecclesie qui deseruire nō potest dandus est coadiutor. fo. cxlviii. colū.iiii.nume.1.
Rector ecclesie ꝓpter lepram remouet ab administratione. fo.cxlix.col.i.nu.1.
Recusatio iudicis nō habet locum in notoriis. fo.cxxxvii.col.iii.nu.2.
Reconuentio habet locum coram iudicibus delegatis. fo.lxxvi.col.iii.nu.1.
Regalis intitulatio dicitur illustris. folio.lv. col.i.nu.1.
Rigor iusticie ex speciali dilectione aliquādo temperatur. fo.xxx.colū.ii.nu.1.
Relaxatio iuramēti est petēda coram iudice ecclesiastico. fo.lxxxiiii.col.ii.nu.1.
Reipublice interest cū quis re sua male vtat. fo.viii.colū.ii.nu.4.ver.& interest.
Res tantū valet quantum vendi potest. fo.liii.col.ii.nu.3.
Res acta in preiudiciū sue dignitatis reuocari debet. fo.xcvii.col.iiii.nu.2.
Res mali exempli vitanda est. fo.cxlviii. col.ii.nume.2.
Reus excipiens contra agentes habentes intentionem fundatam de iure cōmuni debet probare suam intentionē. fo.cxv. col.iii.nu.2.
Reus est prima vice citandus in interpositione secūdi decreti iterato. fo.xvi.colū.iii.nume.4.
Religiosi possunt compelli ad obseruantiam sue regule. folio.cxxx.colū.iiii.nume.1. in fine.
Remotio exceptionis nō tollit exceptionem nullitatis. fo.xix.col.i.nu.2.
Repetsalie an sint permisse. fol.cxlvii.colū.iiii.nume.3.
Reprobatio tertia an sit admittenda. folio.lvii.col.i.nu.2.
Rescriptum quando cōtinet aliquid irrationabile presumitur falsitas inesse. fo.xvii. col.iii.nume.3.
Rescriptum per surreptionem impetratum dicitur falsum. fol.i.colū.iiii.nu.4.
Rescriptum delegantis delegato est presentandū. fo.xix.col.ii.nume.1.
Rescriptorum dolosa surreptio vitiat rescriptum. fo.i.col.i.nu.1.
Reseruata sedi apostolice non possunt sine speciali cōmissione in alterū trāsferri. fo.xxxv.col.iii.nume.iii.
Restitutio dotis constante matrimonio an valeat. fo.cxii.col.ii.nu.4.
Reuerentia patris a iure ciuili est introducta. fo.xlvi.col.iii.nu.8.
Reuerentia que debetur sedi apostolice debetur & legatis. fo.xxxv.col.i.nu.2.

Delittera.S.

Sacramēta cōpetētia ratione dignitatis pontificalis delegari nō possunt. fo.v. col.iiii.nu.2.
Sacerdos an teneat testificari de delicto sibi cōfesso. fo.xxxix.col.i.nu.6.
Sacerdos sententiā excōicationis an inferre possit. fo.xl.col.ij.nu.2.
Sagittas in aliū mittēs presumitur velle mortē inferre. fo.lxxviii..col.iij.nu.1.
Scriptura etiā p aliū scripta ꝙ ꝑ manū publicā dr autētica. f.lxviij.col.iij. nu.1.
Scriptura quando arguitur de falsitate illa est ꝓbāda. fo.lx.col.i.nu.1.
Scriptura bñs testiū inscriptiōes regulr ꝓbat si viuāt testes. f.lxviij.col.iij.nu.2.
Scriptura exemplata nō dicitur scriptura. fo.lxvij.col.j.nu.2.
Scriptura publica & autentica qualiter differant. fo.lxix.col.ij.nu.3.
Scriptura publica et priuata quomodo differunt. fo.lxix.col.ij.nu.4.
Scriptura priuata ad cōmodū scribētis nō ꝓbat. fo.lxix.col.iij.nu.5.
Scripture duoꝝ viroꝝ faciunt fidem. folio.lxvij.col.iij.nu.5.
Scripturarum species due sunt. fo.lxvij. col.j.nume.3.
Scia ois dr eē a deo. f.xxxiij.col.iiij.nu.1.
Sententia lata super iurisditionē habet vim diffinitiue. fo.xxiij.col.iij.nu.6.
Snīa excōicationis lata post appellationē est ipo iure nulla. fo.cxlv.col.ij.nu.2.
Sentētia nulla an finiat iurisditionem. fo.xxiij.col.j.nu.6.
Sentētia cēsure ecclesiastice nō suspēdit per appellationē. fo.xliij. col.iij.nu.5.
Sentētia dicitur iniqua que tollit defensionē excōicato. fo.cv.col.iij.nu.2.
Sentētia cōtinens expressum iuris errorē ipo iure est nulla. fo.cxxi.colū.j.nu.1.
Sententia iusta potest peti per papā cō-

Alphabetica.

summarijs vbi remittitur ordo. iuris. fo.liii.col.iii.nu.4.
Sentētia lata in cā matrimoniali potest ferri sine scriptis. fo.liii.col.iii.nu.2.
Sententia lata pro parte an valeat. fol. cxxvi. col.iiii.nu.2.
Sententia principis facit ius generale. fo.cxxviii.col.iii.nu.1.
Sententia lata super emergenti est iter locutoria. fo.xlix.col.iii.nu.3.
Sententia arbitrorum an transeat in rē iudicatam. fo.cvi. col.iii.
Sētētia a iudice incōpetēte lata dr nulla. f.iiii.col.iiii.nu.3. ver.no. ꝙ sentētia.
Sententia excōicationis sub cōditione ferri potest. fo.cxli.col.i.nu.1. in fine.
Sententia lata contra delinquentem debet firma permanere vsqꝫ ad condignā satisfationem. fo.xl.col.ii. nu.2.
Snia excōicationis pōt fieri ꝓpter ꝛtumaciā i nō cōparādo. f.cxxxiii.col.i.nu.1.
Sententia lata cōtra matrimonium an trāseat i rē iudicatā. f.cxxiii.co. ii. nu.2
Sententia delegati apostolici vbi est executioni demandata dicitur delegatus functus suo officio. fo.xv. colū.iii.nu.i.
Sententia necessario in scriptis an sit ferenda. fo.xiii.col.i.nu.ii.
Sententia lata cōtra absentē an sit ipso iure nulla. fo.cxxiiii. col.iii.nu.9.
Sententia prima ꝓpter desertionē appellationis ꝛfirmat. fo.cxliii.col.i.nu.i.
Sententia iudicis a non suo iudice lata est nulla. fo.xxv.col.iiii.nu.i.
Sententia lata post appellationē interpositam est nulla. fo.xlix.col. iii.nu.2.
Sententia pro parte executioni mandari potest. fo.xlix. col.iii.nu.1.
Sigillū cōsumptū an reddat priuilegiū suspectum. fo.lxii.col.ii. nu.2.
Simplicitati parcendum est. fol.cxxxix. col.iiii.nu.2.
Solennitas in quarta productione testium est seruanda. fo.lx.col.i.nu.2.
Spēs progationis. fo.xxvi. col.iiii.nu.6.
Spoliatus per iudicem nō venit restituēdus. fo.xvi.col.ii. nu.ii.
Spoliatio dicitur contumelia & iniuria. fo.lxxxiiii.col.iiii. nu.1.
Spoliatus ante omnia est restituendus. fo.xiiii.col.iiii.nu.2.
Spoliat? absqꝫ iudicio & sine cā rōnabili ipsimis restituēd? venit. f.xvi.co.i.nu.1.
Statutū disponēs ꝙ bānitus possit ipugne occidi an valeat. f.xlv.col.iii. nu.4.
Statutū inducēs penā sine cl'pa cōtra ius naturale & diuinū nō ꝛz. f.xlvi.co.i.nu.5.
Statuta legatorum sedis apostolice an reuocētur. fo.xxxvi. col.iii, nu.2.
Subdelegat? an possit arctari ex forma subdelegatiōis. f.xi.col.iij.ꝟ.ad fi.glo.
Subditus epūs pōt si ei' iniusticia inferatur per epm cōqueri archiepo. fo.cxlvi. col.ij. nume.1.
Subreptio circa voti dispēsationē facit eā ipso iure nuullā. fo.lxxij. col.iij.nu.1.
Subtrahēs probationes aduersario debet experiri autoritatē iudicis esse illusam. fo.lxj.col.iij.nu.2.
Superior i dubio excōicatos ab inferiore absoluere nō dz. fo.xliij.col.i.nu.4.
Suspensio a beneficio impedit quem ad eligendū. fo.ciij.col.i.nu.1.
Suspitio de preterito arguit suspitionē de futuro. fo.xxij.col.iij.nu.3.
Suspitio dilationis semel probata inducit presumptionē. fo.xxij.col.iij.nu.3.
Symoniacus i ordine & fornicari? notorius qualr differāt. fo.cxi.col.iij.nu.1.

Delittera.T.

Tabellio si radat aliquid in instrumēto an reddat instrumētū vitiosum. f.lxx.col.ij.nu.3.
Tabellio solus an sit sufficiēs ad renouationem veteris instrumēti. folio.lxxviij.col.ij.nu.4.
Tabellio per seipsum instrumēta scribere debet. fo.lxxvii.col.iiii.nu.5.
Tabellio constitutus ab imperatore an possit cōficere instrumēta in terris ecclesie. fo.lxxiiii.col.iii.nu.5.
Tabellio an possit scribere instrumentū per aliū. fo.lxxiii.co.i.nu..10.
Tabellio ex consuetudine ciuitatis citatus an possit in alia facere instrumēta. fo.lxxvii.col.ii.nu.2.
Tabellionis potestas non est prorogabilis. fo.lxxvii.col.iii.nu.4.
Tabellio debet esse etatis. xxv. annorū. fo.lxviii. col.iiii.nu.6.
Tacens de cuius preiudicio agitur an videatur cōsentire. fo.lxxx.col.i.nu.2.
Transactio & amicabilis cōpositio differunt. fo.xv. col.i.nu.2.
Trāsactio super causa delegata potest fieri auctoritate iudicis delegati. fo.xiiij. col.iiii.ver.nota primo.
Tempus date in beneficialibus est considerandum. fo.xviij.
Tps appellatiōis solū currit a tpe appellatiōis iterposite. f.cxxxvi.col.iiii.nu.1.
Tps instātie an pereat ꝓpter malicia aduersarij. fo.xii.col.iii.ꝟ.sed si non.
Terminus iurisditionis licet sit modicus tamē non poterit iudex die feriato ꝓcedere. fo.xii.col.iiij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula alphabetica.

Cria reſeruata principi in ſignū preemi-
nētie iuriſdictiōis. fo.xxxi. col.iiij. nu.2.
Teſtis an quis eſſe poſſit de his que vidit
in pupillari etate. fo.cxiij. col.j. nu.2.
Teſtis ſe ſubtrahens an efficiatur ſuſpe-
ctus. fo.lxi. col.ii. nu.5.
Teſtis interrogatus de vitio perſone ſue
rīdere nō tenet. fo.xlviij. col.ii. nu.6.
Teſtis nō iuratus volente parte admitti-
tur. fo.lvij. col.ii. nu.3.
Teſtis eſſe non poteſt perſeuerans in cri-
mine. fo.lix. col.ii. nu.3.
Teſtis nō iuratus aduerſatur pīte ⁊ ta-
cēte an admittatur. fo.lviii. col.ii. nu.4.
Teſtis in cauſa criminali an poſſit cogi
teſtimoniū ferre. fo.li. col.iii. nu.3.
Teſtes an debeant cognoſcere cōtrahen-
tes. fo.xlviii. col.ii. nu.7.
Teſtes an admittantur poſt publicatas
atteſtationes. fo. liii. col.iii. nu.5.
Teſtes poſſunt cōpelli dicere teſtimoniū
cum proceditur per inquiſitionem. fo-
lio.lxiiii. col.iii. nu.1.
Teſtes ſubtrahentes ſe ſunt compellen-
di. fo.lxv. col.i. nu.3.
Teſtes per partes ſunt nominādi in cau-
ſis. fo.lxv. col.i. nu.2.
Teſtes dicentes ſe nō recordari an dero-
gant alīs. fo.lxv. col.iii. nu.6.
Teſtes examinati cora arbitro an faciāt
fidē cora iudice. fo.xci. col.iii. nu.8.
Teſtes recepti in cauſa denunciationis
an poſſint iterato ꝓduci. fo.liiii. col.ii.
nume.4.
Teſtes figillatim et ſeparatim deponere
debent. fo.xlvii. col.iiii. nu.4.
Teſtes noui ante teſtiū publicationē ⁊ re
nūciationem ſuper eiſdē articulis pro-
duci poſſunt. fo.lv. col.i. nu.4.
Teſtes in cauſis ciuilibus non ſunt com-
pellendi. fo.lxv. col.ii. nu.4.
Teſtes ⁊ inſtrumenta qualiter differant.
fo.lxxiiii. col.i. nu.1.
Teſtes ſunt monendi ne celent veritatē.
fo.lxi. col.ii. nu.1.
Teſtes adhiberi debent tempore ferēde
ſentētie. fo.liii. col.iii. nu.3.
Teſtes ſuper ijſdem articulis ſuper qui-
bus depoſuerūt nō ſunt iterato interro
gādi. fo.lvi. col.ii. nu.1.
Teſtes audire cōfitētē ſufficit in cōfeſſio-
ne que percipitur per auditū. fo.iii. co-
lū.iii. nu.1. ver.⁊ dicit Jo.an.
Teſtes ſunt ſigillatim examinandi. folio
lxviii. col.iii. nu.2.
Teſtes de iure ciuili ad teſtificandū ſunt
cogendi. fo.lxii. col.ii. nu.3.
Teſtes ſi repetantur nō eis creditur ſine
nouo iuramento. fo.lxiiii. col.i. nu.5.
Teſtes per obmiſſam interrogationem
malicia iudicis ſunt iterato interrogā-
di. fo.lvi. col.ii. nu.2.
Teſtes de iure canonico non ſunt cogen
di. fo.lxii. col.ii. nu.2.
Teſtes ſe ſubtrahentes debent compelli
ad teſtificandū. fo.lxi. col.ii. nu.2.
Teſtes ſunt nominandi per partes in iu-
dicio. fo.lxiiii. col.iiii. nu.2.
Teſtimoniū de auditu an valeat in cauſa
matrimoniali. fo.lv. col.iii. nu.1.
Teſtium receptio poteſt cōmitti nuncio
fo.lxi. col.ii. nu.4.
Teſtium ꝓductio quarta regulariter eſt
ꝓhibita. fo.lx. col.i. nu.1.
Teſtium multitudo ineffrenata eſt refre
nanda. fo.xlvii. col.iii. nu.3.
Teſtium publicatio nō impedit teſtiū ꝓ-
ductionem. fo.lv. col.i. nu.5.
Teſtium dictū valet etiā ſi dicat tempo-
re nō recordari. fo.lxxv. col.i. nu.2.
Turpitudinem ſuam allegans audiri nō
debet. fo.clvi. col.iii. nu.1.

De littera V.

Valor rei tempore cōtractus in
ſpicitur ꝓpter deceptionem
vltra dimidiū iuſti precij. fo-
lio.liii. col.i. nu.2.
Vaſſallus an poſſit preſcribe
re libertatem. fo.cxiii. col.iiii. nu.5.
Vbi agitur de inquiſitione mortū debet
accedi ad locum vbi perſona inquiſita
mora trahit. fo.cxxx. col.iij. nu.3.
Via periurijs nō eſt aperienda. fo. cxiiii.
col.ii. nume.1.
Vitiū in ſcriptura apoſtolica reſcriptum
non vitiat. fo.lxxvi. col.i. nu.1.
Verba priuilegiorum ſi ſunt clara nō eſt
ab eis recedendū. fo.vii. col.i. nu.7.
Virtutibus inherentes preſumuntur bo
ni. fo.lxxix. col.iiii. nu.11.
Venditio reſcinditur ꝓpter deceptionē
vltra dimidiū iuſti pcij. fo.liii. col.i. nu.1.
Vetuſtas eſt iuſta cauſa reficiendi inſtru
mentū. fo.lxxvii. col.iiii. nu.1.
Voluntas ſemel ex ꝓpoſito declarata pre
ſumitur durare. fo.lxxxi. col.ii. nu.1.
Vouentes ire in ſubſidium terre ſancte
ſunt cogendi. fo.lxxiii. col.iii. nu.2.
Vſuraria cauſa an dicatur ſpiritualis. fo
lio.xcvii. col.ii. nu.3.
Vſure an ſint de iure ciuili permiſſe. fo-
lio.cxx. col.iii. nu.6.
Vſure ſolute virtute iuramēti cora iudi-
ce eccleſiaſtico: per cēſurā eccleſiaſticā
ſunt repetende. fo.lxxxvi. col.i. nu.4.

¶Finis tabule.

Guido pape ſuper Decretales. Fo.I.

¶Lectura Domini Guidonis Pape: Juris vtriuſq; doctoris: necnon parlamenti Dalphinalis conſiliarij ſuper Decretales. Cū additionibus: cōcordātijs: ſummarijs: numeris: ac repertorio alphabetico Dñi Joānis Thierry Lingonēſis iuris Ceſarei: et pontificij Doctoris affabre terſa: et emuncta.

De reſcriptis. Rub.

1 ☞Reſcriptorum doloſa ſubreptio viciat reſcriptum.
2 Delegatus ex reſcripto per verum dolum obtento de cauſa principali cognoſcere non poteſt.
3 Princeps preſumit habere omnia iura in pectore.
4 Reſcriptum per ſubreptionem impetratum dicitur falſum.
5 Mendacium quid ſit.

Uperlris. ¶Iſta eſt ſolēnis ōcre. ſi ſit alia ītota cōpilatōe. lx De. de Bella perti. fuerit auſus de trahere a canonicis. Et diuidit iſta ōcre. famoſa in tres ptes principales ¶Primo ponit cōcordia apoſtolica. ¶Tertio ſubijcit regulā ex oib⁹ premiſſis: ſeciūda ibi. Nos igitur inter eos. tertia ibi. Et ſit in vtroq; caſu, et ad hoc ſemper alleg. doloſa ſubreptio reſcriptorū viciat indiſtincte reſcriptum a ſimplex vo vel ex ignorantia proueniēs ita demū viciat ſi cauſam preſtiterit apoſtolice conceſſioni. als ſecus hoc dicit. ¶No. primo q; vbi ſunt varie opiniones: pro declaratiōe recurrendū eſt ad ſedē apoſtolicā: et debēt ſi eſt poſſibile reduci ad concordiā federe diſtinctionis. ¶Scōo not. in ver. nos igit: q; differentia in dubio eſt conſtituēda inter veram fraudē ⁊ dolum ⁊ ſimplicitatem ⁊ ignorantias. ¶Tertio not. in ℣. vt noſtri q; paria ſunt quoad ducendū vicium ſubreptionis tacere veritatē ⁊ exprimere falſitatem. Et facit ad teſtes q; incidunt in periurium ſiue occultēt ℣itatē ſiue exprimāt falſitatē. ¶Quarto not. regulā aduertentē in materia reſcriptorum q; delegatus ex reſcripto per verum dolum ⁊ malicia obtēto non poteſt cognoſcere de cauſa principali. Iſta ē prima regula. ¶Quito no. in ℣. inter alios ſam regulā i materia reſcriptor. q; delegatus ex reſcripto per mendaciū fictus obtento cognoſcit de meritis cauſe principalis: ſi illud mendaciū non fuit cauſa delegatiōis ita ꝓbat. ¶Sexto in ℣. ſi ſo No. tertiā regulā in materia reſcriptorum videlicet q; mendaciū impetrantis nō ex malitia impedit cognitionē cauſe principalis: ſi alias princeps non fuiſſet cōceſſurus. ¶Septimo in ℣. niſi forſan No. q; ſemper alleg. q; iudex delegatus ex reſcripto ſubreptiōis lz nō cognoſcat ſemper de meritis cauſe principalis cognoſcit tñ de veritate precū: et iſta poteſt eſſe vna alia regula in hac materia in verſi. vt ſit in vtroq;. No. q; ius ⁊ poteſtas delegati regulat ab intētione delegantis: ita probat iſte tex. ⁊ poteſt eſſe vna alia regla i hac materia reſcriptor. ¶In gl. pma. ad fi. dic q; varietates opinionū in iure nō reponte ꝓcedunt ex nobilitate intellectus. nam plerūq; poſteriores nō contēte regule a maiori in obſeruatis per varias diſputationes in alias cognitiōes ⁊ veriores ſepe deducū tur: et ex pluribus ⁊ varijs opinionib⁹ relatis et cōſideratis facili⁹ veritas reperitur: et reperta facilius memorie commēdat. Et iſta ē cauſa quare obtinendū eſt aliqñ varias opiniones referre: alias tñ cauſam refert Imperator in. l. vna. C. de cadu. tol. videlicet vt noua opinio declarata melius intelligatur: q; oppoſita iuxta ſe poſita magis eluceſcūt. In gl. ij. in fi. dicatis ſic ergo ex hac gl. colligatis iuncta glo. ſeq. q; iſte opiniones de quibus hic ſurrexerūt ex cōtrarieta-

a ¶Reſcriptum. Addete. ⁊ glo. in. l. ſed ſi hac. §. patronum cum glo. in §. ſi. per obreptionē. de in ius voc. ⁊ ibi bar. ⁊ bal. l. p̄ſcriptiōe. C. ſi cōtra ius. Joā. an. in addi. ad ſpecu. decau. poſ. et ꝓpric. i pnci. i. ij. car. ℣. quid de colligētibus. Innocē. in. c. ceterū. in gl. ⁊ in. c. cum dilecta ⁊. c. auditis. ⁊ in c. ſup litteris. iſto titu. qō limitādum eſt p bal. i. l. j. C. de collu. detegē. ludo. roma. ℣ſi. cccxxx. qō īcipit circa primus propoſitū domi. ias. may. in dicta. l. prēſcriptiōe.

te que videbatur esse inter iura. hic allegata. ad quaz varietatē sine dubitatione tollendam emanauit principalr ista decretalis vñ aduertatis ridiculū est dicere vt plurimi ex maioribus dixere ꝙ ista decretalis loqtur i diuerso casu a iuridi. hic allegatis. qz cū emanarūt ad declarationē illoz iuriū q̄ iura hic referunt est intelligēda potiꝰ ꝑm iura interpretata ⁊ in illis casib⁹ ⁊ in illa materia: qz lex interpretās ēt in. c. statutū. j. de elec. li. vj. ⁊ in auc. de filijs aīvo. in do. nat. in. §. fi. col. iij. ¶ In glo. simplicitatē ad fi. dicatis. qz glo. nō se clare soluit ꝙ autem accipit simplicitas ꝑ puritate: ⁊ tūc simplicitas est ꝓtus ⁊ premiū cōsequtur nō penā in. c. j. in pn. §. de sum. tri. ⁊ in. c. ꝓtutis. j. de iureiur. aut ⁊ scōo casu simplicitas accipit ꝑ stulticia tūc ē digna reprehēsiōe ⁊ non tolleraī aliquo mō. Aut accipit simplicitas ꝑ ignorātia: tūc aut accipit ꝑ ignorātia facti excusat. l. j. ⁊. l. regula. ff. de iur. ⁊ facti igno. ⁊ in. c. iuris ignorātia. de re. iur. ⁊ i. c. j. j. de cōsti. li. vj. aut accipit ignorātia ꝑ ignorātia iuris aut loqmur i ignorātia iurꝫ naturalis vel q̄si ⁊ talis neminē excusat ita loqr̄ l. verā b aleg. facit. l. si qs adulteri ū. ff. ad le. iul. de adulr. et idē est i iure diuino: qz nō est licita ignorātia. in. c. j. j. de hereticis. ⁊ in. l. j. ꝓmo est de sum. tri. aut accipit ignorātia ꝑ ignorantia iuris cōis et positiui tūc talis non excusat regulariter in c. j. §. de cōstitu. cū ibi not. fallit in casib⁹ hic enumeratis in pn. glo. in q̄bus aliqñ tolleraī talis ignorātia: ⁊ dicit Jo. an. ꝙ simplicitas hic accipitur ꝑ ignorātia iuris. ignorātia vero accipitur ꝑ ignorantia facti: ⁊ sic habetis expeditū istum articulū. Sz ꝺ opponitur ab extra ⁊ immo videtur ꝙ hic non possit accipi simplicitas ꝑ ignorantia iuris nam princeps a a
presumitur habere omnia iura in pectore vt in. c. cū a deo. §. eodē. g̃ non pōt surreptio aliquo modo committi principi
Solutio dicit. ¶ Jo. de ligna. ꝙ hic accipitur de surreptiōe facta in iure singulari vel particulari alicuius ciuitatis vel loci. In quo licitam potest habere princeps ignorantiam vt in. c. j. j. de constitutionib⁹ li. vj. in glo. §. ꝺbo. ¶ Distinctionem ꝓ intelligentia huius glo. et istarum solutionū de quibus facit mentionē opponitur ⁊ immo videt ꝙ iste tex. nullo mō possit procedere. naz siue per fraudē et malitiam: siue per ignorantiam q̄spiā rescriptum impetrarunt dicendū est iudicē delegatum indistincte debere cognoscere de causa principali non obstan

a ¶ Princeps. Adde tñ ꝙ nō tenetur scire singlares ꝙsuetudines notari c. j. de cōsue. in. vj. bal. i auc. nauigia. C. de fur. glo. ⁊ bar. in. l. ꝑscriptiōes. C. fi otra ius vl' vti. pu. ⁊ ibi Bal. Alex. in. l. qō nerua. ff. ō pe. nisi essent vulgares Bal. in. l. ij. C. q̄ sit lon. ꝙsue.

te rescripto debere procedere vt in. §. prescriptiōe. ⁊ in. §. ⁊ si non cognitio. xxv. q. ij. quedā est ꝙ ergo hic do. so. huius difficultatis cedande. gr̃a do. referūtur opi. per glo. in dicta. l. prescriptiōe hic alleg. Ꝛria fuit opinio pla. glo. antiq̄ dicentis ꝙ in illa. l. prescriptione. nō dicit quod debent cognoscere de causa principali: et ideo intelligenda est: vt cognoscat tantū de ꝓtute pciū. ⁊ pnūciet se nō esse iudicē cōpetentē: ista est prima opinioꝝ pro ista so. quam sequuti sunt aliq̄ doc. facit tex. in. l. ⁊ si legib⁹. xxv. q. ij. Item facit qz re
4 scriptū persurreptionē ipetratū dr̃ falb sum b l. si qs obijcit. ff. de fal. et p consequēs nullā tribuit iurisditionē in causa principali. sed hāc so. reprehendūt cōiter doct. nec mihi pla. aliquo mō qz est ꝺ tex. in. l. et si non cognitio. xxv. q. ij. vbi dicit tex. de omni egro. et sic iudex non pronunciat semp̄ iurisditione. immo super negocio principali preterea est etiā ꝓtra illam. l. prescriptione. vbi dicit iudicem datum de cā qua queritur iudicare et in dubio est intelligendum de causa principali ⁊ ideo scōo loco intellexerūt alij illā l. prescriptiōe i ordinario delegato apostolico constituto que so. similiter est reprobanda: quia diuinat nec est verisimile ordinariū esse delegatum in causa: vñ tertio loco alij intelligunt ꝙ licet de iure non possit cognoscere de causa principali vt hic tamen de partiū consensu et voluntate virtute prorogare iurisditio pōt cognoscere: vt in contrariēta loquitur illa. l. prescriptione. que quarta sol'. cum reuerentia est falsa quia diuinat preterea forte in se non est vera: quia priuatorum consensus ⁊c. et ideo. Quarto loco intelligitur. l. illa vꝫ ꝙ non intelligatur ꝙ delegatus iudex cognoscat sed cognoscat iudex ordinarius de causa ad quem pertinet iurisditio que solutio est falsa. et tex. in dicta. l prescriptione. vbi dicit datum iudicem. et per consequens loquitur de delegato quia datus iudex dicitur delegatus. l. a iudice. ff. de iudi. et ideo Quinto loco dicit a3o. ꝙ aliud est de iure canonico vt hic. aliud de iure ciuili vt in contrarijs. Hanc solutione3 sequuntur plures doctores Pe. de bella. et Cy. dicentes ꝙ hec decreta. emanauit falso itellectu iure ciuili. ⁊ ideo dicit pe. seruēt castitatē fori eorum ⁊ nos seruabimus ius ciuile ⁊c. que solutio est falsa nec est digna recitatione. Prio quia illa l. prescriptione. ⁊. l. ⁊ si legibus. et. l. et si non cognitio sunt canonice. xxv. q. ij. ⁊ sic faciunt ius canonicū ꝙ canonizatio gra

b ¶ Dicit falsum, Adde pa. nor. hic et specu. eo. ti. §. viij.

clari sufulta auctoritate legis est seruēda etiā in foro canonico vt dixi in. l. ij. §. eo. Preterea ista solutio ē que dicit vbi per papā canonice fuerunt restituite ille ll. que referuntur hic de verbo ad verbū preterea hec solutio est contra. l. et si legibus. ff. de iure ciuili ꝙ idem constituit ꝙ in hac decretali: preterea per hanc decretalē non tenetur corrigere ius ciuile ꝙ interpretatur et declaratur et reducūtur ꝑ diuersas opiniones ad concordiā ⁊ ideo. Sexto loco dicit Bar. ꝙ hec decretalis loquitur tantum quando per effectum committitur executio non cognitio sed. l. prescriptione loquitur quando committitur cognitio. ⁊ ratio differētie scōm Bar. quia quando committitur cognitio apparter proposita non sequitur impetrationez et subreptionē impetrantis ⁊ ideo alius. ctiā non obstante mendatio rescriptū delegationis cōcedere pt secus aīt dicit Bar. quando committitur exceptio: quia patet papam motum ex mendatio impetrantis et ideo si falsum scienter dicit: caret impetratione ita loquitur tex. iste: que solutio est falsa cum reuerentia. Primo quia est contra istum tex. que refert illam. l. prescriptione. ⁊. l. et si legibus et in eodem casu loquit. Preterea hec solutio restringit nimiū hanc decretalem. Item et tertio est contra casum ad litteram. c. et si non cognitio. xxv. q. ij. vbi tenet ꝙ quando est commissa executio propter mēdaciū cognoscit iudex de toto negotio. Iz ipe nitatur respōdere. Preterea ꝺm Bar. sequerer vnū absurdum ꝙ reprobatur proxime hic ꝙ quādo rescriptū delegatiōis ex vera fraude obtētum fuit ⁊ delegatū fit cognitū ⁊ constet de fraude sequerer ꝙ delegatus posset cognoscere ꝙ est contra hāc decretalē ⁊ ideo septio loco. intellexit Joan. an. quem sequūtur moderni oēs Butri. Jo. de lig. ⁊ Rapha. ful. ꝙ autem falsitas subiecta respicit negotiū pn cipale. seu ipsum iudi. quia impetrans mendaciter supplicauit dicēdo iudicem ordinariū esse negligētē. ⁊ tunc loquitur ista decretalis ⁊ procedit distinctio sua: Aut ⁊ isto casu falsitas cōcernit ipsu3 negotium principale. puta quia dicit impetrans in sua suplicatione factū pactum de nō petendo. tunc siue princeps fuisset als concessurū. siue non. semper poterit iudex delegatus de causa principali cognoscere et debebit et ita loquitur. l. prescriptiōe. ⁊ alie. §. allega. ⁊ p hac solutiōe facit tex. in. c. ij. j. de lit. cōtest. lib. vj. vbi exceptio respiciens merita vt exceptio peremptoria nō impedit iudicium. Sed hec solutio cū reuerētia est falsa ⁊ est cōtra istum tex. vbi proprie loquitur i eodē casu ⁊ in eisdem terminis in quibus loquūtur illa iura ⁊ ibi Jo. an. tamē loquetur ista decretalis diuerso casu ꝙ non est dicendū. Preterea ⁊ scōo ista solutio continet diuinationem quam reuelauit Jo. an. ꝙ hic esset mendaciū circa negocium principale. Preterea cōtra istaz solutionē facit quia falsitas circa negociū principale arguit falsitatē et mendaciuz circa iudicij latione. nō infert. Preterea tex. simpliciter loqtur. ergo simpliciter est intelligenduz in. c. ad audientiā. j. de decimis. ⁊ ideo aduertatis ꝙ considerabam istum tex. intelligendum generaliter prout iacet et. j. istum tex. esse intelligenda ⁊ declarenda illa iura hic allegata videlicet vt faciamus differentiam. vtrum dolo ⁊ fraude veri. ⁊ si per veram maliciam quis obtinuit rescriptum tūc loquitur. c. ⁊ si legib⁹. xxv. q. ij. ita loquitur. l. si quis obescerit. ff. de falsis ⁊ ita intelligatur hic primum membrum distinctiōis. Aut ⁊ scōo casu impetrauit quis rescriptum non ex vero dolo. ⁊ tunc distinguendum est aut princeps als fuisset concessurū litteras in forma communi. licet non interuenisset illa falsitas tunc potest iudex delegatus de tota causa cognoscere ⁊ iste est tex. i. l. pscriptione. hic allega. et in. l. ⁊ si non cognitiōe hic allegata ita loquit i isto iure. Aut ⁊ tertio casu princeps nō fuisset verisimiliter concessurus: si veritas fuisset expressa tūc nō cognoscit iudex delegat⁹ de causa principali sed tamen de iure. et iste est casus notabilis qui declaratur per papā in ver. si per ꝺmōi falsitatis non ob. l. prescriptione. dum dicit prescriptiōe mēdaciorū. q̄si sentiat ꝙ ibi fuit malicia ipetrā
a tis et verus dolus cum mendatiū a sit
5 falsa asseueratio cū intentione fallendi qz respōsio ꝙ duplex est mendaciū sicuti est duplex falsitas. nam quoddā est mendacium ex proposito in quo ineſt ver⁹ dolus: ⁊ de isto non loquit ibi: quoddam est mendaciuz. i. deuiatio virtutis: qz alter virtus se habet: non tñ ex proposito nec ex intentione dicētis seu impetrantis: ⁊ ita loquitur dicta. l. prescriptione. ⁊ istud probat tex. in versi. interdum. vbi appellat falsitatē vbi nullus fuit dolus impetrantis: sed non ob. ex. in dicta. l. dū dicit tacendi ꝺm fraudē: qz intelligēdo de fraude ipsa ex proposita sicut intelligit hic nō ita in ista materia: nec est istud con[illegible] qz ita in simili habetur

a ¶ Mendatiū. Adde ꝙ mēdatiuz ē falsa significatō vocis cuz intētione fallēdi secūdū aug. glo. or. i. l. de etate. §. si cū eēt §. ꝺbo mēdacij. ff. ō iti. act. cꝙ

pri. ꝛ qñ
pñiat me-
daciñ vide
bal. in ad-
di. ad spe.
de excep.
ver. qñqs
negat i. l.
ſz ſi. §. j.
ff. qñ cum
eo. glo. i. l.
cñ debi-
to. ff. de p
ba. tex. in
l. nerati?.
ꝛ ibi flo. ó
ſctō petro
ff. ad. l.
aql. i. l. fi.
ff. ó rei vē.
gl. ꝛ Ey. i
l. cñ patro
no. C. cō.
vtri. iur. i
l. ſi dubite
tur. §. j. ff.
ó fideiuſ.
bal. in. l. j.
C. de fur.
bar. in. di.
l. fi. de rei
uendi. in
antiqs. p
priā. C. de
nō nume.
pecu.

in. l. ſi quis cum aliter. ff. de verb. ob. vbi
dolus aliqñ cōmittiť re ipſa aliqñ ex pro
poſito: ꝛ ita tex. intelligiť. l. ꝛ ſi nō cogni
tio hic alle. Iſta eſt vera ſolu. ꝛ verus in
tellectus ad illa iura ꝛ hāc ſolu. probat
tex. de iure ciuili in. l. ꝛ ſi legibus hic al
leg. C. ſi ꝓtra ius vel vti. pub. vbi eſt tex.
Iſta opi. licz aliqui voluerint dicere in
telligi in priuilegijs ita dicere: ꝛ ita ſi iu
dex eſſem iudicarē. in gl. fides. ad fi. dic
ſic ergo ex hac glo. colligiť ꝙ ratione du
bitationis delegatus habet iuriſditio
nem et cognoſcit de ſubꝛeptiōe ꝛ ſic de
ꝟitate vel falſitate preciū vltimuz reſcri
ptum per maliciā reſcriptū obtentū fue
rit ꝛ an fraus impetrātis interuenit vel
ne: et hanc opi. probat iſte tex. ꝙ ꝓpter
dubiū probat etiam. l. preſcriptiōe. hic
alleg. et ita ſequitur Inno. hic: dicēs ꝙ
oppoſita exceptione mendacioꝝ coram
iudice debebit iudex delegatus ſumma
rie cognoſcere ante lit. conte. que cogni
tio nō preiudicabit in planario vbi exa
minabiť cauſa via ordinaria. c. veniens.
j. de teſti. loſ. ꝛ hanc opi. puto verā quo
modocūq; opponať iſta exceptio: et per
hoc quaſi oēs legiſte excepto bal. tenēt:
idem eſſe in exceptione falſi reſcripti ꝙ
nunq̄ emanauit de cancellaria princi
pis: qz in ꝟ dubio dicūt legiſte ꝙ debet
iudex coraz quo opponiť exceptio falſi
reſcripti cognoſcere ſummarie ꝛ ſi pro
nunciauerit non eſſe falſum: ꝛ per ꝓns ſe
eſſe iudicē competēť poterit cognoſcere
de cauſa principali ꝛ eius ꝓceſſus tene
bit ar. buius tex. facit. l. ſi quis ex aliena
ff. de iudic. ꝛ ꝓ hac ſententia facit etiaz
qz quemadmodū ſentētia contra ſentē
tiam valet in dubio vt in. c. inter mona
ſteriuz. j. de re iudica. ita etiaz valet ſnia
delegati ꝓ falſum reſcriptum: quā opi
nionem reprehendit Inno. ꝛ cōiter oēs
canoniſte dicētes ꝙ imo qñ opponiť ex
ceptio falſitatis nō poteſt aliquo mō iu
dex delegatus cognoſcere in dubio an
reſcriptū ſit falſum nec etiā ſe intromit
tere de cauſa principali: qz ſi reſcriptuz
eſt falſum ꝛ nunq̄ emanauit de cācella
ria nullam tribuet iuriſditionē ꝛ ideo in
ꝟo dubio non cognoſcit delegatus ꝓ
quo alleg. Jo. an. caſuz in. c. tua nobis. j.
de offi. ꝛa. Nec ob. iſte tex. qz delegat?
ex reſcrip- ſubꝛeptitio eſt delegat? a
principe ꝛ ha- et iuriſditionē vnde nimi
rū ſi pōt cognoſ- re q̄ rō ceſſat i delega-
to ex falſo reſcrip- ꝛ hoc nō ob. l. ſi. qs
ex aliena. ff. de iudi. quiť i iudice ha
bēte iuriſditionē. iſta ſ- nia canoniſta
rū: ſed vos ꝓ concordia - opinionū
iudicio meo dicet] ꝙ aut reſcriptū eſt ſu
ſpectū de falſo ita ꝙ ex inſpectiōe reſcri
pti ꝓz ſuſpitio falſitatis tūe eſt vera ſnia
canoniſtaruz qz nō pōt delegatus ex ta
li reſcripto cognoſcere: aut ex inſpectio
ne reſcripti nulla ꝓz ſuſpitio imo reſcri
ptū eſt: nō abolitū nō cancellatuz: nec in
aliqua ſui parte viciatū et vera eſt opi
nio legiſtarum ex quo prima facie ꝑſum
ptio ē ꝓ reſcripto ſicut diximus in in
ſtrumēt] vt. l. cū precib?. ꝛ. l. cum res. C.
de probati. facit. c. inter dilectos. j. de fi
de inſtrumētoꝝ. Alias añt niſi ita dicere
mus faciliter poterit reſcriptū delega
tiōis per oppoſitam exceptiōez falſita
tis ipugnari ꝛ impediri iuramēto dele
gati ꝙ cēt abſurduz ꝛ iō puto ꝙ in du
bio nulla preſcriptio faciet cōtra reſcri
ptū idē ſit in exceptione falſitatis ꝙ eſt
in exceptiōe mendacioꝝ ꝛ ſi pronuncia
uit iudex ex falſo reſcripto delegatus
reſcriptū non eſſe falſum ſnīa lata in ꝑn
cipali valebit ꝛ tenebit ꝛ non poterit re
tractari. ex quo de falſo cognitū eſt ꝛ iu
dicatur ſuper eo. ꝛa ſnia nō fuit appel
latum vt eſt tex. notabil' qui hoc dicit in
l. ſi ex fal. in fi. C. de tranſac. facit etiam
ad precedētē diſtinctionē. l. fi. C. de edi
cto diui adri. tollendo.

De cōſuetudine Rubrica.

Seperius viſum eſt per diſcur
ſum de iure ſcripto: nūc ꝏo re
ſtat videre ó iure nō ſcripto ꝙ
ſtitit in ꝟſuetudie. ꝛ de mate
ria habeť in. c. cōſuetudo. j. di. ꝛ octaua
diſtin. ꝛ. x. ꝛ. xj. Et ad euidentiam totius
tituli ꝛ materie cōſuetudinis: p̄mitto ꝙ
habemus tria que videntur eſſe idem. ꝛ
ſunt diuerſa ſcz conſtitutionem ſtatutū
et conſuetudinem. conſtitutio proprio
ſumpto vocabulo eſt ius ſcriptuz edictū
per papam vel imperatorem participa
to conſilio cum aliis prelatis ac proceri
bus hic eſt ſcōm Bof. ꝙ dicitur cōe ſta
tutū aliquando tamen accipitur pro cōi
b ſtatuto ciuitatis vel collegij in. c. cum oēs
ſ. de conſtitu. ¶ Scōo habemus ſtatutū
et iſtud ſtatutum b dicitur eſſe lex popu
li ſiue ordinatio in ſcriptis redacta ꝛ
ꝓmōi ſunt ſtatuta ciuitatis et de iſtis etiā
videm? ibi in ꝓceſſu materie ꝟo cōſue
tudo qō tertium eſt habemus, et eſt ius
quoddam moribus et aſſidius actib? ꝟo

b ¶ Sta
tutū.
Adde ꝙ
ſtatutū ꝓ
lege hēť
tex. ꝛ doc.
ī. l. oēs po
puli. de iu
ſti. ꝛ iur.
cūctos po
pulos. C.
de ſū. tri.
et fide ca.
l. conſtitu
tionibus.
ff. ad mu
nicip. C.
de conſti.
lib. vj.

minū introductis nullatenus inſcriptis
redactis ꝙ ꝓ lege ſeruamus cum defi
cit lex vt eſt tex. in. c. conſuetudo. j. di. et
iſtud ius appellat iuriſconſultus gran
de autoꝛitatis et notabile ius quod tan
tum valet vt etiam ſine ſcripto conſue
tudine hominum ex tali conſenſu fuerit
approbatum: et dicitur eſſe conſuetudo
queduz communis obſeruantia. l. de qui
bus. ff. de legibus. ꝛ de iſta etiam ibi vide
bim? et erit materia difficilis. ca. fi. eo. ꝙ
vobis repetam et aduertendum qō que
cunq; dixero in conſuetudine eadez etiā
dicta eſſe intelligentur in ſtatutis vel ca
pitulis locoꝝ. ¶ Secūdo principaliter
premitto ꝙ habemus duo videlicet pre
ſcriptionem ꝛ cōſuetudinē. Preſcriptio
eſt acquiſitio ex diuturnitate tēporis cuz
titulo in rebus priuatis ſeu publicis in
troducta. et de iſta habeť. j. de preſcrip.
¶ Conſuetudo vero eſt cōmunis plurium
conſenſus diuturna obſeruantia confir
mat?: et ideo reqrič titul? in cōſuetudine
vt dicam i. c. fi. j. eo. ꝛ aduertendū qō ad
inducendū conſuetudinē requiritur ſciē
tia ex qua ſcientia inducitur patiētia ꝛ cō
ſensus: ꝛ iſta eſt etiā alia differentia inter
cōſuetudinē et preſcriptionē. quia in pre
ſcriptione nō ſemper requirič ſciētia ad
uerſarij niſi in preſcriptione iuriū: vt eſt
in preſcriptiōe ſeruitutis. Liſ. C. de ſeruꝫ
et aq̄. ꝛ dic vt ibi. ¶ Ultimo Imo. hic ꝛ cō
poſtulan? ac pl'es aliſ doc. tractarūt mul
tas q̄ſtiones circa conſuetudinē et decla
rationē tituli quas videm? in proceſſu
tituli ꝛ maxie in. c. fi. vbi doc. ibi trāſpor
tarūt illas queſtiones. Iſta tamen vobis
ſufficiant ad intellectum tituli.

1 ☞ Argumentum dicitur eſſe bonum de
ſtatuto ad conſuetudinē.
2 Conſuetudo inferens grauamen eccle
ſie qualiter extirpaditur.
3 Clerici gaudent priuilegio eccleſie.

Onſuetu
dines. Iſta decretalis non
recipit cōgruam diuiſionē
ſed ad hoc ſemper allegať
conſuetudo gratioſa eccleſijs reprobať:
hoc dicit rō dubitandi. quia videtur ꝟſue
1 tudinem tenere ꝛ ligare eccleſias tanq̄
cōmune ſtatutū. Quia bonū eſt argumē
tum de ſtatuto ad conſuetudinez. l. de q̄
bus alleg. tamen determinať cōtrarium
et ratio determinādi eſt: quia cōſuetudo
inducens grauamen eccleſijs non eſt con
ſuetudo: ſz eſt corrūptela mali exempli.

¶ Nota ꝑmo ꝙ conſuetudo preiudicia
lis eccleſie non ligat eccleſiā. ¶ Scōo no
ta ꝙ ad iudices eccleſiaſticos ſpectat tol
lere conſuetudines ꝛ ſtatuta dānoſa ec
cleſijs. ita ꝓbat iſte tex. In glo. j. ibi mul
tū ledit dic quaſi ſenſeat glo. ꝙ ſi conſue
tudo parū lederet eccleſiam ꝙ tunc talis
conſuetudo tolleraręť propter autoꝛita
tē conſuetudinis. Et p̄ hec infert do. car
dinalis Florētinus hic eſſe caſus in quo
in his que ſunt de iure cōi. de modicis nō
curamus: ſz regulariter ꝛ et' vidiſtis in. c.
ſi proponente. ſ. titu. p̄i. et dic vt ibi. Et
iſtud eſt verum ſi cōſuetudo ſit inter cle
ricos vel gn̄ales ſecus ſi ꝟſuetudo ſit iter
laicos. qz talis conſuetudo etiam ſi mo
dicū grauet eccleſiam non ligat clericos
ſicut dicimus in conſtitutione vt in. c. ec
cleſia. ꝛ. c. que in eccleſiarum. ſ. de cōſtitu.
et ita ſentit Hoſti. dicens ꝓcedere argu.
de cōſuetudine ad ſtatutuz. Ibi oia talia
et melius in. c. nouiter. j. de ſenten. excō. ꝛ
in auť. caſſa. C. de ſacro ſan. ec. vbi excōi
cantur illi qui de cetero obſeruari fece
runt conſuetudines dānoſas eccleſijs et
iubētes illa ſtatuta ꝛ conſuetudines abo
leri. Sz dicet quis qualiter extirpabitur
2 ꝟſuetudo inferēs grauamē eccleſijs: pōt
reſponderi ꝙ extirpabiť ſtatuendo con
trarium cōſuetudini ꝛ cōtrauētionē. ꝛ di
cit dñs meus do. Jo. de imola. ꝙ ſi con
ſuetudo vel ſtatutū gn̄aliter ſe haberet
ita ꝙ ex gn̄alitate poſſet grauamen infer
ri eccleſijs ꝙ tūc poſſet iudex eccleſiaſti
cus facere declarari illam conſuetudinē
ſiue ſtatutum non extendi ad eccleſias: et
poteſt ad iſtud faciendū cōpellere iudex
ſecularis. c. fi. cū ibi no. p Jo. an. j. de īmu
ni. eccleſiarū. lib. vj. ꝛ in. c. ſtatutū de here
ticis eodē lib. ¶ Ibi ꝏmēdabilis notāda
eſt glo. ꝙ paria ſunt ꝟſuetudinē eſſe ꝛ vti
litatem eccleſie vel irrationabilem. ꝛ di
citur cōſuetudo irrationabilis q̄ ꝛ ratio
nem prodita eſt in. c. ad nr̄am. j. eo. et qō
dicitur hic de conſuetudine grauante ec
cleſias idē eſt ꝑm do. meū in conſuetudi
ne inferente grauamen rebus ꝑſmonia
libꝫ clericoꝝ: qz clerici i rebꝫ patrimōiali
bus q̄ſitis ex patrimonio gaudent priui
legijs eccleſie. c. ex litteris. cū ibi no. j. de
pigno. ꝛ dic vt ibi. ¶ Ad fi. gl. dic de hoc
3 vt ibi dicam ple. ꝛ regula iuris' eſt ꝙ re
gulariter cōſuetudo bona et honeſta vin
cat ius cōmune in loco conſuetudinis oꝛ
dic vt dicam ple. in. ca. fina. j. eo. quando
eum repetam.

Res ex pa
trimonio
clericoꝝ
gaudēt p
uilegijs ec
cleſie vide
glo. ī. c. fi.
j. de vita ꝛ
hone. cleꝛ
icoꝝ.

1 ☞ In confeſſione q̄ percipitur per au
ditū ſufficit teſtes audire confitentem.

2 Ecclesie collata sunt irreuocabiliter obseruanda.
3 Donatio in infirmitate facta in dubio censetur esse facta causa mortis.
4 Possessio an transferatur per inuestituram.
5 Debitor presumitur liberat⁹ si inueniatur instrumentum penes eum laceratus.
6 Possessio ciuilis ⁊ naturalis ex oculorum aspectu transfertur.

Ex litteris Ista est notabil' decreta. ⁊ vidi eā dari in ptib⁹ bononie Et diuidit in tres ptes. Primo ponitur ꝓsultatio siue facti narratio Scōo responsio. Tertio ratio responsionis. ibi secunda discretioni vestre mādamus. ibi tertia. cuꝫ huiusmodi signū. Casus valet consuetudo ꝑm quam sine solēnitate legali rerum dominium ⁊ ipsaruꝫ possessio ad ecclesiam transferatur. ꝟ.d: ⁊ vidi hanc decretalem decies in facto ⁊ non sunt multi dies quibus eā in fctō habui. Duplex est ratio dubitandi. ¶ Prima questio est. vtrum ista consuetudo valeat. ⁊ videbatur ꝙ non: qꝛ relatiuum sine traditione non transfert dominium nec possessio tñ in contrarium determinatur. quia transfertur in ecclesiam vt. l. fi. C. de sacro san. ec. ⁊c. ¶ Secunda questio. vtrum si non fuit seruata consuetudo vtrum vicief donatio. ⁊ videbatur ꝙ sic: qꝛ in actib⁹ seruāda ē ꝓsuetudo sicut ius cōe. c. fi. ĵ. eo. tamē determinatur contrarium. qꝛ ista constitutio est signum tradite possessiōis. ¶ Nota primo ꝙ duplex est dispositio. vna inter viuos ⁊ que in bona valitudine. alia que in vltima volūtate ⁊ in infirmitate. ¶ Mo. scōo ꝙ collata ecclesijs. et alijs ꝓhis locis intelligitur in dubio collatis in piam causam: et ꝓ remedio peccatorum. ¶ Tertio nota tria signa traditę possessionis de quibus videbimus i gl. ¶ Quarto. no. in versi. sub testimonio ꝙ in re perceptibili per sensus: visus ⁊ auditus debet testis reddere rationeꝫ per vtrūq;. ¶ Sufficeret tñ iudicio meo rō visus tantum: qꝛ visus est generalis ad omnes sensus. c. cum causam. ĵ. de testi. ¶ Et dicit Joan. and. post Mo. ꝙ in confessione que percipitur tm̄ per auditum sufficit testes audire coufitentē ⁊ est cautela cōtra debitores negātes debituꝫ vt ponātur testes ⁊ tabellio post cortinā vel parietem: ⁊ creditor sol⁹ in pntia debitoris eū interroget de debito. ⁊ si debitor confiteatur audiētibus

Cautela i materia testium.

tēstibus illis existētibus post parietē erit sufficiens probatio debiti vt est glo. ordi. in. l. ij. §. itē labeo. ff. de aqua plu. arcenda. q̄ glo. approbatur preterq̄ in testō. qꝛ in testō debent testes videre testatorem l. si nō speciali. C. de testamentis. ¶ Nota quinto ꝙ stabilis ⁊ firma traditio dicitur post traditam possessiōem vel post cōcessum rei signum. ¶ Nota ꝙ pie collata ecclesijs sunt irreuocabiliter obseruanda ¶ Vltimo no. casum nota. ꝙ vitiuꝫ in traditione possessionis vel signo non annulat possessionē seu ɔctum. ¶ In glo. prima ibi. c. seq. dic ꝙ ꝑ hanc gl. colligetis intellectū ad iura hic alle. vcꝫ vt loquantur et intelligantur in relictis ad pias cās nō autē loquantur generaliter in oibus subiectis ecclīastice iurisditiōis. ¶ Ad fi. glo. dic ꝙ idē est etiaꝫ in donatione inter viuos facta ecclesie: in qua est remissa ēt solēnitas aliaꝝ donationum. l. fi. cum ibi not. C. de sacro san. eccle. de donatiōe āt causa mortis non est dubium. qꝛ illa reputatur vltima volūtas ⁊ idē ē quod i testamento vt. l. fi. C. de dona. cā mortis.

3 ¶ Et dicit butri. mirabile verbū ꝙ donatio in infirmitate facta in dubio intelligitur causa mortis. ꝙ dictum reprehendit dñs meus dicens. Non est veruꝫ nisi in donatione fiat mētio mortis. l. tricia. §. fi. ff. de dona. causa mortis. ⁊. l. seia ff. de dot. ꝓl. ⁊ institu. de dona. §. j. ¶ In glo. secunda. ibi ⁊ laudabilis est. Notanda est glo. ꝙ illa cōsuetudo per quā trāsfertur dominium sine corꝓali apprehensione possessionis in ecclesia. Et etiā possessio illa dicitur laudabilis consuetudo. ⁊ est ratio. quia omne illud qđ respicit ɔmodū ecclie: dicitur eē laudabile. facit. l. fi. C. de sacro san. eccle. ⁊ est glo or. in §. si aūt i auk. ō ecclīasticis titul. vbi dicit glo. ꝙ vbi agitur de iuriuꝫ correctione licitum est extendere in fauorem ecclesie. ⁊ per hoc colligetis ꝙ cōsuetudo in his que sunt facti: sicut est possessio plurimū operatur. ⁊ istud verum putat Innocen. si modo consuetudo sit obtenta in contradictorio iudicio: vt hic fit. qꝛ consuetudo erat ꝙ quando aliquid sub forma cōstitutiōis ꝙ non solū donare intelligitur sed etiam possessionem transferre. nec mirum est ꝙ quis consuetudine efficiatur possessor sine apprehēsione qꝛ habet plurimū iuris. l. j. §. itē acq̄rim⁹. ff. de acquī. pos. ¶ Ibi in his gl. bñ dicit. et est ratio: qꝛ non minoris autoritatis ē cōsuetudo quā lex. l. de quibus. ff. all'. ¶ Ad fi. glo. dicatis. sic ergo concludit glos. non obstante cōsuetudine. hāc donatiōeꝫ va

Etꝛ don
tio facta
arti. mo
tis ꝑsum
tur cām
tis vel in
ter viuos

luisse ꝙ vī eē ɔ tex. q̄ ɔsiderat ɔsuetudinē preterea ꝑm hāc glo. nihil oparet cōsuetudo. ⁊ ideo dicūt aliq̄ doc. ⁊ sentit glo. ꝙ hmōi cōsuetudo opat circa possessionē q̄ transferē sine traditione etiā in absētia rei q̄ alias nō transferret. vt videbitis in glo. ĥ. ⁊ ita tenet Inno. ⁊ ꝓ hoc reprobatur opinio archi. in. c. moderamē. xvj. q. j. dicens ex solo titulo donationis transire dñium ⁊ possessionē in ecclesiā ꝓ hāc decretalē q̄ ꝓbat oppositū. qꝛ hic consuetudo illud operat vt trāsferat possessio sine traditione amplius dicit cardinalis florentin⁹ ꝙ consuerudo etiā operet in donatione. quia valebit si fiat in vltima voluntate: etiā si ibi nō fuerit solennizatio nūerus testiū. Itē operat ɔsuetudo quo ad insinuationē ꝑm eū q̄ duo nō placent qꝛ etiā sine ɔsuetudine pōt fieri donatio in testō: nec reqrit' insinuatio in ecclesia vt est glo. ordinaria a in. l. heredū palā. in. §. fi. ff. de testa. vbi est glo. ordi. dicens ꝙ in testō pōt testator donare et viciabit testamentū. ¶ In glo. hoi ibi. ex ore dicatis ꝙ alijs etiā signis pōt denotari inuestitura vt per traditionē ensis virge vel colloteee. ⁊ sic de similib⁹ qꝛ quotiēscūq; aliquid tradit in signū iuris quesiti illud sufficit. vt i. c. j. i auk. qđ sit iuestitura ĩ vsibus feudoꝝ. ¶ Ibi ꝓtuas sic g̃ sentit hic glo. ꝙ ꝑ inuestiturā tranferk possessio et eoipo ꝙ patet de instrumēto inuestiture eoipso ɔstat de tradita possessione ꝙ pōt ꝓcedere si in presentia rei fiat inuestitura secus in absentia rei: qꝛ tūc ꝑm docto. non trāsfertur possessio: sed tm̄ videt cōcessa potestas apprehēdēdi possessionem ꝓpria autoritate. l. ĥ. ff. de acquī. pos. ⁊ in l. predia. cū ibi no. per Bar. co. ti. ⁊ in ca. auten. ĵ. de instit. ⁊ vidistis in. c. j. j. de re. iur. ⁊ habet in. c. trāsmisso. ĵ. de elec. ⁊ hec sīnia placet ꝑ tex. in. l. claubus. ff. de contrahen. emptione. lꝫ aliq̄ ɔdicerēt dicentes. ꝙ immo ꝑ inuestiturā etiā in absentia rei factis trāsfertur possessio per. c. j. qđ sit inuestitura ꝙ est falsum: lꝫ in dubio ex quo apparet inuestitura videat trāslatio possessio: ita loquit text. in dicto. c. j. ⁊ habebitis ꝓtrariū ꝙ per signū rei corꝓralis traditur inuestitura nō trāsfertur possessio sꝫ facultas apprehēdēdi. ¶ Ibi femine istud ꝙ hic dicitur est verū in muliere vt in. c. illud hic allegat in viro autē anulus est signum dignitatis adepte secundum ꝙ probat in. l. j. ⁊ per totū. ff. de iur. anu. aure. ⁊ ideo scōm docto. viri non debent deferre anulos nisi sint in dignitate cōstituti. ¶ Ibi. l. labeo dicatis ꝙ notanda est hec glo., notanter ꝙ vbi cōstat

a ¶ Glo. ordinaria Adde ꝙ istō approbat ꝑ dy. in. c. ꝙ semel de re. iur. in. vſ. Etrū ꝑ inuestituraꝫ transfertur possessio sine apprehēsiōe

4

5 instrumentum redditum debitori ꝓ creditorem ꝙ est signum liberationis ⁊ istō ibi clarius dicet glo. facit. l. j. C. de dona. ¶ Sed circa hec solet dubitari reperitur instrumentum iucisum vel nō incisum nō curo penes debitorem: vtrum presumit liberatus per solutorem: an vero probet ꝙ sibi sit redditum ⁊ ꝙ soluitur breuiter post multa. licet sint opiniones cōis opi. et verior videt cōcludere ꝙ si debitor nō sit domestica persona ⁊ alleget solutionē ꝓbet solutū eo ipso ꝙ instrumētū est penes eū vt ē tex. in. l. fi cyrographū. ff. de ꝓba. ⁊ in. l. pecē. ⁊. l. ꝙ debitori. ff. de solu. et. l. labeo cū se. cū ibi no. ff. de pactis. et ita cōsului. ⁊ mihi fuit apportat⁹ ꝓcessus de auinione. ¶ Ibi. l. post ꝙ sic ergo ex hac glo. colligit differentia inter restitutionem pignorum ⁊ restitutionē instrumenti: quia per restitutionem instrumenti ꝑ batur solutio secus ꝑ restitutionē pignorum ratio differētie: quia traditio ita est interꝓtanda vt aliquid operet sed traditio pignorum potest operari cōmoditatem debitorū traditio instrumenti nullam aliam cōmoditatem ꝙ liberationeꝫ. ¶ Ibi. l. claubus istud est intelligēdum ꝑm precedentia si modo claues tradātur apud horrea ⁊ idem est si traderetur baculus vel festuca apud horrea: quia intelligeret tradita possessio vt in dicta. l. claubus sunt tamē qui constituunt differētiam inter illud ꝙ est repositū in horreis et ipsa horrea. qꝛ si loquamur in traditione repositorū in horreis intelligit: ita de mū facta traditio sisit in pntia alias ſcꝫ ſꝫ si loquamnr in traditione possessionis horreoꝝ etiā si sit in absentia facta traditio clauium intelligitur tradita possessio horreoꝝ: ita dicunt aliqui. ¶ Ibi. C. de donatio. l. j. dic hanc glos. intelligendam esse vt intelligatur esse facta donatio rei contente in instrumento non instrumenti tantum. ¶ Ibi. l. ꝙ meo dic ꝑm docto. ꝙ trāsfertur ciuilis ⁊ naturalis possessio quia visus est actus corꝓreus sufficiens ad traditionem corꝓralis possessionis. l. j. in princ. ff. de acqui. possessio. ¶ Ibi. § interdum isto casu antiqua traditio cōiungitur cum titulo de presenti. et nō intelligitur transferri dominium sine traditione vt in dicto. §. interdum. ¶ Ibi. l. quedam isto modo dicitur trāsferri. possessio per constitutum: ⁊ dicitur acquiri possessio animo et corꝓre alterius. l. ꝙ meo inprinci. ff. de acquiren. possef. sicut etiam dicimus in eo qui conduxit rem ꝑ priam rationē possessionis ab altero qui dicit transferre possessionē. l. si rē aliquē

6

Ex aspectu oculorū trāsfertur naturalis ⁊ ciuilis possessoi.

ff.de acquiren.poſ.ꝛ iſta queſtio pende ex facto.ſecus autez ſi precario rogat ab alio q; tunc nō transfertur poſſeſſio ſed mutatur cauſa poſſeſſionis.l.interduz in prin.ff.de acq.poſſe. ¶Ibi.l.q̄niuersas dic ꝑm Joā. de lig. q̄ in acquirenda poſ. neceſſarius eſt actus corporis verus vel fictus vt eſt per conſtitutiones aliquando tñ ſufficit act⁹ inſtrumentalis in p̄ſentia vt quando traditur inſtrumentū vt hic et.l. clauibus ſine autem corpore vel aliquo tradito loco corporis ſiue interueniēte nō trāſferꝝ poſ.l.quēadmodū.ff.de acq.poſ.ꝛ.l.ih.i p̄nci.ff.e.ti. ¶Ibi.l.vt i terminū.ſic ergo colligatis ex hac glo. q̄ lz dñium ex ſolo titulo trāſferat in eccleſiā nō tñ transferꝝ poſſeſſio q̄ facti eſt idē voluit glo.in.l.fi. hic allega.ꝛ hec opi.eſt verior licet aliqui et male contradixerūt et aduertendum eſt ꝑm Joan.and.ꝛ butri.q̄ licet ex ſolo titulo transferatur dominium in eccleſiā nō tamē transfertur vſucapiendi conditio nec publiciana. et eſt ratio.quia hoc nō repperitur iure cautz nec eſt licita extenſio ita tenet ſpecu. in ti.de loca.in.§.inter aliqua.verſi.octauo.quā opi.videtur confundere.l.clauibus alleg.vbi tex.dicit ad litteraz q̄ vbi dominus tradens trāſfert dñium ibi nō domino transfert publi.vel vſuc.conditionem ideo dicit do. Joā. de imo. q̄ aut donans non habz publi.ꝛ non transfert in aliū ſolo titulo niſi et poſſeſſio actualiter transferatur ſecus autē ſi donans habuiſſet publicianez quia tunc per ſolum titulum bene transferret publicianā in eccleſia argumē.in.l.j.ꝛ.ij.ff. de publica.

Nō.extra glos.aliū caſū i quo transferꝝ dñium et poſſeſſio ſine traditione.

7 ¶Ad fi.glo. dicatis q̄ alius modus notabilis a iure ē introductus per quē trāſfertur dominium ꝛ poſſeſſio ſine traditione actuali. vt ſi ego vendo tibi rem meaz retento mihi vſufru. coipſo eſt translatum dominium et poſſeſſio text.in.l.quiſq̄.C.de donat.

☞ Cōſuetudo dicitur irrationalis per quā iudex incōpetens efficit cōpetens.

2 Conſuetudo canonicis inſtitutis contraria non eſt ſeruanda.

3 Sententia a iudice incompetēte lata dicitur nulla.

4 Proceſſus factus nō ſeruata conſuetudine irrationabili eſt validus.

Ad nostram.

diuidit in duas partes principales. ¶Primo refert ꝓſuetudinem irrationabilē. ¶Scōo eaz reꝓbat ibi nos igitur nō vz cōſuetudo vt in cauſis maxime eccleſiaſticis dictis populi ꝑ ſententia habeaꝝ.h.d.ratio dubitādi eſt iſta: quia per hanc viam finis cito imponitur.q̄ eſt fauorabile.ca.fina.j. de dolo ꝛ cōtu. Ratio dubitādi eſt que ponitur in ver.cū ſententia ꝛc. ¶Nota q̄ illa conſuetudo dicitur irrationalis per quē iudex incōpetēs efficit cōpetēs.ꝛ ꝑ quaz iudicat iudiciario ordine non ſeruato.ꝛ nō cognito de meritis cauſe. ¶Secūdo nota q̄ cauſa deuoluta in examine iudiciario non eſt committēda iudicio populi vt iudicium habeatur pro ſententia.

¶Not.in ꝓſi. nos igitur q̄ illa conſuetudo que eſt contraria canonicis inſtitutis non eſt ſeruanda.videbimus in.c.fi.j.e.

3 et aliq̄d in gl.in ꝓ.cū ſentētia. ¶Nota q̄ ſnia lata a iudice incōpetēti eſt nulla ipſo iure et iſta eſt rō quare exceptio incōpetētie etiā poſt ſniam pōt opponi niſi ſuper incōpetentia.fuerit iudicatū.in ꝓſi. vt in cauſis not.q̄ in cauſis eccleſiaſticis eſt proceden duz ſicut ordine rōnis.et de meritis cauſe eſt cognoſcēdū vltimo not. tex.quē ſemp alleg.q̄ proceſſus factus nō ſeruata ꝛſuetudine irrationabili eſt validus. ¶In glo.j.ibi ſapiētibus notāda eſt iſta gloſ. ad intelligentiā dictionis in

4 a qua quidē ponitur negatiue ꝛ priuat. ſimilem vidiſtis in ca.ex parte decani.§. tit.ꝓri.aliqñ etiā dictio in auget ꝛ ponitur pro valde tex.in.c.j.j. de fide inſtrumentoz ꝛ eſt tex.in.l.gallus, ille caſus in diffi. ff. de libe.et poſthum.et facit ad cōcordiā teſtiū vt ꝑ iſtas ſignificationes aliquādo poſſint atteſtationes cōcordari. ¶Ibi incōueniēs dic q̄ iſtud videtur eſſe ꝫ text.dicentē q̄ eſt incōueniēs.ꝛ eſt rōnalis cōſuetudo niſi intelligatis glo. vt ſtatim videbitis in gl.ſequē.ad fi. gl. dicatis ſic ergo ſentit glo. q̄ iudiciuz ſtulti aliqñ melius eſt iudicio ſapientis. Et iſtō cōprobat Joā.an.exēplo illi⁹ ſtulti q̄ ſuper ponte pariſiēſi comedit vnū panē ad odorē aſſati et dū peteretur ſolutio ꝑ hoſpitē ſtultus extraxit denarium ꝛ percuſſit lapidem dicens q̄ de illo ſono volebat ei ſolui.ꝛ pro iſta ſnia facit ꝓz Joan. de lig.q̄ raro q̄ ſit excellens ingenium: ſine ſtultitia. ¶In gloſ.querit.ad fi. dic ſic ergo ex hac glo.colligitur intellectus ad hanc decre.vez q̄ ideo hic iſta conſuetudo dicitur irrationalis quia dictū iſtorum habebatur pro ſententia ꝛ pro iſto intellectu facit tex.in ꝓſi. et q̄ ibi dicta uerit.ꝛ in ꝓſi.cū ſententia ex quo intellectu colligetis q̄ iudex poteſt petere con-

a ¶Dictionis in. Adde no. ī.l.j.§. merito. C. de inſti.codi. ꝓfir. bar. in.l. gall⁹ §.ille caſ⁹ ff.de libe. ꝛ poſthu. et in.l.j.§. i flumine ff. de flumi.et in.l. j.§. ꝫ iterdictuz de cloa.et in l.q̄bus.§. termilius de condi. ꝛ demon. Barto. in ꝓſilio incipiente. in xp̄i nomie amē inſultus ēt floria.i.l.j.§. hec ꝓba.ff de his qui dele. vſ⁹ ef fi.ſpecu.i ti.ō diſpu. et alleg. §.iiij. verſ. vel in Ob dra. cōſil. xlix. alle. ꝓſilio.xxj. iiij. parte.

ſilium a pluribus de eo q̄ debz iudicare non tamen tenet de neceſſitate ſequi cōſilium petitum in.l. ait pretor.cū ibi no. ff.de re iudi.et pro hac ſentētia facit practica quā obſeruabat butri. q̄ in arduis cauſis in quibus dubitabat iudicare petebat cōſiliū a quodā fabro excellēti ingenio naturali. ¶In gloſ.canonicis adfi.dic de hoc vt ibi videmus. ¶Verumtamen poteſtis intelligere q̄ iſte text.loquitur qñ conſuetudo erat irrationalis. ſecuſſi cōſuetudo nō fuiſſet irrationalis et q̄ eſſet irrationalis iſta cōſuetudo probatur q; laici iudicabāt de cauſis eccleſiaſticis que clericis ſunt oponēde. vt eſt tex.in.c.p.ne cle.vel mona.et dicit collectarius q̄ ꝛſuetudo gñalis laicoꝝ aſtringit clericos in.c.conueniſſent.j.de inſtit. que opini.eſt falſa.ꝛ eſt ꝓtra ea q̄ vidiſtis §.eod.et in.c.eccle.ſancte Marie.§.de cōſtitu. ¶In gloſ.a nō ſuo iudice ibi.ff. de iudic.l.ij.dic q̄ hanc glo. reprehendunt cōiter doct. dicentes q̄ iſte due non ſunt bone exceptiones quia in ipſis iudex qui iudicat nō eſt incōpetēs naz in primo caſu in recōuētione eſt iudex cōpetens in ſecundo per prorogationem efficitur competens: ſed vos ſuſtinentes. Gloſ. dic q̄ glo. reſpexit incompetentiam in genere et quoad originalem conuentionem quia iudex recōuētionis et cuius iuriſditio eſt prorogata originaliter non habet iuriſditionem in hac cauſa.vt in iuribus hic alleg. ¶Ad fi.glo.dic de hoc vt ibi dixi plene anno preterito.

1 ☞ Baptiſmi confirmatio vſq; a tempore apoſtolorū ſolis pontificibus erat cōceſſa.

2 Peccati excuſatio ex diuturnitate temporis pretendi non poteſt.

3 Neceſſitas non habet legem.

4 Neceſſitatis ratione operib⁹ malis quis ſe inueſtire non debet.

5 Criſmatis collatio facta per inhabilem non confert verum ſacramentum.

6 Preſbyter degradatus baptizare poteſt.

7 Papa an poſſit concedere laico poteſtatem conferendi ſacramenta.

8 Papa omnibus clericis prohibere non poteſt ne baptizent.

9 Sacramenta competentia ratione dignitatis pontificalis non poſſunt delegari.

10 Conſuetudo contra bonos mores eſt inualida.

11 Euchariſtia tempore neceſſitatis a laico ſumi poteſt.

Nō tantō.

Iſta eſt notabilis decretalis. et diuidit in duas partes. ¶Primo refert quandam conſuetudinem poſitā in partibus conſtātinopolitanis. ¶Scōo eā reprobat ſecunda ibi diſcretioi tue mandamus Caſus breuis pretextu ꝓſuetudinis nō poſſunt preſbyteri exercere ea q̄ ſunt pōtificalis officij. hoc.d.ratio dubitandi.quia conſuetudo pro lege eſt ſeruanda. c.cū conſuetudine j.eo.tamen in contrariū determinat papa ratio determinādi eſt hec:quia cōſuetudo pontificale officiū immutare nō poteſt. ¶No.primo q̄ ſimplicitas aliquando ſumit⁹ in malā partē:aliqñ accipitur i bonā.in.c.ſitatis amica.j.de dolo.ꝛ ꝓcu. et de iure iur.et vidiſtis in.c.j. §. de ſum. tri. ¶No.q̄ ſtultitia eſt occupare ſacramēta nō ꝓueniētia ſuo officio. ¶No.q̄ ꝓfirmatio baptiſmi vſq; a tempore apoſtorum ſolis pōtificib⁹ eſt cōceſſa. ¶No.q̄ excuſatio peccati ex diuturnitate tp̄is p̄tendi nō pōt. ¶No.in ꝓſi. que lz tex.quē ſemp

1 2 a alleg.q̄ neceſſitas a nō bz legē. ¶Nota

a ¶Neceſſitas. Adde.l. j. C.deop.liber.l.ij.de offi. cōſul. doct. in.l. ij.ff. ſi cer. peta.bar. ī.l.j. de cōſue.car.in clem.j.de reb.eccle nō alie.

3 q̄ rōne neceſſitatis quis nō dz operibus

4 reprobatis ſe imiſceti. Ultimo no.in ꝓſi.

5 cum vmbra q̄ collatio criſmatis facta a p inhabilē nō cōfert verū ſacramentū: ſed eſt quedā vmbra. ¶In prima gloſ.ibi q̄ epiſcis:ergo colloꝝig.q̄ collatio criſmatis p apl̄os eſt reſeruata epis.ꝛ hanc opi. ſequunt doc.dicētes q̄ cōpetunt epis rōne officij ꝛ ordinis adeo q̄ ſi prohibitus ſit eps ꝓferre criſma q̄ pt papa faciēdo cōſtitutionē ꝛ nō alias mihilomin⁹ ſi criſmet eps ꝓtra ꝓhibitionē papep illud criſma ꝓfert character. ꝛ ꝓfirmat criſmat⁹ i bono opere.ꝛ ſic ꝓhibitio pape nō pōt tollere epo ea q̄ ſunt officij ꝛ ordinis.lz peccet eps.vt in.c.ij.cū ibi not.§.de ꝓſecratione diſt.ij.ꝛ idē etiā dicūt doc.in p̄ſoytero prohibito ſeu etiā degradato q̄ pl⁹ eſt.vt ſi baptizauerit p illō baptiſma iprimit caracter i aiaz baptizati:lz peccet talis p̄bē et eſt puniēdus.c.ij.j.de exceſſib⁹ pla.ꝛ in c.degradatio.cū ibi no.j.de penis.lib. vj. et in.c.puida.de elec.eo.lib.ꝛ hec oia approbat imola p̄terq̄ in eo:q̄ ſentiūt doc. poſt Innoc.papā.tm̄ p cōſtitutionē poſſe ꝓhibere epos:q; ōt p̄ſuppoſita voluntate ꝛ p̄tāte pape vtrobiq; ē eadē rō ſiue ꝓhibeat p ꝓſtitutionē ſiue alr ꝓhibeat:q̄ idē ius.c.trāſlato.§.de ꝓſti.ꝛ voluit Bar. in ſimili.in.l.fi.C.ſi ꝓtra ius.ꝛ vt publicauſ et mihi ſatis placet p hec colligetis cōcluſionē q̄ ꝓhibitio pape non tollit penitus p.ꝛc. ¶Ibi de ſpeciali indulgentia iſtaz

Preſbyter degradatus pōt baptizare

sol.sequunt.doc.⁊fuit sol.gl.in cōtrario.
¶ Ibi.l.nō dubiū.dic. sic ergo ex hac gl: colligatis ꝙ sacramentū cōfirmationis crismatis collatū ꝑ nō habētem potestatem nō prodest quā opi.sequūt doc.dicētes ꝙ nec etiā collatio in casu necessitatis per inhabilez prodest ⁊ est ratio quia hmōi sacramentū confirmationis nō est precise necessitatis sicut est baptismus ⁊ penitentia.c.nō potest.⁊.c.multiplex.de peni.distin.j.⁊ voluit glo.in.c.nō est.j.de spon.solum nāq; crismatus fortificatur ad pugnā nō autem infundit gratia.c. j.de consecra.distin.j.l3 glo.in.c.veniens j.de trāsac.senserit oppositum.⁊ per hec determinat questio ꝙ ꝑmo est baptisandus quis anteꝙ sit crismādus.ad hoc vt gr̄a semel infusa possit cōfirmari.¶ Ibi pretermissū hāc solu.sequunt doc.ex qua solu.colligatis differētiā esse vtrū sacr̄m cōferatur per inhabilem siue impotentē an vero cōferatur per habentez potestatem l3 minus legitime conferat rō differentie quia quādo cōferēs per inhabilem deficit fundamentuz sacramenti.⁊ ideo collatū nullo modo prodest. secus autem vbi conferens haberet potestatez l3 non perfecte cōferat quia tunc subest fundamētū ex quo infero.ꝙ ſi qs fuerit baptizatus a laico propter necessitatem ꝙ pōt fieri de iure.Etiā si baptizans sit mulier in ca.ꝙ quidē.j.q.j.Nam l3 iste nō sit amplius baptizandus vt in.c.j.j. de baptismo.tn̄ supplenda sunt ea que sunt ꝑtermissa: vt sunt solemnitates requisite ad baptisma⁊ alie orationes.vt in dicto.c. j.cū ibi not.j. de baptismo hinc descēdit illa practica presbyterorū dicentiū si non es baptizatus te baptizo. ex quo sequit. ꝙ si ꝑsbyter vel sacerdos sit cert⁹ ꝙ puer presentatus sit baptizatus per laicū ꝓpter necessitatē ꝙ amplius nō debz eum baptizare.sed tantū solēnitates⁊ iniūctiones deficientes debet supplere vt baptisma.ideo solenne solēnizetur.sed dicet qs nōne erit baptizat⁹ puer sine illis solēnitatibus.dic ꝙ sic quia ille solēnitates nō sunt de substantia.sz de bene esse.¶ Ibi simplici sacerdoti quasi senseat Glos. ꝙ licet papa possit delegare simplici sacerdoti tamen laico nō possit papa delegare.idē voluit glo.hic in fi.⁊ sequunt cōiter doc.nr̄i⁊ huiꝰ est ratio quia papa nō potest habilitare laicos ad conferēda sacrāmēta/ia: l3 possit habilitare ad iurisditionalia etiā spūalia. vt est excōmunicare q: potest papa cōcedere laico. vt in. c. ĵ.cū ibi uota.j.de iudi.⁊ in.c.bene q̄dem nonagesima sexta di.quā opi.repiehēdit

7 imola dicens.ꝙ etiam papa potest laico cōcedere potestatē cōferēdi sacramenta. Quia tunc laicus dicet pape cōfert⁊ papa pōt dispensare dūmodo ipse nō faciat cōtra articulos fidei in.c. proposuit cum ibi not.j. de cōcessione prebēde ergo poterit concedere laico potestatē conferēdi sacramenta.et pro ista sententia facit quia quēadmodū pōt concedere laico ꝙ baptizet: vt.s. vidistis.ita etiā pōt concedere ꝙ alia sacramenta cōficiat virtute plenitudinis ptātis⁊ ista sniа satis ꝓbabilis est l3 cōis opiñ. seruet oppositū a qua in iudicādo nō esset recedendū. Sed circa hec dubitāt doc. nunquid in dependētib⁹ a iure diuio possit papa facere generalem immutationez dicunt docto.ꝙ nō. quia per illā generalē immutationez subueteret totus status ecclesie ꝙ non potest facere papa in dicto.c. ꝓposuit ex quo inferunt doc.ꝙ l3 papa possit prohibere ne vnus clericus conficiat eucharistiam vel baptizet tn̄ nō potest ꝓhibere
8 a oibus clericis mūdi ne baptizent a aut conficiant q⁹ per hoc immutaretur status totalis ecclesie ꝙ nō est dicendū. per hec colligatis ꝛclusionē ꝙ papa cōtra articulos fidei vel cōtra statuz toti⁹ ecclesie nō pōt aliqualiter immutare ita concludatis. ¶ Ibi crismaret secus esset in eo ꝓhibito. vt vidistis in precedentibus quia eos ex officio⁊ ordine crismat sacerdos autem ex delegatione que faciliter tollitur. ¶ Ibi de ipsius licētia fic ergo ex hac gl. colligatis ꝙ sacramentalia cōpetentia ratione pōtificalis dignitatis nō possunt delegari b nisi habēti
9 b pōtificalem dignitatē l3 secus sit in aliis iurisditionalib⁹ pertinentibus ad iurisditionem q̄ possint delegari etiā nō habēti similem iurisditionē hinc est ꝙ iurisditionez inter clericos dummodo nō sit de eius dignitate pōt episcopus laicis delegare. Sz circa hec cadit dubitatio vtruz suffraganeus prepositus ꝑ eum ad sacramenta conferenda conferat ex propria potestate.an ꝓpo ex potestate demandata et breuiter ex mēte glo. colligit ꝙ potius ex ꝓpria potestate et est ratio q: istud facit de licētia eius⁊ licētia nō arguit defectuz iurisditionis in eū cui conseq̄t sed colligitur impedimentū per istam licentiam ar.in.c.precedē.cū ibi nota. infero per hoc ꝙ si eps conferat ordines in aliena dioceſi⁊ clerico aliene dioceſis vel crismet nō subditum ꝙ licet talis eps itafaciendo peccet. tamē collatio ita facta tenet q: cōferēt iure ꝓprio nō potestate delegata. ¶ Ibi aqua. dic ꝙ hec glos. tanꝙ

papa oīa pōt dum. mō nō faciat ⅁ artículos fidei.

a ¶ Baptizent. Adde qđ nota.i ar. in glo.i.c. impator. xcvj.disti. Card. Saber.in ca. ꝓpēdim⁹ ō sen.exc. Ludo.in sing.ver. quero nūquid.

b ¶ Delegari. Adde Alber. Bal. ⁊ salyc.i.l. j.C.de cadu. tollē nota.in l.mlt̄ū.ff. de verbo. obli.⁊ inſ ter ſtipu lantē.§.ſi cras.ff.de ver.obli.

a ¶ Cōsuetudo. Addō Bal. in aut. vt nulli and. §.j. ⁊ in.l. ĵ.§. diuꝰ. de sepul. viol. ⁊ i.l. dudū. de ⅁hē.emp. nā ꝓsuetudo. mala dicit̄ corruptela i auc. vt nulli ī d.§.j.⁊ in.c.j.i fi. dalie. feu. ⁊.c.j. de regni. feu. c.q̄ ⅁ mares.c. male.⁊.c. viz ea. ꝓꝓ. de ref.i.vj. Bal.i rub. C. que sit lōga sensus idem Bal. in .l. oēs. C. de eu lib.p.

De consuetudine Fo. VI.

singularis et est notanda.ex qua colligatis differentiam inter ea que sunt iurisditionis et ea que sunt ordinis et ea que pertinēt ad sacra et hanc glo.seq.doc.et ideo differentia ponitur in dicto.c.aqua in glo.que incipit puta iudicare⁊ dic vt ibi.¶ Ad fi.glo.dic de hoc vt.s. ĵ fi. est et videt ratio.glo.comprobare opi.preceptoris mei vz ꝙ papa possit laico demandare collatōez ordinū. tamē vt dici cōmunis opinionis est in cōtrarium⁊ nō recedere in iudicando.a' cōmuni opinione in glo.solam consuetudinē ad fi.dic ꝙ notāda est glo.ꝙ cōsuetudo a que est contra
a bonos mores:et que est iductiua peccati nullo tēpore prescribit de quo videbimus in.c.j.j.c. vbi hec materia traditur. ¶ In glo.necesse ad fi.dic ꝙ notāda est. hec glo.ꝙ ꝓpter defectū epi non possunt clerici inferiores vsurpare iura episcopalia nec ea que sunt ordinis. Imo est necessaria licētia pape in glo.fi.incepit dic sm domi.meū ꝙ illud.c.cepit.non loquitur in laico.sed in heretico a quo etiā tempore necessitatis non pōt quis recipere eucaristiā ita etiā videtur sentire Inno. dicens ꝙ l3 ab heretico tēpore necessitatis non sit sumenda eucaristia. ¶ Tamen a laico tpe necessitatis pōt sumi eucaristia et hec per tex.in.§. verum.xxxij. dist. q̄.§.non ꝓbat q: loquitur in presbytero symoniaco.non autem loquitur in laico verūtamē cum Inno.trāseunt doc.dicētes ꝙ l3 laicus cōficere eucaristiam non possit vt ĵ.c.j.⁊ ibi vidistis.s. de summa trinitate tn̄ eucaristia iā confectis tēpore necessitatis pōt tribuere et ideo reprobat.do.meus.do. Joan.de imola.illaz cōsuetudinez quorundam ponētiū modicū panis vel terre in os infirmi tēpore mortis insignum eucaristie que consuetudo est reprobanda q: est mali exempli.et qđ dicitur de eucaristia idem est etiam de extrema vnctione ꝙ quis tēpore mortis nō potest aliquo mō recipere a laico:q: non reperit iure cautū in. capitu.ꝙ penitet cum ibi no.de consecratione. distin.j.⁊ ꝓ hoc colliget ⅁trariū ꝙ eucaristia:crisma nec etiam extremā vnctionē potest qs recipere a laico tpe necessitat⁊.ita cōcludatis ad fi.glo. dicatis ꝙ hāc glo. sequūtur doc.ex qua colligatis differentiā inter eucaristiā et baptisma siue pnīam et ratio differentie.est q: baptisma est iannua omniū sacramētorū penitentia vero est finis. et ideo in istis duobus dispēsatur vt possint etiā a laicis percipi tpe necessitatis in dicto.c.quem penitet alleg. eucaristia aūt est aliud dicūt tn̄ docto.ꝙ si qs confiteat̄ pcā laico.l3 valeat cōfessio tn̄ laicus nō pōt absoluere.q: nō hz claues:sed ꝓpter talē cōtrictionē penitens dicitur absolutus.ita dicunt docto.

1 ☞ Postulatio est species electionis.
2 Argumentū de matrimonio carnali ad spirituale est validum.
3 Episcopus suspēsus interdicere non pt
4 Cōferre beneficia non est simpliciter ordinis.
5 Judex non r equisitus potest officiū suū impartiri.
6 Electio comprehendit scrutinium et supplicationes.
7 A verbis priuilegiorum nō est recedēdū.

Cum dilect⁹. In glo. suspensus. vñ nō ob.l. barbarus.ff.de officio presbiterorum.⁊.c.querelam.j. de electiōe cum ibi s.quia loquuntur in his q̄ cōpetūt rōne publici officij q̄ valēt:donec sustineatur inhabilis in officio in.c.ad phādū de reiudi.secus si captus sit suspensus minori suspensione que tamen priuat a sacramentis ecclesie:tunc talis suspensus posset eligere et eligi i.c.ſi ecclebrat.j.de cle. exc.ministrāte⁊ ꝓ hoc dicit.p.ō sarsōa se credere ꝙ suspēsus a bēficio possit eligere:⁊ seq̄t butri.p.c.cū. in cunctis iūcto.c. con victorienſis.j.de elec.l3 Jo.visus sit tenere ⅁riū. i.c.pbām.xxviij. di.nisi restrigat ad notorīū fornicatorē q̄ sm aliquos nō est suspēsus directa suspēsione de q̄ i dicto.c.ſi.celebrat.alleg.⁊ ꝙ dictū est i suspēso idē ꝑ oīa est dicēdū i excōicato maiori excōicatiōe per q̄ dicūt Inno.⁊ com. postolanus excōmunicatum maiori excōmunicatione nō esse vocādū ad electionē etiā si nō sit notorie excōicat⁹:nec obſi dicat ꝙ sit i q̄si possēsiōe iuris eligēdi ꝑ quē videt ꝓpetere ius.⁊ ꝑ cōs vocari debere.f.q:verū ē nisi illa q̄si possessio sit suspensa⁊ occupata ꝑ suspēsionē⁊ ei⁹ effectuz suspensus et hic est tex.ita videntur concludere docto. in effectu. ¶ Ibi.c.j. in fi. et huius potest esse ratio quia postulatio est spes electionis sicut confirmatio vt videbimus in titulo se. ¶ Ibi quia aduersatis istud pertinet ad episcopum.

Nota pro testibus.

¶ Ibi audiuimus⁊ istud contrarium est verum vt statim videbimus. ¶ Ibi affirmatio dicit ꝙ alibi tamē dicitur qđ plus creditur duobus affirmantibus quam duo mille negantibus est glo.in.l.diem proferre. §. plures.ff. de arbitrijs quod facit ad testes. ¶ Ibi consecratus.

notanda est ista glo. ꝙ bonum est argumentum de matrimonio carnali. ad spīa le videbimus in. c. inter corporalia. ī. de transla. episcopo. ¶ Ubi eos q̄ sit ergo ex hac glo. colligetis duas contrarias opi. ⁊ vltimā approbat gl. vz ꝙ episcopus suspensus nō potest excōicare nec interdicere: et alia que sunt iurisditionis exercere. idem, ⁊ clarius voluit glo. ista in fi. que huic parti est iungenda ⁊ sentit glosa rationez. q: licet in actu confirmationis imprimantur iurisditionalia in. c. nosti. ⁊. §. transmissum. ī. de electio. tamen ex quo superuenit consecratio incipit illud quod erat iurisditionale ⁊ dependebat a confirmatione incipit dependere a consecratione. ⁊ p hāc opi. videbis ꝙ eps suspensus non possit iurisditionalia exercere. sequunt doc. si sit suspensus maiori suspensione per quem suspenditur iurisditio ordinaria episcopi ⁊ suspendi tur ab officio episcopali. lz nō suspendatur delegata iurisditio que dependet ex delegatione pape. et sic ex accidenti. in c. audiuim⁹. hic all. nisi scōm. d. meum. dignitas sit necessaria in delegatiōe iurta no. in. c. statutis. ī. de rescriptis. li. vj. ⁊ buius est ratio. quia per maiorem suspensionē suspenditur eps ab ordine: ⁊ iō suspenso ordine suspenduntur omnia ratione ordinis competentia qualia sunt illa de quibus hic. ⁊ qō dicitur de suspenso: minori supensione qui potest iurisditionalia exercere: idem est si sit tm̄ suspensus ab ingressu ec. eps vt in. c. ab excōicato cum ibi no. s̄. de rescrip. idem etiam si sit suspēsus a pontificalibus tm̄ quod pene sunt moliende ⁊ iurisdicio ab illis pōtificalibus non dependet in. c. pene. ⁊c. idez etiam si sit suspensus a beneficio tantuz. si autez sit suspensus a iurisditiōe tūc non est dubiū q: non pōt exercere iurisditionalia. in. ca. tanta. ī. de clerico excōicato ministrante ⁊ dicit Buf. ꝙ conferre beneficia non est simpliciter ordinis nec iurisditionis. sed est cuiusdem facultatis ⁊ inquātum competit electo confirmatori censetur esse iurisditionalis q: petit ei sicut alia iurisditiōalia in⁹tū petit consecrato censef esse ordinis q: oio ab illo depēdet et ita intelligitur hec glo. dum comprobat opinio. suā. ⁊ p hac sētētia facit scōz do. meum q: licet capitulum vacante sede succedat in iurisditione non tamen succedit in collatione beneficiorum. in ca. cum olim. ī. de maio. ⁊ obedientia. et hanc opi. sentit Joan. andre. in. c. ꝙ⁹. de elec. lib. vj. ⁊ habetis concluſuz istū articulum. ¶ Ubi preterea de hac suspensione pro intelligentia glo. op. ab ex⁹ ⁊ immo videtur ꝙ iste tex. non respōdeat ad propositum q: nihil dictum de suspēsione. ergo instū q: non debuit determinare. ar. in. c. lz eo. li. ī. de simo. solu. huiꝰ timore ē fcā. i gl. vba que dicit. Ubi nobis constitit ⁊c. Usta est prima solutio ad contrariū. ⁊ ista solutio satis placet: ⁊ est de mēte littere. Ubi nihil est. Usta pōt esse secunda solu. ex qua solu. colligetis ꝙ pōt iudex etiā nō requisitus impartiri offīm suum. ꝙ verum putat butri. in depēdētibus publicam vtilitatem. idem etiam ꝑm. Bofre. vt ipse refert. si contingat vtilitatem priuatam cuius gra dicit ipse ꝙ qñ iudici constat in iudicio de causa vel ratione p quā partiuz. est clara iustitia pōt iudex etiam nō requisitus secūdū partes pronūciare. vt in. c. ex parte. ī. de excessibus prelatorum. ꝙ verus itelligatis secūdū but. si constet iudici vt iudici. ⁊ sit notorium in iudicio ar. i. c. iudicet. ih. q. vj. ⁊ habetur in. c. fi. ī. de cohabita. licet in contrariū faciat. l: quāta. §. hocautez iudi. de dāno infecto vbi dicit ꝙ iudex nūc⁹ ad vtilitatē partis debet iudicare. ⁊c. ⁊ pro hac snīa Bofre. ⁊ but. facit ꝙ no. Cy. in. l. ī. atq; aduocatis ⁊c. ⁊. c. bone. cum ibi. no. ī. ti. proximo. et c. p tuas. ī. de testi. ⁊ que habentur in. c. ex tenore de rescriptis. ¶ Ubi ⁊ hic que dicuntur glo. reuertitur ad materiam. ¶ Ubi sola participatione: sic ergo vt videtis glo. extrema conclusione determinat. ꝙ nō est differentia vtz sit suspēsus ab homine per sententiam. an vero a canone. sed tamē est differentia vtz sit suspensus a iurisditione ⁊ officio. an nō q: suspensus a iurisditione ⁊ officio siue sit suspensus a canone siue ab homine non potest exercere ea que sunt iurisditiōis ⁊ hanc opi. sequūt doc. per tex. in. c. cum eterni. de re iudica. ⁊ in. c. ī. de sentē. excom. dicit tamē. Joā. andre. in dubio suspensū simpliciter ab hoie intelligi suspēsuz maiori suspensione. ⁊ sic ab officio ⁊ iurisditione. in. ca. si quando de sententia excōicationis. ⁊ si sit suspensis ab officio vide ꝑm eū ēt suspensus a beneficio nisi dispēsetur in beneficio non econtra in. c. presbiterum. xxviij. di. ⁊ in. c. cū vintonē. ī. de elect. ¶ Ad fi. glose ista est opi. illa quā supra vidistis approbatā. ⁊ dic vt ibi reprobata opi. Jo. ¶ In glo. cassamus. ad fi. sic ergo sentit ista glo. ꝙ electio facta a suspensis: et de suspenso ipso iure est nulla ita videtur transire doc. ⁊ dic vt in di. c. accedens. hic allega. in gl. iuri cōi ibi ne peat. hic duobus mōis pt itelligi ista gl. ꝑmo ne peāt. s. ius cōe: ⁊ sic

Utruz index debeat imptiri suuz offīm nisi implo retur. dic vt hic ⁊ ē hic vnū bonū dictū secūdū butri.

concordet cū iure cōmuni. ⁊ secūdū istū intellectuz determinatur illa qō de q̄ in materia statutorū vtz statutuz ciuitatis possit continere illud idez ꝙ ius cōe de quo in. l. oēs populi: ⁊ dic vt ibi habet p Jo. de ligna. Scōo potest intelligi vt statutū siue pri uilegiū ita sit interpretā dum ne pereat q: debet statutū aliquid operari vltra ius cōe: ⁊ iste intellectus pla. q: in dubio res est ita interpretanda vt de aliquo operet. ⁊ in. c. ī. de priuile. li. vj. ⁊ facit. l. si qm̄. ff. delega. ī. ⁊ istō est verū ēt si verba deberēt improprie ri vltra proprium sensum. ⁊ qō plus est scōm Joan. de ligna. etiam si in volumine statutorum sit ꝙ illa statuta non recipiant interpretationē aut extraneum intellectum: sed intelligantur grossis verbis put ponunt, nam illud statutū dicit Joan. de ligna. modicum operatur ⁊ intelligitur omni remota friuola interpretatiōe. Ad hoc enim vt statutum aliquid operetur necesse non intelligitur remota ar. in. l. i. ff. de legi. ⁊ l. si de interpretatione. ff. eo. ibi. l. vna. qlz cōfirmās videat de nouo facere. vt. l. ij. §. hec oia. ff. de veteri iure enuc. tū illud est ipropie ⁊ habetis vnū effectū priorit atis ⁊ ordinis: vt prior in ordine videatur esse per prior tēpore de quo supra vidistis in prohemio huiꝰ libri. ibi: periculoso. ¶ Ho. hic glo. bi ꝙ in sacra scriptura nō debet esse ōdictio: imo sunt dicta sctōrz ad cōcordiā iquātū est possibile reducēda: ⁊ si nō possit reduci ad concordiam illud dictuz est seruandum: qō reperiet approbatū per roma. eccliam. vidistis ēt in. c. dānamus. de summa tri. ⁊ fide catho. Ubi ⁊ capituli carosten. ⁊c. ¶ Hanc opi. etiaz firmat Jnno. dicens ꝙ verbum electio comprehendit plures: nā comprehēdit scrutiniū ⁊ publicationē ad fi. gl. ¶ Sic ergo colligitur ex hac gl. ꝙ verba puile giorum vel etiā statutorum sunt clara ꝙ ab ipsis non est recedendum ⁊ intelligūtur eē clara vbi mēs ⁊ verba consentiūt secus si mens ⁊ verba discordarent ex verisimili voluntate statuentis ꝙ non ē verisimile ita velle statuere: ⁊ est hic tex. ⁊ iō dicunt aliqui docto. ꝙ de necessitate semper capitulū est producendum in iudicio ne possit de verbis ⁊ intētiōe dubitari quēadmodū videmus in aliis instru. alle. in iudicio que ad hoc vt faciāt fidez sunt producenda originaliter. c. ī. de fide instrumen. ꝙ dictū ita simpliciter intellectū nō est verum scōm doc. q: si statutum seu capitulū fuit allegatum in illo loco vel ciuitate vbi statutū edi-

Questio 6 pēdet ōfacto i auliania vt retulit dom̄ Jo. Grassi ī cathedra ⁊ sustinet hāc partem.

Utrū exne⁹ possit pbabiliter ignorare statuta loci vbi est ⁊ dic vtēt. ī. c. penul. 7

tuz ētūc nō est necesse producere: lz sufficit allegare inter ciues statutū ciuitat⁊ q: non possunt pretēdere ignorantiā ciues statutorz suorz: q: statuta sunt ius p priū ipoz ciuiū. i. l. ius ciuile. ff. de iusti. ⁊ iure. ⁊. l. ij. cū ibi no. pbar. ff. ō pfes. ⁊ facit. l. ij. §. seruius sulpicius. ff. de origine iuris. ⁊. c. ī. cū ibi not. ī. de const. li. vj. sec⁹ aūt si inter forenē. contendat de statuto vel capitulo ville vel in vna ciuitate allegetur capitulū alterius ciuitat⁊ vel tūc pōt procedere prior opinio vt sit necesse producere in iudicio q: de iure municipali alterius ciuitatis probabilis est ignorantia in dicto. c. ī. de constitu. in sexto. ⁊ in. l. prescrip. C. si cōtra ius vl vtili. pub. ⁊ ē tex. l. ij. C. de iur. ⁊ facti ig. ⁊ in l. fi. ff. de decre. ab ordi. faciēdis ⁊ illud qō dixi ciues statuta ꝑpe ciuitat⁊ nō posse ignorare. ¶ Idem est etiam in iudice ibidem accepto a d iudicandū q: debet habere statuta. ⁊c. Et istud est verū nisi sint aliqua statuta nō notoria descripta in volumine statutorz vti sunt alique reformationes noue in quibus probabilis est ignorantia in. l. ī. cum ibi no. C. que sit longa consuetudo. ꝙ videtur esse dubiū recte intelligēti q: quēadmodū dicim⁹ in iuribus descript⁊ in libris iuris communis vt sunt decretales non esse probabilem ignorantiam vt videt in. c. ij. s̄. de constitu. ita etiam dicendum est ⁊ in statut⁊ descriptis in volumine statutorū ita dicit Jo. de ligna. nec habet contradicētē in b̄ quē viderim ex quib⁹ habetur Zriū: ꝙ licet iure municipali inter forenses sit probabil' ignorantia tū inter ciues illius ciuitatis non dicitur probabilis immo dicit supina. ⁊ non admittūt positiones in gl. fi. ad fi. Notāda ē hec gl. ꝙ ad hoc vt cōsuetudo liget requirtur ꝙ sit prescripta ⁊ quanto tpe perscriba turvidebimus in. c. ī. ī. e. ⁊ habetis expeditam istam decretalem.

1 ☞ Consuetudinis autoritas non dicitur esse leuis.
2 Nouitates plerūq; discordiā pariunt.
3 Consuetudo ⁊ constitutio a pari dicuntur procedere.
4 Paria sunt tollere consuetudines approbatas ⁊ nouas inducere.
5 Capitulum sine cōsensu prelati non pōt facere nouum statutum in ecclesia.
6 Consensus in actu an requiratur.
7 Consensus an requiratur per modum autoritatis vel licentia per modum consensus.

Cum cõsuetu

dinis.diuidit i duas ptes. ponit ratio cõstitutiõis:siue inhibitiõis. Secũdo ponitur in ibitio p̃. prie. in secunda autoritate vobis ⁊c. cassus breuis capl̃z sine eꝓ consuetudines vel constitutiones ecclesie immutare nõ põt. ad hoc allegat:⁊ est notabilis decreta. rõ dubitandi hec erat q: quemadmodum vniuersitas põt facere statutum sine aliquo consensu vt vidistis in. c. cum omnes. s̃. de constitu. ita etiam videbatur ꝙ ⁊ capl̃m ratio determinandi ponitur in principio. quia consuetudinis
1 vsus nõ est leuis ⁊c. Not. primo ꝙ autoritas consuetudinis non est leuis: immo magna cõcordat. c. fi. j. eo. ⁊. l. de quib?.
2 ff. de legi. ¶ Scõo no. ꝙ nouitates pleruncz pariunt discordiaz̃: ⁊ ideo a nouitatibus est abstinendũ. Tertio not. ꝙ cõsuetudo ⁊ constitutio procedunt a pari.
4 Quarto no. ꝙ paria sunt tollere cõsuetudines approbatas vel nouas: ⁊ inusitatas inducere. Ultimo nota. ꝙ capitulũz sine consensu prelati non potest facere nouum statutuz in ecclesia. vidistis in c. cum accessissent. j. de constitu. in glo. j. ad fi. in quibus iuribus probatur grandẽ eẽ autoritatem consuetudinis ad eo vt vincat etiã canonizationẽ si sit rõnal' cõsuetudo vt vidistis in. c. ꝓterea. ⁊ ꝙ dicitur de consuetudine. idẽ ẽt est ⁊ in vsu longeuo per istum tex. ⁊ differunt consuetudo ⁊ vsus lõgeuus ꝑm Inno cẽ. q: consuetudo est cõmunis omnium vsus singularium personarum que differentia nõ placuit dño meo dicenti ꝙ cõsuetudo est causatum. vsus ꝙ longeuus est causa consuetudinis: q: ex vsu lõgeuo efficitur consuetudo. vt videbit in. c. fi. j. eo. ꝙ. hoc ipsum sentit Joan. an. ⁊ ꝓbatur in. l. diuturna. ⁊. l. de quibus. ff. de legi. ⁊ hec sn̄ia placet: lz̃ sunt qui dixerint consuetudinẽ esse prescriptam vsum vero longeuum non ꝙ non placet q: nec consuetudo vel vsus fit p̃script? non est grãde autoritaꝫ ei? ita dicatis. In glo. ij. ibi nõ possũt dicatis sit glo. ex hac glo. relata ad tex. vos dicetis ꝙ capitulũ sine consensu epi non põt facere ꝓstiones nec ẽt inducere nouas ꝓsuetudines ꝙ verus putat Inno. in hijs que tãgunt epm vel ei? iura: siue ẽt cõem statum illius ecclie idẽ ẽt si ageret de magnis rebus vel negocijs ecclie. vt in. c. quãto. j. de hijs q̃ fiunt a prelat. nam in magnis rebus ecclie ẽt nõ cõib? nõ põt capl̃m sine ꝓsensu epi quicꝙ disponere de quo dicit vt in. c. ij.
cũ ibi nota. per glo. j. de ꝓbo. sig. in tex. ⁊ aduertendũ ꝑm Butri. super doc. ꝙ sup arduis rebus. vt est in principi reseruatis non põt capl̃m ẽt cum ꝓsensu prelati facere consuetudinẽ seu constitutionem in. c. si qs veniũt. cũ ibi not. per glo. j. de maio. ⁊ obedien. ⁊ idem ẽt putat Butri. si velit capitulũ cũ epo statuere ɔ iura q: nõ põt ꝙ vltimũ nõ pla. p. c. cuz oẽs. ⁊. t. cũ accessissent. cũ ibi no. s̃. de cõsti. ⁊ dic vt ibi in al's aũt inferioꝛib? ecclesijs nũquid possint statuere aliquid sine cõsensu epi dic vt in. capi. req̃sisti. j. de resti. vt Jnno. dicit ꝙnõ lz̃ in minimis vt vidist? j. c. cũ accessissent. s̃ all'. ¶ Sed circa hec dubitant doc. q: hic ꝺ de cõsensu req̃sito in actu. vtrum requiratur consensus in ipo actu: an vero sufficiat si superuenerit: ⁊ breuiter dicit Jnno. ꝙ si illud cui debet accidere consensus a principio sit validũ ꝙ tũc nõ refert. vtz ex pur? superueniũt cõsensus epi vt in. c. ꝙ sicut. j. de elec'. sec? si a principio nõ teneat act? q: tñ requirit oĩmodo ꝓsensus. determinare a principio ad valoꝛẽ act? in. c. auditũ. j. de elec. ɔhanc tñ determinatiõez op. ab. ex̃ de ꝓsti. c. cum in iure p̃itus. de elec. videtur cõfundi ista distinctio. So. p̃ determinatiõe p̃ntis articuli. ex mẽte but'. meli? dicẽtis ⁊ plenius ꝙceteri. qõ aut requirit assensus per modum iussus seu mãdati: tũc opz̃ ꝓsensũ ꝓcedere actũ al's act? nõ valet. l. si qs in bona. ff. iussus ff. de acqui. here. idẽ etiã ẽ. ¶ Scõo si req̃ratur consensus per moduz̃ autoritatis q: requirit auctoritas ꝓcedere. l. j. in fi. l. obligari. ff. ki. ff. de autoritate tutoꝛuz. Jdẽ est etiã ⁊ tertio si requiratur cõsensus per modũ licẽtie. vt in. c. lz̃. j. de regularibus. Jdẽ ⁊ quarto si certoꝛ determinato tẽpoꝛe requirat consensus ꝑ forma. vt. l. quid ergo. ff. de ꝓs qui not. in fa. ⁊ in. c. nõnulli. ⁊ in. c. dilectus filius. s̃. de rescriptis. ⁊ in. c. audiẽtiã. j. de ele. Jdẽ etiã ⁊ quinto si non requirat cõsensus certo tpe ꝑ forma ⁊ ꝓpter defectuz cõsensus actus reddit nullus: ⁊ tales solẽnitates deficiũt: quarũ supletio nõ dependet a potestate cõsentiẽtis. nã tunc requirit cõsensuz precedere in. c. nullus ij. q. j. cũ ibi not. ⁊ in. c. pruꝺẽtiã. cuz ibi no. ꝑ Jnno. j. de offi. deleg. ⁊ in. c. dudũ. ibi de elec. ⁊ in. c. lz̃ ⁊ si qs. insti. de militari test. ⁊. c. si diligenti. ⁊. c. significasti. cũ j. no. de fo. ꝓpe. Ex quo infero ꝙ si iudex laycus vel alius diocesanus cognouerit inter clericos alteri? diocesis nõ precedente cõsensu epi: lz̃ postea superuenerit cõsensus episcopi nõ ratificabit iudiciũ

Utz cõ… sensus re… q̃situs a… initio a… re in al… actu. si… ea. supe… ueniat:… cõfirme… actus i… cõsensu… superue… niens

Distinct…

Illatiu…

q̃ non dependet a potestate episcopi ratificare iudiciũ nullũ: ⁊ ideo dicit glo. ordi. que valet vt dicatur in. l. ij. ff. communia vtriusq; iudicij. ꝙ sn̄ia lata p̃ nõ habẽtes iurisditionẽ partiũ cõsensu nõ potest illa sentẽtia validari in vim sententie' lz̃ bñ i viz pacti. Aut ⁊ scõo casu prncipali req̃rit ꝓsensus p modũ ꝓsens? ⁊ act? est validus aliquo respectu. tũc q̃cũq; sup erat cõsensus. etiã post actũ firmat actus. vt est tex. in. l. per fundũ. ff. de serui. rusti. predio. ⁊ in. c. ꝙ sicut. j. de elect. Jdẽ etiã ⁊ scõo si actus sit fundit? nullus ⁊ deficit talis solẽnitas q̃ ꝓsensu alterius suppleri põt: q: tũc q̃cũq; superuenit consensus sufficit ⁊ validat act?. vt i dicto. c. cũ in iure cũ ibi not. alleg. Est tñ differẽtia: vtrum cõsensus supueniat post actũ aliquo respectu validũ: q: tũc vsq; retro validat actus quo ad oẽm valoꝛez an?o supueniat cõsensus post actũ ipso iure nullũ: q: tũc validat act? vt ex nũc de presenti in. c. j. cũ ibi no. j. de eo q̃ ducit in matri. ⁊ in. l. paulus. ff. de sta. homi. ¶ Sed circa hoc dubitãt doct. qualiter cognoscet vtrũ requirat cõsensus p modũ autoritatis vel licentie vel p modũ cõsensus tñ breuiter dicit ex mente butri. ꝙ si consensus inferioꝛis requiritur. vel etiã equalis ꝙ intelligitur p modũ cõsensus nõ per modum auctoritatis q: absurdũ eẽt inferioꝛẽ auctoꝛisare superioꝛi casu auctis sed per modum superioꝛitatis. in. c. j. j. de hijs q̃ fiunt a plat̃z cũ ibi not. p Jo. an. et ita intelligitur totus ille titulus. Jdẽ etiã si a pari. Si autẽ exigitur cõsensus supioꝛis et superioꝛ nullã hz̃ cõionẽ principatũ vel in cõsequentiã et intelligit in dubio cõsensus per modũ licentie vel autoritatis vt p3 in tutoꝛe. et idẽ in prelato p̃stante autoritatem de alienati õe ecclie q: req̃rit p modũ autoritat̃z nõ p modũ simplic̃z cõsensus nisi forte habẽt aliquem cõionẽ premissaz vel in cõsequẽtiã puta q: agit de eius p̃iudicio vt in. c. cura. cũ ibi not. j. de iure patro. ⁊ facit cap̃. ad nfaz j. de renũ. ita ꝓcludit butri?. Et habet? ꝓ ium ꝙ cõsensus p modũ simplicis consensus requisit? põt precedere ⁊ sequi. sec? si per modũ licẽtie vel autoritatis. ¶ Ibi ex forma arbitrij ita trãseũt doc. et ibi videbim?. not ãdũ tñ est glo. ꝙ aliquando req̃ritur cõsiliũ alicui? ꝙ tamẽ sequi nõ opz̃ et facit ad interp̃tationem statutoꝛ discentiũ causas terminari de ꝓsilio sapientis q: nõ astrigit iudex sequi cõsiliũ si videat iniquũ et iuri nõ cõsonũ vt. l. ait p̃etoꝛ a cũ ibi no. ff. ꝺ re iudi.

1 ¶ Consuetudo non valet per quã quis ad peccãdũ inducitur.
2 Cõsuetudo abusiua est repꝛobanda.
3 Consuetudo ita ligat extraneos sicut ingenuos.
4 Reipublice interest nequis re sua male vtatur.
5 Nemo cogi debet ad obseruandas consuetudines erroneas.

Ex parte vſa diuidit i duas ptes pmo refert duas ꝓsuetudines irrationales. scõo illas repꝛobat ifra scõa tenoꝛe
1 p̃sentiũ ꝓpe finẽ. casus bre. nõ vz̃ cõsuetudo p quã qs iducit ad peccãdũ. vl' bona ꝑa dissipãdũ. h. d. et est notabil' decretalis i tex. suo lz̃ maria nõ sit magna
2 rõ duplici ponitur in. c. p̃cedẽti in pnci. tñ in ꝓtrariũ determiat papa. Rõ determinãdi ẽ: q: sunt irrõnabiles consuetu
3 dines ⁊c. Mo. ꝙ ꝓsuetudo abusiua est repꝛobãda. Nota ibi dñ dicit ingenuos ⁊ extraneus ꝙ cõsuetudo loci ita ligat extraneos sicut ingenuos. i. ibi genitos ꝙ est verum ꝑm Joan. an. si ibi habitet extrane? et iõ exponit ipse extraneus. i. extra nat? inhabitãs tm̃. Tertio not. tollẽ
a dũ occasionẽ dissipatiõis. ⁊ itereſt a rei
4 publice neq̃s re sua male vtat i. ff. insti. de hijs q̃ sũt sui vel alieni iur̃z. no. ꝙ alienare ꝑ libito voluntat̃z disponere. no. ꝙ quis ꝑmium cõsequi de re tanq̃ ꝑpꝛia. vñ penã meret not. ꝙ mulier adultera. ꝙ debz̃ priuari succesione bonoꝛ mari?

a ¶ Ait p̃etoꝛ. Adde qõ ibi sibene memini tãgit dñs Ludo. de montheolo. ⁊ dicit ibi pleni?

a ¶ Inter est. Adõ Flo. de sancto pe. i. l. ita. vulnera… tus. ff. ad leg. aquil.

ti ꝙ facit ad statutum disponens ꝙ mor tuo marito mulier lucretur augmentuꝫ dotis.q: illud statutum intelligitur nisi sit adulterata:q: totum perdit. ¶ Not. neminē esse astrictum ad obseruandas erroneas cōsuetudines.in glo.ibi ad fi. Istud est verum non tantū si ibi est genitus:sed requiritur ꝙ etiaꝫ sit ibi natus: q: sola genitura non facit sortiri domicilium.ꝛ istud qō hic dicit ꝙ indigena liget consuetudine rationabili ꝓcedit si ibi reperiatur.vel ibi habeatur domicilīū ꝓprie habitationis:ita etiā intelligit tex.dum dicit extraneus:q: extraneus natus ex ciuitatem si habeat domiciliuꝫ in ciuitate ligat cōsuetudine ciuitatis. alꝫ non nisi ibidē agat extraneus q: tūc quo ad ꝓsuetudines iudicij ligatur illis ꝓsuetudinib⁹:ꝛ hūada ē ꝓsuetudo ēt inter forenses.l.fi. C. de priuilegijs scola. li.xij.ꝛ.l.siqs reū ó custi.ꝛ exhibitōe reoꝝ ꝛ.c.dilec. s. de rescrip.ꝛ.c.fi.cū ibi no. j. de foro ꝓpe.ꝛ voluit Inno. i rubri.s.eo. vbi dicit notanter ꝙ si extraneus ꝓbabiliter ignorans cōsuetudinē loci ledat ꝓpter consuetudinē in aliquo ꝙ pōt pete re restitutionē aduersus illam lesionem ex clausula gnāli.si que mihi iusta cā cē videbitur.ꝛin.l.j.in fi.ff.ex quib⁹ caus maio.i glo.sj. ibi libēter dicat.ꝛ iste aliqñ dicitur parcus.est tñ differentia scōz Hosti.q: largus est qui plus diligit dare ꝙ retinere:parcus vero econtra. Ibi cū lesione alterius ꝓ ista opi. facit q: semp in consuetudine in est tāta conditio ꝙ ꝓ iudicet iuri alterius:ꝛ ne damnum rei sue queratur ꝛ vidistis in.ca. cum dilect⁹.ꝛ facit ad qōnē dicit statutū ꝙ vasall⁹ ꝓpter necessitatē potest vendere feudum:pone ꝙ vasallus ꝓpter culpaꝫ suam deuenit ad necessitatem: nūquid poterit vendere certe non ꝓ istū tex.cū glo. ꝛ per hoc limitabis ea que habentur in c.cū in ecclesiarum. s. de constitu.ad fi. glo. Hāc glo.sequit doc.ex qua glo.duꝫ dicit ne peat ꝙ si cēt talꝫ q: posset sibi aliū de victū querere ꝙ non est tali erogan da elemosina immo plus peccatur cū me reat. vt est tex.ꝛ ibi glo.in.l.j.C.de mēdicātibus validis.Et per hec infero declarationem ad.c.si quis.ꝓpter necessitatem fame ibi de furtis. ꝙ si qs ꝓpter necessitatem furatus fuerit:ꝛ in illa necessitate seipsum reposuit ꝓpter culpam suam ꝙ ille est puniendus ꝛ nō habet beneficium illius.c.per istuꝫ tex notabilē in glo.in curia.ad fi. ¶ Notāda ē hec glo.ꝙ negligentia est vitiū dignum reprehensione:ꝛ est vitiuꝫ dignū pena ꝛ suplitio hinc est ꝙ negligentes aliquan do puniuntur prescriptione in.c. vigilā ti.ꝛ ꝓ totū.j.de prescrip. ¶ Ex quo infero duo. Primuꝫ ꝙ statuta ꝛ consuetudines negligētes illa statuta nō valēt. Secūdo infero a cōtrario ꝙ statuta puniēs tia negligentes tāq̄ rōnabilia sunt valida ꝛ seruanda.qō vt facere ꝓ opi. Bart o. in.l.seya.ff.si viā.ff. de vsuris dicent ꝙ si statutum dicat creditorem negligentēꝫ per decem annos petere debitum perdere debitū suuꝫ ēt si debitor sciuerit se eē debitorē de q̄ dic vt plene dixi vobis i.c.fi.j.de prescrip.ꝛ plenius in regula possessor: de re.iu.lib.vj.in glo. pe. ad fi. istud est verū ꝓ omnes doc.si marit⁹ accusauerit ꝛ petierit separationem thori.ſz si retinuerit adulteram non potest dici qō perdiderit vt in iurib⁹.alleg.hic i gl. In gl.fina.ad fi.dic ꝙ hanc glosam singularit notāt doc.ex q̄ relata ad tex.col ligatis statuto ciuitat cauet ꝙ deliquēs ex tali delicto ex q̄ veniat pena corporalis imponenda soluendo certā pecunie quātitatē liberetur. Utrum istud statutum valeat per istam glo.ꝛ tex. Videt dicere ꝙ non quia inducit ad delinquendum. Non sunt alia.sequit.c. fi. quod vobis repeta m ante carnisprium.ꝛ ideo omitto.

1 Iudices delegati qui dicantur.
2 Delegatus gerit vices delegantis.

De officio delegati. Rubrica.

Ista est de his q̄ gerūt vices alienas i diuinis officijs vl' iurisdictōe voluntaria. Restabat nūc videre de his que gerūt vices alienas in iudicio ꝛ iurisditiōe cōtētiosa vt sunt iudi. delegati.iō subijcit ti.de offi.delega. ꝛ ad euidentiaꝫ tituli etiaꝫ materie premitto ꝙ habemus iudices ordinarios ꝛ iudices delegatos. Judices ordinarij sunt habentes ordinariā iurisditionemꝫ a lege cum officio concessaꝫ quales sunt ꝓlati ecclesiarum ꝛ similes in.c.cum ad ecclesiarum . j. de offici.ordina. Judices delegati sunt habentes iurisditionem a papa vel ab inferioribus delegatam, ꝛ non vtuntur propria iurisditione in eoruꝫ persona radicata sed iurisditiōe delegantis.in.l.j.ff.de offi. eius.ꝛ in. c.sane.ꝛ.c.studuisti.j.eo.licet secus sit in ordinarijs

Questio notabilis

Elemosina non ꝺs dari pauperibus q̄ alīū depossunt victū suū q̄rere imo ꝺrius faciēs peccat potiꝰ.

dinarijs q̄ vtunt ꝓpria iurisditione:et q: delegatus gerit vices delegantis vt in dictis iuribus et in.c.j.nonagesima.iiij.di. ꝛ in cā delegata reputat maior quolibet ordinario si sit delegatus aplicus de quo vt plurimū loquit iste titulus:ideo merito iste titulus prefert titulis sequētibus ꝑm doc.q: dignior a sunt preferēda ita dicunt doc. ¶ Sed circa ꝓba rubrice dubitant doc.q̄re addat in rubrica ꝛ de ptāte nonne sufficiebat dicere de officio delegati absq̄ eo ꝙ adderet et de potestate sicut i aliꝫ rubricis iferioribꝰ factū fuit. ¶ So.dicūt doc. aliqui sufficere ꝓ rōevoluntas ꝓ.l.nō oiꝫ.ff. de legib⁹.ꝛ istud est vnū de volūtarijs ꝓ libito principis factis sine aliqua rōne q̄ so.nō placet.q: non est credēdū principē sine rōe locutū.et ideo dicit Jo.an.ꝙ ideo dicit ꝛ de ptāte:q: potestas et officiū differūt:vt in rubrica de re.iur.cū ibi no.j.eo.ꝛ i.c.j s. de bigamis nā officiū respicit illud ꝙ principaliꝫ delegat.s. iurisditionē. Potestas ꝓo respicit illud ꝙ ꝓpter delegationē de iure potest delegat⁹ vt cū querim⁹:an delegat⁹ possit subdelegare alteri.an cogat subdelegatuꝫ: an possit sine collega ꝓcedere:an possit punire impedientes ꝛ turbātes iurisditionē. Ita dicit Io.an.ꝛ vꝫ seq̄ but ri. dñs me⁹.ꝛ Jo. de lig. vel potestis dicere ꝛ forte melius iudicio meo ꝙ ideo hic aduertat de potestate:q: delegat⁹ nō hꝫ ꝓprium officiū nec propriā iurisditionem sed habet tm̄ potestatē ab alio delegato nō aūt officiū principale in.c.sane.j.eo. et in dicta.l.j. de officio eius.et ideo dicit de potestate ad differentiā aliorū iudicū habentiū ꝓpriū officiū:ita potestis dicere ꝛ forte melius iudicio meo.

1 In libello gnāliter cōcludi' potest.
2 Judex quā mulctam imponere possit.
3 Impedies venire in carceratū cora iudice delegato an possit p delegatū puniri.
4 Cōsentiēs delicto propter negligentiaꝫ pari pena nō punitur.
5 Negligētia crassa et supina dolo equiparatur.
6 Opem prestans an puniatur eadem pena sicut delictum cōmittens.

Quia. Ista est notabilis decretalis ꝛ diuidit i duas partes principales. Primo ponitur consultatio. Scōo ponitur rnsio ibi scōa sicut tūc rn. casus breue delegatus pape rescipit potestatē non solū in partes:ſz in alios extraneos iurisditionē suā turbantes lꝫ.d.et est notabilis tex.rō dubitādi ponit in glo.fi. j.eo.q: est septi iuris iurisditio delegata et nō agredit personas.in.c.j.ꝛ.ħ.j.eo.et rōnem determinādi ponit glo.fi.j.eo.q: vno delegato oia sensent delegata sine quibus iurisditio exerceri nō pōt. Nota primo ibi;dñi dicit iusticiā exhiberi argumentū pro gnāli cōclusiōe libelli vel mā dati aplici:quia potest concludi gnāliter in libello per iusticiam ministrari.ex quo sequitur ꝙ ꝛclusio libelli pōt esse gnālis Scōo no.ibi minis aut terroribꝰ minas et terrores equiparari ꝛ propter minas terror infert. ¶ Tertio no.inversi.sic tri. ꝙ. ꝙ agentes ꝛ cōsentientes pari pena sunt puniēdi ꝙ qualiter intelligat videbimus infra: q: erit satis longa materia et vtilis. ¶ Quarto no.ꝙ impedientes iusticiā ministrari dicūtur eē fautores malorū. ¶ Ultimo no.hic casum notabilē in quo iurisditio delegata agredit psonas eoꝝ inter quos est facta delegatio: lꝫ regulariter ꝺ Jmo sit strictissime iterpretanda in.c.j.ꝛ.ħ.j.eo. et videbim⁹ in glo. fi.j.eo. ¶ In glo.j.j.de aliena iudi.mutādi causa.c.ħ.sic q̄ ex hac glo.colligatis ꝙ si cōuēt⁹ coram delegato ipetrauerit subsidia potētioꝝ ꝙ tunc ꝓcedit hec decretalis. q: pōt potes excusari ꝛ impetrās penam cause perditionis est puniēdus. idē etiam puto ꝙ ꝓcedat hec decretalis siqs sponte a neminē req̄sit⁹ p terrores illas ptib⁹ vel iudici turbauerit iurisditionē iudicis delegati. nā tunc etiā isto casu pt loq̄ ista decretalis:licet tūc pars nulla pena sit puniēda:q: nullā culpā cōmisit nisi forte in subsidiū potentioze seu impediē te iurisditionē nō existēte soluēdo dicamus partes in subsidiū actionē in factuꝫ cōueniri debere quantū ad eaꝫ puenit ex facto illius impediētis.vt.l.fi.ſ.j.et i pn. ff. de eo ꝙ quē factū erit et hec vera puta Inno.siue ille impediēs et turbās iurisditionē credat iudicesꝫ habere iurisditionē siue non:q: ex quo dolose facit: debet puniri per hanc decretalē que simpliciter loquitur et aduertandum pro intelligentia glo.ꝙ differentia est inter penaꝫ impetrantis patrocinia potentū q̄ ex sola impetratione afficit dampno litis ꝛ in dicta.l.j.hic all'.ꝛ videm⁹ in.c.ħ.hic all'.ꝛ penā ipius potētis impedientis iurisditionē:q: nisi realiter ꝓsiterit patrocinium ꝛ impedierit iurisditionē nō pōt excusari per hāc decretalē q̄ ꝺsiderat reale impedimentuꝫ:lꝫ si dubitet possit compelli ille potēs

Utrū iudex possit magnā vl̄ paruā mlctā imponere de q̄ ple. j. in fi.

ad cautiones vt. j. videbim⁹. ¶ Ad fi. gl. dicatis ⁊ aduertatis ꝙ hec glo. pōt intelligi duob⁹ modis. Prio mō ꝙ nō dimittat iste delegat⁹ iurisditionez excercere cōtra ipedientes iurisditionē suā excusando eos vt dicit tex. vel etiā mulctādo leuiter tn̄ ꝑm doc. q: magnā mulctā imponere nō pōt. Pōt etiā alias penas imponere: si alias suā iurisditionem excercere nō pōt ꝑm Inno. vt in. c. ꝓterea. et in. c. in causis. ⁊ in. c. ex lris. j. eo. et in. c. licet. j. de penis ⁊ nota. quia istud valet mille ducatis facit ꝓ eo ꝙ dr̄ de parua mulcta. l. eos. C. de modo multarū vbi tn̄ pōt iponi multa vsq; ad duos aureos. nec obstat fis dixerit ꝙ delegat⁹ nō habet iurisditionez q: ꝑm Inno. ex quo papa ei dedit iurisditionē in ꝑnam oia videnť cōcessa sine qb⁹ iurisditio excerceri nō ꝑt vt videbitis i glo. fi j. eo. ⁊ in. c. ꝓterea. j. eo. titulo. vñ cū oēs subsint. d. pape oēs etiā puniet ei⁹ delegat⁹ secus autē ꝑm eundē Inno. in delegatis alioz iferiorū: q: ille nō punient illos q̄ non sunt de iurisditione delegāti epi impediētes iurisditionez nisi forte illi impediētes in loco vbi est iurisditio epi delegantis turbarēt hunc iudicē in sua iurisditione nā tunc rōne delicti tales turbātes efficiūtur de iurisditione delegātis: ⁊ ꝓ ꝑns delegati vt in. c. placuit. vj. q. vj. ⁊ in autē. q̄ in ꝓuincie. C. vbi de crimi. ⁊ in. c. fi. cū ibi no. j. de foro cōpe. ⁊ istud est intelligendū post multa etiā si delictuz siue impedimētū sit occultum: q: poterit delegat⁹ inquirere ⁊ si reperierit turbātes iurisditionē poterit illud punire extraordinē arbitrio suo non pena ordinaria vt. l. nullū. C. de testi. ita dicit Inno. hic ⁊ doc. posset tamē iudicio mco disputatiue attētari ꝙ ex quo delictū est cōmissum in causam subiectaz iurisditioni delegātis ꝙ possit delegat⁹ punire extraneuz ipedientē ex iurisditione delegantis ꝓ ea q̄ habenť in. c. fi. cum ibi no. de ꝓsti. li. vj. ꝙ tū est dubiū ꝓ illum tex. ⁊ cogitabitis. Et ꝓ hec infert Inno. ad dubitabile qōem qdā venientes coram iudice delegato incarcerauit vel verberauit vel occidit: vtrū possit delegat⁹ illū impedientē punire si impediēs nō fecerit vt turbaret iurisditionē: ſz q: erat inimicus su⁹. Ista est qō dubia q̄ ꝓsequitur ꝑhic Inno. ⁊ doc. satis longo sermone ſz breuis ꝯclusio ꝙ in duob⁹ tn̄ casibus potest delegat⁹ punire illū impedientē. ¶ Primus est si vocat⁹ ad iudiciū veniebat ⁊ satisfaceret citationi. ¶ Scōo est si hoc fecerit in iuriā delegati ne possit excercere suā iurisditionē. In istis duob⁹ casib⁹ habet delegat⁹ iurisditionē in. l. j. §. j. et ar. in. l. item apud labeonē. §. virgines. ff. de iniurijs. ita cōcludunt doc. et habetis expeditum primū intellectuz glo. ¶ Secundo modo pōt intelligi ista glo. vt intelligat ꝙ iudex delegat⁹ ꝓpter ꝓhibitionē potētiū non permittat suā iurisditionem excercere in causa sibi delegata. imo nō obstante debeat ꝓsequi in causa et iste intellectus videtur esse magis de mente littere seu glo. aduertendum, tamen quod si non posset delegatus ꝓpter impotentiaz procedere ꝙ tunc bene ꝓcedet ꝺ impedientes quoꝝ impedimentum fisit notoriuz non est dubiū. Si vero sit occultum ꝓcedat ad inquisitionem ⁊ propter suspitionem compellat ad cautionem que cautio si non prosit tunc si modo constet de impedimento poterit suspendere cognitionem cause: donec tē pora varientur: ⁊ sic consuletur actori argumen. in. c. ex transmissa. j. de restitutio. spolio. ⁊ iste erit casus in quo instātia non peribit lapsu temporis ita dicatis facit c. venerabilis. cum ibi no. per Inno. j. de iudicijs. ¶ In glo. pari pena ibi facientis dicatis ꝙ iste tex. et iura in eo alleg. sunt intelligenda de consentiētibus opē prestando vt voluit littera dicens mīnis aut terroribus compellunt. Nam isti tales sunt puniendi addit Inno. notāter idem esse si dolo vel malicia impediātur delegati ⁊ turbentur in sua iurisditione: quia hoc etiam modo dicit turbari iurisditio vt in dicta. l. j. C. ne liceat poten,. et in. c. non minus. j. de iniur. ecclesiarum. ex quibus versi. infero quod si iudex delegatus malicia aduersarij vel etiam tertij impediatur excercere suam iurisditionem licet actuale impedimentum: vt puta verbis et minis non prestet: tamen habet locum pena huius constitutionis Idem etiam puto si aliqua arte per dominos temporales mandantes subditis suis impediat iurdi. ¶ Ibi negligentie dic puta. si quis videt aliquem paratum ad delinquendum et commode potest impedire ſz negligit facere nam tūc dicitur negligere et consentire negligendo ita dicatis. ¶ Ibi cōsentire mihi. Dicatis quod ex hac glosa colliguntur duo Primum est quod consentiens delicto propter negligentiam non punitur pari pena. Ratio huius est: quare consentiēs negligendo est in culpa tantum non in

Scōs intellectus glo.

4

a ¶ In. l. penulti. Adde tn̄. ꝙ aliq; doc. az itelligūt alr et dicūt q: loqtur i priuatā. ō lit. q: sec⁹ ē i public⁹ vt i. d. l. i ge. tē. ⁊ ibi vió exoz. ꝓ doc.

dolo faciens vero estin dolo ⁊ culpa i dolus maleficijs non equiparantur lege lege. ff. ad legem cornelia. de ficcarijs Preterea dolus preponderat culpe. lege si putatoz. ⁊ lege. item si obstante. ff. ad legem aquilliam. ¶ Nota quod quā do agitur de pena que venit imponenda extraordinarie dolus ⁊ lata culpa equiparantur. secus quando venit imponenda ordine. vt. l. in. legi. ff. ad. l. cor. de fic. Scōo colli. ex gl. qō crassa et supina neglegentiā equiparat dolo. et i delict⁹ siue maleficijs ꝙ pōt ꝓcedere quando virtute officij acceptati in quo quis ꝓcessus ē se esse pitum commisit negligentiam et culpam. arg. in. l. ñ. ff. ꝙ quas que iur⁹ ⁊ ita loquuntur iura hic alle. vel potest ꝓcedere ista glo. qñ agitur de pena extraordinaria que venit imponenda ex delicto q: tunc lata culpa equiparatur dolo: vt est tex. in. l. penul a ff. de incendio ruina. naufra. que tex. facit sepe musare doctores aliquos qb⁹ alias allegari. ¶ Ibi minus punitur. Ex hac glo. colligit secundus casus. in quo quis dicitur cōsentiens: puta qñ prestat ꝯsilium: ⁊ istud ꝙ hic dicitur in glo. verum putat Bo. si ille cui datur cōsilium erat alⁱs facturus. nam tunc ꝯsulens in minus punitur: secus aūt si alⁱs nō fuisset facturus: nec cōsiliuz recepisset q: tunc est ꝑati. delict⁹ ⁊ equaliter ē puniēdus cōsulens vt. in. c. sicut. §. quibus. j. de omisidis. ⁊ in. l. q̄ seruo. ff. de fur. ⁊ in. c. felic⁹. in pñn. j. de penis. in sexto. ⁊ in cle. si quis suadente. e. titu. ⁊ per hoc collit⁹ ꝙ siue recipiēs ꝯsilium fuisset alⁱs facturus: siue non semper ꝯsilles re ꝯsilio obligatur in delict⁹ ⁊ ita videtur voluisse Joan. andre. in regula nullus ex consilio ⁊ bar. in. l. nō solū. §. si mandato. ff. de iniurijs: ⁊ seq̄ť cardinal⁹ si oz̄etin⁹ lz in ꝑiuz faciat. §. placuit. in. stitu. de oblig. que ex delicto nascūť: ⁊ videtur voluisse Inno. in. c. querelā. ꝺ. de elec. ⁊ videtur sequi do. Jo. de imola. hic saluo eo ꝙ habetur in. l. j. §. persuadere. ff. de seruo corrupto. ⁊ facit pro sua snia l. ꝯsilij. ff. de regu. iu. illa iura loquamur in ꝯctibus nos aūt loquimur in delict⁹ Et ꝙ dicitur in ꝯsilis idem ē̄ putat Joan. andre. in mādato. de quo dic vt in. c. mulieres. de sentē. excō. ⁊ in. l. nō solū. §. si mandato. all. ⁊ in. l. non minus. C. de accu. vbi traditur hec materia. ¶ Sz quid de toto habente dic vt hodie determinatum ē in. c. cū qs. de sentē. excō. in sexto. q: distinguit: aut nō ē ineo tē. ⁊ habetur i. l. j. §. quotiēs. ff. de vi ⁊ vi. arma. ¶ Ibi

tāta: et ratio ē quā vidistis in precedentibus: q: cōsilium non est sine dolo ⁊ dolus preponderat culpe vt vidistis in pceden. dicunt tamen doc. ꝙ illud. c. tāta videť probare cōtrariuz sed dic quod loquitur qñ ex causa cum agente fuit dispeesatus. ¶ Ibi ⁊ pariter puniūtur dicat⁹ qō hanc opinionem reprehendunt plurimi doctores dicentes: qō prestans opem cooperando non punitur pari pena: sed dimidia. ar. in. l. is que opem. ff. ō furtis. ⁊ in. l. nihil. ff. de lege. cor. de sic ⁊ i. l. j. §. icidit. ff. ad culpi. ⁊ ita ꝯsuluit di. ⁊ sequitur rey. si agatur ciuiliter ad penā pecuniariam secus si ciuiliter. Sed vos dicatis melius ex mente ceterorum dic ꝙ gl. vestra bene locuta q: pari pena puniri debet regulariter opez prestās. nec aliter iure cautum reperiatur. vt in. prima. C. de rapto. virgi. ⁊ in. l. j. C. de rulianis geribus non rumpendis. fallit tn̄ hec regula. nisi qualitas ꝓpter quas augeri vel minui debet pena sint differentes in principali ⁊ opem prestante: ⁊ ita intelligitur. le. is qui opem. s̄. allegata. per doy. cuius gratia aduertendum ꝙ aliquando punitur prestans opem non habita relatione ad aliquod delictum vel factum verbi gratia prestat aliquis opē bannito vel excommunicato. ⁊ tūc qualitercunq; prestet opem est puniendus. vt. l. iiij. ff. ad. l. iullia. maio. ⁊ in clemen. j. de hereticis. nec iurisditione opem prestet supplicando vel deffendendo in iudicio dicendo bannum nullum vt in. l. si fiunt. ff. de rebus dubijs ⁊ in capitu. ꝓposuit cum ibi notatur pee Innocenti. j. de clericis excommunicatis ministrante aliquando punitur prestans opem respectu alicuius facti vel delicti tunc aut prestat opem ante factuz: puta quia portat scalas latroni vt furetur. tunc punitur ea pena qua latro puniretur nec qualiter aliud inducat. vt visuz est supra facit. l. de pignoze. §. ferramenta. ff. de furtis. ⁊ l. vtrum. ff. ad. l. pōpe. de para. ⁊ c. quam periculozum. de penis. co. j. aut p̄ stat quas opem in ipso actu delinquendi assistendo maleficio vna cum delinquente puta q: tenet ⁊ alter percutit: tunc talis prestans opem vt fere fugiet. tunc nō punitur eadem pena. sed alia pena scz ex titulo de receptatoribus. in. l. finali. ff. de receptatoribus. ⁊ in. le. infurti. §. opem. ⁊ ibi Bartolus. ff. de furtis. et dic. vt ibi. ⁊ habetis expeditum istuz articulum. ¶ Ad finez glose dic ꝙ hoc verū ꝑz ꝯsulendo. j maioribus crimib⁹ ⁊ ē crimen

rñsum ⁊ maiestatis: secus in ciuilibus ⁊ maioribus crimib⁹. q: tunc descendens tali pena pari punief. l. j. §. de recepta. ⁊ l. j. ⁊. ij. ff. de his que latro occultat. ⁊ sequitur ēt Joan. sed intelligaf gl. in auct. isante delicto ⁊ dicente illud nō esse delictum que voluit magister erro⁹ dat materiam ceteroꝝ. vnde grauius delinquit: ⁊ acrius est puniendus: q: lp̄e dō conuenſurari delicto. c. quesiuit. de his que fiunt mino: parte cep. l. sancim⁹. ff. de penis. ⁊ facit q voluit glo. in. c. si quis sua dente eo. ti. in. cle. in glo. fi. ad fi. dic q per hanc glo. colligif ratio dubitandi ⁊ etiaꝫ ratio determinandi in hac decretali ex quibus patet q licet iurisditio delegata sit ſcripti iuris ⁊ ſcriptū/interp:etanda in. c. j. ⁊. §. ē. co. tamen ex mēte delegāt̄ aliquando extenditur si modo iurisditio al's expediri non posset. ¶ Ex q̄ infero q semper ea interp:etatio est fienda in delegatiōib⁹ vt cā delegata possit per iudicem impediri ⁊ ne delegatio videatur f/ustratone q facit ad statuta ciuitatis: ⁊ alia iura municipalia vt recipiāt interp̄tationē ex tota mēte ip̄o⁹ statuētiuꝫ de q̄ vidistis aliquid in. c. cum dilectus. §. de cōsuetu. ⁊ dic vt ibi. ¶ Queriſ vltima epi. ab ex ⁊ immo. videt q papa hic male fecerit ponendo hāc decre. sub isto titulo. q: loquitur de officio ordinarij vt patet ex ſubſcriptione: dum ſcribitur epō Laudoneñ. vnde debebat potius poni ſub titulo. j. de offi. ordi. naꝫ decretalis ſub congruis titulis vt vidistis in p:oh̄emio huius libri. ¶ So. huiꝰ timo:e intelligitur ista decretalis duobus modis. Primo modo q intelligaf in ordinario in quo tm̄ idem sit: q in delegato per eandem rōnem. ar. in. c. trāſlato. ff. de consti. ⁊ iō posita sit ſub isto titulo ad indicandum. q idem sit in ordinario q in delegato: ⁊ ſm istum intellectum q̄ tamen non reprobant doctores redditur notabilis ista decre. ex p:ecedētibus p:opter duo. Primum est notat. q quēadmodum delegatus tuendo ſuā iurisditionem non potest imponere penam ordinariaꝫ impedienti. Sed tantū ex ordinariam ita etiam in ordinario.

¶ Secundu est q quēadmodum delegatus potest imo ⁊ debet leuiter multa impedientes ſuam iurisditionem non autē imponere magnam multam: ita ⁊ ēt sit ⁊ in ordinario facit. l. eos. C. de mō multarum. ¶ Secundo intelligitur ista decre. in iudicio delega. videlꝫ vt iudex iste eps laudoneñ. eſſet delegatus. in. cā. p ſedē apostolicā. ⁊ ſm istum intellectum conuenit titulo. nec est inconueniens q vnus ordinarius delegetur i aliqua cā facit. ca. statutum. j. de reſcrip. lib. vj. ⁊ p istum intellectum facit tex. primo dū dicit man datū nostrū. Item dum dicit cō p:ecipimus alicui ⁊c. hec verba conueniunt delegat̄ [:⁊ non ordinarijs. ⁊ sic habetis istam decre. nota. expeditam.

1 Littere secunde non faciantes mētionem de p:imis non statim sunt recitande.

2 Summus pontifex est adeundus vbi ē dubium de ip:ā/de ip:arum reuocatione.

3 Judices delegati aliq̄ executores appellantur.

Sane. Ista decretalis est notabilis. ſz eius materia est expedita in. c. j. §. de reſcrip. ⁊ non recipit congruam diuiſionē ſz doc. licet iudicio meo posſit diuidi in duas p:tes. Primo ponitur dictum. Scōo eius ratio ibi secunda ne varietate. ⁊ ad hoc semper all'. si diuerſe littere ſub eadem data ⁊ forma Inia impetrantur: ⁊ p̄ſentatur a diuerſis ad eoſdem iudices ſup ſedebiſ vtriſq; donec papa cōſulaf. h. d. rō dubitandi erat: q: videf neutrum reſcriptum nō esse ſequendū ꝓpter defectum p:obationis. ar. in. l. duo ſunt ticiꝰ ff. de teſta. tu. tm̄ contrariuꝫ determinat papa ⁊ rō determinandi ponif in ꝑſi. ne p̄ varierate. ¶ Nota primo hic caſuꝫ in quo ſecunde littere nō faciētes mētionē de p:imis non statim reſciuntur: ſz ſtatim in ſuſpēſo: donec papa. conſulatur ¶ Secūdo not. q vbi est dubium de reuocatiōe litterarum adeūdus est ſmm⁹ pōtifex qui declaret voluntatem ſuam ¶ Tertio not. ibi executiōi q iudicē de legati nō nunq̄ appellātur executores de quo in. c. paſtoral'. in. §. q: his. j. eo. vltimo nota. in fi. obuiandū nec̄ varietate littera⁊ impediatur declaratio cārū. ¶ In glo. prima ibi ⁊ forma diuerſa/addat̄ p:o complemēto ſolutiōis hic autē in nr̄o caſu loquimur q̄n diuuerſe littere ad eoſdem iudices impetrātur ⁊ ſub eadem data ſm Hoſtien. qui ita' ſupplet ⁊ declara. hanc primam ſolutionem. nam tūc altere littere nō p:eiudicāt alīs nec poſſumus dicere ſm ias non valere tanq̄ nō facientes mentionez de p:imis cū nō appareat queſtntſ entātie ⁊ non deficit ius: ſed p:obatio. l. duo ſunt ticiꝰ all'. ⁊. l.

Mo. q ſtō c. ēt intelligif i iudice ordi. igr̄ iudex ordi. ſicut nec delegat⁹ non potest magnā multā ipone re q̄ not. q̄n̄ ſepefit ꝑium

quotiēs. ff. de ꝓbatio. ⁊ ideo p interp̄tatione ⁊ declaratiōe recurrif ad papā. et ista ſo. est vera ad cōtrarium idem est etiam ſm Hoſti. ſi ſit idem tenor litterarū: quia recurrendum est ad papam: ſi modo ad diuerſos iudices ille littere impariantur nam p:o diuerſitate iudicū q̄ plerūq; diuerſa ſenſenf poſſunt dici littere diuerſe. in. c. ſuper litteris. §. de reſcrip. ⁊ ideo ex hoc caſu est recurrendus ad papā. nec ob. hinc ſo. glo. q̄ approbaui: ſi dicaf his data fuiſſe diuerſa ex eo quod dicit tex. ⁊ alie poſtea ⁊c. quia rñſio q nō dicit ⁊ alie poſtea impetrātur: ſz dicit q alie poſtea opponunf: ⁊ ſic poterat cē eadem data pōt nāq; esſe ſm eū q alie littere de veſperis ⁊ alie de mane impetrate ſunt et ſit eodem die: ⁊ tamen nō cōſtabit iudici q̄ prime ⁊ q̄ ſcōe: ideo adeūdus est papa qui declarabit intētionē ſuam q̄ ſunt p:ime ⁊ q̄ ſunt ſcōe: ſecus aūt ſi conſtaret vel per teſtes poſſet apparere q̄ p:iꝰ fuiſſent impetrate: quia deponerēt teſtes de hora vel eſſet hora date in ſcriptis in litteris. quia tunc prime de quibus non est facta mentio valerēt. ſecūde nō in. c. j. cum ibi not. glo. de reſcriptis. lib. vj. poſſet tamen ſcōm Jo. de imola etiam p:ocedere hec decretalis quando ad diuerſos iudices ſub eadem data eſſent diuerſe littere impetrate: quia eadem est ratio vtrobiq; c. ex tenore cum ibi not. de reſcriptis.

¶ Ubi vtrāq; formā glo. bene dicit ſcōm docto. non ob. c. paſtoralis. §. de reſcrip. quia infra loquitur quando dubiuꝫ erat decisibile per alium q̄ per papam hic loquimur quando per alium non poterat decidi niſi per papā. ¶ Ubi impedire dicatis ſcz per dilationem factam in cōſulendo ſupioꝝ et est talis op. q̄ facit glo. ¶ Ubi ſuper illo ex hac glo. colligitur ſo. ad contrarium tale ſupra formatum ex quo ſo. colligatis q̄ō per conſilium iſtud nō/tm̄ dicitur impediri negocium q̄ ſuſpendi. ¶ Ubi ſctē crucis dic q istud procedit tenendo iſtā cōmunē opi. gloſarum de qua vidiſtis in. c. j. §. de reſcriptis. vz q̄ inſpiciatur in reſcriptis tempus p:eſentationis et nō date; q̄ opi. ibidem reprobaui q̄tum tm̄ ad ꝓpoſitionē attinet etiam tenendo illam opi. potest ꝓcedere iſta decretalis intelligendo q vno ⁊ eodem tēpore fuerit facta p:eſentatio certe tunc ratione dubij adeūdus est papa. ¶ Ubi vt debitus dic q iſta additio glo. non p:ocedit: quia cum non appareant que ſint prime littere vel ſecunde: ideo potest dici ſecundas litteras viciari aliquomodo: quia de p:imis nō faciunt mētionem. ¶ Ubi vt debitus immo est falſum vt ſupra dixi ad fi. glo. et ibi plene dictum fuit et tenebitis p:imaꝫ ſolutio. q̄ ſupra tenui vel poteſtis ītelligere hāc decretaleꝫ quando a diuerſis impetrantur littere ad diuerſos ſuper cauſis inuicem conexis: ita. quia ſemper hereditate impetrātur littere ad aliquos iudices ſuper legitimitate impetrate littere ad alios nam tunc poteſt p:ocedere hec decretalis ex quo intellectu infert butrius ſcōz do. Pe. de ancarano. q̄ō licet motio litis ſemper p̄iudiciali faciat ſilere aliaꝫ queſtionem vt in. c. tuam. j. de ordine cogni. tamen impetratio reſcripti ſemper vno p:eiudiciali bene valet: nec impedit aliam impetrationeꝫ ſuper alia quod est notabile ſz hodie non p:ocederet per. c. diſpenſanda. j. ij. de reſcriptis. li. vj. quia ſemper connexis et dependentibus. idē reſcriptum eſt impetrandum. Dicit tamen poſtremo butri poſſe poni extra q̄n vnus impetrat reſcriptum ſuper eccleſia q̄ dicit vacare per excōicationē anni.

1 Delegatus p:opꝛie impeditus ſubdelegare poteſt.

2 Delegatus a p:incipe debet diſcretis ⁊ idoneis perſonis ſubdelegare.

3 In arduis cauſis ſubdelegatis a delegatis apoſtolicis requiritur delegantis cōſilium.

4 Cauſe grauitas ꝑpedit ſubdelegationē.

5 Subdelegatus an poſſit arctari ex forma ſubdelegationis.

Si pro debi[l]

litate. diuiditur in tres partes Primo ponit dictum. Secundo ponitur modificatio. Tertio ponif exceptio ibi. Secūda ita q ibi. Tertia niſi forte caſus

1 breue delegatus pape impeditus poteſt ſubdelegare cauſam que ſine ipſo poteſt determinari alias ſecus. lz. d. et est notabilis decretalis. ratio dubitandi: quia videtur electa induſtria perſone a qua nō eſt recedendū. l. inter artifices. ff. de ſolutis. tamen in contrariū determinat papa et ratio dubitandi: quia delegatio facta per papam intelligitur facta ſub conditione vt ipſe vel alius ſubdelegatus cognoſcat. l. a iudice. C. de iudicijs. ¶ Nota primo quod debilis corpore et grauis neceſſe equiparantur. ¶ Secundo not hic videri caſum a contrario quod ita domū

delegatus a p̃incipe causam sibi cõmis-
sam põt alteri delegare si fit necesse im-
peditus de quo videmus in glo. ¶ Tertio
2 no. q̃ delegatus a p̃cipe debet subdele
gare discretis ⁊ idoneis psonis. ¶ Quar
3 to no. in versi. ita q̃ in arduis causis sub-
delegatus a delegatis apostolicis requi
rendum esse cõsiliũ delegãtis. ¶ Ultimo
4 no. in fi. q̃ grauitas cause aliq̃n impedit
subdelegationẽ ⁊ videt electa in discreta
persona ⁊ facit ad multa. ¶ In glo. j. ibi
q̃n aplica sic g̃ ex hac gl. colligat q̃ dele
gat⁹ p̃ncipis ex ptãte sibi ꝓcessa a lege ẽt
inuictis partibus põt causam alteri sub
deleg. q̃ est vex ſm Buil. ⁊ Pe. si intra
dyocesim i q̃ ẽ fctã delegatio deleget. nã
extra diocesim inuito actore non põt sub
delegare ne ipetrandi rescriptus auferaꝛ inuito aũt reo ꝓquẽ impetratum est
bene põt extra diocesim delegare: dũ mõ
non subdeleget vltra duas dictas vel ho
die per vnã in. c. statutis. de rescriptis. li.
vj. per quẽ tex. dicit Jo. an. ⁊ doc. declara
ri hic q̃ sint idonee persone: q: sunt pso-
ne in dignitate cõstitute vel canonici ec-
clesiarũ cathedraliũ q̃bus delegati aplĩ-
ci possunt tm̃ cãs subdelegare ⁊ nõ alijs
simplicib⁹ clericis: ⁊ ita tenet archidia.
et sequũtur cõiter doc. in. d. c. statutũ. all'.
⁊ hac rõne confisus hoc anno consului q̃
cum eps taurinen⁹. ex p̃n. ⁊ delegatione
aplica sit cancellarius studij nõ põt sim-
plici clerico subdelegare vicecãcellaria-
tum ⁊ q̃ cancellariatus cõpetat ex dele-
gatione aplica in studijs g̃alibus habe-
tur in clemen. j. de magistris. ¶ Ibi pa-
storalis in p̃n. dic de hac vt ibi videbim⁹
¶ Ad fi. glo. dicatis sic glo. ex hac glo. vt
videtis semper requiritur iusta causa in
delegante vt possit causam sibi delega-
tam subdelegare q̃ opi. repreh̃dũt doc.
dicẽtes q̃ cum delegatus a p̃ncipe ha-
beat potestatem subdelegare a lege siue
sit impetus siue non potest subdelegare
nisi causa sit grauis quo casu videtur ele
cta industria persone: vt hic in fi. potest
tamẽ intelligi ista glo. ſm doc. dum dicit
q̃ nõ potest subdelegare sine causa vide-
licet quo ad hoc vt subdelegatum possit
compellere ad cognoscendã causam sub-
delegatam. nam dicunt docto. q̃ delega-
tus apostolicus si ex necessitate impedi-
tus subdeleget vni causam sibi delega-
tam q̃ tunc põt compellere illum subde
legatũ ad acceptandum subdelegatiõe3
secus si non adsit necessitas vel alia iusta
causa subdelegandi. ¶ In glo. consulere
ibi. ſ. porro. dic q̃ hanc opi. sequunt̃ com

Vltrũ dele
gat⁹ a p̃n-
cipe sine
iusta cau-
sa alteri
possit sub-
delare et
concludit̃
q̃ non.

muniter doc. vꝫ q̃ tenetur cõsulere tanq̃
bonum virum et est ratio: quia cum dele-
gatus apostolicus subdelegauerit in to-
tum: ita vt nullaꝫ iurisditionẽ retinuerit
non est iudex amplius et ideo tanq̃ iu-
dex ei⁹ cõsiliuꝫ exquiri nõ põt. Mã q̃litas
p̃esupponit subiectũ. c. cũ accessissent. s̃.
de cõsti. ¶ Sed circa hoc posset dubitari
nunq̃d hic teneat subdelegat⁹ in distin-
cte req̃rere ꝓsiliũ delegãt⁹ q̃ i totis ꝓmi-
sit vices suas ⁊ vident̃ ꝓcludere doct. q̃
non: nisi delegãs ꝓsiliũ sibi reseruauerit
q̃ põt ſm Jnno. q: delegãs in lr̃is dele-
gatõis p̃t apponere ꝓditionẽ vt delegat⁹
teneat̃ req̃rere ꝓsiliũ alterius etiã tertie
psone: quia ex quo cõmissio est sua potest
eam cõditionare ad libitũ vt. c. seq. cũ ibi
no. j. co. ⁊ tunc si nõ req̃sierit consiliũ non
tenet sn̄ia subdelegati. in. c. cum olim.
j. de ar. ⁊ c. cum in veteri. s̃. de electio. et
facit. c. cum dilecta. s̃. de rescriptis. ¶ Sꝫ
quero nunquid subdelegatus cum con-
ditione vt requirat consilium delegãtis
vel tertij de necessitate teneat̃ ꝓsiliũ illi⁹
electi seu delegãtis et breuiter. lꝫ Jnno.
hic varias referat opiniones: tamen ex
mente butri dicentis sic quod si delegãs
vltra consilium aliquid sibi reseruauerit
de iurisditione et tunc quia remanet iu-
dex ⁊ particeps officij arctatur subdele
gatus sequi consilium. l. quidã decedens
ſ. papa al'est. l. pater. ff. de admi. tutoꝛũ.
¶ Et no. ple. Bar. in. l. j. ſ. si plures. ff. de
excercitoria. aut nihil sibi retinuit dele-
gatus apostolicus de iurisditione vltra
consilium: tunc si constat quod sibi reser-
uauerit consiliuꝫ vt iudici idem est quod
in precedenti casu: q: tenet̃ subdelegat⁹
requirere consiliũ: secus si reseruauerit
sibi tanq̃ bono viro: q: tũc nõ arctat̃ sub
delegat⁹ sequi illud cõsiliũ: q: tũc non est
particeps officij lꝫ subdelegatus arctet̃
requirere ⁊ certo tpe expectare: q: actus
consilij non est iudicialis si cõmittit cau-
sam totam reseruato tantuꝫ consilio. Et
in dubio dicit butri videtur subdelegãs
reseruare sibi consilium tanq̃ bono viro
non vt iudici sicut dicimus et in consilio
tertie persone requisito ex forma dele-
gationis vel ex dispositione statuti quod
in dubio tanquam consilium boni viri et
ideo est necesse sequi. l. ait pretor. cum ibi
s̃. ff. de re iudica. et dicta. l. j. ſ. si plures
alleg. ¶ Ad finem glo. cum glo. tran-
seũt doc. dubitãtes tm̃ vtrũ ex forma sub
delegationis possit arctari subdelegat⁹
ad sequẽdũ ꝓsiliũ tertij p ipm̃ delegãteꝫ
⁊ breuiter licet varie sint opiniões p ve-

Vltrũ iu-
dex tenea
tur seq̃ cõ
siliũ alte-
rius i iudi
cãdo. de q̃
ple. p bar.
⁊ post per
do. ludo. ó
mõmelo. i
l. ait pter.
ff. ó re iu.

ra conclusione ⁊ determinatione pũtis
articuli dic ſm butri. q̃ melius locutus
est post ho. q̃ aut loquimur in spiritua-
libus' vt sunt decime vt arctet̃ subdele-
gat⁹ sequi cõsiliũ laici et non põt: q: de
spũalibus cõsiliũ laici no põt in. c. deser-
uimus. de iudicib⁹. j. ⁊ in. c. contingit. j.
de ar. aut loquimur in tẽpoꝛalib⁹: tunc
aut vult delegãs arctare delegatũ ad se
quendũ cõsilium tercij imperiti et nõ po
test in. c. ad nostrã. s̃. de cõsuetu. aut vult
arctare ad sequẽdum cõsilium periti et
istud põt. Item seruãda est forma com-
missionis in. c. cum dilecta. s̃. de rescrip.
nec obst. l. item si vnus. ſ. idem pomp. ff.
de ar. qui videtur probare oppositus q:
ibi loquitur in arbitrio cui⁹ potestas est
libera in iudicãdo siue eque siue inique
p̃ferat. l. diem p̃ferre. ſ. stari. ff. de arbi.
Ideo nõ potest limitari vt p̃nunciet ſm
q̃ voluerit alter. nos autem loquimur
in iudice qui habet potestatẽ restrictam
vt p̃nunciet ſm ius in. c. j. s̃. de consti.
in. c. j. j. de re iudi. c. forus. j. de ꝛb. signi.
et ideo potestas sua potest restrigi vt iu-
dicet ſm q̃ partes voluerint q: illud est
iustum ex quo partes hoc volũt. l. si cõue
nit̃. ff. de re iudi. iuncta. l. qualem. ff. de
ar. ¶ In glo. penul. ad fi. addũt doct. q̃
deest in causis matrimonialibus que re
putãtur graues cause quas curia roma
na. nõ delegat nisi p̃tificatus. c. causaꝫ.
matꝝ. s̃. eo. in glo. fi. ad fin. de hoc vide-
mus in dicto. c. querelã. hic alleg.

1 ☞ Delegatio certa potest ad certũ tẽ-
pus limitari per delegãtem.
2 Cõcessum ad tẽpus post tempus intelli
gitur esse p̃hibitum.
3 Jurisditio limitata ad certũ tẽp⁹ par-
tium cõsensu p̃rogari potest.
4 Contumacie duplex est species.
5 Pena recta ex delicto vbi nõ est a iure
p̃edicta relinquitur arbitrio iudicis.
6 Jurisditio tempore cõmensuratur
7 Judex an possit minuere dilationem a
iure datam.
8 Tempus instantie an pereat ꝓpter mali
liciam aduersarij.
9 Terminus iurisditionis licet sit modi-
cus tamen non poterit iudex die feriato
procedere.
10 Libelli oblatio an sit õ substãtia libelli
11 Sn̄ia necessario in scriptis an sit ferẽda
12 Citatio inualida citatũ arctare nõ dicit.
13 Mentio de litteris delegationis in scri
ptis fieri debet.
14 Pena contumacie an sit ordinaria vel
extraordinaria.
15 Judex delegatus an possit mulctã im-
ponere.
16 Judex delegatus post terminũ an pos-
sit exequi sententiam.

De causis.

Diuidit in duas partes ſm
q̃ duo dicta ponit p̃cipa-
liter. ibi. ſcõa illis etiã ⁊c.
casus dꝛe. ¶ Si p̃ baptismi iei expirat iu
risditio infra. certã diẽ. cõmittẽda. põt.
cõsensus. partiũ p̃rogari. et delegat⁹
ex ptãte delegata põt cõtumaces et re-
belles vbi pena nõ est a iure statuta. pe-
na arbitraria punire. h. d. et est notabil'.
decretalis si fit alia i hoc titulo rõ dubi-
tãdi q: vꝫ delegatõe3 seu rescrip. deleg.
duo mãdata ꝓtinere ⁊ de iudicãdo ifra
certũ tempus. in. c. cũ dilecti. j. de dolo ⁊
cõtu. Ratio determinãdi q: limitatũ est
mãdatũ et indiuiduũ et forma mandati
est seruãda. vt in. c. cũ dilecta. s̃. de erscri
ptis. Rõ dubitãdi in ꝑsi. illis ⁊c. q: videt
iudicẽ delegatũ nõ posse imponere mul-
ctã q: iurisditio sua ẽ limitata ad causaꝫ
tamẽ et nõ ad penã. Ratio determinãdi
ponit in. c. j. et. c. preterea. j. eo. q: omnia
1 videtur concessa ⁊c. ¶ Illot. primo q̃ iu-
risditio delegata. põt limitari per dele-
gantẽ ad certũ tẽpus faciunt ea que vi-
2 dist̃is in. c. precedenti. ¶ Scõo not. q̃ cõ
cessum ad tẽpus post tẽpus intelligitur
et p̃hibito facit. l. statu liberũ. ſ. status
deleg. ij. ⁊ c. nõ ne bene dec⁹. de p̃sump.
3 v. ¶ Illot. q̃ iurisditio limitata ad certũ
4 tẽpus partiũ cõsensu p̃rogat̃. ¶ Quarta
not. in ꝑsi. illis duplicẽ spẽm cõtumacie
a vnã in nõ veniẽdo aliã in nõ parẽdo: de
q̃b⁹ in cle. si afi de dolo ⁊ ctu. ¶ Quinto
not. q̃ vbi certa pena p̃pter cõtumaciaꝫ
a iure p̃dita nõ est ea immutãda. ¶ Illot.
5 in ꝑsi. alioquin q̃ vbi ex delicto certa pe
na nõ est a iure p̃ dicta reliquit̃ arbitrio
iudicis q: argumẽtũ ſm q̃litatẽ cause et
psonaꝫ in gl. j. ibi. c. super eo. dic q̃ istõ est
vex ſm doc. q̃n tps statutũ fuit p nũerũ
dierũ vel mẽsiũ dicẽdo cõmittim⁹ causã
terminãdi infra. xv. dies vl' duos mẽses
sec⁹ si nõ sit cert⁹ nũerus dierũ. Sed si q̃
certũ tps designatũ cõmittat̃ cã dicẽdo
cõmittim⁹ cãꝫ terminãdi. j. pasca q: tũc
inspicit̃ tps delegatiõis ⁊ tps date vt in
d. c. super eo cũ ibi not. hic alleg. Sed tũc
que dicet quis mãdatũ de comparendo
certo die continet in se duo mandata.
vnum simplex de comparendo. Aliud

a ¶ Cõtu
macie.
Adde q̃õ
ꝓtumacia
dꝛ accusãri aliasnõ
not. Bal. i
l. pperan-
dũ. ſ. si q̃-
dẽ. C. õ iu-
di. et in. l.
penult. C.
ad trebel.
bar. in. l. ij
ff. si q̃s in
ius vo. nõ
re. in. l. cõ-
sentaneũ.
C. quõ et
q̃n. iudex.
ſ. in autẽ.
an qui. C.
õ tempo.
appel.

vero de cūparando certo die in.c.cuz dilecti.j.de dolo ⁊ contum.⁊.l.celsus.ff. de arg.ergo ita erit et in ꝓposito dicendum. ¶Solutio Joan.de lignano quod illud ꝓcedit in mandatis factis per iudicem durante iurisditione et in exercitio iurisditionis. ¶Hic autem loquimur
6 in mādato iurisditionis in quo iurisdictio commensuratur tpe:⁊ ideo cum tempore finiꝫ nec cadit illa distinctio maxie cum mendatuz iurisditionis sit scripti iuris ⁊ stricte intꝛetꝛetandū.in.c.j.⁊.§.j.eo.ad.fi.glo. ¶Sic ergo vt videtꝫ glo.
7 extrema ꝛie determinaꝫ ꝙ integra dilatio.xx.dierum a iure introducta.xx.dies ad respondēdum libello non erit dāda hoc casu.ſz talis dilatio dabitur infra cause decisionem.j.temꝑ statutꝫ impedire non possit:⁊ huius est ratio ꝑm Jo. de ligna. q: quotiēscunq; aliq̄ est mandatū oia ea intelligūt eē māda. sine q̄bꝫ mādatū explicari nō pōt.i.§.ꝓterea.j.e. Sz si nō itelligerek eē mādatū iudici: vt posset restringere ꝑ casu dilatiōes legales non possit infra tēpus statutꝫ cāz terminare.q: finiretur iurisditio delegata ⁊ ista ē vna sufficiens breuiādi dilatiōes legales.⁊ istam opi.sequit butri. dicens ꝙ si terminus statutꝫ de voluntate vtriusq; partis q̄ pōt moderari. ēt si ex moderatione infereret aliq̄ ꝓeiudiciū ꝓtibus:q: talis terminus habetur ꝑ peremptorio. ¶Non ob inter aūt offerak que all'.ad oppositꝫ q: rn̄dent doc. ꝙ loquūt in instantia iuris cois:hic loquimur q̄n est limitatuz tempus instantie.non ob ⁊ ij.c.de his.xxviij.di.⁊.c. indultum de re iudi.vbi dicitur ꝙ dictꝫ beneficis a iure ⁊c.q: illud vez nec iurta causa studeat oppositn m.vt.hic in.l.ij.cū ibi not.ff. de re iudi.⁊ in.c.ꝙ ad consulatis.j. de re iudi.¶Non obstat. l. petenda ℨ allegata per aliquos in ℨrium.C.de tēpo:inter restitutionū:qui responsio ꝑm Jnno.ꝙ infra statuek tempꝰ parti petēti: vnde nocere alteri parti que non fuit in mora et cui fieret magnum ꝓiudicium. hic autē statuit tps iurisdiitionū ⁊ non fieret magnum ꝓiudiciū.lz non immutek:⁊ lz finiatur instentijs.q: si nō habeat delegatꝰ finitā instātiā poterit redire ad ordinariuz saluo iure ꝓncipal'cause:⁊ideo dicit Jo. de imola.ꝙ istnd tps delegatōis determinatū.expetabit ēt super malicia alterius ꝓtis contingat labi termiñū lz tūc de dolo ℨ aduersariū agi possit ad interesse.l.arbitrio.§.dolo. ff. de dolo licet als ꝓpter malicia aduersarij nō pereat tempus instantie.c.j.cum ibi no. per Jnnocen.j.de iudicio ꝙ dictū pōt ꝓcedere in instantia causa principalis.qua perēpta non petit ius agentꝫ immo potest iterum agi coram ordinatio secus in causa seu instantia appellationis.
in qua ea peremꝑta perit ius ipsius appellantꝫ:⁊cōfertur prima sententia nec potest amplius rediri ad iudicium ordinarium.vt.in.l.fi.§.de tempo.appella.⁊ ideo ꝓpter malitiam aduersarij nō ex perabit instantia appellationis coꝛā iudice delegato.⁊ istam opi.sentit butri.⁊ pro ea facit ꝙ habetur in.l. properandū in prin.⁊.§.j.C.de iudicꝫ. ⁊ voluit spe.in titulo delega.§.restat.ver. sed nunqd⁊ versi.quid.si statuto ⁊ ibi hoc posuit Jo. an.in addi. ¶In glo. secunda ibi de restitu.spo.c. licet his.ibi rō q: is qui in fauorem nostrorum sunt introducta.posſum⁹ remittere in.c.ratum⁹.ibi de reglaribus. ¶Ibi capi.vlti.dic ꝙ glo.bene dicit ex qua infertur ꝙ licet terminus iurisditiōis sit modicus ꝙ non ꝓpterea poterit iudex ꝓcederedei feruore q: illi renunciari nō pōt:de alis aūt in fauorē hominum introductꝫ dicite vt incap. placita.xvij.q.iij. ¶Ad fi.glos.dic quod ex hac glos. tollitur primo que sint de substantia ordinarij iudiciarij q̄ ꝓcedit in iudicis ordinaris in quibus requritur ordo iudiciarius.secusē in summariis in quibus sine strepitu ⁊ figura iudicij ꝓceditur.vt.c.sepe.§.de verbo.sig. ⁊ voluit barto.in constitutiom: ad repri manda facit.l.de sumercꝫ.de.C.naufra. vnde repꝛobatur sententia Hostien. dicentis quod licet is solēnitatibus siue alicui earum non possit renunciari ꝑ partem tn̄ ꝑm eum possūt conuenirī per partes vt iudex in toto obmisso ordine iurisdico inquiret veritatem ⁊ quod eius mādata obseruent ar.eorum q̄ voluit glosa in capitulo fina.de re iudicata lib.vj. que opinio est falsa quia si pars ordinis iudiciarij remitti non potest tanto mīꝰ totus ordo iudiciarius remitti non poterit. argumentum in capitulo'cum incuctis.cum ibi notatur supra de electione. nec forte intelligatur Hostien. altero de duobus modis vel primo ꝑm Cardinalē florentinum quod voluit Hostien.tūc in vim parti valere sententiam: non in viz suum vt in lege secunda cum ibi notatur per glo.C.coram vtriusq; iudicij vel secundo ꝑm dominum meum dominuz Jo. de imo intelligak ꝑ hominū ꝙuētionē iudex effectꝰ arbitrato: q̄ non sequik

Utrum libellus sit de substantia iudicij.

ordinem iuris in.c.quintauallis.j. de iureiurando. ¶Scōo principaliter ex hac glo.colligitꝫ ꝙ oblatio libelli est de substantia iudicij ꝙ verū intelligit glo. in dicta cle.sepe.si libellus petatur alias videtur sufficere. quo ad petitionem factā in actū ꝙ posset ꝓcedere de iure canonico quo iure nō est necessaria expꝛessio actionis in.c. dilecti.j. de iudicibus.
¶Tertio principaliter sentit glo. de necessitate sniaz ferendū in scriptis cuius ℨrium vestre voluisse glo.in.c. in primis ij.q.j.per aur'.generaliter.C.de epi.⁊ cle. et per.l.quotiēs.de priuile.scolarū q̄ iura. non ꝓbaꝫ.q: autem generaliter loqꝫtur in cautione prestāda de iudicio cisti. l.quotiēs loquitur in causis breuiori. in quibus est speciale in aur'. nisi breuioris C. de summo ex periculo ⁊c. ad dicunt doct.notaꝫ ꝙ deliberatorie si petaꝫ sūt de substantia vt in dicta cle.sepe.cuz ibi not.et in.c.virū feu.xxvij.q.iij. ¶In gl.
Not.ꝙ citatio nulla non arctat citatum.
12 ij.ad fi.dic de hoc vt videmus in.c.puer §.j.eo. ¶Et aduertenda est vna regula ꝓrogationis q: ante finitā iurisditionē dz fieri prorogatio et nō post.l.sed si manente.ff. de precario. ¶Ante glo.venire ad fi.notāda est ista glo.ꝙ citatio inualida nō arctat citatū ad cōparandum. de quo dic vt ple.habeꝫ.in.c.fi. hic allega. et in.c.cum debite.j.de dolo ⁊ cōtu. ⁊ in
15 c.cōparati.j.de appel.illud.tamē est aduertendum ꝙ si delegatus citauerit ꝙ citatio est inualida nisi vna cū citatione mittaꝫ rescriptū delegatiōis vl' fiat mētio de deleg.vt videm⁹.in.c. cum in iure paritus.j.eo. ¶In glo.certa ibi quia in oibus dic ꝙ duobus potest intelligi ista glo.donatio vt referatur ad penam vsurariorū manifestorū que pena est certa q: debent priuari sacramentis ecclesie. ¶Itē dñt ꝓuari ecclīastica sepultura.vl' pōt scōo modo intellligi ista glo.⁊ referri ad ipsos presbyteros et eorum. pena quia suspenduntur ab eorum officijs. ¶Ibi ꝑterea dicit ꝙ notāda est hec gl: ꝙ vbi pena est certa numq̄ incipiēdum est ab excōicatione sed est semꝑ incipiendum a pena ordinaria ꝙ est verū nisi forte pena excōmunicationis plus timeaꝫ vt ibi videbim⁹.ita intelligatur. ¶Ibi q̄n dicatur ꝙ sentit hec glo.ꝙ pena contumacie semper sit certa. ꝑm ꝙ opi. non ꝓcederet iste tex.qui sentit aliquādo eē incertam et arbitrariā.⁊ ideo dicit Jnnocē.ꝙ in citatis cōtumacibus nulla pena
14 cibus cōdēnatis sic ꝑm sentit Jnno.notatur ꝙ ante cōdēnatiōez cōtumacie est arbitrariū iudici q̄ penam velit imponere vel excōicare vel ponere impositionē et pro ista sua opi.videtur facere text.in c.q̄n frequenter.in fi.hic alleg.et dic vt ibi q: non est materia nostra ⁊ notate ꝓpetuo. ¶Ad fi.di sic ergo ex hac glo. colliguntur tres diuerse opiniones ꝑ quarum cōcordia q: glosa nō clare explicat ꝙ si in eadē lege ponūtur due pene copulatiue vtraq; pena est imponēda.si alternatiue sufficit alternari.in.l.sancio lega ff. de penis.cū ibi notaꝫ ꝑ Barto.et in.l. q̄cūq;.C.de seruis fugitiuis. vbi dicitur ꝙ in alternatiuis penarū electione est iudicis.videlz in alternatiuis rerū sic electio debitoris.si autem aduersis.ll. imponātur diuerse pene tunc videk esse in arbitrio iudicis q̄ velit imponere not. glo.xxv.q.ij.in summa ⁊ in.c. fraternitatis.xxxiij.distin.ita cōcludūt doc. ¶In glo.penul.ibi cū dilecta sic.ergo colligetis ꝙ iudex delegatꝰ etiā si sit delegatus a principe nō pōt recedere a pena ordinaria a iure cōmuni imposita et rationem sensit glo.q: sua iurisditio est limi-
15 tata. ¶Sed circa hec dubitant docto. nunqd possit iudex delegatus mulctam ponere et breuiter dicit Jnno. hic et in c.j.§.eo.ꝙ sit quē sequūt plurimi vt sunt Hosti.in.c.j.§.c.et Johan.and hic et est vera snia ꝑm do. Jo.de imola. in delegato pape q̄ multā moderatā tn̄ potest imponere vsq; ad tres aureos.tn̄.l.ij.C. de spoꝛtul'.et in.l.fi.C.de modo multarū secus autē est in delegatis inferioꝛibꝰ. vt est in delegatis epoꝛ et alioꝛū inferioꝛū qui nō possunt multū in dicere ita intelligatur glo.in.l.j.de spoꝛtu. allega. et in l.j.in fi.ff.de iudic.que dicit delegatꝰ nō posse multꝫ in dicere ꝑ illū tex.et cū his glo.transit Barto.in.l.j.ff.si quis ius dicere nō obtēperauerit ℨ quē distictiōez videtur tex.ad quē textū. in dicta.l.ij.C. de spoꝛtulis vbi dicit etiam inferioꝛ iudices posse multis indicere ⁊ ideo saluo semper meliori iudicio putarem Jnno. rectius dicere vcz ꝙ siue loquimur in delegatis a principe sine in alijs inferioꝛibus possūt multis indicere lz statutꝫ generale de multa indicenda inferioꝛes delegati nō possint facere vt in dicta.l.j.in fi.ff.de iudicis quinta est intelligēda ꝑpter contumaciā aūt bene poterāt multare fateoꝛ tn̄ vna cum Johan.an. ꝙ inferioꝛes delegati nō poterūt tantā multā imponere q̄tuz possunt ordinarij vel delegati se apostolice vt in.l.fina.vbi est

Utrū delegotus posſit multaz iponere ⁊ vide ꝑ satis ple.

expressum. C. de modo multar si et in dicta. l. ij. C. de sportulis. ¶ Ad finem glo. dic ꝑm doct. ꝙ istud pōt ꝓcedere in iudicibus maioribus ordinē in inferiori secus in. c. lz cuz ibi notat. j. de penis facit c. j. s̄. de cōsti. que opi. mihi non placuit quia de iure null⁹ inferior a principe potest dispēsare que legis in. ꝯ. opz in auc. de iudicib⁹. fateor tn̄ ꝙ iudices inferiorum nō per modū dispēsationis sed per modū arbitrij possunt ex qualitate ꝓsonarū et cause moderari penas a iure statutas ita intelligat. l. aut facta. ꝯ. fi. ff. de penis. et. l. hodie. co. ti. de penis. ⁊ ita potest intelligi. hec glo. ex qbus ꝥbis colligitis ꝙ in penis arbitriū plus potest iudicis ordinarij ꝙ delegati. licz nō egent delegatos etiā posse arbitrari. sed nō in tantū. ¶ In glo. fi. ad fi. dic ꝙ glo. bn̄ dicit et cōcordat. l. mota. ff. de vsuris. et. l. quesitis. ff. de testi. cū multis aliis similibus. Ultimo que fuerit hic doct. vtrum post terminum possit iudex delegatus exequi sentētiam suā ⁊ breuis conclusio ꝙ sic vsqz ad annū in. c. querēti. j. co. nisi ille terminus statutus sit iurisditioni et executioni vt in. c. si vero. xxviij. q. j. et videmus plene. in dicto. c. querenti et habetis expeditā istā notabilē decretalē.

Mo. intellectū ad. l. aut facta ī. ꝯ. fi. et. l. hodie ff. ō penis.

16

1 ☞ Delegatus cōmissione simpliciter facta potest citare et contumaciam punire.

2 Paria sunt aliquid exprimi in litteris delegationis vel mandare partibus quicꝙ fidei.

Preterea est notabilis tex. et diuidit in tres partes principales. ¶ Primo ponit cōsultatio ¶ Scōo respōsio. ¶ Tertio rō responsionis. ibi scōa h̄ tibi. ibi. tertia q: ex eo ⁊c.

1 Casus breuis cōmissiōe simpliciter facta pōt delegatus citare et cōtumaciā punire et reliqua facere sine quib⁹ causa cōmissa expediri non pōt. h. d. Ratio dubitandi ponitur. in glo. j. j. eod. ratio dubitandi ponitur in versic. ex eo ⁊c. ¶ Mot. primo delegatum posse citare partes ⁊ si nō cōpareant ꝓpter cōtumaciam punire. ¶ Secundo not. ꝙ in simplici delegatiōe ea omnia intelliguntur esse delegata. sine quibus causa delegata expediri
3 nō potest. ¶ Tertio not. paria esse aliqd exprimi in litteris delegationis vel mādare partibus quicꝙ fieri vel ex natura cause illud requiri. ¶ Mot. vltimo ꝙ licet iurisditio delegata et rescriptuz delegationis sint stricti iuris. ꝙ tn̄ aliquādo ex natura cause delegate extēdūtur vltra expressam in glosa prima. cum dilecta. dic et in. c. precedēti vbi de hoc statim visum fuit. ¶ Ibi penulti. dic notanda est glo. que dicat simplex cōmissio ꝙ facit ad interpretationē statutoꝝ ⁊ aliorū. ¶ Ad fi. glos. dic ꝙ sic ergo ex hac gl. colligatis simplex mādatū apostolicum est intelligēdū generaliter ꝓ quo. quia simplex verbum. et in definitis equipolet vniuersali vt vidistis in rubrica ō re. iuris. lib. vj. verūtamē ꝙtum ad ꝓpositum attinet restrigitur ista generalitas de qua hic et simplex mādatuz ad ea tn̄ que ex natura cause intelligūtur esse māda. vt hic dicit tex. Ideo autē est intelligēdum istud simplex mādatū vt cōprehendat omnia q̄ sub generalitate ꝥboꝝ comprehēdi posset quia solum modo ea intelligūtur que pertinet ad causam delegatā et sine quibus causa delegata expediri nō posset. ita seipsum declarat papa. ¶ In glo. secunda ad finē dicatur ꝙ ista glo. facit ꝓ illa opinione ꝙ vidistis in. c. papa precedēti. videlz ꝙ pena cōtumelia sit certa et determiata. de quo dic vt. s̄. dici in prece. c. quia non est verū ita in districte. ¶ In glo. ex eo ꝙ causa ibi. ideo tangūt contrariuz dic quasi sentiat glo. ꝙ non contra dicunt et cē. erum dicit glo. et breuis cōclusio ꝓ solu. ad omnia cōtraria quia ista est via brocardica dic ꝙ vno concesso accessoria sine quib⁹ principale subsistere. non potest intelligunt concessa nō alia sine quib⁹. vnde potest subsistere principale et dic de hoc vt in regula accessoriū de regu. iur. vbi plene examinabitur ista materia. ¶ Ibi tue et bene in. l. ꝙ spōse. C. de dona. ante nupt. vbi probatur ista regula. ¶ Ibi fauore libertatis dic ꝙ Imo ibi procedit ex eo ꝙ hereditas non posset seruo deberi. et competere nisi ⁊ libertas concederetur ideo adepta libertate ⁊ non hereditate. ¶ Ad fi. gl. Glo. bene dicit nec est vnum verbum a dicendū ⁊ eam sequuntur cōmuniter docto.

1 ☞ Delegatus sine clausula potest alteri committere vices suas.

2 Delegat⁹ apostolicus subdelegare potest.

Quamuis. Non recipit congruam diuisionem: sed ad hoc semper allegatur delegatus
1 etiam sine clausula potest aliis committere vices suas: licet alia ratio dubitandi ponitur in glo. prima. ratio dubitādi: quia ex quo procedit sub delegat⁹ cū delegato videt ibi delegat⁹ procedere. ¶ Nota primo qō delegatus pape habet potestatē subdelegādi: etiaz si istud non concedatur in litteris vidistis in. c. si pro debilitate. s̄. eo. q: habet a
2 lege. ¶ Nota secūdo ꝙ potest delegatus apostolicus subdelegare collegę suo et etiam extraneo si voluerit: ita probat iste tex. ¶ In glo. ꝑma ad fi. dicit sic ꝯ colligit ex hac glo. vna ratio dubitādi q̄ quidā ratio attingit casum decretalis in eo ꝙ delegat⁹ pape subdelegat collegę suo q: videbatur ꝙ ex quo non erat clausula vtvn⁹ sine altero ꝙ nō posset aliquo modo subdelegare collegę suo immo ambo delegati deberēt interesse sed istud non obstat quia delegatus apostolicus quādo collegā subdelegaūt fungit duplici potestate scz delegata ⁊ subdelegata alia rationē dubitādi sentiūt doc. post Hosti. et Jo. an. scz quia videbatur alterum ex delegatis sine alio procedere non posse. sed nō ob. ꝙ satis ambo videntur ꝓcedere ex quo cāu delegato procedit subdelegatus qui ꝯcerit vices delegati vel potestis dicere ꝙ videbat qō non posset alter sine alio cōmittere: ex quo non erat clausula vt vnus sine alio cuius contrarium vult iste tex. et est ratio: q: defectus clausule non impedit subdelegationem. ⁊ sic habentur hic tres rationes dubitandi.

1 ☞ Delegatus pape in executione sue sententie potest brachium seculare implorare.

2 Delegatus non dicitur functus officio suo sed per mandatuz factum ordinario de exequendo sententiam delegati.

3 Delegati apostolici in electione est vel per se vel per alium sententiā suaz executioni mandare.

4 Delegatus apostolicus potest quoslibet resistentes sue sententie excommunicare.

5 Juder delegatus ad hoc vt sibi debet necesse facere fidem de sua delegatione.

Significa sti. diuidit in duas partes. ¶ Primo ponitur decisa consultatio. Secundo ponitur respōsio ibi scōa cōsultationi tue. Casus breue delegatus pape exequitur suaz sniam ꝙ exequi nō potest aut nō vult ideo cui eaz cōmiserit exequendā. h. d. ⁊ est notabilis decretalis rō dubitādi colligit ex. c. lris. j. eo. q: videtur ꝙ ex quo cōmiserat ꝙ eēt functus officio suo: tn̄ determinat papa cōtrariū. ⁊ rō ē determinādi: q: paria sunt nō cōmisisse excecutionē vel excecutionē
1 nō fuisse factā. ¶ Nota ꝑmo. ꝙ delegat⁹ pape in executiōe sue snie pōt implorare brachiū ordinarij. ¶ Scōo no. ꝙ per mā
2 datū factū ordinario de excequendo sententiam delegati non dicitur delegatus funct⁹ officio suo quin possit iterū exeq̄.
3 ¶ Tertio no. ꝙ est i electōe delegati aplī ci vel per se vel per alium sententiam suā excecutiōi mandare. ¶ Ultimo no. ꝙ de
4 legatus apostolicus pōt quoslibet resistētes excecutioni sue sentētie excōmunicare. ¶ In gl. ꝑma ad fi. sic ꝯ colligetis ex hac glo. vnam rationē dubitādi q̄ ratio dubitandi et iura in ea alleg. non obstāt huic decretali: quia loquūtur in delegatis inferioribꝰ qui nō pñt eoꝝ sententias excecutioni mandare hic autē loquimur in delegatis sentētiaruz: q̄ bene possunt eorum sententias excecutioni mandare vsqz ad annum. in. c. querenti. j. eo. ⁊ videbitis in. c. pastoralis. aliam tamē rationē dubitādi ponūt doc. et melius valet ꝙ videbatur ꝓpter cōmissam excecutionez istum delegatum functum officio suo et non posset amplius mandare excecutioni vt in. c. in litteris. j. eo. sed nō ob. q: intelligitur quādo executio habuit effectum ⁊ istā dici vobis sup tex. quia est melior ratio dubitādi ꝙ sit illa ꝙ ponit glo. ¶ In gl. scōa ibi pastoralis primo respōdeo hāc opi. sequit Jnno. ⁊ doc. nec ob. si dicatur ꝙ supra eaz ⁊ alios ordinarios nullā habet delegatus iurisditionem cū de ea nulla mentio in litteris habeatur: quia respondent docto. ꝙ immo in necessitate ꝓnia delegationis hz iurisd. in oēs iudices ecclīasticos ēt ordiarios ꝙtū ad cām cōmissā et ꝙ plꝰ est dic Jnno. hz potestaē in ptātes. et iudices scl'ares vt i. c. administratoꝝ principes. xxiij. q. v. ⁊ ar. in. c. j. j. de offi. ordi. et est ratio q: fungit vice delegātj. s. pape i cā sibi cōmissā ⁊ i

omnibus pertinētibus ad causaꝫ cuiusmodi est hic coactioꝛ executio vt in.c.pastoralis.j.eo.ex quib⁹ colligatis notatur ꝙ delegat⁹ apostolic⁹ ꝓ exequenda sua sinia.pōt inuocare brachiū iudicij secularis quēadmoduꝫ pōt ordinarius ecclīasticus vt in.c.j.j.de offi.ordi.et ad cautelam aliqñ ponit in rescripto.ꝙ possit implorare brachiū in seq.ar.in.c.mandata ſ.de rescriptis imo. ſm Inno. aliqñ hꝫ necesse implorare auxiliū brachij sclaris vt qñ cognoscit de reb⁹ laicoꝛ subiectis laicoꝛ iurisditioni vt in.c.de prudentia j.de do.inter virū et vxo.nam tūc nō mādabit iudex ecclīasticus in illis reb⁹ sententiā suam executioni ymo cōmittet iudici seculari arg.in.l.a diuo pio.ſ.j.ff.de re iudi.et in.c.cum aduerū nonagesima sexta di. et.c.cum. de psona.xj.q.j.ita sequitur Joā.an.ꝛ Hosti.per tex.in.c. postulasti.j.de foro cōpe.et hec opi.in iudicijs esse seruāda verū tamē in disputādo posset subtineri apostolicis quia ex quo persona et causa pertinet ad iudicē ecclesiasticū ꝛ est de iurisditione pape qui eā delegauit suo delegato poterit delegatus su⁹ in illā rem facere executioneꝫ et habebit necesse implorare brachium seculare nō obst.c.pastoralis ꝛ alia iura qꝛ loquūtur quādo res vel causa nō erat de iurisditiōe sua hic autē.loquimur in delegato pape qui ex persona delegantis. in oñi loco hꝫ iurisditionē in causa delegata sicut papa facit.c.j.ſ.eo. ꝛ istū opi. videtur sentire.do.Joan.de imola. p̄ceptoꝛ meus. ¶ Ibi qꝛ vero et ibi videmus. ¶ Ad fi.glo.notāda est glo.ad practicā.qꝛ iudex delegatus ad hoc vt sibi pareat hꝫ necesse facere fidē de sua delegatione ꝛ dic vt videm⁹ in dicto.c.cuꝫ in iure. ¶ In glo.penul.ad fi.bene dicit gl. et eam seqtur Inno.dicēs ꝙ etiā ℈ resistentes pōt ꝓcedere et excequi ſniam suā iure ordinario mittēdo i coꝛporalē possessionem et dando etiam veram possessionem vt in.c.cum aliquibus.j.de re iudi. et in.l.preparandū.C.de iudicijs.licet hꝫ eum secus sit in inferioꝛibus iudicibus qui non possunt mittere in veram et coꝛporalem possessioneꝫ.licet possint pronūciare de mittendo in.l.iij.in princi.ff. de dampno infecto.ꝛ subdit Inno.notāter ꝙ licet ordi. iudiciario delegatus pape cōtra resistētes possit procedere: tamen bellum inducere non potest sine autoritate speciali superioꝛis.in.c.j.ꝛ.ij.xxiij.q. iij.et in.c.j.j.de iniurijs.li.vj.immo si resistatur cum armis ipsi delegato mandabit tunc iudici ordinario vt manu militari illud faciat vt in dicto.c.administrato rum alleg.ꝛ in.l.q restituere.ff. de rei vēditio. ¶ In glo. fina.ad fi. notanda est glo.singulatrier ꝙ ex quo quis resistit iurisditioni ecclesiasticevel delinquit in re ecclesiastica efficit de iurisditione ecclesiastica. ita voluit ista gl.q est notabilis.

Quis delinquēdo in re ecclesiastica sortitur foꝛū ecclīasticum

Transactio super causa delegata p̄t fieri autoꝛitate iudicis delegati.

2 Trāsactio et amicabil⁹ ꝯpositio differūt.

3 Judices delegati transactionem coꝛaꝫ eis factam executioni mittere possunt.

4 Causa iudici delegata omnia que pertinēt ad causam intelliguntur delegata.

5 Judici delegato violēter resistere an sit licitum.

S Quando.

Ratio dubitandi ꝙ iudici resistenti seu procedēti de facto ē resistendū sicut latroni in.l.phibitis.ff.de iure fisci.tamen papa determinat oppositum. ¶ Nota primo ꝙ auctoritate iudicis delati potest fieri transactio super causa delegata. ¶ No.hic articulū iudicē delegatū trāsactionem coꝛā eo factam posse mādare executioni qō qualiter ꝓcedat ibi videmus. ¶ Tertio no.executiōi iniuste faciēde p delegatū aplicuꝫ nō debet oꝛdinarius resistere violentū:sed debet p̄cibus inſtare vt hic videtur in fi. ¶ Ultimo no.in fi.textus ꝙ super cā ꝛ excecutione delegato commissa si dubitetur aliqualiter addeñdus ē papa. ¶ In glo.j.ibi super eo huius ē rō qꝛ non potest fieri trāsactio sine vicio simonie vt in.d.c.super eo.q simonia a iure est repꝛobata cu suis dependētibus ꝛ onexis.ꝛ huius qōnis ē ratio qꝛ transactio ē alite aliqd dato recepto vl retēto vt.l.j.ff.ō trāsac.de iure pꝛohibit ē aliqd dari p̄ bñficio obtinēdo. ¶ Ad fi. gl. ꝛ aduertat.j.dic significatō ex hac gl.colligit amitabilem ꝯpositionē valere in spiritualibus ꝙ opinio.videtur seq doc. ꝛ procedere ꝙtum ad hoc vt euitetur Simonia non añt quantuꝫ ad hoc vt pereat iustus titulus inſtitutionis concedant in bñficium qꝛ in illis nō ꝓceditur nec p omunē inſtōnē.c.ex frequētib⁹.j. de inſtit. ꝛ in regula beneficium.j. de reiuris.pōt tamen intelligi iste textus ſm doct. de vera et ꝓpa trāsactiōe necin.c. sup.eo. ꝙdicit nō valere trāsactionē qꝛ

Nota esse diam inter trāsa. et amicabilem cōpositionē

Utrū iudex delegat⁹ possit exactioni mandare trāsact. coꝛaꝫ eo factā.

potest respōderi duobus modis. ¶ Primo ꝙ hic nō agebat de titulo beneficij sed tm de p̄prietate ecclesie semp que pōt valere trasactio in.c.ea. quest.j.q.iij cū ibi not.p Joan. vel potestas dicere ꝙ hec non queritur vtrū valuerit transactio vel ne.sed ō: ꝙ de facto intercessit. et iudex delegatus volebat esse mādare executioni. ¶ Unū tñ aduertatis sentit gl. vſa.notabiliter de quo no.de suo admirari ꝙ differentia sit inter transactionem et amicabilē cōpositionem ꝙ videt destrui per ea que habētur.de quita vallis.sexto de iurisiuran.et in.ſ.fi ꝑo contigerit in autē.vt differētis iudicis vbi dicitur ꝙ nihil aliud est amicabilis cōpositio ℈ trāsac. ¶ In glo.scōa ad finē gl. bñ dicit dicūt tñ doct. ꝙ interim ꝓpter periculū aiarum illa que habuit ecclesie ex transactione administrabit in ecclesia ar.in.c.dudū.cū ibi not.ſ. de electio. ¶ In glo.penul.ad fi.sentit.ci ℈ glo.ꝛ tex.etiā iudiciū delegati posse mandare executioni transactionē coꝛā eo factam ꝙ appel.videt reprehendere in suo hic dicēs.istud esse absurdū ꝙ delegat⁹ mādet executioni transactioneꝫ cū istud eidē delegato nō fuerit ar.in.c.cum dilecta.ſ. de rescrip.nec obst. iste text. ſm cum qꝛ hic iudex delegat⁹ erat delegat⁹ semp beneficio et personis de qbus hic agebatur.et dicebat scīpm facere virtute delegatiōis sibi facte vñ inferioꝛes iuridices nullomodo debent ei resistere nisi appellado ad superioꝛē vt statim videbim⁹ in glo.seq.si autē autoꝛitate delegata.nō diceret se excequi autē facere tunc bene licitū esset resistere eidē etiaꝫ de facto.idem etiā si diceret se facere autoꝛitate delegata exprimeret tamē errorem expꝛessum ℈ bi gratia. si diceret ad eū spectare executionē trāsactionis partium lꝫ sola inſtitutio ei commissa fuisset causa tūc licitum esset eidem resistere de facto. vt dicit per tuas.j.de sen.excu. verūtamen pꝛo sniа glo. vj. ꝙ in districte possit iudex delegat⁹ mandare executioni transac. coram eo factā.videt text.in l.tale pactū.ſ.que pꝛouocauit.ff.de pac. si vnā lec.Bar.ibi vnde dicit Joban. de imo.hic ꝙ ait cōuentio siue cōpositio tēdit ad cōfirmanda id semp quo est facta delegatio et iudex hꝫ iurisditionem et tūc ex quo compositio est facta coꝛā eo poterit mādare executioni ita loquitur tex.in.d.ſ.que pꝛouocauit. Aut cōuētio siue compositio non tendit ad cōfirmādum id semp quo iudex hꝫ iurisditioneꝫ tūc nō poterit excqui ita loquit. Inno. hic ita dicit do.me⁹.do. Joa.de imo. hic Satis tamē dubito. quare delegatus in distincte nō possit excqui cōpositionem qꝛ delegata.cā iudici omma intelliguntꝫ delegata que pertinent ad causam vt vidistis in.c. preterea.ſ.c. et debet iudex laborare ꝙ cōcordia inquantū est possibile supra vt vidistis in.c.de cauſ.j.eo.ꝛ in.l.j.ſ.ꝛ post operis.ff.de ope. noui nūcia.preterea cōpositio partiū facta coꝛā eo.est quedā cōfessio ergo cōfessioneꝫ coꝛā eo factā.pōt mandare executioni. ar. in.c.fi.j.de confess. sol.potestis respōdere ꝙ bit ideo dubitat de executione cōpositionis qꝛ cōpositio non pōt pꝛestare canonicā institutionē et per cōsequens delegatus etiā nō poterit in alys autez in quibus non requiritur canonica institutio non negatur. quin elegatus possit mandare executioni.partium trāsactionē. ¶ In glo.fi.ad fi. aduertatis ꝛ dicit ꝙ hanc glo.sequit butrius. et docto. dicens ꝙ primo debebit excipere primꝫ et si nō admittat exēplo poterit appellare in.c.dilecto.j.de appel. post appellationē autē bene licebit violenter resistere delegato.si velit iniustā trāsac.exequi cuius gra cōcludat ſm do.Joā.de imol. et melius ꝙ ceteri. ¶ Si queratur vtruꝫ sit licitum resistere iudici delegato violenter.aut mendaciū delegati fit semp causis sibi non commissum et tunc quia quoad illas psonas seu causas sensetur persona priuata poterit sicut priuato resisti.iu.l.quēadmodū.ſ.magistratus. ff. ad leg.acquil.l.nec magistratibus.de iurijs cū ibi not.et habē in.c. ꝙ quis de reg.iur.aut et scōo casu mandatis delegati sit semper cōmissio tūc. aut mādatū cōtinet expꝛessuꝫ errorem et iterum idē quia potest sibi violēter resisti. in. c. per tuas.j.de sentē.excō.idē etiā si fit notorie iniustū mādata delegati. ¶ Secūduꝫ cardinalē Florētinū et ob.iste tex. qꝛ licꝫ hic esset iniustū nō ꝓptera erat notoꝛiū aut nō est erroꝛ expꝛessus nec notoꝛietas tūc aut nō appellat et nō ōꝫ resisti etiaꝫ si iniuste faciat. ignoscendū est p̄cib⁹ ita loquit.hic et in.c.cuꝫ inter.ſ.de re iudi. aut appellatur tunc si inter sit appellātis potest iudici violenter violentē ꝓcedere violēter resisti ita intelligat ista gl. facit ꝙ habetur in.c.licꝫ episcopus.j.de pꝛeben.lib.vj.et in.Liudicib⁹. cū sequē. C.de appella.ita cōcludatur et habetur casus in quibus est licitū resistere delegato apostolico.

Utrū sit licitum resistere iudici delegato violenter.

1 ¶ Sentēcia delegati apostolici vbi est executioni demādata dicitur delegtus functus suo officio.
2 Delegatus pape per se vel per aliū sententā suam exequi potest.
3 Judex delegat⁹ vbi est functus officio suo non debet amplius de causa se intromittere.
4 Cōmissione executionis an expiret iurisditio delegati.
5 Jurisditio delegati ad hocvt expiret requiritur ꝙ sententia fuerit executioni mandata.

In litteris ista est difficilis decretalis ⁊ dubia in ītellectu et diuidit i tres ptes. ¶ Primo ponit decisa cōsultatio. ¶ Scōo rñsio. ¶ Tertio rō respōsionis ibi scōa consultationi tue ibi. tertia q: semel. casus breuiter delegat⁹ appellat⁹ vī functus officio suo ꝓpter executianē cōmissam. h.d. rō dubitādi colligit ex.c.significati s.eo. Ratio dicēdi colligit in gl.prima.

1 ¶ Not. primo ꝙ vbi snīa delegati appellati est mādata executioni ꝙ ōz delegatus functus officio suo. ¶ Ho. ꝙ delegatus a papa pōt exeq̄ snīam suaz vel per se vel per aliū videm⁹ in.c.querenti.j.eo. vt vidistis i.c.significati.s.e. ¶ Not. tertio ꝙ vbi iudex delegatus est functus officio suo. nō ōz amplius se intromittere de causa. ¶ Ho. prima ꝓ intellectu ab extra opi. et videt ꝙ iste tex. nō ꝓcedat ⁊ opini. de.c.significati. s.e. huius timore facta est glo. istud. ¶ In.c. vlti. significato ex hac glo. colligatis sol. ad. c. signāti. s.e. ꝑ solu. vident reprehendere. Hosti. et butri. dicētes ꝙ ꝑm hāc sol. iste tex. cō tineret superfluū. ꝙ esse non ōz q: nihil ōz esse supfluū iniuriū vt supra in ꝓemio et ꝙ esset superfluū ꝓbatur q: ꝓmo tex. dicit ꝙ si mādauerit executioni vel p se vel p aliū si postea iterū raperet ꝙ māda uerit mādari executioni p aliū ⁊c. ergo ē supfluus. nam tex. in ꝓbo vī per aliū idē dicit ꝙ tex. dum dicit vel mandari precepit et ideo dicit butri. post Hosti. ꝓsona.
4 ¶ Si queratur nūquid cōmissiōe executionis expire t iurisditio delegati aplice aut delegatus sibi aliquid retinuit de iurisditione quantūcūq; modicū tunc per commissionē executionis nō expirat iurisditio in.c.si delegatus.j.eo. titu.libro vj.et in.c.si p debilitate cū ibi not.s.eo. aut commisit ex toto totalem iurisditionem.et executionem et commissio hinc effectus quia sententia vere fuit mādata executioni tunc indubitanter expirat iurisditio vt hic. aut nōdum habuit effectus executio cepit. tamen delegat⁹ aliquid facere exequendo et adhuc ideo qua expirat iurisditio in totum et ita potest intelligi iste tex. aut nihil. iterū egit subditus ita ꝙ res est integra vel quia non potuit propter resistentiam tunc ꝫ ipso iure expiret iurisditio per istuz tex. tamen de equitate pōt delegatus reassumere. et mandare executioni vt in ca. ꝙtus.j.eo. titu. lib. vj. et ita potest intelligi. c. significati. s. eod. ⁊ hoc proceditur qñ delegatus pape cōmittit executionē p viā cōmissiōis sup viā madati iploz ādo iurisditionē ordinariā cōmittat executionē tūc qñcq; velit re assumere iurisditionē potest ⁊ iste est proprius intellect⁹ c. significati verūtamen continet ista distinctio aliqualem rescriptionem et diuinationem et ideo cōsiderabā aliter dicere ꝙ aut ille cui cōmissa est executio non dum acceptauit commissionē vel si acceptauit non pōt mandare executioni tūc loquit. c. significati. s. eo. q: videtur delegasse ita demū si ille acceptauerit vel poterint mandare executioni aut delegatus acceptauit commissionē ac etiam vult et potest mādare excecutōi tūc functus est officio suo ita loquitur. c. significati. ¶ Ad fin. glo. de hoc ibi videmus.
5 ¶ In glo. ħ. ibi executioni mandata vt hic. sit ḡ ex hac glo. colligatis ꝙ ad hoc vt expiret iurisditio delegati requiritur ꝙ snīa fuerit executiōi mādata. ꝫ ꝙ determinationē opinio. ab extra ꝙ ymo sufficiat sola snīa. vt in.l. iudex hic alleg. ⁊ in si vt ꝓpositiōis. C. quō et qñ iudex solu. Ꝫria loquūtur in delegatis inferiorū hic loquimur delegat⁹ appellatiōis quorūdā officiū etiā durat quātū ad executionē lz officiū mercēnariū deseruns actioni proposite expiret ex quo lata est sententia sicut etiā videm⁹ iordinatio. in.l.j. ff. de re iudi. et in.c.cū aliqbus.j.eod. contraria ꝫo loquūtur in iudicib⁹ delegatꝫ ab inferiorib⁹ hinc est ꝙ dic̄t Jo. de lig. executiōe snie nō fieri iuris offō mercēnario ſz nobili i.c. q̄reti.j.e.et dic̄t Jnno. quē sequunt doc. ꝙ lz i actib⁹ iudiciarijs expiret iurisditio delegata lata snīa ēt si fit nulla tñ sec⁹ ē i actib⁹ exiudicialib⁹ i qb⁹ ꝓ actū nullū nō expirat iurisdi. delegata iō dicit Jnno. ꝙ si dak ptās iudici delegato ꝓuidēdi in aliq; ecclia alicui ⁊ fecit nullā ꝓuisionē ꝙ iterato pōt ꝓuidere. in q̄ snīa vī tex. i.l. si vt ꝓpōnis sibi quō et qñ iudex ꝙ opi. vī reprēdere d. me⁹ dicēs. ꝙ hec opi. est. Ꝫ tex. i. c. si cō

promissarius. de electio. libro. vj. vbi finitur potestas compromissarij dati ad ad eligendum etiam si faciat electionez nullā preterea ꝑm eunō non est bona rō differentie inter iudicialis ⁊ exiudicialis. iō dicit do. meus ꝙ Jnno. male dicit nec forte dicamus eē differētia inter cō promissaruz dat̄ ad eligendū ⁊ prouidendum ⁊ iudicē delegat̄ ⁊ rō differentie sit q: cōpromissarius ex potestate eligere debere cū eligit ⁊ iō sicut eligent̄ nulliter illa vice essent priuate potestate eligendi ita ⁊ iste compromissarius quo ratio cessat in delegato: ita bene sentit glosa. in dicto. capi. se compromissarius all' vt habetur Ꝫrium ꝙ sententia nulla finit iurisditionē delegati ēt apostolice. ¶ Monañt exiudicalr electi ad cognoscendū. ¶ Ibi a contrario sensus q̄st in iure est validus facit. c. publicato cū ibi no. s.e.elec. ¶ Ibi ceteruz. dic de hoc vt ibi visum est. ¶ Ibi secundo requiris in glo. fi. ⁊ hodie habetur in.c. iudex. j.e.li. vj. ¶ Ad fi. glo. dicatis ꝙ istud est verum ꝑm doc. etiam appellatio friuola cui delat̄ fuerit. nam talis delatio tollit iurisditionem. vt in.c.cum appellationibus. friuol' de appellatiōe. li. vj. cum ibi nota. Adunt docto. alium casum in quo expirat iurisditio delegati. quando iudex ꝓnunciat se non esse iudicem competentē in.c.super litteris. s. de rescrip.

1 ¶ Spoliatus absq; iudicio ⁊ sine causa rationabili in primis restituendus venit.
2 Spoliatus per iudicem non venit restituendus.
3 Absentās se iam cepto iudicio presumitur se malitiose absentasse.
4 Reus est prima vice citandus in interpositione secūdi decreti iterato.
5 Absentia dicit esse quadruplex.

Consultationi b⁹ cō munis diuino ꝑm doc. et ibi secūda sup quo vel dicatur aliter ꝙ diuidit in tres. ¶ Primo ponit cōsultatio. ¶ Scōo responsio. ¶ Tertio exceptio. ibi scōa super quo. ibi tertia nisi is qui ⁊c. casus vie. reo absente nō per cōtumaciā delegatus etiā dat⁹ ad diē nō restituet actorē in possessione volentē ꝓbare possessionē ⁊ delectionez hoc dicit ⁊ est notabilis decretalis rō dubitandi hec erat q: videt istū iudiciū delegatis debere resistere in possessiōe spoliat⁹ q: causa spoliationi est fauorabilis in.c.fi.j. de ordi. cog. tñ in ꝓtrariū determinat papa. et ratio determinādi q: lit. nō tontest. et q̄ in defensus nō est excedēduz in.c. ꝓout. j. de dolo et cōtu. ¶ Not. primo ꝙ spoliat⁹ absq; iudicio et cā rationabili. primo et ante oia est restituendus facit. c. i litteris. j. de resti. spo. ¶ Secundo nota a Ꝫrio ꝙ spoliatus ꝓ iudicē nō videtur restituēdus ꝙ est verū si iudiciario ordine spoliat⁹ fuerit al's secus in c. cū querente. j. de resti. spo. et not. in. c. in summa. ⁊ a. ¶ Tertio nota. ꝙ absentans a se iam cepto iudicio vel post habitam noticiā litterarū p̄sumitur maliciose se absentasse etiam si ex probabili causa se absentet facit ꝙ nō in suo. in. c. fi. j. de eo qui mulier in posses. et in. l. fulcimus. §. q̄dam sit latitare sunt q̄bus ex causis in possessiōe eatur. et voluit Dyn. in regula ꝓ possessore de re. iur. ¶ Ho. ꝙ absentia ex cā studioz vl' pegrinatiōis ōz eē iusta absentia facit tex. i. l. et nō in ꝑn. ff. ex q̄b⁹ maio. ¶ Ho. ꝙ ad sbam interdicte vñ vi reqrunt duo ꝓbari ex parte agētis ⁊ spoliationē ⁊ possessionē concordat tex. in di. §. in his all. ¶ Ultio no. ꝙ Ꝫ absentē nō per cōtumatiā nō pōt deuenire ad snīam diffinitiuā lite nō ꝑte. sec⁹ si sit absens ꝓ ꝓtumatiā in. c. ꝑut. j. de dolo et cōtu. de quo tñ dicit. vt videbis glo. fi. j. eo. ⁊ vidistis. i. c. ꝑut. ⁊ c. qñ frequēter. j. de dolo ⁊ ꝓtu. ¶ In glo. j. ad fi. dicūt doc. hāc glo. ꝓcedere ꝑm intellectū glo. quez ibi videm⁹ vz tenēdo ꝙ Ꝫ cōtumacē non possit deuenire ad diffinitiuaz lite nō cōtesta. etiā in. possessorio recuperāde pos. nā tūc bene est supplendum maxie: ſz ꝑm aliā opi. nō ōz subaudiri maxie vt. j. videmus. ¶ In gl. restituti ibi. l. eo tpe sic ḡ ex hac glo. colligatis ꝙ missio i possessionē reqrit ꝓtumatiā: etiā si sit missio ex primo decre. lz ex ista missiōe dicit tñ custodia rei. l. ih. §. gñe. ff. de acq. pos. ⁊ in. c. qñ frequēter. §. fi. j. vt lit. ⁊ nō ꝓte. ⁊ ōz miss⁹ talis cā rei ꝫuāde i. c. j. j. de eo q̄ mittit in possessiōe: et istud vez puto regulariter ꝙ reqrat ꝓtumacia saltim ficta. ⁊ ē rō: q: sine facto suo nō est q̄s priuādus suo iure l. id ꝙ nr̄m. ff. de re. iur. ſz p hāc missionē in possessionē. lz ille Ꝫ quē fit missio non priuet sua possessiōe añ annū. vt i. d. c. qñ frequēter. tñ ꝓuat libera remita rei in q̄ est fctā missio. ⁊ post annū ꝓuat realis sua possessiōe ꝙ eē nō ōz nisi aliqualis culpa posset iputari. vt. c. fi. j. de eo q̄ mittit in pos. ¶ Ibi restituere possessio. dicit ꝙ ex hac gl. colligunt tria q̄ videtur eē idē et in veritate sunt diuersa. Primuz ē bona

a ¶ Absentans. Adde qñ absentia ōz ꝓbabilis ⁊ necessaria bal. i. l. ab eo. C. quō et qñ iudex. no. i. l. antepe. ff. ex q̄b⁹ cauſ. maio. barto. in. l. fi. ff. de resti. in integ.

alicui⁹ possideri ꝙ significat veram pos-
sessionē acquiri et possessorem ꝓmuꝫ dei-
ci de possessiōe et dicitur missio in posses-
sionēꝫ exscōo decreto vt.j. videm⁹.ꝛ in.l.
si finita.§.iul'.ff. de dāno infecto. ¶ Scōꝫ
est aliquē mitti in possessionē ꝙ signifi-
cat missionē in possessionē ex ꝓmo decre-
to ꝛ ideo deici possessorē de sua possessiōe
sed vna cū eo custodire cā esse in possessio
nē vt tedio affectus cōtumax purget cō-
tumantiā suam vt in dicto.c.j.j. de eo qui
mittitur in possessione,ꝛ in.l. si finita.§.si
qs.auten.ff. de dāpno infecto. ¶ Tertiuꝫ
est restituere possessionē et istud est ꝙ sit
ꝓprie ꝙ interdictuꝫ recuperāde possessio
nis de quo loq̄tur hic ꝛ in toto titulo.j. de
restitutione spoliatorū ꝛ nūc intelligitis
ꝙ vult glo. dicere. ¶ Ibi.l.cuꝫ ꝓponas
sic ḡ ex hac glo. colligetis ꝙ ad missionē
in possessionē ex scōo decreto q̄ fit quādo
bā possessori iubēturꝛ vēdunt duo req-
runt ꝝ glo. ¶ Primū est ꝙ ille ↄ quem
petitur missio ex scōo decreto latitet ꝛ fu
giat ꝓpter creditorē. ¶ Scōm est ꝙ non
deffendat nec ipse nec bona req̄ritur rē.
¶ Tertium vꝫ ꝙ precedat primū decretū
scꝫ missio in possessionē cā custodie q̄ faci
liter concedit ex quo q̄s est cōtumax vere
vel ficte: vt quia citat⁹ trina citatiōe vel
vna peremptoria nō cōparet vt.l.si finita.
§.iull'.ꝛ in Bar.ff. de dāpno.ꝛ in dicto
c.j.j. de eo q̄ mittitur in possionē ꝛ est mo
dici ꝑiudicij isti ex ꝓmo decreto: vñ quo
ad eam scōm doc. sufficit debitū ꝓbari
per iuramētū petentis missionē vt in.c.
qm̄ frequenter.§.fi. cū ibi.no.j. vt lite nō
cōtes. et hec ꝓcedūt siue fiat missio i pos-
sessionē adiudicādo ipsi actori tot de bo-
nis eius ↄ quē fit missio. qō satis fiat.s.
de debito et expēsis ꝛ si deueniat ad ꝝ
decretū in talibus bonis acquiritur vera
possessio ꝛ dñium si ille ꝓtra quē est facta
missio erat dñs. si autez non erat dñium
transferet ius ꝙ ipse habebat immissum
in possessionē: ꝛ secundo decreto: ꝛ ista est
differentia inter primum ꝛ secunduꝫ ex
decretꝫ qr interposito primo decreto añ
ꝙ iudex deueniat ad interpositionē se-
cundi decreti debebit fieri iudici ple-
na fides de debito per instrumentū vel
per testꝫ ꝓpter magnum ꝑeiudicium
ꝙ fit aduersario ꝛ iterato est citand⁹ ad
uersarius trina citatiōe: ad domuꝫ eius
habitationis: vel ē facienda citatio ge-
neral' per proclama in' platea: vel p edi-
ctū in valuis eccliaruꝫ repositꝫ vt videa
tur si compeat aliquis consanguine⁹ vl'
amicus qui velit illum absentē defende
re ne fiat missio in possessione ex secun-
do decreto: l. ergo. ff. ex quibus. ex cau-
sis maio. ꝛ tunc si nullus compareat ꝓce
dant amissiōeꝫ ex secūdo decre. ꝛ illa co
gnitio precedēs. ꝝm do. meū dicetur tm̄
summaria: qꝛ absente aduersario ꝛ i de
fenso facta fuit.l.j. cum ibi no. C. quoruꝫ
appella. ibi nō recipiatur. ita intelligat
glo. in dicta.l.cuꝫ ꝓponas hic allegat.
¶ Ibi ei que iura dic quod velit glo. q̄ꝫ
olim fieret missio in pos. in bonis contu
macis. tamen hodie secus ē qꝛ fit tm̄ mis
sio in bonis capacis vsq; ad summam de
biti declarati in libello cuꝫ expenſ. vt in
auten. hic all'. ¶ Ibi personali actione
dic sic ergo ex hac glos. vos colligetis.
¶ Prima ꝙ quatruplex ē absentia. Mā
quedam ē absētia ex cā probabili. vt ex
causa studiorum. quedam ē ex causa non
probabili: vt ē ex causa delicti vl' alia cā
minus probabili. ¶ Secūda ex causa ne
cesse vt ē ex causa ifirmitatis. ¶ Tertia
est causa nō necessaria. sed volūtaria: vt
est ex cā mercātiarū. ¶ Quarta est cā p
babilis ꝛ necessaria. vt est cā rei publice
ꝛ que differētia sit iter istas causas dice
re vt ple. p glo. in.l.fi. ff. de in integrum
reste capituli gñaliter. ¶ Scōo pricipa-
liter ex hac glo. vos colligitis. sol. ad cō
traria supra formata videlꝫ vt sit differē
tia intermissionē in possessionē ex primo
decreto que aliqñ fieri pōt ↄ non contu
macem. ꝛ missionē in possessiōe. ex scōo
decreto q̄ regulariter requirit cōtuma-
cia. et hanc solu. videtur sequi docto. ꝛ
ratio est que colligitur ex precedentib⁹
qꝛ missio in possessione ex primo decreto
est modici ꝑiudicij vt supra vidistis mis-
sio vo ex scōo decreto affert magnū ꝑe-
iudiciū et priuat quē sua possessiōe vt in
dicto.c.qm̄ firmamēto. §. i alijs. hinc est
ꝙ dicit Ynno. in.c. dilecto. j. de ꝓb. signi.
ꝙ missio in possessionem ex scōo decreto
nunq̄ fit nisi ↄ latitētes fallit. autē istud
in casu notali vel quasi notali cuius mo
di est cā damni infecti. in qua fit aliquā
do ex missio in possessionē sine contuma-
cia. l. si finita. §. si forte alleg. secūdo fal
lit quando expedit absenti ex causa pro-
babili et etiaꝫ necessaria vel pupillo siue
etiā minori peruenire. ad scōm decretū:
nam tunc dato prius curatore bonis nō
defensis. deuenitur ad bonorū venditio
nem. vbi gꝛa. si minor vel absens rei pu
blice causa vel etiā ecclesia habeat credi
torem multum honerosum et subiaceat
vsuris ꝓpter aliqō debitum. nam tunc
expedit absenti rei publice causa et mi-
nori. et

noꝛi. et etiam ecclesie. ꝙ vendatur tātū
de bonis suis ꝙ satis fiat huic creditoꝛi
in.l. fulcimus. §. adeo. ff. q̄bus ex causis.
in posses. eatur. l. si minoꝛ cū sequen. ff. de
bonis autoꝛitate iudicis pos. ꝛ in.l. apud
iul. ff. quib⁹ ex causis i pos. eatur. ex q̄b⁹
iuribus dicit Jo. an. not. ꝙ vbicūq; iusta
causa nouerit iudicē ad faciendā bonoꝝ
vēditionē ꝙ iudex poterit ꝓcedere ad-
missionē in pos. ex ꝓmo decreto: qꝛ si ꝓtra
personas fauoꝛabiliter deuenit ad hmōi
missionem ꝙ to magis ↄ certas personas
certe multo magis subdit tamē ꝙ si fue-
rit facta missio in possessionē ꝛ nō subsit
iusta causa: vt qꝛ reperiatur debitum nō
subesse vel nō esse vtile his ꝓ q̄b⁹ fuit fa
cta venditio vel dilatio non erat m'tum
nociua vl' iudex nimiā festinauerit quod
tunc aget ille ↄ quē est facta missio i pos-
sessionē ꝓ eiudiciali in rēi actione ad re-
cuperationē reiendite ex scōo decreto:
vel aget ad rescindēdum ↄctū vt dicta.l.
si finita. §. si forte alleg. ꝛ in.l. imperato-
ris. ff. de ꝓiuilegio decretoꝝ. ꝛ iudex si
reperiat se deceptum poterit illam ven-
ditionem tanq̄ ex interlocutoꝛia facta ꝫ
reuocare vt in.l. magis puto. §. si ei. ff. de
reb⁹ eoꝝ. l. cū his. §. si ꝓtoꝛ. ff. de trāsac.
ꝛ in.c. cum cessante cū ibi no. j. de appel.
et si non reuocauerit pōt tm̄ ea die ille ↄ
quē est facta vēditio. j. ꝓ. dies appellare vt
in.c. ꝙ ad cōsultatis. ꝛ in.c. cū bertoldus
j. de reiudi. ꝛ de hac materia plus dicite
vt in spe de sup decre. §. inter videamus.
ꝑsi. illud. ¶ Ex q̄bus omnib⁹ vos collige
tis vnū ꝙ prima fronte videbit mirabile
et semper dubitaui ꝙ ꝝm decre. ex falsa
causa interposita non est nullū ipso iure:
sed venit rescindendum remedio restitu
tionis vel per appellationē ꝛ facit dictus
§. si forte. ꝫ regulalariter dici soleat q̄ decretū ex falsa causa interpositū sit nul-
lum ipso iure. vt in.l. cū vero. §. subuētis.
l. iij. in pn̄. ff. de fideicō. libertatib⁹. nisi
forte dicatis ꝙ speciale sit in scōo decre.
ꝙ habet vim sñie diffinitiue vt i dicto. §.
iul'. s. all'. addunt etiaꝫ doc. ꝙ ꝓpter diu-
turnā absentiam q̄n cōtra absentem ex
iusta causa permittitur ꝫ decre. vel etiā
cōtra minoꝛē quādo conuenitur ex facto
alieno et ita dicūt intelligendus. l. si mi-
noꝛ all'. s. ¶ Ibi citari debet. scꝫ terna' ci-
tatione. vt supra visum est. ¶ Ibi. l. ergo
dicit ꝙ est etiā ponendum edictuꝫ gñale
si que sint que velint absentes defende-
re compareant infra tale tempus ꝛ istud
est verum ꝝm Bart. et est cautū seruare
ꝝm Bo. meum. do. Jo. de imola. licet Cy.
in.l. cuꝫ ꝓponas hic aleg. dixerit procē
dere tantum in personis priuilegiatis ꝙ
est falsum. ¶ Ibi. §. si fundum glo. bene
dicit vt. s. vidistis: ꝛ sentit apte hec glo.
ꝙ in reali actione missus in possessionem
ante annum: nō efficitur verus possesſoꝛ
de quo dic ple. vt in. §. in alijs hic alleg.
¶ Ibi vt lite nō cōtesta. c.ij. dic duo notā
ter sentit hec glo. ¶ Primū est ꝙ sicut in
reali actione ꝫ opi. canonistarū añ annū
missus nō efficit verus possesſoꝛ: ꝫ demū
post annum: quia finito anno efficitur ve
rus possesſoꝛ sic etiam est in interdicto re
cuperāde possessionis in quo idem est ꝙ
in reali actione et ita videntur transire
doc. quā opi. repꝛehendit. do. meus dicēs
ꝙ interdicta et maxime interdictū recu
perande possessionis est personale et eq-
paratur actioni personali. l. cuꝫ ad te. ff.
de vi ꝛ vi. ar. et in.c. sepe infra de restitu.
spolia. facit. l. ij. C. de interdictis. ¶ Se-
cundo pricipaliter sentit hec glo. ꝙ sñia
lata sup possessione non sit vere diffinita:
ꝫ q̄si diffinitiua quā opi. repꝛehendunt
doc. dicentes qō est cōtra tex. in.c. fi. j. de
iudicijs. vbi tex. dicit oppositū ꝛ cōtra ea
q̄ habent in.c. cuꝫ ad sedē. j. de resti. spo.
vbi glo. videtur sentire ꝙ sit differētia ꝛ
probatur quia diffinit articulū possessio-
nis nisi forte seruātes glo. vestram dixeri
tis ꝙ nō est proprie diffinitiua: quia est re
uocabilis per sentētiam latam in petito
rio in.c. cuꝫ dilectus. j. de causa pos. ꝛ ita
potest sustineri ista gl. ¶ Ibi restituitur
in integrum dic ꝙ immo si venerit ante
annū sine aliq̄ alia restitutiōe recuperat
detentionē soluendo expensas. ¶ Ibi ad
appellandū istud ē intelligendū quando
venit post annū tunc restituit ad appel-
landū. ¶ Ad fi. gl. dicat⁹ ē ḡ bne. cōclusio
licet multis verbis glo. vsa fuerit ꝙ aut
agitur de restitutione possessionis qua
q̄s pretendit se spoliatum: ꝛ nō pōt quis
hanc restitutionēꝫ implorare cōtra ab-
sentem nō est cā ꝓtumelie: ita loq̄tur iste
tex. aut loq̄mur de missiōe i possessionē ex
ꝓmo decre. ꝛ ista bñ pōt fieri ↄ absentē ex
iusta cā: et ita loq̄tur ↄriū ꝛ per hec colli
getꝫ ꝙ ꝫ interdictum recuperande pos-
sessionis sit priuilegiatū. vt in.c. pastoꝛa-
lis. j. de causa pos. tm̄ in eo seruandus est
oꝛdo iuris de quo et in.c. in lris. j. de resti.
spo. ¶ In glo. pe. ad fi. dicit ꝙ ad ꝫ vt q̄s
ex mādato vel rati habitione possit con-
ueniri interdicto spoliatoꝛio ꝙ requirit
ꝓbari mādatū et ꝙ mādauerit vel ꝙ ra-
tū habuerit. ¶ Itē req̄rit q̄rto ꝙ ille spo
liās noīe ratū hūtis spoliauerit. c. cū qs.

J. de sen. excō. in. vj. ¶ Jn gl. si ibi qñ. §. in alijs dic q̄ ex hac glo. colligit p̄m⁹ intellectū ad istū ff. fi. vs q̄ mittet casū: et istud videt seq̄ Jo. de lig. sed dño meo nō placuit ceteris q̄ destruit litterā: q̄ ꝓtinuat hunc casū ió glo. trāsit ad aliā. ¶ Ad fi. glo. dic q̄ iste vltim⁹ intellect⁹ glo. ē improbat⁹ p. c. ij. ⁊ p totū titu. j. vt lite non ꝓtest. ⁊ ió Jo. an. p⁹ posti. intellexerūt istū text. q̄ sit spāle tribus vel q̄ttuor: cōcurrētibus. vt lite non cōtest. ꝑcedat ad testiū receptiōē. Primū ē ꝓtumacia aduersarij. Scōm est delictis violētie. Tertiū est p̄incipiū spoliatiōis. Quartū est iurisdictio limitata. Nam istis q̄ttuor cōcurrentibus ꝑcedit iudex ad sniam diffinitiuā lite nō cōtest. ⁊ ad testiū examinationē q̄ intellect⁹: ls sit notabilis nō mltū placet q̄: videt cōtra text. in. d. c. ij. j. vt lite nō cōtesta. ⁊ ideo. Quarto loco dixerunt alij q̄ b loq̄tur qñ agebat sup possessorio in causa beneficiali in qua causa bñficiali etiā lite nō contest. pōt decuenire ad sniam diffinitiuā et testes examinati in. c. qñ frequenter. in. §. porro. j. vt lite nō contesta. quē intellectū reprehendūt cōiter doct. q̄: nimis restringit istū text. vbi loquitur etiam de possessione aliarū rerū: ⁊ iōvno loco et ver⁹ intellexit. ¶ Do. franciscus zabarel. vs q̄ hic nihil dicatur de sententia diffinitiua in ff. nisi. sed tñ intelligatur q̄ cōtra ꝓtumacē pōt ꝑcedi ad p̄mū ⁊ scōm decretū lite nō ꝓtest. q̄: in interpositione p̄mi ⁊ secūdi decreti nō requirit litis cōtest. sed sufficit cōtumacia partis aduerse. vt i. c. j. de eo qui mittit in possessionē cū rei seruande. et in. c. fi. eo. ti. et fac. l. si finita. §. iul. cū ibi no. p Bar. ⁊ iste est verus itellectus. et habetis expeditā istam terribilem decretalem.

1 ☞ Delegatus fungit vice delegātis.
2 Delegatus rebelles ⁊ ꝓtumaces punire potest.
3 Delegatus potest suspendere eos inter quos est causa delegata.
4 Delegatus an debeat audire episcopū.

Tene diuiditur in q̄ttuor: ptes. Primo ponitur decisa cōsultatio. Secundo ponitur ratio respōsionis. Tertio rñsio. Quarto modificatio rñsionis ibi scōa tue questioni: ibi tertia ideoq̄: ibi q̄rta ita quod casus bre. delegat⁹ a sede aplica i cā sibi delegata maior est quolibet ordinario: ⁊ potest imponere penas de qbus hic cōsiderata qualitate negocij ⁊ psonarū. licz rō dubitādi: q̄ videbat istis inferioribꝰ q̄tūcūq̄ ōlegatis a sede aplica nulla habere iurisditionē supra eām suū superiorē in. c. cū iferiori. j. de maio: ⁊ obe. Ratio determinādi ponit in versi. cur q̄si vsq̄ id ff. si. ideoq̄. ¶ Not. j. q̄ delegatus fungit vice delegantis. ¶ Secūdo no. in ff. vñ. q̄ delegatus in cā quo ad illā causam est maior eorū quoꝝ cā est delegata. ¶ Mo. tertio in ff. iōq̄: q̄ delegat⁹ rebelles et contumaces p̄t punire ꝑm qualitatē facti. ¶ Not. in ff. vel interdici. q̄ delegat⁹ pōt interdicere ⁊ suspēdere eos inter quos est causa delegata. ¶ Nota in ff. itaq̄ q̄ iudex delegat⁹ ꝑm qualitatē negotij ⁊ psonarum dz tēperare penas ꝛ subiectos sue iurisditioni delegate. ¶ Nota in ff. aut etiā q̄ ꝓpter delictum superioris dñi pōt ciuitas supponi interdicto ⁊ sic ꝓpter delictum vnius pōt alter puniri. ¶ Jn glo. scōa facit. l. est receptis de iure do. per q̄. l. pōt dici q̄ sicut alij ordinarij possunt se subijcere iurisditioni alioꝝ. ita ⁊ papa p̄t se subijcere p̄sbitero cōfitendo. ¶ Jn glo. tertia ad fi. ex hac glo. ⁊ se tollit q̄ duobus modis pōt esse eps de iurisditione iudicis delegati. Primo⁹ si cā sit delegata inter eām et alium iudicē delegatū: ita intelligit iste text. Scōo modo pōt intelligi si eps impediat iurisditionē iudicis delegati nā tūc efficit de sua iurisdi. i. c. j. §. e. ⁊ i. c. ꝓterea §. e. ⁊ j. vidistis rōnez. ⁊ ió dixit Jo. an. q̄ siue ipediat iurisditionē ōlegati eps siue nō obediat ei circa excecutionē imo violēter resistat iudici delegato q̄ efficit eps de iurisdi. delegati. Sz circa b dubitare doc. p̄nt q̄ eps dicet iudici delegato non ē fidē dñ⁹ ⁊ istō dicat ex aliq̄ iusta cām: q̄d debeat delegat⁹ audire eām. doc. q̄ si ar. i. c. cū sup. j. ō re iu. imo dz sūmati deleg. aplic⁹ de iusticia cāe. j. annū q̄ dak ad executōez faciēdā. l. a diuo pio. §. q̄ si sup. ff. de re iu. ⁊ i. c. q̄reti. j. e. Quid aūt de p̄hibēte ex̄ iudiciū ne qs restituat aliquā rē alteri. hic p̄sequ⁹ Jo. an. ⁊ dicite vt b p eū q̄ dicit iter alia notanter q̄ si creditor agat ꝛ obitor ē ⁊ alij⁹ creditor velit p̄hibere q̄ nō p̄t aliq̄mō: sz p̄t ipe agere si velit. vt i. c. pe. cū ibi no. j. ō re iu. ⁊ i. l. sepe. ff. e. ti. ¶ Jn gl. tēperate ad fi. huj⁹ē rō q̄: minor pena i maiore i dignitate dz ē maior q̄ pena magna illata iferiori. ¶ Jn glo. pe. ad fi. dicit p Jnno. i. c. tāta. j. de excess. p̄la. ¶ Jn gl. fi. ad fi. ex hac gl. tollit ītellect⁹ ad istū finē. vs q̄ dyocesi p̄t supponi

interdicto ꝓpter delictū p̄lati tñ alicui intelligūt istū text. q̄ nō tota diocesis. sed ille ville q̄ sunt de mēsa epi de q̄ tñ dicatis vt in. c. si quis. de sen. excō. in. vj.

1 ☞ Jnterp:etatio facta ratiōe certe dignitatis an valeat.
2 Collateralis in beneficio sui collateralis succedere potest.
3 Ꝑs date i bñficialib⁹ est cōsiderandum
4 Littere beneficiales aliquando sunt differentes genere et specie.

Ex parte. Diuidit i tres partes iudicio meo. Primo ponit q̄rela partis. Scōo ponit rō determinādi. Tertio ponitur determinatio. sc̄z mādatū pape ibi scōa qm̄: ibi tertia mādam⁹ quartū. Casus bre. f̄z rescriptū ad bñficia modo faciens mētionē. ¶ De primo nōvz. h. d. ⁊ est de medula. c. sctē crucis de recriptis. vel sic p:im⁹ ipetrās dignitatē i ecclia vacaturā ꝓferr. ¶ Scōo ipetrādi circa eādez dignitatē eiusdē ecclie. h. d. rō dubitādi fuit q̄ tollit ex gl. ¶ Scōa ite⁹ q̄: spālis cōcessio p̄iudicat gñali tñ incōtrariū determinat papa: ⁊ rō determinādi ponit⁹ in ff. qm̄. ¶ Mo. p̄movalere ipetrationē facta: rōne certe dignitatis de q̄ vt in. c. ij. j. de ꝓcess. p̄bē. ⁊ dicit ibi. ¶ Scōo no. ibi auūculus suus: q̄ collateralis p̄t succedere in bñficio sui collateralis facit. c. ij. j. de ar. Tertio no. in ff. si. qm̄ regula in materia rescriptoꝝ q̄ nūq̄ vr ex̄ intētiōis pape p posteri⁹ rescriptis derogare p̄mo nisi de eo faciat mētionē: imo p̄sumit papā fuisse imemorē. ¶ Ultimo no. q̄ i bñficialibus ꝓsideraf ꝑs date nō ꝑs p̄tatiōis de q̄ in. c. ad audiētiā. §. de rescrip. ¶ Jn glo. j. ad fi. no. est ista gl. relata ad text. ad natura istius dictiōis oio a q̄ significat actū purum ⁊ simplicē nō vallatū aliqua pactiōe siue cōditiōe. Ūñ si dico ego oio renūcio iuribꝰ meis intelligit pure ⁊ sine aliq̄ ꝓtradictōe renūciare: ⁊ intelligit vt nulli⁹ ius sibi reseruet ille renūciās. Quē admodū si p mortē renūciaret: sz circa b posset dubitari nūquid ista cōditio adiecta in lr̄is si archidiacon⁹ oio dimitteret verificarenf lr̄e dicatis q̄ archi. tangit ⁊ alij. in. c. susceptis. vbi hr̄. j. de rescri. li. vi. ⁊ aliq̄d ponit b Jo. an. ¶ Jn glo. ij. ibi sine alij ꝓditiōe ex hac gl. tollit so. ad cōtrariū: q̄ so. sequunf doc. q: vbi ē simplex renūciatio nullo datovl̄ retētō nō p̄t dici symonia cū symonia ꝓpe qñ aliq̄d dak p bñficio ꝓsequēdo q̄ liberalr̄ ē habēdū: ⁊ sētire vr̄ ista gl. q̄ lz qs remittat iura sua alicui simplr̄ aliq̄ datovl̄ ꝓmisso q̄ illa nō dr̄ simplex remissio: imo dicet symonia. ¶ Ibi q: symoniaca dic̄ sic. ē ex hac glo. colligat j so. ad p̄riū q̄ aliud ē in vsura: et aliō in symonia. ⁊ hāc op. videnf seq̄ doc. et rō differētie est. q: magis vr̄ delinq̄re ille q̄ sperat aliq̄d vltra mutuum: cū illud idē vl̄ tantū dē sit receptur⁹ q̄ ille q̄ ꝓfert bñficiū q̄ nunq̄ habitur⁹ est pecunia. in. c. fi. cū ibi no. j. de symonia. ⁊ dicatis. vt ibi et nō p̄t alia melior rō reddi. ¶ Ibi sicut eunuch⁹. notāda est b gl. q̄ in veteri testō erat p̄hibita symonia ⁊ erāt rapta sacra ecclie nō tñ his modis et formis sicut in nouo. nā erat circūcisio q̄ hodie est reuersa i scr̄m baptismi ꝑm q̄ ꝓbat in. l. circūcidere. C. ad. l. cor. ō sic. ¶ Ibi q̄ ē b dic. s. in extremo gl. qū aliq̄d dak alicui vt renūciet bñficio suo: nō aūt referatis glo. ad text. q: sic p̄diceret ꝑcedētib⁹. ¶ Ibi i canonicū notāda ē gl. ista singulr̄ q̄ lz p iudicatura possint recipi estulēta ⁊ opulenta q̄ sibi paucos dies ꝓsumak in. c. statutū. §. i sup de rescrip. li. vj. in. l. plubicito. de offi. p̄si. nō tñ ē licitū recipe canonicis p recipiēdo aliquē i canonicū. ¶ Ibi sola volūtas dic vt q̄ ē p̄hibita symonia p ꝓstitutionē tūc sufficit sola volūtas. ¶ Ibi suis terminis dic: q: nihil penit⁹ ex bursa tū fuit: q: tūc ē ꝓtenta suis terminis sed stetur veris terminis intentiōis: tūc non ꝓmittit symonia: lz p̄z doc. ꝓpt̄ hac mēta lē affectiōez peccet ⁊ pnia est ei iniūgēda p pctō: q: intētio sua ē mali ꝓpositi de q̄ dic vt i. d. c. fi. de symonia. ¶ Ad fi. gl. dic vt. §. vidistis vbi posui vobis differētiam intervsurā ⁊ symoniā. ¶ Jn glo. fi. ibi restringunf dic q̄ ex hac gl. tollit so. ad p̄riū in ea formatū: et dicit Jo. de ligno. q̄ lr̄e bñficiales aliqū sunt differētes specie et gñe: tūc semp spēs ꝓferf generi: vt in. c. j. et. c. pastoralis. §. de rescrip. et in. l. vxor. §. felicissimo. ff. delega. iij. et in. l. alimenta. §. basilice. ff. de alimentis et cibaris legato. et in regula genera de regu. iur. aliquando et secundo littere solummodo differunt tanquam certum et insertū non tamen vt gen⁹ et species tunc statur date vt hic. ⁊ istud est verum scōm Joan. an. licet fuerit adiecta' clausula q̄ꝑ duxerit acceptandaz. quia tunc poterit acceptare scōm vl̄ tertius bñficius in clemē. j. j. de cōcessi. p:ebende quod vltimū Jo. an. videtur rep:ehendere dominus Jo. de imola per. l. si domesticus. ff. de legatis. secundo vbi si legatur alicui vnus ex

a ¶ De dictione oio. Adde q̄ ista dictio ipedit more purgationez: ita ange. in. l. fi. C. de fideicō. ⁊ de hac dictione vide p Bal. i. l. super rebus C. de ꝑbē. empt. salice. in. l. ij. C. de iur. emph. Alex. in. l. insulā. de ꝓbo obli. abb. in. c. ⁊ si ch:ist⁹ de ipera. car. in cle. j. rj. q. de vita ⁊ ho. cleri. bar. in. l. j. §. si pecunia. ff. depositi. Ange. ⁊ Alex. in. l. iperator:. de iure fisci.

seruis quez ipse elegerit et alteri scitus seruus fuerit legatus prim⁹ legatarius pōt eligere seruū scitū et cōcurret cū eo cui est legatus scitus. ergo idē et in beneficijs lz duo ad idē beneficiū cōcurrere nō possint in. c. maioribꝫ. j. de preben. ergo nō obstāte ꝙ fuerit data electio nō valebit. nisi forte sustinuerit ℣ Jo. an. dicētem ꝙ ex quo in bñficijs . nō admittit cōcursus per. c. maioribus. nō pōt illud eligere ꝙ est alteri collatū. ¶ Ad fi. glos. dic vt dici vobis plene in. c. j. §. ō rescrip. et dicat ℣ vt ibi q: nō expedit repetere.

1 ☞ Delegatus formā delegationis sibi traditā seruare debet.
2 Exceptiones rationabiles per delegatum sunt admittende.
3 Rescriptū qn̄ continet aliquid irrationabile presumitur falsitas inesse.
4 Judex legitimas exceptiones admittere tenetur.
5 Remotio exceptionis nō tollit exceptionem nullitatis.

Ex parte. diuidi tur in quatuor ptes. ¶ Primo ponitur decisa consultatio. ¶ Scōo respōsio. ¶ Tertio exceptio. ¶ Quarto declaratio ibi. scōa questiōi tue. ibi. tertia nisi. ibi. q̄rta ꝙ necnos. ⁊ ad hoc semper alleg. ista decretal'. vbi voluntas pape cōtraria nō appet delegat⁹ iuris formā seruare dz et exceptiones rationabiles admittere. h. d. Ratio dubitādi quia ex quo in forma mādati eēt nō apparebat ꝙ deberet admittere exceptiōes ꝙ forma mādati esset seruāda. c. cuz dilecti. §. eo. ratio dubitandi q: in dubio in rescriptis est intelligēdū. vt seruet ordo iuris.
1 ¶ Not. primo ꝙ delegat⁹ aplicus dz seruare formā delegatōis sibi traditā in rescripto vidistis i. c. cū dilecta. §. de rescriptis. ¶ Nota ꝙ rationabiles exceptiones
2 p delegatū sunt admittende nisi expresse fuerint ꝓhibite p papam. ¶ Not. hic casum ꝙ qn̄ rescriptū continet aliquod irrationabile est magna ꝓsumptio
3 falsitatis et ideo nullaten⁹ est admittendum. imo est expectāda scōa iussio ꝑmdo. meū. do. Joā. de imol. vidistis in. c. ij. §. de rescriptis. ¶ In glo. prima ibi cām qō istud est verū vbi iuris ordo non multū discrepat a forma. ¶ Ibi memoriam sic ergo colligit. sol. ad. c. cū dilecta. §. e, ex q̄ solu. colligetis ꝙ in dubio rescript⁹ numq̄ intelligit tollere formā iuris nisi aliter cōstet de mēte principis ⁊ dicitur cōstare de mēte principis: quādo ex certa scientia rescribit. hoc expresso alias. Autē secus q: nūq̄ in generali sermone intelligit princeps velle tollere. dilatorias exceptiones. in. l. rescripta et. l. quotiens. C. de ꝑsi. imperatoꝝ offi. ¶ Ibi accepimus in fi. dic notanda est hec glo. ꝙ
4 iudex tenet admittere legitimas exceptiones ⁊ in dubio vnaquaq; exceptio ꝛtelligit esse legitima que ꝓbetur illegitima vel euidēter de illegitimitate appareat. ¶ Ad fin. glosa dic ꝙ glo. bene dicit ex qua glo. vos dñi colligetis notāter ꝙ in ꝓceptis iudicū et arbitroꝝ inest tacita cōditio si ꝓceptum honestū fuerit ⁊ in dubio presumptio est ꝑ precepto vt sit honestū nisi euidēter appareat inhonestum. vbi aūt euidēter est inhonestas arbitri vel iudicis puta q: mandat ꝙ cōpareat in loco ihonesto tūc nō valet preceptum ⁊ reputat impossibile et nō est ei obediendū. l. si cū dies. §. si arbitri. ff. de ar. de quo dic. vt dixi in regula nemo potest. de re. iur. lib. vj. ¶ In glo. nl'la ad fi. dicatis ⁊ aduertat ℣ sic ergo colligatis ꝙ ad hoc vt princeps videat velle tollere rationabiles exceptiōes reqritur specialis enumeratio nō autē sufficeret generalis seu verbū generale. l. sed et si quis §. quisitis. ff. si quis cautionē p quez tex. Inno. sequit̄ hāc glo. et hanc opi. et ꝓ vera determinatiōe ꝑsentis articuli. Dicere sic cōcludēdo totā istā materiam ꝙ aut in rescripto nō tolliter aliqua exceptio tunc nō est dubium debere admitti rationales exceptiōes vt hic est text. aut expresse tolluntur exceptiōes in rescripto. ⁊ tūc aut in genere dicēdo nulla admissa exceptione. tūc si factum est tale ⁊ adeo notū ꝙ nulla cadit exceptio: et est clarū quia procedetur nulla admissa exceptione. ar. coz que videtis in glo. fin. j. eo. Aut factū non est tale et tūc in dubio. videntur sublate friuole exceptiōes non autē rationabiles vt hic per glo. facit in simili. c. pastoralis. j. de appel. vbi remota appellatione intelligit de frustratoria vel potest dici dilatorias exceptiones que sunt modici preiudicij esse sublatas non peremptorias. l. quotiens. C. de ꝑsi. impera. offi. et in. c. que in ecclesiarū cum ibi notatur. per Inno. §. de cōstitutiōib⁹. Aut excludunt̄ et specifice aliq̄ exceptiōes in rescripto. puta q: dicit papa nō admissa exceptiōe solutiōis

Mo. qn̄ ꝑnceps dicatur māda re ex certa sciētia.

et tunc seruandū est rescriptū dñi mō appareat de mente principis q̄ pōt ex causa tollere exceptionē permptoriā et semper presumitur causa in principe. vt in. d. c. cū in ecclesiaꝝ. cū ibi no. §. all'. ⁊ in. l. fi. cū ibi no. C. si ℣ius vel vtili. publicā. si tñ nulla subsit causa peccat papa: tollendo ius subdictoꝝ suoꝝ ar. in. c. non est. j. de voto. immo ꝙ plus nō pōt tollere dñium l. j. cum ibi no. ff. de cōstitu. et aduertēduz ꝙ quādo papa expressis aliqb⁹ exceptionibus subijcit clausulā gñalē ⁊ nulla alia ꝙ per illud ℣bū gñale intelligūtur sublate similes exceptiones in. §. q̄sitis all'. aut mandat papa ꝓcedere nulla admissa exceptiōe nisi tali ⁊ tali: tunc idē est quia vltra expressas nulle sunt admittende. vt in. l. ita nobis. pudor tamē ibi not. ꝑ Ly. C. de adulterijs. ⁊ in. l. j. §. deniq; ff. ꝙ vi. ait clausula. ⁊ dicit ibi Bar. notāter ꝙ si statutū loci dicat instrumentū publicum mandandū executioni sine aliqua exceptiōe: certe poterit opponi exceptio nullitatis: q: ad hoc vt statutus sibi vendicet locū reqritur ꝙ sit instrumētū: ⁊ nullū instrumētū nō est instrumētū. in. l. iij. §. cōdemnatis. ff. de re iudi. ⁊ in. l. diuus. cum ibi no. ff. de mali testamēto: ⁊ istud precipue verū est quādo est nullitas descēdēs ex defectu potestatis ꝑ id ꝙ voluit glo. in cle. j. de sequestratiōe pos. ⁊ ꝓprietatis: ⁊ per hec vos videtis ꝙ remotio exceptio-
5 nis non tollit exceptionē nullitatis idez etiam et in exceptione cōpetente ex alio statuto clauso in volumine statutoꝝ: quia tunc vnum statutū suplet per reliquū in dicta. l. ita nobis pudor all'. ⁊ ibi gl. facit l. ob es. ff. de predijs minoꝝ. et in dicto. §. deniq;. all'. vbi etiā dicit Bar. notanter ꝙ licet virtute statuti impediatur oppōnis exceptio ꝙ tñ non impedit officiū iudicis implorari. in. l. plane. ff. de petitione hereditatis. nisi forte instanter diceretur ꝙ nulla exceptio vl'defētio admittat̄ nisi solutionis: tunc non poterit officiū iudicis implorari ꝙ continetur appellatione defentiōis. nec ob. si dicatur non est iniquū ꝙ habētes exceptiōes quietatiōis vel pactide non petēdo cōpelli soluere. q: respondet̄ ꝙ rigor statuti hoc facit et statutū quātūcunq; durum. ex quo constat de mente est seruandus. l. prospexit. ff. qui ⁊ a quibus. putant tamen plures doc. ⁊ est notabile ꝙ si statutū tollat exceptionem ꝙ post facta solutione poterit repeti solutū ⁊ iniqtas statuti nō tollat ar. in. c. de bitoriū. j. de iure iur. nec poterit opponi isto cāu exceptio rei iudicate: repetēti ita limitatur. l. j. C. de cōdic. inde. ⁊ l. si fideiussoꝝ. in. §. in oib⁹. ff. mandati. ita cōcludatis ⁊ est expedita ista notabilis materia. ¶ In glo. fi. ibi so. in cōtrarijs ista est vera so. ⁊ eā sequūtur doc. ⁊ dicunt ꝙ eadē so. est dēda. in. l. exemplo de curionib⁹ de qua glo. opponit ⁊ nō soluit.

1 ☞ Rescriptuz delegantis delegato est presentandum.
2 Delegat⁹ post presentationem rescripti debet citare partes.
3 Jurisditio morte delegantis an dicitur expirare.

Quoniā abs bas. Ista est solēnis decretalis ⁊ vidi eā repeti solēniter bononie. tamē nō referam nisi necessaria. Et diuidit̄ in duas partes ꝑncipales. q: primo ponitur īstrumentū iudicis delegati. Scōo illud comꝓbat ibi scōa nos sniam ⁊c. ⁊ ad hoc semper allegat̄ delegatio facta sub noīe dignitatis transit ad successoꝛē. ꝙ d. rō dubitādi sumit̄ ex. c. grauī. ⁊ c. relatis. j. eo. vbi dr̄ ꝙ mortuo delegato finit̄ iurisditio. rō dubitādi sentit inf̄. q: sub expressis noibus. j. eo. c. ¶ Mo. j. ꝙ rescriptū de
1 legatis est presentādū delegato vel successori ei⁹ subrogato. ¶ Scōo no. ꝙ post presentationē rescripti dz delegat⁹ citare partes ⁊ statuere legitimū terminum partib⁹ ad agēdū. ¶ Tertio no. in ꝑ. abbatem ꝙ mortuo altero ex delegatis sub noīe dignitat ℣ ē pūtandū itez rescriptū sub delegato i dignitate . ¶ Quarto no. in ꝑ. q: ꝙ differētia ē iter delegationē facta sb̄ noīe dignitat ℣ delegationē factā sub noīe ꝓꝓ: q: pria trāsit ad successores alia nō. ¶ Quito no. ibi sociū in cause cognitiōe ⁊c. ꝙ qn̄ ē fcta delegatio sub noīe dignitatis duob⁹ ꝙ mortuo altero supstet: ubi dz adiūgere substitutū. ¶ Ultimo no. i ꝑ. nos sniaz ꝓfirmatōis cōez q̄ ꝓfirmat tñ actū si iust⁹ ē. ⁊ bz illā tacitā cōditionē in. c. examinata. j. de cōfirmatione vtili vel in vtili. ¶ In gl. j. ibi confirmauit illā ista ē ꝓma lectura q̄ nō multū cōuenit lr̄e dicenti ꝙ abbas leicestrie prefixit terminū ad agendū. ⁊ sic sol⁹ prefixit nō aūt ꝙ ambo ꝑfixerit in se. tñ ista pria lectura vera ē: ⁊ dicūt doc. ꝙ si ambo ista iudici delegati mortui fuisset̄ post citationē vl'etiā añ re itegra ꝙ tñ duraret iurisditio i ꝑsonam successoꝝ ex quo cōmissio fuit fcta sub noīe dignitatis. et

ratio eadē hic posita locū habeat vñ dz etiā habere locū iuris diffiniti dispositio c.trāslato.ē.de pōsti.exq̄ seqtur q̄ idē etiā eēt si nondū suscepto mādato p delegatos ambo mortui eēt: q: dignitas cui est facta delegatio ꝓpterea mortua nō est: ideo nō est curādū de pſonis nec ob.tex. dū dicit suscepto mādato: q: subaudiendū est maxime vel ideo dr suscepto mandato:q: excertionē iuris seu potestis exercendi iurisditionē incipit ex tpe susceptiōis mādati seu pītatiōis vt.c. sup eo. j.de appel.ita dicat; tsic hētis expeditā vr̄am pmā lecturā t bñ declarata. ¶Ad fi.glo.dicatis q̄ ista est scōa lectura t pl̄ placet t aduertēdū ſm do.Jo.de imola. q: lra loqtur qñ abbas leicestrie statuit diē et terminū recepto mādato forte añ mortē cōsocij sui idē tñ est ſm eundē si recepisset mādatū ante mortē seu post mortem college sui vt pz ex p̄cedētib?:t habetis expeditū istaz scōaz lectura q̄ plus aplaudet lr̄e. ¶Jn gl.ij.ad fi.dicatis sentit. q̄ ꝓmo glo.t notāter q̄ si ābo nō possint ꝛc.q̄ ꝥtute ymōi clausule subdelegatus in dignitate delegato nō est ꝓpterea excludēdus a cognitiōe imo ē vocandus t optatur ymōi clausula q̄ tm̄ durāte impedimēto añq̄ fit ꝓuisum de subdelegato possit solus supstes ꝓcedere in cā: ita vult ista glo.notāter. Scōo sentit gl.ista a cōtrario q̄ si i rescripto delegatiōis facto duob?nō adsit clausula q̄ si nō ambo q̄ alter tm̄ ꝓpter impedimētū cōsocij nō poterit cognoscere de cā facit.c.si citat?. ē.de rescri.t dic.vt ibi. v.autē delegatio alternatiue facta fuerit ſ mōr vos vl̄ alter vr̄m cogñscat tūc vno i coante negociū alter nō se poterit intromittere cū eo nisi superueniat impedimētū in pſonas in quo hētis in.c.cuz plures.j. eo.titu.li.vj. ¶Jn glo.substitutū ibi dignitas nō moritur dic q̄ ꝓ hoc facit tex.in.c.si gratiose.j.de rescrip. lib.vj.et istud q̄ dicit glo. intelligit qñ interuenit mors ex parte iudicis'delegati.sec? añt si iteruenit mors ex parte delegātis: q: tunc indistincte expirat iurisditio delegata siue sit expressū nomen delegātis siue nō vt in.c.gratis. et.c.relatis.j.eo.titu.t in.c.licet.t est ratio diuersitatis:quia ex parte mandātis semper fit expressio persone:ideo nimirū si mortua persona expiret iurisditio delegati.secus añt est in delegato in quo aliquādo exprimitur nomē persone: ex quo sequitur ſm do. meū do. Jo.de imola.q̄ si ex parte mādāt; sit tm̄ expressuz nomē dignitatis.vt q: dixisset papa sedes apostolica tibi hanc causaz cōmittit tūc mortuo papa etiā re integra nō expiraret iurisditio delegata hanc opi. seqtur Hosti. et lapus de castilliōe.in.c.si gratiose.j.de rescrip.li.vj.t sic tolletis vnū q̄ vr̄ prima fronte mirabile q̄ licet delegatio fiat virtute iurisditionis delegātis: q̄ expressio persone restringit personā seu restringitur ad personā ꝑ quā determinationem opi.ab. extra doc. t imo q̄ indistincte ex persona delegātis semp cōsideretur dignitas: q: delegatio facta p delegantez nō fit rōne ꝓprie ipsius delegātis imo fit rōne delegātis pōtificalis: q: papa et iō quia petrus ergo vr̄ q̄ non obstāte morte delegātis nunq̄ extingui iurisditionē delegātis: q: dignitas nunq̄ moritur vt dicit hic gl. So.potestis dicere q̄ ideo nō obstāte q̄ delegatio fiat rōne dignitatis delegantis q̄ tamē expiret morte ipsius delegātis indistincte:q: iurisditio delegata est iurisditio stricti iuris t odiosa t regulatur a vera volūtate delegātis et per eā preiudicaf iurisditioni ordinarie q̄ fuo:abilis est vt in.c.dispēdia.ē. reus vbi est glo.j. de rescri.lib.vj. ideo ne diucius preiudicetur iurisditioni ordinarie cum cesset vera volūtas mortuo delegāte expirat iurisditio delegata siue delegās expresserit nomē dignitatis sue siue ꝓprii nomē nam licet dixerit sedes aplica delegat hanc causaz mortuo papa expirat iurisditio delegata p rationē supradictam dicat Hosti.qd qd velit qui volunt dicere cōtrariū.secus añt est ex parte pſone delegati quādo est facta delegatio sub nomine dignitatis:q: licet moriatur persona delegata tamen vera volūtas delegātis que est principalis in iurisditione durat firma.et habetis ꝯclusionē ꝯtra oēs doc.q̄ licet sit expressa dignitas delegantis tamen mortuo delegante expirat delegata iurisditio re integra.illud tamen q̄ dixi sequendo doc. per.c.gratis.t.c.relatis q̄ morte delegātis expiret iurisditio verū est in iurisditione delegata que nō competit iure proprio: iz iure delegātis in.l.j.ff.de offi.eius cui est.t in.c.sane ē.eo.secus añt in iurisditione ordinaria que competit iure proprio.ex quo est facta cōmissio: ideo non expirat morte cōmittentis ar.in.c. si super gratia de rescriptis.lib.vj.et istud est verum in ordinaria principali per se subsistente. secus autem in accessoria a serente alteri ordinarie vt patet in iurisditione vicarij episcopi que est ordinaria. vt in.c.ij. de offi.

vicarij:nam illa iurisditio vicariat? mortuo episcopo expirat t no.Jo.an.i.c.j.ē. titulo.j.et in cle.j.de offi.vica. et per hoc non ob.l.q̄ principi.et.l.se.ff.delegatis. scōo vbi dicitur q̄ licet legatus principi sub noīe dignitatis transeat ad successores tamen legatum factum angustie sub noīe dignitatis non transit ad aliaz angustā vro: principis:quia angusta nō habēt proprium; dignitatē sed accessoriam et per hoc infert do. meus.d.Jo. de imo. quod si;delegetur causa vicario episcopi: non expresso proprio nomine qō mortuo vicario non transit ad successores in vicariatu:quia non habet iurisditionez iure proprio:sed dependentis a iurisditione episcopi et est eadem iurisditio et idē tribunal.in.c.ij.de cōsuetu. lib.vj. et ista est cōmunis sententia. et eā tenet Bar.butrius. et cōmuniter omnes docto. lz glo. in clemen.ij.de rescrip.teneat opposituz et illam glo.sequitur cardinalis Florentinus dicens q̄ licet vicarius habeat iurisditionē ordinariā ex iure alieno et sic accessoriam ad iurisditionē episcopi tamen q: in illa dignitate coruscat t actiue et passiue exercendo iurisditionē competentez episcopo transit ad successores secus autem est in muliere siue dignitate mulierū que coruscat tm̄ passiue ex dignitate mariti.l.forem.ff.de senatorib?: et.l.mulieres de dignitatibus.que ratio non pla. quia dignitas vicariatus nō est dignitas. ¶Ibi.l.si quis in fundi vocabulo sentit prio ista glo.q̄ indiuidua coruptibilia sunt quod verū dicit dñs me? si sint corporea secus autem est in celestibus vt sunt angeli.quia non sunt illa indiuidua coruptibilia et dicitur indiuiduum quod vni soli est aptus natus conuenire:appellatiuū est illud quod pluribus est aptuz natuz conuenire doc.in dicta.l.si quis in fundi vocabulo hic alleg. Secundo principaliter ex hac glo.tollatis differentiam inter delegatum factuz sub nomine appellatiuo et factuz sub nomine proprio. et rationē differentie quā differentiam et rationem sequunt doct. et probatur in.c.si gratiose.de rescriptis lib.vj.nec ob.ē.et hoc vero hic alleg. que videtur probare oppositū. videlicet q̄ in distincte etiā si delegatio fctā fuerit sub nomine ꝓprio trāseat ad successores: lz mādans re integra moriat. quia pōt rñderi plurib?modis vel prio vt stati senserat glo.q̄ ille.ē.cōcordat huic decretali: q: ibi fuit facta cōmissio sub nomine dignitatis,vl̄ scōo potestis dicere vt sentit glo.in.l.more.ff.de iure om.iu.q̄ ibi loqtur in precepto q̄ importat necessitatem hic ꝯo loqtur in mandato vel tertio potestis dicere vt dicit Bar. in dicta.l.more. cum.l.se.t sequit hic cardi.Flo.q̄ aut ꝓcipitur alicui illud q̄ alias spectabat ad eius officium cui precipitur verbi gratia precipit ego vt visitet puinciam et tunc illud mandatū non expirat morte etiam re integra t ita loquit ille.ē.et hic ꝯo iubemus.et est ratio:quia tunc videt? potiꝰ excitari iurisditio ordinaria q̄ fieri noua cōcessio ar.in.c.licet.j.ō offi.ordi.ita dicatis.secus autez q̄ñ per mandatū fit noua cōmissio ego:et ita loquitur hic.dicit tamen Bar.in.l.fundi.ē.item si amicus.ff. de acqui.pos.aliter ad illum.ē. q̄ añt mādatur illud ad q̄ tenebatur mandās:et tunc non expirat mandatum morte mādātis:ita loqtur ille.ē.secus añt si mādetur illud ad qō mandās non tenebatur: quia tunc bene expirat morte vt hic et p hoc videtur quod si iudex dat mandatuz nuncio de citando vel de mittendo aliquem in possessiomem: quia ad illud tenebatur iudex instāte parte non expirat istud mandatum morte. ¶Sed circa hec cadit dubitatio magna pone q̄ i delegatione facta p papam iudici delegato exprimitur et ꝓpriū t appellatiuū nomē.t sic vtrūq; nunqd transibit ista delegatio ad successores t hic referunt plures opi. sed breuiter illa vr̄ esse cōio: t verior determinatio vt regulariter oib? paribꝰ in spiciam? q̄ nomē p̄cedat vl̄ appellatiuū vel ꝓpriū:q: si p̄cedit nomē ꝓpriū videt delegatio facta contēplatiōe pſone delegāti iō nō trāsit ad successorē: si ꝯo precedat appellatiuū;vr̄ fctā ꝯtēplatiōe dignitatis iō trāsit ad successores ar.i.l.si seruus cōis.ff.de stipu.seruoz. t ꝓcedit ista distinctio nisi ex circūstātijs aliud vīsimiliter p̄sumat et dr̄ p̄sumi aliud verisimiliter rōne materie sup q̄ fit delegatio si sit ꝓportionabilis tm̄ persone eius cui fit delegatio t nō alteri:nā tūc etiaz si sit expssuz solū nomē dignitat; siue sit expssuz vtrūq; t p̄cedat nomē dignitatis dicetur delegatio facta ꝯtemplatiōe persone t nō trāsit ad successores hinc est q̄ si excōicat? fuerit eps vel fuerit data licētia excōmunicādi episcopuz ista materia delegationis respicit tantum personam episcopi propter delictum:ideo successor non erit excommunicatus ar. in.c.j.infra de offi. ordina. libro.vj. arg. in capitulo aduersus . de immunitate ecclesiarum. idem etiam si sit materia ordinaria in

'Questio dubitabit

que verisimiliter sit electa industria persone vt si cōmittat examinatio fidei vni magistro i theologia vel vni magro docto. certe lz exprimat nomen dignitatis vel ꝓcedat tñ non transit ad successores in.c.j.j.eo. ¶ Idem etiā si sint talia negotia in qbus non consueuit haberi respectus ad dignitatē. sed tñ ad personā vt in.c.fi.cū ibi not.p Inno.j.eo. et in.c. h.j.de testa.libz.vj.et in.l.q liberū. §. hec ꝓba.ff.de vulgari et pupil.in quib⁹ iuribus.ptz ꝙ si fiat qs executor vltime voluntatis sub nomine dignitatꝫ vel eligat arbiter nō trāsibit istō officiū ad successores q: consueuerūt talia fieri ratione amicitie persone et nō ratione dignitatis ꝙ est verū nisi additū fuerit.ꝛ qui ꝓ tempore fuerit ꝛc. si autē materia sit proportionabilis.tantum ad dignitatē et tunc videt dignitas cōtemplata ꝛ contēplatiōe dignitatꝫ videt facta delegatio etiā si sub noie ꝓprio facta fuerit et trāsibit ad successō. ꝙbi gra. est delegata cā regularis regule tñ propter naturam cāe. lz sit expssiuꝫ ꝓprium nomen vel ꝓcedat transit ad successo. q: videt facta ratiōe dignitatꝫ ar.in.c.dilecti.j. de foro cōpe. cum ibi not. et facit ꝙ voluit Bart. in. l. post mortem.ff.qñ ex facto tutor ꝫ.si vero materia est indifferens.ita ꝙ eqliter potest respicere.ad dignitatē et ad psonaꝫ tunc ait disponēs nō habet personā cognitam et intelligit dignitatꝫ cōtēplata l.qui habebat.ff.de rebus dubijs. Alias autē si psona sit cognita ita ꝙ nulla ratio sit quare magis contemplatio psone ꝙ dignitatis delegatio facta fuerit tūc inspicit ꝙ ꝓcedit ſm distinctionē ꝓcedē tem ita concludatis et hec qō tanꝙ cōmunis et vera est seruanda in iudicādo. liczabbas et Joā.an.quos sequit.domi. me⁹.d.Jo.de imo.et fuit originalis snia Bet.de bella pertica dixerit. in dubio semp qñ exprimit nomē cū appellatiōe videri electā indiscretā psonā.et nō trāsit ad successores ꝛ hoc p istū tex.a cōtrario nec ob.in.l.si seru⁹ cōmunis alleg.in Drium.q: loquitur in actu acquisitionis fiende per seruum dño in quo verisimiliter persona dñoꝝ nō inspicitur q̄ sol. est falsa.q: imo in acquisitiōe inspicitur persona dñi.ar.in.l.si plures in.§. in arrogato.ff.de vulga.ꝛ pupil.et iō nō recedatis a ꝓcedenti opiniōe q: videt esse vera. ¶ Ibi fenix dicit Joā.andr. ꝙ ē q̄dā auis grādis vt aquilla et est vnica. in mūdo et viuit bñ per quingentos annos et cōsentit se antiquā et qō in extremis patrat sibi nidum de lignis odoriferis et ponit se in medio et se ipsā cōsumit igne ꝓcutiente a radijs solis.ꝛ etiā illo itinere nascatur alia silis fenix. vel dicunt aliq ꝙ ex illa aue mortua mortē naturali nascitur quidez vermis.q̄ crescit et ex illo creatur fenix. ¶ Ibi et appellatiuum ex hac glo.tollitur sol.ad Driuꝫ.videlz ꝙ lz nō sit nisi vnus abbas in illa abbatia sicut nō est nisi vn⁹ fenix tñ est appellatiuū. Nota autē ꝓprium.iō trāsit ad successorē. vl dicit ꝓ sola rōe. d.me⁹ ꝙ ꝓtū ad certificandā personā bñ sufficit expssio dignitatꝫ tñ et ponitur loco ꝓprij nominis.quantū vero ad declarandū mentez delegantis.vtrū velit delegatio trāsire. ad successores bene'differt expssio ꝓprij nois. ¶ Ibi collectis octaua dic sic ergo vt videtis intelligit gl.ista illū. §.ꝙ fuit expressum nomē dignitas ſm approbat primū intellectū quem supra recitaui veritamē dicatis vt. ē. dixi. q: aliter intellexi illū. §. sentire.tñ videtur hec glo. ꝙ qñ delegatio ē facta sub noie dignitatꝫ ꝙ electus tantū succedat in iurisditione ꝙ verū intelligatis si sit electꝰ cōfirmatus alias secus q: mūdū cōfirmatus nullam hz iurisditionē.vt.in.c. ex trāsmissa cū ibi not.ē.de elec.ita dicatis.

1 ☞ Doctor in causa sui scholaris iudex esse non potest.
2 Frater in causa fratris an possit esse iudex.
3 Pater an possit esse iudex in causa filij sui.
4 Appellari nō potest a dicto testium.
5 Memo venit compellendus ad locū nō tutum accedere.

Mot.b natura cuiusdā auis q̄ vocat fenis.

1 Dum R. In glo. secunda in princi. pio nota.quem ꝓpter societatē ꝛ familiaritatē repelli tanꝙ suspectū a iudicādo ꝙ verū.intellige durāte familiaritate ꝛ societate sec⁹ si sit finita societas nisi nimia affectio remanserit ex societate ꝓcedenti ſm Joā.an.facit ꝙ voluit Bar.i.l. j.§.idē diuus.ff.de q̄stio. et ꝙ dr de cum canonico vel ꝙ socio.idē etiā in doc. vel magistro vt dicūt doct. ꝙ nō pōt esse iudex in cā scolarꝫ sui. imo tanꝙ suspectus recusari. ſm ꝙ voluit spe. eo.ti.§. supest ꝑsi.q̄d de magistris et idē eadez ratione esset dicēdū ecōtra ꝙ discipul⁹ in causa magistri nō possit esse iudex ꝓpter suspi

tionē et familiaritatez.nā est eadē ratio ergo idē ius.c.trāslato.§.de constitu.de qbus ꝑbis.lz cōiter.doc.ita sequātur satis extiti admiratus ꝓ tex.in autē. habita.C.ne fili⁹ pro patre.ꝛ in ꝓma constitutione.ffoz.in.§.penul. vbi dr ꝙ doctor ē iudex ordinarius scolaris sui ordi.Considerabitis q: nō est sine stipulatiōe. Ibi lras notāda est hec glo.singulariter ꝙ frater pōt esse testis in cā fratris ex quo sequit ꝙ multo magis alij consanguinei remocio res.qui rōne cōsanguinitatis vel affinitatis nō repellūtur ad dicēdū testiū.putat tñ spe.in tit.de testi.in.§. j. ꝑsicu.sed numqd frater ꝙ aliqualiter detrahatur fidei ipsi⁹ fratris nisi q̄litas ꝓsone aliud suadeat puta.si sit adeo probate vite et opiniōis ꝙ nō sit verisimile aliqualiter deierare.ꝑbi gra.si sit aliqs religiosis vl alius in ordine obseruātie cōstitut⁹ quē nō sit verisimile ꝓpter affectū deierare. nam hic talis testis.lz sit frater vel cōsanguineus reputabit maior omni exceptiōe nec minuetur in aliquo ei⁹ fides ar.in.l. ij.i pri.ꝛ in.§. j.ff. de testib⁹.cū ibi nota. et facit.§.cogitādū.in aut.de monachis et ꝓ hec infero notabile ꝑbū ꝙ lz regulariter vn⁹ testis faciat semiplenā ꝓbationez ita vt iuramētū necessariū in defectu ꝓbatiōis.¶ Ibi.l.j.dic. q̄si sentiat glo. ꝙ dictū de testib⁹ est prohibitum ratione certarū personarū inter quas non reperit frater nec similes. ideo stabit regula ꝙ quicūq; pōt esse testis . nisi expsse ꝓhibitus reperiatur. ¶ Ibi q̄ testis ex hac glo.tollitur.ratio differētie inter iudicē et testes q̄ rationē sequūtur cōmuniter doc.et facit q: iudex delegatus si sit necessarius ꝓ testio ferēdo remouet ab officio iudicādi.vt.c.dilecto.j. de testibus. ¶ Ibi lex iulia.notāda est hec gl. ex qua colligunt aliqui casus habiles ad prohibendū quē a munere iudicādi. que tamen cause nō prohibētur a testio. Exq̄ glo.tolletis ꝙ nō semper tenet argumētum de testibus ad iudicem etiam nō sequitur non potest esse iudex.ergo nō potest esse testis.licz ecōtra bene teneat argumentū. quia bene sequit. non potest esse testis ꝓpter suspitiōez.ergo non pōt esse iudex q: multo maior cā.suspitionis requit ad repellendū testem q̄ ad repellendum iudicē a iudicādo. ¶ Ibi.§.circa finē.pater in causa criminali filij non pōt esse iudex.nec etiā in ciuili si sit iudex ordinarius nisi forte vsq; ad litis cōtesta. si actio sit tēpore peritura.que perpetuatur per lit.contest.vt. l. fi. C. de animali exceptis ꝛ sic vltra non ꝓceditur ex quo sublatū est periculū more delegat⁹ autē iudex bene pōt esse pater in cā ciuili filij q: fungitur vicem delegantis.in.c.sane. ꝛ.c.cū olim.ē.eo.ita videtur trāsire doc. in.l.qui iurisditioni.ff.de iur.omniū iudi.et in.l.in priuatis.ff.de iurisditio ꝛ in dicto.§.tria alleg.putat tñ do. Johā. de imo.ꝙ lz pater possit esse delegat⁹ iudex in causa filij et habeat iurisditionem tñ tanꝙ suspect⁹ poterit recusari.q: si frater et alij consanguinei tanꝙ suspecti in causa fratrū et alioꝝ consanguineoꝝ suspecti possunt recusari: vt supra vidistis ꝙto magis ipsi q̄ est in ꝓmo gradu consanguinitatis poterit tanꝙ suspect⁹ recusari ar.in.l.isti quidā.ff.qō met⁹ cā. et in autē,multo magis.C.de sacro sanc. eccle.et facit.c.cū in cunctis. cū ibi not. ē.de elec.vbi tenet argumētum a maiori. ¶ Ibi.§.vltimo rō differētie inter iudicē et testes quia a facto iudicis pōt appellari in.c.vt debitus.j.de appel. sed a dicto testiū non pōt vlī maioris preiudicij est et per ꝑis causi⁹ est agenduz in.c. vbi periculū.j.de elec. in sexto et voluit vincētius in.c.fi.j.de excōicatio. et ꝙ dr criminosum posse esse iudicem est intelligendū verū nisi ex illo crimine sequat infamia.quia infamis.nō pōt esse iudex c.si citatus.j.de rescriptis.et in.l.c. C.de denigrationib⁹ lib.xij. ¶ Ibi psonas notāda est hec glo.ꝛ nō contingit eam allegari vidi hoc anno et instant aduocati ꝛ ꝓcurato. q̄ titularie et facere interrogatoria in causis quia interroget testa.si sit in simili cā. ¶ Ad fi.gl.notāda est hec glo.notāter ꝙ per affectio excludit oēm suspitionē ex qua glo.pōt inferri ꝙ pater inter duos filios ꝛ frater inter duos cōfratres suos nō obstāte exceptione suspitiōis pōt eē iudex delegat⁹ q: ps affectionis oēm tollit suspitionē vt.ē.dictū est i gl.eligat ibi nō stat hodie illis sic q̄ colligit prima solutio.vez ꝙ hodie in cā criminali ampli⁹ nō dek electio ꝙ op.repre hēdunt doc.dicētes.imo etiā hodie dandam elect. ſm formam illoꝝ curatoriū qb⁹ nō reperit derogatū nā ꝙ nō admittat quare stare ꝓhibet.in.c.cū expediat de elec.in sexto et in.l.p̄cipuus.C.de ap. et in.l.filibus.C. de test. ¶ Ibi noluerit cōcordare similis est glo.in.c.cū speciali j.de appel. exq̄bus. glos. tolletis ꝙ iu-

Utrū frat possit esse testis i cā fratris

Utrū pat possit esse iudex in 3 cā filij.

dex de cōmuni partiū cōsensu primo est eligēdus in subsidiū tñ si partes nō possint cōcordare dat electio agenti ꝑm ꝙ ibi videbim⁹. ¶ Ibi absens dic notāda est hec glo. q̄ cōfirmat practicā curie romane. vez ꝙ ad instantiā pñtis parte absente datur iudex quē pñs petierit. nisi superior aliud visū fuerit. vtraq; autez parte pñsente nō datur iudex petit⁹ ꝑ alterā partē tñ p. l. obseruandū hic alleg. nisi forte ad euitandā verecūdiā ne dici possit ꝙ ꝓpter imperitiam iudex fuit recusatus. aliqū tñ seruat ꝙ partes q̄ non sunt in cōcordia eligāt iudicē. ita vt vna queq; pars eligat suū. et si nō possint de de tertio cōcordare tūc superior eligit tertiū arguмen. in. c. non nulli. s̄. de rescriptis. ¶ Ibi sup q̄stionum. dic ꝙ imo istud est de iure q: nemo cōpellit ad locū nō tutuz accedere in. c. accedēs. j. vt lit⁹ nō contes. et in cle. pastoral. de re iudicata. ibi nec obst. si q̄s dixerit ꝙ priuat⁹ nō dz habere potestatē iudicē eligēdi. in. l. priuatorū cōsensus. C. de iur. om. iudi. q: rñdetur ꝙ delegat⁹ aplicus elect⁹ cōfirmabit. et subdelegabit. ¶ Ibi aucte huius rescripti ex hac glo. colligit differentia vtrū iudex recusare ex defectu pſone siue q: suspectus et hoc casu loquitur. c. ij. requirit. j. de appel. an vero rōne alterius defect⁹ vt loci et similiū. tūc loquit iste tex. q: pōt alteri subdelegare. et dic vt in. c. iudex. eo. ti. lib. vj. Ad fi. imo non est de gra. nec obst. ꝓxiū. q: aut est iudex oino incertus ita loquatur ꝓxiuz. aut nō est incertus oino. sed est certificādus ex futuro euentu tunc talis iudex potest delegari.

1 ☞ Executio post appellationem ipso iure est nulla.
2 Executor ꝑ defensione sue sentētie pōt se opponere.
3 Monitio dz p̄cedere sniaz excōicatiōis.

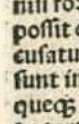

Eam continuat diuiditur in duas partes principales. Primo ponit questio. Scōo distinguit rñsio est. ibi. secunda ad ꝙ taliter et ad hoc alleg. semp delegat⁹ cui mādat ꝙ absoluat illū q̄ se dicit excōicatuz iniuste anteꝑ partiū pbationes recipiat illuz dz absoluere sec⁹ si mandat ꝙ denunciet excōicationē suaz esse nullā. ꝑ. d. ¶ Nota primo ꝙ executio post appellationē est nulla ipo iure et ideo cognito de iniustitia excōicatiōis ꝓnūciabitur sniaz esse nullā. ¶ Secūdo nota ꝙ executor ꝑ defensiōe sue snie potest se opponere. ne excōicat⁹ absoluat. Nota in ꝟsi. ad ꝙ. qō vbi dubitat de nullitate excōicatiōis et forma petite absolutiōis sunt admittēde pbatiōes deffēdentes sniam suā excōicatiōis et notanda est forma absolutiōis q: differant absolutio a snia nulla. ¶ Quarto not. i ꝟsic. in eo ꝟo ꝙ absolutio a snia excōicatiōis iniusta nullis admissis pbatoib⁹ est ꝓcedenda. ¶ Quinta not. in ꝟsicu. nisi tūc ꝙ snia excōicatiōis cōtinēs intollerabilez errorē et exp̄ssuz est nulla. ¶ Sexto not. ꝙ iudex delegat⁹ ad absoluendū dicētē se simpliciter excōicatum nullis admissis pbationib⁹. debet statim absoluere. ¶ Septimo not. in ꝟsi. verum. si ꝓponat ꝙ iuste et rōnabiliter excōicat⁹ si ꝑ illū petat absolutionē est audiēd⁹ nec est absolutio denegāda et sic nō plus dz opari. dubius euētus et spes q̄ si esset ad actū deducta. ¶ Not. ꝙ absolutio p̄stita si dubitat de iusticia vel iniusticia excōicationis sunt recipiē de pbationes ad effectū expensarū et interesse. ¶ In glos. prima ibi cū tu. dic q: testes sunt reducendi ad cōcordiā ex diuersitate tēporꝭ q: intelligitur aliquos testes deponere de tempore ante appellationē a diffinitiua alꝭ intelligentur. de appella. post deffinitiuā. ¶ Ibi cū eccl̄ia notāda est hec glo. et tex. p eam allegat⁹ ꝙ qñ qs astruit negatiuā nō coarctatā loco et tpe que est improbabilis ꝑm naturā ꝙ est p̄sumptio suborнationis et falsitatis et est talis admittēdus ad pbationē. ¶ Ad finē glo. sic ꝙ ex hac glo. tolletis limitationē notabilē et declaratioēz ad. c. cū tu. b̄ alleg. dñ ōr ibi testes et eoꝝ dicta ita esse interptanda: vt reducant ad cōcordiā ꝓpter periuriū euitādū esse verū qñ testes vtriusqz partis sunt eq̄les secus qñ testes vnius partis eēnt multo plures et meliores testib⁹ alterius partis. q: tunc nō sunt reducendi ad cōcordiā sed statur pluribus et melioribus⁹ vt in. c. in nra. j. de testib⁹. et per hāc gl. tollet ꝙ ꝑ multiplicitatez actuū reducant testes ad cōcordiā. vt. l. j. cū ibi nota. ff. si petatur et. l. inter stipulantes ꝟ. primo et ibi Barto. ff. de ꝟbo. oblig. in quibus dicitur ꝙ si aliqui testes dicāt aliquid factum ante guerraz alꝭ ꝙ dicant factum post guerram reducentur ad cōcordiā q: primi intelligentur ante guerram finitam secūdi ꝙ post guerram septam. et ideo cōsilium est ibi p̄ceptorem meum. ne laboret. ꝟ. In equiuoco. et ne reductiones ad concordiā tollant probationes quantum de iure sit admittenda et postea in fine discutietur plenarie de verib⁹ exceptionibus. vtrum sint admittēde et hinc sumpsit originem illa practica iudicum dicentium in quibuslibet actis et productionibus facta coram eo admittimus. si et inquantum de iure sunt admittenda et non aliter nec alio modo. et ideo ꝑm Jo. de lig. pōt iudex imo. debet in talibus dependentijs ex officio suo interloqui esse admittēda saluo iure cuiuscūq; tc. Nam operabitur ista talis admissio iudicis vt conseruetur virtus opponēdi ipsis partibus. ¶ In glo. fi. sententia contra ius litigatorū est valida. l. j. ff. que sententie siue appel. rescinduntur fateor: tamen ꝙ in dubio post sustinebitur sentētia excōicationis ꝓ alie sententie quia est fauorabilis: vt. c. cum medicinalis. j. de sentē. excom. ¶ Ibi ad reprimendā. sit ergo ex hac glo. tolletis ꝙ donec constet de iusticia vel iniusticia sentētie excōicatiōis nūq̄ est aliq̄d mādandum excōicato idē etiā si dicatur sententiam excōicatiōis esse nullā ꝙ contingit in duobus casibus hic in tex. enumeratis. videlz qñ est lata post appellationē legitime interpositā. Item quando cōtinet errorem expressum. Nā nisi p̄⁹ constet de nullitate vel validitate sentētie nō est aliquod excōmunicato p̄ceptū fiendū. ¶ Sed circa hec dubitant doct. ponere ꝙ aliq̄s conquerit de nullitate snie excōicationis tanq̄ fuerit lata post appellationē legitime interpositā et nō probat ꝙ fuerit lata post appellationez sed bene eam probat fuisse iniustā forte q: ꝑbat non seruatā formam. c. sacrū. de sen. excō. vtrū statim absoluet et excōicator condēnabit in expēsis ex quo probatū est de iniusticia et dicit Inno. ꝙ si in alia. tñ instātia q: principalis intentio nullitatis deducta in iudiciū nō est ꝑbata. et iō nō est absolutio iniūgēda. nisi ex nouo iudicio q: ad effectū iniq̄tatis actū nō est. sed tñ nullitatis ar. i. c. veniēs. l. ff. s̄. ō testi. et hec opi. est cōis. licz aliq̄ vltramōtani. et male senserint op. nec obst. sic dicat ꝙ nullitas ꝓlata ꝑ ꝓvocabulo possit dici iniusticia q: dico ꝙ lz appellatōe iniusticie possit ꝓprehēdi nullitas tñ appellationē nullitatis nō pōt cōprehēdi iniusticia ex q̄b⁹ ifero vnū ꝙ est notabile vez ꝙ si excōicat⁹ duxerit sniaz iniustā et iniquā lz postea nō probet iniusticia: sed nullitas. debebit iudex absoluere in eadem instantia illū excommunicatuz nō fuisse ligatū et sic appellatio interposita

Not. ꝙ ea ipso ꝙ iudex admittit pbationes super articulis eo ipso videtur tacite interloqui articulos esse pertinentes et admittendos. ideo aduersarius dicens impertinētes habet necesse appellare et nisi appellauerit non potest postea dicere impertinētes ex quo in facti questiōe p̄idie dici et pendet ꝙ iudex qui post quēdā respōsionem datam aliquibus positionib⁹ ꝑcessit ad conclusionem in causa. eo ipso videtur pronunciasse illam responsionē fuisse iuridicam et non est amplius dubitandum nisi fuerit appellatū.

Not. ō negatiua an eam ꝓponēs sit audiendus

Not. limitationem ad. c. cum tu. j. de testibus.

Not. ꝓpractică ꝙ faciūt iudices admitto si et inquātū de iure sit admittenda aliter nō.

Utrum si snia fuerit dicta iusta et iniqua. tñ et postea nō fuerit ꝓbata inualida. an iudex possit ꝓnūciare sup inualiditate. et dic vt b̄ et plene. s̄.

Universidad de Navarra Biblioteca

Mo. monitionē debere p̄cedere snia excōicatiōis al'nō tenet.

snia tanq̄ iniusta ⁊ iniqua includit etiā in se iudiciū nullitatis: ita q̄ si iudex reperiat snīam nullā possit super nullitate pronunciare. ¶Ibi sacro notanda est glo. q̄ ad excentiam excōmunicationis requiritur monitio p̄cedere: quia non est excommunicatio sine cōtumacia in.c.ex parte.j.de vb. signi. ¶Ibi de illicita glo. bene dicit: quia excōicator excōmunicās iniuste vel ēt p̄ferens snīaz nullā ex qua grauetur excōicatus: tenetur etiā ad totale interesse vltra penas hic positas.c. cuz desideres. cū ibi no.j. de sen.excom. ¶Ibi decretali sacro. extimatio hui⁹ interesse relinquitur arbitrio superioꝛum nō aūt arbitrio ipsius iudicātis vt in dicto.c.sacro. ¶Ibi pbabilis error excusat vt ibi notanda est hec glo. q̄ ꝓpter errorē pbabilē excusandus est excōmunicator: et etiam excōmunicatus a condemnatione interesse et expensarū et intellīgo errorem probabile errorē facti secus sīsit error iuris: q: error iuris nō est error pbabilis nec excusat excōicationem: vt in regula iuris ignorātia de re.iur. et in c.fi.j.de confes. ¶Ad fi. glo. bene dicit et habetis declarationē quare post absolutionē requirantur probationes.

3

1 ☞Causa criminalis meri vel mixti imperij delegari potest.
2 Spoliatus ante oia est restituendus.
3 Suspitio dilationis semel pbata iducit p̄sumptionem.
4 Prelatus propter suspitionem dilapidationis remouetur ab administratione.
5 Suspitio de preterito arguit suspitionē de futuro.
6 Prelatus suspectus de dilapidatione quibus casibus sit beneficio priuādus.
7 Judicandū est cum consilio peritoꝛū.
8 Indefinita an equipolleat vniuersali.

Enerabili

fratrinō. Diuidit in tres ptes principales. Prio recitat formādelegatiōis. Secūdo ponit subdelegatiōez delegati. Tertio reuocat p̄cess⁹ subdelegatoꝛ cām ibi sc̄da pars. Prio idē archiep̄s: ibi tertia q̄ p̄cessus ⁊c. Cāus bre. si ꝓiect⁹ pape simplr dat⁹ cepit vti iurisditiōe delegat⁹ illā reuocare nō pōt: ꝛ si subdelegat⁹ p̄cedat ꝛ formā delegatā p̄cessus est null⁹. p.d. rō dubitādi: q: vt p̄cessus p̄mo abbatis te-

mere tāq̄ eēt cōmissa cā dilapidatōis videat etiā p̄cessus thausari tanq̄ delegatū valuisset ⁊ potuisset aliū delegare. Rō determinādi ponit i ꝑsi. vz. ¶Nota primo ep̄m spoliatū oib⁹ bonis nō debere p̄ueniri sup̄ dilapidatiōe vel alia accusatiōe criminali añ primariā restitutionē de q̄ in.c.frequēs.j.de resti.spo.in.vj.et dic vt ibi. Scōo no. practicā p̄cedēdi ꝓ prelatos suspectos ō dilapidatōez: q: ex sola suspitiōe nō remouet ab administratiōe: ꝛ datur coadiutoꝛ. ¶No. q̄ plat⁹ cui dat⁹ est coadiutoꝛ ꝓpt̄ suspitionē dilapidati nihil pōt de ptinētib⁹ ad tpalē administrationem nullāq; alienationē pōt exercere.

1

Quarto no. in ꝑsi. poꝛo q̄ cā criminalis meri vel misti impij pōt delegari de iure canonico de q̄ in.c.qō cedere.j.de of.oꝛ.⁊ in cle.j.j.eo.ti. Quito no. in ꝑ. q: vz q̄ sub delegat⁹ nō pōt excedere formā ꝑme de legatiōis factā delegato. ¶No. i ꝑ.⁊ archiep̄s q̄ delegat⁹ aplicus subdelegādo in toto vises suas cepta iurisditiōe p̄ subdelegatū nō pōt ampli⁹ reuocare delegatū ¶In gl.j.i fi. istud tollit in ītegra. ¶In gl. plenarie ad fi. est q̄ ꝓclusio glo. ītegrū restitutōez spoliato eē faciēdā añq̄ cōueniatur accusatōe criminali q̄ ē vez indubitāter ꝑz do. meū qñ mādat q̄ plenarie restituat idem etiam si simpliciter demādetur restitui: q: simplex restitutio mandata comp̄ehendit totalē restitutionez l. videamus. §. infauiana. ff. de vsuris. et ita p̄obat iste tex. ex quibus verbis tolletis vnum qō est notabile iudicio meo videlicet q̄ licet spoliatio aliquarum rerum non impediat accusatiōē criminalē ꝓtra spoliatū vt in.c.frequens.j. de restitu.spo. tamē post spoliationē factā de totali vel maioꝛi parte patrimonij: nisi fiat totalis restitutio non p̄cedit accusatio criminalis: ita q̄ particularis restitutio non validaret accusationē criminalem. ¶In glo. iij. ibi. l. dolo. dicunt doct. quod hec regula non habet locum in interdicto recuperāde possessionis. immo

a

2 spoliatus a ante omnia est restituendus nec obstat excusatio dolo facis. in.c. in literis.j. de restitu. spoliato. ⁊ in regula dolo factis. de regu. iur. et dic vt in. l. ordinarij. C. de rei vēditio. in. l. naturalr. §. nihil commune. vt ibi Barto. ff. de acquirenda possessio. ¶Ibi licet eli. dic qō duo principaliter sentit hec glo. ⁊ etiam tex. p̄io quod suspitio dilapidantis semel p̄obata inducit p̄sumptionē perpetuam male administratōis ⁊ dilapidatōis per regulam semel malus. j. de regu. iur. in sexto.

3

Cā meri vel misti i peri⁹ de iure canonico pōt delegari.

a ¶Spoliatus. Adde. l. si q̄s ad se fundū. C. ad. l. iul. ō vi. Oldra ꝑsi. cc. xiij incipiēte isteſūt a legatiōes Alex. in. l. naturalr. §. nihil cōmune. ff. ō acq. pos. bal. i. l. pe. §. pe. C. de reſcri. xxx anno. Oldra consi. ccxxvj. incipiēte de toto. ſpec. ti. de pri. ⁊ ſc. decre. §. iāde effectu. vel q̄d ſi miſſ⁹ pau. ō caſ. cōſil. l. ic⁹ piēte i cā capture bal. i. l. pe. C. ſi non ⁊ cōpe.

¶Secūdo principaliter vult hec glos. q̄ ꝓpter suspitionē dilapidationis remoueat p̄latus ab administratione p̄ istū tex. qui in veritate nō p̄obat: q: si recte aduertatur iste tex. nō mouet p̄latū ab administratiōe. sed datur tm̄ coadiutoꝛ nisi forte seruādo. glo. intellexerit ⁊ satis remoueri istum ep̄m ab administratione ex quo solus administrare non potest et intelligitur ei administratōe interdicta ꝓpter adiunctionē coadiutoꝛ ⁊ ita etiā pōt intelligi. c. ls. j. de symonia. ſm q̄ ibi etiā intelligit. glo. ls Joā. an. hic fecerit differētiā inter suspitionem de dilapidatis. p̄eterita quo casu tamen datur coadiutoꝛ vt hic et suspectis de dilapidat⁹ futura' q̄ casu remouet ab administratōe et ita loquitur. c. ls hic alleg.. ¶Qui intellectus non est tutus per ea que sentit glo. nr̄a in p̄cedentibus. nam suspitio

5 de p̄eterito arguit suspitionē in futurū vt in iurib⁹. s. alleg. et ideo tenete p̄cedentem solutionē cuius gr̄a aduertatis et cōcludatis post multa ꝑba. et ſm do.

6 Joā. de imol'. ¶Si queraf qñ et quibus casibus. p̄latus suspectus de dilapidat⁹ sit p̄iuādus suo beneficio vel sit dādus coadiutoꝛ. ¶Aut sola est accusatio vl' m quisitio īstituta aliter tamen non ꝑbata et ista nō remouebit p̄latū ab administratione ⁊ erit sufficiēs causa dandi coadiutoꝛē. sed solū interdicet omnis alienandi potestas in. c. fi. j. de accusa. et sic nō poterit alienare etiā in casib⁹ a iure p̄missis. de q̄bus. vij. q. ij. in summa vt ob. l. eū quem. C. de suspectis tutoꝛib⁹. q: loquitur in tutoꝛe q̄ non ly ita liberaz administratiōnē sicut p̄latus. nam p̄latus potest alienare fruct⁹ et plenarie in suam vtilitatē ꝓuertere q̄ non pōt tutoꝛ facit q̄ voluit glo. in. c. p̄senti. j. de offic. oꝛdi. lib. vj. sed si p̄cedente accusatiōe et inquisitione ꝑbetur suspitio dilapidantis. tūc datur coadiutoꝛ nisi forte veniēs sit suspitio quod coꝛrūpat iudicem. quia tūc nō dabitur coadiutoꝛ: sed suspēditur in totū ab administratione in totū. in. c. q: ad ea alleg. ⁊ in. c. ls eli. §. alleg. si aūt postea ꝑbetur veritas dilapidātis. tunc attēdetur forma iudicij q: si fuerit accusatus p̄lat⁹ deponet ab oꝛdine si fuerit inquisit⁹ deponet. tm̄ ab administratione ⁊ deponet a bn̄ficio. c. q̄ſr. l. j. de accu. et sentit. archi. in. c. volēs. xij. q. ij. vel forte ꝑbata suspitiōe. erit in arbitrio superioris vtrj̄ faciat dari coadiutoꝛē an ꝺo interim suspēdat. ab administratiōe et ꝓsiderabit. an suspitio sit leuis vel grauis quia si sit leuis dabit coadiutoꝛem si sit grauis suspendet ab administratiōe ſm q̄ sentit hic Jo. de lig. ⁊ hētis ꝓclusionē ⁊ intellectū ad. c. ls eli. j. de symo. ls aliqui dicerent q̄. c. ls eli. loq̄tur in p̄lato regulari qui facili⁹ remouet ab administratiōe q̄ p̄latus secularis in. c. p̄tuas. j. de symo. ¶Ibi q: satisdatio notāda est hec glo. singulariter q̄ veniēs suspitio nō admittit quē ab administratione ly ꝑsonos p̄stet fideiussoꝛes. ¶Ad fi. gl. dic scōz cardinalē q̄ cū hec accusatio sentiat popularis. q: tuetur ius ecclie q̄libet de populo est admittēdus ad accusationē seu denūciationē. p ea q̄ habent. in. c. si quis p̄ſbyteroꝛ. de reb⁹ eccle. nō alienādis. ⁊ hec opp. pla. ls Joh̄ā. an. senserit tm̄ ecclesiasticas p̄sonas admittēdas q̄ opinio pōt p̄cedere q̄tum ad hoc vt p deductz in iudiciū popularz actio efficiaf ꝓpria ⁊ excludant ceteri ab agēdo ſm naturā popularū actionū. l. ls. c. in popularib⁹ ff. de p̄cur. et in. l. j. §. alleg. de popularibus actiōib⁹. ¶In glo. q̄rta ad fi. facit etiā. c. vniter. j. de cle. egrotāte in sexto ⁊ dicit do. Jo. de imo. differētiā esse inter ep̄m et alios clericos inferioꝛes q: facilius remouent inferioꝛes ab administratiōe q̄ epi q: est maioꝛ cōiunctio epi cum eccl'ia q̄ inferioꝛis vt in. c. fi. cū ibi not. §. de elec. ¶In glo. cōſilio ibi ne p defectu. sic ergo cōcludit gl. q̄ non sufficiat petere ꝓsiliū. imo bz seq̄ et sine' cōsensu coadiutoꝛz nō possit administrare ⁊ hāc glo. sequif doc. q: ls aliq̄d paucū valeret req̄sitio cōsiliū. nō tm̄ multis valeret cuz ꝓpter cōsiliū solū nō releuaref suspitio male administratōis et p hec nō ob. c. cū in veteri cū ibi no. §. ō elec. vbi regulari ter nō tenef q̄s de nēcte seq̄ ꝓsiliū. q: ibi alia rō sudet. ⁊ p hec colligatis q̄ hic sumitur ꝓsiliū p cōsensu q: hic coadiutoꝛ est particeps officij ⁊ administratōis ar. in. l. ꝓsilio. ff. ō curato. famosi. ⁊ in. l. ticiū et meuiū. in p̄n. et in. l. q̄dā decedēs. ff. ō admi. cura. et in. l. j. §. si plures. q̄ibi bar. in sua repetitiōe. ff. de exceraitoꝛia et faciūt hec ad statuta disponētia iudicis de

7 cōsilio peritoꝛ debere iudicare q: nō tenenf iudices seq̄ talia cōsilia nisi sibi iuridica videanf et dicat⁷ vt in. d. §. si plēs ¶Ad fi. glo. quasi sentiat glo. q̄ ibi erat certa forma q̄ so. nō pla. doc. q: nc̄ ꝺ. nec ibi in forma fit mētio de cōsensu. sed tm̄ de ꝓsilio ió dic q̄ relatū nō est necesse cōsensus vbi reqrif ꝓsiliū. tm̄ fallit in casu nō vbi cōsiliū esset eluſoꝛiū. ¶In glosa alienatis in fin. glo. bn̄ dicit ex quibus

verbis tolletis ꝙ episcopus cui est interdicta alienatio etiã in casib⁹ a iure ꝓmissis nõ poterit alienare nisi forte dic̃ dom⁹ in reb⁹. que seruãdo fuari nõ possunt in. c. fi. cuz ibi not. ꝛ. de appel. ꝛ in. l. lex que tutorẽ. ff. ỏ admi. tu. q̃ opi. põt ꝓcedere in coadiutore. sed in ꝑlato suspecto nõ põt ꝓcedere. ¶ In glo. casamus in fi. cũ glo. trãseũt oẽs doc. ex q̃ sequitur ꝙ ꝓcessus nõ seruata forma mandati est nullus ipso iure nec ob. c. prudẽtiã in ꝓn. cũ ibi not. s. e. q: dic ꝙ hic loquit q̃n aliquid exꝓmit in rescripto ꝙ ex ordine ẽ seruandũ. ibi ỻo loquit q̃n aliqd exꝓmit ꝙ taleiuerat ꝛ prosequimini vt hic prelega ꝑm do. meũ. ꝛ do. cardina. q̃ videtur reꝓhendere hãc glo. et male q: ỻ euz est tex. in. c. cũ dilecta. ¶ In glo. penul. ad fi. de hoc dicꝝ hodie est determinatũ in c. ꝙuis. ỻ. eo. lib. vj. et vtrum diffinitiua equipolleat vniuersali vel simplex oio: nõ est materia nr̃a: sed dic vt i. c. vt circa de elec. lib. vj. ꝛ ꝓ hoc habetz limita. notabilẽ ad. c. sup q̃stionũ. ỻ. porro. s. eod. videlz ꝙ lz delegat⁹ aplic⁹ in totũ subdelegauerit suã iurisditionẽ ita ꝙ nihil sibi retinuerit nihilomin⁹ reintegra põt reuocare delegat⁹ et ꝓ ỻis delegatio in totũ facta nõ tollit penit⁹ iurisditionẽ. nisi subdelegat⁹ cepit vt iurisditiõe ita vult iste tex. ¶ In glo. fi. ad fi. glo. bñ dicit ꝛ ꝙ ea facit. c. ꝙuis. s. alleg. sed dicet quispiã. imo videt ꝙ iste archiepꝰ potuerit subdelegare thesaurario pro ꝓcessu abbatẽ erat nullus ergo nõ poterat videri cepta iurisditio ꝓ abbatẽ q: ꝙ nullũ est nõ põt dici ceptũ in. c. ꝓposuisti. ỻ. de foro cõpe. et in. l. quoties. ff. q̃ satisda cogunt. sol. dic reprobat aliꝰ solutõib⁹ ꝙ lz ꝓcessus esset nullus tñ citatio facta ante ꝓcessum fuit valida et ꝓ citatiõ desinit esse integra. vt vidistis in. c. gratũ. et in. c. licz. vndique. ỻ. eod.

1 Causa miserabilis persone an videatur immediate subiecta ecclesie.
2 Expressio qualitatis facte in rescripto falso inducit subreptionẽ.
3 Forma cõpromissi.
4 Judex qui pronũciauit se nõ esse iudicẽ per interlocutoriã suam nõ põt amplius ipsa lz reuocare.
5 Miserabiles persone que dicãtur.
6 Sententia lata super iurisditiõez habet vim diffinitiue.
7 Sententia nulla an finiat iurisditionem.
8 Pena cõpromissi quãdo cõmittatur.

Significãti

bus. diuiditur in duas partes ꝑncipales. Primo ponitur facti ꝛ ꝓcessus narratio. Scõo dat iudices. ibi. scõa iõ que mãdamus. Casus hic. delegat⁹ qui ꝓnũciauit se iurisditionẽ nõ hre etiã de consensu partium nõ põt cãm reassumere. ỻ. d. Rõ dubitãdi q: videt ꝙ ꝓsensus partiũ posset iurisdici. istã ꝓrogari. vt in. c. p. ꝛ g. ỻ. e. tñ in ẽiũ determinat papa ꝛ rõ est q: ex quo ꝑ interlocutoriã semel ꝓnũciarũt se nõ cõpetẽtẽ certe ampliꝰ exꝓsẽsu nõ possunt esse cõpetẽtes q̃si priuatores ꝓsensus ꝛc. l. priuator. C. de iurisdi. om. iudicũ. ¶ Nota ꝓmo ex isto tex. ꝙ cã miserabilis ꝓsone sine q̃litate pauptat̃ nõ videt esse immediate subiecta ecclie. sed demũ negligẽte iudice seculari. ¶ Not. ꝙ exꝓssio q̃litatis facte in rescript̃ falso inducit subreptionẽ. ¶ Tertio not. ꝙ iudex de cuius iurisditiõe dubitat ex surreptione rescripti põt ꝓnunciare se esse iudicem competẽtẽ vel incompetentem ¶ Quinto in ẽsi. demũ formam compromissi ex q̃ sequit singulariter ꝙ ptes cõpromittẽdo possunt reseruare iurisditionem iudicib⁹ delegatis vel ordinarij cã nõ decisa ꝑ cõpromissum. nã hic si isti iudices nõ ꝓnũciassent incõpetẽtẽ valuisset cõuentio partiũ nunqd autẽ ptes cõpromittẽdo. si cõpromissum excedat tps instãtie possunt ꝓrogare ipm tẽp⁹ instãtie. et iste tex. vł ꝓbare ꝙ sic ꝛ videbim⁹ aliqd infra ꝛ cogitabitis. Not. in ẽsi. verũ ꝙ iudices delegati vł ordinarij suspẽsa iurisditiõe ꝑ cõpromissũz eo finito re assumũt iurisditionẽ. ¶ Ultimo not. i fi. ꝙ iudex qui ꝓnũciauit se nõ esse iudicez ꝑ interlocutoriã suã. nõ põt ãplius ipsaz reuocare hic est casus ad litterã. etiam de ꝓsensu partiũ. licet regulariter ẽiem impio interlocutoria possit reuocari in c. cũ cessante. ỻ. de appel. ¶ In gl. ỻ. ñ. differẽtia inter viduas ꝛ alias ꝓsonas q: in viduis sufficit negligẽtia primi supioꝛ ỻ alijs autẽ. requirit negligentia oĩm supiorũ. in. c. licz. ꝛ in. c. ex tenore cũ ibi not. s. de foro cõpe. tertia differẽtia est q: littere impetrate ꝑ viduã ad iudicẽ eccl'iasti. cum nulla cã subsistẽte valent ꝛ pendet donec appareat negligẽtia vt in. c. ex tenore. ỻ. de foro ope. sec⁹ est in alijs ꝓsonis q: ire sunt nulle ipso iure in. c. lz cum ibi not. ỻ. de foro cõpe. quarta differentia est q: nõ valet rescriptũ impetratũ ỻ viduã

Utrũ iudex q̃ se ꝑ nunciauit cõpetẽtis incõpetẽtez possit illã interlocutoriã reuocare.

Mot. ꝙ interlocutoria lata super iurisditiõe hz vim diffinitiue.

Mo. ỻ ꝼm Innoc. q̃ dicant miserabiles persone

nisi in rescripto fuerit facta mẽtio viduitatis. l. j. C. q̃n imperatore. inter pupil. ꝛ viduas secus est in alijs. ꝛ ꝙ ỏ hic inuidua. idẽ est etiã ꝼm Inno. ꝛ card. i oib⁹ alijs miserabilib⁹ personis q̃les sunt pupilli orꝑhanotropli ꝛ paupes peregrini mercatores si grauent in pedagijs liberi manumissi ab eccl'ia vel q̃ cõmendant eccl'ijs vel cõfugiẽtes ad eas. Itẽ publice penitẽtes. Itẽ officiales eccl'ie et rustici et alij fuitores eccl'ie. Itẽ senes oẽs liberti. Itẽ ceci. itẽ oẽs mutilati mẽbro. et intelligatis mẽbro principali vt manupede ꝛc. Itẽ leprosi. Item incarcerati. Itẽ oẽs debilitati in ꝑsona. Itẽ mente capti de mẽtes in itellectu. Itẽ cruce signati ꝼm ꝙ b̃ oia ꝓbant. l. xxxvij. ꝓ totũ ỻ. q. j. in. s. aliud. xxiij. q. iij. si qs romip. et in. c. ex pte. b. ỻ. de foro cõpe. nã oẽs tales ꝑsone reputant miserabiles et possiit imediate recurrere ad iudicẽ eccl'iasticũ ¶ In glo. q̃. ibi ex tenore. sic q̃ ex hac gl. tolletis ꝙ rescriptum delegati põt stare in suspẽso. ꝓpter possibilẽ negligẽtiã et istud vidistis ex pcedẽtib⁹ limitatis ĩ vidua. et alijs miserabilib⁹ ꝑsonis sec⁹ in alijs nõ miserabilib⁹ ꝑsonis in q̃bus rescriptũ est nullũ vsq; a ꝓncipio. lz ꝓpter negligentiã oẽs recurrere possint ad iudicẽ eccl'iasticũ. vt in. c. licz. ỻ. de foro cõpetẽ. et dic vt ibi. et in. c. ex tenore. q: nõ trãsit sine difficultate. ¶ Sed ỻ hec dicet quispiam. nam aduersa fortuna ꝛ negligẽtia cuiuslꝫ nõ est ꝓsiderãda. vt. l. inter stipulãtes i. ỻ. sacrã. de ỽbo. obl. ergo ꝓpter negligẽtiã verisimilẽ nõ dz rescripti remaneri in suspẽso: q: presumptio semp est accipiẽda in bonã partẽ. in. c. fi. ỻ. de presumptiõib⁹. solu. potestis dicere istud specialr introductũ fauore viduarũ et miserabiliũ ꝑsonarũ. ꝙ itẽ q: iurisditio habita pertinet ad ecclesia. ¶ Ybi l. iudex. ¶ Notãda est hec glo. ꝙ quẽadmodũ sntia diffinitiua finit iurisditiõem iudicis delegati: vt. l. iudex hic allegat. Ita etiam et in sntia interlocutoria lata sup incõpetentia q̃n iudex ꝓnunciauit. se non esse iudicẽ cõpetẽtez. et hinc sumpta occasione. ex hoc possit notari ꝙ si iudex ꝓnunciet se iudicẽ competentem vel incõpetentẽ. ꝙ illã ẽiio imperio non potest reuocare q: hz vim diffinitiue: vt hic ꝙ nota sepe dixi. ꝙ sentẽtia lata super iurisditione habet vim diffinitiue ꝛ ideo etiã de iure ciuili quo iure regulariter ante sententiam sunt ꝓhibite. l. ante finem tẽporis, C. quoruz appellationes tamen ab ista poterit appellari. etiaz de iure ciuili. Sz circa hec posset exagitari vnũ dubium vtrũ sententia nulla finiat iurisditionẽ iudicis delegati. sed non est materia nostra ꝛ dic vt in. l. fi vt ꝓponis C. quomõ et q̃n iudex. ¶ Qui cuz sup dic vt ibi visuz est. ¶ Ibi vt dicit hic in fine sic ergo ex hac glos. tollatis ꝙ per interlocutoriã qua quis ꝓnunciauit se nõ esse iudicẽ cõpetentẽ definit q̃s penitus esse iudex et efficitur priuat⁹ ad eo vt cõsensu partium nõ possit amplius esse iudex ꝙ verũ intelligatis ex mente Joban. de lig. nisi ab illa interlocutoria fuerit appellatũ et põt esse ratio iudicio meo q: per appellationẽ suspẽditur iudicatuz. ꛍ virtus interlocutorie nõ autẽ penitus extingitur. vt in. c. pastoralis. ỻ. q: ỻo. ỻ. eo. videt nimirũ si cõsensus partiũ illaz iurisditionẽ q̃ iterum durat licz suspẽsa possit sustinere. Hec obst. huic decretali c. j. ỻ. de pactis vbi videt ꝙ in distincte pacta priuatoꝝ sint seruanda. q: respõdeo pacta esse seruãda. in dependendibus a potestate pacistenciam. sed dare iurisditionẽ nõ habẽti. nõ est in ptãte ꝓuatorũ vt in. l. priuatoꝝ. C. de iu. om. iudi. et ỻ est casus. ¶ Ad fi. glo. sic ergo ex hac gl. tollatis differentiam. vtrum dolo an vero simplicitate quis mẽtitus fuerit prin cipi ꝙ, distinctionẽ sequunt cõmuniter. docto. p. c. super litteris. s. de rescriptis ¶ Et dicit do. Joã. de imo. in dubio potius presumi fraudẽ ꛍ dolũ ꝙ simplicitatem argu. in. l. Item si in precio. ff. locani. nisi forte sentit Joan. an. esset ꝓcurator qui verisimiliter crederet illã dominam pauperẽ cũ in veritate esset diues nã tũc bene esset simplicitas et pro hac opinione facit: q: in re propria nõ cadit ꝓbabilis ignorantia. licz alibi dicet tex. ꝙ plerũq; oẽs putant habere in bonis ꝙ habeãt et aliqũ min⁹ vt in. s. licz. alꝭ semel q̃b⁹ manu non lz ꛍ ꝓbat in. l. iij. s. nerua filius. ff. de acquirenda possessio. argu. cõsiderationẽ. ¶ In glo. infra terminuz in fi. sentit. ergo ꝓmo hec glosa ꝙ intra terminũ compromissi potest quis redire ad iudicez et istud verum nisi iurisditio esset extincta quia tunc iurisditione extincta nõ potest recurri ad iudicem per istum tex. vbi est expressum ꛍ facit. l. si qs rem. ff. de arbitris ꝙ põt intelligi duobus modis. primo ꝙ sit extincta iurisditio per interlocutoriã iudicis ꝓnũciãt̃ ỻ. se nõ esse iudicez vt hic et istud nõ est sine dubio. alio mõ põt ỻtelligi nisi sit extincta

Utrũ sntia nulla finiat iurisditionẽ iudicis delegati.

Mot. ꝙ infra tps cõpromissi qs põt redire ad iudicẽ ꝼ ꝓtz tamen pena cõmittit vt infra statim.

iurisditio lapsu instātie et tempore dat ad pceedēdū in causa nā nō obstante cō promisso tēpus dat instantie videt curre re debere. vt.l. pperādū. in prin. §. de iudicis. vbi dicit ꝙ nō est in potestate ptiū pcellare tempus instantie: ꝛ hec sententia ꝓbabilis videt memini tn alio⁹ vidisse magnos doc. ꝛ maxime butriū dicētes qō ꝑ tempore cōpromissi ꝛetiā de iure nō expirat instantia iudicij ꝑ quibus facit: quia propter negligentiā perit instantia sed cōpromittētes nō dicunt negligētes immo dicūtur semp agere: non procedit etiā hec dubitatio de iure canonico dicēdo ꝙ instātia sit perpetua i.c.penul.ī.de iudicijs. ¶Secundo singulariter sentit hec glo. ꝙ si altera partiū cōpromittētiū pendēte tēpore cōpromissi iuerit ad iudicē ꝙ pena in cōpromisso adiecta committatur. ex quo nō improbabiliter dici possit iudicio meo penā cōpromissi etiaꝫ cōmitti si per alterū cōpromittentiū steterit q̄ in causa per arbitros sit terminata. ¶In glo. fi. ibi hec fideiussio glo. bene dicit q̄ ex quo cōpromittētes volebant ꝙ de iure erat impossibile videlicet priuatā habere iurisditionē: ergo pene adiectio nō cōmittit vt in regula ipossibiliū: ꝛ istud verū putabile vltra alios si hoc actum esset inter cōpromittētes qō isti arbitri tanꝙ iudices et ex iurisditiōe delegata q̄ iam expirauit per interlocutoriā cognoscerēt: secus autē si conuenerint partes ꝙ tanꝙ arbitri ꝛ amici cōes cognoscerēt iudices ꝙ possunt. ¶Ad fi. glo. bene dicit ꝑm do. Jo. de imo. dicētes ꝙ vsqꝫ ad litis cōtestationē possunt partes sine altera earū penitere in.l. si conuenerint. ff. de iurisditione omni iudicis: si tamen penituerint pena cōmittit. ¶In glo. negligentibus in fi. hec glo. est notāda singulariter ꝙ ex quo ꝓpter negligētiam arbitroꝝ fuit um est tempus cōpromissi possunt illiidē arbitri cōpelli iterū ad suscipiendum in se cōpromissum.

1 ☞ Judex quādo recusatur debet causa legitima assignari.
2 Cause que dicantur suspitionis in iudicis recusatione.
3 Judex delegatus an possit punire testē.
4 Consensus priuatorum qui dicatur.

Suspitionis.

diuidit in tres partes. ¶Primo ponit quis statuet terminū ad probā dum causam suspitionis. ¶Secūdo qualiter sit procedēdum si in eligendis arbitrijs partes nō possunt cōcordare. ¶Tertio amittit causam ibi scōa ab ipo quoꝫ ibi tertia ne huius. ¶Casus breue arbitri electi ad causam recusatiōis assignāt terminū ad ꝓbandū delegatus tn recusatus cogit partes in eligendis arbitrijs concordare. ꝟ. d. ꝛ est notabilis ꝺecreta. rō determinādi q̄ dare terminū ad ꝓbādum causam suspitiōis est de iurisditiōe arbitroꝝ. ¶Not. ꝙ vbi iudex recusatur debet causa recusationis legitima coraꝫ ipso assignari. ¶Scōo no. ꝙ lꝫ regulariter iudex delegatus possit cognoscere an sua sit iurisditio vt in.c. sup litteris. §. de rescrip. tamē quādo recusatur vt suspicatus nō possit ꝛ rōnem sentit tex. in ꝟfi. ob eēt. ¶Mo. ꝙ sic ad iudicē delegatū recusatū nō ptinet cognitio suspitiōis: itaēt nec pōt terminū statuere ad ꝓbādū cāꝫ. ¶Mo. in ꝟfi. ab ipo regulariter ꝙ vno delegato oia videtur delegata sine qb⁹ idē delegatus exceꝛceri nō pōt. ¶Mo. in ꝟfi. idē vt cōueniāt ꝙ licet iudex delegatus recusatus nō possit cogscere de cā suspitionis pōt tamen cōpellere arbitros ad se concordandū vel aliū eligendu: quia est causa separata a causa suspitionis. ¶Ultimo no. ꝙ iudex debet ꝓuidere ne causa plus debito ꝓrogetur. ¶In glo. ī. ibi cū speciali, sic g̃ ex hac glo. colligatis ꝙ causa suspitionis dꝫ allegari talis que reputet legitima. ꝛ dicit Jnno. singulariter in.c. cū spāli. ī. de appella. debere ex primi certā causam ꝛ nō sufficeret dicere habeo iudicē suspectū. et appello atqꝫ recedere nulla cā allegata: ꝛ q̄ sit cā legitima videtis in plurib⁹ iurib⁹ in.c. cū rub. §. eo. et dic vt in.c. legitima. ī. de appella. lib. vj. ¶Ibi vt debit⁹ notanda ē hec gl. ꝙ bonū est argumētū de causa suspitionis allegata ad appellationē ꝙ est vex in appellātiōib⁹ ante sentētiā in qb⁹ requiritur expressio cause in.c. interposita. et in.c. vt debitus. ī. de appella. in appellatiōe autē a diffinitiua nō est necesse dicere causam. ¶Ad fi. glo. sic. g̃ ex hac glo. colligetis singulariter ꝙ quātum ad suspēdendā iurisditionē ꝑpter suspitiōeꝫ sufficit esse dubiū. vtrū causa allegata sit legitima vel non: et de hoc dubio debēt cognoscere arbitri partiū cōsensu electi nō autē debet cogscere delegat⁹ ꝓ quo facit. l. illegitima. ī. de appel. in sexto. ex quo infero notabile verbū ꝙ si constet euidēter causam recusatam esse minus legitimam ꝙ tunc potest iudex delegatus repellere

Que sint cause suspitionis recusandi iudicez.

pellere ꝛ ea non obstante pōt ꝓcedere vt vidistis in.c. cum super abbatia. §. eo. ¶In glo. cogēdi ibi verū arbitris dic q̄ senteat gl. ꝙ isti arbitri de quib⁹ hic nō sunt veri arbitri: ꝛ est ratio. quia isti arbitri ex necessitate legis eliguntur veri autem arbitri ex consensu partium eliguntur: vt videbitis in glo. super verbo omnia. ¶Ibi sine exitu esset sic g̃ ex hac gl. colligetis ꝙ arbitri super causa suspitionis electi sunt cogendi se ipsos cōcordare ad instar arbitroꝝ assumptoꝝ ex compromisso: et dicunt docto. aliq̄ istud procedere etiam si sint pertinaces: ita ꝙ noluerint aliqualiter se cōcordare vt videbitis in glo. magna. ꝛ in.c. legitima. ī. de appel. lib. vj. vbi aliqui doct. dicunt ꝙ si tanta sit pertincia istoꝝ arbitroꝝ ꝙ noluerint se ꝓcordare qō tūc iudex delegatus elapso termino dato arbitris procedet in negotio principali: quia minus malī est ipsum iudicem: licet suspectum procedere in causa quā dimittere eam indecisam et differre in tantis negocium ꝙ non placet. quia nihil est tam graue q̄ coraꝫ suspecto iudice litigare. in.l. appertissimi. C. de iudicijs. ꝛ ideo caucius et rectius existimo alios arbitros eligendos q̄ coraꝫ suspecto iudice litigare. ¶Ibi vt dixi notanda est hec glo. cum qua videt trāsire doc. ex q̄ colligetis ꝙ in pena ꝛ in cōtumacia aliquando conceditur iurisditio que alias non concederetur. ꝛ dicunt aliqui docto. declarantes hanc glo. ꝙ lꝫ suspendatur iurisditio recusati istud est verum quantum ad negociū principale quātum aūt ad expeditionē ꝛ a seleratione causē ne negocium remaneat indecisum ꝓrogetur. ¶Ad fi. glo. cum hac gl. transeunt docto. ꝛ puto bene quia paria sunt maliciose seipsum occultare vel cōcordium declinare. et dicit Jnno. ꝑ istuꝫ tex. qui indistincte loquitur posse tertiū electum cum altero tantū posse ex arbitrio a concordare et absente illo tertio citato tamen possunt procedere quod est hodie determinatū in.c. fi. ī. de arbitrijs lib. vj. licet de iure ciuili sint q̄ dicunt. et sentit Joan. de imo. nō procedere illud c. fi. per. l. item si vnus. §. fi. cum. l. seq. ff. de arbitrijs. que determinatio cum reuerentia est falsa: ꝛ nō placet. quia non reperit expressuꝫ de iure ciuili ꝛ emanauit illa decretalis fctā ad supletionez iuris cōmunis ꝛ iō puto eā vtroqꝫ iure procedere: et ita praticari feci hoc anno. nam iō corrigerit expresse lꝫ declarat illa decretalis: ideo in vtroqꝫ foro est seruan-

a ¶Ex arbitrijs. Vtrū. c. fi. de arbitrijs. li. vj. seruetur i vtroqꝫ foro: tā sclārique eccliastico de q̄ etiā dic vt no. cꝛ o:ō. in. d. l. itez si vn⁹ i. §. fi. hic all'.

Vtrū arbitri vl' iudices delegati possint punire testē de falso. q̄ coraꝫ eis dixit falsuꝫ testjoniū.

3

4 ¶Ibi pceest iurisditiōi dic ꝙ cōsensus ꝑuatoꝝ nō est ille q̄ dat iurisditionē: lꝫ est ipsum ius qō quidē ius facit istos arbitros: ꝛ postqꝫ sūt electi trāsfert iurisditionem in ipsos: ita non ob. l. priuatoꝝ. C. de iure om. iudi. et iō hmōi arbitri cōmuni sermone consueuerunt appellari arbitri iuris: tāqꝫ a iure introducti. ¶Ibi. l. et quia. primo sentit hec glo. in duobus casibus ex sniis arbitroꝝ rum auriri actionem. de quo dic vt in. l. cum antea. hic all' quia non est materia

nostra. ¶ Secundo ex hac glo. colligetis differentiã inter istos arbitros & electos ex cõpromisso: quia isti habẽt q̃si ordinaria iurisditionem alĩ nõ. et hanc opi. sequitur Inno. in. c. cum ab ecclesiarũ prelati. j. de offi. ordi. sequitur etiam butri dicentes istos arbitros habere iurisditionẽ ordinariã & pro ista sentẽtia facit. quia lex dat iurisditionẽ ordinariã non delegatã licet Hosti. quem sequi videtur do. cardinalis. et etiam do. meus: qõ ergo habent iurisditionẽ delegatã: quia tm̃ super uno articulo habeant iurisditionẽ: cuz tm̃ iurisditio ordinaria nõ advnũ articulũ: sed ad plures referatur. sz mihi plus placet sententia glo. et Inno. per. c. ab arbitri. de arbi. li. vj. & gl. nostra: ideo dicit quasi quia non pt proprie dici ordinaria iurisditio cuz nõ sit generalis. Sed certe hec cadit dubitatio vtrum isti arbitri iuris finito articulo suspitionis si reperierint iudicẽ suspectum possint cognoscere de causa principali & breuiter Hosti. hoc visum est tenere qõ sic. et hec sentẽtia est indubitata de iure ciuili q̃ iure sufficit ꝓponere causam suspitiõis. et. l. apertissimi. et. l. fi. C. de iudichs. de iure aũt canonico dicunt docto. cõiter contrarium per. c. secũdo requiritur. j. de appel. quia de iure canonico requiritur proponi causaz suspitionis et probari et hec op. videtur probabilio: de quo dic et in dicto. c. secundo requiritur vbi aliter dixi. non erunt incõueniens etiã de iure canonico ꝓmitti cognitionez cause principalis arbitrꝫ cognitio de causa suspitionis. ¶ Ad fi. glo. sic q̃ concludit glo. istam decretalem corrigi per. c. ligitima. j. de appel. li. vj. quã op. videtur reprehendere doc. dicentes quod immo nihil corrigitur: quia ibi loquitur de termino statuto ad finiendam causam recusationis. hic autem determino statuto ad probandam recusationem quod non potest delegatus de quo dic vt in dicto. c. legitima.

1 ☞ Sentẽtia iudicis a non suo iudice lata est nulla.
2 Iurisditio ordinaria licz de persona ad personam possit prorogari: tamen secus est in iurisditione delegata.
3 Dolus dans causam cõtractui bone fidei efficit contractum nullum.
4 Differentia inter actiones bone fidei & stricti iuris.
5 Judex de consensu partium a principio potest proferre sententia executionis.
6 Species prorogationis.
7 Jurisditio an possit prorogari ỏ loco ad locum.
8 Jurisditio an dicatur genus.
9 Jurisditio prorogata an sit delegata vel ordinaria.
10 A sentẽtia per iudicem lata ex iurisditione prorogata an possint partes appellare.
11 Differentia duplex inter laicũ & clericũ.

D.et.B. Diuidi tur i. q̃t tuor ꝓtes. Prio narratio facti. Secũdo responsio. Tertio ratio responsionis. Quarto ratio rationis ibi secunda quas: ibi tertia cum et si: ibi quarta cũ huius. Casus bre. prorogatio iurisditionis non potest fieri ad personas in rescripto delegati nõ cõprehẽsas. b. d. rõ dubitandi: quia cõsensu partiũ põt iurisditio prorogari. l. ij. ff. de iudicijs. tm̃ in ꝓtrariũ determinat. & rõ determinãdi ponit in ꝑsi. cũ et si. & in ꝑsi. fi. no. ꝓmo. ex isto tex. 1 Nota q̃ sentẽtia excõicationis a non suo iudice lata est nulla ipso iure. no. in ꝑsi. cũ et si alias quod prorogatio etiam eum qui præest alias iurisditiõi non potest facere cõpetentem iudicem. nõ subdicti qõ qualiter ĩtelligatur infra videbitis quia non transit sine difficultate. 2 No. in ꝑsi. fi. qõ licet iurisditio ordinaria de persona ad personam possit prorogari: tamen secus est in iurisditione delegata et rationẽ infra videbimus. et dicitur iurisditio prorogata. i. extensa ad alias ꝑsonas quod comprehẽsus in rescripto delegationis vel in̄ sua iurisditione. ¶ In glo. j. ibi. l. vna. ff. eo. sic q̃ colligetis quod dies & locus adiect? solutiõi intelligitur adiect? cõtẽplatiõe vtriusq; s. actoris et rei & vterq; si agat alio loco vel die poterit habere rõnẽ sui interesse videz actor si ip̃s ꝓpter mora rei oporteat alio loco reꝝ ꝓuenire aget quãti iterest sua solutio ĩ loco destinato solutiõis: & idẽ ĩ reo si cõueniat alibi ante moraꝫ aget Jactorẽ siue deducet de debito ꝓncipali tm̃. q̃tũ interfit sua fuisse ꝓuentũ ĩ loco destinate solutiõis: & hz iudex arbitriũ circa hmõi iter esse in Jctib? stricti iuris vt est mutuũ vt est stipulatio vbi alz nõ hẽret hinc est qõ actiões stricti iuris qb? adhiciẽ loc? & tps appellant arbitrarie: vt stati dicet gl. in actiõib? aũt bone fidei etiã si nõ sit dies vl' loc? adiect? ĩ solutiõe nihilomin? iudex hz latas abenas et ei? officiũ magis esuberat siue sit q̃titas siue spẽs ĩ obligatione. l. mora. ff. de vsur. l. q̃ collusionẽ. ff. de ac. empti. l. q; tãtũdẽ ff. de nego. gest. l. i actionib?. ff. de i lit. 3 iurãdo & hinc descẽdit qõ dolus dans cãm Jctui bone fidei efficit Jctũ ipo iure nullũ. l. elegãter. in ꝓn. ff. de dolo. & i. c. cũ dilecti. cũ ibi no. j. de emp. & vẽ. sec? est in cõtractib? stricti iuris vt. l. dolo. C. de iutili bus stipula. & dicũtur ꝓtract? bone fidei quia ex mera bona fide ĩtroducti sunt et enumerant iusti de ac. ff. actionuz. Jctus vero stricti iuris dicũtur illi qb? ỏ scõm strictã rõnẽ et subtilitatez iuris sustinẽt in qbus strictissima interꝑtatio est faciẽda & sunt oẽs illi q̃ nõ enumerant in. d. ff. actionũ sicut ẽ mutuũ & stipulatio & silẽs. ¶ Ubi certi cõditio. istud verũ si agat ex mutuo ad certũ vel. l. certi cõditio. in ꝓn. ff. si certũ petatur. secus si ad incertũ. q; tũc cõpetit actio incerti vl' actio ex stipulatu vt iusti. de ꝛbo ob. in ꝓn. et dic vt in l. certi cõditio. all'. & in. l. sed & si ne putas. ff. cũ inter. ff. de condi. iudi. ¶ Ubi et. l. in bone fidei sic q̃ colligetis ex hac glo. qõ interesse ꝓueniẽs ratione loci vel tpis in actionib? stricti iuris ꝓuenit arbitrio & officio iudicis: et iõ dicit hec actio arbitraria: põt etiã dici arbitraria q; ex quo debitor est in mora soluẽdi loco destinato potest vbilibet p creditorem cõuentri qõ intelligũt doct. vbilibet. i. vbi habet domiciliũ nõ in quolibet loco licet aliqui cõtradixerit in. l. vna. C. eo. et in. l. j. ff. de 4 hoc quod certo loco. ¶ Ad fi. gl. sic q̃ colligetis differentiaz inter actiones bone fidei & stricti iuris. quia in actionib? bone fidei ad interesse ꝓpter locum vel tẽpus agitur iure actionis in cõtractibus stricti iuris agitur officio iudicis. & hanc differẽtiã sequũtur doc. et est magni effectus: quia si interesse debeat iure actiõis etiã post sentẽtiã peti poterit secus si officio iudicis debeat vt. l. iiij. C. depositi ita dicatis. ¶ In glo. ij. ad fi. dic de hoc vt videbim? in glo. magna. j. eo. ¶ In gl. iij. ad fi. dic sentit notanter hec glo. qõ p cõuentionẽ solã factam inter partes extra iudiciũ fiat prorogatio iurisditiõis si modo talis sit iudex cui? iurisditio possit prorogari vt est ordinarius qõ põt procedere si sit talis iudex cuius iurisditio prorogatur q̃ habeat iurisditionẽ licet elidibilẽ per exceptiõ. c. inter monasterium. j. de re iudi. alias aũt ꝓ solã ꝓuentiõem iurisditio nõ posset prorogari. immo requirit qõ in ꝑtia iudicis ei? iurisditiõis se subhiciãt: vel in illũ ꝑtes cõsenseãt: vel alicui? fiat act? coraꝫ eo p quem actum videãtur partes in eum consentire. l. j. et. ij. ff. de iudicijs. l. ex receptis. ff. de iurisditione oĩm iudicũ. l. sed et si succeperit. ff. de iudicijs c. j. de iudicijs. c. inter monasteriuz. j. de re iudi. licet aliqui dicãt requiri litis contesta. per dicta z. l. j. cũ ibi no. de iudicijs. qõ põt procedi quãtum ad reuocationẽ irrationabilẽ reuocabiliter aũt ante lit. cõtes. bene põt fieri prorogatio iurisditionis vt voluit Jo. an. in spe. de foro cõpe. §. j. et habeẽ in. l. si cõuenit. ff. de iur. oĩm iudi. ¶ In glo. iij. ibi ego berẽgari? dicatis hec glo. simpliciter intellecta nõ loquitur perfecte: & ideo dicit Hostiẽ. qõ si ꝑtes cõuenerint coraꝫ iudice qõ ad omnẽ requisitionẽ aduersarij ipm excõicet qõ illa cõuentio nõ tenebit: q; forma est data a iurevt quis nõ debeat excõicari: nisi precedẽte legitima monitiõe et ex causa iusta vt ꝓpter cõtumaciam vt in. c. sacro. j. de sen. excõ. cui fortune & solẽnitati tãq̃ publice non possunt partes renũciare. c. si diligẽti. j. de foro compe. ꝛj. q̃stio. facit qõ voluit Inno. hic dicens. qõ si aliquis ꝓmiserit soluere aliquid. j. certum termi num: & si non soluerit consentit se excõicari qõ nõ ꝓpterea elapso termino nõ debebit excõicari ad reqstaz aduersarij: q; possibile est qõ tũc nõ erit ꝓtumax in termino: quia forte ipotẽs ad soluẽdũ in. c. edoardus. j. de solu. vnde excõicari nõ debet. etiam si ante terminũ fuisset potẽs & culpa sui in termino impotens effectus esset licet tunc teneatur actione ex ꝓtractu que differt cũ excõicato: non nisi ꝓpter cõtumaciã. et ideo intelligenda est dicta conuentio q̃ debeat excõicari seruata forma canonica nõ ex eo solo quod sit elapsus terminus et non facta solutio nec obstat si dicatur sententia excõmunicationis lata in aliquẽ si nõ soluerit. j. terminũ. videz & tm̃ possibile erit qõ non erit soluẽdũ aduenĩẽte tẽpore. q; respondet Inno. qõ cũ sentẽtia non cõtineat error exꝓssum in se valebit. vt in. c. j. j. de re iudi. q; iusta siue iniusta timẽda est. c. cũ medicinalis. j. de sen. excõ. in. vj. & tm̃ sine difficultate absolui debeat si appareat eũ in termino nõ posse soluere in. c. edoardus alleg. et in. c. ij. cuz ibi no. j. de testi. cogen. aliud aũt est in ꝓuẽtiõe ptiuz qui nõ ꝑt astrigere iudicez ꝑtermissa forma canonica. vt p3 ex precedẽtibus: & facit. l. nemo potest. ff. deleg. j. et ex prædictis patet cautelam esse quod iudex ab initio proferat sententiã excõmunicationis de consensu partium sub conditione si in termino non soluerit. naz tunc bene

Utrũ ꝓrogatio iurisditiõis possit fieri ex̄ iudiciũ. an ꝛo reqrat iudicis presentia.

Utrũ valeat cõuẽtio ptiũ q̃ debitor possit excõicari ad reqsitiõez aduersarij si. j. terminũ non soluerit.

tenebit sentētia excōcationis nec poterit appellari pēdente termino q: de consensu sīa lata fuit. ¶ Vbi.c.vltimo hec glo.pōt ꝓcedere ꝑm docto. si obligatio fiat coꝝ suo iudice.in cuius manib⁹ pōt suo bñficio renūciare vel etiā coꝝ alio de consensu tm̄ sui iudicis.alias secus in c.admonet.s̄.de renūcia. nisi forte suus iudex postea ratificet ꝑm d.meū.ar.in.c. cū directi.s̄.de elec. ¶ Ad fin.glo.et per cōsequens nō valuerunt sentētie ꝓpter defectum iurisditiōis ita dicatis. ¶ Inꝓcesse au finez. primo sentit glo. ꝙ vbi in eiusdem persona cōueniunt due potestates ordinaria ⁊ delegata attēditur in actu facto coram illo cui potestas fuerit electa adeo ꝙ non iuuabitur ex altera. et sic videtur hic glo.ꝓ dicto Hosti.ꝓtra Inno.in.c. cū ex offic.j.de prescriptis.⁊ dic vt ibi verūtamen ꝑm domi.meū.non ptz hic electā iurisditionē delegatā magis ꝙ ordinariam.nisi dicamus ideo electam ex quo actus sit ad instantiā impetrantis.Scōo principaliter sentit hec gl. ꝙ si respexissent partes iurisditionē ordinariā ꝙ valuissēt prorogatio et sic de potestate excōicandi et interdicēdi potest fieri prorogatio.Cuius cōtrarium videt velle. hic Joan. and.⁊ dubitant Inno. in.c.de causis s̄.eod. sed pro concordia harum opi.potestis dicere ꝙ aut fit prorogatio.in alios habētes potestatē excōmunicandi et valet prorogatio vt hic. aut nō haberet alias potestatez excommunicandi.tunc non valet prorogatio: vt in c.olim.lo quarto.s̄.de rescrip.⁊ not.in simili.in.l.j.ff.de iudi.Et per hec infertur ꝙ in spiritualibus potest fieri prorogatio in habētib⁹ iurisditionē spiritualiū consensu tamē iudicis sui.in.c.omnis.j. de peniten. ꝑm Hostien.ꝙ vltimū de consensu sui iudicis ꝓcedit in spiritualibus in.c.significati.j. de foro cōpet. in laicis autem nō reperit exp̄ssum cōsensum iudicis requiri in ꝓrogatiōe et inest spāle ī feudis.in.c.trāsmissa.j.de foro cōpe.et in.c.ceterū cū ibi not.per Inno.j.de iudicijs vñ laic⁹. ꝑm istam opi.ꝙ videt seq̄ domi.Jo. de imo. pōt ꝓrogare in spīalib⁹ iurisditionē alteri⁹ iudicis ꝙ mihi non placet. q: idē puto in laicꝫ ꝙ in clericis.in.c.ois.j.de penitē.et remis.Item ex p̄cedētib⁹ inferē ꝙ iurisditio iudicis causarū criminaliū non pōt ꝓrogari ad causas ciuiles vt.j. videbim⁹.in.l.solemnus.ſ.latrūculator.ff.de iudi. ¶ In gl. nulla ibi prorogatio.dic ꝙ prorogatio est extentio potestatꝫ ad aliā personam: vel rem et requirit potestatis sub esse tēpore prorogare q: ꝙ nō est prorogari non pōt in.c.ad disponendū.j.de dispo.impuberū et in.l.sed si manēte.ff. de precario ¶ Vbi triplex ꝯsensus requiritur dic scz agentꝫ conuenti et iudicē et sufficit ꝑm doct.etiā si ex pus facto cōsensus interuenerit.vt in.c.cum olim.s̄.eod.qui tex. ꝓbat etiā sufficere tantum cōsensum et est verū licz Inno.in.c.ḣ.j. de in integrū restitu.senserit oppo. et male. Et sic ex hac glos.notate primam speciē prorogatiōis scz de tēpore ad tēpus.que pōt fieri coram iudice delegato et in delegata iurisditione et ratio quare requirat cōsensus est.q: si esset error impediret prorogatio vt infra dicet hinc est ⁊ cōsensus prorogationis liber non coactus.nā violētia impedit iurisditionē prorogari et est casus specialis.in quo met⁹ ipedit actū ipso iure.l.ḣ. cū ibi not.ff.de iudicis licet alias met⁹ nō impediat ipso iure actōez sed veniat restituēdus q actionē ꝙ met⁹ cā.l.mulier.ff.ꝙ metus causa.ſ.si metu. ¶ Vbi arbiter ex cōpromisso dic ꝙ coꝝ arbitro nō pōt dici ꝓprie prorogatio iurisditionis: q: arbiter nullā hz iurisditionē.l.j.C.de arbi. a ¶ Vbi.l.si cū dies dic vt visuz est.in.c.significātib⁹.s̄. eod. vbi glo.etiā tāgit. ¶ Vbi.c.cū olim.sic ḡ colliget scdā speciē prorogationis scz de re ad rem.que ꝑm glo.requirit consensum iudicis ꝙ opi. videt reprehendere Bar. in.l.ij.ff.de iudicijs.et etiā buk. hic dicētes.ꝙ licz in prorogatiōe de tēpore ad tps requirat cōsensus iudicum tñ in prorogatione de re ad rē vel de psona ad psonaz nō est necessarius cōsensus iudicꝫ per dictam legē secūdā.ff.de iudicijs. et ratio differentie est. q: qñ iudex est datus ad tēpus finito tpe putat seu putare debet se nullā habere iurisditionē.⁊ iō cū ignoret substantiā iurisditionis et ipsam iurisditionē nimirū si impedit prorogatio. sec⁹ est in prorogatie.de re ad rē vel de psona ad psonā: q: ibi iudex bñ fit, se habere iurisditionē.lz ignoret q̄litatez.iō tūc bñ habet locū prorogatio iudice ignorāte ita intelligat.l.ḣ.ſ. sed iudex.ff. de iudicijs. ¶ Vbi. C.de iu.om.iudi.l.j. ex hac glo.colligit. tertia spēs prorogatiōis que fit de psona ad psonā.que qñ habeat locū infra dicā est:et quarta spēs prorogationis de loco ad locū ꝙ dicunt aliq̄ fieri nō posse q: iudex ⁊c.locū sue iurisditiōis est priuata psona et nullā habet iurisditionē.l.iij.ff.de offi.p̄si.et in.c.j.j.de p̄sti. lib.vj.⁊ in.l.fi.ff.de iur.om.iudic.⁊ ideo

6

7

In prorogatiōe de tēpore ad tēpus req̄rit cōsensus actoꝝ ⁊ rei et iudicis sec⁹ j alijs prorogatio. vt j.ple.i gl. ibi.c. cum olim.

a C.de arbi. Adde l.ait prō. ff. de reiudi.in prīcip. pape.

Eltrū possit prorogari iurisdictio de loco ad locū. vide hic ple.disputatū ē magna altercatio

Bar.in.l.j.ff.de iudicijs.dicit notāter qō de loco ad locū nō sue iurisditiōis nō pōt fieri prorogatio sed de loco ad locum sue iurisditionis bene potest fieri. nam licet iudex ordinari⁹ debeat sedere i loco maiorez.l.pe. ff.de iusti.⁊ iure tamē alibi cōsentiētibus partibus potest.l.si cū dies. ff.de arbitrijs et prede. in auigliania in quadam causa obtinui istud ⁊ sic vt videtis cōcludūt isti quod de loco ad locū nō potest fieri prorogatio: nisi ille locus sit de iurisditione.verūtamē cōmunis sentētia a qua in iudicando nō est recedendus tenet op.qō de loco ad locū etiā nō subditis sue iurisditionis possit fieri prorogatio.et est ratio q: licet iudex extra locum subdictuz sue iurisditioni sit priuat⁹ ⁊ nō habeat iurisditionē.verū est quātū ad exercitiū:q: non potest exercere habitu habet.tamē iurisditionē.l.j.cuz alibi no. per glo.ff.de iudicijs. et facit.l. quero.in p̄si.si diuisa est tutela.ff.de solu.⁊ hec sententia pla.quia si diceremꝰ vt dixit Bar. ad locū tm̄ sue iurisditiōi subiectū posse prorogari iurisditionē de iure canonico esset frustratoria prorogatio q: iure canonico in quolibet loco sue diocesis pōt episcopus firmare sua sedem m.c.cū episcopus de offi.ordi.lib.vj.⁊ ita tenet Ey. in.l.siquis ex cōsensu.C. de epi.audientia plus dices nō requiri cōsensus illi⁹ iudicis in cuius iurisditiōe est locus ad quez progat iurisditio:q: sufficit qō nō ꝺdicatur vt in.l.iniuriaruz.ſ. pe.ff.de iniurijs. qō dictuz Ey.ꝓcedit ꝑm Butri. si iudex sciat et non cōtradicat:quia videtur consentire ex quo potest prohibere et nō prohibet ar.in.c.penul.j.de re iudi.⁊ in.l.sepe.ff.eo.titu.vbi aūt iudex loci ignoret secus est scōm butrium:quia actum iurisdictionalē propria autoritate vnus iudex in alieno territorio exercere nō potest in.c. j.j.de offi. ordi.lib.vj.⁊ in.c. epm. x.q. ita intelligatur op.quoꝝdē dicētiū Jrium: nec ob.l.iniuriaruz.ſ.pe.all. q: loqtur in actu meri facti non iurisditionali. et per hoc dicunt doc.qō iudex vnius loci inter suos subdictos inuictos non potest etiaz cōsentiēte iudice alterius loci cognoscere et iurisditionales actus exercere cum sit priuatus. licet Hostien.et male cōtradixerit. et pro ista sentētia facit tex.in.c. j.et fi.j. de consti. Quīta species prorogationis est de casu ad casum et quando est data iurisditio sub certa conditione et reuocatur in dubium. vtruz añ aduentū conditionis possit fieri prorogatio iurisditionis ad aliuz casum q̄st comprehē

Quinta spēs prorogatiōis scz de casu ad casum.

sum in conditione. et cōiter determinat docto.quod non.q: añ aduentum conditionis iudex nullā habet iurisditionem nec habitu nec exercitio.l.sedez diē.ff.de verbo signi. ergo quod nō est prorogari non potest in.c.ad dissonēdum,all.nō obs. c.j.j.de appel.lib.vj.per quem Innocen. in.c.prudentiam.s̄.e. visum est tenere cōtrarium: quia ibi non est proprie prorogatio iurisditionis cuz loquitur in papa q̄ omni casu hz iurisditionē imo potiꝰ est cuiusdam exceptiōis obmissio.⁊ ita bene sentit ipse Innocen.in.c.de causis.s̄.eo. Sexta species prorogationis est de causa ad causam.et in isto dicūt doc. cōmuniter quod ad causam dissimilem non pōt fieri prorogatio iurisditiōis:sed ad similem bene et intelligo similitudinē in genere hic est quod iurisditio iudicis causarum criminalium non potest prorogari ad causam ciuilem nec ecōtra vt dicta l.solemꝰ.ſ. latrōculator all.et in.l.facta C.de testa.et ista sentētia pla. hic cardi. flo.tenere op.dicens quod iurisditio est genus.l.j.et.l.iperiū. ff.de iure.om.iudi. vnde omnes alias species cōplectitur q̄ ratio nō valet:quia licet iurisditio sit genus non sequit quod habēs vnaz speciē iurisditionis limitatez coartatam possit cognescere de alia specie separata et diuersa etiam ex prorogatiōe nō sequit ar. in.l.in agris.ff.de ac.re. do. Sed contra hanc determinationē dicet aliquis nam iudex causarum criminalium incidēter potest iudicare de ciuili.l.interdū.c.qui furē.ff.de furtis.et ibi bar.so.ibi loquit quando incidēter ⁊ non principaliter de causa ciuili cognoscit et multa ꝛcidenter permittuntur que nō ꝓmittuntur.c.j.cū ibi no.j. de ordi. cognitionū vel potestis dicere et melius quod.ſ. ꝺ furem loquitur in eo q̄ habebat vtrāq; iurisditionez nos autem loquimur in eo qui habet tm̄ vnam speciē⁊ aduertendū ꝑm doc.quod in omnib⁹ casibus in quib⁹ dicit fieri prorogatio posse procedit etiā prohibēte a proprio iudice nam de iure ꝓhibere non potest cuz prorogatio bñficio legati concedatur qō beneficium tolli non pōt ī.c. indultū. de reg iur.fallit in clericis ⁊ videbitis statim in fi.glo.item fallit in vasalis in feudatarijs q̄ dño prohibente in causa feudi iurisditionem alterius prorogare non possunt.c.ceterum.cum ibi no. per Inno.j.de iudi.l.imperialē.ſ.penul. et in glo.ordi. de prohi. feudi alienare per frēdericū.et sic ex omnibus precedētibus habentur sex species prorogatio

Sexta spēcies prorogatiōis. ſ. de causa ad causaz

a ¶ Prohibente. ista ē cōis doct. opi. ego tū cōtrariū tenui dū repetij.l.si cōuenerit ff. ō iurisdi. om. iu. et dic de hac q̄stione vt ibi plenꝰ scripsi.

nis iurisditionis: ¶Vbi.l.j.t.ij. in pn.et bene.quia prorogatio fit ex cõsensu et errãtis nullꝰ est cõsensus.l.ita fideiussores a accepero.ff.ỏ fideiuss. ¶Vbi ad alias restñ dic sic ergo colligetis differentiã inter ordinariã iurisditionẽ t delegatã. qꝛ iurisditio ordinaria ad alias psonas põt prorogari delegata nõ et rõnem differẽtie sentit glo.quia iudex delegatus nulli preest iurisditioni q̃ rõnes repehendũt doc.et maxime butri.hic quia fm eũ non posset etiã iurisditio delegata prorogari ad alias:et ideo meliorem rationem sentit butrius dicens: quod ideo iurisditio delegata prorogari non potest ad aliam personam:qꝛ iurisditio delegata est odiosa.et per eam detrahitur iurisditioni ordinarie: ideo stricte est interpretanda in c.dispendia cum ibi no.per glo.j. de rescriptis lib. vj.q̃ ratio eodem morbo laborat qõ precedens.h.d. Jo.de imola.sequitur quia si eẽt bona ratio sequeretur qõ nec de re ad rem: nec de tempore ad tempus non posset prorogari delegata iurisditio:ideo meliorem puto rationes esse hãc videlicet quia prorogatio de persona ad personam dr̃ magna prorogatio t ideo nõ ita de facili est extendẽda sicut illa de re ad rem et alia ar.in.l.si ita stipulatus.§.grisogonꝰ in fi.ff.de verbo obli. nec ob.c.j.ẽ.eo.videt iurisditionem delegatam ad alium prorogari:quia respõdeo quod illa prorogatio fit iuris dispositiõe in necessariã consequentiã ne turbetur iurisditio delegata:: ita etiã intelligatur c.prudentiã.§.porro.ẽ.eo.t.c.j.j.de alie. iudi.mutãdi causa sciẽtie. ¶Vbi per consensuꝫ ptiũ sic ergo ex hoc glo.colligatis quod iurisditio prorogata est iurisditio delegata quã op. sequuntur doc.et mihi pla.si modo prima iurisditio erat delegata:ſ si pria iurisditio erat ordinaria tũc iurisditio inprorogata est ordinaria:naꝫ est iurisditio accessoria t sequi dꝫ naturã sui principalis vt in regula accessoꝛuꝫ de re.iur.nec ob. nunc qõ a lege confirmet quia illa confirmatio soluꝫ confirmat in esse precedenti non ob.nunc.l.episcopale cuꝫ sua añt. C.de epi.audi. quia illa corrigitur et dic vt ibi: sed circa hec queruit doc. numquid a sñia lata per iudiceꝫ ex iurisditione prorogata possint partes appellare t videtur ꝙ nõ tanq̃ ex consensu eorum esset lata.l.si conuenit.ff.de re iudi.t.l.iij.§.si ex conuentione. ff.co. titu. tamen in contrariuꝫ determinat cõmunis sententia et recte.quia licet partes consenserint in iudiceꝫ non ꝓpterea consenserunt in eius sñia si sit iniqua ar. in.l.ij.§.Falsus.ff.rem ra.haberi. t in.l. ex consensu.ff.de appella.facit.l. pomp. scribit si negociũ. ff. de negocijs ges.ita dicatis. ¶Ad fi.glo. sic ergo ex hac glo. colligatis differentiã dup.inter laicũ et clericum. Prima est quod clerici etiam cum consensu sui episcopi iurisditionem iudicis laici prorogare non possunt. c. si diligenti.j. de foro compe. et est ratio qꝛ a iure est prohibita prorogatio.et laicus est penitus in capax iurisditionis in clecos hinc est quod de causa ecclesiastica pertinente ad cognitionem iudicis ecclesiastici t marie si sit causa specialis nec per viam prorogate iurisditionis: nec incidẽter potest cognoscere in.c.tuaꝫ.j. de ordi. cognitio.l.citia. cum ibi no. ff. so.matrimo.econtra autẽ iudex ecclesiasticus et sua iurisditio bene potest prorogari per laicum in causa mere temporali et de ea poterit iudex ecclesiasticus cogĩscere virtute prorogate iurisditionis sicut et inciděter potest.c.de prudẽtia.j. de do. inter virum et vxorem magnam vsurpationeꝫ feret ecclesia tẽ.et ratio differentie.quia iudex ecclesiasticus est bene capax iurisditionis temporalis et habitu bene habet iurisditionem.c. nouit.j.de iudicijs: Secundo principaliter voluit glo.quod clericus iurisditionẽ alteriꝰ iudicis sine consensu episcopi sui non potest prorogare. et ista est secunda specialitas rationem dic vt in.c.significati.hic alleg.

1 Minoꝛ.xxv.annis ab inferioꝛe principis delegari non potest.
2 Consensus partium aliquando facit iudicem eis qui alias non esset.
3 Casus in quo requiritur quod etas sit pfecta.
4 Delegatus a principe potest esse minoꝛ xviij.annis.
5 Differentia inter iudicem delegatum t arbitrum.

Utrum iurisditio prorogata sit delegata vl ordinaria. 9

Utrũ a sẽtẽtia p iudiceꝫ lata ex iurisditione prorogata possint partes appellare

10

a ¶Ita fi a declusoꝛe Adde notabiliter q all'.est.l. ſiqs posti

Rõ quare iurisditio delegata de pſona ad pſonaꝫ nõ potest prorogari.

Cum viceſimum. Diuiditur in duas partes. Prio ponit vnuꝫ dictum. Secundo aliud dictum. et intererit exceptiõi ibi secunda ceterum. Casus hic. maioꝛ.xx.annis a quocunq̃ potest delegari idem si sit minoꝛ dum modo sit maioꝛ.xviij.annis. et de partiuꝫ consensu delegetur.princeps autẽ etiã minoꝛem eta-

te potest subdelegare.h.d.ratio dubitãdi:quia minoꝛ.xxv.annis. non videt habere sanũ intellectum:ideo ipsis cõpetit restitutio in.c.j.j.de in integrum reſ. ratio dubitãdi:qꝛ incipit tunc recta discretio in maioꝛib?.xx. Ho. primo a cõtrario sensu qõ minoꝛ.xxv.annis ab iferioꝛe pncipis delegari non potest. Scõo no.quod cõsensus partiũ aliquãdo eũ facit iudicẽ q̃ alias non esset vidistis in.c.papa precc. in simili. Vltimo no.hic casum in quo requiritur etas pfecta et tẽpus impletum nec sufficit qõ tẽpus sit ceptũ licet aliquãdo secus vel.l.iij.§.minoꝛũ.cũ ibi no.ff.de minoꝛib? et videbim? aliq̃d infra. ¶In gl.peregeris.ad fi.sic ꝯ ex hac glo.colligatis so.ad ẜriũ et notabilẽ distinctionẽ quia aut loquimur in fauoꝛabilib? tunc ann? incept? habeẽ ꝓ cõpleto ita loquũ tur ẜria aut loquimur in odiosis vt est de legatio tunc annus incept? iõnõ habetur ꝓ impleto.imo req̃rit impleri.t dicit cardinalis fm archi.qõ repletũ ann? vel tempus dꝫ esse impletũ:qꝛ quotiẽs loquimur de tempore intelligit de impleto et si alibi cõtrariũ reperiat illud erit speciale et si recte aduertatur reperietur ratio specialitatis ibidem.l.iij.§. minoꝛẽ.ff.de minoꝛib?. et hec sentẽtia pla. verũ tamẽ illud qõ sentit gl.qõ est itroductũ ꝓpter discretionem q̃si sensit quẽ non esse ita discretum ante vltimã diẽ.xx.anni sicut post qõ nõ pla.qꝛ in dilatione ita modici tpis quem effici discretũ si antea nõ erat vñ forte non ip̃robabiliter dixit do. Jo. de imola.istud eẽ de arbitrijs t satis pla. ¶In gl.fi.ibi.§.eãdẽ eta.sic ꝯ ex hac gl. colligatis aliquas personas,phibitas ab officio iudicãdi ꝓpter defectũ discretionis et impedimentũ facti naturale: t aduertendũ fꝫ Jo.de lig.qõ hmõi pſone de quib? hic in pn.gl.remouenk t a pncipali t a cognitione cuiuscũq̃ articuli ita qõ p:otinus sunt inhabiles:ideo si hmõi impedimenta ẜtalẽ iudicẽ opponãtur ipsi nõ sunt iudices imo remittitur ad superioꝛẽ.l.cũ pretoꝛ. hic all'. ¶Vbi i d.§.nõ añt notanda est hec gl.ꝙ hmõi pſone nõ p:ohibẽtur ꝓpter viciũ nature:sed iuris dispositione. t iõ fm Jo.de lig. cũ hmõi persone nõ p:ohibeank ꝓpter defectum discretionis si opponik exceptio coram eis ipsi nec de hmõi exceptõe cognoscẽt: ita etiã sentit Jnno.dicẽs qõ nõ certe pñciabũt se eẽ infames: ſ solũ nõ posse esse iudices in.c.cũ sup.ẽ. e.t.c. signi.ẽ.e.idẽ etiã si impedimentũ ex defectu rescripti surgat vt qꝛ dicak rescriptum falsuꝫ:quia delegatus cognoscet de hmõi vicio vidistis in.c.super litteris.ẽ.de rescrip.idem etiã vbi dubitatur de iurisditione.l. siqs ex aliena.ff. de iudicijs. nisi vbi opponitur de suspitione:quia de suspitiõe nõ cognoscit iudex sed itur ad arbitros vt vidistis in.c.suspitiõis.ẽ.eo. ¶Vbi hec decretalis. sic ergo ex hac glosa colligatis quod delegatus a principe potest etiam esse maioꝛ.xviij.annis quod verum si pnceps scienter deleget quendam impuberum:vel etiam faciat ordinariuꝫ sciẽs illum esse minoꝛem nam in dubio nisi appareat de certa scientia principis non videtur velle papa talibus minoꝛibus cõmittere iurisditionemꝫ vt in dicta.l.quidã consulebãt hic all'.et quod dicitur de pubere quod ex certa sciẽtia principis possit esse iudex. idem est in pupillo prepositio a principe alicui iurisditioni vel dignitati quo casu secundum Joan.de lig. dicitur esse habita iurisditio penes pupillum. licet exercitium transeat apud administratoꝛem pupilli in.c. grandi.j. de suple. negli. prelato.libꝛo. vj.et quod dicitur in principe qui possit pupillum iudicem facere.idem est etiam secundus Joan.de lig. in ciuitate que potest trãsferre iurisditionem in vnum pupillum. dum modo per viam constitutionis illud faciat vel statuti ar.eius quod dicitur in alienatione in.l. prohibere.§. plane.cuꝫ ibi no.per Bar.ff.quod vi aut clam.t aduertendum ẽ singulare verbũ Jnno.in dicto.c.grãdi.quod licet regulariter administratoꝛes pupillorum donatiões tãq̃ dilapidatoꝛes facere non possint. tamen si sint tutoꝛes illustrium regum ducum poterunt aliquid modici dare. ¶Vbi vt hic dicit in principio sic ergo indistincte sentit glo. minoꝛes. xxv. annis maioꝛem tamen.xx.posse iudicem delegari a quocunq̃ dicit tñ Hosti.notãter qõ lꝫ hmõi persone possint delegari tñ inuiti ꝓpelli nõ pñt suscipere delegatiõem nisi demũ cum maioꝛ. fuerint. xxv.l. actus de a duo diuersoꝛum iudicum. et.l. numerum. §. iudicanduꝫ.ff.de nume.t ho.immo quod plus est scõm eum: licet minoꝛes. xxv. annis maioꝛes viginti acceptauerint de legationem cogi non possunt iudicare que opinio reꝓbatur per Jnnocentiũ per l.cum.l.ff.de arbi.illud tamẽ verum est quod licet possit quando acceptauerint:nihilominus remedio in integrum restitutionis si ledantur possunt se eximere a necessitate iudicandi: ita põt seruari op. Hosti.et poterit eẽ qõ nõ ledenk

superstes ipsuꝫ releuauerit ab offi dãno ¶ Ibi decem ꝛ octo ãnis. dic qđ ista opi. et intellectꝰ approbatur. a doct. per istũ tex. et per dictã. l. quidã cõsulebant hic alleg. Maꝫ si verũ esset ꝙ cõsensu partiũ minores. xviij. annis possent exercere officiũ iudicãdi nõ esset differẽtia iter minores. xviij. et maiores ꝙ tamen differẽtiã facit iste text. ¶ Ad fi. glo. ex hac glo. colligitur differẽtia inter iudicẽ delegatum et arbitros et duas rationes differentie cũ quibus videntur trãsire doct. ex quibus infertur secus esse in arbitratore assumpto de iure. ꝛ de facto qui qdẽ etiam minore. xviij. annis ex cõsensu partium potest arbitrari qꝛ prouisum est. de remedio aduersus sinias. in. c. qntauall. j. de iureiurãdo in. l. si societatis in. §. arbitroꝝ. ff. pro socio. satis tamen dubitaui quare non sit idez in arbitro quod in iudice cũ arbitria ad instar iudiciorũ redacta sint. l. j. ff. de arbi. et cõsiderabitis qꝛ nesciui reperire vnã bonã rationez et doct. nihil dicunt.

1 ☞ Impedimentum alterius ex iudicibus delegatis non consolidat iurisditionem in ceteros.
2 Jurisditio delegata ꝛ potestas arbitrorum regulantur.

Ano delegatorũ diuiditur in duas. Primo dictũ. Scõo exceptio. ibi. scõa nisi aliud Casus hꝛe. potestas plurium delegatorũ vel arbitroꝝ simpliciter delegatoꝝ expirat ꝙ mortẽ alterius. h. d. ꝛ est talis notabilis. Ratio dubitãdi qꝛ videbaꝫ semper subintelligi in compromisso vel in legatis clausula. ſ. ꝛ rõnẽ dubitandi ponit glo. qꝛ qñ simpliciter sunt plures dati ꝛc. ¶ Nota primo bonũ argumentũ de iurisditione iudicis ad iurisditionẽ arbitroꝝ. qđ argumẽ. iõ semp procedit vt vidistis in. c. precedẽti. in gl. fi. in fine. ¶ Nota scõo ꝙ propter impedimẽtũ alterius ex iudicibus delegatꝰ simpliciter vel alterius ex arbitris non ꝓsoli
2 daꝫ iurisditio in ceteros ¶ Ultimo not. in fi. qđ iurisditio delegata et potestas arbitroꝝ regulanꝫ ex forma delegatõis et cõpromissi. ¶ In glo. j. abi si citatꝰ dic nec expectaꝫ restitutio. nec etiã suspẽditur iurisditio donec restituaꝫ qꝛ cũ restitutio ꝙ solũ principẽ ad famã fieri possit l. j. §. de qua. ff. de postu. reputaꝫ quodãmodo restitutio impossibilis. qꝛ ea q̃ dependẽt ex sola voluntate principis reputantur ipossibilia. l. apud iulia. §. fin. ff. deleg. j. ¶ Ibi in solidũ. cũ ministerio locata est glo. cũ sub infert vt iudicare possit q̃si sentiat. qđ vnusq̃sq; ex delegatis simplr̃ ꝯ iurisditionẽ insolidũ habitu. ſ. oino quãtũ ad exercitiũ. ¶ Ibi duo ex tribꝰ sic ergo ex hac glo. vos colligetis. qđ quomodocñq; alter ex delegẽtis vel arbitris simplr̃ datis vel electꝰ impediatur et remoueaꝫ ab officio et ptãte indicãdi qđ impediꝫ etiã iurisditio ceteroꝝ et rõnez sentit glo. vña. Idẽ etiã putarẽ si alter ex delegatꝰ vel arbitris simpliciter cõstitutus nolit intereſſe ꝓ eandẽ rationẽ ſ. in illo casu hodie puisum fuerit per. l. ij. de ar. libꝛ. vj. et dic vt ibi. Et hic dicit hic q̃ colligetis duos casus in qb⁹ nõ expirat iurisditio delegata ꝓ mortez vel impedimẽtꝰ alterꝰ. Primꝰ casus ẽ. q̃si est clausula. qđ si nõ oẽs. Scõs casus est. qñ subdelegauit alter et iã cepta est iurisditio. Tertiꝰ est. qñ ẽ apposita clausula vos vel alter vr̃m: vt. c. cũ plures. j. eo. tit. lib. vj. Quartꝰ est. qñ sub noie diuitatꝰ est facta delegatoꝛ: vt in. c. qñ abbas. s̃. de offi. deleg. et dubitãt docto. qđ in excõicato pone qđ alter ex iudicibus sit excõicatus et breuiter cõis sinia est ꝙ nõ expiret iurisditio. sed suspendaꝫ donec ille excõicatus absolutꝰ fuerit in. c. ſ. cũ ibi notaꝫ. s̃. eo. ¶ Ibi. l. sicuti ꝛ hic. glo. bene dicit ꝛ in dubio intelligiꝫ esse semp actũ vt vnus non iudicet sine alio vt in iurib⁹ hic alleg. ¶ Ibi raynardus in princi. glo. bene dicit et ratio est qꝛ vt dixi in ꝓcedentibus arbitria ex compromisso et facto partiũ regulanꝫ. ¶ Ibi sit expressum ex hac glo. colligiꝫ intellectꝰ ad versic. nisi aliud et iste intellectus est verus et colligatis qđ operet clausula: qđ si non omnes sed circa hec dubitant doct. Pone duobus iudicibus delegatꝰ cũ clausula ambo citati et post citationẽ vnus ex ipsis moritur et superstes solus ꝓtute clausule vult ꝓcedere nunqd habebit iterũ citare de nouo cõis sinia videtur tenere. qđ sic per. l. et post edictũ. ff. de iudicis et facit. c. cõsuluit cũ ibi no. s̃. e. et ista opi. est satis honesta. qꝛ ex quo iurisditio in alteriũ. tm̃ est cõsolidata videt esse nouus iudex. Mã nouꝰ iudex succesſoꝛ dz semp citare. ¶ Ibi seruaꝫ dic qđ iõ dicit glosa. quãtũ ad hoc qꝛ lz iudicis delegati et arbiter quantũ ad istum casum equiparenꝫ cũ in alijs differant.

Questio notabilis

Questio.

¶ Ad fi. glo. dic et vir̃ est in dicto. c. significauit. hic alleg. et habeꝫ plene in regula qui in ius. de reg. iur. et ibi. j. as. sed nunqd hec decretalis ꝓcedat in pluribus ordinarijs ita ꝙ specialiter sit impeditus alter possit ꝓcedere. dicñt doc. qđ nõ ꝓcedit in ordinarijs. qꝛ ibi ordinarij ꝓpter impedimentũ alterius nõ impediuntur. l. j. ff. de offi. ꝓconsul. aliquãdo etiam statur maiori parti si sint plures et sententie in. c. j. j. de his que fiunt a maiori parte cap. In pluribus autẽ executoribus vltimarũ volũtatũ. dic vt hodie habetur in. c. ij. de testi. lib. vj. in pluribus ꝓcuratoribꝰ. dic vt habeꝫ. in. c. si duo. j. de procura. libꝛo. vj.

1 ☞ Intentio principalis delegãtis est prouidere decisioni causarũ.
2 Delegatus principis a iure recipit potestatẽ subdelegandi.
3 Papa in dubijs non videtur velle iuri derogare.
4 Consensus partium non potest tollere priuilegium iuris competens delegato apostolico.
5 Delegatus cum clausula preelectionis põt subdelegare.
6 Industria videꝫ electa quãdo personaliter aliquid cõmittitur.
7 Ministrales quibus nudum ministeriũ commissum est non possunt alteri committere.
8 Episcopus regulariter in omnibꝰ casibus dispensat.

a ¶ Quoniam. Adde ꝓ declaratione huiꝰ c. Pet. de anch. i. c. j. de offi. deleg. in. vj. et que ibi dẽ addidi

Quoniam diuidit in q̃ttuor ptes principales. ibi. quod quattuor dicta principalia põit. ibi scõa idẽ quoq;. ibi. tertia is autẽ. ibi. quarta ceterũ. Casus hꝛe. delegatus pape subdelegare põt lz sit datus ex officio vel cũ clausula qđ si non oẽs ꝛc. Idem etiã si cõmittaꝫ principaliter negotiũ exequendũ et consensus partium interuenerit fallit in duobus casibus. scus si nudũ ministeriũ sit cõmissum. h. d. Ratio dubitãdi in primo casu qꝛ electio facta ex officio per principẽ videbaꝫ cõsiderasse industriã persone. Ratio determinãdi ponit in principio tex. rõ dubitãdi in vſi. idẽ. qꝛ videt clausula hic posita que operet cũ iudicis sine eꝰ posse ꝓcedere. ¶ Nota primo ꝙ principalis intẽ-
1 tio delegantis est Puidere decisioni causarũ ꝛ nõ ꝓsonis qbus causam cõmittit. Ideo tota die hanc decretalẽ alleg. qđ nõ ꝟbis sed rebus. ll. imponũtur. l. ij. i fi. C. cõia deleg. l. fi. C. de viur. ¶ Nota scõo
2 delegatũ principis a iure recipe potestatẽ subdelegãdi vidistis in. c. pastoralꝭ. p̃in. s̃. e. ¶ Tertio not. ꝙ delegatio facta ex officio vel de cõsensu partiu nõ impedit potestatẽ subdelegãdi. Not. in ꝟsicu. idẽ quoq; ꝙ clausula preelectionis posita in delegatis nõ impedit subdelegatũ fieri ꝓ elect. Not. in ꝟsic. ijs autẽ. qđ ille cui est facta delegatio ꝓsonaliꝛ inspecta. industria ꝓsone nõ potest alij subdelegare nisi cõsensu partiũ. Not. in versi. ꝓter quã qđ inquisitores ꝓsonaliter ꝓstituti electa industria ꝓsone etiam de cõsensu partiũ nõ possunt subdelegare. Nota in versi. ceterũ qđ ea que sunt nudi ministerij alicui cõmissa nõ possiunt per ipm̃ nudum ministrũ subdelegari ista est cõclusio finaꝭ huius decretal. ¶ In glo. ꝑma ibi pastoralis sic ergo colligetis rationẽ princi. dicte pñtis decratalis. et cũ hac
3 ratione qꝛ est ratio aplica trãseunt doct. ꝛ huius rõnis est ratio iudicio meo qꝛ in dubie papa non ꝛ vr̃ iuri velle derogare Exq̃ inferovnũ est notabile qđ delegatꝰ ex offõ vel cõmissariꝰ electꝰ nõ vr̃ electꝰ ꝓpter industriã ꝓsone quin possit alteri subdelegare. ita ꝓbat tex. et etiam glo. ¶ Ad fi. glo. dic quod hãc opi. sequũtur
4 doct. et maxime. Johã. de lig. ea ratiõe qꝛ cõsensus partiũ nõ põt tollere priuilegiũ iuris cõpetẽs delegato apostolico poterunt tñ partes ſm Hostiẽ. subdelegatũ ꝓ delegatũ eoꝝ cõsensu recusare ꝙ verũ intellige ſm Jo. de lig. ſi iusta cã et legitima cã recusationis inter uenerit q̃ requirit de iure canonico. vt in. c. suspi. s̃. eod. alias autem sola delegatio facta per delegatũ principis nõ est sufficiens cã recusatiõis siue suspitiõis ad recusandum subdelegatũ. qꝛ fit iure pmittente ideo nõ est sufficiẽs cã. vt in dicto. c. pastoralis. s̃. ea. qꝛ ꝙ fit lege pmittẽte non mereꝫ penã. l. gracus. C. de adult. ¶ In glo. penul. scõa ad fi. dic duo sentit notabiliter ista glo. primũ est qđ delegatꝰ cũ
5 clausula ꝑelectionis põt subdelegare et sic preelectio nõ arguit industriã ꝓsone qđ prima frõte mihi visuꝫ fuit mirabile cũ nulla alia rõne ꝑelectio facta fuerit: nisi qꝛ papa voluit illũ ꝑelectũ intereſſe. ꝙ solet fieri cõiter qñ prelati ecclĩarum cum inferioribus delegant sed potestis dicere sustinẽtes textũ nr̃m. qđ auctori-

tas dignitat⁊. bene videtur electa nō au
tē industria psone et intelligiť quod vel
per se vel per subdelegatū suū possit vel
debeat interesse. Scō sentit hec glo. ꝙ
mortuo epō prelecto suspendiť iurisdi-
tio ceteroꝝ donec alius substituat in di-
gnitate qō verū intelligit cōiter docto.
qñ delegatio preelecti est facta sub noie
dignitatis. secus si sub noie ꝓprio perso
ne fuerit facta delegatio. nā talis dele-
gatio preelecti facta sub noie ꝓprio pso
ne non transit ad successores nec rema-
net in suspēso. imo statiz expirat: vt in. c.
6 qñ abbas. ⁊ ibi vidistis. s̄. eo. ¶ In glo.
personaliter ibi si vero talis. sic ergo ex
hac glo. colligatis quod quando perso-
a naliter aliqd committitur videtur ele-
cta industria psone et dicitur committi
psonal'r qñ actus mandat ꝑ ꝓpriā pso-
nam exerceri. ita vt ꝓpꝛijs manibus fa-
ciat et ideo nō pōt alteri delegari. fallit
autē istud vt hic videtis qñ negotiū cō-
missuz respicit partes et ptes cōsenserit
alteri subdelegare qz fauoꝛi suo pñt re-
nūciere. c. apostolicā. ⁊. de regula. qō est
verū ſm doct. qñ mere et pure tñ respi-
cit priuatā utilitatez vt hic secus autem
si actus respiceret publicā utilitatez: qz
tūc consensus partiū nihil oparet in ꝟſi.
ꝑterꝙ. ⁊. eo. Sed circa hec dubitāt doct.
nunqd si cōmittat sub noie dignitatis
cōtēplata industria dignitatis trāsibit
cōmissio ad successorē in dignitate ⁊ bre
uiter quicqd duxerit Inno. dic qō sic: vt
in. c. qñ abbas. s̄. e. nisi ex cōiecturꝫ pos
sit apparere esse electū industria digni-
tatis. ¶ Ibi. l. vltima dic qō qñ prohibi-
tio simpliciter respicit psonā qō tūc suc-
cedit regula ꝙ quis per seipm facere nō
pōt nec etiā per aliū secus si in diuiduo
consideret psona de quo dic vt in regula
qui per aliū a de reg. iur. qz est via bo
cardica. ¶ Ad fi. glo. sic ergo ex hac glo.
colligatis qō in aliqbus casib⁹ hic enu-
meratis nō pōt delegatus apl'ic⁹ alij cō-
mittere etiā de cōsensu partiū et ratio-
nem vidistis in precedentib⁹. qz ista res-
piciunt publicā utilitatez cui⁹ gra dicit
Hostiē. qō aut cōmittiť nudū et purū mi
nisteriū vt est qñ post oēm cognitionem
cōmittiť excōicatio vt est qñ post oēm co
gnitionē cōmittiť dispēsatio ⁊ hmōi sub
delegari nō possūt in. ſ. ceterū. ⁊. eo. licet
istis aliqualr coertio cōcedat. c. ex lris.
s̄. eo. aut cōmittiť etiā iurisditio tūc aut
est electa industria psone. ⁊ non pōt sub-
delegari nisi de cōsensu partiū et nisi sit
tale quod respiciat publicam utilitatez
quo casu partiū cōsensus nihil operatur
ita cōcludit Hosti. ¶ In glo. inqsitionez
ad fi. sic. ergo glo. extrema cōclione con-
cludit ꝙ hic in ꝟſi. ꝑterꝙ. indistincte nō
possit alij subdelegari inquisitio ⁊ banc
opi. sequunť cōiter doct. et pōt esse rō qz
ls ad partiū petitionē sēp ista cōmissio
facta fuerit. tñ principaliter respiciunt
publicā utilitatez et vr esse electa indu-
stria psone ꝓpter arduitat⁊ negocij quē-
admodū si cōmitteret cā heredum vni
magistro in theologia. nā ex natura rei
videbiť electa industria psone. Et vtrū
videatur electa industria psone vel non
relinquiť arbitrio iudicātis in. c. cū his
cui. ⁊. eo. lib. vj. et p hec colligatis sol. ad
c. venerabilis. s̄. e. qz non loqtur qñ erat
electa industria psone sicut hic vel pōt
fieri differētia iter pura vel mera exce-
cutio facti. vt in. c. fi. ⁊. eo. ¶ In glo. com
7 missum ad fi. sic ergo colligat⁊ qō isti mi
nistrales qb⁹ circa nudū ministeriū ꝓmis
sum est non possunt alteri cōmittere ꝙ se
quitur Butri. dicēs qō siue fateamur ha
bere iurisditionē siue non in distincte ex
quo ministeriū cōmissum est subdelega-
re nō possunt per istū textū. qui simplici
ter loquiť qō est verum quātū ad totalē
ministeri⁊ cōmissionē. secus autē quantū
ad particulare et merū factuz annexum
ministerio. qz illud bene posset cōmitte-
re in. c. ex litteris. cū ibi not. s̄. eo. et in. c.
ħ. ⁊. de dolo et cōtu. quemadmodum dicit
Butri. in ministeriis extraiudicialib⁹ ali
cui cōmissis vt esset portandi ligna. nam
hmōi bn̄ per aliū fieri possunt ꝑ regulā
qui per alīm et hec ꝓcedūt in ministeriis
cōpetentib⁹ ex iurisditione aliena. sec⁹
in ministeriis cōpetētib⁹ ex iurisditiōe
ꝓpria. qz hmōi ministeria etiam iurisdi-
tionalia et spūalia possunt alteri delega
ri. Illud tñ qō sentit gl. qō isti ministra-
les possunt excōicare ꝓcedit ſm plures
doct. qñ in cōmissione est clausula ita qō
ꝓtradictoꝛes ꝛc. alſ aūt isti ministrales
nō possent excōicare. nec obst. c. ⁊. s̄. e. qz
ibi loquiť qñ erat cōmissa iurisditio hic
ſo qñ erat cōmissum nudū ministeriū et
aduentēdū ꝑ intelligētia ꝙ ꝟſi. cet ex vt
dici loqť qñ post oīmodā cognitionē cō-
mittunť ista ministeria alſ autē si cogni
tio nō ꝓcessisset nō eēt nudi ministerij: ſz
esset iudex delegati q deberet cogſcere
de cauſ. ¶ Ad fi. glo. dic de hoc. vt ibi hr̄
et in summa. l. dist. et in. c. minor. et dicit
8 glo. ordina. in. c. virgines. xxvij. q. qō ep̄s
regulariter ī oib⁹ casib⁹ possit dispēsare
Nisi ī casib⁹ ī qb⁹ spāl'r reperiať ꝓhibit⁹.

Rubrica de officio delegati.

Pro euidentia huius tituli prauitatis
tres esse spēs legatoꝝ. nam quidē sunt
legati nati. i. nati cū iurisditiōe legatōis
vt qñ dignitas ex priuilegio aplico: hz
priuilegium legatiōis vt est in archiepō
cātuarenſ. de quo in. c. j. eo. alij ꝓ et se-
cūdo dicunť legati de latere et isti sunt
cardinales missi ad officia legationum.
et isti habent maiorem iurisditionē ce-
teris alijs legatis vt in. c. qō trāsla. ⁊. eo.
Tertio ꝓ sunt legati nō de latere. ſz alij
prelati missi ꝑ sede apostolica ad officia
legationuz vt sunt epi abbatis ꝛc. et isti
nō habent tantum potestatē. verūtamē
hij oēs legati dicūť hr̄e iurisditionē or
dinariam ⁊ maiorē in prouincia in qua
exercent officiū legatum ꝙ habeant ce-
teri ordinarij. vt in cap. i. ⁊. eod. libro. vj.
et videbitis statim in capi. primo.

1 Jurisditio duplex in eadez persona
cōcurrere potest.
2 Metropolitanus causas suffraganei au
dire non debet.
3 Legatus apostolic⁹ indistincte adiri po
test per viam querele omissis medijs.
4 Legati de latere non possunt deponere
episcopos sue iurisditioni subiectos.
5 Legatorum de latere sunt due species.
6 Differentia inter legatos de latere et
alios.

Cum non ignorετis diuiditur in duas. Primo pre-
mittit dictuz in gene
re. Scō ex illo post-
ea ꝓcludit. ibi scōa sa
ne licz ꝛc. Casus bre. legat⁹ pape etiaz ꝑ
simpliciť q̄relā adiri pōt. h. d. Ratio du-
bitandi qz videbat qō archiepūs nō pos-
set adiri nisi ꝑ viā appella. in. ca. roma-
na. ⁊. de foro cōpe. lib. vj. Ratio determi-
nādi qz archiepūs cant. non tm̄ est metro
politan⁹ sed etiā fungebat officio lega-
tionis. et ratio rōnis est in ꝟſic. sicut ꝛc.
1 ¶ Not. ꝙ in eiusdē psona pōt cōcurrere
duplex iurisditio diuerse q̄litatis ⁊ natu
2 re. scz iurisditio legati ꝛc. ¶ Scō nota
metropolitanū nō ōbere audire causas
suffraganei sui nisi ꝙ appellationē deffe
rantur ad eū. ¶ Nota ꝙ legatus apostō-
licus in puincia ꝙ regit ꝓ oibus causis
pōt adiri principalr ꝙ viam querimonie
Nota in fi. legat⁹ aplicus puinci ꝙ re-
git visis principijs obtinere quoad gene-
ralē iurisditionē et ista est differētia in-
ter legatos aplicos. ¶ In glo. prima ī fi.
glo. bene dicit qz archiepūs principaliter
cognoscere pōt de causis subditoꝝ suoꝝ
mouēdis ꝑ ipsos suffraganeos iure me
tropolitico et hoc ꝙ hāc gl. et tex. alleg.
in ead. Ex qua glo. infert Bur. ꝙ ls vn⁹
testis in facto deponat plus ꝙ alius qō
non ꝓpterea dicet Bius ꝓmo nisi alter
ꝓtradicat nec est incōuenēs qō dictum
vn⁹ testis suppleat ꝙ dictū alteri⁹. et sic
qō ambo concordētur in. c. cū tu. ⁊. de te-
sti. Aduertendū tñ iudicio meo qō in eo
qō addiť ꝙ vnum testē alteri nisi habeat
cōtest. non crediť qz reputat singularis
in dicto suo in. c. ls vniuersis. ⁊. de testi.
et. l. iuris iurādi. C. de testi. ¶ In glos. ij.
3 supra pōt cognoscere sic ꝑ colligitis qō
legatus aplicus indistincte adiri potest
per viam querele obmissis medijs et
alijs iudicib⁹ ordinarijs quod procedit
secūdū Johan. torto. in legato nato qui
nascit cū priuilegio legatōis vt qñ cū iu
risditiōe ordinaria hz legat⁹ priuilegiū
legationis vt in isto archiepō cant. et est
ratio qz nisi ꝑ viā querele adiri posset hu
iusmōi legat⁹ fruſtratoria eēt iurisditio
legata. et nihil adderet potestati ordina
rie. nā ex iure ordinario ⁊ metropolitico
pt adiri ꝑ viā appellatōis. alij autē lega
ti q non hñt iunctā iurisditionē ordina-
riā nō possunt adiri ꝑ viā q̄rele in. c. pe-
uenit. ix. q. j. et ita tenet Joā. in. c. cōque
stus. ix. q. iij. et in. c. ij. xxv. q. ij. ꝙ opi. re-
prehendit Bertho. brixien. in. d. c. con-
questus et sequunť docto. approbantes.
glo. nostrā per istū tex. que fundat se su-
per alia rōne quā super fundatione iu-
risditionis nā fundat se sup priuilegio
et potestate legatōis qz legat⁹ vises pri
cipis obstiet que rō est generalis ad oēs
legatos apostolicos. et ideo generaliter
est intelligēda ista decretalis ī. c. trans-
lato. s̄. de constitu. nec obst. inter. c. pe-
uenit supra alleg. qz ibi ſm aliquos non
loquitur in legato sed in quoda⁹ deffen-
sore vel ibi loquitur in legato sedis apo
stolice qui volebat compellere subdi-
tos suffraganeoꝝ suoꝝ: vt coram
se litigarent quod non potest: sed vo-
luntarie adeuntes. potest bene audire

Not. ꝙ ls vn⁹ testis plus depo nat ꝙ alⁱ nō ꝓpter ꝺ. Jius.

ita dicatis: ⁊ ista est vera so. ¶ Ibi. §. pcura. sic. ꝯ colligatis qō legati etiā de latere non possunt deponere episcopos sue iurisditionis subiectos: ⁊ hanc opinio. sequuntur docto. per rationes glo. dicentes tamen quod de causis electionuꝫ episcopoꝝ: et ēt episcopatus etiam si de illis causis agatur ciuiliter possunt cognoscere legati apostolici. in. c. si abbates. de elec. lib. vj. et Jo. voluit. ij. questio. vj. si quidē. imo etiam si sint cause exemptorum potest legat⁹ apostolicus cognoscere etiam pnunciare vt videbitis in. c. qō translatū. j. eo. amplius putāt aliq docť. qō licet legat⁹ de latere non possit actualiter deponere episcopum: tamē pnūciare pōt deponendū in. §. biduū. ij. q. vij. et in. c. accusatū. ij. q. iij. ⁊ dic vt ibi. ⁊ in. c. j. j. de iudicijs. in. l. cognitio. §. vt bonoꝝ. ff. de offi. eius cui est mandata iurisditio. ¶ Ibi. c. si autem. hec glo. intelligenda est scōm iura que alleg. videlicet quādo agitur de depositione presbyteri per degradatiōeꝫ: ita qō ponit ab officio ⁊ beneficio et priuatur ordinibus. nam in illa bene requirūtur tres episcopi sed in depositione ab officio tm̄ vel beneficio tm̄ non est necessaria adiunctio aliorum episcopoꝝ. vt probatur in. c. in summa. xv. q. vij. fallit quod hic dicitur in hereti. et in causa heresis solus episcop⁹ pōt cognoscere in. c. j. j. de hereticis. lib. vj. ¶ Ibi excōmunica. et in. c. quod translatum. j. eo. vbi est casus. ¶ Ibi. vj. q. vj. ideo de hoc vt in. c. constitutum. j. de appella. et videbitis in. c. quod translatuꝫ. j. eo. ¶ Ad fi. glo. et ibi videbim⁹ alia priuilegia istoꝝ legatoꝝ et de istis indulgentijs istoꝝ legatoꝝ: an sint tēporales vel perpetue ponit Innocen. in. c. quod translatum. j. eo. et in vnico verbo me expediam. ¶ In glo. fi. ibi alij q̄ mittuntur de latere domini pape sentit glo. duas species legatoꝝ de latere aliquos legatos cardinales ⁊ aliquos legatos inferioꝝ. et sentit oēs istos habere equalem iurisditionem: et dicuntur legati de latere inferioꝝ curiales domini pape transmissi ad officia legationuꝫ. verūtamen licet glo. ita sentiat tamen legati de latere cardinales aliqua precipua priuilegia ceteris obtinent de quo in. c. fi. j. e.

6 ¶ Ad fi. sic ergo colligatis differentiam inter legatos de latere: et alios legatos. et hanc differentiam sequuntur doc. dicentes legatos cardinales et alios legatos de latere gaudere maioꝝ priuilegio legationis. et per cōsequens de causis ex emptoꝝ posse cognoscere quod facit ad legatos principum et ad alios curiales ad officia gubernanda deputatos et aliqua priuilegia circa iurisditionem obtinent pre ceteris et potest esse ratio: quia ratione cuersationis ⁊ dilectiōis aliqua aliquando concedūtur q̄alias nō concederētur vt videbitis in. c. nisi. j. eo. et dic vt ple. in dicto. c. si abbates. ⁊ in. c. veniēs j. de verbo significa.

1 ☞ Generi per speciem non derogatur.
2 Legatus apostolicus sententias delegatorum apostolicoꝝ nō potest revocare.
3 Delegatus specialiter in causa preferetur delegato generali.

Suduisti Diuiditur i duas partes principales. Primo ponitur cōsultatio. Secūdo responsio. ibi secūda respōdemus. Casus hic. legatus pape de causa a papa specialiter delegata se intromittere non potest. h. d. ratio dubitandi: quia ex quo legatus fungitur vice pape in prouincia vt vidistis in c. precedēti videtur qō sicut papa pōt ⁊c. ratio determinandi ponit in ☞ si. responde mus ibi dum dicit cum mandatuꝫ speciale ⁊c. Nota illud vulgare ad quod all'. ista decretalis quod generi per speciem derogat. vt dixi ple. in. c. j. ☞. de rescriptis

1 Secundo no. ꝙ delegatus specialiter in causa vna ex subiectis legationi generali legati apostolici in illa causa senserit maioꝝ legato apostolico: nec potest legatus de illa se intromittere. Tertio no. qō

2 legatus apostolicus sententias delegatorum apostolicoꝝ non potest reuocare. Ultimo no. ꝙ legat⁹ sedis apostolice sententias rationabiles aliorū delegatoruꝫ potest ⁊ debet cōfirmare. ¶ In glo. j. i fi. q̄si velit glo. qō legatus sedis apostolice non possit se intromittere de causa delegata per se. apostolicā nisi ante presentationē rescripti ceperit cognoscere ipse legatus nā tunc p̄ preoccupationem prefertur delegato vt in dicto. c. vt debitus j. de appella. ¶ In gl. ij. ad fi. dic. pro so. quod in dicto capi. ex parte ambe littere erant speciales. quia super eorum archidiaconatu et dicit pie. dictum fuit in c. j. ☞. de rescrip. ¶ In gl. iij. ad fi. si ☞ colligatis ex hac glo. qō delegatus pncipis

in causa specialiter delegata reputatur maioꝝ: vel saltim pro legato aplico ⁊ iōo qz parimparem non hꝫ iurisditioneꝫ et multo minus inferioꝝ in superioꝝ in. c. cū inferioꝝ. j. de maio. ⁊ obedie. ⁊ in. l. il le'a quo. §. tēpestiuū. ff. ad trebel. l. naꝫ ⁊ magistratꝰ. de ar. nō poterit aliquomō iste legatus de cā se intromittere delegata. nisi forte sentit tex. et iterū do. Joan. de imol'. hic declarat nisi fuerit lata sn̄ia ☞ formā mādati vel etiā nisi sn̄ia fuerit irrationalis. Hā hijs duobus casibus pōt legatꝰ sedis aplice se intromittere de cā delegata alicui legato. ⁊ ꝙ dicit de sententia irrationabiliter intelligit de lata sn̄ia ☞ ius: cōstitutum. ita ꝙ sentētia sit nulla. secus si sn̄ia esset inique lata ☞ ius litigatoꝝ qz tunc nō posset se intromittere legatus aplicus etiam suadeat per viā querele et sententia transit in rē iudicatā et habet p veritate. nā tunc quādo sn̄ia est lata ☞ ius litigatoꝝ. l3 sit iniqua et iniusta. tamē ex quo nō est appellatum et trāsiuit in rem iudicatā est effecta iusta: ⁊ consensu partiū comprobata in. l. ab eo. C. quomō et qn̄ iudex et. l. hij qui ad ciuilia. C. de appel. et per hec infert. do. me⁹ post Bur. ꝙ l3 capitulo vel statuto ciuitatis statuatur et tollatur facultas opponēdi ☞ sententiā ꝙ non propterea tollit exceptio nullitatis in. l. iij. §. condēnatꝰ. ff. de re iudicata et voluit Inno. in. c. cū in iure peritus. ☞. de offici. delega. et furatus est Bart. ab Inno. in l. iij. in. §. deniq;. ff. ꝙ vi aut clam. In gl. fi. ibi. l. vltima hāc primā sol. secutus est Gofredus et pōt p̄cedere si a' principe fuerit commissa cōfirmatio legato. Maꝫ tunc bn̄ potest legatus confirmare. vbi autem nō fuerit cōmissa cōfirmatio specifice per sedē aplicaꝫ. tūc ista prima sol. est falsa: ⁊ contra tex. ¶ Ibi se intromittat dic ꝙ hanc secūdam solu. tenet glo. j. ⁊ sequit cōmunis sn̄ia ⁊ mihi pla. ea rōe qz fin ꝙ vidistis in p̄cedētibus delegatus specialiter in causa preferet delegato generali: et ideo eo petēte cōseruāda

3 est illa sn̄ia. vt vidistis in. c. pastoralis. in §. qz ꝙ. ☞. ti. pri. Ibi parum valet ista ē tertia solu. ꝙ videt sequi. Inno. ⁊ potest iungi cū precedēti vt intelligat ꝙ ad petitionem delegati possit legatꝰ sedis apostolice ad petitionem delegati possit confirmare. ideo dicit glo. ꝙ parū valet ⁊c. qz ita demū confirmat si sententia valet vt in. c. porrecta. j. de cōfirmatione vtili vel inutili. ¶ Ad fin. glo. sic ergo extrema pclōe determinat gl. legatus sedis apostolice exequi debere sententiam delegati ad supplicationē eius ⁊ hanc opi. sequuntur docto. dicētes ꝙ supplicatur ex honestate qz in alio legatus est maioꝝ delegato. tamen qz in ipsa causa non est maioꝝ ad quācūq; requisitionem: et per hoc infert ꝙ cū legatus sedis apostolice in causa delegata, delegatꝰ specialibus nō sit superioꝝ ꝙ ad eam nō poterit appellari. sed ad papam poterit tamen ꝑm Johan. de lig. elapso anno, dato delegato ad exequendū sententiā vt in. c. querē ti. ☞. ti. proximo agi coā ipso legato. per executionē illius sn̄ie actione iudiciali. vel in factum vel etiā officio iudicij. amplius puto ꝙ etiā ante annū possit adiri legatus apostolicus pro exequenda sententia si voluerit ille qui sententiam reportauit quia potest suo priuilegio renunciare.

1 ☞ Rigor iusticie ex speciali dilectione aliquando temperatur ex speciali dilectione.
2 Delictū iudicatur magnū ex qualitate pene.
3 Episcoporū translatio reputat de maioribus sedis apostolice reseruatis.
4 Princeps an possit remittere penā ordinariam a lege.

Quisi spe\ cialis non recipit cōmodam diuisionem casus breuis. legatꝰ etiā de latrie ex generali legatione transferre nō potest epos vel vnam ecclesiam cathedralē alteri subiscere vel in primitiā erigere vel duos episcopatus vnire vel vnum diuidere excōmunicatos tamē per manuum iniectionem in clericos potest absoluere. h. d. cū c. seq. ratio dubitandi est que colligit ex fin. cap. precedenti. ¶ Nota primo ꝙ ex

1 speciali dilectione aliquando temperatur rigor iusticie et minus punit delictū
2 ¶ Secundo nota tex. quem semp alleg. ꝙ ex qualitate pene iudicatur, delictum magnū vel paruum ⁊ sic pena debet cōmensurari suo delicto. Nota ꝙ legatus etiam de latere nō potest spernere canonicas sanciones. ¶ Ultimo nota ꝙ translatio episcoporū reputatur de maioribꝰ sedis apostolice reseruatis. ¶ In glo. prima ibi veniaꝫ. sic ergo sentit glo. relata. ad text. ꝙ in arbitrio iudicantis. ex ami

citia sit remittere penas a iure introductas ꝑ oppo. ita verū putat Hostiē. quādo pena esset talis qō posset. remittens sibi imbursare vel qñ esset talis pena: q̄ penderet ex arbitrio et nō ageretur de preiudicio tercij. in. c. cōsuluit. s. ti. ꝓri. cum grauiaūt preiudicio alterius non debet fieri remissio pene per iudicē. Ex quo infert Hostiē. ꝙ si aliquo agente qs fuerit condēnatus sine licentia agentꝫ nō poterit pena remitti. si eius interfit pecuniariter idē etiam ⁊ fortius secūdū eandē. etiam si pena respiciat vindictaꝫ et agens suam vel suorum iniuriā. prosequitur. et hanc op. sequitur Joan. and. hic et procedit ſm Butri. ininferioribꝰ iudicibus qui post sententiā latam per eos non possunt remittere penam impositā añ aūt sententiā vel in ipa sententia ex causa bene possunt iudices inferiores remittere penā et minuere ex causa lege quid ergo. ſ. pena grauior. ff. de hijs que notaſ infamia. ⁊ in. c. notandū. ij. q. iij. et in. c. licꝫ. j. de penis. et in. c. irrefragabili in fi. j. de offici. ordinarij. et istud verū in pena ordinaria a lege imposita. que non est in potestate iudicantis. sed succedit ipso iure a lege. l. si preses. ff. de penis. et l. j. ſ. j. ff. ad turpillia. in pena autē extraordinaria et arbitraria ēt sine causa poterit iudex remittere et minuere. c. j. cuꝫ ibi notatur. ꝑ Inno. s̄. de constitutiōibꝰ et dic vt in dicto. ſ. pena grauior. allega. s̄. et aliquid in. c. odoardus: per Innoc. j. de solutio. Princeps autē et ante sniaꝫ et post sententiaꝫ potest remittere penā et etiam cōmutare qñ pena venit applicāda fisco. secus si pena sit applicanda parti et contingat interesse partis quia princeps sine causa remittere nō potest. Licet causa in dubio presumatur inprincipio in. c. q̄ in ecclesia. cū ibi not. s̄. de cōstitu. et in. l. j. ff. eo. ita intelligitur. l. quotiens. C. de precibꝰ imperator officio fateor: tamē qō ex qualitate personaꝝ rei ⁊ facti aliquando penā ordinariā potest iudex remittere vt in. l. aut facte ſ. fina. et ita intelligitur. l. hodie. ff. de penis.

¶ Ad fi. glo. dic ꝙ tunc sn̄ia esset venal'. quando propter pecuniam et esset nulla ipso iure. l. venalis. C. que sententie sue appellationis. ¶ In glo. secūda ad finē notāda est glo. qō propter stulticiam nō remittitur pena ꝙ est verus lato sumpto vocabulo capiendo stulticiā secundum qō vnusquisq; delinquendo est stultus tamen proprie sumpto vocabulo ille dicitur stultus qui est demens et cum isto bene dispensatur in pena in clemen. prima. de homicidio. ¶ In glo. fina. ad fi. glo. bene dicit.

1 ☞ Consuetudo tanti temporis cuius inicij memoria non extat habet vim priuilegij.

2 Tria reseruata principi in signum preeminentie iurisditionis.

3 Inferior a papa nō potest committere causam terminandam sine strepitu et figura iudicij.

Quodtrāſlationem. Nota ꝙ legatus de latere. nō debet extendere manus suas ad principem reseruato in signū preeminentie dignitatis. Scōo nota singulariter ꝙ consuetudo interpretatur mādatū sedis apostolice. ita probat iste ex. Tertio not. legatꝰ de latere posse absolvere a maiori excōmunicatione propter consuetudinē. ex quo sequitur ꝙ consuetudo etiam in maioribus principi reseruatis potest tribuere iurisdictionem. qō intellige verū si sit consuetudo tanti tēporis cuius inicij memoria non existit que equiparatur priuilegio vt in. c. cōtigat. de foro cōpe. ⁊ in. c. nouit de iudicijs ⁊ est tex. in. c. super quibusq;. ſ. preterea j. de verboꝝ signific. Not. ꝙ propter violentā manuum iniectionem. in. c. dei. in canonē late sententie. in. c. si qs sua dēte xvij. q. iij. Ultimo nota hic tria principi reseruata in signū preeminentie iurisditionis videlicꝫ transferre ius primacie. Item coniungere duos episcopat⁹. Itē vnū diuidere. ideo non hꝫ legatus apostolicꝰ etiam de latere. ¶ In glo. prima dic istud est verum quantū ad nouos articulos iam traditos. sed pro tradendis etiam inferiores possunt cognoscere vt j. de hereticis per totum. ¶ Ibi ecclesie causis dic ꝙ sub ista generali possunt cō prehendi omnes casus infra' enumerati. ¶ Ibi depositiones episcoporum. istud verum intelligunt docto. dummodo papa omnes episcopos. mundi non deponat. nam si vellet omnes deponere istud posset papa. nam status vniuersalis ecclesie non potest principaleꝫ papa cū toNota qō consuetudo tāti tēporis cuius inicij mēoria nō extat hꝫ vim priu ilegij

Mo. ꝙ sufficit iudici pnūcia re sup delicto qꝛ pꝰ ea pēa succedit a lege.

Vtrū ꝓnceps possit remittere penā ordinataꝫ a lege

Mo. intellectū ad. l. hodie. ff. de penis

Vtrū ꝓpter stulticiam pena delicti remittatur.

ta potentia sua immutare in. c. per episcopalem. nona quest. tertia. vnum autē vel duos posset bene deponere. ¶ Ibi vigesima secunda distinc. capi. primo. cū ministerio locuta est glo. de consilio generali quia in prouincialibus consilijs congregandis. bene habet potestatē legatus apostolicus sicut etiam ⁊ archiepiscopꝰ qui potest congregare consiliuꝫ prouinciale sine licentia pape capitu. ſicut. j. de accusa. et in. ſ. super eo. in ſfic. sed nunqd in specu. eo. tit. ¶ Ibi summa negatia. ecclesia ⁊ istud est generale sub quo cōprehēdi possunt specialia hic enumerata per glo. Ibi ex multiplici dic sic̄ est in voto terre sācte. qꝛ illū votum solꝰ pape potest cōmutare in. c. qō sicut. j. de voto et voti redempt. ⁊ in dicto capit. ex multiplici. ¶ Ibi dilecti sentire videtur glo. vestra quod ad legatum apostolicū appellari nō possit obmisso medio. quia est speciale in papa quam opinionem reprehendunt concorditer docto. omnes et glo. contrarium notauit in capi. primo. ſ. eodem. et ideo dic quod ad legatum apostolicum in illa ꝓuincia quam regit obmisso medio potest appellari ad legatum. ⁊ glo. ista secundum docto. sustineri pōt et noluerit excludere legatū apostolicū. qꝛ etiā ad legatū aplicū ꝛppellaſ obmissio medio vel aliter pōt seruari intelligendo in appellatio. generali qꝛ regulariter ⁊ generaliter in qualibet pte mundi ⁊ a quocūq; iudice omisso medio pōt appellari ad legatū ante solum in ea prouincia in qua officium exercet.

¶ Ibi. ff. cui mandata est iurſ. l. j. Sicergo colligetis ex hac glos. notanter qō specialiter sedis apostolice reseruata. di cunt q̄ſi meri imperij. ⁊ maximi imperi et sunt collata pape iure ꝓprio et in signum preeminentis iurisditionis. Hec obst. si dicatur ea que sunt meri imperij maximi delegati no possunt lege imperium. ff. de iure omniū iudi. Quia respōdeo quod fallit in papa. qui est dñs totiꝰ mundi: et habet omnimodē iurisditionē et potest iure proprio omnes causas etiam maioris delegare. in capitulo cuncta per moduꝫ ix. q. iij. papat ſ. añt delegare. non potest quia sic abdicare a se totalem iurisditionem per viam delegatis quod non potest. ¶ Ibi qui peculij notandum est hec glosa singulariter qō quantumcūq; latissima potestas et generalis concessa fuerit nunq̄ intelligitur concessa alienarū rerum a quod eri iudici ad questio ex facto testatoꝛ in testamento suo dic vnum tutorem fratrem suum. et dixit quod confessus de legalitate et probitate sua liberabat eum a redditione rationum et concedebat ei facere que ipse nec testatoꝛ posset. demū iste tutoꝛ alienauit. vnde vsq; ad mille floreñ. petijt filius ame nunquid posset filius repetere videk. quod non propter liberam potestatem ei concessam: et ita dicebat quidam doctoꝛ. Ego dixi contrarium et habetis hic glo. ¶ Ibi lege mandata singulariter est notanda. glos. que tradit notabileꝫ regulam. quod licꝫ in iure nō reperiatur in aliquo actu. speciale mandatum. Si tamē ille actus vel illō negotiū sit de maioribus. lꝫ non reperiatur in iure. tamen requiritur speciale mandatum ex quo est de maioribꝰ. ¶ Ibi ego credo et ita etiā credunt omnes docto. per capit. si abbatē. j. de elect. in sexto. ⁊ dic vt ibi. et in capi. veniens. j. de verboꝝ significatio. et dic vt ibi ¶ Ibi capitulo penultimo. sic ergo glo. concludit quod etiaꝫ excommunicatos a canone. Si quis sua dente potest papa absoluere quod videtur mirabile. Nam excommunicatos a lege bina vt est a papa et quod plus est a delegatis suis. non potest absoluere. in capitulo studuisti. supra eod. quanto ergo minus debet posse absoluere a lege mortua ita potestis dicere ꝙ istud operatur consuetudo. vt dicit text. quia micuus agitur cuꝫ lege quem cuꝫ homine lege cessus. ff. de arbitris et dicit hic Innocen. notabiliter quod legati de latere possunt absoluere excommunicatos maiori excommunicatiōe. Non tamē in prouincia sua ꝙ regunt: sed etiam extra prouinciam. de quo videbimus. in capitu. nouit. et in capitulo excommunicatis. j. eod. et ita seruat romana curia secundum eum. quod sufficit pro iure argumen. in lege de quibus. ff. de legibus. alij autem legati qui non sunt de latere non possunt. ¶ Ad fi. glose dic. quod item non potest committere inferior a papa causam terminandam sine strepitu et figura iudicij. vt nota in capitulo finali. j. de hereticis libro sexto. ¶ Item solus papa in matrimonio contrahendo in matrimonio prohibito propter gradum dispensat in capi. inter corporalia. supra de translatio. et in capi. quod dilectio. j. de consanguini. et affinitati. Sed ita hec querit Innocētius, Numquid indulgentie concesse

Mot. ꝙ in maioribꝰ cauſ requiſ specia le manda tū lꝫ in iure non reperiaſ expreſſum.

Mot. ꝙ ꝓtūcūq; alicui ꝓceda tur plena et latissima ptās a licui⁹ negociatōis nūq̄ vr cōcessa alienatio.

a ¶ Rerū. Adde tex. cū sua gl. in. l. ℈ iurſ regulas: i ſ. si filius ff. de pact.

Questio multū singularis.

per legatū se. aplice durēt finita legatōe et nunqd sniē late p eos in causa excōicationis durēt. et breuiter dicit Jnno. notanda distinguēdo q aut cū cause cognitione cōcessit indulgentiā: vel etiam ptulit sniam excōicationis: ꝛ tunc hmōi indulgētie ꝛ snia durāt etiā finita legatione ar. in. c. ꝯ. cum ibi nō. j. eo. ti. lib. vj. aut cōcessit indulgētias sine cause cognitione vel ptulit snias excōicationū ꝛ ille nō durāt finita delegatōe. ita dicit ꝟ Jnno. ꝛ dic vt hic per eū dubito tñ in eo q dicit de snia excōicationis: q: snia excōicationis etiā sine cause cognitiōe lata litat. in c. snia pastoris. ex. q. iij. ꝛ in. c. j. de sen. ex cōmunca. li. vj. ḡ deberet ligare etiam finito officio.

1 ☞ Legatus aplicus electionem prelatorum ꝛ archiepor examinare potest.
2 Examinatio malitiosa est reitienda.
3 Papa de cōsilio cardinalium in arduis causis dicitur decedere.

Jcet. ¶ Diuiditur in duas ptes. Primo recitat factū electionis et proc. ss. legati. Scōo supponit processu deffinit ibi scōa de consilio fratrum nrorum. Casus bre. si legat⁹ retulit causam ad papā illi⁹ cause desinit esse iudex. ꝟ. d. Not. prio q monachus pōt eligi in epm: et est necesse q postuletur facit. c. fi. s. de postu. ꝛ in. c. si abbates. j. de elec. lib. vj. Secundo no. q vltimus consensus in electione est ille qui ꝑualet ꝛ validat electos: licet descensus precesserit. Tertio no. in ꝟ si. cui⁹ electus. q legat⁹ aplicus electiōe ꝑlatorū et archiepiscopor potest examinare. ꝛ cōfirmare. Quarto no. in ꝟ. nuncius: qō malitiosa examinatio est reitiēda imo etiaz puniēda. Mo. in ꝟ. de consilio: q papa in arduis causis de consilio cardinalium dr decedere. Nota q examinatio a non suo iudice facta est nulla ipso iure. ¶ In glo. prima ibi ex illo sic ḡ ex hac gl. colliget ꝙ processuz factū pendente relatione facta ad superiorem tanq factū a nō iudice eē nullū ipso iure: cuius cōtrarium vr velle tex. in. l. j. C. de relatiōib⁹. ꝛ ibi hoc tenet Bar. in illa relatione q̄ fit ad principem sed vos sustinētes gl. nraz p q̄ est tex. ad litterā. in hac decretali dicetis qō ibi in dicta. l. j. non dicit ibi tex. ꝓcessuz tenere si ꝓcedatur pēdente relatiōe sed bene dicit q si ꝓcedatur poterit appellellari: et tamē non ꝓpter ea sequit sententiā valere: quia etiā a sententia nulla pōt appellari. l. fi expressium. ff. de appel. et in. c. dilecto. cum ibi no. per Jnno. et Jo. an. j. e. ti. nec dz ibi sumi argumentū a cōtrario sensu. videlicet q ꝓcessus et snia teneat: quia esset ꝯ istum tex. ꝛ iuri cōtrarius et regulā habemus q argumētū a ꝓtrario ex quo cōtradicit iuri nō est validū immo est reprobādū in. c. publicato. cū ibi not. s. de elec. l. ij. C. de condi. incer. ꝛ. l. cōuenticulā. C. de epis ꝛ cle. nec ob. l. ad principē C. de rela. quia ibi nō dicit ꝓcessus valere: sed dr relatū reuocari posse de consensu partiuz: ꝛ poterit ꝓcedente reuocatione ꝓcedi in cā. et reuocatio fieri pōt fm Bar. in. l. ij. C. de rela. etiam solo cōsensu alteri⁹ partis quēadmodū pt. dicit Bar. iudex interlocutoriā snia inuita altera pte reuocare. vt. l. q miserit. ff. de re iudi. ꝛ in. c. cum cessant. j. de appel. q videt esse cōtra tex. in dicta. l. ad principē. vbi videtur confundi sententia Bar. et dicatis dñi vt ibi dicit et habetur. ¶ Ad fi glo. sic ḡ sentit hec glo. q facta relatiōe nō potest amplius iudex referēs amplio⁹ cognoscere qō est indubitatum si iam fuerit facta ꝓsentatio relatiōis principi. fz si nōdū fuerit facta pētatio relatiōis: tūc per solam relationem non priuatur iurisdictione. ideo pōt reuocare ꝛ cogscere in. c. bone. s. de postula. ¶ In glo. ij. ad fi. glo. bene dicit q: sepius de delicto eiusdē hominis amplius q̄ri nō debet. ꝛ ex quo q̄s semel approbatus est amplius reprobari non pōt. l. pe. ff. de decurio. nec ob. contraria q: ꝓcedūt q̄n q̄s nō desiniset etiā iudex ꝛ iō si nondū fuisset facta ꝓsentatio pape videret secus per istum tex. a cōtrario sensu: q: posset reuocari fm Hosti. nec ob. c. cōstitutus. j. de appel. q: ibi fuit partium consensus.

Altim⁹ cō sensus ꝓualet.

1 ☞ Presentatio rectoris ecclesie potest spectare personis ecclesiarum.
2 Argumentū a maiori in iure est validuz.

Dilectus. f. diuiditur in duas partes. Primo ponit narratio facti. Scōo decisio cause cum ratione decidendi ibi scōa cū igit. Casus bre. legatus apostolicus beneficiū vacās in sua iurisditione ad alterius ꝓtinens ꝓsentationē potest cōferre. ꝟ. d. Brast. ratio determinādi,

Utrū pendēte cā remissa ad ꝯ supiorē ꝓcessus faciet⁹ cōrā iudicerenitente vel sit nul⁹ ipso iure.

Mo. limitionē eoz q̄ sunt dicta. s. in postilla proxime ꝓcedenti.

determinādi ponit in ꝟ. cū igit. Mo. j. pētationē rector ecclie posse spectare ꝓsonis ecclīasticis ꝓne dignitatis sue. Scōo no. in ꝟ si. cū igit qō plus iuris hz ꝑlatus ad quē ptinet collatio bñficij ꝛ institutio q̄ habeat patron⁹ ad quē pertinet pētatio Tertio no. qō legatus aplicus bñficium spectans ad alterius collatiōez potest in cōsulto eo ꝓferre. Quarto no. casum quē semper alleg. qō argumentū a maiori est validū in iure. nā q potest illud qō est pl⁹ pōt multo magis aliud q est minus facit añt multo magis. ſ. de sacro san. ec. Nota in fi. cōclusionē in interdicto vti possidetis quia ꝓcludit qō desistat aduersarius a molestatiōe et inquietatiōe. ¶ In glo. j. ad fi. dic quasi sentiat glo. nra qō in cōsulto patrono clerico pōt legatus sedis aplice conferre bñficiū spectās ad suam pētationē. ꝛ sic est differētia inter patronum laicū ꝛ clericū: de quo in glo. fi. j. eo. et dicit do. meus do. Joan. de imo. qō iste tex. in eo qō requirit consiliuz reqrit etiā consensuz nā si debet prelatus ecclie conferre beneficiū spectans ad alterius ꝓsentatiōez nō sufficit qō cōsulat patronū nisi ipse patron⁹ cōsentiat facit. c. venerabili. cū ibi no. s. c. pri. ꝛ dic pleni⁹ in. l. j. ſ. fi ples. vbi Bar. ꝟ posuit. ff. de ¶ In glo. ij. ad fi. sic ergo ex hac glo. colligatis intellectū istoruz ꝟboꝝ pl⁹ iuris habeat in cōcessione. ꝛc. fm quē intellectuz hec verba referūtur ad idē beneficiū in quo patron⁹ hebet ius pētatiōis: ꝛ prelatus habet ius institutōis. et est sensus qō habet plus iuris. i. pleni⁹ iuris in ꝓcessione beneficij q̄ patron⁹ in ꝓsentatione et istud ꝓbatur quia p cōcessionē prelati qñq; q̄ritur plenus ius in bñficio etiam cessante ꝓsentatione naz per negligentiam patroni negligētis ꝓsentare pōt prelatus solus instituere rectorē in ecclia in. c. cum propter. et in. c. qñ. j. de iure patronatus. sed econtra nunq̄ per solaz ꝓsentationez patroni queritur ꝓsentat⁹ plenus ius in beneficio: nisi accedat institutio et confirmatio prelati. Item ꝛ secūdo habet pleni⁹ iur⁹ prelat⁹ ex eo: q: post ꝓsentationē laici potest laicus variare et aliuz ꝓsentare et si instituatur scōo loco ꝓsentatus obtinebit. c. pastoralis. j. de iure patronat⁹. sed secus est in institutione prelati que est irreuocabilis ex quo ē fcta istitutio a prelato. ꝛ iste intellectus glo. pla. et est verus in se: quia prelatus instituendo aliquem in ecclesia confert ius in beneficio: sed patronus etiam clericus solum tribuit ius ad ipm

Mo. ꝯclusionem libelli in interdicto vti possidetis.

2

beneficium in. c. penul. ꝛ fi. j. de preben, lib. o. vj. et in. c. si fi. j. eo. ꝛ in. c. si. j. de concess. preben. ꝛ in. c. veniens. s. de renūcia. preterea ius competens prelato competit de iure cōmuni: quia prelatus de iure cōmuni habet instituere clericos in beneficijs: quia beneficiū sine canonica institutione obtineri non potest in. c. j. de reg. iur. Jus autem patronatus competit ex gratia vt in. c. quanto. j. de iudicijs et potētius est ius competens de iure cō muni quā ius competens de iure speciali in cle. causam vbi est glo. j. de elec. ꝛ in. ſ. quia vero verisimile in añt de non alienā dū ꝛ in. l. eius militis. ſ. militia missus. ff. de testa. mili. et sic habetis declaratiū intellectū glo. alio modo tñ et secundo modo intelligunt docto. istum tex. videlicet vt referantur ista verba ad diuersa bene ficia et tūc est sensus quod plus iuris habet prelatus in vno beneficio quando beneficium spectat ad ei⁹ collatiōez ita qō nullum habet patronum quā habeat patronus in alio beneficio patronato: quia quando beneficium nō habet patronum prelatus solus potest concedere et instituere sine alio secus quando beneficium habet patronum: quia tunc regulariter non potest prelatus cōcedere beneficiuz si patronus non consenserit: ipse tamen patronus non certe potest concedere bñficium ꝛ ideo tunc sine dubio plus iuris habet prelat⁹ q̄ patronus et succedit ar. quia si potest legatus apostolicus cōferre beneficium in vito prelato in quo ali⁹ non habet ius patronatus quātomagis poterit conferre illud in quo habet ius patronatus. Verūtamē hz iste intellect⁹ possit esse verus mihi tamen non placet quantum ad istam litteraz: preterea forte argumentum non tenet cum grauius sit duobus preiudicare quā vni tantuz. ꝛ ideo si in beneficio pertinente ad institutionē prelati habeat patron⁹ ius patronatus videretur dicendū ne duobus preiudicetur quod difficilius possit instituere prelatus quam si tantuz haberet institutiōez: quia tunc nō preiudicaretur nisi vni: ita quod plus placet intellectus glo. illud tamen quod dicit glo. quod laicus patronus potest mutare voluntatem post ꝓsentationez. dicit dominus meus do. Joan. de imola. non esse mutatum sz potius accumulatum. quia et primum et secundum ꝓsentatiū poterit superior prelatus confirmare quem voluerit ar. istud dictum non probatur iure quia nihil alleg. ideo istud non placet mihi. ¶ In gl.

prelatus ibi.l.bene a senone iste primus intellectus displicuit doct. et est refugiū miserorum dicere quod sit speciale et qō continet gratiam ista decretalis et est fugiendus semper ille intellectus ſm Jo. an.in.c.penul.s.de temporibus ordinā. ¶Ad fi.glo.dic quod ex hac glo.colligit secunda ſo.ex qua solutione colligitur q legatus de latere:sicut est cardinalis, de quo loquitur hic potest conferre beneficia etiam irrequisito patrono clerico quā do ratione ecclesie, sue habet ius patronatus secus si ratione patrimonij sui habeat ius patronatus vel sit patron⁹ laicus ita videtur seq doc.dicētes secus esse in alijs legatis.t ideo,est:quia legatus de latere habet omnimodaz iurisditionem et priuilegiatam et est maior omnibus t per omnia omnib⁹ alijs legatis et ordinarijs vt videbitis in.c.fi.j.eo.nec ob.ar. glose vestre.quia non est bona consequētia.prelatus habet pl⁹ iuris in concessione beneficij quā patronus: ergo poterit irrequisito patrono ecclesiā conferre: q licet plus iuris habeat tamen ex quo patronus aliquid iuris habet non debet sibi tolli sine scitu suo vt in.c. super eo. cū ibi no.s.de offi.delega.et in regula id qō nostrum de re.iur.et quod hic fuerit legatus de latere dicit Jo.de latere,: quia episcopus penestrin⁹ est semper de numero cardinalium in.c.ex animata.j.de confir.vti. vel inutili.ita trāseūt cōmuniter doct.et sic inter alia senseunt doc.duo in quibus ego dubito. Prio senseunt differentiam inter legatos de latere: t alios legatos quātum ad casum huius decretalis que differentia in hoc nō probat iure immo confunditur ipso iure per istū tex. qui non nominauit cardinalem sed episcopū: nā si priuilegiū legati de latere in spe esset nominasset ipm cardinalē: preterea nescio vtrū titul⁹ iter.tt.Senseūt scōo doc.qō differētia sit inter patronuz clericū t laicum itē qō sit differētia vtrū clericus habeat ius patronatus ex titulo beneficij:an ex titulo patrimonij q differentie quātū ad casuz nostrū videntur esse verbales t cōfundi p istum tex.in ratione sui in ỹsi. cū igitur.quia rō est generalis ad omnes patronos:preterea plus iuris hz patronus clericus in iure patronat⁹ q̄ patronus laicus:ita quod ego in distincte dicerem qō siue sit legat⁹ de latere siue alius siue sit laicus cleric⁹ siue non possit legatus conferre irrequisito patrono ita dicatis. ¶In glo.fi.ad fi.dic et intelligatis qō, exista glo. colligit intellectus ad istum tex. dum dicit qō non preiudicatur patrono siue prelato:quia verus est quod nō preiudicatur in sequēti vacatura si ecclesia alia vice vacauerit sed in presenti vacatura bene preiudicatur quia tollitur sibi ius institutionis: q intellectus non pla.quia tex.se refert ad preiudiciū de presenti: ideo intelligatis vos melius qō non preiudicetur prelato ex eo:q legatus vtitur iure suo t nemini preiudicat qui suo iure vtitur vt in.c.cum ecclesia vulterana,s. de elec. et in.l.j.§.j. de iniurijs.

1 ☞ Scientia omnis dicitur esse a deo.
2 Legatus sedis apostolice tanq̄ suspect⁹ recusari potest.
3 Legatus datus ad certas prouincias potest iurisditionē exercere super factis vnius prouincie.
4. Jurisditionis duplex est species.
5 Legatus non potest exercere extra suaz iurisditionem.

a

Duit. Diuidit in duas partes. Prio ponit q̄relam regis. Secundo illi respondet ibi scōa tue magnificētie. Casus bre.legatus in quacūq parte sue legationis existens potest iurisditionē exercere et exequi.h.d.ratio dubitandi est quia videtur iurisditionē suā esse limitatā cum regno frācie.et p cōsequēs videt iurisditionē extra eā exercere non posse. ratio determinādi est in ỹsi.cū nō solum. 1 Mo.j.q ois sciētia ē a deo t i eo p̄cordat c.nouit j.de iudi. Mot.tj.q legatus sedis aplice potest tanq̄ suspectus recusari: si modo ex iusta causa recuset. Tertio nota 3 qō legatus datus ad certas puincias p̄t iurisditionem exercere sup factis vnius prouincie etiā in alia puincia ex q̄ infert do.meus do. Jo. de imo.q iurisditio vniuersalis cōfirmēs plura territoria sensetur esse vna t indiuidua facit.c. pastoralis.s.titu.j Quarto no.q extra terminos sue legatōis nō pōt legatus iurisditionē exercere. Ultio no.duplicē titulū regiuz q: aliqñ vocat illustris vt dicit in supra scriptiōe aliqñ manific⁹.lz hodie abutamur hmōi titulis:q: aliqñ minimo marchioni dam⁹ istos titu. ¶In glo.j.ibi de re iudi.l.tj. q: quēadmodū excōicatio nō sit sine cause cognitione:ita nec absolutio vt j. videbim⁹,ibi.ix.q.iij.§.vltimo sic

a ¶Mouit Adde notabiliter dñz de zabarel.hic t de anch: j.c.j.ō of. delega.in vj.t q̄ ibi dē addid

Mo.q̄d dicatur voluntaria iurisditio et q̄d contēciosa.

ergo ex hac gl.vos colligatis pmo duplicē speciē iurisditōis:q: q̄dā est iurisditio 4 ptentiosa et quedā voluntaria. Jurisditio contētiosa est quādo in cognoscendo requirit⁹ cause cognitionem. voluntaria vero est illa que non requirit cause cognitionē sed ex mera voluntate cognoscētis exercetur vt ē delegare manōmitteretz. Secūdo ex hac glo.colligatis duos principales articulos satis dubitabiles. primus est vtrum legatus extra prouinciaz suam possit excommunicare et intelligo extra prouinciam siue ipse sit extra prouinciam et delinquens sit in puincia sua in qua habet legatus iurisditionem vel ecōtra si ipse legatus sit in prouincia sua et delinquens sit extra prouinciam vt voluit papa.in.c.penul.j.eo. Secundus pncipalis articulis est vtrum legatus extra prouinciam possit absoluere excōmunicatum per eum et breuiter circa primuz articulum. Utrum possit legatus excommunicare extra prouinciam suam. breuiter est dicendum quod non per istuz tex. qui hoc probat a contrario sensu. Item per tex.in.c.fi.de cōstitu.libro.vj.nec ob. c.episcopus. forte hic alleg.in contrariū cui glo.non respondet quia ibi non dicit quod episcopus existens extra suam iurisditionez possit aliū excōmunicare: sed solum dicitur qō potest mandare excommunicatū euitari pendente conditione. nō ob.iterū qō dicitur de paulo: quia nō probat illud quod voluit glo.quod bene probat episcopum existentem infra suaz iurisditionem possit excōmunicare suuz subdictum etiā existentē extra suā iurisditionē:ita etiā sentit glo.ix.q.tj.c.epm t intelligēdo hoc modo. iterū obstat quia vt supradixi paria sunt vel qō legat⁹ sit infra prouinciā t excōmunicet vnuz existentem extra puinciam: vel qō sit extra prouinciam t excōmunicet vnū existentem in puincia. vt videbitis in.c.pe.j.eo. nisi forte seruātes ſm Hosti. dixeritis qō ibi loquitur in notoriis quādo delictum ei⁹ q est ex puinciam est notoriū quo casu non requritur cause cognitio in.c. cum sit romana.j.de appella.quia tūc potest excōmunicari t sic habetis ſm Hosti. vnaz fallentiam qō innotor⁹ existens in prouincia potest excōmunicare extra prouinciam q̄ fallentia nō est sine dubitatione: quia etiam in notoriis requiritur citatio licet nō requirit peremptoria vt in dicto c.cum sit romana.et ibi videmus. Unde forte melius esset dicere iudicio meo ad §.penul.ix.q.iij. quod illud ibi fecit paulus autoritate apostolica q̄ generalis est in vniuerso or.cogitabitz. Secūdo fallit in episcopo expulso a sua dioceſi vel ciuitate in cle.quāuis.j. de foro cōpe. Tertio fallit si diocesi, alter⁹ diocesis cōsentiat qō excōmunicet vel corrigat⁹ subditos suos et cognoscat in sua dioceſi. si modo et partes cōsentiant in.c.vt litigantz. et ibi est glo. ordina.j. de offi.ordi. lib.vj.et pro hac sententia facit: quia si potest diocesan⁹ cōmittere vices suas episcopo alterius iurisditionis in subdictos ppios cōmittentes per viā progate iurisditionis non dico per delegate iurisditionis quantomagis poterit concedere in suos illius qui committit t pro hac sententia facit.vij.questio.ij.et questio.iij.per totuz dicunt tamen aliqui doctores.quod licet istud non debeat fieri factum tamen tenet: quia sententia pastoris semper est timenda in.c.sententia pastoris. ix.questio.iij. et in.c.j.j.de senten. excōmunica. lib.vj.que op.non mihi placuit. quia extra territorium impune.tt.et est priuatus extra territorium: et habetis expeditum primum articulum.

Utrum legat⁹ vl⁹ ordinarius possit absoluere excōicatos ex̄ puicia sua.

¶Circa secundum articuluz vtrum possit legatus vel ordinarius absoluere excommunicatos extra prouinciam suam dic quod si egressus est legatus prouinciā finita legatione. puta quia papa ipm reuocauit: tunc non potest absoluere sicut nec tunc potest regulariter excommunicare cum absolutio et excommunicatio procedant a pari in.c.verbum. de pen. distinctio. prima. t.xxj. distinctio. deniq̄. t in.l.tj.ff.de re iudicata. et probatur: quia sicut in excommunicatione requiritur citatio: ita etiam in absolutione.vt in.c.q̄ fronte.cuz ibi no.j.de appellatio.que citatio est actus iurisditionis contencioſe: et non potest fieri extra territorium vel prouinciam in.l. fina.ff. de iure omnium iudi.et in.c.fina.j.de cōstitutio.libro.vj. et in.l. prima.ff. de offi. presidō. idem etiam si nondum sit finita iurisditio:sed sit extra prouinciam legatus vel ordinarius non curo. quia eadez est ratio fallit tñ hec regula secūdū Innocentium. primo si vellet absoluere ex eo:quia cognosceret se euidenter errasse quia tunc etiam sine cognitione propter periculum excommunicationis poterit absoluere in.c.sacro.§.j.j.de sententia excommunicationis.verbi gratia:si excommunicet non citatū: nam tūc licet iudex male faciat et puniri possit in dicto.c. sacro.§.j.et in dicto.c.qui frōte tñ excom-

municatio ligat. ideo tūc recognoscens
errorē suum. etiā extra puinciā posset co
gnoscere. Scdo fallit in ēpo expulso qa
sicut pōt excōicare ita etiā pōt absoluere
in cle. quis. j. de foro cōpe. Tertio fal
lit qñ ex concessiōe diocesani. vt in dicto
c. vt litigante. Quarto fallit ſm Hostiē.
quādo nundū finita legatiōe vel iurisdi
tione exiuisse prouinciā nam tūc fingit
non exisse ex quo statum reuersus est.
ar. in. l. ih. ff. de diuortijs. que tertia fallē
tia est ꝫ tex. nostrum et nō pla. q: siue sit
in breui reuersus siue non ex quo facit
actum. extra prouinciā suam est vt puā
tus nec obst. l. ih. ff. de diuortijs q: ibi est
casus multū diuersus. nā loquit in mu
liere irata que fugit a viro et statim re
uersa. q nō videt recessisse. nos autē loq
mur in actu iurisditionis q etiaz vno mo
mento extra puinciā exerceri non pōt.
Quito fallit ſm Hosti. in notorijs vt di
ctū est. s. in excōicatione qō non multuz
placuit q: etiā in notorijs requirit cita
tio vt dixi. in. c. cū sit. romana. s. allega.
et melius in. c. ad nostraz. Io. ih. j. de iure
iurando. Sexto fallit in legatis de late
re qui extra prouinciā possunt absolue
re excōicatos ꝓpter violentā manuū in
iectionē vt in. c. penul. j. eod. et notate q
sepius dici qō nō facio differentiā inter
legatos et ordinarios dicit tñ eleganter
Bofre. q licz excommunicare nō possit
legatus extra prouinciam. tamen denū
ciare excōicat, et publicare bñ pōt q:
per illā denūciatiōez nihil cognoscit. nā
qui denūciat vel declarat nihil de nouo
dat. l. heredum palā. ſ. sed si notā. ff. de
testa. et voluit spe. in spe. eo. titu. in. ſ. in
ter dicamus in ſſi. quod si legatus et ha
betis expeditā istam materiā t habetis
ex pdictis tres cōclusiones q nullus le
5 gat⁹ pōt excōicare exī puinciā. Scda qō
nō pōt absoluere exī puinciā. tertia q nul
l⁹ ordiari⁹ pōt absoluere nec excōicare
exī puinciā. Aduertēdū tñ ad vnū qō lz
legatus de latere in immensum sit priui
legiatus t possit absoluere excōmunica
tos maiori excōmunicare ꝓpter violen
tā manuū iniectionē. qō nō tñ pōt excō
municare aliquo casu. ¶ Ibi maxie dic:
quasi senseat glo. q etiā si nō habeat iu
staz absentie causaz. nō ppter ea possit de
legare. et hāc opi. sequūtur doc. nec ob.
l. aliquādo hic alleg. q: loquit qñ procō
sul. nundū fuerit ingressus prouinciam
s. decret, quo casu nūdum pōt cōmitte
re visas suas nisi fuerit impedit⁹. secus
autē qñ iaz fuerit ingressus t sic iam ha
buisset exercitiū. nā tunc existēs etiā ex
tra puinciam bene pōt delegare facit. l.
obseruare cū. l. seq. cū ibi not. per glo. ff.
de offi. pconsul. et legati. et notate rōnē
quare magis quis potest delegare extra
puinciā q actuz aliū iurisditionis exer
cere q: in delegationis non requirit cau
se cognitio et est de uolūtaria iurisditiōe
dicūt tñ quidam qō hodie per. ſ. q: ſo.
in auten. de collatorib⁹. colla. ix. qō ho
die presides vel epi. t alij iudices ordina
rij possunt cōmittere iurisditionem exce
pta iurisditiōe vltimi supplicij. et istō nō
pcedit de iure canonico q: pōt istud cō
mittere epo. ¶ Ibi pastoralis dic quod
istud qō dicit glo. in expeditis si intelli
gatur ſm decretalem q alleg. vcz quan
do delegatus pape ex volūtate sub de
legat nulla necate impeditus secus si est
necesse q: tunc pōt compellere nisi fo
rte sit legatus qui sit extra puinciā q non
pōt excōicare vt. s. visū est et ita intelli
gatur hec glo. q: lz ille delegat⁹ p lega
tioēz male faciat nō obediēdo legato tñ
extra puinciā nō pōt ille superior exer
cere iurisditionē ita intelligitur. c. ad au
res. s. de tēporibus ordinādoz per quez
tex. Hosti. tenet Zuiz sentit tñ mirabile
ꝺbum Joan. an. q quēadmodū legatus
pōt delegare. extra prouiciā possit dele
gare cām. ita cōpulsionē et excōicationē
qō nō pla. q: nemo dat qō non habet. l. si
liberā. C. qō cū eo. ¶ Ibi in parte decisa
glos. bene dicit. sed fallit in cap. statuz,
j. de pben. lib. vj. ¶ Ad fi. glo. dicatis qō
istō qō dicit glo. est verū. si exit puinciā
reuocatus a summo pōtifice alias enim
nō perderet iurisditionē lz exiret puin
ciam aio tū redeundi q: cū legatus apo
stolicus sit ordinari⁹. c. ſ. j. eo. lib. vj. non
pōt ad se abdicare iurisditionē sine licē
tia sui superioris. l. penul. ff. de offic. pre
sid. et in. c. penulti. j. eo. lib. vj. et vltimo.
querunt doct. de qstione notabili que tñ
est clara vtrum finita legatiōe p reuoca
tionē apostolicā sicut expirat iuris prin
cipalis ita etiā expiret iurisditio proga
ta ista q: posset etiam pcedere in ordina
rio pone q eps. est sumptus ad aliū epm
nunquid situs expiret sua iurisditio ꝛc.
dic qō sic post multa ꝺba. quia sublato
principali subuouetur accessoriuz t dic
a vt hic plene per docto. a

1 Jurisditio minor suspenditur maiori su
perueniente.
2 Reuerentia que debetur sedi apostolice
debetur et legatis.

a ¶ Per docto. Adde qō do. Guid. istā qōnez sustinuit dū ꝓpetijt l. si quenit ff. de in oi iudicer te nui hāc p tem. deq tñ dic: vt plenius scripsi in. d. l. si quenit.

Cōstituē do ꝑz pcu ratorē vi deo: reuo care pmū.

Dolentes.

Potest diuidi in duas par
tes. Primo legati cōmis
sio. Secundo limitatio ibi
secūda ita tamē. Casus psente legato de
latere minor legatus sui officij executio
nem dimittit. p. d. Ratio dubitadi est: q:
videtur quod quēadmodū alij ordinarij
possunt exercere iurisditionem in presen
tia legati: ita etiam et iste legatus q habe
bet iurisditionē ordinariā in. c. ij. j. eo. li.
vj. Nota primo qō aliquando due iurisdi
tiones ordinarie in eiusdē psona possunt
concurrere videlicet iurisditio patriar
chalis t legata vidistis in. c. j. s. c. Secū
do nota q superueniente maiori iurisdi
1 tione suspenditur minor iurisditio. Ter
2 tio no. q reuerentia t honor q debentur
sedi apostolice debentur etiam legatis
de latere. Ultimo no. q vidistis i rubrica
qō habem⁹ tres legatos. videlicet natos
et datos t de latere. ¶ In gl. j. ibi fit ma
ior: sez aljs legatis qui non sunt de late
re nec sunt legati nati et alij legati sicut
erat patriarcha hierosolimitan⁹ qui erat
legatus datus in prouincia sua non autē
erat natus: licet Butrius dicat ꝓtrariū.
¶ Ibi offm suū dic. et per cōsequens nō
poterit de aliqua causa cognoscere ex iu
risditione legata ne dū quo ad iurisditio
nem cōtentiosam: sed nec quo ad volunta
riam: licet ex iurisditione ordinaria iste
patriarcha bñ potuisset de causa cogno
scere: et istud qō hic dicitur refertur tan
tum ad iurisditionem legatam quātum
autem ad ordinariam posset cognoscere
hic est qō licet i pntia legati de latere nō
possit iste patriarcha pviā principalis q
rele: tñ per viā appellatiōis bñ pōt adiri
q: appellationes ad eū deuoluūtur ex iu
risditiōe ordinaria. t rō differētie est: q:
facilius tollit potestas cōpetēs ex priui
legio t sic ex iure speciali sicut est iurisdi
tio legata q potestas cōpetēs iure cōi vt
est iurisditio ordinaria ar. in. ſ. q: ſo veri
simile i auten. de nō alienand. ¶ Ibi ō of.
Pcōsul. l. vl. istud est verū quātū ad exer
citiū habitu tñ durat iurisditio qō facit
ſm do. meū ad ea q voluit gl. in. c. iij. xxv.
q. ij. vbi glo. dicit qō p dationē scōi legati
nō reuocat pmū sicut nec per datōez scōi
tutoris reuocat pm⁹. l. ij. C. de testa. tute
la. licet secus sit in datione scōi procurato
ris in. l. fiqs. cū procura. in. ſ. fi. ff. de pro
cura. ¶ Ibi qui resistit et ratio dicit Bu
trius. quod quando aliquis incedit cum
maiore se si fiat reuerētia p aliquē minor
nunq ponat manus ad caputiū: q: in du
bio maiori nō minori itelligit reuerētia
fieri nisi aliter de mente facientes reue
rentiā cōstaret. Et per hanc glo. alias in
facti qstione vidi dubitationē. vtrū si qs
habuerit causaz i curia episcopali: t alia
in archiepiscopali: cui tenear potius obe
dire: si citatus fuerit psonaliter certe ar
chiepor: tñ si pt debet mittere procurator
l. j. C. an p alium cause appellatiōis. ¶ Ibi
an offi. eius istud est, verus qñ ambo hñt
potestatē ab eodē supiore: t vn⁹ maiorez
alter minorē. vt b secus si ambo haberēt
parē iurisditionē puta q: eēnt duo lega
ti de latere missi ad vnā puinciā qō raro
fit. Itē istud verū qō dicit gl. nisi a diuer
sis supioribus sint legati cōstituti puta: q:
vnus sit legat⁹ pape: alius ab imperatore
in eadē puincia: nā licet legatus pape sit
dignior: debeat precedere nō tñ suspēdi
tur iurisditio legati imperialis: imo itel
ligit hñe aliā t diuersam iurisditionē: q:
aplicus intelligit habere spūalem. impe
rialis intelligitur habere tēporalē in. c.
nouit. j. de iudicijs. et in. c. venerabilem
ibi q filij sint legitimi. ¶ Ibi reassumit
illud et bene t intelligatis reassumit scz
iurisditionē. ¶ Ad fi. q: glo. non soluit q
pñte maiore cesset reuerētialis potestas
t deferendi insignia nisi vbi sint pares t
in contrarijs. nec ob. quod dicitur in. c.
esse. cv. distinctio. quod si presbyter in pre
sentia episcopi dicat missam quod tamē
potest benedicere populum: quia respō
detur quod immo debet primo supercē
dere modicum et videre: vtrum episco
pus velit benedicere: et si episcopus non
curauerit potest benedicere. et intelli
gitur facere de licentia episcopi.

1 Clericos percutientes durius sunt
puniendi quam laicos.
2 Legatus de latere extra prouinciam ab
soluere potest.
3 Differētia inter legatos natos t alios.
4 Reseruata sedi apostolice non possunt
sine speciali commissione in alteruz trās
ferri.
5 Argumentum a contrario sensu in iure
est validum.
6 Legati de latere propter delicti inor
mitatem absoluere nō possunt.
7 Legati apostolici non de latere extra pu
inciam excommunicatos absoluere nō
possunt.
8 Legatus finita legatione redeundo ad
curiā excōicatos absoluere potest.

Excõicatis.

Diuidit in duas partes. Prio ponit dictũ. Scõo exceptionẽ.ibi scõa: nisi de spãli gra. Casus brevis nõ de latere absoluere possint excõicatos p violẽta mannũ iniectiõe in clericos: si sunt subdicti et in puincia ppria delinquerit alias nõ.nisi ex spãli priuilegio se. aplice aliud concessũz fuerit.h.d. Ho.q mannũ iniectio sclericos reputat violẽta.ex quo infero qõ etiam de iure ciuili durius sunt puniẽdi percutiẽtes clericos ꝑ laicos.l.aut facta.§. psona.ff.de penis. Scõo no.a cõtrario sensu q legatus de latere etiam extra puinciã suam potest absoluere excõicatos p violenta manuũ iniectiõe. Tertio no.paria esse delictum esse cõmissum in puincia: aut fieri extra prouinciã.si modo iudex extra puinciam velit iudicare. Quarto no.inpsi. et qui ecclesiarũ qõ legati nati etiã in puincia sua initientes manus in clericos. etiã in puincia sua nõ pñt absoluere. Et ista est differentia inter legatos natos et alios. Ultimo no.in fi.qõ reseruata sedi aplice nõ pñt sine spãli cõmissione in alterũ trãsferri: vidistis in.c.qõ trãslatõez §.eo. Jn gl.j.ad fi.sic g colligatis prio qõ argumẽtũ a cõtrario sensu in iure est validũ et alibi dicit iuris consultus q est fortissimũ in.l.j.§.huius rei.ff. de offi.ei cui mãda est iurisditio. Unde dixerũt aliqui doc.q etiã in statutis iuribus singularibus hz locũ argumẽtũ a cõtrario sensu quod dictũ reprehẽdũt doctores. oẽs.quia argumentũ a cõtrario sensu: licet sit fortissimũ tñ est per directurã et interptationẽ.l.apud antiquos.C.de furtis.sed iterpretatio extẽsiua non cadit in statutis.c. cum dilectus.§.de cõsue. et.l.omnes pplĩ. ff.de iusti. et iure. Secũdo pcipaliter ex hac glo.colligatis priuilegiũ legatorum de latere et rõnẽ priuilegij.q rõ non videt sufficiẽs: q scõm eam seqretur qõ idem eẽnt in oib aljs legatis videlicet qõ ppter piculũ aie oẽs possent absoluere qõ tamen est falsum. et ꝺ.c.qõ trãslatõez.§.e. Et ideo dic aliã meliorẽ eẽ rationẽ. videlicet qõ sic ppter priuilegiũ dignitatis sentit tex.i.d.c.qõ trãslatiõez fallit fz hosti. istud qõ hic dr delegatus de latere: nisi fuerit enormis pcussio. q tunc legati de latere ppter enormitatẽ delicti non pñt absoluere in.c.si vo.et.c.penit. et.c.cũ illoz.§.j.j.de sen. exc.lz Jo.an. et ibi etiam videt velle Hosti. sibipsi ꝺicẽs in.c. ad eminẽtiẽ.j.de sen. exc. senserit op. q sinja pbabilioz est p.c. nrm idistincte loquẽtes et p.c.qõ trãslatõez. et ita etiã dicit Jo.an. seruari de facto alios autẽ excõicatos ex alia cã in casib reseruatis sedi aplice nõ certe possit legat absoluere: q nõ est nostrũ extẽdere iura noua: nisi forte ꝺm formã eoz q habenk in.c.p tuas.j. ꝺ sen.exc. et in.c.venerabilib.j.e.lib.vj. et habetis cõclusionẽ qõ legati de latere pñt absoluere excõicatos maiori excõicattone ꝓpter violẽtẽ manuũ iniectõez.etiã si clericos occidisset. Jn gl. cõmissaz ibi.l.vlti ma. sic g ex hac glo. colligatis qõ legati aplici non de latere veniẽtes de extra puinciaz nõ possunt absoluere excõicatos pviolẽta manuũ iniectiõe qõ verũ putãt Vincẽtius et Jo.an. nisi extraneus delinquat in illa puincia in qua legat habet officiũ legatõis. quia tũc rõne delicti efficitur subdict legati. et p ꝺns p ipsum põt absolui. c.fi.j.de foro cõpe. et in.l.j.C. vbi de crimine age. et in.c.j.j.de raptoribus. et in.c.placuit.vj.q.iij. et ita limitabitis hanc glo. Ibi argumẽtũ a ꝺtrario sensu dic qõ istud qõ dicit glo. est clarũ si subdicti deliquerunt in ipsa prouincia. si autẽ delicissent subdicti extra puinciam suã percutiẽdo clericos alterius puincie vtrũ intra puinciã suã legatus nõ de latere possit istos absoluere et qõ dico de legatis nõ de latere idẽ dico de ordinarijs et Vincentius per istum tex. dicebat qõ sic qs hic phibeat tantũmõ qõ nõ absoluat nõ subdictos extra puinciã suam delinquẽtes de subdictis autẽ nihil dr imo annuit cõtrariũ q op. reprehendit Hosti. per istum tex. q indistincte dicit aliunde veniẽtes nõ posse absolui: sed subdicti q percusserint extra puinciã si veniãt in puincia p absolutione obtinenda dicitur ab extra venire: ideo nõ sunt absoluendi ꝺm Hosti. pterea ꝺm eundez rõne delicti sunt effecti de iurisditiõe alterius epivt in dicto. c.fi. alleg. de foro cõpe. que vltima ratio non multũ vrget: quia licet ratiõe delicti sit effect de aliena iurisditiõe nõ tamen relinquit ppriũ domiciliũ verum tamen Jo.an. sequitur op. Hosti. et p ea facit ꝺm do. meũ: q legati habẽt iurisditionẽ ex priuilegio et potestas cõpetens ex priuilegio non est ita potẽs sicut ptãs de iure cõmuni et sic sentit do. meus. do. Jo. de imola. in sua rõne qõ licet legati nõ de latere subdictos suos delinquẽtes extra prouinciam non possint absoluere tamen ordinarij vt sunt epi possunt absoluere: quia sunt iudices rõne domicilij et videt sensisse glo. in.c.j. xvj.q.j. et hec sentẽtia in eo qõ dicit de ordinario plane. q ordinarius põt adiri p delicto cõmisso extra prouinciã et subdictũ suum potest excõmunicare dũ modo sit subiectus in prouincia: ergo etiam poterit absoluere: quia ista procedunt a pari vt vidistis in c.noui.§.eo. et per hanc rationem videtur mihi idem esse in legatis se. apostolice habentibus maiorez iurisditionem et est hic tex. et vidistis in.c.j.§.e. ita qõ ꝺ distincte placeret mihi op. Vincentij. dicit tamẽ Hosti. qõ cũ istud sit priuilegiũ a papa indultũ istũ legatũ qõ nõ audet extendere. vnde ꝺm eũ etiã consentiẽte ordinario alterius puincie nõ poterit legatus aplicus sibi subiectos in puincia nõ subiecta sine iurisditiõe absoluere facit. c.sane.j.de priuilegijs. Ex quo sequit qõ iurisditio ordinaria ex priuilegio est iurisditio legati non põt prorogari extra limites sui priuilegij q op. nõ multũ plane ea q vidistis in.c.nouit.§.eo. vbi determinaui cõtrariũ et est glo. ꝺ ista op. in c. licet.j.de offi. ordina.libro.vj. et facit ratio. quia iurisditio delegati aplici que est iurisditio extra ordinaria et odiosa vt c.ꝺispendia.§.reus. de rescrip.lib.vj. põt prorogari de loco ad locum in.c.p. et.g. §.de offi.dele. ꝺ tomagis ista iurisditio legati que est ordinaria et nõ est ita odiosa poterit prorogari de loco ad locũ: et qõ non sit ista iurisditio legati odiosa patet: quia nõ obstante sua iurisditione potest ordinarius vti iurisditione prop ria nisi fuerit occupatus et habetis duas ꝺclusiones. Prima q ordinarius et etiam legatus sedis aplice delinquentes extra puinciaz suã sibi subiectos in puincia existentes põt punire. Secõa ꝺclusio iurisditio legati de loco ad locũ potest prorogari. Ibi de duplici immo de triplici: q sit intentio legatorum de latere maiorum legatorũ missorum. Ibi quod trãslatio sic ergo. ex hac gl. colligatis differentiaz ĩter legatos de latere et alios legatos: q legati de latere oẽs quoscũq excõicatos p violẽta manuũ iniectiõe extra puincia suam etiã possunt absoluere. alij vero nec ex puincia suã nec infra puincia aliũde venientes possunt absoluere: et rõnem differentie sentit glo. ppter ẽminẽtiaz dignitatis ex quo etiã dicit doc. notãter qõ finita legatiõe redeũdo ad curiã põt absoluere hmõi excõicatos: q quodãmodo fungit priuilegio legati donec fuerit vsquẽ ingressus cõtẽtiosam aũt iurisditionẽ extra puinciã suã exercere non potest vnde si excõicatus petat absolutionẽ coram legato de latere et clericus pcussus cõpeat dices illũ non esse absoluendũ: q sua interest in multis tunc legatus de latere nõ poterit absoluere: q haberet necesse cognoscere et sic iurisdictionẽ cõtentiosam exerceret qõ non potest: nec etiã põt alteri delegare: quia quod non habet nõ potest delegare. l.si liberam.ff. quod cuz eo. licet aliqui contradixerint et male: et ista est conclusio quod legati de latere quando sunt extra prouinciam possunt exercere suam iurisditionem dum modo non sit contentiosa: qui semper assistunt dic quod hanc op. sequuntur cõmuniter doct. quia cardinales sine aliquo medio assistũt domino pape et in secretis consilijs quod non certe conceditur aljs et est hodie expressuz in.c.j.j.e.lib.vj. Ibi generalẽ legatoz istã scõam op. statirepro bat glo. et docto. Ibi.c.vltimo notãda est ista glo. singulariter quod absolutio ab excõicatione maiori concessa legatis de latere potest ex causa aljs delegari. et ita videntur transire doc. quod mihi apparuit mirabile: quia in preeminentia pontificali concessum est cardinalibus quod possint absoluere a maiori excõicatione p violenta manuũ iniectione g vr quod nõ possint delegare. Ibi et dicit in fi. dic quod glo. bene dicit et ita dicũt docto. bene seruiat curie. et dicit Joan. in.c.secundo. cxiij. distinctio. quod excõmunicatus qui incidit in canonem propter manuum iniectionem in ipsum legatum potest ipse nec legatus absoluere quod facit cõtra opinio. Hostien. ideo dicit quod etiam pro enormi possit legatus absoluere fallit tamen in casibus.c. felicis.j.de penis. lib.o.vj. et in clemen. siquis suadente eo. titulo. Ad finẽ glo. hodie est decretalis.j.j.eo. titu. libro.vj. Ultimo quesierunt docto. aliqui scilicet Joan. andre. vtruz episcopus taurinẽn. scolarem existentem in studio qui in partibus suis percussit clericuz possit absoluere et determinat quod non per istum textum. Item quia quantum ad hoc nõ plus debet posse ordinarius quam legatus apostolicus ex priuilegio: sed dicet quispiam: quod dubium est de ista qstione. q episcopi pviolẽta manuũ iniectione in clericos non possunt absoluere. c.si quis suadente. xvij. questio. iiij. solu. intelligatis. dicit dominus Joannes de imola. et fuit de mente Joan. an. in casibus leuibus. quando fuit leuis percussio

Questio multuz solẽnis.

a Adde alexã. post bar. in.l.j. ff. de offi. ei carmẽ est iu. bal. ĩ.l. quẽticula. C. de epi. et cle. doc. in.l.si vero. §. de viro. ff. so. mat. in.l.iter socerũ §. cũ inter ff. de pac. do. ĩ.l.q testamento. §. mulier. ff. de test. bar. et bal. ĩ pn. rub. c. de ꝺci. ĩ sertis bal. ĩ.l. marcellus. ff. ad trebellia. nũ. abb. ꝺ ro. ĩ.l. oẽs pplĩ. ff. de iusticia et iu.

causa tunc episcopus subditus suum vel leuiter percussientis clericū in sua dioceſi pōt absoluere: vt in.c.peruenit cum ibi not.j.de sen.excō.ita ꝙ si qs suadēte loquif in pcussiōe violēta.et istud videtz qō eps scolarē excōicatum impartibus suis.nō possit absoluere ꝓcedit maxime illi qui sunt excōicati ꝓpter offensaz vel debitum.quia nō pōt absoluere nisi satisfecerint.quero ꝑm doc.nunqd clericꝰ studens in legibus, qui incidit in canonem late sntie.si studeat sine dispēsatiōe in.c.fi.j.ne cle.vel monachi possit absoluere epūs. et breuiter dicūt docto. quod sic ꝛ maxime Joā.de imo.quia delinquit in studio et sic in territorio epi. vnde ratione delicti efficitur de sua iurisditione licz Hosti. dixerit contrariū et sic colligatis qō illa excōmunicatio non est reseruata summo pontifici.

1 ☞ Legatus sedis apostolice pōt facere in prouincia sua constitutiones perpetuas.
2 Statuta legatorum sedis apostolice an reuocentur.
3 Citatio facit desinere rem esse integrā.
4 Legati apostolici et ordinarij statuta perpetua facere possunt in prouincia sua.
5 Differētia inter ius canonicū ꝛ ciuile.

Nemini dubitat in duas partes. ꝑm qō duo principalia dicta ponit.ibi secunda.secus autē.Casus breuis. legatiōe finita.durat statutū finit tn delegati sui iurisditio si citatio nō ꝓcesserit.h.d.Ratio dubitādi est qz decreta peritoꝝ sunt ānualia et videf qō finita iurisditiōe debeat etiā finiri statutū. ratio determinādi fuit hec qz fungūtur priuilegio sedis apostolice ꝛ ideo sua statuta ppetuo dñt durare. Nota legatus sedis aplice posse facere statuta et cōstitutōis perpetuas i puincia sua.ex quo sequif qō idem est inducib⁹ regibus comitibus et similibus habētibus generalē iurisditionē qz isti equiparanf legatis vt vidistis in.c. pce. ita determinat Bar.in.l.oēs populi.ff.ō institu.ꝛ iure in prima questione. Not.ꝙ statuta legatoꝝ sedis aplice nō reuocantur licz iurisditio eoꝝ fuerit reuocata. ꝛ est rō qz effectꝰ iā in esse ꝓducit, sublata causa nō tolluntur.ex quo alias in facti a qstione dici ꝙ liberatio facta ꝑtute a iuramenti sublata psona iurantis de medio nō est reuocāda. Tertio nota ꝙ delegati a legatis apostolicis reuocata iurisditiōe delegātis.ante citationē priuant iurisditione. Ultimo not.et semp alleg. qō per cittatiōez rei desinit esse integra vidistis in.c.gratū.ꝛ ca. relatum.ꝛ licet vndiqz.ś.de offi.delegat. ¶ In glo.ꝑma ibi seruāda dic qō istud est vez ꝑm Jnn. etiā si cōsiliū prelatoꝝ puincie. nō fuerit reqsitus vel populi dummodo sit tale qd qō pertineat ad suā iurisditionē alias requirek cōsiliū platoꝝ.ita loquif.c.fi.j.de his que fiunt a prelato ꝛ.l. humanus. C. de legibus. lz ex honestate melius faciat legatus si requirat cōsiliū platoꝝ pro uincie nam princeps supremus vt papa vel imperator ꝓfitef se nolle quouismō iura generalia facere nisi de cōsiliis pcerū quāto magis inferiores: vt in.d.l.humanū. Sed ꝫ istam glo.et text. op. ab ex et videtur qō decreta et statuta istorum legatorum non sunt ppetua imo temporalia sicut videmus in edictis pretoꝝ que sunt ānualia iuste de ppetua et tpali ac in princi. Sol. sentit Joā. de lig. qō ideo statuta istoꝝ legatoꝝ sunt perpetua qꝛ auctē principis constituūtur et sensek lex canonica vñ sicut.l.canonica est ppetua sic et ista q̄ ratio nō multū pla.qz eadem rōne dicerem⁹ et in edictꝭ pretoꝝ ꝙ essent ppetue autoritatꝭ pncipis ꝓtores faciāt decre.in.ś.ꝓto.iuste de iure naturali gētium et ciuili. iō dic qō propter excellentiaz dignitatꝭ et plenitudinem potestatꝭ ista statuta sunt ppetua. ¶ Ibi ex rescripto hāc glo. singu.do.meus.do. Joan.de imo.notat qō legati possunt facere statuta penalia in sua puincia. Jtē etiam statuta late sntie.sed circa hec dubitāt docto.nunqd ordinarij vt epi potenūt absoluere ab anatemate ꝛ dicūt doc. qō sic,nisi legatꝰ sibi reseruauerit absolutiōez.in.c.ex frequētibꝰ.j.de institu.et ꝓ hoc facit qz si ordinariꝰ pōt absoluere a snia canonis quāto magꝭ poterit absoluere a snia lata ꝑ statutū legati in. c. nuper.j.de sen.excō.quāto magis a sententia legati.et istud puto verū finita legatione lz idem putent ꝛ si esset. ¶ Ibi si 4 quis venerit.sic ergo colligatis qō legati apostolici et ordinarij possunt facere statuta perpetua in sua prouincia quam opi.ita verum interpretātur docto.si faciant statuta preter ius nō autē iuri contraria nam statuta iuri cōtraria inferio-

a Virtute Adde qō idē tz bal. in.l.nō dubiuz.C.de legibus

res a principe facere non possunt vt est text.ꝑm doc.in.l.forma.C.de offi.ꝓfecti pretoriū aplice et in.c.fi.ś.de offici.archi.facit qō not.in.c.fi.j.de hereticꝭ.lib. vj. Jtem qz inferior nō potest tollere ius superioris in.c.cū inferior.j.de maiori.ꝛ obedie. cōtra quē determinatiōez op.ab extra.qō imo iferiores pnt facē statuta q̄ tollant ius superioris.vt.l.oēs populi de iusticia ꝛ iure sol.senserūt cōiter doc. et refert.hic do.Joā.de imo.qō differē- 5 tia est inter iura ciuilia et canonica quia iura ciuilia ꝓ inferiores vt per populuz. bn̄ possunt tolli vt ꝓ populum lz alij inferiores nō possint tollere iura ciuilia. tn̄ populi pnt tollere qz a iure gentium bz iurisditionē populꝰ iura autē canonica nō possunt inferiores tollere que op.cuz reuerētia est falsa.nec est differētia iter iura ciuilia ꝛ canonica.nec inter populū et alios inferiores. vt vidistis in. c. cum oēs.iō de ꝓsti.vbi vna vniuersitas pt tollere ius canonicū ꝛ ideo iudicio meo putarem.qō et populꝰ et alij inferiores vt sunt vniuersitates ꝛ isti dñi habētes perpetuā iurisditionē posse ꝓ statutum suū solēniter factū autoritate ꝛ ꝓsessione iuris in ꝓuicia subdita iurisditioni statuētiū posse tollere iura canonica dum modo sint honesta generalia aūt statuta et cōstitutōes nō certe possunt facere ex qbus derogetur iuri generaliter in omni parte mūdi sicut nec populus vt in dicto c.cū oēs.ś.de cōstitu.nec obst.inter.l.forma de sensibus.qz loquitur quādo prefectus volebat facere ius generale qō nō potest vt supra dixi. ¶ Ibi apposita est. sic ergo tollitur qō indulgētie date per legatum sunt perpetue et ita tenet spe. eo.titu.in.ś.inter superest.ś. sed nunqd iur. legatio. non tamen potest primum ibi.spec.excedere terminū. xl.diez scōm modū traditū. in.c.cū in infirmitas ibi de penitentijs nisi forte aliud ex speciali priuilegio concessus fuerit arg.in capit. proximo precedēti in fin. Non obst.inter iura allegata supra lege vltia de penis. quia loquuntur in alijs penis impositis per sentētiam vbi distiguif inter penas impositas cum cause cognitiōe quas dicunt doc.esse perpetuas et penas impositas sine cause cognitiōe qs dicūt doct. esse tēporales.c.ex litteris.ś.de constitu. ¶ Ad fi.sic ergo colligatis optimū ar.de prefecto ad legatuz sedis apostolice. et sic quēadmodū prefectꝰ est.primꝰ post principem in.l.j.C.de secu.ꝓfectoꝝ pretoriū ita etiā legati sunt primi post principem hinc est qō debent precedere reges et oēs dominos temporales excepto imperatore vt videbunꝰ in.c.solite.j.de maio.et obedi.et qō dicitur hic de prefecto dicūt docto. idē in legato qui pōt habilitare clericos et in perpetuū et ad tēpus ad beneficia vt in spe.eod. titu.in ś.inter superest. ś.sed nūquid et idē est etiam in ordinarius vt epis et similibꝰ. quia qualitate ꝛ conditione delicti possunt inhabilitare clericos ad delicta.

¶ In glo.secūda ibi reputaf istud est verum ꝙ habetur ꝑ mortuo si recedat reuocatus per principē et animo nō reuertendi alias secus.quia nō dicif recessisse qui recessit animo reuertēdi arg.i.l. iij. ff.de diuortijs. ¶ Ad fi.glo.dic vt pleni⁹ in.c.presenti.j.eo.lib.vj. ¶ In glo. fi. ad fi.sic ergo ex hac glo.colligatis qō ꝑ solam citatiōez perpetuatur iurisditio nō autē per alium actū anteriorem et requiritur quod nuncius actualiter citauerit et idem voluit glo.in.c.gratuz. et in. c.lz vndiqz.ś.titu.ꝓi.quam opi. reprehendit Hosti. et fuit oppo. glo.in.c.quāuis. de offi.delega.lib.vj.et in.c.ne aliqui. de hereticis.eo.tit.et hāc opi. Joā.and.dicens ꝙ ad perpetuandū iurisditionez in legatis sufficit solu. commissio citatiōis licet nuncius mūdū actualiter citauerit quia quomodocūqz reperitur vt sua iurisditione satis est et constituēda est differentia vtrum agatur tantuz de perpetuanda iurisditione quo casu sufficit cōmissio citatiōis sola.vt vere agaf de afferenda re vel psona tūc requirif actualis citatio.vt in clemē.ij. vt lite pēdente nec obst. iste tex.dum sentit etiam quantum ad perpetuādum iurisditionē reqri actualē citationē ꝛ qō citatio deuenerit ad noticiā qz respondeo qō opz supleri ad tex.dum dicit citatio non precesserit vel alꝰ actus puta cōmissio citatiōis vel respondet Butrius qō rō hic sola commissio nō sufficit quia extinguebatur iurisditio delegantꝭ cum persona vnde vt res designat esse integra requiritur etiā persona affici secus quando non extinguitur iurisditio cū persona qz durat dignitas ꝓpter quā est facta cōmissio hec oīa inducūt in illam dubitabilē qstionē ꝙ examinaui vobis in.c.licz. ś.titu.ꝓi. vtrum ꝑ aliquē anteriorē actum citationis itelligatur definere res esse integra in qua quia si recte nemini per. c. gratū determinari requiri citationē et nō per aliū actū anteriorem nō perpetuari iurisditiōe et ibi me remitto.

Vtruz ad ppetuādū iurisditionē sufficiat sola cōmissiocitationis an ꝛo reqrat actualis citatio.

Rubrica de offi: cio iudi. ordina.

Cōmuniter ad p̄cedētia hoc ordie supra visuꝫ est de iurisditiōe ordinaria priuilegiata ex priuilegio competenti sicut est iurisditio legati apostolici. vt in capit.ij. j.de offi.lega.lib.vj. restabat iterū videre de iurisditione ordinaria ex iure communi introducta. vt est iurisditio prelatoꝝ et ideo subditur rubrica hic de officio. iudicis ordinarij et illa dicit esse iurisditio ordinaria. que ex ordine iuris et ꝑm regulas introducta est. et coheret territorio vt videbitis in.c. j.j.eodē.et in.l. pupillus.§. territoriū.ff.de verb. signif. cui⁹ gratia aduertendū q̄ a principio tēpore inith iurisditiōis eccl̄iastice excrescere iurisditionē dū non posset summus sacerdos p̄esse totali iurisditioni diuisit iurisditionem suam in plures prouincias et q̄ per seipsum regere nō poterat decreuit per constitutos regi: sua tamen autoritate hinc est quod qualiter in prouincia cōstitutus est archiepiscopus habens iurisditionem ordinariam preceteris limitatē cum limitibus prouincie: vt vidistis.in.c.j.§.ti..propi.et q̄ plerumq; potestas et iurisditio archiepiscopalis non poterat recte totam prouinciaꝫ gubernare statutū fuit quod ad iungerētur suffraganei in singulis ciuitatibus qui iura ciuitatū cōseruarent ⁊ quia non poterat aliq̄n eps̄ varijs impeditus totam iurisditionem per seipsum exercere adiunctus est vicarius iuridicus a iure introductus vt est archidiaconus qui est ocul⁹ episcopi. et tamē iurisditionē ordinariam. vt in toto titulo §.de officio archidia. et isti sunt omnes que habēt iurisditionem ordinariā etiā contentiosam et breuiter illi oēs quia iure habent iurisditionem illi dicūtur habere iurisditionē ordinariā licꝫ per excellentiam appellationē ordinarij intelligamus de prelato ecclesie: vt videbimus.j.in p̄cessu tituli. a

a ¶ Tituli Adde q̄ ō isto titulo nihil inlecturꝫ domini Bui donis pape cōperi potuit.

1 ☞ Concessio libere potestatis excludit omne impedimentū.
2 Ordinarius ecclesiasticus ad defensionem sue iurisditionis brachiuꝫ seculare implorare potest.
3 Episcop⁹ forensis an punire possit.
4 Crimina ecclesiastica de quibus ordinarius inquirere potest que dicantur.

5 Judex iudicare debet secundum allegata et probata et non secundum conscientiam suam.
6 Sacerdos an teneat testificari de delicto sibi confesso.
7 Judex secularis et ecclesiasticus dicuntur pares.

Dernicio sam. Mot. ex isto tex: q̄ in concessione libere potestatꝫ nō videtur dari facultas aliq̄d agēdi a ꝓtra iura ymo videtur ptās esse restricta ad limites iuris facit.c. ne mitaris. §. de constitu. cū ibi not. et videbimus aliq̄d. j. in glo. Mot. q̄ cōcessio libere potestatis excludit requisitionē alteri⁹ et oīe impedimentū. Nota tertio ⁊ singulariter q̄ licet de iure ciuili regulariter non cōcedatur potestas inquirēdi delicta nisi incertis casibus. vt.l.ij. §. si publico supra allegato. tamen de iure canonico prelati ecclesiarum possunt libere inquirere. Nota in ꝑsi. et cum opus q̄ ordinarius ecclesiasticus ad defensionem sue iurisditionis potest implorare brachiuꝫ seculare. de quo infra videbitis. Ultimo no. text. quē semper allegamus. q̄ inducta ad vnū effectum nō debent operari contrarium. etiam si illud tacitum. videant includere facit.l.legata iutiliter de adimendis legatis. et.l. cum tale. §. falsam de condi. et demonstra. ¶ In glo. prima ibi licꝫ ely. sic ergo ex hac glos. colligatis q̄ ad hoc vt prelatus ecclesie possit procedere ad inquisitionē requirit q̄ procedat infamia et p̄cessus super ea. quaꝫ opi. ita verum intelligūt docto. quando agitur de inquisitione speciali circa certam personā secus si ageretur de inqsitione generali q̄ fit contra incerta delicta et cōtra incertas personas vt quādo fit inquisitio generalis visitando ecclesiam vel prouinciam in.c. sicut. olim. j. de accusa. Idem etiam quando maleficiuꝫ est certum persona autez est incerta. Mā istis casibus potest procedi ad inquisitionē etiam nulla infamia precedente in.c. j. cum ibi notatur per Innoc. et Johan. and. §. de postula. prelatorū et in.c. bonelo. j. §. de elect. et in dicta lege secūda. §. si publico alleg. Aduertendum tamē q̄ si inquisitiōe non precedēte processus super infamia responderit inquisitioni nō opposita exceptiōe confitendo delictis,

a Agēdi. Adde q̄ facit text. cū glo. i.l. si procurator circa fi. ff. de cōdi. idebi.

Mo. q̄ q̄n maleficiū est certuꝫ ps̄ona aūt est incerta p̄ōt p̄cedi ad inqsitionē etiam īfamia nō p̄cedēte.

Mot. q̄ lꝫ nō p̄cesserit p̄sesꝫ super īfamia si petatur inquisitioni rñderi inqsitio non p̄ōt vicari postea Utruꝫ q̄n p̄ceditur inqsitionē sup crimine possint testes añ lit. ꝓte. exaīari.

q̄ tunc nō ꝓpterea viciabit inquisitio lꝫ nō p̄cesserit p̄cessus sup infamia text. in.c.j.et.ij.j.de accu.lib.vj. Idem etiam putaui in facti questione si probatū fuerit crimen per testes et nūq̄ pēdēte processu fuerit opposita exceptio arg. dictorū iuriū. ⁊ sic habetis q̄ post respōsiōeꝫ partꝫ ad inqsitionē nō est querendū. de solēnitatibꝫ inquisitionis. ¶ In fin. glo. sic ergo sentit glo. notabiliter q̄ q̄n procedit ad inquisitionē super crīe ꝑt examinari testis etiā lite nō cōtest. q̄ opi. ita verū interptantur doct. si iudex ex puro et mero officio procedat nemine instāte neq; petente et ita intelligat.c. q̄n frequenter in. §. sunt et alij hic alleg. Secꝫ si ad instantiā alteriꝫ puta denūciantis iudex p̄cesserit ad inquisitionē. nā tunc bñ reqritur litꝫ cōtest. vt in.c. cū clamor cū ibi nota. p Inno. ⁊ Joā. an. j. de testi. et in.d. §. sunt et alij hic alleg. et itelligo litꝫ contest. esse factā eo ipso q̄ sup articulis denūciantis responsum fuerit negatiue iudice inquirente tunc puto esse factā litꝫ contest. ¶ In glo. ij. ad fi. dicatis sic ergo sentit mirabiliter glos. quod eps̄ etiā forēses pōt punire q̄ est intelligendū q̄n forenses et alij vndecūq; venientes delinq̄rūt in p̄uincia nā tunc ratione delicti effecti sunt de iurisditione in.c.fi.j.de foro cōpe. et in.c.j.j. de raptoribus. secus si delinq̄rint extra prouinciā suā in.c.fi.j.de ꝓstit.lib.vj. et intelligunt doct. gñaliter istū tex. etiā in laicis delinquentibus in prouincia epi vt eps̄ possit eos punire si modo crimen sit ecclesiasticuꝫ vt est hereſis et crimen vsurarum de q̄bus in glo. seq. et in.c.cū sit generale. j. de foro cōpe. secus si crimē nō esset ecclesiasticū q̄ tūc nō posset eps̄ inquirere. ℨ laicos et in.c.nouit. j. ō iudici. ⁊ in.c. per venerabilē et in.c. causamq;. j. qui filij. sint legitimi. Idem etiā sentit notabiliter Inno. hic si crimen nō sit ecclesiasticum sit tñ talis delinquēs res vel imperator vel alius potēs oīs qui per curiaꝫ secularē bene cohercerī non possit nam tales potentes post monitioēꝫ canonicā p̄ notorijs exceſſib⁹ poterūt excōicari per iudices ecclesiasticos ne pereāt in.c. valerian⁹ imperator. xciij. dist. nisi forte dicit Innoc. essent tales nimis iniurioſi ita vt prelati non auderent ℨ ipsos p̄cecede nam tūc papa qui est vicari⁹ dei cognoscet etiā de non notorijs et inquiret si fit infamia vel si accusabitur in clemē. pastoralis. de re iudic. et in.c.nouit. j. de iudici. et insti. de ꝓhis que sunt sui vel alie ni iuris. §. ki. ex q̄b⁹ habētes ꝓclusionem q̄ ꝓpter potētiā delinquentꝫ iurisditio deuoluitur ad iudicem eccl̄iasticū. ¶ In glo. canones ibi inqrere debent dicatis sic g̃ ex hac gl. colligatis q̄ epi astringunt ex debito officij inquirere de delictis cōmissis in dioceſi q̄ verū limitant doct. si istud faciant ad finē publice vindicte q̄ secus est si ad finem vindicte priuate. nam ad priuationē vtilitatis principalꝫ nō potest iudex impartiri ei⁹ officiū nisi requisit⁹ in.c. ad nostrā. lo. ij. cū ibi not. j. de iure iurā. et facit.l.iiij. §. hoc autem iudiciū. ff. de dāno infecto. ymo est spāle de iure canonico vt dici q̄ possint ordinarij ex officio in oībus tribus inquirere vt hic licꝫ sec⁹ sit de iure ciuili vt in.d. l.ij. in. §. si publico all'. et ita sentit specu. in titu. de inquisitꝫ dicēs. q̄ leges tractant semiplene de inquisitiōe canones añt pleniſſime q̄ verū intelligit Jo. an. singulariter in epis et alijs superioribꝫ vt possit inquirere ex officio sec⁹ autem in inferioribꝫ etiā delegatis aplicis qui ex officio non p̄ōt inquirere nisi spālis inqsitio fuerit demādata ar. i.c.ij. cū ibi no. j. de offi. vicarij. lib. vj. et p hec reprobaui quendē p̄cessuꝫ pridie cuiusdā delegati apli inquirētis ex officio cū tñ i bullis sue cōmissiōis nō esset data ptās. ¶ Ibi eps̄ in synodo. sic ergo colligitis ex hac glo. q̄ ad officiū epi pertinet cōstituere testes in dioceſi qui denūcient crimina ⁊ iste vocant officiales de publico ꝓstituti quasi senceat glo. q̄ lꝫ de iure canonico ordinarij possint p̄cedere ad inquisitionē tñ ad denūciatiōeꝫ alteriꝫ q̄ ad denūciatū officialis nō p̄ōt p̄cedere et in hoc p̄cordat ius canonicū cū iure ciuili. cui⁹ gr̃a aduertēdū q̄ ad denunciatōeꝫ p̄pe sumpto vocabulo nō admittunt nisi officiales publici de publico ꝓstituti alij añt priuati nō admittunt nec ꝓpter eoꝝ denūciatioēꝫ pōt iudex p̄cedere ad inquisitiōeꝫ in.l.diuus. et ibi Bart. ff. de custo. reoꝝ. ⁊ in.d.c. eps̄ i synodo b all'. aduertē dū q̄ si q̄s denūciauerit p̄ sua p̄uata vtilitate q̄ illa denūciatio nō est p̄pe denūciatio sed accusatio. In.l.ea. q̄dē cū ibi not. C. ō accu. ⁊ i.d.l.diu⁹ all'. Ibi ⁊ punire. sic g̃ colligꝫ. ſm doc. ex hac gl. q̄ dicāt crimina eccl̄iastica de q̄b⁹ pōt ordinari⁹ inqrere ex offō etiā ℨ laicos idē est et ſm doc. in oīb⁹ crīnib⁹ eccl̄iasticꝫ de q̄b⁹ i.c. cū sit gñale. j. de fo. ꝓpe. ⁊ p Bofre. in sūma eo. ti. et i sūma p Jo. vj. q. j. ⁊ sic videt sentire doct. q̄ adulteriū sit crīe eccl̄iasticū cui⁹ cognitio tñ ptineat ad iudices

ecclesiasticos quod dictū mihi nō placet
P.io quia iudices secularares ht̄ cognitionem adulterij et etiam punitionē
vt in toto titulo. ff. t. C. de adulterijs. Secundo etiam non pla. istud quod dicunt
docto. hic ex mente glo. quia tex. nr̄ generaliter loquitur de omnib⁹ celerib⁹ dum
dicit adulteria et celeria t appellatione
celerum cōprehenduntur omnia delicta
siue ecclīastica siue non: ideo itelligebāt
istum tex. non tantū de criminibus ecclesiasticis: sed etiā de omnibus alijs cōmissis tamen per subditos inrisditioni ecclesiasticę vt est per clericos. ¶ Ibi nouit
istud verū intelligunt doc. quando vult
inquirere ad finē cōrigendi p̄cedente denunciatione euāgelica ſm qō loq̄tur. c. nouit. hic alleg. secus autem dicit
do. Jo. de imola. ad p̄uatā vtilitatē. q: de mortali peccato non potest inquirere
etiam p̄cedente denūciatōe in. c. ad nostram. l. ħ. j. de iure iurā. qō nō p̄cedit.
quia est contra tex. in. c. nouit. alleg. t puto eum in aduertanter locutum. ¶ Ibi
deus omnipotens. sic ergo ex hac glo. colligatis iudicēz iudicare debere ſm allegata t p̄obata et non ſm conscientiam
suam: t hoc siue loquamur in condemnādo siue in absoluendo t siue loquamur in
inferioribus iudicibus siue in superioribus. Ex quibus verbis infero duo p̄incipaliter. P̄rimū est quod quemadmodum deus qui est superior p̄inceps t iudex: iudicauit scōm allegata et p̄obata
non autem scōm conscientiā: licet omnia
sciret vt in dicto. c. deus omnipotens. ita
etiam et alij p̄incipes qui tenentur sequi legem diuinam: et omnis dei actio eorum est istructio in. c. seq. ex quo videt̄ reprobari illa cōmunis determinatio quā
videntur sequi docto. hic et maxime p̄ceptor meus do. Joan. de imo. videlicet
quod papa quā imperator potius scōm
conscientiam ꝓ scōm p̄obata debent iudicare: qō est falsū per p̄edicta. Et p̄o
ista sententia facit illud euuangelium dicens, Quis est qui te accusat: et istud
putoverum ex potestate ordinaria: ex potestate vero absoluta quā habet p̄inceps
sup̄a legem: forte aliud esset dicendum
sed non firmo t totum dependet ab illa
dubitatione. Utrum papa possit tollere
legem dei. Secundo p̄incipaliter infero ex dicto glo. quod non est differentia
siue in absoluēdo siue in condemnendo:
quia indistincte secundum allegata t p̄obata debet iudicari: et per hoc videtur
reprobari sententia. ¶ Joan. calderini

Utrum iudex ōbeat iudicare ſz ꝓscientiā: an ſm ꝓbata vide hic plenissime ſz calderinum.

dicentis. quod aut habet conscientiam
informatam ex coniecturis. et p̄ocedit
sententia glo. aut habet veram et indubitatā conscientiam: et tunc tenetur potius sequi conscientiam suam que distinctio vt videtis non p̄ocedit: quia deus
semper habet conscientiam indubitataz
et tamen iudicauit secundum p̄obata et
non secūdum conscientiam vt in dicto. c.
deus omnipotēs. nisi forte ex mente Jo.
calderini subdistinguitur: vtruz habeat
conscientiam informatam cōtra reum: t
tamen accusator non p̄obauit. t non debet iudicare secundū conscientiam suaz
sed debet absoluere. quia non sequitur
accusator dicit verum vel in veritate delictuz cōmissum est. ergo debet iudex reum cōdemnare: nisi supra constet per veras p̄obationes. c. nos inquēquā. ħ. q. j.
et in manifesta eadem cā. et ita loquitur
c. deus omnipotēs. subdit tñ Calderin⁹
qō nō p̄opterea p̄nūciabit reū nō delinquisse ne ficō cōscientiā faceret: sed ipsum
absoluet ab impetitiōe accusatorū vel ſz
Butriū ab obseruatiōe iudich: aut ꝓz iudex cōscientiā informatā ꝑ actorez: quia
p̄obauit accusatum deliquisse de cuius
innocentia constat iudich et vera sit opi.
Jria. quia nō cōdēnabit aliquomodo reū
ne fic contra conscientiā faciat vt in. c. iudicet. iij. questio. vj. et in. c. eorum. p̄j. q. iij.
et maxime: q: videt̄ nō posse ꝑ talē veritatē conscientiam informari in. c. inq̄situ. j.
de sen. excō. t in. c. litteras. j. de resti. spo.
et in. c. quis scandalidizauerit. j. de re.
iur. non tamē dicit Calderinus debebit
alij subdelegare vt dicunt aliqui: q: esset
causa mali quod ille Innocens condemnaretur in. c. facientes. lxxxvj. distinctio.
sed debebit scōm eum falsas ꝓbationes
repellere inquirendo diligēter a testib⁹
de circūstantijs loci t ꝓsonę eos sepius inquirere vt deprehendat veritatem arg.
in. l. ob carmen. ħ. si testis. ff. de testi. et
in. c. cum causam. j. eo. ti. de testi. t si pur.
dicit Calderin⁹ nō poterit facere testē vacillare t repellere falsitatē tāꝑ iudex debebit supcedere si poterit: t si nō poterit
debebit poti⁹ absoluere ꝙ ꝓdēnare ar. j
l. absentes. ff. de penis. et in. c. j. et. ij. xiij.
distinctio. nec ob. ſm eum quod debeat
iudicare de eo quod scit vt iudex non vt
homo quia dicit Calderin⁹ non pōt scire
tanꝙ iudex quod quinetiam sciat tanꝙ
homo. nā qualitas iudicis de per se non
potest habere nec bonā nec malā ꝓscientiā crimmis nisi p subiectuz et organum
hominis vnde si ꝓz cōscientiā informataz

ſm veritatē que ꝓbata non pōt ſm allegata iudicare et ista sunt ꝓa ſm Butri.
in actu iudicādi in actu autem exequēdi
sniam nō est sic in. c. super questionuz. ſ.
porro. et in. c. pasto. ſ. q: ꝓo. ħ. de offi. delega. cū ibi not. t dic vt ibi nō obst. inter
l. illicitas. ſ. veritas. ff. de offi. p̄esid. ſm
carderinū. q: ibi loquitur quando veritas erat p̄obata per veras ꝓbationes
ita dicit Carderinus hic et sequit Buť.
Carderin⁹ enim hanc decretalē repetht
et fit filius adoptiuus. Joan. an. qui Johannes an. sibi suam filiā in vxor. de dic
ꝓpter excellentiā sui ingenij et eum sustinuit in studio. t supauit Johan. an. in
intellectu et ista snia videt̄ cōsona rationi. Verūtamē rigor iuris t subtilitates
sunt ad oppositū videlz. ꝙ ſm ꝓbata debeat iudicare iudex siue in absoluendo
siue in condēnendo vt voluit glos. hic. et
istā opi. sequuntur cōiter doc. canoniste
et legiste in. l. j. C. vt qui desunt aduocat̄
nec est. vera. Responsio carderini q: stat
qō quis aliqua sciat tanꝙ iudex t aliud
ꝛium sciat tanꝙ p̄iuatus et potius debeat sequi iudiciū qō ꝓbabet tanꝙ iudex
ꝙ quod ꝛz tanꝙ p̄iuatus in. c. si sacerdos. j. eo. et de peni. dist. vj. in. c. sacerdos
vbi sacerdos qui confitetur peccatorez.
licz sciat peccatorē ex quo scit tanꝙ de⁹
intelligitur illud ignorare et examinatus in iudicio. salua cōscientia pōt iurare
se nescire vt in dictum iuribus. et ꝓ ista
sententia cōmuni facit q: iudex qui scit
aliquid ſm conscientiaz suam si nō iudicauerit ſm allegata et p̄obata. lz cōtra
p̄obata sit veritas pōt ex quasi delicto
p̄senti in. l. si iudex. ff. de variis t institu.
de ob. que ex quasi delicto in. ſ. j. et ī pn.
ergo ne penam patiatur debebit iudicare scōm allegata et nō ſm cōscientiā. nec
dicet peccare lz iudicet ꝛ ꝓsciam q: cuz
aucte canonis istud faciat penā non meretur nec ꝛ peccare in. c. q peccat. xxiij.
q. iij. et in. l. gracus. C. de adulterijs: nec
est ei imputandū si noluit pati penā potius ꝙ venire ꝛ cōscientiā q: prima caritas incipit a seipso. in. l. pses. C. de serui.
et istā opi. sequimmi in iudicando q: est
cōmunis nō esset tñ peccatum mortale.
ſm do. Joā. de imo. dicere ꝙ sanum cōsiliuz fore si posset alteri delegare ne diceretur dare causam malo quia faceret
vt suam cōscientiā purgaret ista est determinatio que mihi placet et per hec habetis ꝛclusionē qō iudices etiā superemi
vt est papa vel imperator debēt iudicare
potius scōm allegata, ꝙ scōm cōscientiā

6 Utrū sacerdos debeat testificari de delicto sibi cōfesso. p peccatorē de q̄ vide i c. seq. cum ibi notat.

nec obst. l. j. in fi. ff. de questionib⁹ que allegabat ad oppositū videlz ꝙ princeps
pōt scōm cōscientiā iudicare q: respōdeo
ꝙ bñ pōt gram facere vt. l. rescripta. C.
de p̄cibus imperatoꝝ off. ita loquit̄ ista l. j. in fi. sed ꝙ p̄ocedat ex ordine iudiciario nō poterit iudicare nisi ſm ꝓbata. ¶ Ad fi. sic ergo glo. determinare videtur iudicē debere iudicare ſm cōscientiā suam et nisi iudicauerit ſm cōscientiā
esse puniendum ita videt̄ determinatio
glo. cui⁹ contrariū dicit glo. in p̄cedentibus. et ideo seruantes glo. dicetis. Glo.
intelligendā iudicē debere iudicare ſm
cōscientiā ꝙ ꝛz vt iudex videlz ſm ꝓbata. ita intelligit̄. c. cū eterni alleg. qō est
hodie. c. j. de re iudi. lib. vj. nā vt vidistis
in p̄cedētibus triplex est cōscientia vna
ꝙ ꝛz qs vt de⁹ alia ꝙ ꝛz vt iudex alia ꝙ
ꝛz qs vt hō ſm ꝙ vidistis in p̄cedē. t sic
habetis defensatā ꝛclusionē herinam.
t sic scōm etiā cōscientiā ꝙ habz vt iudex
¶ In glo. publicū ad fi. sic ergo colligit
notabil⁹ ꝙ quēadmodū ptās eccl̄iastica
dz iuuari per potestatez secularē ita ecō
tra potestas secularis dz iuuari p eccl̄iasticā et p ꝓns ꝙtuz ad p̄dicta parificant̄
iste due potestates est tñ differētia scōm
Inno. primo q: lz iudex eccl̄iasticus p̄cedente monitione possit cōpellere iudicē
seculareꝝ vt p̄stet auxiliū p sensurā eccle
siasticā qō senceat inferior in. c. solite. j.
ō maio. t obe. non tñ iudex secularis po
terit cōpellere eccl̄iasticum q: illam in
eo habet iurisditionē in. c. dicernimus.
j. de iudici. et in. c. p̄inceps. xxviij. q. v. et
in. c. ij. j. de malefi. scōa dr̄ia est ſm Inn⁹
q: secularis req̄situs vt iuuet iudicē ecclesiasticū nō poterit exaiare p̄cessuz iudicis eccl̄iastici. sed ex eccl̄iastic⁹ nunꝙ
ad petitionē iudicⁱ secularⁱ excōicabit
nisi exaiato p̄cessu et ex cā rōnabili ſm
formā. c. sacro. j. de sentē. excō. t in. c. j. j.
eo. tit. lib. vj. cui forme pacto renunciare
nō pōt in. c. si diligēti. j. de foro cōpet. et
hec snia pla. licz Inno. postea variauerit dicē do in ꝟ vltio nō esse differētiā ꝙ
est falsum et dicite p eū. subdit tñ notabiliter Buť. qō si fuisset lata snia in cā
criminali t sit tale crimē sup quo iudex
secularis habeat iurisditionē tñc seculariś nō tenebiē stare p̄cessui iudicⁱ. eccl̄iastici alⁱs sec⁹ in. ſ. si ꝓo crimen in autē. de
ecclesia. titul'. coll'. nona. et facit. l. diu⁹
cū ibi not. p Bar. ff. de custodia reoꝝ t. l.
magistratib⁹ cū ibi not. p Buil. ff. ō iure
om. iudi. meli⁹ facit cle. pastoral'. de re iudicata ita cōcludatis et habetis ꝛclusio

Iudex secularⁱ nulla ꝛz iurisdition ē in iudicē ecclesiasticū

nem qđ qñ iudex req̃situs ꝑ iurisditionem cognoscẽdi de crimine quemadmodũ req̃sit? nõ ꝺꝫ ꝓcedere ad exequẽduꝫ requisita nisi ꝓius cognito de cã. ¶ In glo.fina. ibi nisi de mandato ecclesie. sic ergo ex hac glo. colligetis intellectũ ad tex. quẽ intellectũ seqtur Goff. et põt satis sustineri alio mõ tamen itellexit Jnñ. istũ tex. videꝫ qđ iõ hic dixerit nõ ad ꝓiudicanduꝫ qꝛ si iudex secularis viderit iniqꝫ agi denegabit ei? auxiliũ iudici ecclesiastico et nõ tenebit exequi qđ verꝫ intellige. ſm do. Jo. de imo. qñ euidẽter et notorie esset iniquũ in. c. solicitudinẽ. et in. c. cũ robertus. j. de re iudicata. nec obst. inter. c. pastoral. j. ſ. penul. ſ. ó offi. deleg. qꝛ loqtur qñ subditi debent exeq̃ sniam maiorũ suoꝝ. hic autẽ loquimur in iudicib? secularib?. que nõ sunt subditi iudicib? ecclesiastic?. Jmo sunt pares in. c. ij. xcvij. dist. j. etiam dicit Jnnocen. in alijs ep̃is vt si vnus ep̃s debeat exequi sentẽtiam alterius nõ exequitur si sciat notorie iniustã qꝛ in bono tñ ꝺꝫ ꝓstare auxilium nõ in iniquitate et iste est notabilis intellect? in veritate. ꝫ ꝑm? sit satis bon?. tñ iste est melior. alio. et tertio modo põt intelligi ista decretalis secundũ Jo. an. videꝫ ꝙ nõ ex ira vel indignatiõe est implorãdum brachiuꝫ seculare. sed ex zelo iusticie et iste est etiã notabil' intellect?. quarto modo põt itelligi ſm aliquos quos refert. hic Jnno. ꝙ non ꝺꝫ implorari auxiliũ seculare ad ꝓiudicandũ secularib? potestatib?. quin ipse etiã non possit facere iusticiam. quem intellectuꝫ reꝓhendit Hosti. qꝛ de delicto eiusdem hois nõ ꝺꝫ sepius queri. l. j. ſ. fin. ff. naute copones tabularij cui? gꝛa cõcludit Buꝛ. ꝙ si ecclesiasticus puniat pena spñali vel penitẽciali nõ ꝓpterea ipeditur secularis imponere penã tẽporalẽ qꝛ vna nõ tollitur ꝑ aliã ar. in. c. admonere. xxiij. q. ij. cũ ibi not. et in. c. gaudem?. circa fin. j. de diuorths. qđ est verum ſm Butri. si penitẽtia foris penitẽtialis. nõ fiat publice ita loquũtur iura alleg. sec? si publice peccãs pniam egerit: vt est in istis qui ex penitẽtia iniuncta incedunt nudi vel fustigãtur. Maꝫ ex quo talis publicã penitẽtiã facit eũ ꝺꝫ defendere ecclesia. vt in. c. aliud. xj. q̃sti. j. et ita intelligũt Hosti. et Buꝛ. qui viderẽt velle indistincte penitentiã punitũ per ecclesiam non posse puniri pena tẽporali. Si vero quis est punitus pena fori contentiosi a iudice ecclesiastico tunc ſm Butriũ aut pena accidẽtalis nõ naturalis. tũc potest iterum puniri per iudicẽ seculareꝫ in. c. cũ dilectus. j. de purgat. canonica. secus si pena ordinaria delicti. in foro ecclesiastico punitus fuerit. c. de ꝓis. cũ ibi not. j. de accu. ꝛ ista est ſnia Butri. ꝙ effectu etiã sequit? ꝺñs meus domi. Jos. de imo. Ubi in. c. h. et bene vt visuꝫ est in precedẽtibus. ¶ Ubi. xxiij. dist. c. penul. dic q̃si senseat mirabiliter glo. ꝙ nisi fuisset ꝓtestatio facta. per ep̃m implorãtes bꝛachiũ seculare qđ nõ intẽdit cõcedere potestatẽ ꝓcedendi in ꝓiudiciũ eccle. qđ dictũ puto falsum cũ reuerentia qꝛ etiaꝫ sine ꝓtestatiõe nõ põt ꝓcedere secularis in ꝓiudiciũ ecclie nisi eatenus quãtum mandatur per ꝓlatũ et forma mãdati est inspiciẽda. c. cum dilecta. ſ. de rescript. ¶ Ad fi. glo. dic qđ de ꝓoc remittunt doct. ad dictũ. ſ. j. ꝛ de materia ꝓtestationis dic vt in. c. cum euerrarẽsis supra de constitu.

Ho. ꝙ iudex seclar. ꝛ ecclĩastic? ꝺñr pares et iõo vn? super altero nõ �ꝫ iurisditionẽ. 7

vtrũ si alicui fuerit iniũcta pena in foro pniali ex delicto a ꝑsbytero. cui ꝓfess? est delict. excusẽt a pena scl'ari et vide ꝑ qđ ſc.

1 Etiam nemine petente peccatorem de peccato arguere debet.
2 Sacerdos sententiã excõicatiõis an inferre possit.

¶ Si sacerdos diuiditur in duas partes principales. scõꝫ qđ duo dicta principalia ponit. ibi scõa. ſꝫ si ille ꝛc. Casus breuis. qui sit aliquẽ esse reum criminis nõ vt iudex sed vt de? põt illũ indeterminate arguere et punire nõ autẽ noiatim. ꝑ. d. Ratio dubitãdi qꝛ pctõꝛ nolẽs emẽdari de peccato ꝺꝫ publice denũciari ecclesie in. c. nouit. j. de iudicijs. tñ in Jriuꝫ determinat papa et rationẽ determinãdi. ponit in ꝓſi. qꝛ nõ vt iudex. Nota ꝓimo qđ põt qs scire ꝑ certo etiã siue ꝑfessiões. Scõo not. ꝙ ad hoc vt qs dicat scire tanq̃ iudex est necessitate ꝙ ordine iudiciario sciuerit ſm allegata et ꝓbata ita ꝓbat iste tex. et facit ꝑ ꝓis q̃ vidist? heri in. c. preced. Tertio not. sacerdotes etiã nemine petẽte debere arguere peccantes de pctõ. et notate distinctionẽ qꝛ si ordine iudiciario delictum sit ꝓbatuꝫ noiatim ꝺꝫ arguere. alias autẽ indeterminate. Quarto not. in ꝓſi. sed si ille ꝫ videt casum qđ sacerdos curat? habeat iurisditionẽ ita vt ad finẽ correctionis peccati ꝓte instãte possit ecclĩasticã sensurã exercere. Quinto not. in ꝓficu. sed tñ occultũ pctõꝛ nõ esse repellẽdũ a cõfessione. sed tñ secreto esse admonenduꝫ facit.

vide de teste q̃ deponit super mutuo et nota bñ.

capi. cum nõ ab ꝺ̃ho mine. j. de sentẽ. excõmuni. Ultimo not. ꝙ ois christi actio nostra est instructio. ¶ In glo. prima ad fi. sic ergo ex glo. relata ad text. colligitur quod quis dicitur ꝓ certo scire. illud qđ quia vidit vel per partis cõfessiones quod ꝓcedit qꝛ nõ est verisimile quẽ mẽtiri verũtamẽ sciẽtia que habet ꝑ cõfessiones nõ põt dici. ita certa sciẽtia sicut illa qui habetur per sensum corꝓris puta qꝛ viderit per quẽ sensum ꝺebꝫ testes deponere dictũ suum. c. causam q̃. j. de testi. et sufficeret si testis interrogat? super articulo qđ mutuauerit dixerit scio: quia inter fui cõfessioni. nam articulus cõcernit verum mutuũ ꝛ naturale testis ꝓ deponit de ciuili. l. ij. ſ. fi. cũ ibi notat per Bar. ff. si cer. peta. et in. l. si debitorẽ ff. de nouationibus facit. c. si cautio. j. de fide instrumẽ. et voluit spe. in ti. de testi. in. ſ. j. in ꝓſi. sed pone egi et facit qđ no. in rubrica. j. de ꝓoba. vbi dicitur qđ confessio nõ est ꝓꝓie ꝓbatio: sed releuatio ꝓbationis est ꝛ scõa sciẽtia ꝙ quis ꝫ vt iudex per allegata et ꝓbata vt vidistis in. c. preced. illud tñ aduertẽdum quod licꝫ sacerdos ꝑ cõfessionem penitẽtiam factã dicatur scire tñ interrogatus in iudicio vt testi. potest deponere qđ ignorat. qꝛ illud tñ scit vt deus nõ vt ꝺ̃ho mo. in. c. si sacerdos. de peni. dist. vj. ¶ Ad fi. glo. sic ergo vt videtis cõcludit. glos. qđ regula est illud esse licitũ in specie qđ licitũ est in genere et ecõtra fallit tamen aliqua rõ suadet oppositũ vt in iuribus hic in ꝓi. gl. all'. ꝛ rõ fallẽtie tollit in singulis iurib?. nã rõ ꝫ in spẽ ꝓhibet argui delictũ de occultis delictis publicet qđ esse nõ debet in. c. placuit. de peni. dist. vj. et in. c. cum nõ ab ꝺ̃homine. j. de sentẽ. excõmu. et in. c. omnis vtriusq̃. j. de penitẽ. in. l. j. ſ. qui questionem. ff. de q̃stionibus. ideo ꝓhibetur specialis interrogatio delicti. ne ded occasio metu torture illud falso ꝓfitẽdi rõnes differẽtie ponũtur etiã in singul' iurib? supra alleg. ¶ In glo. iij. ad fi. ex hac glo. colligit notabilis determinatio qđ occulte excommunicatus nõ est euitãdus etiã per eaꝫ que scit eum esse excõmunicatus secus si sit nominatim et publice excõmunicat? et dicit quis noiatim excõicatus quãdo exꝓsso ꝓprio noie idem etiam se equipolenti aliqua demõstratione ꝓpriꝫ nominis arg. in cap. licet ex quadã. j. de testi. et in. c. certis. ff. si certum petatur. Sed cõtra dicet quis sentẽtiam excommunicationis nõ potest ferri sine cause cognitione et seruata debita forma de qua in cap. sacro. j. de sentẽ. excommuni. Ergo generalit' non exꝓssa persona ferri nõ potest absol. dic' abbas istud speciale in sententia generali contrarium loquitur in sententia speciali vel secũdum Hosti. et melius quod sicut specialem sentẽtiã excõmunicationis. debet ꝓcedere monitio specialis ita etiã generalẽ monitionem sufficit si ꝓcedat ar. in. c. romana ſ. sed nec in spe. de sentẽ. excom. libro. vj. Non obst. ſ. caueãt in eadem decret. vbi dicitur nõ debere ꝓferre monitionem generalem quia verum est nisi causa rationabili sed incertitudo dicit' esse causa rationabilis. l. que de tota. ſ. incerte. ff. de rei vend. et in lege prima. ſ. nõnunq̃. ff. quorum legatorum ita dic vel potestis vltra doct. dicere quod hic loquit' in sententia excommunicationis que ꝓfert ꝑ sacerdotẽ sine solẽnitate canonica. de qua in. c. sequẽ. j. eo. et dic vt ibi dicã. ¶ In glo. cõfessus ad fi. sic ergo vt videtis tex. et glosa concludunt per apertũ qđ licet palam. nõ possit sacerdos excommunicare tamẽ indeterminate potest dicendo quicũq̃ cõmiserit furtũ. ego excõmunico et per cõsequẽs sequitur qđ simplici sacerdoti datur potestas excõmunicãdi qđ est verum scõm Hostiẽ. si sit curatus ecclesie alias secus quã opini. reprehendũt doct. dicẽtes. qđ imo nõ possunt excommunicare simplices sacerdotes in. c. visis. xvj. q̃stio. ij. et in cap. corripiatur xxiij. q. iij. Sed ꝑ concordia dic secundũ abbatẽ quod aut est cõsuetudo qđ possit excommunicare et illa est seruãda in. c. duo simul cũ ibi not. j. eo. titu. et in. c. dilecti. j. de arbitrijs. aut nõ apparet de consuetudine et tũc specialiter nõ potest seruata solẽnitate debita vt in iurib? in cõtrariuꝫ alleg. generaliter autẽ bene potest solẽnitate nõ seruata. vt in. c. sequẽ. j. eod. ¶ In glo. penul. ad finẽ dicatis et aduertatis bene. sic ergo ex hac glo. colligatis extrema cõclusione excõicationẽ latã Jncertaꝫ personam de certis nõ ligare ꝛ bñ facit. l. j. ꝛ. ij. C. Ĵ ſniaꝫ siue certam ꝓtitatẽ ꝙ opi. sequit? Bofre. dicẽs qđ ex quo nõ patet de quo sentit excommunicato: nullus erit excommunicatus consulit tamẽ ad cautelam omnes se debere facere absolui quam opinio. reprehendit Hosti. dicens deum nõ curare de istis subtilitatibus. et per consequẽs omnes esse excommunicatos maxime quia ecclesia nõ facit vim in verbis dũmodo cõstet de mente. c. in ꝓhs. j. de ꝓbo. sigui.

Vtrũ simplex sacerdos possit iferre sententiã excõicatõis

quā op. reprehendūt doc. oēs ⁊ maxime moderni Joan. de lig. butriā. ⁊ do. meus et cardinalis ⁊ mihi etiaz displicet. ⁊ plꝰ placet sentētia glo. quod nullus sit excōi catus: quia verba cōtra propriam significationem extendi non debent: et a propria significatione quando est certa recedi nō debet. l. non aliter. ff. deleg. iij. c. intelligentia. s. alleg. de verbo signifi. sed ille qui excōmunicauit vnuz tamen non voluit ceteros excōicare. q̄ alij nō erunt excōmunicati: sed vnꝰ tm̄. nec ob. si dicatur qō immo vnus tñ dz esse excōicatus. vt hic voluit glo. iij. s. eo. quia respondeo qō aut est omnimoda incertitudo puta qz dicit sacerdos vnū ex illis q̄ furtum fecerunt excōmunico cum plura furta fecissent tunc loquitur glo. nostra hic: qz nullus est excōicatus aut nō est omnimoda incertitudo puta qz dicit ille qui furtum cōmisit petro excōico: tunc loquitur iste tex. et glo. iij. s. eo. ⁊ per hec inducit hec glo. ad determinationē q̄stiōis quā disputauit Jo. carderini quidā sacerdos habens. xij. hostia s sup altari ante se putās nō esse nisi decem: ptulit verba cōsecrationis. puta hoc est corpus meū. vtrū oēs ille hostie erunt cōsecrate: an vero nulla: an vero decē. et que sit illa q̄ nō sit consecrata. et breuiter hec glo. facit qō ꝓpter incertitudinē nulle ex illis sint consecrate: sed pro cōcordia ⁊ vera determinatione presentis q̄stionis dic Jo. carderinuz et Jo. de lig. qō si intētio sacerdotis erat oēs ꝓsecrare quātūcūq; essent: tūc omnes erunt consecrate: nec nocet qō errauerit in numero: qz talis error nō habet viciare ex quo ꝓstat de intentiōe in. §. fi. xviij. q. j. aut intendebat decē tantū consecrare: tunc nulla erit cōsecrata ꝓpter incertitudinem: quia in cōsecratione requirit recta intētio cōsecrantis in. c. retuleris. de cōsecra. di. iiij. intentio em̄ dirigit opꝰ in cōsecratiōe in. c. solet. de cōsecra. disti. iiij. et finis deprehendit ex intētiōe: et iō cū intentio sacerdotis cōsecrantis fuerit tm̄ decē consecrare ⁊ intētio debeat esse certa q̄ hoc casu nō est. qz nō possunt demōstrari ille. x. q̄ sunt cōsecrate. incertitudo viciabit oēz cōsecrationē p̄sertim quia oē opus dei debet esse certum: et iō ista omnia relinquūtur intentioni sacerdotis q̄ ex intentiōe sua declarabit. vtrū sint cōsecrate vel nō: ⁊ per hoc etiam determinatur alia q̄stio notabilis p̄sbyter cōsecrauit totū panez qui erat in platea nunq̄d hmōi cōsecratio valeat: ⁊ nūquid oēs panes erunt cōsecrati dic. quod nō immo ꝓpter incertitudinē nullꝰ ex panibus erit cōsecratꝰ: et ꝓ hac sentētia facit: quia cōsecratio nō debet fieri nisi ex necessitate. et tm̄ solū est cōsecrādū quātum sufficiat ꝓ fidelibus. alias seq̄retur absurdū si diceremus oēs panes cōsecratos cū q̄ ratiōe oēs essent cōsecrati eadez ratione ⁊ oēs panes de toto mundo possent consecrari qō est ridiculū. et habetis conclusionē videlicet qō incertitudo ratione rei ꝓsecrate impedit cōsecrationē et per hec reprobatur op. quoꝝdā dicētium viccos et alias hostias nō tenēdas super altari ne per cōsecrationē suā ille hostie reperirētur cōsecrate qō nō est verum quod nam licet reperiantur sup altari nō ꝓpterea aliqua est cōsecrata nisi illa ad quā dirigitur intētio cōsecrantis.

Utrū si sacerdos habēs. xj. hostias coā se ⁊ nō credat ꝑhēnisi. x. easdē ꝓsecrādo. oēs dicāt cōsecrate vel tm̄. x. vel nulla. Et vide ꝓ hoc doc. i c. cū marthe. de celebra. mis.

¶ In glo. fi. ad fi. dic. Z ⁊ immo videt qō christus ꝓpalauerit iudā dū dixit q̄ ponit manū in paracide ille est q̄ me ꝓductur? est. Itē dū dixit tu dicis ⁊ breuiter respōdent doc. qō ꝓpter pluralitatē ponētiuz manum in catino: ⁊ interrogātium dīm nō potuit dici ꝓpalatio. et quia dicit Butrius ꝓpalauit Joh. baptist. mozicmini in domino.

1 ☞ Prelati ecclesiarū in subditos suos deliquentes iurisditionem habent.

2 Sententia lata contra delinquentez dz firma permanere vsq; ad condignam satisfactionem.

3 Curati ecclesiarum iurisditionez in subditos suos habere dicuntur.

4 Prelatus etiam inferior si habet iurisditionem excōicare potest.

5 Curatus an possit excōmunicare parrochianos suos.

6 Episcopus iurisditionē ordinariam tribuere potest.

7 Princeps quando cōmittit alicui ne exerceat iurisditionē autoritate aplica illa iurisditio tunc videtur esse delegata.

8 Consuetudo iurisditionem ordinariam dare potest.

9 Excōicator si iniuste excōicauit tenetur ad debite satisfaciendū excōicato.

10 Delegatus an possit exequi sentētias per eum latas.

1 Cum ab eccle

2 siarū. Nota primo q̄ prelati eccliaz etiā inferiozes i subditos suos deliquētes hñt iurisditionē. Mo. scōo q̄ sentētia lata cōtra delinquētē dz firma permanere vsq; ad cōdignā

ad cōdignā satisfactionē: ⁊ huiꝰ est ratio qz delicta nō debēt remanere impunita c. sedes. de rescri. ⁊ i. l. ita vulnerat?. Mo. in ꝓsi. q̄ propter qō plebani et alij curati ecclesiaz dicunt habere iurisditionez in
3 subditos suos ordinariā: et possunt excōicare parrochianos suos deliquētes. Mo. q̄ prelati superiozes debēt obseruari facere sententias inferiorz iurisdice latas non tamē pōt cōpelli superior ar. in. c. cū inferior. j. de maio. ⁊ eccle. Mo. q̄ relaxatio sentētie excōicatiōis vel interdicti late p̄ inferiozes nō dz fieri nisi precedentibus cōsciētia excōicati facit. c. q̄ fronte. j. de appel. et. c. venerabilibus. §. j. j. de sen. excōi. lib. vj. ¶ In glo. pria ibi trāsmissaz
4 sic q̄ ex hac glo. colligatis qō ois prelatꝰ etiam inferior ēpo habēs iurisditionem hz potestatem excōicādi subdictos suos sine sollēnitate. tm̄ scz non extinctis cādelis nec pulsatis cāpanis: nec seruatis sollēnitatibꝰ solitis obseruari in excōicatōe maiori de qbus in. c. debent. xj. q. iij. ⁊ rationē sentit glo. et etiam doc. qz talis excōicatio sine solēnitate est sequela iurisditiōis ecclesiastice ordinarie. solēnis vero excōicatio est ordinis et nō pōt fieri nisi per exercētes pōtificalia vt est epūs hanc op. sequunt cōiter doct. ⁊ maxime Host. plus dicēs hic loqui nō tamē de prelatis sed etiā de curatis et rectoribꝰ ecclesiarū habentibus curā animarū ar. in. c. si quādo. s. de offi. deleg. et melius in. c. primo precedē. nā isti inferiozes ex quo hñt curam possunt excōicare in consequentiaz cure ar. in. c. cum in cūctis ⁊ in. c. dudum de elec. idem etiam dicunt doc. si sint abbates: quia pñt excōmunicare suos monachos. et istud puto verū: quia abbates maiorem habent iurisditionez in monachos q̄ curati in parrochianos videmus in. c. quāta deuotio. j. eo. et quod hec sententia glo. sit vera probat tex. nr̄ qui loquitur de plebanis. et facit quod voluit Innocen. hic dicens plebanos etiā posse cognoscere de causis et esse iudices ordinarios in. c. ħ. j. de iudi. cum ibi no. et in. c. j. xv. questio. iij. et in autē. de defensoribus ciuitatuz. §. ħ. et in. c. cum satis. cum ibi no. de offi. archi. quod puto verum in pertinentibus ad curam suam siue ad curam animarum. nam in alijs causis curati non certe habent iurisditionem. ita intelligatis et habetis conclusionem quod plebani et curati habent potestatem excommunicandi sine solennitate. sic ergo colligatis ex hac glo. vnum signum cognoscendi ordinariam iurisditionem.

Utrū curatꝰ possit excōicare suos ꝓchianos. 5

videlicet quando apparet quod prelatus preest vniuersitati vel collegio: et ab vniuersitate sine collegio electus est. Nam ille dicitur habere ordinariam iurisditionem facit optime. l. finali. C. de iure omnium iudi. et. c. cum accessissent. cum ibi not. s. de constitu. per Innocen. et. l. more. et. l. et quia. ff. de iure omnium iudi. quod verum putat Innocen. et docto. si sit quis electus ab vniuersitate vel collegio approbatus. ita vt sit prelatus ipsius vniuersitatis vel collegij. alias autem si vniuersitas non esset approbata: vel esset approbata: et non esset electus vt preesset vniuersitati. tūc non certe haberet ordinariam iurisditionem hinc est quod custos ecclesie primicerius cantor canonicus et files: lz eligāt ab vniuersitate vel collegio non propterea dicētur habere iurisditionem ordinariam: quia nō eliguntur vt presint vniuersitati vel collegio: licet aliquam preeminentiam vel officium habeāt in vniuersitate amplius sentit Innocen. quod nec archipresbyter habet iurisditionem ordinariā: quia non eligitur vt presit vniuersitati vt in. c. j. et per totum de offi. archi. ⁊ in. c. j. de officio custodū. quod verum putarem nisi cura aliarum parrochiarum ad ipsum archipresbyterum pertineat. nam tunc licet in illos de vniuersitate vel collegio non habeat iurisditionē: tamen in parrochianos suos quorum curam obtinet bene habet iurisditionem ordinariā ar. huius text. i. c. precedenti. Sed circa hec grandis est dubitatio. quando vniuersitas vel collegium dicantur esse approbata: ita vt superiori electo possint tribuere iurisditionē et prosequitur Inno. hic satis confuse et doc. per eum sed vos ex mente omniū clarius tamen et in aliquibus melius iudicio meo dicetis vt habeatis veram conclusionem. si queratur que sint vniuersitates vel collegia approbata quod q̄dez sunt vniuersitates quas certum est esse approbatas: qz approbatio reperitur in lege vt sunt vniuersitates negociationū mercatorū ⁊ similium. et talis vniuersitas tanq̄ approbata suo rectori potest dare iurisditionez. l. fin. C. de iure omniū iudi. et. l. semper. §. negociatoruz de muneribus ⁊ honeribus. l. j. §. quibus. qō cuiusq; vniuersitatis idem etiam si sit vniuersitas alicuius professionis vt est vniuersitas legistarum medicorum et similiuz. Idem et tertio si sit alia vniuersitas vel collegiū ad pias administrationē introducta q̄ in dubio intelligit

Mo. q̄ sint vniuersitates vel collegia approbata.

approbata vt est vniuersitas monachoꝝ canonicoꝝ regulariū ⁊ similiuꝫ in.c.j.§. de elec.⁊ in.l.j.⁊ ibi Bar.ff.qō cuiuscꝫ vniuersitatis ⁊ in.l.fi.C.de collegijs illicitis. et ideo oēs iste vniuersitates:qꝫ sunt approbate possunt sibi eligere rectoꝛes ⁊ sibi dare iurisditionē ordinariā inter illos deviniuersitate:nō tamē illa iurisditio ordinaria derogabit iurisditioni epi. quia eps bene se poterit itromittere ar.in cle. j.de religiosoꝝ domib⁹:⁊ hec oia pcedūt videlicet quod vniuersitates approbate possunt dare ordinariā iurisditionē etiā sine cōfirmatione spāli superioꝛis.lꝫ multi cōtradicant et pbāt in cōuertibiliter qō non requiratur spālis confirmatio superioꝛis ,qꝫ ex quo a lege vniuersitas est approbata et pōt sibi rectoꝛē et superioꝛē ostituere vt in dicta.l.fi.C.de iure oim iudi.l.ij.g̃ seqtur qō nō est necessaria alia ꝓfirmatio nā sufficit ꝓfirmatio legis i.c. cū oēs.§.de cōsti.⁊ in.c.oēs populi.cū materia de iusti.⁊ iure quo fit vt statuta vniuersitatis nr̄e non egeāt cōfirmatiōe superioꝛū.quia ita bene ligant illos deviniuersitate si nō sint cōfirmata sicut si sint confirmata ⁊ frustra petit cōfirmatio.l. j.C.de thesauris.l.x.fateoꝛ. tñ qō quātuꝫ ad extraneos q̄ nō sunt de vniuersitate ⁊ non possint infringere iura ⁊ ɔ̄ facere in his que pertinent ad iurisditionem rectoꝛum vniuersitatis bene requiritur confirmatio superioꝛis: et ita intelligatur.§. sed interum .de defensoꝛibus ciuitatis colla.iij.hinc est q̄ ad hoc vt statuta vniuersitatis scolarū preiudicēt collegio doctoꝛū requirit bñ autoꝛitas ⁊ confirmatio superioꝛis alias statuta vniuersitatis non possent ligare collegiū doct. in.c.cum omnes.cū ibi no.§.de constitu. idem etiam vt requiratur cōfirmatio superioꝛis vbi fit dubium.vtrum vniuersitas sit approbata vel non:vt est in vniuersitate ciuitatis vel castoꝛum secundum aliquos docto.quos refert hic Innocen. nam licet plures homines cōgregati in certo loco constituant omnes ciuitatem non propterea dicetur illa ciuitas approbata nisi appareat de canonico vl expreſſo consensu superioꝛis:⁊ dicetur canonice consentire superioꝛ si sciens scribat illi vniuersitati tanq̄ vniuersitati vel admittit eoꝝ sindicum vel eo sciente illa ciuitas sit constituta. et his similibus modis vbi autem non constaret de consensu principis secus esset: quia non dicetur vniuersitas approbata:nec posset dare iurisditionem ordinariam et requiretur expreſſa confirmatio superioꝛis: ita videtur sentire Innocen.hic et transeūt alij docto.Ceruntamē domin⁹ meus dicit secure teneri posse omnes vniuersitates ciuitatum villarum et castroꝝ eē iure gentium approbatas per tex. in.c.ius gentium j.distin.⁊ in.l. ex hoc iure.ff. de iusti.⁊ iure. et videtur sensisse glo. in.l.j. ff.quod cuiuscꝫ vniuersitatis.nā iure gētium et ciuili permissuꝫ est cuicunq̄ populo constituere ciuitatem dum modo illud non fiat ad inuidiam alterius loci. in.l.opus.ff.de operibus publicis et hoc siue sint homines diuersaꝝ professionū siue eiusdem non est vex.quia in distincte scōm eundem si velint constituere ciuitateꝫ vel castrum possunt lege permittente ⁊ possunt constituere rectoꝛem, qui habebit ordinariā iurisditionē.et p ista sentētia facit:quia si potest vniuersitas pelipariozum ⁊ serdonū et aliozum artificum potest sibi eligere rectoꝛeꝫ q̄ habebit ordinariam iurisditionem quātomagis ciuitates ville et castra faciat tamen scōm docto.quod si sit vniuersitas clericoꝝ quod non posset sibi eligere rectoꝛeꝫ laicum qui preesset clericis in.c.sacro san. et.c.mesana.§.de elec.et in.c. si diligenti et.c.decernimus.j.de iudicijs ampli⁹ puto quod si i vniuersitate sint clericⁱ⁹ paucioꝛes quā laici quod non poterit eligi in rectoꝛem vnus laicus et si eligatur nullam habebit iurisditionem non tantum in clericos:immoꝛ etiam in laycos tanq̄ minus solēniter fit electus.quia clerici etiam pauciozes tanq̄ digniozes in vniuersitate dicuntur esse maioꝛ pars vniuersitatis ar.in.c.solite.j.de maio.⁊ obedientia.⁊ per cōsequens est nulla.l. q̄ maioꝛ.ff. ad municipal'.⁊.l.plane.⁊.l.multi. quod cuiuscꝫ vniuersitatis ita concludo in sub etiam docto.post Innocen.quod femina quantum ad potestatem excōmunicandi non potest habere ordinariam iurisditionem vt est abbatissa vt in. c. dilecta.j.de maio.et obedi. licet quo ad alia possit habere iurisditionem vt in dicto.c.dilecta alleg.ex quibus omnibus comproꝛbatur determinatio Bar. in.l.fina.ff. de collegijs illicitis. vbi dicit qō rectoꝛ vniuersitatis scolarum in qua sunt clerici nō potest sibi eligere rectoꝛem laicum per.c.si diligenti.de foꝛo cōpeten. et est conclusio quod vniuersitas licita potest dare ordinariā iurisditionē.⁊ illa dicitur vniuersitas licita q̄ reperitur approbata alias

a Cubi a habet qō frustra qs petit qō ītus hꝫ.

6 non. CAd fi. glo.dicatis sic g̃ ex hac glo. colligatis eām posse tribuere ordinariā iurisditionē preponēdo aliquē collegio vel vniuersitati.qō dictū potest pcedere vtute electionis facte p collegiū vel vniuersitateꝫ ar.in.c.vniuersitat j.j.di.alias añt regulariter eps:nec ali⁹ inferioꝛ pōt tribuere ordinariā iurisditionē in.c.ij.cū ibi no.j.co. prelati vices suas.fallit tamē istud in duob⁹ casibus. Prim⁹ est quādo pcedēte electione. Secūdus est quando eligit sibi vicariū gñalem quiq̄dē vicarius dicit habere ordinariam iurisditionē:et idē tribunal cū episcopo vt in.c. ij.cū ibi no.j.de offi.vicarij.libꝛo.vj.⁊ in.l. fi.C.de offi eius q̄ vicē alterius gerit: qō aut dici solū papā vel imperatoꝛeꝫ posse tribuere ordinariā iurisditionē itelligatis verū si cōmittat alicui legato i aliqua prouincia in.c.ij.j.de offi.legati.lib. vj.idē etiā si preficiat aliquē alicui ciuitati cuꝫ suo territoꝛio.l.j.§.cū vbē.ff.de offi.prefecti vrbis.et facit etiam quod videbim⁹ in.c.qm̄.j.eo.et.c.per lectū.xxv.di. Idem etiā si preficiat aliquē in prelatū alicui⁹ eccle.ar.huius glo.hic in fi.idē etiam ⁊ quarto si cōmittat iurisditionē in oibus causis quas moueri cōtingerit in aliqua villa vel castro referendo iurisditionem ad territoꝛium alias aut secus:qꝫ nisi recurreretur cōmissio ad territoꝛium esset potius delegatio ad vniuersitatem causarum ar.in.l.j.ff.qs et aquo pꝛo quo facit.quia iurisditio ordinaria pꝛopꝛie dicitur coherere territoꝛio vel ecclesie.l. fi.C.vbi et apud quos et hic est bon⁹ tex. et in.c.j.§.eo.et ita intelligāt no. p Bar. in.l.moꝛe.ff. de iurisditione omniū iudi.

7 vbi dicit Bar. notanter qō quādo pꝛinceps cōmittit alicui vt exerceat iurisditionem autoꝛitate apostolica qō tunc illa iurisditio videt delegata.l.j.ff.de offi. eius secus si simpliciter cōmittat vt exerceat iurisditioneꝫ in aliquo castro vel pꝛouincia.et de omnibus causis cognoscat: nam tūc dicit iurisditio ordinaria. secus autem si vnam vel plures :⁊ non omnes cōmittat.quia tunc in dubio intelligitur delegata. et quod dici de pꝛincipe idem dico de consuetudine vel statuto . quia si cōstituant aliqui iudices dicant habere iurisditionē ordinariā vt est in arbitrijs in causa suspitionis electoꝛuꝫ vt vidistis in.c.suspitiōis de offi.deleg.vt in dñis in vasallos.qꝫ dñs hꝫ iurisditionē ordinariam in vasallos ex consuetudine in.c.verum.⁊.c.ex trāsmissa.j.de foꝛo cōpe.et in c.ceterū,de iudicijs,cum ibi no. p Inno.

8 et no.in.l.j.C. de mancipatio.liberoꝝ. vbi dicit qō cōsuetudo potest dare ordinariā iurisditionē. CIn glo.rationabiliter ad fi.dicūt doc. qō iter sentētiā iustā et iniustā est tamen differētia: quia sentētia iniusta fine difficultate relaxanda est in.c.ab excōicato.§.de rescriptis amplius putat Inno.qō ipse excōicato: si iniuste excōicauerit tenet ad debitā satisfactionem excōicato et est puniēdus arbitrio iudicātis in.c.sacro.j. de sen. excō. CIn glo.fi.ad fi.sic g̃ vt videtis ꝓcludit glo.relaxatiōeꝫ factā p episcopum irrequisito excōicare : licet fieri nō debuerit facta tamen tenuit simile in.§. biduū.ij. q.vj.⁊ in.l.j.§.biduū.ff.quando appellandū sit.⁊ istam op.sequit Inno.⁊ Host.qꝫ cum episcopus habeat maioꝛē iurisditionē in dioceſi:⁊ sic superioꝛ videt qō possit absoluere in autē.de defensoꝛib⁹ ciuitatis in pꝛin.nisi cōsuetudo esset in cōtrariū: quia illa poset detrahere iurisditiōi episcopi ar.in.c.fi.cū ibi no.§.de consue. dicit tamē Inno.qō eps si faciat nō seruata solēnitate huius decretalis dꝫ cozri pi:quia suā iurisditionem non seruat sub dictis suis:in.c. quanta. cum ibi no.j.eo. et in.c.ij.cum ibi no.j.de excessib⁹ prela. et hanc op. sequitur Jo.an. per.c.venerabilibus.in.§.vbi autem.j.de senten.ex cōica.li.vj. lꝫ hugucio in.c.null⁹.xj.q.iij. ⁊ guill'.naso hic ⁊ archi.in.c.j.j. de ɔ̄sti.li. vj.et in.c.j.de maio.⁊ obedietia tenuerit cōtrariū p istum tex. vbi certa forma a iure est tradita.sed vos sustinētes glo.nr̄aꝫ dicetis qō non negat iste tex. absolutionem factam p episcopum valere. lꝫ episcopus male faciat: et pꝛo ista sententia facit ſm Jo.an.illud qō videmus in legato apostolico q̄ potest absoluere excōicatū p episcopum etiam irreqsito episcopo ⁊ si absoluat absolutio tenet licet male faciat ⁊ p hec dicerunt pe.⁊ abbas qō si concurrāt episcopus et archidiacon⁹ vel plebanus quoꝝ iurisditio est ordinaria ⁊ cōis pferē cōis tanq̄ maioris dignitat⁹ vbi añt nō cōcurrūt tūc locus est preuētiōi:vbi añt iurisditio nō est cōis vt est in epoꝛ archiepo certe sp pferē eps in snīa ꝓferēda ɔ̄ subdictū suū in.c. pastoralis.in pn.j.c.⁊ videbim⁹.in.c. quāta.j. eo.ita dicunt docto. Ultimo Inno.⁊ doc. p cōplemento materie q̄rit vtrū isti prelati inferioꝛes possint exequi sententias suas et breuiter dicunt quod sic per iurisditionem quā habēt puta excōicando interdicēdo que remedia cōpetit platis inferioꝛib⁹ p istū tex. facit.c.significasti

Cōsuetudo dat iurisditiōeꝫ ordinariā

Mo. q̄ excōicās iniuste tenetur excōicato tenetur ad dāna.⁊ interesse.

Universidad de Deusto Biblioteca

et.c.in litteris.§.de offi.deleg.per iurisditionē autē quē nō pñt vt est mittere in possessioē corporalē et similia certe non pñt.vt.l.ea q̄.ff.ad municipales.ꝛ.l.iubere.ff.de iu.or.iudi.et ideo tūc p executione fieda recurrēdū est ad superiorē i.l.a diuo pio.ff.de re iudicata.ita etiā tenet Jo hā.an.post inno. dicēs idē esse in oib⁹ iudicibus qñ executio est fieda extra territoriū.ꝛ terminos iurisditiōis i.c.postulasti.de foro cōpe.in.c.romana.§.Ꝑterea j.de foro cōpe.lib.vj.Alij autem delegati q̄ non sunt delegati a principe nō possūt exequi sñias ymo recurrit ad superiorē in.l.a diuo pio.§.j.ff.de re iudi.et ple.ca. de ista executione in.c.si qs ō clericū.j.de foro ꝓpe.delegati aplici vel ipator⁊ vsq̄ ad ānū pñt exequi vt.c.q̄renti et ibi vidi stis.§.de offi.deleg.ꝛ p hec posset inferri determinatio vtz curat⁹ possit delegare vnā causā cure sue sine licētia epi ex pcedentibus.videt dicendū q̄ sic cū habeat ordinariā iurisditionē.nā hñtes iurisditionē ordiariā a iure habēt potestatē de legandi arg.in.l.j.ff.de offic.eius et cogitabitis tamen ego.

Utrū delegat⁹ possit exeq̄ sētias p ipsum latas.

1 ☞ Monachorum differentia.
2 Monachi et canonici regulares non debent viuere sine claustro.
3 Monachi ꝛ canonici regulares possunt p̄poni p superiores suos obedientijs ꝛ redditibus.
4 Pecunia congregata in prioratibus ad monachum pertinere non debet.
5 Acquisitus vndecūq̄ per monachos in vtilitatē monasterij est cōuertendū.
6 Episcop⁹ abbates et priores in suis officijs negligentes suspēdere pōt.
7 Ordinarius per inquisitionē ꝓtra regulares p̄cedere potest.
8 Monachi proprium habere nō possunt.
9 Monachus de monasterio expulsus nōdum in aliud monasterium receptus cui acquirit.
10 Monachus eps in studio fine licentia l5 agere non possit th̄ conueniri potest.

Quanto.

1 ¶Nota q̄ multe sunt spēs regularitat⁊.nazqdā sunt monachi in mōasterijs recluſi sub obedientia abbatis. quidam sunt canonici ecclīarum cathedraliū vel collegiataꝝ:habet⁊ ēt religios vt sunt isti fratres mēdicātes. ¶Nota

2 q̄ monachi ꝛ canonici regulares non debent viuere sine claustro ꝛ debēt diuinis
3 officijs vigilare. ¶No. q̄ monachi et canonici regulares possunt p̄poni p superiores
a suos obediētijs a et redditib⁹. ¶Nota q̄
4 pecunia congregata in p̄oratib⁹ et obediē tijs non d⁊ ad monachū pertinere sed ad monasteriū. ¶Not. q̄ cohertio monachoꝝ ꝛ aliorū regulariorum primo pertinet ad mediatos superiores suos ita ꝓbat tex.
b in ver.si.mādam⁹. ¶Not.in ¶fi.vt ꝓprium
5 q̄ acquisitū vndecunq̄ per monachos vel canonicos regulares est cōuertendū in vtilitatē monsterij ꝑm cōsiliū abbat⁊.
6 ¶Not.in fi.q̄ epūs abbates et priores in suis officijs negligentes pōt suspendere ab officijs et beneficijs. et not.tex. dū dicit appellatione remota.quasi sentsat q̄ inferiores possunt cōmittere causam appellatiōe remota de quo in.c.super questionū.in princi.§.de offi.deleg. et potest iste tex.intelligi q̄ ō sit remota appellatio a iure. ¶In glo.secūda ad fi.dicatis. quasi sentsat ¶Glo. nostra q̄ si monachi assumpti in curia principis ad aliquā administrationē capiantur ꝓpter malam administrationē.non d⁊ monasteriū⁊ nec abbas se intromittere.nec ei subsidium prestare q̄ verū intellige nisi de licentia sui abbatis esset monach⁹ in seruitio principis q̄ potest in cle.ne in agro. in. §. q⁊ vero a cōtrario de statu monachoꝝ amplius dicit glo.in.c.cum pastores.xj.q.vj. q̄ eps inuito abbate potest trahere monachum ad seruitiū suum si sit sibi necessarius licet sit periculosum etiam de licētia abbatis monachos in curijs esse etiā epi scoporum propter proprium q̄ nitūtur acquirere ꝓpter eoꝝ regulam hodie tamen per illam cle.ne in agro.ple. prouisum est cōtra monachos nec sine licentia vadant ad curias et per hec colliget⁊ singulariter q̄ monachus habens administrationē in curia principis secularis potes virtute male administrationis conueniri.quod verum intellige coram episcopo quia coraꝝ iudice seculari quia coram eo non potest conueniri in.c. si diligenti.j.de foro compe. ¶In glo.tertia
7 ad fi.sic ergo ex hac glo. colligatis quod ordinarius per inquisitionem potest procedere ꝓtra regulares si eorum regulas non seruauerint et hanc opinio.sequuntur doctores ꝛ est ratio quia ad officium ordinarij pertinet purgare prouinciam malis hominibus ꝛ facere quod subditi debita adimpleāt vt vidistis in.c.j. §.eo. et not.glo.istam quia paria sunt aliquid

a ¶Obedientijs
Adde q̄ monach⁹ magisteri nec obedire abbati quam epo Inno.hic Car.i cle.j. §.q⁊ ꝛo de statu.monacho.xj. q.iij.c.qui resistit.

b ¶Proprium.
Adde an possit hic ꝓprium mo nach⁹ i.c. cū ad monasteriuꝝ. de sta.monach.bar. in autē.in gressi.C. ō sacro ec cle.i.c. volo.xj.q.j.

per inquisitionē patere vel per euidētiā rei licet q̄n per euidētiā rei constat de delicto nō sit necessaria monitio ꝑm ¶Hostiē. licet ex honestate fieri possit et facit bñ cle.sepe de ꝛbo.significatiōe et iura que hic allegant. ¶In glo.ꝛ proprium ad finē
8 sic⁊ ex hac gl.colligatis q̄ monachi nō possunt habere ꝓprium a immo quicqd acquirunt monasterio ad instar seruietiaꝝ si sint extra monasteriū ꝛ acq̄sierint aliūde q̄ de rebus monasterij.l.fi.de epi. et cle.et.c.fi.j. de regu.ꝛ in.§. seruū iusti per quas psonas ꝛ in.l.placet.ff.de acq̄rē da hereditate.amplius putāt doc.q̄ si monachus sit eiectus de monasterio per abbatē th̄ q̄ acquirit monasterio: q⁊ delictū persone nō debet nocere monasterio.c. delictū de re.iur.ꝛ p̄dicta sñia facit quia delictum suum nō debet sibi ꝓdesse vt acquirat ꝓprium: sed circa hoc dubitant doc.pone q̄ est eiect⁹ monachus de monasterio per abbatē et totū conuentū et nūdū est receptus in aliud monasteriuꝝ cui acquiret vtrum sibi an vero abbati vel cui sibi non potest acquirere:quia ꝓprium habere non potest scōm regulam suaꝝ a qua propter eiectiōeꝝ nō est liberatus abbati primo nō.quia monasterium in totū et conuentus eum expulit ꝛ inuito non acquiritur in.l.seruus vetante.ff. de verbo obliga.et ideo dixerunt docto. quod acquirit episcopo quiquidem⁊ episcopus non habetur p⁊o suo abbate. vbi autem aliud monasterium ingressus est indistincte scōo monasterio cuius est effectus acquirit vt in.c.in pñtia.j.de proba. vbi aūt de licētia abbatis exiuit monasteriū,idistincte acq̄rit monasterio ēt si monasterio nolet acquirere.l. etiam inuitis de acquirē.re,do.per hoc dicit Jo.an.quod si duo regulares habentes singulas administrationes de cōsensu abbatis sui in uicem permutauerint et vnus receperit in se honus soluēdi debita alterius quod talis conuentio valet nec ob.c. si quoꝝdam.j.de solu.vbi p⁊ohibētur debita prime eccle.solui per scōam quia verum est nisi consentiente abbate de cuius cōsensu fuit facta ꝓmutatio ex quibus sequitur vnum quod forte nō est verum quod p⁊elatus ecclesie potest facere quod debita vnius ecclesie soluantur de fructib⁹ alterius. ¶In glo.p⁊elati ad fi.dicatis ꝛ aduertatis hic sic ergo ex hac glo. collligatis extremā conclusionem quod reuocatio istoꝝ monachorum pertinet ad p⁊esidentem capitulo abbates ꝛ p⁊iores

a ¶Proprium.
Adde.q̄ monach⁹ seruo eq̄parat Innocē.in.c. cuꝝ oli de ꝓpriui.bar. in.l. seruū ff. si cer. peta.et in l.seruis.§. j. de arb. Bal.in.l. seruus.C. cōia ō suc.

quod verum putant docto. si tempore capituli reperiantur aliqui vagabundi. ſ cum illud capitulum constituatur tm̄ de triennio ad triennium et in dicto.c.fi.cū ibi nota.hic alle.iterum de medio tempore potest dubitari ad quā pertineat reuocatio et cohertio monachoꝝ.et ideo dicatis sic ex mente docto. et semper recurritur ad istam decretalem si queratur ad quem pertineat cohertio regulariꝝ aut ꝓpriuilegium vel consuetudo aliqbus dat iurisditionem et illa est seruanda vt in iuribus hic alleg.videlicet in.l.j.de emancipatione liberoꝝ et in.c.conquestus. hic alleg.aut non apparet aliqua consuetudo nec ꝓpriuilegium et tunc aut agitur de correctione facienda secundū regulā et illa primo indubitanter pertinet ad abbates in.c.cum clauoꝝ.viij.di.immo si monachus sit rebellis abbati pōt ipm repellere de monasterio ne alios inficiat in.c. eaq̄.ꝛ in.c.in singulis.j. de statu monachoꝝ.et debet erigere abbas tribunal infra limites monasterij.ꝛ p̄dicta sententia facit quia ex quo superior approbauit abbatem in p⁊elatum videtur oīa concessisse que pertinent ad illam p⁊elaturam vt in.c.ij.et.c.ioannes.c.fi.j.de regularibus et si abbas ad hoc non sit sufficiēs potest tunc implorare brachiū epi scopi per istū tex.immo brachiū seculare vt i.c.j.§.e.ꝛ hic.aut agitur de correctione monachi faciēda in figura iudicij nō scōm regulam et tunc aut nos loquimur quādo agit⁊ ciuiliter ō monachū aut criminaliter si ciuiliter et de hoc frustratoriū videt⁊ querere cum monachus nihil habeat ꝓpriū.immo oia sunt monasterij.in.c. nō dicatis.ꝛ in.c.nolo. xj.q.j.et in.c.cum ad monasterium.j. de statu mona.nam inanis est actio q̄ inopia debitoꝝ excludit in.c.olim.j.de restitu. spoliato. fateoꝝ tamen quod obligatur naturaliter ad instar serui. in.l.si id quod de conditione indebite que obligatio naturalis est potens ad exactioneꝝ de iure canonico in.c.j.j.de pactis.ꝛ si aliqua ratione vel causa habeant liberā dispositionē aliquaruꝝ rerū poterit compelli ad solutionē immo monasterium loco eius poterit compelli et hec procedunt nisi monachus forte haberet aliquam administrationē cui esset p⁊epositus.nam tūc bene potest queri de obligatione ꝛ coram abbate de cuius licentia est p⁊epositus cōueniri.j.de iudi.c.cum de putati.hinc est quod si monachus constitutus rector ca-

pelle cõtraxerit debitum ratione capelle p̃pter illud debitũ cora abbate potest cõueniri ⁊ in defectu cora episcopo ⁊ iste est vn⁹ casus in quo monachus põt cõueniri ⁊ potest eẽ in iudicio etiã sine licentia abbatis. scõm casu3 notabilẽ addunt doc. in quo monachus põt in iudicio conueniri sine licentia abbatis. videlicet si sit in studio de licẽtia sui abbatis et cõtraxerit mutuũ moderatũ tamẽ p̃pter necessitates suas: mã tunc talis monachus ⁊ agere ⁊ cõueniri potest cora ordinario studij. vt in. l. si longius. ff. de iudicis ⁊ in gl. ⁊ in. c. cu3 pastorũ. h. q. vj. q⁹ ex q̃ est i studio de licẽtia abbatis vr̃ cõcessa liẽtia vt p̃pt̃ necessitatẽ studij possit ibere et agere ⁊ cõueniri ar. optimũ in. l. iul. §. qõ dr̃. ff. ad macedonianũ. sec⁹ añt si sine licẽtia abbatis esset monachus in studio: quia tunc monasterium non certe obligaretur nec posset esse in iudicio nec agere nec conueniri noĩe monasterij nec contrahere p̃pter suas necessitates putarem tñ qõ in dubio credatur monach⁹ existens in studio habere licentiam ex quo ad opus laudabile p̃gressus est ar.
10 in. c. ij. de p̃uile. lib. vj. ¶ Itẽ putarem quod licet monachus existens in studio sine licentia nõ possit agere: tamẽ possit conueniri ne ex delicto p̃mium repor-tet ad instar excõmunicati in. c. intellexi-mus. j. de iudi. iuncto. c. cum inter. ⁊ c. fi. j. de excep. aut loquimur quando agitur de crimine. tunc si queratur ad quẽ pertineat cohertio et iurisditio dicite quod aut est grauis causa et spectat iurisditio ad episcopum nõ autem ad abbates qui abbas tales causas graues tractare nõ potest i. c. siquis monachus. nonagesima distin. iuncto. c. monasteriũ. xxiij. aut est leuis causa: tunc cohertio pertinet ab abbatis confirmatiõe vel benedictione: q⁹ ante cõfirmationẽ vel benedictionẽ nullam habet abbas iurisditionẽ in. c. trãs-missam ⁊ c. venerabilẽ. §. de elec. et in. c. j. §. de suplẽ. negli. p̃ela. ⁊ facit ibi Host. quia ex quo exspectat confirmationẽ nõ potest iurisditionẽ exercere in. c. nihil. et in. c. qualiter. c. transmissa3. §. de elec. q⁹ p̃cedit scõm Inno. in iurisditione quo ad excõmunicationẽ exercendam que est lucro iurisditionis episcopalis. quia illam non recipit nisi cõfirmatus in. c. co-ripiantur. xxiij. q. iij. et in. c. j. xxvj. q. j. quo autẽ ad alia dicit Innocen. bene habet iurisditionem ex sola elec. quia potest iudicare et multa indecere. in. c. de causis cum ibi no. §. de offi. delega. que opinio potest p̃cedere in electis ab vniuersitate seculari qui ex sola electiõe habẽt iurisditione3 scõm Butrium in. c. fi. j. de iudi. ⁊ l. fi. §. de iurisditiõe om. iudi. sed in electis ab vniuersitate ecclesiastica vt sunt electi in p̃latos qui expectãt confirmationem superio-ru3 secus est: q⁹ ante confirmationem non habent iurisditionem. ⁊ ita loquitur Hosti. ⁊ iura per eum alleg. et habetis expeditam notabilem materiam.

1 ☞ Bene a canone introducte sunt ad reprimendam peruersorum malitiam.
2 Quod tibi non vis fieri alteri ne feceris
3 Sententia censure ecclesiastice non suspenditur per appellationem.
4 Superior in dubio excõicatos ab inferiore absoluere non debet.
5 Excõicatus se deffendere potest.

¶ Reprimẽdam. Ista est notabilis decretalis. ⁊ diuiditur i tres partes. Primo p̃mittit exordium generale. Secundo ex illo infert mandatum respiciens archiepiscopum ⁊ suffraganeos. Tertio aliud mandatum ibi secunda ideoq3 mandamus. ibi tertia tuvero frater archieps. Casus breuis excõmunicatus ab vno episcopo est ab altero euitãdus et archiepiscopus per querela3 addit⁹ non absoluit nisi p̃imo remittat et formam hic traditam seruauerit. ℞. d. Ratio dubitandi fuit. quia quemadmodum sententia inferioris nõ ligat superiorem: ita etiã videbaẽ quod superior non esset astrict⁹ ad seruandum sentẽtiam inferioris tamen determinat papa cõtrariũ. et ratio determinandi ponitur in p̃in. tex. Mo. primo penas a ca-
1 none introductas ad reprimendã malicia3 peruersorũ. Mo. q⁹ tibi non vis fieri
2 ne feceris vlli. et ecõtra facit. c. j. j. di. Tertio no. in verſi. ideoq3 mãdamus qõ excõmunicatus in vna ecclesia etiam quo ad alias ecclesias est habendus p̃o excõica-to. Quarto no. in ꝑsi. tuvero qõ sententia
3 sensurie nõ suspẽditur per appellationẽ de quo in. c. pastoralis. j. de appel. Mo. qõ sinia excõicatõis p̃ appellationẽ nõ suspẽsa per viã querele põt retardari. Nota q⁹ superior additus p̃ viã querele p̃ excõica tũ remittere d3 ad excõicatorem vt eide3 honorẽ portet. ⁊ sic no. q⁹ supio: d3 defer-

re sentẽtijs inferioribus vidistis in. c. cũ ab ecclesiarũ. §. eo. Mo. q⁹ archieps potest dici episcopus nec in ordine est superior: lꝫ sit in iurisditione supio: de quo p̃ glo. in Phemio sexti facit. c. plectis. xxvj. di. ⁊ c. cleros. xxj. di. Mo. in ꝑsi. q⁹ si noluerit q⁹ excõicatorẽ declinãte absolutionẽ põt superio: absoluere recepta iuratoria cautiõe Mo. q⁹ excõicatoe3 iferioris iniustã potest
4 superior remittere fine aliq̃ satisfactione. Decimo no. q⁹ in dubio non debet superior absoluere excõicatu3 ab inferiore nisi p̃stita cautione de satisfaciendo. Undecimo et vltimo not. q⁹ contumax in p̃standa cautione debet reduci in p̃sti-nam excõmunicationem. ¶ In glo. j. ad fi. regulariter quis non compellit bñ facere. quia sic benefaciẽdo nõ mereretur in. c. aliud fidem hic alleg. causatiue autem quis bene cõpellit vt videmus in c. in refragabili. j. eo. et in. l. j. ff. de iusti. et iure. ¶ In glo. ℞. ad fi. sic ergo ex hac gl. colligatis ex penis a iure canonico introductis diuersas et separatas que imponuntur ex diuersis delictis que omnes pene pertinẽt ad iurisditionem ecclesiasticã ex quibus penis colligitur iudicem ecclesiasticũ vltra degradationem nõ habere cohertionem. Hinc est qõ clericum degradatum non potest punire amplius iudex ecclesiasticus et in. c. sniam sanguinis. j. ne cle. vel mona. alias penas habemus a iure canonico introductas q̃s enumerat hic Hosti. i summa ⁊ glo. in cle. cupientes de penis ⁊ aduertẽdũ ex mẽte glose qõ oẽs iste pene de q̃bus hic imponũtur ipso iure p̃ canonẽ siue facto hois ar. c. siqs suadẽte. xvij. q. iij. ⁊ pene q̃ imponuntur a canone ipo iure faciũt canone3 late sñie. ⁊ vtuntur verbo p̃teriti temꝑis pene vero inferẽde a iudice faciũt canonem ferẽde ⁊ requirunt sñiam iudicis ar. in. l. iubemus. §. yconom⁹. C. de sacro san. eccle. vbi in glo. ordi. notate tñ qõ lꝫ sit canum late sentẽtie: ⁊ nõ reqratur sentẽtia cõdẽpnatoria requirit tamẽ sentẽtia declaratoria. ¶ In glo. conquestus ibi ⁊ c. vltimo. dic sic ḡ vt videtis: licꝫ excõicat⁹ regulariter nõ possit esse in iudicio. in. c. itelleximus. j. de iudi. tñ p̃ sua excõicatiõe põt et hoc siue per viã q̃rere le siue per viã appellatiõis: q⁹ est speciale ⁊ p̃o absolutione obtinenda possit excõicatus esse in iudicio. quia petẽdo absolutionẽ videtur se ipm defendere vt hic facit in. c. j. cum ibi nota. j. de rescriptis. lib. vj. ¶ Vbi infra. v. dies appellet sic ergo ex hac glo. colligatis casum in quo sinia lata per appellationẽ nõ suspẽditur. ⁊ tñ appellatio devoluit negociũ ad superiorẽ ⁊ est ratio. q⁹ ex quo illa sinia nõ transit in rẽ iudicatã quin possit q̃relari etiaꝫ quãdoq3 vt hic videtis satis dicit suspẽsa absq3 eo qõ amplius suspẽdat per appellationẽ aduertendũ tamẽ qõ licet appellatio devoluat causam excõicationis ad superiorẽ tñ excõicato: p̃ viam querele potest adiri ⁊ ab eo petia absolutio ⁊ videbitur tũc appellãs renũciare appellationi. ¶ Vbi in dicta decretali notãda est hec glo. qõ licet excõicatus nõ possit agere potest tamẽ se defendere: ⁊ ratio. quia defencio est ex necessitate et nemini ẽ eripienda est defencio. i. l. pene. in fi. ff. de do
5 li excep. ⁊ c. olim loquẽdo. de resti. spo. a ¶ Vbi. ff. de ap. l. ij. sentit ista glo. notabiliter qõ lꝫ fuerit appellatũ viua voce a sẽtentia lata p̃ iudicẽ: nihilomin⁹ iterũ est necesse quod appellatio postea redigat i scriptis alias appellatio viua voce facta: si nõ sequitur appellatio inscriptis nõ videtur p̃odesse: q⁹ de substantia actoꝝ iudicialiũ acta sunt redigẽda inscriptis c. quãdo cõtra falsam. j. de proba. ⁊ ideo p̃idie in facti q̃stiõe satis ardua satis dubitaui cum fuisset appellatũ viua voce. et postea nulla alia fuisset interposita vtrũ illa sufficeret habetis hic glo. notabile3 et notate: q⁹ per. c. qm̃ ℨ falsam. j. de ꝓba. dici vnũ qõ est notabile videlicet qõ nisi tabellio iudicis p̃nũciantis scribat acta iudicij ⁊ appellatiõis. q⁹ appellatio est de actis qõ non creditur. ¶ Ibi vt. d. butri. dic sic ergo extrema ꝯclusione colligatis differẽtiã vtrũ adeaẽ superior p viã appellatiõis an ꝓpo p viã q̃rele: quia primo casu non habet necesse remittere archiepo ad excõicatorẽ. scõo sic q̃ op. vr̃ reprehẽdere Hosti. dicens non curandum de his subtilitatibus ⁊ de eis est magna vis fiẽda: immo quomodocũq3 adeaẽ archiepiscopus siue perviã q̃rele vel appellatiõis dũmodo ꝑiculu3 nõ sit in mora in dicte excõicatus est remittẽdus ad excõmunicatorem vel sua conscientia est scurtanda et sine ea non esse absoluendum. c. sacro de sententia excommunicatio. fallit nisi esset notorium sententiam excõicationis esse iniustã. in. c. solicitudinem. §. si vero. j. de appella. et ratio secundum eundem quia quãdo offensa p̃pter quã est excõmunicat⁹ nõ est notoria debꝫ remitti ad excõicatorem in. c. ex parte. j. de sentẽ. excommunicationis ⁊ istud ideo vt certificetur metropolitanus vtrum ⁊ qualiter sit absolutio facienda: vt hic et in. c. ab

a ¶ Resti. spoliato. Adde qõ ó hac maria tractatur p̃ bar. in. l. cũ p̃curator. ff de operis nona mẽtis et hẽo i repor-tu in lib. meo in ti. de fideicõmissa libertatibus.

excõicato.ſ.de reſcrip.et in.c.prudentiã c.vltimo.de offi.deleg.nec ob. c. p tuas. hic alleg.ſm Hoſt.q: eſt ſubaudiendum qõ archiepꝰ ſemp debet velle facere gratiam excõmunicatozi p rationẽ ſupꝛadictam ita dicit Hoſti. Sed vos p cõcozdia ☞riaz opinionũ dicetz ſic qõ aut aditur ſuperioꝛ per viam appellatiõis et verioꝛ eſt glo. noſtra. q: põt archiepiſcopꝰ abſoluere et non tenetur remittere niſi ex gꝛa in dicto.c.per tuas.ſ.alleg.vl' niſi eſſet excõmunicatus p notoꝛia offenſa quo caſu dꝫ remittere in.c.ſolet. de ſent. excõ.in ſexto vbi vero nõ notoꝛia dꝫ abſoluere recepta cautione de parẽdo mãdatz eccleſie facta.autẽ abſolutione non debebit archiepiſcopus aliquid pꝛecipere abſoluto niſi priꝰ oſtet ſibi.vtz iuſte vl' iniuſte fuerit excõicatus qõ fieri nõ poterit niſi intimato hoc excõmunicatozi. aut aditur ſuperioꝛ per viam querele et regulariter debet remittere ad excommunicatozem q: per viã querele nullus inferioꝛ a pꝛincipe niſi ſit legatus apoſtolicus põt adiri vidiſtis in.c.ſ.ſ.de offi. legati fallit niſi ſit notoꝛium excommunicationẽ eſſe iniuſtam in dicto.c.ſolicitudinez alleg.ſcõo fallit niſi queratur õ excõicatõe ad finẽ vt eps q excõicauit puniat vel vt ſibi ſatiſfaciat p intereſſe: q: archiepꝰ ſe iudex ſuffraganeoꝛ ſuoꝛ vt vidiſtis in. c.paſtoꝛa.ſ.e.nec tũc dꝫ fieri remiſſio ad epiſcopuz.ne ſit iudex in cauſa pꝛopꝛia quod eſt pꝛohibitum vnde ſi epiſcopus ex officio pꝛocedens nemine inſtante excõmunicauerit z velit agi ꝓtra euz quia male fecit vt puniatur certe nõ eſt remittendus ad eum ſecus ſi parte inſtante fuerit excõmunicatus q: de ſubditis ſuffraganeoꝛum ſuoꝛum non debz ſe intromittere in.c.venerabilibꝰ.de ſen ten.excom.lib.vj.z in.c.romana. de foꝛo cõpe.eodem libꝛo.fateoꝛ tamen quod ſi petatur abſolutio ad finem vt puniatur epiſcopus qõ licet nõ fiat remiſſio ad epiſcopum non tamen eſt c cedẽda abſolutio niſi pꝛius citato epõ. niſi forte eſſet notoꝛium vt ſupꝛa dixi ita intelligatis. ¶Ad fi.glo.de hoc dicvt in.c.vt debitus ſ.de appellationibꝰ vel poteſtis aliter ſoluere iſtud contrariũ qõ arrepto itinere ante. x. dies bñ habetur p appellatiõe ſed poſt.x. dies nõ ita poteſtis dicere et habetis expeditã materiam an archiepiſcopus poſſit abſoluere. ¶In glo.fin. in iudicis ordinarꝫ ſentit gloſ.a contrario ſenſu qõ pꝛo ſententia delegati non pꝛeſumatur quod non eſt verus et dic vt in.c.in pñtia.ſ.de renunciatione. ¶Ibi quando contra. ſit ergo vt videtis vbi obiicitur contra ſententiam. de iniuſticia pꝛeſumit pꝛo ſententia niſi aliud docetur ſed vbi obiicitur cõtra pꝛoceſſum non pꝛeſumitur niſi quantum apparet exactis et dic ex mente Innocen.in cap.bone ibi.de elec.quod autem a ſententia fit appellatio et non pꝛeſumitur pꝛo ſententia ratione iuſticie. nec ratiõe pꝛoceſſus vt in dicto.c.quoniã que et voluit glo.in.l.heremus.ſ.gaia. ff.de euic. Aut non eſt appellatio z pꝛeſumitur pꝛo ſententia tam ratione pꝛoceſſus quã ratione iuſticie quod pꝛocedit in ſentẽtijs ſenſure quod eſt notandum et dic vt vidiſtis in.c.cum in iure.ſ.de offi.deleg. cõſilium tamen eſt quod ita cuſtodiatur pꝛoceſſus ſicut ſententia pꝛopter varietatem opinionũ.quia dꝫ quod ſentẽtia nõ valet niſi appareat exactis. ¶Ad finem glo.de bꝰ quomodo debeat facere iudex abſolutionem dic vt in dicto. c. ex parte et.c.ſacro de ſenten.excõ. Ultimo Johã. and.poſt Hoſti.queſiuit de queſtiõe vtrũ archiepiſcopus ad requiſitionẽ epiſcopi poſſit cogere ſubdictos epiſcopi vt ſeruent ſententiã ſuã z dic vt hic per eos.

Otrũ pſumit p ſententia vel non.

1 ☞Juriſditio pꝛelatoꝛũ a canonibꝰ eſt diffinita.

2 Patriarche eccleſie non habent iuriſditionem pꝛeceteris.

3 Patriarcharũ appellatione continent quattuoꝛ patriarchales ſedes.

Quo ſimul diuiditur in duas partes principales. Pꝛimo ponit deciſa conſultatio. Secundo reſponſio. ibi. ſcõa conſultationi tue. Caſus bꝛeuis patriarcha non cognoſcit de cauſis epoꝛ ſuoꝛ vel archepoꝛ niſi ex pꝛiuilegio vel conſuedine pꝛeſcripta vel appellationis remedio. hoc dicit. Ratio dubitandi quia patriarchalis ſedes videtur obtinere pꝛerogatiuam inter alias ſedes in.c.antiqua.ſ.de pꝛiuile. temẽ in ꝓtrarium determinat papa. et ratio determinãdi ponitur in tex.i pꝛin. vſq; ad verſi.ꝓdui. ¶Not. pꝛimo iuriſditionez pꝛelatoꝛ eſſe a canonibꝰ diffinitã et terminatã. ¶Scõo not.regulã qõ pꝛiarche z alij pmates eccle nõ hñt iuriſditiõem pcetereris niſi quantũ a canone reperiat expꝛeſſuz.tertio not.tria q̃ poſſunt dare iuriſditioẽz vez canonũ ꝓuilegiũ z antiq

1 ☞Archiepiſcopus impeditus cõſecrationem ſuffraganei alteri cum archiepiſcopo committere poteſt.

2 Epiſcoporum conſecratio pertinet ad archiepm.

3 Conſecratio alteri ex iuſta cauſa delegari poteſt.

Quod ſe\ dẽ apoſto. Diuiditur in tres ptes. Pꝛimo conſultatio. Secundo reſponſio. Tertio modificatio. Limitatio ibi ſecunda conſul-

conſuetudo z vtroq; iſtoꝝ modoꝝ ordiuriſditio ordinaria vidiſtis in cap. cum ab eccleſiarum.ſ.eo. Quarto nota.in.ſ. ita et q antiqua conſilia ſunt obſeruanda niſi quatenus per nouas conſtitutiones reperiatur derogatuz vel per ſpecialia pꝛiuilegia. Quinto not.in ſſi.q̃diu a contrario q ſubditi ſuffraganeoꝝ ſe ad iuriſditionẽ patriarche poſſunt ſponte ſe tranſferre non autem debent compelli. Ultimo no. q ſuperioꝛ ordinarꝫ põt adiri per appellationem vel per reſcriptuz apoſtolicũ. ¶In glo.i).ad fi.dic ſm dominum meñ.d. Jo.de imola. q ꝓpꝛie appellationes patriarchaz ꝓtinent quattuoꝛ patriarchal' ſedes de quibus i.c.antiqua.ſ.de pꝛiuile.appellatio. pꝛimatum continentur alij patriarche qui nõ ſunt pꝛincipales ſcz.zc. ſm q voluit glo.in.c.).xxj.di.z in.c.perlectz.xxv.z in.c.i).cum ibi no.per Archi.xciij.di. alij ꝛo q ꝓſunt pꝛouincie vocãtur archiepi z eoꝝ ſuffraganei appellantur epi. Et licet hoꝝ idem ſit officium.z ordo vt vidiſtis in.c. ꝓio pꝛecep. tñ eſt maioꝛ iuriſditio patriarcharum z maxime principalium q alioꝝ.c.renouantz.xxij.diſt. et in cap. graue.ſ.i).ſ.de pꝛeben.z in.c. antiqua.ſ. de pꝛiuile.ſm Hoſt. Et inducit.d.meus hanc glo.ad q̃ſtionẽ eſt vnus que eſt binominus q: bꝫ duo noia ꝛagens in libello ꝺ illum dicit ago cõtra petruz vel antonium cuz vocetur petrus antoniꝰ vtrũ pcedat libellus z dicit q ſic ex quo conſtat de perſona facit.c.ex parte.ſ.de reſcrip. ¶In glo.itj.ibi.ca.vlti. dic de hoc vt ibi habeſ. Ad fi.glo.dicatis z aduertatis ẽt erit vobis cara z eam habui i facto bis iſta ebdomata. Sic ergo ex hac glo.concludatis q ſi queratur de diuturnitate ſolutionis.vtrum inducat obligationem z quid operetur. Aut querimus de poſſeſſione vel quaſi z diuturnitate ſolutõis pꝛobat quaſi poſſeſſionẽ aut querimus de pꝛopꝛietate obligationis z iſtõ non pꝛobat contra quã determinatioẽz op.ab ex z immo videſ q diuturna ſolutio inducat obligationem z pꝛopꝛietatem vt in.l.cũ de iure verſo.ff.de vſurarũ ſolu.dic pꝛo vera determinatiõe z pclusione huiꝰ articuli q ex pꝛeſcriptiõe diuturna q̃s vult ſe fundare z dicere ſupꝛa obligationem eſſe queſitaz nullo titulo allegato fuerit z iſtud ſoluz non ſufficit imo etiã ſi per xxx.lx.z.l.annos.z vltra fuerit facta ſolu. Solutio z ex illa preſtatione velit dicere illum obligatum non querit obligatio q: tempus non eſt modus tollende vel idicende obligatiõez i. l. obligationis.ſ.plene.ff.de ac.z obliga.z in.c.cuz ad quoꝛumdam a Hic allegat ita determinat gl.ord.in.l.ij.ſ.j.ff.de doli exceptione.niſi forte eſſet tantũ tempus cuiꝰ initij memoꝛia non exiſtit q tempus bꝫ vim pꝛiuilegij.c. ſuper quibuſdam.ſ.j.j. de verbo.ſigni. Aut quis nõ tuetur ſe ex diuturna pꝛeſtatiõe tñ. ſed allegat titulum. puta q: dicit ego emi iſtam pꝛeſtationem. vel dicit res erat mea z ego dedi tibi in emphiteoſim z nomine recogni tionis tu pꝛomiſiſti mihi vnum caponem annuatim et ad pꝛobandum titulũ induc it diuturnam pꝛeſtationem verbi q: dicit q emi z pꝛobo tibi q: tu pꝛeſtitiſti diu x.annis iſtum caponiem z certe iſto caſu titulum alleg. tñ diuturna pꝛeſtatio pꝛobat. Et ita intelligatur tex. in.l.cum de in rẽ verſo allegato z ita voluit.d. Jhno. in cap.cum dilectus iiñ fi.ſ.de ꝛſuetudine. aut agꝫ nõ de obligatiõe neciducẽda de alꝰ pꝛobando titulo. ſed de modificãda z limitanda pꝛeſtatione. tunc non requiritur diuturna pꝛeſtatio. ſed ſufficit pꝛeſtatio per trienniũ.l.ij.vbi.ẽtex.C.de fideicõmiſ. aut agitur b tñ de poſſeſſione vel q: et pꝛeſtatio vnius anni inducit poſſeſſionez ita loquitur glo.iſta. dequo per Jo.andre.in.c.peruenit.j. de ſenſibus z p bar.in.l.ſi certis annis.C.de pactis. ita dicatis. In glo.pꝛiuilegia ad finem. dic quando pꝛiuilegium dicatur eẽ reale vel perſonale vt habetur in.c.pꝛiuilegiũ de regu.in.li. vj.z ibi dici. z in.c. cõueniſſent.j.de inſtitutis. In glo.ſi.ad fi.notanda eſt glo. ſingulꝰ q ad hoc v. ſubditus ſuffraganei poſſit pꝛoꝛogare i iuriſditionẽ archiepi requiritur conſenſus epi ſui z habz locum.c. ſignificaſti. j de foꝛo competenti.

a ¶Ad quoꝛũdã. Adde qõ alꝰ eſt.ſ.ſi quis et de bocibiple ne vide p glo.

b ¶Aut agitur. Adde tñ pe.z Ja.i ti.ſup petiõe libellus i.x.co. in ☞.fctõ q eas percepit zc: dicit q reqꝛiꝛit duo anni ſalti

tationi tue.ibi tertia.dummodo. Casus
1 b:euis. archiepiscopus impeditus con-
secrateō3 suffraganei alteri etiaz nō ar-
chiepiscopo pōt committere. Hoc dicit.
Ratio dubitandi q: consecratio insignū
preeminentie dignitatis videtur cōces-
sa archiepiscopo ergo videtur quod non
possit delegare vt vidistis in.c.quod trās
latum supra titulo p:oximo tamē deter-
minat contrarium papa. Nota primo in
princi. qō consecratio epōz pertinet ad
2 archiepiscopū. Secundo nota qō ꝓpter
infirmitatez vel aliam iustā causam. po-
3 test consecratio alteri delegari. Tertio
nota ibi coepiscopoz qō delegatio est fa
ciēda alicui coepiscopoz suffraganeoz
suoz:um. Nota ibi minus debet ꝛc. quod
consecratio dicit esse mun⁹ aplicū. Ulti-
mo nota in fi. qō priuatus gr̄a aplica est
priuat⁹ etiā iurisditiōe et ei⁹ exercitio.

1 ℙEnitentia grauior est iniungēda
ex perseuerentia criminis.
2 Consuetudo inducēs transgressionem
iuris naturalis ex cuius transgressione
quis inducitur ad peccandum non est
consuetudo.
3 Consuetudo contra ius naturale bene
est presumptibilis.
4 Statutum disponēs quod bannit⁹ pos-
fit impugne occidi an valeat.
5 Statutum inducens penā sine culpa cō
tra ius naturale ꝛ diuinum non valet.
6 Jus naturale potest dici morale.
7 Precepta legis moysaice dicuntur esse
de iure naturali.
8 Reuerentia patris a iure ciuili est intro
ducta.
9 Jura naturalia sint immutabilia:
10 Consuetudines rationabiles et irratio
nabiles que dicantur.
11 Potestas consuetudinis inducēde pce-
dit a pari cū potestate legis cōdende.

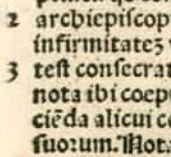

Tam tanto diuiditur in duas partes. Primo ponit vtrū consue tudo possit tollere ius na turale. Scōo vtrum possit tollere ius positiuum et ciuile. ibi scōa l3 etiā. prima pars subdiuiditur in duas primo ponit rationē determinatiōis. se cundo determinationē et statutū suū. ibi scōa nemo sane. scōa principalis pōt sub diuidi in tres partes. primo ponit rōnez dubitādi. scōo ponit determiatōez. ter tio ponit exceptionē. ibi scōa non tn̄. ibi tertia nisi. Casus hz̄e. cōsuetudo nō de rogat iuri naturali cuius trāsgressio in ducit peccatū nec etiā positiuo nisi sit ra tionabilis et legitime pscripta. h.d. ꝛ est notabilis decretalis. Rō dubitādi ꝓcessit ex.l.ij.§.que sit longa consuetudo. itē ex.l. de quibus. ff. de legib⁹ in q̄bus ha bet. qō cōsuetudo est grande autorital̄ et hz̄ vim legl̄. Rō dubitandi primi dicti ponit i pn̄. hui⁹ tex. Ratio dubitādi i ꝓsi. lz̄ fuit q: videt nullā cōsuetudinē cōtra ius posse esse rōnabilem q: ius et rō idē sunt. Ratio determinādi ponit in princ. illi⁹ ꝓsi. licet. ¶ Not. primo in princ. ꝙ ex perseuerantia criminis grauior est peni tentia iniungenda facit. c. si quis. ꝛc. disti. et ista est vna ex circūstantijs delicti de q̄b⁹ debēt inq̄rere cōfessores fac̄. c. sicut dignum eū ibi not. ff. de homicidio. Scōo nota qō alia felicitatez perdit ꝓpter pec catum. Nam separat a gr̄a diuina facit cle. j. de magistris. Tertio not. sanā mētē intelligere q̄ sunt rōnabila et rōi cōsen tanea. Quarto nota in ꝓsicu. cui⁹ trās gressio qō consuetudo a inducens trās gressionem iuris naturalis ex ea⁹ trās gressione q̄s inducitur ad peccandū nō est consuetudo. sed corruptela. Nota cō suetudinē inductiuā peccati nullo tēpo re prescriptibilē rationē sentit ter. in pn̄ cipio. Not. a cōtrario sensu qō consuetu do ℨ ius naturale bene est prescriptibi lis si modo nō sit inductiua peccati et pe riculum salutis nō inducat. ex quo sequi tur qō transgressio iuris naturalis non semper obligat ad peccatū. Ho. in ꝓsic. liez qō autoritas consuetudinis non est vilis. imo magne autoritatis rōnem sen tit ter. in.l. de quibus alleg. et similr̄ vi distis in.c. cum consuetudinis. s̄. eodem. Octauo not. in ꝓsi. nō tn̄ qō ius positiuū sup meris regulis. iur̄ positiui fundatū potest tolli regulariter p cōsuetudinē si modo sit rōnabilis et pscripta. Ultimo not. qō ad esse cōsuetudinis req̄rit rōna bilitas et pscriptioz videbit̄ infra i ma teria. ¶ In glo. j. ad fi. dic qō p bāc gl. et istum tex. et alia hic alleg. dicūt doc. con suetudinē in penis nō excusare. vñ si q̄s ꝓtute cōsuetudines interfecerit hoiem hmōi ꝓsuetudo nō excusit a pena homi cidij ex quo dubitarūt aliqui docto. vtrū statutū disponēs qō bannit⁹ possit impune occidi valeat vel ne. ꝛ rō hui⁹ tex. vt con cludere qō non quia homini statutuz est contra omnem rationem et inducit ad homicidiū cōmittendū breuiter vident cōcludere vt plurimū doct. quod autem

a ¶ Cōsue tudo.

Adde qō ꝓsuetudo mala dici tur corru ptela . in autē. i nul la. iud. §. j. c. j. in fi. ō alie. feu. c. j. ō cogni. feud. c. q ℨ mores. ca. male et. c. ꝓsuetudo vtj. di. i. c. ꝙ ꝙ de cō si. i. vj. or. ibi Pe. ō anch. et q̄ ibidē apo stillā bal. in rub. C. q̄ sit l. ga cōsue. circa finem.

disponit statutū ꝙ ex bannitis p:o pecu
nia possit occidere: et non valet p istū
tex. aut disponit statutū ex bannitis p:o
pter dilectum vel homicidiū posset occi
di. ꝛ tale statutū valet que determina
tio siue distinctio non placet. q: non pu
to ꝓstituendā differentiam vtrū ex pecu
nia sit quis ex bannit⁹ vel non. imo puto
tale statutū valere in distincte: q: ex quo
est ex bannitus de ciuitate ex culpa sua:
est effectus rebellis patrie sue vt institu.
de patria potestate. s̄. eo. modo statutuz
rebelles patrie pōt dēpnare ad mo:tem
lz̄ ꝛt d eiure cōi talis pena nō imponerēt
vt ī. §. si quis q̄q; soli. in auctē. ō pace te
nenda in vsibus feudoz̄. ꝛ facit. l. mini
me de religiosis ꝛ sumptibus funerum ꝛ
executtionum pōt committere statutuz
cuilibet de populo ꝙ intelligit facere di
sponendo quod quilibet ex bannitis pos
fit occidere ista determinatio nec placet.
¶ Illud tamē aduertendum qō si statu
5 tum siue culpa induceret penā. vel indu
ceret aliqō ℨ ius naturale ꝛ diuinuz. qō
tunc tale statutū non valeret hinc ē qō il
la consuetudo siue statutum disponēs ꝙ
6 vxore non habente liberos p.v. ānos pos
fit maritus tenere concubinā. quod non
valet. In glo. h. ibi non occides sic ergo
ex hac gl. colligat̄ ꝓmo qō ius naturale
pōt dici morale iō ea rōne. q: sit mo:ib⁹
introductus: sed ea q: est mo:ibus ꝓpro
bat⁹. Nā boni mores ꝛ si ius naturale nō
cōsentiret̄ vetant homicidiū in ꝓximuz
ꝛ hec dico q: ius naturale ꝙ cū natura p
ductū ēfuit añ ius morale ꝛ hic sūpta oc
casione emanarunt iura disponētia di
sponēt̄ volētes mori nō ē audiēdū. imo
p:o eodem posse intercedere ꝛ ēt appel
lare. l. j. §. qs. vltro. ff. de qōnibus. ꝛ in. l.
non tm̄. ff. de appel. Ex q̄ alibi determi
nant doc. notabilē questionē dicit̄ statu
tum quod si quis furtuz cōmiserit ab sin
datur ei auricula vel manus quā penaz
euadat si. j. xv. dies soluerit. C. liberos
amic⁹ eo ℨdicente soluit. C. libe:os. et sic
liberaf ille qō postea amicus petit. C. li
bros. videf qō non per. l. si ꝓ te. ff. māda
ti. ꝛ per. l. fi. C. de neg. gest. tamen in con
trarium determinat doc. q: intelligitur
vtiliter nego. gest. itē soluens ex natura
li ratione quam erga fratrem ꝛ amicuz
habere debebat soluit ideo ei competit
executio ad instar tutoz:um qui etiam in
uito pupillo arctatur ad negotia. gerē
da pupilli. Secūdo principalr̄ ex hac gl.
tollet̄ ꝙ ꝓcepta legis mosayae dn̄r ēē de
7 iure naturali qōest veruz de iure natur
li secundario quod ius gentiuz appella
tur. Cuius gratia aduertandum ad vnū
quod alibi volunt doct. quod habemus
Quattuo: iura habem⁹ ius naturale qō
ab ipsa natura institutū fuit cum ipo ho
mine in creatione ipsius hominis: ꝙ cī
to creatus fuit. ꝛ isto iure introduct⁹ fuit
libero:um educatio ꝛ procreatio. et alia
que communia sunt hominibus cuz bru
tis. in.l.j.ff. de iusti. ꝛ iure. et istud voca
tur ius naturale primeuum. Scōm fuit
ius naturale scōm alios secundariuz qō
excrescentibus hominibus a natura in
stitutum fuit. et isto iure superueniente
sint producta queda ꝛ precepta non fur
tum facies. non mecaberis ꝛc. quia iure
naturali primeuo non erant introducta
in.l. ex hoc iure. ff. de iustitia et iure. Su
pueni ꝛ tertio ius positiuū ꝛ morale q̄le
fuit ius canonicuz sup sanctis euāgelijs
fundatum. Item etiam ius ciuile super
rectis mo:ib⁹ institutū. vt in. l.ij. ff. de o:i
gine iuris habemus et quarto ius aliud
positiuum quod quidam ex superueniē
tibus causis. aliquādo instit̄utum fuit ꝛ
hoi sunt statuta termina ꝛ ꝓsuetudies
ꝛ de isto iure ꝓsuetudinario loq̄f iste tex.
ꝛ materia nr̄a. de istis autē dic vt in.l. ex
hoc iure allegat. et in. l.j. all̄. et in prima
dist. decretoz:um. quero vtrum statutum
disponens simpliciter p:o peccunia com
mittentis homicidiū euadere valeat vel
ne. ꝛ videnf doc. determinare qō non q:
inuitat homines ad delinquendum. vnde
nullo modo est sustinendum. ar. in.l. con
uenire. ff. de pac. dota. qō dictum vez pu
tarē nisi vt succurrerēf rei publice post
delictū ℨmissuz pena cōuerteretur in pe
nā peccuniariā i fauoz̄ rei publice. ar.
in.l.j. in prin. ꝛ in. §. fi. C. de deductis tol
lendū ante añt dillictū cōmissū nō certe
valeret statutū ita intelligunt docto. pp
rōnem suam. q: inducerent ad dilinquē
dum. ¶ Ibi non furtū facies sic ergo col
ligatis qō prohibitio furti est de iure na
turali. ex quo memini dubitatiōez in ciui
te padue vtrum priuilegium papale con
cessum vt possit furare vsq; ad. c. solidos
ꝛ determinatū fuit. qō non quia impera
rato: ex priuilegio suo non potest induce
re aliquem ad delinquendum maxime
tollendo iura naturalia per istum tex. qō
est vez nisi ex necessitate eminenti prin
ceps priuilegiū concessit. puta propter
necessitatem famis argumentum in. c. si
7 quis ꝓpter. j. de furtis. ¶ Ibi. §. his ita

no. hic eē ꝙttuo: iu
ra. s. ius na
turale p:i
mariū ꝛ se
cūdariū ꝛ
positiuuz;
seu ciuile

sic ḡ colligatis qō reuerentia pr̄is a iure naturali extitit introducta ex quo alias nō modicū dubitaui de illa cōi determinatione maiorū nostrorum dicētiū qō p defensiōe patrie licitū est filio occidere patrem per.l.minime.ff.de religiosis. nam dicunt doc.qs est magis astrictus patrie et rei publice ac cōi saluti patrie q̄ patri qō vr̄ esse ɔ̄ hanc glo.quia de iure naturali introducto est reuerentia patrie:ꝛ tñ a iure positiuo erat introducta vtilitas publica. ¶ Ybi immutabilia sunt ex hac gl. colligit regula vulgata qō iura naturalia sunt imutabilia qō verū itelligūt cōiter doc.in totum.quia penitꝰ et totaliter immutari non possunt.distingui aūt aliq̄ ex causa subsistēte bñ possunt iura naturalia vt est illo p̄cepto iuris diuini in ore duorum vel trium de quo in.c. in omni.j. de testibus.quod distinguit per ius ciuile et in testamētis ꝛ vltimis volūtatibꝰ ꝛ in ipsis plerū testis saltim septis.l. at cōsultissimā de testamētis.ꝛ ita bene sentit glo.et cōiter doc.in.l.j.ff.de cōstitu.p̄incipū vbi glo.ita determinat ꝛ doc. ¶ Ad fi.glo.dicatis sic ergo ex hac glo.colligatis differentiaꝫ inter ignorantiam iuris naturalis ꝛ iuris ciuilis:q; ign̄ātia iuris naturalis neminē excusat.sed dicet quis idez est in ignorantia iuris positiui:quia nemini est licitum ignorare.l. vt generales.ff.de legibus'. et in.c.j.s̄.de constitu. so.dicquod immo magna differentia est quia in ignorantia iuris ciuilis et potissimi quibusdam personis indulgetur in.l. fi. C.de iuris et facti ignorantia ꝛ in.l.j. in fi.ff. de edem.l. ij.in fi.ff. de iure fisci. cū ſymo. in ignorantia aūt iuris naturalis nemini partitur. ꝛ ita itelligitur glo. nostra. hinc est qō cōtra faciens iuri naturali tāquā ex vero dolo est puniendus et est p̄esumptio iuris et de iure contra quam nō admittitur probatio in contrarium quod nō ignorauerit et maiori pena est puniendus.l.si adulterium cum in textu.ff.de adulteriis.ignorantia autem iuris ciuilis et positiui bene excusat a dolo. licet sit lata culpa et indubio potius p̄esumitur iuris ignorantia quā dolus .l.scire legis.et ibi voluit Ja.de butriga ff.de legibus. et in.l.nam et si fur.s̄.j.ff. de furtis. et ideo in delictis in quibus lata culpa non equiparatur dolo euitat pena delinquens in.l.in lege.ff.ad legem corneliā di.sic.hinc sumpta occasiōe p̄die defensaui quādam beredem siue fideicōmissariū vlem q̄ sine licētia viuētis ab itestato ꝓpria auctorite occupauit rē sibi relictā siue dicebat occupasse:q; dici

a ¶ Presumptio. Adde qō p hac questione facit.l. meritо.ff. p socio.

a p̄esumptio a erat quod occupasset iure suo quā aio furandi.et potius est p̄esumēda ignorātia iuris quā dolus. ¶ In glosa tertia ad fi.hec glo. respexit tm̄.l. scōam.s̄.que sit longa consuetudo ꝛ tex. quem p̄e octulit habebat neglexit: nec quo ad istum tex. videf glo.bene soluere contrarium in ea formatū.ideo dic scōm Hosti. et Joan.an. ad contrarium quod attenta ɔsuetudine simpliciter ꝛ in astracto non condescendendo ad aliquam speciem non potest dici mala consuetudo:ſz est magne auctoritatis.ꝛ est sensus quod consuetudo simpliciter in se est bona et magne auctoritatis: sed si considerеf cōsuetudo condescendendo ad aliquā speciem:tunc nō semper eius auctoritas est magna, immo aliquando est vel vt quādo consuetudo est irrationabilis et non legitime p̄escripta:ita declaretis glo.et

10 p̄sequimini vt dic̄ꝫ butriū que p̄eterio in hoc locutus est. ¶ In glo.rationabilis ad fi.sic ergo ex hac gl.colligatis que cōsuetudines dicantur rationabiles ꝛ que irrationabiles ꝛ breuis conclusio secūdū Innocen.quod omnis cōsuetudo que nō obuiat canonicis institutis vel quod ius sustinet etiaꝫ ɔ̄ canonica instituta illa cōsuetuto dicenda est rationabilis ꝛ de illa loquitur iste tex.irrationabilis autē consuetudo est q̄ a iure ip̄probatur et est sine ratione aliqua in.c. cum venerabilis. s̄. eo. ita declaretis hanc glo. et tex. ¶ In glosa p̄escripta ibi quas actiones dic q̄ notāda est hec glo. ex qua colligatis differentiam inter consuetudineꝫ in rebus ecclesiasticis|p̄escribendis|alijs ꝓbannis et ratio differentie quia quemadmodum res ecclesiastica non p̄escribit minori tempore.xl. annorum in. c. illud.et c. de quanta.j. de p̄escrip.ita etiaꝫ nec cōsuetudo in rebus ecclesiasticis ex quo sequit quod cum res publica equiparetur l.fi.de sacro san.eccle.quod p̄escriptio ɔ̄ rem publicā non p̄scribitur nisi spatio.x. fuerit. ¶ Hinc sumpta occasiōe placuit cōcludere quod nulla ɔsuetudo minori tpe xl.annoꝝ possit p̄scribi qō declarabo plen repetitōe q̄ faciā post pasca. ¶ Ybi cū ecclia istud est intelligēdū de legitima p̄scriptiōe. ¶ Ybi qō nō rōe istud nō ē simpliciter verū iudicio meo:q; etiā erroneus cōsensus diutius p̄seuerat⁹ sufficit ad inducendum consuetudinem ꝛ diurna perseuerantia suplet oēm defectū ꝛ videbitis glo.statim illud sentietis et hic sumpta occasione publicaui aliā conclusionē

quod erroneus consensus errore iuris causatus nō impediat p̄escriptum arg. ple.dicā in repetitiōe. ¶ Ybi.c.cum nō licet.notāda est glo.ista.qō cōsuetudo nō pōt facere licitū qō est alias illicituꝫ.nec pōt ɔsuetudine laicoꝝ possidere specialia.nam de necessitate requirit qō tutus ex cōsuetudine saltem in genere habeat potestatem cōsequēdi introductum a cōsuetudine vt in iuribus hic alleg.est aliō bonum arg.de p̄scriptis ad cōsuetudinē et ecōtra. ¶ Ybi.c.abbate istud est verū. nisi in cōsuetudine p̄scripta tāto temporis spatio cuius initij memoria nō existit nam in illa perscriptū nō requirit nisi solus vsus et habet vim p̄iuilegij in.c.cuꝫ contingat.j.de foro cōpe. Illud tñ est advertendū qō cōtradictio obtenta in contradictorio iudicio iterrūpit p̄scriptōeꝫ cōsuetudinis.ymo qō plus imo et p̄scriptiōeꝫ tollit et defensabo in repetitione huius decretalis. ¶ Ybi vt ibi dicit dic. quod hic est illa glo.quā vobis.s̄.allegaui.que facit p mea cōclusiōe videlꝫ quod error iuris nō impediat p̄escriptiōe cōsuetudinis. ¶ Ybi nā imperator istud est verum nisi exempla transeant in consuetudinem et quomodocūq; appareat de consensu populi volentis inducere ɔsuetudinē illō sufficit ex quo publicaui vnā cōclusionē.qō ad inducendū consuetudineꝫ. non semper sunt necessarij plures actꝰ ymo solꝰ sufficiat dūmodo ille actꝰ

11 inducat tacituꝫ consensuꝫ populi. ¶ Ybi consuetudinem notāda est glo.ista singulariter qō potestas cōsuetudinis inducē de p̄cedit a pari cum potestate legis cōdende. quia ille qui pōt legem cōdere pōt cōsuetudinē introducere non alius. quod verū intellige nō de lege gñali.qz ſm hoc solus populꝰ romanus posset cōsuetudinē introducere qō est falsuꝫ vt vidistis.ideo dic p̄o regula qō ille populꝰ q̄ potest legē generalem facere vt est populꝰ romanus pōt.etiā cōsuetudinē generalē facere et istud pōt tm̄ populꝰ romanꝰ.secus in inferioribꝰ ille ꝓ quo potest statutū vel cōsuetudinē specialē facere pōt cōsuetudinē specialē introducere et istud possunt oēs inferiores. ¶ Ybi.l. si arbiter ista consuetudo habet vim p̄iuilegij qñ est tāti tēporis cuiꝰ initij memoria non existit. vt in iuribus hic alleg. ¶ Ybi difficile dic qō istud nō est ita simpliciter verū qz ſm qō senserūt doct. hic quēadmodū pōt ꝓbari ipm ius cōmune ita pōt ꝓbari cōsuetudo. nam p̄cedit a pari ſm qō sentit hic Jo.de lig. nisi forte intelligatur. glo.q̄ quia cōsuetudo nō est scripta.difficiliter fit probatio quod ꝓbatio iuris sed pōt dici qō pōt ꝓbari articulando qō ita cōiter seruatum fuit. per.x.xx.xxx.ꝛc. et tanti initij cuius memoria non existit vt clarius declarabo in vij. ¶ Ad fi.glo.dic.ꝛ gl. hic exaīat differentiā inter p̄scriptioneꝫ et ɔsuetudinē. dicꝫm Buk.qō differētia est iter ista scilꝫ p̄scriptōeꝫ et cōsuetudinē q: p̄scriptio ordinatur ad acquirendū ius p̄iuatum et appropriabile ꝛ trāsferēdū de ꝑsona ad ꝑsonā singularē. vel de loco ad locū ꝛ sic est ordinata ad trāsferēdū ius formatū ꝛ nō disponēs. Cōsuetudo ɔ̄ vt sit ɔsuetudo ordinat ad finē creādi ius ꝑpetuū non formatū sed disponēs et agit creare semper illud cōe pluribus vt vniuersis. cum p̄escriptio habeat creare non commune sed ꝑpriū ita cōcludatis.

Not. modū articulandi sup ɔsuetudinem.

1 Diligens examinatio testium fieri dicitur quando de singulis circunstanthꝫ perquiritur.
2 Judex ex officio potest ꝓcedere contra impedimentū testiū in examinatione.
3 Testium multitudo ineffrenata est refrenanda.
4 Testes sigillatim et separatim deponere debent.
5 Circūstantie de quibus testis interrogari dꝫ que sint.
6 Testis interrogatus de vitio persone sue respondere non tenetur.
7 Testes an debeāt cognoscere ɔtrahētes.

Quam causaꝫ ista est notabilis decretalis. et eaꝫ notabiliter expediui etiā ꝓsequit Buk. satis ample.ꝛ notabiliter ego autē referaꝫ q̄ fuerint necessaria ꝛc. Diuidit hec decre. in v.partes p̄inci. Primo ponit partē de cisa narratio. scōo mādat examinatiōeꝫ testiū diligēter fieri.tertio ibi bet ꝓhibētes dicere testioniū.quarto mādat refrenari multitudinē testiū vsqꝫ ad certū nūerum.quinto ꝛ vltimo rndet tacite obiectioni siue remouet dubiū.ibi scōa q: ꝛo vterqꝫ.ibi tertia q̄ si forte ibi q̄rta volētes autē.ibi q̄nta ita vcꝫ et ad hoc alleg. diligenter sunt testes exaiandi et impediētes examiationē sunt puniēdi ꝛ multitudo testiū p̄ iudicē est refrenāda.ꝛ istō c.est de materia.c.licꝫ cām. s̄.de ꝓbatio. Rō dubitādi est.qz videbaꝫ testiū exaiationē debere fieri per iudicē cause non

autem per alium vt in.c.qñ cõtra falsaz ẽ.de ꝓba.tñ in ffrium determinat papa. Et ratio determinãdi hec est q: esset minus honerosuz partib⁹. si deberẽt testes examiari de logiquis ptib⁹. Not. ꝓmo ex isto tex.qõ textũ examiatio põt cõmitti alteri per iudicẽ si agak de exonerandis partibus ab expẽsis vt est qñ testes recipiunk de longinquo ita ꝓbat iste text. Scõo not. ꝙ idem tetminus põt statui per iudicẽ ad recipiẽdos testes ꝓbatorios et reꝓbatorios subsequẽter. Not. in ver.ac vos ꝙ diligẽs examiatio testiũ õ: fieri qñ de singulis circũstantiis ꝓuidenter inquirik et dicik ꝓudenter ingri qñ de causis loco et tẽpore ⁊c. Inquirik vt in text. no. in ffi.qõ si forte ꝙ iudex ex officio põt procedere ffi impedientes testium examinationẽ ita ꝓbat. Not.ĩ vlt. volẽtes qõ multitudo testium in effrenata est refrenãta. vsqz ad numerũ idoneũ et sufficientem et dicitur nũer⁹ quadragenarius subsequẽter. Nota in ffisicu. ita videz qõ in electione partium est ratificare et approbare testificata. nondũ approbata coꝛã aliis iudicib⁹ vel õ nouo testes ꝓducere. ita ꝓbat iste tex. facit. c. ꝓsentata. j.eo. ¶ In prima glo.ibi. duz dicit. ẽ.de ꝓbationib⁹. c.lz dicatis. ꝙ ex hac glo. colligik rõ q̃re in eodẽ termino mandat papa recipi testes ꝓbatorios et reꝓbatorios vcz nedifferak negociũ ⁊ ꝓpt̃ ꝓsumptionẽ q̃ est ffi faigẽtinos ⁊ hãc rõnẽ sentit tex. hic in fi. Verũtamen aliã melioꝛẽ rationem sentit papa hic in ꝑn. videlz. propter exhonerandã partem ab expensis ista est melioꝛ ratio et per hanc rationem dicit doct. qõ iudex potest cõmittere examinationẽ testium alteri ꝙ alias nõ posset propter exhonerandam partem ab expensis idem etiaz si iudex sit implicitus multis et variis negociis ita vt nõ possit supersedere omnib⁹ tũc põt committere alteri testiũ examinationem vt in.c. cũ olim.cũ ibi notak. j. de rẽudi. ⁊.l qõ iussit et ibi Bar. ff.eo.titu.de ꝓsuetudine tãtum noluit qõ iudices testium examinationeꝫ cõmittunt notarius qõ in veritate est malefactum: nisi ex cã illud fieret q: ad officiũ iudicis semper pertinet exaiatio testium vt videat quo vultu patre etiã vt in.c.in nostra. ẽ.eo.⁊ in.l.de mínoꝛe.ij.§.tozmẽta.ff. de q̃stionibus habetis. q̃ vnã cõclusionẽ ex ꝓcedẽ. vz qõ ꝓpter exhonerationẽ expensaruz idẽ terminus statuitur testiũ exaiationi et ad ꝓbandũ et ad reꝓbãdum ⁊ alijs põt committi examinatio. ¶ In eadem glo.ibi.§.si vero dicatis qõ hec glosa est notãda singulariter vt cõstituamus differentiam an testis sit odiosus ex cã criminali. an vero sit odiosus ex cã pecuniali ⁊ rõnẽ differentie sensiũt doct. et maxime rofre. q: iura et odiuz ex cã criminali repellunt penitus et in toto ꝓpter illam inimicitiam secus autem iuris ex causa pecuniaria. nã ex ista inducitur tñ suspitio ꝺ testem. que non impedit testiũ examinationeꝫ vt in dicto.§. si ꝙ hic alleg. dicerent tñ aliqui qõ idem sic in grandi causa pecu. de toto vel maiozi parte patrimonij qõ est in cã criminali et repellat ex toto a testimonio et statim sit ꝓbãda. q: causa pecuniaria ardua eq̃parat. cãe criminali vt.l. ꝓpter litem. ff. de execu. tutoꝛum ita dicatis et ita tota die videbitis. ¶ In eadẽ glo.ibi si testis seruilis dicatis qõ huius ratio est q: seruitus repellit in totũ a testimonio quia seru⁹ nõ potest esse in iudicio nec tanq̃ principalis nec tanq̃ accessoꝛius vt.l. quod attinet. ff. de reg. iur. illud tñ aduertendum qõ si testis seruus reputek cõiter liber ꝙ valet eius testimoniũ vt in.c. mihi cũ ibi nota. ẽ.de elec. et.l.j. C. de testa. et.l. barbarius. ff. de offi. ꝓtoꝛ. ¶ In ead. glos. in fi. glo. dicatis de hoc vt vidistis in dicto. c. ex parte adde nõ expedit recitare ¶ In glosa scõa in fi. sic ergo sentit hec glo. ꝙ testes separatim et sigillatim debent deponere testimoniũ et istud veruz quo ad ipsaz depositionẽ testiũ quia illa depositio ꝺ esse secreta ꝛyt donec fuerit publicate attestationes vt i.c. fra. ẽ. eod. secus autez quo ad iuramenti dilationẽ q: in iurante ꝺ ꝓsentia partis vt vidistis in.c.ij. ẽ.eo. dicit tñ doct. quod vnus singulus non potest testez recipere. imo ꝺ esse iudex ⁊ tabellio. in testium receptione alias nõ crederetur in. c. qm̃ contra falsam. ẽ. titu. primo. lz vt dixi de cõ suetudine obseruek ffiii. ¶ In glo. circũ stãtijs i fi. dicatis qõ ex hac gl. colligik q̃ sint circũstãtie de qb⁹ testis ẽ interrogãd⁹ addit tñ doc. dici posse ꝙ circũstãtie ꝓpe sint si interrogek deponẽs ꝺ aliquo actu. qb⁹ ꝓsentib⁹ fuit fact⁹ ille act⁹ vel etiã si interrogek. quõ fuit fact⁹ ille act⁹ ⁊ ex multis alijs. q̃ arbitrio discreti iudicis reliquunk. nunqd autẽ debeãt q̃rere de causis inimicitiaz et de circũstãtijs in iuriarũ siue criminũ videbim⁹ in gl. seq. ¶ In glo. de causis ibi cãm sciẽtie. sic q̃ ex hac gl. vos colliget intellectũ ad istũ tex. vz vt cũ dicit de causis intelligak de causis sciẽtie qquidez intellect⁹ lz cõiter approbetur videtur confundi per text. sequentẽ dum dicit vez, loco vbi patz qõ

text. venit exemplificatiõe declarando istud ꝙ dicit de causis. ⁊ sic innuit ꝙ cause siue loc⁹ tps. Et õn aũt ꝛintelligik de alijs vt videt in eadem glo. ibi ⁊ licet dndum sic ergo ex hac glo. vos colligetis ꝙ testis interrogatus de causa sciẽtie si nõ reddiderit cãz bonã scie nõ vz ei⁹ dictũ idẽ si reddiderit cãz ,min⁹ sufficiẽtẽ puta si sit eadẽ rõ cũ dicto. vt.l.ij.ff. ỏ of ꝓcuratoris cesaris cuz ibi not. ex quo sequik ꝙ si test. interrogat⁹ i iudicio de causa sciẽtie respõdeat scio: scio q: non valet ⁊ ꝓbãs nõ ꝓbat ⁊ istud ꝙ hic dicik procedit siue fuerit interrogat⁹ testis ꝓ iudicẽ vt reddat cãm scientie: siue fuerit interrogat⁹ ꝓ partẽ que precedit interrogatoria vt reddat cãz sue scientie siue ꝓ iudicẽ siue per partez q: neutro cause ꝓbat nec plene nec semiplene nisi rõez reddiderit sufficiẽtez. immo iterũ repetendus ẽ et examinãdus qñ fuit interrogatus ⁊ nõ reddidit causam. vt in. c. ꝓ tuas. ff. eodem et hec oĩa procedu nt nisi ex dicto colligaẽ bona ⁊ sufficiẽs: ratio dicti. vt q: test⁹ de ponens in iudicio dicat talia facta i ꝑsentia sua vel vidisse ⁊c. Nã talis depositio habet annexam causaz rõ valet ita ꝛcluꝺ datis in eadẽ gl. ibi qui nunciat in fi. dicatis ꝙ hanc opinionem sequunt doc. et est rõ. q: testis non ꝺz esse verbosus. nec ꝺz cãm scientie reddere nisi fuerit interrogat⁹. vt in.l. solã. C. eo. ⁊. iiij. q. iij. in. §. solam: ⁊ istud verũ limitat Inno. nisi testis deposuerit de his que percipit iudicio rõnis non aũt sensu coꝛporis vt si interrogek de his que sunt iuris vt de dominio an aliquis sit dñs: vt ẽ de ciuili positiõe an aliqs possideat ciuiliter a Nã in hmõi depositionibus ꝺz testis etiã nõ interrogatus reddere rõnez dicti sui cõgruentẽ ad aliquẽ sensum coꝛporeum q. testis debet deponere de hoc quod percipit sensu coꝛpis non iudicio ratiõis in l. testium. C. eo. ¶ Est aduertentuz quod ratio debet reseruari ad illum sensum q conuenit rei. de qua agitur ffm Innocẽ. vt si agatur de visu: reddatur de visu. si auditui reddak ratio de auditu. et sic de singul. verũtamẽ si reddatur rõ de visu illa rõ dicitur eẽ sufficiens quo ad rõnez sensus coꝛporis. Quia sensus est cõis ad omnes vt in. c. cã lris. ẽ. eo. licet secus sit in alijs sensibus quia alij sensus nõ sunt ita generales sicut sensus: visus. Sz circa hec addit notabil' questio pono ꝙ testis non fuit interrogatus de rõne numquid põt repeti vt reddat rõnem. Nã vidistis in proxiõ precedenti additiõez qõ quando fuit interrogatus de rõne: ⁊ nullam reddidit vel minus sufficientem qõ iterum potest interrogari et non probat ergo idem videretur dicendũ in hoc casu tamen in cõtrarium ẽ veritas vcz qõ nõsit interrogand⁹ b repetẽd⁹ de rõne ex quo dictuz suum probat ⁊ est clarũ licet vbi etiam dubium posset repeti ad declarationem vt videbitis in.c. cũ clamoꝛ. j.eo. (ita putarem dicẽdũ). Et no. per Bar. in.l. repeti. ff. de questionẽ. vtrũ testis non interrogatus de ratione qui deposuit nullam reddita ratione possit reppeti vt reddat rationem. dicti sui. ¶ In eadez glo. ibi sed refugienda sic ꝯcludit glo. extrema qõnez. ꝙ testis interrogatus de vicio ꝑsone sue: siue defectu non tenetur respõdere nisi in casibus a iure determinat ꝛcuius declaratiõis gra dicet ex mẽte doctoꝛum. aut querimus nũqd iudex ꝓ officio suo possit querere ab alijs non a teste de cõditione ⁊ de persona test ꝛ. et indubitanter. dicẽdum est ꝙ sic. ⁊ ista inquisitio est summaria. vt in ca. inquirendũ ⁊ terminationes. ij. q. vij. aut querimus nũquid possit querere ab ipso teste. ⁊ tunc aut in genere vult inquirere dicendũ est ne bone conditionis et potest aut querimus nũqd in spẽ ꝓdescẽdoad crimia ⁊ criminalia ꝓticularia. ⁊ tũc dicẽdũ ẽ qõ nõ interrogari. ⁊ si fuerit interrogatus nõ tenetur respondere q: nemo ꝺz allegare ⁊ ꝓducere siue manifestare turpitudinã suam vt vidist ꝛ in c. ex teuoꝛe. ẽ. eodẽ. si tamen testis fuerit terrogatus ⁊ responderit se esse crimino sum. stabitur sue ꝓfessioni. vt in. c. j. ẽ. de ꝓfes. ⁊ erit suspectus quo ad sc. ⁊ videbimus in. c. sequenti. j. eo. ista est breuis cõclusio. licet doc. hic multa loquãtur. In eadem glo. ibi sinautẽ dubius in fi. sit ergo ex hac glo. vos colligitis qõ testes debent cognoscere litigantes cuius gra est ita dicẽdum ꝓ vera conclusione ⁊ determinatiõe. aut queritur in iudicio de fctõ vtriusq; litigantis puta vtrum ticius vẽdiderit petro. ⁊ tunc testes deponentes in iudicio debent cognoscere ꝓtrahẽtes q: alias de facto hmõi nõ recte deponerent ⁊ ita loquitur hec glo. ⁊ idẽ etiaz voluit glo. in auten. de heredibus et fal. §. si tamen quisq̃. Aut querit de facto alterius tantum videlicet an sit dominus an possideat. et tunc sufficit testez illum tñ cognoscere: q: de eius solo facto tãtũ agik aut querik de aliquo fctõ in gñe de quo ẽ questio inter litigantes. puta q̃rit quantum valuit bladum diq̃ martis precedente ⁊ tunc non refert licz testes non cognoscant litigantes: quia agitur tãtũ

a ¶ Ciuiliter. Adde qd de teste deponẽte su ꝑ infamia an debeat cãm dicti sui reddere ẽt si nõ fuit interrogatus. Inno. qõ sic i.c. cuz op⁹ de ac. ⁊. d. fi oꝛia n⁹ i.l. cum be. §. cum igik. ff. de trãsac.

b ¶ Seu Adde qõ facit alia rõ hic sub esth rõinb⁹ seu cã sub oꝛnatiõis igr ⁊c. õ q i.c. fraternitatis. ẽ. eo. ⁊ ꝓdo. i aucten. ꝙ hanc de tpibus ap ꝓbatio⁊ num

de facto in genere nō habēdo respectuz ad certas personas et hec procedunt ex mente preceptoris mei in testibus deponentibus in iudicio. Secus autez in testibus in instrumēto descriptis: quia regulariter in instrumēto descripti nō debēt de necessitate cognoscere cōtrahentes: sufficit quod cognoscant tabellionez fallit in inuentario vt in.ſ. sinautem dubiꝫ hic alleg. ¶ Que determinatio cum reuerentia est falsa: quia quēadmodū testes i iudicio pducti debent cognoscere contrahentes: ita etiam et descripti in instrumēto qui testes in instrumēto descripti sunt ad probationē vt in.ſ. sed si instrumento in autē. de fide instrumentoz et videbimus in.c. cum ioannes. j. de fide instru. ḡ ita debēt cognoscere cōtrahentes quēadmodū sicut alij. ⁊ ita videtur annuere gl. in.d. ſ sz si substantiā. et habetis vnā cōclusionem qō testes in instrumēto debent cognoscere cōtrahentes. ¶ In eadē glo. in fi. dicatis qō hec glo. est notandū singulariter qō vbi dubitatur de cognitione debent adduci testes in presentia: et debet pēsentari ille de cuius cognitione agitur in solito habitu. ex quo infero vnum quod est notandū. videlicet qō mutatio habitus et vestiū reddit quez incognitum nec imputatur cuiꝫ si non cognouerit illum et facit ad qēstionem: villa tenetur apprehendere malefactorē ille mutatis vestibus obfugit nunqd tenebitur villa breuiter videt ex precedētibus qō nō: quia est iusta ignorātia. ¶ In glo. de tempore ibi nihilomin? dicatis quod istud est verū quādo actus est reiterabilis quia ex quo de diuerso tēpore et loco deponitur: apparet qō sunt diuersi actus ⁊ per cōsequēs testes sunt seculares ⁊ non pbant. vt vidistis in.c. licet causam. ſ. ti. pri. ⁊. c. cā litteris. ſ. e. idem etiā si actus non sit reiterabilis: quia tūc testes sunt cōtrarij. ex quo vnus deponit de vno tēpore alius de alio: et ideo nō creditur nisi ſz ea que vidistis in.c. in nra. ſ. e. est tñ aduertendū qō si testis interrogatus de loco ⁊ tpe dicat recordari qō nihilomin? videlicet ei? dictū et istud est indubitatū in tēpore in loco vero nō. ita est verisimilis ignorantia et facilius memorie locus iusta. no. per Inno. in.c. qualiter ⁊ quare j. de accu. Itez hec procedunt nisi agatur de tempore vel loco principaliter vt est in testibus reprobatoꝝ: q: tūc si dicerent testes de loco vel tempore non recordari non probarent: quia nō recordantur de eo quod principaliter agitur vt in.c. ex te-

Mo. hic ſz d. io. grasſi ꝙ testes siue in iudicio pducātur siue in ſtrumēto descripbāt qō debent cognoscere partes vt hic videt.

noze. ſ. eo. ¶ In eadē glo. ibi de qualitate tēporis. i. an eēt serenū vl nubile. ¶ In eadē glo. ibi dz dici. i. ex mora dicatis qō banc glo. singulariter no. doc. qō testis q̄ dicendo testimoniū facit moras ⁊ pausas. et videtur cogitare de verbo ad verbum ille testis redditur suspectus nec ei est credendū. idē etiā si deponat subito ⁊ incōsulte dictum suū nā media via est eligenda vt in.c. ponderet. l. d. et est aduertendū qō huiusmodi signa oīa. et hmōi modus deponendi debz recipiens testes increre in attestationib? et de his facere mentionē q: ex istis minuiſ fides ipsi? testis vt hic videtis. ¶ In ea. glo. in fi. dicatis qō ex hac glo. videt cōprobari sententia quoꝝdā dicentiū ꝙ si iudex non interrogauerit de rōne testē q̄ erat interrogandus ⁊ q̄ si fuisset interrogatus non pbasset potest cōueniri ad interesse partis per partē lesaz et istud si dolo vel fraude negligentia vel imperitia prętermisserit q: ad officiū iudicis pertinet cūcta rimari et puidere vt pbatiōes sint sine suspitione vt hic videtis per tex. in.c. iudicantē. xiij. q. v. et. in. ſ. iurēt insti de actionib?. et istud puto verū qcqd dicerit aliq etiam in foro cōtētioso: quia iudex ex q̄si delicto isto casu potest cōueniri et sibi imputet q̄ acceptando se peritū dicit cū eēt imperitus vt iusti de obli. que ex quasi delicto in pn. ⁊. l. ij. ff. qō q̄stiōs iuris. sz dicet quispiā: imo videtur qō potius sit imputandū parti q̄re nō dedit interrogatoria ſm practicā in.c. ij. j. de ti. li. vj. sed pōt dici qō negligentia partis que nō dedit interrogatoria nō excusat negligentiā iudicis q̄ debuit ex suo officio cūcta rimari: nā ex se paratis nō recta fitillatio vt videbitis in.c. veniēs. j. eo. et in. l. pape. ff. de minoribus. ¶ In gl. cōpellas ibi. l. ij. dicatis qō ex hac glo. colligit qō iudex delegatus pteēda sua iurisditiōe pōt quos cūcq; impedientes punire et facit ad ea q̄ videbim? in.c. dilecto. j. eo. videlicet qō si maior iudex impediat iurisditionē maioris qō possit puniri. In eadē glo. ibi. ſ. si quis autem. dicatis quod hanc opinionē sequunt doct. quia ex quo pars impedit testes pduci p aduersarium in contumaciā suā est punienda dispendio litis vt in iuribus hic alleg. in eadē glo. in fi. dicatis: quia glo. nō sol. quod illud. c. presulatus loquit. quādo ignorāte vel invito aduersario quis impedit testez pduci in iudi. nā tūc aduersarius ignorās nō est puniendus. immo agitur ad interesse ꝺ illū impedientē si fit soluendo: si vero non sit

soluendo

Mot. teste q̄ facit moras seu pausas.

soluendo ille impediēs in subsidiū habetur regressus aduersus aduersariū vt. l. fi. in pn. ff. de eo per quē factū erit hic ſnos loqmur: qñ sciēte et patiente aduersario pbibant testes produci ita soluatis istud cōtrariū. ¶ In glo. effrenatā ibi latores dicatis qō ex hac glo. ⁊ etiā ex tex. dicūt aliqui doc. qō clausula ⁊ quidā alij adiecta in rescriptis extenditur vsq; ad quadraginta qō dictū nō pbaſ hic: q: facilius examinanē. xl. testes q̄ deducaſ ad finem vna causa: ⁊ ideo nō est bonū argumentū. et iste primus intellect? nō tenet per doc. ¶ In eadē glo. in fi. dicatis q̄ ex hac glo. j. colligit intellectus ad hāc decretales quem quidem sequuntur cōiter doc. dicētes qō ex qualitate cause aliqñ requirūtur plures: aliqñ pauciores. et in hac causa de qua hic. q: erat ardua causa: quia erat de aliquo castro cassatus est numerus vsq; ad. xl. ita qō nō sequitur q̄ in q̄libet causa. xl. requrantur. ¶ In glo. ratas habere ibi pñtata dicatis vez vt habeatis intellectū vt sit in electiōe archiepiscopi facere de nouo examinari testes vel stare primis attestationib? q̄ intellectus cōiter reprobat: q: illa iura loquūtur in testib? receptis coꝝ arbitris ⁊ sit extra iudiciū q̄ possunt repeti coꝝ iudice ordi. pte petēte etiā post publicas attestationes. secus aūt in casu nr̄o qñ testes fuerunt recepti coꝝ iudice habente iurisditionē ⁊ publicate attestatiōes. q: tūc etiam volente parte nō sunt amplius pducēdi nec recipiēdi in iudicio: imo stat̄ primis attestationib? vt in.c. cāmq; l. j. ſ. e. ita qō iste primus intellectus non est ver?. ¶ In eadē gl. ibi in ꝟ. discordasse dicatis qō ex hac glo. colligit scōs intellectus ⁊ secūda reprobatio et hāc reprobationē sequūtur doc. aliter ⁊ aliomodo intelligentes videlicet qō ideo hīc est in electione partis an velit stare pmis attestationib? an vero de nouo pducere. quia erant tres delegati sine clausula ⁊ si non omnes et vnus ex his mortuus fuerat et alij duo testes receperant vnde receptio nō valuerat vt in.c. cāz matrimonij. ſ. de offi. deleg. ⁊ ideo admittit noua pductio et iste est intellectus ad istaz decretalem sed nō placet: q: deuiat ⁊ ideo dicetis ſm dñm meū. ⁊ fuit de mēte glo. qō aut attestationes a primis iudicib? recepte sunt clause ⁊ tūc est in electiōe partis an nouiter pducāt. an vo stet pmis depositiōib? ⁊ publicent ⁊ ita intelligit iste tex. q̄ hoc pbat dñs dicit sint clause: aut attestatōes nō sunt clause sz publicate etiā loqtur. c.

causam q̄z. ſ. e. ⁊ dicatis vt ibi. ¶ In eadē glo. ibi sollicitudine dicatis qō hāc opi. sequūtur doc. ⁊ pōt eē rō.: q: ex quo dicit cōtrariū scō pduct? pūmit subornat? et nō credit vt in.c. sicut. ſ. e. ⁊ istud verū qñ primū dictū fuit clarū. secus aūt si fuisset dubiū ⁊ in.c. cū clamor ibi. e. ¶ In ea. glo. in fi. sentit hec gl. singulariter ꝙ qñ prime depositiōes nō valuerūt: puta. q: recepte p iudicē ꝓpetentē. vel aliomō qō scōe depositōes eoꝝ nōdē testiū ꝺrie primis inualidis; pferātur ⁊ valēt ⁊ pbant. a Ex quo depbenditur falsa sṅia Bar. a in. l. eos. ff. de falso dicētes qō si testis extra iudiciū in pñtia testiū vel notarij dixerit parti depositionē q̄ facere intēdit in iudicio: ⁊ postea cōtrariū deposuerit i iudicio ꝙ iste testis est falsus. et de falso est puniendus: nec pbat ſm dictū depositū in iudicio p dictum. l. eos alleg. ita dicit Bar. ex quo infert ꝺsiliū ad cōseruandū fidē pbationem testium vt semper in presentia testium faciat testes quos intendit pducere illud deponāt qō volunt deponere in iudicio que opinio est ꝺ hāc gl. ⁊ cōfundit manifeste: q: licet testis dixerit in pñtia partis vnū extra iudiciū nō ꝓpterea sequit ꝙ nō possit ꝺriū dicere in iudicio: q: liberius ⁊ audatius dicet veritatē in iudicio in absentia partis q̄ in p̄sentia partis vt ar. in.c. ij. ſ. e. cū ibi notatur et in.c. fraternitatis. cū ibi no. ſ. e. dū dicit qō attestatio testis dicētis se taliter deposuisse nō publicat attestatiōes preterea in iudicio depositio est cū iuramēto ⁊ valida illa ꝺo q̄ extra iudiciū est sine iuramēto ⁊ inualida: q: testes nō sunt recipiēdi extra iudiciū vt in ti. ſ. vt lite non cōtest. ideo pbabilior ⁊ melior est iudicialis depositio q̄ extra iudicialis. nec ē falsari? testis. nec etiā de falso puniēdus q̄c qd dicat bar. p hāc gl. nec ob. l. eos alleg. p q̄ narrat bart. q: loquit qñ testis venit ꝺ signū suū ⁊ scripturā suā ꝟbi gra. q: testis sigillauerat testū ⁊ subscripserat. et postea ĩterrogat? in iudicio ꝺdicit nā tūc est bñ falsarius ⁊ de falso puniēdus hic aūt secus in p̄cedēti q̄stione. ex quo infero vnum qō est singularissimū qō si vn? testis vel etiā duo nō curo' ex descriptis i testamēto si sublauerit ⁊ sigillauerūt ꝺdixerint i iudicio qō eoꝝ testimoniū: nō derogat fidei testamēti: q: sunt falsarij veniēdo ꝺ sigillū vt in. d. l. eos alleg. q̄ facit ad limitationē eoꝝ q̄ videbim? in. c. j. et. ij. et in. c. cū. Io. j. de fide ĩstru. ⁊ eoꝝ q̄ habent p doct. ff. in. l. j. ff. quē ad testa. apperiā. et ista gl. nra. hic i iudicijs eēt fuā. q: maio-

a ¶ Bart. Adde qō istā tñ sentētiā bar. vt appro-bare glo. in.c. ſras. ſ. de testi. ⁊ ibi videtiā. d. 10. gra.

ris autoritatis q̄ bar. ⁊ fulta maioribus rationibus.

1 ℣ Sententia p parte executioni mandari potest.
2 Sententia lata post appellationē interpositam est nulla.
3 Sentētia lata super emergenti est interlocutoria.
4 Probationes ob aliūde inducte ex consensu partium fidem faciunt.

Quiēs ad.

licet doc. diuidāt i tres partes tñ facilioꝛ intellectus gr̄a pōt diuidi in. viij. partes. Primo ponit suppositiōes archidiaconi. Secundo ponit exceptionem procuratoꝛis capituli. Tertio ponit repultionem arg. contra procuratoꝛem. Quarto ponit oppo. p. subdiaconi. Quinto ponit interlocutoꝛiam pape. Sexto ponit dubitationem et partium allegationes. Septio ponit determinationē pape. Octauo ponit mādatū factū iudicib⁹. ibi sc̄da cū aūt procuratoꝛ. ibi tertia ⁊ idē archidia. ibi q̄rta. p. subdiacon⁹. ibi q̄nta colligit. ibi sexta lite igit. ibi septia nos igit. ibi octaua mādam⁹ q̄tenus ⁊ ad hoc all'. vbi variat modus agēdi pōt etiā post publicatas attestatiōes fieri reproductio testiū ante ea productoꝛū ad hoc alleg. Ratio dubitandi videbatur: quia videbat quia testes fuerant semel producti et fuerant publicate attestationes ratio decidēdi. quia ex quo testes in primo articulo quādo agebatur incidēter. ⁊ sic alia via agēdi nō debēt icipiēti q̄min⁹ recipiāt i pncipali. ℳo. pmo q̄ sntia pōt p parte execu-
1 tioni mandari. Scōo no. q̄ sntia lata post
2 appellationē iterpositā est nulla ⁊ nō meretur executiōez. Tertio no. ī. p. subdia. nr̄ q̄ tertius parat⁹ incōtinēti de suo iure pbare pōt impedire executionē snie inter alios late. Vltimo no. in. ī. cū igit qō
3 sup incidēti siue emergēti sntia lata est interlocutoꝛia vlteri⁹ no. in. ī. lite igit q̄ attestatiōes pducte sup incidēti ⁊ publicate nō impediūt productionē sup principali subsequēter. ℳo. in. ī. mādam⁹ q̄ iudices delegati sup pncipali ⁊ incidēti vtrāq; debēt termiare. Vltio no. b in fi. q̄ excōicatus nō pōt dicere testioniū nisi absoluat ita dicit iste tex. ¶ Jn gl. h. in fi. dicatis q̄ gl. recte dicit: q⁹ ꝓpter falsū excōicatio iam facta retractat tātomagis fieda argumēto in. c. super eo. s. eo. ¶ Jn glo. iij. in fi. dicatis q̄ hanc glo. reprehendit Jnnocen. q⁹ excōmunicatus potest se defendere p se ipm ⁊ per ꝓcuratoꝛem vt in. c. cum inter. j. de excep. et in. c. intellectus s. de iudi. ⁊ iō intelligūt q̄ b̄ opposuit ꝓcuratoꝛes esse excōicatos ⁊ hec exceptio bene repellit ipos q̄ spōte suscipiūt offm̄. ¶ Jn glo. audiēdus ibi i fi. dicatis q̄ ista glo. ꝓcedit q̄n ille cui⁹ interest appellauit q̄ pōt ⁊ in. c. cū sup. j. de re iudi. idem etiā si nō appellauit: sz vult ꝓsequ appellationē p aliū interpositā q̄ pt ex quo sua interest ⁊ colligatis practicā: q⁹ ille cui⁹ interest si se opponat debet incōtinēti pbare sua itereste ⁊ sufficit summarie pbari nō aūt requirit q̄ q̄ranť pbatiōes de lōginco p que pbet istū fuisse canonice institutū istud nō requirit sz sufficit quomodocūq; cōstet istū ius habere: q⁹ istud est summariū iudicium ista est practica. ¶ Jn glo. incōtinēti i fi. dicatis dubitāt doct⁹. q̄n dicat incōtinēti ⁊ breuiter Bar. in. l. si is a quo. ff. vt in pos. leg. ⁊. l. a diuo pio in §. q̄ si sup reb⁹. ff. de re iudi. dixit q̄ dr̄ i cōtinēti ꝓbari q̄ ꝓbat. j. tpa data iudicatis vz infra. tpa q̄drimestria q̄ dāt ad executionē iudicati vt. c. q̄rēti. cū ibi nota. s. de offi. dele. ⁊ i. l. fi. C. de vsu. rei iudi. ⁊. l. debitoꝛib⁹. ff. e. ⁊ ita vr̄ seq butri⁹ q̄ op. non placuit do. meo dicēti: q̄ lz denť q̄ttuoꝛ mēses ante executionē iudicati vt in iuribus alleg. s. tñ tps executōis itra q̄ fieri debeat nō dat tps: ⁊ iō sequens op. imo. tanq̄ verioꝛē dicit q̄ est arbitrariū arbitrio iudicis remittēdum ar. in. c. in nr̄a. cū ibi no. s. e. ⁊ b̄ est vera op. ¶ Jn gl. fundare in fi. dicatis q̄ iō est audiendus ex mente Jnno. ⁊ sentit glo. pe. in pn. j. e. q⁹ erat sciēs ⁊ sntia lata ipi sciēti poterat afferre p̄iudiciū ar. in. c. pe. j. de re iudi. ⁊. l. sepe. ff. eo. c. secus aūt si iste fuisset ignorās: q⁹ sibi nō p̄iudicasset nā ignoranti res iter alios acta nō nocet. l. etiā. §. ff. ff. de mino. l. sepe. §. sciēti. s. all'. et ita intelligit. l. vna res inter alios acta. sed dicet q̄spiā istō cōtinet magnā restrictiōez ad illā regulā res inter alios acta intelligē tñ de ignorāte: sed vos dicetis p veram cōclusiōe ex mente Jnno. ¶ Si q̄rat vtrū ekti⁹ possit se opponere executiōi snie ⁊ si nō opponat res iter alios acta ei noceat: aut fuit lata sntia sup vno sup sola q̄titate ⁊ petit executio sup spē: ⁊ tunc tertius pōt se opponere ⁊ ptestari de iure suo et impedire executionē. l. ob maritoꝛ. C. ne

Mo. cui interest posse appellare.

Eltrū ekti⁹ possit impedire executionem snie vide b vide etiā pe. ia. i ti.

vxoꝛ p marito. aut fuit lata sntia sup vno ⁊ sup eodē petit executio ⁊ tūc aut illud super quo petitur executio est vacans a nemine possessa: et tūc terti⁹ potest se opponere et impedire executionem nam interest sua ne res vacans occupet aut non est vacans ⁊ tunc aut occupatur per eu⁹ qui fuit condēnat⁹ ⁊ nō potest se opponere nec impedire executionē: quia poterit agere contra illū q̄ occupauit vt in. l. is q̄ cum. l. se. ff. de rei vendi. aut occupat per tertiū ⁊ tunc ille tertius potest impedire executionē si doceat de iure suo vt hic et in. l. a diuo pio. §. q̄ si sup rebus. ff. de re iudi. ⁊ ibi Bar. facit magnū festū de ꝑbis Jnno. de hoc videbim⁹ plenius in dicto c. pe. j. de re iudi. et ista est cōclusio q̄n q̄s se pōt opponere executioni. ¶ Jn glo. admittere ibi cum in tua. q̄ ideo isti testes erāt inducti ob aliud ꝓbandū: q⁹ incidēter se opposuit Pe. subdō. dicens sibi competere ius agendi ⁊ impediēdi executionē. nō aūt fuit actū principaliter ad ipm
4 bñficiū siue decanatū. naz ad aliud actū nō fuit principaliter. ¶ Jn ea. glo. ad fi. dicatis q̄ ex hac glo. colligit q̄ ꝓbationes ob aliud inducte ex consensu partiū possunt fidē facere si ad aliud agatur: et pōt istud ꝓcedere q̄n non agit ad aliud penitus diuersu⁹ ⁊ separatū: sed agit tñ ad eundē effectū et finem vt erat hoc in casu nr̄o: quia vterq; modus agendi tendebat ad admittēdū decanū ⁊ an haberet. p. ius in decanatu ad istud agebatur ⁊ p hac sntia facit tex. in. c. sequēti ⁊ se. ī. ex consensu partiū etiā ꝓbatiōes inualide validantur. ¶ Jn glo. p ibi. l. si cui. §. eisdem dicatis ex hac glo. colligitis solutionē siue respōsionē ad q̄stionē vez quod hic. ideo iste Petrus potuit ⁊ debuit producere testes: quia agebat de eius p̄iudicio q̄ est verū ꝑm doc. si archidiacon⁹ agebat cum capitulo p̄tendēs se esse canonice iustitutū in decanatu quo casu fieret p̄iudiciu⁹ huic Petro subdiaco. si obtineret archidiaconatū ⁊ mitteret sua sententia executioni: quia duo non possunt in eadem dignitate constitui insolidum vt in. c. tue. ⁊ in. c. dilecto. s. de probationibus. ⁊ in. c. secundo. j. de cōcessio: prebende. ideo fieret p̄iudiciū. et nota glo. in eo quod sentit ignoranti non fieri p̄iudicium quod facit pro his que dixi in distinctione posita super ī. fundaret ⁊ est tex. etiā in. l. etiam. §. fi. ff. de minoribus. ¶ Jn eadem gl. ibi cum causam que dicatis quod hanc solutionez sequuntur cōmuniter docto. et est ratio. quia varia-to modo agendi quodammodo intelligit agi ad aliud diuersum: vt in dicto. c. cum in tua. j. eodem. ⁊ istud maxime procedit secundum preceptoꝛem meum dominū Joan. de imola. quando primū iudicium fuit summarium secundum vero est plenariū vt b̄ sint q⁹ tūc ꝓbatiōes iste in summario non preiudicāt quominus possit agi in plenario ad aliud etiaz post publicatas attestationes. ¶ Jn ea. glo. in fine dicatis quod hanc solutionem sequuntur cōmuniter doctoꝛes. Sed dicet quispiam quare depositiones istoꝛum testium facte in primo iudicio super incidenti non probant in isto secundo iudicio si agatur postea principaliter sicut probant contra ipsos testes si deponunt contrarium in secundo iudicio breuiter sustinendo glo. dicens quod ideo non proꝛbant in causa principali quia probationes facte in summario ad aliud inducūtur vt dicit tex. et non plene discutitur veritas cause principalis. ideo non proꝛbant quātum autem ad ipsos testes ideo probant q⁹ ex depositione facta in summario notorie constat ipsos esse falsos et periuros si postea contrarium dicant in plenario iudicio: sicut in simili dicimus in confessione facta in iudicio summario que plene preiudicat ipsi confitenti vt in. c. cum dilectus. cum ibi notatur per Jnnocen. supra de ordine cognitionum ita dicatis. secus aūt ee si extra iudiciu⁹ deposuisset non in forma iudicij nam tūc ex illa tali depositione: licet postea contrarium deponeret in iudicio non esset falsarius: quia hic deficiūt formalia seu substantialia depositionis quando deposuit extra iudicium non in forma iudicij: ita vidistis in glo. finali in. c. precedenti. s. eo. titulo. ¶ Jn glosa finali ibi si vir aut proꝛ dicatis de hoc vt visum fuit in c. tertio loco supra titulo proximo. et in c. in super supra eodem idem etiam dicunt doctoꝛes si alij admittantur in capitulo quā illi de capitulo vt ī. c. vt iusta. s. de offi. ordina. nam eadem ratione sunt etiam addendi isti canonici quā alij quia per alios non intrantes capitulum veritas sciri non potest vt vidistis in dicto. c. tertio loco. ¶ Jn eadem glo. ibi in litteris quia glosa modo soluit quod vera solutio est quod ibi loquitur de veris domesticis de domo producentis inductis et habitantibus in domo qui quidem repelluntur. ℳic autem loquimur

in illis de vniuersitate vel capitulo que nō repelluñ ꝓpter domesticū eo q; veritas alīs ꝓbari nō poterat ſ; in.d.c. in literis. aliter ꝓbari poterat ex natura facti. ¶ In eadē gl. ibi. iiij. q. j. c. j. dicat ſ qō huius est ratio q; excōmunicatio nō perpetuo afficit personā. imo est medicinal'. vt j. c. j. de sen. exc. lib. vj. sec' autē est vbi ꝓpter infamā repellit testis vt videbimus in. c. testionij. j. e. ¶ In ea. gl. ibi. ſ. de postu. c. penul. dicatis qō istud iō quia munus aduocatiōis ⁊ ꝓcuratiōis est munus voluntariū regulariter et iō aduocans vel procurās ꝫ ecclesiā volens est ꝫ ſnia; eccl'iastica ideo ex volūtate ꝓpa punitur illud tñ aduertendū qō si cōpellat'. quis aduocare ꝫ ecclesiā suā; vt aliqñ cōtigit in aduocatis ꝓuectioribꝰ vt. l. ꝓuidēdū. C. de postu. qō tūc idē est qō in teste q; non perdit bñficium ꝓpter idētitatē rationis et idē etiā esset in procuratore si aliquo casu cōpellerē inuicus. ¶ In eadē glo. ibi post appellationē dicat ſ qō hic est prima lec. siue primus intellectus qō istud fraterne vc; vt intelligatur de absolutione facta ad cautelā q; excōmunicatio nō tenebat q; excōicatio post appellationē emissa. ex quo q̄dē intellectu vos colligetis ꝙ etiā vbi nulla est excommunicatio cautū est petere absolutione. ¶ In ea. glo. in fi. dicatis ꝙ ex ista gl. colligitur scōs intellectꝰ ad hāc decretale; hic in fin. vc; qō ista absolutio ideo dicit fieri ad cautelam nō q; excōicatio nō tenuerit ymo tenuit vt pt; ex tex. sed ideo dicitur fieri ad cautelā q; ex quo nō erāt alie probationes cōsulēdū fuit huic opi. subdē. et iō dicit Hostien. qō statim dicto testimonio absolutꝰ reincidit in excōmunicationē q; talis absolutio nō facta ſm iustam rationē. q; solus penitēs sit absoluendus cū igit hic non fuerit penitens igitur etiā arg. in. c. cū aliquis. xj. q. iij. et in. c. significasti. j. de eo qui duxit in maternis dicit tñ pcepto; meus qō ista non est tam absolutio ꝙ relaxatio excōicationis donec dicat testimoniū et in ista relaxatione ſm eum in ista relaxatione req;runt. ea que in absolutiōe vt in. c. nuper et in. c. cū desideres. j. de senten. excō. ob. tex. nō facit ꝓ Host. dū dicit tex. absolutis. sed ex istis incidit vna dubitatio q̄dē excōicatꝰ deposuit testimoniū ⁊ publicate sunt attestationes nunq̄d postea possit opponi qō sit excōicatꝰ et dictū suum nō valeat et si possit oppo. an pars q̄ producit possit petere qō absoluat donec deponat et valeat sua depositio et dubiū facit q; ex quo publicate sunt attestatiōes et non oppositā a ꝓnci. qō erat excommunicatus videtur qō non possit postea opponi per. c. fraternitatis. ſ. eodē.

1 ☞ Monachi et conuersi testimonium ferre possunt.
2 Juramētū nō remittitur testi religioso ꝓpter religionem.

Quais questionibus. ista est notabilis decre. et diuidit in duas ptes. Primo ponitur dictū. Scōo exceptio. ibi. secunda nisi forte et alleg. ad hoc etiā religiosi non admittuntur ad testimonium sine iuramento nisi apertibus remittatur. Ratio dubitādi q; videbatur quod nō posset dicere testimoniū in cā propie ecclie q; nullus in re ꝓpria ꝛc. ¶ Nota primo ex isto tex. qō monachi et conuersi possint dicere testimoniū in causa ecclie 1 2 sue. ¶ Scōo nota ꝙ propter religionem non remittit testi. religioso iuramentu;. ¶ Ultimo not. et semp alleg. ad hoc qō iuramentū testis a ptibus remitti potest. ¶ In glo. prima ibi. j. co. nup dicatis qō ratio dubitādi poterat esse q; clerici nō tenent iurare vt in. c. j. ſ. de iuramēto calūnie. itē propter reuerentiā psonarū remittit iuramētū. vt in. l. iusiurandū qui ad pec. in. ſ. ff. de iure iuran. tñ in ꝛium determinat. et rō determinandi colligit ex glo. q; ex quo agit de alteriꝰ preiudicio nō est credendū sine iuramēto: et ita declaretis glo. ¶ In eadē glo. in fine dicatis de hoc vt visum est in. c. cum nūciꝰ et in. c. insup. ſ. e. ¶ In glo. scōa ibi possit remitti dicatis qō ex hac glo. et etiā tex. inferūt aliqui doc. qō iuramētū testis nō sit de substātia intrinsequa q; si esset de substātia nō posset aliqualr remitti vt in c. fi. j. de cōdi. appositꝫ cū ibi not. ak et in c. j. eo. ti. ex quo infert do. meus qō si testis deposuit in iudicio coraꝫ iudice sine iuramento qō nihilominus si falsum deposuit sit puniendus de falso. qō verū putarē vbi a partibꝰ esset remissum iuramētū quo casu valeret testimoniū testis vt hic videtis secus si nō fuit remissu; a ptibus q; tūc testioniū nō valeret et de falso nō esset puniēdus vt in. c. nuper. j. e. et arg. coq; q̄ vidistis. in. c. cū causam. ſ. eo. ¶ In ea. glo. ibi. l. vlti. dicatis qō hec gl. est singulariter notāda ad pacta et cōuētiones qbꝰ vtunt ꝓtentes in instrumēt ſ in quibus promittūt stare de expēsis et

a ¶ Simplici. Adde qō ista ē vera sniа vt no. exꝓ ordi. in auk. vt sine ꝓhibitione matres ⁊ debitrices ꝛc. circa ꝓn. in glo. senatus. b ¶ Theopōpus. Adde qō aliq; tamē doc. vt pe. et Ly. tenuerūt cōtrarium p legē Zueniri. ff. de pac. dota. de q̄ dic. vt ibi exꝓ. not. Vide etiā no. p do. anto. trucheti. i l. fina. C. si cer. peta. ⁊ que ego ibi addē. do exꝓ doc. ple. dici.

a dampnis simplici a verbo alteriꝰ partis nā ꝓmōi cōuentiōes valēt ⁊ tenēt de quo dicatis vt vidistis in. c. finē. ſ. de dolo ⁊ ꝓ Bar. in. l. fi. ff. de ꝓtoꝛhs stipu. ⁊ in. l. theopompus b ff. de doc. ple. ¶ In ea. gl. ibi iudcis auē. remittit dicat ſ qō b gl. est notanda singulariter vz qō remissio iuramēti nō possit fieri testi. nisi iudicis autoꝛitate q; in b et vertit fauoꝛ iudicis ne circūueniatur eiꝰ religio ꝙ dictū nō videt ꝓcedere: q; partes possint eoꝛ fauoꝛibꝰ renunciare et ꝓbationes inualidas facere validas vt j. c. prece. cū ibi no. ſ. c. ⁊ nihil aliud agit iudex nisi qō partes sint in cōcordia vt in. l. j. ſ. ⁊ post operis. ff. de noui ope. nū. ita qō ex quo partes cōsenserint nō est curādū de iudicis autoꝛitate. ¶ In eadē gl. ibi. c. scōo dicatis qō hāc opinionē sequūtur cōiter doc. ex quo vos colligetis qō optimū est ar. de cōfessione partis ad remissionē iuramēti siue ꝓfessionū ¶ In ea. glo. ibi quia nec cōsuetudo valet dicat ſ qō hāc gl. singulariter no. doc. qō illud qō tota die dicitur qō illō potest fieri p statutū siue qō pōt fieri p pactum ⁊ sic est ar. de pactis ad statuta de quo in c. cū dilectus. ſ. de cōsuetudine ⁊ est glo. ordi. in rubꝛica. C. de decre. decuriorū et alle. l. nec ex prętorio. ff. de re. iur. ⁊ l. nō impossibile. ff. de pactis. ¶ In ea. glo. ibi qd̄ vt Jo. ⁊ Bur. dicatis ꝙ ista op. hodie est approbata iure nouissimo vt in. c. j. de iura calū. lib. vj. et aduertēdū ꝙ licet iuramentum de calumnia possit caute obmitti: licet nō remitti tñ nō sic est in iuramēto testis ꝙ requirit expꝛessa; remissionē vt hic videtis. sed dicet q̄spiam quare iuramentū de calūnia nō pōt remitti per partes sicut iuramētū testis breuiter respōdeo qō istud iō q; si remitteret expīse iuramētū de calūnia videret cōcedi calūniari qō nō est faciendū ſ; nō sic est in teste cui remittit iuramentū: q; licet remittatur iuramētū nō ꝓpterea videt cōcedi qō falsu; dicat. S; dicet q̄spiā quare iuramētū testis nō pōt tacite obmitti sicut iuramētū de calūnia: respondeo q; iuramentū testis est de forma req;sita in dicto testis et depēdet ex autoꝛitate iudicātis qui q̄dē iudex debet ꝓcedere seruata forma iudicioꝛum nisi per partes aliter remittatur quādo remitti potest, secus autem est in iuramento cause quia iuramentum cause non est de forma iudicij nisi pet' vt in dicto. c. j. de iuramento cause li. bro. vj. alleg. ¶ In ea. gl. in fi. dic qō ista opinio est falsa de hoc dicatis vt in. c. j. de iuramento cause lib. vj.

1 ☞ Judex ꝓpter defectum testium remouetur ab officio iudicandi.
2 Causa testium an sit fauoꝛabilioꝛ quam iudicij.
3 Testis in causa criminali an possit cogi testimonium ferre.

Electo fi lio. diuidit in duas partes Primo ponitur petitio siue consultatio. Secūdo ꝓuisio pape. ¶ Ibi scōa negitur et ad hoc alleg. ꝓpter defectū testium iudex delegatꝰ a iudicando remouetur. h. d. et est casus multu; notabilis. Ratio dubitandi q; videbāt qō ꝓpter cōmodum testimoniꝰ nullo modo esset iudex remouēdus a iudicādo: quia officiu; iudicis est necessariū. l. munerū. ſ. iudicādi. ff. de mu. ⁊ ho. ⁊ ratio determinādi est quā dicit tex. ꝛc. Primo notetis qō mulier in dignitate constituta potest habere collationē prebendarum ita ꝓbat iste tex. qō pōt ꝓcedere ex priuilegio vel pōt intelligi qō esset patrona. et haberet ius patronatus alīs nō ꝓcederet vt in. c. mes sana. ⁊ c. sacro sancta. ſ. de elec. Nota qō exceptio cōtra iudicē qō iudex non iudicet vel non cognoscat est opponēda ante litem contestatā. No. ꝙ propter defectū testium remouet iudex ab officio iudicādi. ex quo sequit qō fauoꝛabilioꝛ est causa testioniꝫ quā iudicij. Ultimo no. ꝙ innouata post appellationem sunt, relaxāda per superioꝛē ita videt ꝓbare iste tex. ¶ In glo. j. in fi. dicatis ꝙ etiā qō fine huiusmodi ꝓtestatiōe non fuisset excipiēs siue petens iudicē; remoueri litē cōtestari q; nemo excipiēdo litis contesta. etiā si executio sit peremptoꝛia vt vidistis i. c. ſ. de lit. contesta. ¶ In glo. ñ. ibi ⁊ precipue dicatis q̄ſi sentiat glo. vra ꝙ idem esset si illi duo eēnt idonei. ¶ In ea. gl. ibi de testibus in fi. dicatis qō cū hac glo. videntur trāsire doct. ſ; mihi nusquā; placet hec glo. q; q̄ rōne habēs duos testes idoneos voluit glo. posse peti iudicē remoueri eadem ratione ⁊ si plures habeat testes debuisset istud velle glo. ar. op. in. c. tua. j. de ꝓsangui. ⁊ affi. ⁊ ideo dicet ſ iudicio meo qō iste tex. cū ministerio dicit ⁊ aliū vnicū trīi testē ꝛc. q̄ſi senseat papa qō si haberet 3 uos testes ꝓ quos posset ꝓbare ꝙ non esset remouēdus iudex vñ dicat gl. qcq̄d vult ista est vera op. de iure ſ; in iudicādo nō posset sustineri: q; magne auto. est gl. ⁊ hꝰ doc. ꝓcordātes secū. ¶ In ea. glo. ibi

Universidad de Deusto Biblioteca

non ds remoueri dicatis qđ illud qđ sen-
tit glo. de causa criminali nō posset testē
cōpelli dicere testimoniū nō est ita expe-
ditū vt videbim⁹ in dicto.c. dilecto.j.eo.
¶ In ea.glo.ibi nō ds dicatis qđ hāc opi.
sequūtur doc.ꝛ est rō: qz ex quo credit in
tota causa ꝓtomagis ds credere i hoc qđ
nescit veritatē ar.l.pe.C.eo. ¶ In ea.gl.
in fi.sic ḡ sentit hec glo.qđ ꝓpter fraudē
habens plures testes audiatur vbi alias
non audiret qđ dictū posset ꝓcedere vbi
dubitat an per illos testes posset veritas
probari alias aūt forte nō ꝓcederet glo.
per ea que dixi in precedētib⁹. ¶ In gl.
ij.ibi de his ꝛc.dicatis qđ dubitat nūqd
preto: si dicat testimonium sit puniēdus
per illum iudicē coram quo dicit testimo
niū de hoc dicatis vt in spēcu. de testi.§.
primo qz videt qđ sit puniēdus ex quo ad
istum actū est subiectus iurisditiōi. ¶ In
ea.glo.ibi.§.si qs aūt.dicatis qđ ista est ra
tio quia facilius inueniūtur aduocati q̄
testes. secus aūt vbi esset aduocatus ex-
cellens qui nō ita de facili reperiretur vt
in.l.prouidendum.C.de postulādo. ¶ In
ea.glo. ibi videlicet dicatis de hoc vt in
c.j.§.de offi.ordi. ¶ In ea.glo. ibi ꝓpter
hoc remouetur dicatis: ꝛ ita sequit cōis
sententia p istū tex.ex quo sequit qđ si de
legatus ad vniuersitatē causarū deleget
vnā causam qđ in causa delegata poterit
esse testis. ¶ In ea.glo.in fi.dicatis ꝛ re-
cte scōm doc. et facit.l.est preceptū.ff.de
iure om.iudi. quia nō est inconueniens qđ
preto: dicat testimoniū et facit etiaꝫ ob-
time.l. ob.carmen. §.j.ff. de testib⁹.ꝛ vi-
distis in.c.cum a nobis.§.e. ¶ In glo.sup
vbi testis defectū ibi eū eligendo dicatis
qđ hāc opinionē sequūtur doc.si est talis
causa que sit cōis ad iudicem ꝛ testem vt
est infamia: quia infamis nō potest esse iu
dex nec etiam testis ꝛ in.c.sciscitat⁹.§.de
rescrip.secus aūt si causa nō est cōis vt est
qđ quis est criminosus.qui licet nō possit
esse testis tū pōt eē iudex vt videbimus,
in.c.testimoniū.j.eo. glo.sequeno est litte
ralis. ¶ In glo. vlti. in fi.dicatis qđ hec
gl sentit qđ hec suspēcio fuit nulla.ꝛ per
cōsequens relaxatio fuit de facto non de
iure. Sed cum potest dicere de mente do
mini mei domini Joānis de imola.quod
hec relaxatio fuit valida et necessaria et
suspentio fuit aliqua. quia ante hanc de
cretalem ista causa non erat sufficiēs cau
sa appellationis: ꝛ ideo suspencio valuit
et ita dicatis . et pro isto intellectu facit
textus dum dicit relaxata intelligendo
proprie,

1 ¶ Examinatio testium admittitur pro
pter timorem defectus testium que alias
non admitteretur.

2 Denūciatio facta his quorū interest re-
quiritur ad valorē examinationis testiu⁹
faciē de ante litem cōtestatā.

Significauit diuiditur in duas partes prin
cipales. Primo ponit cōsulta
tio siue petitio. Scōo rñsio ꝛ Punsio appo
stolica ibi scōa. Quo circa mādam⁹ et ad
hoc alleg.ne pbationum copia pereat ci
tato prius aduersario recipiuntur ꝛ pu
blicatur tex.quos aduersarius inducere
voluerit. Ratio dubitādi qz ante litē con
testatā nō sunt regulariter testes recipiē
divt.§.in toto ti. vt lite nō cōtesta.ꝛc. Rō
determinādi: qz ne peat pbationū copia
cōcedēda est receptio attestationū q̄ als
non cōcederet vt in.c.qm̄ frequēter.§. vt
lite non cōtestata. Mo.primo ex isto tex.qđ
in dubio fundatores eccle.sencent habe
re ius patronatus in eccl̄ia nisi pbetur
liberatio faciūt.not.per Jnno.j.de iure
patro.in rub. Mo.in ꝑ. vñ timens ꝓ pro-
pter timorē defectus pbationis admit-
titur examinatio testiū que alias non ad
mitteret. Mo.ibi dū dicit i publica quod
examinatio testiū de quo hic et ipsa testi-
ficata sunt publicanda statim. Mot.in ꝑ.
denūciando qđ ad valorē examinationis
testium faciē de ante litis cōtesta. req̄rit
denunciatio facta his quorum interest.
Ultimo no.tex.notabilem qđ denūciatio
facta ꝓpter testiū receptionē ita est cōser
uanda ꝛ redigenda in publicū instrumē-
tū quēadmodū ipa testificata. ¶ In glo.
j.ibi licet dicatis ꝼm Hosti.qđ recte fecit
iste presbyter faciendo recipi testes ꝛ pu
blicari: qz licet fundatio eccle. esset noto
ria ꝛ posset de facili pbari tū libertas nō
posset ita de facili ꝛ ideo vt sit ius saluu⁹
libertatis imperpetuū ꝛ vt tollat p̄sump-
tio fundationis admittit receptio ꝛ pu
blicatio testiū. ¶ In ea.glo.ibi.instrumē-
ta oia dicatꝫ qđ istud est verū nisi scriptu-
ra sit de sōa nam tunc illa scriptura non
tā est ad probationē q̄ ad substantiā imo
aliter probabitur et probari poterit q̄ p
scriptūrā siue instrumētū vt vidistis in.c.
qm̄ cōtra falsam. §. de pbationib⁹.et vi-
debitis in.c.arbitria.j.e. ¶ In glo.testes
idoneos ibi vt ibi dicit dicatis qđ ex hac
glo.colli.j.diffi. inter istā decre. ꝛ illā qm̄
frequenter et istā primā diffe.sequuntur
doc.ꝓ illū tex. Et ratio differentie pōt eē

a ¶ Ex hac glo. Adde de maria hu-
ius glo.et c.vide ple ne Bar.in l.si qs ab
alic̄. C. de testi. ꝛ no. p gl.ꝛ doc. in.l. i lege
acq. in gl. maria.ff. ad.l.acq.

quia ibi speratur iudicium in breui: ideo
tamen recipiūtur illi testes de quibus est
timor in breui deficere hic aūt nō sperat
iudiciū i breui.ꝛ iō recipiūtur testes oēs
ad perpetuā rei memoria⁹. ¶ In ea.glo.
ibi sed ꝺsignantur. sic ergo ex hac glo. a
colligit scōa differentia inter hāc decre.
ꝛ illā qm̄ frequenter v⁹: quia in.c.qm̄ fre
quēter nō publicātur hic vero publicant
quā quidē differentiam rep:hēdit spe.
eo.titu.in.§.nūc tractemus dicēs qđ nec
hic nec ibi publicātur testes sed tū recip
piuntur ꝛ mouētur aspe ea consideratio
ne: quia huiusmodi receptio de qua hic
est introducta in fauorē ipsius rei vt ius
pbationis sit saluū ꝛ tū si publicētur at-
testatōes istō reuerterent i odiū: qz postea
non posset pducere alios testes publica-
tis attestatiōib⁹ vt in.c.fraternitatis.§.
eo.titu.ꝛ sic esset odiū j.c.qđ ob.gratia⁹
de reg.iur.ꝛ j.l.qđ fauore. C.de legibus.
nec ob.nunc iste tex. scōm spe.dum dicit
in publica monumenta : qz rñdeo, qđ est
intelligent qđ nō dicta publicent. sed qđ
scribant manu publica et sigillentur, et
clausa maneant donec agatur in iudicio
vt in dicto.c.qm̄ frequenter vt lite nō cō-
testa.§.quā respōsionē siue solutionē re-
prehendit Jo.an. in addi . speculi qz est
contra istum tex.et pro hac sententia fa-
cit: quia publicatio seu redactio in publi
ca monumenta fit publice:ita vt attesta-
tiones sint notorie vt in.c. arbutus.j.eo.
titu.ꝛ in.l.in donationib⁹.C.de dona.ꝛ in
c.gesta. C.de re iudi.ꝛ.l.publicati.C.de te
sta.ergo sequitur quod non tenebunt se-
creta. Preterea si tenerētur secreta seq̄-
retur quod nō esset plene prouisum vt vi
dimus in.c.presentata.j.eo.ꝛc.nec ob.
regula quod fauore ꝛc. quia responsio q̄
sibi imputet ille qui producit testes qua-
re non producit omnes quos p̄ducere
poterat et imputet sibi aduersarius cui
fuit facta denunciatio quare ex parte
sua etiam testes non producit vel quare
non egit statim vt sic impediret testium
receptionem lite non contesta. vel pote-
stis rñdere alio modo scōm qđ in.c. fra-
ternitatis. §. eo.ti. qđ ista receptio testiū
extra iudiciū nō impedit testiū receptio-
nem: postea i iudicio, ꝛ ista videt esse cōis
sniа q̄ in iudicando nō eēt recedendum:
licet in disputādo sustineri posset senten
tia spe. qz non eēt inconueniēs intellige-
re qđ iste attestatiōes tenerētur clause et
esset plene pussum ipsi ad cuius petitio-
nem recepte fuerit. quia si vnq̄ conueni-
retur in iudicio possent probari et proba

Questio dubitabilis.

rent nec ob.c.p̄sentata: quia ibi loquitur
de receptis coram arbitris in quibus h⁹
locu⁹ illa distinctio hic vero de receptis
coram iudice q̄ bene pbant: licet nō sint
publicate si postea publicēt ꝛ mortuis te
stibus etiā aduersario inuito possunt pu
niri vt in aut. ſ⁹ ꝛ si aliqs. C.e.ti. cū ibi no.
nec videt tutū qđ publicatis istis attesta
tionib⁹ extra iudicialib⁹ possint iterū p-
duci testes propter timorem subornatio
nis: ꝛ pro ista sententia facit quia cū istud
sit ius singulare debet restringi inquan-
tum est possibile. vt.l. in singulari . ff. de
legi. et debet intelligi de receptione non
de publicatione ꝛ ista sententia posset su
stineri in disputando. Utrū receptio te-
stiū de qua hic itelligit qđ sint attestatio
ne publicāde. an vero. ¶ In ea. glo. ibi. l.
gesta dicatis quod ista est tertia differen
tia quā sequūtur doc. quia perpetuo ista
gesta faciunt fidem perpetuo . ꝛ non est
ista tertia differētia quod differentia est
an attestatiōes secreto recipiant ꝛ inclu
dantur in processu. an vero reducant in
publicū instrumentū quia pro casu pbāt
tñ vsq; ad annū nisi fuerit publicata vel
denunciata fuerit scōo casu probatū per
petuo. ¶ In ea. glo. ibi non est verum di-
catis. et ita etiaꝫ dicunt docto. quod non
est verum tali ratione: quia in penis beni
gnio: est interpretatio vt in regula, in pe
nis et odia restringi ꝛc. sed in penam
quodam modo actoris est quod attesta-
tiones recipiant lite non contesta. ḡ non
debet extendi hec pena. immo debet ad-
uersarius posse opponere in psonas et in
dicta. Sed p cōcordia dicit domin⁹ me⁹
do. Jo. de imo. aut tenem⁹ opinionē spe.
de qua supra vz qđ nō publicēt attestatio
nes ꝛ vera est sentētia glo. ꝛ cōmunis: aut
publicēt attestatiōes ꝼz ꝙ tenet cōis sen
tentia ꝛ vera sit op. contraria: quia nō po
test postea opponere in psonas ꝛ sibi im-
putet quare qđ fuit denūciatū nō oppo-
suit arg. in.c. presentiā. §. eo. sed hec con-
cordia non multum placet per rationem
precedentem: quia satis punita est contu
macia sua. ex quo valent attestatōes ꝛ pu
blicatiōes aūt litē ꝓtest. ¶ In ea. gl. ibi se
cus di. qđ ex hac gl. colligit quarta diffe-
rētia ꝙ sequunt doc. ¶ In ea. gl. nō autē
in actione dicatis quod ex hac glo. colli-
gitur qđ hec decretalis siue eius prouis
sio habet tū locum in reo siue defenso-
re non autē in actore et huius potest esse
ratio : quia in potestate actoris est age-
re quando voluit . et ideo frustra petit
testium receptionem lite non ꝓtestata in

reo secus est. quia nō est in potestate sua. quādo conuenitur et in. l. pure. in fine. ff. de do. excep. ex quo infero qō possessor q̄ dubitat ne sibi moueat cōtrouersia suo dñio pōt facere testes examinari sup̄ dominio lite nō contestata q: non est in potestate sua qñ conueniatur nec etiā potest agere vt in capitu. examinata supra de iudicis nec obst. si qs dixerit imo reus habet facultatē qñ cōueniatur in petrā do officiū iudicis vt actor compellat ad agendū vel imponatur ꝑpetuū silentiu3 vt videbimus in glo seq. ſ. e. et est ordi. et ibi Bart. in. l. si cōtendat. ff. de fideiussoribus et in. l. Laurelius. in. ſ. sentiūt. ff. de leg. legata et in. l. si finita. ſ. elegāter. ff. de damno infec. q: responsio istud remediū officij iudicis est remediū extraordinariū qō bene potest cōcurrere cū remedio humano. c. qō est etiā extraordinaria et duo remedia extraordinaria secū patiūtur. vt in. l. in ꝓuinciali cū ibi notat ꝑ Dyn. ff. de nouī oper. nūci. et in. l. de pectoribus. C. ad leg. acq. licz duo remedia vnū ordinariū aliud extraordinariū non possit cōcurrere in. l. in cause. ff. mino. in pri. nec obstat si dicat iste p̄sbyter potest agere negatoria que est remediū ordinariū vt. in. c. abbate. sanē. de re iudi. in vſ. et in dicto. c. examinata. ſ. alleg. quia speciale est hic fauore eccl̄ie ſm aliquos vel melius ſm doc. hic loquit qñ vterq3 poterat agere ⁊ presbyter ⁊ aduersarij quocasu presbyter sencet reus et potest facere testes examinari: vt hic est tex. et ita tenuit Bar. in dicta auten. sed ⁊ siqs C. eo. vel tertio et melius qō dum dicitur qō pōt agere negatoria qō istud est falsū nisi turbetur vel aliud fiat ℈ concessam libertatem. vt in dicto. c. examinata. ſ. de iudicijs et effectu habetis vnā cōclionē qō remediū extraordinariū. lz excludat ordinem non tamen excludit aliud extraordinariū ita cōcludatis. ¶ In eade3 glo. ibi collatiōe octaua dicatis quod ex hac glo. colligit. qō remediū p̄tis constitutionis cōpetit etiā actori qō est verum qñ non pōt in potestate qñ agat vt erat in iurib⁹ hic alleg. quia erat occisus seruus sub conditione legatus. secus autē vbi actor posset agere per ea que dixi statim in precedē⁹. ¶ In eadē glo. ibi ſm vnum mod⁹ legendi dicatis quod ex hac glos. colligitur vnus intellectus ad illā auten. quiquidē intellectus non ꝓcedit ad illū tex. tñ ex eo infert do. me⁹ declarationē3 ad. c. qñ frequenter videlicet vt intelligatur ſm illum text. quod citandi sunt aduersarij et illi quorum interest. ¶ In ea. glo. in fine dicatis qō iste vltim⁹ intellect⁹ est ꝓſſim⁹ adillā aut. q: alibi actiōes pub. ⁊ faciūt fidē i ꝓpetuū ¶ In gl. penul. in fi. dicat ſ qō ista glo. cōcordat cum glo. l. si cōmendat. ff. de fideiussoribus q: debitor pōt agere officio iudicis. vt perpetuū silentium imponat creditori licet creditor nō agat et notetis qō liberatus debitor pōt conuenire creditorem vt sibi faciat instrm̄ liberationis officio iudicis. ¶ In glo. fi. ibi qō est verum dicatis et est ratio quia quemadmodu3 post litis contestationē nō possunt recipi testes nisi demū citato aduersario vt vidistis in. c. ĥ. ſ. eo. ita nec etiam ante litem contestatam q: denunciandū est. ¶ In eadē glo. in fine dicatis qō hec glo. et etiam tex. faciunt pro illa sentētia de qua in. l. non solum in se mortem. ff. de operis noui nūciꝯ. quod denunciatio requirat de substantia scripturā et dicatis vt ibi quia nō est nostra materia illud tamen est aduertendum nō minus est custodienda denunciatio facta parti⁹ quā ipse attestationes q: si apparerēt attestationes sine denunciatione attestationes recepte nō valerēt. et nota q: denunciatio est fienda ꝓsonaliter vel ad denūciatiōe3 si sciatur aduersarius alias sufficit pro clama generali vt in autē. eodē ti. in. ſ. et hoc vero. ⁊ dicunt hic doct. ⁊ maxime butrius qō proderit ista receptio testium q: si testes coram alijs testibus. istud asserāt illi testes in p̄tia eorū deposuerint poterunt examinari an ita dicerint ⁊ valabit testioniū ipsor⁹ et iste est vn⁹ casus in quo testimoniū de auditu lz alias non valeat vt in. c. licet ex quadā. ſ. e. titu.

1 ☞ Venditio rescinditur propter deceptionem vltra dimidiū iusti precij.
2 Valor rei tēpore cōtract⁹ inspicit ꝓpter deceptionē vltra dimidiū iusti precij.
Res tantum valet quantū vendi potest.

3

Tam causa.

diuidit in tres ꝑtes principales. Prio facti decisa narratio. Scō mādatum pape cū instructiōe. Tertio remouet tacitū dubiū. ibi scōa cū igit ibi tertia si vo ps post publicatas attestatiōes nou⁹ articulus deperēdēs est primis pōt ꝓbari ⁊ si ad aliō agat testes idem possunt pduci ad l⁹ allegat. Rō dubitādi q: videbat q̄ post publicationē attestationū non possent pro-

duci testes sup̄ valore rei nec sup̄ iusticia rei cū alias deposuisset vt i. c. fraternitatis. ſ. e. Rō determinādi q: ꝑ testes videntur induci ob aliud q̄ in primo argumēto ꝓbatu3 fuerit quia in primo art. aliud ꝓbatū fuit. in scō ar. deponit de precio
1 Mo. q̄ ꝓpter deceptionem vltra dimidium iusti precij resc̄ inditur venditio vl'
2 suppletur iustū precij. Secundo nota. q̄ ad rescindendam venditionem ꝓpter deceptionē vltra dimidiū iusti precij inspicitur valor rei tpe cōtractus no. in ꝟ. si vero ps. q̄ ad aliud capitulum ꝓbandū testes primo ꝓducti possunt iterū reꝓducti post publicatas attestatiōes. no. q̄
Mo. itelle ctūad. l. rē maioris p̄ tij q: inſpic valor rei q̄ erat tpe ℣ctus
aliud est probare simpliciter excessiu3 precij ⁊ aliud q̄titatem excessus seu verum precium. In prima glo. in fine dicat ſ qō notanda est hec glo. ad intellectum. c. cū dilecti. ſ. de emp. ⁊ ven. ⁊. l. ĥ. C. de rescin. ven. q: inspicitur valor rei que erat tempore venditionis cōtracte. ¶ In glo. secunda ibi iusti precij ⁊ sic est alius articulus vt dixi in notabilibus. ¶ In eadem glo. debet probari. dicatis q̄ ex hac glo. colligit ꝑ ꝓtica ꝓbādi excessu3 vltra dimidium. q: nō requiritur q̄ deponāt testes de certo precio. sed sufficit qō dicat valere vltra dimidiu3 pro hac ſm̄ia facit q: qñ est dubium de vno quod est incertum q̄titate nec curamus de certitudine q̄titatis sufficit si feratur ſm̄ia incerta q̄ ad quantitatē et est tex. ſm verum intellectum in. l. ſ. C. de sententijs que sine certa quantitate. ¶ In eadem glo. ibi vlterius admittendus dicatis q: videbatur parum ⁊ meteri. ex quo dicit inter se scire qō diferat prius ignorare ¶. In eadē gl. ibi excessus dicatis q̄ ista est prima so. et verissima. ¶ In eadem glo. ē ꝓtrari⁹. supra dicatis quod ista est secunda solu. quam sequunt cōiter doc. ex qua solu. colligat ſ singulariter quod qñ vnum nō est ĩmutabile ex tempor⁹ varietate q̄ pōt ds informare conscientiam suā3 et scire qō prius ignorabat. nam precius rei vendite consideratur tempore contractus nec est mutabile ex tempore: q: licet crescat valor rei pur. semper inspicitur tempus contractus. ⁊ non potuit ignorare valorē rei primo ⁊ postea informatus potuit scire quod non est immutabile: ⁊ ista sol. est ēt vera. ¶ In eadē glo. ibi infra vigiti ducatos q̄ ex hac glo. colligit̄ qualiter aliud dicat ꝓbari qñ sup̄ certo ꝑcio deponitur cū añ ea cet depositum sup̄ excessu tātū. ¶ In eadem glo. ibi. l. si fundus. in ꝓn. dicat ſ q̄ notanda est hec glo. q̄ va-

lor rei ex ꝓceptiōe redditūum ꝓputat qō veru3 intelligatis deductis expensis q: non intelligit lucrum nisi deductis expensis. vt in. l. si a dño vel patre. ff. de petitione here. ⁊ in. l. merito. ff. pro socio sup̄a et istud ꝓbat. ¶ In eade3 glo. ibi q: vero leonis dicatis qō in istis duobus casib⁹ est ipāle et non est trahēdū ad cōsequētias. ¶ In eadē glo. in fi. dicat ſ quod ista vltima est verissima et ē ꝯmunis ꝓtica cōiter apposita. q: tñ valet res q̄tū vendi pōt cuilibet ignorāti q̄ditionem ⁊ q̄litatē rei ⁊ dicit alibi angel⁹ quātū vēdi pōt cū suis officib⁹ rapis ⁊ sup̄ officib⁹ ⁊ spinell' vt i. l. mort ſ cā. ſ. fi. ⁊ibi gl. o. ff. ō do. cā mort ſ. et in. l. ꝓecia rer. ff ad leg. fal. ⁊m. l. si seruū meū. ff. ad legē aquili. et notate singulariter q̄ hec adiectio vē dō tibi equū vl' rē cū rapis ⁊c. et officib⁹ ⁊c. liberat emptorē ō vitio rei q: dicitur ſſe ꝓfessus ſſe qō est verū si exꝓſſerit aliqō vitiū. al's secus vt i. l. sed ⁊ si qs. ſ. quesitū ff. si que causiōib⁹. ¶ In glo. fi. ifi. sentit primo hec glo. qō licitū ē contrahētibus seinuicem decipere in p̄cio. dū mō deceptio nō sit vltra dimidiū. ⁊ hāc opi. vera3 putat dñs me⁹ de iure ciuili. vt in di. l. ĥ. C. de resti. vē. ō iure añt canonico dicit nō ꝓcedere: q: est peccare q: oē quod nō est ex fide. ⁊c. vt in. c. fi. ſ. de prescrip. q̄ opinio non placet per tex. nr̄m. ⁊ per. c. cum dilecti. ⁊. c. cū cām. ſ. de exceptiōe ⁊ vēdi. ℣si. de directo explicabit̄ illa. l. ĥ. ō re vē di. Dubito tñ an in foro ꝓscientie verum dicat do. meus. q: i foro ꝓscientie sola cōsciētia inspicit. sed circa hec cadit secunda dubitatio. nā licitū est ꝓtrahentibus decipe inuicē i precio. vsq3 ad dimidium ⁊ nō vltra cū ergo istud sit licitū ergo bñficio. l. ĥ. de re ven. et bñficio. c. cū dilecti ſ. de temp. ⁊ vēdi. si velit venditor rescindere venditionē poterit emptor supplendo pretium infra dimidium iusti precij ⁊ tollendo deceptionem prohibitam poterit euitare restrictionē contractus añt erit necesse supplere vsq3 ad veram rei estimatiōe3 vt videt velle illa. l. ⁊. ĥ. cap. cum dilecti. ⁊ capitulū cu3 causam supra allegata.

no. bñ hāc scōa3 dubitationē q: q̄tidie istō ꝓt euenire i fctō

1 ☞ Capitulū ecclesie parrochialis pōt iurisditionem exercere.
2 Sententia lata in causa matrimoniali: potest ferri sine scriptis.
3 Testes adhiberi debent tempore ferendē sententie.
4 Sententia est ferenda in scriptis in cautis summarijs vbi remittitur ordo iuris.

¶ Instrumentum publicū tabellionis nō eget alia publicatione.

Libericus

diuiditur in duas partes principales. Primo ponitur partis petitio. Secundo apostolica⁹ puisio siue mandatū secūda ibi. ideoq3 mādamus recipiunt et publicant testes qui interfuerūt sententie vbi p scripturā. de sententia nō apparet. hoc dicit. Ratio dubitandi fuit q: videbat q3 testes nō eēnt recipiēdi lite nō cōtestata. nisi eēnt senes vel valitudinarij vel tales de quor absentia dubitabat vt in. c. qm̄ frequēter vt lite nō contestata. Ratio decidēdi q: licet nō possint recipi testes lite nō contestata. nisi senes vel valitudinarij illud est verū qm̄ agi nō poterat sperabat. tamē agi posse de primo et volebat agere hic p̄o loquit quādo nō erat necesse actionem deduci in iudicio. Sed petebatur recipi testes ⁊ publicari
1 ad perpetuā rei mēoriā. ¶ Not. primo ibi cor. capitulo q3 capitulū ecclesie parochialis pōt exercere iurisdictionē et cognoscere de causis q3 est verū. sede vacāte vel si fuerit iurisdictio p̄scripta als autem secus. vt in. c. cū olim. cū ibi notetis
2 ſ. de manu et obediē. ¶ Scōo not. q3 sen-

Not. q3 in sniā requirūtur testes i aliis actis vero secus.

3 tentia lata in causa matrimoniali etiam vbi agit ad separationē matrimonij potest ferri sine scriptis. ¶ Tertio not. q3 tē por. ferende sniē dīt adhiberi testes. l3 in aliis actis iurisditionarijs secus vt videtis in. c. qm̄ contra falsam. ſ. de pba. et ita seruatur de cōsuetudine q: in nullo alio actu q3 sentētie adhibent testes. ¶ Quarto no. q3 testes recepti ad perpetuā rei memoriā publicati faciūt perpetuo fidē inter eos inter quos recepti fuerint. ¶ In glosa prima ibi. l. statutis dicatis. C. de sentē. ex periculo recitandis. ¶ In ea. gl. ad fi. dicatis. sic g̃ colligit ex hac glo. q3 in causa mrimoniali pōt ferri sentētia sine scriptis ⁊ in hoc est spāle. quē admodū ⁊ multa' alia sūt specialia 3 q3 determinationem opponit ab extra ⁊ primo videt q3 oīmode etiā in cā matrimoniali sit snia ferenda. in scriptis. nā i cau-
4 sis summarijs vbi remittit ordo iuris est snia ferenda in scriptis ⁊ als lata nō tenet. vt est tex. in cle. sepe. in. ſ. sniam. j. de ſbo. sig. in cle. ergo in causa matrimoniali quātūcūq3 sit summaria et fauorabilis. saltim sentētia pferetur in scriptis. solu. huius timore dicit Hostien. quia iste textus non negat qm̄ sententia sit ferenda in scriptis in causa matrimoniali. Sz bene dicit q3 si fuerit lata de necessitate nō est redigēda in publicū instrumētum sed q3 non sit ferenda in scriptis nō. nam de substantia sententie est scriptura. vt i c. fi. in fi. de sentētia et re iudi. libro sexto et in. l. ij. ⁊ fi. C. de sen. ex pictio recitandis q3 sol. ꝓfundit. iste tex. vbi dicit q3 in scriptis redacta. nō fuit sentētia memorata non dicit q3 redacta nō fuit in publicum instrumētum. Preterea ſm hāc solu. sequeretur q3 nō esset speciale in cā matrimonialia q: etiam in alijs causis l3 requiratur sentētia in scriptis non tamē requiritur quod redigatur in publicū instrumentum. hec illud. requiratur ita quod non esset speciale in causa matrimoniali et ideo dices sustinēdo. glo. q3 glo. recte dicit nec obst. ſ. sententiā in cle. sepe allegatum quia respōdeo q3 ille. ſ. generaliter loquēs nō derogat huic. c. loquēti in causa speciali in causa fauorabili arg. in c. guil. de reg. iur. lib. vj. Sed iterum cōtra hanc glo. et cōsequēter cōtra tex. opponitur et imo videt quod non procedat Nam licet cā matrimonialis sit fauorabilis ⁊ summaria vbi agitur de matrimonio cōtrahendo vel cōseruando tamē vbi agitur de matrimonio dissoluēdo ista causa nō est fauorabilis et summaria. immo odiosa ⁊ plenaria ⁊ nō habēt locū specialia statuta in causa matrimoniali. vt vidistis in. c. j. ſ. vt lite nō cōtestata. ergo cum hec loquatur de separatione matrimonij de sentētia diuortij. vt videtis ista causa non erit summaria. imo plenaria ⁊ debebit sententia ferri in scriptis istud est difficile contrarium. sed potes dicere ex mēte glo. q: ideo est fauorabilis fauore ne filij efficiātur illegitimi ⁊ iste fauor attendit ista tñ solutio nō multum cōcludit q: ſm hoc vnaquaq3 cā mrimonialis esset fauorabilis q3 videt esse ꝺ. c. j. ſ. vt lite nō cōtestata. iō cogitabit j. ¶ In gl. publicā ibi. ſ. e. significauerūt dicatis q3 ex hac glo. colligit vnū requisitū ad hāc publicationē faciēdā ⁊ vidistis i. c. sig̃uit. hic allegato vbi plene examinauit istū articulū. scōo req̃rit ſm doc. q3 auctas iudicis vel alteri⁹ hītis ptātē interuenerit vt in. c. penul. ⁊ fi. j. de fide instr. vbi videbit j. tertio req̃rit q3 citent testes q3 iter fuerit snie ⁊ illud q3 in mēoria retinebat cōmendet publice scripture. redigat in publicā formā vt hic ꝓbat. quarto req̃rit q3 iudex ex officio suo decernat his

attestationibus plenā ⁊ perpetuā fidē adhiberi vt in. l. gesta. C. de re iudic. ⁊ l. publicati. C. de testi. ⁊ hec procedunt in publicatione eor̄ que non sunt in scriptis vt sunt dicta testium nundū in scriptis redacta. Idem ēt est in publicatiōe eor̄ que sunt redacta in scripturā priuatam. vt dicta. l. publicati. all. secus āt est i scriptura autētica et publicata manu tabellionis ꝓfecta q: illa per se fidē facit ex quo manu publica cōfecta nec ē opus alia publicatiōe satis de se publicata est vt in. c. j. ⁊. ij. j. de fide instrumentorum. Et sic habetis vnam notabilē ⁊ singularē ꝯclusionē q3 instrumentū publicum tabellionis nō eget alia publicatione satis. n. de se publicum est. ¶ In eadē glo. ibi. c. qm̄ frequēter. dicatis q3 differentia est inter illam publicationem ⁊ receptionē testium. de qua in. c. qm̄ frequēter. ſ. vt lite non cōtest. ⁊ istā et vidistis istud in. c. significauit. vbi gl. no. tāgit. ſ. eodem. ¶ In eadē glo. ad fi. dicatis de hoc vt visum est in capitulo significauit. supra eodem.

Cōclusio multū singularis

1 Matrimonium iā contractum ꝓpter ꝯsanguinitatē pbatum dirimitur.
2 Parentes sunt idonei testes ad consanguinitatem pbandam.
3 Forma depositionis testium circa consanguinitatem.
4 Testes recepti in causa denunciationis an possint iterato produci.
5 Testes an admittantur post publicas attestationes.

Cum in tua.

Diuidit in duas partes principales. Primo ponitur questio. Secundo responsio. secūda ibi q3 ꝺ. ⁊ ad hoc all'. publiciatis attestationib⁹. i. cā matrimoniali super eisdē articulis vel directo cōtrarijs testes admittūt. vel sic ſz aliuz intellectū ⁊ forte veriorē. qm̄ ob aliud inducūt testes scōo q3 primo possunt recipi testes etiā post publicas attestatiōes. p. d. rō dubitādi fuit q: videbat q3 testes isti tres vel quattuor nō derogarent q: exq̄ plures testes deposuerūt i prima cā videbāt q3 eor̄ fidei nō derogaret posteriores pautiores. rōnē decidēdi sentit papa. q: ad aliud ⁊ ob aliō iurauerūt q: ad aliud fuit actū in. j. iudicio. ⁊ aliud i. ij. Ito. primo q3 matrimoniū iam ꝺctū pp ꝯsanguinitatē pbatā venit dirimēdū. Scōo nota. q3 illi de parentela siue cognatiōe sunt ydonei testes ad pbandū cōsanguinitatem. Tertio no. formā depositionis testium circa consanguinitatē ⁊ affinitatem. ⁊ videbitis in. c. licet ex quadam. j. eo. Quarto nota: quod pauciores testes ad aliud ⁊ propter aliud inducti preferuntur pluribus antea iuratis ⁊ q3 qualiter intelligatur infra videbitis. Quinto notatur in fine quod post dicta, testificata possunt recipi testes i causa matrimoniali siue quando agitur ob aliud. ita vult iste tex. coningendo vtrunq3 intellectuz vt infra videbitis. ¶ In prima glosa ibi cum causaz que inter iconomū dicatis quod ex hac glosa colligitur primus intellectus ad hanc decretalem. ex quo quidem intellectu. patet quod alius ⁊ diuersus mod⁹ agendi est si agatur via denunciationis contra matrimonium. ⁊ producantur testes ad purgandum infamiam. an vero agatur via accusationis: ad accusandum matrimonium ⁊ inducātur testes. Nam primo casu testes recepti in causa denunciationis possunt iterato produci ⁊ etiā alij recipi. etiaz post publicas attestationes. Secundo nota. ⁊ ita vult glo. ⁊ scōm istum primum intellectum non est aliqua specialitas. in causa matrimoniali quia idem etiaz esset in alijs causis vt vidistis in cap. veniens. ſ. eodem: ⁊ in capitulo causaz que supra eodē ⁊. j. laci⁹ videbit j. pro expeditiōe prime partis glo. opponit ab ex̄. ⁊ videt q3 iste tex. possit argui de insufficientia. q: nō respondet ad ꝓpositā questionē q3 est ꝺ. prooemiū huius libri. So. huius timore venit glo. ¶ In eadē gl. ibi separarēt dicatis q3 ex hac glo colligitur. Solu. ad ꝺ. supra formatū vez q3 testes i cā producti. primo qm̄ fuit facta denūciatio subcūbunt pp testes secūdo inductos l3 pauciores ⁊ ē rō. q: ob aliud actū vt dicit tex. Sz tūc dicet q3piam ⁊tra nam plures testes vincunt pauciores vt i. c. i nr̄a. ſ. eo. ⁊ in. c. cū cām. eo. ti. Sz primi testes primo producti sunt plures testes numero. q:. ij. vl'. iij. q3 vincēt ⁊ nō vincēt gl. sentit ꝺ. ⁊ solvit. ¶ In ea. glo. ibi. c. i nr̄a. dicat j. q3 ex hac glosa. j. solu. ad ꝺ. supra formatū. vz ad. c. i nr̄a ⁊ ad alia iura hab all'. q3 dās. nō procedit q: ē ꝺ. tex. dicēte q3 tres vl'. iij. pferūt. ij. vl'. iij. nisi itez deponāt. In ea. gl. ad fi. dic q3 ista ē ꝛa sol. ⁊ bona. q: iō stat pauciorib⁹ i scōa cā pductis q: ob aliud pbādū fuerūt iducti ⁊ ad aliuz effectū. nā primi fuerūt iducti ad purgationē infamie. ⁊ ad tollēdū suspitiōez ꝺ. cā guinitat j. scōo ꝛo fuerūt iducti ad accusationē principalē psequēdā ⁊ ad ipediēdum executionem vt in cap. veniēs. ⁊. j.

videbitis. ⁊ ista est vera so. ¶ In glo. ñ. ibi is ita rñdetur dicatis ꝙ ex hac glo. colligitur ꝑmus intellect⁹ ad hāc decretalē ⁊ eū sequit Jo. an. dicēs qō ē spāle in causa matrimoniū vt possint ꝓduci testes ēt post publica. attestatiōes ⁊ facit rō qr quēad modū finia nō trāsit ī rē iudicatā: ita nec attestatōes ꝑmo sp̄ñt ꝓbari ⁊ reprobari tñ lz iste ītellect⁹ sit ver⁹ si se tñ vt destruere lr̄am dū dicit ad aliō ⁊ op. alio ītē in fi. dū dicit ī hāc cā nō dicit ī hac cā. ¶ In ea. glo. ibi ⁊. c. ex tenore dicatis ꝙ ex hac gl. colligit scōs intellect⁹ ⁊ ei⁹ reprobatio⁹ qō in cā mr̄imoniali post publicas attestatiōes nō admittit qs ad alios testes ꝓducēdos nisi hꝫ fuerit ꝓtestat⁹ sz istū ītellectū gl. reꝓhēdit et merito: qr ꝓtestatio ꝫ ius nihil operat vt in. l. v. ⁊. l. fi. ff. de acq. hered. ⁊ habeł etiā in. l. nemo pōt. ff. de leg. j. Sed in cā mr̄imoniali ꝫsensus ꝓtis nihil operat: qr qō deus cōiunxit hō ⁊c. vt in. c. inter corporalia. s̄. de transla. epi. ita qō iste intellect⁹ nō procedit: qr nō est curandū de ꝓtestatiōe. ¶ In ea. glo. ibi vt dictū est dicatis qō ex hac gl. colligit tertius intellect⁹ ad hāc decretalē vcz ꝙ iō hic post publica. attestatiōes admittuntur testes qr hic agebat de ꝓbanda falcitate per indirectum quiquidē intellect⁹ non multum placet primo: quia in causa matrimoniali ad probandum contrariū etiā directo post publicatas attestatiōes admittūtur testes ad ꝓbandum falcitatem scōm qō vidistis in. c. precedenti. preterea hic nō apparet de idirecta ꝓbatione: immo de directa ita qō iste ītellectus non ꝓcedit. ¶ In ea. glo. ibi. j. de ꝓsumptionib⁹. c. litteras dicatis quod ex hac glo. colligitur alius intellectus. ⁊ est idez cum primo intellectu vcz quod hic agebatur ad aliud: sed istum intellectum reprehendit Anto. de butrio dicēs qō licet primi testes. xj. vel. xij. in causa purgationis infamie deposuerūt sup aliud ⁊ ī alia causa tamē qñ post depositiones trium vel quattuor deponūt ⁊ repetuntur tunc deponunt sup eodē: quia tres vel quattuor ꝓbāt ꝓsanguinitatē. xj. vel. xij. repetiti ꝓbant ꝓtrariū: ita quod istud nō videł ob. aliud. et ideo Anto. de butrio recedit ab isto intellectu et dicit ꝙ nō est verus. Sed tu sustinēdo istū intellectū q̄ in veritate est verior in se et q̄ videtur esse de mente littere dices qō immo ꝓpter aliud deponunt nūc quā prio: qr ob. aliud ⁊ ad aliud agitur nūc quā aute. scz quādo agebatur de purgatiōe infamie ⁊c. agitur ad aliud et deponūt sup alio. xj. vel. xij. quā super eo super quo deposuerūt tres vel quattuor quia deponūt ad conseruandū ma-
trimoniū et in tali causa in qua agit̄ sum marie. xj. vero repetiti. postea quodāmodo intelligūtur repetiti super eo qō ꝑmo deposuerūt ⁊ sic agitur ob. aliud ita potestis sustinere. ¶ In ea. glo. ad fi. dicatis videlicet vt sit speciale in causa matrimonñ ⁊ istum intellectū vt. s̄. dixi tenuit Jo. an. verūtamē alio modo extra glo. intelligunt aliqui notabilius hanc decretalem videlicet qō ideo ꝑ post publica. attestationes admittuntur testes ⁊ hꝫdem repetuntur: quia ista tertia ꝓductio siue repetitio facta post publicatas attesta. fit ad ꝓbatiōem ⁊ sustētationē ꝑmor⁹ dictor⁹. Ex quo q̄dē intellectu colligitis singulariter qō testes post publicatas attestationes sp̄ñt repeti ⁊ alh ꝓduci ad cōfirmationem primor⁹ reprobatorū ꝑ scōs ita vult iste tex. ſm istū intellectū ⁊ videł sequi Butrius tali rōne: qr nō est qd imputetur huic qui non viderat testes reprobatorios nec dicta eor. sed iste intellect⁹ nō multū placet: qr sequereł qō in causa appellatōis post publicatas attestatiōes sup eisdē articulis vel directo cōtrarijs possent ꝓduci testes ꝑ confirmatione et sustētatione primor⁹ qō est contra. c. fraternitatis. s̄. eo. ⁊ cle. de testibus. eo. titu. ⁊ ideo teneatis primū vel scōz intellectū qō sit speciale in causa matrimoniali.

Mo. ꝙ ꝓtestatio contra ius nō valet.

1 ☞ Regalis intitulatio dicitur illustris.
2 Appellatio est licita propter nō ꝓmissaz audientiā ad iudicem.
3 Appellatio ab interlocutoria non impedit appellationem a diffinitiua.
4 Testes noui ante testium publicationez ⁊ renunciationem super eisdem articulis produci possunt.
5 Testium publicatio non impedit testium productionem.

Constitutis

diuidit in duas partes principales. Primo ponitur forma processus et grauamen appellantis. Secundo mandatum pape datum iudicij: ibi secunda mandamus quatenus ante publicationem plures possunt testes produci et ante ea producti reproduci. hoc dicit.

rō dubitādi q: videł ex quo testes semel fuer ūt ꝓducti nō erunt ampli⁹ super eis dē articulis. vt i. c. ꝑ tuas. s̄. c. rō determinandi q: ex quo testes dñi ꝓbare gra-
uamen. non sunt publicare cessāt ratio ⁊ timor subornatiōis. ⁊ ideo interim potest reproduci. not. primo qō intitula-
1 tio regalis ē illustris. ita qō regi adhibetur titul⁹ illustris. no. in ꝙ Fragen. eps ꝙ actiōes sunt ꝓponēde ꝓagētem cor̄ iudice ꝓpetenti. ita ꝓbat iste tex. Mo. qō
2 propter non ꝓmissam audiētiā ad iudicem competētē litita est appellatio. not.
3 ꝙ appellatio ab interlocutoria sine grauamine nō impedit appellationē a diffinitiua no. in ver. mandam⁹ quatenus quod iudices appellationum debēt citare partes ad locū idoneū ⁊ cōuenientez partibus. Mo. ꝙ sup ꝓcessū cause matrimonialis nō possūt recipi testes post dicta testificata. Mo. ꝙ añ publicationem
4 testium ⁊ renunciationē sp̄ñt noui testes sup eisdē articulis ꝓduci ⁊ antiq̄ ita ꝓducti alꝫ reproduci in glo. j. ab ex̄ glos. opponit de cap. dilecti. de. c. examinata. s̄. de iudicijs timore huius ꝛ: ñ fctā est glo. ¶ In glo. j. est examinata dicatis ꝙ duo testes stare ꝓprie. qr lz de necessitate nō sit ꝓponēda actio in iudicio tñ pōt ꝓponi ex voluntate. ⁊ inepta ꝓpositio vitiat libellū. vt in di. c. examinata hic allegato facit. l. j. ⁊. j. ff. si mensor falsum modum dicerit dicatis de hoc visum est i. d. c. examinata. Dicatis in fi. ꝙ ista vltima non est melior. qr defentio competit reo et tñ hec mulier erat atrix vt ꝑz ex tex. dum dicit suas cor̄ eo ꝓponeret actiones in. gl. ñ. ex̄ gl. oppo. primo vr̄ ꝙ possit ꝓcedere. nā in cā mr̄imoniali post dicta testificata sp̄ñt testes ꝓduci vt i. c. cū i tua s̄. eo. ⁊. c. series. facit. c. lator. ⁊c. Sanguinei. j. de re iudi. quid ergo est qō hic dicit huius timore est facta ista glo. ¶ In eadez glo. in fi. dicat̄ qō ex hac glos. colligitur notabilis limitatio ad ca. series ꝙ in cā matrimoniali post publicatas attestationes possunt ꝓduci testes qr illud est verum qñ agit̄ de federe matrimonñ. ⁊ est
5 ratio qr tunc agitur de peccato ⁊ sola facti veritas est inspicienda. vt in. c. argumētū. s̄. eo. secus vbi agit̄ de veritate ꝓcessus cause matrimonialis nā tūc idē est ꝙ in alijs cauſis qr post publicatas attestationes super eisdē ar. non sp̄ñt testes ꝓduci et ita ꝓbat tex. ibi dum dicit super ꝓcessu Fragen ⁊c. ⁊ sic colligitur so. ad cōtraria supra formata. ita nota. ⁊ per hec infero quod ꝓcessus cause matrimonialis ⁊ ꝓñs super eo emergentes vel incidentes non sequūt naturam cause matrimonialis siue principalis. Jnſglo. fi. ibi. C. de testi. l. vltima. dicatis ꝙ aut̄ q̄rimus nunquid idē testes possunt repeti in eadē instantiā ante publicatas attestatiōes ⁊ indubitanter dicendū est qr nō rl'ariter nisi scōz ea que videmus in. c. cum clamor. j. eo. et ꝓpterea. j. ti. proximo. aut querimus nunqd in alia instantia idem testes possint ꝓduci ante publicatas attestationes dicēdū est qō sic nisi ꝑs cōsenserit illis attestatiōibus ꝑmo receptis vt publicentur. vt in. l. fi. ꝓic alle. ⁊ videbitis ī. c. presentata. j. eo. ¶ In eadem glo. ibi dum dicit producere testes dicatis ꝙ hec glo. est notanda singl'arit quod sola publicatio testiū non impedit testium productionē nisi partes didicerint, testificata ita vult hec glo. ⁊ pōt esse rō qr licet iudex decreuerit attestationes haberi pro publicatis nō propterea est timor suborn̄ationis nisi ꝑtes dedicerint testificata ⁊ sic cessat rō. cap. fraternitatis. s̄. eo. ¶ Cuius cōtrarium tz spe. eo. ti. in. ſ. nūc tractemus est pro spe. vñ tex. in. c. de testibus. s̄. eo. ⁊ videł ratio facere. qr publicatio ⁊ renūciatio equiparantur. vt vidistis in di. c. de testi. s̄. eo. et facit. c. licet. cām. s̄. de ꝓba. tñ pro concordia istarū oppositionuz ex mente Jo. de imo. aut publicatio fuit facta in vita vel in scia ꝑte ⁊ vera fit snia glosarum. aut parte volente. ⁊ tūc vera sit snia spe. ⁊ dicatis ꝑm quod vidistis in. c. fraterni tatis. s̄. eo. ¶ In eadē glo. in qua vero dicatis qō doc. ſm ꝙ refert butrius ⁊ ē mirandū sentiūt quod non obstante renunciatiōe iterum possint testes ꝓduci super eisdē articulis si modo partes non dicerint testificata. Cuius contrarium tenuit speculum eodem titulo. in. ſ. finꝫ et sua sententia videtur verior per istuz tex. hic in fine. et est text. in cap. de testi. s̄. eodem. ⁊ ista sententia placet et imputet illa pars q̄ renunciauit ¶ In eadē gl. in fine. dicatis quod hec glosa est notanda quod licet altera pars didicerit testificata non ꝓiudicat alteri que non didicit quominus possit ꝓducere testes qr q̄ ad eā q̄ didicit cessat timor suborn̄atiōis sic habetz declarationē ad capitulum fraternitatis. s̄. eodem dum dicunt quod post dedicata testificata nō possunt vlterius ꝓduci quia verum est per euz qui didicit et non alias. ¶ Vltimo licet

docto. ita transeant quia tex. hic dicit. qō fuit lata sententia diuortij post appellationem interpositam ab interlocutoria et ab ista sententia diuortij fuit appellatum quero numqd fuit necessaria appellatio breuiter videtur dicēdum qō non quia per appellationem ab interlocutoria suspenditur iurisditio iudicis vt in. c. ex parte. adde cum ibi notat. s. eod. et in cap. interposita. j. de appella. ergo iudex qui non habet iurisditionem non potest iudicare et fit sententia nulla ꝛ hoc modo nō est opus appellare. Sed dicet quis appellatio a sententia diffinitiua lata post appellationē ab interlocutoria videt dicere sentētiam diffinitiuam validam: vt l. j. ff. de appel. et. l. j. quando prouo. nō est necesse. ergo videtur reuocare appellationem ab interlocutoria ergo frustra querimus de testiū depositione super processu cum renūciauerit appellationi ab interlocutoria breuiter potestis dicere qō hic appellauit a diffinitiua in forma cōmuni dicendo sententiam nullam et si qua sit appellatio per quam appellationem non videtur confirmare sententiā vt in. c. non solum. de appel. lib. vj.

1 ☞ Testimonium de auditu an valeat in causa matrimoniali.
2 Forma depositionis testiū in causa matrimoniali.

Licet ex quadam diuiditur in quinq; partes. Primo refert ius ātiquū et eius rationē. Scōo ius nouum statuit et rationem ponit. Tertio ponit exceptionē declarādo personam testium. Quarto ponit formā depositionis. Quinto subiungit rationem generalē. ibi secūda quia tantum. ibi tertia nisi forte. ibi q̄rta testes autē. ibi quinta tollerabilis. Non valet testimoniū de
1 auditu in causa matrimoniali nisi cuz cōditionibus hic positis ad hoc allegatis. ¶ Nota primo dum dicit cōmunē formā qō testimoniū de auditu non est testimonium sm cōmunē formam testimonij sed est preciū et istud facit p determinatiōe questionis. de qua vidistis in. c. tam litteris. s. c. qō testimoniū de auditu solo nō probat regulariter. Not. q propter difficilem probationem aliqñ recedimus a cōmuni forma testimonij. Nota q testimonium de auditu in causa matrimonia
2 li admittitur cum qualitatibus hic exp̄ssis non alias. Nota q quemadmodū vn? testis vel plures infames nō p̄bant. ita et habētes causam ab istis. Nota in fic. testes formā depositionis testium in cā mr̄imoniali. Nota ibi et ita credere hic videri casum ꝓtra sententiā spec. de qua vobis feci mentionem in. c. qō tertio. s. eod. et ibi eā reprobaui videlicet qō licz post sufficiens testimonium sufficiat et ita credit per hanc clausulam non viciat ꝓpterea dictum testis qō est verum si bonam et sufficientem reddiderit rationem. Not. in fine dum dic̄ tollerabilius. ¶ In glos. graues ibi. s. de script. c. vno dicatis qō hec glo. est notanda ad declarationē iurium et etiam statutorū deponentiuz aliquas psonas ydoneas esse admittendas: q; q̄sq; p̄sumit ydoneꝰ. Itez vt in iuribus hic alleg. ¶ In eadem glo. in fine dicatis qō istud est verum ceteris paribus q; magis creditur seniorib? q̄ iuniorib⁹ tamen si rerū experientiā iuniorem pro minore plus creditur ei facit qō not. in. c. dilectos. de offici. archi. ꝛ in. c. cum causam. de procura. aliquando etiaz et tertio dicunt graues corpore nō autem etate nec ingenio ꝛ de illa grauitate nihil hic. ¶ In glo. quarta in fine dicatis qō huius est ratio sm docto. q; quādo audiuit post litem motā tūc principiū sumpsit originē a vitioso origine: q; post litem cōtestatam res est vitiosa: vt. l. fi. C. de litigiosis ꝛ vidistis in. c. fin. s. vt. l. penul. ¶ In glo. suis in fine dicatis. qō hec glo. est notāda quod ad hoc vt testimonium de auditu valeat est necesse qō referant que verisimiliter nouit veritatem sicut etiam dicimus in alijs testimonijs. ¶ In glo. ab vno ibi dum dicit debent audiuisse dicatis quod per hāc glo. arg. Jo. and. ad plures heredes vni? patroni vt reputentur pro vno nō pro pluribus. vt in. c. j. de iure patro. cū ibi not. ¶ In eadē ibi haberet obiectio dicatis quod istud est indubitatū sequendo formam depositionis de qua hic in fi. quia testes debent deponere de eo quod proxime audiuerunt ab ijs qui sciunt et sic nō itur ad infinitum. ¶ In ea. glo. ibi audiuissent a duobus dicatis quod hec gl. est notanda singulariter quia sentit qō valeat testimoniū duoꝝ quorum vnus dicat audiuisse a duobus alius vero dicat audiuisse ab alijs duobus non eisdem et hanc opinionem tenuit Jnno. hic per ea qui habent. in. c. qualiter et quādo. j. de accusa. vbi improbāda iurisditione suffi-

*Nota hic q̄liter pro betur iurisditio.

cit si vn? test? deponat de vno actu puta q; vidit talē decapitari ꝛ alius deponat q; vidit talē ꝑberari. nā ex eo q; sunt ꝓstat? doctō principali. l3 reddant diuersas rationes non ꝓpterea viciatur eorum depositio tutius. tñ est sm eundē qō ab eisdem duobus testibus audiuerit et vno eodez tempore. quia tunc erunt contestes. Hostien. vero cuius sniam butrius et dominus Joannes de imola. dicit necessariuz fore quod testes audiuerit ab eisdē duobus al's non probant quia non sunt contestes imo sunt testes singulares in dict? de diuersis actibus deponentes quorum testimonium non probat. vt in capitu. tā littteris. s. eodem vt ibi vidistis ꝛ in. c. cū dilecti. s. de electione.

¶ Ex quibus infertur determinatio. questionis quod si vnus testis deponat se audiuisse die lune alius deponat se audiuisse die martis illud idē qō isti testes cū singulares vt. l. D. ꝛ ibi Cy. ll. que sit lōga consuetudo. et placet hec sententia p Ja. allegata. s. nec obstāt. no. in capitulo qualiter ꝛ quādo. s. all'. quia loquūtur quando deponitur de visu et sensu proprio et sic scōm communem formam testimonij. propterea concludunt ad eundem effectuz eodem tempore. vel si quis reprobaret illam notā non forte peccaret. Itcet in iudicijs esset satis dubiū ꝓp glo. ꝛ Jnno. qui sunt magne autoritatis ex quibus habetis cōclusionem quod requiritur testis non tantum esse contestis in dicto vero ēt in ratione. ¶ In eadem glo. in fine et rationē differentie posuit glo. ꝛ doc. in capitulo cum in tua. hic all'. ¶ In glo. penultima in fine. dicatis pro concordia istarum duarum opinionū aut testis deponit de auditu ꝛ sic preter communem formam testimonij ꝛ tunc debet designare psonas ꝛ vera est sentētia glose. hic in fine ꝛ ē ratio quia istud testimonium quod est preter communem formā est restringendum istud testimoniuz. aut deponit de visu et sic secundum communem formam. et tunc vera est sententia Joannis quia testimoniū de visu est pro priuz ꝛ rectū testimoniū. et late est interpretandum.

qō notabilis.

1 ☞ Testes super hisdez articulis super quibus deposuerunt non sunt iterato interrogandi.
2 Testes ꝓp obmissā interrogationē malitia iudicis sunt iterato interrogandi.
3 Judex increpari nec redargui pōt

Certus as. ¶ Diuiditur presēs decretalis i tres partes. Primo ponit consultatio. Secūdo ponitur responsio. Tertio ponit exceptio. Secunda ibi nos igitur tertia ibi nec forsam a principio. testis ad partis petitionem non debet interrogari nisi integram depositionez nō faceret et ad p̄ allegatur ꝛ est notabilis decretalis. Ratio dubitandi fuit quia si testes non clare deponunt possiunt iterū repeti vt dictum suum obscurum declarent tamen ad partis petitionē istud fieri non debet. vel etiam quando est dubium propter timorez subornationis. hec est ratio decidendi. capitu. cum clamor. j. eodez tit. B. simonis pōt poni quod iste B. simonis fuisset laic? ꝛ actor quo casu etiam cora iudice ecclesiastico debet examinari. ¶ Mo. primo ex isto tex. i ver. tribus mēsibus. Not. hic optimum text. p interpretatiōe ꝛ declaratione eorum que habentur in. c. cuz clamor. j. eo. vez quod non semper permissa est repetitio iudici testium. Sed tantum in breue temp? infra tres menses forte ꝛc. ita videt probare iste textus. de quo tamen videbitur in capitulo cuz clamor. j. eo. q; istud non est ita verum indistincte. Not. qō idez testis super ijsdē articulis super quibus deposuerit nō sunt iterato interrogandi seu repetendi post pblicationem no. in ver. nisi forsan quod in causa danda sunt capitula seu articuli. super quib? testes veniunt examinandi. hodie vero fiunt positiones. Nota. quod propter obmissam interrogationem siue examinationē malitia vel negligentia iudicis. testes possunt iterato repeti al's non repetuntur. ¶ Capio glo. primā. p cuius expeditione quero de rōne quare iterum ꝛc. vide glosam in eadem glosa ibi supra eodem capitulo tertio. sic ergo ex hac glosa. colligat ? rōnē determinādi quare testes nō sunt vlterius repetendi. contra quam determinationez op. ab extra et imo videtur quod non procedat. Nam autem petūt testes sup nouis articul' ꝛ nō ē timor subornatiōis i. e. fraternitat ? . s. eo āt recipiūt sup antiqs, ꝛ tūc ' āt ad declaratiōez

Universidad de Sevilla Biblioteca

ꝛ iterū non est timor subornatōis in.c.cū clamor.j.eod.aut ad correctionē ꝛ .ꝛ tūc idē:qꝛ nō est timor subornatiōis in.c.preterea.j.ti.j.aut ex interuallo ꝛ vt idem dicant qđ prio dixerūt et supfluū est qđ dicatur iterū ꝙ iam dixerit aut vt dicāt cōtrariū ꝛ tunc nō prodest:qꝛ nō credit aliquomō.vt dici in.c.veniēs.ꝛ in.c.cū cām. s.e.ḡ nunc est timor subornatiōis.ḡ ratio nō bona.Solꝛ dicatis licet doc.nō declarēt qđ rō glo.est optima.nec ob.ar.incōtrariū fctm.qꝛ immo esset timor subornationis si posset repeti:vt adderet et declararet ad partes petitionē:quia posset addere isufficiētem rationē q̄ destrueret dictū in prīa attestatione.c.cū causam.s. e.nec ob.c.cū clamor.j.eo.qꝛ rñdeo ꝙ ibi loquit quādo iudex ex officio nō ad partis petitionē repetit testes.ex quo infero vnū de quo alias dubitaui ꝛ determinationem infero:qđ iudex nō pōt icrepari nec redargui si testes etiā obscuros repetierit:nec potest pars ꝓqueri.qꝛ faciliter posset timeri subornatio et posset fieri,pducēti:qꝛ si malā redderet rationē anullaretur primū dictū.Et ex oib⁹ precedētibus habetis vnā fallētiam:videlicet ꝙ iudex ex officio potest repetere testes: et sic pōt preiudicare parti. Scōo fallit qñ attestatiōes prime sunt nulle: puta.qꝛ recepte a iudice incōpetēti. vel alio modo nulle.nam tūc etiaꝫ post publicas attestationes nullas pñt repeti testes sup eisdē articulis vt in.c.cum causam. s.eo. in gl. fi.facit etiam.c.nō prestat impedimētuꝫ de re.iur. Tertio fallit quādo attestationes sunt deputate ꝛ ignorāt quid dixerit testes vt vidistis in.c.fi.s.titu.j. Quarto fallit qñ prime attestatiōes fuerūt recepte in summario:quia postea in plenario pñt iterꝫ repetivt vidistisi .c.veniēs.s.e. Quito fallit quādo inter alias personas fuerūt recepte attestatiōes:quia res iter alios acta ꝛc.Sexto fallit qñ nōduꝫ sunt publicate attestatiōe vt vidistis in.c.cōstitutis.s.eo.ꝛ in multis alijs habetis regulā et.vj.fallētia.Septimā fallētiam vidēbitis in.c.preterea.j.ti.j. ¶ In eadem glo.ibi incōtinēti dicatis qđ istud intelligitur anteq̄ alloquutus fuerit partes et sic antēq̄ recesserit ō iudicio. nā si fuisset partes alloquutus presumitur subornatus testis. ¶ In ea.glo.ibi.l. vbicūq̄ dicatis ꝙ hec glo. cūm'tis alijs loqtur duꝫ dicit qđ iudex ex officio suo: qꝛ iudex ad pārtis petitionē etiā post publicas attestationes nō possunt iterū repetivt declarēt dictū suū.ꝛ no.hāc gl.ꝺ alleg.l.vbi-

Primus casus

Scōs casus.

Tertius.

Quatus

Quintus.

Sextus.

cunq̄.quia etiā vsq̄ ad cōclusionē i causa vsq̄ ad sentētiam possunt testes repeti per iudicez vt declarēt dictū suū obscurum ꝛ sic nō tantū post tres mēses:immo post annū ꝛ vltra.ex quo sequit ꝙ tex. dū dicit de tribus mēsib⁹ denotat facti accidentiā nō iuris muniterū. ¶ In ea.glo. ibi dum dicit testes interrogari sic ḡ sentit hec glo. ꝙ tabula ꝛ articuli sunt dādi in causa super qbus petātur testes interrogari et eoꝝ copia est danda aduersario ne possit dicere sup impertinētib⁹ testium examinatoꝝ et vt possit dare interrogatoria ꝙ nō posset: nisi esset data tabula ꝛ articuli copia añ interrogatoriū nō certe est dāda aduersario de necessitate qꝛ interrogatoria fiunt ad instructionez iudicis vt sciat semp qbus debeat testes interrogare ꝛ ad auisamētū siue instructionē testium. Aduertēdū tamē ꝙ si testis interrogatus fuerit extra capitula et extra interrogatoria qđ depositio sua nō valebit:qꝛ nō iuratus vt.c. de testib⁹. s.eo.qđ est verū si iurauerit tm̄ semp articulis et inter secus añ si iurauerit super tota causa scōz qđ regulariter de iure tenetur vt vidistis in.c.fraternitatis glo.fi. s.eo.nam tūc licet deposuerit extra articulos dū modo deposuerit super pertinētibus ad causam videt iurat⁹ deposuisse ex quo iurat⁹ dicere veritatē super causa habet locū.c.de testib⁹.s.e. ¶ In ea.glo. ibi vel malicioſe dicatis qđ indubia psumitur scōm qđ voluit spe.e.ti.s.nūc tacemus.ꝛ facit ratio.quia ex quo fuerūt dati articuli ꝛ interrogatoria obmittendo nō potest pretendere negligētia:ꝛ iō presumitur negligētia. ¶ In ea.glo.ibi ꝛ.c. cū veniſſet dicatis pro plena determinatione et cōclusione hui⁹ articuli:aut nulla sunt data capitula nec interrogatoria sed iurauit testis dicere veritatem super tota causa ꝛ super tota fuit interrogat⁹ et tunc testis nō potest amplius repeti vt hic aut iurauit dicere veritatē super tota causa ꝛ fuit tm̄ interrogatus sup aliq̄bus articulis ꝛ tūc sup illis nō potest amplius repeti sup alijs añ sup quibus nō fuit interrogatus sic dūmodo sint articuli dependētes ex primis vt in.c.fraternitatis.s.eo.Aut fuerunt dati articuli in causa et plene et super omnib⁹ fuit facta interrogatio et tunc nō possunt ampli⁹ repeti.Aut non fuit facta plena interrogatio super omnib⁹ sed super aliqb⁹ tm̄ et tunc aut fuit facta obmissio ex malitia vel negligētia qđ i dubio presumit vt. s. vidistis.et tunc possunt iterum repeti:qꝛ

Vide hic si sint dati ples articuli ꝛiudex nō interrogauerit testꝫ sup oibus an sup illis possit testis repeti.

negligentia

negligentia iudicis nō debet noscere pti vt hic est tex. ¶ In ꝑ.nisi forsan aut fuit facta obmissio ex malicia vel negligentia sed ex sciētia.qꝛ iudex reiecit aliquod capitulū vel articulum tanq̄ impti nensquod potest ex officio suo ꝛ tunc non possunt amplius testes repeti sup capitulo reiecto ꝛ imputet sibi pars⁹ quare non appellauit ab interlocutoria qua reiecit iudex articulū.nam debuit appellare qđ est verum: nisi ꝓpter errorem obmiserit iudex examinationē.qꝛ tūc petita in integrum restituere.poterūt testes iterū repeti sup articulis per errorē obmissis qꝛ ista est iusta causa petēdi restitutionē exclausula gñali ꝛc.ex istis.c. colligaꝫ pꝛactica:quia ex parte intēdentis dantur articuli et eoꝝ copia daꝫ parti ꝛ pars ꝺat interrogatoria ꝛ obtinū cōsiliū est scōm doct.vt denꝫ interrogatoria sup causas scientie de quib⁹ vidistis in.c.cū cām.s. eo.vt possit falsitas facile cōuinci q̄ alias non posset:ꝛ hanc pꝛaticā posuit papa in c.presentiū.eo.ti.lib.vj. ¶ In ea.glo.i fi. dicatis qđ illa cōsuetudo est cōtra istum tex.c.vlti.appareret de illa cōsuetudine: quia cōsuetudo iudicioꝝ est attēdēda ni si forte quis diceret quod ista cōsuetudo esset ímproba ꝛ induceret ad corrumpendum testes.

1 ☞ Persone testium possunt reprobari per procuratorem constitutum.
2 Reprobatio tertia an sit admittenda.
3 Litibus finis est imponendus.

Vide pa[illegible] inno. ꝛ Card ꝺ.

Licet.d.f.

nr.diuidit ī duas partes. Primo processus narratio ex q̄ questio. Scōo mādatū siue responsio ibi scōa mādam⁹ quaten⁹ due reprobationes testiū sunt tantūmodo faciēde ad hoc alleg. Ratio dubitandi hec fuit qꝛ quotiēscūq̄ appareat suspecta psona nunq̄ est admittēda in testē.et ideo videbaꝫ qđ posset ꝺ istos opponi iterum tamē papa determinat cōtrariū :ꝛ ratio determinandi est quā ponit hic papa hic in fine. Tho. prio ꝙ per procuratores constitutos possunt psone testiuꝫ reprobari. Scōo not.ꝙ siue altera pars siue vtraq̄ voluerit testes bis reprobare est audienda. Tertio no.ꝙ tertia reprobatio est nullo modo admittēda. Quarto no.ꝙ finis litibus est imponenda ꝛ non sunt produ-

cende lites vsq̄ ad infinitum ex quo sequitur qđ infinitas est reprobāda. ¶ In glo. prima ibi dū dicit dicūtur dicatis et aduertatis sic ḡ ex hac glo.vos colligetis ꝙ hec decretalis loqtur tm̄ de reprobatiōe testiū ꝛ personarū ꝛ intelligit scōm.c.presentium.s.eo.ꝑ. tantū loquit de personarū reprobatione et hāc opi.tenet Jo.an, hic ea consideratiōe: quia hec decretalis induci iussit ius singulare et exorbitans a iure cōi ꝛ nō est extendenda vltra casuꝫ suum vt in.c.q̄ a iure cōi.j.de re.iur.et in l.ius singulare.ff.de leg. ꝛ.l.si vero.§. de viro.ff.so.marito. cum ḡ hec.ꝛc.decretalis loquitur de reprobatiōe personarū vt probat tex.ibi dum dicit ꝺ personas nullo modo est extendenda ad casum qñ opponitur ꝺ dicta:qꝛ si opponaꝫ ꝺ tra dicta testiuꝫ poterit semp ꝛ quādocūq̄ opponi nec vendicabit sibi locuꝫ hec decretalis cōtrariā opinionē tenet Hosti.ꝛ cū sequitur Jo.car.per istū tex.hic in fi.in ratiōe sui que ratio est gñalis sui opponit cōtra personas siue opponit cōtra dicta. ꝛ ideo generaliter est intendēda nā per idētitatem ratiōis vt in.c.trāslato. s.de cōsti. et prio hac sinia facit qꝛ quādo ratio est expſsa in iure singulari ꝛ ex iure exorbitante ꝓ illā rōnem est licitū extēdere ꝓ illā rōnem vt in.l.is solis.C. de re.do. ꝛ nota.in auten.quas actiōes. C.de sa.san.cc.et in c.cū dilectus.s.de ꝓsue.ſz eadē rō infinitatis euitāde ꝙ locū in reprobatiōe ꝺ dicta q̄ ꝛ cōtra psonas igit ꝛc.ista est fortissima rō tm̄ prio concordia dicit do. meus post Paulū de lazaris:aut qs vult reprobare dicta propter psonaꝫ:qꝛ dicit testes ꝓ iuros ꝛ falsarios ꝛ tūc vera est sententia Hosti.ꝛ Jo.car.aut quis vult reprobare dicta ꝓpter dicta tm̄ quia vult dicere qđ dicta nō sunt vera ꝛ tunc vera est snia gl. ꝛ Jo.an.qꝛ perpetuo ꝛ qñcūq̄ possunt dicta reprobari ꝛ est rō: qꝛ falsitas qñcūq̄ pōt ꝓbari vt in.c.lꝫ causam.s.ti.,pri.ꝛ vidēbitis in.c.cum venerabilis.j.de excep. sed tm̄ vt videtis ꝺ hanc distinctionē facit ratio huius tex.in fi. q̄uidē ratio videtur esse gñalis ad omnes casus. ¶ In ea.glo. in fi. dicatis qđ istud est verum si cum cause cognitiōe fuerit breuiat⁹ numer⁹:qꝛ requirit grandis cause cognitio cuꝫ agitur de magno preiudicio si tollat reprobatio psonaꝝ testiū ar. c.licet cām. s.titu.j. ¶ In glo.fi.ad fi.glo.ꝑ vera conclusione si queraꝫ nunq̄d reprobatoꝛi testes possint pluries,pduci:aut reus tantū producit testes:aut actoꝛ tm̄ : aut vterq̄ primis duob⁹ casib⁹ non admittitur nisi

Universidad de Deusto Biblioteca

scōa reprobatio. scōa reprobatio nūq̄ admittit: quia si actor pducit testes pbatorios ⁊ reus pducat testes reprobatorios ℨ testes reprobatorios pōt actor pducere alios reprobatorios. vlterius non pnt testes pduci. Tertio vero casu qñ vtraq; producit testes tūc vtraq; pars pt bis pducere testes reprobatorios: q; actor q̄ pducit testes ad probandū si fuerint sui reprobati p eum q̄ induxit testes ad pbandum pōt bis pducere testes reprobatorios ⁊ similr reus ⁊ sic vterq; faciet tres testiū pductiones p tex. istū. ⁊ ista est opi. Jo. de imo. ex qua distinctiōe colligatis differentiā an altera pars tm̄ pducerit testes an vtraq; q̄ differētia manifeste confundit per istū tex. ibi dū dr̄ pars altera vel vtraq; igit dicatis nō esse differētiā siue altera ps siue vtraq; pducerit testes: q; sp due reprobatorie testiū pnt fieri et bis possunt testes pduci ⁊ de hoc dicatis vt in. c. presentium hic alleg.

1 ☞ Cōpromitti debet in clericos super iurisditione ecclesiastica.
2 Processus fit coram arbitris.
3 Acta arbitri sunt in scriptis redigenda.
4 Acta facta coram arbitro mortuis testibus durant.
5 Confessio facta coraꝫ arbitro non durat in vim confessionis iudicialis.

Resentata. diuidit in duas partes pncipales. Primo ponit cōsultatio ⁊ processus narratio. Secundo respōsio ibi scōa discretioni vestre acta derisoria facta coram arbitris faciūt fidē in iudicio ordina. mortuis testib⁹ eis vero superstitibus datur electio partiandi velit iterato produci ad hoc allega. Ratio dubitandi hec est q; videbat qd nō q; peremptā instantia perimunt acta iudicij. Ratio determinādi. q; acta derisoria pertinētia ad probationē probāt in quocunq; iudicio vt vidistis i. c. causam q̄. s. eo. Mo. primo ibi sup iurisditione qd sup iurisditione ecclesiatica sicut sup re spi
1 rituali debet compromitti in clericos de quo dicatis in. c. cōtingit. s. de ar. Mo. qd
2 coram arbitris fit processus in causa recipiēdo testes publicando attestatiōes ⁊ similia faciēdo quēadmodū vt iudicib⁹ p q̄. l. j. ff. de arbi. quia arbitria ⁊c. Mot. ibi
3 redactis inscriptis qd acta arbitrij sunt redigēda in scriptis. Mo. q̄ ppter absentiā in remotis alteri⁹ ex arbitris. ita expirat iurisditio sicut ⁊ ppter mortez. Mo. q̄
4 acta facta coram arbitro mortuis testibus durāt ⁊ faciūt fidē in iudicio. Mo. q̄ i electione partis ℨ quē fuerūt pducti testes coram arbitri viuētes est vel stare attestationibus vel de nouo pducere etiā si attestationes sint publicate. secus in attestatiōib⁹ publicat⁹ coram iudice: q; ille semp faciūt fidē sine alia pductione: vt vidistis in. c. causam q̄ in pmo. s. c. Ultimo not. q̄ cōtra psonas et dicta testiū receptorum coram arbitris pōt oppon̄ p partes ita pbat iste tex. ☾ In glo. h. in fi. dicatis sic g̃ sentit hec glo. q̄ ideo expiret arbitriū in psona archiepi: quia nō poterat cogi dicere arbitriū quam opinionē reprehēdit butrius ⁊ aliq̄ alij dicētes qd ex quo erat clericus tpe cōpromissi recepti: ls postea augeatur dignitas nihilominus pōt compelli. secus aūt vbi sperneret sacerdotiuꝫ de nouo. vt in iuribus in glo. all. Sed vos dicetis qd verior est ista glo. ⁊ eam sequitur dn̄s meus: quia parua sunt q̄ supernerit sacerdotiū de nouo vl qd aucta fuerit dignitas sacerdotij p quā impediatur insistere arb. ar. in. §. sacerdotio b all. ita voluit glo. q̄ est vera. ☾ In gl. iij. nisi solo in fine sic g̃ sentit hec glo. qd duo delegati tertio absente nō possunt iudicare qd est verum. si tertius fuerit absens ex iusta causa ⁊ nō sit cōtumax in pferendo arbitrio. Secus autē si esset cōtumax in pferendo arbitrio: nā tūc si reqsitus p duos arbitros pītes noluerit sui pītiā facere et cōsentire decisioni cause poterūt duo presentes sine illo absente iudicare ⁊ tenebit eoꝝ arbitriū vt est tex. in. c. fi. j. de ar. li. vj. ⁊ ibi ē tex. no. dicit tm̄ Inn̄. qd qñ arbiter ē absens ō, lōginco qd iō expirat arbitriuꝫ: q; partes nō cōpellu tur coram eo pcedere: q; ea posium⁹ q̄ ꝯmode possumus vt in. c. tam ex lris. s. de in integ. resti. et in. l. nepos piculo. ff. de ver. ob. nā partes nō pnt citari ad locū remotū vt in. c. dilect⁹ cū ibi no. s. de ar. nā solūmodo in loco compromissi vel incessus potest arbiter iudicare vt in. l. si cū dies in. §. si arbiter. ff. de arbitrio. licet aliqui dicerent quos refert Inno. ⁊ videt inclinare q̄ arbiter pōt citari vsq; ad duas dietas p. c. nōnulli. s. ō referi. Ultio no. q; nō pt partes g̃uare. Exq̄ infert declaratio illius clausule frequēter appositē in rescriptis nō ob. pbitiōe de duab⁹ dietis: q; dz intelligi vt vltra duas dietas possit citari delegat⁹ nō tm̄ mltm̄ ō lōginco ne partes g̃uarent: ſ itelligēdū est de loco ꝓprio. ſ. tres ⁊ q̄ttuor dietas de q̄ tm̄ dicatis in. c.

Mo. c. fi. ō ar. li. vj. ō all. quia si sint tres arb. ⁊ vn⁹ fit contumax i pfērēdo ar. si p alios duos fuerit reqsit⁹ alij duo potērūt iudicare.

nō nulli. s. de rescri. Sed circa hec ſcadit vna dubitatio pone qd̄ sunt q̄ttuor arbitri assumpti duo sunt negligētes ⁊ nolūt aliquomō iudicare nūq̄d duo pītes possint iudicare ipsis citatis videret dicendicēdū qd̄ non: q; ipis duob⁹ cōtradicētibus ſnia duoꝝ pītiū non teneret vt in. l. sicut i trib⁹ ⁊ in. l. itē si vn⁹. ff. de ar. ergo nec ipis absentib⁹ p̄ cōtumaciā. ⁊ ita videtur arguere tex. in dicto. c. fi. de ar. lib. vj. tm̄ in ℨrio posset attēdari: q; contumacia nolentiū iudicare nō dz partib⁹ afferre preiudiciū quomin⁹ partes iudicēt. nec ob. si iudicaret q̄ eoꝝ ſnia valeret ⁊ preiudicaret ſnie pītiū. q; rn̄. qd magna differētia est an pītes iudicēt an vero cōtumaces noluerint iudicare: q; cōtumacia est puniēda ⁊ non dz afficere damno partes. ☾ In glo. sup⁹bo arbitriū ibi vno delegatorū dicatis qd istud qd hic dr̄ est verū: nisi aliud actū sit tacite vel expresse vꝫ qd vnus possit iudicare ceteris absentibus ⁊ intelligit actū tacite qñ fuit cōpromissum sub noie dignitatis vt posit succedere in dignitate iudicare ar. in. c. quoniā abbas. s. de offi. dele. qd dictū reprehendūt doc. ⁊ maxime butrius: q; in arbitrijs in quibus recurritur ad arbitros tanq̄ ad amicos vr̄ electa idustria psone ſm qd voluit Bar. in. l. q̄ libez. §. becverba. ff. de vul. ⁊ pupi. ⁊ c. fi. s. de ar. ⁊ ibi pbat. illud etiā qd dr̄ de morte vnius ex arbitris hz locū indubitanr in morte alterius ex cōpromittētib⁹ vt in dicto. c. fi. cū ibi no. s. de ar. qd est verū nisi tacite fuerit actū vt transeat ad successores: verbi gra. si prelat⁹ eccl̄ie cū autoritate superioris fecerit cōpromissuꝫ sup re ecclastica: nā licet moriat ille prelatus eccl̄ie nihilomin⁹ transit cōpromissuꝫ ad successorem vt. c. veniēs. s. de transac. ⁊ probat bene iste tex. intelligēdo qd hic archiepus cū autoritate superioris fecerit cōpromissum sup iurisditiōe ecclesie. licet hoc non exprimat lra ſz ex p̄cedētib⁹ colligitur ⁊ alias legēs hāc decretalē dicebāt qd iste tex. pbat qd cōpromissuꝫ factū sine autoritate superioris trāsit ad superiorē. ☾ In ea dē glo. ibi. C. de testi. l. vlt. dicatis sic g̃ ex hac glo. colligatis qd acta decisoria iudicij vt sunt attestatiōes coram ar. recepte faciūt fidē coram iudice ſm distinctionē hic positā idē etiā dicit spe. in ti. de cōfes. i. §. nūc videdū in ℣. q̄ in cōfessione. q; pfessio facta coram arbitro cū ptineat ad decisionē durat etiā i iudicio ordi. ⁊ hāc opi. etiam tenet. d. me⁹ si mō laudū fuerit emologatū vt. l. pe. C. de ar. ⁊ est rō q; qñ ſnia arbitrij est emologata nō tm̄ durāt acta decisoria imo etiā durāt acta lit⁊ ordinatiua vt in dicta. l. pe. facit. c. cū dilect⁹. s. de or. cog. quā op. reprehēdit Jo. an. i loco. s. all. in addi. spe. ⁊ eñ sequit butri⁹ ⁊ vr̄ rect⁹ q; ceſſ arbitro nō est iudicū vt in. l. j. C. de arbi. ⁊ iō cōfessio facta coram arbitro non durat in vim cōfessiōis iudicialis ſz tāq̄ extra iudicial: q; coram eo nō est arb. vt in dicta. l. j. §. all. ⁊ ista est vera opi. ☾ In gl. fi. dicatis qd̄ glo. bene dicit.

Mo. q̄ cōfessio facta coram arbitro nō bz vim cōfessionis iudi. imo ex iudi.

1 ☞ Custodes debēt reuocare professos ad religionem.
2 Professio pōt per testes probari.
3 Testis nō iurat⁹ volente parte admittit.
4 Testis nō iuratus aduersatur presente et tacente an admittatur.

Quper. diuidit i duas partes. Primo ponit consultatio. Scōo rn̄sio: ibi scōa respondem⁹. p. d. testis nō iuratus quātūcūq; autoritat ⁊ religiōis existat nō pbat ad b all. Rō determinādi: q; videbat qd̄ ꝓpter religionē eis eēt credendū q; magis eis credit vt i auten. de mona. i. §. cogitādū. ⁊ rō determinādi testis nō iurat⁹ dz deponere in alteri⁹ preiudicio. ☾ Mo. prio ex isto tex. q̄ ad offm̄ custo
1 dis siue gardiani ptinet reuocare pfes-
2 sos ad religionē. Mo. qd̄ pfessio pōt probari ꝓ testes. Tertio no. ibi cōtradicente
3 a ℨrio qd̄ volēte parte testis non iuratus ꝓbat. Mo. q̄ in alteri⁹ pīudiciū testi non solēniter recepto nō est credēdum. ☾ In gl. j. in fi. dicatis de hoc vt visuꝫ fuit in. c. tertio loco. ⁊ in. c. in sup. s. de pba. ☾ In glo. ij. in fi. dicatis q̄ circa hāc glo. dubi-
4 tant doc. Utrū aduersario pītes ⁊ tacēte testis nō iurat⁹ admittat videbat qd̄ sic. q; sciēti ⁊ cōsenciēti ⁊c. in. c. scienti. de re. iur. et. l. grauis. cū ibi no. ff. de pig. actū in cōtrariū determināt doc. quia nisi expresse consentiat pars non valet dictum testis quia in dubio nō videt remissa forma et solēnitatis iudicij nisi hoc expresse agatur. ☾ In glosa nisi iuratus sic ibi ſz ad plenam probationeꝫ dicatis quod alī qñ credit ad plenā probationē vt in. ca. nobilissimus. et in. c. veniens. in glo. fi. s. eo. dubitatur tamē an vn⁹ testis faciat semiplenā probationem: an vero plenam de quo videbimus in. cap. finali. j. de iure iurando. ☾ In eadem glosa in fine dicatis vt in dicto. c. licet vniuersis. et in cap. veniens. supra alleg.

1 Miracula an sufficiant ad sanctificandum.
2 Testes sunt sigillatim examinandi.

Adde cardina. & pa. no:. hic.

Enerabili diuiditur in duas partes. ¶ Primo ponitur petitio. ¶ Secũdo respõsio. ibi secunda discretioni vestre. Sigillatim siue separatim diligẽter sunt testes examinãdi ad hoc semp allegat domi. Joã. gra. Ratio determinãdi hec est quia testes in oibus causis diligẽter et sigillatim sunt examinãdi vt vidistis in.c.ĥ.s̃.eo. ¶ Not. primo ex isto tex. qõ nõ sufficit attestatio collegij sine alia testiũ examiatõe ad sanctificandũ quẽpiam. ¶ Nota qõ nõ sufficiũt miracula ad sanctificandũ nisi de bona vita cõstet. ¶ Nota et semp alleg. qõ sigillatim & cum diligẽtia sunt testes examinandi. ¶ In glo. prima ibi teneamus dicatis q̃ plerũq; ex instinctu diabolico & per malos spũs fiunt miracula et iõ sola nõ sufficiũt et q̃ requrant ad hoc vt miraculũ sufficiat dicatis: vt p glo. in primo de reliquijs & veneratiõe sanctoꝝ lib. vj. ¶ In eadẽ glo. in fin. dicatis qõ p hãc glo. dãnatur cõsuetudo istoꝝ mendicantiũ & aliquoꝝ religiosorũ qui solẽnia faciũt officia pro aliquibus beatꝫ. nã solutio pro sanctificatis a sede apostolica. sed circa hoc dubitat qõ eccla sanctificauit vnũ cuius aia est in inferno nunqd sit licitũ in honorare solemnit̃ dicendũ est qõ sic & voluit gl. in.d.c.j. de reliquijs & veneratiõe sctoꝝ. ¶ In gl. sigillatim ibi facile depẽdi dicatis q̃ hãc rõnẽ sequunt doct. dicẽtes qõ alia rõ potuit esse quare testes sunt secreto examinãdi ppter subornationẽ euitandã. ar. in.c. fraternitat ꝫ s̃.eo. ¶ In eadẽ gl. in fi. dicatis qõ p hãc glo. reprobat consuetudo quoꝝdã recipientiũ plurium cõfessiones simul. et nota te q: qõ glo. arg. de cõfessione penitentia ad testimoniũ testis. iõ tñ argumẽtus semper pcedit q: testimonium publicatur confessio enim tenetur secreta fallit in.c. testimonium. j. eo.

1 Judex ex officio suo potest repetere testem vt dictũ suus cõfusum declaret.

Tam clamor põt diuidi in tres ptes prin cipales. Primo ponit manda tam inquisitionẽ. Scõo confusam testiũ depositionẽ. Tertio ad declarãdũ repetitionẽ. ibi scõa. vez q:. ibi tertia mãdam⁹ quatenꝰ hoc hꝫ in summa põt testis repeti p iudicẽ vt dictũ suũ obscurũ declaret ad hoc allegat. Rõ dubitãdi q: videt ppter timorẽ subornatiõis nõ posse testem repeti post publicatas attestatões vt i.c. fraternitat ꝫ. s̃.e. tñ Jriũ determinat papa. Rõ determinandi q: ista repetitio fit ex iudicis officio. nõ ex ptis petitiõe non cessat timor subornatiõis. Not. primo qõ ppter validũ clamorẽ põt pcedi ad inqsitionẽ Jaliquẽ de crimine. Not. q ppt cõfusaꝫ & dubiã testis depositionẽ ẏitas obscurat sicut & alibi ppter dubiã & ꝛfusam scripturã vt i.l.ĥ.ff. ō his q̃ p nõ scriptis. Nota q iudex ex offõ põt repetere testẽ vt dictũ suũ ꝛfusum declaret. Ultio nota q̃ qñ cã est remittẽda ad aliũ iudicẽ vel ad superiorẽ: q: fit nunq̃ plene pbatiões per vnũ iudicẽ q̃ nõ est dicendũ q: pbationũ facultas &c. i.l.qm̃. C. de pbe. ¶ In eadẽ glo. in fine sic g̃ ex hac gl. vos colligetis solu. ad Jria ea formata vez qõ cõtraria pcedũt qñ ps peteret dubiã pbationẽ declarari. nã tũc nõ põt. nec est audiẽda. imo succedit rla qõ dubia pbatio nõ releuat pbãtẽ. et fit iterptatio p reo Nec ob. l. si qs intẽtiõe ãbigua. hic alleg. q: loquit in pparatorijs iudicioꝝ in qb⁹ fit semp interptatio p agẽte. q: re⁹ semp fugeret cũ iudiciũ ferat in inuitũ. i.l. iter stipulatẽ. ſ. j. ff. ō ỹb. obl. nos aũt loqmur in decisorijs ptinẽtib⁹ ad decisionẽ i qb⁹ fit interptatio p reo p regulã fauorabiliores. ff. de reg. iur. nec ob. iste tex. q: loquit qñ iudex ex offõ suo repetit testẽ ad declarationẽ qõ põt facere. ¶ Sed circa hec du. doct. vtrũ ad petitiões psequẽt ꝫ inqsitiões possit testis repeti vt dictũ suũ obscurũ declaret & breuiter cõis sniã tꝫ. aut pseqẽs inqsitionẽ fuit dat⁹ p iudicẽ vt pseqret et tũc ad talẽ petitionẽ bñ põt testis repeti vt dictũ suũ declaret q: talis est nudus executor & nud⁹ minister et ad libitũ iudicꝫ põt remoueri & itelligit iudex ipsa repetere. ar. i.c. olim. j. ō accu. aut sponte qs se opposuit ad pseqendũ inqsitionẽ vel fuit dat⁹ & tũc ad talez petitionẽ nõ pñt testes repeti q: sencet ps & cũ eo est litis ꝛtest. fienda suis et cũ pte in.c. exhibita. s̃. de iudi. & in.c. cũ dilect⁹. j. de accu. vñ ad talẽ petitionẽ nõ dz fieri repetitio. ¶ In ea. gl. ibi i crimine simonie dicatis qõ ex hac glo. colligit qõ etiã in cã criminali põt iudex ex officio suo repetere testẽ vt dictũ suũ dubiũ declaret: et est rõ. q: in crimin bus multũ versat officiũ iudicis vt pbatiões sint clare & delicta nõ remaneãt ipunita i.l. fi. j. C. de pb. idem etiã in c uilib⁹ actionibus vt vidistis in.c. per tuas. s̃.e. & in. ſ. q: ꝛo in autẽ. de testi. coll. vij. est ratio q: iudex põt interrogare testẽ sine parte vbicũq; & qñcũq; ei visuꝫ fuerit vt in.c. iudicãtes. xiij. q. v. & l. vbicũq;. ff. de in ter. act. ¶ In ea. gl. ibi cum dicit dicatis nec ob. c. fraternitat ꝫ s̃.eo. ẏ. post publicatas attestatiões non pñt amplius recipi testes. q: iudici semp aperte sunt attestatiões &c.l. siue tñ confidit de iudice. & in eo cessat ois mala suspicio subornationis alꝫ añt seqret inconueniens qõ si ppter publicationẽ & timorez subornatiõis repellerẽt iudex a repetione qõ post vnũ testem receptũ n..n posset vltra alios testes recipere qõ eẽt ridiculũ dicere: q: fit nunq̃ plene pbatiões per vnũ iudicẽ q̃ nõ est dicendũ q: pbationũ facultas &c. i.l. qm̃. C. de pbe. ¶ In eadẽ glo. in fine sic g̃ ex hac gl. vos colligetis solu. ad Jria ea formata vez qõ cõtraria pcedũt qñ ps peteret dubiã pbationẽ declarari. nã tũc nõ põt. nec est audiẽda. imo succedit rla qõ dubia pbatio nõ releuat pbãtẽ. et fit iterptatio p reo Nec ob. l. si qs intẽtiõe ãbigua. hic alleg. q: loquit in pparatorijs iudicioꝝ in qb⁹ fit semp interptatio p agẽte. q: re⁹ semp fugeret cũ iudiciũ ferat in inuitũ. i.l. iter stipulatẽ. ſ. j. ff. ō ỹb. obl. nos aũt loqmur in decisorijs ptinẽtib⁹ ad decisionẽ i qb⁹ fit interptatio p reo p regulã fauorabiliores. ff. de reg. iur. nec ob. iste tex. q: loquit qñ iudex ex offõ suo repetit testẽ ad declarationẽ qõ põt facere. ¶ Sed circa hec du. doct. vtrũ ad petitiões psequẽt ꝫ inqsitiões possit testis repeti vt dictũ suũ obscurũ declaret & breuiter cõis sniã tꝫ. aut pseqẽs inqsitionẽ fuit dat⁹ p iudicẽ vt pseqret et tũc ad talẽ petitionẽ bñ põt testis repeti vt dictũ suũ declaret q: talis est nudus executor & nud⁹ minister et ad libitũ iudicꝫ põt remoueri & itelligit iudex ipsa repetere. ar. i.c. olim. j. ō accu. aut sponte qs se opposuit ad pseqendũ inqsitionẽ vel fuit dat⁹ & tũc ad talez petitionẽ nõ pñt testes repeti q: sencet ps & cũ eo est litis ꝛtest. fienda suis et cũ pte in.c. exhibita. s̃. de iudi. & in.c. cũ dilect⁹. j. de accu. vñ ad talẽ petitionẽ nõ dz fieri repetitio. ¶ In ea. gl. ibi i crimine simonie dicatis qõ ex hac glo. colligit qõ etiã in cã criminali põt iudex ex officio suo repetere testẽ vt dictũ suũ dubiũ declaret: et est rõ. q: in crimin bus multũ versat officiũ iudicis vt pbatiões sint clare & delicta nõ remaneãt ipunita i.l. fi. j. C. de pb. idem etiã in c uilib⁹ actionibus vt vidistis in.c. per tuas. s̃.e. & in. ſ. q: ꝛo in autẽ. de testi. coll. vij. est ratio q: iudex põt interrogare testẽ sine parte vbicũq; & qñcũq; ei visuꝫ fuerit vt in.c. iudicãtes. xiij. q. v. & l. vbicũq;. ff. de in ter. act. ¶ In ea. gl. ibi cum dicit dicatis nec ob. c. fraternitat ꝫ s̃.eo. ẏ. post publicatas attestatiões non pñt amplius recipi testes. q: iudici semp aperte sunt attestatiões &c.l. siue tñ confidit de iudice. & in eo cessat ois mala suspicio subornationis alꝫ añt seqret inconueniens qõ si ppter publicationẽ & timorez subornatiõis repellerẽt iudex a repetione qõ post vnũ testem receptũ n..n posset vltra alios testes recipere qõ eẽt ridiculũ dicere: q: fit nunq̃ plene pbatiões per vnũ iudicẽ q̃ nõ est dicendũ q: pbationũ facultas &c. i.l. qm̃. C. de pbe. ¶ In eadẽ glo. in fine sic g̃ ex hac gl. vos colligetis solu. ad Jria ea formata vez qõ cõtraria pcedũt qñ ps peteret dubiã pbationẽ declarari. nã tũc nõ põt. nec est audiẽda. imo succedit rla qõ dubia pbatio nõ releuat pbãtẽ. et fit iterptatio p reo Nec ob. l. si qs intẽtiõe ãbigua. hic alleg. q: loquit in pparatorijs iudicioꝝ in qb⁹ fit semp interptatio p agẽte. q: re⁹ semp fugeret cũ iudiciũ ferat in inuitũ. i.l. iter stipulatẽ. ſ. j. ff. ō ỹb. obl. nos aũt loqmur in decisorijs ptinẽtib⁹ ad decisionẽ i qb⁹ fit interptatio p reo p regulã fauorabiliores. ff. de reg. iur. nec ob. iste tex. q: loquit qñ iudex ex offõ suo repetit testẽ ad declarationẽ qõ põt facere. ¶ Sed circa hec du. doct. vtrũ ad petitiões psequẽt ꝫ inqsitiões possit testis repeti vt dictũ suũ obscurũ declaret & breuiter cõis sniã tꝫ. aut pseqẽs inqsitionẽ fuit dat⁹ p iudicẽ vt pseqret et tũc ad talẽ petitionẽ bñ põt testis repeti vt dictũ suũ declaret q: talis est nudus executor & nud⁹ minister et ad libitũ iudicꝫ põt remoueri & itelligit iudex ipsa repetere. ar. i.c. olim. j. ō accu. aut sponte qs se opposuit ad pseqendũ inqsitionẽ vel fuit dat⁹ & tũc ad talez petitionẽ nõ pñt testes repeti q: sencet ps & cũ eo est litis ꝛtest. fienda suis et cũ pte in.c. exhibita. s̃. de iudi. & in.c. cũ dilect⁹. j. de accu. vñ ad talẽ petitionẽ nõ dz fieri repetitio. ¶ In ea. gl. ibi i crimine simonie dicatis qõ ex hac glo. colligit qõ etiã in cã criminali põt iudex ex officio suo re

petere testẽ vt dictũ suũ dubiũ declaret: et est rõ. q: in crimin bus multũ versat officiũ iudicis vt pbatiões sint clare & delicta nõ remaneãt ipunita i.l. fi. j. C. de pb. idem etiã in c uilib⁹ actionibus vt vidistis in.c. per tuas. s̃.e. & in. ſ. q: ꝛo in autẽ. de testi. coll. vij. est ratio q: iudex põt interrogare testẽ sine parte vbicũq; & qñcũq; ei visuꝫ fuerit vt in.c. iudicãtes. xiij. q. v. & l. vbicũq;. ff. de in ter. act. ¶ In ea. gl. ibi cum dicit dicatis nec ob. c. fraternitat ꝫ s̃.eo. ẏ. post publicatas attestatiões non pñt amplius recipi testes. q: iudici semp aperte sunt attestatiões &c.l. siue tñ confidit de iudice. & in eo cessat ois mala suspicio subornationis alꝫ añt seqret inconueniens qõ si ppter publicationẽ & timorez subornatiõis repellerẽt iudex a repetione qõ post vnũ testem receptũ n..n posset vltra alios testes recipere qõ eẽt ridiculũ dicere: q: fit nunq̃ plene pbatiões per vnũ iudicẽ q̃ nõ est dicendũ q: pbationũ facultas &c. i.l. qm̃. C. de pbe. ¶ In eadẽ glo. in fine sic g̃ ex hac gl. vos colligetis solu. ad Jria ea formata vez qõ cõtraria pcedũt qñ ps peteret dubiã pbationẽ declarari. nã tũc nõ põt. nec est audiẽda. imo succedit rla qõ dubia pbatio nõ releuat pbãtẽ. et fit iterptatio p reo Nec ob. l. si qs intẽtiõe ãbigua. hic alleg. q: loquit in pparatorijs iudicioꝝ in qb⁹ fit semp interptatio p agẽte. q: re⁹ semp fugeret cũ iudiciũ ferat in inuitũ. i.l. iter stipulatẽ. ſ. j. ff. ō ỹb. obl. nos aũt loqmur in decisorijs ptinẽtib⁹ ad decisionẽ i qb⁹ fit interptatio p reo p regulã fauorabiliores. ff. de reg. iur. nec ob. iste tex. q: loquit qñ iudex ex offõ suo repetit testẽ ad declarationẽ qõ põt facere. ¶ Sed circa hec du. doct. vtrũ ad petitiões psequẽt ꝫ inqsitiões possit testis repeti vt dictũ suũ obscurũ declaret & breuiter cõis sniã tꝫ. aut pseqẽs inqsitionẽ fuit dat⁹ p iudicẽ vt pseqret et tũc ad talẽ petitionẽ bñ põt testis repeti vt dictũ suũ declaret q: talis est nudus executor & nud⁹ minister et ad libitũ iudicꝫ põt remoueri & itelligit iudex ipsa repetere. ar. i.c. olim. j. ō accu. aut sponte qs se opposuit ad pseqendũ inqsitionẽ vel fuit dat⁹ & tũc ad talez petitionẽ nõ pñt testes repeti q: sencet ps & cũ eo est litis ꝛtest. fienda suis et cũ pte in.c. exhibita. s̃. de iudi. & in.c. cũ dilect⁹. j. de accu. vñ ad talẽ petitionẽ nõ dz fieri repetitio. ¶ In ea. gl. ibi i crimine simonie dicatis qõ ex hac glo. colligit qõ etiã in cã criminali põt iudex ex officio suo re

1 Infamis vel piurus licet sit emẽdatus tamẽ repellit a testimonio.
2 Emẽdatus de crimine est idoneus testis si agatur ciuiliter.
3 Testis esse nõ põt pseuerans in crimine.

Estimoniũ. ista ẽ notabi. decre. & põt diuidi in duas partes principales Primo ponit qñ criminosus adductus in testem in crimine pseuerat. Secundo qñ est emẽdat⁹ de crimine. ibi scõa si vero est emẽdat⁹ & ista scõa diuidit in alias duas minutatas particulas. Primo qñ ciuiliter agit. Scõo qñ criminaliter: ibi scõa in criminali. & hoc hꝫ in summa pseuerãs in crimine etiã si agat ciuiliter repellitur a testiõ emẽdat⁹ vero nõ infamis nec piurus: lꝫ si ciuiliter agat admittat si criminaliter agit excludit ad hoc all. Rõ dubitandi est q: lꝫ qs sit criminosus non ppterea est infamis & rõ determinãdi est quia ex quo est criminosus male fieri nõ est ei credẽdũ vt i.c. j. s̃.e. Mo. j. ex isto tex. qõ ppter crimẽ pseueratũ reputat quis minꝰ idoneus testis in omni causa. Mo. in ẏsi. si vero qõ infamis vel piurus: lꝫ sit emẽdatus de crimine repellit a testimonio. Mo. q emẽdat⁹ de crimine regulariter est idoneus testis si ciuiliter agat. Nota in ẏsi. in criminali qõ quomodocunq; sit grauata opi. testis in cã criminali repellit a testimonio ita pbat hic: & est rõ. q: in cã criminali requrunt testes oi exceptione maiorũ: & dz eẽ pbatio clario: luce meridiana in. l. fi. C. pba. ¶ In glo. j. ibi dñ dicit vt hic pꝫ sic g̃ ex hac glo. vos colliget ꝫ q pseuerãs i crimie i oi cã repellit a testiõ & dz qs pseurare in crimine eo ipo qõ nõ apparet emẽdat⁹ de crimine p regulã q semel mal⁹ de re. iur. vbi autem nõ cõstaret de crimine tũc nõ est psumendus criminosus & interptatio est semp fiẽda in meliorẽ partẽ vt in.c. ipsi apli. ij. q. vij. et istud etiã voluit spe. e. ti. in. ſ. j. in ẏ. itẽ opponit ibi. c. postulat⁹ dicatis qõ ex hac glo. colligit rõ quare criminosus repellitur a testimonio p qua rõne facit q: officiũ testimonij est qõ qdẽ nõ competit criminoso vt in.c. j. s̃.e. nã criminosus reputat infidelis & p hãc rõnẽ pꝫ qre iudex nõ repellit a iudicãdo ppter crimẽ q: officiũ iudicis est iudicare sm qõ sibi vr̃ vt in auten. ius iuris q̃ p̃stat in. ſ. j. et probatur. iij. q. vij. in summa et habet in.c. nihil. s̃. de elect. p Jnnocen. vel potestis dicere aliam meliorem rationez inter iudicem et testem: quia testis debet deponere rei veritatem de hoc q̃ scit iudex ꝺo debet iudicare scõm allegata & probata et ideo propter crimen non repellitur a

iudicando vt in.l.illicitis.in.§.veritas.ff. de officio pñi.et in.c.j.ŝ.de offi.ordi. cum ibi no.ꝛ ista est melior rō. ¶ In ea.gl.ibi p̄ceptū dicatis ꝙ istō idubitāter est verū si tpe iuramēti et depositiōis nō sit emēdatus.secus autē si tēpore iuramenti nō erat criminosus ſz supuenit infamia vel crimē tpe depositiōis:q; depositio trahi tur ad tēpus iuramēti quo tempore erat habilis vt in.c.ij.cū ibi no.ŝ.eo.ti.ꝛ suffi cit si tpe p̄incipalis sic habilis. quā opi. vr̄ reprehēdere Jo.an.dicēs ꝙ vtroq; tē pore debet esse habilis ꝛ iuramēti ꝛ de positionis:q; licet tēpore iuramēti esset habil'tñ depositio fctā p ihīlē reddit̄ su specta ꝛ viciat iuramētū ꝛ minuit fidē te sti.'et iō nō vz:ꝛ ista op.videt verior. nec ob.c.ij.cum ibi no.ŝ.eo. q; ibi nō agitur de vicio psone.ꝛ p hac sñia facit q; dictū tex.pfictionē trahitur ad iuramentū a et fictio reqrit extrema habilia in.l.si is qui p̄o emptore.ff.de vsuca. ¶ In ea.gl. in fi.dicatis ex hac glo. ꝙ optimū est ar. de testimo.ꝛ est aduertēdū ſm doc. ꝙ li cet crimē ;repellat a testificādo nō tñ re pellit a purgādo vt in.c. cōstitutus.j.de purgatione canonica. ¶ In glo.sup ꝙbo emēdatus ibi cū ciuiliter agit dicatis p intelligentia ꝙ dr̄ agi ex crimine ciuili ter qñ agit ad penā pecuniariā appican dam parti vt in.l.fi. cum ibi no.ff.de p̄i ua.delic.et in.c.qualiter et qñ.cū ibi no. per Jnno.j.de accu. dū agitur ciuiliter: quia agit ad penā applicatā fisco.vel ad afflictionē corpis vt in.l.leg.agr̄aria.ff. de termino moto. ¶ In ea.gl.ibi sub no ta.infamie dicatis ꝙ ista gl.est intelligē da de infamia iuris q̄ inducit in casibus a iure expr̄essis de qb⁹ in.l.j.ff.de his qui no.infa.secus aūt est in ifamia facti per quā licet qs nō noteť a iure tñ penes bo nos ꝛ graues est notat⁹ nā hmōi infamia nō repellit attestiō in causa ciuiliter vel criminal'r mota ciuliter vt hic secus aūt si sit mota criminaliter q; tūc nō cert vt hic in ꝑ.in criminali nisi forte i subsidiū vbi alie ꝓbatiōes deficerēt:q; tunc non crederetur ſm ꝙ voluit Bar. in.l.j.C.de sum.trī.ꝛ fi.c.ꝛ facit tex.in.§. si ꝓ ignoti in autē.de testi. p quē testē dicit Bar. i dicta.l.j.qō etiā in cā ciuili posset eē te stis adeo vilis qō etiā nō crederetur nisi tormētis et oia ista depēdēt ex arbitrio iudicis. ¶ In ea.glo.ibi suo noie dicatis ꝙ istud iō dicit glo.q; si noie alieno quis fuit cōdēnatus de crimine non eff.cit in famis vt in.l. furti in.§.q̄ alieno.ff.de his q̄.mo.infa.ꝛ p hec inferť ꝓsiliū qō qñ qs

Dō depositio trahitur ad tpm iuramēti. vt ḃ vide.

a ¶ Ad iuramētuz. a Adde idē Bar. in. l. si qñ.C.de testi.ꝛ no. spec.in ti. de teste.§. q̄liter ꝓfi. is q̄ cui.

cōueniať ex crimine famoso rñdeat p̄curatorem ꝛ sic euitauit infamiā et etiā p̄curator vt in dicta.l.furti in.§. si q̄ alie nis.ŝ.all'. ¶ In ea.glo.ibi ꝛ aliis mōis dicatis siue infamia surgat ex facto nulla secuta sñia vt in casibus notatis siue sur gat demō secuta sñia vt est indānatis ex publicis iudiciis vt in.leg.ꝑma.de pu.cri minib⁹ vel etiā ex dānatis de p̄iua.cri minibus de qb⁹ insurgit infamia. vt in furto ꝛ iniuria: vt in.l. non pōt.hic alle gata. ¶ In ea.glo.ibi.§. hinc colligitur dicatis ꝙ istud est verū in infamia ciuili que nō abolef p penitentiā. secus est i in famia canonica ꝓz ꝙ oēs criminosi ꝛ pec catores sunt infames:ista em̄ bñ tollunť per penitentiā. ¶ In ea.glo.ibi p̄euari cator in fi.dicatis ꝙ in integrū restitutionē ad famā solus p̄inceps pōt facere. nō autē alij p̄iuati ſm ꝙ ꝓbatur in.l.j.§.de qua.ff.ō postulādo. ¶ In ea.gl.ibi p̄cepti dicatis qō b̄ gl.ē no.ꝙ ferre testm̄ est dignitas q; sicut infamia repellit a testi monio ita a dignitate ꝛ istud p̄cedit etiā in infamia facti vt in dicta.l.ij. hic all'.q̄ infamia facti repellit a testimonio in cri minali nō in ciuili licet indistincte repel lat a dignitate ꝛ sic ꝓz ꝙ testimoniū non est ꝓpie dignitas:quia infamia facti re pelleret in totū.ꝛ scōm hec habet duos effectus infamie facti. Prio q; repellit a dignitate. Scōo a testimonio i causa cri minali. Tertius effect⁹ est:q; cōcedit fra tri q̄relā in officio testamēti ō testamētū fraternū vt in.l.fratres.C.de in of.testa. et in.l.nullā.C.de infamib⁹ facit.c.infa mib⁹.de re.iur.lib.vj. Jn ea.glo.in fi. di catis qō ibi loqtur i simonia ꝙ est crimē exceptū de quo videbim⁹ i.c.fi.j.e. ¶ In gl.sup ꝙbo piurij in lr̄as dicatis ꝙ rō ispe cialitatis est in piuro:q; q̄ semel mal⁹ in codē gñe mali semp̄ p̄esumit malus. vt in.c.scribā.j.de p̄esump.ſz piurus semel in testimonio.iterū p̄esumeť piurare: et istud est verū in oñi piuro ex eo: quia ve niunt cōtra licitū iuramētū secus si non seruauerit illicitū et temerariū est vt vi distis in.c.constitutis.ŝ.eo.ꝛ in.c.peruenit in p̄in.j.eo. ¶ In ea.glo.in fine dica tis qō duo sentit hic glo.p̄imō ꝙ veniēs cōtra p̄tractū iuramētū est piurus et ex quo apparet qō ꝺ fecerit cōtractui ꝓba tum est scōo sentit hec glo. qō piurus nō est infamis.et ita sequūtur doc. quia in famia iuris nō imponitur nisi in casibus expr̄essis a iure vt in.l.j.ff.de his qui non infa.ꝛ iste casus de piuro non reperitur in iure nisi in .l. hic allega . et pene sunt

Cōsiliū q̄modo posſit ifamia euitari.

restringendē vt in re in penis de reg.iur. licet glo.in.c.quicunq; vj.q.j.quā vim se qui Bar.in.l.lucius.ff.de infamibus fa ciens differētiā inter iuramentum de fu turo ꝛ iuramentum de p̄terito qō non habet rationē. ¶ In glo.ibi duz dicit vt hic patet sic glo. in causa criminali siue fuerit crimin'osus emēdat⁹ siue nō repel litur a testimonio.

1 Testium p̄ductio quarta regulari ter est p̄ohibita.
2 Solēnitas in quarta p̄ductione testiū est seruanda.
3 Dilatio ad p̄obandū concessa regulari ter est peremptoria.

Quarta tertiā hic est solēnis decretalis ꝛ hāc eā solēniter p̄metauit Joā.an.quia dicit se istam legisse p̄ima vice dū ascēdit cathedram diuidit in duas partes. Primo ponit regula. Scōo ponitur receptio et declara tio.ibi secūda nisi p̄estito. Quarta p̄duc tio nō est cōcedēda nisi cū solēnitate le gali de qua hic.b d. Mo.j.ꝙ regulariter 1 quarta p̄ductio testiū est ꝓhibita. Secū 2 do.no.solēnitatē seruādā in quarta p̄duc tione facit.c.in causis. ŝ.eo.ꝛ.§.quia ꝛo in auten.c.coll'.vij. Tertio no.a ōrio ꝙ p̄ sumptio est q; petētes ōrtā p̄ductionē ꝙ didicerit testificata. Ultio no. ꝙ in ōrta p̄ductōe sunt tm̄ p̄ducēdi hij testes quos de nouo in cā pars p̄ducere desiderat et quosante ea in cā habere nequit. Ex q̄ se quitur vnū notabile ꝙ si in ōrta p̄ductio ne cōcessa cum solēnitate vellet p̄ducere testē ꝙ añ ea habere poterat ꝙ nō eēt au diendū:ita ꝓbat iste tex.in fi. ¶ In glo.j. in fi.dicatis ꝙ hāc expositionē sequūtur cōiter'doctr.ꝛ vidistis oppo. in dicto.c.in causis hic all'.licet Bar.ꝛ nō improbabili rōne in aut.q̄ semel.§.qñoꝛ qñ iudex di xerit p istū tex.p̄prie intelligere scōm de p̄ducēte:q; in vna dilatione nūq; est cō cedēda quarta p̄ductio nisi cū solēnitate legali.et p hoc facit tex.hic dū dicit p̄duc tionē facit etiā tex.in.c.in causis.ŝ.e.et in autē.e.ti.in.§.quia vero hic all'.et dicit Bar.intelligēdū de p̄ductōe, effectuali: ita ꝙ testes fuerit exaīati nec sufficeret solū iuramētum si testes nō deposuissent nam ad hoc vt impediať quarta p̄ductio requirit ꝙ cū fuerint p̄ducti testes licite examinētur:q; ꝓba sunt intelligēda cuz effectu vt in iurib⁹ vulgarib⁹:et hāc opi. tenet hic do.meus.verūtamē nō est recedendū a cōi sñia que sequit glo.vt intelli gatur de p̄ductiōe in dedicatione:nā ſm opi.Bar.tēpus dilatiōis nō esse liberum parti: q; nō posset pars quotiēscūq; vel let p̄ducere testes pēdēte dilatōe qō nō ē dicēdū q; tps dilatiōis dz esse liberū dū modo non vltra effrenatam testium p̄o ductionem vt vidistis in.ca. significaue runt.ŝ.eo. ex quo habetis contrarium ꝙ plures p̄ductiōes etiam vltra tertiam ꝛ vltra quartā possunt fieri in vna dilatio ne nō seruata solēnitate iuris. ¶ In glo. super verbo iuramēto ibi in.§.quia vero dicatis q.§. declarat notanter p hanc de cretalē. ¶ In ea.glo.ibi iuramētū p̄sta tur dicatis ꝙ ex hac gl.colligit p̄ima so. ad contrariū vez qō iuramentuz nō est se pius p̄standū si sit iuramētū eiusdē spe ciei vel ;qualitatis. secus aūt si sit iuramē tū diuerse q̄litatis ꝛ spēi ꝛ pōt eē rō quia iuramentū vnius spēi referť tm̄ ad cōten ta sub specie non autē ad alia ideo iura mentū tale nō est generale.sed cōtra hāc so.oppo.extra glo. ꝛ imo vr̄ qō istud non p̄cedat.nā in causis spūalibus deferť iura mētū de p̄itate dicenda ꝛ nō tamen de calūnia vt est tex.in.c.lras.ŝ.ō iura. calo. et tm̄ si petať quarta dilatio in causis spi ritualib⁹ dz concedi cū solēnitate legali vt hic est tex.qui ,gñaliť loqtur de omni causa cuz dicit tex. In causa ꝛc. Solutio hui⁹ timore glo.q̄ sentit tacite hāc so.alia ter soluit. Jn.e.gl.ibi ad p̄incipale nego. tm̄ dicat ꝙ ex hac gl.colli.ḡso.vez qō tūc demū sufficit semel iurari qñ iuramētuz in vtrūq; est gñale ad totā cām: ſz si vnuz iuramētū est gñale aliud spāle: tunc p̄mū iuramētū non soluit ꝛ huius pōt eē ratio quia plus solet timeri qō spāliter iurať quā quod glo.generaliter.in.l.itez apud labeonem in.§. hoc edon.ff. de iniurijs. Sed ista solutio non multuz placet quia secundum eam sequeretur quod post p̄e stitum iuramentum generale de calum nia semper posset p̄estari speciale quod tamen est falsum et contra.c.j.ŝ. de iura men.calonie.ꝛ ideo dicetis et tertio loco et forte melius quod non est sepius iu randum nisi a iure concedatur in casi bus a iure exceptis vt hic et ratio excep tionis siue specialitatis colligitur hic in finem glo.vel potestis dicere et immo et ista plus placet quod istud iuramen tum de quo hic est iuramentum de ma licia quod quidem potest p̄estari arbi trio iudicantis quotiēscūq; dubitatum fuerit de malicia vt in.c.ij.ō iura. calonie

libro. vj. Nam hic ex quo petit quotiēs dilatio veritatis suspicatur de subornatione et de malitia vt sentit text. et ideo nimirum si istud iuramētum de malicia nō excludit per iuramentuz de calonia et per hoc habetis cōclusionē quod iuramentum de malicia nō excludit per iuramētum generale de calonia. ¶ In eadez glo. in fine dicatis. qō ex hac glo. colligitur ratio quare aīo sic p̄standa. quarta dilatio q: est p̄sumptio cōtra eum ꝛc. quequidez p̄sumptio colligit p solemnitatē legaliter seruatam de qua hic naz seruata solēnitate legali cōcedenda est. quarta dilatio qō est verum nisi excederet terminū a iure statutum de quo in. §. spacium. iij. q. iij. et in. l. j. C. de dilatio. nā illud spacium nō potest trāsgredi etiam seruata solēnitate legali qō est verum nisi p iudicē vel ex alia iusta cā fuerit impeditus ne intra spacium a iure causatum posset p̄ducere testes nam tūc esse concedēdum saltem bñficio in integrum restitutionē. et vltra spacium posset testes p̄ducere ex clausula generali si que mihi iusta ꝛc. de qua. iij. l. j. in. §. fi. ff. ex quib⁹ causis ma. et in. q. vj. §. anteriorum ꝛ hāc opinio. tenet Inno. hic dicēs. quod licet intra terminum possit iudex ex arbitrio moderare tēpus. tamē vltra terminū nō potest cōcedere nisi ex iusta causa. vt. l. ij. ff. de re iudicata et per hoc dicit Innoc. qō si quis petierit dilationē ad p̄ducendum testem vltra marinū qui nō potuit venire ppter tēpestatem vel aliam iustā causam qō tunc est cōcedenda alia dilatio et vsq; ad millesimā donec ꝑstet penitus venire nō posse ꝛ qō iste sit mortuus ar. in. c. in pena. j. de sp̄sa. qō tamē dicit limitandum Hosti. arbitrio iudicātis ne lites in infinitū extenderētur. ¶ In gl. fi. in. §. ad hec dicatis et p̄ hoc facit q: si fuerit impeditus in p̄ma dilatione et p̄betur impedimentum dabitur secunda dilatio similiter ꝛ tertia dilatio scōm qō p̄batur in. l. oratione. ff. de ferijs et p hec colligitur vna causa cōcedendi dilationem. aliam causam posuit Innocē. b vez quādo dilatio est cōcessa. j. terminum a iure statutum qō non est verus ſm doc. et maxime butrium hic et Bart. q: licet certum spaciuz sit a iure statutū vltra qō spacium transgredi non licet tñ est arbitrarium arbitrio iudicantis permissum. an velit minus ex qualitate tēporis vt in dicto. §. spaciū cū eo. verbo et in. l. j. C. de dila. ¶ In eadē glo. ibi put hic continet dicatis quod ex hac glo. colligit solutio ad cōtrariū q̄ solutionē sequunt doct. et pla. cam ita declarando quia aut cōstat de impedimēto per veras p̄bationes et tunc etiā quarta ꝛ quinta dilatio est concedenda sine solēnitate legali vt in contrarijs aut nō cōstat de impedimēto per veras p̄bationes sed ex assertione petētis dilationem et tunc nō est cōcedenda quarta dilatio sine solēnitate legali ꝛ ita loq̄t iste text. ꝛ ita declaret ista solutionē ¶ In ea. gl. ibi significauerūt dicatis q̄ hec glo. est notāda qō qñ agitur de denegāda dilatione siue p̄ductione testium ppt̄ effrenatā multitudinē nō ꝑsiderat nūer⁹ dilatiōis q: etiā in p̄ma dilatiōe i irrefrenatus numerus testiū velit p̄duci potest iudex denegare vt in dicto. c. significauerūt. ꝛ in. c. cū causam. s. e. et ista est differentia item p̄hibitā p̄ductionē ppter mltitudinē dilationū et ppter effrenatā multitudinē testiuz et p̄opter timorē subornationis. ¶ In ea. glo. in fi. dicatis qō p hanc glo. cōiter dici solet q̄ dilatio ad p̄danduz cōcessa regulariter est peremptoria qō p̄z q: nō est cōcedenda sine causē cognitiōe et idē sensit glo. in. l. fi. ff. de ferijs et ibi etiā Barto. ꝛ voluit spec. in ti. de dilatiōib⁹ ꝛ est aduertendū qō p̄ima dilatiōe req̄rit cognitio cuiusmodi termin⁹ sit adhibēdus an ex calonia petat et talis sit ꝓcedēda secūda vo vel tertia dilatio pl⁹ req̄rit q: req̄rit q̄ ꝑbeat impedimētū in p̄ma dilatiōe alsaūt nō cōcederet scōa dilatio ſm Barto. ꝛ dicit Bar. notate in. l. fi. ff. de ferijs. ꝛ videtur sequi but. hic q̄ scōa et tertia dilatio sunt cōcedende ad restaurationē impedimēti in p̄ma ꝛ tm̄ tps ē ꝓcedēdū q̄tū sufficiat ad restaurationem ꝗbi gr̄a si in p̄ima dilatiōe fuerit impedit⁹ p̄ducere vnum testē vel fuit impedimentū duoz̄ dierū p̄bato impedimento cōcedet scōa dilatio ad vnū tm̄ testem et ad duos dies tm̄ in. l. diuus de in integrū resti. ꝛ in. l. ab hostibus in. §. sed qō simplr ex qb⁹ causis maio. ꝛ. l. fi. C. e. ob b restat vnū dubiū q̄ est difficile nā visum est. s. q̄ scōa ꝛ tertia dilatio nō est ꝓcedēda nisi p̄bato ipedimēto in p̄cedēti p veras p̄bationes si istō ē q̄tū min⁹ ꝓcedet q̄rta dilatio nisi p̄bet verū ipedimētū ꝛ p̄bato vo impedimēto cessat solēnitas legal ꝛ nō tm̄ est cōcedēda quarta immo vltra. breuiter potestis dicere altero de duobus modis. p̄imo q̄ illud qō dicit qō nō est ꝓcedēda scōa nec tertia dilatio nisi p̄bato ipedimēto verū est non tm̄ p plenas p̄bationes sed p tales q̄les p̄bationes nō p plenas et iō q: nō est

plena p̄batio postea i q̄rta p̄ductiōe vltra illas p̄bationes req̄rit solēnitas legalis vel scōo potestis dicere q̄ bene req̄rit plena p̄batio i petēti in p̄ma ꝛ scōa. nec ob. q̄ o: ergo nō requirit solemnitas legalis. q: solēnitas legalis non venit ad p̄bandū impedimētū p̄ncipalr si ad tollendam p̄sumptiōez subornatiōis q: p̄sumptio erat p̄pt̄ multitudinē p̄ductionū q̄ fuit p̄tectatus attestatiōes ex quo infero vnā notabilē ꝓclusionē q̄ p̄bato ꝓ impedimento in q̄rta ꝛ in q̄nta ꝛ in vlti. dilatiōib⁹ requirit semp solēpnis legalitas ad tollēdā p̄sumptionē ista est notabilis conclusio ꝛ notate ppetuo cetera dicit hic per butrio.

1 ☞ Criminosi in exceptis crimibus admittuntur.
2 Argumētuz de testificatiōe ad accusationem an valeat.
3 Oppositio grauata requirit p̄obationem inocentie.
4 Malicijs via non est aperienda.

QUon debet diuidi in duas ptes p̄incipales. P̄imo ponit dictū. Scōo illud ꝓbat p duo similia ibi scōa cū et accusati ꝛ ad b all. accusat⁹ de crimine in criminib⁹ repellitur a testimonio pēdente accusatione sicut ab accusatiōe ꝛ ordinū successiōe nisi p̄bauerit se innocentē b dicit. ¶ Rō dubitandi q: ex quo nundū erat ꝓdēnatus per sniam videbat q̄ nō ee repellendū tñ in ꝛiū determinat papa ꝛ rō determinādi q: in criminibus requirit testis oī exceptiōe maioz̄ ꝛ bone opinionis vt in. c. testimoniū. s. eo. Not. p̄imo q̄ in except⁹ crimib⁹ ēt criminosi admittuntur. Secūdo not. q̄ optimū est ar. de testificatiōe ad accusatiōez ꝛ ordinis successionē. Ultimo no. q̄ opi. grauata req̄rit p̄batiōez innocētie ad b vt tollatur. ¶ In glo. pendēte actiōe in testimoniuz dicatis qō p̄z ex tex. ꝛ glo. q̄ infamia facti p q̄ grauat oppositio repellit a testimonio in cā criminali vt vidistis in. di. c. testimoniū hic allegato. ¶ In eadē glo. ibi deniq; dicat⁹ q̄ p hāc glo. seq̄t qō sola accusatio ō crimine grauat oppositionē testis ꝛ repellit a testimonio Sed dicet q̄s ſm b erit apta via malicijs ꝛ. c. q̄to de diuoꝛcijs q: increpatus de crimine vel ille q̄ delinquit accusabit testes illos q̄s sciet ꝓsios ꝛ sic tollēt testimoniū ꝛ dicatis q̄ illud non est verisimile ppt̄ penam talionis q̄ incurreret. vt in. l. fi. C. eo. ti. in. c. sup̄ his. j. de accu. ¶ In eadē glo. ibi nōne dicatis q̄ sola pendētia accusationis ꝛ repellat a testimonio vel ab ordinis successione de nouo nō tamen tollit ordinē iam quesitum ꝛc. q: multa impediūt facienda ꝛc. vt in. c. sup̄ eo. j. de eo. q̄ cognouit. ¶ In eadez gl. ibi instatu suo dicatis qō hāc opinionē sequuntur doc. dicentes qō crimina excepta sunt crimina lese maiestatis vt in. l. q̄s. C. ad. l. iulia. crimē hereſis q̄ est crimen lese maiestat⁹ vt i. c. vergentis ibi de hereticis ꝛ simonie ꝛi. c. alia crimina enumerāt spe. de accu. in. §. f. ¶ In eadē glo. in fine. qō glo. bñ dicit q: appellatio suspendit p̄nūciatū vt in. l. p̄ima in. fi. ff. ad tus. ꝛiō nō ē repellēdum a testimonio i cā ciuili.

Rubrica de testibus cogendis.

¶ Visuz est. s. de testibus. s. q: testes aliquado cogūturi ō hic subicitur rubrica de testibus cogendis.

1 ☞ Testes sunt monēdi ne celēt ꝛitatē.
2 Testes se subtrahētes debent compelli ad testificandum.
3 Testis se subtrahēs an efficiat ꝛuspect⁹.
4 Testium receptio pōt ꝓmitti nūcio.
5 Delegati testes ad testificandum compellere non possunt.

¶ Causam. Diuidit in duas ptes. p̄imo ponit mādatū. Scōo p̄ouidet pti ibi scōa sinautē odio ꝛ ad hoc allegāt testes se subtrahētes ne testimoniū dicāt sunt p iudicez ꝓpellādi. b. d. rō dubitādi q: videt q̄ q̄ admodū i cā criminali nō ꝓpellūt vt in. c. dilectoz. j. co. ita nec in ciuili ꝛ rō determinandi q: cā matrimonial. ē cā ciuil. Mo. p̄mo q̄ monēdi ꝛ inducēdi sunt testes diligēter ne cellent ꝛitatez. Nota q̄ subtrahentes se odio gr̄a vl timoꝛe possunt ꝓpelli dicere testimoniū. ex quo infero vnū qō est singulare qō p̄pt̄ odiū gr̄az vl timoꝛem in subtrahēdo nō efficit q̄s suspect⁹ in testificādo qō facit ad limitationē eoz q̄ vidistis in. c. fraternitat⁹. in glo. fi. s. eodē.

Vide hic p̄ do. Ancha. Panoꝛ. ꝛ card.

4 Ulti no. bi fi. q̄ receptio testiū pōt ꝓmitti nūcio ita p̄bat iste tex. ꝛ intelligat nū-

Adde q̄ idē dico i domestic⁹ s. vt admittant ad p̄bādū facta domestica vt ē i vsoꝝ vt no. i. l. ij C. q̄b⁹ q̄n ex. ij. ps idē et i familiarib⁹ tpalib⁹ vel p̄petuis. vt C. ō repu. l. ostiū. §. huis. idē i ꝓfratrib⁹ vt i aut. ō mōa. §. cogitādū ōs eū istictiā admittūt vbi alr̄ p̄batio repiri nō p̄t. de quo dic vt p̄ bal. ff. l. sancim⁹ C. de iure delibe.

ci⁹. i. tabellio. In gl. j. occultent in fine dicatis q̄ ex hac glo. colligit ratio quare testis cōpellitur dicere testionū p̄opter euitandum peccatū quod est verum quando succedit testimoniū et se astrixit ad veritatē dicendam. idem etiā si se nō astrinxisset si aliter veritas sciri non potuisset. nam tunc ratione peccati compellitur quis dicere testimoniū. ex quo infero vnum quod est notabile q̄ testes qui non possunt compelli dicere testimoniuꝫ de iure de quibus in. c. si qui testium. §. c. ⁊ in. l. lege iulia. et sc. ⁊ se. ff. de testi. quod illi possunt compelli si aliter veritas sciri non potest causa euitandi peccati q: nec ꝓsuetudo nec p̄uilegiū p̄t soluere peccatum vt in. c. fi. §. de ꝓsuetudine. In gl. eadē in fine dicatis de hoc et videbim⁹. in. c. super eo. j. eod. ¶ In glo. nuncio ibi possunt dicatis q̄ hec solutio restringit contrarium intelligite de personis que possunt venire ad iudiciū l⁹ sumēdo hāc solutionem posset dici q̄ de natura verborum semper excipitur habilitas persone q: dictum generale semper recipit interpretationē. vt in. l. vt gradatim: in. §. et si lege. ff. de mu. et ho. ⁊ c. ea possum⁹ que commode possumus. vt in. l. nepos ꝓculo. ff. de verbo. signi. ¶ In cad. glo. in fi. dicatis quod ista est vera solutio et cōmuniter approbata per docto. quia in criminalibus debet iudex per seipm̄ testes examinare vt videat quo vultu q̄ trepidatione testis proferat testimoniū: vt in. l. de minore in. §. tormēta. ff. de q̄stionibus. istud tamē non multum seruatur et malefaciūt iudices qui committūt istā testium examinationē. Ultimo per istum tex. dicunt aliqui doct. q̄ delegati non possunt compellere testes vt dicant testimoniū nec excōmunicare q: hic non fuit cōmissa excōicatio delegato sed ordinario breuiter dicatis quod in cōtrariū est veritas q̄ ita delegatus p̄t cōpellere testes sicut ordinari⁹ q: ex quo est delegata causa omnia ⁊c. et in. c. preterea. et. c. prudentiam. §. de offi. deleg. facit. l. ij. ff. ō iure o. iudi. nec ob. iste tex. q: loq̄t de executorib⁹ q̄b⁹ erat cōmissa testium examinatio vel dic q̄ istō denotat facti diuidētiā.

1 ☞ Judex ex officio potest procedere cō cōtra testem contumacem.

2 Citatus ꝓpter ꝓtumaciā mulctari p̄t.

Tertia aggrauat eā. scōa ibi. si ꝓ. tertia ibi. ⁊ sic nec per excōicationis suspensionis et dispōnis sn̄iaꝫ testes sūt cogendi hoc dicit. Ratio dubitādi et videbat testes p̄sbyteros siue clericos nō esse cōpellendos et nō possunt p̄sbyteri cōpelli. ⁊ i. c. statuendū. ij. q. vj. R̄ō decidēdi q: presbyteri siue clerici nō sunt cōpellendi in cā ciuili nec criminali cora iudice seculari. Sed cora iudice ecclīastico sic. Mo. primo testes cōpellēdos coram iudice perhibere testioniū, veritati q̄ cor⁹ testioniū necessariū est. itē in p̄si. si ꝓ. no. iudicē ex offō posse ꝓcedere ꝯ testē ꝓtumacē ad penas interdicti. Tertio not. q̄ citat⁹ ꝓpt cōtumaciā p̄t mulctari sine alia citatiōe facit. l. ij. cū ibi notat. ff. si qs in ius voc. rō ierit. Ultimo not. hic nō esse incipiendū a sn̄ia excōicationis vel depositionis. sed ad sn̄as suspētionis et sic leuioꝛib⁹. In glo. veneritis in fine dicatis. q̄ testis tēpore congruo ōr cōparere si cōpareat eo tpe quo possit iurare in termino nā sufficit si testis ꝓductus iuret in termino q: depositio refert ad iuramētū vt vidistis in. c. ij. §. ti. pri. et in. c. licꝫ cām. §. de pba. facit. l. penul. C. de testi. et notate ex hac glo. imputandū ei q̄ se arctauit et nō cōparuit eo tpe quo negociū tractabat facit. l. ij. in. §. penult. ff. si qs cau. ⁊. l. diuus. cū ibi notat. ff. de in iuegrū restit. ¶ In glo. sup verbo ab officio in fine dicat. ex hac glo. colligi differētia vtrū ꝓcedat. ꝯ aliquē ex crimine an ꝓ ꝓcedat ꝓpter cōtumaciā qui si ꝓcedat ex crimine ad penā crimis p̄t obmitti iste ordo et ferri sn̄ia excōicatiōis sed si ꝓcedat ex ꝓtumacia tūc iste ordo est seruād⁹ et suspēdat ⁊ sentiūt doc. q̄ sine alia citatiōe possit cōtumax sine alia citatiōe multari circa q̄ p̄t dubitari vtrū sine alia citatiōe suspē sus ab offō possit excōicari vel deponi et breuiter puto q̄ non. secūdo reqrit nota citatio. ar. i. c. qm̄ fre. i. §. penul. i. fi. §. vt lite nō ꝓtest. facit. c. ꝓtigit cū ibi not. ō dolo ⁊ ꝓtu. ¶ In gl. ij. i fi. dicat vt vidistis. i. c. exposuit. §. de dila. ⁊ i. c. cū dilecti de dolo ⁊ ꝓtuma. In gl. ⁊ depositiōis ibi si seru⁹ decē. dicatis q̄ istud est verū si iudex sciat impedimētū statī videbitis et in dubio intelligit iudex ꝓferre sn̄iaꝫ excō. ꝓpter cōtumaciā. ¶ In ea. gl. ibi. l. paulus dicatis q̄ hāc opi. vident seq̄ doct. et est rō. q: quo ad deū oia sunt manifesta. ⁊ ideo ci semper dicitur cōstare de cōtumacia. et ifō excōmunicatiōis sn̄ia non ligat quoad deū et illud ꝓdest in foro conscientie et quo ad euitandum penas eternas in foro autem iudiciario et con-

Mo. q̄ de positio testis refert ad tps iuramenti vt hic.

Tam super

potest diuidi in tres partes Primo p̄mittēs cām mandat. Scōo ꝓtumatiā punit

ptēcioso si ecclesia hꝫquē p excōicato: lꝫ in veritate excōicat⁹ nō existat q̄ ad deū talis excōicatio hꝫ oēm effectū vt in. c. sacro. j. de sn̄ia excō. ¶ In ea. glo. in fine dicatis q̄ ex hac glo. colligit q̄ quēadmodū sn̄ia diffinitiua nō ob. impedimēto valet et tenet ita etiā sn̄ia excōicationis. ⁊ hāc opi. sequunt doc. dicētes q̄ ex ficta cōtumacia q̄ insurgit excitatiōe facta p̄ iudicē ignorātis impedimētū p̄t inferri sn̄ia excōicationis ⁊ tenet. secus autē si iudex sciuerit impedimētū: q: tūc sententia excō. nō tenet ipso iure: sicut nec sn̄ia diffinitiua vt i. c. j. cū ibi no. de re iudica. j. et in cū bertodus. j. e. ti. ⁊ in. l. que sitū, cū ibi no, ō re u. ff. ⁊ in. l. ij. in. §. si qs ff. si qs cau. ⁊ hꝫ sn̄ia pla. lꝫ Posti. visus sit facere differentiā inter papā ⁊ alios inferiores q̄ differētia nō hꝫ rōnē: q: sicut inferiores nō possunt ad ipossibile obligare ita nec papa vt in re iudi. nemo p̄t de re. iur. lib. vj. Sed dicet q̄spiā nā sn̄ia excō. nō inferet nisi ꝓpter contumaciā vt in. c. ex parte. cū ibi no. de omi signi. ⁊ in. c. venerabilib⁹. in. §. idē in. c. tit. lib. vj. nō mō nos habem⁹ q̄ impotentia lꝫ nō impediat obligationem tamen impedit moram vt in. l. cōtinuus in. §. illud in spiciendum. ff. de verbo. oblig. ergo ita impediet contumacia nec refert iudex sciuerit vel ignorauerit ꝓ quo facit tex. in dicta. l. ij. in dicto. §. §. allega. potestis dicere sumendo premissa q̄ verum est q̄ defectus excusat a vera cōtumacia non autem a ficta quia ex quo citat⁹ nō cōparet est contumax licet sit infirmus lꝫ memmerim plerosꝫ summe opinionis doc. intrepide dicentes ipso iure non tenere sn̄iaꝫ propter impedimentum siue impossibilitatē nec referre iudex sciuerit vel ignorauerit.

1 ☞ Nomina probatione non indigent
2 Testes de iure canonico non sunt cogendi.
3 Testes de iure ciuili ad testificandum sunt cogendi.

Adde q̄ alias mēpitur p̄ eo.

Deuenit.

Potest diuidi in tres partes. ¶ Primo ponitur decisa consultatio. Secundo respon-

sio quando factum est notorium. Tertio quando factum non est notorium. ibi secunda consultationi tue. ibi tertia veru si non ⁊c. Et ad hoc allegātur testes qui timore aduerse partis se subtrahunt testificari compelluntur. alias secus licet de iure ciuili. aliter habeatur ratio dubitādi quia probationes non sunt angustande tamen in contrarium determinat pa pa. Nota primo q̄ nomina probatione non indigent. nec ordo iudiciarius in 1
his est seruandus. Secundo nota de iure canonico testes monendos dicere testimonium non cogendos. Tertio nota 2
q̄ testes subtrahentes se timore partis aduerse posse compelli ēt de iure canonico. Mo. in fine q̄ de iure ciuili passim et indistincte sunt cogendi dicere testimonium. ¶ In glos. prima in fi. dicatis q̄ glosa nostra plene potuit casuꝫ. quia non declarauit de quo facto q̄ erat declarandū. ⁊ not. difficultatem. quia semper q̄n glo. ponit calum videbimus statim intellectum. ¶ In glo. ij. ibi probationem dicatis ⁊ est ratio. quia notoriuꝫ de se pꝫ tres satis de se patens frustra est ostendenda. l. j in fi. ff. dote. prele. ¶ In eadeꝫ glo. in fi. duo sentit hec glo. Primuꝫ q̄ ī notoriis necessaria est sn̄ia pro qua sn̄ia facit quia notorium non habet condemnationem. item requiritur citatio in notoriis vt in. l. ad nostram. cum ibi notatur. de iure iurando. Secūdo sentit hec glo. q̄ cōtra confessum requiritur sententia quod non est verum de necessitate quia confessus pro iudicato vt vidistꝫ in. c. fina. §. de testi. ⁊ est tex. in. l. certi. in §. finali. ff. eodem titu. et ideo seruando glo. dicetis quod glosa intellexit de confessione in causa criminali in qua est necessaria sententia vt in. l. si confessus. ff. ō custo. reoruꝫ. et in lege prima in. §. sed vtrum. ff. de questionibus. ⁊ per hec colligitur intellectus ad hanc decretalem. vt loquatur de confessione in causa criminali vt infra videbimus. ¶ In glosa tertia ibi vt supra capitulo proximo dicatis quod ex hac glos. colligitur prima solutio ⁊ primus intellectus ad hanc decretalem videlicet quod testes non sunt cogendi primo immo mouendi secūduꝫ quez intellectum ista decretalis esset imposita verbis et non rebus ꝓtra. l. secundā in fi. C. oia delega. quia pur. i effectu compellerentur testes dicere testimoniū ⁊ ideo secundo loco dicit Jnno. q̄ hic loquit in cā criminali criminal⁹ r mota in q̄

Mota. l. j. in fi. ⁊c.

testes non compellantur sed monentur dicere testimoniū vt in.c.dilectorum.j.e. titu.et pro isto intellectu facit qđ hic dicitur de notorio qđ proprie cadit in criminib⁹ vt in.c.fi.ꝛ in.c.vestram ibi de coha. et scōm istū intellectū vos colligitis qđ in causis criminalibus testes qui timore partis aduerse se subtrahūt cōpellunt dicere testimoniū alias secus ꝛ pro ista sn̄ia facit qđ vidistis in glo.precedenti secūdū quē intellectū vos colligetis casus apertū in distincte qđ de iure ciuili ꝓpellunt testes dicere testimoniū etiā in causa criminali secus de iure canonico: ita colligitur verū tamē iste intellectus aliquātulū diuinat qz dicere qđ loquat̄ i causa criminali nō aperit tex. nec ob. qđ loquat̄ de notoriis cle.ꝛ mulie. vt in.c.fi.j.de coha. ita qđ ista rō non multuz valet.ꝛ ideo forte melius esset sequi glo. vł intelligere tex. prout iacet qđ regulariter de iure canonico non sunt compellēdi sed monēdi nisi testimoniū necessarium sit. qz tunc rōne peccati euitādi cogūtur ita loquit̄.c. precedens. ita etiā vidistis in.c.j.s.e.de iure autē ciuili siue sit necessarium siue non compelluntur plene videbimus in.c.dilectorum infra eodem. ¶ In eadem glo.in fine dicatis vt in dicto.c. quāquaz. hic allegato alios ꝑuilegiatos habetis in.§.l.iul̄. iiij. q.vj. ¶ In glo.fi.in hoc faciat dicatis ꝙ ex hac glo.colligit̄ notāter ꝙ ex quo testis se subtrahit ꝛ nō vult testificari: presumitur qđ non bono aīo ꝛ iō cōpellit̄ dicere testimoniū ꝛ istud est verū in cā ciuili ſm doc.in cā añt criminali nō presumitur ꝙ malo animo ex quo de iure pōt denegare testimoniū vt i.c.delictorū. j.e.et ibi videbim⁹. ¶ In eadē glo.in fi.dicat ꝙ glo.bn̄ dicit ꝛ vidistis i.c. cū cām. s.eo.

1 ☞ Paria sunt subtrahere instrumenta et subtrahere aduocatum.

2 Subtrahens probationes aduersario debet experiri autoritatem iudicis esse illusam.

Adde pa nor. hic et car. Ysaba. ꝛ q̄ ibi Ies. apostilla3

Peruenit.

Potest diuidi in duas partes. Primo ponitur facti decisa narratio. Secūdo responsio. siue ꝓuisio ibi scōa nos igit̄ ꝛ ad hoc all'. cōpellit̄ testis fraudem illi⁹ detegere qui ꝓbatiōis copiā aduersario subtrahere laborauit rō dubitandi qz videbat̄ iuramētū este seruandū ex quo suari poterat absq; salutis eterne dispēdio Nota ꝑmo ibi dū dicit de symonie ꝛ adulterij qđ in causa criminali, criminaliter intentata nō obstāte iuramento testis est cōpellēdus dicere testimoniū ꝙ qualiter intelligat̄.j.docebimus. Mo. in ☞. nos qđ appellatione instrumentorū cōprehendunt testes. Mo. ꝙ paria sunt subtrahere instrumēta et ꝓbationes ꝛ subtrahere aduocatū. Mo. ꝙ subtrahēs ꝓbationes aduersario dz expiri aut̄. iudicis esse illusam. Ultimo no. qđ testis astrictus iuramento nō dicere testimoniū compellitur detegere fraudis cōmodū. ¶ In glo.j. super verbo astrinxit in fine dicatis qđ ex hac gl. colligitur primus intellectus ad hanc decre. vcz qđ hic testis cōpellitur dicere testimonium sup causa principali simile etiā ꝓbant in.c.constitutis hic alle. ꝛ videbim⁹ in glo.fi.j.eo. que videt̄ in dubium reuocare. ¶ In glo.ij. in fi. dicatis ḡ superfluit hec decre. p illam cōtra pro hemiū presentis cōpilatiōis breuiter dicatis qđ non supfluit: qz hic declarat̄ an debeat ferre testiū an vero non preterea hic agitur de compulsione testimoniū an debeant cōpelli vel non. ¶ In glo. ostē dit in fi. sic ḡ sentit hec glo. ꝙ iste q̄ detulit iuramentū: nisi aliter ꝓbet̄ iniustam causam fouere non perdit causam immo pōt probare se habere bonā causam idez voluit glo. in.l. prouidendum. C. de postu. aduertendum tamen ex mente quorūdā doc. qđ si quis curauerit subtrahere probationes aduersario qđ presumptio est ꝙ eū qui facit semiplenā probationē et cuz vno teste obtinebit aduersarius nā est pinde ac si testis abstricto deposuisset pro aduersario. lz aliqui quos refert ☞ butri. et fuit Hosti. dicerunt deferēdū iuramētū necessariū vt in.c. ex insinuatione. s. de ꝓcurato ib⁹ qđ nō hz rationem et ista faciunt ad declarationē coz q̄ videbitis in glo.fi.j.eo. ¶ In glo.fi. ibi ex antiqua decretali dicatis ſm dn̄m meū qđ istud nō ꝓbat̄ bene iure sz dicatis qđ imo ꝓbatur iure et probatur in tex. nro qz ex quo constat de calūnietate siue fraude vcz qđ voluit subtrahere probatiōes aduersario eo ipso presumptio est ꝙ ipsum impedientem q̄ presumptio facit semiplenam probationem vt vidistis in glo.iiij. s. eo. ꝛ iō non expedit qđ amplius sup' principali. tamē glo. trāsit ad aliā so. ¶ In ea. gl. ibi j.eo.c. vltimo dicatis qđ ista secūda op. videtur cōmuniter approbari vcz ꝙ cōpellit̄ dicere testioniuz sup principali. ¶ In ea. glo. ibi dilectoz dicatis ꝙ.c. dilectoz. probare vł ꝙ in cā criminali nō ꝓpellant testes ꝛ tamē hic erat cā criminalis simo

nie ꝛ adulterij et cōpellitur testis. In eadem glo. ibi dum dicit soluit̄ dicat̄ ꝛ ibi videbimus. ꝛ videbimus stati in fi. hui⁹ glo. licet aliqui ꝛ male dicāt qđ loquitur in causa criminali hic in ciuili. ¶ In eadem glo. dicatis qđ ista est scōa sol. vltra illam quā habetis in cap. dilectorū. j.eo. ¶ In eadē glo. in fi. sic ergo ex hac glo. vos colligetis ꝙ hic iste testis cōpulsus iurare non pōt ꝓpelli dicere testiū super causa principali si tū velit pōt: sed super commēto fraudis bn̄ compellitur. quā opinionē reprehendit Inno. qz qn̄ fraude aduersarij se subtrahit testis tunc cōpellit̄ et in causa criminali vt vidistis in ca. super eo. supra eo. Preterea est ꝓtra istum tex. dicentē merito cōpellendū qđ ergo dicemus ad. c. dilectoz breuiter dicite quod iō hic compellitur dicere testimoniū q: fraude aduersarij subtrahebat se iō cōpellit̄ vt in dicto.c. super eo. cap. verū dilectoz loquit̄ qn̄ nō erat fraus ad aduersarij. Sed dicet quis si habeat̄ pro deponente in fauorē aduersarij ad qđ compellitur breuiter potestis dicere iō compellitur vt habeantur vere probationes si tū aduersarius nouerit qđ cōpellatur non erit necesse. vel potestis dicere quod iō compellitur hic. q: in cā criminali requruntur probationes clarissime non autē presumtiue vt. l. fi. C. de proba. et ista videtur bona solu. tenete tamen quod volueritis.

All'. c. ſm peruenit.

Ceterum.

Diuiditur in duas ptes. primo ponitur cō sultatio. secundo respōsio ibi scōa consultationi tue ꝛ ad hoc all'. compellunt testes dicere testimoniū sup iniuria illata ꝑsonis ecclesiasticis. Rō dubitādi qz sup cā crimiali nō ꝓpellūt testes vel pōt eē qz quēadmodū dicere nō pñt testimoniū laici ꝺ clericos ita nec ꝑ eis vt in.c. de cetero. s. ti. primo. rō declarādi est fauore ecclesie. Nota primo dū dicit astātib⁹ et videntib⁹ hic videri casuz notabilē non sufficere testi reddere rōnē mediatā. ex q̄ seq̄t rō imediata sensus corpal' nisi ꝛ addat̄ rō imediata. nā nō sufficit dicere scio qz erā pñs nisi dicat et vidi ita vł ꝑbare iste tex. ſm aliquos doc. ꝙ tū cōiter reputat̄ falsuz ꝑ tex. i.l. diē pferre in. §. coraz ff. de ar. p.l. coz̄a. ff. de ꝓb. sig. ꝛ ꝑ no. in.c vt certa de elec. li. vj. ꝑ glo. nec hz ꝙ illud dicit̄ fieri me pñte qđ sic me videte ꝛ intelligente ꝛ ideo testis reddēs rōnem qz erat pñs dicit̄ reddere sufficientē rōnez

Mo. ꝙ iniuria intollerabilis et enormis illata clericis ꝑ laicos pōt ꝓbari ꝑ laicos. ex q̄ sequit̄ ꝙ laici ꝑ personis ecclesiasticis nō sunt suspecti lz ꝺ clericos sint i cā crimiali vt vidistis i. c. de cetero. j. e. Mo. ꝙ ad iniurīā illatā in reb⁹ vel ꝑsonis ecclesiasticis possunt ꝓpelli testes ꝑ cēsuram ecclesiasticā dicē testiū. ¶ In glo. j. ibi ad interrogata dicat̄. qz qđ est de iniuria intollerabiliter illata clerico qđ ē ō reb⁹. In eadē gl. adhletas. §. vl. dicat̄ ꝙ ex hac glo. colligit̄ ꝑm⁹ intellectus ad hanc decre. vcz ꝙ hic intelligit̄ a ꝓtrario sensu rn̄deri qđ super iniuria illata clerico nō cōpellat̄ dicere testimoniū q̄quidē intellect⁹ cōiter reprobat̄ nec est ꝛisile ꝙ papa directo nō rn̄deat nec ob. ca. dilec. vt infra videbit̄. ¶ In eadē glo. ibi j.eo.c. dilectorū. dicatis ꝛ ibi videbimus et in.c. sup̄ his. ꝛ.c.se.j.eo. ¶ In eadē gl. in fi. ex hac glo. colligit̄ scōs intellectus vcz qđ hic papa rn̄deat dilecto quandā qōnem vcz qđ cōpellāt̄ testes addicendū testimoniū de iniuria illata clerico ꝛ iste intellect⁹ est verus et eū sequit̄ Host. dicens qđ dū tex. de rebus in denegocijs ē postponēd⁹. verūtamē sol. ꝙsentit gl. ad c. dilectoz. nō multuz placet dicere quod hic agebat̄ super iniuria ꝛiō dicit Inno. qđ hic est casus spālis ꝺ regulā positam in.c. dilectoz. ꝛ est sensus ꝙ lz testes in cā crimiali nō ꝓpellāt̄ de iure canonico fallit de iniuria illata clericis per laicos ꝛ ḇ fauore öffētiōis eccl'iepso. nec ob. tex dū dicit de reb⁹. qz rei verbū gn̄ale est ꝛ cōpellitur ēt crimina ꝛ quecunq; negocia vt. l. j. §. rei. ff. si certū pe.

Ceterum.

Super consanguinitate ꝓpellunt testes dicere testimoniū si odio' vel gr̄a suppr̄imere volūt veritatē ad hoc all'. ꝛ ideo dic. ꝺz doc. si tū vultis pōt dicere ꝙ diuiditur in duas ptes. Primo ponit̄ dictū. Scōo rō secūda ibi cū id rō determinandi. qz ius scriptum ꝛ ēt ꝺsuetudo istud approbat. Mo. ꝑmo ibi super cōsanguinitate quod super consanguinitate cōpellit̄ testis dicere veritatē si mōre. ꝛ sic hic ē casus pro ea sn̄ia ꝙ tenui vobis in. ca. sup̄ eo. s. eo. vcz qđ rn̄ia etiā in causis ciuilib⁹ nō ꝓpellunt testes dicere testimoniū nisi gratis vel nisi testimoniū sit necessariū et pōt ēt iste tex. induci ꝺ illam vulgatā theoritā positaz in. l. propter licet. ff. de excusa. in versi. ꝺz qđ idē iudiciū est in causis ciuilibus arduis qđ est de causis criminalib⁹ nā vt hic videt̄ nō est idē iudiciū. de cau

Vide Cardi. Zaba. a Pano. ꝛ Fel.

Universidad de Sevilla Biblioteca

As ciuilibus arduis vt sunt cause consanguinitatis sicut est in causis criminalib⁹ licet etiã tex. posset probare oppositum. ¶ Nota vlteri⁹ qõ in dubitatiõe penes principem d⁹ esse indubitatum penes omnes q: ignorantia iuris nõ est tollerabilis vt in c. iuris ignorãtia. de reg. iur. ¶ Mo. consuetudo est ius approbatũ actibus vtentiũ et potest cũ iure scripto concurrere. ¶ Mo. q paria sunt odio gra vel timore supprimere testimoniũ quo ad cõpellendũ dicere testimoniũ. ¶ In glo. prima in fi. dicatis nota est gl. qõ appellatione iuris scripti cõtinet ius ciuile t canonicũ. In glo. ħ. sup vbo all'i fi. ex actib⁹ dicat⁹. qõ b est glo. nota. ad distictionem cõsuetudinis. ¶ In glo. penulti. in fine dicatis vt vidistis in. c. sup. e. supra. e. t notandũ est q in cã ciuili regitur. ¶ In glo. fi. in fi. dicatis qõ not. est glo. qõ iter timores siue odio cõputat odiũ religionis et odiũ periurij incidendi q: timore religionis seruande et nequis incidat in periurium dicetur q̃s iuste timere ex quo dicit alibi Innõ. qõ si renũcias ppter timorẽ firmauerit renunciationẽ iuramẽto. licz p multa tpa tacuerũt talis taciturnitas nũq̃ videtur firmare actuz q: videt tacuisse ppter timorẽ et reuerẽtiã religionis q̃ alia de causa et iõ post multa tpa poterit peti reuocari reuocationẽ facit. l. j. i. ſ. q̃ honorandũ. ff. quaruz re actionẽ dat⁹.

1 ☞ Ordinarius põt aliquos testes synodales siue publicos in sua dioceſi cõstituere. ¶ Scõo nota q capitulo potest fieri denũciatio de criminib⁹ vel de ꝓhibit matrimoniꝫ ex quo sequit qõ hz iurisdictionẽ vt vidistis in. c. arbutus. s. ti. pri. t dicatis vt ibi. ¶ Tertio not. qõ cã matrimonialis põt delegari. ¶ Quarto not. q testis synodalis q̃ deposuit in cã mr̃imonij duob⁹ in casibus põt repeti. Prim⁹ est qñ aliter fides fieri nõ põt. Scõs est qñ est articul⁹ nouus. Nota in versic. ꝓh 4 ſo qõ infamia supueniẽs repellit a ferẽdo testimonio. Vltimo nota q licitũ est testi incõtinẽti añq̃ exeat ꝓsentiã iudicis se corrigere si errauerit alias secus. ¶ In glo. sup vbo synodales. i fi. dicat⁹. q isti testes synoda. nõ ꝓprie sunt testes. sed sunt officiales ꝓstituti p synodũ i dioceſi ad crimia denũciãda vel mr̃imonia ꝓhibita. vt in. c. eps hic alleg. vbi ponit forma iuramẽti facit. l. ea qdẽ. C. de accu. t. l. magis puto in. ſ. ne casum in fi. cui⁹ officij. ff. de reb⁹ eoz. ¶ In glo. sup vbo interato in fi. dicatis. sic g̃ se hec gl. q iuramẽtũ istoz testiũ synod. gñaliꝫ ꝓstitũ a ꝓncipio cõmissi officij nõ est ãplius reiterãdũ qõ ẽ verũ intelligẽdo de iuramẽto gñali siue ẽt de iuramẽto spãli in cã alicuꝫ spãlis criminis denũciata q: nõ est iurãdũ sufficit ꝓmũ iuramẽtũ secus aũt vbi adducerent i testes i his casib⁹ i qb⁹a iure ꝓmittit vt ẽ qñ aliter fides hẽri non põt vel vt ẽ q̃si sup nouis arti. nã tũc bñ requirit spãle iuramẽtũ nec al's sua depositio valeret q: tũc mutat' offm̃ añ ea erat denũciato: nũc est testis ex q̃ ifero q tabellio q̃ exercet publicũ offm̃ t ẽ iurat⁹ si ꝓducat vt testẽ in cã aliq̃ spãli q põt vt vidi i. c. qm̃ ꝛ falsã. s. ꝛ ꝓba. q talis dz iurare nec credit sine iuramẽto lz añ ea iuramẽtũ gñale ꝓstiterit rõne officij tabellionat⁹. In gl. sup vbo dñmõ i fi. dicat⁹. sic g̃ ex hac gl. vos colligat⁹ q si aliter ꝛitas sciri nõ põt. t opus sit q ꝓducant testes synod. in testẽ q nõ requirit qõ iuret istud ꝓmũ vr̃ velle hec glo. cui⁹ ꝛriũ vidistis i gl. pri. ꝓcedẽti põt tñ aliter itelligi hec glo. q si aliter põt hẽri ꝛitas q iste testis synod. bñ ꝓducat in testẽ si nõ iuret aliquomõ t hãc opi. sequit aliq̃ doc. dicẽtes q idẽ est in oib⁹ officialib⁹ hñtib⁹ offm̃ publicũ t iuramẽtũ. vt ẽ iudex vt in auth. iusiurã. q ꝓstat in. ſ. et equ⁹ coll. ħ. vt est tabellio: vt i. c. illud. j. de ꝓsump. t i. c. ad audiẽtiã. j. de ꝓscrip. vt ẽ etiã nũci⁹ vt in

1 Ordinarius põt aliquos testes synodales siue publicos in sua dioceſi cõstituere.
2 Capitulo potest fieri denũciatio de criminibus.
3 Matrimonialis causa põt delegari.
4 Infamia superueniẽs repellit a ferẽdo
5 Testes si repetãtur nõ credit sine renouo iuramento.

Preterea.

ista est notabilis decretalis t diuidit in quatuor ptes principales. Primo ponit dictuz. Scõo ponit exceptiõez. Tertio respõdet tacite obiectioni. Quarto remouet dubiũ. scõa ibi. nisi forte. ibi tertia hꝫ vero testes. ibi q̃rta quoz et ad hoc allegãtur testes synodales semel recepti sup eadẽ causa nõ sunt ampli⁹ repetẽdi nisi super articulis nouis vel incontinẽti velit corrigere dictũ suũ erroneũ t ifamia supueniẽs repellit eos afferẽdo testionio. h. d. Rõ dubitandi q: videt qõ posset repeti ex quo ante ea nõ dixerat testimoniũ sed tñ denũciauerat t est iuramẽtũ illud generaliter ꝓstitũ nõ videbat tollere iuramentũ speciale qõ ꝓstat testis. ¶ Mota primo qõ ordinarius põt aliquos testes synodales siue publicos i sua dioceſi ꝓsti 1 tuere. ¶ Scõo nota q capitulo põt fieri denũciatio de criminib⁹ vel de ꝓhibit 2 matrimoniꝫ ex quo sequit qõ hz iurisdictionẽ vt vidistis in. c. arbutus. s. ti. pri. t dicatis vt ibi. ¶ Tertio not. qõ cã matrimonialis põt delegari. ¶ Quarto not. q testis synodalis q̃ deposuit in cã mr̃imonij duob⁹ in casibus põt repeti. Prim⁹ est qñ aliter fides fieri nõ põt. Scõs est qñ est articul⁹ nouus. Nota in versic. ꝓh 4 ſo qõ infamia supueniẽs repellit a ferẽdo testimonio. Vltimo nota q licitũ est testi incõtinẽti añq̃ exeat ꝓsentiã iudicis se corrigere si errauerit alias secus. ¶ In glo. sup vbo synodales. i fi. dicat⁹. q isti testes synoda. nõ ꝓprie sunt testes. sed sunt officiales ꝓstituti p synodũ i dioceſi ad crimia denũciãda vel mr̃imonia ꝓhibita. vt in. c. eps hic alleg. vbi ponit forma iuramẽti facit. l. ea qdẽ. C. de accu. t. l. magis puto in. ſ. ne casum in fi. cui⁹ officij. ff. de reb⁹ eoz. ¶ In glo. sup vbo interato in fi. dicatis. sic g̃ se hec gl. q iuramẽtũ istoz testiũ synod. gñaliꝫ ꝓstitũ a ꝓncipio cõmissi officij nõ est ãplius reiterãdũ qõ ẽ verũ intelligẽdo de iuramẽto gñali siue ẽt de iuramẽto spãli in cã alicuꝫ spãlis criminis denũciata q: nõ est iurãdũ sufficit ꝓmũ iuramẽtũ secus aũt vbi adducerent i testes i his casib⁹ i qb⁹a iure ꝓmittit vt ẽ qñ aliter fides hẽri non põt vel vt ẽ q̃si sup nouis arti. nã tũc bñ requirit spãle iuramẽtũ nec al's sua depositio valeret q: tũc mutat' offm̃ añ ea erat denũciato: nũc est testis ex q̃ ifero q tabellio q̃ exercet publicũ offm̃ t ẽ iurat⁹ si ꝓducat vt testẽ in cã aliq̃ spãli q põt vt vidi i. c. qm̃ ꝛ falsã. s. ꝛ ꝓba. q talis dz iurare nec credit sine iuramẽto lz añ ea iuramẽtũ gñale ꝓstiterit rõne officij tabellionat⁹. In gl. sup vbo dñmõ i fi. dicat⁹. sic g̃ ex hac gl. vos colligat⁹ q si aliter ꝛitas sciri nõ põt. t opus sit q ꝓducant testes synod. in testẽ q nõ requirit qõ iuret istud ꝓmũ vr̃ velle hec glo. cui⁹ ꝛriũ vidistis i gl. pri. ꝓcedẽti põt tñ aliter itelligi hec glo. q si aliter põt hẽri ꝛitas q iste testis synod. bñ ꝓducat in testẽ si nõ iuret aliquomõ t hãc opi. sequit aliq̃ doc. dicẽtes q idẽ est in oib⁹ officialib⁹ hñtib⁹ offm̃ publicũ t iuramẽtũ. vt ẽ iudex vt in auth. iusiurã. q ꝓstat in. ſ. et equ⁹ coll. ħ. vt est tabellio: vt i. c. illud. j. de ꝓsump. t i. c. ad audiẽtiã. j. de ꝓscrip. vt ẽ etiã nũci⁹ vt in

Mo. q licitũ est testi se corrigere si i testi ficãdo errauerit et ħ añq̃ exeat ꝓtiã iudicis de q̃ ple. j. t i c. cum clamor. s. ca. pr. p bar. i. l. repeti. ff. de q̃sti.

c. cõparati. j. de appel. nã isti oẽs lz nõ teneant iterato iurare tñ si ꝓducãt i cã q̃ denũciauerit tenẽt deponere ita itelligũ hic glo. secus aũt est in teste nõ habente offm̃ publicum ꝓducto et iurato coram vno iudice su per vna cã: q: si ꝓducat in eadez cã coram alio iudice nonrredit sine iuramẽto vt. l. cũ apud sempronium iudicẽ ff. iudi. solui. vbi cautio ꝓstita in vna instantia coram vno iudice i alia instãtia coram alio iudice ẽ repetenda et p hac sñia facit q: iuramẽtum de calumnia coram alio iudice sup eadẽ tñ cã est iterũ repetendũ vt in. c. j. s. de iura. calonie cuz ibi nota. t. l. ħ. est aũt hoc sacramentũ. C. eo. ti. t sic ex his omnib⁹ colligit duo ꝓmũ est qõ testis sinodalis põt bene ꝓduci in testẽ in cã denunciata. sed nõ cõpellit iurare t ita intelligit iste tex. ꝑm istos doc. quẽ intellectũ reprehendit Joan. an. dicens qõ non tñ denegat iramentũ iterandũ imo ẽt t testimoniũ: q: non est repetandus ad testimoniũ si mõ aliter veritas haberi põt per istũ tex. test rõ ꝑz In nocẽ. q: faciliter ex quo fuit ꝓductus vt denunciat ad crimẽ denũciandũ debẽt alie ꝓbationes haberi q: denũciato: sencẽt quodãmõ ꝓsecutor crimis dicit butrius aliam rationem quia ex quo semel errauit faciliter posset deierare t icidencrimie falsi. ar. in. l. eos. ff. de fal. cũ ibi no. t vidi in. c. cũ cãz. s. ti. primo. ex quo infero qõ nuncius public⁹ vel officialis publicus si alij testes possunt repiri non sunt ꝓducendi in testes q: faciliter possent deierare. Sed dicet q̃s quare ergo adducit sup nouis capitulis nonne iuramentũ gñale prestitũ rõne officij cõprehendit nouos articulos. ar. eoz que vidi in. c. fraternitatis. s. ti. proximo. Rñdeo q: intelligitur hic de nouis articul' non cõprehensis sub gñalitate q: fuit testis publicus comstitutus ad denunciandu matrimonia prohibita si post ꝓducatur super dote iste est nouus articulus q̃ nõ cõprehendit sub generalitate nec ob. si quis dixerit. nã qñ ꝛitas aliter sciri nõ põt deberet sufficere testimoniũ denunciatis in cã denũciata exemplo eius qõ videmus de testib⁹ publicis in alio iudicio scõm ea que habent in. c. cãmq̃. s. ti. proximo. q: respondeo q illud verus qñ fuit testificatus t facit tã q̃ testis. sec⁹ ãt qñ fecit tanq̃ excersens offm̃ publicũ q: tunc nõ credit sine repetiõe et nouo iuramẽto. scõm principale colli. ex ꝑceden 5 tib⁹ vez q testis al'. ꝓuat⁹ singularũ particulaꝝ ꝓdnctus in vna cã si repetatur in his casib⁹ inqb⁹ repetit põt qõ nõ credit sine nouo iuramento t fit in casu. c. pñtata. s. tit. proximo. t. c. veniẽs. eo. ti. versi. vidistis testes repeti opus est nouo iuramẽto q̃ opi. reprehendit Boffre. dicens imo nõ eẽ defferendũ amplius iramentũ ar. huius tex. ꝑm vnũ intellectuz. p. q̃ sñia facit q: non ẽ sepius iurãdum nã ex quo iurauit semel dicere ꝟitaetz in vno articulo non est sepi⁹ iurandũ vt i. c. t si xps de iure iuran. t iõ dicit ipse q in c. presentata nõ est ampli⁹ iurãdũ t hãc opi. sequit buk. si modo repetitio coram eodem iudice: secus si coram diuersis ar. in. l. cũ apõ. s. all'. secus aũt si coram diuerso que sñia non multũ placet. q: vr̃ eẽ cõtra istũ tex. dũ dicit iterato. ꝓterea ꝛ istã opi. vr̃ esse tex. in. c. veniẽs. vbi non distinguit an coram eodẽ iudice. an vero coram diuersis t istõ placet nec ob. q nõ fit sepi⁹ iurãdũ q: respõ. verũ qñ agit eodẽ iudicio t ad eũdẽ effectũ nec ob. iste tex. ꝑm illũ intellectũ quẽ. s. retuli. q: vt. s. vidistis iste intellect⁹ nõ ꝓcedit. ¶ In glo. super verbo noue qõnis in fi. dicatis qõ hic intelligitur noua questio sepata a iuramẽto generali de denunciando ꝑm qõ supra vidistis in. c. vo fraternitat⁹ intelligitur nouus articul⁹ q̃tũ ad articulus causse principalis sup quo nõ fuit iuramẽtum. ¶ In glo. aperhibẽdo in fine dicatis p hanc glo. sequũtur doc. dicẽtes qõ quẽadmodũ infamia supueniẽs repellit a perhibẽdo testimonio ita etiã repellit a denunciãdo tab offo iniũcto quia que de nouo emergunt ꝛc. vt in. c. ceterum de iuramẽto calonie aduertandũ tñ q si tẽpore officij iniuncti erat infamis est testis publicus et sciebat synodus videtur dispensasse cum eo t ei creditur argu. in cap. diuersis fallatijs de cleri. coniugatis ibi notatur et in. l. quedam consulebant. ff. de re iudica. vbi etiã istud probatur intelligatis tñ quod infamia nõ tollitur quia illa sola per principem tollitur. vt. l. j. in. ſ. ea que. ff. de postu. ¶ In gl' remoueri in fi. dicatis pro cõcordia harum opinionum qõ autez nos loquimur de denũciatione iudiciali et infamis nõ potest denunciar. caut nos loquimur de denunciatione euangelica t infamis bene potest denunciare si sit emendatus. vt supra de iudicijs capitulo nouit. ¶ In glo. sup vbo incõtinẽti ibi ꝑsumit dicatis q hãc glo. sequit doc. dicẽtes idẽ eẽ si loquat cũ alijs q̃ cũ ptib⁹ q: presumit etiam subornatus argu. huius textus et per hec vos colligetis quod illud dicitur

Mo. ħ q si testis repetat nõ credit ei nec ó nouo iuret et ista est opi. approbaat p d. Jo. gl.

fieri incõtinẽti quod sit in p̃sentia iudicis anteq̃ recedat de cõspectu iudicis nam tunc quãdo statim in p̃ntia iudicis testis seipsum cor̃igit p̃sumit potiꝰ error quã fraus cõsiderata tñ potius condicione p̃sone ⁊ modũ cor̃igẽdi: quia ex his cõsideratis tollit suspitio cõtra testẽ ita vt eiꝰ fidei deroget tãq̃ varia dixerit testimonia ar. optimũ. in. l. i testimonijs. ff. de testi. Ex quo infero qõ ad hoc vt p̃bet testis seipm cor̃igẽs expedit qõ ipse dicat se cor̃igere: ⁊ ex iusta causa approbata per iudicem ar. huꝰ tex. alias aũt si esset sibiipsi contrarius in dicto suo tunc nõ p̃obaret vt in. l. q̃ falsa. ſ. alleg. Subdunt hic doc. qõ licet testis ex interuallo nõ possit se ipsum cor̃igere imo p̃mus dictũ valeat qõ tamẽ detrahit aliqd p̃mo dicto. ¶ In ea. gl. ibi ex interuallo dicatis q̃ ista gl. est no. singulariter qõ etiã ex interuallo cõsiderata q̃litate p̃sone põt testis dictũ suũ cor̃igere ⁊ hanc op. seq̃tur Hosti. dicens exꝑ plurib̃ cõsideratis glo. posse p̃cedere ex qualitate p̃sone ex quãtitate tẽp̃oris ex colloquio verũtamẽ hec gl. nõ seruat in p̃atica: qr quãtũcũq̃ autoritaſ sit testis: nõ potest dictũ suum cor̃igere ex interuallo. verũtamẽ addere potest etiã ex interuallo nõ detrahendo p̃io dicto ar. a cõtrario istius tex. minor tamẽ fides adhibẽt si allocutꝰ fuerit partim et istiꝰ testis. ¶ In ea. glo. ibi siue vos dicatis quod diuersimode accipit in cõtinenti scõm diuersas materias nã aliquãdo accipit incõtinenti vsq; ad sex mẽses vt in. l. iij. in. ſ. qui cum ar. ff. de vi ⁊ vi ar. ¶ In ea. gl. in fi. dicatis qõ glo. bene dicit qõ non tangunt. nã loquit in eo qui vult reuocare alienata in damnũ ecclesie: si potest etiam ex interuallo.

1 ☞ Testes possunt compelli dicere testimonium cum p̃ceditur per inquisitionem.
2 Testes sunt noiandi ꝑ partes i iudicio.

Super his. diuiditur in duas partes. P̃io ponitur facti decisa narratio. Scõo rñsio. secũda ibi ceteruꝫ. Cum de fama vel vicio falcitatis inquiritur cogẽdi sunt testes ad hoc alleg. Mo. ſ. q̃ in causa inq̃sitiõis vbi p̃ceditur per inquisitionẽ possunt compelli testes dicere testimonium. Mo. q̃ ex parte capituli nõ debẽt destinari nisi maior pars capituli consencerit ⁊ cõtrafaciens punitur de falso idẽ etiã dici in dicto. c. tam litteris. ſ. ti. p̃i. immittere literas noie alieno cũ nõ sit verũ vt ibi vidistis. Nota ibi qui noiati qõ testes sunt nominandi partes in iudicio. ¶ In glo. fi. ad fi. dicatis fm Vincentiũ qõ ideo hic compellũtur testes: quia timore vel odio se subtrahebãt vel aliter vitas sciri nõ poterat vt in. c. super eo. ſ. eo. ti. ⁊ in. c. se. j. eo. vel dicatis fm Goffre. qõ hic agebat ciuiliter qr agebat ad depositionem: ⁊ iõ nimirũ si testes sunt compellẽdi vel potestis dicere. ⁊ ista est verior so. ⁊ cõis opi. q̃ hic loquitur q̃n p̃cedit q̃ inq̃sitionem: qr tũc sunt cõpellẽdi ⁊ est ratio: qr in causa inquisitiõis iudex p̃cedit ex officio suo ⁊ ideo quomodocũq̃ põt veritatẽ inqre re vt in. c. qualiter ⁊ q̃re. de accu. ⁊ videbimus in. c. dilectorum. j. eo.

Eum contra. crimine falsi sunt testes cogẽdi dicere testimonium ad hoc allega. Scõo no. q̃ nõ refert quo ad penã falsi an quis p̃ducat falsas litteras per se vel per p̃curatorẽ qõ videtur esse cõtra ea q̃ vidistis in. c. testimonium. ſ. c. vbi dici referre an q̃s cõueniat furti p̃io noie an ꝑ p̃curatorẽ: sed potes dicere qõ ibi est casus diuersus quia ibi loquitur in infamia q̃ non infertur nisi cõtra personam directo cõuentã in iudicio vt in. l. furti. in p̃in. ⁊ in. ſ. q̃ alieno. ff. de his qui. no. infa. Tertio no. in p̃. nos igit quod sup falso ita demũ sunt cõpellendi testes si gratia vel timore se subtrahunt alis non vt videbimꝰ in. c. dilectoꝛ. Mo. q̃ testes in causis exceptis possunt compelli testificari ꝑ sensurã eccl̃ie nõ ob. appellatiõe ex quo sequit a cõtrario qõ in causis nõ exceptis nõ cõpellitur. ex quo sequitur etiã q̃ iusta est appel. si q̃s cõpellat testificari qui nõ potest cõpelli. ¶ In glo. vna in fi. dicatis ⁊ ibi etiã videbimꝰ rationem determinãdi. ⁊ si vultis rõ determinandi hic fit subtractio gr̃a odio vel timore facta. aliã rationẽ ponũt aliq̃ doc. ꝓpter magnitudinem criminis. qr falsare lr̃as aplicas est magnũ crimẽ vt in. c. ad falsariorũ. j. de falsitatibus.

Mo. q̃ nõ refert an q̃s producat falsas lr̃as ꝑ se an per ꝑcuratorẽ.

1 ☞ Capitulus potest per procuratorem agere.
2 Testes per partes sunt noiandi in causis
3 Testes subtrahentes se sunt cõpellendi.
4 Clerici coraꝫ iudice ecclesiastico nõ sunt priuilegiati.

5 Testes i causis ciuilibꝰ nõ sunt ꝓpellẽdi.
6 Arbitratores an possint i causa laudi sui ferre testimonium.
7 Causa ciuilis ⁊ criminalis differunt.

Alectoꝛes. Ista est satis difficilis decretalis et est multũ dubia in itelle. et diuidit in duas partes principales. P̃io ponit facti decisa narratio. Secũdo rsp̃sio siue p̃uisio. ibi scõa testis ⁊c. ⁊ ad hoc all̃. in ciuili testes cõpelluntur dicere testimoniũ sise gr̃a timore vel odio subtraxerit. secus in criminali. h. d. Rõ dubitãdi: qr testes inuiti aliqñ in causis non repellunt dicere testimoniuꝫ vt vidistis in. c. sup eo. ⁊ in. c. cãm. ſ. eo. Rõ determinãdi põt esse q̃ q̃n testis se subtrahit tũc a fctõ aduersarij videtur se subtrahere. ⁊ iõ ne aduersariꝰ ex dolo senceat cõmodũ nõ cõpellũtur. Mo.
1 p̃imo ex isto tex. q̃ capitulũ ⁊ p̃latꝰ ecclesie p̃nt per ꝑcuratorẽ cogr causas agere. Scõm no. q̃ testes sunt nominãdi per
2 partes in causis ita ꝓbat tex. dñi dicit nominati. Mo. ibi dñs dicit p̃eterq̃ sup criminib̃ q̃ in criminib̃ testes nõ sunt cõpellendi dicere testimoniũ. Ultimo no. in
3 fi. qõ testes subtrahẽtes se cõpellẽdi sunt per sensurã eccl̃iasticã ⁊ qd̃ ꝓtineat appellatiõe sensure dicite vti. c. q̃rẽti. j. de ꝛb. sig. iudices autẽ seculares ꝓpellũt testes multa inducta captis pignoribꝰ vt in. l. j. ff. si q̃s ius dicenti. non ob. ⁊ in. l. j. ſ. qd ergo. ff. de ven. inspi. ita q̃ cõpellũtur remedijs p̃toriis. ¶ In p̃ima glo. ibi vbi aliter vitas sciri ⁊c. dicatis q̃ hec glo. sentit illud q̃ ego tenui in. c. sup eo. ſ. c. vs q̃ tunc demũ q̃n testes sunt necessarij puta quia aliter vitas sciri nõ põt qõ cõpellãtur in causa ciuili dicere testimoniũ: ⁊ ita est hic glo. ⁊ j. videbitis. ¶ In ea. glo. ibi tam clerici q̃ laici innuit hec glo. ꝑ apertum q̃ clerici non cõnumerent inter priuilegiatas psonas: imo indistincte cõpellãtur dicere testioniũ: qr equiparat eos laicis cuius ꝓriuꝫ voluit glo. in. c. super eo ſ. ca. glo. fi. et contra hanc glo. videtur tex. in. c. statuendum. ij. q. vj. ⁊ in. c. quãq̃ hic all̃. ſs saluãtes glo. potestis intelligere altero de duobꝰ modis vel primo fm
4 Jo. car. q̃ clerici nõ sint priuilegiati coram iudice eccl̃iastico quo insistere cõpellãtur: sed coram iudice laico nõ certe p̃nt cõpelli imo in casibus in quibꝰ compelluntur debent iurare coram eo vt in. c. quãq̃ hic all̃. Vel scõo potest intelligi hec glo. et ita bene se ipaꝫ declarat q̃ q̃n aliter veritas sciri nõ põt non est differẽtia inter clericos ⁊ laicos: quia etiam priuilegiati ne veritas occultet sunt cõpellendi vt vidistis in. c. j. ſ. eo. nam priuilegiũ vllũ peccatũ soluere non potest in. c. fi. ſ. de cõsuetudine. ¶ In ea. glo. ibi sup eo sic q̃ glo.
5 cõclusiue determinat in causis ciuilibus nõ esse testes cõpellẽdos nisi veritas aliter sciri non posset: quia tunc in distincte cõpellendi sunt quã determinatiõe reprehendit doc. dicẽtes indistincte in causis ciuilibꝰ testes nisi sint priuilegiati eẽ compellendos vt in. c. j. ſ. eo. ⁊ in. c. cũ sup ⁊ optime. in. l. si quando. C. eo. titu. mihi autem satis placet sentẽtia glo. vt in causis ciuilibus regulariter non compellantur de iure canonico: licet de iure ciuili secus et ita loquitur. l. fi quando. ſ. alleg. ⁊ ita se ipsum declarat papa in. c. super eo ſ. eo. nec ob. c. pmũ. ſ. c. quia ibi loquitur quando testes se subtrahebãt odio ⁊c. et ita etiam loquitur iste tex. si bene aduertatur non ob. c. cum sup causa. ſ. eo. quia vt ibi vidistis ibi loquitur quando testes erant necessarij: ⁊ sic veritas aliter sciri non poterat quo casu ratione peccati eui tandi sunt compellendi vt vidistis glo. in. c. primo. in glo. prima. ſ. eo. et ita dicatis et est vera conclusio ob difficile eẽt in iudicio hoc tenere: quia omnes doctoream reprehendunt tamen vt dicit Butrigarius quando glo. firmat pedem standum est cum ea. ¶ In ea. glo. ibi ſ. c. causam dicatis quod scõm hanc glo. in effectu reducimur ad opinionẽ doc. quia p̃missa monitione in causis ciuilibus compellũtur testes dicere testimoniũ siue sint necessarij siue non. qõd dictũ potest intelligi altero de duobus modis. vel p̃imo qõ iudex ad libitum possit testes monere: etiam si non sint necessarij: ⁊ iste intellectus non multum placet. quia secundum hoc ista iura erunt imposita verbis non rebus cõtra. l. fi. C. de vsur. et ideo. Scõo modo intelligitur glo. quod iudex possit monere testes non ad libitum sed tantũmodo si sint necessarij quo casu p̃missa monitione poterunt compelli: et hoc modo intelligẽdo ista iura bene procederẽt. ¶ In eadem glo. ibi nisi in mediatoribꝰ dicatis quod mediatores dicũtur medij inter contrahentes ad reducẽdos alios in concordiam: ⁊ alio vocabulo vocantur p̃sonete. ¶ In eadem glo. ibi ſ. quoniã sic ergo ex hac glo. vos colligetis quod isti mediatores sine partium volũtate nõ

admittunt in testes ⁊ est ratio: quia pro-
pter affectionē quā presumuntur gerere
ad cōtractum cuius fuerūt mediatores
sunt suspecti: ⁊ ideo requiritur vtriusq;
partis consensus ad hoc vt admittantur
et hodie ita determinatū est inde nouissi
mo in.c.j.co.titu.li.vj. vbi est speciale in
causa simonie vt admittātur tales. ergo
in contrarium est ius cōmune. Et p hoc
nunnūq; vidi dubitatū. vtrū arbitrato-
res et admicabiles compositores possint
in causa laudi sui possint dicere testimo-
nium. ¶ In eadem glo. ibi casibus sequē
tibus dicatis sic ergo sentit hec gl. quod
priuilegiati nō possint compelli dicere te
stimonium quod verum dicit glo. in.l. in-
uiti. ff. e. etiam si aliter veritas sciri non
posset. et istud indubitanter est verum de
iure ciuili intelligendo tamē vt alias cuz
questio dependeret de facto intellexi: nisi
sit tale factum quod verisimiliter sciri
non debeat: nisi per illos priuilegiatos
argu. in.c. tertio loco cum ibi no. s. de p
bationibus. ⁊ in.c. in super. et m.c. cum
nuncius. s. titu. proxi. et in.l. consensu. ff.
super plagijs. C. de repudijs. de iure aūt
canonico indistincte si veritas aliter sci-
ri non potest dicūt doctores etiam priui-
legiatos esse compellendos causa euitan
di peccati argu. eorum que vidistis in.c.
primo. s. eo. et hec omnia procedunt se-
quendo cōmunem opinionez vt supra vi-
distis. ¶ In eadem glo. ibi patet hic te-
net preterquā in ver. in criminib⁹. ¶ In
eadez glo. ibi super his dicatis quod ibi
loquitur quando proceditur per inquisi-
tionem ⁊ est spāle: sicut in simili est aliud
spāle in.c. quoniam frequēter. in. §. sunt
⁊ alij. s. vt lite non contestata vel dicatis
quod ibi loquitur quādo agebatur ciui-
liter. ¶ In eadem glosa ibi dicatis quod
speciale est causa falsi fm quod ibi vidi-
stis ⁊ infra videbitis. ¶ In eadem gl. ibi
propter cōsanguinitatem. i. propter sangui-
nis coniunctionem: quia propter sangui
nis coniunctionem nō compellentur di-
cere testimonium volentes tātum admit
tūtur nisi propter reuerētiā psonarū cō
tra quas debēt dicere testimoniū habeāt
priuilegiū. naz tūc etiā volētes nō admit
tūtur vt est in fūijs ⁊ in libertis. ¶ In ea
dē glo. ibi omnes cōpellūtur dicatis ar.
a speciali: quia si speciale est in aliq⁹ vt
nō compellātur in causa criminali. ergo
in cōtrariū est ius cōmune. ¶ In ea. glo.
si vero ciuiliter dicatis quod qn̄ ciuiliter
vt criminaliter agatur vidistis. in.c. testi
monium. s. titu. proxi. et ibi recurrite ad
no. ¶ In eadē glo. ibi licet dicatis q; hic
est prima op. vez quod in criminali crimi
naliter ⁊ directe intentata: scz quādo agi
tur p viam accusationis nō cōpellūtur te
stes. et hāc op. vt. j. videbitis glo. firmat
eaz: etiā firmat Inno. ⁊ videtur firmare
q̄si oēs doc. tamē glo. hic arguit cōtra: sz
argumēta. j. soluet. ¶ In ea. glo. ibi patz
in antiqua dicatis qō hinc videbitis glo.
respōdere infra. ¶ In eadē gl. ibi hec q;
procuratorē dicatis qō ista est scōa argu
mētatio cōtra op. glo. cui videbitis glo.
j. respondētez. In ea. glo. ibi ⁊ sic necesse
est dicatis qō ex hac gl. colli. scōa opi. vez
qō etiā in criminalib⁹ cōpellantur testes
preterq; si opponit crimē testi vt repella-
tur a testimonio⁊ est ratio. q; agitur prin
cipaliter ad infamiā testis nō ad penam
vt in.c. cum dilectus. s. de ordi. cog. et ad
infamiam alicuius nō est cōpellēdus q̄s
dicere testimoniū et istā opi. tenet Hosti.
vt infra videbitis: et ita intellexit istum
tex. In eadem glo. ibi. s. titu. proxi. c. te-
stimoniū dicatis qō ista est vna responsio
ad. c. super his. ¶ In ea. glo. ibi in casu se
quentis ⁊ c. dicatis quod ex hac glo. colli.
scōa solu. ad. c. super his. et est solu. etiam
ad. c. cum contra. ⁊ ad. c. fi. j. eo. vez. et sit
speciale in crimine falsi in quo crimie te
stes compellātur licet regulariter sit. se-
cus hec tñ so. non applaudet ad. c. vene-
rabilis. j. eo. quia illud. c. loquitur in con
iuratione. In ea. glo. ibi tancredus ⁊ vin
centius sic ergo ex hac glo. colli. alia opi.
vez quod siue agatur criminaliter ex cri-
mine siue etiā agat ciuiliter nūq̄ sunt cō
pellendi testes. ita colligitis ex glo. quaz
opi. reprehendūt omnes doc. dicentes q;
immo quando agitur ciuiliter semp sunt
compellendi testes sicut in causa ciuili: q;
non est differentia inter ciuilē ⁊ crimina
lem ciuiliter motaz. vt in. c. testimonium
cum ibi not. s. eo. titu. ¶ In eadē glo. ibi
alij contra dicunt dicatis vt in pma opi.
quā supra vidistis ibi duz dicit super hoc
dicunt quidā. ¶ In eadem glo. ibi sed in
predictis omnibus rationib⁹ dicatis fa-
ctis contra primam opinionez. ¶ In ea.
glo. ibi. §. aliquando dicatis quod ex hac
glo. colligitur solu. ad cōtraria formata
cōtra primaz opinio. q; hic nō agebatur
criminaliter inter episcopum et capitu-
lum sed agebatur ciuiliter causa conuen
tionis et recōuentionis: ⁊ ideo potuerūt
interuenire procuratores vnde cōtraria
non ob. nec ob tex. dum dicit preterquā
super criminibus: quia non propterea se
quitur quod hic ageretur criminaliter:

No. q; nō
ad infamiā
alicuiꝰ nō
cogunt te
stes dicere
testimoniuz

No. q; nō
est differē
tia int' cāz
ciuilē ⁊ cri
minalē ci-
uiliter mo
tam.

sed vult tantum dicere tex. testes compel
lendos nisi ageretur criminaliter. ¶ In
eadem gl. ibi et infra. c. proximo. sic ergo
vos videtis glo. extrema conclusione de-
terminatā pro prima opinione ⁊ tenea-
tis q; in causa criminali publice crimina
liter intētata nō compelluntur testes di-
cere testimoniū ⁊ hanc eandē opinionez
vt infra videbitis sequit Inno. ⁊ doct. lz
glo. videatur facere diuersam opinionez
Innocenth vt infra sequitur. ¶ In eadē
glo. in fine dicatis qō licet glo. videatur
velle opinionē Inno. esse diuersam a sua
opinione tamen siquis recte inspexerit
Innocen. est eadē op. cum opinione glo.
quia Inno. dicit qō tunc demū est pecca-
tum occultare veritatem quando nisi cō-
pellantur testes patitur quis dispendiuz
patrimonij sui vel perdit, lucrum vt est
quando agitur causa ciuilis vel agitur ex
crimine ciuiliter ad penā applicandam
parti. secus autem quādo quis nō conse-
quitur vindictam si non compellātur te-
stes vt est quando agitur criminaliter de
crimine ad vindictam vel ad penam ap-
plicādam fisco: nam tunc nō est peccatuz
celare veritatē: imo est meritoriū. quia
vnusquisq; tenetur corrigere sociū suuz
et nō prodere nisi forte delictuz esset ma
nifestū vel nollet se emendare vt vidistis
in.c. nouit. s. de iudi. vel esset crimen pe-
riculosum vt est heresis vt in.c. licet eli de
simonia fallit tamen etiam vltra casus
positos per Innocentium in crimine fal
si vt vidistis in.c. cum contra. s. eodem.
Item fallit quando proceditur per in-
quisitionem vt in.c. super his supra eodē
Item fallit si aliter veritas sciri non po-
test. itē fallit si odio vel gratia vel timore
se subtrahūt vt in.c. cetex. s. eodem. quā-
quidem opinionem reprehendit Hostiē.
satis probabiliter dicens non videre ra-
tionez specialitatis in crimine falsi plus
quā in aliis criminibus vt est crimen ho-
micidij ⁊ sunt alia crimina maiora secūdo
mouetur: q; tenendo istam opinionez qō
in criminibus regulariter non compel-
lantur testes aperitur via malicijs. quia
faciliter testes corrumpuntur ne dicant
testimonium et veritas occultatur qō nō
est dicendū preterea ⁊ tertio nā etiam cō
siderata ratiōe Inno. dicit Hosti. necessa
rio cōcludēdum est in causa criminali cri
minaliter intētata testes esse cōpellēdos
q; in criminibus qn̄ agitur criminaliter
cōpelluntur accusantes se inscribere ad
penam tallionis vt in.c. super his cuz ibi
no. j. de accusa. ⁊ in.l. fin. C. eo. titu. ¶ Sma

poterit compellere testes vt puta quia nō
sint cogēdi fm istum tex. patietur accu-
sans et ita videretur testes esse compel-
lendos. Ex quibus oibus cōcludit Host.
ita in criminalibus sicut in ciuilibus te-
stes cōpellēdos etiaz de iure canonico vt
in.c. peruenit ceterū ⁊ cū cōtra. s. eo. nec
ob. iste tex. quia intelligitur quādo obijcie
batur crimē testi vt repelleretur a testi-
monio: nam tunc nō debet facile cōpelli
testis in infamiā alterius ita intelligitur
tex. ⁊ ita intelligit glo. in precedētiverū
tamē hec sentētia: licet pbabilioz videa-
tur quā sentētia glo. ⁊ Inno. tamē penes
me est iterum dubia per tex. in.c. peruē-
nit. s. eo. vbi dicit: ita demū cōpellendos
testes si aliter veritas haberi nō poterit
Item per tex. in.c. sup eo. et in.c. ceteruz
⁊ in.c. cum cōtra. s. eo. in quibus omnib⁹
iuribus dicitur testes cōpellendos in cau
sa criminali si odio gratia suprimāt veri-
tatem ita qō nō dicūt ita indistincte com
pellēdos ⁊ ideo mihi disputatiue loquēti
cōsiderata mēte iuris placentini alia di-
uersa sententia vez qō regulariter nec in
ciuili nec i crimiali de iure canonico sint
compellendi testes nisi sint necessarij vt
quia veritas aliter sciri non potest vt in
c. secundo. et in.c. peruenit. s. eo. vel nisi
se subtrahāt testes vt in aliis iuribus. s.
allega. ita quod non est differentia inter
causas ciuiles et criminales et ita vult
tex. in capitulo super his vel potest re-
sponderi vt respondet glos. et ad istum
textum respondetur vt respondet Inno
cen. de iure autem ciuili regula est in con
trarium: quia compelluntur testes siue in
criminali siue ciuili. nec ob. l. fi quādo q;
ibi non est sumendum argumen. a contra
rio sensu: quia resultaret primus intelle-
ctus vt in.c. publicato. cum ibi nota. s. de
electio. et ista est opinio in contrarium ta
men in iudicando non essem ausus dice-
re contrarium vnū tamē nolo pretermit-
tere quod est notādū quod dicūt hic doc.
vez quod i causa criminali vbi agitur ad
penam sanguinis nullo modo propter ti
morem irregularitatis sunt compellendi
vt in.c. sententiaz sanguinis. j. ne cle. vel
mo. Ex quo inferunt quod honestum est
etiam laicum tendentem ad sacros ordi-
nes qui est intentionis effici clericus est
honestum non compelli.

Testes tā i
criminali
busq; ciui
libus sunt
cōpellendi
ad testimo-
niū ferendum.

1 Coniuratio regulariter venit pu-
nienda.

2 Principi quare permittatur suppli-
care.

Venerabilis

diuiditur ⁊n duas partes Primo ponitur facti narratio et querela. Scõo pro uisio ⁊ mãdatũ pape. ibi scõa. ideoq; mãdamus. Socius criminis in crimine consurationis cõpellit dicere testimoniũ ad hoc alleg. Ratio dubitãdi q; videbat qõ ꝓpter iuramentũ nõ essent cõpellẽdi q; oẽs iuramẽtũ qõ põt seruari sine interitu ⁊c. tamẽ papa determinat ꝛriũ. et ratio determinãdi põt esse q; isti se subtrahebant item ne periret iustitia eẽi. quia aliter veritas sciri nõ poterat. Mot. primo ex isto tex. qõ cõiuratio est regulariter illicita et puniẽda. Scõo not. ꝙ ne iustitia pereat permittit principi supplicare ex quo infero notate ibi casum Hostien. in c. precedẽti. ſ. e. q' si potuisset indistincte testes cõpelli. vt dicit Hostiẽ. frustra precibus fuisset supplicatum q; frustra ⁊c. vt in. l. que sub conditiõe. ff. si q; omissa cã testionẽ et. l. vna. C. de thesauris. Tertio not. in ver. ideoq; mandamus hic videri casum in ꝟbo absoluãt ꝙ iuramentũ de cõiuratiõe zelanda ligat iurãtẽ. Quarto not. in fine qõ testes gra odio vel timore sunt cõpellẽdi dicere testimoniũ ita ꝓbat iste tex. ¶ In glo. ꝓma in fine dicatis qõ ex hac glo. vos colleg. duo principaliter. primũ est ꝙ cõiurationes regulariter sunt illicite facit. c. ꝛspirationũ hic allegatũ aliqñ tñ sunt licite vt si fiant ad bonũ opus vt in. c. sane. xxj. q. ij. ⁊ ꝓ hac sentẽtia facit q; licet omnia collegia regulariter sint ꝓhibita nisi specialiter reperiãtur permissa. vt in. l. j. ff. ꝺ colleg. illi. ⁊ not. in. l. j. in princ. ff. qõ q;q; vniuer. si tamen fiant ad bonũ. videlz ꝓ fide catholica illa vident permissa: vt. l. lij. ff. de colleg. illi qõ verum intelligatis si expresse appareant bona ⁊ ad bonũ opꝰ cõsulta in dubio autẽ licz habeãt speciẽ boni nihilominus sunt reprobata vt ĩ iuribus supra alleg. facit cle. j. de religioſ domibus. scõo principaliter ex hac glo. tolle penam coniurantiũ siue facientiũ coniurationes alias penas imponunt iura. vcz vnam penã librã auri ꝓ quolibet cõiurante vt in cõstitutione frederici ad edictali in usibus feu. aliqñ imponit pena capitalis vt in. l. aut facta. ⁊. l. si quis. aliquid. ff. de penis. ⁊ habet in. l. conuenticulã. de epiſ. ⁊ cleri. ¶ In glo. absoluat ibi siue de facto dicatis qõ hãc solutionẽ sequũtur doc. dicẽtes qõ istud iuramentum hic prestitũ erat illicitũ et ideo non seruandũ tamen ꝓpter quandẽ reuerentiam cui tenemur iuramẽto cõsiliũ est petere absolutionẽ ar. in. l. fi. C. de fide instrumẽ. ¶ In ea. glo. ibi. c. venerabilem dicat j qõ ibi in. c. venerabilẽ. ibi erat dubium an iuramẽtũ esset licitũ vel illicitũ et in dubio est ferenda reuerẽtia iuramẽto. ¶ In eadẽ glo. ibi si quis ꝓpter dicatis et ꝓpter hoc cõcedit liberatio in premiũ ipsi manifestãti coniurationẽ. ¶ In eadẽ glo. in fine dicatis qõ lz aliqñ minꝰ idonei admittant non tñ ita simpliciter immo admittunt cũ questiõe q; ponunt ad torturã q; fides sola talium testiũ nõ sufficit vt ꝓbatur in. c. testimoniũ. ſ. e. ⁊ est text in autẽ. de teste. ſ. si ꝓ ignoti. Ultimo queruñt doct. q; tex. dicit absoluat quis absoluet breuiter cõis opinia tenet qõ cõsules ciuitat absoluẽt quia ipi presentãt ciuitatẽ ar. in. l. municipibꝰ. ff. de condi. et demon. et si nolẽt absoluere. tunc isti delegati denũciabunt eos non teneri huiusmodi iuramẽto: ⁊ eo nõ obstante cõpellunt testificari. si odio ⁊c. et facit ad hec. c. debitores. j. de iureiurã.

Rubrica de fide instrumẽtorum.

Et dicit Joã. an. ⁊ cũ eo sequitur Butri. qõ omne per qõ instruit cã continetur appellatione instrumẽti. a ex quo seqtur qõ hic in hoc titulo appellatiõe instrumẽti cõprehẽdunt etiã testes quã opi. reprehendit. do. meus dicẽs qõ quo ad materiã huius titu. appellatiõe instrumẽtorũ nõ cõprehendũtur testes q; iste ti. specifice nec separatim ponit a titulo de testibus. nã si cõprehẽderent testes sub isto ti. in hoc ti. esset vnus titulꝰ tñ ⁊ nõ fecisset duos et ꝓbat op. facit glo. i. l. mentiones in. ſ. instrumentorũ. ff. de verb. sig. vbi vo luit gl. ꝙ nõ ex ꝓpria ꝟboꝝ significatiõe appellatiõe instrumenti cõprehendũtur testes imo ex extẽtione et lata significatiõe et ita vt sequi Dyñ. ⁊ bar. ĩ. l. j. ff. eo. ⁊ in. l. labeo. ff. de ꝟbo. signi. ⁊ in. l. oẽs populi. ff. de iusti. ⁊ iure. ĩ materia inter statutoꝝ. lz idẽ Bar. in. ſ. instfoꝝ videat reprehendere illã glo. ex eo q; ex allusione vocabuli sumit ꝓpria ꝟboꝝ significatio l. tubuli. ff. de ꝟb. sign. ⁊. l. ij. ſ. j. ff. si certũ peta. Sed potest dici glosam cõsiderasse. cõmunẽ usum loquẽdi q; ex cõmuni usu loquẽdi ꝓpositione instrumentoꝝ non cõprehendũtur testes. Ex quo infero qõ

a Ex quo. Adde notãter circa ꝟ vide l. iudic. cũ ibi nota. ꝙ doc. C. eo. titu.

Cõis usus loquendi inspicitur

cum instatutis ⁊ etiã in cõtractibus inspitiatur communis usus loquẽdi vt. l. libroꝝ in. ſ. ꝙ tamẽ cassius. ff. de leg. iij. ⁊ in cap ex litteris. j. de spõsa. ⁊. l oẽs populi de iustitia ⁊ iure. ⁊ ibi bar. qõ apellatione instrumentoꝝ cõprehendit testis lz in dispositiõe iuris cõis secus sit vt in cap. peruenit. ſ. all. ⁊. l. j. ff. eo. ⁊ ꝓ hac sinia facit qõ notat super rubrica in auten. eo. ti. ⁊ quod voluit butri. in. l. j. ff. eo. versi. dicit qõ si statutũ vel capitulũ iponat penam producẽti falsa instrumenta quod istud. c. non extẽditur ad producẽtes falsos testes imo aliter erũt puniendi nec habebit locũ pena capituli. exqbus cõcluditur quod in isto titulo tantum agit de instrumẽtis. j. de scripturis nõ aũt de testibus.

1 Fides autoritate scripture adhibet.
2 Scriptura exemplata non dicitur scriptura.
3 Scripturarũ species due sunt.
4 Scripture duorum viroꝝ faciunt fidẽ.
5 Exemplo exemplato ab originali an credatur.

Scripturam. Ista est notabilis decretalis ⁊ eam expediuit Innocẽ. hic ⁊ post eũ Butri. ⁊ Jo. an. ⁊ ad eo breuiter est ꝙ nõ potest summari: si tñ vultis dicatis exemplũ nõ probat nisi cõstet de originali ad hoc all. ⁊ ratio dubitandi: q; in exẽplo illud idẽ cõtinet ꝙ in principali: nec est diuersum in originali. tamẽ papa determinat cõtrariũ. ⁊ ratio determinãdi. quia exemplũ nõ ꝟ eã autoritatẽ quã ꝟ originale vt videbimꝰ in c. se. j. e. Mo. ꝓmo ꝙ autoritate scripture adhibet fides sine alio adminiculo facit c. se. j. eo. Secũdo no. qõ scriptura exemplata nõ dicitur autentica: ⁊ ideo nõ adhibetur ei fides. Tertio no. duplicẽ speciem scripturarum: nam quedam est scriptura autentica originalis quedã est scriptura secũda exemplata. ⁊ licet tex. dicat exemplaria minus congrue videtur locutus: quia exemplar proprie est originale. exemplum vero dicitur inde sumptum. i. iusta illud exemplar liber est exemplum quod trahis inde. ¶ In gl. prima ibi que per manum publicam dicatis et aduertatis: sic ergo ex hac glo. vos colligetis ꝙ autentiqua scriptura dicitur scripta per manum tabellionis. Et est ratio: quia tabellio dicitur ꝑsona publica ⁊ habet officium de publico: quia autoritate superiorũ habẽtis ad hoc potestatẽ sunt creandi tabelliones vt in. c. cum. p. tabellio. j. e. et in. c. ad audientiã. j. de prescrip. ⁊ sic habetis vnũ requisitum ad hoc vt scriptura dicatur autentica ⁊ ci credatur. Secũdo etiam requiritur quod cõstet de potestate eius qui dedit autoritatem tabellionatus. puta: quia sit comes cõstet de priuilegio cõmittatus: vt hic per Jmocen. et butrium. Tertio requritur quod ad hoc vt scriptura tabellionis probẽt quod sit rogatus tabellio publice a partibꝰ de cõfessione instrumẽti. alias autem non creditur: licet in dubio presumitur tabellio rogatus a si aliter nõ cõstet vt in. ſ. nos autẽ in aur. de tabellionibꝰ coll. viij. et in l. sciendum cum ibi no. per Bar. ff. de verbo. obliga. Quarto requritur qõ propria manu scripserit instrumentum: nam per aliuz scribere nõ potest vt in dicto. ſ. nos autem. ſ. all. licet glo. ibi dixit ⁊ istud etiã videtur velle tex. quod licet tabellio alĩ committere non debeat officium tamen si cõmiserit vz licet puniatur de quo vidimus in. c. inter dilectos. j. eo. de cõsuetudine tamen vt videtis seruatur oppositum. Quinto requritur qõ instrumẽtum habeat annos dñi pape i terris eccle vel imperatoris in terris imperij et mẽsem et diem cõfecti instrumẽti vt videbimus in. c. inter dilectos. j. eo. ⁊ in auten. vt ꝓponitur nomẽ imperatoris i primo licet hodie de cõsuetudine cõiter non seruet imo ponũtur anni dñi nostri. Sexto requritur locus cõfecti instrumẽti vt in. c. abbate. cum ibi no. per glo. j. de re iudicata lib. vj. Septimo requirit signum notarij vt in. ſ. oportet in aur. de fide instrumentoruz et in. l. fi. C. de accessoribꝰ. et in. l. ad testium. in. ſ. si signa. ff. de testa. et voluit Bar. in prima cõstitutiõe. ffoꝝ. ⁊ ita etiaz seruat cõsuetudo ⁊ ita est seruandũ licet glo. in. l. generali de taburnis li. x. istud nõ posuerit sed potestis dicere qõ ideo non posuit quia est leuis solennitas ⁊ eius obmissio nõ viciat instrumẽtũ ar. in. l. j. in fi. ff. de ven. inspi. ⁊ voluit Jo. an. in spec. e. titu. in. ſ. j et facit illud quod dicimus de signo sancte ✠ obmisso in inuentario de quo in. l. fi. C. de iure deli. memini tamen audiuisse nõ leuis autoritatis doc. dicentes op. vcz qõ imo viciat obmissio ✠ vel signum ta. per dictũ. l. j. in fi. ſ. all. q; ꝓbat op. vbi dꝰ qõ ita demũ nõ viciat si ꝓpter rusticitatem obmittat: ergo ⁊c. de hoc tñ

a ¶ Rogatus. Adde qõ ita etiã tenet Jo. de lig. hic in ꝟ. alĩ dicũt qõ ⁊c.

dicamus vt videbimus in primo hui⁹ voluminis. viij. regrit qō in mēbranis scribatur instrumētū: q; papirus facile corrumpitur vt.l.j.cuz ibi no. per Bar.ff. de bo.pos. ſm ta.ꝛ in.l. in cōmodato in.§.ficut.ff.cōmo.ꝛ voluit spe.in spe.eo.titu.in §.postremo.ꝛ istud est verū de honestate vel cautela.sec⁹ aut de necessitate: q; bñ valebit instrumentū scriptū in papiro vt in dicta.l.j.§.all'.ꝛ in.c.cū causam.§.de p̄ba. Nono regrit ſm aliquos ꝙ carta nō fit rasa vt in.l.fi. cum ibi no. C. de edicto di.tol.sz istud nō est de necessitate p.l.cōtracte.ff.de bo.pos.ſm ta.ꝛ dicta.l.fi.loq̄tur quādo apparet rasura in loco suspecto optimū consilium' est quod nō scribatur in carta rasa. Decio requirit ꝙ tabellio scribat extēse nō per chifras: nec per abreuiatiōes vel p̄ signa vt i.l.C. de emē. insti.codicis ꝛ istud est verū in abreuiationib⁹ seu chifris nō intelligibilib⁹ p̄ intelligibiles autē bene pōt scribere vt in dicta.l.j.dicit tū spe.e.titu.in.§. postremo in ver.item op.qō caueant sibi tabelliones a periculosis abreuiationib⁹ ꝛ in locis subtilib⁹: quia faciliter posset alienari sensus instrumēti. Undecimo regritur qō sit lectū eo finito in p̄sentia partiz alias non valeret.l.fidei cōmissa in.§.j.et ibi est glo.singularis. ff. deleg.iij.ꝛ voluit Joan.an.in spec.eo.titu.in.§.obmisso in ver.illud quoq; facit.l.si is qui.ff. de testamētis. Duodecimo requiritur inscriptio testiū per tabellionē non qō testes se subscribant vt in auten. eo.titu.in.§.sed si instrumēta ꝛ in hoc est differētia inter tabelliones ꝛ alios ꝛ ita habetis ex p̄missis que requirātur ad solēnitatez seu confectionem instrumenti. ¶ In eadem glo.ibi.§.sed instrumēta sic ḡ ex hac glo. colligit quod scriptura iudicis fulta sub scriptionib⁹ vel testimonio testiū dicitur autentica scriptura ꝛ pbat qō est verum ſm quod vidistis in.c. cum a nobis.§. de testibus. vbi melius p̄obat quā in.§.sed si instrumēta. quia ille.§. loquitur de scriptura facta manu tabellionis vnū tamē sensit glo. qō scriptura iudicis sencetur priuata si nō est fulta admistratiōe testiū et rationē vidistis in.c. post cessionē. et in c.cū a nobis.§. de testibus. ꝛ in.c. quoniā q̄ falsande p̄oba. quia officiū iudicis nō ē scribere scripturās: nec fidē facere qō tñ fallit in aliquib⁹ casibus positis in dicto.c. post cessionē. ꝛ p̄ his facit glo. in.l. quedā in.§. nūmularios. ff. de eden. ꝙ sequunt plures doc. vbi glo. volunt ꝙ scriptura pt dici publica si sit facta ab habē-

Mo. ꝙ instrumētuz ēt scriptū in papiro vz ꝛ tz. ita vr tenere Host. i ſūma i.§. iv. illud etiaz nō obest.

Mo. ꝙ req̄rit ad hoc vt instrm valeat ꝙ legaf statim post ꝙ receptū ē coram ptib⁹ ꝛ vr tex. i.l. Zcto. C. e. titulo.

te officiū de publico in his q̄ sunt sui officij vt.l.fi publican⁹. in.§.j.ff. de publicanis. ꝛ.l.si q̄ p̄ calumniā. C. de epi. ꝛ cle. et in.c. quāquā de vsuris. lib. vj. ꝛ.l. nō quasi ff. rem pu. sal. fore ꝛ sentit Jnno. hic. dixi vobis in dicto.c. post cessionem. ¶ In ea. glo. ibi qm̄ contra dicatis sic ḡ ex hac gl.
4 colli. ꝙ scripture duoz̄ virozū creditur sicut publico istrumēto ꝙ verū intelligatis scōz decretalē quā all'. vcz qm̄ duo viri autozitate iudicis constituti scribūt acta ita intelligatis. ¶ In ea. gl. ibi post cessionem notanda est hec glo. ꝙ sigillum facit scripturā autenticā de quo dicatis vt vidistis in dicto.c. post cessionē ꝛ videbim⁹ in.c. seq.j.eo. ¶ In eadem glo. in fine sic ergo sentit hec glo. qō scriptura priuati propter p̄sentiam testiū efficit aut. quā op. reprehēdit Jnno. dicēs qō imo remanet priuata qō patet quia si negetur non p̄obat de se nisi p̄obet per testes vt i iuribus hic all'. Sed vos seruantes glo. dicetis quod pōt dici autenticū large scōm qō voluit tex. in.l. scripturas. C. que po. i epig. ha. ex eo: q; si talis scriptura appro betur per testes habet vim autentici instrumenti in oibus actionibus ꝛ iuribus vt in dicta.l. scripturas. §. alle. vel potest ītelligi de auten. scriptura ꝑuati hñte testium subscriptionem vt vidistis in.c. cum a nobis. §. alleg. et sic vidistis multos modos q̄b⁹ dicitur autētica scriptura. Potest etiā dici extra glo. publica scriptura cui adhibetur fides de cōsuetudine vt in c. cum dilectus. j. eo. Item etiā potest dici publica si trahatur de archiuo publico vt in autentica. ad hec. C. eod̄ ꝛ breuiter concludit Jnno. omnem scripturam p̄ter confectā a tabellioē ꝛ p̄ter acta iudicia. posse dici ꝑuatas scripturas: q; eis ꝑductis nō datur a iure fides nisi aliter comp̄robetur per p̄fessionem aduersarij vel per testes vel per cōparationē lfaruz scōm ea que habētur in.l. cōparationes. C. de fide instru. §. ad hoc vt fiat cōp̄roba tio requirit qō ad minus habeat tres testes vel q̄ttuor vt in.§. si qs igit in auten. eo. ti. ꝛ dicatis vt i dicta.l. cōparatiōis. §: alleg. ¶ In gl. sup ꝓbo exēplaria ibi si qs in aliq̄ docu. dicat ſ ꝛ ad hoc p̄cordat. c. ex in timatiōe. §. de rescri. ꝛ in.c. in iure pit⁹. §. de offi. deleg. ꝛ.c. ex rescripto. j. de locato. ¶ In ea. gl. ibi. l. gesta. sic ḡ ex hac gl. colligatis. qō exēplo sūpto et publicato iudicis autozitate credit sicut originali qō est verū si sint seruate solēnitates req̄site in publicatiōe puta: q; sit citata pars ꝛ cū autozitate iudicis fuerit facta publi-

co vt vidistis in.c. significauit. ꝛ in.c. alo bericus. §. de testib⁹. ꝛ est rō: q; sola autoritas tabellionis attestantis de exēplo non sufficeret q; deponeret de eo qō non percipit sensu cozporis: sed sensu alieno referēdo ad originale per aliū factū vel alio tēpore ꝛ ad hoc qō fidem faciat req̄ritur qō deponat de sensu ꝑprio vt vidistis in.c. cū cām. ꝛ in.c. i litteris. §. ti. p̄ri. et istam rationē posuit spec. eo. titu. in. §. ostenso. in p̄si. sz nūquid. Et per hoc vos habetis vnū casuz in quo credit exemplo exēplato ab originali sine originali. Se-
Mo. 5. vj. casus in q̄ bus credi tur exemplo siue originali. cundus casus est qñ exemplū est regiſtratū apud acta vt in.c. qm̄ cōtra falsam,. de ꝓbatio. et in. c. cū in iure peritus. cuz ibi no. de offi. deleg. §. et est optimū ꝓsiliū ad cōseruādū sibi ꝑpetuā ꝓbationē qō istrumentū extēdat in actis factis cora iudice: nam tunc ꝓbabit sine originali ꝛ ista p̄ratica ponit Jnno. in. c. cū in iure pitus §. alleg. Tertius casus est in quo etiā exēplum ꝓbat qñ quis habuit exemplū instrumenti apte. vt in.l. in fraudez. §. nec q̄. cum ibi no. de iure fisci. ff. nā illud exemplum ꝓbat cōtra eū a quo habuit sine originali. Quartus casus est quādo ab eodē met, notario q̄ fecit originale datur exēplū vt in.l. vnū testimoniū. ff. de testi. ꝛ in c. si quis ex ar. §. si qs ꝓhibet. ff. de eden. licet tex. in aut. de tabel. in. §. fin. videat ꝓbare contrarium cōsuetudo tamē seruat cōtrariū. Quintus est qñ est extractū de volūtate partiū: quia tunc ꝓbat inter partes cōsentiētes vt in.l. optimam. C. de cōtraben. ꝛ cōmittere sti. qō est verū si cō stat partes approbasse originale ſm qō voluit Bar. in auten. si quis in aliquo documento. Sextus casus est in. c. cum. p. tabellio. j. i. vij. est in. c. fi. j. eo. ꝛ ita habetis vij. casus in quib⁹ creditur exēplo. ¶ In eadem glo. ibi forma p̄dicta dicatis ꝙ est ratio: q; oportet ꝙ cōstet de tenore nā simplici narrationi nō credit argumēto eius qō voluit Jnno. in. c. inter dilectos j. eo. licet in cōtrariū videatur facere clemē. j. de ꝓba. ꝛ dicatis vt ibi. ¶ In ea. gl. ibi cum olim sentit ḡ hec glo. qō testibus deponētib⁹ de originali credit: licet non appareat originale ꝙ verus intelligatis ſm. c. quā allegat vcz qñ ꝓbabit ꝑductio originalis ꝛ sunt testes multū piti: q; tunc credit sec⁹ aūt si testes nō cent multū piti q; tunc non plene ꝓbarēt: sed semiplene vt.l. cut. C. eo. cū ibi no. vbi req̄rit etiaz qō ꝓbet tenor sine suspitiōe: nā alias nō credit testib⁹ de sensu alieno vt in iurib⁹ nā. eg. ¶ In ea. gl. ibi iurisditio dicatis qō hec gl. facit ad illā vulgatā. q. vcz vtrū lata snia in cā op. cōseruatoria pene agatur ex cōfirmāte an vero ex confirmata de qua qōne habet i.l. furti. in. §. j. ff. de his qui no. infa. ¶ In ea. glo. ibi per ipas litteras dicatis qō istud pōt procedere nisi forte esset de script⁹ tenor lfarum de verbo ad verbū in secūdis litteris ſm p̄aticam Jnno. in. c. qm̄ que. ꝛ in. c. cum i iure pitus vbi etiā videt velle Jnno. ꝛ Jo. an. qō licet nō fit extensus tenor litterarum in scōis lfis si tamen est abbreuiatus: sed non in tm̄ qō non cōstet de intentiōe p̄cipis nihilominus credit si apparēt solēnia ꝛ substātia primi rescripti. ¶ In eadē glo. in fi. dicatis ꝙ no. est hec gl. qō executio snie iudicis nō est facienda per alium iudicem: nisi constet de iurisditione iudicantis ꝛ ꝑ hac snia pōt facere: q; oportet qō ꝓius constet de sententia de qua non dicit constare nisi constet de iurisditione dicit tamen doct. quod licet requiratur constare de iurisditione nō tamen req̄rit quod cōstet de processu: q; ex sentētia p̄sumit omnia soleniter acta vt in. c. sicut. j. de re iudi. ꝛ in. c. in pītia de nam facili⁹ p̄sumūtur acta qua iurisditio. ꝛ vltimo dubitauit hic do. me⁹ de notabili questione quā vidi ex facto in cuitate bononie producitur istrm de longinquis partib⁹ negat eū q̄ scripsit eē notariū an tale instrumētū ꝓbet ꝛ breuiter' Ita⁹ in summa huiꝰ ti. in auten. de fide instru. dicit qō si est instrumētū in forma publica nō abolituz nec aliq̄ sui parte suspectū ꝛ psona p̄ducēs nō ē suspecta qō credit ex quo alia ꝓbatio haberi non pōt: q; est de longinco ꝙ op. vr repehēdere spec. eo. ti. in §. restat in p̄. ꝙ si ꝛ ibi eū seq̄tur Jo. an. et etiā Butri. hic dicētes qō imo nō credit si pars contradicat nam si pars non ꝺdiceret bene crederetur: et ideo Jnnocen. leuit p̄atica qō cū instrumento appo tētur lre testionales officialis vel dñi illi⁹ loci vbi fuit cōfectū instrumēti habētes sigillū aut. in qb⁹ lfis attestet ille officialis vel dominus quomō talis q̄ fecit tale instrumētum est notarius et habetur p̄ notario ꝛ ad eius fidem recurritur tanq̄ ad notarium: nam tunc cum istis litteris testionīab⁹ bene credit isti instrumento alias non et ita videtur sequi docto. que sententia non placet ea cōsideratiōe: q; ex quo apparet instrumentuz publicum sui forma non abolitum non cancellatū: nec in aliqua sui parte viciatum: tūc creditur instrumento ꝛ ei standum est vt est tex. in. l. finali. C. de edicto diui tol. nec in

Mota hic vtrū si ꝓducat instrumētuz de lōginco ꝛ ps neget eū qui scripsit fuisse notariū anei credatur.

dicitur qō oportet qō constet scribentes esse tabellionē. item facit. l. cū precibus. τ. l. cū res. C. de pba. vbi dicit stari publico instō donec ꝓbetur ℨ scōo ꝑ hac sententia allegat casum in. c. seq. j. e. ibi dus dicit ita qō appareāt publica ꝓterea. sequitur absurdū qō numq̄ de lōginquo credit instrumēto nec obst. de ꝓatica de litteris testimonialib⁹ q: qua ratiōe negatur instrm eadem ratione etiā negabuntur littere testimoniales. τ ita videt vers⁹ finia do. Azo. τ ita tenet etiā in iudicādo cū etiā Azo. fuerit magne auctis τ ista est cōclusio qō instrumēto habenti publicā formā in dubio creditur licz negetur faciētem esse tabellionem cetera. dicite si qui restant per Joan. andree. et Butri. τ Hostien.

Instō habēti pub. formā idubio creditlicz negetfaciētē eē tabelliōes qō not.

1 Scriptura etiā per alium scriptā q̄ per manū publicā dicitur autentica.
2 Scriptura habēs testium inscriptiones regulariter ꝓbat si viuāt testes.
3 Scriptura publica et autētica qualiter differant.
4 Scriptura publica et priuata quomodo differunt.
5 Scriptura priuata ad cōmodū scribentis non probat.

Scripta vero diuidit i duas. quo ad intellectū. Primo ponitur regula. Scōo exēplo. secūda ibi nisi. Mortuis testib⁹ in instrumento descriptis nisi per manum publicam vel sigillo autentico cōprobetur ad hoc allega. τ est notabilis decreta. τ habet solemnē materiam. Ratio dubitandi quia videbatur qō hmōi instrumēto deberet credi quia habet testium inscriptionem: vt vidistis in cap. cum a nobis. s. de testi.

1 Nota primo qō scriptura etiā insculpta per aliū quam per manū publicū dicitur autentica scriptura. facit. c. pcedēs. s. e.
2 Scōo not. qō scriptura hns testiū inscriptionē regulariter ꝓbat si viuant testes Tertio qō scriptura facta per manū publicā ꝓbat sine alio adiūcto. Quarto no. qō in dubio ex quo scriptura apparet publica qō illa scriptura plene ꝓbat. nota in auten. sigillū pōt est virt⁹ publice psone et autoritas sigilli quo ad ꝓbationes τ qñ dicāt sigillū autēticū vidistis. i cap. post cessionē. s. de pba. Nota vltimo qō illa scriptura que non pōt ꝓbari illa dicit carere robore firmitatis ita probat textum dicit alicuius firmitatis ex quo infero qō paria sunt. non est vel non posse ꝓbari facit. l. duo sunt ticij. ff. de testa. tutela. ¶ In gl. prima ibi i excer. dic quod ex hac glo. tollit vna differētia inter publicam scripturam et priuatam quia publica scriptura vz et ad commodum τ ad preiudiciū ꝓducent̄ sine alijs adminiculis siue alijs auxilijs vt in iuribus hic alleg. priuata scriptura. non valet q̄tum ad commodū ꝓducent̄ sine alijs adminiculis licet contra ipsum scribētem siue producentem probet vt infra dicam.

¶ Ibi ab aduersario scripta dic qō scriptura priuata pōt intelligi trib⁹ modis. Primo modo qñ qs fecit appodisaz ꝑ q̄ ꝓfitetur habuisse τ recepisse. C. a ticio ab aduersario. de qua in. l. plures apocas. C. eo. Scōo mō pōt intelli. de libro rationum quos libros seu rationes scribunt mercatores vt in. l. qdē. in. ſ. numerarios ff. de eden. et in. l. ꝓtor ait in prin. ff. eo. et in. l. j. ſ. rationes. ff. e. τ viditis in. c. j. s. de proba. Tertio modo pōt intelligi de epla scripta q̄ scribūt quotidie absentes vn⁹ alteri. de q̄ in. l. nōnudis. ſ. fi. ff. ō po. τ habet in. l. pub. med. C. de pba. istis tribus modis pōt intelligi scriptura ꝓuata τ istos tres modos ꝓsequtur b. Ant. ō but. separatiz τ satis lōgo sermone. ¶ Ibi ita q̄ cōstare dicatis q̄ sentit glo. qō ad b. et scriptura priuata si mō cōster cui⁹ manu fit scpta et istud pt cōstare. ix. aut. x. mōis primo si scribēs ꝓfiteat se illam scripsisse isto modo ꝓstabit nā in b. stat cōfessiōi ipsi⁹ cōfitētes ℨ se. vt i. c. fi. s. de cōfes. τ in. l. vna. C. eo. Scōo ō cōstare p testes q̄ fuerūt pntes lz nō sint iscripti vl subscripti q: istud sufficit ad ꝓbatiōes si deponant de scriptura. ar. i. c. in omi negocio. s. de test. τ istud verū sine alia cōpatiōe lr̄aruz ſm do. meū vt in aut. in edē. in. ſ. sed τ si qs q: ex quo testes deponūt illā scripturā scriptā manu talis τ vidisse ista ē sufficiēs ꝓbatio τ redūt bonā rōnē vt. i. c. cuz cām. τ ibi dixi. s. de testi. lz Bar. quē seqt butri⁹ in. l. τ si, Jct⁹. C. e. dixerit nō reddē dū testib⁹ qñ nisi etiā fiat cōparatio litterarū ꝑ dictā auten. τ si Jctus q: in hoc non est derogatum a iure cōi duo testes sufficerēt ad probandum talē litterā. ita disputādo dico i iudicato tñ dicerē Jctiū Tertio mō poterit ipsaruz per compationem litterarū quequidē olim plenā facie bat probationē vt. l. cōparationes. C. eo. hodie autē tm̄ semiplenā vt in autē. et si Jctus alleg. τ voluit Bart. i. l. admonēda

ff. de iureiurā. et ibi glo. et dicā in. c. fi. j. eo. ti. et qualiter fiat cōparatio litterarū dicite vt in dicta. l. comparationes et alq̄l hic per Jo. an. τ but. Quarto constare poterit si scriptura hz̄ ptez et testiū subscriptionē deponentiuz manu illius fuisse scriptā. nā tunc dicet plene cōstare τ plene probabit in. l. scripturas. C. qui po. in pig. ha. τ ibi sentit hec gl. τ ibi aliquid dicetur q: istud nō procedit in diffinitiōe. Quinto constabit quē do priuata scriptura habet tantuz testes subscriptos τ per eos approbatur vel per alios et non scriptos in p̄sentia dummō sint tot testes in̄sentia q̄ sufficiant ad ꝓtractum vt in auten. τ si cōtractus cū ibi notatur. C. eo. lz butri. isto casu iteruz velle videatur requiri cōparationē litterarū. Sexto poterit constare ex subscriptiōe cū signis magistrat⁹ exercentis publicū offm̄ vt in auten. ad hec. C. codē. τ in. l. in fraudē in. ſ. quotiēs. ff. eo. τ viditis in. c. cum a nobis. s. de testi. Septimo ꝓstabit ex examinatiōe iudicis τ publicatione si iudex examinauerit si sit scriptura illius τ publicauerit vt in. c. significauit. τ. c. alberi. s. de test. τ i publicati. C. de teste. τ in auten. nec fratrū filij. ſ. illud. τ in auten. de testi. in. ſ. plene. Octauo cōstabit exloco. vñ sumpta est et erat reposita puta ex archa publicata quia respectu loci scriptura dr̄ publica vt dixi in. ca. primo s. de proba. τ dicā in. c. ad audientiam. j. de ꝓscriptis τ habetur in. l. sensus. ff. de proba. τ cōstare poterit qñ longo tēpore ista scriptura reputata est tanq̄ publica arg. in. l. prima. in. ſ. fi. ff. de aqua plu. arcted. Decimo τ vltimo constare poterit qñ ex cōsuetudine ꝓbseruata recurrebat ad fidem alicuius τ scripturis suis credebat vt dicā in. c. cum dilectus. j. eo. nā in his oibus. x. casibus dicit constare τ per ꝓbs dicit scriptura priuata ōz probare τ ita ꝓcludatis. τ ita habetis qñ scriptura priuata ꝓbet. ¶ In eadē glo. in. ſ. sed τ si quis sic ergo ex hac glo. colligetis scriptura priuata in actiōe personali si sit subscriptura manu partiuz vel testium. ita qō probet facit plenū preiudiciū ipsi scribenti qō est verū in scriptura habente cām. nā si sit scriptura indiscreta sine cā talis scriptura non pdest lz miles ꝓbetur ipam scriptam manu alterius vt dicaz. in. c. si causis. j. eo. ti. τ in. l. cū de indebito. in. ſ. fi. ff. de ꝓbationib⁹ τ in. l. hj. ſ. certa. ff. de dolo excep. idē etiaz si ex natura cōtractus sup quo est ꝓfecta scriptura nō preiudicet vt est in mutuo τ dote. nā in mutuo τ dote non preiudicat scriptura nisi post certa tēpora quia etiā si esset instrumentū publicū qō attestaretur de cōfessione de recepto istud instrumentū nō preiudicat nisi elapso certo tēpore imo semper pt opponi executio nō nu. pecu. vt in. l. in octibus. C. de non nu. pecu. τ in. l. finali. C. de dote cauta τ non nūera. τ istud verum nisi tabellio in suo instrūmto nō tm̄ fuerit attestat⁹ de ꝓfessione. sed et de reali mutuatione q: dicit talis confessus fuit se ha. τ recepisse C. mutuo. ta. cicio q̄. C. in veritate habuit τ recepit i pnia mei notarij τ testiū. j. scriptoruz nā tunc qñ instrumentuz hoc modo attestatur plene ꝓbat numerationē nec pōt opponi executio non nu. peccu. vt in l. si ex cautione cū ibi nota. C. de non nu. peccunia τ taxeat. s. tabellio. ne attestet de fa numerat iōe nisi i pītate in ei⁹ pn̄tia iteruenerit alis puniret de falso. In eadē gl. ibi vt hic patet dicatis quod ex hac gl. relata ad testimoniū colligit dr̄a interscripturam publicā τ autenticā. q: scriptura publica dicitur ꝓfecta per manum publicā vel autentico sigillo sigillatam similimō habet testes inscriptis. τ satis dici pōt ſm Joē. de ymola qō oīs publica scriptura dicatur autentica sed non ecōtrar pe istuz textū ita iudicando nā executio dicitur eē de rla vt in rubrica de re. iur. in. vſ. τ in. l. nā quod liquide in. s. fi. de penu legata sed hic dicit quod autentica scriptura licet habet testes inscriptos sed mortuos non probat nisi sit publica τ sic patet q̄ publica dicit autētica ecōtra aūt non. q: non sequitur est publica ergo autentica. τ sic aūt est gen⁹ publica vero spēs. vnum tamē est aduertandum qō iste tex. sentire videt duz vtitur dictione aduersatiua duz dicit autē. sigillum probat qō scriptura sigillata autentico sigillo nō sit publica imo priuata licet probet eque bene sicut publica quāq̄ cōiter doc. existimant publicā ita dicatis. ¶ In eadem glo. ibi in reali vero actione dicatis q̄ realē appellat ypothecariā actionez ꝓpetentē creditori in bonis debitoris supra obligatis non ātintelligetis de rei vendi. de qua dixi i. c. examinata. s. de iudi. τ dicit realis. quia cōpetit ℨ quēcunq; rei pos. ad instar rei ven. vt in. ſ. itē huiana iustit. de iacci. In eadē gl. ibi. l. scripturas dicatis quod ex hac glo. vos colligitis differētia inter scripturā publicam τ priuatam in actione ypothetica q: in actione ypothetica habens scriptruam publicaz prefertur habenti

Mo. istud q: quietin praxi.

4

Universidad de Deusto
Biblioteca

scriptură ꝓuatā etiā subsignatā duoꝝ testium subscriptione secus aūt si ꝓuata habet trium testium subscriptionem. quia tunc ꝓuata ꝓefertur ⁊ habēs ꝓuatam est potioꝝ in pig. vt in dicta.l. scripturas alleg. verūtamen lꝫ glo. ⁊ docto. intelligāt.l. scripturas hic alleg. quando scriptura habebat testiū subscriptioneꝫ istud nō ꝓbatur. ibi ꝑm do. meū qꝝ tm̄ loquif de testibus inscriptis nō subscriptis sed vos sustinentes. glo. dicetis. qō paria sunt eē subscriptā scripturā a testibus vel testes esse inscriptos et deponentes et istud videtur ꝓbari in dicta lege scripturas. ⁊ in.§. sed et si quis. in auten. eo. titu. sed circa hec dubitauit. dominus meus de questione necessaria pone quod debitoꝛ confitetur debitum ⁊ ꝓuatam scripturā nunquid credentur ita vt ꝓferatur creditoꝛi habenti publicam scripturā. qō ypothecaria et videbaf quod sic. quia scriptura ꝓuata a parte cōfessata plene ꝓbat vt vidistis in ꝓcedentibus. tamen in cōtrariū determinat ipse ea. cōsideratione qꝝ faciliter posset fraus cōmitti contra alios creditoꝛes. ar. in.l. repetita. C. de fide instrumentoꝝ ita dicatis. ¶ In eadeꝫ glo. ibi. l. publica in.§. fina. sic ergo ex hac glosa. colligitur regula quod ꝓuata scriptura quo ad ꝓeiudicium scribentis quod verum intelligatis in quacunq; scriptura. siue sit apodissa. siue liber rationum siue epistola dūmodo constet vt supra dixi et qualiter dicant constare dixi supra. ⁊ inter' ceteros modos dicitur constare per comparationem litterarum quod est coꝛrectuꝫ hodie. quia comparatio litterarum non plene ꝓbat vt in auten. et si contract⁹. C. eo. tit. et istud est verū in apodissa tm̄. quia apodissa. nō certe plene ꝓbaf per comparationem litterarū secus autē in alijs ꝓuatis scripturis sicut est liber rationū et epistolaꝝ quia ī illis nō est facta aliqua coꝛrectio vt in.§. si quis autē vult cautē deponere in auten. de fide instrumentoꝝ et ita sequūtur doc. in.l. admonendi. ff. de iure iuran. ⁊ in auten. et si cōtractus. C. eo. titu. nec obst. ꝑm docto. qō eadem est ratio ꝓhibitionis in liboꝛ rationum et ī epistola que est in apodissa. ergo idem ius et in.§. de precio. ff. de publi. et in.l. quod dictum. ff. de pactis. et in. c. translato. s̄. de constitu. qꝝ respon. ꝙ imo non est eadem ratio nam ī apodissa. ideo comparatio litterarum non plene ꝓbat quia sibi imputet pars que nō adhibuit solēnia in scriptura testes ⁊c. quod nō potest contingere in liboꝛ rationum ꝓptera facilius potest cōfici falsa apodisa ꝙ falsus liber et ista et cōmunis sententia docto. nostroꝝ a qua in iudicando nō est recedendū qō licet comparatio non plene ꝓbet apodissaꝫ tamen bene ꝓbat liber rationū ve epistolaꝝ et facit qꝝ coꝛrectio est euitanda et restringenda vt in c. cū expediat. de elec. lib. vi. et ista est cōmunis sententia verūtamen disputationis gr̄a videretur iusti⁹ foze dicēdū idē in liboꝛ rationum et epistola. quod est in apodisa. Nam eadem ratio vendicat ibi locū in libꝛo et epistola qō in apodisa. nā tex. in auten. et si contractus et in coꝛpore vnde sumitur ponit illam rationem quare nō plene credatur quia aliter scripsit semel ꝙ inuenit et sic scriptura non est certa que ratio vendicat sibi locum in epistō. et libꝛo ergo idem ius. vt in.l. adigere. C. ꝙuis. ff. de iure patro. nec obsi dicaf per idēptitatem rationis nō est licita coꝛrectio vt in auten. quas actiones C. de sacro san. eccle. et in dicto. c. cū expediat. s̄. alleg. qꝝ verum est nisi ratio sit expressis iure vt i. l. his solis. C. de reno. do. non obst. nūc si dicatur qō supra imputet qui nonꝓuidit in apoisa. qꝝ eodem modo dici poterit imputandū ei qui scripsit libꝛū rationum quare non adhibuit testiū subiectiones et idem etiam in epi. ꝓeterea in epistola potuit in scribendo adhibere testium ꝓsentiā ⁊ ꝓuidere qō in ꝓsentatione etiam adhibeantur testes quo casu illa epistola plene ꝓbabit ⁊ plene asseret ꝓeiudiciū vt in.l. quo em̄ in.§. f. ff. rem ra. ha. ita qō oīa dicta in apoisa vendicāt supra locū in epistola. et liber. ¶ In ead. glosa in fine sic ergo ex hac glo. vos colligetis quod scriptura ꝓuata ad cōmodū scribēt̄ non ꝓbat ꝙ verum itellige siue sit apodisa siue liber siue epistola et rationem sentit tex. in.l. exemplo hic alleg. dicit tamen Barto. in l. adhibendi. ff. de iure iurā. quod si quis mercatoꝛ bone fidei et conditionis scripserit libꝛum quod iste liber licet non faciat plenā. nec semiplenā faciet tamen aliquam ꝓesumptionem et ꝓbabit cū alijs admniculi. vt in.l. instrumēta hic al legata amplius putat in.l. nuda. C. de cō traben. et committere stipu. quod cū hodie isti campsoꝛes ⁊ mercatoꝛes iurent in arte sua. cum successerit in locum nūmulariorum que olim habebant officium de publico lege quidem. §. nūmularios.

ff. de eden. ly. eoꝝ libꝛi non plene ꝓbent tamen semiplene si modo sunt viri ꝓbati et ita intelligit glosa in lege admonēdi ⁊ in. l. in bone fidei de iureiuran. ⁊ ita ēt ꝓbat cōsuetudo cui ē multum inherendū ꝑm Jnno. Amplius vidimus nostris temporib⁹ ex cōsuetudine inueterata scōm qō dicit bar. in dicto. §. nūmos. qō non tm̄ semiplene ꝓbant libꝛi istoꝝ mercatoꝝ imo ⁊ plene ēt ad eoꝝ ꝓmodum quod videf eē mirādū qꝝ nūmularijs q̄ olim habebāt offm̄ de publico non credebatur eoꝝ libꝛis quo ad plenam ꝓbationem ad eoꝝ commodum licet ad aliorum ꝓmodū sit ꝙto ergo minus dicemus esse credendū istis mercatoꝛibus non habentib⁹ offm̄ de publico. putarē tamē salua semp deliberatione meliori qō hec cōsuetudo reciperet interꝑtationē dispositione iuris vꝫ vt ita demū credaf si sint boneopinionis. dicit ēt Nicola. de mar. ꝑm quod refert Jo. an. in specu. eo. tit. a quod isti mercatoꝛes possunt scribere libꝛos rōnū ⁊ per se ⁊ p suos factoꝛes eoꝝ nomine scribentes quia qui per alium facit ⁊c. vt in reg. iuris qui per aliū ⁊ in. l. ita aūt in.§. gessisse. de administratiōe tut. ff. qō est notandū ⁊ hec omnia faciunt ad. q. quod de qua dixi in. c. tuis. s̄. de testibus ⁊ in cap. veniens. eo. titu. videlicet vtruꝫ valeat pactum quod credatur simplici scripture alicuius. nā Ey. in. l. si. quis. in cōsti. C. de. epi. ⁊ cleri. tenet non valere ēt iuramento firmatuꝫ quia induceret ad peccandum tm̄ ꝓmunis sinia determinat oppositū de quo dicat̄ vt in. l. fi. ꝓ bart. ff. de pretoꝛijs stipul. ⁊ in. l. theopimpus de dote prela. ⁊ hic aliqualiter per dutri. ¶ In glosa secunda in fine dicatis quod dicitur seruus publicus qꝝ publice tenetur cuilibet seruire in offō non aūt quod sit vere seruus quia tunc non pōt eē notari⁹ vt in. l. gñali de tabellionarijs ex li. vi. ¶ In glo. iij. in fi. dicat̄ ꝙ ista glo. facit pro illa sinia ꝙ tenui in. ca. prece. s̄. eo. vcꝫ quod ex quo instrumētū apparet publicū ⁊ subscriptione tabellionis ⁊ ex alijs quod credit in dubioꝝ faciat fidē. ¶ In glo. fi. ibi figilluꝫ epi dicat̄ vel are bieꝑi vel alioꝝ superioꝝ prelatoꝝ. idē ēt dicūt doc. in figillis magnoꝝ abbatū. secus aūt in figillis minoꝝ siue inferioꝝ abbatum vel prioꝝ ⁊c. quia figillis taliū non creditur nisi in his que spectāt ad eoꝝ officium. vt vidistis in capitulo post cessionem. s̄. de ꝓba. ¶ In eadē glo.

Mo. b vtz nūmulariorum seu mercatoꝝ ō ꝙsuetudine credatur

a ¶ Eo. ti. Adde isti. de instru. edic. in.§. noie vidē dū. ff. lꝫ ât.

in tertio loco dicatis vt dictum est in dicto cap. tertio loco. ¶ In eadē glo. ibi cū dilectus. dicatis qnod de hoc ibi dicem⁹. ¶ In eadē in fine dicat̄ qō circa hāc gl. examiauit buk. post Jnno. māz figelli nū qd credaf figillo quā māz vidistis plene in. c. post cessioneꝫ. s̄. de ꝓba. verūtamen aduertandum ad duo que sunt satis nota. digna qō ad hoc quod credaf figillo ē necesse quod habeat sculturam alicuius figilli alś autē si esset planum tunc nō ꝓbaret vt dicif in. c. iter dilectos. j. eo. nec est necesse quod apponaf ꝙ ipse figillauit vel alius de voluntate sua qꝝ ex quo figillatū est presumif eius voluntate nisi qua ꝓbent vt in. c. tertio loco. s̄. de ꝓba. Jtem est necesse qō sit figillum appositum cedule scripte alias autem si apponerent scripture vacue ⁊ diceret dominus figilli vi ꝓlatus scribe quid⁹ vis tale figillum non ꝓbat. nec scriptura ꝓbat nisi de certo ⁊ determinato actu scribatur. Et aduertendum quod quando certum quid est scribendum si aliud scribatur punitur scribens pena falsi vt in. c. inter dilectos. j. eo. ⁊ ibi hec omnia ꝓbantur. vt hic ponitur An. de butri.

1 ☞ Argumentum a communiter accidētibus est validū in iure.
2 Rasura an viciet instrumenta.
3 Tabellio si radat aliquid in instrumento an reddat instrumentum vitiosum.

Ex litteris diuidi tur in duas partes. Primo ponitur cōsultatio. Scōo respōsio. scōa ibi dicimus ⁊ ad hoc semp alle. in narratiōe facti inuenta rasura nōviciat. h. d. Ratio dubitādi: quia illa rasura videtur inducere vicium. quia non debēt esse abolite: nec in aliq̄ sui parte viciate vt in. c. inter dilectos. j. eo. tamē papa determinat cōtrariū: et ratio determinandi: qꝝ abrasio in loco suspecto est modici ꝓeiudicij. et de his que sunt modici ꝓeiudicij nō curamus. Mo. ꝓmo ex isto tex. quod quando questio dependet super priuilegijs quod potest peti copia priuilegioꝝ per aduersarium. Mo. quod dicenti se velle arguere instrumentum de falsitate sunt instrumenta exhibenda. vidistis in capitulo primo supra de probationi. Hoc

qō priuilegia in possessionibus ⁊ in facti narratiōe et cōtinentia errorem possunt abradi ⁊ emēdari. Mo.q argumētū a cōmuniter accidētib⁹ (est vallidū iniure) quia cōiter ita fieri solet. ¶ In gl.j.in fi. dicatis vt in.c.j.ſ.de pbationibus. ¶ In glo.ij.ibi dū dicit papa rñdet de iure dicatis qō hec glo.est no.q paria sunt rasuram vel aliud viciū esse in loco vbi pēdet virtus qstionis vel esse indecisione pape nam vtrobiq; dicitur esse viciū in loco suspecto. Et no.q dicitur esse locus suspectus: quando per illam rationē vel p̄ immutationē immutatur substantia facti ver maior pars. ¶ In eadem glo.ibi nisi probetur illud dicatis qō ex hac gl.colli.
2 ratio q̄re rasura in narratione nō viciat q: narrationi facti non statur: nisi illud probetur ex quo infero quod si narratiōi staretur in casibus in quib⁹. vt in clemē. prima de pbatio. quod tūc rasura in narratione viciaret. Et no. vnum verbū singulariter qō hic dicitur de rasura in narratione est verū in dubio mō. secus autē vbi constaret illam rasuram esse factam quā per illum ad quē pertinet: nam tunc redderet priuilegium iuspectū ⁊ punitur pena falsita. ⁊ ideo dicit Hostien. quod in curia romana est canon late sententie in quēcunq; qui in rescripto bullato vel in nota. signata formauerit aliquam litteram vel etiam dimidiam litteram abrasserit vel deleuerit ⁊c. est pena excōmunicationis nisi sit ad cuius officiū pertinet ⁊ nō p̄t p̄retēdi ignātia. i curia q: sepe publicat vt ar. in.c.j.ſ. de postu. plā. et in. c. ita quorūdam. j. de iudeis. ¶ In ea. glo. ibi si de eadem manu. notanda est hec gl. singulariter quod rasura facta de eadē
3 manu in loco non suspecto non viciat. secus ergo est si non esset facta de eadem manu vel esset facta de eadem manu in loco suspecto: quia tunc viciatur. ex quo infero vnum singulare quod licet tabellio in instrumento abradat aliquid vel faciat aliquam interlineaturam et postea in fine instrumenti dicat et hāc interlineaturam feci quod si illa interlineatura vel rasura sit in loco suspecto qō istud non releuat imo remanet istrm suspectū licet constet talem fecisse ita habetis hic glo. ordina. a licet nōnulli doc. in.l pri. et in.l. cancellauerit. ff. de his que in testi. delentur dicerint contrariū quod in veritate est contra istam glo. ⁊ pro ista gl. facit euidēs ratio quia talellio attesta-
a ¶ Glo. ordina. Adde qō no. p̄ Bar. in.l.j.e.ti. de bisque in instrumēto delē tur.

⁊ tur tamē de facti in presentia testium: ibidem rogato vt in.ſ. sed si instrumēta in auten. eo. et vidistis in.c.j.ſ. eo. sed in illa rasura non fuerūt testes dicatis in fine glo. dicatis quod quando littere sunt clause quod tūc creditur: licet rasura fuit instrumentum et est ratio quia non est tāta suspicio: quia in litteris clausis nō potest ita falsitas committi sicut in apertis ¶ In glo. fina. ibi in nominib⁹ possessionum sentit hec glo. quod rasura in nominib⁹ possessionū: non sit in loco suspecto quam opi. reprehendit Innocen. dicēs quod imo est in loco supecto: quia nemini dubium quod si mutetur nomen possessionis quod potest esse magnum p̄iudicium: q: forte. erat parua abrasio⁹ ponitur magna. et ideo dicetis ad istum text⁹. ⁊ ita etiam potest intelligi glo. quod tex. intelligitur de rasura accessorij possessionū non principalis possessionis quod patet ſ. ius possessio. et ita intelligit dñs meus vel p̄t dici ⁊ melius quod iste textus intelligit quādo erat rasura in nomine possessoris: tamen de corpore possessionis constabat quo casu nō mouet ratio quia talis error nō mouet si de corpe cōstet vt in.l. si in nomine. ſ. de pbere. instī. ¶ In eadem glo. ibi esset rasura dicatis q̄ istud est verum nisi constet de corpore vt supra dixi. ¶ In eadem glo. in fine dicatis de hoc vt in dicto.c. ad audientiam et est ratio: quia non est verisimile quod in curia romana vbi sunt tot periti quod si mala grauatura contra quod videtur tex. in.c. ex parte. j. eo. ver. vicium cilabe nō viciat et cogitetis de so. donec ibi erimus.

1 ☞ Priuilegia etiaz post sententiā possunt argui falsitatis.
2 Scriptura qñ arguitur de falsitate illa est probanda.

Excepimus litteras. Diuiditur in duas ptes principales. Primo ponitur petitio. Scōo pulsio apostolica ibi secūda cum priuilegia ⁊c. ⁊ ad hoc alle. priuilegia que de falso argui volunt sunt exhibenda in loco securo cora personis honestis ⁊ medio tēpore lata sniа nō reuocatur hoc dicit rō dubitandi quia videtur quod post sententiam que transierat in rem iudicatam non essent exibenda illa priuilegia

tamē in cōtrariuz determinat papa ⁊ rō determinandi q: ex quo defalso, pōt agi ēt post sniaz q̄ transit in rē iudicatā vide
1 bat posse peti edi priuilegia. Mo. j. q̄ priuilegia ēt post sniam p̄nt argui falcitate. no. ij. q vbi scriptura vult argui de falci
2 tate illa ē exhibēda q: q̄nō vr ⁊c. vt i tex. Tertio no. q ppter difficilē exhibitiōez mandat fieri exhibitio i loco ꝓgruo ⁊ facit ad instructionē iudicū q̄ est timor dictionis instrumento⁹ mandēt exhiberi in loco securo. Not. in p̄si. si vero qō exceptiōi falcitat̄ pōt adici cert⁹ terminus p iudi. quo clapso ps amplius nō audiat. Mo. in ver. interim q sniа lata pretextu priuilegioz̄ quib⁹ opponit falcitas pendente qōne falcitat̄ ē seruanda nō est reuocanda. Vltimo no. hic in fine qō ppter suspictionē certus numer⁹ a iudice est determinandus inspectoz̄ instrumentoz seu priuilegioz̄. ¶ In glo. j. ibi. l. vlti. dicatis q ex hac glo. colligit duplex ratio quare hmōi priuilegia sūt exhibēda. Prima q: aliter nō posset argui falsitas. Scōa rō quia cessat timor presumpte calūnie q: iurat calūnie cā non petere pōt addi alia rō vez qō istud iō q: ex q̄ pmittitur agi ō falso ēt post sniaz vt i. c. cuz venerabilis. j. de excep. ⁊ in. c. seruus ſ. te testi. ⁊ in. ca. lz cām. ſ. de pbatiōe: qō iō oia que veniūt in necessario accedens vſq; ad processa. ar. i. c. preterea. ſ. de of. de leg. Sed dicet quispiaz ex quo sniа fuit lata pretextu priuilegioz̄ priuilegia fuerunt exhibibita in iudicio ⁊ sic potuit videre archiepūs an eēnt suspecta vl nō. ergo amplius nō sunt exhibēda q: qō semel exhibitū est ampli⁹ nō dz exhiberi vt in .l. si qs ex arbitrio. ſ. i pbibet. ff. de edē. io. potestis dicere lz doc. nō tangāt q autē superuenit de nouo suspicio falcitatis ⁊ tunc loquit iste tex. aut nō supuenit ō nouo ⁊ tunc nō pōt amplius peti exhibitio ex quo infero vnū quod est no. p limitatione eoz̄ q̄ habēt in. c. cū venerabilis. j. de excep. vez quod pōt agi de falso vsq; ad. xx. annos. vt ibi dr nisi sup falso iudicatū fuerit ⁊ sniа trāsierit in rem iudicatā. ¶ In eadez glo. in fine dicatis sentit glo. vestra quod ēt iuramētū de calumnia ⁊ peterent postea exhiberi instrumēta vt arguatur de falso q̄ nō ēt ampli⁹ iurandū quā determinatiōem reprehēdunt do. q: istud iuramentuz de quo hic est iuramētū de malitia q quidē nō tollitur ppt iuramētū ō calūnia. nā est noua suspitio ⁊ iō que de nouo emergūt ⁊c. vt in cap. ceterum. ſ. de iuramēto calūnie ⁊ est bodie istud expressum de iuramēto calūnie in. ij. c. li. vj. ¶ In glo. ij. in fi. dicatis. ⁊ in clemētina pastoralis. j. ō re iudicata. In glo. tertia in fi. dicatis qō ex hac glo. colligit ꝓsilium seu pratica ad excludēdas exceptiōes q: cert⁹ terminus est dandus per iudicē. j. q partes debeāt ⁊c. ⁊ aduertandū qō iste termin⁹ excludit ēt successoz̄es ne ēt possint arguere de falso nisi de fraude vel dolo predecessoz̄um appareat. vt in. c. j. de in integ. resti. li. vj. lz aliqui ⁊ male subauditis ad tex. ibi dū dicit eis successoribus suis dicerent ꝓriuz que subauditio est supflua q: ēt successor nō pōt agere de falso nisi de dolo ⁊ ca. vt. ſ. dixi p̄ri. In gl. vacillare in fine dicatis qō huius rō est q: presumptio est pro sniа vt in. c. iū pūtia. ſ. de renū. ⁊ iō donec fuerit pbata falsitas nūquāz p̄iudicat sniе. ¶ In glo. obtētu ibi archiepī dicatis q ex hac glo. colligit casus positus ad hanc decre. ¶ In eadem glo. in fi. dicat̄ sentit hec glo. q proba-
to falso ipso iure sniа fit nulla. ita sentit glo. q videt eē cōtra tex. in. l. diuus. ff. ō re iudi. ꝓ. dicit quod sniа rescindit per in integ. restitutionē ⁊ iō dicat̄ ad glos. qō glo. respicit quo ad effectū de quo dicatis vt dicā in. c. cū venerabil. j. ō exceptionibus. ¶ In glo. fi. in fi. dicatis qō no. ē hec glosa q idem iuris est de parte quo ad partē qō est de toto quo ad totū ⁊ qō dicit tex. de duodeciz noibus dicūt doc. relinquendū arbitrio iudicis quos homines ⁊ cuius cōdictionis ducat archiepūs secū ⁊ in quo statu. nā si ēt suspitio q archi. non deprederet vel exportaret pui. ⁊ duceret secum gentes armatos iudex nō debet tales amittere q: tales duodecim essent sufficientes ad ponādum monasterium in ruinā ita qō relinquit arbitrio iudi. subdūt tamē elegāter q iudex primo debet bene videre ⁊ inspicere instrumenta ⁊ priuilegia ⁊ si postea repiāt postquā redduntur per aduersarium arbitrat iudex ex qua parte processerit suspitio ne tollāt fidē priuilegio. ⁊ si in presentia scinderentur priuilegia per archiepūs. vel familiares suos tunc non est locus cōiecturis q: in incertis non certus locus est coniecturis vt in. l. continuo⁹ in ſ. cū certa. ff. de verbor obligatione. ⁊ iō puniret archiepiscopuz tollendo. ſ. probationem et experietur autoritatez iudicis esse illusaz vt in capitulo peruenit. ſ. titulo proximo ita concludatis

1 Pars aliquando compellitur exhibere in iudicio sua instrumenta.
2 Editio instrumentorum solet suscitare litigia.
3 Instrumentorum exhibitio coram iudice est fienda.

Ontingit. diuiditur in duas. Primo cōsultatio. Scōo rñsio. ibi scōa cōsultationi ⁊ ad hoc alleg. describēdi copia tm̄ in ea pte. de qua questio est faciēda. licz totū priuilegiū sic legēdū. h. d. Ratio dubitādi potest esse q: videt de toto faciendam exhibitionē q: a capite sunt edēde rationes vt i. l. rones in. §. edi. ff. de edē. tm̄
1 papa determinat ẜrīm. Nota ꝓmo ꝙ ps aliqñ compellitur exhibere. i iudicio sua instrumēta et priuilegia aduerse parti: qd quādo sic dicā in glo. Scōo not. quod
2 editio instrumētor vel priuilegior solet plerūq; succitare litigia et ideo restringenda. Tertio not. ꝙ exhibitio instrumētor vel p̄uilegior p̄sente iudice est faciēda vel pn̄tibus aliqbus delegatis ab eo.
3 Ultimo not. ꝙ instrm̄ de cuius particula est q̄stio licz totū sit legēdū. solius tamē partis. de qua est questio est copia tradēda. ¶ In glo. prima ad finē dicatis. de hoc vt visum fuit. in. c. j. §. de pbatiōib⁹. ¶ In glo. h. ad finē dicatis. qd glo. recte dicit ⁊ dicatis: vt in. c. cū persone. de priuilegijs libro. vj. ¶ In glo. penul. in fi. dicatis. qd ex hac glo. ⁊ etiā textu infertur ꝙ quēadmodū p̄sente aduersa pte testes sunt examinādi: vt dici in. c. h. §. de testi. ita etiā et instrumēta ꝓducenda in iudicio. ⁊ aduertēdum qd licz in causis criminalibus vbi agitur de crimine nō pōt iudex alteri cōmittere testiū examinationē. vt in auten. apud eloquētissimū. C. eo. titu. tamē examinationē instrumētorum bene pōt cōmittere alijs iudicib⁹. vt hic fecit et huius pōt esse ratio q: vitium instrumētor ita pōt alius cognoscere in arte peritus sicut iudex secus autē est in vitio seu falsificate testis q̄ ꝓpter aspectū iudicis. de quo timebit ꝓpter iurisditionem q: iudex videbit quo vultu qua trepidatione ⁊c. que alius videre nō posset quia testis de alio nō timeret. vt ar. in. l. de minore in. §. tormēta. ff. de q̄stionibus ista est ratio q̄re iudex nō potest cōmittere. testium examinationē posset etiam dici qd hic nō agebāt criminaliter sed ciuiliter et causa erat ciuilis vnde questio nō ꝓcederet quia in causa ciuili etiaz testes possunt examinari per alium delegatum a iudice. ¶ In glo. solum modo ibi debēt tradi. dicatis qd ex hac glo. colligitur qd capitula omnia sunt legenda sed nō tradenda qd videtur esse contra. §. edic. hic alleg. vbi dicitur quod ab initio oia sunt edenda. Solu. dicūt aliqui doct. quod ibi loquitur in rationibus cōibus que solu. diuinat et ideo dicit Bart. ⁊ eu3 sequitur hic Butrius et cōiter doct. qd ille. §. edi. concordat cū isto capitulo et ꝑm istud. c. est intelligendū q: est legendū totū. sed tm̄ illa pōt de qua est qd est describenda. vt loqquif iste tex. ita qd cōcordat que socū reuerentia non pla. q: est ꝑ illum text. vbi vsq; a prin. est edendū. ⁊ edere nihil aliud est ꝙ copiā describēdi facere. l. j. §. edere. ff. de edend. et ideo dicetis ꝙ aut illius particule. de q̄ est questio pōt haberi plena instructio. si sola describatur et tūc loquif iste tex. aut nō pōt haberi plenus intellectus et tunc est fienda edicto vsq; ab initio ⁊ ita loquitur ille. §. et hāc opinionem bene probat ille tex. quia ibi dicitur quod alia capitula nō certe sunt edēda. licet principiū sit edendus cū illo capitulo de quo est questio. quia sine alijs capitulis bn̄ pōt haberi instructio. ¶ In ea. glo. i fi. dicatis. p hāc glo. ⁊ istū tex. de terminatur q̄stio. vtrū si dubitet de vno statuto vtrū tot⁹ lib. ⁊ sit edēdus. an ꝑ sufficiat edere. tm̄ capl̄z. de quo dubitat ⁊ breuiter ex p̄cedentib⁹ apparet qd illō tm̄. de quo dubitat ⁊ illud totū capl̄m est exhibēdū q: posset esse clausula in fine q̄ derogaret principio ar. i. l. in ciuile. ff. ō legib⁹. de q̄ qone dicite vt p do. Bar. in ru. ff. de op. no. nū. ⁊ i. l. ꝙ nerua. ff. depositi.

Additio. Querit ō Jo. ō lig. in fine sui cōmentus de qōe qd nō tāgit p d. Jo. gra. vez si qs p mittat mihi decē in pn̄tia notarij et testium nun quid post lapsū tpis poso mādare notario vt mihi ꝓficiat instrm̄ et illos testz cōscribat et tz scōm ino. ꝙ nō q: dz rogari in pnci. circa ō nichil aliud dicit Joā. de lig.

1 Prelatus ecclesie nomine ecclie sue agere debet.
2 Actor specifice debet proponere actiones suas.
3 Possessio lōgissima arguit proprietatē
4 Mitra et baculus pastoralis conueniūt episcopo.
5 Pileus ⁊ sceptrum cōueniūt regibus.
6 Nomen sigillantis debet esse in sigillo.
7 Sigillum consumptum reddet priuilegium suspectum.
8 Meum qd est amplius meum fieri non potest.
9 Falsitas deprehēditur ex comparatiōe littere ad scripturam.
10 Tabellio an possit scribere instrumētum per alium.

Nter dilectos. Ista decretalis ponit optimā practicaz ⁊ diuiditur in tres partes principales. Primo ponitur petitio abbatis plib⁹ rōnib⁹ cōprobata. Secūdo ponūtur reprobationes ⁊ confutatiōes procura. archiepiscopi. Tertio ex allegatis et probatis questionem determinat ⁊ rationem determinandi subiungit ibi secunda sed contra priuilegiuz ibi tertia cum aūt super his. ⁊ ad hoc all. comprobationes actorū ex reprobationib⁹ rei reddūtur obscure ꝑ reo est in dubio iudicandū. h. d. decretalis. vel sic ⁊ propitius ad materiā instrumentis ⁊ priuilegijs suspectis nō ē stādū nec aliquomō ex ipsis est iudicandum. Nota. primo qd
1 Mo. ꝙ qñ aliqs noie ecclie agere vult vl aliq⁹ puat⁹ debet exp̄mere noie tal nō aūt simplr dz agere nomine suo.
2 platue eccclesie noie ecclesie sue dz agere ⁊ procuratores ꝓstituere. Secūdo no. ꝙ admittitur illa petitio in qua accessoria generaliter petuntur non determinate. Tertio no. in ver. hec oia nō hic originem illius practice saluo iure addendi minuadi ⁊c. Quarto notatur in ver. satagens qd actor debet proponere specifice ⁊ noiatim suas probationes in iudicio ex quib⁹ intendit suam intentionē fundare. Quito no. plures probatiōes ad probandū petitoriū in iudicio deductum. Sexto nota qd locatio ꝓprio noie facta ⁊ longissima possessio arguunt propietatē. Septimo in ver. sed ctra priuilegiū ꝙ indictio apponif i instrumet ⁊ i
3 priuilegijs vt facili⁹ falcitas deprehendif. Octauo in ver. scōo q: cum quarta no.
4 ꝙ si scriptura appareat recentior carta vel sigillū nō ꝓueniēs sigillāti ꝙ inducif suspitio ẜ priuilegiū seu scriptruā sigillatā Mono. qd mitra ⁊ bacul⁹ pastoral ꝓueni
5 unt epō. Pileus vero ⁊ sceptruz conuenit regi ex quo infero ꝙ i sigillis sunt apponende figure cōuenientes dignitetibus sigillātium. Decimo not. in ver. nā in ipo ⁊ in versi. se. qd in sigillo debet ē nomē sigillantis alīs est suspectū. Undecimo no. in ver. sz cū ꝑfundet in ver. se.
6 qd spaciū litterarū ⁊ recta forma scribēdi est attendenda. qd facit ctra tabellio nes ꝓglutinantes litteras. Duodecimo nota. in ℣. rursuz no. ꝙ cera ꝓservatoria sigilli debet esse eiusdem vetustatis qua ⁊ sigillum ⁊ cera sigilli. Tertiodecimo no. in versiculo sed ⁊ ipsum ꝙ sigillum ꝓsumptum reddit priuilegiū suspectū. Deci-
7 mo q̄rto no. in versi. instrumentuz quoq; snie ꝙ litterature ⁊ diuersitates ifaruz reddunt instrumenta suspecta. Decimo quinto no. i versi. littera quoq; recētior qd vbi deprehenditur falcitas vel malicia in requisitis ad instrumenta vel ad eorum materiā quod ibi arguitur suspitio. Decimosexto no. in ver. in oibus qd versi. in aliquo instrumento de aliqua re Mo. ꝙ in ℣. iter dz fieri mētio de aliqua re ⁊ non sic ē causa suspitionis. Nota in versi. postq qd snia ⁊ attestationes inter alios non preiudicant Mo. in ver. cetez differentia iter ẜfirmare ⁊ donare. c. C. q cōfirmat donatū cōseruat. qui donat de
8 nouo dat. no. ꝙ meum est amplius meum fieri non pōt. Mo in ver. cum igif. no. qd accessoriū regulatur ẜm principale ⁊ si principale nō tenet nec accessoriū. Not. in ver. ꝑ instrumēta vero qd locatio ō re aliena facta nō probat loquantem de necessitate eē dn̄z. Ultimo no. quod cū partiū iura sunt obscura qd ꝓ reo est ferēda sniа ⁊ nota bene q: quodidie euenit. ¶ In gl. prima sup ⁊ verbo abbas ad finez dicatis qd hec glos. sentit prelatum agere nō posse sine ꝓsensu capituli quod pōt procedere ex mente domini Joā. de ymola qñ agit ō re grauis p̄iudicij ẜm ꝙ hic agebat. secus aūt si non ageret de re grauis p̄iudicij q: tūc posset agere ēt sine ꝓsensu capli vt in. c. edoceri cū ibi no. §. eo. ⁊ ita pōt sustineri hec glo. lz buf. reprehendens dicerit ꝙ imo iste tex. in eo qd loqf de archiepo ꝓstituēte ꝓcuratorē ꝓbat ẜm̄ ita dicit ſz dicat ſ vt in. d. c. edoceri. ¶ In glo. h. in fi. dicatis de b vt dixi in. c. lfe. §. de dila. In glo. ij. in fi. dicatis qd hec glo. procedit in accessorijs vt ē in fructibus ⁊ iurisditione vt i. c. cū dilec. §. ō or. cog. ⁊ in. cap. h. §. de libe. ob. secus autem in principali q: tunc debet esse libellus certus. ¶ In glo. in iudicio possessorio ibi infra annuz dicatis quod potest vt dixi in. c. quoniam frequēter in §. penul. et fi. §. vt lite nō cōtest. ¶ In ea. glo. in fi. qd licet doct. nō reprobant glo. dicit tamen Innocen. quod licet esset lata sentētia in possesso. nundū tamē erat mandata executioni vt in. c. cum aliquibus. j. de re iudi. vel potestis dicere quod hic actum fuerat simul et semel petitio et possessio per abbatem et suspensum fuit petitum quo casu si fuerit lata sentētia in possessorio tamen in petito. est procedendum vt vidistis in. ca. pastoralis et in. c. cum dilec. §. de causa pos. ¶ In glo. saluo iure sic ergo sentit notāter hec glo.

Vide cap cāz autē. §. ō testi. no. ꝙ acta seu attestatio nes fct ā in vno iudicio nō faciūt fidez iter diuersas ps̄oas i alio iudicio ō q vide i. l. edē. §. ō eden. i. fi. C. de re iudi.

qō huiusmodi clausula apponi solita in fine libelloꝝ saluo iure addendi minuendi ꝛc. nihil operatur: ſꝫ intelligiē apposita ad cautelā ꝛ hanc opi. tenet Inno. ꝛ Hoſtiē. ꝛ ſpe. in. c. de libe. ob. et ſequitur cōiē doc. ꝛ eſt rō ꝫ do. Jo. de imo. q: hec clauſula eſt quedā ptestatio: ꝛ ptestatio facta cōtra iuris diſpoſitionē non releuat ptestantes ſ vt in. l. alimēta. C. de nego. geſtis. modo i pposito cū nō poſſit immutari libellus: niſi vsq; ad certū tēpus vt vidiſtis in. c. ij. s. de lib. ob virtute iſtius ptestatiōis nō poterit poſt illud imutari. ¶ Ex quo pridie dici in facti q̄ſtione qō protestatio de non cōſentiēdo iuriſditioni per quē etiā quis ſibi reſeruat exceptiōes dilatorias nihil operaē ſi ptestans ſe ſubiciat iuriſditioni ꝛ faciat actū p quē tollatur excitatio dilatoria hic eſt gl. ordina. a doc. oib⁹ approba. ¶ In gl. ptinere i fidicatis qō notanda eſt hec glo. ꝙ verbuꝫ pertinere in libello adiectū gñaliſſimum cōprehendit omne ius cōpetens agenti. et videē oē ius in iudiciū deductū. ¶ In glo. cōferebat ibi de feudis. ſcꝫ de phibita feudi alienatione pfre. in. §. j. in vſib⁹ feudoruꝫ. ¶ In ea. glo. in fi. dicatis ꝙ ex hac glo. colli. differētia inter cōfirmationem ꝛ collationē: quia qui cōfirmat datum cōſeruat. ¶ In glo. vt. s. in fine dicatis ꝙ duo ſentit hec gl. Primū eſt ꝙ in p banda preſcriptiōe ſufficit qō teſtes ſint cōteſtes de tpe congruo ad preſcriptiōeꝫ licet in ſuperfluo non ſint conteſtan. nō eſt curandū quia inſpiciendū eſt tm̄ illud qō principaliter agit et ſufficit teſtes deponere de tempore ad fundādum intentionem agētis. Et p hoc pridie in arduā q̄ſtione dici cōſulendo qō teſtes qui deponebant de tēpore acto ad preſcriptioneꝫ illi teſtes fundabāt intēt̄ionem agentis. licet de preſcriptione nihil dicerēt de p̄ſcriptis ꝛ in ſuperfluo nō eēnt conteſtes. Secūdo vult hec glo. intelligere iſtū tex. qō nō erat probatū iſtud tēpus: ꝛ ita ſequūtur cōiter doc. oēs dicentes. qō iſtud tempus pbatum nō fuit. idem etiā dicūt aliqui ꝛ in articulo fame: q: articulus fame nō fuit pbatus ſentiētes qō ſi articl⁹ fame fuiſſet pbat⁹ qō abbas abtinuiſſet qō dictū reprehēdit butri. q: q̄n aliq̄ pbationes ſuſpecte precedūt: ſꝫ probet fama talis pbatio nō releuat pbātes: quia preſumitur in famia ab illa pbatione ſuſpecta originē traciſſe ꝛ ideo nō probare ar. in. c. qualiter ꝛ q̄n. j. de accu. ¶ In gl. conſumptū dicatis qō ſiue ſit cōſumptio in nominib⁹ partiū ſiue in noibus rerum ſiue in iuris diſpoſitione idē eſt vt vidiſtis in. c. ex lris hic all'. ꝛ dicatis vt ibi. ¶ In glo. inditionis. ibi in noie dñi dicatis qō in priuilegijs hodie de cōſuetudine non ponitur indicio in iſtrumētis ſic ſꝫ cautū eſſet etiā in priuilegijs etiā apponere inditionē cauſa felicitatis facilius pbande ¶ In ea. gl. ibi imperatores dicatis iſtud verū in terris imperij. ſecus in tris pape vel ſubiecti eccleſie: q: in illis debet poni annus creatiōis pape. ¶ In eadem glo. ibi et dies dicatis iſtud verū in die ꝛ men ſe confecti inſtrumēti. et idem etiā in loco vt in. c. abbate ſane. j. de re iudi. lib. vj. cum ibi no. ¶ In ea. glo. ibi coll'. v. dicat⁹ qō iſte omnes ſolēnitates vꝫ dies mēſis iſte oēs ſolēnitates habēt locū in iſtrumētis publicis in priuatis ſecus: q: nō ſunt neceſſe vt in. l. cuꝫ tabernam. in. §. idē q̄ſit ff. de pig. ꝛ voluit Bar. in. j. conſtitutione digeſtoꝝ. ſꝫ butriga ibidē dixerit cōtrariū ꝛ male. ¶ In ea. glo. ibi. l. optimā dicatis de hoc vt dixi in. c. accipimus. s. eo. et vidiſtis ple. in. c. j. s. de proba. ¶ In eadē glo. ibi. xv. annoꝝ dicatis ꝙ inditio ſumpſit originē a cōſuetudine florentis imperij romanoꝝ qō imperium in. xv. annis ab vniuerſo orbe plenā tributoꝝ ſolutionē recipiebat q: in primo q̄nquinio ſoluebatur aurū: in ſcōo ſoluebaē argentū: in tertio ſoluabaē es. et poſtea redibaē ad primū ſcōm qō ſentit glo. ita declarās. C. de inſti. C. cōfirmādo in gl. pe. ¶ In eadē glo. ibi tribus. dicatis qō ideo adduntur tres: quia tempore natiuitatis currebat tertia indicio. ¶ In ea. gl. in fi. dicatis ꝙ ad hāc glo. ppetuo recurrimus ad inueniendā iuditionē ꝛ idem quoq; voluit. s. alleg. in illa cōſti. et ponūtur v. diuide diuinos quindenis partibus annos et tres adde ſupra. ¶ In glo. carta vetuſtiſſima in fi. dicatis qō notāda eſt hec glo. qō ex comparatiōe lr̄e ad ſcripturā deprehēditur falcitas qō eſt verū preſumptiue ſm Inno. nō tamē plene pbatur falcitas q: etiā in carta antiquiſſima poteſt ſcribi inſtrumentuꝫ ꝛ valebit ſed iſtud eſt quo ad preſumptionē. ¶ In glo. dimidia ibi ad teſtiū dicatis qō no. eſt hec glo. p̄ formatione ſigilloꝝ q: ſigilla debent habere quaracteres. ¶ In ea. glo. ibi. l. ſi vnus dicatis qō no. eſt hec gl. qō habēs proprium ſigillū nō poteſt ſigillare ſigillo alieno et pro hac ſentētia facit. c. ſignificanti. j. de appel. vſi. habēs duo ſigilla ad diuerſos actus facta nō poteſt ſigillare niſi actus cōuenientes. ¶ In ea. glo. ibi ſꝫ exprimēdum eſt dicatis qō notāda eſt hec glo pro

his que dixi

his que dixi in. c. ij. s. eo. vꝫ ꝙ non eſt neceſſe ſigillantis ſe dicere ſigillaſſe: quia ſi eſt ſpāle in ſigillāte ſigillo alieno, q̄ in cōtrariū eſt ius cōmune. ¶ In ea. glo. ad fi. dicatis ꝙ no. eſt hec glo. qō in magnis rebus qs non poteſt ſigillare ſigillo alieno: ſed debet habere ꝓprium ſigillū. ꝛ ita ſequuntur doc. hanc glo. ¶ In glo. fuerāt in fi. dicatis notāda eſt hec glo. ꝙ ad ſubſtantiā ſigilli req̄rūtur lr̄e exprimētes nomē eius cuiꝰ eſt ſigillū. ¶ In glo. publica manu in fi. dicatis qō de hoc viſuꝫ i dicto c. ij. s. e. et dicunt doc. qō illud qō dr̄ de ſigillo hic ꝫ locū in inſtrumētis priuatis quibus ſigillū dat auctoritatē. ſecꝰ autem in publicis inſtrumentis: quia in publicis inſtrumētis tabellio dat auctoritatem ſine ſigillo: niſi forte partes cōuenerint aliter non credi inſtrumēto publico niſi ſit ſigillū ar. in. l. cōtract⁹. C. eo. ti. ¶ In glo. magis in fi. dicatis. ꝙ hic eſt gl. ordi. cōiter approbata qō cronicis ſiperatoris ꝛ regis ē credēdū ꝛ fidē faciūt. ¶ In gl. ꝓiterer in fi. dicatis ꝙ p hanc glo. dicit Jo. an. ꝙ tabellio p̄t ſcribere inſtrumēta per aliū dūmodo in ſubiectiōe ſcribat p ſe ipm̄ ꝛ mēſionē faciat de ſcriptura aliena cuius cōtrariū vult gl. in. c. cum. p. ta. j. eo. ꝛ p hac glo. eſt tex. in. §. nos aut ꝫ in autenti. de tabelli. ꝛ. C. de tabelli. l. gñaliter. lib. x. ꝛ iſtā opi. approbat hic Jo. de lig. et p hoc all'. etiā. l. cōtractus. C. eo. ti. de conſuetudine tū vt ipe refert ſeruaē op. Jo. de lig. q: poteſt alij cōmitti. ¶ In gl. mentio ibi vt hic vī dicatis ꝙ iſtud facit preſumptionē nō plenā probationē quia ſꝫ non fiat mētio non ꝓpterea eē pbata ſuſpitio. ꝛ ita dicit Inno. ¶ In glo. alias in fi. dicatis qō ſ iſtū tex. videē facere illud. c. penul. hic all'. vbi dicit qō ſnia iter alios lata preiudicat sciēti ꝛ patiēti. cum ergo aſpertus mediolañ. archiepus ipſe met tulerit ſniam g̃ ſciuit g̃ preiudicauit eccle. vt in dicto. c. penul. So. dicatis qō ideo hic nō preiudicauit: q: aſpert⁹ ignorabat ius cōpetere archiepo mediolanēſi vel pōt dici ꝙ ſciebat ſꝫ nō agebat ille q̄ haberet cauſam ab eo ꝛ alius agebat ꝛ ideo ſibi nō preiudicauit vt in dicto. c. penulē. ꝛ ibi dicā. ¶ In glo. nocumentū ibi cauſamq; dicatis iſtud verum ſi atteſtatiōes erāt publicate vt in di. c. cauſamq;. ꝛ ibi vidiſtis. ¶ In ea. glo. in fi. de hoc viſum eſt in dicto. c. preſentata. ꝛ ibi videatis. ¶ In gl. valere in fi. dicatis. quia gl. non reſpondet quod in contrarijs approbat de mente agentiū qō aliter valere nolebant hic vero loquimur in dubio et de iſto bzocardo ſi nō vꝫ qō ago vt agovaleat vt ibi ꝛc. dicit vt in. l. non codicillum C. de codicillis. ꝛ. l. j. in. §. ſi quis ſimpliciter. ꝛ ibi per Bar. ff. de ver. obli. ¶ In gl. confirmari in fi. dicatis ſi querat nunqd cōfirmatio aliq̄d operet aut cōfirmatur ipſo iure nullū ꝛ talis ꝓfirmatio eſt datio vt in. l. adoptio. ff. de adop. ꝛ hoc quando ex certa ſcietia: aut confirmatū eſt validum ſꝫ in perfecte. ꝛ tunc eſt ꝓprie cōfirmatio ſicut videmus in cōfirmatione. vt in. c. cū inter canonicos. s. de elec. aut confirmetur ꝙ eſt penitus validi: ꝛ tūc confirmatio mihi opatur. ¶ In glo. meñ eſt ibi. §. vlti. dicatis ꝙ ex hac glo. colli. differentia inter dñiū ꝛ pol. ꝛ hanc differētiā ſequunt cōiter doc. q: dñm nō pōt haberi ex vna cauſa: licet poſ. ex plurimis. ꝛ eſt ratio: quia dominiū eſt ius pleniſſimū qō ſecū non patit aliā cauſaꝫ in. l. meuius. in §. bonoruꝫ. ff. de leg. ij. cū ibi no. ¶ In eadē glo. in fi. dicatis qō no. eſt glo. ita p ſꝫ qs agendo remedia incōpatibilia ꝓponere non poſſit tamē excipiendo ꝛ defendendo pōt de quo dicā in. c. cū venerabilis. j. de excep. et in. c. nullus plu. j. de re. iur. ꝛ habetur in. l. nō vtriq; ff. de excep. ꝛ ibi ple. bar. ¶ In gl. acceſſoriū ibi ſpecialia ſunt et rō ſpecialitatis eſt q: acceſſoriū per ſe ipſum cōſiderabaē ꝛ p ſe ſtare poterat ſicut iuramentum qui per ſe ſtare pōt propter reuerentiā religionis. ¶ In ea. glo. in fi. dicatis ꝙ glo. bene dicit ꝛ o hoc dubio dicatis vt in regula iuris acceſſoriū. ¶ In glo. locatio ibi. l. ad pbationē dicatis, qō hec glo. eſt notāda ex qua vos colligetis cōſiderādū modū agendi. q: ſi agatur actione ex contractu nō poteſt cōducto: referre q̄ſtionem domin. ꝛ eſt ratio: quia bone fidei congruit ſeruare fidem cōtractus ꝛ cōductorē reſtituere locatū in. l. bona fide in. §. ſi predo. ff. depoſiti. ¶ In ea. glo. in fi. dicatis qō p hāc glo. arguunt doc. qō quēadmodū cōducto: pōt alteri locare rem conductam: ita etiam ſcolaris qui cū alijs contraxit ſocietatem poteſt inducere ſocium in cameram ſuaꝫ et ipſi partē ſuam locare ſi velit recedere quod verum putāt doc. patientibus ꝛ cōſentibus alijs ſocijs: ſed eis inuitis nō poteſt. quia ſocijs ſocium dare non poteſt ꝛ ſocietas reſpectu perſone contrahitur vt in. l. que admittitur. ff. pro ſocio. Ex q̄bus etiam ſequitur ſcōm docto. quod ſocius non poteſt in camera ſua legere foriter nec canere nec ſonare nec ſtrepituꝫ facere ex quibus alij ſocij impediātur in ſtudio. Item nō poſſunt ſocietates in do

Mo. ꝙ illa ptestatio q fieri ſo. vꝫ citra ꝓſenſuꝫ in debitū et iuris progationem de nihilo operaē ſi ꝓrius act⁹ p ptestāte fiat de q̄ vide i. l. aut. q̄ al'r in. §. ſi q̄s. ff. qō vi aut clā.

Mo. ꝙ cronice faciunt fidem ꝛ probāt.

Eterū notari⁹ poſſit p aliuꝫ ſcribere i ſtrumētuꝫ p ipm̄ receptum.

Diſtictio vtrū q̄ cōfirmet videatur donare.

mum conducere ⁊ alios socios sumptib⁹ grauare imo si fecerit in partē suā ꝓmōi dampna oia sunt imputāda: nā dāpnum ⁊ disturbium obueniens societati ꝓpter socium ipsi danti dānum dz damnū pati in.l. ⁊ ideo.⁊.l.se.ff.p so. vt in.l.ꝓceptiōe ff.de his q deiecerūt vel effuserūt ita sen seunt docto.

1 ☞Subꝛeptio circa voti dispensationez facit eā ipso iure nullam.
2 Vouentes ire in subsidium terre sancte sunt cogendi.

Quod super

diuidit in duas partes. Primo cōsultatio. Secundo rēspōsio: ibi secunda ad quod et ad hoc alleg. littere per subiectionem cruce signatis sup dispensatione voti ab aplica sede concesse nō valent. h.d. Ratio dubitandi: quia videbat credi debere: q⁹ litteris cardinaliū credit vt in.c.nobilis. simus. xciij. disti. tamē papa determinat
1 oppositu⁹. Mo. ꝓmo subꝛeptio circa voti dispēsationē facit dispensationē ipo iure nullam. Scōo no. quod nō tm̄ litteris cardinalium imo nec verū litteris apostolicalis credit sup voti dispēsatione qm̄ cōtra conscientiā vouentis est dispensatu⁹
2 Vltimo no. ꝙ vouētes ire in subsidiū terre sancte sunt compellēdi ire. ¶In glo. ħ. in fi. q⁹ intelligenda est hec decretalis de vouentib⁹ ire in subsidiū terre sancte cum quib⁹ solus papa pōt dispēsare vt in.c.q⁹ sup.j.de voto. vt sunt isti ꝓcep. sancti iobis. secus autem in vouētib⁹ ire ad sanctū sepulchꝝ vel ad limina petri vel ad sctm̄ Jacobū. nā in istis votis pñt inferiores dispē. est aduertēdū tamē ꝙ si fuerit dispensatum ex falsa causa est ipso iure nulla. ¶In glo. iij. ibi. c.j.⁊.ħ. dicatis de hoc vt plene habetur in. c.j.s. de cle. peregrinis. vbi dicitur q⁹ qm̄ sigilla sunt ignota ⁊ etiam sunt ignoti ep̄atus requiruntur sigilla quinq;. secus autē si tantū sigillū sit incognitū sic tamē cognit⁹ episcopatus: q⁹ solū sigillū facit ꝓbationem lz nō plenā: ⁊ tūc nō req̄rūtur. v. sed sufficiūt pautiores. ¶In ea. gl. i fi. dicatis ꝙ hec glo. sentiens sigillū episcopo⁹ credi in alterius ꝓiudiciū potest ꝓcedere vbi agit de re parui ꝓiudicij sz vbi esset res magni ꝓiudicij nō crederet nisi de cōsuetudine aliter haberet vt in.c.cuz dilect⁹ j.eo. vel nisi scriberet de pertinētibus ad eius officiū vt dixi in.c.post cessionē. s. de ꝓoba. ⁊ in.l.si publican⁹. in.s.j.ff. de publi. ⁊ in.l.diuus. de exhi. reoꝝ. ¶In glo. penul. in fi. dicatis q⁹ hec glo. est notāda q⁹ in absolutiōe voti requirit dispēsatio specialis gñalis autē nō sufficeret.

1 ☞Jus nouum consonum iuri antiquo non tam dicitur nouū quā confirmatiuū iuris antiqui.

Dastoralis.

diuidit in duas ptes. Prio ponit qm̄ extrauagans decre. erat cōsona iuri cōi. Secundo dissona. scōa ibi verū scōm extrauagātē iuri consonaz pōt iu dicari alias papa est adeūdus. h.d. Mo. ꝙ. pōt esse decre. de qua pōt dubitari an sit decre. q⁹ pōt ꝓcedere in extrauagāti post hāc cōpilationē. ⁊ post sextū ⁊ clemētinas edicta ante secus vt in ꝓhemio sexti. Scōo
1 no. ꝙ ius nouū consonū iuri cōi antiquo non tam dicitur nouū q⁹ ꝓfirmatiū iuris antiqui quod facit ad statuta dispōnētia idem quod ius cōe. Vltimo not. hic in fi. quod qm̄ dubitat an aliqua decre. faciat ius cōe an non q⁹ adeundus est superior qui declaret: ita ꝓbat iste tex. ¶In glo. j. ibi. l. sicut dicatis q⁹ istud est verū q⁹ rescriptū cōtra ius est abꝛogiēdū nisi ex certa sciētia ꝓncipis vel cū clausula. nō obstante sit cōcessum vt in.c.j.de cōsti. lib. vj. ⁊ in.c. super litteris. cū ibi no. s. de rescriptis. ¶In ea. glo. ibi. ℔. si vero dicatis ꝙ istud est verū ꝑm Hosti. nisi ex certa scientia vel cum clausula emanauerit rescriptum inicum nam tunc non est expectandum scōz rescriptū q̄ limitatio nō placet quia scōa iussio est, exspectāda q⁹ verisimile est ꝓncipē reuocare illud rescriptuz. ⁊ ista sinia est vera ⁊ ita ꝓbat dict⁹. ℔. vero. ¶In ea. glo. ibi quē ꝓgenitores dicatis q⁹ hac glo. reprehē. Hosti. q⁹ ideo sequit alleg. inter decretales q̄ est credēdū: nisi sit clausa in corꝑe iuris vt in ꝓohemio huius compilationis cum ibi no. et ideo dicetis q⁹ aut decre. fuit facta ante nostras cōpilationes quas habemus ⁊ licet allegef ꝓ decretali nō est credendū: q⁹ est reuocata ex quo nō est clausa in corꝑe iuris. aut est facta post nr̄as cōpilationes: ⁊ tunc si allegef ꝓ decretali ⁊ cōstet ꝑm illā est iudicādum aut non constat sed est dubium ⁊ tunc disponit idē ꝙ ius cōmune ⁊ iudicandū est ꝑm eam. aut dispōnit ꝓter vel cōtra ius cōmune: ⁊ tūc est adeūdus ꝓnceps. ⁊ ita loquitur ista de-

cretalis. nec ob. si dicatur iuris ignorantia est ꝓhibita: q⁹ respondeo verū in iure clausa in corꝑe iuris: sed in extrauagāti bene est licita ignorātia in.l.cū ꝓbatis et ibi Bar. ff. de re iudi. nec ob. si dicaf cōstitutio post duos mēses dz sciri ab oibus. vt in aut. vt noue ꝓstitutiōes in ꝓin. ⁊ in c.ij.s. de ꝓsti. q⁹ rñ. verum si sint clause in corꝑe iuris. sz in istis extrauagātibus secus. ¶In ea. gl. in fi. dicat ⁊ de hoc ple. vt in.c.fi.s. de cōsuetudine ⁊ breuis conclusio. aut cōsuetudo est gñalis ⁊ per cōstitutionē sequētem tollif: licet specifice nihil dicat de ꝓsuetudine. aut cōsuetudo est specialis: ⁊ non tollif nisi expresse faciat mentionē de ꝓsuetudine vt in.c.j. de cōsti. lib. vj. sed est dubiū de cōsuetudine speciali curie romane. Vtrum intelligāt sumpta ꝓ constitutionē appositā sequentem: licet in cōstitutione de illa consuetudine nō fiat mentio. ¶In glo. fi. in fi. q⁹ istud est argumētū: quia si vult pōt ꝓcedere ꝑm ius cōe ex quo illa decre. de qua dubitatur nō est clausa in corꝑe iuris.

1 ☞Jnstrumentorum ꝓductio est tam reo quā actori concessa.
2 Testes ⁊ instrumēta qualiter differant.
3 Consuetudo approbata potest validare ꝓbationes alias inualidas.
4 Consuetudo approbās ꝓbationes recipit interpretationē ab honestate ⁊ fide.
5 Tabellio constitutus ab imperatore an possit ꝓficere instrumēta in terris eccle.
6 Tabellio debet esse etatis. xxv. annoꝝ.

Cum dile-

ctus pōt diuidi in tres partes. Prio ponit decisa consultatio ⁊ rñsio ad primā q̄stionē etiam decisā. Scōo ponit rñsio ad scōam q̄stionē. Tertio rñsio ad tertiā ibi scōa ad scōam q̄stionē. ibi tertia sup tertio ꝙ post publicatas attestationes pñt instrumēta ꝓduci vsq; ad cōclusionē i cā ⁊ ꝓsuetudo regiōis facit autēticū instrumentū ꝙ alis nō cēt. h.d. Rō dubitādi: q⁹ videf q⁹ quēadmodū ꝓ publicationē attestationū impedif ꝓductio testiū ita videbat q⁹ impediret testiū ꝓductio q⁹ instrumēta ⁊ testes ⁊c. eq̄rātur i.c. quenit s. titu. ꝓxi. Rō determinādi: q⁹ in instrīs cessat suspitio fraudis. Mo. i ꝓ. q̄libet ps
1 q⁹ tā actori q̄ reo est ꝑmissa ꝓductio instrumētoꝝ vsq; ad conclusionē in causa.
2 Scōo no. hic vnā differentiā inter testes et instrumēta: q⁹ lz post publicatas attestatiōes nō possint testes ꝓduci vt i.c. fraternitat⁹. s. ō testi. tñ possunt ꝓduci instrumenta. Mo. in ver. sup tertio q⁹ ꝓsuetudo
3 approbata pōt validare ꝓbationes alias inualidas. Mo. hic videri casum ibi dum dicit vos ea secure referendo ad supscriptionē q⁹ cōsuetudo approbās laicū etiā est admittēda in foro ecclesiastico. Mo. q⁹
4 cōsuetudo approbās ꝓbationes recipit interpretatiōem ab honestate ⁊ fide: sic sola honestas nō sufficeret nisi esset consuetudo. ¶In gl. j. ibi ecenda dicatis q⁹ huic rationi respondef sustinēdo tex. q⁹ tēpus instantie est liberū partib⁹ ad ꝓbatiōes faciēdas vsq; ad cōclusionem in eā. et ideo nō fuit opus ꝓtestatione et sic taciturnitas non debuit nocere facit. c. licet causam. s. de ꝓba. et. c. de testib⁹. s. de testi. ¶In ea. glo. ibi vel illa erat dicatis q⁹ ista est melior ratio. ¶In ea. gl. in fine dicatis et huius rationis est rō quare citius deprehēditur falsitas in instrumentis ꝓpter multa que apponuntur in instrumentis vt est dies locus inditio anni dñi ⁊c. que omnia ponunt vt faciliꝰ falsitas cōuincaf vt dixi in.c. inter dilectos. in glo. s. ea. que omnia cessant in testibus. quia etiā si testis dicat de loco vel tēpore non recordari valet eius dictum: vt in.c. cum ioannes. j. eo. ⁊ in.c. cum causam. s. de testi. ꝓterea testis facilius corrumpitur et est maior ꝓsumptio corruptele in testib⁹ quā in instrumētis tabellionū habētib⁹ personā publicā ⁊ iuratā. ¶In glo. ħ. in fi. dicatis q⁹ sentit hec gl. nō esse differentiā inter cōclusionē ⁊ renūciationē q⁹ pōt ꝓcedere quo ad effectū de quo in tex. vcz quo ad impediēduz ꝓductionē instrōrū quo aūt ad aliā bene est differentia q⁹ diuersa ⁊ separata sunt vt dicto. c. de testibus. s. de testi. et quod dicit glo. quod post renūciationē nō pñt ꝓduci instrumenta e verū nisi sint instrumenta de nouo reperta vt in.l. admonēdi. ff. de iure iurando. Jtem est verum nisi in causa appellationis: quia renunciatio siue ꝓclusio in causa ꝓncipali non extenditur in causa appellationis vt in.l. per hanc. C. de tpib⁹ appel. ⁊ in.l. ij. ℔. fi. ff. de appel. nisi expresse renunciatū fuerit. etiam quo ad causam appellationis. vt in.c. fraternitat⁹. cuz ibi no. s. de testi. et q⁹ dicitur a contrario hic ante renunciationē vl cōclusionē posse instrā ꝓduci. est verū nisi fuerit statutus termin⁹ ad instrumēta ꝓducēda per iudicem: nam talis statuitio termini ꝑz vim renūciatiōis

et conclusionis. vt vidistis in. c. ls causas. s. de p̄oba. ¶ Jn glo. penult. ibi nō esset dicatis qō sentit hec glo. qō instrm̄ priuatī nō sit autē. cuius cōtrariū videtur velle tex. in. c. h. s. e. nisi diceritis qō ille tex. loquit̄ de instrumēt̄ priuat̄ subscriptis a testib⁹ vel in scriptis. hic autē loq̄tur qñ instrs priuatū nullā habebat i scriptionez vel subscriptionē testiū. Ex quo infero vnū qō est notandum et mirabile qō licz instra tabellionū sint publica nō p̄bant sine testiū inscriptione vt in. §. sed si instrumēta in auten. e. t vidistis in. c. j. s. e. tamen cōsuetudo pōt dare fidem instrumēto puato vt credat etiā sine testiū inscriptione hic est gl. intelligēda vt. s. relata ad tex. Sed dicet quis quid i dubio apparet cōsuetudo qō credit instrumentis primatoꝝ dubitat an cū testib⁹ inscriptis vel nō an dicemus credi testib⁹ non inscriptis breuiter putarē dicendum qō non quia statutum t consuetudo recipit interpretationes a iure cōmuni vt in. c. cū dilect⁹. s. de p̄suetudine t. l. ħ. C. de noxa. t. l. oēs populi et ibi Bar. ff. ō iusti. t iure Sed circa hec dubitāt docto. vtrum credatur laico vel huic rei in causis ecclesiasticis ꝓpter cōsuetudinem t breuiter dicit Hosti. qō sic p̄eterq̄ in cāis spūalib⁹. nō creditur. ar. in. c. sicut cum ibi not. necle. vel mo. quā opinio. repre. pe. t abba. dicentes qō ex quo persona est approbata a cōsuetudine qō ei credit etiā in cāis spiritualib⁹ vt in. c. ij. s. eo. t hec sentētia pla. qz tabellio pōt cōficere instrumenta in oībus causis ecclesiasticis etiā spiritualibus vt est text. in. c. sicut. s. alleg. necle. vel mo. licz Hostiē. alleg. p eo. vbi apparet clericos nō posse esse notarios. Est tñ grandis dubitatio vtrum tabellio cōstitutus per p̄suetudinē vel ab imperatore possit cōficere instrumēta in terris ecclesie. de qua questiōe videbim⁹ aliquid in. c. cum. p. tabe. j. eo. t in. c. per venerabilem. j. qui filij sunt legitimi t ab isto dependet ista questio vtrū legitimat⁹ in terris impij succedat in terris ecclie de quo dicaz in dicto. c. p venerabilē. Sed vt dixi vobis sup tex. hic ē determinata q̄stio qō etiā in causis ecclesiasticis p̄sona approbata a cōsuetudine laicoꝝ facit fidē ¶ Jn eadē glo. in fi. dicatis q̄ glo. bñ dicit not. glo. argu. de p̄batione ad legitimationē ad illegitimationē. ¶ Jn glo. fina. in fi. dicatis qō ex hac glos. colligit qō p̄suetudo que tribuit fidē alicui p̄sone recipit interp̄tationem ex honestate persone t p̄o hac sentētia facit qz idem

vtrū notari⁹ impialis possit ꝓficere in strumēta in terris eccle.

esset in persona publica qz ita demū creditur si sit fidelis t honesta p̄sona. sed si esset falsarius nō crederet vt in. c. cuz. p. tabellio. t. c. fi. j. e. vltimo dubitaui quanto tēpore p̄scribat hec p̄suetudo et me mouebat ad dubitandū qz in causis ecclesiasticis requirit p̄scriptio quadragenaria vt in. c. in quarta. j. de p̄scrip. que p̄scriptio videbatur in p̄sona regis qz tabellio dz esse etat̄ legitime scz. xxv. annoz in. l. gñali de tabellionib⁹ ita qō p cōiunctionē tpis videbat non posse p̄cedere nisi post. lxv. annos breuiter potestas dicere qō cōsiderata p̄scriptiōe de iure ciuili vez ipsi creditur post ea etiā in causis ecclesiasticis qz persona est approbata. t qō dicit de rege pōt cōsuetudo t in alijs inferioribus sed nunqd pōt facere cōsuetudo qō credatur instrumētis sacerdotuz et qō sacerdotes possint esse tabelliones breuiter videtur qō non qz est contra honestatem vt in dicto cap̄. sicut. j. de cle. vel mona.

Mo. qꝺ notari⁹ non pōt ꝓficere instra si sit minor xxv. an.

1 Conditio adiecta dicitur nouus articulus.
2 Testium dictū valet etiā si dicat tempore nō recordari.
3 Jnstrumentū roboratū depositiōe vnius testis t tabellionis potest per quattuor testes reprobari.
4 Judex pōt ex officio suo interrogare vsqz ad cōclusionē cause.
5 Emptum noīe filioꝝ alicui⁹ q̄ extranei dicitur a duenticiū
6 Testes dicētes se nō recordari an derogant alijs.
7 Judex post conclusionē partes interrogare potest.

Jam ioan/nes heremita. ista est notabilis decreta. t bz materiā notabilē et satis expeditā in. c. tertio loco. s. de pba. diuidit in tres partes p̄ncipales. Primo ponit p̄cessus cause p̄incipalis. Scōo ponit p̄cessus cause appellatiōis. Tertio ponit determinatio aplica. ibi scōa cū igit. ibi tertia de cōfilio fratrū nr̄oꝝ et ad hoc alleg. falcitas instrī vel qō deest instrō pōt p testes pbari. h. d. Rō dubitādi qz vī qō instrz roboratū dicto testiū t vni⁹ testis nō possit aliquō reprobari. Rō determinādi qz isti testes nō tā detrahebāt instrō q̄ supplebāt qz dicebāt Jctū additionalē eē celebratū. Nota primo ibi ex cā mutui qō in

actione p̄sonali est exp̄imēda causa dici in. c. eo. s. de lib. ob. Scōo no. cōsensionis exceptionē ipedire petitionē. Tertio no. in ꝑ. tandē qō sup añcedēti necessario ei⁹ qō est deductū in iudicio est p̄nūciandus ita ꝓbat iste tex. Quarto no. iii ver. qō t si nouū q̄ adiecta conditio dicit nouus articulus depēdēs ex p̄emio qō facit ad declarationē. c fraternitatis. s. de ꝓbatio. Quinto no. in ꝑ. cuius ꝓditiōis qō ꝓpter cōditionē adiectā pōt res p minoꝝ pcio vendi. qō facit ad declarationē. l. ħ. C. de resti. vēdi. t ad declarationē. c. cū dilecti. j. de empt. t vendi. t etiā ad declarationē ab anastasio. t. l. per diuersas. C. mādati. Sexto no. in ꝑ. qō age quod tñ valet res quātū pōt vendi. Mo. in ꝑ. anni vero qō valet dictū testi⁹ etiā licet dicat de tpe nō recordari. Mo. in ꝑ. dict⁹ vero qō instrumētū roboratū depositione vnius testis t tabelliōis pōt reprobari p quattuor testes Mo. in ꝑ. ad b aūt qō vbi ꝓbatiōes hinc inde videant̄ esse ꝑie ex multiplicatiōe actuū, sunt reducēde ad cōcordiā. Mo. in ꝑ. in verū qō ad tollendā multiplicationē actuū ne ꝓbatio efficiat dubia cōsilium est facere interrogatiōes p iudicez. Mo. q̄ iudex potest ex officio suo interrogare vsqz ad cōclusionē cause rōne dubitationis tollende. Mo. in ꝑ. de cōsilio q̄ venditio cōditionalis nō arctat venditorez ad rei traditionē. Ultimo no. hic in fi. q̄ inia appellatiōis partim confirmatoria ꝓme t partim ifirmatoria: qñ articuli sunt diuersi et plures. ¶ Jn gl. j. in fine dicatis q̄ si q̄rat quādo habeat locū cōpensatio. aut est debitū i specie hincide vel ab vna parte est species t nō bz locū cōpensatio. vt. l. si non sortē. in. §. si centū. ff. de condi. inde. t est ratio: qz in specieb⁹ cadit affectio. aut est vtriusqz debitū in quātitate t tunc aut nō est liquidū vtriusqz t nō bz locum cōpensatio. aut est debitū liquidum vtriusqz t bz locū cōpensatio vt in iurib⁹ hic all'. et rō quia nō refert an soluat quātitatē t aliā postea quātitatē petat: qz in quātitatib⁹ nō cadit affectio vt i. l. nūmis de in litis iuris est tñ dubiū in iure vtruz ipo iure nulla opposita exceptiōe ab homine fiat compensatio: an vero opposita exceptiōe de quo in dicta. l. fi. b all'. ¶ Jn glo. sup ꝓbo tradere ibi si stipulat⁹ dicatis q̄ hec glo. comprobat sniam. Mo. gui. de q̄ in. l. j. ff. de acci. empt. dicētis q̄ vēditor hñs facultatē rei tradēde ꝓpellit p̄ci se ad rei traditiōez: lz obligatio rē tradi. al's sit obligatio faciēdi t soluēdo itereē liberet: ita ꝓbat ista gl. t ista sniа est vera

1 Mo. bona limitatione ad. l. rē maior⁹ p̄ch. t ad. l. cū dilecti. j. de emp. t ven. t vide vnam aliā i. c. cū cām. s. de testi.
2
3
4

Distinctio qñ bēant locū t q̄lr ꝓpēsatio.

de iure canonico: qō ius iterū fidē bonā cōsiderat vt in. c. p tuas. s. de arbi. t in. c. j. s. de pac. ¶ Jn ea. gol. in fi. dicatis q̄ in emptiōe t vēditiōe tenet vēditor vacuam possessionē trade: t intelligit vacua possessio a nemine possessa nec occupata vt i l. ħ. §. j. ff. de ac. empt. b all'. ¶ Jn gl. audiē tiā in fi. dicatis q̄ sentit hac glo. q̄ iō hic appellat ad papā: qz ciuitas est sub iurisditiōe tpali q̄si senceat qō nisi eēt sub iurisditiōe nō appellaret qō ēvez qñ iudex tpalis bz supiorē secus si nō bz supiorem qz tūc appellat ad papā vt in. c. p venerabilē. in. §. p rōem ibi q filij sunt legitimi. t c. licet ex suscepto de foro ꝓpe. ¶ Jn glo. iiij. in fi. dicatis de hoc vt visuz est in. c. fraternitatis. s. de testi. ¶ Jn glo. nepotib⁹ in fi. dicat̄ q̄ ex hac gl. colligit q̄ emptū noīe filiorum alicuius p exneū est aduēticiū nec acqrit patri: nisi quo ad vsumfructuū: nec pōt p̄ alienare vt. l. j. C. de bonis maternis. t. l. cū opz in pn. C. ō bonis que liberū. et. l. fi. in pn. eo. ti. ¶ Jn gl. publicū instrm̄ ibi cū p̄recib⁹ dicatis qō ista est idubitata sniа q̄ regulariter instrm̄ pōt reprobari p testes fallit: nisi ex iuris dispositiōe inductū fuerit q̄ nō admittat, pbatio nisi p instrm̄ siue p scripturā vt. l. gñaliter. C. de nū. pet. l. fi. C. arg. tute. t dicā aliqd in. c. si causis. j. e. t vidi grādē qōem vtrū de iure canonico instrm̄ possit aliquo mō ita coerēti ari qō ꝺriū nō possit reprobari p testes. ¶ Jn ea. glo. ibi q̄ttuor meliores dicatis q̄ notāda est hec glo. p limitatiōe eoꝝ q̄ vidistis in. c. tertio loco. s. de ꝓbatio. vez qō lz dicat quod ad reprobationem testium req̄runtur plures testes verum est nisi testes ex vna patte sint meliores. et ita ꝓbat text. in. c. in nostra p̄ntia. s. de testi. igit bñ dicit b glo. ¶ Jn ea. gl. ibi in tertio loco dicatis qō licz ibi dictū fuerit: tñ iterū hic repetit Jnno. t post eū doc. repetunt hāc materiā t ideo superfluo videt recitādū ista tamē est cōmunis cōclusio quicqd dicerit gl. q̄ tres testes sufficiūt ad reprobandū publicuz instrumētū si nihil aliud apparet p̄ter q̄ publicū instrumētū t est ratio vt ibi vidistis: quia etiā si eēnt mille testes in instrumento descripti nō valet instrm̄: nisi p̄opter autoritatē tabellionis ex quo illi testes nō deponūt et autoritas tabellionis equiualet duob⁹ testibus vt in. c. q̄n contra. s. de p̄oba. q̄ tres sufficiūt ad reprobationē et arg. glo. non p̄cedit' respōdēdo ad glo. quia est argumētū per fallasiā repetiōis argumēto eius qui volebat approbare qō tria oua essent. v. et hec p̄o

Mo. q̄ venditor tenetur p̄cise ad rē restituendam.

Not. b qō quicqd dixerit glos. q̄ tres testes sufficiūt ad reprobāduz instrm̄ publicū.

cedunt in testibus non descriptis in instrumẽto ut descriptis autẽ in instrumento qñ actus nõ subiicit cõi pbationi duorum: sed requnt plures testes vt est in testamẽto: & tũc duo ex descriptis in instrumẽto dicẽtes tenoꝛ instrumẽti & dicentes nõ fuisse factũ testimoniũ derogaret instrõ: q: alij nõ pbarẽt tenoꝛẽ idẽ etiã si nõ dicũt deleto instrõ. sed dicũt se alibi fuisse tpe istr̃i: q: faciũt tũc vacillare fidẽ instrumẽti: q: etiã vn⁹ sol⁹ faceret vt in. l. j. in fi. ff. quẽadmo. te aper. fec⁹ añt si act⁹ subiiciat cõi pbatiõi duoꝛũ: q: tũc si duo testes attestẽtur p instrõ duo vero dicãt directo non derogãt fidei instr̃i: q: plus credit duob⁹ affirmãtib⁹ quã mille negãtibus vt in. l. diẽ pferre in. ſ. inde q̃re. ff. ade arg. & est rõ q: est possibile qõ iꝫ duo ptradicẽtes fuerint pñtes: tñ nõ fuerint aduertẽtes: ſꝫ faciẽtes castra in aere. et ideo standũ est instrõ & testib⁹ p instrõ deponẽtib⁹. Ex quo sequit ꝙ si testes dicãt se non recoꝛdari vel dicãt se dubitare et aliq̃ de certo affirmẽt de certo qõ illi testes q̃ non recoꝛdãtur nõ derogãt instrõ: q: in dubio est faciẽda iterrogatio vt res valeat quã peat. nec ob. nũc iste tex. q: vt statim dicet glo. isti testes supplebant instrumẽtũ vt videtis ita statim voluit glo. de quib⁹ oĩb⁹ dicatis hic p Inno. & Jo. an. & alios doc. et dicit Inno. vnũ verbuꝫ qõ est mirãdũ qõ qñ est solũ instr̃m nõ adiunctũ aliquo testimonio qõ vnius cõtradictio facit vacillare fidem instrumẽti de quo dicatis vt b p Inno. vt vidistis in. c. tertio loco. ſ. de pba. ¶ In ea. glo. in fin. notanda est glo. singulariter qõ si testes addunt instrõ qõ tũc duo testes siue tres effectu derogãt instrõ etiam habẽti secũ testes cohabitantes idẽ etiã si agitur de reꝛobatione instr̃i: ita ꝙ nõ cõtradicãt a parte. Sed dicãt simulatũ vel nõ factũ per notariũ: q: tũc duo sufficiũt qõ patet quia potest recurri ad fidem tabellionis vt in. l. si quis decurio. C. de fal. & ad comparatiões lr̃arũ vt in. l. cõparationes. C. eo. titu. ita qõ nõ est mirum & melioꝛ. Ratio põt esse: q: possunt ꝛcurrere & dicitur quedã cõcoꝛdia: q: testes addẽtes conditionem addunt illã qualitatẽ contractui de qua non recoꝛdant primi testes: & hoc est qõ voluit ite tex. ita dicatis. ¶ In glo. sup verbo exceptiões in fi. dicatis qõ sentit gl. b non esse sentẽtiandũ p eo qui opposuit exceptionẽ quod est exꝛesse ꝛtra istum tex. hic in fi. et ideo dices altero de duobus modis vel primo qõ hic loquitur in exceptiõe pemptoꝛia queqdẽ exceptio respicit merita cause & ideo ea pbata super causa est iudicandũ: q: exceptio peremptoꝛia respicit merita. c. vero cũ dilectus. loquit in exceptiõe dilatoꝛia. vel secũdo potes dicere q: precedẽs. Solu. nõ videtur cõgrua: q: hic loquebat de exceptione cõditiõis & sic dilatoꝛia qõ iõ hic fuit lata snia p isto. p. virtute exceptionis oppositẽ: q: non pbauit clare Jobes intentionẽ suã. & ideo succedit regula qõ actoꝛ nõ pꝛobante reus debet absolui. ¶ In glo. tẽpoꝛe ad fi. dicatis ꝙ per hãc glo. relatã ad tex. dicũt ꝙ hic doc. qõ vbi nõ apparet de certo tẽpoꝛe: & põt concludi multiplicatio actuũ ex varietate pbationum qõ tunc illa pꝛobatio dicit dubia pbatio & non releuat pbant. ¶ In glo. partibus ibi. c. vltimo dicatis. qõ istud ꝙ hic dicit qõ iudex potest interrogare partes post conclusionẽ in causa est verũ qñ dubium depẽdebat ex eo qõ actũ fuerat ante cõclusionẽ in cã. secus añt si post cõclusionẽ in causa euenisset dubiũ: q: tunc non põt iudex interrogare post cõclusionẽ in causa: q: ad pbationẽ siue ad actuꝫ ante cõclusionẽ cõpꝛobãdã bene admittit interrogatio post ꝛclusionẽ. Sed quo ad pbationẽ de nouo faciendã nõ admittitur aliquo mõ interrogatio. vt in. c. licꝫ causam. ſ. de pba. & in. c. de testib⁹. ſ. de testi. & dicit Inno. hãc cõcoꝛdiã fuisse faciendã etiã sine interrogatione. q: testes nõ tam dicuntur cõtradicere instrumẽto quã addere. sec⁹ añt si instr̃m diceret pure factã venditionẽ vel testes deponẽtes p instrumẽto dicerẽt purã factã venditionẽ. nã tunc bene esset faciẽda interrogatio an eẽnt facte plures venditiões an vna tñ quia ex quo apparet cõtraditio & testes hic nõ tam dicunt cõtradicere quã addere isto casu necessaria est interrogatio: q: nõ p̃sumit multiplicitas nisi pbet scõm qõ hic, pbat. lꝫ Bar. in. l. ij. C. de bo. pos. scõm ta. dixerit hanc interrogatiõeꝫ indistincte eẽ faciendã vt euitetur multiplicitas p istũ tex. q̃ non pbat: q: hic nõ tam erat istrumẽtũ quã tabellio & testes affirmãtes Jctuꝫ purũ. ita ꝙ ista est bꝛeuis cõclusio. qõ qñ iudex vult interrogare debet iterrogare de eo qõ erat dubiuꝫ ante conclusionẽ in causa. sed nõ de eo qõ nõ euenit dubiũ post ꝛclusionẽ. quia post conclusionẽ iudex nõ potest nouas pꝛobationes admittere. licet possit antiquas declarare. scõa cõclusio qõ vbi fit cõcoꝛdia p additionẽ: q: additur primo dicto etiam sine interrogatiõe facienda est illa interrogatio. ¶ In ea. glo. ibi. ff. de iure

Mo. de pbatiõe dubia q̃ non releuat pbantes.

Mo. b vnã limitationeꝫ coꝛ q̃ habent in c. cum clamoꝛ. ſ. de testi.

omnium iudi. l. j. dicatis ꝙ istud qõ hic dicitur de testib⁹ interrogandis post publicationẽ ꝓcedit quãdo dictũ testiũ est dubiũ. secus quãdo dictum testiũ esset clarꝫ quia tunc non sunt amplius testes repetendine fo te tollat pbatio aduersario vt vidistis in. c. preterea. ſ. de testib⁹ cog. ¶ In ea. glo. ad fi. dicatis de hoc vt dictũ est in. c. cũ clamoꝛ. ſ. de testibus et aliqua in. c. preterea. ſ. de testib⁹ cog. ¶ In glo. ad fi. dicatis qõ glo. recte dicit: q: in causa appellationis tñ deuoluit virtus exceptionis. vꝛ an fuerit cõditio in cõtractu an non: vel põt dici qõ hic etiã de necessitate nõ fuit pnunciatũ sup exceptione: sed simpliciter sufficiebat absoluere petrũ. ¶ In glo. fi. ibi ꝙ in diẽ. ſ. j. dic qõ istud est verũ: nisi fuerit reiecta exceptio recõpensationis in ꝓma instantia vt in dicta. l. ꝙ in diẽ hic all. ¶ In ea. gl. ad fi. q: gl. nõ soluit dic altero de duobus modis. Vel primo qõ ibi nõ fuit appellatuꝫ. vel scõo si fuit appellatũ non fuit iustificata appellatio: et de hoc videbimus ibi cetera dicatis vt hic per Inno. & doc.

1 ☞ Vicium in scriptura apostolica rescriptum non viciat.
a ¶ de modico. 2 Defectus vnius littere in rescripto non viciat rescriptum.
Adde gl. in. l. scio. ff de inter. test. in. l. in rebus. ſ. possum. ff. ꝓmoda. & ibi Bart. dy. Ray. & doc. l. ꝓpetari⁹ & ibi gl. ff. õ dã. in fec. gl. i c. pe. de rescri. j. c. reuera de cõsecra. di. j 1 car. i ꝓpe. cle. i prin. 2 et ꝙ dicatur modis a cũ tps vi. 3 de doc. i. l. Puiso: ſ. j ff. de cõsti. pec. & ibi Barto. 3 Modicum non est curandum.
4 Argumentum de testamento ad rescriptum est validum.
5 Falsa latinitas arguit errorem.

Ex parte diuiditur i duas ptes. Primo ponitur cõsultatio. Secundo respõsio. scõa ibi rescriptuꝫ casus defectus littere nõ viciat rescriptũ aplicũ. b. d. rõ dubitãdi q: videbat ꝙ illõ tale viciũ viciaret rescriptũ: q: deerat lr̃a vna iter. p. & l. q: etiã nimiũ viciat rescriptũ vt in. c. cũ adeo. ſ. de rescri. Rõ determinãdi põt eẽ q: istõ ẽ adeo minimũ viciũ qõ de eo nõ est curãdũ: q: de minimis nõ curam⁹. Mo. j. ꝙ viciũ in scriptura aplica rescriptũ nõ viciat non alterat. Scõo no. ꝙ defect⁹ vni⁹ lr̃e in rescripto rescriptũ nõ suspẽdit iurisditionẽ iudicis delegati Tertio no. ꝙ õ modicis a nõ curam⁹. In glo. j. ibi nõ est verisile ꝙ possit aliqõ viciũ remanere. Et est rõ. quia lr̃e aplice añ ꝙ eant cãcellariã a tot oculis speculant qõ nõ est verisimilis defect⁹: q: tot oculis spectata totq̃s lustrata sensib⁹ p̃sumũtur oĩ vicio carere ar. i. l. hac ꝓsultissima in fi. C. q̃ testã facere possint. In ea. gl. ibi. l. iij. legatis hic ĝ ex hac gl colligit ꝙ optimũ 4 est ar ĝ de testõ ad rescriptũ: q: sicut ꝓpt modi cũ viciũ seu defectũ nõ viciat testũ: nec legata in ipo relicta. ita nec ẽt rescriptũ ꝙ est verũ ꝙtũ ad hũc casuꝫ vt ꝓpter modicũ defectũ nõ viciet rescriptũ ꝙtũ añt ad alia nõ certe est bonũ arg. q: falsa gramatica nõ viciat testũ vt. l. erroꝛe. C. de testa. & tñ viciat rescriptuꝫ. vt in. c. ad audiẽtiã. ſ. de rescri. In ea. gl. ibi ad audientiã dicatis qõ ex hac gl. colligitur qõ maioꝛ defect⁹ est in falsa latinitate & magis reꝓhẽsibilis vt rescriptis ꝙ in defectũ lr̃e ꝙ põt ꝓcedere q: falsa latinitas ar 5 guit ignoꝛãtiã & erroꝛẽ. Defectus autẽꝫ lr̃e arguit erroꝛẽ tñ. & iõ facilius sustinetur defectus lr̃e quã defectus false latinitatis. nec ob. si q̃s dixerit ꝙ erroꝛ i lr̃a arguit falsaꝫ gramaticã: q: oꝛtographia est pars gramatice q: respõdeo quod ex quo viciũ nõ est in cõstructiõe nõ ꝓpe põt dici falsa latinitas: licꝫ possit dici aliqualis defectꝰ oꝛtographie. q: latinitas est in ꝛstructiõe. ¶ In ea. gl. ad fi. dicatis sic ĝ sentit hec glo. ꝙ nõ tñ defect⁹ lr̃e imo nec ẽt syllabe viciat rescriptuꝫ ꝙ est verũ ſm Vincẽtiũ: nisi ex defectu syllabe vl ẽt lr̃e alt̃ aret & imutaret & intellect⁹ rescripti vt in. c. inter dilectos. ſ. e. Ampli⁹ putat Inno. ꝙ nec defect⁹ vni⁹ dictiõis viciat rescriptũ. si mõ appareat de intẽtiõe pape: q: gula supplet oẽm defectũ q̃ rõ non vr̃ cõcludẽs p. c. ad audiẽtiã. ſ. de rescri. gula nõ supplet viciũ false latinitatꝭ imo p̃sumit falsuꝫ. & ideo satis dubito de hac opi. Inno. nec est bonũ arg. õ littera siue syllaba ad dictionẽ: q: facilius deprehenditur defect⁹ dictiõis ꝙ littere vel syllabe p̃terea rõ q̃re rescriptũ ꝓpter falsam latinitatẽ viciat ꝙ supra dixi. hꝫ etiam locũ qñ est defect⁹ dictõis q: rescripta apostolica p tot ꝛsernunt ꝙ nõ est verisimilis tãtus defect⁹ sicut & defect⁹ vni⁹ dictiõis et iõ potestis dicere qõ ista extentio Inno. nõ est vera nec est licitũ extẽdere defectũ littere ad defectũ dictiõis q: viciũ lr̃e est minimũ maxime q: raro põt esse defect⁹ dictionis q̃n non sit etiã falsa grãmatica nisi forte sustinẽtes Inno. intellexeritis de dictiõib⁹ ꝛstructis exꝛna littera vt est ista ꝓpositio a. Sed circa hec posset dubitari. vtrum officialis vel scriptoꝛ sit aliqualr̃ puniẽdus si dimiserit aliquã lr̃am vel syllabã vel aliquã dictiõem breuiter pꝛtarẽ dicẽdũ ꝙ sic: & sibi imputet qui se dixit peritum in arte in officio cũ nõ esset ar. in. l. illicitas. ſ. j. & l. secũda de oꝛigine

et in.l.ĥ.ff. qō quisq; iuris. Nec obst. si sit modicus defectus q; respectu officij. in quo se peritum dixit dicit magnus defectus argumēto iurium p;allegatorum. Nec ob. si dicatur qō fecerit ꝓpter occupationes q; erat multum occupat? quia respōdeo. quia debet paucis recte gestis inherere poti? ꝙ multis male gestis. vt est tex. in auten. de tabel. §. penul. fateor tamē quod punietur potius p;opter culpam et error;em quā p;opter fraudem et dolum. q; p;esumitur error et nō dolus. vt. l. quotiens. §. j. & ibi Barto. ff. de hered. institutio.

'No. ꝙm putet &c. 'No. q; dꝫ paucis recte gestis, &c.

1 ☞ Reconuentio habet locū coram iudicibus delegatis.
2 Instrumēta communia petenti sunt exhibenda.
3 Appellatio est licita p;opter denegatam instrumentorum communiū editionē.
4 Emphiteota an possit dimittere emphiteosim.

¶ Perpetuus diuiditur in duas partes. Primo ponitur appellantis narratio. Secundo mandat causam iudicib? delegatis. ibi scōa. ideoq; mandamus. casus licite appellat a iudice qui parti petēti nō facit edi. instrumenta cōia. ĥ. d. Ratio dubitandi q; videbat qō nō posset petere. iste. g. vicarius ꝓpetu? sibi edi. instra ad fundādum intētionē suā ab aduersarius ꝙ q aduersarios cū nimis gue fit vt vidistis. i. c. j. s. ō. pb. & facit. l. nimis graue. C. e. ti. Ratio decidēdi q; instra cōia cōibus dōis sunt edenda & debēt cōib? ꝓdesse. 'Not. ꝓmo ꝙ habem? in iure vicariū perpetuū & vicariū tēporalē. & vicari? perpetu? est. qui canonice a rectore ecclie aucte epi constituit et hꝫ certas portiones de redditib? sibi cōstitutas. vt i. c. ad ĥ & c. fi. s. de offi. vicarij. Vicarius ꝓo tpalis nō. nec potest aliqs vicari? ꝓstituere aliū vicarū vt i. c. Puideas. s. de offō vicarij. 'Not. ꝙ coā iu
1 dicib? delegatis hꝫ locū recōuētio etiā super cā spūali vt est cā decimarū. vt hic
2 vides. 'Not. in v. q; dicti ꝙ instra cōia sūt exhibenda petēti ad fundandū intētionē ipsi? petētis. 'Not. ꝙ ꝓpter denegatā
3 editionē instrumētoꝝ cōmuniū licita est appellatio. ¶ In glo. j. ibi. l. ĥ. dicatis qō ista iura nō dicūt cōpellendū de necessitate noiare dōm in iudicio. sed ita demū si velit vt est tex. in. l. his qui se litī. obtulit. ff. de rei vē. & vidistis in. c. qm̄. s. vt lit. nō cōtest. hic alleg. ¶ In ea. gl. ibi inter memoratos dicat; qō ista iura hic alleg. si recte inspiciant nō ꝓbant istud. ¶ In ea. gl. ibi ad audiētias dicat; qō sentit b glo. qō vicari? perpetu? habeat ius i re. et oīmode cōpellat rndere et huꝫ potest esse rō quia quo ad ptē fructuū sibi assignatā ꝓpetuo sencet quoddā ius sibi q̄situ arg. c. fi. s. de offi. vicarij. Aduertēdū tn qō etiā si nō haberet ius in re sed tm̄ pciperet fructꝫ & decimas. & haberet facultatē restituendi posset cōuenir. vt in. c. examinata et ibi vidistis. s. de iudic. et. l. offm̄. ff. de rei ven. Hinc est ꝙ nō tm̄ vicarius ꝓpetu?. imo etiā vicarius tpalis ad istas decimas ꝓceptas posset ꝓueniri ita vident sentire doct. & hec sūia plz. ¶ In ea. glo. ibi qm̄ in. §. penul. dicatis. sentit primo hec glo. ꝙ vsufructuari? teneatur ad rei refectionē in q̄ hꝫ vsumfructū qō verū intellige de modica refectiōe vt dicta. l. hactenꝰ hic alleg. & intelligit modica refectio q̄ nō exigit magnas expēsas et fit ꝓ reparatione tpali. vt in. d. l. hactenus all. Item istud intelligatis si vsufructuari? velit retinere vsumfructū secus autē si velit dimittere vsumfructū q; tūc nō cōpellit ad refectionē vt. l. si absente in fi. p̄n. ff. de vsufru. vbi dō; ꝙ vsufructuari? pōt dimittere vsumfructū. Et p illuꝫ
4 tex. dubitaui pridie ī facti qōe. vtrū emphiteota possit dimittere emphiteosim & renūciare suo vtili dōnio et videbat ꝙ sic p illū tex. arg. de vsufructuario ad ēphiteoticā tn̄ in p;incipio est ꝓpositus. & ita dixi p. c. potuit. cū ibi not. j. de loco. et p. l. j. cuꝫ ibi not. C. de iure emphit. q; magna est dōia inter vsūfruc. et emphiteotā q; emphit. soluit canonē vsufructuarius nō de quo plene videatis p pe. elie. in tractatu suo. de iure emphi. Scōo p;incipaliꝫ sentit hec glo. ꝙ quēadmodū vsufructuari? teneat ad refectionē rei in q̄ hꝫ vsumfructū ita etiā & vicari? tenet ad refectionē q̄ sūia nō pla. lꝫ ita videant trāsire doc. q; magna dōia est inter vicariū & vsufructuariū. q; vsufructuari? hꝫ oēs fructꝫ. vicarius autē nō hꝫ nisi certā partē; p;o sua sustentatiōe vt in cap. ad hoc vbi est tex. supra de officio vicarij.

no. ĥ vtrū emphite, possit renunciare emphiteosim.

1 ☞ Instrumenta in publicā formam redacta perpetuo ꝓbant.
2 Tabellio ex consuetudine ciuitatis eius status an possit in alia facere instrumēta.
3 Comes palatinus an possit legitimare

spurios in terris ecclesie.
4 Tabellionis potestas nō est p;ogabilis.
5 Tabellio per seipsum instrumenta scribere debet.
6 Instrumentū redactū in publicā formā tantū cōtinere debet ꝙ instrumentū potuiꝫ in p;otocollo.

¶ Cum. p. tabellio. Ista est notabilis decretal' & potest diuidi in duas partes. Primo ponit formam publicationis. Secundo ponit effectum ibi scōa habitura. per b & ad hoc pōt all'. autoritas ordinarij pōt alius tabellio in formam publicam redigere notas alterius tabellionis mortui hoc dicit. 'Nota primo ꝙ instrumenta in notam redacta non sunt perfecta. Secūdo nota qō tabellio de instrumentis rogationū debet facere ꝓtocollū siue notā imo si non fecerit puniendus est & suū instrumentum non p;obat vt est tex. in autentica de tabellionib? in. §. fi. col. iij. Tertio no. ꝙ ad hoc vt instrumenta exēplata per aliū tabellionē fidē faciant requiritur qō ad petitionē; eorum quoru; interest fuerint exemplata. scōo requirītur qō autoritate iudicis. tertio quod in publicam formā fuerint redacta. quarto requiritur ꝙ ita contineat in nota tabellionis mortui. quinto requirit qō tabellio faciens notam defecerit non potuerunt ꝓplere notā. Ex quo infero vnū quod est notandum & non tangunt qō si tabellio fuerit de falso damnatus ita qō eius autoritas fuerit reprobata ex nouo delicto quod habebit locuꝫ p;atica buiꝰ constitutiōis. q; autoritate ordinarij instrumenta aīa ea per eū dū erat p;obabil' opinionis in notam redacta poterit ali?
1 tabellio in publicā formam redigere arg. huius tex. Ultimo no. in fi. quod instrumenta in publicā formam redacta ꝑm p;aticā pn̄tis constitutionis perpetuo ꝓbant. ¶ In glo. p;ima ibi huic tabellioni dicatis qō idē est ꝑm doc. & ī delegato a sede apostolica q; eius auctoritate possunt instrumēta in publicam formam redigi per aliuꝫ tabellionem arg. in. c. albericus. s. de testi. Idez ēt putarē & istud nō tāgūt doc. & in delegato ab ordinario vt; & eius autoritate ꝑm formam hic positam possint instrumēta in publicam formam redigi per tabellionē si mō delegatus habet speciale mandatū arg. opti' in cap. seq. j. co. ti. Illud tamē ad-

'Ista' istud dictū q; ē singulare

uertandum ꝑm Inno. ꝙ licet iudices ordinarij. hāc autoritatem possint p;estare nō tn̄ possunt creare tabelliones quia iurisditio creandi tabelliones est supp;ema iurisditio que non cōpetit nisi ei qui est supra legē & legi pt derogare vt ē p;inceps qui est solutus legibus vt est papa. & impator vt in. c. p;oposuit. j. de ꝓsti. p;eben. & in. l. digna vox. ff. de. legi. C. & idez ēt est in regib? non cognoscentiq? superiorem qui in territorio suo vicez p;incipis obtinēt vt in. l. non dubito. ff. de cap. et post. li. reuersis & in. ca. ꝓ venerabilē. j. q̄ filij sunt legitimi alij aūt inferiores non possunt creare q; offm̄ tabellionis ꝓtra legem et p;ocedit quasi ex miraculo qō vni scripture credatur & iō requirit qō habeat autoritatez disponendi supra legem creantes tabelliones nō ob. si quis diceret quid est quod isti comites creant tabelliones q; rn̄. ꝙ ex p;iuilegio speciali a p;incipe ꝓcesso alio mō nō possent ex quo in fero qō isti comites quib? specialī p;iuilegio non ē cōcessum vt possint tabelliones creare non habent potestatez creandi tabelliones ē tn̄ dubium vtrum ex cōsuetudine possit quis habere autoritatē tabellionat? & breuit sētit Inno. qō sic dicens qō lꝫ ꝓsuetudo possit creare tabelliones tn̄ statutuꝫ siue ꝓstitutio specialis nō pōt creare tabelliones & est ratio ꝑm Inno. q; requiritur consensus p;incipis quiquidem consensus saltim tacitus licet sit in cōsuetudine non scripta tn̄ in statuto vel constitutiōe specialī nō adest cōstitutio p;incipis. ista est differentia inter cōsuetudinem & statutum siue ꝓstitutio nē specialem ꝙ opi. repe. p;ehēdit ¶ Post. & mihi displicet sūia Inno. q; qua rōne cōsuetudo pōt p;estare autoritatē tabellionat? ꝟtute taciti consensus p;incipis vt vidistis in cap. cū dilect?. s. e. eadē ēt ratiōe & in statuto siue ꝓstitutiōe speciali alicui? populi vel vniuersitatis q; cōitates & ppli ex permissu p;incipis pn̄ t sibi iura. specialia facere & iuri publico derogare vt. in. l. oēs populi & ibi dar. ff. de iusti. & iure. & in. c. fi. cū ibi no. §. de consuetudine & ista rō est cōuincibilis & p hoc nō ob. rō Inno. lꝫ ¶ Postē. nitatur aliter respōdere. est tamē grandis dubitatio vtrū tabellio ex ꝓsuetudine ciuitatis ꝓstitutus possit facere instrumenta in alia ciuitate & an credatur suis instrumentis. breuiter dico qō cōmunis sūia tꝫ ꝙ aut tabellio fecit instrumentū siue ciuitatis vbi est ꝓsuetudo & a qua cō
2 suetudine hꝫ autoritatē faciendi instru-

Dels hꝫ ī c. iter dictos. j. eo. singulare

mentū certe ei creditur aut fecit instrumentū extra ciuitatem ⁊ nō credit q; cōsuetudo nō egredit limites ꝓsuetudines vt in.l.cunctos populos ⁊ ibi Bart. C.de sum. tri. ⁊ fide cat. ⁊ ista oia faciunt ad clusioē eoꝝ que videbim⁹ in.c.p venerabilē.q.filij siit leg. vtz comes palatin⁹ possit legitiare spurios in terris ecclesie ¶ In glo.ibi quoꝝ sunt instra dicatis q ex hac glo.colligit qō instra non possunt redigi in publicā formā ꝑm pratica hic traditā nisi citatis his quoꝝ interest naꝫ agitur de preiudicio eoꝝ ⁊ ideo sunt citandi spāli citatione ⁊ reperiri possint ar.in.l.de vnoquoq;.ff.de requdi.⁊ vidistis m.c.significauit ⁊ in.c.alberic⁹.s.de testi. ¶ In eadē glo. ibi capitulo primo dicatis qō de hoc statim ibi videbimus. ¶ In eadē glo.ibi ⁊.l.consulta dicat; qō per hec iura dicit Guil.de cug.ꝑm q refert Joan.an.in spe.de instrumentoꝝ editione in.s.ostēso.⁊ hic etiā butrius q

4 potestas tabellionis nō est prorogabilis nec pōt aliquo modo alius tabellio quaꝫ ille cui specialiter iniunctū est redigere i publicā formā arg.iuriū hic alleg. nec refert an agatur de iurisditiōe voluntaria an contentiosa licet aliqui facerent hāc differentiā q; ista talis potestas nō est prorogabilis. ¶ In ead.glo.ibi.l. publicati dicatis qō bene q; p hāc publicatio. dat plena fides. ¶ In ea.glo.ibi coll'.iiij dicatis.qō de hoc visuꝫ est.in.c.inter dilectos s.eo.q; tabellio dꝫ scribere instrumenta per seipsum nō autez dꝫ alij cōmittere vt in autē.hic alleg.⁊ notāda est hec glo. q

6 idem debet continere instrumentū redactum in publicā formā qō instrm positū in prothocollo ⁊ pōt esse rō q; plerūq; si dubitet ō extracto i publ.formē recurrit ad prothocollū

no.q si dubitetur ō extracto i publ.formē recurrit ad prothocollū

tiā pōt tn extēdere abbreuiatiōes in notas positas si mō intelligant ex pcedētibus vel sequētib⁹ vel exꝰsuetudine et ꝰ de autoritate ordi.si autē nō intelligant non pōt aliquomodo interptari. imo dꝫ scribere put iacet q; nō hꝫ autoritatez interptandi.sed exēplare.imo nec iudex pōt interptare eadē rōne lꝫ si fuerit iterpretatus ⁊ nō fuerit appellatū valet interpretatio. et ista sn̄ia plꝫ qn̄ nullaten⁹ itelligit ꝑm q volunt bar.in.'.gall⁹ m.s. idem credendū.ff.de libe.⁊ postꝑu.⁊ voluit specu.in cap.de instrumē.edic. in.s. ostenso.⁊ ibi Joan.and.

1 Vetustas est iusta cā reficiēdi instrm
2 Instrumētū ex iusta cā exēplari peti pōt
3 Instrumentū exēplatū an habeat eandem vim cum originali.
4 Tabellio solus an sit sufficiēs ad renouationē veteris instrumenti.

Instrumenta. dividit i.iij. ptes. primo ponit factū ptis. Scōo ponit factū iudicꝫ. Tertio ponit effectū. ibi scōa q si ea.ibi tertia. eādē autē. et adꝫ pōt alleg.instrm vetustū p aluū tabel.autoritate ordi.refectū eādē vim hꝫ cū originali.h.d. Rō dubitādi pōt eē q; instra postea exēplata nō ꝓbant nisi appeat de orig.vt vidistis i c.j.s.e.tn papa determinat ꝑtū. et rō determinādi pōt eē fauor ꝓseruāda; ꝓba.ne pereāt ꝓba. Ho.j.qō

1 vetustas ē iusta cā reficiēdi instrm. Scōo

2 not.q instrm ex iusta cā pōt peti exēplari ⁊ q̄ sint iuste cause videbim⁹.j. Tertio no. q instrm exēplādū ꝓpt vetustatē vl' aliā iustā cāꝫ.ita demū facit fidē si aucte iudicis ⁊ cognitiōe fuerit exēplatū. Not.i fi.

3 q instrm exēplatū ꝑm formā h traditam eādē vim hꝫ cū origi.⁊ iste ē vn⁹ casus exceptat⁹ i.c.j.s.e. In gl.j.ibi ⁊ puil.dicat; q idē est i oib⁹ scriptur; siue testōz siue priuilegioz siue idulgētiaz siue ꝛcruū vel q̄si quoꝝ mēoriā ꝓseruari itereſt ⁊ hēri p batiōes ē necessariū. nā ista oia pn̄t ꝓpt vetustatē renouari.⁊ facit.c. cum dilecta h alleg. In ea.gl.ibi.c. cū dilecta dicat; q ibi i illa decre.in ꝑ.nos igr̄ hn̄ loq̄t de renouatiōe q̄ fit ad ꝑpetuā fidē ⁊ ad conseruādū ꝓbationē hēm⁹ etiā aliā pub.q̄ fit qn̄ nō hꝫ q̄s autē. instrm. nā tunc illa nō tā ꝺ ad ꝓseruandū ꝓbationē q̄ ad ꝓbationē q; ex quo nō hꝫ ꝓbatōez petunt exaiari testes ⁊ etiā publicari ⁊ hmōi examinatio ⁊ publi.facta ꝓbat sine aliatestiū ꝓductiōe vt i.c.fiḡuit ⁊ in.c.alberic⁹ s.de testi.hēmus etiā ⁊ tertiā publ. q̄ fit ad solēnitatē et nō ad ꝓbationē vt est in

donatiōib⁹ vltra quigētos aureos in q̄b⁹ solennitatē requritur infirmatio vt.l. sēscimus.C.de dona. ¶ In eadē glo. ibi inter dilectos dicatis qō istud est verum qn̄ adeo sunt ꝓsumpta vt nō possit pcipi ver⁹ ⁊ clarus intellect⁹ vt i.d.c.inter dilectos.sed si poſſet percipi intellectus in strumenti tūc bene adiberet fides ⁊ eēt exemplādū ne probatio corrueret ita dicatis per istū tex. In ea. gl.in fi. sic ergo ex hac glo.vos colli.qō optimū est argumentum de publicatiōe siue renouatione instrumenti antiqui de qua hic ad publicationē testium faciendam de qua in c.significauit.s.de testi.ex quo infero q quēadmodum in publicatione testiū requiritur partes citatio.ꝑm qō vidistis in c.significauit.⁊ i.c.alberic⁹.j.de testi.ita eēt in hmōi renouatione facienda requirit eēt citatio ptiū.nec aliter pōt instrumētū antiquū renouari. nā requrit hmōi renouationi cause cognitionē vt hic videtis ⁊ dꝫ fieri iudice sedente ꝓ tribunali.l.j.⁊.h.ff.quēadmodum te apar.⁊ iō citandi sunt quoꝝ interest ⁊ in.l. in cause.ff.de mino.⁊ facit qō vidistis in.c.pri. pcedēti.⁊ tn aduertendū q si opponat non ꝓpterea ē impediēda renouatio. ſꝫ est reseruanda oppositio post renouationē vt in.s.si vero.in autē.ō testi.⁊ voluit spe.de instrumento edic.in.s.ostenso.fallit tn illud qō dicit q̄ptes sunt citande in duobus casibus. Primus casus est qn̄ piculū est immora.na tunc pōt fieri renouatio.eēt partibus nō citatis reseruabit tamē ius opponēdi absentibus ⁊ poterunt opponere ꝺ istud. exemplū qcquid opponere poterant ꝺ vetustum ar. in.c. que firmiter.in. C.primo.s.vt lite nō cōtest.scōo fallit quādo est indulgentia vel ꝓuilegiū vetustuꝫ vbi non agit de alicuius particularis preiudicio.nā tūc nō requiritur citatio particularis sed sufficit citatio generalis ar.in.l. ergo. ff.de mino.⁊ in auten.si oēs.C.si vt te.ab heredi tate se abstineant. ¶ In glo.super verbo cām ibi ɔtingere de facto dicatis puta si forte instrumentū de longinco eēt producendū ⁊ esset periculū ⁊ discrimē viarum nam tunc esset iusta causa exemplādi vt in.c.accepimus.s.eo. Idez eēt si sit scriptum in papiro q; papirus de facili corrumpit vt in.c.cū dilecta de ꝓbatione q; ex quo nō hꝫ ꝓbatōez petunt exaiari testes ⁊ etiā publicari ⁊ hmōi examinatio ⁊ publi.facta ꝓbat sine aliatestiū ꝓductiōe vt i.c.fiḡuit ⁊ in.c.alberic⁹ s.de testi.hēmus etiā ⁊ tertiā publ. q̄ fit ad solēnitatē et nō ad ꝓbationē vt est in

⁊ iste sunt iuste cause qn̄ liceat instrumētū exēplare autoritate ordinaria. ¶ In eadē glo.ibi vt hic dicit dicatis q hanc opi.sequit doc.dicētes q si non eēt scriptura integra ⁊ eēt dubitatio q tunc nō erit facienda renouatio q; primū nemo probaret ⁊ ideo fides nō adhiberet eī scōo nō alia ratiōe credit nouo extracto a vetusto nisi q; ita continebatur ⁊ ꝓbabat originale.vnde si vetustū nō ꝓbaret q; non esset integrū nec eī exemplū ar. in.c.j.s.eo.est ergo necesse q vetustū probet ad hoc vt exemplū ꝓbet in dubio tn post renouationē credendum est q tpe renouatiōis instrumentū vetustatē probaret propter autoritatē iudicātis.⁊ istō dꝫ attestari tabellio in sua subscriptiōe q ipse de autoritate iudicis exemplauit tale instrumentū vetustū nō abolitū non cancellatū nec in aliqua sui parte viciatū ⁊ tale quod ei fides tūc adhibebatur ⁊ ita decretū fuit per iudicem ⁊ ex eius precepto fuit exemplatū. quēadmodū ⁊ in ciuili in.c.precedenti dꝫ attestari tabellio de autoritate sibi cōcessa per iudicē exemplādi ⁊ in publicā formam redigēdi instrumēta in notā redacta ⁊ rogata per talē tabellionē defunctū ⁊ ita videbitis tota die. In eadē gl.ibi non sunt renouāda dicatis qō illa est rō q; ex quo originale nō probat nec eī sumptū ex eo ꝓbabit ⁊ iō frustratorie est renouandū. ¶ In eadem glo.ibi cū olim sic ergo sentit glo.q quotiēscunq; instrumentuꝫ est ad eo ɔsūptuꝫ ex eius inspectiōe nō ꝓt fidez facere q si ꝓbet tenoꝛ instrumēti añ ɔsumptionē p testes deponētes se vidisse instrumentū integrū q tūc iste tale instrumentū ꝓbabit ꝑtute attestationū receptarū super tenore ipsi⁹ instrumēti ⁊ hoc casu nō tā dicet instrumētū publicatū ⁊ renouatū q tpe actiōe publicate qb⁹ de ꝑfitate ⁊ integritate instrumēti adhibebit fides. ar.in.c.significauit. ⁊ in.c.alberi.s. de testi. Et est aduertādū q quotiēscūq; testes deponūt de inspectiōe siue integritate instrumēti requrit q sint periti q̄ faciliter potuissēt vitia in instrumēto ꝓbē sa si q̄ fuissent ar. in.l. fi.C.de edic.diui adri.tollēdo.⁊ p hec infero q si in instrumēto vetusto appareat euidēs viciuꝫ puta rasura cācellatio vel aliud viciū q reddat instrumentū suspectū q tale instrumentū nō est in publicā formā redigēdū nec dꝫ iudex suā autoritatē interponere in hmōi renouatiōe ex quo ex sui inspectiōe euidēt apparebat vitiosum argu.dicte.l.fina.secus autem

Universidad de Sevilla Biblioteca

si fuisset vicius tacens non apparēs ex inspectione instrumēti vt puta: quia notarius erat seruus. nā talia vicia nō impediūt publicationē: lz post renouationem possit opponi ⁊ examinari qō ante ea poterat. ¶ In ea. glo. in fi. dicatis ꝙ potest etiā fieri autoritate delegati ꝑm qō dicit tex. ⁊ de hmōi autoritate dz tabellio facere mētionē in sua subcriptiōe: ⁊ iudex dz etiā ōscernere huic istrumēto renouato adhiberi plenam ⁊ perpetuā fidem quēadmodum instrumēto vetusto renouato.

4 ¶ In glo. psonā in fi. dicatis qō hāc glo. sequūtur cōiter doc. dicētes: qō solus tabellio sufficit in renouatōe istius instrī: lz aliqui dicerēt plures tabelliones requiri ꝙ est falsuz ꝑ istū tex. q: de necessitate nō requirūtur plures: nisi qñ nō reperīt notarius ex hoc infertur determinatio. vez qō in hmōi renouatione nō sunt necessarij testes: primo sufficit qō iudex iterponat autoritatē suā: ⁊ istud sentit gl. precedēs ibi dū dicit ꝙ tūc demū testes sunt examinandi. qñ ⁊c. Ultimo dicit hic Inno. notabile verbū qō qñ instrumētū vel testes sunt recepti ꝑ tabellionē qō tunc non est opus alia publicatione qō rediganturin publicā formā: q: sufficit psona publica cui⁹ scripture ex publico officio adhibetur fides: idē etiaz si sit scriptura sigillā nō requirīt alia publicatio vt in. c. ij. ō. ti. licet ꝓpter cōseruandā ꝓbationē ꝓpter vetustatē posset renouari. ⁊ subdit qō autoritate tabellionis tm̄ nō pōt publicari instrm̄: nec pōt ꝓrogari iurisditio tabellionis ptinet nāq; ad officium iudicis interponere autoritatē: nisi forte esset tabellio qui etiam esset iudex ordinarius vt est in tutia vbi notarij sunt omnes iudices cartularij.

De materia huius tituli. vide spe. in tit. de ꝓsumptionib⁹.

Rubrica de presumptionibus.

Quatuor spēs presūptionū.

Cōtinet ad primā in hac forma visuz est ō. de ꝓbationib⁹ verū q: presumptiones aliqñ faciūt ꝓbationē plenā vt in. c. afferte. ⁊. c. illud. j. e. aliqñ semiplenā ꝓbationē: aliqñ coadiuuāt vt in. c. lras. j. e. aliqñ nihil ꝓbāt ꝑm qō infra videbim⁹. ⁊ maxie ꝑ gl. in. c. quāto. j. e. ⁊ ꝑ Inno. in. c. q: verisimile. j. e. iō subdit ō Rub. de ꝓsumptionib⁹. ita cōtinet ad primam. ⁊ ad euidētiā primittat ꝙ habem⁹ qttuor species ꝓsumptionū. Prima spēs est ꝓsumptio temeraria: ⁊ ista nihil ꝓbat vt dicā in. c. cuz iuuentute. j. e. Scōa est presumptio probabilis: ⁊ ista aliqñ semiplene ꝓbat aliquādo inducit purgationē: aliqñ minus quā semiple. sed tm̄ coadiuuat vt in. c. lras. j. e. Tertia spēs est ꝓsumptio iuris quā qdē presumptionē gl. videtur appellare violentā ⁊ ista facit ple. ꝓbationē: lz admittatur ꝓbatio in cōtrariū vt dicā in. c. afferte. j. e. ⁊ etiam dicā in. c. quāto. in fi. gl. j. e. Quarta est presumptio iuris ⁊ de iure que est quādo ius presumit ⁊ sup presumpto disponit nec addit probatio in contrariū vt in. c. is qui fidē. j. de sponsa. ⁊ l. j. in prin. C. de rei vxo. ac habem⁹ etiaz fictionē ⁊ ista differt a presumptiōe vt. j. videbim⁹. in. c. quanto. j. eo.

1 Sagittas in aliū mittēs presumitur velle mortem inferre.
2 Deprehensus in crimine an excusatur si dicat se ludens hoc fecisse.
3 Ludus excusat quis a vero dolo.
4 Forma libellandi in actione iniuriarum

Sicut. Non recipit quod diuisionē in delictis i dubio ꝓsumit fraus et dolus ad hoc all'. facit. l. j. cū ibi no. ꝑ gl. C. ad leg. cor. de sic. Mo. primo ꝙ mittēs lanceas ⁊ sagittas, in alterū presumit inimicus ⁊ mortē velle inferre ꝙ facit ad interpretationē statutoz disponētiū puniri debere mortē inferre volētis idē etiā si non lanceas: lz lapides vel aliud genus armorum argu. in. l. j. in. ſ. occisores. ff. ad ille. Secundo no. qō deprehensus in crimine non excusatur licet dicat se ludens fecisse. Ultimo no. a cōtrario sensu quod propter ludus excusatur quis a vero dolo licet non excusetur a culpa in. l. itez si obstetero in. ſ. fi. cum. l. seq. ff. ad leg. acqui. et est tex. in prima constitutione. ff. oz. in. ſ. illud vbi dicit quis enim ludos appellat ⁊c. ¶ In glo. prima in fine dicatis quod per hanc glo. et istum textum declaratur. l. si quis cum telo. C. ad. l. cor. de sic. de consecra. distin. prima. ⁊. l. j. in. ſ. j. ff. ad legem cor. de sic. videlicet quod bis dicatur esse homicida et punied⁹ lege cor. de sicca qui cum lanceis insultatus est alterum ⁊ per eum non stetit quominus mortem non inferret. et per hec vidi determinatam aliam questionem. videlicet quod machinatus in mortem paratis seditionibus: licet non processerit ad insultum;

qz añ ea deprehensus ꝙvel manifestatus dicatur vere homicida ⁊ puniatur lege cor. de sic. ¶ In glo. ij. in fine dicatis qō licet in dependētib⁹ ex animo credatur dicenti vt. l. semper. ſ. primo. ff. quod vi aut clam. ⁊ in capitulo finali. j. eodem cū si. tamen vbi ex pacto ꝓsumitur animus cōtrarius nō creditur simplici verbo dicentis ⁊ per hoc limitatur cap̄. si gnicasti. j. de hom. ¶ In glo. finali ibi excusatur dicatis quod illud iō qz ex facto presumitur contrarium ꝙ verū intelligatis si aduersarius ad animum prouocauerit alis autē si ad animum nō prouocauerit tunc quantūcūqz iud⁹ nouiter iō punitur. in. l. nor solum in. ſ. j. ⁊ itez apō labe. in. ſ. appellaere. ff. de iniurys. ⁊ iō medium ⁹cludendi ꝓtra aliquē perpetranti ꝙ faciens iniuriam fecerit, aio et passus ad animū reuocauerit. alis libell⁹ nō procederet. vt dicta. l. non solū in. ſ. j. all'. ¶ In eadē glo. ibi si quis voluntate dicatis ꝙ per hāc glo. dicit Hostien. qō si quis in ludo lanceā iecerit carmē famosum ꝓpetrauit ꝙ alterū qō iste pōt ꝑueniri actione iniuriaruz vt. l. j. C. ō fa. libell'. nec excusatur ꝓpter ludus ⁊. l. j. in ſ. appellare. ō. all'. ꝙ est verū si ad animū sūm reuocauerit vt in. d. l. nō solum in. ſ. primo all'. ¶ In eadem glo in fi. dicatis quod per hanc glo. limitatur. l. quotiens in. ſ. qui dolo. ff. de proba. vbi dicit quod dolus nunqꝫ presumitur verum est in cōtractibus ⁊ in aliis factis nō sapientib⁹ delictum. secus in delictis ⁊ hic est glos. ordinaria de hoc possit aūt quispiam dubitare vtrū ex hmōi dolo ꝑsumptio puniatur quemadmodum ex vero dolo et videtur prima facie quod nō. qlicet aduersus verum dolū nō competat minoribus nec alijs restitutio vt in. l. auxiliū. ff. de mi. ⁊. l. j. ⁊. ij. C. si aduersus delictuz: tñ aduersus dolum presumptū datur i integrum restitutio minoriб⁹ vt. l. si ex cā in. ſ. nūc videndum. ff. de mino. ⁊ no. in dicta. l. auxilium ita videretur dicenduz in ꝓposito tamē ꝓtrarium puto verū vez quod ex isto dolo presumpto puniat sicut ex vero dolo quia in delictis nō taz dicitur dolus presumptus quā verus fateor tamen quod vbi constaret de mēte quod tunc non puniretur vt ex vero dolo. sed tantū ex culpa ⁊ vt noscitis est differentia inter dolum ⁊ culpam vt in. l. in in lege cornelia. ff. ad legem cornelia m. de sicca.

Mota forma libellādi i actiōe iniuriarū.

Dubium vtrū dol⁹ ꝑsumpt⁹ puniat

Afferte mi hi. Diuiditur i duas partes. Primo ponit moduz inductiuuz presumptiōis. Secūdo ex presumptiōe habita respondet ibi scda scda respondit rex ⁊ ad hic alle. ex ꝑsumptiōe ex violenta fei ē diffinitiua inia hoc dicit ⁊ ratio dubitādi qz non habētur vere probationes rō determinādi pōt esse quia ista est presumptio violenta qz in filium plus timent parentes quam in seipm̄. Ilio. primo ꝙ ad eruēdum veritatem pōt iudex cōmunari aliquod in ius facere ⁊ excedere terminos iuris. Secundo no. hic videri approbatam scōm doc. sinistraz rusticoz q̄ etiam liez sit clarum factū tñ semper diuidūt. Tio. et tertio ꝙ ex pietate ⁊ ex crudelitate erga aliquē presumit vel nō filiatio. Ultio no. illud quod dixi in summario ꝓ exposition⁹ prime glo. op. qz inia cōtra iniam que transiuit in rem iudicatam est nulla. l. j. que sine fine appellatione rescinduntur. sed hic est inia ꝓtra inia timore huius contrarij facta est glo. ⁊ respōdet. ¶ In glo. j. in fi. dicatis ꝙ ex hac glo. colligit so. ad contrarium supra formatum ex qua quidam solutione tollitur differentia inter iniam diffinitiuā ⁊ interlocutoriam qz inia diffinitiua ꝑ alterā sententiam que transiuit in rem iudicatam etiā per principem non valet ipo iure ꝙ est verum ex potestate ordinaria ex potestate absoluta bene valeret qz princeps est supra. l. vt dicit in. c. cū p. ta. ſ. ti. j. ⁊ no. in. l. digna vox. C. de legib⁹. interlocutoria aūt ꝑ alia interlocutoriam vel diffinitiua ꝑ interlocutoriā bene valet lz interlocutoria transiuerit in rem iudicatam. vt in. c. cum cessante. j. de appel. ⁊ in. l. qō iussit. ff. de re iudi. quod verū intelliget ꝫ si sit talis, interlocutoria cuius grauamē sit reparabile a diffinitiua per appellatiōnē alis āt si grauamen ab interlocutoria non est reparabile per appellatiōez a diffinitiua vt est interlocutoria ꝙ pnunciat iudex se non eē iudicem competantem ista interlocutoria nō pōt reparari a diffinitiua vt voluit bar. in. d. l. ꝙ iussit ⁊ no. in. l. fi quis ex aliena. ff. de iudicijs ⁊ not. in. l ij. si quis in ius vocatus ⁊ videbim⁹ in capitu. cum cessante. infra de appel. ¶ In glo. nec mihi in fi. dicatis ꝙ videbatur etiā nō fuisse audiēdū matrē piaz cuius viscera ⁊c. ex quo liti renūciauerat quia dixerat filiū eē dandum alteri mu-

lieri. vt in. l. post̄ liti. C. de pactis. Solu. q: dicunt doct. q̄ ꝛium procederet vbi sponte ⁊ ex ꝓposito renūciasset hic renū ciauit mulier metu vt conseruaret vitaꝫ filiꝫ ne diuideret et iste est iustus metus: vt j. l. isti quidē in. §. fin. ff. q̄ metꝰ causa ita dicatis circa p̄missa. ¶ In glos. ih. in fine dicatis notandā hāc glo. que appellat p̄sumptionem iuris esse violentam licꝫ nonnūq̄ p̄sumptio violenta dicatur esse p̄sumptio iuris et de iure. ¶ In glo. fi. ibi. l. p̄sumitur dicatis quod istud ideo dicit glo. vt faciat iste text. ad titulū. ¶ In eadē glo. ibi circa principiū dicatis sic ergo sentit iste tex. ⁊ etiam gl. q̄ ex hmōi p̄sumptione ferak sententia et sic valeat p̄sumptio quo ad obtinendā sententiā q̄ est verum ſm doct. quantū ad rei restitutionē quantum autem ad penā vt imponak pena huic mulieri propter delictū que filiū subtrahit non prodest ista p̄sumptio ſm doct. quia hec mulier non posset cōdemnari ad aliquam penam. et ista est vera opi. licꝫ aliqui dicerent q̄ ideo hic non punitur ista mulier q: de hoc non agebatur. itez per hoc reprobatur sentētia quoꝝdam dicentiū quod istud fuit licitū principi nō alteri quod est falsuꝫ quia ex quo hec decretalis est clausa in corpore iuris facit ius cōe quo ad oēs. vt dici. in. c. pastoralis. §. titu. Pri. ista est vera opi. ¶ In ea. glo. ibi nō intreuentisset dicatis ſm doct. ⁊ bene q: in dubio est ferenda sententia p:o reo. vt in. c. inter dilectos. §. tit. Pri. ¶ In ea. glo. ad finē dicatis. sic ergo cōcludit glo. q̄ iste filius succedit tm̄ ei q̄ est in possessione filiationis non alteri ⁊ hanc opi. sequunt doc. si modo agatur ℨ eundē p istū filiū ad vtrāq; hereditatem q: non auditur allegās ℨria vt in. c. iputari. §. titu. Pri. secus autē si ageret ℨ diuersos possessores hereditatis ⁊ ageret diuersis libellis ⁊ diuersis tēporibus. vt in. l. papinianus. in. §. sed ne in pub. ff. de in offici. test. idem etiā si iste filius possideret vtrāq; hereditatem q: excipiendo posset se tueri ad ambas hereditates cuꝫ admittatur excipiēs ℨria vt in. c. nullus pluribus. de reg. iuris. libꝫ. vj. et. l. nemo potest. ff. de excep. quod intelligatis ſm ea que vidistis in. c. cū ioannes. §. ti. Pri. et in. l. fi. quidam cū ibi not. de excep. C.

1 ☞ Hoies ex eoꝝ studijs iudicantur.
2 Virtutibus inherentes ꝓsumuntur boni.

Ex studijs. pri

mo ponit dictum. Scōo illud declarat per exēpla. ibi scōa. quēq; p̄sumitur bonus qui virtutibus se ingerit ad hōc allega. Nota primo q̄ ex studijs iudicantur homines. Secūdo nota q̄ inherentes virtutibus p̄sumūtur boni facit illud q̄ dicitur ab operibus eoꝝ cognoscetis eos. Nota tria seu quattuor ex quibus quis intelligit recta opera facere. ¶ In glo. prima ibi lex p̄sumitur et per hoc facit ad titulū et notate sensum istius verbi p̄sumitur. ¶ In eadē glo. in fi. et ꝓ hoc facit illud carmē adducta hic per Joā. an. intima per mores cognoscuntur exteriores. ¶ In glo. fi. ad finē dicatis et melius vt in. c. iuuētute. j. eo. ex hac gl. colligit vnus intellectus ad hanc decreta. vez et intelligitur de pueris q̄ ex sua pueritate cognoscit qualis erit in sua senectute alio tantum modo intelligit iste text. non tm̄ in puero. imo in quolibet alio.

1 ☞ Boies ex eoꝝ studijs iudicantur.
2 Virtutibus inherentes ꝓsumuntur boni.

Tallus du

bitat. Nota q̄ subterfugiens iudiciuꝫ videtur de iniustitia confiteri. Secundo nota q̄ petēs ⁊ instans vt procedatur in causa ⁊ absoluak p̄sumitur habere iustam causam. Ultimo nota quod petens dilatiōes frustratorias priuek calū. cām petere et in iustam causam fouere. ¶ In glo. fina. ad fi. dicatis q̄ per hanc glo. et tex. dicunt docto. q̄ quando pars petit dilatiōes multas q̄ p̄sumit calumnie causam petere et ideo deferendū est iuramētū de malitia ita probat tex. in. c. ij. de iuramen. calū. libꝫ. vj.

1 ☞ Positiones in iudicio faciēs videk illas confiteri.
2 Tacens de cuiꝰ p̄iudicio agitur an videatur ꝓsentire.

Nonne be

nedicimus diuidit in duas ptes. Primo ponit dictū siue interiectionē et respōsionez. Scōo ex illa rñsione infert. ibi scōa duo quippe. Unum de duobꝰ negatiū in altero inducit tacitā ꝓfessionem vel aliter q

vnū dicit aliū denegare vſ. b. d. Not. primo q̄ interrogās aliquē affirmatiue illō interrogantis affirmare videk ⁊ hic descendit quod faciēs positiōes in iudicio vſ illas ꝓfiteri. Secūdo no. tex. hic in fi. q̄ interrogatꝰ de duobus alterum negando vnū ꝓcessisse videk ⁊ pro alle. etiā q̄ taciturnitas inducit cōsensum. ¶ In glo. fi. ibi. diaconus dicatis q̄ istud ē limitandum ſm ea que videbimus infra. ¶ In eadē gl. ibi. l. inuitū dicatis q̄ ibi loquik q̄n agebak de p̄iudicio tacētis. q: agebatur vt res tacētis efficerek salua. ¶ In eadem glo. ibi vetare dicatꝫ q̄ ibi ēt agebatur de p̄iuditio tacentis. ⁊ iō tacēs de cuiꝰ p̄iudicio agitur non vſ ꝓsentire. ¶ In eadē glo. ibi nō vſ dicatꝫ q̄ ibi ēt agebak de p̄iudicio vez de obligatiōe pignoris tollēda ē ꝓ illū tex. colligitur limitatio ad iura hic all. vez q̄ tunc demū tacens de cuius p̄iudicio agitur nō videtur cōfiteri nisi cū tacitur nitate ꝓcedat ad aliquod factū nā fortius est procedere ad aliquod factū quā simpliciter tacere facit. tex. tibi est casus in. l. fideiussor. in. §. pater. ff. de pig. ⁊ habetur in. l. grauis cum sua materia. ff. de pig. tre. acci. ¶ In eadem glo. ibi. §. inuitus dicatis q̄ ibi agek etiam de actione personali. ¶ In eadē glo. ibi. c. j. dicatis de hoc vt ibi habek ⁊ i. c. qui tacet de re. iuris. ¶ In eadem ibi admittendo dicatis q̄ ex hac glo. colligitur vna notabil' solu. ad dictā regulam q̄ tacet q: ly taciturnitas sit mediū inter ꝓsentire ⁊ discētire tm̄ ex qualitate actus ascribitur vni vel alteri q: si agit de dñio perdendo, taciturnitas non opatur consensum alꝫ sit ¶ In eadē glo. ibi seruus ꝓmunis vincētius dicatis q̄ ex hac glo. colligitur vna fallātia vez q̄ ex vicinitate p̄sumik consentire ēt ad sui p̄iudiciū vbi alꝫ nō cōsentiret facit. l. pcula. ff. de pba. q̄ verus limitabitis singulariter ex monte aliquorum doc. nisi eēt p̄ximitas iuncta cū reuerētia vt est p̄ximitas pēna. vt. l. j. §. que honorande. ff. quarū rerum actio non datur quod verum intelligetis nisi p̄cesserit ad actū facti per. d. l. fide. in §. pater all'. ¶ In eadem glo. ibi in predictis casibus dicatis q̄ ex hac glo. colli. secūda solutio ad contrariū vez vt distingamus an actus qui geritur possit fieri ne inuito an vero non possit et istam solutionez videtur sequi doc. ⁊ glo. in dicta regula qui tacet. et in. l. gaius. ff. de pig. ac. all'. Sed cōtra imo videk extra glo. q̄ ista differentia nō sit bona. quia quemadmodum quis potest vendere rem alienā ad sui p̄iudiciū ⁊ non ad p̄iudiciū domini. Ita eadem ratione pōt obligare rem alienam ad sui p̄iudicium ⁊ nō ad p̄iudicium domini vt in. l. tutor. in §. contrariam. ff. de pigno. ac. ⁊ no. in. d. l. aliena res in p̄in. ff. de pigno. actione. ¶ In eadem glo in fine dicatis de hac materia vt in capitulo inter corporalia infra de translatione episcoporum ⁊ ibi glo.

Et ibi est pulcherrima glo. de hꝰ q̄ ibi vide.

1 ☞ Officium propter discretionem persone concessum an sit reale vel psonale.

Mandata

Preteriti rō siue futura facit. Primo notatur in principio q̄ melius ⁊ efficatiꝰ mādata celestia per papaꝫ adimplentur: si parcatur cum fratribus. Tertio not. in versi. proinde q̄ officiū propter discretionem persone concessuꝫ non est reale sed personale ⁊ non trāsit ad successorē Mo. in fine quod transacta vita p̄sumit seu p̄sumi facit in futurum. ¶ In glo. scōa ad finem dicatis q̄ hanc solutionem sequūt doc. q: si aliqua spiritualia reperiunk rō specialitatis redditur. ¶ In glo. tertia ad finem dicatis ō hac materia et in cap̄. generali de officio vicarij. lib. vj. quia in confessione generali non veniunt q̄ in spē veritatis nō eēt concessurum ſꝫ reseruata pape in signū p̄eminentie dignitatis non est verisimile papā concessuruꝫ fuisse specialiter. ¶ In glos. fi. ibi. l. j. in principio dicatis q̄ etiā si papa hoc non dixisset nihilominus istud offm̄ fuisset personale ⁊ nō trāsisset ad successores quia fuit cōcessuꝫ ratione persone ⁊ sub noīe persone. argu. in cap̄. q̄n abbas. §. de offi. delega. ¶ In eadem glo. ad finez dicetis quod ex hac glosa colligitur differentia inter concessionem factam loco ⁊ concessionem factam persone. quia cōcessio facta loco in dubio intelligitur perpetua'. facta vero persone in dubio intelligitur personaliter ⁊ q̄ dico de concessione facta loco est per petua est ⁊c. verūetiaꝫ si contemplatione virtutum persone sit facta vt in capitulo cū iuuentute infra eodez. licet posset ea uillari.

Quosdam. ad hoc alleg. ex vicinitate loci

Mo. de teste reddē te cāz sciētie vez qz vicin⁹ vl⁹ pinquus de q̄ vide ſ.e.ī.c.lfis

p̄sumitur sciētia ⁊ verisimilius de ꝓpinquo cognoscit q̄ de longinquo est notissimū. ꝯ.d.cum ſe. Mo. primo ꝙ mortalitate et etiā langorib⁹ vastant ꝓuincie. Secundo no. ꝙ quāto vicinniores tāto magis p̄sumūtur sciētes. ¶ In glo. ſ.in fi. dicatis per hanc glo. dicit Hostiē. q̄ si testis interrogat⁹ de cā sciētie dicat illud scire q: vicinus q̄ ista rō est sufficiens p istum tex. facit etiam tex. in.c.ſe.ſ.eo.⁊ videbitis Jo.an. illud idē dicentis in.c.litteris ſ.e. q̄ est indubitatū in notoꝛijs siue manifestis vel publicis scōz q̄ loquitur iste tex. idē ēt si interrogat⁹ de causa scientie respondeat se scire q: cōiuncta ꝑsona vt agnatus vel cognat⁹ vt in.c. per tuas. cū ibi no. s̄. de ꝓba. ⁊ in.l. de tutela. C. de in integrū mi. ⁊ in.l. octauit. C. vnde cognati. ¶ In glo. ħ. ibi. l. p̄esumo dicatis et p hoc patet qualiter hec decretalis faciat ad titulū. q: decre. sub ꝺgruis ti. sunt citande sicut leges: q: titulus est op. legis interpres in.l. imperatoꝛis. de in diē adiectione. in.l. fi. in p̄in. vel. ff. C. de cōdic. inde. et in prohemio huius cōpilationis. ¶ In eadem glo. ad fi. dicatis q̄ notanda est hec glo. q̄ debent respōdere p verbum credit vel nō credit nō debet habere tēpus ad deliberandū facit p interdictis super positionib⁹ vt in.c. cū causam. cum ibi no. et ibi remittit Jo. an. s̄. de iuramē. calum. nam secundū q̄ colligit gl. illud dicim⁹ credere q̄ ex p̄esumptione p̄cipitur.

Mo. ꝙ ad rñdēdum positionibus nō ꝺz dari terminus ad deliberandum.

Quanto. Mo. ꝙ remotis notum dicim⁹ a vicinis nō p̄sumitur ignoratum. Scōo no. q̄to vicinniores ⁊ p̄imiores tanto magis p̄esumimus scire ⁊ no. q̄ bonū est ar. a maiori est validū igr. ¶ In gl. ſ. ibi non potuisse: et per hoc ꝑz quid faciat hec decre. ad titulū. ¶ In ea. gl. ibi qui testiū dicatis ꝙ ꝑz ex hac gl. ꝙ p̄esumptio de qua in hac decretali. q̄ sumitur ex vicinitate nō est p̄esūptio violenta iuris ⁊ de iure: sed est p̄esumptio iuris tm̄ ꝺtra quā admittit probatio ⁊ poterit probari ꝺriū ex cōditione persone vel ex q̄litate loci. ¶ In ea. gl. ibi si quis clericoꝝ dicatis q: glo. non soluit q̄ pōt responderi altero de duobus modis vel p̄io q̄ ibi loq̄tur de p̄esumptiōe i. de temeritate vel scōo q̄ ibi loquit⁹ de p̄esumptiōe iuris ⁊ de iure ordi. dicatis vt ibi. ¶ In ea. glo. ibi omnes dicatis q̄ temeraria p̄sumptio ē p̄sumptio rōnabilis oi penit⁹ carēs rōne vt si imputet antiquus in decrepitate posit⁹ de vicio carnis vel q̄d simile ar. cū in iuuentute. ſ. eo. et ista p̄esumptio nō facit nec plenā nec semiplenā ꝓbatiōez. ¶ In ea. glo. ibi expurgatiōe dicatis fm̄ Jnno. in.c. q: veri simile. ſ.e. q̄ aliquādo p̄esumptio ꝓbabilis inducit semiplenā ꝓbationē vt in.c. sollicite. cum ibi no. s̄. de re ſpo. ⁊ in.c. inquisitioni. ſ. de sen. excō. quādoq; etiā inducit probabilis p̄sumptio plenā probationē vt in.c. illud. ⁊.c. lfis. ſ. eo. quādoq; quoadiuuat vt in dicto.c. illud. cū ibi no. glo. sup verbo loci. ¶ In ea. glo. ad fi. dicatis q̄ notāda est hec glo. q̄ violēta p̄sumptio potens est ad ꝺdemnationē q̄ est verū ad cōdēnationē peccunialē ꝙtū autē ad condēnationem coꝛpoꝛalē p̄sumptio violēta nō est sufficiēs vt in.c. afferte mihi fm̄ vnū sensuz approbatū p Jnno. s̄. eo. ⁊ ideo dicūt doc. iudices multū considerare debere qñ p̄cedit ex p̄sumptionib⁹ ne p̄cedat ad cōdemnationē: ita exoꝛupto q: iste p̄esumptiones nō sunt valide ꝓbationes q: possunt falli p̄esumptiones ita dicunt doc. Aduertendū etiā vnū verbū q̄ est menti tenendū q̄ differentia est inter fictionē ⁊ violētā p̄esumptionē siue p̄esumptionē iuris ⁊ de iure cōtra quē non addit⁹ ꝓbatio in cōtrariuz quia si certo est sup certo nā ius ꝺ illud ꝙ certuz est fingit vt in.c. ferrum. l. ꝺ. ⁊.l. si is q̄ emptoꝛe. ff. de vsu. cū materia. ⁊.l. lex coꝛpa. ff. de test. p̄esumptio iuris ⁊ de iure est que est super dubio: ⁊ in illo dubio lex ponit certuz illa est p̄esumptio iuris et de iure: q: ius sup ea disponit ꝙ nō possit ꝓbari ꝺrium vt in.l. ſ. in p̄in. C. de rei vxo. ac. Hinc est ꝙ ꝺ p̄esumptionē iuris ⁊ de iure admittit⁹ probatio in ꝺrium per confessionē partis vt in auten. sed iam necesse. C. de do. ante nup. ⁊ in.c. q: plerisq;. ſ. de re. eccle. nō ali. Admittit⁹ etiā probatio in contrariū per facti euidentiā vt in c. cum dilecta. s̄. de rescrip. Item licz nō admittat⁹ ꝓbatio in ꝺrium ꝺ p̄esumptionē iuris ⁊ de iure admissa: tm̄ vz ⁊ tollit p̄esumptionē vt in dicto.c. cuz dilecta. s̄. all⁹. ⁊ voluit spe. eo. ti. ⁊ no. istas differētias.

Mo. b ꝺifferētiā inter fictiones ⁊ p̄sūptiōes iuris ⁊ de iure.

Scribam. breues est et breui⁹ finiri nō pōt si tamen vultis. semel malus in eodē gñe mali semper malus p̄esumitur. b. d. Mot. ſ. ꝙ ad substantiā legis requirit⁹ scriptura. Secundo no. ꝙ negligētes leges vlteri⁹ alie leges non sūt scribēde. ⁊ facit quod cōtumax

Mo. b trel casus in q̄bus ꝓbat ꝺ p̄sūptionē iuris ⁊ de iure: lz regl⁹ sit ꝺrium.

contumax verius de necessitate iteruz nō sit citandus de quo in.c. ⁊ post edictuz. ff. de iudi. ⁊.l. ex cōsensu. ſ. ff. de appel. ⁊ vi dictis in.c. cōtingit. s̄. de dolo ⁊ cōtuma. ¶ In gl. ſ. ibi non scribā dicatis ꝙ ex hac glo. colligit⁹ p̄im⁹ intellect⁹ ad hanc decre. videlicet ꝙ iste tex. intelligitur. vt ne gligētes leges nō esse amplius leges cōcedendas. ⁊ iste intellectus est verus. tñ glo. ponit alium intellectum. ¶ In eadē glo. ibi plane dicatis. ꝙ ex hac gl. colligitur scōs intellectus. vez vt negligētes leges iterum leges sint scribende ad conuincendū maliciā q̄ pōt p̄ocedere ex voluntate ⁊ benignitate p̄incipis nō autē ex necessitate. quia ꝺ negligentes leges est p̄cedendum ad penā. ¶ In eadez glo. in fi. dicatis ꝙ glo. bene dicit. ¶ In glo. fi. ad fi. dicatis ꝙ no. est b gl. ad diuersas p̄esumptiones de quibus dicite vt ple. p Jo. gl. in.c. cū per bellicā hic alleg.

1 ☞ Beneficiū possidēs verisimiliter illi non renūciat vt vicariā accipiat.
2 Corruptio facile p̄esumitur vbi inducitur testis ad probandū non verisimile.

Quia veri similē. Diuidit⁹ in tres partes. Primo ponit causam finalē. Scōo p uidet seu mādat p̄uisionem. Tertio ponit causam intrinsecā. ibi secūda p̄uideas. ibi tertia qñ sepe volēs probare non verisimile debet ꝓbare per efficaciores ꝓbatiōes ad hoc alleg. Mo.

1 primo ꝙ nō est verisimile habētem titulū beneficij illi renunciare vt accipiat vicariam. Scōo no. ꝙ quādo ꝓbatio facti siue factum nō est verisimilis nō recipiunt ꝓbatiōes nisi mediātib⁹ aliis p̄esumptionibus'. Tertio not. ꝙ fama loci ⁊ cōditio personarum testium tollit non verisimilem in contrarium. Nota ꝙ facile p̄esumūtur corruptio vbi inducunt testes ad

2 probādum non verisimile. ¶ In glo. ſ. ad fi. dicatis q̄ ex hac glo. colligit⁹ ꝙ ad ꝓbandus donationē req̄rūtur potētiores probationes marie si fit donatio magne quātitatis. nam donatio est iactatio ⁊ nō est verisimile quā verisimiliter donare vt l. filius fa. ff. de dona. ⁊.l. ꝺ iuris ciuilis regulas in. ſ. ſ. ff. de pac. ⁊ bic⁹ in.c. sollicite de resti. spo. Notāda tm̄ est hec glo. cum tex ꝙ fama facit p̄esumi donationez factam vbi alias nō p̄esumeretur. ¶ In fi. glo. ad finem dicatis ꝙ ex hac glo. colligitur q̄ vbi factum nō est verisimile plena probatio. alias non facit ꝓbationem imo est opus coadiuuet⁹ alijs ꝓbationib⁹ aliqua posuit hic Jnno. que expediui vna cum glo. in.c. quāto. s̄. e.

1 ☞ Voluntas semel ex proposito declarata p̄esumitur durare.
2 Anulos deferre non ꝺuenit nisi nuptis.

Illud quoq; Diuiditur duas partes. Primo facti narratio. Scōo respōsio. ibi scōa verum et ad hoc all⁹ per nominationē coabitationē ⁊ famā ꝓbatur cōiugium maxime si appareāt dotalia instrumēta. ħ. d. Rō dubitādi potest esse: q: videtur neutrā ꝓbationē esse concludentem: tamen papa determinat cōtrarium Mo. ſ. ꝙ cū seruo pōt cōtrahi mr̄imonium inter scientes facit. ſ. de cōiugio seruoz per to. Mo. in ẋ. verū ꝙ verba enūciatiua in dotalibus instrumentis incerta faciūt p̄esumptionē p mr̄imonio. Mo. in ẋ. mulier ꝙ voluntas semel ex proposito declarata p̄esumitur durare. Mo. in ẋ. vir autē q̄ anulos deferre nō cōuenit nisi nuptis Mo. in vers. sed mulier ꝙ ex cōsuetudine pōt immutari signum seu exercitiū signi ⁊ notate quod viles mulieres legibus nō subiiciūtur facit lex q̄ adulterii. C. ad leg. iul. de adulterijs. Mo. in ẏ. verum: quia ꝙ in dubijs fama vicinie in matrimonio ꝓbando multū est attendenda. Mo. diffinitionem mr̄imonij: quia mr̄imoniuz est ⁊c. Mo. vltimo ꝙ tabellio q̄ fideliter suū exercet officium magnā p̄esumptionē inducit p̄o instrumēto per eum confecto. ¶ In glo. prima ibi p̄eposuit dicatis q̄ intelligenda est hec glo. fm̄ hanc decretalem quā alleg. vez si cognita est carnaliter post ꝙ sciuerit. ¶ In ea. glo. in fi. dicatis quod ignorantia iusta bene excusat ¶ In glo. ħ. ad fi. dicatis ꝙ petit eā maritus adiecta causa de iure canonico quē admodū petit pater filiuz adiecta causa de iure q̄situm in.l. ſ. in. ſ. per hanc. ff. de rei vendi. ⁊ in.c. ex parte. s̄. de resti. spo. ⁊ in.c. ij. ſ. de cōuersa. infideliū. ¶ In gl. nominant ibi. l. pe. dicatis ⁊ p̄o ista glo. facit quia ẏba enūciatiua propter aliud inducta non ꝓbant in.l. ex bis verbis. C. de nuli. test. ⁊ aduertēdum quod licz dos vel donatio propter nuptias non possit

Eltrū ẏba enūciatiua ꝓpter aliō emissa pbēt vide hic per glo. ⁊ doc.

l

esse sine matrimonio vt in.l.iij.ff. de iure dotiū nihilomin⁹ notatio vel enunciatio dotis siue donatiōis ꝓpter nuptias non concludit de necessitate mr̄imoniū si modo alia ratione potuit fieri notatio vt puta ꝓpter fraudē vt hic faciebat ista mulier. ¶ In eadē gl. ad fi. dicatis de hoc vt in.c. michael. s. de filijs presbyterorum et aliquid. in.c. per tuas. s. de pbationibus et ille. ſ. similimodo loquit in casu speciali ad puniē dū fraudē dñi. ¶ In gl. super verbo donationē ibi sed & si quis hominū dicatis q̄ ista est rō: quia serui nihil habēt in bonis. & rō q̄ nō habent dare non possunt in.l. placet. ff. de acqui. here. nisi forte dñs cōsentiēte. q: tunc valeret dotis constitutio. & tunc esset dos peccuniaris. ¶ In eadē glo. in fi. dicatis notanda est hec glo. q̄ pbatio dz de necessitate cōcludere vt dixi in.c. in pūtia. s. de pbationib⁹. ¶ In glo. fraudare & ad fi. dicatis q̄ alius casus est in quo dñs perdit seruū in.c. cū multe. x. q. v. ¶ In glo. desponsaturū ad fi. dicatis qō lz potuerit mutare volūtatē non tn̄ p̄sumit nisi pbet vt in l. nō ad ea. ff. de cōdi. & demo. & hic iō non fuit sufficiēs probatio ꝑ muliere quia fama loci et alie coniecture erant in cōtrarium vt hic in fi. ¶ In gl. anulos ad finē dicatis qō notanda est hec glo. singulariter qō differentia est anulus detur in ecclesia vel in domo & an detur coram parētibus & dicatis ꝑ vera conclusione q̄ aut constat de anuli subarratione et tunc indubitanter probat matrimonium vt in iuribus hic alleg. in glo. aut non constat de anuli subarratione sed de anuli delatione et tūc in hoc dubio p̄sumitur mulier desponsata nisi q̄ probetur vel nisi ꝑbetur consuetudo in cōtrarium vt hic videtis nam anulus est signum matrimonij sicut alias est signum inuestiture vt in c. ĥ. cum ibi no. s. de consuetudine. & in. c. ex hore. ſ. de his que fiunt a maiori parte ca. sicut alias est signū libertatis. & l. ſ. C. de iure anu. aureorum sicut alias est signum dignitatis vt in doctorib⁹ &c. aduertendū tn̄ vnū q̄ est ꝺ stultas mulieres qō anulus nō est de substantia matrimonij: sed sufficit solus cōsensus vt pbat iste ter. & in. c. iure despō. ¶ In glo. fama loci ad fi. dicatis de hoc vt visum est in. c. veniens. s. de testi. q: fama regulariter non facit plene probationem: sed coadiuuat aliquando bene facit semiplenā proba. vt in. c. fi. ſ. titu. proximo. et probatur in l. admonendi cum materia. ff. de iure iu-

Mo. q̄ voluntas non p̄sumit mutata ni si ꝑbetur mutata.

ran. et dicunt aliqui quod ideo hic fama probat propter fauorem matrimonij argumento eorum q̄ dicam. in. c. tertio loco. ſ. eo. ¶ In glo. vltra em tenuerit ad finem dicatis quod ex hac glo. colligit̄ differentia inter leges & canones. quia ſm leges cōuersatio libere mulieris probat matrimoniū ſm canones nā & hanc differentiam sequuntur docto. per rationem glo. propter periculū animē: sed mihi nō placet imo videtur qō idem sit de iure ciuili quod est de iure canonico quia quēadmodū de iure ciuili propter conuersationem mutuam & tractatū p̄sumitur matrimoniū contractum: ita etiam̄ et de iure canonico & ista est sufficiēs probatio vt hic videtis nam si constet qō aliquis habuerit mulierem quā tractet vt mulierem in gubernatiōe domus quod isto casu est plena pbatio matrimonij, casus est hic. et ita etiam vult ille tex. in dicta. l. in libere que videtur cum ista decre. cōcordare illud tamen est aduertendum quod in duobus est differentia inter ius ciuile et ius canonicū. Primo quia de iure ciuili libera bone conuersationis et fame nō potest esse concubina vt. l. ſ. in fine & l. seq. ff. de concubi. et in dicta. l. in libere hic alleg. Secūda differentia est quia de iure ciuili cum seruo vel serua non potest esse matrimonium sed contubernium vt l. cum seruis. C. de nup. de iure aūt canonico secus est vt hic videtis et in toto de coniugio seruorum. Et per hec inferunt docto. quod si mulier habens maritum ipsam male tractantem potest agere contra maritum et petere se tractari tanquā vxorem & teneri debere in eadem mensa in eodem cinsorio in eodem lecto & similibus non autē tractari tanq̄ seruam. ita dicunt docto et specialiter Butrius hic. ¶ In gl. penultima ad fi. dicatis q̄ istud instrumentū non tam probat quā coadiuuat et in matrimonijs conseruandis admittuntur probationes adminicula-res vt vidistis in glo. preceden. in verbo loci et habetis in. c. ex quidam. s. de testibus. ¶ In gl. finali ad fi. dicatis quod sentire videtur hec glo. vnus quod est dubium. videlicet quod si tabellio dicat falsum in enunciatione posita in instrumento non in principalibus instrumēti quod puniendus sit de falso quod videbitur cē contra ea que vidistis in capitulo inter dilectos. s. titulo proximo. quia obscuritas vel corruptio in non subscriptionib⁹ non viciat.

Litteris Diuiditur i duas partes. Prio cōsultatio. Secūdo responsio. secunda ibi consultationi tue per violentam p̄sumptionē probatur copula carnalis ad hoc alleg. Ratio dubitandi: quia videtur has p̄sumptiones non sufficere propter p̄sumptionē affinitatis in contrarium. Item quia agebatur de graui p̄eiudicio. Ratio determinandi potest esse propter violentam p̄sumptionem & certā suspitionem. de qua aperit tex. Mo. primo ex isto tex. quod ꝑpter fornicationem siue adulterium admittitur separatio thori. Secundo no. q̄ propter coniunctionem personarum nō tollitur suspitio fornicationis quādo violente p̄sumptiones sunt ad oppositum licet vbi non sint violente p̄sumptiones coniunctio tollat suspitionem vt in. c. cum in iuuētute. ſ. eo. Tertio no. hic actus ex quibus inducitur suspitio violenta fornicationis. Quarto no. in fi. penam adulterij: quia adultere iniungitur perpetua cōtinentia op. extra glo. et videtur quod non additur separatio propter adulteriū nam ex adultero nō separatur matrimonium penitus: quia ex solo voto castitatis ante copulam carnalem additur separatio vt in. c. ex publico. ſ. de conuersatione coniugatorum glo. ista respondet &c.

¶ In prima glo. in fine dicatis quod ex hac glo. colligitur. solutio ad contrariū s. formatum. et eā sequūtur doc. dicentes quod ista accusatio que fit ad thori separationem est mista et non potest fieri per alium quam per virum vt in. ca. quemadmodum. ſ. de iure iuran. & in. c. si quis vxorem. et quod dicitur hic accusatores intelligitur de procuratoribus constitutis per ipsum maritum post accusationem institutam: quia alius agere non posset. ¶ In glosa credebant ad finem dicatis quod ex hac glosa colligitur notanter quod vbi est tale factum quod nō potest probari per veras probationes: admittitur probatio p̄sumptiua & sufficit testem reddere rationem concludētem p̄sumptiue. amplius putat Barto. in. l. ĥ. ff. si certum petatur. & videtur sequi hic Joan. and. quod semper et indistincte sufficiat rationem testis concludere p̄sumptiue. nam sufficit si testis interrogatus de sanitate vel infirmitate vicini dicat: scio. quia vicinus vel consanguineus que ratio concludit p̄sumptione. quia p̄sumitur vicinos et consanguineos scire facta vicinorum et consanguineorum vt vidistis in capitulo quosdam. et in capitulo quanto. supra eodem facit. l. de tutela. C. de restitu. mi. & l. optatiui. ff. vnde cognati. sed dicit quis contra istud videtur facere. capitulo in presentia. s. de probationibus vbi dictum testis debet de necessitate concludere. et l. non hoc. C. vnde cognati. quia respondeo quod hic bene probatio est certa. et concludit dictum de necessitate: quia dicit testis: scio. et illud dictum probatur ex ratione quequidem. licet sic p̄sumptiua bene probat. quia est p̄sumptio iuris & de iure approbata. ¶ In glosa latebris ad finem dicatis quod ex hac glo. colliguntur violente suspitiones fornicationis addit Hostien. alias duas suspitiones magnas. Prima est si quis viderit mulierem suam pregnantem cum tamē sciuerit esse pregnantem non esse puta. si quis de nouo desponsauerit mulierem quam reperierit esse pregnantem et quepepererit post duos vel tres menses. ista est vehemens suspitio in. l. gallus in p̄mo cum ibi notatur. ff. de liberis & posthu.

¶ Secunda suspitio est quando maritus diu stetit absens in remotis. et rediens reperit aniculu. vt lege filium. ff. de his que sunt sui vel alieni iuris. ¶ In glosa coniugij ad finem dicatis notanda est hec glo. quod vbi timetur de incontinentia permittatur matrimonium contra dictum ecclesie. et ita probat iste tex. et pro hoc facit: quia interdictum non est adeo potens: quod impediat matrimonium contrahendum si fuerit iam contractus vt vidistis in capitulo primo. et per totus infra de matrimonio cōtracto contra interdictum ecclesie.

Mo. omnia ista ꝑ q̄ vide in. c. ſ. dā. s. e. ti.

¶ Mulier particeps criminis an admittatur ad impediendum matrimonium.

Tertio lo co. Diuiditur in duas partes principales. Primo ponitur cōsultatio. Secundo responsio. ibi secunda nos autem &c. quod publice predicatur a pluribus violentam inducit p̄sumptionem habilem ad matrimonium dissoluendum vel impediendum: et sponsalicia

Universidad de Deusto
Biblioteca

dissoluenda ad hoc alleg. Ratio dubitandi pōt esse ista q: matrimoniū per verba de pnti ꝛctum est pfectū. ⁊ nō pōt sepārari: q: qō deus cōiunxit homo nō sepāret. tamē papa determinat ꝛriū. ⁊ ratio determinādi eligi pōt ex rex. Mo. ꝙ licet per ẏba de pnti aliqua sit desponsata qō iterum appellaī sponsa. licꝫ regulariter sponsa appellef pmissa per ẏba de futuro. Scōo nota qō ad impediendū matri
1 moniū admittitur mulier particeps criminis. Tertio no. qō valet dictum testis dicētis se ꝑ certo credere. Quarto no. ꝙ illa pratica qua vtuntur articulātes siue faciētes articulū fame est bona pratica ⁊ ꝓbatur in isto tex. Mo. in ver. ad maiorē in verbo seorsum qō testes paratim ⁊ in secreto debent dicere testimoniū. Mo. in ver. nos autē qō illud ōr esse manifestum qō predicaī a pluribus. ¶ In glo. prima ibi eiusdē tituli dicatis qō sec⁹ est in affinitate superueniēte q: talis nō dirimit matrimoniū iam ꝛctum vt in. c. super eo. ī. de eo qui cog. ¶ In ea. glo. ibi ⁊. c. cō sanguinei dicatis qō hanc solu. sequūtur cōiter doct. dicentes qō ratione peccati euitandi qō incurrerēt isti affines si iungerētur adinuicem admittīf quis vt alleget turpitudinē suā alias non audirēf. ⁊ de ꝟ dicatꝫ i. c. diuersis fallatijs. ī. de clc. coniugatis vbi de hoc brocaldo ple. tra
1 ctatur an allegās purgationem suam.
¶ In glo. secūda in fine dicatis. sic ergo sentit hec glo. qō si non fuisset confessio istoꝝ quod nō erat plene ꝓbatum ita sentit hec glo. ꝙ videf esse ꝟ tex. in capi. ꝓxi. precedenti. ⁊ ideo dicetis ex mente docto. qō hic fuit recursum ad confessionem ad habūdantē cautelam ⁊ nō ex necessitate vel iō fuit recursum ad rōfessionem q: ꝓbatio p̄cedēs nō erat vera ꝓbatio sed ꝑsumptiua ⁊ per hec colligetꝫ differētiā inter confessionem et iuramentum quia post ple. ꝓbatiōnem non pōtest deferri iuramētum q: esset frustratoriū vt in. c. sicut. ī. de iureiurā. secus autē est in cōfessiōe vt hic videtis. Jn. gl. iij. in fi. dicatis notāda est hec glo. ꝝm aliquos doct. singulariter si esset verū qō differētia est inter ꝛfessionē ꝟ mrimoniū factā ab eo qui dolet de seperatiōe matrimonij ⁊ cōfessionem factā ab eo qui est ꝛtra mrimoniū q: ꝓmo casu cōfessio ple. ꝓbat qō dictū est periculosum q: faciliter posset qs docere se. esse male contentum cū in veritate non esset vt credaf sue confessioni. Hec obst. hec glo. q: ista glo. bene vult qō adiuuet nō qō plene ꝓbet ⁊ hoc voluit glo. seq. que dicit si nō ꝓsunt singula multū iuuant. ¶ In glo. pen. ad fi. dicatis ꝙ hec glo. facit ꝑ his que dixi in glo. precedenti. In glo. fi. ad fi. dicatꝫ et bene et ita sequuntur docto. quia hic nō erant sponsalia impediente affinitate cum esset contracta.

1 ☞ Compromitti in delegatos an possit
2 Heresis vocatur graue crimen.
3 Pena volētis se purgare et deficiētis in purgatione.
4 Compromitti an possit in iudicem ordinarij.

Litteras.

potest diuidi in tres partes. Primo cōsultatio. Scōo respōsio. Tertio instructio siue mandatum. ibi scōa nos vero. ibi tertia quo circa mandamus ⁊c. et ad hoc semp alleg. propter presumptionē etiam vehementem non debet quis de graui crimine condemnari. hoc dicit. Et ratio dubitandi potest esse q: videbatur quod ex quo fuerat admissus iste. g. ad purgationem quod crederetur tamē in contrariū determinat papa. Nota ꝙ in delegatos
1 potest compromitti ita semp allegat iste tex. Secūdo not. in ver. nos vero qō propter delictum cōmissum presumitur qs nō correctꝰ vel in heresin relaxus Not. in versi. ꝓ ꝓ quod pro primo dicto semp
2 est presumptio veritatis. Not. in ẏ. quo circa quod heresis vocatur graue crimē Nota qō ꝑpter presumptionem heresis indicenda est purgatio. Nota penā volentis se purgare ⁊ deficiētis ī purgatio
3 ne. ¶ In glo. prima ibi et. c. innotuit dicatis. sic ergo sentit hec gl. relata ad tex. quod in delegato potest compromitti retenta iurisditiōe delegata ⁊ hāc opinio. sequuntur docto. dicētes quod etiam si nō reseruassent partes iurisditionē delegatam quod nihilominus intelligiē reseruata. non tñ posset ꝓcedere delegatꝰ simul ex vtraqꝫ iurisditione qō pōt quando expsse est facta reseruatio ⁊ istud operatur reseruata iurisditio pistū tex. ⁊ in c. causamq;. ē. de elec. et aduertendū qō expirata iurisditiōe arbitraria ꝑ lapsuꝫ tpis vel ꝑpter sniam latam aqua soluta pena recedif ꝙ pōt vt. l. si qs rē. ff. de arb. pōt iudex pferre sniam etiā ꝛriaꝫ prime ex nouis causis. ar. in. l. per hanc. C. de tē-

poribus appella. ⁊ in. c. fraternitatis. ē. de testibus. ſz sine noua causa nō potest qō verꝫ putarē in arbitro qui debet de iure procedere secus in arbitratore qui potest etiā de facto et ex amicabili cōpositione procedere. ⁊ ideo poterit contrariam sententiam prime proferre vt in. c. quintauallis cum ibi no. ī. titu. proximo.
¶ In ea. gl. ibi collatiōe nona dicatis et aduertatis. ⁊ iste erit punctus disputabilis isto cero. dicatis qō hec glo. notanter
Mo. ꝙ istō ca. dicunt doc. iuris canoni. ꝙ in iudicez ordō. tanꝙ ī arbitruꝫ pōt cōpromitti. 4 determinat illam grandā qstionē. Ultruꝫ in iudicē ordinariū tanꝙ i arbitrū possit cōpromitti: ⁊ ista est indubita sententia quā tenet hic glo. ab oībus ⁊ canonistis approbata per istū tex. ⁊ per alia iura hic alleg. ⁊ est optima responsio data ad iura hic alleg. licet glo. ⁊ doc. iuris ciuilis per hec iura dixerit in iudicē ordinariuꝫ tanꝙ in arbitrū non posse compromitti ista nāq; sunt incompatibilia nec ob. iura alleg. ꝙ canonistas: quia loquuntur in arbitris de iure ⁊ de facto electis nam in iudicē ordinariū ſm eos bene potest compromitti tanꝙ in arbitratorē ⁊ amicabilem compositorem: ⁊ ita loquuntur illa iura. sed tanꝙ in arbitrū que solutio est falsa ⁊ contra istum tex. ⁊ iura hic alleg. nec est ratio differētie: quare magis possit cōpromitti tanꝙ in arbitratoreꝫ ⁊ nō tanꝙ in arbitrum. ¶ In eadē glo. ad fi. quia glo. non sol. quod ideo hic compromittitur. q: agebatur de bonis vnde non tam agebatur criminaliter quā ciuiliter que so. videf cōtra tex. hic in fi. ibi de taꝫ graui crimine ⁊c. et ideo dicetis ꝙ hic iudex ex officio ꝓcedat: ⁊ ideo nimirū si ad ditur cōpromissuꝫ: q: multa cōceduntur qñ ꝓcedit ex officio ꝓ inqsitioneꝫ q̄ alias nō cōcederenf vt in. c. qm̄ frequēter. ē. vt lite nō cōtest. ¶ In glo. iij. ad fi. dicatis ꝙ doc. sequunf hāc glo. dicētes qō est ſspāle in heresi ar. in. c. vergētis. ī. de hereticis. q: est crimē lese maiestatis. ¶ In glo. suspectū ad fi. dicatis. dicet quispiā q̄d curamus de suspitiōe ex quo cōstat in ẏta te de heresi breuiter dicatis ꝙ iste tex. ꝑt intelligi duob⁹ modis. Primo ꝙ q̄ritur de suspitiōe fratris. Vel scōo ⁊ melius qō hic q̄rif de suspitiōe nō an fuerit hereticus sed an fuerit vere penitēs an ẏo fuit relassus. ¶ In glo. graue ad fi. dicatis ꝙ ista so. est vera: ⁊ dicatis de hoc plene. in c. fi. ī. de successio. ab intestato vbi tractatur ista materia vtrū credaf cōfessioni in articulo mortis. ¶ In glo. purgauit. ibi cum in tua dicatis de hoc vt ibi visum fuit ¶ In ea. gl. ibi ꝑ tuas dicatis qō ista glo.

Mo. hic vtruꝫ flef cōfessioni defuncti.

videf facere ꝙ sententia Bar. in. l. eos. ff. de falsis. quā vidistis positam in. c. cū causam. ē. de testi. et dicatis vt ibi plene dixi.
¶ In ea. glo. in fine dicatis vt vidistis in c. cum in tua. ē. de testibus. ¶ In glo. vehementez in fi. dicatis notāda est hec gl. ꝙ cōtra presumptionē violētaꝫ admittiē ꝓbatio in cōtrarium de quo vidistis in. c. quāto. ē. eo. ¶ In glo. fi. in fi. sic ergo sentit hec glo. ꝙ iste amplius non iurabit et sic ponit intellectuꝫ ad tex. quem intellectū pe. ⁊ abbas dicētes qō imo iste iurabit q: istud iuramentū est honeris nō honoris ar. in. c. erronee. xiij. q. j. ⁊ in. c. decz de immunitate ecclesie. lib. vj.

1 ☞ Priuilegium potest ecclesie concedi propter virtutem prelati.
2 Personarum cōicatio tollit turpem suspitionem.

Quam in iuuē

tute. potest diuidi in q̄nq; partes. Primo ponit excusationē Secundo delationē. Tertio reprobationē delatiōis. Quarto ponit cōmissionem Quinto ponit respōsionē siue relationez delegatorū. ibi secūda licet igitur. ibi tertia q: tamen. ibi quarta sed vt. ibi quita qui nobis. ⁊ ad hoc allegaf in senectute non presumif incōtinēs qui in iuuentute cōtinuit. ꝓ. d. Rō dubitādi. q: videbaf eē credēdū ꝑpter eminētiā ⁊ dignitatē ꝑsonarū. Rō determinādi colligitur ex rōnibus tex. Mo. ī. ꝙ ꝑpter virtutē prelati pri
1 uilegiū pōt ecclesie concedi vidistis in. c. mādata celestia ⁊ ibi dixi. ē. eo. Scōo no. ꝙ nō est de leui credendū senē in peccatum libidinis nouiter incidisse. Mo. ꝙ p̄sumptio etatis ⁊ cōditio' persone repellit aliqñ cōtrariā accusationē. Mo. in ẏ. fi. qs ꝑtera qō scientia viri inducit presumptionē honestatis ⁊ virtutis. Mo. in ẏ. cū etiā tex. notabilē qō cōiunctio ꝑsonaruꝫ tollit turpem suspitiōem copule carnalis ꝙ est verū nisi violenta presumptio sit
2 in cōtrariū vt vidistis in. c. litteris. ē. eo. vbi est tex. ⁊ ita est cōcordandū. Mo. in ẏ. q: tñ ꝙ delatio nō ꝓcedēs ex radice caritatis nō est sufficiēs causa ad inqsitionē. Mo. in ẏ. sed vt ꝙ credēdū est vicinis super fama ⁊ honestate vicinoꝝ. Mo. in ẏ. q̄ nobis ⁊ semp alleg. qō credif lris officialis cui est ꝛmissa inquisitio vidistis in. c. post cessionē. ē. de ꝓba. ¶ In gl. ī. in fi. dicatis ꝙ paliū in eminētiā dignitatis ꝓmittif

tantū archiepi.nō autē epīs:ꝛ ideo si concedat p eminentiā psone est magna presumptio. ¶ In glo.ḣ.ad fi.dicatis qō licz presumptio honestatis sit p senib⁹ nō tñ semper. ¶ In glo.fi.ad finem dicatis de hac materia vt visum est in.c. post cessionem.s̄.de probationibus.

1 ☞ Conditio adiecta in litteris beneficialibus an sit proprie conditio si persona adiecta sit idonea.

Elide hic Panor.ꝛ Cardina. Zaba.

Tudum. potest diuidi in tres partes. Primo ponit primā causē cognitionem. Scōo ponit exceptionē p̄ supueri. Tertio scōam cognitionē ꝛ respōdet seu remouet dubiū.ibi scōa sz presbyter.ibi tertia causam vobis ꝛc. Et ad hoc all'.vnusquisqz p̄sumit idoneus nisi contrariū pbetur.ḣ.d.Ratio dubitādi qz cōditio adiecta persone dz verificari per ipsam personā tamen in cōtrariū determinat papa. Et rō determinādi: qz prima facie quilibet p̄sumit idoneus nisi ꝛriuz pbetur. Nō.i.ex isto tex. qō clausula siue exceptio opposita defectus facultatū potest oppoīi cōtra lr̄as bñficiales. Scōo
1 no. ꝙ cōditio adiecta in lr̄is bñficialib⁹ si p̄sona idonea reperiat ꝛc. nō facit proprie cōditionez: imo inest tacite. Vltimo no.ꝙ a iure vnuqsqz p̄sumit idone⁹: nisi ꝛriū probet. ¶ In gl.i.ibi ex parte dicatis sic g̃ sentit hec glo.ꝙ hec exceptio facultatū possit oppoīi ad rescriptū ꝛ quā determinationē op.extra de.c.i.i.de litis cōtesta.lib.vi.vbi hmōi exceptiōes debēt opponi ad merita cause facit etiā.c.i.s̄.ō litis contesta. So.dicit Inno.fatēdo cōtrariuz qō ista exceptio non fuit repulsa ꝛ non fuit admissa per istū archidia.quia nō fuit oppositā debito tpe. qz a p̄mo ad rescrip.ꝛ nō ad merita cause quā sol'. reprehēdit Hosti. dicens qō imo pōt op.ad rescriptū.quia p ipsam causatur ius agēdi siue etiā tollit: qz si facultates nō sufficiunt deficit facultas rescriptiꝛ ideo potest a p̄mo vt in.c.cum ordinē.et in.c.cōstitutus.ꝛ.c.in lr̄is.s̄.de rescrip.ꝛ voluit ipse idem Inno.in dicto.c.cum ordinem hic all'.ꝛ ista sn̄ia est veraꝛ habetis vnam cōclusionēvez ꝙ exceptio defect⁹ facultatū pōt op.a princi.añ litis cōtest.ad rescriptū. ¶ In ea.glo.ibi ad fi.dicatis qz glo. non so.p so.huius contrarij ꝛ vera determinatione p̄ti s articuli. Aut constat de numero p̄sonarū solitarū residere in ecclesia expensis bñficij ꝛ tunc aut est facta impetratio infra numerū.ꝛ tunc dicenti facultates nō sufficere incōbit onus p̄bandi.qz ex tēpore preterito fundata est intentio impetrātis. si vero est impetratio facta vltra numerū solitū ꝛ tūc impetrāti incōbit onus p̄bandi: qz fundata est intentio ex tēpore antecedēti vt in.c. ex parte cū ibi no.i.de cōcess.preben.aut ꝛ scōo casu principali est dubiuz de statu eccle.ꝛ tunc aut impetrauit intra numerū duoz ꝛ tunc dicēti facultates nō sufficere incōbit onus p̄bandi: quia fundata est intentio de iure cōmuni impetrantis: quia nulla ecclesia debet fabricari nisi habeat' redditus ex quib⁹ possint viuere duo vt in.c.vt quisqz.i.de vi.ꝛ ho.cle.et in.c.nemo. de consec. dist.i.ꝛ arg.in. c.i.i. de prescrip.lib.vi.aut impetrās impetrauit vltra numerū duoz:ꝛ tunc ipsi impetranti in dubio incombit onus p̄bandi quia ei qui dicit incombit ꝛc.qō verū putat Butri.nisi ipetrauerit qs bñficiuz in eccl'ia colleg iali.qz tūc hz fundatā itētionē ipetrās cū collegiū ex pauciorib⁹ tribus eē nō possit vt in.l.veracius.ff. de v. signi.ꝛ ideo dicendi facultates nō sufficere incombit onus p̄bandi et habetis conclusionem ꝙ realiter ei qui dicit incōbit ꝛc.nisi aliqua p̄sumptio releuet euz qui dicit. ¶ In glo.clausula in fine ꝛ aduertatis sic g̃ ex hac glo.colligit quod in litteris bñficialibus semper inest tacita conditio si ille qui impetrauit litteras sit idoneus ex quo inferor qō executor dat⁹ ad litteras beneficiales exequendas debet audire ꝛ admittere exceptiōes de illegitimitate p̄sone quia tacite in est vt in dicto.c.causam qz.s̄.de elec. et quem ordinem p̄cedendi seruare debeat executor. Vtrū requiritur litis cōtestatio ꝛ quomō ꝛ quis ordo sit seruandus per eū longus ordo fit hic per Butriū declarando glo. In no. post Joan.an. et prosequimini vt hic per eos ꝛ dicite vt habetur in clemē. prima per glo.de officior potesta.iudicis deleg.et in.c.postulastis.i.de concess. preben.et dicite vt ibi. ¶ In glosa finali ibi cōtra qui propriam vin.ꝛ cetera. dicatis quod per hanc glo.et istum textum dicūt aliqui doctores quod si impetrans beneficium dicatur illegitime etatis vel alias minus idoneus quod ad ipsum non pertinet bonus probandi imo fundata est intentio impetrantis de iure communi.qz quilibet p̄sumitur idoneus: nisi ꝛc. Et hec sententia indubitanter est vera: etiam si in litteris beneficialibus papa dicerit si se probauerit idoneū naz nō incombit bonus probandi ipi impetranti.imo aduersario. quia eoipso dicitur se probare idoneum ꝛ sufficientem ex quo non reperitur contrarium. vt lege cum quidem.et.l.cū pater.in.s̄.rogo.ff.deleg. secundo. ¶ In eadem glo.ibi satis dicitur dicatis quod hec negatiua probabitur per examinationem vt ibi dicit gl.et licet probari non posset:tamen ex quo ponit pro fundamēto sue intētionis non curamus sit improbabilis vel non. quia vnusquisqz tenetur probare illud quod ponit p fundamēto sue intētionis:licet sit negatiua vt in.c.bone cum ibi no.s̄.de elec.ꝛ voluit Bar.in.l.hac iure.ff.de ver. obliga. ¶ In eadem glo.ibi in.c.accepimus dicatis notanda est hec glo. que cuz ministerio loquitur de idoneitate accidētali ratione scientie:quia illa per examinationem deprehenditur: ꝛ est facienda examinatio seruata forma.ca.si forte.de elect.lib.vi.secus autem est in idoneitate naturali vt puta sit sapiēs.quia tunc non est opus examinatione cum aliter constare possit et ita dicatis. ¶ In eadem glo. ad finē dicatis ꝙ glo.bene dicit et notan est singulariter ꝙ op.est argu. de delicto ad irregularitatē reliqua dicite vt hic p Butriū.licet in effectu omnia visa sint.

Elide de hō j.i.c.p̄sanguinei de re iudic.p do.meum Joan.de graīs.

Rubrica. De iure iurando.

Iste est notabilis titu. si sit in decretalibus.et est frequens titulus ꝛ continuatur ad precedentia hoc ordinē visum est s̄.de pbatio.et de p̄sumptionib⁹ q̄ sunt species probationum verum. quia iuramentum defertur in defectu probationū vt videbitis in.c. fi.i.eo'. ideo subiūcitur hic rubrica de iure iurando.

1 ☞ Relaxatio iuramēti est petenda coz̄ iudice ecclesiastico.

2 Creditores per sententiā excōicationis sunt compellendi remittere iuramenta debitoribus super vsuris soluendis.

3 Debitor qui iurauit soluere vsuras contra creditorem agentem potest se tueri exceptione.

Exadministratione.nō potest cōgrue diuidi: sed ad hoc all'.suscipiēs illicitū iuramentū per sensurā ecclesiasticā illud remittere compellitur:ꝛ solet dari in pīctuatis ꝛ nō male esset punctuatus q̄ eaz haberet. Ratio dubitandi potest esse.qz omne iuramētum quod potest seruari ꝛc. vt in.c.si vero.ꝛ.c.cum contingat.i.eo.Et ratio determinandi est turpitudo iuramenti.quia iuramentum est turpe respectu ipsius recipiētis. Nō.i.p̄aticam contra iuramēta p̄stita de soluendo vsurā.
1 Secundo not.ꝙ relaxatio iuramenti est petenda coram iudice ecclesiastico. Vltimo no.ꝙ creditores per sententiā, excōmunicationis sunt compellendi remittere iuramenta debitoribus sup vsuris soluendis. ¶ In glo.i.ibi soluere tenentur dicatis quod glo.bene dicit.ex qua colligūtur due p̄atice prouidētes cōtra creditores extorquētes iuramēta a debitoribus sup vsuris soluendis. Prima p̄atica est ꝙ petāt debitores a creditoribus vt eis relaxent iuramenta qua relaxatione facta non compellentur debitores virtute iuramenti nec dicentur periuri si non soluāt vsurā ar.in.l.fi.ff.q̄ satis dare coguntur. Scōa p̄atica est qō debitores soluant ꝛ solutas postea repetāt ꝛ de ista p̄atica videm⁹ ple.in.c. debitores.i.eo. Tertiā p̄aticā addūt doc.vez ꝙ iudex ex offō cū viderit creditores exigere volētes vsuras occurrat in tpe et p̄hibeat qz melⁱ occurrere i tpe ꝙ post.ꝛc. vt in.l.fi. C.in q̄bus causis i iure non est necessaria licet etiā not.isto casu fm verā opi.possit habere locū denūciatio.qz licet creditor nondū exegerit vsuras. tñ ex quo tenet illaqueatum debitorē virtute p̄stiti iuramenti dicetur peccare seu promptus ad peccandum quo casu ne decurrat in p̄cipicium potest denunciari quemadmodum si iam peccasset vt in capitulo si peccauerit.ñ.questio.i.et in capitulo quē admodum.i.eodem.et sic habetis aliam et quartam p̄aticam:ita quod in effectu habetis ex p̄missis quattuor p̄aticas. alias p̄aticas vero videbimus in fine huius glo.vbi glo. ponit alias. ¶ In eadem glosa ibi si peccauerit dicatis quod glosa bene dicit ex qua glosa sequitur qō iuramentum de vsuris non repetendum istud iuramentum non astringit iurantem ad non petendam relaxationem iuramenti siue ad non faciendum denunciationem et rationem sentit glosa. quia nō tā dicitur repetere vsuras quam dicatur incedere ad correctionem pcti ad liberandū p̄mū a peccato. Hinc est quod

petens relaxationez vel denuncian s nō
dz petere principaliter vsuras nec ꝓclu-
dere ad earum restitutionē ne efficiatur
per iurꝫ,sed dz dicere in creditorē pecca-
re a quo peccato liberari nō pōt nisi re-
laxet iuramentum ⁊ restituat ablatū qz
non remittit peccatū ⁊c. ex quiquidam
petitiōe ꝑ indirectuz consequit debitor
vsurarū restitutionem qz relaxabit iura
mentum ⁊ petet ⁊ ista est ꝓtica ⁊ stilus
ꝓcedendi in istis causis vsurarum. ¶Hec
ob.si quis dixerit ꝙ iurando de non re-
petendo videat iurare de nō petendo re
laxationē quia quādo vnū iuramētuz vi-
detur ⁊c.arg.l.ꝙ spōse de dona. añ nup.
ar.ī capitulo pastoralis.s̄.de offi.deleg.
qz respondeo quod illud procedit quan-
do ad eundem effectū principaliter agi
tur.sed hic non agitur principaliter ad
restitutiouem vsurarū sed agit ad corri-
gendū ⁊ ad tollēdum fratrē de peccato.
⁊ in consequentiam venit relaxatio iu-
ramenti restitutio vsurarum. ¶In ea-
dem glosa ibi vt hic dicatis quod glo-
sa bene dicit et ex hac glosa comproba-
tur tertia ꝓtica quā.s̄. vidistis relatam
in prin.glo. ¶In eadem glo.ad finē di-
catis ꝙ ex hac gl.colli.ala notabilis ꝓ-
tica quam ēt sequuntur doctorez vez qō
ex quo creditor voluerit exigere vsuras.
cōpellatur desistere penitus ab ex actio
ne ex quo inferunt aliqui doc.quod de-
bitor qui iurauit soluere vsuras contra
creditorem agentē pōt se tueri exceptio
ne qz cui damus actionem multo fortiꝰ
exceptionē vt.l.inuicuo.in.ſ.cui damus.
ff.de reg.iur.cum si.sed debitori compe-
tit actio adipetendam relaxationē.ergo
contra creditorem petentē obsta.oppo-
sitū ꝓtra aliam determinationem videt
facere tex.in cap.debito.j.eodez ⁊ ibi de
hoc videbimus qz in glo. tangit ⁊ est ita
difficilis textus sicut sit alius. hodie tñ
proteruia ⁊ malitias vsurariorum extē-
dit iuramenta hmōi adhibendo nouam
formaz hoc modo vez iurare soluere vsu
ram ⁊ solutionem nō repetere nec rela-
xationē iuramenti quoquomodo petere
nec directo nec ꝑ indirectum quacunqz
ratiōe vel causa venire ꝺ qua forma ser-
uata impeditur remedium presentis cō
stitutionis qz non pōt debitor relaxatio-
nem iuramenti.ne efficiat periurus non
tamē tollitur quominus possit iudex ec-
clesiasticus ex officio suo ꝓuidere me vsu
re exigantur ⁊ si creditur relaxare nouit
er ex officio suo relaxet iudex vt vide-
bimꝰ in capitulo debitores ⁊.c.ad nraz.
infra eo.qz illa forma refertur tantū ad
animā ⁊ personā ipius iurantis tñ ⁊ non
iudex nō ēt tollit denunciationē quomi-
nus possit debitor per euangelicā denun
ciationē monere ipm creditorē qz denū-
ciatio euangelica fit tantū ad peccatuz
euitandum ⁊ iramentū nō reseruat ad
illaz denūciationē q̄ ex mero effectu pie
tatis ⁊ caritatis descendit doc.in.c. no-
uit.s̄.de iudicijs. ¶In glo fi.ibi.ad abo
lendū dicatis ꝙ ista pena nō videtur ve-
ra qz nō tam videtur papa delegare quā
ordinis iurisditionē instruere ⁊ ideo di-
catis quod sequens solu. est melior.

1 ☞Spoliatio dicit cōtumelia ⁊ iniuria.
2 Juramentum metu extortum non obli-
gat ipso iure.

Eruenit.

Diuiditur in duas partes
principales. Primo ponī
tur ꝙrela laudicensis epi.
Secūdo ponit prouisio pape ibi secūda
cognita igr. Juramentū de rebus eccl'ie
ablatis non repetēdis non obligat ipm
iurantē ad hoc all'.rō dubitandi est quia
iuramentum ēt eque extortum obligat
iurantem vt in.c.si vero.j.eo. Mo. primo
1 quod spoliatio dicit contumelia ⁊ iniu-
ria ⁊ pōt agi actione iniuriarum. Secū-
2 do no. hic videri casum mirabilem ꝙ iu-
ramētū metu extortum non obliget ipo
iure. Ultio notate quod nefādissima co-
actio impedit vires iuramenti ꝓ expe
ditione glo.ex op.de ca.si vero.j.eo. ⁊ de
cap.j.de his q̄ metu ve cā fiunt all'. in gl.
glo.soluit. ¶In glo.j.ad finem dicatꝫ ꝙ
ex hac glo.colligitur dꝫia inter iuramē
tū prestitum ꝑ platū super rebꝰ proprijs
metu qō ē validū ipso iure ⁊ iuramētum
prestitum super rebꝰ ecclie ꝙ est nullum
⁊ istam dꝫiaz sequit doc.⁊ est rō qz iura-
mentum de non repetēdis rebus ecclia-
sticis illud iuramentū est illicituz ⁊ ꝓtra
prestitum per prelatum in ꝓmotione qz
qñ prelatus ꝓmouet inter alia capitula
iuramenti iurat nō alienare res ecclesie
vt in.c.cū super.j.ōreb' eccle. nō alienā
dis.⁊ no.in.c.j.j.de feudis.q̄ rō cessat in
rebꝰ pprijs qz in istis nō impeditur alie-
natio ⁊ iō iuramentū obligat ēt metu ex
tortū vt in iurib' hic all'. verūtñ iste in-
tellectus videt eē ꝺ istum tex. dum dicit
rebus suis nō dicit rebus ecclie ⁊ iō cōsi-
derabā altero de duobus modis dici ad

hanc decretalē vel primo ꝙ iste tex.refe
rat se ad effectū dum dicit nullius iura-
menti vinculis ⁊c.⁊ sic sensus ꝙ q̄tū ad
effectum petita restitutione ꝓpter me-
tum per actionem ꝙ metus cā nō astrin
gitur eps qz pōt petere restitutionē per
actionē ꝙ metu cā vt est tex.in.c.abbas.
s̄.de his que vi.vel. me. ita concordabit
cū.c.si vero.j.eo. ⁊ istud ipm probat tex.
in ver.q̄ tamē absoluimus qz nō fuisset
necessaria ablolutio si iuramentū fuisset
nullū.vel scōo potestis dicere nō consti-
tuendam dꝫiaz in rebus ꝓprijs ⁊ ecclijs
sed tantūmō cū nefandissima coactione
fuerit cōpulsus et primo casu ipso iure
non obliget iuramentū. scōo obliget sz
si opus absolutione ⁊ istuz intellectū p̄
bat tex.ibi valde doluimꝰ ⁊.itez in nefan
dissima coactiōe ⁊ hoc mō habetis nota
bilē intellectum ꝙ ex nefandissima co-
actiōe iuramentuz nullo mō obligat.
¶In glo.posse constringi dicatis ergo
etiam quod ista prima opinio.est falsa
cap.si vero.j.eo.⁊ per ca.abbas.s̄.de his
que vi vel metu cā fiūt. ¶In eadez glo.
ibi dū dicit sine salutis interitu dicatis
ꝙ istam scōam opi.sequūtur doc.⁊ dica-
tis vt dixi in glo.ꝑ.precedenti. ¶In
eadem glo.ad fi.dicatis ⁊ de hoc aliqd
videbimꝰ in.c si vero.j.eo. ¶In glos.fi.
ibi ad presentiā dicatis qō ista prima ex-
positionē sequūtur cōiter doc.sed vos di
catis vt dixi in glo.j. In ea.glo.ad fi.di-
catis ꝙ ista scōa videt destruere ſlitteraz
⁊ iō dicatis ꝙ precedens est melior.licet
ambe tendant ad eundem effectum.

1 ☞Jurans potest iuramentum suum in
melius cōmutare.
2 Juramentuz prestitum recipit tacitam
conditionem.
3 Frangenti fidem fides frangat eidem.

Eruenit.

Duo ponit dicta ⁊ ibi scōm et
tu.⁊ ad hoc all'. non deierat q̄
iuramētū prestitū in melius ꝓmutat nec
astringitur seruare iuramentum sibi fi-
1 dē nō seruanti. Mo.primo ꝙ iurās pōt
iuramentū suū in melius cōmutare. Se-
2 cundo no.qō iuramentum prestitū reci-
pit tacitā ꝺditiōem nisi fuerit in melius
inmutatū. Tertio no.in versi.nec tu qō
3 frangenti fidem fides frangatur eidez
concordat.l.cū proponas.ca. de pactis.
Quar to nota. qō iuramentum prestitū
sub ꝺditiōe vel mō ita demū obligat iu-
rantē si ꝺditio vel modus iurāti impleat
tur. ¶In glo.j.ad fi.dic ꝙ circa hāc glo.
dubitant doct.nūqd ꝓpria autoritate
liceat votū ꝓmutare ⁊ breuiter cōis sn̄ia
tenet ꝙ aut votū sive iurañtū ē noxiū
⁊ illud in qō vult est vtile. ⁊ tūc licita est
ꝓmutatio ꝑ̄a autoritate. vt in.c.si mu-
lier.xxx̄.q.iij.aut votū sive iramentū ē
votū vtile ⁊ tūc nō est licitū ꝓmutare. nisi
cū autoritate superioris habentis potesta
tē ꝓmutandi vt in.c.consuluit ⁊ in.c.rur
sus.j.q̄ clerici vel vouētes ⁊ istud est ver
ſm but.nisi esset euidentissima vtilitas
ꝓmutatiōis qz tūc liceret ꝑ̄a autorita
te lz melius eēt ⁊ cōsultius autoritate su
perioris illud ꝓmutare ar.ī.c.lz.j. de re.
cū aliꝭ all'.facit.c.ex multe.j. de re voti.
Ex quo infert vnū qō est notandū vez ꝙ
si quis ingrediatur religionē cū deberet
ire ad sanctū Jacobū vel ad aliuz locū ex
voto hmōi cōmuta tio poterit fieri ꝑ̄a
aucte.qz vtili' erit quā ire ad sāctū Ja.
⁊ ēt qz ista nō sunt ꝓpassibilia.⁊ ista ē ve
ra ꝯclusio.ꝙ qñ votū est obnexiū.licita ē
ꝓmutatio.vel qñ est vtilitatis.tūc pōt fie
ri sine autoritate superioris bonū est tñ
facere cum autoritate superioris. ¶In
glo.ħ.ibi innocens dicit qz glo.non solu-
uit ibi non dꝫ seruandā fidē nō seruañ:
bene dꝫ iuramētū fraude extortum be-
ne eē seruandū vt in.c.si vero aliqd.j.eo.
⁊ vide in.c.precedenti. ¶In eadē glosa
ibi frangens fidez ⁊ ibi cōcordat priori.
quasi senceat glo.ita demū Hostien. Fuā
da est fides si ipse nobis seruauerit eidē
est ſuāda fides ita loquit.c.noli.al's non
istō videt facere ꝺ vnū quod sentit but.
vez qō sit spāle ⁊ falit in treuguis ꝑ tex.
in.l.actorē.in.ſ.dixim'.ff.pro socio ꝙ est
expresse ꝺ solutionē glo.ſ. nō probat i di
cto.ſ.dixim̄ qz nihil facit. ¶Ad finez
glosa dic quasi sentiat glo. qō obligatio
que est inter maritū ⁊ vxorē nō ē sub cō-
ditione si aliter fidē seruauerit. imo pu-
re obligatur vnusquisq; deo ad fidē ser-
uandā.⁊ iō lz aliter fidem frāgerit. non
pōt aliter frengere imo puto quod si pa-
cto expresso conueniret istud pctū esset
turpe ⁊ nō esset ſuandū.nec ob. si quis
diceret qz iurans iurat deo.tiō nō videt
quod non possit qñ faciat ⁊ adimpleat.
tñ qz fit ſ sub ꝺditione si alius sibi fidem
seruauerit.⁊ex predictis habetis aliquā
fallentiaz. Aliam fallētiam addunt do-
cto.qñ est adiectum factuz vt alius ſuet
lz ipse non ſuauerit in.l.q̄ fidem.de trās-
actionibus alia fallētia ꝙ dicit but.que
tñ nō ē vera vt vult hec glo.

Not. ħ qñ
sit licitum
mutare ꝑ
pria aucte

Universidad de Navarra
Biblioteca

1 ☞ Juramētū fidelitatis ligat iurātes.
2 Obligatus ad fidelitatem concilijs interesse non debet.
3 Defensio promissa recipit tacitam conditionem.
4 Honor ratione dignitatis alicui est adhibendus.
5 Prelati ecclesiarum sub vinculo iuramēti ⁊ fidelitatis tenentur annuatim visitare limina petri.
6 Juramentum in presentia euangeliorū fieri debet.
7 Clerici promittentes defensionem sub vinculo fidelitatis non intelliguñt promittere cum armis.

GO Episcopus non pōt congrue diuidi. qz ponit octo capitula iuramēti de q̄ forma in. c. de forma. ħ. q. j. Nota primo qō
1 iuramentum fidelitatis ligat iurantez tm̄ ab hora prestite fidelitatis. Secundo no. quod iuramentum prestitū alicui ex successoribus suis intelligit de canonice intrantibus. Tertio no. in ver. nō mō qō
2 obligatus ad fidelitatē nō debet interesse cōcilijs per que noceatur domino in vita vel in membris. Quarto not. in ver. ꝓsiliū. quod prodere siue manifestare secreta est spēs proditionis. Quinto nota in versi. ipsarū quod defentio ꝓmissa re
3 cipit tacitam cōditionem ex qualitate ⁊ ex conditiōe loquentis. Sexto no. in ẜsi. vocatus. quod citati ita demum tenētur cōparere nisi sit legitime ipedit⁹. Septimo no. in ver. legatū qō ratione dignita
4 tis alicui est adhibendus honor si modo cōstet de dignitate. Octauo nota in ẜsi. apostoloz ꝙ prelati ecclesiarum sub vin
5 culo iuramenti ⁊ fidelitatis tenenk annuati visitare limina petri. Ex quo no. in fi. tex. ibi si de⁹ me iuuet ꝙ i presentia euangeliorum est iurādus ⁊ tangere sancta euāgelia vt habetur in capitulo circa de electione. li. vj. ☞ In glosa. j. ad fi'. dicatis lz non teneatur ille qui iurauit mihi successori b⁹ amplius iurare nihilominus infra annū ⁊ diez ō nouo domino tenetur petere inuestituram ⁊ nisi fecerit priuatur feu. vt in cap. j. quo tempore
6 miles. ⁊ i capitulo primo ſ. preterea. de
7 prohibita feu. alienatiōe per fre. ex quo infero quod iuramentū ex parte iurantis obligat a die prestiti iuramēti ⁊ hora. vt patz ex vi istius dictiōis ab hac que est determinata tempore vt in. c. ex parte de spō. infra. ⁊ quod dicit quod iurat esse fidelis sancto petro intelligit qō seruabit fidē quā sanct⁹ pet. docuit ⁊ quod dicit sancte ro. ec. intelligit qō habebit sanctā romanā eccle. in dominam ⁊ magistram. ☞ In glo. ħ. ad fi. dicit ꝙ in dubio pſumit canonica institutio siue cauonice ingressus ꝑ summo pontifice. vt in cap. nihil. s. de elec. ⁊ in. l. barbarus pōs de offō presi. In glo. tertia ad fi. sic ḡ sentit glo. hanc decretalem suppleri per. c. de forma hic all'. ⁊ hanc opi. sequñt doct. dicētes qō supplet ēt per. c. ħ. j. de feu. qz iurabit nō infeudare de monasterio supletur ēt per ca. de super. j. de re. eccle. qz non alienat in cōsulto ⁊c. vt ibi. In glo. quarta ad fi. no. est hec glo. qō ēt malum ⁊ inhonestum consilium non tenet prodere nisi ad prouisionem quantū vt noceatur nō pōt nocere ⁊ hoc siue noceat in personā siue in membris siue in honore. vl' vt noceat cardinalibus quia non nocere ꝓcilio ⁊ noceat cardinalib⁹ dignet eē ps ecclie vt i. c. fundamenta. de elecc. li. vj. cū ibi no. ordinē ad fi. dicatis ꝙ notā
7 da est hec glo. ꝙ clerici promittentes defentionem sub vinculo fidelitatis non intelliguntur promittere cum armis qz arma clericorum non sunt arma ferrea sed lacrime vt in. ca. clerici. xxiij. q. viij. pōt tamē prestare ꝓsiliū inducere homines suos habeat ⁊ incitare ad pugnā. si sit iustum bellum. et vide. in. c. s. de dila. ⁊ pbat ēt in. c. igr. ⁊. c. hortare. xij. q. ħ. ⁊ nō minus dz impugnare q̄ ꝓsilio defendit sicut ille qu cū armis vt in. l. post liminum in fi. ff. de captiuis ⁊ post limi. reuersis. ☞ In glo. ante penk. dicatis ꝙ cōiter querunt hic doc. circa tex. ⁊ gl. an sufficiat vna vocatio qñ q̄s vocat ad synodū vel ad cōsiliū qz idē est synodus qō ꝓsiliū qz vnū accipit ꝓ alio. lz synodus dicat prouincialis. ⁊ ꝓsilium dicat generale. xxiij. q. per totū. ⁊ dicūt doc. qō sufficit vna sola vocatio vt in. c. ⁊ si eps. ⁊ ibi est glo. oz. xxiij. distinctione. nā lz in iudicialibus requiratur trina citatio vl' vna peremptoria. vt vidistis in. c. qñ frequēter in. ſ. pe. ⁊ fina. s. vt lite nō contest. tñ in extraiudicialibus sufficit vna arg. in cap. ex litteris cū ibi no. s. de ꝓsuetudine ⁊ voluit hic glo. in. c. eps. ⁊ per hec dicūt

Mo. ꝙ lz iudicialib⁹ citatōi b⁹ reqrāt tria edicta vl' vnū pemptoriū tñ i extra iudicialib⁹ vnū sufficit

aliqui, vt refert buk. qō licet eps videat ire oēs alios ad synodum postq̄ nō est citatus. ☞ In glo. vlti' que est ann⁹ dicat⁹ qō quādo ꝓstat per litteras vt dicit glo. ꝙ tunc non tm̄ legato sedis apostolice est credendū ⁊ est iuuādū sed ēt alij nūcij et sunt iuuandi ⁊ est parendum ipsis in suo officio.

1 ☞ Promissio simplex de soluēdis vsuris non obligat promittentem.
2 Juramentū de soluendis vsuris an obligat iurantem deo.
3 Jurans soluere vsuras solutione liberatur a iuramēto.
4 Usure solute virtute iuramēti cora iudice ecclesiastico per censuram ecclesiasticam sunt repetende.

DEbitores. Diuiditur in duas partes principales. Primo ponit quando vsure erant debite nuda promissione. Secundo qñ erat ꝓmissio iurata. scōa ibi si vero de ipsarum solutione. ⁊ ad hoc all'. promissio iurata de soluendis vsuris deo obligat iurantē secus si non fuerit iurata. h. d. Mo. ꝓmo
1 ꝙ simplex promissio de soluendis vsuris non obligat promittentem. Scōo no. qō
2 iuramentū de soluendis vsuris obligat iurātem deo. ⁊ deo est reddendum. Ter
3 tio nota ꝙ iurans soluere vsuras solutione liberatur a iuramento ⁊ causat⁹ repetitio vsurarū. Ex quo sequit⁹ quod suf
4 ficit satisfieri iuramento in forma. Ultimo no. ꝙ vsure solute virtute iuramenti cora iudice ecclesiastico per censuram ecclesiasticā sunt repetende. ☞ In glos. prima ibi siue canonico sic ergo hec glo. sentit ꝙ promissio vsurarū nō obligat promittentē nec in foro penitentie nec iudiciali ō quā determinationem ob. ab ex. ⁊ imo videtur qō obliget sicut ⁊ promissio iurata. qz inter simplicem ꝓmissionē siue loquelā ⁊ iuramentum deus nō facit differentiam vt in. c. iuramenti. xx. q. v. in capi. j. s. de pac. ⁊ in cap. quecūq; suffragio. xij. q. ij. So. dicit Jo. and. ⁊ doc. dicunt qō verum est qō non est differentia in foro penitentie qñ promissio est licita in foro autē ecclesiastico ⁊ quo ad ecclesiam bene est dria ⁊ plus punitur transgressor iuramenti quo ad ecclesiam quā transgressor simplicis ꝓmissionis vt in c. testium. s. de testi. et iō differentia pōt esse quia iuramentū obligat deo ⁊ in cōsequentia parti sed principaliter deo. ⁊ iō frangens fidē iurata dr frāgere duobus. deo ⁊ parti. ⁊ iō est iniungenda maior pena. secus in simplici promissione. qz obligat simpliciter pti. Et hic descēdit rō differentie inter primū casum huj⁹ decre ⁊ scōm qz in primo casu nulla ē promissio quo ad vsurariū ⁊ iō non tenet in foro ecclesiastico ⁊ in foro penitētie. secūdat ē qñ ē iurata qz tūc iuramētū ꝙ redditur nō ē illicitū ō soluēdis vsuris. qz de⁹ nō recipit iuramētū illicite ſz licite. nec ob. si quis diceret quare ꝙñ iuramentuz nō pōt seruari sine interitu salutis eterne illud iuramētū nō seruak si refertur deo vt in. c. si vero aliquis. j. eo. qz respondeo qō tunc qñ seruatum iuramētuz vertit⁹ in preiudicium aie. tunc nulla est obligatio quo ad deū qz de⁹ nō obligat quē ad iurādū ꝓtra salutē anime. Sed dicet quis quare ergo recipit iuramentū desoluendo vsuram cū istud iuramentū vertatur in detrimentū anime vsurariorum rn̄. ꝙ iuramentū prestitū refertur ad personā ⁊ animam ipsius iurantis. ⁊ iō si iurans in preiudicium anime sue iuraret non est seruandu. Sed de peccato tertij exigen̄. tertij non curranduz sufficit quo ad se quod prestet iuramentum quia anima sua debet preferri. Ex quo colliget⁹ vnā conclusionez quod iuramentū est adeo personale quod recipiat solum personā iurantis. ☞ In eadem glosa ad finem qz glo. non soluit istud contrariū. dic aut est eadem ratio viciandi accessoriuz que est viciandi principale. ⁊ tūc procedunt ꝓtraria quia viciato principali viciatur accessorium sicut est quando iuratur aliquid quod non est in potestate iurantis. sed est contra rem publicam vt in cap. si diligenti all'. hic. aut eadem rō annullandi accessorium non est que annullat principale ⁊ tunc loquitur iste tex. naz diuersa ratio est annullandi principale ⁊ annullandi accessorium. preterea ja diuersa parte descendit annullatio iuramenti, ⁊ annullatio promissionis. quia licet promissionez possit annullare lex. non tamē potest annullare iuramentuz vt vidistis in capitulo cum contingat infra eodem titu. ⁊, in capitulo licet mulieres. eodem titulo libro sexto'. ☞ In glosa cogendi aduertandu⁹ est quod glosa ista formatquattuor ꝓtraria diuersa ⁊ separata. ⁊ cumulat ⁊ nō soluit nisi vnū ⁊ ideo videtur

Mo. dictū singulare

Mo. de inuestitura.

Dist. vtz valeat accessorū si non valet principale.

difficilis ibi.l.j.§.plane.istud est primus contrarium cui glo.nō respondet ⁊ doc. multum laborant in solutione maxime Bof. ⁊ iō dicit p̄z solutionē qō aut est eadem ratio ⁊ eadem cā dandi actionem ⁊ exceptionē ⁊ tunc p̄cedunt ↄtraria. cui dannus actionez multo fortius exceptionē ⁊c. aut non est eadem ratio dandi actionē q̄ est in dando exceptionē: ⁊ tunc loquit̄ hic.nā ideo debitori repetēti vsuras post solutionē. ideo cōpetit actio: q̄ satisfactum est iuramēto per solutionez non ob.ampli⁹ obligatio iuramēti. Ante autē solutionē nō cōpetit repetitio ⁊ exceptio.q̄ vinculū iuramēti obstat.ita qō est diuersa ratio dādi actionē ⁊ exceptionem: ⁊ istā solutionē videt tenere Inno. dicēs speciale p̄pter fauorē obseruantie iuramēti. Ibi dolo facit istud est ꝑm Jriū cui glo. nō rn̄det vel si rn̄det nō clare: et ideo dic p̄ solutiōe ꝙ tūc demū agēti obstat exceptio dolo facta qn̄ eo tēpore quo agitur p̄t opponi exceptio vt in cōtrarijs Sed hic nō poterat opponi exceptio tpe quo agebat obstante iuramēto. ⁊ istaz solutionē sentiūt aliqui doc. dicētes ꝙ tūc demū obstat exceptio dolo facta qn̄ ꝑuētus stipulat ab eo qui petit: sed in nostro ꝓposito cōuentus ad vsuram non taz stipulatur ab eo q̄ petit quā alideo cui tenetur reddere iuramentū: ⁊ ista est vera sol'. ¶Ibi.l.indebitū.istud est tertiū contrarium cui glo.dat duas solutio.nō hic: sed infra ante finez. Pria sol'.est qō iō istud hic quia per metuz soluit: ⁊ ideo cōpetit repetitio quā so.doc.cōiter rep̄hēdunt q̄ ꝑm hanc so.sequeret qō soluens sponte vsurā nō repeteret qō est falsum. ⁊ cōtra.c.cum tu manifestes.⁊.c.cū fruſtra.j. de vsuris.⁊ ideo.Scōa so.est qō iō hic repetit indebitū: q̄ vno iure est debitū alio iure competit repetitio. ⁊ istā solutionez seqtur Hostien.

1 ☞Consiliarij prauū consilium dantes dicuntur deceptores.
2 Princeps in' preiudicium populi nihil statuere potest.

Quanto.

Diuidit in duas ptes Primo ponit factuz. Scōo rn̄det. ibi scōa sup quo ⁊c. Princeps q̄ iurauit certā seruare monetā: si sciebat illegitimā de illicito iuramēto dz penitē tiam agere nō seruare si vero ignorabat facit illā restaurari. h.d. Rō dubitādi q̄ videbat qō nō posset cōtra venire ꝓpio iuramēto. Mo.ꝙ cōsiliarij prauū consiliū prebentis nō tam dicunt ↄsiliarij quā deceptores ⁊ ꝓditores. Jtez no. principem siue regez nihil posse statuere in preiudiciū ppli sui: ipo ppl̄o irreqsito. Ex quo sequitur non posse etiā componere de damnis datis populo eo irreqsito: de quo per Hosti. in summa de penitē.§.fi.ꝛ.sed pone qō guerra. Jtē qō ꝓpter monetā in legitimo pondere defraudatā faciliter generatur scandalū in populo. Jtē qō sup iuramento dubio liget vel ne non tam est necessaria absolutio ꝙ interpretatio. ⁊ p̄z interpretatione recurrēduz est ad papam. Jtē in ꝛ.si falsam.no.qō iuramētum de moneta reprobata seruāda scīēter prestitū nullatenus est seruandū: imo est penitentia iniungēda. Jtem in ꝛ.cuz iuramentū.no.ꝙ iuramentū nō debet eē vinculum iniquitatis. ¶In versi.consulimus.no.ꝙ iuramentū qō nō potest licite adv mquem seruari seruatur et potest ⁊ habet clausulā si nō valet qō ago ⁊ ago valeat vt melius valere poterit. Mot.qō semper ita est interpretandū iuramentū vt dispendiū euitetur ⁊ iuramentū seruetur. Mo.ꝙ propter conscientiā remordē tē ex illicito iuramēto ꝓfitēdū est delictū ⁊ iniuncta penitentia adimplēda. ¶In glo.j.ibi.C.de flām.l.secūda. dicatis qō istud verū putant doc.si modo moneta sit principis et sit aurea. nam talis falsans bene comburetur: ſz si nō sit aurea sed argentea vel non sit principis: sed moneta ciuitatis.tunc debet bestijs tradi. ⁊ si sit seruus vltimo supplitio est puniendus vt in.l.quicunqz. C. de falsis. ¶In eadē gl. C.e.l.j.dicatis qō per hanc glo.dicit Bo. et Hostien. Jo. cremonensem defendisse quēdā q̄ monetā ciuitatis bono. falsauerat vt tantuz puniretur pena capitali minori: quia cū talis falsator monete communitatis puniatur pena capitali: quia pena capitalis est multiplex.⁊.l. ꝓma. ff. de publi.iudi.⁊.l.finali.ff.de capi.diuine et capitulo quare.lo. secundo.j. de accu. de minori pena est intelligendum per regulam in penis de regulis iur.in sexto. ¶In eadem glo.ibi radit vel fingit ⁊ aduertatis hic.sic ergo ex hac glosa colligatis duos modos per quos moneta falsat in materia et in pondere. et istud ꝙ dō b de rasura ꝑz Host.fit p cāsores singlos

denarios pōderantes grauiores ⁊ alios transfire permittentes ex qnibus verbis ꝓz ꝙ destruens monetam sine licentia principis dicit falsarius monete. Tertio fraudatur moneta in pōdere qn̄ certum pondus a principio ordinatum minuit̄ et de mandato regis vel superioris iubētis expendi ac si nō eēt minuta. ideꝛ etiā ⁊ quarto falsatur moneta in pondere si a principio cudit̄ur moneta multo minoris quā eē deberet cōsideratis metallis ⁊ materia ac expensis fabrorū ⁊ alijs expensis necessarijs quas princeps non tenetur facere de suo ne offm̄ suuz eēt sibi damnosum ℨ.c. cum scōm.j.de prebē. et ℨ.l.si quis ex sigillibus.ff. queādmodum testa aperiatur. ita dicit Inno. ex quib⁹ verbis not.ꝙ princeps pōt facere monetā nō valētem tam integrā ꝙ fractaz quam opi.rep̄hēdūt docto. oēs legiste dicentes ꝙ tm̄ debet valere moneta fracta quātuz integra vt.l.j.ff.de ℨhē emp. ⁊.l.paulus.ff.ō solu.⁊ ista est vera opi. q̄ expensa debet fieri de publico. Fateor tamē vna cm̄ Inno.⁊ doc. qō si princeps siue dñs prouincie vel popul⁹ faciat fieri monetam aliquantulū minorē ponderis siue minoris valoris ⁊ non multū. ſz modicum tm̄ lucrum consequatur ꝓp̄ indigentiā ⁊ defentionez patrie siue vel ne moneta exeat patriam suā qō istō bn̄ potest licite dummō moneta nō spargat extra patriam q̄: si moneta expergeret extra patriā nō posset q̄ verteret in detrimentum illoꝛ q̄ non essent de patria Jta dicit Inno.v.falsatur moneta i forma que eēt est de substantia intrinseca vt si princeps cā lucri reprobet formā vni⁹ monete vt meliori foꝛo ipe redimat ⁊ habeat ⁊ minus valentē expendi faciat ꝑz ꝙ probatur in.l.eleganter in.§. qui reprobos.ff.de pigno.act. ⁊ sic colligatis quod quādoqz reprobat moneta expendere q̄ est minoris ponderis quandoqz ex materia quandoqz ex forma quia destruitur in forma vel fit per eum qui facere non pōt ad quorum omniuz puisionē credito: is poni faciunt in instrumētis ꝙ debitores soluant de moneta eiusdē valoris materie ponderis vt rursus naz hoc modo sumitur falcitatib⁹ precedantib⁹ illud tam ē ēaduertendum ꝑm docto qō nō pōt princeps alicuius terri toriū vl' rex alicuius regni sine concensu populi sui vel maioris partis monetam factam diminuere vel aliter mutare. q̄ ista mutatio respicit damnum totius

Mo.hanc qōnez vez vtz si moneta mutet̄ cuius ículo ꝑtin debitoris an creditoris

ꝑti et iō req̄rit ꝓsensus vel maioris ptis popli vt in.l. quod maior. ff. ad nunici. l.nulli ⁊ plane.ff.quod cuiusqz vniuersitatis amplius putant doc.qō vbi pecunia eēt expendenda extra patriā suā quod etiam de cōsensu populi diminuere q̄ extra territoriū ⁊c. vt in.c.finali. de constitu.lib.vj.⁊.l.fi.ff. de iurisditiōe oi.iu.⁊ in.c.que in ecclesiarū.§. de cōsti. ¶In eadem glo.ibi tenetur dicatis scz ex necessitate vtdicta.l.j.hic allegata. lz in alijs criminibus publicis ex voluntate quilibet amittatur vt.l.ij.ff.de publi. iudic. ¶In eadem glo.ad fi.dicatis qō istud iō procedit ꝙ tante pene imponā tur ꝓ falsatione pene q̄ est magnū delictum ⁊ nociuum toti patrie ⁊ iō nimirum si iura tendunt ad punitionem. Sz circa hec dubitant doc. pone ꝙ moneta est reprobata per principem. vel ē aliter diminuta vtrum istud damnum pertineat ad debitorem vel ad creditorē vt possit vel nō possit solui de illa ⁊ breuiter ꝑ vera determinatione ex mente bar. in.l. paulus.ff.de solu.ꝙ prosequitur hic but. satis longo sermone dicite qō mutatio monete pōt ↄtinge duobus modis. Primo rōne substantialium scz materie foꝛme vel ponderis. Secundo rōne cursus siue estimationis vt q̄: plus valet vno tē pore ꝙ alio. Primo casu quando moneta est mutata in substantia si quidaz moneta antiq̄ reperiatur ⁊ eius cursus non nō est reprobatur poterit ⁊ debebit solui de illa bona moneta. Si vero eius cursus est reprobat q̄: forte dictū fuit quod nullo modo expendat talis moneta tūc debet solui estimatio illius monete antique vt in.l.elegāter i.§.que reprobos.ff. all'. ⁊ in.ca.olim.j.de censibus. ⁊ notatur in.l.in mino.C.l. ⁊ ibi plene cynus in quibus causis in integruz restitutio non est necessaria nec ob.si dicatur quod moneta estimat alias res ipsa. autez per alias res non estimatur vt.l.si ita fideiussorem accepeto.ff.de solu.quia respondeo verumtamen pecunia grossa potest estimari per minutam vt in dicta lege paulus. cum ibi per Bart.ff.de solu. ¶Secundo vero casu principali si contingerit mutatio in valore tantuz nihil mutato de substātialib⁹ ⁊ tunc aut debitor nō ē in mora ⁊ absque dubio soluendo de illa moneta diminuta vel reprobata liberatur. quia mutatio non contingit circa pecuniam vt in.l.res in dotē. ff. de iure do. ⁊.l.cunquid.ff.si certū petatur. Sed si

debitor fuisset in mora q; cum debuisset soluere ⁊ noluisset tūc omne periculum mutationis siue diuisio pertinet ad ip̄z debitorē vt l. vnicum. ff. si. certū petat. ⁊ hec p̄cedunt quādo obligatio surgit ex ꝓtractibus vel testamentis sed si ex statutis ex capitul' vel ex decret' dn̄i ⁊ tūc mutata moneta ex decreto sup̄ioris decretum intelligitur de moneta currenti verbi gr̄a dicunt docto. ex decreto domini debentur octo centum florени. vicario ville vel doc. legenti debenť cētū nā tunc si florenus ponitur ad. x. soli. certe non poterit ꝙqueri vicarius vel doct. q; quo ad salarium suuz mutatio facta. intelligitur secundum decretum secundū quod voluit specu. in titulo de solu. in. §. nunc aliqua ⁊ facit. l. penultima. C. que admitti. ⁊ lege secunda. C. de constitutionibꝫ pec. ⁊ in. §. vt añt in autentica. de non alienandi ⁊ in capitulo translato supra de constitu. que opinio cum reuerentia nō multum placet quia secunduz hoc possent faciliter fraudari officiales in salarijs eorum quod non est dicenduz preterea ⁊ secundo facit quia quādo statutum vel consuetudo vel decretum dominī transit in p̄iudicium tercij sue iurisditioni nō subiecti illud tale decretuz nō valet. quia nō pōt p̄iudicare tertio sue iurisditioni non subiecto vt in capitulo finali. facit ⁊ tertio q; illud decretum transit in vim contractus in officiali intrante. argumentū in lege donationes. C. de donatio. inter virum ⁊ vxorez. ⁊ lege sesar. ff. de publicanis. ⁊ ꝓtractus non pōt mutari per p̄incipem in p̄iudicium tertij. Sed circa hec dubitāt doctores de questione nunquid in vito creditori possit solui de alia moneta quaz de recepta ēt si sit eiusdem valoris ⁊ breuiter sine longa disputatiōe cōis opinio tenet qō in eadem moneta potest solui. dummodo de eadez materia existat moneta alias nō verbi gr̄a dicunt doc. recepi ducatos aureos possunt soluere scuta aurea istud possuz facere ēt in creditore si vero voluī soluere de alia materia. puta q; recepi monetam auream ⁊ volo soluere monetam auream tunc non pōt solui inuito creditore nisi forte cōsuetudo patrie aliud haberet vt i dicta lege paulus cum materia all'. ⁊ lege si quis. de donationibus ⁊ lege p̄ima in fine. ⁊. l. titie ff. de auro ⁊ argento legatis. ¶ In glos. absolui ibi clauet tamen dicatis quod ex hac glosa colligitur p̄ima opinio vez quod papa non possit absoluere a iuramento sine causa ⁊ hanc opinionem firmat vt infra videbimus. ¶ In eadem glosa ibi cum ad monasterium in fine dicatis quod ista est secunda opinio que nō reputatur vera. vt infra videbimus.

¶ In eadem glos. ibi ex facto dicatis sic ergo ex hac glosa colligetis quod papa sine cā dispēsare nō pōt in iuramēto. idē ēt videtur velle Innocen. in capitulo venerabilem infra eodez quā opinionē reprehendit Host. dicens. quod etiam sine causa potest papa absoluere a iuramento. quia semper in iuramento intelligitur autoritas superioris reseruata. vt in capitulo sequenti. infra eodem.

Sed p̄o concordia haruu opinionum ex mente docto. si queratur nunquid papa possit dispensare in iuramento aut iuramentum est illicitum ⁊ tunc frustra querimus de dispensatiōe quia tale iuramentum nō ligat vt in capitulo sicut supra eodem. ⁊ istud p̄ocedit, quando iuramentum ē illicitum est parte vtriusꝫ aut est illicitū ex parte recipientis ⁊ tūc papa imo ēt epi possunt obsoluere a tali iuramēto vt vidistis in. c. debitores ⁊. c. j. §. eo. ⁊ videbitis. in. c. ad nostram. j. eo. Idē etiā si ꝓtingat aliquē locupletari ex aliena iactura ⁊ damnū sit enorme tunc pōt absoluere ēt epūs vt i. c. q̄ntauellis. j. eo. aut iuramentū est licitū ꝺ̄no ⁊ ē p̄statuz in materia spectante ad papā ⁊ dependente a sua potestate vt est in beneficijs ⁊ similibus q; iurauit non habere duo officia ⁊ in istis est vera opi. Host. q; papa potest absoluere. imo ex quo papa restitit sine alia absolutione non est seruandū vt i. c. venientes. j. eo. ⁊ vidistis in c. tua nos. §. eo. aut iuramentū est p̄stitum in alia materia cōsernante deuz vel tertiū ⁊ vera est sn̄ia glo. q; papa nō pōt absoluere nec est secur? absolutus in foro penitentiali lz forte in iudicio eēt absolutus q; est p̄sumptio ꝙ papa fecerit cum causē cognitione vt in capitulo et voluit archi. in capitulo florentinus. octuagesima distinctione. et habetis cōclusionem quod papa a iuramento licite concernente deuz vel tertiuz non potest absoluere sine causa. ¶ Ad finem dicatis quod glosa bene dicit et sola interpretatio iuramenti pertinet ad papam.

In glo. penul. ibi expressiuz dicatis ꝙ ex hac glo. colligitur p̄ima so. ad ꝓtriuz

sequens ꝙ so. reprehēdūt doc. dicētes ꝙ ꝑ iuramētū eēt ꝑz viculū iniq̄tatis ꝙ eēt cōtra textum ibi. l. monumentū dicatis vt visum in. c. cām. §. de ꝓbatiōe vtrum credatur scripture monumenti. Ad fi. dicatis qō ex hac glo. colligitur scōa so. ad contrarim ex qua so. colligit ꝙ falsas scripturas que nō p̄obāt nō tenet de facto vt. l. si quis legatuz. ff. de falsis. ⁊ hāc opi. sequit Host. dicēs ꝙ ꝑia loquunť in iustru. hic añt loquitur in moneta. q̄ nō refert vel vsus suo nomine vel alio dummō autoꝛ habēt ⁊ fabꝛicādi nō ob. c. sane. all'. q; loquitur sub dubio non asserti tiue illud tamē est aduertendū ꝙ falsās scripturam que faciat semi plenā p̄obationē ille punitur de falso vt in dicta. l. si quis legatū. Ad fi dicatis de hoc vt vidistis in. c. testimoniū. §. de testi. vltimo dixerunt aliqui quod versiculo verū tamen fluit super quod est falsum: quia non superfluit sed reiterat aliqua vt alia addat.

1 Appelatio suspendit p̄onunciatuz
2 Appellatio quare fuit inuenta.
3 Innouata post appellationem interpositam sunt reuocanda.
4 Consuetudo pōt p̄iudicare iuri.

Vide' hic Panoꝛ. ⁊ Cardina. zaba.

Enicu tes. Diuidit in quattuoꝛ ptes. Primo ponitur reprehensio cōsulum. Secūdo ponitur ipsoruz excusatio. Tertio excusatiōis reprobatioꝛ gn̄ale mādatū. q̄rtū mādatū spāleꝛ excusatio nō parēt j ibi scōa verū idē ibi tertia q; ꝺo ibi quarta cū ergo. ⁊ all'. ad hoc semper iudex qui iuravit sn̄ias exequi infra certaz temp? hoc nō obstāte tenet appllactiōem deferre. vel sic in iuramēto semper ītelligiť excepta ptās ⁊ autoꝛitas sup̄ioꝛis. hoc dicit rō dubitandi q; videť qō istud iuramentum ex quo poterat fuari sine ⁊c. vt in. c. si vero. §. eo. tamen determinat papa cōtrarium rō determinandi ponitur i tex. in versi. mandamus q; in iuramēto semper intelligitur autoꝛitas superioꝛis exceptata. Nota primo qō appellationibꝫ ad sedez apostolicā interpositis est deferendum. No. in versi. suspensis ꝙ appellatio suspendit pronunciatū. Tertio no. in versi. q; vero quod appelatio est inuēta ad grauamen reparendū. Not. ꝙ dixi in scōo summario ꝙ in iuramento semp est ⁊c. Ultimo no. ꝙ innouata post appellationem interpositam sunt reuocanda. facit ca. dilecti filij. j. de exceptionibus.

¶ In glo. scōa ad fi. dicatis dicet q̄spiā hec cōsuetudo ⁊ per quem iuramentum super ea interposituz nō se extendunt ad casum nostrum de quo hic agebatur. nā hic agebatur de possessione rerum vt dicit test. in fi. ⁊ tamen ꝓsuetudo erat sup mutuis ⁊ plagearijs. Et tamen poterat appellari. dicatis altero de duobus modis vel primo ꝙ tex. in ffi. ⁊ infra. xxviij. dies refertur ad oēs causas nō tantū ad duas precedētes. vl' scōo potestis dicere ꝙ iste possessionē de quibus in fine erēt pignorate p̄o mutuo ⁊ sic cōsuetudo habebat locū In gl. ꝓsuetudinē. ad fi. dicatis q; notāda ē hec gl. ꝙ cōsuetudo pōt p̄iudicare iuri ⁊ est verus preterquam ad p̄iudicium p̄incipis vel alterius tertij consuetudini non subiecti vt hic ⁊ in c. q̄ in ecclesiarum. §. de consti. ex quo infert Innocenti? non valere statuta per que disponitur non posse appellari nisi secundū quod disponit ius ciuile vel statuta impedientia appellationem q; inferioꝛes non possunt facere statuta impedientia iurisditionem superioꝛis ad quē deuoluentur appellationes de quo in. c. fina. de appellationibꝫ libꝛo sexto. ⁊ hic per buf. In glo. interpositis ad finē dicatis al's tamē incertis casib? potest appellari ad papā puta si vacaret imperiū vel ita esset consuetudo vt in capitulo lz ex suspecto ⁊ in capitulo si cleri. laicum sup̄a de foꝛo competenti. licet Hostien. dixerit in distincte posse appellari in omnibus causis ad papaz vt in capitulo nouit. de iudi. ¶ In glosa superioris ad fi. dicatis quod idē ēt est in iure cuiuslibet tertij quia semper ius tertij intelligitur exceptū vt hic ⁊ in capitulo eā te ⁊ cum continat. j. eodem. ⁊ facit ratio quia res inter alios ⁊c. vt in capitulo cum inter. j. de re iudicata ⁊ iuramentum nō egredit̄ur personam vt vidistis in capitulo veritatis sup̄a eodem.

¶ In glo.penl.ibi extingit dicatis ꝙ ista glo.videt cōtra tex.nr̄m q̄ dixit suspēsus ⁊ eō c.nō solum de trā.lib.vj.⁊ ideo dicatis ꝙ ap. quo ad statum de p̄nti extingit vt in iurib⁹ hic alleg. in glo.quo ad statū de futuro suspendit: q: si confirmat vale bit: ⁊ ita loquit tex.noster ꝓ tn̄ sentētia appellatiōe suspensa aliquos effectus de q̄bus in.l.tale pactis. in.§.q̄ p:ouocauit. ff.de pactis. ¶ In glo.fi.ad fi.dicatis vt in.c.nō solum de ap.lib.vj.vbi dicit ꝙ differentia est inter appellationē a diffinitiua ⁊ ab interlocutoria. quia appellatio a diffinitiua impedit executionē et p̄cessum in executione vt hic appellatio vero ab interlocutoria non impedit executionem nec p̄cessum.donec fuerit missa inhibitio:sed missa inhibitiōe oia reuocātur Item facta post inhibitionez sunt nulla ipso iure nisi forte ex diffinitate ⁊ discrimine viarū posset impediri inhibitio: q: tunc estimaretur iudex de facto p̄cedere et esset de facto resistendū vt in.l.phibitū.ff. de iure fisci ⁊ dicatis vt in dicto.c. non solum. ¶ In glo.j.ad finē dicatis q̄ istud nō dicit glo.sentiens iudicē ex officio suo per inquisitionē p̄cedere: ⁊ istud etiam voluit glo.fi.j.eo. q̄ clarius locuta est cōtra quā determinationez op. ab extra ⁊ imo videt iudicem ad inquisitionez ex officio suo nō posse p̄cedere ex quo nō p:ecessit infamie vel denūciatio vel accusatio vt in.c.cum op:.⁊.c. qualiter ⁊ quādo.j.de accu. Sol.dicit Inno. hic q̄ hoc est speciale ⁊ est verū generaliter vbi agitur de co:rectiōe peccatorū vel vt euitet periculū aīe vt in.c.fi.§. de cle. peregrinis ⁊ in.c.ij.de supple.ne p:esby.⁊.c.si cōstiterit.j.de accu.in quibus omnib⁹ iuribus p̄bat q̄ vbi agit de periculo anime potest iudex p̄cedere.aliasautē si nō agatur ad co:rectionem peccati vt est quādo agit de usuris restituēdis post mo:tē nō p̄t agere ⁊ inq̄rere ex officio nisi p:ecedente infamia vel accusatiōe vel denūciatione:⁊ sit p:ima fallentia ⁊ exc-ptio. Scōo est speciale ꝑm Inno.quando agit de restitutiōe usurarū quas pars petere non potest obstante iuramēto q̄ iurauit nō repetere nā isto casu nedū papa vel o:dina.imo etiam q̄libz delegat⁹ ex officio suo per viā inquisitionis potest ad penitentiā imponēdū p:incipaliter non ad interesse p:iuatum licet inconuentis veniant vt in.c.j.§. de offi.o:di.facit.c.post miserabilib⁹.de usuris.Tertio in speciali q̄n inquirit de consanguinitate siue affinitate inter cōiuges vt in.c.po:ro.j. de diuo:tijs.⁊ in.c.si duo.xij.ij.q.ij. ⁊ hoc ratione peccati euitādi.⁊ idem etiā in quolibet alio impedimēto canonico eadē ratione vt in.c. tua.j. de consan. ⁊ affi.et in c.j.⁊.c.significauit.§. de of.o:di.⁊ est tex. in.c.fi.j.de clan.despon. Quarto fallit q̄n papa vult inq̄rere de statu vel iuribus ecclesiarū.vt i.c.cū venissent.j.de īnsti.⁊ i.c. oblate.j.de appel. inferiores aūt nō p̄nt inquirere nisi ex magna causa: quia tenētur iura seruare vt in.c.licet.cum ibi no. §. de foro cpe.⁊ que sit magna causa dicatis vt in.c.q̄n.in.§. sunt ⁊ alij.§. vt lite nō cōtest. Quinto fallit quādo agit de iuribus p:incipis vt in.l.penul.⁊.fi.C. de bonis vacātib⁹.lib.j.facit.c.cum dilecta. cū ibi no.j. de cōfirmatiōe vtili vel iutili i alijs aūt casib⁹ puta q̄n agit ō alijs crimi nib⁹ ab usura vl agit de usura ⁊ iuramētū excludit partes vel vbi agit sup iurib⁹ singularū p̄sonarū i alia materia quā pecca ti nō p̄t iudex ex officio suo p̄cedere ad inq̄sitionem nisi p:ecedat infamia vel suspitio seruato o:di.iur. vt in iuribus alle. §. nisi forte partes cōsentiāt ꝑm illaz op. quā vidist⁊ rep:obatā.i.c.j.§. de libel.ob. ⁊ in.c.§. de lit. Oteſt. vez q̄ partes possint renūciare o:dini iudicio:z vel nisi sint miserabiles persone vt in.c.sollicite.§. de resti.spo. vel nisi agat ad ꝓseruandas pias constitudines vt in.c. ad audientiā. §. de symo. ita concludit Butri. ꝑm Inno.⁊ ita habetis ꝓclusionē q̄ quando agit de usuris repetēdis.⁊ nō est p̄stitū iuramētū aliquod ꝙ obuiet repetitiōi ꝙ tūc iudex ecclesiasticus non potest p:ocedere ex officio nisi ad denūciationē partis ita cōcludatis. ¶ In glo.sup verbo repeterēt ibi ecclesie dicatis ꝙ notanda est hec glo.ꝙ iuramētū singul⁹ p:estitū sup repetitiōe usuraz nō faciēdaz nō impedit denunciationem ⁊ facit glo.j.et rationē statim videbitis nam denunciatio fit causa peccati euitandi p:incipaliter ⁊ iam non excludit⁹ p iuramentū:q: opus piū ⁊c. Ibi si peccauerit dicatis quod notāda est hec glo.singulariter quod iuramentum p:estitum sup tollēda via denūciatōis tanq̄ illicitū non est seruandū.quia agit de tollenda co:rectione peccati ista q̄ non est seruandū.Ad fi.glo.dicatis quod glo.bn̄ dicit quia huiusmodi denunciatio scōm Hosti. fit vt usure cōuertant⁹ in cōmodū pauperum ⁊ istud potest p:ocedere quādo debito: vellet omnino seruare iuramentum nec aliqualiter seruare quia nō p:opterea debet credito: lucrare usuris vt in.c.quia frustra.⁊.c.cū tu.j.de usuris.

nisi forte

Mo.ꝙ appel.ab interlocutoria nō impedit p̄secutionē cause nisi missa inhibitione.

Mo.bmultos casus in q̄b⁹ iudex p̄t p̄cedere ad inq̄sitiōez ex officio suo.

nisi forte ꝑm vnam opinionē vellet debito: gratis ⁊ liberaliter remittere repetitionē usurarū vsurario: nam tunc q̄n ex mera liberalitatē nō metu iuramēti remittit creditos usuras salua cōsciētia credito: usurari? illas usuras retinere quod verū intelligatis ꝑm ea q̄ vidistis in regula pecca.de re.iur.lib.vj.vez quādo pecunie erant i p̄mptu⁊ in p̄tia pate ad restitutionē usurarū ⁊ credit remisit .nam tunc cessat repetitio usurarū.⁊ voluit fredericus de senis in consilio suo.viij.⁊.xx. ¶ In glo. p:obaret opi.extra nam dicit tex.quod iudex potest p:ocedere ex officio ad inquisitionē ℨ nā de iure cōi competit repetitio debito:ibus a quib⁹ sunt extorte usure.quia quando in testamento suo usurarius grauauit heredem de restituendis usuris videtur remisisse iuramentum quod exegerat a debito:ibus.⁊ per cōsequens eo non obstante iuramento poterunt repetere arg.l.fi.ff.qui satis dare coguntur et vidistis in.c.p:io.§.eo. ergo non poterit p:ocedi per iudicem p viam inquisitiōis ꝑm quod vidistis in p:ima glo.glosa fatetur cōtrarium. vt vide in ea. Ibi.l.ij.dicatis ⁊ per cōsequens cū hic sit vltima voluntas testamētū interp:etabimur large remissuz fuisse iuramētum. Ibi ad audientiā sic ergo ex hac gl. colligetis ꝙ isti debito:es virtute testamenti habent fundatā intentionem sup testamento ⁊ remissum est iuramentum ⁊ ideo ex noua causa possunt agere ad repetitionem usurarum. quā opinio. videtur rep:ehendere Inno.dicēs. quod iste testato: ex testamento suo se non obligauit debito:ibus absentibus. ergo non est remissum iuramentum vt in.c.fi.j. de successio.ab intestato verūtamen glo.nostra sequitur Bof.et Hosti.⁊ Butri.per istuz tex.ibi dū dicit negligāt satis facere ⁊c. nam ex isto tex.notatur negligentia heredis in restitutiōe usurarū vnde si de iure peti non possent nō viderentur heredes negligentes. nec ob. ꝑm istos docto. arg. Inno. q̄ testato: non alloquat debito:es:quia nihil refert quo ad liberationem in.l.cum pater. in.§. surdo.ff.de leg.ij. nec ob. si dicatur debito:ibus non possunt res p:opie legari vt in.l.ꝓprias C.delega.quia res mea amplius mea fieri non potest.ca.inter dilectos.§. de fide instrumento. quia respon. quod videtur testato: exceptionem iuramenti que sibi et heredibus suis competebat argumentum optimū in.l.legaui.⁊.l.si credito:.ff. de liber.legata.⁊ ista opi. videtur equa. et in iudicando esset seruanda. veruntamen mihi disputatiue loquenti non placet sententia glo.quia si recte aduertantur p:ecedētia dicta ⁊ recitata. ¶ In gl. p:ima videntur doct.inuicē sibi cōtrarij quodāmō quia dicunt q̄ quando cōpetit remediū debito:i de iure cōmuni:ita quod nō timet iuramentū non potest iudex ad inquisitionem p̄cedere ex officio. et tn̄ tex.iste vult quod p̄cedat. Scōo p hac sententia facit tex.in §. mandamus. vbi videtur velle tex. nullum competere remedium debito:ibus: ⁊ quod debitores non attētabant repetere quod nō fecissent si eis competisset repetitio vigore testamēti.non ob.tex.in ea quod dicit de negligentia.quia respō. quod erat negligentia quo ad illud quod tenebantur secundum conscientiam facere. quia scōm conscientiam tenentur heredes p:o delicto defuncti vt in.c.fi. de sepulturis et habetis cōclusionē notabilē. videlicet ꝙ dispositio testato:is disponētis usuras restitui omnibus p:obantibus non remittit iuramentum de non repetendis usuris ita concludatis ⁊ ista videtur intentio littere. Ad finem dicatis quod ex hac gl. colligit secundus intellectus videlicet ꝙ potest debito: qui iurauit solutas usuras non repetere petere relaxationem iuramenti ad finem mouendi questionem: lz iurauerit non mouere questionē. ⁊ sic sequitur ꝙ petendo relaxationē iuramenti,nō dicitur mouere questionē sup p:incipali:⁊ ita etiam vident transire doc.q̄ non multum placet.quia ꝑm q̄ visum est in p:ecedentibus hic tex. sentit timo:e iuramenti istos debito:es non agere repetitionem. ⁊ per consequens non posse petere relaxationem' p:o qua sententia facit.c.debito:es.§.eo.versi.debito: qui iurauit de soluendis usuris tenetur seruare iuramentum. ergo ita si iurauerit non repetere ⁊ non mouere aliquā relaxationē debebit seruare.⁊ ideo sola via denūciationis est sibi cōcessa'. vt vidistis in glo.ij.§.eo. Itez potest facere vt alius denunciet vt ipse seruet iuramentum potest etiam' testificari si fuerit requisitus. nec per hoc videbitur periurare vl'temerarie iurare. Item potest iudex ex officio suo p:ocedere istis omnib⁹ modis bene potest sibi p:ouideri cōmunis sententia: tamen sequitur glo.a q̄ in iudicando esset recedendum. ¶ In glo.penulti. ad finem dicatis notanda est hec glosa que ponit causas quare p:ocessum fuerit per hanc viam vt quia causa ista erat usuraria

Universidad de Deusto
Biblioteca

et quia papa sic voluit. hodie tamē alius modus est traditus p̄ cle. dispendiosam de iudicijs. Vltimo Hosti. q̄ fuit an potestas huius commissari pape expiret morte pape dicatis vt hic per eum: quia ista questio non pertinet ad tex. istum.

1 ☞ Juramentum per extortionem p̄stitum an sit validum.
2 Manifesta nō indiget ordine iudiciario.
3 Juramēta late p̄stita benigne sunt interp̄retanda.
4 Juramentum ita est interp̄retandum vt referatur ad ius.

☞ Dnostrā.

Diuiditur in tres partes p̄incipales. Primo recitat formā iuramēti. Secūdo ponit rationes interp̄retationis iuramenti. Tertio iuramentū interp̄retatur. ibi secunda verū q̄m ꝑm ꝛc. ibi tertia nos iuramentū ꝛc. et ad hoc alleg. semp iuramentū de ordine iudiciario in causis oībus obseruando restringitur ad causas ordinem iudiciarium requirentes. ḥ.d. Ratio dubitandi quia videbatur istud iuramentū esse seruandum ex quo seruari poterat sine interitu anime: tamen contrariū determinat papa. ꝛ rationem determinādi ponit papa in versi. quoniam.

1 Mo. primo q̄ iuramentū per extortionez p̄stitum videtur esse seruandum videbimus in glo. prima.
2 Secundo no. q̄ manifesta ꝛ notoria nō indiget ordine iudiciario vt in. c. euidentia de accu. Mo. ad intētionē iurantis est referendum. Mo. q̄ iuramenta late p̄stita benigne sunt
3 interp̄retanda vt in. c. minus ligent q̄ possint. Mo. in versi. vnde quod ordo iudiciarius non obseruatus in notorijs non facit videri ab ordine iudiciario recessum: q: non seruare ordinem in notorijs est ordinem seruare facit illud quod dicitur in extraordinaria. ordo est ordinē non seruare. Mo.
4 in versi. quāquā q̄ iuramētū ita est interp̄retandum vt ipsum iuramentum referatur: ad ius ꝛ vt periurium euitetur in glo. prima op. ab extra. ꝛ imo videtur q̄ istud iuramentum non sit reseruandum etiam aliqualiter. quia iuramentū p̄ extortionem p̄stitum est remittendum vt in. c. ij. ℟. eo. Solu. huius timore facta est glo. ista que sentit contrarium. Ad finem dicatis vt in. c. cij. ꝛ. c. si vero. ℟. eo. de quibus potest opponi. sed dicatis quod non obst. quia loquitur de vera extortione hic loquitur de quasi extortione vt infra tex. ibi quasi per extortionez naz dictio quasi denotat improprietatē ꝛ dicit Joan. an. quod capitulum forte in sua promotione extorsit tale iuramentum ar. in. c. cum venissent. j. de institutionib⁹. ꝛ dicit q̄ istud accidit de facto in archiepiscopo Lugdunensi. ¶ In glosa secunda ibi deus omnipotens dicatis quod hanc glo. singulariter notant doct. quia in notorijs requiritur citatio ꝛ idem voluit glo. in. c. cum dilectus. j. de purgatione canonica ꝛ Inno. hic. ꝛ in. c. sacro. j. de sentē. excom. vbi loquitur de monitione. Idem etiam voluit Joan. teotonicus sub dubio forte. in. c. ij. questio. j. ꝛ est verissimum q: requirit citatio q̄ ꝑbat tali ꝓsideratione q: citatio est defentio vt. l. iiij. ℟. pretor. ff. de damno infecto. Et defentio est de iure naturali vt in. l. vt vim. ff. de iusti. ꝛ iure. ꝛ iura naturalia tolli non possunt vt in. c. j. v. distin. ꝛ in. ℟. sed naturalia iusticia ꝛ iure naturali ergo ꝛ ciuili. Dicunt tamen docto. q̄ licet requiratur citatio: non tamē requiritur solēnis vel peremptoria: quia illa est de solennitate vt in. c. cum sit romana j. de appella. vbi remittit Joan. and. ibi cum sit romana in fi. dicatis quod notanda est glo. quod in notorijs requiritur sententia quod sequuntur docto. dicentes. quod licet requiratur sententia. non tamen requiritur solēnis. de quo in cle. sepe de verbo. significatione. ꝛ in. c. ex parte. de verbo. significa. infra. Vbi iudici ꝛ alijs dicatis quod hanc glo. singulariter doc. no. quod quando est notorium in ꝓuincia quod tunc iudex potest procedere super notorio sine alia informatione de quo dicatis vt i. c. vestra ꝛ i. c. tua. ꝛ. c. fi. j. de coabi. cle. vel mulierum. Ad fi. dicatis quod notāda est hec glo. q̄ parificat aliquid esse notorium extra prouinciam et non in prouincia vbi agitur vel extra notorium in prouinciam vbi agitur ꝛ iudicem ignorare. quia vtroq; casu est duplex modus ꝓcedendi prius vt procedatur via ordinis super negocio principali Secundus modus est vt procedatur ad informationem notorij super declaratione notorietatis vnū tamen miror q̄ sentit glosa esse in electiōe iudicis velle procedere ordinarie: quia potius videtur esse in electione partis agentis q̄ via velit procedi an velit procedi via ordinaria super principali an vero super notorio q: in electione agentis est q̄ actionem velit in iudicio intentare. vt. l. cum filius. ℟. verijs. ff. de lega. ij. ¶ In glosa in mente ad

Mo. de dictiōe q̄si.

Mo. q̄ defensio est de iure naturali et tolli nō ꝑt

nem dicatis quod de hoc vidistis in. c. veniens. ℟. eodem. ¶ In glo. requirit ad finē dicatis q̄ vtraq; sol. hic posita pōt eē bona ꝛ no. glo. singulariter doct. q̄ licet in summario iudex possit ꝓcedere plene seruato ordine iudiciario vt i cle. sepe cū ibi no. dē. sig. ꝛ cle. dispēdiosā ō iudicijs tamē ad illud non pōt se astringere iuramento. ¶ In glo. fi. ad fi. dicatis: q: glo. nō soluit q̄ regula est q̄ lex siue canonicū gñaliter loquens gñaliter ē intelligēda: nisi forte ꝓdistinguatur et limitet per aliā legē vel ꝓ rationē vt hic est tex. vt est hic: q: limitat per. c. euidētia. j. de accu.

Mo. so. ad hocardū q̄ gñalit dictū ē generaliter intelligēdum.

1 ☞ Juramentum fidelitatis debitū ecclesie romane debet p̄stari romano pōtifici.
2 Juramentum contrarium debitū superiori est illicitum.

Ante credimus. diuidit i tres partes. Primo ponit exordium. Secūdo narratio. Tertio cōclusio. ibi scōa sane cū archidia. ibi tertia cū igitur. ꝛ ad hoc alleg. semp q̄ iurauit cui nō debuit a iuramēto p̄stādo ei cui est iurandū nō absoluit. ḥ.d. ꝛ ratio dubitandi: q: sepius non est iurandus vt in. c. ꝛ si xp̄s. j. eo. tamē cōtrariū determinat papa ꝛ rōnem determinādi ponit papa in ℟. cū igit vsq; ad fi. nā ex quo primū iuramētū ꝛc. Mo. j. q̄ solutio facta alteri q̄ de iure debeat aggrauat soluētē non autē liberat. Scōo no. in ℟. sane q̄ fidelitas siue iuramentū fidelitatis debitū romane ecclesie est p̄standū romano pontifici vel altero de eius mandato. Tertio no. q̄ iuramentū alteri p̄stitū saluo honore superioris nō liberat iurantē a iuramento debito superiori. Quarto no. in ℟. cū igit q̄ iuramentū cōtrariū debitū superiori est illicitū ꝛ ideo nō seruādū. Vltimo no. in fi. q̄ iuramētū cōforme iuramēto alteri iuramēto p̄stito est p̄stāduz sine difficultate. ¶ In glo. j. ad fi. dicatis cōtra istū tex. ꝛ glo. op. ab extra ꝛ imo videt q̄ alteri soluendo debitū liberet soluens vt in. l. si liber hō. ꝛ. l. cū pecunias. ff. de nego. gest. ꝛ. l. solutū. in. ℟. solutā. ff. de

Scōm iuramētum' ℣ primus validū nō valet.

pig. act. So. dicatis q̄ iura ℣ria loquunt q̄n soluit debitor ei cui creditor erat obligatus ꝛ sic liberauit debitorē ꝛ eius negociū vtiliter gessit vnde cōpellit creditor habere ratū: hic ℣o nos loquimur q̄n soluit alteri ꝛ nō est vtile creditori. ¶ In gl. ḥ. ibi. l. falsus. in. ℟. ꝓio dicatis q̄ istud verū intelligendo ꝑm illū. ℟. alleg. q̄n non est trāslatū dominiū in accipiētē de quo plene dicatis vt in. l. falsus. C. de furtis. ꝛ l. si ꝓcuratore falso. ff. de cōdi. ob causam Ibi. ℟. si ticius dicatis glo. q̄ creditor verus solutionē factā falso creditori possit ratā habere q̄ verū intelligatis quo ad liberandū falsum creditorē recipientem a pena furti: quo aūt ad acquirēdū actionem negotiorū gestor non potest solutionem falso creditori ratam habere. quia q̄ meo noie non est gestū ꝛc. vt in. c. cuz quis de sen. excō. lib. vj. ita dicatis de hoc dicite ple. vt in. l. si pupilli. in. ℟. sed si ego. ff. de nego. gest. ¶ Ibi si ad peccatum dicatis imo ꝑm Jo. an. ille qui iuramentuz fidelitatis alteri quā vero dño ꝛ animo p̄riuandi verū dominū cadit in cōmissum ꝛ est p̄riuādus feudo. quia iuramento ꝛ p̄stando fidelitatem alteri non stetit per eum quo minus dominū feudo p̄riuaret ꝛ ideo p̄riuādus est vt in. l. imperialē de ꝓhibita feudi alienatione ꝑ fredericū in vsibus feudorū ex q̄bus ꝓbis sequit vnū q̄ cessingulare q̄ sola p̄statio fidelitatis facta alteri sine alia alienatione est sufficiēs causa ad feudi ꝓuationem. Ad fi. glo. dicatis q̄ rō huius est quia plures rei credēdi ratione eiusdē obligationis habent ꝑ vna personā ꝛ ideo vni ex istis in solidū solui pōt nec dē solui alteri quēadmodū si soluatur adiecto in obligante vt in. l. si vero mihi. ff. de cōsti. pec. ꝛ in. l. q̄ si stipulatus. ff. de solu. idē etiā est si soluatur ꝓcuratori reuocato ignorāte debitore: quia tunc liberatur debitor. l. vero ꝓcuratori. l. cum quis. in. ℟. si debitor ez. ff. de solu. secus aūt si solueretur ꝓcuratori falso nō habēti mādatū: q: tūc debitor nō liberabitur etiā si ex iusta ignorātia soluerit. vt hic est tex. in p̄in. falit in deposito i quo depositarius soluēs alteri ex iusta ignorantia liberet. quia depositarius nō tenetur: nisi de dolo ꝛ lata culpa vt. l. q̄ notma ff. depositi. ꝛ in. c. fi. j. de deposi. vl' melior est rō ꝑm butri. q: depositari? est obligat? obligatiōe speciei. ꝛ iō ea soluta liberat alij ℣o sunt obligati obligatiōe q̄titatis q̄ nō. ꝓt pire. l. in rōne. in. ℟. incerte. ff. ad legē fal. l. incēdiū. ff. si certū peta. et in. l.

Mo. q̄ recognoscēdo aliū dominū ꝓdo feudum.

Mo. quod soluendo vni creditori credēdi vel adiecto i stipulatione vel ꝓcuratori reuocato ꝓ do. q̄ liberor vt ℟ vide.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ In glo. fi. ad fi. potestis opini. de. c. ꝛ si ꝓs. j. eo. vbi nō est sepius iurandū breuiter dicatis verū est eidem ꝛ in eadem cā. ꝛ ad eundem effectū sꝫ aliter bene potest iurari.

1 ¶ Arbitrator contra preceptum domini partes grauare non pōt.
2 Arbitrator in causa propria an quis esse possit.
3 Compromitti in feminā an possit.
4 Juramentum in compromissum prestitum ciuiliter est intelligendum.
5 Differentia inter arbitrum ꝛ arbitratorem.
6 Arbitrator per viā sentētie non difficit.
7 Confessio facta coram arbitro an faciat fidem in iudicio:
8 Testes examinati coram arbitro an faciāt fidem coram iudice.
9 Excessus dolum presumi facit.

Qui petit sniaꝫ arbitri reduci ad arbitriuꝫ boni viri nō incidit i penā bar. i. l. cuꝫ mior. ff. rem ratā hꝫ circa fi. quid operet illa clausula ꝙ nō petatur reductio ad arbitriū boni viri. no. dy. i. l. quedā cū filiū ff. de ꝓbo. 2 obli. ꝛ i. c. sciēti. ō regu. iu. lib. vj.

Quitaualis. Jsta decretalis habet materiam solemnez. ꝛ hanc materiam tractat dominus meus do. Joā. de imola. per ꝓxū. lectiones ꝛ eam prosequit Bart. in l' si solutionem. in. §. ar. ff. eam quoque repetijt. Joā. de allesio in lege si quis arbitrū de versi. obli. ꝛ bar. in. l. fi. C. de cō trahēda emptiōe. g̃ aūt obmissis ꝓmētarijs solūmodo pro declaratione materie illud quod pertinebit ad declarationez glosarum dicam parū obmittendo. ꝛ diuiditur i duas partes. Primo ponit cōsultatio. scdo resp̄sio ibi scdo quo circa mādamus. ꝛ ad hoc alle. arbitrator electus nō pōt cōtra veritatē vel ꝓceptū diuinū partes grauare lꝫ ꝓmissū fuerit iuramento firmatū. ꝯ. d. ꝛ rō dubitādi fuit quia omne iuramētū ꝙ seruari pōt sine preiudicio salutis eterne eē seruādum in. c. si vero. §. eo. ti. ꝛ rō determinādi fuit quia iuramētū ita est interp̄tādū vt nihil iniquitatis ꝓtineat ꝙ sit ꝓtra ius. Nota primo quod super actione iniuriarum pōt ꝓmitti tanꝙ in arbitrum ꝛ arbitratorē ꝛ amicabilē cōpositorem. et idem est ēt super omnib⁹ etiam alijs negocijs siue ℭctibus. Scdo no. ꝙ quis pōt eē arbitrator in cā propria super iniuria ei illata. Tertio no. ꝙ in feminā pōt compromitti vt in arbitraticem facit. c. dilecta. §. de arbitris. ꝛ dicatis vt ibi. Quarto no. arbitratorem electū ex ꝓmisso iuramēto posse precipere sub debito iuramēti. ꝛ tale preceptū obligat ipm compromittentem. Quinto not. ibi in text. si qn̄ sine arbitratore posse laudare super alijs rebus ꝛ personis quā in ꝓmisso expressis ita ꝓbat tex. Sexto no. ibi tex. factū vel verbum duplicem eē iniuriam vnā que ꝓbo aliāꝫ facto infertur. Not. in versi. quo circa practicā procedēdi qn̄ preceptū fuerit iniustū ex iuramento qz pōt agi vel ad remissionē iuramenti mādati vt ille cui iuratū est reuocet vel preceptum nullū declaretur. Ultimo not. in fine. ꝙ primo agendum est ꝓtra partem ad relaxationē iuramenti ꝙ recurratur ad iudicē vidistis simile in. c. j. ꝛ. c. debitores. §. eo. ¶ In gl. j. ad fi. dicatis ꝛ aduertatis sic ergo ex hac glo. vos colligetꝫ ꝙ iuramentū in ꝓmissio prestitum ciuiliter est intelligendū ꝛ per ꝑns nō poterit nec debebit virtute hmōi mādati siue iuramēti aliquid in ciuile vel in honestum ꝓpelli facere ille qui iurauit vt est remouere a se vxorem ꝛ ēt filios exheredare quos nō lꝫ sine cāvel causis. ¶ Et ꝑ hoc colligitur vna dꝫia inter arbitruꝫ ꝛ arbitratorē qz dictum arbitri est intelligendū prout iacet ꝛ ab eius sniа nō est recedendū. l. diem ꝓferre. §. fari. ff. ō ar. A dicto vero arbitratorū hñ recedi pōt qz pōt peti reductio ad arbitriū boni viri. vt in. l. si societatem. in. §. arbitrorū cū se iuncta. l. certa. ff. ꝑ socio ꝛ dicit Jnno. ꝙ lꝫ cōpromissiuꝫ fuerit iuratū qō nihilominus nō obstāte iuramēto pōt peti reductio boni viri ꝑ istum tex. ꝛ est tex. in cap. veniens. §. eo. qz intelligendū est iuramentū ꝑꝫ naturā rei sup qua interponit ꝛ idē ē ēt in pena vt. l. si libert⁹. ff. ō operis libertoz. ꝛ facit rō ꝑm Jnno. quia si nō astringit iuramentū multominus pena ꝛ istud ēt tꝫ Hosti. Scda differētia est inter arbitrū ꝛ arbitratorē. qz arbitrum eligitur vt iudex ꝛ habet procedere iuris ordine seruato. l. j. ff. de arbit. arbitrator vero eligit vt cōis amicus qui tm̄ dꝫ laborare ad veritatem inquirēdam nullo iuris ordine ꝓuato. l. ij. cuꝫ ibi no. ff. de arbi. ꝛ. c. cū contingat. §. de offō. et pōt iudex dele. ꝛ voluit Jnno. hic. ¶ Tertia dꝫia est qz compromissum in arbitrū expedit per viā indicij ꝑm qō probatur in. l. ij. ff. de ar. ꝓmissiuꝫ aūt in arbitratorē expedit ꝑ viā ℭct⁹. nā intelligit arbitrator vt plurimuꝫ sup ℭctu vel sup aliquo incidanti ad ℭctū in. §. preciū. instit. de emp. ꝛ vendi. ꝛ. l. j. si societatem ꝛ. l. si

Prima dꝫia.

2 dꝫia

4 dꝫia.

5 dꝫia

3. dꝫia.

coita. ff. ꝓ socio ꝛ dicit potius cōpositio q̄dā siue trāsactio ꝙ iudiciū vt voluit Jo. cremonen§. ꝑm Jnno. hic in. §. si vero in auten. vt differētes iudices. ꝛ Ja. de butri. in auten. si vero. C. de iudi. ꝛ per hoc sequit ꝙ arbitrator nō diffinit ꝑ viā snie nec arctat ad ferendū sniam m scriptis vel cū alia solēnitate lꝫ arbiter sit. Jtem etiaꝫ sequitur ꝙ arbiter ex debito tenet ꝓnūciare de iure et ꝑm ius licet aliqn̄ inique ꝛ cōtra iusticiā arbitret iniusta. C. stari all'. arbitratorꝫ ꝓ ꝑm equitatē vt in autētica decernim⁹. ꝛ ibi Butriga. C. de arbi. ꝛ ꝑ hec infertur ad varias formas apponi solitas in cōpromissis. nā qn̄cꝫ eligunt tāꝙ arbitri aliqui. ꝛ tunc debent iudicare de iure. ꝛ sequi ordinē iuris ad instar iudicis in oibus et per oia. l. j. ff. de arbi. aliqn̄ ꝓ eligunt aliq tanꝙ arbitratores ꝛ tūc nō habēt necesse seq ordinē iuris. nec ē iudex. imo ꝓuata ꝑsona ꝛ cōmunis amicus. Aliqn̄ aliqui eligunt tāꝙ arbitri ꝛ arbitratores ꝛ amicabiles compositores ꝛ ista est forma cōis ꝙ ponunt tabelliones. ꝛ in hoc cōis snia tenet ꝙ in ſpicit modus ꝓcedēdi ꝛ ex modo ꝛ ordine ꝓcedendi iudicem⁹ eū arbitrum vel arbitratorē qz si inceperit tāꝙ iudex citādo partē admittēdo libellū litis cōtest. ꝛ alia solēnia iudicij insequēdo erit arbiter ꝛ non arbitrator. et de iure iudicare debēt. de iure ꝛ sniam suaꝫ retractari nō poterit nec recurri ad arbitrū boni viri arg. in. c. si qs duas. de elec. li. vj. si vero inseperit procedere nō seruato ordine iudicij tunc erit arbitrator nō arbiter ꝛ a sententia sua recedi poterit recurrendo ad arbitrium boni viri: ꝛ ideo cōsiliū est et istō hñ faciūt cauti aduocati ꝙ adijciat ex partiū cōsensu qō possit procedere de iure et de facto tanquā arbitrū ꝛ arbitrator ꝑm quod sibi placuerit. ita tamen quod ex modo et forma procedēdi non preiudicetur nec intelligant elegisse. imo possit redire de vna forma ad aliam. ſ. de ordi. iudiciario ad non ordi. iudiciarium. ¶ Quarta differentia est quia argumētum in causa propria elegi non pōt sicut nec iudex. l. j. C. ne quis in sua causa iudicet. l. pedius. ff. ō ar. cū ibi no. arbitrator vero sit vt hic videtis ꝛ vidistis in. c. veniens. §. eo. ¶ Quinta differētia est quia arbiter suspectus recusatur ex dolo. leg. nō distinguemus. in. §. cū quidem. cū ibi no. ff. de ar. secus autē in arbitratore vt. l. si de meis. in. §. recepisse. ff. de ar. l. j. §. et post opis. ff. ō ope. no. nun. ꝛ in. d. l. si societatē in. §. arg. alleg. ꝛ potest esse ratio differentie: quia sententia arbitratoris ꝑt per reductionez boni viri moderari suam vero arbiter non vt vidistis. §. ¶ Sexta differētia est quia mulier etiā nō constituta in dignitate potest esse arbitramentatris vt hic videtis et. l. cituū ꝛ meū. §. c. ff. de adiu. tu. arbitris vero nō nisi sic in dignitate constituta in. c. dilecti. §. de ar. et idem etiam in monaco. qz licet possit esse arbitrator nō tñ pōt eē arbiter ꝑm quosdā de quo vidistis in. c. litteras. §. de presum. ¶ Septima differētia ē qz laudū arbitris nō emologaī taciturnitate. ꝑ. dierum. lꝫ snia arbitri sit vt in. l. potest. C. de arbi. ꝑm Juno. etiam hic fateī tñ qō poterit emologari sentētia arbitratoris ex partiū consensu ꝛ valebit in vim paci vel trāsactionis ar. eoz̄ et not. in. l. hꝫ. C. cōia vtriusq; iudi. ꝛ ex hac. ¶ Septia differētia ꝑm Jnno. ꝛ Hosti. pꝫ ꝙ de iure ciuili laudū arbi. emologatū ꝑducit actionem in factum vt in. l. cum ante ea. C. de arbi. Arbitriū autē licet sit emologatū vel etiā nō sit emologatū officio iudicis mandabiſ executioni. ex quo laudū sua arbitriū est equū idem etiā si sit iniquū: sed sit reductū ad equitatē in. c. hꝫ. §. de ar. ꝛ voluit bar. in dicto. §. arbitrorū dicēs ꝙ non hꝫ patā executionē. qz laudū arbitratoris ni hil hꝫ cōmune cum iudicio vt. §. vidistis. ¶ Octaua differētia est qz cōpromissum soluiſ morte alteri⁹ ꝓmittētiū. in. c. fi. §. de ar. secus aūt est i arbitramēto. qz illud habet vti pacti et pacta trāseūt ad heredes vt. l. si pactū. ff. de ꝓba. ꝛ lꝫ Hosti. in dicto. c. fi. ꝛ voluit spe. in ti. de ar. in fi. in ver. sed nunqd arbitrator. ¶ Nona differentia est quia litis cōtest. facta coram arbitro interrūpit ꝓscriptionē. l. penul. C. de ar. secus autem in litis cōtesta. fcta coram arbitratore quia illa est actus extra iudicialis. ¶ Et per hoc infertur ꝑm aliquos confessionē faciam coram arbitro' preiudicare in iudicio ꝙ est falsum ꝑm doc. quia siue coram arbitro siue coraꝫ arbitratore. valet solum in vim extra iudicialis cōfessionis in. c. ac si clerici. §. de iudi. est tamē vna differentia in confessione facta coram arbitro ꝛ facta coram arbitratore. quia facta coram arbitratore non potest reuocari sequuto. laudo valido siue sententia secus in cōfessione facta coram arbitro nisi laudū fuerit emologatum quia nō videtur negocium finitum sicut per arbitrū ꝙ est trāsactio, vt supra dici veruntamen mihi satis placeret in hoc nō esse differentiam inter confessionem factam coram arbitro ꝛ coram arbi

6 dꝫia

7 ¶ Octaua dꝫia

viij. dꝫia

ix. dꝫia.

no. d vtrū ꝓfessio facta coram arbitro faciat fidez in iudicio

tratore: quia vtroq; casu confessio in vim confessionis extra iudicialis: ꝛ si sit facta parte pūte probat plene. l. publia munia in. ℌ. fi. ff. de posi. de testibus examinatis coram arbitris vel arbitratorib⁹ vtrum faciant fidem in iudicio, dicatis vt vidistis in. c. presentata. s̄. de test. ꝛ breuis cōclusio ꝙ si examinatio fuerit fctā per viā iudicij qō attestatiōes isto modo recepte probāt etiam in iudicio. ꝛ ideo consiliuz est quod semper fiue coram arbitris fiue coram arbitratoribꝫ examinantur testes fiat examinatio per viam iudicij vtputa citando partes redigendo in scriptis et sic de similibus. ¶ Decima differētia est quia arbiter dieb⁹ feriatis non potest procedere arbitrator sit: qz arbitriū est quedam cōpositio siue ad pacē, reductio qui actus diebus feriatis fieri potest vt vidistis in. c. j. s̄. de ferijs. ꝛ. l. fi. C. e. ꝛ. c. omne. xvj. que. j. et facit alia ratio: quia cōtra arbitro proceditur per viā iudicij non autē coram arbitratore ex qua rōne sequitur quod contra arbitro est seruandus tempus instantie coram autem arbitratore non. Item sequitur ex precedentib⁹ qō arbiter laicus non potest iudicare in ecclesia inter laicos ar. sic ar. in. c. ij. de imunitate ecclesia ꝛ. lib. vj. ꝛ facit dicta. l. fi. C. de ferijs. ¶ Undecima differentia est: quia si arbiter pnunciauit super toto siue bene siue male funct⁹ est officio suo sicut diximus in delegato. c. in litteris. s̄. de officio delega. arbitrator autem sit vt hic.

Mo. vtruz testes examinati coram arbitris vel arbitratoribꝫ fidez faciāt i iudicio dic vt hic.

10. dria.

11. dria.

12. dria.

13. dria.

14. dria

15. dria

¶ Duodecima differētia est quia arbiter non pōt recusari ex causa etiam ante sententiam. l. non distinguemus. in. ℌ. cū quedam. ff. de arb. arbitrator sit. l. si quis arbitratu. de verb. obliga. ¶ Decimatertia differentia est: quia non cogitur arbitrum laudare: licet susceperit cōpromissum nisi pena fuerit adiecta. l. nō distinguemus. ℌ. j. ff. de ar. arbitrato: aūt bene compellitur arbitrari. l. fi. C. de cātrahē. ven. ¶ Decimaquarta: quia arbiter non potest extendere manum vltra res in cōpromisso ꝓtentas. l. non distiguem⁹. ℌ. de offi. ff. de arbi. ꝛ in. c. cum dilectus. s̄. e. ar. arbitrator sit vt hic videtis qō est verum super cōtractis. vt. l. cum aquiliana. et ibi Bar. ff. de trāsac. ¶ Decimaquinta dria addunt doc. aliqui: quia licet excōicatus nō possit esse arbiter tamen potest esse arbitrator. l. ex facta in. ℌ. si quis rogatus. ff. ad trebellianū. et. l. cum pater. in. ℌ. hereditatem. ꝛ ibi Bar. ff. deleg. ij. licet Joan. an. reprobet in regula dolo. de reg. iur. di cens Jo. an. in excōicatū nō cadere arbitriū: quia in excōicato ꝓhibita est participatio in. c. intelleximus. s̄. de iudicijs ꝛ in. c. exceptionē. ꝛ ibi vidistis. j. de exceptionibus: sed mihi plus placet sententia Bar. qz licet cōicari nō debeat tñ lauduz valebit sicut dicimus in cōtractu: qz pōt cōtrahere fm qō vidistis in. d. c. exceptionē alle. ꝛ hec est media pars eoꝝ q̄ debeo hic dicere. prima die vero tractabo residuum super recursu arbitrij boni viri ꝛ sic ex precedentibus habetis. xv. differentias. Item arbitrum ꝛ arbitratorem licet recolende memorie dominus meus dñs Christoforus de castillione sepius dicerit nullam esse differentiā inter arbitrum ꝛ arbitratorē per tex. in. l. si societatē. in. ℌ. arbitratoꝝ. ff. ꝓ socio vbi tex. vtiq; tantū modo arbiter. Itē qz in iure nō reperitur arbitrator ꝛ ridiculū videt dicere qō sit reperire arbitratorē q̄ de facto habeat iudicare fm qō volunt oēs doct. q̄ opi. cuz reuerentia est falsa ꝛ ꝺ tex. in. l. si de meis. in. ℌ. recepisse. vbi est tex. ff. de ar. nam ille tex. expresse tenet constituit differentiā inter arbitrū ꝛ arbitratorē: qz arbiter est ille q̄ tñ super meritis cause de iure hz iudicare arbitrator vero qui non ꝓprie arbiter dr̄ arbitrator autē q̄ ꝓprie arbiter dici non pōt est assumptus vt videat si possit partes concordare ita dicit tex. in dicto. ℌ. recepisse idez quoq; ꝓbat tex. i. l. j. in. ℌ. ꝛ post operis. ff. de noui ope. nun. nā iudex ꝓmo est arbitrator siue cōpositor ꝛ dz videre si pōt partes ad concordiā reducere: nihil em̄ aliud agit ꝓtor ꝛc. ꝛ ꝓ hac sīa facit tex. in. l. qdā vberi⁹, ff. de serui. vrba. prediorū. nec ob. l. si societatē. in. ℌ. arbitratoꝝ. qz directo ꝓbat hāc opi. iiicto. ℌ. recepisse. s̄. all. qz dicit ꝙ arbitrorū duoꝝ sunt gña ꝛc. ꝛ ꝓ cōi sententia est hic casus ꝛ est clarior tex. in. c. veniens. s̄. eo. ꝛ hec sententia est sequēda. qz ita interpretatiū est ꝓ maiores nostros et minime immutanda sunt q̄ ꝛc. l. minime. ff. de legibus. ¶ In glo. ibi. ff. de manumissionib⁹. l. iiij. in fi. sic ḡ vt videtis iuramentū prestitū super laudo arbitrario non impedit reductionem isto casu ꝛ rationem sentit tex. ꝛ etiam glo. quia iuramentum nō extenditur ad istum casum: nec ligat imo videtur sub quadā confidētia ꝛ legalitate eius inquem conferentur verba compromissi iurati vt dici in. cap. veniens. vbi est tex. in verbo sub tali confidentia. s̄. eodem. Ex quo infero qō siue cōpromissum sit iuratuz siue non: siue sit

Mo. hic q̄. liter dñs ꝑpositus de castilione tz ꝙ nō est dria in terarbitriū ꝛ arbitratorē tz vt. s. d. 10. gra. teneat ꝓtium.

Mo. ꝙetiā si in ꝓpromisso sit adhibitū iuramētū ꝙ pēt peti reductio ad arbitrium boni viri

stipulatione valatum siue non siue pena apposita siue non. non impeditur reductio ad arbitrium boni viri que in lauctio ad arbitrium boni viri que in laudi ratione modice lesionis vel vbi est verus dolus vel presumpt⁹ retractetur: qz semper homini intelligitur exceptū iuramentuz ꝛ a promissione vt in. c. quemadmodum. j. eo. titu. in. c. venientes. s̄. eo. ꝛ est tex. in. l. fin. C. de non numerata pecu. ꝛ. l. si libertas. in principio. ff. de operis libertorum amplius putat Joan. an. in specu. de arbi. ꝛ sequuntur aliqui doc. quod licet renunciatuz fuerit restitui ad arbitriū boni viri. nihilominus talis renunciatio nō impedit reductionem: quia videtur facta talis renūciatio sub specu. quod iniqz non pronūciet arbiter: si ergo secus fiat reducitur ex quo fallūtur ptes in spec. l. quero. ℌ. interlocatoruz. ff. loca. l. quedā cum filium. ff. de verb. oblig. l. fi. C. de non numerata pecu. ꝛ hanc op. videtur tenere Buil. de cug. in. cū ante ea. ℌ. de ar. siue fuerit facta renūciatio in vim renūciationis siue in vim pacti q̄ op. videt reprehendere Guido de sudaria in l. si quis ex consensu. C. de episco. audi. dicens quod licet renūciatio non impediat reductionez. quia iuri de futuro non pōt renunciari tamen per pactum expressum factuz cum alia parte potest impediri reductio, quia per pactum potest tolli ius de futuro. l. j. cum ibi no. ℌ. de pactis ex q̄ infert quod si renunciatio est facta parte presente ꝛ acceptante hanc renunciationem. quia talis renūciatio habet vim pacti valebit ꝛ impediet reductionem etiā sine alio iuramento quā opinio. ita veruz putant docto. si modo sit modica lesio et contingit deceptio non ex proposito. sed re ipsa ꝛ de hoc constet: sed si sit enormis lesioꝝ magna contingens re ipsa vel etiam modica lesio contingens ex proposito dolo ꝛ fraude arbitratoris tunc cōmuniter fm docto. non impeditur reductio ad arbitrium boni viri'. etiam si pacto expresso fuerit renunciatum reductū l. si de meis. ℌ. recepisse alleg. vel etiam si fuerit iuramento firmata. l. si libertus. in principio alleg. ꝛ voluit Bar. sequutus hanc opinio. in dicta. l. si societatem. in. ℌ. arbi. ꝛ hanc opinionem sequitur Butri. hic. quia illa simplex renūciatio obtinet instar donationis ꝛ ideo ad modicum est referanda: sicut dicimus quando donatur illd quod plus valet res quam sit vendita: quia non tollitur remedium. l. secūde. ℌ. de rescin. venditio. secundum quod ibi dicuntur docto. et in cap. cum dilecti. j. de emptione ꝛ venditio. ergo ita erit in proposito. ꝛ pro hac sententia facit. l. creditor. in. ℌ. lucius. ff. mandati. nam sub spe legalitatis ꝛ diligentie arbitratoruz quos credit diligentes istud fecit. ꝛ quia talia restringi debent ad moderata non autem ad in moderata de quibus veritatib⁹ partes nō cogitauerūt. Ex quo infero notanter quod etiam si renuncians latissime renunciauerit concipiendo verba latissime renunciando reductioni ad arbitrium boni viri ꝛ actioni ad illam competenti vel competiture quantuncunq; enorme preiudicium inferaꝝ dando licentiam arbitro vel arbitratori ledendi in parua vel magna quantitate: etiam enormi. ꝛ quod totum omne illud in quo leserit vltra moderatam quantitatem est donat quod non. propterea impedietur reductio ad arbitrium boni viri quin propter enormem lesionem petatur reductio vel etiam propter dolum arbitri. ꝛ hanc opinionem tenet Barto. in dicto. ℌ. arbi. quia excessus in magna quātitate facit presumi dolu. l. omnes. in. ℌ. lucius. ff. q̄ in frandem' creditorum ꝛ in l. si superstite. C. de dolo vbi est tex. facit l. si pactum. ꝛ. l. si testamentum. ff. de probationibus. ꝛ dolus in remissione quantuncunq; generali. nunq̄ interueniētez esse remissuz vt in dicto. ℌ. lucius. in. l. creditor. ff. mandati. imo nec potest remitti l. si vnus. ℌ. illud. ff. de pactis. quia induceretur ad delinquendum quod fieri nō debet. l. conuenire. ff. de pactis dotalib⁹ facit. l. ita demum. ꝛ. l. non distinguemus in. ℌ. cum quedam. ff. de arbi. et. l. si filius et. l. si pretor. in. ℌ. marcellus. ff. de iudicijs facit. capitulo si compromissarius. de electio. libro. vj. et istud indubitanter est verum quando expresse' constat de dolo ex proposito arbitratorijs: sed si non constet de dolo ex proposito et in veritate non sit dolus: sed contingit tantum lesio in magna ꝛ enormi quātitate res ipa et de hoc constet quod non sit dolus: tūc Bartolus in dicto. ℌ. arbitratorum in ratione sui videtur velle quod per hanc latissimam et generalissimam impediatur reductio ad arbitrium boni viri. et hanc opinionem tenet Hostien. hic nisi dictuz suum esset cōtra deum vel contra pietatem vt hic. et ita etiam videtur tenere Joannes andree. in speculo. de arbitrijs. et in. ℌ. sequetur. in versiculo item quid si compromissum dicens ita fuisse

Mo. limitationem ad. l. ℌ. C. de restringēda ven.

determinatus bononie ꝙ ꝑtuncũq; sit damnus ẽt si sit enorme. ex quo apparet de mente exꝓssa ꝓmittentiũ renunciantiũ reductioni in hoc casu etiam nõ poterit peti reductio verba nãque ostẽdunt mentẽ ꝓtentium velle ꝓhi ad hoc vꝫ vt nõ petatur reductio etiã si enormiter ledant nec remissio talis reductionis siue realis deceptionis est prohibita. qz non prohibent nisi remissio doli. l. si quis rationes. ẽt in. l. aurelio in. ſ. gaius. ff. de libe. legata. ꝛ in. l. quedam decedens. ff. de admi. tu. ꝛ in. d. l. si vn⁹. in. ſ. illud. all'. in dubio tñ alio non apparente ꝓsumitur verus dolus nec ꝓsumitur renunciatiũ in hoc casu quando lesio est in magna ꝑtitate vt in. d. l. si superstite. C. õ dolo. nã ex pacto dolus ꝓsumitur ꝛ in ca. ſ. de ꝓsump. ꝛ in. l. dolum. C. de dolo. ꝛ in. l. ſ. C. ad legem cor. de ficca. ꝛ hanc opinionem tenet Fran. de alezio. in. l. si quis arbitratu. de verb. obli. dicens singulariter qõ si arbitrator nullis factis probationibus ꝺemnauerit partem ꝙ tũc poterit peti reductio qz ex q̃ nõ examinauit pactum apparet euidens lesio arg. in. l. summa. cũ rõne in prin. ff. de peculio ꝛ hãc opi. tenet butri. hic subꝺiciens notabiliter ꝙ qñ constat non interfuisse verum dolũ in arbitratoribus quo casu dictum est in precedentibus renũciationẽ generalissimam impedire reductionem ꝙ tũc si aliqua legitima causa deceptus fuisset arbitrator de qua constaret ꝛ si cogitasset nõ ita ꝓnunciasset ꝙ poterit peti redutionaliter saltiꝫ ex clausula gñali si qua in iniusta causa ꝛ c. vl' officio iudi. dicit buꝛ. erit subuenientis arbitrio lesio vt in. l. in ambiguo. ff. õ rebus dubijs ꝛ tenet spec. de arbi. in ſ. sequitur. in. ꝛ. quid ergo cuꝫ ꝓposuisset ꝛ facit quod voluit Joan. and. in. c. h. j. de purga. vulgari ponderauerint nãq; ſm buꝛ. compromittentes firmam mentẽ arbitratoris nõ erroneam ꝛ nõ solum labia ꝓnunciatis cum ergo hoc casu non habeam⁹ firmam mentẽ. illa nõ est sequenda. ꝛ ẽ aduertanꝺus ſm buꝛ. semp quibus verbis vtãtur ꝓmittẽtes ꝛ vtatur cõpromissum qz cũ aliuꝺ fit dãnum leue aliuꝺ magnum aliuꝺ enorme. si in reuocatione dictum fuerit nõ posse reduci ad arbitriuꝫ boni viri ꝓpt magnuꝫ dãnũ nihilomin⁹ ꝓpter enorme damum non obstante renunciatiõe nõ impediet reductio ꝛ hec omnia procedunt ẽt vbi ꝓmissum est iuratũ. qz ista ĩ iuramẽto sub intelligũt tacite conditiões sicut in promissione. vt vidistis in. c. ad nostram. li. ij. ſ. eo. ꝛ in ca. venientes. ſ. c. ita qõ ista est breuis ꝺeclusio ꝙ quantiũq; relatio sit generalissima nõ impediꝫ reductio nisi ptes ꝛc. ꝛ hãc opi. ꝓbat euidenter glo. in. c. veniẽs. ſ. e. glo. fi. qz sub quaꝺaꝫ legatiõe vt vidistis in precedẽtibus accesserũt partes ad arbitros. nõ ãũt ꝙ voluerit ꝺonare vel liberaliꝫ remittere. nã si voluissent ꝺonare nõ venissent ad amicũ cõeꝫ vt in dicta lege si de meis. in. ſ. recepisse. all'. ꝛ hãc eãdem opi. videtur tenere fredericus de senis in suo consilio. exꝑ. licet communiter doctores dicant quod teneat oppositus. nam dicit fredericus quod si iuratuꝫ est pactuꝫ de nõ reducendo vel petendo reuocationẽ ad arbitrium boni viri quod impeditur reductio nisi euidẽs appeat iniquitas ꝛ istꝺ ꝓbat multis rõnibꝫ. scz ex verbis suis. Ex quo ꝺicit nisi appeat euidens iniquitas concoꝛdat cum doctoribus. nã ex quo enormis lesio ꝺicitur eẽ euidẽs iniqtas. ꝛ per ꝓns potest peti reductio. qz nunc⁹ partes videntur cuꝫ euidenti iniquitate ꝺispensare. imo super vt ꝺixi cõfiꝺentes ꝺe amico intelligitur accessisse ad eius arbitrum ꝛ cõmuneꝫ amicuꝫ. nec ob. l. si quis maior. C. de transac. vbi a transactione iurata non põt recedi. ẽt si sit enormis lesio. qz rñ. qõ ibi loquitur de remissione siue de transactiõe facta per ipsas ptes. nos autẽ loquimur de remissione facta per tertium de ptiuꝫ voluntate que quiꝺẽ remissio semp intelligiꝫ relata ad arbitrium boni viri. ſꝫ cõtra istam so. facit iste textus. vbi erat pars in quã fuit compositio. Solutio ꝺicit quod aut compositio sit ꝺe presenti ꝙ ipsas ptes ꝛ ita loquiꝫ ꝓtrarium aut reseruatur aliquiꝺ in futurum in ipsa compositione. ꝛ ita loquitur iste tex. sed ꝺicet qs transactoriũ viꝺeꝫ ꝺisputare. quia secundum hoc nũq; stabit ꝺe clara voluntate compromittentium quod voluit remittere enormẽ lesionẽ qz semper sub cõfiꝺentia ꝛ legalitate viꝺeꝫ compromissuꝫ breuiter ꝺicit quod modus est aꝺhibit⁹ ex mente aliquoꝝ nouissimoꝝ doc. videlicet quod exprimatur certa quantitas vsq; ad ꝙ velit leꝺi per arbitratores puta qz ꝺicãt etiam si lederet me in. c. cc. vel ĩ toto ꝑtimonio meo nolo posse peti reductionem ad arbitrium boni viri qz per hec verba ꝺeclaraꝫ voluntas. ꝛ mẽs ipsoꝝ compromittentium. mihi autem hac in ꝺisputatione a .

☞ Iuramentum simpliciter prestitum reducendum est ad licitum.

Cõiuges pp obseruantiam iuramẽti inducendi sunt ad continentiã seruandaꝫ

a ¶ Disputatione. Adde pro elucidatione finis istius cap. Cardi. 5a. Panor. ꝛ certãt hic scribẽtes.

Ua nos.

Diuidit in duas partes. Primo ponit consultatio. Secundo responsio. ſcõa ibi. Mos igitur. ꝛ ad hoc all'. abiuratio ꝓiuꝺicij. nisi coniuges adabstinentiã seruandam inducanf. ꝺicitur temeraria. h. ꝺ. ꝛ rõ ꝺubitandi qz videbatur quod ꝓpter iuramentũ ad inuicem prestitum quod põt seruari sine ꝛc. nõ posse seruari. Nota primo quod iuramentum simpliciter prestitum est reducenduꝫ ad licitum ꝙ tum est possibile. Secundo no. quod propter obseruantiam iuramenti monendi sunt coniuges et etiam inducendi ad continentiam seruandam. Tertio no. in versiculo. alioquin quod p sentẽtiã excõicationis ꝓpellitur mulier que abiurauerat ad eum redire. si continentia persuaderi nõ possit. Ultimo no. quod iuramentum cõtra fedus coniugale prestitum est temerarium ꝛ iõ non seruandum. ¶ In glo. ꝑma ibi quod ei permittitur. Sed cõtra hanc glosam ꝛ etiaꝫ terus. op. ab extra. te imo videtur quod istud iuramentum oio sit temerariuꝫ nã potest seruari sine interitu ꝛc. si cõiuges continentiam voueant vel seruẽt vt hic ergo non est temerarium. Solutio ꝺicetis quod aut iurarunt continentiam exprese ꝛ tunc ꝓcederet contrarium. aut non iurarũt exprese continentiaꝫ sed qõ semutuo non peterent. Et tunc bene est temerariũ. qz nemo est compelland⁹ ad continentiaꝫ nisi causa exprese vouerit vt integritatis. xxx. q. v. ¶ Ad finem ꝺicatis quod per hanc ꝺecretalem qui sacramento ꝺicit Juno. quod imo puniendus est tanq̃ pro mortali qz temerarium obligat ad mortale ꝛ non ad veniale. ¶ In glo. secunda ibi vt quiꝺam ꝺicunt ꝺicatis ꝛ male vt statim viꝺebimus. ibi quod deo patri. ꝺicatis quod ista opi. est vera quia etiam in seculo possunt moꝛari ibi quod ipsi ꝺicũt vꝫ ipsi quiꝺam ꝺe quibus fit mentio in principio glo. ꝛ notanda est hec glo. quod quando aliter vellet intrare monasteriuꝫ quod tunc continẽtia est fienda. ẽt per alterum in monasterio non in seculo ita sequiꝫ ꝺoct. ꝺicẽtes rationem foꝛe. quia quando aliter promittit continentiã ꝛ fuat in monasterio. si alter extra monasterium permaneret ꝛ nõ posset continentiã seruare revocaret fortꝫ professio eius qui intrauit monasterium aut ille qui est in seculo in perpetuo aꝺulterio remaneret. quod nõ est ꝺicendum que ratio cessat cũ ambo ꝓmoꝛantur in seculo ꝛ seruant continentiã quia tunc si alter nõ põt continere. põt alterũ repetere. ꝛ sic euitabit aꝺulteriũ ita colliget ſ. Aꝺ fi. gl. ꝺicat ſ ꝙ hãc op. sequunf ꝓmuniter ꝺoc. ꝺicẽtes ꝙ non obstãte iuramẽto possunt ĩtrare religionem qz illõ iuramentũ recipit ꝺitionẽ vt in cap. seq. ꝛ in capitulo quanto. ſ. eoꝺem. ¶ In glo. reuertatur plene aꝺ fi. ꝺicatis quod hanc opinionem sequuntur cõmuniter doctoꝛes. qz etiam sine alia absolutione põt reꝺire in ꝺubio tñ vbi ꝺubitaretur an continentiam iurassent consiliũ esset petere absolutioneꝫ vt vidistis in. c. cum quiꝺam. ſ. eoꝺem.

1 ☞ Maritus propter fornicationeꝫ põt vxoꝛem suam a se separare.
2 Maritus vxoꝛem ꝺeserere non põt ꝓpt fornicationem matrimonium pcedẽteꝫ.
3 Conditio tacita in iuramento existẽs iurantem excusat.
4 Argumentum ab absurdo in iure est validum.
5 Argumentum a minoꝛi est validuꝫ.
6 Maritus sciens mulierem aꝺulteram et patiens ꝺicitur turpitudinis pticeps.
7 Iuramentum quod inducit peccandi facultatem non ꝺicitur obligatoriuꝫ.
8 Maritus vxoꝛi in infinituꝫ parcere põt
9 Conditiones que subintelliguntur in iuramento.

Quem admodũ. ista est notabiꝫ ꝺecreta. in tex. ꝛ diuiꝺit ĩ tres ptes principales. primo ponit ꝺictum qõ multiplr ꝓpobat. Scõo ponit aliꝺ ꝺictũ seu soluit aliã qstionẽ qñ iuramentũ ẽ simplr prestituꝫ super criminibus in genere. Tertio ꝛ vltimo quando specifice super aꝺulterio est iuratum ibi. scõa illuꝺ aũt est iuramẽtuꝫ. ibi tertia ꝙ si exprese ob parteꝫ posset ꝺeterminari. sed nõ curo. Casus is q̃ iurauit cũ muliere contrahere propter superemmenteꝫ fornicationẽ vel deformitatẽ notabilem nõ ꝓpellitur seruare iuramentũ alias sic ꝛ iuramẽtũ gñale ꝺe nõ accusanda vxoꝛe tanq̃ temerariuꝫ nõ est seruanꝺũ. sec⁹ si specialr sup aꝺulterio

Universidad de Deusto
Biblioteca

iurauit q: tunc tantūmō poterit denũciare.p.d.rō dubitandi hec erat q: ꝓpt fornicationē pōt separari matrimoniuꝫ quo ad thorum.tamē in ꝓtrarium determinat papa ⁊ rationē determinandi ponit papa in versi.q: in illo ⁊c. ℳo.primo quod ꝓpt fornicationē pōt maritus suã vxorem a se separare ēt si iurauerit eam
1 ꝓ legitima semper tenere. Scōo no.q
2 ꝓpter fornicationē precedētē matrimonium cognitã per maritum nō pōt maritus deserere vxorē ⁊ rōnem sentit tex. et etiam glo.q: ex quo cognouit viciuꝫ sibi imputet ⁊ videt mores vxoris approbasse ⁊ iō amplius separationē petere nō poterit. Tertio no.in ver.q: in illo q tacita
3 cōditio existens in iuramēto excusat iurantē a periurio simile vidistis in.c.venies ⁊.c.venientes.s.eo. Quarto not.in ℣.alio
4 quin q argumentū ab absurdo est validū in iure. ℳot.in ℣.nam si post q argu-
5 mentū a minori siue a maiori est validuꝫ nam si illud qō minus est inest ⁊ illud qō ē magis. ℳo.ibi q: turpius ⁊c. ℳo.in ℣. q si post quod sponsalia de futuro ꝓpter deformitatē vel infirmitatē incurabilē mulieres dissoluũt. ℳo .in ver. illud añt q propter infidelitatē alterius ex coniugibus admittitur separatio matrimonij ℳo.in versi.quod si expresse qō maritus sciens mulierē adulterã.et patiens dicit
6 esse particeps turpitudinis nec pōt opponere mulieri adulteriū vt in.l.cuꝫ mulier.ff.solu.ma. ℳot.in ver. sed ſm re-
7 gulã quod iuramentū quod inducit facultatem peccādi nō dicitur esse obligatorium. ℳo.in ver.sed nūqd vir.q mari-
8 tus pōt parcere vxori in infinituꝫ. Ultio no.in fi.q licet iuramento ꝓpter eius religionē ꝓseruandã impediat accusationē nō tamē denũciationē facit.c.ad nostram cũ ibi nota.s.eo. ¶ In glo.admittere.ſ.ad fi.dicatis rōneꝫ posuit glos.sup verbo precedenti.ſ.eo. ¶ In glo.condictio ibi veniētes.dicatis q istud est verũ in ptinentibus ad papam ⁊ ad suaꝫ dispositionē vt vidistis in.d.c.venientes.et dicatis vt infra. Ibi.l.cuꝫ qs dicatis qō per hanc gl.⁊ iura in ea all'dicit Jo. an. q si eps fuerit depositꝰ vel fuerit hereticus q virtute iuramēti fidelitatis ꝑstiti non tenet iurans seruare iuramentū qō facit ad declarationeꝫ .c.quenitꝫ ca.quia nos.s.eo. Ibi q ponerāde dicatis quod notanda est hec glo.singulariter q iuramentū recipit a iure si ꝓmode fuari possit q: ea possumus que ꝓmode possumꝰ q videt eē cōtra ea que vidistis in.c.bre-

℣o.ℏ ꝓditiones q̄ subintelligũt i iuramēto ſm Jo. an.

uiarium.eo.⁊.s.c.cōtingat.ſ.eo.⁊ ideo istud nō ē tutū multū nec ille.ſ.q̄ honorāde multū ꝑbat. Alias ꝓditiones refert ℏ Jo. an.
9 que ēt subintelligũt in iuramenta. Prima est qñ aliqs iurauit soluere in aliquo termino q: intelligit nisi p iudicē ꝓhibitus fuit vt in.c.significauit.ſ.de censibꝰ Itē ⁊ scōo subintelligitur nisi aduersarius sibi remiserit iuramentū vt in.l.fi. ff.qui satis da.cogũtur.vl'nouit creditor accipere debitū vt ibi. Item ēt recepit ꝓditionem. de qua videbit in.c.petitio ſ.eo.⁊ dicite vt ℏ p Joã.and. Ibi si repetēdi dicatis q no.est glos.q regulariter ꝓditio nō intelligit in iure nisi a iure reperiatur expressum ⁊ pōt eē rō q: conditiones sũt facti ⁊ ea q̄ sũt facti nō ꝑsumũtur. vt in.l.ibello in.ℊ. facte. ff. de capti ⁊ post reuersis. Ibi.l.triticũ dicat quod p hãc glo ⁊ iura in ea alle. colligit notãt q iuramentū recipit declarationē ⁊ conditionē ex natura ℑctꝰ ⁊ materia sup qua iterponit ex qua infero q si mulier iurauerit soluere dotemꝫ qō in isto iuramēto intelligitur tacita conditio ex natura ℑctꝰ si matrimoniū secutum fuit. q: dos nō pōt eē sine matrimonio vt i.l.iij. ff.ō iure do.⁊ in.c.de prudētia.ſ.de dote post diuortium restituēda. ¶ Ad fi.glo.dicat sic ergo sentit hec glo.notāter q licet in iuramēto subintelligãt plures cōditiones q tamē iste tacite condit. subintelligit a iure rō faciũt iuramētuꝫ cōditionale q: tacita ꝓditio nō suspendit. nā illō quod tacite inest si etiaꝫ exprimat nihil opat vt in.l.iij.ff.deleg.ſ.⁊ in.l.ꝓdictiones q: extrinsecus.ff. de ꝓdi.⁊ demō. fateor tñqō lꝫ iuramētuꝫ nō possit dici ꝓdictionale qō tñ tacita ꝓditio suspendit iuramētum vt est tex.in.l.labeo.⁊.l.itē.q:.ff. de pactis.⁊ hoc voluit tex.noster in ℣sic. qm̄.⁊ in ℣si.q: in illo. ſ.eo.

Prima cōditio.

2 cōditio

3 ꝓditio.

℣o.q ꝓditiones que subintelligũt in iuramento nō reddũt iuramētū ꝓditionalem

1 ☞ Canonici eccl'ia vacāte nihil possint facere in preiudicium iuris episcopalis.
2 Juramenta in cauta dicuntur periuria.
3 Attēdata in preiudiciū iuris episcopalis sunt in pristinum statum reuocanda.

Sicut nos
stris. Diuidit in tres ptes. Primo ponit temerarium iuramētū siue incautū. Secūdo punit. Tertio mādat inquisitiōem ibi scōa. p iuratiōe ibi tertia. q: vero casus iuramētū q ℑ vtilitatē ecclīastica prestitū est nō obligat iurātem, lꝫ iurās ꝑte

Adde hic Cardi.ſa. ⁊ Panor.

merario puniat rō dubitādi hec erat.q: videt hōi eē seruandū ex quo seruari ⁊c. ℳo.ſ.q iuramētum licitū: prestitū p canonicū ligat eū ēt factū epm quod ē verū nisi iurauerit rōne sue prebende vide vt in.c.cū in cūctis.s.de elec.⁊ in.c.cū nostris.ſ.de ꝓcess.prebē. Scōo no. q canoni
1 ci eccl'ia vacāte nihil possunt facere i preiudiciū iuris epalis.imo si fecerint penitentia est iniūgenda. ℳo.in ver.q: vō qō
2 incauta iuramēta poti⁹ sunt dicēda piuria. Ultimo no.qō attentata in preiudi-
3 ciū iuris episcopal'cū iuramēto sunt ipsi statinum statū reuocāda reuocato iuramēto. ¶ In glos.ſ.ibi quecūq: dicatis sic g̃ sentit.g̃ q temerariū iuramentū sit peccatū mortale cui⁹ ℑtium videt velle tex. in.ℊ.nūcaūt.xxv.dist.⁊ ibi tangit glo. ſꝫ dicatis qō aut iuramentū temerariū tēdit in preiudiciū alterius ⁊ est sciēter et dolose ꝑstitū.⁊ tūc est peccatuꝫ mortale vt in.c.precedēti.s.eo. Aut iuramētū nō tendit in preiudiciū alteri⁹.⁊ tūc istud ē veniale nō mortale. Ibi ex penitētibus dicatis q glos.respōdet istis ℑtis vt ibi dicã. ¶ Ibi.c.vltio dicatis sec⁹ est in piurio arg.in.c.testimoniū.s.de testi. ¶ Ibi que sacramēto dicatis q ex hac glos.colligit solu.ad ℑtia supra formata. quia leuia crimia nō repellũt a dignitate epali grauia añt bene repellũt vt statim dicã Jn fi.glo.⁊ no.q ex leui crimie imponitur tñ pena vni⁹ anni. ¶ Ad fi.gl.dicat q̄ bene uis ꝓclusio ex mēte doc. q ad depositionē epi requirit q crimē sit graue ⁊ publicū vt in.c.dudū.cū ibi no.s.eo.quia si alterū horū defecerit nō eēt eps deponēdus. ¶ In glo.ℏ.ad fi.dicat q̄ q circa hãc glo.querũt doc. vtrū eps possit in caplm trãsferre iura mense epalis.⁊ breuit cōmunis sntia tꝫ qō nō q: eps sine ꝓsensu capituli nō pōt aliqua alienare in preiudicium mēse epalis vt in.c.si qua hic all'.et in.c.ℏ.ſ.de re.eccle.nō alienādis.⁊ capitulū nō pōt prestare ꝓsensum siue autoritatē in alienatiōe facta in ipsum caplm. vt est tex.in cle.si vna.in fi.ō re. eccle.nō alienandis. ¶ In glo.fi.ibi cōsentit dicatis qui ꝓsensus nō nocet heredi añ aditam hereditatē vt in.ℊ.q ait hic allegato. ¶ Ad finē glo.dicet qō imo eps si iurauerit tãq eps aliqua alienare vl'supra aliqua alienatiōe pōt ipse ℑ venire quia istud iuramētū est temerariū ⁊ nō ligat iurantē. q: cōtra primū p stitū iuramētū q ꝑstat in cōsecratiōe ꝑs q vidistis in.c. ego em̄.s.eo.⁊ in.c.de forma. ꝓh̄. q. vcꝫ vltio p istū text.dicit Abbas q canonici

etiã eccle.cathedraliū possunt tenere canonicat⁹ absq: eo q sacros ordines suscipiant.⁊ hoc ꝑbat iste tex.dū dicit in minoribus ordinib⁹.de quo dicatis vt in.c. Jrīs.de etate⁊qualitate.⁊ iste tex.ꝑs dominum meū nō multū probat.⁊ dū dicit de minoribus dicit p respectum ad episcopalē. ideo dicatis vt in dicto.c.Jrīs.

1 ☞ Elia periuris nō est aperienda.
2 Juramenta vi vel dolo prestita nō astringunt iurantē ad obseruantiam.
3 Juramētū in preiudicium' tertij prestitum non obligat iurantem.
4 Juramento aduersarij an quis se astringere possit.

Cum contin⁹

gat. Hec est solēnis decretalis ⁊ eā vidi repetitā p duos doc. Primo eā repetijt But'. reducendo materiā Bar. positam in.l.si quis pro eo ⁊c. eā postea repetijt.d. ⁊ ꝑceptor meus do. Bartholo.de vulpib⁹.eā postea repetijt do.me⁹.d. Jo.de imola ⁊ eam legit p.xx. lectiones .Ego autem stilo breuiori dicā tm̄ ea que erunt necessaria quo ad declarationē glo.⁊ diuidit in duas partes. Primo ponitur cōsultatio'. Scōo rñsio ibi scōa nos añt ⁊c. Casus bre.nō audit mulier velēs reuocare alienatiōeꝫ fundi dotal' q̄ ꝑpo iuramēto firmauit. ℏ.d. vel sic iudicio meo.⁊ gñalius iuramenta sponte prestita q̄ seruata nō ℣gūt in dispēdio salutis eterne sunt seruāda .ℏ .d. Ratio dubitandi hec fuit .q: ex quo lex ꝓhibet alienationem videbatur q iuramentum sup ea pstitū non valeret per.l. nō dubium. C. de legibus. ratio determinēdi ponit in ℣.ne tm̄.⁊ in ℣.cū in alteri⁹ ℳo.primo qō mulier de iure nō pōt alienare res dotales. nec donationē ꝓpter nuptias. Secundo no. nō esse aperiendā viā piurijs ꝓcordat lex scōa. C. ō iudi. vi dui. tollē. Tertio no. illud q dici in scōo sūmario. Quarto no. q iuramēta vi vel dolo ꝑstita nō astringũt iurantes ad obseruantiam vidistis in.c.si vero. s.eo. Quinto no. q inramentuꝫ in preiudiciū tertij prestitum nō obligat iurātes vidistis in capitulo venientes. s.eodes ti. ita dicat Jn glos.ſ.ad finē.⁊ aduertatis hic quod alienatio fundi dotalis ⁊ etiam donationis ꝓpter nuptias ꝓhibet a lege ratione priuate vtilitatis principaliter secundario vero ⁊ i consequentiā rōne publice vtilitat ne mulier careret dote sua et consequenter possit nubere ne si non

1 2

3

℣ota hic uonēcasus quos lex ꝓhibet rō ne ꝑuate vilitat ꝓncipal it' secūdario ℣o in fauorē reipub. ⁊ iō ꝓfirmāturoēs isti casus iuramēto

Universidad de Deusto
Biblioteca

haberet dotem nō posſit nubere ꝛ percō
ſequēs iponit liberoꝝ ꝓcuratio ꝙ ꝓ
iudicaret publice vtilitati.l.j.ff. ſoluto.
matri. Idem etiā ꝛ ſcō in donatione in
terviꝝ ꝛ vxoꝛ ꝙ ꝓhibet lex ꝓpter ꝓ
uatā vtilitatem ꝓncipaliter ꝛ ſcōario
ꝓpter publicā ne cōiuges mutuo amore
ſe exꝓrobent.l.j.ff.de do.inter vir.ꝛ vxo.
Idē etiaꝫ tertio eſt in tranſactione ſup
alimētis in vltima voluntate relictis.l.
cū hꝫ.in ꝓin.ff.de tranſac. Idē ꝛ quarto
in facto de nō cedendo bonis ꝙ eſt ꝓ
hibitū ꝓpter ꝓuatā vtilitatē ꝓncipali
ter.l.j.C. q̄ bonis ce.poſ. Idem etiam ꝛ
quinto in pacto legis cōmiſſorie interie
cto ſuper pignore ꝙ eſt ꝓhibituꝫ ꝓpter
ꝓuatā vtilitatē ꝓncipaliter.l.j.ꝛ.ih̄.C.
de pactis pig. Idē etiā ꝛ ſexto in fideiuſ
ſione mulierū. Et in mutuo dato filiuſſa
milias que ꝓhibetur ꝓpter ꝓuatā vtili
tateꝫ ꝓncipaliter.l.j.ff.ad vell. ꝛ in.l.j. ff.
ad mace. Idem etiā ꝛ ſeptimo in aliena
tione rerū ꝛmobiliū minoꝝ que non poſ
ſunt alienari ſine decreto.l.j.ff.de re eoꝝ
Idem etiā ꝛ octauo in omnibus alꝫs cō
tractibus minoꝝ in quibus ſiue dantur
minoꝛis datur reſtitutio que ꝛtractū ꝓ
pter ꝓuatam vtilitatem ꝓncipaliter ꝛc.
Idem etiam eſt in alꝫs reſtitutionib⁹ q̄
dantur ꝓpter ꝓuatā vtilitatē ꝓncipali
ter autē ſacramenta puberū. C. ſi aduer
ſus ven. ꝛ in to. ti. de in integ. reſti. ſ. nam
in iſtis oībus caſibus p̄cedentib⁹ eſt ꝓhi
bitū legatis ꝓpter ꝓuatā vtilitatem ꝓn
cipaliter, ſecūdario vero ꝓpter publicaꝫ
ꝛ ideo iuramēto tollit ꝓmiſſio legato ꝙ
hanc notabilē decretalem addūt aliqui
ꝛ decimo remediū legꝫ ſecūde. C. ō reſtu.
ven. ꝛ.c.cū dilecti.j. de emp. ꝛ ven. nam di
cunt ꝙ etiā eſt introductā ꝓpter ꝓuataꝫ
vtilitatē ꝓncipaliter ꝛ ideo poteſt iura
mento cōfirmari Jn gl. debent ibi vidēs
dicit ꝙ iſtud eſt ꝓmū Jriū ꝙ ꝓcedit indu
bitāter q̄n nō eſt interpoſitū iuramētum
nam poteſt tex. in fringere obligationē
etiā naturalē. l. cū lex. ff. de fideiuſ. ꝛ in
l. ſi nō ſortē. ſ. j. ff. de cōdic. indebiti ꝛ eſt
ratio q: obligatio naturalis dirigit ꝓti
ex quo infero ꝙ obligationē iuramenti
inquātū ꝓti ꝓncipaliter dirigit ꝛ ad eius
Jmodū lex pōt ꝓpedire. c. de victore. ſ. cū
ibi not. ſ. eo. ſed inquātū dirigit in deuꝫ
obligatio iuramēti nō pōt interrogari ꝛ
iſta eſt differentia inter ſimplicē loquelā
ꝛ iuramētū vt vidiſtis in. d. c. debitores ꝛ
ibi dici. Jbi. l. nō dubiū dicit iſtud eſt ſm
cōtrariū ꝙ ꝓcedit indubitāter q̄n iura
mētū expugnati legi reꝓbāti actuꝫ q:
eſt Jō bonos mores nam tūc iuramētum
nō est obligatoriū vt in pctō de futura ſu
geſtiōe ꝙ est Jō bonos mores ꝛ iducit vo
tū captande mortis. c. j. J. de cōcef. ꝓben.
ꝛ in. l. fi. C. de pactis nā pctū de futura ſu
geſtiōe nūq̄ poſſet firmari iuramēto: q:
eēt Jō bonos mores ꝛ iduceret votū captā
de mortis. c. nō est obligatio. de reg. iur.
ꝛ in. c. q̄uis de pactis. li. vj. est ibi not. ꝛ in
l. pactū cū ibi not. C. de coll. idē etiā ꝛ i iu
ramēto ꝙ ꝙ tollit libera facultas Jēdi
matrimoniū vel diſſoluēdi q: est Jō bonos
mores q: mr̄imōia debēt eē libera. c. gē
ma. j. de ſpō. ꝛ. l. titia. ff. de ver. obli. ꝛ ita
pōt loq̄. l. nō dubiū. hic alle. c. vero ſi dili
gēti de quo hic opponit glo. loquitur q̄n
actus est reꝓbatus fauore ꝓncipaliter
publice vtilitatis nā tūc q̄n actus est re
ꝓbat⁹ fauore publice vtilitati nā iura
mētū priuati tali iuramēto nō derogat. l.
ius publicū. ff. de pac. facit. l. hꝫ. ꝛ. l. quēad
modū de agri ꝛ cenci. li. ꝛ ꝓ b ifert Bar.
in. d. l. ſi q̄s ꝓ eo. ff. de fideiuſ. ꝙ iuramen
tum interpoſitū ſuper contractu rerum
affixarum edibus tale iuramentum non
est ſeruandum. quia alienare res affi
xas edibus est contra publicam vtilita
tem. l. cetera. ff. delega. primo. l. ſenatus.
ff. de Jūd. emp. Idē etiam ſinguli. dicit
Bar. i. ꝓrogatiōe iſtātie: q: etiā iurādo nō
pt q̄s iurādo ꝓrogare inſtātiā q: publice
vtilitatis est vt finis litib⁹ imponātur. l.
ꝓperādū. i. ſ. finaute. res. C. de iudi. Idē
etiam ꝛ tertio dicit Bar. q̄n deficit actus
rōe ſolēnitat⁹ ꝓbatorie. nā talis act⁹ nō
pōt firmari iuramēto: q: ꝓpr̄ publicā vtili
tatē ꝓbationū facultas nō est anguſtāda
ꝛ iō nō firmat iuramēto q̄ op. i hisduob⁹
forte nō ꝓcedit: q: q̄s pōt ſe aſtrigere ꝙ pa
ctū vt litiget ēt pēpta inſtātia vt. l. ꝓperā
dū cū ibi no. ꝙ alios. C. ō iudi. i ꝓn. Jtē pōt
q̄s ſe aſtrigere vt ſtet ſolo iuramēto aduer
ſarij. l. fi. cū ibi no. ff. de ꝓto. ſtipulatiōib⁹
ꝛ maxie iſtud ꝓcedit de iure cano. q̄ iure
iſtātia ē ꝓpetua. c. venerabilis. ſ. ō iudi. ꝛ
ita ſeq̄t But. ꝛ do. me⁹. Jbi cū ſuis ꝓcor
dātib⁹ dicit ꝙ iſtud eſt tertiū Jriū ꝙ ꝓce
dit ſm gl. j. c. q̄n acceſſoriū nō hꝫ ſubſtitue
re de ꝓſe a ꝓncipali: nā tūc viciato ꝓncipa
li viciat acceſſoriū. ſecus aūt vbi acceſſo
riū ſubſtitit de ꝓ ſe vt eſt in iuramēto ꝓſti
to ſup Jctu ſ̄n alienatiōe fūdi dot. nā tūc
viciata alienatiōe nō ꝓpterea viciat iura
mētū de q̄ in regula acceſſor ō re. iur. i. vj.
ꝛ ibi dicā deo duce āno futuro ꝛ ꝓb ifert
Jo. an. vtrū fideiuſſor accedēs obiectuꝫ
fundi dotalis teneatur: ſicut tenet iura
mentū interpoſitū de q̄ dicit vt i. l. cū lex

4 Mot. q̄ q̄s pōt ſe aſtrigere iuramēto ad uerſarij.

ff. de fideiu. cū ibi not. Jbi. ſ. eo. q̄to dicit quod iſtud eſt quartū ꝛtrarium quod procedit indubitant q̄n iuramētum eēt vinculum iniquitatis. c. quanto. hic all. Sed in caſu noſtro ſuare iuramentū nulla eſt iniquitas ex quo pōt ſuari ſine interitu ſalutis eterne. Jbi ſicut ex litteris dicit q̄ iſtud pōt eē quintuꝫ ꝛtrariū cui pōt reſponderi quod hic nō est temerarium iuramentū ꝛ iō est ſuanduꝫ. Jbi quemadmoduꝫ dicit quod iſtud pōt eſſe ſextum contrariū cui pōt reſponderi q̄ ibi in. c. quēadmodum iuramentū habet tacitam cōditionē. ꝛ ideo recedit. hic vero non habet tacitam conditionē. ꝛ eodē modo pōt reſponderi ad legeꝫ indubitatū de nō numerata pecu. ꝛ ita bene reſpondet glo. Jbi numerata dicit q̄ iſta est vera ſolu. ꝛ per hec que dicit gloſ. pōt inferri determinatio queſtiōis q̄ ꝓpoſit hic butri. ſatis longo ſmone vez vtrum ꝛtract⁹ ſi mulat⁹ poſſit firmari iuramēto de quo dicatis et hic per eum ꝛ in. l. hꝫ. C. plus valere ꝙ agit. Jbi ſi quis inquilinos in fi. iſtud pōt eſſe aliud Jrium ſed pōt reſponderi q̄ ibi loquitur q̄n iuramentū erat contra bonos mores vel turpe vel contra publicam vtilitatem impoſituꝫ ꝛ ita bene videtur intelligere ibi glo. ꝛ exꝓreſſit. d. Bart. dicens ꝙ ſi teſtator fecerit teſtamentū ꝛ iurauerit nullaten⁹ renouare quod tale iuramentum non obligat iurantē q: ꝛtra bones mores ꝛ tollit liberanti teſtamenti factionē q̄ non ē faciendum. l. ſtipulatio hoc modo ꝛcepta. ff. de verb. obli. liꝫ Jo. and. in quadā ſua diſputatione determinauerit opoſitū. Jbi. l. adigere dicit q̄ iſtud est aliud ꝛtrarium ſed nō ob. q: illud tale iuramentum ē ꝛtra bonos mores ꝛ dicit vt in. l. hꝫ. ꝛin autē. cui relictū. C. de iudic. vidui tollēda. Jbi vtilitateꝫ anime. dicit quod ex hac glo. colligit prima ſolutio ad ꝛtraria ſupra formata. vezꝫ q̄ liꝫ de iure ciuili iuramentū indiſtincte prestitum Jlegeꝫ nō obliget iurantē tamen de iure canonico ꝓp periculum aīe bene obligat iurantez. q: omne iuramentum quod ſuari pōt ꝛc vt in cap. ſi vero. ſ. eodem. ꝛ hāc ſolu. ſentit text. noſter. ex qua vos colligetis hꝫ buf. ꝛ doc. hic quod lex ciuilis non pōt annullare nec informare iuramenta nec ſtatutū ſiue caplm ciuitatis q: cū talia iuramenta dirigāt in deū nō ſunt ſubiecta legi ciuili. c. liꝫ. j. de regularib⁹. ꝛ in. c. relatū. ꝛ in. c. cum eſſes. j. de teſtamētis ꝛ hoc ſiue directo ſiue per indirectū vt ſi ſtatutū ꝓlumeret fraudē vel ſimulationē in Jctu iuramēto alio nō apparente vel ſi imponēt penas ꝛtrahentibus cū iuramēto naꝫ talia iuramēta nō valent q: tenduūt ad excludendū iuramē talem obligationē que nō pōt excludere directo ꝛ per indirectū. nā q̄ directo denegat ꝛ per indirectum ēt in. c. ꝙto. ō priuilegis. ꝛ hanc opi. ꝛ Hoſtiē. in. ſ. quēadmodum. ſ. eo. ꝛ hanc ſo. glo. limitat bar. in. d. l. ſi quis ꝓ eo. ff. de fideiuſſoribus: niſi lex vel ſtatutū ꝓhibeo ꝛtractuꝫ ſiue actū dirigeret ꝓhibitionē in ꝓſonaꝫ puta q: diceret ne minor alienet vl' mulier Jō hac vel ſimilibus verbis teneret dirigēdo verba ad perſonaꝫ nam tunc dicit bar. ꝛtractus ſiue alienatio ꝛ ēt iuramētū nō valet nec obligat iurātē q: ex quo lex ꝓhibet ꝓſonā Jbere vel alienare ꝓuenēdo ꝛtemnit legem ſuperiorē ꝙ contemnēs peccat mortaliꝫ q: tenetur obedire legi ſuperioris ꝛ niſi ꝓteſtemus obedientiā peccam⁹. ꝛ i. c. j. ꝛ. c. ſolite de maio. ꝛ obe. ꝛ. c. que reſtitit. xj. q. j. ergo tale iuramentum non pōt ſuari ſine interitu ſalutis eterne ergo nō est ſeruandum nū ob. hec decre. dicit bar. ꝛ. c. liꝫ mulieres. eo. titu. li. vj. cum ſi. q: reſpōdet bar. quod loquitur q̄n iuramētū interponit ſuper eo quod hꝫ ꝓhibitionem in rē. puta ne res alienet vel quid ſimile. nā tunc liꝫ ꝓhibitio arctet rem non tm̄ ꝓhibet perſonam. nec intentio legis fuit ligare perſonā ſed tm̄ annullare actū ꝛ iō iuramentū obligat perſonā nō ligatā iurantē. Quā limitationē reꝓrehendūt Jmuniter ceteri doc. in autē. ſacramēta puberū ꝛ c. q: facere dr̄iaꝫ an ꝓhibitio ſit in rem. an in perſonam est facere verbaleꝫ dr̄iam. nec ꝓbatur lege iſta differētia. ꝓterea ꝛ iō ſiue ꝓhibitio ſit in reꝫ ſiue in perſonā ſemp hꝫ locuꝫ rō huiꝰ decre. q: iuramentū ſemper pōt ſeruari ſine interitu ſalutis eterne. Tertio Jō bar. alꝫ legens auten. ſacramēta adduci texꝫ exꝓſſum in. l. lex iulia. ff. de fundo dota. Jūcta hac ōcretali. nā ē illa. l. lex iulia. in ꝓ hibitio in perſonā q: dicit ꝙ mulier non alienet ꝛ tamen hic in iſta decretali iuramento. tm̄ ꝓfirmatur alienatio ꝛ est ſn̄ia vera. nec ob. ar. Bar. q: rn̄deo a ꝙ duꝫ dicit quod veniēdo Jō ꝓceptū ſuperioris peccat fateaꝫ niſi p̄ceptum ſuperioris ꝓncipaliꝫ reſpiceret fauorem ꝛ vtilitatem perſone iurantis vel priuatam vtilitatem. nā tunc veniēdo Jō tale p̄ceptuꝫ iuramentum eſt ſuādum ꝛ peccat nō ſeruādo iuramentū. licet forte poſſet imputari de temerario iuramento. tameniu-

a ¶ Reſpō deo. Adde q̄ ita ēt rn̄det Raphael. l. cum man⁹ j. d. l. ſi q̄s ꝓ eo. ꝛc. ſ. al leg.

ramentum est seruandum vt hic est tex. ⁊ in cap̄. licet mulieres. eo. titulo. lib. vj. ita qđ argumētū bar. nō ꝓcedit ibi bas ꝯtrarietates dicit ꝙ ista est sc̄a so. ꝙ̄ sta tim reprehendit glo. qz nō est differētia siue sit prouisum siue non. ibi. c. debitores. dicit ꝙ ista ē tertia so. ⁊ ꝓcedit in idē cuz prima. Ex qua infertur tacite ꝙ hic ⁊ in alijs casib⁹ prohibitis a lege in quibus prestatur iuramentuz ꝯ iuramētum sit. nō ꝓpter ea validant Jctus siue act⁹ ꝙ̄ opi. reprehendit bar. in. l. si q̄s p̄o eo et c. dicēs ꝙ imo validak ēt Jctus qñ firmatur iuramēto per auten. sacramenta puberū ⁊c. Item ⁊ sc̄o qz nisi firmarek cōtractus facta solutione ꝓeteret repetitio iuranti. c. debitores ꝙ tamen est falsum ⁊ Ɔ dictam autētica sacramēta. Itē ⁊ certo comprobat bart. quod firmetur ꝓtractus. qz nisi firmaretur Jctus remaneret post solutiorē factā res penes aduersariū sine cā qz per iuramentū tantū obligak deo ⁊ non parti. ⁊ res sine cā nō pōt remanere penes aliquē. l. ij. §. certa. ff. de doli excep. ⁊ hanc opi. tz Calderinus hac rōne. qz nisi firmarek ꝓtractus etiā deciperek lex canonica qz si res alienaretur per aduersariū vel mortuo iurāte. qz iuramātum nō transit ad successores nec alios obligat. c. veritatatis. §. eo. possent successores iurantes repetere. ꝙ esset absurdū ⁊ nō dicit qđ per iuramentū firmak ēt ꝓtractus. ⁊ hāc opi. tz fredericus de cenis in suo ꝓsilio ⁊ ita sunt intelligenda iura canonica ſm prefatos doc. veruntamē Butri. sequitur glo. nostram dicens ꝙ nunq̄ ꝑ iuramentū validak cōtractus nisi hoc exprimat lex canonica. ⁊ hec sinia placet. qz iura canonica si recte inspiciank tñ respiciūt iuramētum non cōtractū. nec ob. c. debitores. qz iō ibi cōpetit repetitio. qz turpitudo erat ex parte recipientis hic aūt nulla erat turpitudo non ob. nūc qđ res eēt penes eum sine causa qz negak. qz obligatio sc̄oria ꝑ quam quis obligatur pti existens in iuramento est sufficiens cā nō ob. nūc ⁊ tertio qđ iuramentū nō transit ad successores. ¶ Qz ꝯ successores nō astringank ad plurius tñ astringūt ad seruandū obligationem ne aia defuncti ledak. c. fi. de sepulturis. ⁊ ista obligatio est in rem. ⁊ sapit naturam obligatiōis Jctus. ⁊ iō obligat quēcūq̄z ēt singulārē successorem cui cederēt iura nō ob. auten. sacramēta. qz loquit qñ valebat a Jctus sed poterat rescindi ꝑ restitutionem sibi ne interitu anime. dicit qđ ex hac glo. colligit quarta so. ꝙ̄ reprehēdunt docto. qz autē. siue a me non loquitur de re dotali. sed de re obligata p̄o re dotali. Itē loquit qñ duplex consensus interuenit ex interuallo quo casu secundus ꝓsumitur deliberatus hic vero in cōtinenti. ¶ Ad fi. glose dicit qđ glo. bene dicit ⁊ quod dicit i pactolegis ꝓmissorie. idē etiā est in macedonio ⁊ dicatis vt in. d. c. significāte hic all. vnum tñ est aduertandū quod iuramentum interposituz super actn probatorio habet vim clausule si nō vcz quod ago vt ago ⁊c. vt. l. cū pater. §. filius matrem. ff. de leg. ij. ita cōcludatis. requisitam materiā videatis hic ꝑ butri. ꝯ modica per me restēt ad dicendum.

det tex. pp ꝓbū retractādū ⁊c. ꝯ aliq̄ voluerit tenere opp. ō q̄ plene ibi dic. ⁊ p bal. ⁊ alios.

Judex ecclesiasticus nullam habet iurisdictionē super laicis

Sicut et

In hoc. c. tractak p̄ doct. cōit materia belli ⁊ Jofa. insti. de re. di. i. §. pterea.

Utrum in casib⁹ aiure ꝓhibitis in qb⁹ prestak iuramentū an Jct⁹ in se imo valideſ ⁊ b cōcludetur post mlta ꝙ non ita ēt ꝓcludit princeps meus. do. Ludo. de metheolo in. l. pactuz C. ō colla. ⁊ ibi vide per eum.

Mo. ꝙ res penes aliq̄ē remanere nōdz sine cā

a Calebat. Adde qđ a iste intellectus satis applau-

I. Diuidit in tres partes. Primo mandat inducendū recipientem iuramentū. Secūdo mandat ꝓpellēduz. Tertio prouidet Ɔ iuramētum prestitū mutuo cōsensu ibi sc̄a ꝙ si. ibi tertia iuramentum Casus bre. fides ēt iurata nō ē seruanda fidem nō seruanti. b. d. rō dubitādi erat per. c. si vero. §. eo. Not. j. ꝙ occupata in iniusto bello nō efficiūt occupātiū imo sunt restituēda eis aquib⁹ sunt extorta hic sumpta occasiōe Inno. hic prosequit materiam belli. Secūdo nota. ꝙ accupata violenter in foro ecclīastico possunt repeti. Tertio no. in verbo absoluentes ꝙ iuramentū violenter extortuz ligat, iurantē alś nō eēt opus absolutio. Quarto no. in ꝑ si. ꝙ si ꝙ nolēs restituere violēter ablata ꝑ censuram eccle. est ꝓpellend⁹ ꝑ iudicem ecclesiastitū. Ultimo. no. in fi. ꝙ frāgenti fidē fides frangak eidē. ēt si fides sit iurata. ¶ In glo. j. op. ab ex ⁊ imo videtur ꝙ hic eccle. non possit se intromittere. nā iudices ecclīastici de laicis nō possunt se intromittere tāq̄ nō habētes in eisdem. vt in. c. si clericus laicū. ⁊ in cap. cuz sit generale. §. de foro. cōpe. So. hui⁹ timore est facta glo. ista. ¶ Ad fi. glo. dicatis ꝙ ex hac glos. colligitur so. ad Jrīū supra formatū. ex qua solu. infer ꝙ sup spoliatiōe vel violentia illata laicis non subiectis iurisditioni eccle. nō pōt directo ⁊ per viā ordinis se intromittere ecclesie. sed tñ per indirectū rōne euitandi peccati. Ex quo infero vnuz quod donec constet de negligentia iudicis secu-

laris vel de denegata iustitia ꝙ nunquā pōt se intromittere eccl̄ia rōne peccati realiter ⁊ in. c. ex tenore. §. de foro ꝓpe. ⁊ ꝑ hac sinia facit qz donec bz locū ordinis remedium nō bz locū extraordinarium vt in. l. in puincíali cum ibi no. ꝑ doc. ff. de noui operis munere. ¶ In gl. secūda ibi erat bellū. dicatis sic vult hec glos. ꝙ occupata in iusto bello nō efficiūt capientiū ⁊ illud ꝺ: eē iniustum bellū ex mēte Inno. ꝙ fit inter habētes superiorez nam ex quo est superior qui pōt iustitiaz ministrare non ꝑmittitur bellū regulariter vt in. c. j. cum ibi nota. ō iniuri. ⁊ dā no dato. li. vj. ⁊ voluit Barto. in tractatu repzesaliaz. ⁊ dicit hic Inno. quod inuocat⁹ ad iniustū bellū passus fuerit dāna. ⁊ dispendia quod nō bz recursum Ɔ vocantem qz rei turpis est mādatū ⁊ locatio. ⁊ ideo nō ꝓpetit repetitio vt iusti mādati in. §. illud quoq;. ⁊ in. l. si vero nō re ⁊ in lege rei turpis. ff. mandati. ¶ Ad finem sic ergo sentit glo. qđ res occupate in iusto bello efficiant capientiū quod verū putat Inno. si sint occupate res ex decreto superioris ⁊ bellū sit indictuz ex decreto pape vel imperatoris. nam tunc non tantū res efficitur capientium. imo etiā homines capti in bello efficiuntur sui. l. hostis. cū ibi not. per glo. ⁊ bart. ff. de captis. sec⁹ āt vbi alś bellū esset iustū ⁊ licitū puta p̄o defēsiōe dñie rei sue vel p̄o executione iuris sui. Nam tunc licet res suas licitum sit defendere etiam per bellū percutiendo ⁊ occidendo aduersarium cū moderamine tñ inculpate tutele mihilominus tamē est licitum res apprehendere. nec capta sua facere imo cōpetit inuasori rei ven. qz donum remanet penes inuasorē ꝙ verū putat Inno. nisi ille qui agit p̄o defentione iuris sui habeat iurisditionē in inuasorem. puta quia sit suus subiectus. nam tunc potest per cōstitutionē suam facere qđ res eēt capientium ⁊ quod liceret inuasorem detinere donec presentek vt in. c. a nobis. j. de senten. excō. ⁊ hec constitutio siue decretum ligabit ēt subiectos inuadentes. qz rōne delicti efficitur de iurisditione et in fi. de foro ꝓpe. ⁊ in auten. que in prouincia. C. vbi de crimine agi oporteat ⁊ prosequimini vt hic per Innocen. notabiliter. ¶ In glo. finali in cap̄. quemadmodum dicatis sic ergo ex hac glosa. colligetis quod ad hoc vt iuramentū vel pactum liget paciscentes vel iurātes. ꝙ requiritur consensus vtriusq; alś autez non obligatur paciscēs vel iurans quod verum putat Hostiē. quo ad partes. Quo autez ad denūciātes absente ꝑte se ipm obligare qz sufficit solus ⁊ nudus consensus quo ad deum vt in. c. j. §. de pactis. et in cap. iuramenti. xxij. q. v. ⁊ in capi. quecunq; suffragio. xij. q. ij. ⁊ c. debitores. §. eo. ⁊ quod dicit hic quod debet quis implere. ⁊ si non impleat peccat quod verū nisi ꝓpter impotentiaz impediak vt vidistis in. c. breui. §. eodez. ⁊ dicatis vt ibi illud tamen est aduertandū qđ licet aduersarius meus non possit implere ꝑ impotentiam nihilominus ego non teneor sibi implere qz casus superueniēs in persona sua sibi soli est imputandum. ⁊ non alij vt in. l. si vno in. §. cum quedam. ff. locati. ¶ Ad finem dicatis quod. c. qđ deo loquitur de voto deo prestito. hic vero loquitur de prestito parti ⁊ de hoc dic vt in cap̄. peruenit. col. ij. §. eo. ab extra contra istum tex. opponit ⁊ imo videtur qđ iste tex. sibi contradicat. nam in principio dicit iuramentum tenere ⁊ opus esse absolutione. ⁊ in fi. dicit quod non ligat. So. do Joan. an. quod iste textus loquitur de duobus iuramentis. primum fuit prestitum per ipsum Joā. licet de certa pecunie quantitate si Ɔ ipsum bellum non moueret ⁊ ita ipse licet promisit post vero non obstante promissione mouit bellum. et non seruauit promissa pecunia non est ei soluenda nec iuramentū ligat ⁊ ita loquitur tex. hic in fine. verus quia Joan. captus in bello. iurauit nō repetere res proprias. Item iurauit relatato de carceribus ad petitionē. h. redire ad carceres istud iuramentū fine interitu potest fuari ⁊ est seruandū nisi prestetur absolutio ⁊ hoc est quod dicit tex. absoluentes. ita dicatis ⁊ ita ēt videtur se qui Hostien. ⁊ de isto loquitur textus. in principio. ¶ Ex quo infero quod ista iuramēta de redeūdo ad carceres obligāt iurantes ꝯ faciliter fit relaxanda. ⁊ cōcedenda absolutio. vidi grandē q̄stionez nunqd captus ab hoste in bello illicito. si iuranit redire ad carceres ⁊ dedit fidez numquid si frangat fidez possit dici prodito: breuiter ex precedentibus. ptz ꝙ nō. quod imo compellendus est ille qui recepit iuramentum relaxandum et si non relaxauerit est relaxādū ꝑ eccl̄iam.

Animis. I. Diuidit in duas partes. Primo ponit reprehensibile factum. Sc̄o ꝓuisio ibi sc̄a. quia vo casus b⁹. Clerici tēporalia nō tenētes laicis iuramēta fidelitat⁊ ꝑstare nō ꝓpellit. h. d. no. j. ꝙ ius canonicū appellak ius diuinū

de quo in.c.j.§.de iuramēto calūnie facit c.ij.de transl.prelato.§.t dicit Hostien.q̄ est adeo ius diuinū.t plus credak interpretationi iuris canonici q̄ istorum magistrorū in theologia vt in.c.in aliqbus.j. de decimis sol.namq; papa christi est vicarius t non alius. Mo.scdo q̄ magna dicitur occupatio iuris diuini cōpellere clelaicis prestare iuramēta fidelitatis. Ultimo no.in fi.qō vnus quib⁹ suis limitib⁹ esse dz contentus t suo domino obedire. ¶ In glo.prīa ad fi.dicatis sic ergo sentit glo.qō clerici tenētes tēporalia a laicis possunt cōpelli ad prestanda iuramēta q̄ intelligatis verus in clericis vasallis feuda tenentibus vt in.c.verum.§.de foro cōpe.t in.c.ceterum.§.de iudi.alias autē secus quia licet teneret res tēporale a laicis in emphiteosim vel locationez nō pterea tenent ad iuramentū fidelitatis. Idem etiā si eas haberēt clerici in territorio alicuius dñi tēporalis nō propterea teneret prestare iuramentū fidelitatis nec p̄sumūt vassalli nisi appareat q̄ illas res recognouerint a dño tēporali nam tunc bene tenent alias secus nec similiter tenet ad aliud hō: nec ad aliam seruitutem. q: hz aliquam rē in iure temporali.quia omnis res iure primeuo est libera:nisi ꝓbetur seruitus imposita t in l.arctius.C.de serui.t in ly.c. licet.j.de cēsibus.t in.§.ius gentius insti.de iure naturali fatet Inno q̄ dñs ciuitatis sup rebus scitis in interiori suo hz fundatā intentionez quo ad iurisditionē vt in.l.forma.ff.de senatib⁹.l.imperatores.ff. de publi.l.incola.ff.ad munici.q̄ est verum nisi appareat prescriptum cōtra iurisditionē vt in.c.cum in officij.j.de prescri.ita dicit Hosti.t recte. ¶ In gl.ij.ad fi.dicatis t de hoc vidistis in.c.tua.§.eo.vnū tamē dixit Hostien.q̄ si papa vel imperator cōcedat puinciam alicui:in qua puincia est castruz alterius q̄ intelligit princeps cōcedere sine preiudicio illius vt in.l.j.in.§. merito.t in.c.si quis a principe.ff. ne quis in loco publico. ¶ In gl.ad fi.dicatis q̄ gl.bñ dicit t dicatis vt in iurib⁹ ꝑ alleg.

1 Machinatio intelligitur esse quo ad lesionem persone.

2 Defendere se quis potius debet quā ecclesiam vel patriam.

Petitio. Diuiditur i duas partes. Primo petitio. Secūdo responsio. ibi secūda interpretatione. Casus hic. iuramento de non essendo cōtra aliquē recipit interptationē: nisi pro sevel ecclia sua h.d. Rō dubitādi q: istud iuramētū erat gñale. t ideo intelligēdum erat generaliter papa tamē determinat cōtrarium: quia tale iuramentum recipit interpretationē vt in tex. Mo.primo q̄ propter timorem conspiratiōis pōt extorqueri iuramentum a clericis:etiam per principē secularē qō qualiter intelligitur videbimus infra. Mo.q̄ vbi querit de interpretatione iuramēti recurrēdū est ad papaz facit.c.venientes.t.c. quēadmodū.§.eo. Tertio no.q̄ in iuramēto de non essendo aliquē intellectum exceptū ius ꝓpriuz vel ecclesie. Ultimo no.in fi.q̄ machinatio seu conspiratio intelligit esse quo ad lesionem persone vel quo ad amissionem principatus siue dñi. ¶ In glo.j.ibi cum contingat dicatis sic g̃ sentit glo.iuramētū metu extortū vel vi non esse seruandū qō est verū quātum ad effectū.quia concedēda est absolutio ipo iure: tamē ante absolutionem ligat iuramentuz. vt in.c. si vero.§.eo.t ita etiam sentit glo.j.et ita intelligitur autē.sacra.puberuz. C.si aduersus ven. fm do.meū.licet Bar.ibidem dixerit nullius eē momēti ipso iure. Ibi cum olim dicatis istud verum fm ea que prime dici in precedēti additione videlicet quātū ad effectū.quia petita absolutione nō ligat. Ad fi.sic g̃ vt vidistis sentit glo.q̄ istud iuramentū metu extortuz obliget quantum ad conspirationem et similia tenet quo ad defectionē rei sue vl̄ ecclesie nō obliget. t rationez sentit glo. quia clerici de honestate tenent ad euitandas cōspirationes. ex qua glo.innuit tacite q̄ nō ob.metu cōpellantur clerici ad obseruantiā iuramenti sine spe absolutionis.quia est tale iuramentum quod potest ꝛc.t de honestate etiā tenebatur.t habetis notabilē limitationē ad.c.si vero t id.c.verum.§.eo.cum ibi no.vbi dicitur qō cōcedēda est absolutio.quia verus est quod ꝓtra iuramentū metu extortum est cōcedēda obligatio:nisi de honestate teneat iurans ad illud qō iurauit. Sz cōtra istā determinationē dicet quispiā.nā laici non possunt exigere iuramēta a clē. vt est tex.in.c. pri.precedenti.g̃ hic cum fuerit exactum iuramentum ab eo q̄ non pōt exigere puta a principe Antiocheno non erat seruandū. Sol.dicatis quod licet de iure princeps Antiochen⁹ nō potuerit tale iuramentū exigere a clericis: tamen exactū etiā per violentiā propter reuerantiā

reuerentiā iuramenti est seruandū nō propter iurisditionē principis. Item q: de honestate ad hec que iurauerit isti clerici tenebant t istud mihi pla.t p hec habetis cōclusionē q̄ princeps timens de conspiratione clericoz nō potest eos cōpellere ad iurandū si tamē iurauerit est seruandū. ¶ In glo.ij.ad fi.dicatis quod ex hac glo.colligitur istis duob⁹ casibus iuramentum non ligare et hoc ex mente iurantis a qua iuramentū recipit interpretationē vt vidistis in.c. quēadmoduz §.eo.t hec p̄cedūt vbi iuramētū fuit generale prestitū secus autē si iurasset speciālē cōtra se ipm vel ecclesiā suā q: tunc esset oppo. abusiue vt in.c.si vero.§.eo.t esset cōcedēda obligatio de iure vel melio⁹ quādo iurat de rebus ecclie nō defendēdis. tunc non ob.iuramento sine alia absolutione posset defendere ecclesiam vt in.c. sicut.§.e.t in.c.ad hoc.t.c.ad audientiā. §.de rescri. ¶ In gl.fi.ibi.c.vltimo in fi. dicatis q̄ ex ordine huius gl.colligit quod prius debet qs se defendere q̄ ecclesiam vel quā patriā suaz t prius dz defendere ecclesiā q̄ patriā t q̄ se ipsuz vel ecclesiā cōtra patriā parētes aūt nec amicos contra patriā nō tenetur defendere. q: magis sum⁹ astricti patrie quā amicis hinc est qō licitum est occidere parentes venientes cōtra patriā vt in.l.munere.ff.de relig.quod est verū nisi parentes vel amici vel extranei fouerēt iustam causam:nam tunc possum esse p eis contra patriam et contra illos quibus prestiti iuramentuz secundum qō sentit tex. in verbo legitimeret ita etiam per expressum determinat Butrius: t hec satis placet. quia est equa t satis rationabilis.licet preceptor meus dominus Joan.de imola.conetur dicere oppositū per istum tex. ¶ Ad finē glo.dicatis quod in generali sermone regulariter non continetur persona loquētis fallit: nisi ratio subiecte materie inducat contrariuz vt in iuribus hic alleg. et de materia dicatis. vt in.c.de forma. ꝓtij.questio.v.ita dicatis ad ista cōtraria vltimo doct.querunt de pena machinationis cōtra principem de quo dicatis. vt in dicto.c.forma alleg.

1 Fructus pignoris in sortem sunt cōputandi.

2 Juramentum veritatis in defectum probationis defertur.

3 Usuraria causa an dicatur spiritualis.

Ex litteris. Diuidi tur i duas partes. Primo ponit consultatio Secūdo responsio. ibi scda ne igitur t ad hoc all. semper:licet iudex in principio cause iuramentū veritatis non exegerit tū ne iusticia pereat in processu exigere poterit: t ē casus notabilis.h.d. Ratio dubitādi hec erat q̄ ponit fi.in fi. quia videt qō ex quo a principio nō fuerat prestitū q̄ ex post facto nō esset prestādū ratio determinādi est. t rō determinādi ponit in vsi. ne igit ꝛc. Mo.primo q̄ pbās pignus datum t fructus ex pignore perceptos nō obtinet nisi t veram sortez ꝓbet. Scdo no.fructus pignoriū cōputandos in sortem vidistis in.c.ad nostrā lo.ij. §.eo. Tertio no.in v. vnde expedire q̄ vbi nō est ple. pbatiū sz tm̄ semiplene p famā deferendū est iuramētū in defectū pbationū. Quarto no. q̄ iuramētū veritatis in defectu pbationū defertur ne iusticia pereat. ¶ In glo.prima ibi in spūalibus causis dicatis q̄ hāc glo.no.doc. q̄ causa vsuraria dicat spūalis. glo. tū fi.j.e.dicit cām vsurariā ee q̄s spūalē q: est ecclesia. de quo dicatis vt i cle.disp̄diosaz vbi est glo.ozō.de iudicijs.nā differētia est inter causas spūales t ecclīasticas: q: cā spūalis est vbi agit de spūalib⁹ vt sunt decime et sunt ecclie vt est etiā pctm̄.cause ꝓo ecclesie sunt vbi agit de causis ecclīasticis. vt si ageret de vna possessiōe eccl'ie. Ibi lr̄as dicatis q̄ hodie etiā in causis spūalibus defert iuramētū de calūnia vt in.c.j. in fi. de iure calūnie. lib. vj. Ibi de elec. dudū dicatis de hoc vt in.c. p̄tiū. in p̄n. j. de test.lib. vj. t voluit glo.ista hic in fin. vt statim videbitis. Ibi scio vel nescio dicatis q̄ p hoc colligit dr̄ia inter iuramētū veritatis t iuramētū de calūnia quia iuramētū vītatis est vere scientie t dicit notāter Inno. hic q̄ dicet qs respōdere de vera sciētia: etiā si rūdeat de eo q̄ indubitāter sit: lz nō viderit vtputa si dicat xp̄m crucifixū.iuramentū credulitatis est de eo q̄ qs credit t existimat vt in.c. §.§.de iura.calūnie.aduertēdū tū q̄ lz hec dr̄ia ꝑbalis sic iter iuramētū siue rūsionē vītatis t rūsionē credulitatis tū q̄ ad effectū nō est dr̄ia. q: siue rūdeat pars siue nō semp illa est vera ꝓfessio. p̄iudicat ꝓfitēti vt in.c.si post prestitū de cōfes.lib.vj. t vidistis in.c.pe.§.de iure calū. t habet in.l.ij.in.§.q̄ obseruari.C.eo.ti. t facit ad rūsiones positionū. t istud etiā ꝓbat i glo. fi.j.e.q̄ istud vl̄ ꝓcludere. ¶ Ad fi.gl.dica

tis ꝙ hodie est in ti. de testi. lib. vj. ⁊ p hāc gl. in eo ꝙ dicit ⁊ capli dicit ꝓceptor meꝰ dñs Jo. de imola. hic esse glo. qō in ꝓfessione prelati requisit cōsensus capituli de quo dicatis vl in dicto. c. pntiū. hic alleg. ¶ In glo. scōa ibi ꝓterea dicatis nunqd fama faciat semiplenā pbationē videbimus in. c. fi. j. e. vbi hec materia plene expedietur. ¶ Ad fi. glo. dicatis ꝙ ibi loqꝫ qñ agit de mrimonio ipediēdo ⁊ est modici ꝓiudicij. secus aūt vbi ageret de magno preiudicio vt videbim⁹ in. c. fi. j. eo. ¶ In gl. iij. ad fi. dicatis de hoc vt vidistis in. c. ad nram lo. ij. ē. e. ¶ In glo. fi. ibi de calūnia dicatis ꝙ imo etiā de calūnia requiritur vt. ē. dixi. Ibi vtile esset dicatis ⁊ ista opi. est approbata hodie in. c. j. in fi. de iura. calūnie. lib. vj. Ibi sicut de ꝑitate dicatis ꝙ hic est illa glo. de q̄ vobis feci mētionē in glo. j. ē. eo. Ibi dubitatio forte fuit dicatis ⁊ ista fuit forte rō dubitādi i tex. nō. ¶ Ad fi. glo. dicatis ꝙ aut est ꝓstitus iuramētū de calūnia a pncipio ⁊ gñaliter in tota cā: ⁊ tūc nō est ampli⁹ iurādū de calūnia: ſ3 tm̄ de ꝑitate: aut nō est iuratū de calūnia a pncipio. ⁊ tunc nō tm̄ de ꝑitate imo etiā de calūnia est iurāduz si petatur vt in. c. j. de iura. calū. li. vj. vbi hec opi. est hodie canonica. Ultio dubitarūt doc. pone ꝙ nullatenus p veras pbationes. nec etiam p iuramētū calūnie potest constare de sorte: puta q: creditor dicit ꝙ in veritate mutuauit. cc. debitor ꝙ dicit ꝙ sunt tātū. C. qō erit officiū iudicis ad eruēdā veritatē. o: breuiter dicit Hostien. et videntur sequi doc. qō concideranda est vera estimatio pignoris ⁊ consuetudo usurarij qui sorte solut⁹ fuerat recipere pignus de duplo vere sortis ⁊ estimabitur sortez ascendere tm̄ usq; ad dimidiuz pignoris vt in. l. vel vniuersorū. ⁊ in. l. si seruos in fi. ff. de pig. act. ⁊ in. l. q̄ semisses. ff. de usuris ⁊ considerata qualitate. ⁊ cōditione personarū deferet iuramentū ꝙ vltimum reprehendit dominus meus dicens. ꝙ imo nunquā est deferendū iuramētū usurario q: ex cōditione persone ex quo fenus exercet est infamis. ⁊ p ꝓsequēs nō est ei deferendū iuramētū vt in. l. imp⁹ obij. C. ex quib⁹ causis infamia errogat qō dictum vī cōtra istū tex. vbi tex. dicit partez compelli ad prestādū iuramētū non dicit partes: ⁊ sic p3 qō ꝓsiderat tam psona usurarij ꝙ debitoris. i. cogitabitis. ⁊ per hoc inferē determinatio scōe q̄stionis notabilis qō si usurarius ex cōsuetudine consueuerit certo modo fenerari puta ad vnum solidū p florenoꝰ p singulo mēse ꝙ funda ta est intentio debitoris repetētis usuras nā si probet de tpe debiti ⁊ de solutione facta ⁊ de pignore restituto sibi ex tpe debūt usure faciēdo rōnē de mense imensem ſm ꝙ volūt precedētia: ⁊ ita tenent doc. hic. ⁊ est vera sīa p iura in precedētibus alleg. l3 Ja. de are. ⁊ Cy. in. l. j. C. de pbatio. visi sint dicere cōtrarium.

☞ Jura regni minuere est preiudicium honori regio. 1

Rex acta in preiudiciū sue dignitatis revocare debet. 2

Princeps iura illesa seruare debet. 3

Intellecto.

Ista est notabilis decreta. ⁊ diuidit i tres partes. Primo narratio facti. Scōo mēdatum pape. Tertio rō sine causa. ibi scōa nos eidē. ibi tertia q: cū teneaē ⁊c. Casus bre. iuramētum de alienatis nō revocandū ꝓhiū. primo coronationem vel assumptiōe dignitatis pstitionō obligat iurantē. h. d. Rō dubitādi hec erat: q: vī istud iuramētū eē seruandū ex quo seruari ⁊c. Et rō determinādi ponit in ver. q: cū. Ho. primo ꝙ preiudicat honori regio minuere iura sui regni. Scōo no. ꝙ rex vel alius in dignitate cōstitut⁹ facta in preiudiciū siue dignitatis dz revocare. Tertio not. ꝙ reges ⁊ alij pncipes ex debito iuramēti tenent seruare iura sue dignitat⁹ illibata ⁊ illesa. Quarto no. ꝙ iuramentū pstitū ꝫ aliud nō valet ſm. ¶ In gl. j. ibi j. de feu. c. ij. dicatis vt visuz est de hoc in. c. ego si. ē. eo. Ibi de firacusane dicatis idē est in pncipibus secularibus q̄ si sint suspecti de dilapidatiōe debent cauere ydonee decō seruandis rebus sui regni: q: obtimū est ar. de prelatis ecclesiasticis ad pnceps seculares vbi hic videtis. Ibi. ē. e. tua. dicatis ꝙ sentit hec glo. ꝙ hic ideo ſm iuramētū sit illicitum: q: prestitū ꝫ primū p quo etiā facit tex. in. c. veniētes. ē. eo. Et hinc sumpta occasiōe gl. singularis ⁊ ordinaria j. c. l3. ⁊ ibi etiā archi. mulieres. eo. ti. lib. vj. dicit optimū ꝓsiliū ad ipediēdū alienatōes rez dota. fctāz vl fiēdaz p mulieres etiā cū iuramēto: q: pfes ⁊ alij dotātes mulieres tpe mrimonij debēt eas facere iurare ꝙ nō alienabūt nec sibi ꝓiudicabūt in rebus dotal. nā pstito tali iuramēto ꝓuidebit ꝫ. c. cū ꝓtingat. ē. e. q: et si postea alienet et cū iuramēto: ideo ꝫ iuramētū nec alienatio. ita approbāt hāc gl. doc. ⁊ not. no. Bar. j. l. si qs p eo. ff. de fideiuss. ⁊ d. Hubert⁹ de vouēto. in aur. sacramēta in ep-

tute pacti ⁊ de hoc est hic notabilis tex. ¶ Ad fi. gl. ⁊ hanc opinio. sequunt cōiter doc. ex qua glo. collgetis notabilē intellectū ad. c. iuramēti. xxiij. q. v. vbi dī ꝙ nō est dīa inter simplicē loquelā ⁊ iuramentū verū est quo ad genus: q: ita bene obligat vnū sicut aliō quo aūt ad spēs sic bñ est dīa vt vidistis in. c. debitores. ē. e.

1 ☞ Juramentum necessarium qō defertur in defectuz probationū sine causa recusari non potest.

2 Juramentū iudiciale pōt licite recusari.

3 Juramētum delatum in actione famosa non potest referri.

4 Juramentum nullis existentib⁹ probationibus deferri non potest.

Iuramentū.

Hec est notabilis decretalis si sit alias in toto volumie. ⁊ repetit⁹ dō. Jo. de imol. in bononia. ⁊ hec est totū fundamētū in materia iuramēti ⁊ potest diuidi in sex partes. Primo ponit de iuramēto necessario vtrū possit recusari. Scōo de iuramēto iudiciali vtruz etiā possit recusari. Tertio vtrū in actione famosa iuramētū possit referri. Quarto vtrum nullis existentibus probationibus possit deferri iuramentū. Quinto ponit quādo est tm̄ presumptio nō probatio plena nec semiplena. Sexto ⁊ vltimo cui sit deferendum iuramentū necessarium. ibi scōa ꝙis. ibi tertia nec liceat. ibi q̄rta sane. ibi quinta presumptiōe. ibi sexta nisi iudex. et ista diuisio sic loquit⁹ summarie: quia cōgruētius non potest summari quia papa multuz breuiter loquutus est: vel potest diuidere in duas. Primo loq̄tur de recusatione iuramenti. Secundo loquitur de delatiane. ibi secunda sane. Rō dubitādi: quia nō est facile iuranduz vt in. c. ⁊ si xp̄s. ē. e. tamē determinat papa cōtrariū. Ho. j. ꝙ iuramētū necessariū qō deferr⁹ a iudice idefectū pbationū nō pt fine cā recusari. Secūdo nō in ꝫ. ꝙis ꝙ iuramentū iudiciale potest licite recusari ac etiaz referri ⁊ videtur sentire tex. qō etiā sine causa dum dicit ꝙis. Tertio no. in ver. nec liceat ꝙ iuramētū delatuz in actione famosa non pōt referri ex quo sequitur ꝙ in actionib⁹ famosis pōt deferri iuramētū. Quarto no. in ꝫ fi. sane ꝙ nullis existentib⁹ pbationib⁹ non potest deferri iuramentū: ⁊ videt sentire tex. cō iunctos ver. precedēti ꝙ iuramētū iudicia le nō possit deferri quādo desunt oīno pbatiōes. Quinto no. in ꝫ. presumptiōe ꝙ presumptio est sufficiēs causa deferendū iuramentū purgatiōis ad ostendēdū innocentiā nunqd aūt sit sufficiēs causa deferendi iuramētū necessariū. j. dicā. Ho. in ver. nisi iudex ꝙ iuramentū necessariū regulariter eē deferendū reo nisi alia cō iectura faceret p actore. ¶ In. l. gl. ibi loquitur iudici dicatis ſm qō patz ex supra scriptione q̄ dicit Henrico iudici: ⁊ sic loquitur de necessario ꝙ defertur in defectū pbationū ⁊ arctat iudex parte petēte ⁊ nō alias ad deferēdū necessariuz per tex. in. l. in bonefidei. C. e. qui tex. vtiq; ver bo oportet ꝙ est verbū necessitatis, vt in l. cum oportet in pncipio. C. de bonis que libe. ⁊ nisi deferat iudex potest appellari ſm Bar. in. l. in bonefidei. ⁊ Butrius hic licet Jo. an. post Odo. ⁊ Hostien. dixerint ꝓtrariū per istū tex. in ꝫ. presumptiōe vbi tex. vtitur ꝫbo potest ⁊ facit etiā iste tex. in principio dum dicit potuit nam verbum potest est verbū volūtatis nō necessarium. vt in. l. sepe. ff. de offic. presi. et in l. nō quicquid. ff. de iudi. ē. op. est cōtra dictā. l. in bonefidei. nec ob. iste tex. in ver. presumptione. quia loquit de iuramento purgatiōis. q: si iudex vellet potest deferre vel in ver. presumptiōe loquit de causa criminali. in qua etiam si sit semiplene pbatum defertur iuramētum purgatiōnis nō necessariū. o: precedens sol. est verior ⁊ habetis ergo in materia ꝙ iuramētum necessariū parte petēte est de necessitate per iudicē deferendū. ¶ Ibi iusiurandū quod dicatis qō ex hac glo. colligitur pma spēs iuramēti q̄ dicit iuramētū voluntariū siue conuentionale ⁊ istū iuramentum defertur extra iudiciū in vim contractus ⁊ pducit actionē ⁊ exceptionē ad instar ictus vt in dicta. l. iusiurandum ꝙ est conuentio in hic alleg. ⁊ de isto iuramento extra iudiciali nihil loquitur hic. ⁊ ratio quare nō possit deferri: est q: ex voluntate suscipit ⁊ defertur vt in. c. per tuas. ē. de probatiōib⁹. ⁊ ar. in. l. gñaliter. C. de non numera. pecu. Ibi in defectū pbatiōis dicatis ꝙ ex hac glo. colligitur scōa spēs iuramēti ꝙ appellat necessariū: q: ex necessitate ⁊ defectu pbationū est prestandū ⁊ requirit semiplenā probatio. ſm ꝙ sentit gl. fi. j. e. ⁊ tex. in. l. in bonefidei. C. e. ⁊ dī semiplene pbatum ſm doc. p vnū testē oī exceptiōe maiorem q: si duo testes faciūt plenā pbatōez vn⁹ faciet semiplenā vt in. c. in omni negocio et facit. c. licet. vniuersis. ē. de testi. ⁊ pro-

Ho. ꝫbuz pt nō īducere necessitatem.

Ho. ē per discursū q̄ iudicat semiple. probationem

batur in.l.j. in fi.ff. quemadmodū te aperiam. ⁊ in.l. si quis decurio. C. de falsis. ⁊ in.l. teopumpus. ff. de dote prelegata. vbi ꝓbatur quod vnus testis faciat semiplenam probationē qō verū putat Bar. in.l. admonēdi. ff. eo. in his causis in quibus duo testes facerent plenam ꝓbationē. secus autem si plures requirerentur vt est in testamento: nā tunc vnus nō faceret semiplenā probationē. imo requirerēt plures arg. eorum que habentur in.l. ac cōsultissima. C. de testi. ⁊ in.c. cum esses. j. de testi. ⁊ in.c. relatum. e. titu. de testi. ſz non declarat Bartolus quot testes. ⁊ ideo putarem quod duo facerent tunc semiplenam probationem. quia si vnus regulariter facit semiplenā ꝓbationē duo in casibus specificatis sufficerēt ad semiplenam ꝓbationem ar. in.l. fi. C. de fideicommiss. or cogitabitis docto. nō declarāt Item ⁊ secūdo dicitur semiplene probatum per scripturā priuatā in his casibus quos vidistis in.c. fi.. s. de proba. ⁊ in.c. j. ⁊. fi.. s. de fide instrumēto. Item ⁊ tertio dicitur semiplene probatū per cōfessionem extra iudicialem vel etiā iudicialez parte absente nam illa licet nō faciat plenā facit semiplenā. vt in.l. capite quinto ff. de adul. ⁊ in.c. si de confes. cum ibi no. Item ⁊ quarto fama facit semiplenā ꝓbationez vt vidistis in.c. ex litteris. s. eo. ⁊ est. glo. in.c. veniens. s. de testi. qō est verum si habuerit originē nō malinorum in l. de minore. in. §. tormenta. ff. de questionibus. Quita ꝓbatio facta inter alias psonas in eadem tamē causa ⁊ sup eisdem articulis vt in dicto. c. veniens. ⁊ in. c. causam. lo. j. cū ibi no. s. de testi. ⁊ voluit Bar. in.l. admonendi. Sexto facit semiplena ꝓbationē fuga ſm aliquos qō est verū quando fuga ascribitur alicui ꝓ delicto. vt in.l. quid sit fugitiuus. i principio. ff. de edil. edicto. ⁊ in.l. desertorē. C. de re mili. Item etiā si ad alienas ꝓbationes sufficiat suspicio. qz tunc fuga probat vt in l. puberib⁹. ff. de suspectis tutoribus alias nō probatur. nec plene nec semiplene. vt in.l. lex tortura. ff. ad silleya. ⁊ ibi tractat Bar. septimo hodie cōparatio litterarū. licet olim faceret plenam vt in.l. comparationes. cuz ibi no. C. de fide instrumen. nam istis omnibus casibus septē dicitur semiplene probatum: ⁊ potest deferri iuramentum necessarium in defectum ꝓbationū. ¶ Ibi in prima linea dicatis sic ergo ex hac glo. colligetis intellectuz adversi. primū huius capituli. videlicet vt loquatur de iuramento necessario in defectum probatio. prestito ⁊ est verum. ⁊ euz sequūtur cōmuniter doct. licet Butri. in tellexerit de iuramento de malicia qō defertur per iudicem quādo iudex suspicatur. vt in.c. j. de iuramēto calūnie qui intellectus est falsus. quia illud iuramentū de malicia est separatum ab isto: ⁊ nō potest recusari vt in.c. secundo hic allega.

¶ Ibi. §. sinautem dicatis. quod ex hac glo. intellectus colligitur ad. §. sinautem valet vt intelligāt iuramento necessario quiquidam intellectus nō multum placuit doct. dicentib⁹ quod loquitur etiam in iuramento iudiciali. ⁊ ratio quare iuramētum necessarium nō possit recusari quia defertur cum causę cognitione per interlocutoriam iudicis vt in fi. presentis decretalis aqua interlocutoria recedi non potest nisi per appellationem ſm qō j. vide i fi. decretalis. ¶ Ibi in bone fidei dicatis quod licet nō possit appellari tamen nihilominus pōt iudex interlocutoriā suā reuocare etiā sine appellatiōe añ prestitū iuramentū: quia interlocutoria quādocūq; pōt iudex reuocare dūmodo nō habeat vim diffinitiue ſz qō habetis in.l. ꝙ iussit. ff. de re iudicata. ⁊ in.c. cum cessante. j. de appellationibus. ¶ Ibi in iudicio dicatis qō ex hac glo. colligitur tertia species iuramenti quod appellatur iudiciale ⁊ istud non certe defertur in defectum probationū. imo etiam nullis existentibus probationibus potest deferri homini iuramentum vt in.l. si quis iusiurādum. C. eo. vbi cōmunis sntia istud tenet per illum tex. veruntamen iste tex. prima fronte videbatur probare contrarium in versi. sane si actor referendo ad precedentia. quia in precedentibus loquutus est papa de iuramento iudiciali. vnde in v. sane nullis existētib⁹ ꝓbationibus succedit regula actore nō ꝓbāte ⁊c. ergo nō potest deferri iuramētū iudiciale. tñ sustinēdo p precedētē opi. pōt dici qō v. sane loqtur i iuramēto necessario vt intelligūt doc. ꝙ tñ est restringere: ⁊ habetis cōclusionē ꝙ iuramētū iudiciale nullis existētib⁹ ꝓbationib⁹ pōt deferri: ſz honestū esset nō deferre. ¶ Ibi in. §. sinautē dicatis sic ꝑ sentit glo. ꝙ iuramentū iudiciale possit recusari tā de iure canonico ꝙ ciuili cōtra quā opi. videt tex. in.l. manifeste turpitudis. ff. e. ti. ⁊ videbim⁹ statutū glo. dicētē. ¶ Ibi. §. oē dicatis sic ergo ex hac gl. colligetis differētiā inter actorē deferētē iuramētū cui defertur q̄ non pōt aliquo modo recusari ⁊ reū cui defertur qui potest referre illud iuramē-

tū ⁊ rō differētie est: quia actor via ꝙ semel elegit nō pōt aliquomō impugnare ⁊ ideo si ei referat iuramētū ꝑz necesse iurare. ⁊ si noluerit iurare fertur sententia cōtra eum vel habet ꝓ iurāte. ⁊ ideo eo casu nō appellat si fuerit cōtumax in iurādo. Alia differētia est qz si reus cui delatum est iuramētū iudiciale iurauerit et ferat snia ꝑ eo nō appellat ſm ꝙ ꝓbatur in.l. gñaliter in. §. j. ⁊. ij. C. e. ti. secus est in actore cui refertur iuramētū q̄ si iurauerit reus referēs pōt appellare ſm alios. quia delator sponte detulit relator vero ex necessitate ⁊ magis succurrit ei cui ex necessitate ꝙ cui ex voluntate vt in.c. ab arbitris. ō of. deleg. li. vj. ⁊ ista ē vera snia ſz Azo. tenuerit ꝺriū. Ibi. C. e. l. delata dicatis ꝙ ex hac gl. colligit so. ad legē manifeste. ff. e. ti. illa est difficilis. dū dicitur ibi ꝙ nullo mō pōt recusari iuramētū iudiciale. quia illud est verū iure antiquo: sed hodie per. l. generaliter. ⁊ per hāc decretalē corrigitur. quia ſz olim nō esset licitum recusare tamē hodie est licitum per illam l. gñaliter. ⁊ hanc solu. tenet glo. in dicta. l. manifeste vbi approbat hāc solu. ⁊ dicit Raphael fur. ꝙ ista fuit op. cōis antiquorū ꝙ sequutus fuit papa hic ductus ⁊ motus fallo motu iuris ciuilis. ſz licitū est dicere: dicit ipse. sed hāc solu. siue opi. reprehēdūt doc. omnes p tex. in dicta. l. generaliter. i fi. vbi dicit ꝙ nihil vult corrigere de iurib⁹ antiquis preterea legis correctio est euitanda vt in. c. cum expediat. de electio. lib. vj. ⁊c. nec est verisimile papam falso intellectu motum. quia omnia iura ⁊c. vt in.l. omnium. C. de testi. ⁊ ideo ista solutio quaz dat glo. non est vera. licet glo. iterum eam repetat. j. eo. dicens quod hoc est nouum ius. sed hoc est falsum. ¶ Ibi susceptum est iuramentum dicatis quod ex hac gl. colligit secūda. solutio faciēs differentiā an iuramētum fit susceptum an nō. quia si iuramentum susceptum fuerit nō potest recusari. alias ſfit ista solu. glo. quā solu. reprehendunt docto. dicentes quod siue sit susceptum iuramentū siue nō potest recusari. vt in. Liusiurandum. ⁊ ad pecuni. in. §. ait prętor. ff. eodem ⁊c. l. generaliter. in. §. sinautem. hic alleg. pro qua sententia allegabat dominus meus tex. expressuz. in. l. tutor. in. §. fina. ff. eo. arguēdo a speciali quia ibi est speciale in legatis vt possint recusari. ergo in aliis est ius cōmune. et ideo cōmunis sententia canonistarum. ⁊ etiam legistarum tenet distinguendum. Quod aut iuramentum iudiciale vult recusari est ex iusta causa. ⁊ tunc pōt ⁊ olim ⁊ hodie. ⁊ ita loquit iste tex. ⁊ ita loqt. l. generaliter. i. §. sinautē. all. ⁊ facit. l. iusiurādum. ⁊ ad pecu. in principio. ff. eodē. aut ⁊ secundo casu principali nos requirim⁹ nunquid possit recusari sine iusta causa. ⁊ dicendum est quod non nec olim nec hodie imo manifeste turpitudinis est ⁊c. ⁊ in l. dicta manifeste. ⁊ ista est cōmunis sentētia a doct. approbata ꝑ quā solu. videtur esse iste tex. per apertum in aduersatiua ꝙis nam in principio dicit quod iuramētum necessarium ex iusta causa potest recusari in ver fi. ꝙis quod venit aduersatiue in distincte dicit quod potest recusari. ergo dicetur quod etiam sine iusta, causa possit recusari. ⁊ ideo dicebat raphael furgosius repetēs hanc. l. in primo anno studij fui vt dicit se respondisse ad hanc decretalem quod ista decretalis non contradicit imo concordat intelligendo duz dicit tex. recusari possit licite ac referri que licite recusando referri. ⁊ est sensus quod iuramentum iudiciale possit recusari si deferatur aduersario. ⁊ secūdū hūc intellectum concordat cum dicta. l. manifeste ⁊c. Verūtamen licet intellectus sit verus in fi. tamen destruit litteram que loquitur alternatiue ⁊ ad veritatem alternatiue sufficit alteram partem esse veram. ⁊ ideo dū esset mihi assignata in pōsenti illa. l. manifeste dixi sustinendo cōmunem opinionez. quod iste tex. directo faciebat ꝑ cōi op. vcz qō ex iusta causa tātum possit recusari vt ꝓbat tex. in verbo licite. qz ex iusta causa. nec ob. tex. in aduersatiua ꝙis quia respōdeo qō aduersatur bene ad' precedētia quo ad naturā iuramenti necessarij. quia iuramentū necessariū nō potest nec recusari nec referri iuramētū vero iudiciale. licz nemo possit recusare tñ bene pōt referri vt in dicta. l. manifeste. ⁊ pro hac omni so. est glo. ordi. in. l. gñaliter. in. §. pe. ⁊ fi. C. e. super vero oibus et habetis cōclusionē qō iuramētum iudiciale ex iusta causa potest recusari alias non. sed circa hoc potest dubitari pone qō ille cui est delatū iuramentū habebat iustam causam recusandi nō tamē allegauerit nunquid poterit appellare ⁊ in causa appella. iustam cām ꝓbare cōis sentētia tenet qō sic. quia in causa appel. non probatum probabo non allegatum allegabo. vt in. l. tertia. in fi. C. de appel. et in. l. per banc. C. de tempoibus appella. ⁊ ita etiam tenet Barto. in. l. gñaliter in. §. sed iuramēto. C. eo. titu. Ibi nouas ꝓbatiōes dicit qō istō est verū ꝑz bar. i. l.

Mo. ō de i tellectu. l. manifeste turpitudinis. ff. e. titu. an sit correcta vel non. et vide de ō etiā p do. an. truchet. i. l. i bone fidei C. eo.

Universidad de Deusto - Biblioteca

admonendi.ff.eo.qñ snia lata fuit pcedente probatiõe nõ vnq̃ tex.ꝛ delato iuramento necessario in supplemẽto pbationñ.puta q̃ fuit probatum per aliquam scripturam priuatam,facientẽ semiplenã pbatiõez vel p ppationẽ lr̃arũ vt vidistis in precedentibus.secus autez si fuerit semiplene probatum per vnum testẽ si facit semiplenã pbatiõez. nã tũc delato iuramento necessario in suplemẽto probationñ ꝛ lata snia nõ põt per alios testes postea de nouo pductos retractari snia q̃ post publicatas attestationes vnius testis q̃ ante ea deposuerat nõ possunt noui testes aliquomodo produci vt vidistis in cap̃.fraternitatis.s.de testibus.ꝛ est tex. in cle.de testibus.eo.tit. ꝛ iõ dñi dicit tex.in.l.admonẽdi. ℔ all̃.qõ per instrumenta de nouo reperta potest retractari snia lata virtute iuramẽti necessarij dz intelligi quãdo fuit snia lata ꝑma p semiplenã pbatiõem aliter factã q̃ per testes ꝛ instrumenta sunt de nouo reperta siue testes siue alia quecũq; instrumẽta.nã appellatione instrumẽtorũ cõtinent etiam testes vt vidistis in.c. pueniꝛ.s.de testi.cogendis vel dz intelligi illa.l.admonẽdi qñ ꝑmo fuit pbatũ per semiple.pbatõez per vnũ testem ꝛ instrumenta postea sunt de nouo reperta.i.aliqua q̃ testes nam tũc bene procedit ille tex.sed si intelligimus semiplene pobatũ per vnũ testẽ.ꝛ postea nouos testes repertos non posset,producere.ꝛ ista snia placet ꝛ eam tenet dominus meus.licet Butrius per cap̃m veniens.ꝛ per.c.series.s.de testi.dixerit ℨ ꝛ male. q̃. c.veniens loquit quãdo plene probationes sunt recepte in summario. ℔ vero nos loquimur qñ in plenario ꝛ ozãne.c. series. loquit ur' in causa matrimoniali in qua ẽt post publicatas attestationes posſunt recipi testes. Sed ℨ ꝛ imo videt q̃ per instrumenta de nouo reperta nullomodo possit retractari snia que trãsiuit in rem iudicatam.vnde op.de.l. sub pretextu.C.de transactionibus vbi dicitur quod transactio nõ põt retractari p instrumenta de nouo reperta.ergo nec sententia q̃ sunt paria. Itez oppo. de toto titulo si ex falsis instrumẽt vbi demũ pp falsitatem euidentem retractatur snia. So.est necesse dicere ꝓstituendam differentiã inter sniam latam per veras pbatiões que nõ potest retractari per instrumenta de nouo reperta.ꝛ sententiam latam per probationes subsidiarias vt est iuramentũ necessariuz,vt in dicta.l.admonendi ℔ all̃.ꝛ ita dicatis ꝛ habetis g̃ in materia quod snia lata per subsidiarias probationes nõ est ita potẽs sicut lata per veras probatioõs. ¶ Ibi.l.admonedi dicit quod ex hac glo.colligit̃ differentia inter iuramentũ necessarium ꝛ iudiciale rõnem differentie sensit glos. in dicta.l.admonendi q̃ iuramentũ iudiciale defertur ex partium volũtate ꝛ spõte recedunt ptes alite.necessarium vero ex necessitate a iudice defertur.ꝛ iõ plr̃ cõsulit̃ ei q̃ ex necessitate facit q̃ q̃ ex volũtate vt in.l.si fideiussor.ff.si necessaria ff.que satis dare cogũt. Sed ꝓtra ꝛ imo videtur quod sententia lata pretextu iuramẽti iudicialis possit retractari per instrumẽta de nouo reperta vt est tex. in.l. fi.C.eo. Solutio dicunt aliqui vbi spãle in vltimis voluntatibus. arg. eius quod videmus de transatione que nõ valet nisi inspectis ꝛ cognitis verbis testamenti vt in.l.de his.ꝛ.l.nõ est petẽdus.ff.ꝺ trãsac.oz.dicatis vt in dicta.l.fi. ¶ Ibi vniuersorum,bonorum dicit ꝛ habeat liberam administrationem vt in.l. procurator. cui libera.ff.de procur. ¶ Ad finem glo.dicatis intelligenda est hec glos.ℑm §.quem alle.vez intelligendo de iuramẽto iudiciali vt loquit̃ ille.§.nã in iuramẽto necessario nõ ꝓcederet.q̃ ī causa agitata per procura.potest deferri iuramẽtum necessarium in supplementũ probationis. ¶ In gl.ℏ.ibi.l.marcellus dicit q̃ hanc opinionẽ sequuntur doc.dicentes. q̃ si ille cui defertur iuramentum necessariũ in defectu pbationũ nesciat ℣itatez vel etiam dubitet ista est iusta causa recusationis per iura hic alleg.Illaz ei qui verisimiliter sit veritatez est deferendũ iuramentũ nõ alteri vt euitẽ periuriuz ar.in.c.mulieri.s.eodem. est etiam iusta causa si deferens sit talis qui non possit deferre. vel sit talis cui defertur qui nõ possit iurare vt si pupillo vt in.l. iusiurãdum.in.§.pupillo.ff.eo. Item si sit talis causa in causa nõ possit deferri nec quia crimialis.alias causas enumerauit bar: in lege admonendi ℔ all̃.ꝛ aliqui repetunt in lege manifeste. ¶ Ad finem glo. dicit ꝛ vidistis in capitulo ex litteris. §. eodem. ¶ In glo.famosa ibi rerũ amotarum dicit quod actio rerum amotarũ competit ℨ mulierẽ amouentez res mariti vt in to.titu.rerum amotarum. Ibi legibus sequentibus dicatis quod rationem sentit glosa in dicta lege marcellus

quare in famosis actionibus nõ referat iuramentum iudiciale.sed aliam rationem posuit Barto.in.l.admonẽdi.q̃ iuramentum defertur ei qui commisit delictum ꝛ verisimile est euz qui perpetrauerit delictũ melir̃ scire ℣itatẽ ꝛ iõ põt deferre q̃ rõ non placet multũ q̃ ẽt passus delictum aliquãdo ita eque bene scit veritatem sicut delin quens. ꝛ ideo melior ratio est qõ speciale est in famosis actionibus vt non referatur iuramentũ ppter odium criminis ar.in.l.lege cornel.in.§. actione.ff.de iniurijs.lz Bart.all̃.ad op. aliam rationem sentit.glo. in sequentibus quod ideo nõ deferatur.quia a lege defertur.que ratio est ꝓtra illam.l.marcellus vbi homo defert iuramentũ ℑm Barto.ꝛ ideo tenete precedentem. ꝛ sic ex omnibus precedentibus colligetis q̃ iuramentũ iudiciale qõ defertur a parte parti licet non possit referri potest tamen deferri. Iuranmetum autẽ necessarium quod defertur in defectũ probationñ nõ certe põt deferri in actiõibus famosis in quibus agitur de statu seu de infamiam.ꝛ sic de grandi ꝓiudicio quẽ admodum videmus.ꝛ in criminibus in quibus non defertur tale iuramentum. quia requrunt probationes luce meridiana clariores vt in.c.scias.C. ꝺ probatio. Ex quo inferunt doctores quod in causa monachatiõis in causa matrimoniali ꝛ in alijs causis in quibus agitur de q̃si quadam seruitute ꝛ sit de magno preiudicio vt vidistis in capitulo mulieri. s.e. non potest deferri iuramentum necessariũ in defectu pbationũ.nec obstat.l.iij. in.§.quacunque.ff.eo. per quam aliqui doctores dixerunt op.vt Barto.qui loquitur in iuramento iudiciali.ita cõcludatis ꝛ sic est conclusio põ in criminalibus non defertur iuramentum necessarium in supplementum probationum. ¶ Ibi referendi potestatem. que potestas non intelligitur esse cõcessa nisi specialiter a lege concedatur. ¶ Ad finem glose dicatis.ꝛ bene in glo.finali.ibi.l.q̃ accusare dicit quod notanda est hec glo. ꝛ textus quod iuramentum necessarium non est deferendus vbi nulle sunt probationes.idem etiã est si huic desinunt semiplene probationes.nam tunc vna semiple.tollit aliaz ꝛ remanet non probatum vt in.l.prima.C.vbi ꝛ apud quos cũ ibi notatur per Bar. Sed circa hec dubitant doctores de.q. pone actor habet duos testes, reus habet vnuz testẽ. vtrũ sit deferendus iuramentum necessariũ in supplemento pbationũ videtur dicẽdum quod sic quia probatio semiplena rei tollit fidem ex testibus actoris ꝛ remanet tã vnitum semiplene probatis.g̃ est deferendũ iuramentum necessarium ꝛ ita videtur inclinare Butrius.que op. videtur esse ℨ ea q̃ dixi i capi. in nostra. §.de testibus.ita quod miror. Et aduertenduz quod illud quod dicitur hic probatum vel non probatum procedit tũc demuz quando fuit datus terminus ad probandum et est elapsus. vel quando non est datus tamen terminus a iure statutus est preteritus vt in capitulo licet causam.supra de proba. ¶ Ibi.l.in bonefidei.sic ergo sentit hec glo. notabilẽ presumptionem non sufficere ad iuramenti delationem quod est verum quãdo est talis presumptio que nõ faceret semiplenam probationẽ sed si faceret semiplenam probationem tunc bene deferretur iuramentuz necessarium vt sentit glo.in sequenti ibi dum dicit vnã bonã presumptionẽ ꝛ quando presumptio faciat plenã vel semiple. pbatiõez dicatis vt in capitulo quãto.ꝛ in cap.quia verisimile.supra de presumptiõib?. ¶ Ibi non distinguitur ibi dicit vt in.l. in bone fidei ꝛ ideo cum distinguatur per leges.nec non distinguere debemus vt in capitulo ad audientiaz.de proba. ¶ Ibi bonam presumptionem.s.facientes semiple. probatiõez. ¶ Ibi ꝛ honestum testem dicit omni exceptione maiorem.et cuius fides seu probatio non tollit̃ per alios testes.quia aliter nõ producit testes. ¶ Ibi quãtitatẽ cause dicat sit pua vel magna.q̃ magna cã ẽt multũ prie iudicialis aliquando equiparatur criminali in qua non etiam defertur necessariũ.vt si sit questio de magno pr̃imonio. vt in.l.propter litẽ.ff.de excu.tutorum. ꝛ qualitatẽ persone dicit.puta q̃ sit honesta persona actoris.ꝛ quem non est verisimile deierare.puta quia sit bonoruz. morũ q̃ sẽper honeste se rexerit vt in capitulo cuz in iuuentute.supra de presumptionibus. Itez si sit diues ex diuitijs iuste quisitis est presumptio quod non deieret plus quam pauper.vt in.§. si vero ignoti.in autentica.de testibus.ꝛ voluit Cynus in capitulo in bone fidei. C. eodem.nam si essent pecunie vel diuitie iniuste quesite non creditur plus ei quam pauperi imo plus creditur pauperi quia si semel malus ꝛc. vt in regula iuris.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Item etiam si sit masculus presumitur fide dignior quam femina. Unde ceteris paribus deferendum est viro et non mulieri vt in lege finali. de fide instrumentorum. ¶ Ibi debeat deierare dicit quod ex variis circūstantijs ⁊ qualitatibus arbitrio iudicis conciderandum deferendum est iuramentum necessariū ipsi actori et aliqñ reo ⁊ semp i dubio est deferendum quem verisimile est nō deierare et melius scire veritatem. vt in dicta lege Marcelus alleg. ¶ Ad finem glose dicatis et aduertatis. quod sentit hec glosa. Primo ꝓsiderandam quantitatem cause qualitatem personarum. et quis melius sciuerit veritatem ⁊ ei deferatur iuramentum qui excellit. Sed vbi quantitas cause qualitas personarum. ⁊ omnia sunt equalia. ita quod est ordinānda equalitas i persona actoris ⁊ rei hoc est grande difficultat ꝯ cui sit deferendū ⁊ tot capita quod sententie ⁊ glos. hanc inclinare vr in hanc opinio. quod sit deferendum sic reo dñi dicit glos. ⁊ quando actori ⁊c. ⁊ hanc opinionem apertius tenet Joan. andree. in capitulo cum sint partium in glo. sua de reg. inris. ⁊ ꝓ hac sententia facit quia fauorabiliores sumꝰ reis quam actoribus vt in regula fauorabiliores de reg. iuris. et facit optime ffi. sane supra eodem. ⁊ pro determinatione huius questiōis sunt q̄ dicunt text. hic eē expressius. videf quod sit deferendum reo. in versi. presumptiue iuncto. ff. nisi arguendo de iuramento purgatiōis ad necessariū ⁊ inf̄i. si veruntamen glo. in lege bone fidei. alle. referens plures opiniones videtur inclinare quod deferendum ei qui semiplene probauit. quia verisimile est quod non deieret. imo secūdum veritatem iuret que iā est presumpta ⁊ comprobata per semiplenam probationem ⁊ in dubio deferendum est ei quem non est verisimile deierare. vt voluit glosa in precedentibus. ⁊ illam opinionem sequitur Jaco. de butri. si habēs semiplenam probationem in aliquo excedat ius semiplene probationis. puta quia habet vnum bonum testeꝫ facientem semiplenam probationē ⁊ vltra habet vnū suū consanguineū testeꝫ qui facit aliqualem presumptionem ⁊ illā glo. sequitur in distincte domiꝰ Bartolus dicens pro illa glosa esse text. in. §. sacramentum de consuetudine recti feudi in feudum. Sed contra istam opinionem facit vnuꝫ quod bene sentit glo. in dicta lege in bone fidei. quia in re propria nullus est testis idoneus vt in lege omnibus C. de testibus. ⁊ in capitulo nullus. secūda questione tertia. sed iste habens semiplenam probationem erit testis in causa propria. quia iuramentum supplet defectus ꝓbatiōisꝙ nō est dicendū. q̄ nō dꝫ esse testis in causa propria sed istud argumentum non obstat quia secundum hoc nunquam esset deferendum. nec actori. nec reo. ita quod videtis quantas dubitationes. Tamen inherendo glose nostre mihi placet ista sententia. Et ista est vera quod iuramentum necessarium omnibus paribus sit deferendum reo ꝓ istum textum ⁊ ista opinio de consuetudine est approbata. vt dicit glosa in lege maritus. ff. de questionib⁹ nec obstat. §. sacramentum. quia speciale est in causa feudali in qua multa alia sunt specialia. nec obstat quod verisile sit actorem vel habentē semiplenam probationem minus deierare. quia respōdeo quod in dubio nemo est presumēdus deierare. quia nemo presumitur immemor sue salutis vt in lege finali. C. ad. l. iulli.

Utrū qñ ē eq̄litas psonarum actoꝛ ⁊ rei cui sit iuramētū deferenduꝫ vide hic

De exceptionibus.

¶ Cōtinuatur ad precedentia hoc ordi. visum est supra de armis agentium ⁊ de probat̄ verum quia arma reorum sunt exceptiones ideo subiicitur hic de exceptionibus ⁊ qr ad probandum exceptiones requirūtur etiam probationes ideo post probationes subiicitur hic titulus de exceptionibus. ⁊ quia inter exceptiones peremtorie sunt allegationes: ideo istuꝫ titulum posuit post tituluꝫ de litis contest. Nam si respexisset dilatoria as que proponuntur ante litē cōtest. posuisset ante titulum de lite contest. ⁊ ceperunt exceptiones a primis parentib⁹ in paradiso statim post peccatum. qr adā reprehensus a domino quia peccauerat excepit quia socia quaꝫ dedisti mihi ⁊c.

1 ☞ Pena ordinaria propter crimē probatum in modum exceptionis nō est imponenda.

2 Cōfessio erronea facta in libello reuocari nō potest.

Deniqꝫ.

Diuiditur in tres partes principales secundum quod ponit tria diuersa dicta ibi secūda quod si sola. ibi tertia ceterum. ¶ Casus breue. si testis de crimine ꝓtraꝛeuꝫ excepto cōuincitur vel aliter conuictus apparet repellitur a testimonio. sed de crimine non punitur qō negocium principale nō tangit. hoc dicit. Nota exīsto textu in pncipio. ꝙ exceptio opposita cōtra personas testium est exceptio pemptoria que debet opponi ante sententiaꝫ fit. l. peremtorias. §. sententiam rescindi nō posse. Secundo nota in versiculo cuꝫ sicut. no. tria propter que testes repelluntur a testimonio. Tertio notain versiculo quod si sola. qō propter crimen conuictū vel confessum alio tēpore ⁊ i alia causa repelli potest testis a testimonio. Quarto no. in versiculo qr sicut qō semel nocens ⁊ criminosus semper presumitur nocens. Quinto nota in versiculo ceterum. quod propter crimen probatum in modum exceptionis nō est imponenda pena ordinaria. ita vidistis in capitulo cum dilectus. §. de ordi. cog. Sexto no. in versi. sufficit quod inducta ad vnum effectum nō debet alium effectum operari. Vltimo not. in versi. presertim. quod de criminibus contingentibus causam principaleꝫ probatā ⁊ obiectam per modum exceptionis pōt imponi pena ordinaria. ita probat textus a contrario sensu. facit. l. secunda. in. §. si publico. ff. ad legem iullia. de adulteriis ¶ In glo. loco domini. ad finem dicatis ꝙ rō huius est quia ꝓmutatio est obligatio dādi. ⁊ in obligationibus dandi agit de dominio tranferando vt dici in glosa precedenti. ⁊ ideo si quis non sit dominus nō potest dominiū transferre. qr nemo dat quod nō habet. vt in regu. iu. nemo plus iuris. de regulis iuris. ⁊ ista est ratio quare ex ꝓmutatiōe dando rē alienam nō trāferatur dominiuꝫ. ¶ In glo. sup verbo ꝓfessus ibi de iure nō debuit. dicatis ꝙ ex hac glo. colligit so. ad contraria ⁊ rō solutionis. qr per obiectū ceptiōis nō ꝓfitef expresse. nec in necessariū antecedēs intētionē aduersarij. c. in dubio debēt intelligi verba in fauoꝛe ipsius excipiētis. l. si qs intētione. ff. ō iudi. maxie qr inducta ad excludēdum nō debēt opari ꝓiuꝫ. l. legata inutilif. ff. de adeūdis legatis. ⁊ c. in lris. §. de re spo. ⁊ hec procedūt qñ reus simplr excipit. si añt explicite ⁊ clare cōfiteaf de intētiōe agentis. vt qr peto. x. ex mutuo a te. tu rñdes fateoꝛ qō mutuasti sed feci pactū de nō petēdo tūc bene pōt actoꝛ se fundare ex cōfessiōe ⁊ succūbit reus nisi ꝓbet intētiōeꝫ. vt in. c. ꝓterea cū ibi no. §. de trāsac. ⁊ voluit glo. in. l. exceptionem. C. de ꝓba. ꝙ verum putat do. meꝰ qñ in exceptiōe aliqd ponitur ꝙ ex interuallo est secutū. nā tūc capitula sunt separata ideo pōt acceptari pars capituloꝝ quātum faciat ꝓtra reum ⁊ aliud pōt refutari ꝙtum facit ꝓ reo. vt in. l. publia. in §. finali. ff. depositi. secus quando aliqd ponitur in exceptiōe quod tēpoꝛe obligatiōis interuenit. puta quia dicat promissionem eē conditionalē. puta quia dicat ego promisi. sed dicat eam esse conditionalē. naꝫ tunc capitula sunt ꝓnexa ex quo eodeꝫ tempoꝛe dicuntur esse ⁊ ideo vtrunque oportet acceptari. vel vtrunq; refutari vt in. l. si quidem. cum ibi notatur. C. ō exceptionibus. ⁊ in. l. aureliꝰ §. idē quesiuit ⁊ ibi Bar. ff. de libe. legata. quod est verum nisi exciperet de conditione ex interuallo. quia tunc videntur capitula separata ⁊ confessioneꝫ añ ea factam. non reuocaret obiectus exceptionis. ⁊ ideo consilium est quod dicat fateoꝛ quod promisi sub conditione ⁊ ista est sententia secundum dominum meum approbata per capitulū exceptioneꝫ de regulis iuris. licet ibi Dynus aliter sencerit ⁊ male dicens quod nisi excipiat saluo iure suo semper videtur cōfiteri quod est falsum per istum textum. Sed contra hanc opinionem dicitur eē tex. noster ⁊ istud est vnum dubium. naꝫ sentiunt doctoꝛes expresse quod quando quis confitetur simpliciter. ⁊ post opponit exceptionem etiam in continenti. quod fundata est intentio agētis ⁊ habet reus necesse probare exceptionem. sed iste textus probat oppositum ibi dñi dicit quod et si dicta ecclesia dudum ⁊c. vbi ꝓcuratoꝛ istius archidiaconi pure ⁊ simplr ꝓfessus fuit ecclīam. fuisse eccliē

Nota ꝙ ℞ capla fiūt separata pñtapproꝛ bari si ea quātū ⁊c. si añt sint ꝓnexa secus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sabinẽsis dum dicit quod ꝛ si ecclesia dudũ fuerit ecclesie sabinẽsis. Sed huic respondit glo. quod ista responsio fuit conditionalis et non puta dum dicit quod ꝛ fin. ꝛ ꝓ hoc videtur facere dictio si que dicitur facere conditionem. sed hec solu. nõ videt tuta. quia licet si faciat conditioñ tñ hoc simul qõ ꝛ si non facit conditionem: sed accipitur ꝓ ꝯuis. ꝛ ideo considerabam dicere per istum text. et esset peregrina conclusio ꝙ exceptio statim opposita post confessionem rei excipientis tollit confessionẽ: ita vt excipiẽs non videatur confiteri. ita videtur ꝓbare iste tex. et ꝓ hac sententia facit. quia actor nõ potest se, tueri ex confessione aduersarij nisi etiã recipiat exceptionem statim subiectam. vt in regula ex eo de reg. iur. cum ibi no. ꝛ in. l. post legatuꝫ cum no. p. Bar. ff. de his quibus in indig. ora precedenti opinione non esset in iudicando recedendum. licet ista in disputando posset sustineri. ꝛ ꝓ ista facit: qz que incontinenti fuerit ꝛc. vt in. l. lecta. ff. si certum petatur. ꝛ habetis notabileꝫ conclusionem nunquid opiniones exceptionem videant. ¶ Ibi de non petendo dicit ꝙ hanc practicam siue consilium sequuntur docto. ad euitandas opi. nam ex quo prius negatur non potest videri confiteri idem etiam est si dicat non confiteor vel nego vel dicat excipio saluo iure meo. vt voluit Ioh. nam per hec colligitur dubium vtrum videatur confiteri quia in incertum nõ certum locus est cõiecturis vt in. l. cõtinuus. in. §. cum ita. ff. de verbo. obli. lꝫ ꝑm ꝑ verã opi. etiam excipiendo simpliciter non videat confiteri imo habet necesse actor fundare suaꝫ intentionẽ vt hic. ꝛ in dicto. c. exceptionem de reg. iur. o: dicet quispiam tex. videtur esse contrarius o: glo. respondet. Ibi et iste sez procurator archidiaconi. Ibi permutatio cesserim dicatis ꝙ licet gl. velit confessionẽ fuisse conditionalem. tñ. si recte aduertat ad tex. fuit pura. vt in ꝓcedentibus probatum est. ¶ Ibi decretalis illud dicit quod istud est verum probata prescriptione. quia tũc debet probare interruptionem. ¶ Ad finẽ glo. dicatis qõ illud quod dicit gl. hic de exceptione quod excipiens non videtur confiteri. imo tunc demũ probata intẽtione agẽtis habet necesse probare exceptionem procedit etiam replicatione vt replicans non videatur confiteri de intentione agẽtis: quia idem iuris est de replicatione quod est de exceptione vt institu. de repli. in principio. ꝛ videbitis in. c. dilecti. j. eodem. et aduertendum quod licet excipiens siue replicans non fateatur: nec ex illa possit aduersarius se tueri tamen ex probatione exceptionis potest aduersarius se tueri ꝛ se fundare per istum tex. vbi est expressius. nam si instrumentum nõ fuisset falsum sentit tex. quod episcopus sabinensis poterat se fundare. et ratio huius est. quia probationes sunt communes vt. l. si quando. C. de testibus. ꝛ in c. licet causaꝫ. §. de probationibus. nunquid autem negans si conuincatur de mẽdacio possit: postea excipere dicite vt in specu. eodem in. §. et in re exceptionem alleg. ¶ In glo. licet autem ibi si episcopum dicit quod ista est prima solu. siue intellectus ad tex. ꝛ est vera. quia est ratio tex. ex qua vos colligetis responsionem ad ea que vidistis in. c. fi. §. de confes. vbi dicit: quod licet confessionẽ erroneam facta in libello non possit quis reuocare vt in. ca. cum olim. j. de censibus. ꝛ. l. post legatum. ꝛ ibi Barto. ff. de his quibus in dig. quod est verum nisi illa confessio tẽdat in preiudicium ecle. ¶ Ibi cum ex litteris dicit quod no. est hec gl. quod vbi quis falsauit instrumentum quod producitur in iudicio debet perdere causaꝫ: ita voluit tex. ꝛ glo. quam opinionem videtur reprobare Bar. in. l. in fraudem in. §. quotiens. ff. de iure fisci. dicens quod licet committens falsitatem in actis debeat perdere causam vt in. c. olim. §. de rescriptis. secus tamen est quando falsauit aliud instrumentum quod producit per tex. i. l. diuus. ff. de re iudicata. nec obstat c. cum ex litteris. quia ibi non probat et varie intelligitur. et hec opinio est satis equa. licet defensando glo. dici posset qõ ideo in. l. diuus non perdit causam. quia ibi petitum non fuit: ꝛ ideo non perdit vtrum autem reprobato instrumento de falso vel propter aliud duret saltim confessio surgens ex productione instrumenti vt in. l. cum precium. C. de libe. causa. et l. iubemus. §. de probationibus. tractat hic Innocen. ꝛ in. c. olim. j. de censibus. et Barto. in. l. post legatum. de his quib? in dig. et breuis conclusio quod si sint articuli separati duret confessio alias secus et dicatis vt ibi. Item etiam tangitur hic quid iuris de protestatione facta in productione instrumenti in hunc modum producto si et inquantum pro me faciat et non vltra. quero numquid

2

Mo. ꝙ cõfessio erronea facta in libello nũꝙ ꝑt reuocari lꝫ facta vbo bñ possit.

Mo. ꝙ licꝫ delictũ singularis ꝑsonenõ noceat eccle. tñ bñ nocet ꝺlictũ capituli.

si instrumentũ faciat ꝓtra producentem nocebit tangunt hic doc. ꝛ videt inclinare quod ex quo protestatio est ꝓria actui nihil opet vt i. c. cũ marchio Ferrarien. §. de ꝓbonib?. ¶ Ad fi. glo. dicit ex hac glo. colligitur solutio ad ꝓtrarium ꝙ sequuntur doc. ex qua solu. sequit ꝙ lꝫ delictũ vnius singularis persone de ecclia nõ noceat eccle. tñ delictũ capituli bene nocet vt in. c. cum dilect?. §. ꝺ ordi. cog. ꝛ in cap. prout. §. de dolo ꝛ cõtu. ¶ In glo. xx. annis. ad fi. dicit mirum videtur ꝙ tãtuꝫ vsqꝫ ad. xx. annos possit excipi de falso cũ regularit exceptio sit perpetua vt in. l. pure. in fi. ff. de doli. excep. preterea actio que competit ꝓ falso vt est actio in factum que competit ad interesse. vt in. l. qui in nomine. ff. ꝺ falsis durat vsqꝫ ad. xxx. vt in. l. sicut. ꝛ. l. omnes. C. de prescriptione. xxx. vel. xl. ergo multo magis exceptio que est fauorabilis. Solutio dicunt aliqui doc. papaꝫ hic respexisse legẽ querelam. C. de falsis que loquitur in accusatione ꝛ fit notũ falso intellectum qõ est sacrilegium. ꝛ ideo dicetis quod licꝫ regulariter exceptiões sint perpetue tñ ꝺ fuit restrictũ ad. xx. annos ꝑ hãc decretalẽ. nec ob. l. pure. in fi. all. qz verum est exceptionem esse perpetuam nisi a iure expresse reperiatur cõtrarium vt hic reperitur argu. op. in auten. hanc aut. C. de non numerata pecunia. nec ob. ꝙ ꝺicitur de actione in factum. qz nõ esset incõueniens per istuꝫ tex. ꝺicitur illã actionem esse restrictaꝫ ad. xx. annos. vel potest ꝺici ꝙ diuisa ratio est in actione ꝙ in exceptiõe quia actio ꝺat ad interesse. exceptio vero ꝺatur ad recisioneꝫ quod est odiosũ ꝛ ista ẽ melior so. ¶ In glo. penu. ad finem dicit. sic ergo sentẽtia lata per falsas probationes siue instrumenta in veritate est nulla ipso iure. licet nõdum detecta falsitate sustineatur ista sententia ꝛ videtur sequi Innocẽ. hanc opi. per instuꝫ text. sine alia restitutione facit lex argu. hic all. ꝛ. l. prima scõa ꝛ tertia ꝛ fi. C. si ex falsis instrumẽtis. vbi nihil ꝺicit de restitutiõe in cõtrarium facit. l. diuus de re iudicata. ꝛ cap. licet causam. §. de proba. cum ibi nota. vbi ꝺicitur ꝺari restitutionẽ. ergo sententia est valida. qz si esset valida quia quod nullum est rescindi non potest. l. nam. ꝛ si sub condi. in. §. post defectum. ff. de iniusto. ꝛ hanc opi. tenet specu. in titulo de executione sententie. in. §. finali. ꝛ glosa in. l. qui admittitis hic allegatꝫ. sed ꝓ cõcoꝛdia harũ opinionum ꝺicetis quod aut sententia ẽ lata per falsum rescriptuꝫ. et tunc quia subest defectus iurisditiõis est nulla ipso iure. licet quoad opinionem reputetur valida ante detectam falsitateꝫ vt in capitulo secundo. j. de crimi. falsi. idez ꝙ si fuerit lata sententia per falsum instrumentum procuratiõis. quia aliquis ostẽditꝫ instrumẽtũ procure. quod erat falsuꝫ tunc etiam talis sententia est nulla. vt in capitulo. in nostra. hic alle. ꝛ. l. licet. C. de procur. aut ꝛ secũdo casu principali fuit lata sententia per falsas proba. et tunc si est lata ꝓtra minoꝛes ꝛ est ipso iure nulla vt in. l. prima ꝛ secunda. C. si ex falsis instrumẽtis. si autem fuit contra maioꝛes. ꝛ tunc regulariter ꝑm aliam opinionem sententia in valida. sed est opus restitutione. vt per. l. diuus. ff. de re iudicata ꝛ hãc opinionem tenet Barto. in dicta. l. diuus. ꝛ Joan. and. hic ꝺicentes quod licet sentẽtia valeat ꝛ remedio restitutionis possit rescindi propter falsas probationes. nihilominus potest etiam excipi cõtra agentem ex tali sentẽtia ꝛ ita possunt intelligi illa iura si ex falsis instrumẽtis. ꝛ. l. agnitis hic alle. ꝛ est magnus effectus quod possit peti restitutio potius ꝙ excipi ꝑm Bar. quia petendo restitutionem faciet rescindi sententiam. ꝛ se absolui diffinitiue excipiẽdo autẽ nõ poterit. quia exceptio nõ tendit ad recisionem. vt in capitulo primo. supꝛa eodẽ. ꝛ hanc opinionem tenet ꝙ competat restitutio contra sentẽtiam eẽ latam falsis instrumẽtis tenebat Rapha. fur. ꝺicens qõ hic in integruꝫ restitutio est a iure ciuili introducta ex constitutionibus pricipum. vt in. l. diuus hic all. ꝛ ideo nõ tollitur q̃driennio imo restricta est ad. xx. annos per hãc decretaleꝫ. ex quib? verbis habetis notabilẽ intellectum videlicet quod loquamur de restitutione que cõtenditur vel petendo restitutionẽ vel excipiendo ꝛ quia est a iure ciuili reperta. ex ꝓstitutionibus durat vsque ad. xx. annos. licet Rapha. cumanus in dicta. l. diuus diceret contrariuꝫ ꝛ ꝺicatis vt in dicta lege diuus quia est potius materia legistarum quam canonistarum. nam tꝫ quod sentẽtia sit ipso iure nulla. nec sit opus restitutiõe. Sed ꝓtra hec op. de lege si pretoꝛ. i. §. marcellus. ff. de iudi. vbi sentit textus sentẽtiam latam per falsas probationes esse ipso iure nullam. So. ꝺicunt communiter doctoꝛes. quod ibi loquitur quãdo sentẽtia fuit lata ꝫ absentem dolo presentis. nã tunc est nulla ipso iure hic loquitur quando fuit ꝓtra

Universidad de Deusto
Biblioteca

presentes vel absentes nō dolo presentis quam opinionē reprehendit Raphafur. ⁊ Lumanus in dicta.l.diuus alle. eā cōsideratione quia secūdus hanc opinionē melior est cōditio absentis propter cōtumatiam quam presentis ⁊ obedientis quod nō est dicendum vt in.l.seruius ff. quod vi aut clam. et ideo dicebat ipse quod vtroq; casu sentētia est semper valida. sed est opus restitutiōe. nec hoc negat tex. in.§. marcellus. s̄. all'. si aduertatur recte in verbo querelaꝫ ita sustinuit in ciuitate Bononie. nec obstat si dicatur propter dolum ⁊ cōtumatiam est denegāda restitutio. vt in lege auxilium. ff. de mino. ⁊ vidistis in capitulo precedenti. q; respōdeo quod dolus cōtumacis est in nō obediēdo dolus vero vincentis presentis est in faciēdo ⁊ dolus faciētis preponderat. ita dicatis ⁊ habetis expeditam notabilem decretalem or. cetera dicatis vt hic per Inno. ⁊ Butri.

Lim. Diui

ditur in duas partes. Primo ponit appellantis q̄rela. Secundo prouisio pape ibi scōa discretioni vestre. Casus bre. qui propter non admissam exceptionem appellat coram iudice apostolico debet probare suam exceptionem. hoc dicit. Ratio dubitandi fuit. q; videbatur quod nullomodo deberet inspici locus ⁊c. Nota primo quod de iure isto coram iudicibus delegatis a sede apostoli. nemo poterat trahi extra suam diocesim vltra duas dietas hodie est tamen limitatum vsque ad vnam. vt incapitulo statutum. de rescriptis. libro sexto. Secundo no. extra licitam appellationem propter nō admissaꝫ exceptionem. Tertio not. quod locus tractus inspicitur nō aūt locus impetrationis quo ad hoc vt quis dicatur tractus vltra duas dietas hodie inspicitur loc⁹ impetrationis vt in dicto capitulo statutū. Quarto quod appel. iustificata propter declinationē nō admissam debet supercedere in causa principali. ¶ In glosa prima ibi cap. nonnulli. dicit sic ergo sentit gl. quod in commissione apostolica inspicitur locus tractus. nō autem locus commissiōis. ⁊ hec opinio olim erat vera hodie aūt est correcta. ⁊ immutata q; inspicitur locus commissiōis. Item non tātū vltra duas dietas potest quis trahi p iudicem delegatū. imo solummodo vsque ad vnam. ita quod in duobus immutatū est. capitulo nōnulli per. c. statutum. in. §. nullus. de rescriptis. libro sexto. Aduertandū tamen quod si sit dubium de dieta. vtrum sit inter dietam vel vltra. in dubio citatus per delegatū tenetur cōparere. arg. in. l. secūda. ff. si quis in ius vo. ⁊ in capitulo cum tempore. s̄. de arbi. ⁊ in. l. si quis ex aliena. ff. de iudi. sec⁹ vbi esset certum quod esset vltra temp⁹ a iure statutum vt in dicto. §. nullus.

¶ Ad finem glo. dicatis quod hanc glo. videtur reprehendere doct. dicen. q̄ ex quo pro causa vtriusque partis est iudex delegatus quod ab vtroq; debet psequi sumptus vt in capitulo statutum. in. §. in super. de rescriptis. libro sexto. q̄ tex. bene probat quod quādo habet necesse p̄ficisci extra patriam debet istud facere sumptib⁹ partiuꝫ moderatis. Sed si sit delegatus vltra terminum a iure statutū nō certe vult quod sumptibus ambarum partium deberet facere. ideo plus placeret glo. in suis terminis. licet hodie per capitulum statutuꝫ. quod inspicit tēpus commissionis non procederet q̄stio glose. ¶ In glos. probare potuerit ibi in illa decretali dicit ⁊ ibi plene visum fuit ⁊ ibi dici. ¶ Ibi illam probaturum dicit quod ex hac glosa colligitur differentia vtrum opponens exceptioneꝫ offerat se illam in cōtinēti probaturuꝫ. ⁊ si nō additur appellet sufficit probare nō admissam exceptionem. aut nō obtulit se probaturum ⁊ tunc est necesse probare veritatem exceptionis. ⁊ hanc solutionem sequitur cōmunis sententia doctorum. vt vidistis in capitulo ex parte adde. s̄. de testi. ⁊ videbimus in capitulo interpositaꝫ. j. de appellatio. ¶ Ibi nō fuisset admissus. dicit quod ex hac glos. colligitur solu. ad capitulū dilecto. infra de appellatio. ⁊ hanc solutionem sequuntur doctores dicentes quod potentior est probatio per confessionē quam alia probatio. et videbimus in dicto capitulo dilecto. infra de appellationibus. ¶ Ad finem glo. dicit quod ex hac glosa colligitur solutio ad capitulum cum causam. s̄. de officio delega. ⁊ eaꝫ sequuntur docto. ex quibus omnibus colligetis tres limitationes ⁊ declarationes ad capitulum interposita. infra de appellationibus. ¶ Pro expeditione gl. finalis op. ab ex̄. ⁊ imo videtur quod non sit supercedēdū

per iudicem appellationis imo procedē dum in causa vt in capitulo vt debitus j. de appella. huius timore est facta glo. que dat vnam solutionem. ¶ Ad fi. glose dicit quod ex hac glo. colligitur solutio. a. d. capitulo vt debitus. j. de appellationibus. vcꝫ quod nō hic mandat super ceder in negotio principali. quia isti iudices dati nō erant iudices cause principalis nec eis erat delegata cognitio. sꝫ erant tantū dati ad exequendum sniam suspensionis. ⁊ istam so. sequuntur communiter doctores ⁊ habet vnam limitationem ad capitulum vt debitus. q; tūc demū iustificata appellatione procedit̄ in causa principali per iudices appellationis quando fuerant iudices dati in causa principali. secus si in alia causa vt hic videtis. Ultimo quesiuit Joā. and. de questione necessaria vtrū iste diete sint computande per terram an per aquam or breuiter videtur inclinare q̄ō sit fienda per terram q; illud iter est frequentius ⁊ securius. ⁊ denominatio siue computatio fit a frequentiori. vt in. l. cuꝫ delameonis. in. Casinā. de fundo instruc. ⁊ istud procedit vbi agitur de itinerationē secus vbi agitur de alio facto. q; tunc fieret computatio per aera. vt in. l. prima. ⁊ ibi Bart. ff. si quis cau. Ex quo infero quod si statuto ciuitat⁹ caueatur quod potestas non possit esse in ciuitate de loco propinquo per viginti leucas cō putatio istarum leucarum fiet per aera directo ⁊ non per terram.

1 ☞ Exceptio excommunicationis ⁊ periurij obstat exceptio petenti confirmationem.
2 Periurium repellit ab agendo.

Dilecti fi

lij. Diuiditur in duas partes. Primo ponit appellantis petitiōeꝫ. Secundo dat iudices ibi secunda. quo circa prope finem. Casus bre. per exceptionē excōicationis vl' periurij nō debet quis ab ecclesie sue defentione repelli. hoc dicit. Nota primo quod excōicatio peten
1 ti confirmationem obstat exceptio ex-
2 communicationis et periurij. Secundo nota in versiculo cuiꝫ dicto quod periurium ita repellit ab agendo. quemadmodu⁊ excōicatio de quo dicam in glo. illo. quod excōicato vl' periuro nō est deneganda defentio sue ecclesie. Quarto no. quod probatio que nō releuat pro bāteꝫ non est admittenda. Ultimo nota q̄ pus sunt admittende probationes super exceptiones quā super replicatiōes ¶ In glo. prima ad finem dicit. quod lꝫ criminosus excepto excōicato admittat ad accusandu⁊ si suam vel suorum iniuriaꝫ prosequatur vt in iuribus hic alle. ⁊etiaꝫ periurus. q; periurus etiaꝫ addit hoc est verum nisi quando vellet. nā tūc non posset vt in. l. si quis maio. C. de trāsac. quo autē ad alia crimia nō repellitur vt hic am autem ad vtilitatē ecclesie possit quis venire contra propriū iuramētū dicit vt in. c. ij. ⁊. c. in nris. s̄. de iureiurā. do. ⁊ per hec vos colligetis quod exceptio periurij opposita istis canonicis nō est efficax exceptio. ⁊ istud bñ sentit tex. in versi. replicatio vero vbi tantuꝫ facit mentionem de excōicatiōe. s̄. ¶ In glo. ad defendendum ad fi. dicit quod contra hanc glo. ⁊ textuꝫ op. ab extra. ⁊imo videtur quod repellantur isti canonici a defendendo in casu nostro. quia ista defentio est voluntaria ⁊ a volūtaria defētione repellitur etiā reus. ⁊ in capi. cum inter. cum ibi not. s̄. eodem solutio dicit Inno. quod isti canonici nō tam sunt voluntarij quā necessarij defensores. quia tracti erant per. Ø. ad causam coram iudicibus delegatis vt ptꝫ in tex. ibi traxisset in causam ⁊ ideo ex quo fuerunt tracti videnē necessarij. secus aūt si sponte vt in cōtrario ita dicatis ⁊ est vera solutio. nec obstat si dicatur quod imo sunt voluntarij. q; se opposuerunt confirmationi. quia respondeo quod tunc nō fuit oppositā exceptio excusationis vel etiaꝫ si fuisset opposita ex quo in confirmatione citanturꝫ ij quorū interesse posuisset se opponere defentioni. argumentum in capitulo cum inter. cuꝫ ibi notatur. s̄. eodem. ¶ In glo. interlocuti. ibi cum inter. dicit quod glosa bene dicit ex qua colligitur non esse differentiā inter propriam defentionem ⁊ ecclesie ita colligetis. ¶ Ad finem glose dicit de hoc vt in capitulo in presentia. supra de probationib⁹. ¶ In gl. fi. ibi quo ad fi. q̄ si senceat glosa. vt seipam declaret i sequētib⁹ qō effectu ꝓsiderato nō sunt ꝓpria. q; daret

Periurium repellit ab agē do sicut excōicatio

doli replicationē ne dolosus ex suo dolo cōsequeretur cōmodū. ¶Ubi reducit in littera vꝫ qꝛ defensio pprie ecclesie nulli est denegāda. Ad fi. glo. dic ꝙ ideꝫ videt voluisse Inno. in. c. intellexim⁹. j. de adul. dicens ꝙ eadē rōne cōcedit ꝛ denegatur replicatio doli: sed vos dicatis vt ple. per dñm Bar. in. l. cum mulier. ff. so. matri. ita distinguatis aut opiniões exceptionū doli saltāt de dāno: ꝛ tūc ꝓtra doli exceptionem non addit replicatio doli vt in dicto §. marcellus. in glo. alleg. aut saltat de lucro ꝛ tunc cōtra doli exceptionē bene additur replicatio doli: ꝛ ita loquit contraria hic alleg. ꝛ pꝫ in exemplis glo. ꝛ istud verum quādo exceptio doli respicit merita cause. sed si respicit personā: tunc videtur qđ non tollat per doli replicā. qꝛ replicatio tunc nō vincit exceptionē vbi exceptio excusatiōis opponit ꝓ psonā agētis. ꝛ similiter replicatio cōtra personam excipiētis. ꝛ ideo nō addit replicatio cōtra exceptioneꝫ. quia exceptio tendit ad defensionem q̄ nemini est denegāda vt in c. cum inter. s. c. ꝛ ideo replicatio tūc nō inficit illā: sic licet excipiēs tractaret de lucro vt quia agens peteret aliquid quod sibi debet a conuēto tamen nō tollet exceptio per replicam excusationis. quia non inficit illam secus qñ respiceret merita cause de hoc dicatis vt in. c. penl'. j. de adulte. ꝛ in. l. viro. ff. so. matrimo. ꝛ in. dicta. l. cum mulier.

1 Suspensio a beneficio impedit quez ad eligendum.
2 Paria sunt suspendere quem a beneficio ꝛ officio.

Postolice se. diuiditur in duas partes. Prio ponit exceptionem. Secūda ibi quas licet. Casus bre. si per exceptionē suspensiōis cōtra quam replicat de nullitate ordinatio ecclie deferatur fieri dꝫ relaxatio ad cautelā. h. d. Rō determinādi de ordinario eccle ꝛ differat. Mo. primo ꝙ suspensio ꝛ remotio a
1 beneficijs impedit ꝛ inhabilitat quez ad eligendum facit. c. cum dilectus. §. de cōsuetudine. Secūdo no. ordinationē episcoporum ppter exceptiones nō esse diucius retractandā. Ultimo no. ꝙ a sententia nulla pendente dubio potest peti absolutio ad cautelā. ¶In prima gl. ibi suspensus officio dic. qđ ex hac glo. colligit so. ad cōtraria hic formata vꝫ qđ differē tia est inter suspensionē hois ꝛ canonis nam suspensio canonis cōtracta per participationē cū excōicato in loquela īmēsa non certe suspendit ab officio ꝛ beneficio: sed tantū a participatione sacramētorum vt in. c. a nobis. s. eo. ꝛ ita loquitur c. fin. j. de cle. excō. mu. secus autem est in suspensione hois q̄ fit per sententiā. nam illa suspēsio q̄ fit per sentētiā hois habet effectū remotiōis ab electiōe: ꝛ ita loquit iste text. quēadmodū etiam videm⁹ in suspēsione q̄ contrahitur per participationem criminis. vt in. c. nup. ꝛ in. c. si cōcubine. j. de sentē. excō. ꝛ habet in. c. j. j. de re iudi. lib. vj. ꝛ. c. j. de sen. excō. e. lib. ¶Ubi
2 priuati sint dicit sentit notanter glo. qđ paria sint suspendere quē ab officio ꝛ beneficio vel ipsum priuare quo ad effectū electionis ꝙ est verū ſm Inno. in. c. cū bone. s. de etate ꝛ quali. qñ fieret illa suspēsio cum cause cognitione ppter crimen propter quod priuari posset. secus si viterloquēdo fieret dicta suspensio vel ratiōe cōtumacie de quo dicit in. c. bone¡ alleg. Utrum aūt suspensus ab officio intelligitur suspensus a beneficio dicit vt in cle. cupiētes de penis. Ubi pro ordinatōe ecclesiastica no. ꝙ vbi agitur de ordinatiōe ecclesiastica ꝙ dicit agi de re spūali. Ubi. c. si celebrat dicit ꝙ hanc glo. no. doc. ꝛ dicunt esse mirabilē ꝙ suspensio q̄ repellit quez ab agēdo in spūalib⁹ vel tēporalib⁹ proprio nomine vel ecclesie repellit propter denegataꝫ possessionē. ex quo infert pe. ꝛ abbas ꝙ laicus q̄ nō potest possidere spiritualia non potest etiā esse ꝓcurator in causis spiritualib⁹ ꝙ hodie est falsum ꝛ ꝛ. c. j. de ꝓcurato. lib. vj. vbi possunt esse ꝓcuratores etiā in causis spūalibus: et iō dicit ſm Butri. ꝛ finaliꝫ suspensum a beneficio nō posse agere nomine ppio ꝛ iure suo. quia priuatus est administratione. ꝛ ideo sua nō interest. nec etiam nōie ecclesie potest agere qui est priuatus. qꝛ priuatus est administratiōe. Ubi. c. a nobis dicit ꝛ hāc opi. sequūtur doc. ꝛ maxīe Butri. dicēs qđ suspēsus ab officio ꝛ bñficio non est priuatus cōione hominū licz non possit agere ꝓ sua ecclesia tamen pro causis sui patrimonij vel aliarum ecclesiarum etiam spūalium pōt se bene intromittere quia ille nō depēdent ab officio vel bñficio a quo suspensus fuit ¶Ad fi. glo. dic ꝙ ex hac glo. colligitur itellect⁹ ad hanc decretalē quē intellectū sequuntur doc. ſꝫ dicet quispiam. nam de substātia electionis

tia electionis sunt pſone ꝛ habilitas eligentium. q̄ hic nō pfuit ista absolutio. qꝛ tēpore electionis nō erāt habiles. ꝛ dicatis qđ ista absolutio trahit retro ad tēpus electionis ex quo volūtas est clara vel dicit ꝙ isti petebāt cōfirmationē ꝛ petebāt electū ordinarij ꝛ cōtra eū opponit Alio mō pōt intelligi ista decretalis ſm Butri. ꝛ vꝫ ꝙ isti nō repellant ab agēdo sed ab actu eligēdi. sed istū itellectū etiā ponit gl. vt. s. vidistis. ꝛ iō nō erat necesse qđ Butrius diceret. ¶Ad fi. glo. dicit qđ circa hāc glo. ꝛ tex. q̄ fierūt doc. quare ad cautelā fuit facta absolutio ꝛ ad cuj⁹ cautelaꝫ respondēt qđ ad cautelā ipsius excōicati ad tollendūꝫ dubiū suspētiōis et excōmunicationis ꝛ etiā ad cautelam aliorum vt sine timore alij secū participēt de quo in. c. solet. de sen. excō. lib. vj.

1 Attentata post appellationē legitime interpositam sunt reuocanda.
2 Cause expressio nō requiritur in appellatione a diffinitiua.

Jlecte filie Diuiditur in duas partes Primo ponit appellationis narratio. Scō appellationis cōmissio. scōa ibi quo circa ꝓ exceptionem excōicationis a prosecutione appellatiōis quis nō repellitur. h. d. ratio dubitandi: quia videt ꝙ exceptio excōicationis possit opponi: qꝛ quādocunq; pōt opponi vt in. c. exceptionē. j. eo. Mo. ibi ex sufficiēti grauamine qđ est appellādū añ sentētiā a sufficiēti grauamine. Mo. in ꝑ. coram qđ excōicato nō est deneganda defensio nec ꝓsecutio defensiōis. Mo. in ꝑ. q̄
1 circa. qđ attentata post appella. legitime interpositā sunt reuocāda. Ultimo no. ꝙ obiect⁹ minus legitime exceptiōis iniustificat exceptionē ꝛ facit appellationeꝫ interpositam minus legitimā pronūciari. ¶In gl. prima ad finē dicit. quod hec glo. procedit in appellatione interposita a grauamine ante sententiā in qua requirit expressio cause. secus autem in appellatiōe a diffinitiua que simpliciter interposita videlicet sine aliqua cause interpositione vt in. c. vt debit⁹. j. de appellationib⁹. ꝛ ista est vna differentia inter appellationē ab interlocutoria ꝛ diffinitiuā alias differantias posuit papa in. c. non solum de appellationibus lib. vj. Sed circa hec dubitatur vtrum in appellatione interposita ab interlocutoria lata sup declinatoria in qua iudex pnunciauerat se esse iudicem competētē requireretur expressio cause. ꝛ ratio dubitandi erat hic quia talis interlocutoria habet vim diffinitiue vt in. c. cum cessante. cum ibi no. j. de appella. ꝛ. l. quod iussit. ꝛ ibi Bar. ff. de re iudicata. ergo sicut in appellatione a
2 diffinitiua nō requiritur expressio cause ita nec in ista. quia de similibus simile est iudicium tamen ex habundanti cautela in seruj causaꝫ. quia pur declinatiua siue sententia lata super ea est interlocutoria: ergo succedit regula interlocutoriarū. de qua in. c. interposita. j. de appellatio. ¶In glo. secūda ad fi. dicit quod notanda est hec gl. quod excōicatus potest appellare. ꝛ etiam rescripta impetrare. Ex quo sequitur quod impetratio rescripti est species defensionis: ꝛ ideo indistincte cōpetit excōmunicato quod est veruꝫ si impetretur rescriptū super appellatione siue sup defentione vt hic fiebat. alias autem secus vt in. c. j. de rescriptis. lib. vj. vbi est tex. expressus ꝛ per hoc infert Bofredus qđ impetratio rescripti facta per excōmunicatum extra causas defentionis non adiuuat impetrantem nullo mō ꝛ est tex. in dicto. c. j. ¶In glo. penul. ad fi. dicit qđ Inno. hic dicit qđ in his casibus in quib⁹ pendētia litis anullat actū in his etiam anullat pendentia appellationis ꝛ in his in quibus pendentia non anullat actum in his etiam non anullat pendentia appellationis vt in. c. fi. s. vt lite pendente. Ex quo infert quod quia in actione personali pendētia litis nō impedit alienationē. ita etiā nec pēdentia appellatōis vt. c. cū. Ø. ferrariē. cū ibi no. s. de consti. q̄ opi. est falsa. ſm do. meū. qꝛ ita in actionib⁹ personalib⁹ pendētia litis impedit alienationē ꝓpter viciū litigiosi quēadmodū in actionibus realib⁹. vt. l. ij. C. de litigiosis. ꝛ. l. fi. C. eo. ti. ꝛ. c. fi. s. vt lite pēdēte. ꝛ j. d. c. cū. Ø. ferrariē. ꝛ hec sentētia placet. ꝛ dicatis vt ple. in. l. fi. de litigiosis. ¶In glo. fi. ibi respectu istius. s. decani liconiē. cui facta est prima delegatio. ¶Ad finem glo. dicit pro declaratione quod hic fuerunt tres aut quattuor cōmissiones. Ma⁹ prima fuit facta abbati scti Benedicti. Secunda fuit facta priori de angles et cum iudicibus suis. Tertia fuit facta priori de grauem. Quarta fuit decano liconiensi decanus ergo liconiensis iudex quarte cōmissionis si inuenerit appellationem monialiū minus legitimam remittit ad priorem

Mot. ꝙ in appellatiōe a diffinitiua sētia nō requirēdā ex pressio. secus aūt in appellatiōe ab interlocutoria.

Universidad de Deusto
Biblioteca

de gernemoe iudicē p:ecedētem. si vero reperiret appellatiōez monialiū esse legitimā succedit in locū p:ioris de greuē ⁊ cognoscit de eo quod cognoscere debebat p:ior:⁊c. ⁊ si reperiat appellationem p:ioris ⁊ monachoz delatam. Si vero reperierit legitimā appellationē succedit in locuz p:ioris de angles ⁊ cognoscit de eo qō cognoscere debebat ⁊c. vez de grauare ⁊c. ⁊ si repierit grauamē esse iustūet appellatiōez minus legitimā remittit ad abbatem p:imū. si vero repierit legitimā appellationē succedit in locuz illius abbatis. ⁊ cognoscit de causa p:incipali. et iste est intellectus glo. ⁊ p:obaf ista p:atita in.c. interposita. ⁊ in.c. vt debitus. j. de appella. Ultimo dicit Bof. hic qō lz in rescripto debeat fieri mentio de p:oceſſu ad euitandū vicium subzectiōis. vt in.c. inter monasteriū cum ibi no. j. de re iudi. Istud est verū de p:oceſſu facto ante appellationem. secus aūt de p:oceſſu facto post appellationez. nā de illo nō est fienda mētio in rescripto. q: non habet pars necesse scire agitata post appellationē interpositam per quā appellationez deuoluitur cognitio iudici ad quem ita dicit qō est notandum.

1 ☞Electus per eum ad quem pertinet ius eligendi ad petitionem eligentiū est confirmandus per superiorem.
2 Sentētia dicitur iniqua que tollit defensionem excōicato.
3 Appellare particulariter p:opter absolutionem expensarū an sit licitum.
4 Sententia arbitroz̄ an transeat in rem iudicatam.

Significauerūt. Diuidit in duas partes. Primo ponit appellātis querela. Secūdo p:ouisio siue mandatum. ibi secunda mandamus quatenus. Casus bre. per exceptionem excōicationis a p:osecutione appellationis etiam originarius actor non repellitur. b. d. et ratio dubitandi hec erat quia vī qō sic qō iuste repulisset: q: erāt agētes ⁊ agētes excōmunicati possunt repelli. Ratio determinādi ponitur per papam in p̄si. cum legitima ⁊c. Mo. primo q electus per eum ad quē pertinet ius eligendi ad petitionem eligentium est confirmandus per superiorem ⁊ nisi confirmetur est legitima appellatio. Secundo no. in ver. sed ea parte altera. quod capitulum siue vniuersitas possunt excōicari quod hodie non p:ocedit vt in romana de sentētia excōicatiōis. libro. vj. Tertio no. q illa dicitur iniqua sententia ⁊ perperā lata que tollit defentionē excōicato Ultimo no. in fi. casuz in quo appellatio cōmittitur iudici a quo est appellatū qō qualiter p:ocedat dicā in glo. fi. ¶ In gl. p:ima ibi per sentētiā dicit qō ex hac gl. colligitur p:imus intellectus: quare hic fuit iusta appellatio. quia iniuste fuit denegata confirmatio ex eo qō electus per capitulum erat dignus. et istum p:imum intellectum repr:ehendūt docto. quantū ad tex. quia nō cōuenit littere in se: tamē est verius ⁊ ex eo colligitur qō ille ad quē pertinet confirmatio nō semp habet necesse sequi electionem habētium electionē. sed ita demum habet sequi si viderit iustam electionē per. c. quia p:opter hic alleg. et notanda est hec glo. qō verba sententie declarāt libellum. vt in.c. licet eli. j. de symo. ⁊ in. l. p̄ma. cum ibi no. §. de sentētia q̄ sine certa quātitate. ¶ Ad finem glo. dicit qō ex hac glo. colligit secūdus intellectus quē sequūtur doc. ⁊ pla. quia conuenit littere nam verba sententie de q̄bus fit mentio in p̄. q̄re istud declarāt vt videtis. ¶ In gl. ij. ibi expēsis dicit q ex hac glo. colligit q ꝓpter solaz absolutionem ab expensis in quibus quis debuit condēnari potest appellari. licet absolutus ab expensis cōdēnatus in causa p:incipali etiam appellauerit ita voluit hec glo. quam opinio. repr:ehendunt aliqui doc. dicentes quod ex quo est appellatuz in causa p:incipali ⁊ quo ad merita frustratoria est appellatio quo ad expensas et omnino reicienda. quia est contra honorem iudicantis per tex. expr:essuz in. l. fi. C. quādo p:uocare nō est necesse. ⁊ ideo dicit Butrius ⁊ eū videtur sequi Joā. de imola. qō si per appellationez quo ad merita. ⁊ quo ad causam p:incipalem est p:uisum quo ad expensas qō tunc nō est admittēda appellatio particularis quo ad expensas vt in dicta. l. fi. hic alleg. q̄ lex fi. ſm Jo de imo. loquitur tantum quando fuit obmissa condēnatio expensaruz quo casu est p:ouisum per appellationez quo ad merita. sed vbi est facta absolutio expensarum vt in casu glo. et tex. nr̄z vel si fuerit facta cōdemnatio in minus vel si fuerit lata sententia cōdēnatoria p̄ actore cōtra reum absolutū ab expensis qui non appellauit nec vult appellare. nam tūc bene est necessaria appellatio quo ad

*Mo. vtruz liceat appellare particulr ꝓpt absolutiōē expēsaruz vide ō p discurſū

Distictio

expēsas. quia per appellationē circa causam p:incipalem non est p:ouisuz aliquo modo. ⁊ ideo non appellet sententia quo ad expensas trāsiret in rem iudicatam vt in.c. cum dilecti. §. de elec. ⁊ in.c. quanto ad consultationem. j. de re iudi. ⁊ in istis duobus casibus nō loquitur illa. l. fi. ita tenet Butrius. ⁊ Jo. de imo. mihi autem nō placuit hec opi. ex toto per illam. l. fi. alleg. vbi nō admittit appellatio ratiōe expēsarū siue in nihilū fuerit facta cōdēnatio siue i min?: et iō saluo semp iudicio cuiuslibet melio?dicentis putarem distinguēdū: aut fuit appellatum p reum vel p actorē non curo. ⁊ tunc semp sit frustratoria appellatio que ad expēsas aut non fuit appellatū ⁊ tunc vera sit sentētia gl. ⁊ habeat locum appellatio quo ad expēsas. quia isto casu non certe loquitur illa l. fi. et habetis conclusio. quod vbi est appellatum per alteram partium quod tūc semp est frustratoria appellatio quo ad expensas sed vbi nullo modo est appellatum tunc non est frustratoria appellatio ¶ Ibi que peti poterat dicit quod istud p:ocedit secundum ea que vidistis in.c. grauis. §. de restitutio. spolia. ⁊ in. l. certū de rei vendi. videlicet nisi iste secus fuisset bone fidei possessor. quia tunc lucraretur fructus. ¶ Ibi appellauit capitulū dicit quod miruz videtur quare isto casu appellauit capitulū cum sententia esset p:o eo. quia si fuisset lata sententia quod episcopus non habeat vocem conditionis fuit factuz quod voluit capitulū nisi forte aliter intelligentes glo. diceretis. quod fuit lata sententia ne capitulū vlterius haberet vocez cōtraditionis in electione archiepiscopi. ¶ Ad fi. glo. dicit q glo. bene dicit quia quando sunt diuersa capitula reputantur diuerse sententie. l. scire debemus. ff. de verbo. obli. simplex tamē appellatio refertur ad totā causam ¶ In glo. penul. ibi ex ipso facto. i. ex ista facti narratione: q: isti de capitulo petebāt cōfirmationē ⁊ ficerāt agētes. ¶ Ibi in tertia petitiōe dicit si expēsarum aqua fuit absolutus archiep̄s. ¶ Ibi ad agendum dicit qō est cōtra tex. in. c. cū inter. §. eo. ⁊. c. seq. j. c. q: actio denegat excōicato vt in. c. intellexim?. §. de iudi. Ibi cōdēnati fuerūt dicit q iō dicunt cōdēnati illi de capitulo: q: fuit absolutus archiep̄s q debebat cōdēnari in expēsis. Ibi. q. e. c. vltimo dicit q ex hac glo. colligit sol. ad cōtraria vez qō licet isti de capitulo eēnt actores originarij tn̄ inquātum petebāt sua luz latā cōtra eos reuocari quo ad absolutionē expensarū possunt dici rei ⁊ defensores aduersus stimulū iniq̄tatis sententie. ⁊ hanc opi. tenet hic Inno. p iura alleg. in glo. ⁊ maxime p. c. cum inter. §. e. quā opinio. reprehendit Hostiē. dicēs q ex quo isti de capitulo erant originarij agentes semper sunt agentes etiam in causa appellatiōis. ⁊ ideo sicut in causa p:incipali potuit opponi exceptio excōicationis. ita etiā et in causa appellationis maxime. quia in qualibet parte iudicij siue cause p:incipalis siue appellatiōis potest opponi exceptio excōicationis vt in. c. sequenti. j. eo. ⁊ in. c. pia. de exceptionibus lib. vj. nā debent isti de capitudo petere se absolui si volunt audiri: alias non sunt audiendi vt in. c. j. j. c. ⁊ in. c. p:udentiam in §. sexta. §. de officio deleg. ⁊ si tantum tempus transeat ⁊ remaneat excōicatus infra quod potuerit ⁊ debuerit appellatiōnē p:osequi sibi habet imputari ⁊ nō alteri vt in. l. cum mādato. ff. de mino. ⁊. l. cū denationis. C. de trāsac. ⁊ remanet rata ⁊ firma sententia vt in auf. de his q̄ in gre. ad appellandū. §. hoc quoq;. nec obhec decre. p quā mouent doc. ad oppositū. q: hic audiri nō debuit iquātū appellatio fuit interposita a denegatione confirmatiōis. q: in hoc capitulū erat actor sicut in causa p:incipali. ⁊ inquantū appellauit capitulū quātuz ab institutione cepi clerici istituti p archiepiscopū bene debuit audiri. q: capitulū non erat actor imo reus. ita dicit Hostiē. verūtamē cōsentia doc. sequitur glo. per istum tex. ⁊ placet quia non appellarūt illi de capitulo ab institutione cepi ⁊ non fuit opposita excommunicatio cum ipsi agerēt coram archiepiscopo. sed fuit oppesita excōmunicatio coram iudicibus delegatis a quoz̄um sententia appellauit capitulū q: absoluit archiepiscopū ab expēsis cuz deberēt condēnare. Ex quo sequitur qō dicuntur rei illi de capitulo non p:opter institutionē cepi: sed p:opter absolutionem factā de archiepiscopo ⁊ iō seq̄mini glo. vestram. nec obstat. c. p tuas. j. de sententia excōmunicationis qō videbaf facere p Host. q: debet intelligi qñ fuit appellatio iterposita specifice sup excōicatiōe ita dz intelligi ⁊ ita cōcludatis ⁊ habetis cōclusionē quod originari? actor in causa appellationis tanquam defensor. ¶ Ibi agere posset dicit q ex mente glo. vos colligitis qō sententia lata p excōmunicato durāte excōicatione quo ad effectum non valet ipo iure tn̄ bene valet de quo dicatis vt in. c. j. de reseri. lib. vj. ⁊

Conclusio q actor in cā p:i. appellādo efficit reus.

in .c. pia.eo.ti.li..vj. ꝛ videbim⁹ aliquid i.c.fi.j.eo. ¶ Ibi sunt audiẽdi dicit ꝙ excõicati. appellantes bene sunt audiẽdi. Sed dicentes sententiam nullam secundum Jo.and.nõ certe sunt audiendi per c.j.cũ ibi no.de rescriptis.lib.vj.ita inducẽdo.nã si permitteretur excõicato dicere sententiam nullam permitteretur ẽt super impetratione rescripti ꝛ hec sñia placet qz ad nulitatẽ opponẽdaz nõ currit tep⁹ sicut in appellatõie imo põt excõicatus absolutus ꝓqueri ꝛ semper exponere de nullitate ꝛ nũq̃ talis sñia trãsit in rem iudicatam vt in.l.iij.in.§. condẽnatum.ff.de re iudic. Ex qua rõne sequitur notãter quod excõicatus nõ põt petere reductionem ad arbitrium boni viri.nã reductio perpetuo peti põt. nec transit laudum arbitratoris in rem iudicata de iure cõmuni.que res possit ex iusta causa peti.vt dicam in cap.quantaullis.de iureiurã.lz forte sec⁹ eẽt in sententia arbitri que transit in rẽ iudicatã ifra decẽ dies.si nõ ꝓtradicat vt in.l.penul.cum ibi no.C.de arbi.nisi quis dixerit qõ ex quo põt ꝓtradicere excõicatus extra iudiciuz quod idẽ sit quod in sñia arbitratoris vt non possit peti reductionem.ꝛ istud videtur velle butri.ꝛ dominus me⁹ hic. ¶ Ibi cassare dicit ꝙ hanc glo.sequũtur doc.qz ad eum finem permissuz est excõmunicato appellare.ꝛ appellationẽ prosequi vt auferatur grauamen illatũ.quod si cassat sñia vt in.c.cũ inter.§.eo. ¶ Ibi ex certa scientia dicit quod istud põt procedere ex mente but. ꝛ Jo.de imola vt possit fieri sñia pro excõmunicato si a principio nõ fuit oppositum ipm actorem appellatẽ nõ eẽ audiendũ quo ad hanc finẽ. vt substineret sñiam ꝺẽnatoriam. sed post cõclusiõez in causa hoc fuit all' ꝛ fuit oppositus de excõicatione.nam tũc cũ nõ ꝓstet illuz eẽ excõicatum.nec ẽt possit probari. quia postcõclusionẽ in cã nõ admittit̃ ꝓbatio vt in.c.cũ dilectus.§.de fide instrumen.ꝛ in cap.auditis.de ꝓcur.ꝛ in.c.licet causam de proba.poterit cassare ꝑmo sententiam ꝛc. ¶ Ibi latum est grauamen. ista est scõa opi.que ẽ sine dubio. quia ex quo tẽpus absolutionis superuenit ẽ capax ad absolutionẽ ꝛ cõdẽnatiõez ꝓsequẽdã. ¶ Ibi dubitationis dicit ꝓpõitãop.ꝛ itellectuz ꝙ repbẽdũt doc.tã ꝓdiminutũ ꝓpterea est ꝺ text.in.c.seq.j.eo.ꝛ cap. pia.eo.ti.lib.vj.vbi qñcũq̃ superueniens excõicatio potest opponi. ¶ Ad finẽ glo.dicit sic ergo vt videtis ꝺcludit glo. ꝙ non tñ cassabitur sñia ꝺ excõicatũ lata imo ꝺẽnetur sibi aduersarius si veniat cõdẽnandus cõtrariam op.tz ¶ost. Jo.calderi.ꝛ plures doc.dicentes quod in hoc est actor.ꝛ tũ nõ est audiendus. vt cap.cum inter.§.eo.sed vos pro concordia ex mente Jo.an. potestis dicere qõ aut nos loquimur in appellatione ab interlocutoria ꝛ tunc procedit op.¶ostiẽ. qz finita appellatione ab interlocutoria si prosequit negotium principale ob. exceptio excõicationis. qz tunc est actor.et illud negotiũ principale est sepatum ab interlocutoria vt in.cap̃.pia.eo.ti.lib.vj. Aut nos loquimur in appellatione adhuc finitiua.ꝛ tũc vera est sñia glo.vez ꝙ põt ferri sñia ꝓ excõicato.qz ꝺemnatio venit in necessariam cõsequentiã. ꝛ ex quo in appellatione est reus.in ꝺsequentiam ẽt põt ferri. sñia pro reo licet aliqui distinguerẽt an sit oppositus ante ꝺclusionem in cã vel post que distinctio no placet ꝛ habetis cõclusionez vez ꝙ põt ferri sñia ꝺẽnatiua ẽt pro excommunicato quando excõicatus est reus. ¶ Ad fi. glo.fi.vel dicit melius ꝑm doc.ꝙ istud iõ qz iudex repellãdo processuz eo casu quo ipe procedere debebat grauauit.ꝛ ideo per eius oppositum referatur causa ꝛcõmittit ipsi iudici cognitio ꝑm qõ voluerunt dñi de rota in sua ꝺclusione octuagesimatertia.ꝛ facit regula nil tam naturale.

Mo.ꝙ sententia arbitratoz nũ ꝓtrãsit in rẽ iudicatã qui possit peti reductio ad arbitriuz boni viri.lz secus sit in arbitro. 4

Exceptionem.

¶ Diuiditur in tres partes principales Primo ponit dictum principale in exceptione excõicationis. Scõo ponit rõnez spãlitat̃. Tertio ponit dolũ. Quarto arctat iudices ad repellendũ excõicatum. ibi secũda ne ꝺs. ibi tertia. ꝛ qd si ea. ibi quarta excõicatũ.casus bre.reus in qualibet pte litis ꝺagentẽ põt opponere exceptionẽ excõicatiõis ꝛ si malitiose distulerit punitur in expensis.ꝛ iudex publice excõmunicatũ ex offõ repellit. hoc dicit. Mo.j.ꝙ exceptio excõicationis est dilatoria exceptio. Scõo no.spãlitatẽ exceptiõis excõicãtis.qm qualibet pte litis põt opponi. Tertio no.rõnez spãlitatis.exq̃ rõne sequit ꝙ ad piculũ aie eulandũ aliqñ cõcedit ꝙ alꝫ nõ eẽt ꝺceden dũ. Mo.in ffi.q̃ si cã ꝙ dolus obmittẽt̃ exceptiõez excõicatis in ꝓncipio litis punitur dãno expenserũ. Ultimo not.ꝙ in notoriis iudex ex offõ põt supplere ẽt nõ

requisitus. ¶ In glo.prima ibi dilatoriis dicit. ideo dicit exceptio dilatoria: quia est prodita ad differendũ iudiciũ vt sunt omnes exceptiões ꝓcuratorie ꝛ similes: nam tm̃ differũt iudiciũ nõ aũt perimũt ¶ Ibi peremptoria dicit qõ ideo dicitur exceptio pemptoria: qz perimit negociũ principale ꝛ respicit quandoq̃ substantiam obligatiõis.quandoq̃ etiã respicit effectum siue executionem ipsius obligationis vt.j.videbitis. ¶ Ibi declinatoria iudicij dicit ꝙ notanda est hec glo. qõ declinatorie iudicij sunt dilatorie.ꝛ ita vidi slis in.c.pastoralis.§.eo.ꝛ voluit spe.c.ti. in.§.h.in prin.ꝛ dicatis vt ibi. ¶ Ibi approbare videtur sic ergo ex hac glo.colligetis qõ exceptio declinatoria excludit etiam exteriori actu litis contesta.ꝛ huj⁹ est ratio: quia qualitercũq̃ appareat consensum in iudicem expresse vel tacite non poterit postea apponi ꝛ videtur tacite cõsentiri.ex quo alia ꝓponit cozã iudice.nã tunc sup ꝓpositis cõsentit iudex iudicare ideo nimirũ si tollat̃ per illũ consensuz ꝛ ita voluit etiã gl.in.c.iter monasteriũ.j. de re iudica.ꝛ per Bar.in.l.quidã consulebat.ff.de re iudi.ꝛ istud verum si sciuerit reus istuz iudicẽ eẽ icõpetentẽ.secus autem si ignorauerit: qz tũc non videtur errans in iudicẽ consentire: nec prorogare iuriditionẽ.l.fi.ff.a nõ competẽti iudi. ꝛ l.si per errorẽ. ff.de iure om. iudi. nam tunc potest quãdocũq̃ proponi ꝛ reddit iudicium retro nullum rõne in cõpetentie vt in iuribus hic alleg. ¶ Ibi incinuãte dicit sic ergo ex hac gl.colligetis regulam ꝛ exceptionẽ. vez ꝙ regulariter exceptio dilatoria non põt opponi post litis cõtesta. vel terminũ statutũ ad dilatorias proponendas: nisi fuerit nata de nouo. quia que de nouo emergunt ꝛc.l.ñ.de cõsor.eiusdem litis. Scõo etiam fallit in exceptione excõmunicationis q̃ licet sit dilatoria potest opponi quãdocunq̃ etiam post litem cõtesta.in quacũq̃ parte iudicij cause principalis ante cõclusionem in causa quia post nõ possunt fieri pbatiões vt in.c.cũ dilect⁹.§.de fide instru.ꝛ ideo non põt opponi. Tertio fallit in exceptione dilatoria habente causam successiuaz vt est in exceptione ꝙ quis nõ debeat audiri ex forma statuti quia bannitus.quia quotienscunq̃ petit se audiri etiam post litis cõtesta. obstat oritur ius excipiendi vt in.l. adulteram. et ibi Butrius. C.de adulteriis.facit quod voluit Joan.and. in.c.dilectus filius Joan. sarracenus.§. de rescriptis.ꝛ textus iste in ratione sui. Quod tamen dicit glo. de exceptione nata de nouo. vt possit proponi post litis contesta. verum est etiam si sit nata post conclusionem in causa vt in.c. auditis.§. de procuratorib⁹. Licet tunc quando oritur de nouo post litẽ contesta. tollat̃ per primũ actum subsequitur que non possit fieri citra litez contesta. vt in dicta.l.h.cũ ibi no.de consor.eiusdem litis.ꝛ in.c.insinuante hic alleg. Et aduertendus quod demum post quã receperit libellum reus audiendus est reus proponens delatoriꝰ quãdo lis ordinarie tractat vt in spec.eodem titu.in.§. nunc videndũ. versi. illud.et per Innocen.in.c.constitutus.§. de procurato.ꝛ istud verum putarem preter quam in declinatoria iudicis. per ea que dici in precedentibus ita concludatis. ¶ Ibi proponi debz dicit quod istud est verum secundũ Innocen. in.c.pastoralis.§.eodem.si dilatoria solutionis opponitur ad processum quod fieri potest. quia qui ante tempus agit male agit. l.j. in fi.ff.quando dies usufructus le. cedat et tunc debet etiam probari ante litem contestatẽ ꝛ impediet processum si de ea constabit. Si autem non opponatur exceptio dilatoria solutionis ad processum sed ad merita ad differendum executionem: sed varie sunt opiniones. ꝛ plures sequuntur glo.quod debeat opponi semper ante litem contestatã. licet probanda sit post. ꝛ ita sequitur Ey.ꝛ. Butri.in l.exceptionem.C. de probationibus. per illam.l.quevtiurverbo oportet quod inducit necessitatem vt vidistis in.c.fi.§.titu.proxi.et hanc opinionẽ tenet dominꝰ meus.quia non est recedendus a proprio significato verborum et in.c.ad audientiam.de decimis.ꝛ ista est communis sententia ꝛ esset difficile recedere in iudicando.licet Barto.in.l.exceptionem hic alleg.ꝛ post eum Butrius hic dicerit qõ cũ respiciat merita potest opponi etiã post litẽ cõtesta.ꝛ probari nec ob.l.exceptionem.quia loquitur de consilio ne forte faciendo illam postea presumatur proponere causa differẽdi iudicium. vt in.c.nullus.§.de presumptio. quod non pla. quia destruitur illa.l. exceptionem. ¶ Ibi.§. exceptionem dicit sic ergo glo.sentit exceptionem dilatoriam solutionis probãdam esse post litẽ contesta.quod est verum secundum doctores. post ¶ostiẽ.quando reus excipiens vult aliter probare quam per testes si autem velit probare per te-

Mo.ꝙ declinatoria iudicij ꝺz opponi añ aliquẽ actũ aliuz q: aliter videt consentire nõ iudicẽ. vbi õ hac materia etiã vide

Universidad de Deusto
Biblioteca

Mo. de solutiõe promissa fieri in diem.

stes tunc non posset directe ꝓbare contrariꝰ eius quod actor probauit per testes. lꝫ indirecte sit vt vidistis in.c. fraternitatis.s̃. de testib⁹. Et aduertendũ qõ licet fuit probata intentio rei putat quia ꝓbauit dilatoriaꝫ solutionis non ꝓptereaꝫ est absoluendus. sed ex quo cõstat iudici debebit eum condẽnare ad soluẽdum in die solutionis siue fuerit adiecta dies tempore obligationis cõtracte siue post. quiatin hoc nõ est differentia. lꝫ quãdo nulla fuit opposita exceptio sit differentia. quia si a principio fuit obligatio in diem cõtracta dies inest obligationi ⁊ ideo iudex debet habere rationeꝫ dicit. l. lecta. ff. dicebam. ff. si certum petatur. l. cum qui ita. §. f. ⁊ ibi Barto. ff. de verbo. obli. secus si ex interuallo. quia tunc ex quo nõ est opposita exceptio. licet de ea constet iudici debet simpliciter reruꝫ cõdemnare. l. si vnus. §. pact⁹. ff. de pactis. .essi q̃ alleg. s̃. Ibi si quidẽ dicit ⁊ bene. ¶ Ibi in causa conclusum dicit sic ergo sentit glo. ꝙ exceptiões peremptorie nõ possunt proponi post conclusionẽ in causa et hanc opinionem sequuntur docto. dicẽtes quod ratio est. quia post cõclusionem in causa non admittuntur probationes vt in.c. cum dilectus. s̃. de fide instrumento. ⁊ consilium est ꝙ dilatoria ꝓponatur post fundatam intẽtionem actoris. vt in.c. per venerabilem. s̃. e. aliquando tamen exceptio peremptoria potest opponi post conclusionem in causa vt est exceptio falsitatis vt in.c. cum venerabilis all'. vt est in cã matrimoniali exceptio consanguinitatis vel alterius impedientis vt in.c. latoꝛ. j. de re iudicata. vt est in exceptione que non impugnat sententiã imo cõpatitur cũ sententia. l. neseniꝰ. ff. de re iudicata. et. l. j. de iure. ⁊ sunt in. §. vt est in exception peremptoria que renouatur in. ꝓlatione sententie. in. l. si mulier. C. ad valerianũ. vt est in minoribus ⁊ ecclesiastica que petita restitutiõe aduersus sententiam possunt proponere exceptionem peremptoriã vt in.c. j. ⁊. h. s̃. de in integrum restitutionibus idem etiam in maioribus ex iusta ratione quando eis competit restitutio ex clausula generali si que mihi iusta causa videbitur ⁊c. l. j. in fi. ff. quib⁹ ex causis maiores. Ex quo dicit Joan. an. post specu. in titu. de exceptione sententie in. §. fi. in verficu. illud quod si non opposui exceptionem solutionis quia perdideram instrumentum quod non reperiebam vel opposui exceptionem. sed non potui probare. quia ꝓdideraꝫ instrumentum reperto postea potest opponi exceptio solutionis in executione sententie est peti in integrum restitutio de quo in.c. h. cum ibi notatur per Joan. an. j. de purga. vulgari. et. l. j. ⁊ ibi Ey. §. de cõditione indebi. ⁊. l. imperatores. ff. de re iudicata. que lex imperatores probat oppositum et dicatis vt ibi. ¶ Ibi de testibus in fine dicatis de hac protestatione visum est. in. c. pastoralis. s̃. eodem. ⁊ dicatis vt ibi. ¶ Ibi. l. secunda dicatis ꝙ ista est differẽtia inter peremptorias et dilatorias processus quia peremptorie in causa appellatiõis possit proponi dilatorie vero nõ vt in. l. ita demuꝫ. ff. de procurato. ¶ Ibi vt hic dicit dicatis de hoc vt i. d. c. pia de exceptionib⁹ lib. vj. et in.c. j. de rescrip. lib. vj. vbi distinguitur sic. si queratur vtrum processus fact⁹ coram iudice actore excõmunicato valeat vel ne aut loquimur de processu facto coram ordinario et valet hodie licet olim secus et idem etiam si coram delegato si excõicatio superuenerit post rescriptum impetratum vt in dicto c. pia. alleg. secus autẽ in processu facto coram delegato actore excommunicato tẽpore impetratiõis vt in.c. j. de rescrip. lib. vj. et est ratio quia impetratio non valet et de hac materia dicatis vt plene notatur in dicto ca. j. de rescrip. allega. ¶ Ad finem glo. dicatis. de hoc vt in dicto.c. in nostra. sunt etiam extra glo. alique exceptiones peremptorie habentes aliquam similitudinem cũ excõicatione vt sunt exceptiones litis finite trãsactionis rei iudicate iurisiurãde que possunt opponi in vim dilatoriaruꝫ ad processuꝫ et in vim peremptorie ad merita post litꝫ contest. vt in.c. j. de li. contesta. lib. vj. et. l. naꝫ postea in principio de iure iurã. ff. post sententiã autem non possunt opponi et ideo differunt ab excommunicatione et ꝙ dicitur in exceptionibus litis finite vt possint opponi ad processum idem est in omnibus exceptionibus peremptoriis notoriis. de quibus constat iudici vt prosint ad processum vt euitet circulus et in.c. constitutus. de filijs presbyteroꝝ. et voluit specu. eo. titu. in §. dicto et Jo. an. post Jo. de immo. i.c. j. de litis contesta. in. vj. et sequitur Butri. et dominus meus ꝙ est notandum singulariter. ¶ In glo. secunda ibi in alijs scilicet dilatoriis. ¶ Ibi quia suspecti dicit et facit glo. in.c. iter monasteriũ de re

Mo. bysqꝫ ad fi. glo. casus in q̃ b⁹ admittunt ꝓbatiões post conclusionẽ in cã.

Utrum ꝓcessus cuꝫ excõicato factus valeat.

iudica. ⁊ in.c. ad audientiam. s̃. de rescri ptis. ¶ Ibi propter dolum suum dicit vt in. capitulo. pia. s̃. allegato. ¶ Ad finem glose dicit et bene et vidistis in capitulo. si diligenti. s̃. de foro competenti. ¶ In glosa tertia ibi. non obmittatur dicatis quod de hoc visum est in glosa prima. s̃. eodem. vbi examinaui vtrum processus cum excommunicato valeat. et dicatis vt ibi dixi. ¶ Ad finem glose dicit quod istud est verum in ordinario vt sit differentia inter publice excõmunicatum et occulte in delegato autem ad instantiam excommunicati vel etiam si inde sit excommunicatus secus vt in dicto capitulo primo. de rescriptis. libro sexto. Et dicatis vt ibi non expedit repetere. ¶ In glosa. publice ibi. c. proximo dicit ꝙ istõ ideo quia ignorare illud ꝙ omnes sciunt est supina ⁊ improbabilis ignorantia in. l. regula. ff. de iuris ⁊ facti ignorã. in. §. h. ¶ Ibi proposui sti dicit ꝙ hodie non est dubitandum de hoc quin teneat processus quando est occulte excommunicatus vt est textus in dicto capitulo pia allega. lib. vj. ¶ Ad finem glo dicit ꝙ ex hac glo. colligitur singulariter que dicatur publica excommunicatio quia illa que ad tribunal inde iudice cedente pro tribunali illa dicitur publica et licet glosa allegata. l. si vt ꝓponit dicit Joan. an. ꝙ illa. l. non probat sed melius. l. in donationibus. C. de donationibus. et. l. omnes. C. de testimo. et dicatis vt in clemen. eos de sepulturis. ¶ In glo. fi. ibi si quis. dicit de hoc vt vidistis in.c. cum inter. in glo. fi. s̃. eodem et habetur plene in. l. fina. C. de compensationibus. ¶ Ad finem glo. dicit quod circa hec dubitant doctores de questione necessaria pone ꝙ iudex nõ repellat publice excommunicatum ex officio suo nũquid potest compelli aperte breuiter communis sententia tenet quod non. quia imputet sibi pars quia non opponit exceptionem facit. l. nõ quicquid. ff. de iudicijs. et notatur per specu. in titulo de officio iudicis in. §. impedit in principio.

1 ☞ Conuẽtus reali venit absoluẽdus si dolo non desierit possidere.

2 Paria sunt quem possidere vel dolo desijsse possidere.

De materia rei vendicationis.

¶ Enerabilez non põt cõgrue diuidi: sed ad hoc semper allegat. reo conuento actione reali et absoluto. quia non possidebat et non competit exceptio rei iudicate. si postea possidens conuenitur. hoc dicit. Et melius posset euenire ex facto. ¶ Nota primo quod conuentus reali venit absoluendus si dolo non desierit possidere. ex quo sequitur quod in actione reali sequitur possessio in conuentum vt vidistis in capitulo. examinata. s̃. de iudicis. 1 2 ¶ Secundo nota a contrario sensu quod paria sunt quem possiderere vel dolo desijsse possidere facit. l. is que dolo. ff. de rei vendi. et. c. pro possessore de regulis iuris libro. vj. ¶ Nota quod possidens tempore litis contesta. presumitur postea possidere nisi contrarium probetur. Ultimo nota quod mutata causa agendi non obstat exceptio rei iudicate. ¶ In glosa prima ibi iudicatur dicit sic. ergo vult glosa quod possidens tempore litis contestate tempore sententie est condemnãdus. et istud est indubitatum secundũ doctores quia tunc etiã executio sententie cõtra talem fieri potest manu militari. l. officium. ff. de rei venditione. ¶ Ibi finautem. §. j. dicit quod licet nõ possidẽs tempore sententie. qui dolo non desijt possidere. absoluatur quo ad hoc vt executio nõ possit fieri contra eum. tamen fertur sententia declaratoria pro agente si probauerit se dominum et si vnq̃ res deuenerit ad conuentum poterit virtute sententie ante ea late conueniri et sententia contra eum mandari executiõi per. l. si a te. in principio. et in. §. j. et ibi glo. ff. de exceptione rei iudicate secus si non fuerit lata sententia declaratoria. et fuerit absolutus reus quia non possidebat et qꝛ actor non probauerat. nam tunc licet postea possideat reus virtute prime sententie non poterit conueniri vt in. l. si quis ad exhibendas. ff. de exceptione rei iudicate. si vero absoluatur simpliciter nulla causa expressa recurritur ad acta vt in capitulo licet eli. de symonia. ¶ Ad finem glo. dicit quod istud est verum quãdo sugerit iudicium et sibi imputet qui poterat iudicium declinare. licet tempore litis contesta. non possidebat et ideo poterit ipse condemnari. vt in lege is qui se liti. ff. de rei venditione. et videbimus in glosa sequenti.

De prescriptionibus Rubrica.

hic deficiūt capla p̄decētia. sed ea vide p cardinalē hic.

Jgilānti. Diuidit in duas partes. Ponit prio regulā iuris canonici. & ei⁹ ratio Scōo ponit regl'a iuris ciuilis & ei⁹ reprobatio. ibi secūda. Casus hic. malefidei pos. vllo tpe nō p̄scribit quādocūq; superueniat mala fides ante cōpletā p̄scriptionē. h. d. rō determinādi ponit in fi. Mo. j. q vigilādū est ne cū peccato quis acq̄rat rem alienā. Scōo no. regulā malefidei pos. vllo tpe non p̄scribere. Mot. in versi. nisi restituerit q vitium malefidei non purgatur nisi re restituta vero dño. Quarto not. in versi. ephesinus. qō est diuersa rō iuris canonici & ciuilis. nā ius canonicum bonum aīe cōsiderauit & ideo cum mala fide non admisit p̄scriptiones. ius vero ciuile cōsiderauit negligentiam quam statuit puniendam amissione rei p̄eualet tamen ius canonicum quia quotiēscunq; agit de peccato seruandum est ius canonicum vt vidistis in cap. nouit. §. de iudi. & videbitis i cap. fi. j. eo. vbi plene dicā. ¶ In glo. p̄ima ibi cōtingit videlicet male fidei pos. vllo tē pore nō p̄scribere. ¶ Ibi non tollit obligationē ipso iure. elidit tñ tēpus obligationis vt in. c. seq. j. eo. et p̄bat in lege si quis emptionis hic all' in fi. ¶ Ibi & h vcz quod malefidei possess. vllo tempore non p̄scribat. ¶ Ad finē glo. dicit rationem differentie inter ius canonicū & ciuile. ponit papa in versi. ephesin⁹. ¶ In glo. ij. ibi vt dictus est dicit q ex hac glo. colligitur intellectus ad istum tex. vcz vt intelligatur in possessore qui ante finitā p̄scriptionē nouerit rē esse alienam. et p̄ isto intellectu facit tex. dum dicit malefidei possessorem facit etiā tex. in ff. si. ephesin⁹. qui refert. l. sicut. & l. oēs. C. de p̄scriptione. xxx. vel quadraginta annorum que iura loquūtur. facit etiā tex. p̄o isto intellectu. in versi. nouit. & iste intellectus est communiter approbatus & facit p̄o determinatione sequentis questionis vt statim dicam. Ibi. c. cum tu. dicit quod istud argumentū potest eē forte hoc modo iudicando. vcz vsurari⁹ est effectus dominus vsurarum & fenoris. & tamē tenetur ad restitutionē. nec remittitur supra peccatū nisi restituat &c. ergo idē est & in p̄scribēte qui licet sit effectus dominus per p̄scriptiōez nihilominus tenetur ad restitutionem cā peccati euitandi. tamen potestis respondere ad istum arg. etiā hoc modo inducendo quod vsurarius habuit rem alienam cum vitio & in eum dominiū est translatum vitiose p̄scribēs aūt finita p̄scriptiōe caret vitio qñ bona fide p̄scripsit. q̄ ē diuersa ratio. ¶ Ibi q̄ iure dicit istō est verus ex cā. q̄ lex pōt ex causa tollere dominiū. sed sine causa nō potest. vt in. l. lectos. ff. de periculo & p̄modo rei ven. et no. in. l. j. ff. de consti. principū. Ibi alias peccat dicit quod hanc secundaz op. vcz q̄ finita p̄scriptione teneatur ad restitutionem & si nō restituat peccet. sequūt theologi vt vidistis disputantes in regula possessor. & per Jo. an. in mercurialibus. & hāc opi. sequuntur doc. si Oscientia remordēs moueat eum qui p̄scripsit. q̄ tunc cōtra Oscientiā suā rem p̄scriptā possidere nō pōt vt i cap. per tuas. j. de simonia verūtamē illa Oscientia est bestialis. ex quo finita p̄scriptione iuris ministerio fundata eius intentio & iusta habet causā tenendi vbi aūt Oscientia nō remorderet ꝛz q̄ rō dz remordere tūc cōis sententia doc. nostrorum tenet quod finita p̄scriptione lz superueniat scientia nō peccet dicant Theologi quicquid velint & hoc tam in foro cōtentioso q̄ in foro penitentiali. in foro contentioso nō est dubium q̄ p̄scriptio in eo excludit intentionem agentis vt in cap. seq. j. eo. Item in foro Oscientie nō est dubiuz. q̄ in foro penitentiario nō agit nisi de peccato q̄ quidā periculum cōsiderauit ius canonicū q̄ est fundatū super hmōi fundamento periculi anime. & tamen de iure canonico tutus p̄scriptiōe iuste possidet vt in. c. seq. j. eo. & hanc op. vt videbitis statim firmat glo. ¶ Ibi. l. iuste dicit & hanc opi. sequit cōiter doc. canonistē. & tenet glo. i regula possessor. & ibi ple. & p̄bat expresse per istū tex. vt deduxi in p̄cedentib⁹ & ista op. est tenēda in vtroq; foro. ¶ Ad fi. glo. dicit q̄ hanc distinctionem vcz vt faciamus differentiā inter titulum lucratiuum & onerosum reprehendunt cōiter doc. per tex. in. l. penul. C. de p̄scriptione lōgi tēporis vbi nō fit ista distinctio. & p̄bat in cap. apostolice sedis. j. de donationib⁹. ¶ In glosa tertia ad finem dicit qō intentionem huius ephesini habemus in. l. sicut. et. l. oēs. & l. finali. C. de p̄scriptiōe. xxx. vl' xl. annorum. ¶ In glo. fi. ad finem glos.

Mo. B vtz i foro penitentiali supueniēte mala fide ꝯpleta p̄scriptiōe qs rē restituere teneatur.

notanda est glo. relata ad tex. q̄ non p̄sideraē persona eius contra quem p̄scribitur. sed tantum voluntas & intentio p̄scribētis vtrū peccet vel non.

1 ☞ Cōditio possidentis dicitur esse melioz finita p̄scriptione.

2 Obligatio naturalis an tollit per p̄scriptionem.

Glaures.

Diuiditur i duas partes. Primo ponit consultatio. Secundo respōsio ibi secunda tue fraternitati &c. & ad hoc all'. vna eccl'ia i parrochia alterius spacio. xl. annorū. decimas p̄scripserunt ratio dubitādi ponitur in. c. q̄ indicāte. j. eo. ratio vero determinandi ponitur in versi. q̄ quadragenalis &c. Mo. j. q p̄scriptio potest tribuere ius vni p̄sbitero in alterius parochia. Secundo not. q̄ finita p̄scriptiōe melioz est conditio possidentis. Ultimo nota qō quadragesimalis &c. ¶ In glos. prima ad fi. dicit de hoc vt in regula cuz sint partium & in regula in pari de regulis iuris. li. vj. ¶ In glos. ij. ad fi. dicit qō hodie sopita ista questio per. c. j. eo. ti. lib. vj. & est oppinio approbata q̄ titulus sit necessarius quando ius commune facit p̄scribentem. ¶ In glo. fi. ibi exaiata dicit vt dici i dicto. c. exanimata. ¶ In eadem glo. c. p̄oxi. dicit quod ibi non loquitur de actione. sed de tali iure quod nō potest p̄scribi ratiōe persone vt q̄ forte erat laicus. ¶ Ad fi. glo. dicit vt dicam in dicto cap. cum liceat vbi est glos. ordi. sed circa hec dubitat butri vtrū p̄scriptio approbata de iure canonico tollatur naturalis obligatio & videtur velle iste tex. q̄ sic in versi. p̄orsus. tamen p̄o vera cōclusione ex mente Bart. in. l. fi. ff. rem ra. haberi cui⁹ verba refert hic Butrius. dicite quod si est p̄scriptio ꝯuentionalis. puta q̄ quis consensit se obligare ad certum tēpus & nō vltra. & tunc ipso iure tollitur naturalis obligatio. & elidit ciuilis per exceptionem vt in. l. si vnus. §. pactus. ff. de pactis. Aut ē p̄scriptio lege tozum. & tunc si erat actio tempozalis siue naturalis vt redimittitur & quanto minoz vt in. l. iul'. in p̄in. ff. de ac. empt. & l. sciendum. in fi. ff. de edil. edic. & l. cū sep. c. Tūc colligit ciuilis & remanet naturalis. l. acqui. naka. ff. deneg.

Vtrū p̄scriptio nē tollat nālis obligatio. dic vt h̄ p discursuz &c.

1 ☞ Nayci ex p̄iuilegio ian possint decimas possidere.

Ausaz que

cōmunis diuisio. Primo cōsultatio. Scōo respōsio. secunda ibi ideoq; mādamus laycus decimas non p̄scribit. h. d. Ratio dubitādi ponitur in. c. p̄cedēti. Ratio vero determinādi ponitur hic in tex. in ver. q̄. Mo. primo q̄ natura rei & conditio persone quādoq; repellit exceptionem p̄scriptionis'. Mo. q̄ ex p̄iuilegio persone ecclesiastice & etiaz secularis nō possunt laycī decimas possidere. Ultimo in fi. q̄ vbi est denegata possessio ibi ineē cessariam consequentiā est denegata p̄scriptio. ¶ In glo. p̄ima ad fi. dicit fm Inno. & doc. qō lz laycis non possint concedi decime in feudū vel vt aliquid ius in eis acquirant. tamen in sustentationem laycorum conceduntur vt in. c. penul. et fi. xj. questio. j. et possunt etam loquari ad modicū tempus vt in dicto. c. cum sit grue. & hec p̄cedunt post consilium an consilium si aliqua reperiatur facta cōcessio illa bene durat vt in. c. cum apostolica. j. de his que fiūt a p̄lato in dubio tantū putarē cōcessionem factam post consiliū fauoze dicimarū. In glo. finali ibi possessio de iure dicit de hoc vt dici in regula sine positione de re. iur. lib. vj. ¶ Ibi germinat p̄olem dicit ibi acquisitionem dominij. quia posse. dat dominium. ¶ Ad fi.

glo. dicit quod hanc glo. sequuntur doct. dicentes qō layci clericis in spiritualib⁹ clericis opponere prescriptionē. xiij. questio. j. §. j. et sequenti.

1 ☞ Modus procedendi super exceptione et replicatione.
2 Prescriptio probata interruptione cessare dicitur.
3 Prescriptiones fauorabiles et odiose que sint.

Quāto tēpore pscribat eccliā ꝺ priuatū dic vt hic ꝑ discursū

Llud autem. Duidit in duas partes ſm qō duo dicta ponit ibi scōa vez sine prescriptiōe. si cōtra prescriptiones. xl. annorum que sola currit contra ecclesias opponitur interruptio vterq; ꝓbabit. ꝺ. ibi. Ho. ꝙ existente cōtraditione inter canones attēditur stilus curie romane. Nota quod possessio requisita ad prescriptionem nō debet esse interrupta. Tertio no. modū procedendi sup exceptione ⁊ replicatione: qz super vtraq; est ꝓcedendū et sunt testes recipiendi. Ultimo no. ꝙ ꝓbata interruptiōe cessat prescriptio. ☞ In glo. tertia ad fi. dicit sentire vꝝ hec glo. qō cōtra priuatū ecclesia nō possit se tueri minori prescriptione. xl. annorū quam opi. reprehendit Jo. an. etiā Butri. dicētes ꝙ imo aduersus priuatū tuet se ecclesia. x. inter presentes. ⁊. xx. iter absentes. sicut etiam priuatus ne deterioris conditionis esset ecclesia ꝺ priuatus. l. fi. §. de prescrip. lon. tēporis. ⁊ voluit glo. in. l. fi. ⁊ in aut. ibi posita. C. de sacro san. eccle. et in. §. temporales in aut. de eccle. titu. ⁊ voluit Jo. an. in regula q̄ ad agēdū. ⁊ Host. in summa huius titu. sed vos sustinētes glo. dicatis ꝙ ecclia cōtra priuatū ex mēte dñi mei cū titulo ⁊ bona fide res corporales īmobiles prescribit. xxx. vel. xl. mobiles autem triēnio. l. vna. C. de vsu. trās. sine titu. aūt etiā cū bona fide res corporales vel incorporales cū titu. ⁊ bona fide nō prescribit minori spacio. xxx. vt vidistis in. c. sanctorū. §. eo. ⁊ ita intelligit ista glo. ☞ In glo. iij. ad fi. dicit notanda est hec glo. que ponit duplicem speciē interruptionis alias interruptiōes videbimus in glo. fi. j. eo. ☞ In glo. penul. ad fi. dicit ꝙ sup interrruptione ⁊ prescriptiōe est ꝓcedendū ⁊ super vtraq; sunt recipiēdi testes quod videtur procedere ex mēte butri. altero de duob⁹ casib⁹. Primo partibus consentiētibus simul ꝓcedi super vtraq;. Scōo quādo replicatio directe cōtradiceret prescriptiōi. qz replicās dicit possessionē interruptā: qz possedit ꝙ quinquēniū tpis allegati ad prescriptionē: nā cū tūc replicatio directe contradicat exceptioni. quia vnus dicit se possessisse. alius etiam dicit se possessisse opꝫ simul recipi testes alias aūt publicatis attestatiōib⁹ sup exceptiōe nō possent amplius recipi super replicatione: qz sup directo cōtrariis nō admittunt testes post publicatas attestatiōes. vt ple. in. c. fraternitatis. §. de testi. sec⁹ ꝓ indirectū vt vidistis in. c. ex tenore. §. de test. facit. l. optimā. C. de ꝓtrahē. ⁊ cōmittēda stipulatiōe ☞ In glo. fi. ibi. §. labeo dicit ꝙ hāc glo. ⁊ iura in ea alleg. singulariter no. do. Jo. de imo. ꝙ habētib⁹ possessiōes in ripa fluminū ⁊ ii cecidērūt a possessione respiciāt qō flumē crescat ⁊ inundet possessionē ⁊ inundatiōe cessante itrent possessionē. ⁊ sic erunt viri possessores. ☞ Ubi. l. naturalr sic ḡ. ex hac glo. colligetis q̄liter fiat naturalis interruptio: cui⁹ rei gra aduertē dū ſm Bar. in. l. naturalr. ff. de vsuca. quē refert ⁊ sequit butri. ꝺ ꝙ naturalis iterruptio ꝑscriptionis ꝺr qñ deficit vel cessat ex postfacto aliquid de subalibus req̄sitis ad prescriptionē vt sunt hec. titulus bona fides possessio existētia rei persona prescribēs ⁊ persona ꝑ quā prescribit. nā in quis istorū sit defectus ꝺr esse interruptio naturalis ꝙ tñ nō est ita expeditū ⁊ ꝓprio ꝺ titu. nā si supueniat defectus tituli nō videt ꝙ ꝓpterea interrūpit ꝑscriptio qz sufficit titulus a ꝓn. vt in. l. si ꝓtez. cū ibi no. ff. de vsucap. licet Bar. per. l. q̄situ ff. de acq̄. re. dominio. tenēt cōtrariū q̄ nō ꝓbat. qz ibi loquntur qñ supuenit mala fides faceret tñ qō vbi defectus tituli supueniret pēdente prescriptiōe q̄ reuocaret dñium si prescribēs esset dñs vt est in pūcto legis cōmune ⁊ adiectiōis in diē qō tūc talis defectus interrūperet ꝑscriptionē: qz tunc est mala fides si prescribens sciat rei cōditiōē vbi aūt ignoraret ꝓcederet prescriptio vt in dicta. l. si ꝓmine in bona fide vtrū interrumpat prescriptionē si supueniat defectus non est dubium de iure canonico vt in. c. fi. j. e. et regula possessor. ij. de iure ciuili secus vt l. iusto. §. ⁊ si possessionis. ff. de vsucap. fatetur tamē Bar. in dicta. l. naturalr ⁊ butrius hic ⁊ est de mēte Jnno. in. c. fi. j. e. ꝙ si prescribēs dubitauerit aliqualiter et postea melio⁹ informat⁹ certificat⁹ fuerit

De interruptiōe ꝑscriptiōis q̄t modis fiat vide ꝺ ꝙ discursū gl. vbi ponūt multi singlares modi iterrūpēdi ꝑscriptionē

qō non interrūpitur ꝑscriptio. qō secus esset si semp dubitauerit vt in. c. j. xxj. q. iij. ⁊ dicā in. c. fi. j. eo. in possessione autē si supueniat defect⁹ possessiōis interrūpat prescriptio nō est dubium vtroq; iure: qz interrūpit prescriptio indistincte vt ꝓ exēplis glo. fallit tñ in. l. filis q̄ ꝓ emptore. ⁊. l. rerū mistura. in. §. labeo. ⁊ in aliquibus casibus positis per Bart. in dicta. l. naturaliter. in existētia autē rei. vtrū defectus rei interrumpat prescriptionem non est etiam dubiū: quia si res penitus deficiat efficiat sacra tollat de cōmertio hominū interrūpitur ꝑscriptio. l. qui vniuersas. de acq̄. pos. in psona aūt prescribentis si efficiat in capaz vtrū interrumpit prescriptio nō est etiā dubium ſm qō ꝓbatur in. l. j. C. ne iudeus xpianū mancipiū in persona autē eius ꝑ quē prescribitur vtrū defectus superueniēs interrūpat prescriptionē puta si efficiat pupill⁹ certū est qō nō interrūpit: sed dormitme dio tpe vt habetis tex. in. l. sicut. in fi. C. de prescrip. xxx. vel. xl. annorū. ita cōcludatur. ☞ Ubi. l. ij. dicit ꝙ ibi loquit tñ in pretoriis q̄ nō interrūpunt ſm alios. ſz bñ trāseūt ad heredem vt vꝝ ꝓbare ille tex. ☞ Ubi. l. pe. dicit sic ḡ ex hac gl. colligetis ꝙ ꝓlitis ꝛte. interrūpit ꝑscriptio. cui⁹ gra aduertēdū ꝙ habem⁹ triplicē spēm prescriptionū. nā alique sunt fauorabiles mere vt est ꝑscriptio triēnij q̄ ꝺr vsucap. per quā res mobiles ꝑscribunt cū titulo ⁊ bona fide vt in. l. j. in ꝑn. et in. §. j. C. de vsucap. transl. ⁊ ꝺr fauorabilis: qz mero fauore prescribentis est introducta. ⁊ ista nō interrūpit ꝙ litis cōte. vt in. l. si post acceptum. ff. de rei ven. sed requirit sententia licet lata sn̄ia vel pēdente iudicio finita prescriptiōe sine vsucaptiōe inspiciat tēpus litis cōtest. quia iudiciū trahit semp ad tps litis cōte. l. in fideicōmissi. de vsur. et ita bene voluit tex. in dicta. l. si post acceptum. ⁊ per hec sequit qō in effectu interrūpit vsucap. mere fauorabilis ꝙ litis cōtest. quia inspicitur tēpus litis contesta. ⁊ ad tps lit. cōtesta. trahitur sentētia in. c. licet eli. j. de symo. Scōa spēs prescriptionū hodiosarū mero odio negligēcium introductarum vt sunt prescriptiones. xxx. vel. xl. annorum. de iure ciuili. et iste interrumpuntur non tantū per litis contestationem verum etiam per libelli oblationem vt in. l. si quis emptionis. C. de ꝑscript. xxx. vel. xl. Tertia species est prescriptionum mixtarum misto fauore prescribentis et odio negligentis introductarum vt sunt prescriptiones. x. vel. xx. q̄ prescriptiones interrūpunt per litis contestationes et isto casu loquitur glo. quia sicut sunt nupte et sapiunt naturam fauoris ⁊ hodie introducta est media via vt per litis contestationem. et nō per libelli oblationes interrūpitur. non tanda tamen est glo. singulariter ꝙ litis contestatio facta coram nō suo iudice nō interrumpit. hanc prescriptionem facit c. acsi clerici. §. de iudicis. ita q̄n effectu habetis tres spēs prescriptionū. ☞ Ubi autem dicit. notanda est glo. qui optimā adhibet ꝓuisionē in interrumpēdis prescriptionibus. procedit etiam de iure canonico ex quo aliter nō reperitur immutatus. ar. in. c. j. de operis noui nū. ☞ Ubi l. sicut in rem dicit ꝙ notāda est hec glo. que ponit vnum effectum supplicatiōis seu rescripti. quia si concesso rescripto ꝙ principem fuerit sequuta conuentio per executorem quia fuit missus adcitandū. ista est optima interruptio. idē etiam si libellus fuerit oblatus principi ⁊ demum secuta conuentio per executorem. nam tunc interrumpitur prescriptio ꝙ est intelligenduꝫ in prescriptionibus odiosis. ſm. l. alleg. per glo. qui loquitur in odiosis. nā glo. est intelligēda ſm. l. quā alleg. ☞ Ubi si quis emptionis. in fi. dicit ꝙ ratio huius est. quia videtur tunc soluens vsuras ad noscere bonā fidem et debitum ⁊ eodem modo quando facit debitor secundam cautionem vt statim dicit glo. ☞ Ubi scīarum dicit vt ibi visū fuit. ☞ Ad finem glo. dicit quod istud quod dicitur in fi. glo. est verum ſm ea que vidistis in. c. quando frequenter in. §. quod si super isvt lite non cōtesta. Aduertendū tamen differentiam esse inter has interruptiones ciuiles. quia per litem contestatam nō tantum interrūpitur. imo etiā perpetuatur prescriptio seu actio vsq; ad. xl. annos. de iure ciuili per simplicem cōuentionē vel libelli oblationem tñ interrūpunt ⁊ noui. xxx. anni sufficiūt de iure ciui. vt dicta. l. si quis emptionis in. §. fi. alleg. de iure autē canonico cessat hec difficultas quia per litis contestationem inducitur mala fides et mala fide interueniente non prescribitur etiam vsque ad. C. annos de iure canonico vt in capitulo vigilanti. supra eodem. Item est differentia inter naturalem et ciuilem interruptionem. quia naturalis interrumpit quo ad omnes vt in. l. naturalr. et ibi Barto. alleg. ciuilis aūt interrūpit tantū quo ad aduersariū. qz res inter alios acta ⁊cetera.

Mota que ꝑscriptiones sint fauorabiles vel odiose ⁊ qō interrūpūt.

Glosa interpretanda ſm legē quā allegat.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quia iudicante

Diuiditur ī duas partes. Primo ponit dictuz. Secūdo exceptionē cōnectit. scōa ibi ortamur. ⁊ ad hoc fines p̄diorū eccle. xl. annis p̄scribuntur. h. d. rationez determinandi ponit tex. in. c. ad aures. s̄. e. Mo. primo questionem finium esse determinandam iudicio agrimessorum. Secūdo no. ꝙ per verbum ortamur cōmittit aliquādo iurisditio Tertio no. ꝙ q̄si finiū possessionū ecclesiarū p̄iudicari p̄ p̄scriptionem. xl. annorum. Ex quo sequit quod i re ecclesia. dubia: ita requirit p̄scriptio q̄dragenaria sicut in clara. ¶ In glo. secunda ad fi. dicatis sic ergo ex hac glo. vos colligetis quod agrimessor nō tenetur de culpa siue negligentia q̄ est verū in culpa leui ⁊ leuissima vt in iuribus hic alleg. de lata autē bene tenetur: quia illa equiparatur dolo. l. j. ff. hec actio. ff. si messor falsum modum dixerit. ⁊. l. ꝙ nerua. ff. de posti. Amplius videretur dicendum q̄d non tm̄ teneatur agrimessor de lata culpa. imo etiam de leui ⁊ leuissima. nam agrimessor est professius se esse pitus in arte sua. hinc est q̄d recepit salarium ad instar aduocati in. l. j. in p̄in. ff. si messor fal. modū di. ergo sibi imputetur quare se pitum dicit in illo officio: ergo negligentia excusatur. q̄ nec leuissima. l. ij. §. nuncij auctorez. ff. de ori. iuris. ⁊. l. ij. ff. ꝙ quisq; iuris nō video bonā so. nisi dicamus q̄d licet p̄fiteatur se peritū non tamen p̄fitetur se peritū cū examinatione sed sponte. ¶ In glo. scōa. ibi. l. si q̄s dicit quod ideo quando est questio finiū subicienda est questio occullaris: quia si vnus dicat occupatuz de parte sua non potest appellare deceptio nisi subiciatur oculis et mensuretur. ⁊ istud verum quando non apparēt terwini: quia terminis apparentibus statur eis nisi dicantur' termini amoti. vt. ff. de termino amoto per totum. ¶ Ibi secundū allegata dicit de hoc vt in. c. si sacerdos. s̄. de officio ordi. et in. l. illicitis in. §. verita. ff. de offi. p̄esi. ¶ Ad finez glo. dicit que est hodie. c. j. de re iudicata. lib. vj ¶ Ibi p̄scribi nō potest dicit quod hanc solutionē, sequuntur doctores ex qua infertur singulariter q̄d vbi fines sunt limitati non habet locum p̄scriptio in finibus sicut nec alluuiovt in. l. j. C. de alluuionibus. ⁊ videbitis in. c. sequenti. ¶ Ibi intermemoratos dicit ꝙ finita p̄scriptione. licet postea constet de limitibus habebit p̄scriptio suuz effectum vt in. c. vigilanti. s̄. eodem. ¶ Ibi quod hic dicitur: dicit quod ex hac glosa colligitur intellectus ad istum tex. videlicet quod loquatur de p̄scriptione finiū possessionū. ¶ Ibi. c. iter memoratos dicit quod iste intellectus diuinat. ¶ Ibi in parrochia alterius dicit quod notanda est hec glo. quod licet per p̄scriptionem vna ecclesia acquirat in parrochia alterius non propterea immutatur parrochia. ¶ Ad finem dicit quod non incipit venerabilium. et est decretalis. i. j. co. libro sexto.

Imputet illi q̄ se pitum dicit.

1 ☞ Prescriptio tēpore postilitatis currere non dicitur.
2 Ecclesia fundat intentioneem suam super iure cōmuni.

Vide carzaba Panor. ⁊ cōiter doc.

Ex transmissa. Diuidit in duas partes. Primo ponitur querela. Secūdo dat iudices ibi scōa discretioni vestre
1 Casus hic. tempore ostilitatis non currit p̄scriptio. h. d. Mo. primo ꝙ ecclesia baptismalis dicit matrix ecclesia. Scōo no.
2 ꝙ matrix ecclesia fundat intentionem super iure cōmuni super iure parrochiali. licet habeat alias ecclesias in parrochia sua. Tertio not. quod dixi in summario. ¶ In glo. prima ad finem dicit quod ex hac glo. colligitur intellect⁹ ad hāc decretalē. ⁊ ita cōiter sequūtur doc. nunq̄d aūt pro ecclesia subiecta possit agere ille qui habet ecclesiā subiectā dicite vt in. c. fi. j. de succe. ab instō. ⁊ in. c. j. j. de operis noui nunciatiōe. et in. c. querelā. s̄. de elec. et vidistis in. c. cum de putati. s̄. de iudi. ¶ In glosa secunda ad finem dicit quod sentit glo. allimionem habere locum in parrochi s quod intelligatis secundum ea que vidistis in. c. precedenti. ¶ In glosa funerandi ad finem dicit de hoc vt. j. de sepulturis per totum. ⁊. xiij. questione prima ⁊ scōa per totuz in gl. penultima. ¶ Ibi nihil debent habere dicit sic ergo sentit glosa quod ecclesie siue capelle sit in parrochia matricis ecclesie vel alterius parrochie quod iste ecclesie non habent ius parrochiale quod est verum si ille ecclesie non haberent parrochiam si autem haberent parrochiam. j. limites matricis: tūc est magis dubiū ⁊ arguim⁹ xiij. q. j. ī sūma dicit ꝙ ad capellas hītes prochias ptineat ius decimz facit p. c. ad

decimas de re spolia. lib. vj. facit. c. cum cōtingit. j. de decimis. tamē glo. tenet cōtrarium intelligendo glo. de capella habente prochiaz ⁊ hāc opinio. sequit Jo. and. in addi. speculi in titulo. de decimis. in rubrica ac saltim p̄diales decime spectant ad matricem ecclesiam de iure cōi ⁊ ista opinio videt communior. licet opi. archi. videatur equior. ¶ Ad finem dicit ꝙ per hāc glo. ⁊ tex. videt confundi opi. Hostien. ꝙ posuit in cap. q̄ nōnulli. j. de clericis nō residentibus. vbi dicit q̄d licet ꝯsuetudo posset dare vni ecclesie ius percipiendi decimas prediales in aliena parrochia. vt in cap. ad aures. s̄. eo. ⁊ in cap. commisi. j. de decimis. ⁊. c. apposto lice eo. titu. nō tamen est idem in personalibus nec de iure baptisandi alienum parrochianū nec in oblationib⁹ p̄ p̄missis ⁊ i aliis int ipersonalia cōputatis q̄ res facilius submittit ꝙ persona in. c. significasti. s̄. de foro ꝯpe. Itē q̄ consuetudo videt irrationabilis in cap. j. ⁊. ij. j. de parrochiis. nā sm̄ eum irrationabile esset quod rector in parrochia oia p̄scribere tvt in. d. c. j. j. de sepulturis. q̄ op. est Contra istuz tex. vbi nisi fuisse ostilitat' p̄cederet p̄scriptio in omnib⁹ decimis. et personalibus facit capi. j. j. eo. li. vj. sm̄ ꝙ distinctionem posset seruari op. Hosti. intelligendo. Posti. q̄ mala fide.

1 ☞ Procuratiōes legatis sedis apostolice debentur.
2 Approbandum est quod oēs tāgit.

Accedentes. Diuiditur ī duas partes. Primo ponit p̄is querelam. Secundo dat iudices. ibi secūda volentes. casus hic. procurationes qui debent ꝑpter visitationem vel aliaz causam legatis ⁊ nūcijs se. apo. p̄scriptione tolli nō possunt. Mo. primo ex isto tex. quod legatis ⁊ nuncijs se. apo. debētur procurati ōes. Secundo no. clericos
1 beneficiatos de iure teneri ad procura.
2 legatorum. Mo. ꝙ illud quod oēs tangit ab oibus est approbandum facit. l. fi. ō autoritate prestanda. Mo. ꝙ priuilegiū potentius est ꝙ p̄scriptio. nā per priuilegium potest p̄stari immunitas ad ꝑpetuā per p̄scriptionem aūt non nisi forte dicunt aliqui eēt p̄scriptio tanti temporis cuius initij memoria nō estat q̄ talis p̄scriptio priuilegio equipara tur in cap. cum cōtingat de foro cōpeten ti. ¶ In glos. j. ibi. l. vltima. dicit per hoc sm̄ aliquos sequitur quod ꝯsecratio episcoporū tāgat vtilitatem capituli. quod nō excusatur illi de capitulo ab expēsis. ⁊ a procuratione pro ꝯsecratiōe sui episcopi nec eos adiuuabit p̄scriptio arg. hui⁹ capli facit. c. cū pterite. ō elec. ¶ Ad finem glo. dicit ꝙ hoc dicūt doc. ꝙ Ordo debitus in exigendo vel in soluēdo p̄curationes est vt ponderent facultates. et redditus beneficiorum ne q̄s plus debito honeret. vt in cap. cōquerenti. de of. ordi. ¶ In glo. ij. ibi vt hic ptz dicit quod ratio huius est q̄ si p̄scriberetur detraheretur obedientia superiorum vel vniuersalis eccl̄ie romane. ⁊ i hoc plus prodest priuilegiū ꝙ p̄scriptio vt dici i tex. ibi ⁊ vlterius dicit quod hec est secunda species procurationis ⁊ dicunt docto. ꝙ non est debita de iure cōi. sz ex statuto vl ꝯditione apposita tēpore cōstructionis ecclie. c. p̄curatores. j. de censibus. ¶ Ad finem glose dicit quod notanda est glosa ⁊ eam doc. notant. q̄ triplex est procuratio. quia quedam est que debetur de iure cōi vt illaque debetur ep̄o ratiōe visitationis. Alia est que debetur ex pacto: vt illa que est apposita in cōstructione. Alia est que est imposita ex cōsuetudine. ⁊ de prima loquitur iste tex.

1 ☞ Simoniacus in ordine et fornicari⁹ notorius qualiter differant.
2 Longum tempus quid dicatur.
3 Prescriptio an currat contra minorem xxq̄nq; annis.
4 Restitutio dotis constante matrimonio an valeat.

Cum non liceat. Diuiditur in duas ptes. Primo reprehēdit factū istorū priorum quibus scribitur. Scōo illud corrigi mandat ibi scōa. ideoq; mandamus. Substitutus non p̄scribit ordine cōi ꝺ prelatus hoc dicit. Nota primo ex quo sequitur quod caput in diocesi ē episcop⁹. alij vero sunt mēbra facit cap. significasti. s̄. de elec. Secūdo q̄d episcopus de iure cōi fundat intentionem suā quo ad iurisditionez in prelatos sue diocesis. Tertio quod clerici prouincie vel diocesis tenenttur ad obedientiam et reuerentiam suo diocesano in no. in fine

Universidad de Deusto
Biblioteca

illud quod dixi in summario. ¶ In glos. ꝑma ad fi. dicit sic ergo ex hac glo. colligetis duas intersymoniacū i ordine t notorium fornicariū ex vna pte. t alios criminosos eꝑos t dicit glo. q ꝯ differētia ē, q: sunt suspēsi ipo iure. trō ē q: placuit canoni. Sed dicet quispiā. istō est de quo querimus quare canū hanc differentias fecerit t ideo dicunt doc. q rō specialitatis est in simoniaco in or. q: ab ipso initio ineſt viciū t sic magis occidit vt in. c. tāta. s. ō simoniaco i fornicario publico rō est q: illud crimen quoinquinat corpus t animam t magis frequēter fornicatio t ideo cautius est ꝓuidēdū ſm qō probatur. xiij. q. ij. c. dis in oibus probatur. et in l. autem facta in. ſ. fi. ff. de penis. t dic vt in. c. extenore. t. c. fi. de temporibus ordinādorum. t in cap. cauta. de simonia. s. all'. ¶ In glo. ij. ibi ad finem dicit q hāc glo. sequūtur doc. q: eps habet fundatē intentionē ō iure cōi in oēs sue dioceſis t sic potentius est ius fundatum de iure ꝯmuniꝯ fundatū iure spāli facit in. c. j. j. de priuile. li. vj. t in. l. eius milītis. i. ſ. militia. ff de mili. testō. t p hoc infero q ls esset clerici ex possessiōe. vl' quasi libertates allegātes priuilegium qō nō creditur nisi prebent priu legiū. ¶ In glo. fi. ibi publicis functiōib⁹ dicit q publice functiones sunt que prestāt rōne subiectionis. et iō est spāle in eis q: prestat in recognitiōes vniuersalis dominꝫ. l. cōperit. C. de prescrip. xxx. vel. xl. annoꝝ. t est quoddas signum subiectionis. vnde sicut subiectio nūq̄ prescribitur. vt hic ita nec ꝑstatio fiuctiōis. ¶ Ibi t. ſ. sequēti dicit q istud q hic dicit est verum vt nō prescribatur libero homini. et ad hoc vt efficiatur seruus. q: libertas tolli nō pōt. sed vt efficiatur astrict⁹ interdū bñ pōt prescribi vt no. in fi. C. de prescrip. lōgi temporis que pro libe. t istis casibus omnibus supra enumeratis nūq̄ currit prescriptio. ¶ Ibi prescriptio idem ē dicunt aliqui doc. vacāte hereditate q dicitur de vacāte ecclesia idem dicunt de hereditate vt nō currat ꝑscriptio in l. si seruus hereditarius. ff. de sti. seruoꝝ. nec ob. l. si predio. ff. de indiem abiectione. t. l. ad diem. ff. de verbo. obli. t. l. fi. ff. de nautico. feno. per q̄ spe. eo. ti. ſ. j. ꝯ. item. ¶ No. tenet oppositū. q: illa iura loquunt in prescriptione cōuentionali nō legali. t hoc limitat Buf. nisi heres posſit adire t nō habeat. nam ex quo pōt facere vt possit posse facere videt vt in capi. fi. de electi. t in regula iuris que pōt verutamē op. videt ꝺ dubia. quia ls iaceat hereditas. potest tamen quis petere se dari curatores hereditati vt in. l. si quis instituat. ff. de heredi. instit. ergo semper dicemus q posit agere. t possit interrumpere prescriptionē. Solutio dicit quod ibi loquitur in his que instituī tur sub conditione quare est diuersa rō. ¶ Ibi cum nobis dicit q istum est verum q: si non pōt eccl'ia habere ius suum siue iusticiā cōsequi pōt ciuitatē que tenet a cismaticis nō debet ei currere ꝑscriptio q: nō valenti agere tc. ¶ Ibi. l. j. dicit qō notanda est hec glos. quia tempore hostilitatis t guerrarum nō currit prescriptio quod est verum ſm Inno. qñ est tāta hostilitas q ius nō reddit i ciuitate t idē dicit bar. in. l. näl'r. ff. de vsucap. in tē pore pestis si tāta fuerit pestis in ciuitate quod non reddatur ius. quia pestis est quoddā preliū diuinū. et eadem est ratio hostilitatis diuine t hostilitatis humane ergo idem ius vt in cap. trāslato. s. de cōstitutionibus. Sed si redderet ius tūc quantūcunq̄ esset hostilitas. tunc bene curreret prescriptio ſm ea que vidistis in cap. si vero aliquis cū ibi no. de iureiuran'. Et istis casib⁹ q̄ttuor ipso iure dormit prescriptio. ita vt subducātur tēpora prescriptionis de medio siue circa ꝓncipiū siue circa mediū siue circa finē. cōtingat dormire ꝑscriptionem t coniunguntur tempora data ad ꝑscriptionem nō aūt interrumpitur ꝑscriptio. q: si interrumperetur ꝑscriptio nō ꝓiungerentur tempora prescriptionum in. c. cū nobis cū ibi nota. s. eo. t ideo dicit Innocen. quod licet ꝑscriptio dormiat in casib⁹ de quibus hic p glo. posset tñ iterus interrūpi per alios modos a iure introductos cuius pleni⁹ subueniat p remediū interruptionis q̄ dormitionis. t remediū minus plenū nō excludit magis plenum. l. fi. ſ. si aduersus rem iudi. l. in prouinciali de opis noui nunciatiōe. ¶ Ibi ꝓra mortem dicit quod istud iō quia prescriptio sine possessiōe nō ꝓcedit vt in regula sine possessione. ¶ Ibi super eo. et in capitulo quia indicante. s. eodem. vbi heri vidistis. ¶ Ibi preterea dicit. t i. c. primo. de regulis iuris. libro sexto. Ibi prescriptio sic ergo vult hec glo. quod cōtra rem publicā non currat prescriptio. t istud est intelligendum quando res est in vsu publica. vt in. l. prescriptio hic all'. t in. l. viam publicam. ff. de via publica. alias autem potest prescribi contra rem publicam saltim spacio triginta vel qua

draginta annoꝝ. l. oēs. t. l. sicut. de prescriptiōe. xxx. vl'. lx. annoꝝ. Ibi res fisci. dicit qō istud est verum postquā res ē in corporata t effecta fisci. nam ante incorporationes potest bene prescribi. l. i omnibus cuius ibi no. t. l. infra quattuor. ff. ō diuersis t tēporalib⁹ ꝑscriptiōib⁹. Ites licet sit incorporata. licet nō prescribat. spacio longi temporis. tamē prescribit spacio longissimi. ¶ Ibi repetendarum dicit quod istud iō q: durante offō non debet aliquid official' accipere pro iustitia ministranda. l. j. ff. ad legē iul. repe. t iō si ei aliquid datum fuerit est male fidei. t male fidei possesſor nullo tempore prescribit vt vidistis in cap. vigilanti. s. eodem. t in cap. scō. de regulis iuris. li. vj. ¶ Ibi. l. bone fidei dicit facit obtinere. l. ij. in. ſ. si a pupillo. ff. pro emptore. et ibi Bar. t dicit per glos. in. l. eum qui. ff. de autoritate tutorum. ¶ Ibi l. si fund⁹ dicit quod istō nō procedit. quia res dotalis prohibita est alienari. t ideo ꝓhibetur prescriptio inchoari inchoata tamen bene ꝑficitur. vt in. l. si fundus. hic all'. t per hoc iferetur q vbi lex prohibet rem alienari. quod in consequentiā etiā intelligitur ꝓhibita ꝑscriptio vt est tex. in. l. vbi lex. ff. de vsucap. facit. l. alienationis verbo. ff. de verbo. signi. t istud in dubitanter est verus qū res non est incō mercio nostro vt ē res sacra t similes. vt in. l. inter stipulantem. in. ſ. sacram. ff. de verbo. obliga. secus si sit in cōmercio q: tunc bene permittitur alienato seu prescriptio habita. distictiue an rōne rei impediatur alienatio an vero ratione persone vt in. l. si fundus hic alle. t i dicta. l. vbi lex. all'. ¶ Ibi. l. vltima dicit qō istud est verus quia in pecculio ius nō habet omnimodam administrationem t ꝓcedit istud quo ad prescriptiones longi tēporis. Nam decemnium dicitur longus tēp⁹. l. aristo. de fidei cōmis. libe. secus in prescriptione longissimi temporis. nā res pecculiaris bene potest tali tempore prescribi vt in. l. finali. hic allega. veruntamen dominus meus dicit quod iō ibi non prescribitur quia defficiebat titu. t bona fides qui requiritur ad ꝑscriptionem longi temporis ēt de iure ciuili. in. l. vna. ſ. de vsucap. transf. in prescriptione autem longissimi temporis de iure ciuili nō requ'ritur tit. nec bona fides. licet de iure canonico secus autem in. c. vigilanti. s. eodes. t capitulo finali. j. eodem. t ideo nihil est speciale in re peccu lia. ita concludatis. ¶ Ibi lege vltima dicit. ergo concludit glo. quod cōtra pupillum non currit prescriptio. idē etiaꝫ est secundus doctores in minore viginti ānis. q: ꝓtra illud nō currit prescriptio longi tēporis nā melius est intacta eorum iura seruare tc. vt in dicta. l. finali. hic all'. que loquitur etiā de adulto. prescriptio autem longissimi temporis bene currit ꝓtra adultum. sed datur restitutio vt in dicta lege finali alle. hic. t quod dicitur de pupillo. idem est ēt de prodigo t furioso. quia equiparantur vt in lege que neq̄. ff. de rebus eorum. t lege secunda. C. de cura furiosi. facit lege furcinius i. ſ. a deo. ff. quibus ex causis in posſ. eat'. t voluit Joānes andree. in specu. super rubrica. ¶ Ibi. ſ. omnes dicit quod istud ideo. quia vxor constante matrimonio nō potest agere ad dotē nisi ꝓpter inopiam mariti. l. si constante i principio. ff. soluto matrimonio. l. vbi adhuc. C. de iure dotium. imo si dos restituatur constante matrimonio nisi in certis casibus restitutio nō valet. nisi in certis casibus. No. in lege mutus. in. ſ. manente. ff. soluto matrimonio. ¶ Ibi. ſ. illud autem dicit quod huius est ratio. q: non valenti agere non currit tempus. l. prima in fine. C. de annuali exceptione. t istud est verum indubitanter si impedimentum est iuris vt in iuribus hic all'. secus aūt si impedimentum sit facti siue in potentia quia tunc realiter currit prescriptio. sed dat restitutio vt in. l. sed t si per pretorem. ff. ex quibus causis maioruꝫ. t in. ſ. illud all'. ¶ Ibi quia diuersitate. dicit quod huius ratio est. quia episcopus vel clericus suspensus caret administratione t per consequens ecclesia caret defensore. t ideo nimirū si nō currit prescriptio. ¶ Ibi lege prima in fine dicit quod huius est ratio. quia filius nō potest agere viuente patre quia pater in in rebus auenticijs omnes habet administrationem. t ideo succedit regula nō valenti agere tc. Sed dicet quisnam si pater male vtatur officio iudicis succurritur filio. lege imperator. ff. ad trebellianum. Solutio dicit quod ibi est via extraordinaria. videlicet qō posſit agere officio iudicis t vnus extraordina. tc. Et aduertendum quod omnes isti casus possiunt reduci ad vnam regulam. videlicet quod vbi quis impeditur agere impedimēto iuris nō currit ꝑscriptio. imo dormit quod procedit in ꝑscriptiōibus

No. q restitutio do t ꝓstante matrimonio non valet nisi i certis casibus

No. q prescriptiolōgi tpis ēt ꝺmiorem xx. annis nō currit ipo iure ꝑscripto

Nōgūtps ꝺr ōcēniū

Universidad de Deusto
Biblioteca

currentibus ex facto prescribentis secus in curretibus negligetia nō atentus.l. t attilicinius.ff.de serui.ru.predio t no. p ꝙ in.l.quotiēs de precib⁹ iperatori offerendis. ¶ Ibi si diligēti dicit qō istis tribus casibus de quibus hic nō currit prescriptio ex causa cōseruēte psonā prescribentis vel ex qualitate possidēdi.q: possident alteri t nō possunt esse bone fideivt in dicta.l.male agitur t de iure canonico istud est expeditū vt in.c.fi.j.eo. ¶ Ibi.ſ. fructuarius dicit qō rō est quare nō prescribit quia fructuarius rōe ꝓprietatis nō possidet sed rōne vsufructꝰ vt in.l. naturaliter. ff.de acqui. pos. vsumfructum autē bene possidet t iō rōne vsufructus bene potest prescribere si haberet ti.t bonam fidē.t si emisset vsumfructū ab aliquo nō dño ꝑm qō probat in.l.iusto.i.ſ. non mutat.ff.de vsuca.t in.l.fi.C.de prescrip.longi tēporis. ¶ Ibi.l.nec creditores dicit qō rō huius est: q: creditor quo ad prescriptionē possidet debitori ꝑm qō probat in iuribꝰ hic alleg.t iō nō prescribit. ¶ Ibi nō de longissima sentit ḡ glo. ꝙ si debitor nō repetit pignꝰ spacio.xxx: annoꝝ quod potest repelli p creditorem exceptiōe prescriptiōis t istud potest procedere de iure ciuili quo iure ꝓcedit prescriptio cū mala fide.l.si quis emptionis ſ.de prescriptis.xxx.annoꝝ. de iure autē canonico.secus quia est in mala fide creditor vt in.c.vigilanti.ſ.eo.ita dicūt doc. minus autem videbat de iure ciuili quod de iure canonico per.l.male agit de prescrip.xxx.vel.xl.annoꝝ. ¶ Ad fi.glo.dicit quia glo.nō clare soluit quod ꝫ obediētiam prescribi nō potest extinctiue. ita quod penitus extingat.translatū aūt vt de vno ad alterum bñ potest vt voluit glo.t ita habetis expeditam notabilem decretalem.

1 ☞ Census ratione cōsuetudinis an peti possit.
2 Litis contestatio potest fieri per responsionem factam ad ius.
3 Prelati ecclesiarum possunt concedere iurisditionē in feudum laicis.
4 Priuilegiū nō ꝑt ꝓbari nisi p scripturā.
5 Vassallus an possit prescribere libertatē

Audiens

tiam. Diuidit in duas partes. Primo ponit ꝓcessus narratio Secūdo diffinitio pape.scda ibi nos igit. Casus bre.in feudo romane ecclie ꝫ ipsam ecclesiā vel vasallum eiꝰ minor cētesima nō currit prescriptio.h.d. Rō dubitandi quia iste nobilis erat priuatus t ideo videbat qō sibi preiudicaret prescriptiōe.xl.annoꝝ.c.factoꝝ.ſ.eo. Mo.ꝓmo ꝙ papa pōt concedere in feudū laico tēporalem iurisditionē t sensus perceptionē debitas romane ecclesie:t istud verū intelligatis in iurisditione habita in laicos.secus in iurisditione habita in clericos.quia papa non nisi ex certa scientia. Secūdo no.ibi ro.eccle. consueuit qō census potest deberi a t peti ratione consuetudinis facit.c.dilectꝰ. ſ.de offi.ordina.nūquid autem ex cōsuetudine possit acquiri census vel vectigalia de nouo in duci de quo dicite in.l.si publicanus.in fi.ff.de publicanis.t in.c.fi. ſ.de consue. Tertio no.in ꝫ.insup ꝙ interueniēte pluralitate iuriū seu rerū ꝓcedit libellus cū clausula gñali post aliqua enumerata facit.c.q ad agēdū.de ꝓcura. lib.vj. Quarto no.in ver.sed ea quod per respōsionem factam ad ius potest fieri litis contest.facit.c.j.ſ.de litis cōtest. Quinto no.in ꝫ.ad qō. ꝙ priuilegiū apostolicū etiā liber cēsualis.t prestatio cēsus p lōgissima tēpora probāt cēsum eē debitum Sexto no.i ver.nos igit ꝙ plus creditur priuilegio ipsi probatōe cēsus quā testibꝰ facit lex census.ff.de proba.t rō est.quia in his que sunt de longinco vt sunt cēsus facilius memorie retinemus per instrumētum quā per testes. Septio no.ꝙ scriptura licet nō sit de archidio publico extracta credit.dūmodo fuerit reperta penes psonam honestam nō suspectaꝫ. Octauo no.ꝙ scripture de archidio publico possunt extrahi ꝓ officialem qō intelligatis ex causa alias nō. Nono no.in ꝫ.nec credētes ꝙ ꝑ scriptura tabellionis plus facit presumptio qō pro dictis testiū.q: habet officiū de publico t est iuratus nec est verisimile eū aliter scripsisse quā dictum fuerit de quo vide ple.j.in glo.iurat⁹.ita probat iste tex.t sic magna pſumptio facit officium iuratum. Mo.in ꝫſi.respiciētes.ꝫ romanā ecclesiā nō currit minor pscriptio quā cētesima facit.c.seq.j.e.t est tex.in autē.vt ecclesia romana. Decimo no.t singulariter qō idez iuris est de feudo ecclesiastico p ecclesiam concessiō laico qō est de ipa re ecclesiastica corporata ecclesie.q: ita requirit cētesima vel ꝙdragesima.si in re eccle. ¶ In glo.ꝓma ad fi. dicit qō notāda est glo.hec quod prelati ecclesiaꝝ possunt concedere iurisditionē in feudum

a ¶ Pōt deberi. Adde vtz ex ꝓsuetudine possit acqri cēs⁹ vel vectigal de nouo iudici.

Mo.ꝙ pcedit libell⁹ si i eo enumerēt plura seu plēs res si postea seqtur clausula gñalis post aliq enumerata vt b vide.

Per ꝫ determinat qō si testis dicat alit se dixisse ꝙ notariꝰ scripsit cui potius sit credendū

in feudū laicis qō est verum intelligēdo de iurisditione quā habēt in laicos vt loquitur iste tex.secus de iurisditione ꝙ habent in clericos: nā illā iurisditionē non possunt laicis delegare.vt vidistis in.c.si diligēti.ſ.de foro cōpe.t qō dicit tex.comestiones exponendū est.i.procuratiōes que expositio lz sit cōmuniter approbata non multū placet.quia hmōi ꝓcurationes ꝓpter visitationē laicis delegari non possunt.nec in feudū cōcedi.q: sunt de genere iurisditiōis vt vidistis in.c.cuz liceat.t in.c.cum officij.j.eo.nisi forte intelligamus in alijs ꝓcuratoriḃ⁹ non ꝓpter visitationē. ¶ In gl.ḣ.ad fi.dicit ꝙ aliqui exponūt forte facta.i.ius exhanie dit est notāda expositio ꝙ bāna t pectu. delinquentiū applicank rei pu. ¶ In gl. magis autoritate ibi.l.cēsus dicit sic ḡ ex hac glo. colligetis so.ad ꝓtrariū.quā so. sequūtur doc.ex qua so.colligetis limitationē ad.l.in exercendū.vez qō lz regulariter parem potestatē habeāt testes t instrumēta istud est verum nisi in factis de antiquo vt est in cenſibꝰ ex antiquo constitutis.nā scripture in qbus sunt scripte solutiones phāt sensum debitū t solutionē preteritā:t pōt eē ratio. quia fragilis est hoim memoria vt in.l.peregre.ff.de acqui.pos.t dicit vt in dicta.l.census vbi alias plene dici. ¶ Ibi porro dicit sentit hec glo.ꝙ de suba priuilegioꝝ requirit scriptura:ita vt aliter priuilegiū ꝓbari non possit nisi p scripturā.t hanc opi. vident sequi plures doc.per.c.j.cum ibi no.j.de censibus.lib.vj.vbi multi alij casus enumerāt vbi de necessitate scriptura requritur t dicat vt ibi dicit tamē Jo.an. ꝙ iō dicit tex.magis autoritate priuilegioꝝ ꝛc. quia testes solū dicebāt de solutiōe facta non autē de causa quare solueret.t ideo plus credit priuilegijs ꝙ testibꝰ. Ex quibus verbis colligetis ꝙ ꝓbatio simplicis solutōis nō ꝓbata causa nō est sufficiens ꝓbatio facit.l.ij.in.ſ. circa.ff.de doli excep.ꝙ est notandum:nūquid autē testis debeat ponere causam:nisi fuerit interrogatus dicite vt vidistis in.c.cuz causam ſ.de testibus. ¶ Ad fi.gl.dicatis ꝙ regula est ꝙ parem vim habeant testes et instrumēta . imo plus credat voci viue quā mortue t sic plus creditur testis viuus ꝙ scriptura vt i.ſ.si ꝫo aliqs in aur.de fide instru.t vidistis in.c.cū ioānes. ſ.de fide instru.lz aliqñ scriptura prevaleat vt hic videtis.lz regulariter cōtra vt in aur.all. t cum Jo.alleg. ¶ In glo.censualē ibi de archidio publico esse vt hic dicit qō hic

Priuilegiuz nō ꝑt ꝓbari nisi per scripturam.

4

glo.facit pro his q̄ vidistis in.c.j,ſ.de fide instrumētoz vbi inter alia ibi enumerata que faciūt instrumētū publicū enumeratur locus si scriptura fuerit extracta de loco publico vt appareat quod sit ex̄cta de loco publico: t si de hoc attestet officialis sufficit vt sentit glosa. ¶ Ibi.l. vltima dicit qō tunc qñ scriptura habet signa publica facta manu cōi qō tūc etiā si nō fuerit extracta de archiuo publico credit ꝓpter autoritatez scribentis siue signātis vt vidistis in.c.post cessionē.ſ.de proba.t ꝓbat in.l.si publicanꝰ.ff.de publicanis.in ꝑn. ¶ Ad fi.glo.dicit ꝙ notāda est hec glo.que enumerat multos casꝰ qñ scriptura dicatur aur.de quib⁹ dicite vt vidistis in dicto.c.j.de fide iustru.t dicatis vt ibi. ¶ In glo.iuratus ibi illud dicit ꝙ per hanc glo.t istū tex.dicūt notanter doc. ꝙ si notarius scripsit attestationes t vnus ex testibus dicat aliter dixisse quā scriptū sit qō plus creditur tabellioni ꝙ testibus: q: tabellio est iuratus t hz officiū de publico:idē etiam sentiūt doc. si omnes testes dicerēt se aliter deposuisse quā scripserit tabellio:quia cuz testes recipiant in secreto vt in.l.testiū.C.de testi. t in.c.ḣ.ſ.ō testi.testes tales oēs sunt singulares t nō credit:quia nō habent vim nisi vnius vt in.c.licet causam.ſ.de proba. t ideo plus credetur tabellioni quaz talibus testibus:quia tabellio habet vim duoꝝ.vt in.c.qñ cōtra falsam facit.l.siqs de curio.C.de fal.idē etiā dicūt doc.qō si notariꝰ attestet nūciū retulisse p vnū modū q̄ nūciꝰ aliomō dicit se retulisse plus credet scripture tabellionis scribētis relationē ꝙ ipi nuncio ꝙ est verū si tabellio sit fide dignioꝝ all.aūt nō crederet tabellioni q: nūcius ita est iuratꝰ sicut tabellio t exercet officiū publicū vt in.c. cum parati.j.de appel.vñ nō credet plus tabellioni ꝙ nūcio qñ eēt paris ꝛditionis arg.in.c.in nostra.ſ.de testi.t voluit Jo. an.in specu.de instrumētoz edic.in.ſ.restat in versi.si vnus t voluit Cy. in di.l.si qs de curio in dubio tñ plus crederē tabellioni quā verbo nūcij per istū tex.t hec oia ꝓcedūt quo ad effectū ciuilē qñ agit ciuiliter quo autē ad effectū criminalem si testis accusetur ō falsoꝝ dicatur aliter in vertiate esse quā scriptum fuerit p tabellionem et depositum per testem:tunc certe non credetur scripture tabellioni vt testis sit puniendus ar.no.per Inno. in.c.quoniam.ſ.de probationibus.et voluit specu.in titulo.de instru.edic.in.ſ.restat.in verſicu.qui si vnus.t in ver. quid

Quid si testis dicat se aliꝛ dixisse ꝙ sit scriptum cui potius credat an testi anno tario vide hic.

De nūcio q̄ aliter dicit se tabellioi retulisse quā ipse scripserit vide hic qd iuris.

Universidad de Deusto
Biblioteca

si attestationes. et ita dicunt omnes doc. bononie cōcordasse in sua priuata examinatione ⁊ faciunt ea q̄ voluit Barto. in l. j. ff. quē admodū testamēta aperiantur. ⁊ est notandum in veritate. ⁊ p̄ hac sententia facit. ratio: quia quādo agitur de pena requirūtur probatiōes luce meridiana clariores vt in. l. sciant. C. de proba. ⁊ notate perpetuo ista. ¶ Ad fi. gl. dicit q̄ ibi loquitur q̄n erat cōsuetudo approbata quod crederetur instrumēto alicuius priuati hominis veruntamen in se verū dicit gl. quia ex honestate plus creditur vni quā alteri. vt vidistis in. c. in nostra. ℞. de probationibus. ¶ In glo. principaliter ibi accedentibus dicit per istam gl. videtur confundi sententia Hosti. quam vidistis in. c. mihi ℨ. e. vbi dicit Hosti. q̄ licet ꝓtra priuatam ecclesiam currat. pl. p̄scriptio quod nihilomin⁹ ecclesia romana potest iterum pro iure suo intercedere: quia ℨ eam non currit nisi cētesima vt in. c. sequenti. j. e. q̄ videtur esse cōtra istam glo. dicentem: q̄ ita demum currit centesima p̄scriptio cōtra ecclesiam romanā. quando res pertinet immediate ad ecclesiam romanā. modo res aliarū ecclesiarum non pertinent immediate ad ecclesiam romanā: sed mediate. nisi forte seruantes Hostien. dī. quod loquitur quādo ecclesia romana habebat aliquod ius q̄ immediate ad eā pertinebat. secus autē vbi nullū ius habebat. quia tunc procederet ista glo. ¶ In eadem glo. ad fi. dicit q̄ hanc opinio. reprehēdit Hosti. Jo. an. ⁊ Butrius dicentes: quod imo etiam hoc casu iste castellan⁹ non potuisset p̄scribere minori tempore cētum annorū. nec forte contingeret ecclesiam romanā aliū habere vassallum quā deberet: ⁊ sic sibi fieret p̄iudiciū. vos autē sm̄ do. meū dicetis q̄ iste p̄scribēs si gerat p̄ vassallo eccl'ie: maxime sciēte ⁊ patiente romana eccl'ia poterit p̄scribere: q̄ nihil p̄iudicat romane ecclesie. licet alius vassallum habeat succedentem in eodem iure in quo erat alius vassallus ar. in. l. comperit hic alleg. ⁊ facit. l. fi. C. de p̄scrip. lō. tempo. ⁊ ista opinio. in iudicando cēt seruanda nam glo. firmat pedes et etiam sequitur dn̄s meus do. Jo. de imola. ⁊ p̄o hac sententia facit quia non tam p̄scribit cōtra romanā ecclesiam quā p̄scribitur cōtra vassallū ⁊ cōtra vtile dn̄ium vassalli ita dicatis. ¶ In glo. fi. ad finem dicatis q̄ hec glo. ⁊ etiā tex. faciūt p̄ determinatiōe q̄stionis videlicet quod idez iuris sit de vectigalib⁹ ecclesiasticis possessionibus ⁊ redditib⁹ cōcessis in feudū laicis q̄ est de ipis rebus ecclesiasticis liberatis ⁊ expeditis vez vt cōtra hmōi requirat⁹ p̄scriptio requisita ad p̄scribēdū cōtra ecclesias ⁊ similia facit q̄ habetur simili in. c. si sacerdos. ℞. de offi. ordi.

a Ultimo. Adde de b vt p Jo. fa. isti. per q̄s p̄so. nobis acq̄rit in. ℞. ō bis in glo. sez ciuiliter.

a Ultimo a tangit an vassallus possit p̄scribere libertatē feudi de quo in addi. spe. e. titu. super rubrica.

1 ☞ Prescriptio minor centum annorū contra romanam ecclesiā nō currat.

2 Testis an quis esse possit de his que vidit in pupillari etate.

Nam nobis non recipit cōmodā diuisionē. Casus hic. de centesima p̄scriptiōe que sola currit cōtra romanam ecclesiaz ꝫtempora cisma tum deducuntur. h. d. Ho. j. illud q̄ vidistis in. c. precedē. videlicet q̄ cōtra romanam ecclesiā minor p̄scriptio cētū annorū non currit. Scōo no. q̄ de tēpore p̄scriptionis deducit tempus cismatis op. ab extra nā sentit q̄ ius subiectionis possit p̄scribi q̄ videtur cōtra tex. in. c. cum non liceat. ℞. eo. so. huius timore facta est glo. super verbo annorū in glo. annorum dicit q̄ ex hac glo. colligitur so. ad cōtrariū supra formatus ex qua so. dependit⁹ intellectus ad hanc decretalē quem intellectū sequūtur doc. ex q̄ sequitur q̄ p̄uilegiū romane ec. cōcessum in suū fauorē vt ℨ romanā ec. nō currat minor p̄scriptio cētesima est introductū in reb⁹ ⁊ possessionib⁹. nō aūt in subiectiōe vel p̄lationē ⁊ p̄t eē rō q̄ nō ex deteriorib⁹ eē cōdictionis q̄ alie ecclesie. nā ꝓtra alias ecclesias nō potest q̄s p̄scribere subiectionē vt in dicto. c. cum non liceat. g̃ multo minus ℨ romanā eccl'iam: ſz circa hec dubitāt docto. vtrū ecclesia romana ℨ alias ecclesias iferiores possit p̄scribere minori tempore cētū annorū breuiter videbatur dicēdū q̄ eccl'ia ro. est dña aliarum ecclesiarum: ⁊ res aliarum ecclesiarum videtur eē esse pape ⁊ ideo q̄ suū est ampli⁹ suum esse non posse vt in. c. inter dilectos ℞. de fide instrumentorum. et ita videtur tenuisse Joan. an. in specu. eo. titu. in. ℞ illud tñ in ℨ riū est vitas: ⁊ ita seq̄t butri. q̄ eccl'ia ro. ℨ alias eccl'as p̄scribit. vt. an. sicut puatus ar. in. c. sctō. ⁊ in. c. illud cū ibi no. sup glo. iij. ℞. e. nec ob. q̄ res aliaz

ecclesiarū sunt pape. quia respondeo q̄ vez est quo ad dominiū vniuersalis ecclesie. tamen quo ad particulare dominium et immediatā subiectionē nō ē domin⁹ ¶ Ibi inter dilectos dicit q̄ istud nō sem per est verū q̄ potest aliq̄n possessio per instrumentū. ⁊ per cōsequēs p̄scriptio. et videbimus in. c. si diligēti. j. eo. ¶ Ibi ca. xiiij. annos dicit. sentit notanter hec glo. q̄ maior. xiiij. annis nō possit testificari de his q̄ vidit in etate minori q̄ nō est semper verū. quia vbi testis nō requiritur. tūc etate pro solennitate act⁹ p̄nt testificari maiores effecti de his que viderūt in pupilari etate dūmō tūc essent doli capaces sm̄ q̄ sentit glo. in. l. iij. in ℞. lege iull'. ff. de testibus. ⁊ dicatis vt ibi alias plene dixi. ⁊ habetis per glo. in. c. testis. iij. q. ix. ⁊ in. c. ex parte. et ibi p̄ Jo. an. de corpore viciatis. et tenet Spe. in ti. de. testi. in. ℞. opponitur. in versi. sed nūquid. Et ista est vera ꝯclusio q̄ possunt de ponere de his que vident in pupilari etate. dūmodo ad solennitatem actus non requiratur q̄ fuerit maior. ¶ Ibi. ℞. die dicit q̄ hec est ꝓtica precedētis sol'. ad probandū p̄scriptionē. C. annoz⁹ et efflu xisse. tantū tēpus cuius initij memoria non existit. et faciūt ea que habentur in c. ad finē. cū ibi notat p̄ glo. j. eo. ti. li. vj. tamen hec sol'. est cōtra mentē illius tex. qui non requirit probari memoriam nō obstare. sed p̄scriptionē. C. annoz⁹. et ideo glo. dicit non esse recedendū a verbis. ¶ Ad fi. glo. di. q̄ per hoc nō habet vera sol'. ad cōtrarium. et ideo dicatis p̄ solutiōe sm̄ doc. q̄ ex quo cētesima p̄scriptio. ¶ In quibus casibus rarissimis tamen est probabilis. puta per testes tante etatis qui tamē raro reperiunt. Itē etiā per instrumentum sm̄ ea q̄ videbitis in. c. si diligenti. j. eo. Item etiā per confessionē partis. ⁊ in. c. j. de cōfessio. lib. vj. ad istos rarissimos casus referēda est hec decre. que p̄iuilegiū tribuit roma ecclesie. nec est a verbis recedendum. Ultimo quesiuit hic Butri. de. q. Utrum p̄ statutum ciuitatis possit statui q̄ nulla p̄scriptio currat. et determinat q̄ sic. q̄ tale statutū tenebit et valebit cum populus possit cōtra legē statuere in. l. oēs populi. ff. de iusti. ⁊ iu. et licet videat cōtra publicā vtilitatē. vt in. l. j. ff. de vsucap. tamē quia habet naturalē equitatē. ne quis locupletet cū aliena iactura tale statutuz sustinetur. vt in. l. nā hoc ℨ. ff. de condi. inde. et facit q̄ voluit Joan. an. in re. iu. pos. in mercurialibus. inferiores autem

Utruz q̄s possit deponere de his q̄ vidit in pupilari etate.

Vera conclusio q̄ potest.

Nota hic in quibus casib⁹ ꝓbari pōt. C. p̄scri. de quo ēt vide. j. eo. ti. i. c. si diligenti.

a papa nisi forte habeant iurisditionem et imperium maximum non possunt facere statutum. q̄ non possunt tollere legem sm̄ q̄ probatur in. c. fi. cū ibi notat ℞. de officio p̄lbyteri.

1 ☞ Prescriptio perpetua ad prescriptionē requiritur.

2 Exceptiones duas an quis possit p̄oponere.

3 Prescriptio an currat nō valēti agere.

Aditis.

Diuiditur in duas p̄tes principales. Primo ponitur processus narratio et conclusio. Secūdo cōmittitur seu mādat testes recipi. ibi scōa. quo circa mandamus ⁊ ad hoc all'. de p̄scriptione subducitur tempus quo vacauit ecclesia et interruptio. quo ad aliqua non impedit p̄scriptionem in ceteris hoc dicit. Ratio dubitandi hec fuit quia videtur cōtra subiectionē non currere p̄scriptionē vt vidistis in. c. cū non liceat. ℞. eo. tamē papa determinat contrarium. Nota primo. q̄ ecclesie site in dioceſi videntur pertinere ad episcopum lege diocesana. que consistit in perceptiōe oblationū. pertinētiū etiā legis iurisditionis que consistit in audiēdo causas. vt in. c. j. ℨ. de statu monachoz. et in. c. dilectus. ℞. de offi. ordi. Secundo nota q̄ p̄ p̄scriptionem potest sibi vn⁹ p̄latus acquirere ius episcopale siue subiectionis in epatu alterius. Tertio nota in ver. quo circa. q̄ reges ex eoz⁹ p̄uilegijs possit eximere ecclesias a iurisditiōe episcopi quod qualiter procedat videbim⁹ in glo. Quarto nota q̄ ad cōcludendum idemptitatem loci sufficit q̄ ex alio instrumēto cōstet et certificet loc⁹. Quinto nota q̄ tempus vacationis ecclesie subdicit de p̄scriptione. ⁊ interim dozmit p̄scriptio. vidistis ple. in. c. cū nō liceat. vbi gl. tāgit. Sexto nota in ℨ. fin autē. quē posse ꝓpōere plures exceptiōes. ⁊ si in vnius ꝓbatiōe defecerit pōt iterū aliā probare vt hic videtis. Illunquid autem quis possit proponere contrarias exceptiones vidistis in. c. cū venerabilis. ℞. de excep. ⁊ videbitis in. c. nullus pluribus de re. iu. Septio no. q̄ p̄ interruptionē alicui⁹ ꝑticularis articuli. vel aliquoz cōtoz sub vniuersali nō cōcludit vniuersalis. et p̄ hoc semper all'. ista decretalis q̄

limitata causa limitatū producit effectū et est textus in.l.j.in.§.hoc interdictum. ff.de itinere accu.q; ꝑuata.et in.l.agris. ff.de acqui.re.do. Nota ꝙ cognitio causarum spūalium pertinet ad episcopum et potest prescribi per inferiorē prelatum. Nota in versi. si tamen circa. ꝙ ad
1 prescriptionē requiritur perpetua prescriptio nō interrupta. ¶ In glo.j.ad fi. sic ergo ex hac glosa colligetis ꝙ episcopus duplici lege habet iurisditionem in dioceſi. videlz lege diocesana.et lege iurisditionē.et lex diocesana ē generalior. cōprehendens etiā ea que pertinent ad legem iurisditionis. et ideo Inno. in.c. dilectus de offi. ordi. hic alleg. di. vnam tantum esse legem vz diocesanam. quia ea que sunt in dioceſi lege diocesana. ad episcopū dicunt pertinere. et ꝑ hac sententia optime bene facit iste textus. vbi cognitio causaꝝ matrimonialiuz que est ſm omnes. de lege iurisdictiōis subiicit hic sub lege diocesana. verūtamen idez Inno. in.c.j.j. de sta. mona. tenet duas esse leges. vz legem diocesanā que consistit in perceptiōe oblationū. et quarte datich. et legē iurisditionis que cōsistit in iurisditione et ista est cōmunis. sunt tamen qui dicerent et forte non male ꝙ idez sit hic ꝙ est in adoptione et arrogatione q; adoptio est nomē generis et cōprehēdit adoptionē eorum qui sunt in patris potestate constituti. cōprehendit etiam arrogationem vt insti. de adop. in prin. ita etiaz hec lex diocesana est generalis que cōprehendit legē diocesanā spālem. et legem iurisditiōis. ¶ In glo. abbas. ibi militū sic ergo concludit glo. ꝙ vbi agitur de iure subiectiōis ꝙ agendū est contra eum qui dicit ecclesiam sibi esse subiectā non autem contra rectoreꝫ ecclesie. quā opinionem reprehendit Inno. dicens. ꝙ imo potest agi contra rectorē quia ex quo rector non prestat obedientiam est aduersarius et est in episcopi possessione et iō potest conueniri ar. in.l.j. in.§. competit. ff. de itinere accu. qui priuato. et in l.j. in princi. ff. si seruitus vendicetur. et in.c. inter quattuor. de maio. et obe. cuz ibi notat per Inno. amplius putat Inno. ꝙ vbi ꝛuenitur prelatus pōt rector assistere liti. quia sua interesse non mutare dominū. similiter ecōtra si ꝛueniatur subditus ad procurationeꝫ poterit prelatus assistere qui asserit illum rectorem sibi subiectū propter suum interesse. sed vbi quis pretenderet se exemptū ab epo et non teneatur ire ad consilium vel ꝙ possit ordinari a quo possit. tunc si alius prelatus pretendat illum esse subditum suum non poterit episcop⁹ illi assistere. quia sua nō interest ar. in. capi. cum res. §. de elec. et istud procedit ſm Butri. quā do episcopus fatetur ipsum esse exēptū sed si negaret exēptionē. bene posset illi assistere. quia sua interesse ita intelligat Hosti. qui visus est Innocē. reprobare. ¶ In glo. ad finem dicit. ꝙ hanc opinionē sequuntur doctores. q; tunc quā do petitur ꝓcuratio nō contēditur de iure subiectionis principaliter sed de sensu siue procuratione debita a capellano siue rectore. vtruz aūt sententia lata ꝓtra rectorem preiudicet prelato vel ecōtra examinat hic Inno. sed ista non est materia nostra sed est materia. c. ꝙuis. j. de re iudicata. ¶ In glo. iſi. ibi quicunq; dicit ꝙ istud statim prosequitur glo. opiniones. dic. cum nō liceat. §. eo. quoquomodo prescribant iura epalia. ¶ Ibi sed bene potuit glo. hic incipit soluere contrariuz. ¶ Ibi cū ex officij dicit ꝙ ex hac glo. coll. Sol. ad contrariū ad. c. cum nō liceat ꝙ sequitur cōmuniter doctores quia differentia est. an quis prescribat subiectionē cōtra vnū et subiiciatur alteri an vero pretendat se esse exēptū vt vidistis in. d. c. cū non liceat alleg. hic. et per hanc glo. dicūt domini de rota in sua conclusione. ccxxxiij. ꝙ si decanus et capitulū vnius ecclesie dicāt in articulis se exēptos ab omni iurisditione episcopi et se fuisse in possessione hmōi exemptionis a tanto tēpore citra ꝙ memoria hominis non exstat ꝙ nisi mentionē faciāt de iure alterius prelati qui prescripserit tales articuli nō sunt admittēdi q; null⁹ pōt seipsum corrigere et sibiipi esse subiectus facit. c. cum nō liceat all'. ¶ Ibi cuz oliz dicit ꝙ notāda est hec gl. singulariter ꝙ licet quis exemptionē per se prescribere non possit tamē virtute priuilegij allegati ad prescriptionē pōt prescribere. et sic hec duo simul iuncta prosunt. sed dicet quispiā si est priuilegiū frustratoriuz est allegare prescriptionē. q; solum priuilegium sufficit ad exēptionem. vt vidistis in. c. cū nō liceat. §. eo. sol. dicit ꝙ aut priuilegiū est validum et tūc procedit. c. cum non liceat. aut est inualidū puta q; deficit aliqua solennitas. et tunc virtute hmōi priuilegij acquirit titulū babilem ad prescriptionem. et ita voluit glo. veruntamē Butri. nō placet ista glo. sed non dicit quare sibi non placet. sed dicatis ꝙ ideo non placet quia est cōtra tex.

in. c. cū non liceat qō. c. indistincte. iō dicatis qō glo. nō bene dicit: preterea ꝺ glo. facit: quia si priuilegium sit tale quale et sit nō validū est ignorātia iuris q̄ nō prodest ad prescriptionem vt in regula iuris ignorantia ita cōcludatis. ¶ Ibi cū olim dicit ꝙ notāda est ista regula. ¶ Ad finez glo. dicit ꝙ vera cōclusione si q̄rat vtrum inferior possit ꝑscribere iura epalia: aut loqmur in iurib⁹ mere epalibus ptinentibus tm̄ ad epalē dignitatē: ita qō nō ad aliuz. et tunc inferior talia non prescribit vt in. c. quāto. §. de cōsuetu. et in. c. accedentibus. j. de excu. prelato. aut loquimur in alijs pertinētibus ad potestatē epalez vt sunt ea que sunt de lege' diocesana vel iurisditio. et ista bn̄ ꝙ inferiores possunt ꝑscribi facit. c. de quarta. §. eo. et per hec dicit Inno. hic qō institutionem et destitutionē potest prescribere abbas qō est verum ſm Hostien. in institutione corporali vel collatiua tituli per quā confertur titulus secus est in institutione autorisabili per quā datur ius exercendi curā animarū de quo dicit vt ple. per Jo. an. in. c. cum satis. §. de offi. archi. ¶ In glo. prescripſisse. ad fi. sic ꝺ ex hac glo. colligetis ꝙ reus non potest proponere simul et semel contrarias exceptiones disiunctim: vl' diuerso tēpore potest et si in vna subcubuerit potest ad aliam redire cuius contrariū tenet glo. in. l. nemo. ff. de exceptionibus et illam glo. ita verum putat Bar. ibi quādo excipiēti incōbit probatio sup vtraq; vt si reus alleget solutionem et ꝑscriptionem vt si alleget prescriptionez et priuilegium vt hic. secus autem si non incomberet probatio vtriusq; reo. quia tūc esset vera glo. nostra. vt in. l. cum de indebito. ff. de proba. et vidistis in. c. si cautio §. de fide instrumēto. veruntamen consilium est sequi glo. nostram vt proponantur due exceptiones ꝺtrarie alternatiue si tamē quis ꝓposuerit copulatiue duas exceptiones cōtrarias et fuerit admissus non ꝓpterea potest procedere simul super vtraq;. quia esset sibi ꝓrius ꝙ non est dicendum vt. l. hj. §. sed si aliud. ff. qñ appellandum sit. ¶ In glo. super illa ibi libertati dicit quod intelligendus est istos reges donasse libertatē quantum ad suā iurisditionem pertinebat ista vallet de vestam: sed quantum pertinebat ad iurisditionem episcopi non potuisset se intromittere de iurisditiōe episcopi. et per hoc non ob. contrarium quod feci in notabilibus super textum. posset tamen notabiliter iste textus induci, pro sententia Innocen. in. c. nouerit de sententia excōmunicationis vbi dicit Innocen. qō priuilegia imunitates et exemptiones quantū pertinent ad suā iurisditionē possunt domini temporales concedere ecclesijs. ¶ Ad finez glo. dicit quod ex hac glo. colligitur intellectus ad hanc decretalē. ex quo intellectu dicit Jo. an. qō aduocatus abbatis fuit in cautus: quia a principio cum priuilegio celestini debebat producere priuilegia istorum regum: quia quotienscuq; est necesse probare aliqua intersignia consilium est de illis articulari vt hic videtis facit. l. si rem. ff. de re. ven. et per hoc infert ad questionē libelli si seperat equū ad victurā qui equus mortuꝰ fuit in itinere et dum conueniretur ꝙ dominū equi articulauit bidellus tantū de morte equi naturali de intersignio equi nihil dicit certe nō obtinuit imo fuit cōdemnatus. quia opposuit aduersarius bi delle probasti mortem equi: sed de cuius morte equi non apparuit. quia debebat articulare ꝙ equuserat albus vel rubeꝰ vel niger etc. quia dubia probatio non relegat a ¶ In gl. subdicto ad fi. dicit ꝙ per hāc glo. et istum tex. dicunt docto. instruiaduocatos articulantes de tempore prescriptionis vt semper articulentur de maiori tēpore ꝙ requisito ad prescriptionem. puta dicendo intendit probare quod possedit. xl. l. lx. et vltra. et tanto tēpore cuiꝰ initij memoria nō etc. nam tunc si ꝓbabitur maius tempus et dormierit prescriptio aliquo tempore non nocebit vbi noceret. si tamē tempus actum ad ꝑscriptionē probaret. ¶ In glo. interrūptionem ad finem dicatis ꝙ istud nō est soluere. et ideo di. Hosti. qō contraria loquunt in indiuiduis et contiguis: hic vero loquimur in indiuiduis et separatis ar. in. l. eum actum. ff. de neg. gest. vel potest dici et forte melius ſm dominū meū qō aut alia in quibus nō fuit facta interruptio possidētur per alium: et tunc loquit iste tex. aut non possidentur per alium et tunc loquūtur contraria. ¶ In glo. fi, ibi sicut aūt dicit aut est finita prescriptio: et tunc loquitur tex. aut non est finita. et tunc loquitur cōtrarium. ¶ Ibi. l. hj. §. penul. dicit ꝙ de hoc vtrum non valenti agere currat tempus visum est in. c. cum non liceat. §. eodem et breuis ꝺclusio ex mente Bar. in l. senatꝰ. ff. de officio presi. et Cy. in. l. quotiens. C. de precibus imperatori. et doct. nostrorum in. c. cum non liceat. et hic qō

a ¶ Relegat.

Addde qō no. in. c. cū iobes peremita. §. de fide instrumē.

Utruz qs possit ponere duas exceptiones cōtrarias dicit vt hic.

2

a

3

Eltrū non valētiagere currat ꝑscriptio dic vt hic.

aut loquimur in impedimento facti: aut iuris. primo casu nō currit prescriptio ipso iure nisi fuerit cepta ante vt in dicta. l. j. in fi. iuncta. l. si fundus. ff. de fundo dotali. scōo cāu currit prescriptio regulariter sed datur in integrum restitutio. ⁊ dicatis vt in dicto. c. cum nā liceat. ¶ Ibi. §. si dolo ⁊ bene. ⁊ est ratio: quia restitutio est subcidiaria vt. l. in causę. ff. de minoribus ¶ Ad fi. glo. de hoc hodie est tex. in cle. j. de in integrū restitutioni b⁹. vbi a tpe finite lesionis datur restitutio. ¶ Ultimo q̄rit hic Inno. vtrum si testes episcopi cōtradicant testib⁹ abbatis q̄d iuris. or: ista non est materia sua dicatis vt dixi vobis in. c. in nostra. s̄. de testibus.

1 ☞ Archiepiscopus ex debito officij tenetur visitare suam prouinciam.
2 Reus excipiēs contra agentes habētes intentionem fundatam de iure cōmuni debet probare suam intentionem.
3 Casus in quo archiepiscop⁹ habet iurisditionem in subditos suffraganeorum.

Tam ex officij. diuiditur in tres partes. Primo narrat factū ⁊ allegationem reorum. Secundo allegationē reprobat ⁊ processum factū contra reos seruari mādat. Tertio reseruat alias allegationes si quas rei ꝓpone re voluerint. ibi scōa nos igit. ibi tertia si quid em̄. Casus bre. Pcuratio que debet ordinario visitāti p̄scribi nō pōt. h. d. Ratio determinādi ponit in v. q̄admodū ⁊c. 1 Ino. primo q̄ archiepiscopus ex debito officij tenetur visitare prouinciam suam Scōo no. q̄ reus excipiens contra agentem habentem fundatam intentionē de iure cōmuni debet ꝓbare suam intentionem. Tertio no. in ver. nos igitur q̄ sicut cōtra visitationē prescribi non potest ita 3 nec contra procurationē. Quarto hic vnū casum vbi archiepūs habet iurisditionem in subditos suffraganeor. Quito no in versi. quia §m apostolū tex. quem semper allegamus. Ultimo in fi. no. quod obiect⁹ falso vel minus legitime exceptoins nō impedit acta ⁊ legitima proponi.
¶ In glosa prima ad finem dicit ⁊ istud potuit facere archiepiscopus ta3 de iure q̄ de consuetudinem vt videbitis in glo. penultima. j. eodem. ⁊ dicunt doctores q̄ inmaniter fuerit denegata procuratio quia forte isti monachi clauserunt portas monasterij excludendo eum et quod dicit tex. necesse habuit. dicit quod non respicit necessitatem facti vel corporis. sed respicit necessitatem iuris: quia ex necessitate iuris sui vt excessus illorum corrigeret habuit necesse ire ad monasteriū ¶ Ad fi. gl. scōe dicit quod ratio glo. nō est bona nec concludens et ideo argumē. tum contra. non obstat nec ob. nunc. §. placet quia ille. §. loquitur quo ad tollendum obligationem ipso iure: quia tempus non est modus indicende ⁊c. per exceptionez aūt bene est modus quo ad effectum. quia contra actionem obstat exceptio prescriptionis: nec ob. si dicatur quare hic non obstat exceptio prescriptionis. quia respon. quod hic loquitur in iure in prescriptibili: sicut est visitatio que debetur ratione obedientie que prescribi non potest. vt in. c. cum non liceat. s̄. eodem. ¶ In glosa tertia ibi relatum sic ergo sentit glo. quod procuratio possit permutari quod est hodie expeditum. vt in. c. exigit. de censibus. libro. vj. ¶ Ibi. l. tertia. §. vltimo. dicit pro intelligentia quod habemus tria. primo iter seruitus itineris est: quod vnus vadat pedes. Item actum que est quod quis vadat pedes et ducat equum post se vel portet lanceam: habemus viam que est quod possit ducere plaustrum et vti omni comoditate vie vt probantur omnia in. l. prima. ff. de seruitutibus rusti. prediorum. ¶ Ad finem glose dicatis duo sentit glosa ista. primum est quod procuratio debita ratione visitationis non potest remitti expresse. cuius contrarium tenet Innocen. et Vincentius eadem ratione. quia procuratio consistit in temporalitate et tangit ius priuatum. vnde videtur ille posse renunciare vt in capitulo quam periculosum sit septima questione prima. ⁊ in. l. quod fauore. C. de legi. tacite autem §m eos non remittitur quia non recipiendo procurationem non videtur remitti. ⁊ ita potest intelligi glosa ipsi autem visitationi: quia cōsistit in publica vtilitate non potest aliquomodo renunciari vt in. c. si diligenti. s̄. de foro cōpetenti. et est ratio. quia non potest quis pacisti ne conueniatur ex suo delicto. vt in lege. si vnus. in. §. illud. ff. de pactis facit. c. quemadmodum. cum ibi notatur. s̄. de iure iurando. ita tenet Innocentius et Vincentius. Hostiensis autem sequitur glo. ista3: quia sicut nō potest remitti visitatio nec tacite nec expresse. ita etiaz nec procuratio propter cōnexitatez quā habet cuz visitatione. Quia de cōnectis simile est iudiciū. vt in. ca. ꝓto. s̄. de iudi. et hec opi. pla. Butri. si modo loquamur de remissione perpetua vt imperpetuuz sit liberata. sed intelligendo de procuratione temporali posset ꝓcedere opi. Inno. quia potest episcopus vadēs ad visitandū ecclesias sue diocesis gratis remittere. Secundo tendit glo. contra ꝓcurationem non posse prescribi. q̄ verū intelligit Vincētius quando non fuit petita procuratio. sed si fuisset petita ⁊ denegata tunc bene videtur posse prescribi. q̄ denegans est in quasi possessione libertatis. dūmodo violenter nō fuerit quā op. reprehendit Inno. hic ⁊ archidia. in. c. perpetue de cencibus. lib. vj. dicentes q̄ ex toto procuratio prescribi non potest. etiam si fuerit denegata sed quote bene potest prescribi. et hoc ideo quia q̄ detur aliqua procuratio videtur ius publicum autoritate et vtilitate: nā si nulla daretur procuratio negligeretur visitatio. que ratio cessat quando aliquid ꝓ procuratione. vt in. c. felicis de censibus lib. vj. et in. c. quecūq; z. lo. s. xv. q. vj. vnde in modo procurandi. potest etiam cadere prescriptio vt in spe. delegata. in. § superest. in versi. illud. et ista est cōmunis sentētia et pla. ⁊ habetis conclusionem videlicet q̄ procurationi in totuz ista q̄ ad nullam procurationem teneatur visitatus nō potest prescribi. sed note bene possūt prescribi. ¶ In glo. visitationē ad fīnē dicit q̄ etiā alia rōne non potest prescribi visitatio. quia visitatio fit propter correctionē. que correctio est ad euitandum peccata. ⁊ ideo prescribi non pōt q̄ esset inducere ad delinquendū. ⁊ nō eēt ex fide. ⁊ ideo p̄scriptio non ꝓcedit. vt in c. fi. j. eo. ⁊ nūquid accessoriū sequit suū principale seu eius naturā. ⁊ via brocardica ⁊ dicatis vt in. c. accessoriū de re. iu. lib. vj. ¶ In gl. pe. ibi cū simus di. sentit hec glo. ita demū metropolitanū ꝓuinciā posse visitare. si ordinarius sit negligens quā⁹op. reprehendāt oēs doc. dicētes q̄ etiā si nō sit negligens pōt archiepūs visitare. ⁊ istud est hodie expressum in. c. romana ecclesia. in. c. fi. j. de cēsibus li. vj. Imo §m q̄ volunt doc. in. d. c. fi. si cōcurrant epūs ⁊ archiepūs preferet archiepūs in visitatione. lz cauere debeat archiepiscop⁹ ne epūm impediat in iurisditiōe sua. ¶ Ad fi. glo. dicit. q̄ ex hac glo. colligitur q̄ ius cōe ⁊ cōsuetudo pōt ꝓcurrere. ⁊ sic pōt statutū disponere idē q̄ ius cōe ⁊ hinc sumpta occasione satis ꝓperti nenter. Inno. hic examinauit quando quis habet iurisditionez ordi. ⁊ delega. simul. ꝑ. quid iuris. ad quez fit appellandum si a sua sententia appelletur or: istud non facit ad materiam. sed dicatis vt hic per eum.

De cōnectis simile est iudicium.

1 ☞ Possidens alieno nomine non prescribit nisi habeat iustū titulū.
2 Iuramentum fidelitatis non subdito suo non debet quis propio nomine exigere.
3 Possessium cōtra iuramentū ꝓpriū non dicit̄ haberi cū bona fide.
4 Bona fides in prescriptione libertatis cōtra seruitutē an requiratur.
5 Bona fides quū ⁊ qnomodo in prescriptione presumitur.
6 Fides mala actoris in successionib⁹ vniuersalibus nocet.
7 Error iuris an noceat in vsucap.

Si diligēti. Diuiditur in duas partes principales. Primo indicat vnā rationē contra archiepiscopuz pisanū. Secūdo reprobat suam excusationez a sufficienti partium enūeratiōe. ibi secōa. nos igitur Casus bre. alieno nomine possidens nō prescribit nisi habeat iustum titulum et bonaz fidem. vel sic ad prescriptionē requirit iustus titulus. ⁊ bona fides et possessio proprio nomine possessa. et glosa prima ponit casum. Nota primo aliquas prouincias ciuitates et loca immediate pertinere ad se. apostolicam vt est sardinia. vt hic videtis. Secundo nota quod non subdito suo non potest nec debet q̄s propio nomine exigere fidelitatis iuramētum. Tertio nota in versi. nos igitur qō autoritate sedis apostolice vel ratione legitime prescriptionis vel quasi possessiōnis potest quis exigere iuramentum fidelitatis a non subdito. Quarto nota q̄ is videtur prestare iuramentum et possessionem cuius nomine prestatur et possidetur. Quinto nota in versi. si ꝓ hoc dicat q̄ archiepiscopus tenet̄ p̄stare iuramētū de cōseruando iure sedis aplice. Sexto nota ex eodē ver. q̄ exactū et possessium

Universidad de Deusto
Biblioteca

contra iuramentū ꝓprium nō ꝺ: haberi cum bona fide. et ideo non pōt prescribi nec licite retineri facit. c. ad audiētiā. s. qō metus causa. ꝛ. c. cū sic. cū ibi notatur j. de iudeis. Septimo no. in ver. qō etiaꝫ ꝙ in prescriptione rex incorporaliū requiritur ti. ꝛ bona fides. Ultimo no. qō ꝓtra ecclesiam romanā nō currit minor. cētenaria prescriptione que difficulter probari potest. vidistis in. c. cū vobis. s. eo. et in. c. ad audientiā. s. eo. ¶ In gl. j. ad fi. di. ꝙ hāc casꝰ positiōeꝫ sequūt doc. In gl. ħ. ad fi. di. ꝙ nō est gl. ꝛ tex. ꝙ tota sardinia est de pr̄imonio eccl̄ie. ꝛ ī ea fundat papa intētionē suaꝫ de iure cōmuni. etiā ꝛ quo ad res citas in limitibus territoriꝫ sui. ꝛ quo ad iurisditionem ꝛ ad se. aplīcam cōpetit ius cōstituendi officiales. sicut etiam dicimus in dominis tēporalibus qui in eorum territoriꝫs habent iurisditionem et in eam fundant eorum intentionem. vt in. c. fi. s. de offi. archi. et qō dicitur de tota sardinia. dicit Joan. de imo. idem in tota cicilia ꝛ in. c. veritatis. s. de iure iurando. facit. c. accedens. s. vt lite non cōtesta. idem etiam de toto regno apulie marchia anconitana ꝛāgiola. et videtur etiam de tota italia. velle tex. in. c. cōstantinus. xciij. distin. vbi verba donatiōis latissima videntur se extendere ad totā italiā. ꝛ dubitat dn̄s meus quomodo illud ꝓcedat. qꝛ solūmodo in aliquibus ciuitatibus italie se. aplī. habet iurisditionē et dominiū tempozale vt est bononie et placētie et ferrarie. sed dicit. ipse posset dici ꝙ licet constantinus de tota italia ī ciniſtrū pape fecerit donationē. tamen papa aliquibus sibi reseruatis alia restituit. sed istud non videtur verisimile. sed dicatis qō ex quo maioreꝫ partem italie donauerit romane ecclesie. videt quodāmodo totā ipsam italiaꝫ donasse. ¶ In glo. cōfessionem. ad fi. dicit. notāda est glo. ꝙ ex ꝓpria confessioue deprehendit mala fides. nec potest pōtendere quis errorē siue bonā fidem post elicitam ꝓpriā cōfessionē. de quo dicit. et in. c. fi. hic alleg. Addo not. in. l. error. C. de iu. et facti ignorantia quia potest quis ꝓprium errorem vsq; ad sententiā reuocare. ¶ In gl. nomine tuo ad finē dicit. qō ratio glo. ꝛ etiā tex. procedūt quia in prescriptione inspicit intētio prescribentis modo possidēs noīe alieno nō intendit sibi acquirere sed ei cuius nomīe possidet et ideo nō videtur bonam fidem habere ꝙtum ad prescriptionē. nec etiā iustū titulū prescribendi et istud voluit iste tex. ꝛ proꝺ batur in. l. male agitur. C. de prescriptiōe xxx. vel. xl. annoꝝ. ¶ In glo. bona fides. ibi si virgo sit. ergo ex hac glo. colligetis quod bona fides de necessitate requiritur ad prescriptionē. et istud indubitanter est verum ꝑm doc. in prescriptione rerum corporaliū. ꝛ procedit etiam de iure ciuili in prescriptione longi temporis. vt in. l. fi. s. de rescriptione longi temporis. secus autem in prescriptione longissimi quia in illa de iure ciuili nō requiritur bona fides vt vidistis in. c. vigilanti. s. eo. ꝛ est tex. in. l. si quis emptionis. ꝛ. l. omnes. et. l. cōmotissimi. C. ꝛc. de iure canonico. secus est vt sentit iste tex. Item procedit etiam glo. in possessione rerum incorporatarū iurium ꝛ seruitutum que sunt incorporales. et quādo agitur de acquirenda seruitute que si sit cōtinua spacio decē vel viginti annoꝝ prescribit. vt in. l. si qs diuturno. ff. si serui. ven. si vō sit seruitus discontinua requirit tantū tēpus cuius initij memoria non existat. l. iam hoc iure in. §. ductꝰ aque. ff. de aqua. co. et estiua. Nam in istis omnibus requirit bona fides de iure cano. et in regula possessor. ꝛ vidistis in. d. c. vigilanti vbi reprobatur ratio iuris ciuilis. in rep̄scriptione autem
4 libertatis cōtra seruitutē siue liberationis cōtra obligationem. in hoc maior est difficultas qꝛ sentiunt aliqui doc. in illa non requiri bonā fidem. p. l. sequitur in §. si viā. ff. de vsucap. et dicūt nō esse correctū in hoc ius ciuile per canonicum. et ista videt esse snia Inno. vt videbimus in. c. fi. j. e. ꝛ Bar. tenet in. d. §. si viam all'. que opi. non pla. quia etiam vbi agitur de p̄scribenda libertate cōtra seruitutem requiritur bona fides de iure canonico. et videbitis in. c. fi. j. eo. vbi est tex. et dixi plene in re. possessor de re. iu. lib. vj. videbitis in. ca. fi. j. eo. ¶ Ubi. l. bone fidei dicit sic. ergo colligetis ex glo. qō credēs tradentē esse dn̄m et habere ius distrahendi. dicitur esse in bona fide. ꝛ prescribit quod non est verum indistincte. quia requiritur ꝙ credens tradentē posse alienare iuste credat sine iusto errore. Nam si quis crederet minorem tradentem dominū posse alienare. non propterea prescriberet. quia erraret in iure credendo minorem posse alienare sine decreto. vt in. l. j. et. l. magis puto in principio. et. §. primo. ff. de rebus eorum. et. l. lex contra tutores. C. de admini. tuto. nisi forte secundum Butrium et Joan. de imo. crederet quis minorē eē maiorē ex aspectu nā tunc bene dicit error facti ꝛ p̄scribet

Utrū inp̄sciptiōe libertaſ ꝺ ſuitutē ſiue liberatiōis ꝓtra obligationē requiraſ bona fides.

De intellectu. l. ħ. i §. ſi a pupillo. ff. de vſucap. et de ſui materia hic ple. no.

si modo res alienata per minorem fuerit aliena vt in. l. eum. qui cū ibi no. C. de auctoritate tutoris. ꝛ. l. ħ. in. §. si a pupillo. ff. ꝙ emptor. lꝫ secus esset si esset res ꝓpria ipsius minoris qꝛ tūc nō trāsire dominiū nec etiā daret causa p̄scribēdi ex quo deficit debita solēnitas que requiritur in alienatione vt statim videbitis in glo. ꝛ sic ex p̄cedētibꝰ colligetꝭ vos differentiā esse inter rē ꝓpriā minoris alienatā siue decretaꝫ ꝛ rē bona fide possessam per ipsum minorē alienatā sine decreto qꝛ prima nō prescribit scōa sic que snia nō pla. qꝛ est cōtra textū. in. l. magis puto. ī. §. j. ff. de reb' eoꝝ vbi tex. nō facit differentiā ꝓpriā ꝛ alienā bona fide possessam a minore qꝛ in vtroq; requirit decretū ꝛ iō siue sit aliena siue sit ꝓpria nō currit p̄scriptio. ꝛ dicatis vt no. plenꝰ in l. ħ. in. §. si ja pupillo alle. ¶ Ubi. l. verius dicit ꝙ in reb' corporalibꝰ si habeat titulum putatiuum ex titulo p̄sumitur bona fides nisi aliqua p̄sumptio in oppositū appareret vt in. l. penul. C. de prescrip. lon. tē. si autē deficeret titulus tūc qū frustra requirit de bona fi. ante p̄scriptio est ꝓtra ius cōe. vt in. c. j. j. e. lib. vj. si autē p̄scriptio nō esset cōtra ius cōmune. tunc videret nō p̄sumi bonā fidem nisi probet in. l. fi. C. vnde vi. lꝫ bar. ibi dicat ꝙ ex quo lapsum est lōgissimū tps p̄sumitur bona fides qñ nō apparet aliū fuisse antiquiorē possessorē. ꝛ sequit but. hic. sed verior est p̄cedēs op. ꝑm dominum meū maxime in seruitute p̄scribēda cōtra libertatē vel qñ ius cōe facit contra prescribentē qꝛ quelibet res p̄sumit libera nisi ex circūstantiꝭ aliud appareat et qꝛ a fide dignis audiuit seruitutē sibi deberi vel p̄decessores sui erant in q̄si possessione seruitutis. ar. in. l. fi. ff. ꝙ suo. ꝛ ar. in. l. is qui in ius. ff. de reg. iur. idem tex. si probet famā vicinie ita se habere vel si reperiat signa seruitutis. l. j. §. j. ff. de iti. actuq; p̄ri. ꝛ ibi bart. o. l. ij. C. de seruit. ec. que ꝛ ibi Ly. ¶ Ubi. l. si fundū dicit ꝙ istud est verū quando denunciatio fuit facta ante contractū vel traditionē. nam tunc talis denūciatio bene inducit malā fidē. secꝰ aūt si postea vt in. l. penulti. cum ibi nota. per glo. ff. ꝓ emptore. Item istud quod dicit glosa procedit si fuerit facta denunciatio per habentem ius denunciandi vel per eum quem p̄sumptio est habere ius denunciandi. ar. in. l. si maior. C. de resti. ven. ꝛ ideo consilium est ad inducendam malam fidē ꝙ

De titulo putatiuo.

Nota hic vtrū quō ꝛ qualiter in prescriptione ꝓsumat bona fides.

Nō. ꝙ ad faciēdum aliquē malefi. possessorē requirit ꝙ denūciatio fiat aī ꝓtiū vltra ditionem rei. si vero postea fieret nō efficeret possessor malefidei.

denunciās in denunciatione alleget ius suum. vt inducatur ille cui est facta denunciando ad credendū ibi. l. quemadmodum dicit ꝙ per hanc glo. dicit But. ꝙ emētes rem ecclesiasticam omissis debitis solēnitatibꝰ vel reꝭ pupilli siue minoris sine decreto non prescribūt tanq̄ malefidei possessores. vt in. c. j. de re. eccle. non alie. lib. vj. ꝛ in. c. bene quidem. lxvj. distin. ꝛ in glo. ia. ¶ Ubi per collusionem dicit ideſt per deceptionē ex qua deceptione apparet mala fides. ¶ Ubi ꝛ. l. si quis dicit sic ergo sentit ꝙ emēs ab eo cui bonis est interdictū. ita demum non prescribit si sciat venditorē statim p̄ciū consumpturū quē op. reprehendūt concorditer docto. omnes dicentes ꝙ quando est bonis interdictū etiam si non creditur statim p̄cium consumpturū. nihilominus non p̄scribit qꝛ ex quo est bonis interdictū scire debuit eum non habere ius alienādi ꝛ si nesciuit errauit iure qui non prodest ad prescriptionem. l. nunq̄. ff. de vsucap. sed quādo non est bonis interdictum. tunc bene est differentia qꝛ aut emit a minore ꝛ sciuit siue debebat scire eum statim consumpturum interdictum esum et non prescribit aut emit a maiore ꝛ sciuit eum consumpturum interdictū vsum puta statim scitum daturum. ꝛ tunc idem ꝙ in minore. quia non prescribit aut sciuit consumpturuꝫ maiorē. non tamen in quem vsum ꝛ tunc nulli nocet ad prescriptionē vt in dicta l. fi quis cum sciret hic alleg. idem ꝙ hic dicit glo. in emente ab eo quem scit consumpturum dicunt doctores esse in emēte a lusore si secum ludit in ludo qꝛ quo censetur malefi. possessor. secus si nō sit collusor. l. j. §. j. ff. de aleatoribus. dicit etiaꝫ malefidei si probetur habuisse ꝓscientiā res alienare. vt in. c. fi. j. eo. vel fama vicinie hoc habuerit qꝛ p̄sumitur habere malamfidē. l. si tutor. C. de periculo tutoris. ¶ Ubi ꝛ generaliter dicit ꝙ ibi iō sciens prescribit qꝛ verius dom̄ꝰ tradidisset seruum ꝓ nota. quemadmodū ꝛ bonefidei possessor. Ubi vt quicūq; de hoc vidistis in. c. j. s. eo. ꝛ dicatis rationē vt ibi. Ubi. l. si quis emptiōis dicit sic ergo ex hac glo. vos colligitis ꝙ in prescriptione longi temporis mala fides auto
6 ris nocet successori. secus in prescriptione longissimi. ꝛ est ratio qꝛ de iure ciuili in prescriptione longi temporis requiritur bona fides. l. fi. C. de prescriptio. lōgi tempo. in longissimi autem temporis

Not. ꝙ in successori bus vniuersalibꝰ malafides actoris nocet. secus in particularibꝰ.

Universidad de Deusto

a Particularibus a Adde ꝙ cy.tz contrariuz in l. vitia.C. de ac.poſ.

non ex quo ſequitur ꝙ cum de iure cano. indiſtincte ad ꝓſcriptionē bona fides requirit vt b ē tex. vbi mala fides actoris ſemp nocebit ſucceſſoribꝫ qđ eſt verū ꝛ Butri. in ſucceſſoribus vniuerſalibus: qz tenentur ad exonerandū conſcientiā defuncti. vt in. c. fi. j. de ſepulturis in particularibus a autē ſecus eſt. ⁊ ita intelligit Oy. in regula poſ. de re. iur. libro. vj. ¶ Ibi. l. nunꝯ ſic ergo ex hac gl. colligetis ꝙ error iuris nunꝯ ꝓdeſt ad vſucap. ꝙ eſt verū qñ eſt error improbabilis ⁊ eſt regulariter. ſecus autem ſi ſit error iuris ꝓbabilis qui errori eqparat errori facti puta qz ſit error in iure nouo in extrauaganti non clauſa in corpore vel ſit error in iure dubio. naz tunc talis error nō impedit ꝓſcriptionē. ar. in. c. j. cum ibi not. per Jo. and. de poſtula. lib. vj. ⁊ in. l. cum probatis cū ibi no. ff. de re iudi. ⁊ in c. cum dilectus. §. de conſue. ⁊ quod dicitur in errore iuris ꝓbabili. Idem etiā eſt in errore iuris mixto cum errore facti. vt in. l. ſi viri. ff. pro donato. Illud tñ aduertendum ꝙ lz error iuris impediat vſucap. vel ꝓſcriptionem. non tñ impedit fructuū acquiſitionē. vt in. l. ſi fur. in. §. j. ff. de vſuca. Ad fi. glo. dicit de hoc vt videbimus in. c. fi. j. eo. vbi iſtud examinabitur. vtrū habens dubiaz conſciētiam preſcribat. ¶ In glo. fi. ibi. §. placet dicit ꝙ iſtud argumentū non ꝓcedit vt vidiſtis in. c. prece. in glo. ĥ. ⁊ dicatis vt ibi. ¶ Ibi puta priuilegiū dicit ꝙ putet ualidū ⁊ iuſto errore in veritate tñ ſit invalidum. nam ſi eſſet validū priuilegiuz fruſtra quereremus de reſcriptiōe. vt in c. veniens. j. eo. ⁊ vidiſtis in. c. auditis. §. eo. ita declarat gl. ¶ Ibi ſi abſit bona fides que in dubio preſumitur ad eſſe ex quo titulus b eſt vt diri vobis in gl. precedenti. ¶ Ibi cōtradicit ei dicit ꝙ hic agitur de preſcribendo iure in corporali. ⁊ nihilominus requiritur titulus ⁊ bona fides. ⁊ ideo hec opi. Joā. cōmuniter reprobat. ¶ Ibi per totū dicit ꝙ miruz videtur ꝙ cū ius canonicū proceſſerit ad reſtringēdas preſcriptiones. vt vidiſtis in. c. de quarta. §. eo. ⁊ videbitis in. c. fi. j. eo. quomodo admittat preſcriptionem ſine titulo. lz ius cōmune nō faciat ꝓtra preſcribentes. nam de iure ciuili in preſcriptione rerum corporaliū requiritur ti. et bona fides. lz ius cōmune nō faciat contra preſcribentes. l. fi. C. de preſcrip. longi tēporis: ergo idem eſſe deberet de iure canonico in preſcriptione rerū corporalium eccleſiarum quia ius commune non facit contra preſcribentē. et per hoc dixiā regula poſſeſſor non eſſe inconueniens dicere ꝙ ius canonicum tm̄ bonam fidem conſideret ⁊ per cōſequēs iuris ignorantia non impediret preſcriptionem qđ eſt ſatis peregrinū. non audeo tamen firmare pedes. Ibi qz inducante. dicatis de hoc vt ibi vidiſtis. Ibi illud. dicit notāda hec gl. ex qua colligitur. Ratio quare quādo ius cōmune facit contra preſcribentes requiratur titulus. nā ideo requiritur ꝛc. dic vt in gl. Ibi: ibi non prodeſt titulus. iſtud ideo qz inhabilitas eſt ⁊ defectus in perſona preſcribentis. Ibi non cadit in laycum verum eſt in iure eligendi perſonas eccleſiaſticas. ſed in iure eligendi officiales tēporales. ſecus eſt qz tunc bene cadit in laycuz electio. Ibi venerabiliū. dicit ex qua ſumpta eſt decretalis prima. j. eo. titu. lib. vj. Ad fi. glo. dicit ꝙ hanc vltimam differentiā reprehēdūt cōmuniter docto. qz non eſt conſtituēda differētia an in eodē ēpatu an in diuerſis preſcribatur. imo ſufficit ꝙ ius cōmune faciat contra preſcribentē vt in dicta decretali venerabili. ⁊ in. c. j. eo. titu. lib. vj. ⁊ idem eſt etiam de aliis prelatis inferioribus ēpo quaſi in alterius parrochia voluerit ꝓſcribere qz qñ ius cōmune facit cōtra preſcribentē vel ꝓſumptio requirit titulꝫ bona fides. nec ſufficit ſola bona fides ſm doc. niſi eſſet preſcriptio tanti tēporis cuius memoria ꝛc. ⁊ dicatis de hoc vt in dicto. c. j. lz hic ſatis longo ſermone doc. proſequant. Ultimo ꝓtra iſtū tex. in fi. op. de. c. cum vobis. §. eo. vbi cē tenariam poſſe ꝓbari iſte tex. videt dicere oppoſitū. So. dicit ꝙ cēteſima preſcriptio lz cū difficultate ꝓbet tñ pure aliq. bus caſib? ꝓbari pōt quos caſus enumerauī in. d. c. cū vobis. ⁊ addūt doc. hic probari ꝓſcriptionē centū an. ſi in inſtro fit mētio de priuilegio ⁊ de iure q̄ſito iā ſunt centū anni ⁊ vltra iſto modo ꝓbabit preſcriptio centū annoz. ⁊ ꝓ hac ſnīa facit text. in. c. fi. §. de fi. inſtru.

Mo. ꝙ nō eſt inconueniēs dicere ꝙ in regula poſſeſſor. ꝙ ius canoni. tm̄ bonā fidē cōſideret et ꝙ ꝓns ꝙ iuris ignō. nō impediat ꝓſcriptionē. et hoc de iure canoñ. tm̄.

b Titulus Adde ꝙ iſtō nō mihi plz. ita indiſtincte loquēdo: qz ſeruit? itineris q̄ eſt ico: palis ꝓſcribitur etiā ſine ti. vt eſt tex. cū gl. in. l. j. i. §. ſi qs. autē ff. de itiñ. actuꝫ ꝓ.

1 ☞ Eccleſia collegiata abbati ⁊ conuētui regulariū poteſt eſſe ſubiecta.

Mota hic vnū modū ꝓbādi ꝓſcriptionē. C. ānoruz. alios vide. ō. c. i c. cum nobis.

Cum olim.

Diuiditur in quattuor partes Primo ponit petitio agētis.

Scōo ponit exceptio rei cōuēte. Tertio pronunciat ꝓ reo conuēto in aliquibus. Quarto ⁊ vltimo in reliquis pronūciat ꝓ agēte in ceteris. ibi ſcōa ad elidēdas: ibi tertia qz ꝓdictꝫ. ibi quarta ſup alijs. Lapſus bre. abbas in capellis ⁊ plebib? preſcribere pōt iura epiſcopalia ⁊ in his tm̄ obtinet que ꝓſcripſit. ḃ. d. Ratio dubitādi eſt iſta qz ex quo de iure cōꝑtinebat hec plebs ⁊ ille capelle ad iuriſditionez epi videbat ꝙ ille abbas nō poſſz ſcribere. Rō determinādi qz ꝓ ꝓſcriptionē poteſt etiā abbas iura epiſcopalia. Mo. primo ꝙ plebs ⁊ ſic eccleſia collegiata abbati ⁊ conuētui regulariū pōt eſſe ſubiecta. Scōo no. ꝙ ius inſtituēdi ⁊ ꝓuidēdi in eccleſia collegiata vel plebanali habēte ſub ſe capellas de iure cōi ſpectat ad epm̄ lz alij inferiori prelato ſit ſubiecta niſi aliud ſit ꝓ priuilegiuz vel ꝓſcriptionem ex quo ſequit ꝙ ius inſtituēdi ⁊ deſtituēdi pōt ꝓſcribi ꝓ inferiorē ⁊ dicatis vt vidiſtis in ca. auditis. §. eo. Tertio no. in ver. ad elidendāvnam ſpeciē priuilegiorum eximentiū inferiores eccleſias a iuriſditiōe epi. Quarto no. iura epiſcopalia ḃ enūerata poſſe ꝓſcribi ꝓ inferiores ꝓlatos. Quinto nota ꝙ ꝓſcriptio iurium epiſcopaliū quo ad aliqua non arguit gñalē preſcriptionē in ceteris facit tex. in. c. auditis in fi. §. eo. Ultimo not. in fi. ibi iuxta tenorē ꝛc. ꝙ in ꝑſonā vniꝫ vel duoz de eccleſia pōt de iure compromitti ſup iure eccle. de quo dicatis vt in ſpe de arbitro. in. §. ſequit in ver. nunqd vbi tāgitur ēt vtrū abbas vl epūs poſſint eſſe arbitri in cauſa eccle ſue: ⁊ Butri? etiā aliqualiter hic. oz nō eſt materia noſtra. iō dicatis vt ibi. ¶ In glo. j. ad fi. dicit ꝙ cū ius cōe faciat hic ꝓtra abbatez preſcribentē in ra epiſcopalia in dioceſi epi ꝙ requirit titulus vt vidiſtis in. c. ꝓxime precedēti in glo. fi. facit. c. j. j. eo. ti. lib. vj. ꝙ eſt verū ſm doc. qñ deducit preſcriptio in iudiciū. ſed ſi deduceret vt cō ſuetudo ſecus eſſet qz cōſuetudo ꝓcedit etiam ſine titulo. vt in. c. cū eccleſia. §. de cauſa poſſeſ. ⁊ ꝓprie. ⁊ in. c. cum olim. eo. titu. ⁊ in. c. cuz dilectus. §. de conſue. ⁊ videbimus in. c. fi. §. de conſue. vbi ponuntur differētie inter conſuetudinē ⁊ preſcriptionē. ⁊ ſic habetis vnam differētiam inter conſuetudinē ⁊ preſcriptionē et eſt notabilis differentia. ¶ In glo. ĥ. ad finem dicit. ſic ergo ſentit hec glo. ꝙ cōpetentia pōtificalis epiſcopalis poſſit preſcribi per inferiorē contra quā op. videtur eſſe tex. in cap. ꝙto. §. de conſuetudine. ⁊ vidiſtis in. c. auditis. §. eo. ſoll. ſecūdum doc. ꝙ hic preſcripſerat abbas poteſtatem ordinandi iſtos quo ad ordines quos conferre poterat. de quibus in cap. abba. in. §. fi. de priui. lib. vj. quo autem ad alios ordines puta ſacros non certe poteſt preſcribere abbas. vt in contrario. et iſtud probat tex. in. c. ſequenti j. eo. et ꝙ dicit tex. de diuinis officijs celebrandis intelligendum eſt ſm officiuz monachale. quia ſm officiuz ſeculare poteſt etiā abbas iura epiſcopalia. Mo. primo ꝙ plebs ⁊ ſic eccleſia collegiata abbati ⁊ conuētui regulariū pōt eſſe ſubiecta. Scōo no. ꝙ ius inſtituēdi ⁊ ꝓuidēdi in eccleſia collegiata vel plebanali habēte ſub ſe capellas de iure cōi ſpectat ad epm̄ lz alij inferiori prelato ſit ſubiecta niſi aliud ſit ꝓ priuilegiuz vel ꝓſcriptionem ex quo ſequit ꝙ ius inſtituēdi ⁊ deſtituēdi pōt ꝓſcribi ꝓ inferiorē ⁊ dicatis vt vidiſtis in ca. auditis. §. eo. Tertio no. in ver. ad elidendāvnam ſpeciē priuilegiorum eximentiū inferiores eccleſias a iuriſditiōe epi. Quarto no. iura epiſcopalia ḃ enūerata poſſe ꝓſcribi ꝓ inferiores ꝓlatos. Quinto nota ꝙ ꝓſcriptio iurium epiſcopaliū quo ad aliqua non arguit gñalē preſcriptionē in ceteris facit tex. in. c. auditis in fi. §. eo. Ultimo not. in fi. ibi iuxta tenorē ꝛc. ꝙ in ꝑſonā vniꝫ vel duoz de eccleſia pōt de iure compromitti ſup iure eccle. de quo dicatis vt in ſpe de arbitro. in. §. ſequit in ver. nunqd vbi tāgitur ēt vtrū abbas vl epūs poſſint eſſe arbitri in cauſa eccle ſue: ⁊ Butri? etiā aliqualiter hic. oz nō eſt materia noſtra. iō dicatis vt ibi. ¶ In glo. j. ad fi. dicit ꝙ cū ius cōe faciat hic ꝓtra abbatez preſcribentē in ra epiſcopalia in dioceſi epi ꝙ requirit titulus vt vidiſtis in. c. ꝓxime precedēti in glo. fi. facit. c. j. j. eo. ti. lib. vj. ꝙ eſt verū ſm doc. qñ deducit preſcriptio in iudiciū. ſed ſi deduceret vt cō ſuetudo ſecus eſſet qz cōſuetudo ꝓcedit etiam ſine titulo. vt in. c. cū eccleſia. §. de cauſa poſſeſ. ⁊ ꝓprie. ⁊ in. c. cum olim. eo. titu. ⁊ in. c. cuz dilectus. §. de conſue. ⁊ videbimus in. c. fi. §. de conſue. vbi ponuntur differētie inter conſuetudinē ⁊ preſcriptionē. ⁊ ſic habetis vnam differētiam inter conſuetudinē ⁊ preſcriptionē et eſt notabilis differentia. ¶ In glo. ĥ. ad finem dicit. ſic ergo ſentit hec glo. ꝙ cōpetentia pōtificalis epiſcopalis poſſit preſcribi per inferiorē contra quā op. vi

Mo. ſi fuerit ī arbitrio adiecta ſtipulatio ſnie ſtari ꝙ nō eſt licitū a ſnīa recedere ſec? ſi fuerit adiecta pena qz ſoluendo penaz pōt cōueniri.

risditione omnium iudicum.

Veniens. Primo ponitur contẽtio abbat⁊. Scõo ponit recõuentio epi. Tertio diffinit causam ꝛ duobus obiectis. Respõdet ibi scõa pfatus. ibi tertia crisma. primo obiecto respondet ibi nõ obstãte. secũdo obiecto respõdet ibi nec obstare casus. qua pscriptione cõpleta priuilegiũ ꝓtrariũ impetrat. et vtik illo. pscriptiõi renũciare videtur. prescriptiõe vo nõ cõpleta mala fides inducik. h. d. ratio dubitãdi. quia videbak priuilegiũ ꝛ prescriptionẽ posse cõcurrere. quia tendunt ad idẽ. Ratio determinãdi ponitur in versi. nec obstare. Nota primo ex isto tex. cõuentionem libelli in interdicto vti possidetis sup iuribus incorporalibus. quia cõcludik ꝛ petitur. vt necꝫ per se necꝫ p aliuꝫ impediatur. Secundo no. in ver. prefatus. qõ statiꝫ post libellum cõuentionis corrigendus est libellus recõuentionis. ꝛ simul in eodẽ ꝓcessu vtrũqꝫ cã est tractãda⁊ et dicitur ꝓcessus simul cauemus. et vidistis in. c. ſ. ſ. de mu. petio. Nota in ver. crisina hic aliqua que sunt mere iuris epalis. et videk iste tex. cõfundere illã opi. quã vidistis in c. auditis. ſ. eo. et statiꝫ dici aliquid in. c. preee. videlicet ꝙ inferior mere epalia prescribere non põt. Sed dicatis ꝙ hic nõ pretẽdebak prescriptio p inferiorem qui deberet ministrare mere epalia: sed bene pretẽdebak pscriptio ꝛ possint reci pi mere epalia ab alio episcopo. Nota ꝙ ab episcopo heretico vel suspenso vel symoniaco p symoniã ordines cõferẽte. nõ sunt ordines aliquomõ recipiendi. No. in ver. alioquin. ꝙ' proprio epo heretico vel suspenso non est licitũ recipere mere epalia ab alio epo sine ꝓuilegio speciali. Nota in ℣. non obstã. qõ ſm priuilegium cõtra primũ nõ valet nisi de primo faciat mentionẽ. Sexto no. in ver. nec obstare qõ per acceptationem tituli oppositi ad prescriptionẽ videk qs renũciare iuri ex rescriptione quesito. Vltimo not. in ℣. si vero ꝙ titulũ supueniẽs iã incoacta prescriptione repugnãs statim prescriptionis impedit oio prescriptionem: et est ratio ſm doc. quia videtur habere malam fidẽ volens vltra limites ex modo tituli acquirere. facit. c. cum persone. de priui. lib. vj. in glo. ſ. ad fi. dicit ꝙ per istam gl. colligitur intellectus ad' principiũ istum contra quez op. qz si intentabat interdictum vti possidetis nõ habuit necesse allegare titulũ priuilegij vt vidistis in. c. cum ecclesia. ſ. de cau. posſes. ꝛ in. c. licet causam. ſ. de proba. Sol. dicit Jnno. ex habundanti fuisse factũ nõ necessario contra ius cõmune cõtra ipsum abbatẽ faciebat ꝛ non ad iustificandũ suam possessionẽ bñ fecit alle. titu. ar. in dicto. c. licet causaꝫ. vel potest dici ꝛ scõo ꝙ iste abbas agebat petitorio intentãdo cõfessoriam. oꝛ primus intellectus verior est in glo. ℎ. ad fi. sic ergo etiã hac glo. colligetis ꝙ hic de facto ꝓcessit priuilegiũ rerũ ꝛ sic non valuit cuiꝰ cõtrariũ sentit tex. ꝛ ideo dicũt aliqui ꝙ ideo hic valuit priuilegium. qz iste rex erat sanctus ꝛ fuit legatus se ap. ex illa so. colligitis vnum qõ est mirabile vcꝫ ꝙ laycus bonoꝝ morum ꝛ vite sancte potest esse legatus apostolicus ꝛ potest cõcedere priuilegia sup mere specialibus. ita videtur dicere tex. ꝛ cõtradico qz est ꝓtra textum in. l. lꝫ causam. ſ. e. qz laycus non habet super talibus dispositionem ꝛ dicit ꝙ iste rex erat clericus sicut fuit de rege Ludouico qui fuit clericus. vel potestis aliter intellegere istum tex. ex mente glos. dum alleg. c. Constãtinus ꝙ tẽporalia pertinẽtia ad suam iurisditionẽ potest laycus dominꝰ concedere eccle. facit. c. nouiter de sent. exc. ibi no. p Jnno. et vidist⁊ i. c. auditis ſ. eo. Jn glo. ℎ. ad fi. dicit sic ergo ex hac glo. colligetis ꝙ hic de istis duobus libellis conuentionis ꝛ reconuentionis nihil agitur hic. Et istam opinionẽ sequuntur doctores dicẽtes ꝙ male fecit papa decidere ꝛ troncare de bñs de quibꝰ principaliter ꝛc. nã potius debuisset papa decidere tex. vsqꝫ ad ℣. crassa. Jn glo. pascalis ad fi. sic ergo gl. fatek etiã sine ꝓuilegio posse ordinari clericũ etiã sine ꝓuilegio alteri epo cõmunicari epo ꝓprio suspenso ꝙ ẽ destruere istũ tex. ꝛ iõ host. reprẽdit gl. ꝛ p eius opi. facit. c. ſ. ſ. de sup. ne pla. li. vj. ꝛ illa opi. ẽ vera nec ob. iura all'. p gl. qz loquunk in delegatis ꝓpter dꝫ negligentiã deuen ik hic loqmur in ordinario ꝓpter cuiꝰ negligẽtiã recurrit ad aliũ ꝙ fieri nõ põt sine ꝓuilegio. Jn gl. clementis ad fi. vel dicit ſm Host. ꝙ forte erat datũ epo ꝓuilegiũ vt oẽs clerici siue diocesis ab eo reciperẽt sacꝛa ꝛ sic spãlia ꝓuilegia nõ derogãt isti gñali. vt in. c. ſ. de rescri. li. vj. in gl. fecerit ad fi. dicit ſꝫ cõtradicet qs ꝛ imo videk ꝙ in scõo ꝓuilegio nõ sit fiẽda mẽtio de ꝓmo cũ scõꝫ cõcedãt ꝙ ẽ plus ꝛ sic fauorabiliꝰ ꝓpterea vbi ꝓpetrasset qs totũ ꝓuilegiũ Jius cõe valet ꝓuilegiũ etiã nõ facta mẽtiõe iur⁊ cõis multo ℊ mag⁊ valebit vbi ꝓuilegiũ

est ſm ius cõmune et non fiat mentio de priuilegio. sol. dicit Jnno. ꝙ priuilegiuꝫ ex toto contra ius cõmune vel cõtra priuilegium ex toto ſm ius valet non facta mentiõe de iure nec de priuilegio: sed si priuilegiũ primũ ꝓtim cõcedit iurisditionem vel libertatẽ: vel quid aliud simile vel eius partẽ: tũc ſm priuilegium nõ valet nisi facta mẽtione de primo. ꝛ ita loquitur hic. ꝛ est ratio qz si cõcedens sciuisset vel recordat⁹ fuisset se vel predecessorẽ suum cõcessisse primũ. sit moderatuꝫ nõ concessisset scõm. vt in. c. ex parte ſ. de offi. delega. et in. c. ℎ. de filijs presb. et per hec infert Butri. ꝙ si papa primo concessisset partẽ decimaꝝ alicuius parrochie alicui alia ꝓte reservata iure cõi. ꝛ postea partẽ reseruatã iuri cõi alteri cõcederet vel eidẽ cui cõcessit alterã partẽ non facta mentione prime concessionis. scõa cõcessio nõ teneret. licet secus sit si a principio totũ vsum decimarũ concederet de quo in. c. ſ. de decimis lib. vj. ¶ Jn gl. opponebak ad fi. ex hac glo. colligik intellectus ad hanc decre. quia hic nõ agebatur de sacramentis conferendis per ipsum abbatẽ. sed per alium epm. ¶ Jn glo. renũciasse. ibi falsus ꝓcurator dicit, et per hec iste tex. videk cõprobare illaꝫ opinionem ꝙ vidistis in. c. auditis. ſ. eo. vcꝫ ꝙ quis nõ possit vti contrarijs exceptionibꝰ copulatiue simul ꝛ semel. ¶ Ad finem sic ex hac glo. vos colligetis so. ad ꝓtraria ex qua ptꝫ differẽtia inter impetrationẽ priuilegij collatoꝛij de nouo. et impetrationẽ priuilegij cõfirmatoꝛij. et hanc differentiã sequũtur doc. etiã si priuilegiũ collatũ ꝓtra prescriptionẽ vsus non fuerit in iudicio p istũ tex. ín verbo presertim ꝙ idẽ est ꝙ maxime. nã non refert sit vsus vel nõ. nã per solã impetrationẽ videk renũciasse prescriptiõi ar. in l. ſ. C. de integ. re. milit. ꝛ hanc opi. voluit glo. fi. ſ. eo. nam eoipso ꝙ impetrat priuilegiũ dicit se nõ habere ius ex pscriptiõe et ideo' nimirũ si sibi ꝓiudicat. secus autẽ est in priuilegio ꝓfirmatorio: qz p cõfirmationẽ nõ derogak prescriptiõi. facit tex. in. l. in bello. in. ſ. si quis seruũ. ff. de cap. ꝛ postu. sed dicet quis. nã prelatꝰ seu abbas sine concensu conuentus nõ põt donare vt in. c. ceterum. ſ. de dona. ergo hic impetrãdo' priuilegiũ sine cõsensu ꝓuentus non potuit tollere pscriptionẽ. sol'. dicit Jnno. ꝙ hec donatio ẽ modice quãtitatis a quo magis velit epo ordinari. ꝛ ideo prelatus põt eã facere sine cõsensu capituli et maxie qz res de facili reuertik ad naturã suã in. c. ab exordio. xxv. dist. vel potestis dicere ꝛ scõo ꝙ hic loquik qñ abbas impetrauit priuilegiũ de cõsensu cõuentus. ¶ Jn glo. fi. ibi renũciauit prescriptiõi dicit ꝙ lꝫ preterite ꝛ complete prescriptiõe renũciasse videak tamẽ future pscriptiõi non videtur renũciasse si modo virtute priuilegij pretẽdat titulũ. nã priuilegiũ cõcessum tribuit iustũ titulum si nõ sit validũ vt vidistis in. c. auditis. ꝛ in. c. si diligẽti. ſ. eo. vbi añt nõ pretenderet ti. nõ posset pscribere quia sine titulo nõ prebetur qñ prescriptio est cõtra ius cõmune. vt in. c. ſ. de pscriptiõibꝰ li. vj. ¶ Ibi littera dicit. dicit ꝙ idẽ etiaꝫ esset si esset cõpleta prescriptio vt vidistis in glo. precedẽti. ¶ Ad fi. glo. ꝙ hic glo. ꝓcedit qñ eps vl' prescribẽs ti. ꝛ vteretur ꝓ iure suo alias nõ. vt. l. fi. ff. ꝙad modũ seruj admittank. et videtis in. c. si diligenti. ſ. eo. Altio Jnno. hic satis impertinenꝛ examinauit materiã. vtrum cõuentus interdicto vti possidetis possit recuperare agẽtẽ interdicto recuperãde. et istud cadit in illã dubitationẽ. vtrum in dictũ recuperãde sit magis priuilegiatũ ꝙ interdictum vti possidetis de quo in. c. pastoralis. ſ. de cã pos. ⁊ et dicatis vt hic per Jnno. et per Butri.

De ꝙ dic. vt in. d. c. auditis.

Utrum agẽs interdicto vti possidet⁊ possit recuperari interdicto recuperande possessionis.

1 ☞ Malefidei possessor nullo tempore prescribit.
2 Fides vbi deficit ibi accrescit peccatũ.
3 Bona fides requiritur ad omnem prescriptionem.
4 Bona fides est principale fundamentũ in prescriptione.
5 Debitor irrequisitus soluere non tenek.
6 Usure an sint de iure ciuili permisse.

Quoniaꝫ. ista ẽ notabilis decretalis si fit alia ĩ titulo. et eam vidi repetitaꝫ per duos valentes viros. primo per dominũ meum dñm Jo. de ymo. et per dñm Joan. de alexã. et diuidik in quattuor partes. Primo ponit causam constitutiõis. Secũdo ponit constitutionẽ. Tertio infert. Quarto cõcludit. ibi scõa synodali. ibi tertia cũ generaliter. ibi quarta vnde oportet. Casus
1 breuis malefidei possessor nullo tẽpore prescribit. hoc dicit ſm doctores vel me

Universidad de Deusto
Biblioteca

lius iudicio meo ꝓscia rei aliene impedit
prescriptionē.ꝑ.d. ratio dubitādi. qz vi
detur actionē esse sublatā spacio.xxx.an
noz: cum omnis actio tanto tēpore tol
latur in.l.oēs.ꝛ.d.sicut.C.de pscript.xxx.
vel.xl.annoz.vt vidistis in.c.illud.ꝛ in.c.
sanctoz.s.e.ꝛ in.c.vigilāti.tñ papa de
terminat contrariū ꝛ ratio determinādi
ponitur in prin.text. Nota primo ꝙ vbi
2 deficit fides ibi peccatū accrescit Scōo
no.in ver.synodali ꝙ consiliū appellatur
lz regulariter synodus dicaꝫ prouincia
lis vel diocesanus. Tertio no.in ver.nul
la.ꝙ ad prescriptionē omnē requirit de
3 substātia bona fides. Quarto no.ꝙ de iu
4 re canonico bona fides est principale fun
damentū in prescriptione. Quinto nota
in ver.cū gñaliter.ꝙ nulla cōstitutio:statu
tum vel cōsuetudo possunt inducere pre
scriptionē cum mala fide ex quo text.re
probaꝫ sententia bart.in.l.sequit.in.§.si
viam.ff.de vsucap.dicētis ꝙ statutum di
sponens creditorē per ipsuz tacentē de
bitum suū non petentē nō esse audiēduz
valere ꝛ tenere ꝛ excludere ꝛ iuuare de
bitorē:etiā scientē se esse debitorez ꝙ est
expresse cōtra istum text.vt videtis. Ulti
mo no.in fi.ꝙ de iure canonico requirit
bona fides ꝯtinuata toto tēpore prescri
ptionis.ita ꝓbat text.hic in fi. ¶ In glo.
prima ad fi.dicit ꝙ hanc expositionē vez
ꝙ exponit ex fide.i.ex conscietia sequi
tur doc.ex qua videt confundi sntia glo.
fi.j.eo.in illa questione in qua querit de
dubitante:vtrum dubitās prescribaꝫ et
videbimus statim in dicta glo.fi. ¶ In
glo.scōa ibi cura dicatis ꝙ hec decreta
lis cura videt cōtradicere:sed respondet
Jo.and.ꝙ imo cōcordat ꝛ remittit ad il
lud no.ꝛ dicatis.vt ibi ꝛ vidistis plene in
c.j.j.de re.iu.lib.vj. ¶ Ibi habere bonā
fidē dicit ꝙ istud in dubio sequunt doc.
ibi ius cōe faciat ꝓtra prescribentē. naz
tūc qñ ius cōe facit cōtra prescribentez:
puta qz est vnus curatus qui pscribit in
parrochia alteri⁹.sed si ius cōe faciat cō
tra prescribentez: tūc nō presumit bona
fides nisi prescribēs habeat titulnm.vt
ī.c.j.j.eo.ti.lib.vj.facit regula iuris ig
rantia.ꝛ ꝑ hac glo.facit.c.fi.s.de pscri.
¶ Ibi possedisse.ꝛ per ꝙñs pscribere nō
potuisse vt in regula sine possessiōe de re.
iur. ¶ Ibi possideri dicit qō sentit glo.ꝙ
malefi.possessor nō dicaꝫ possidere ꝙ est
verū quo ad pscriptionem:in veritate tñ
quis dicit possidere:ꝛ hz verā possessionē
ar.in.l.ij.ꝛ.j.ff.vti possi. ¶ Ibi ꝛ.c.si dili
genti. ꝛ hic/sic ergo notatur,concludit

glo.etiā post tēpus statutū ad pscriptio
nem posse opponere cōtra pscriptionē.ꝛ
hāc op.sequūt doc.ꝛ facit ratio incōuin
cibilis:qz ad hoc vt obstet exceptio pscri
ptionis opz ꝙ cōstet in veritate esse pscri
ptum sicut dicim⁹ de sntia.ad hoc ꝙ ob
stet exceptio sntie opz ꝙ cōstet de senten
tia ꝛ ꝙ sit iudicatū.l.j.§.deniqz ꝛ ibi bar.
post glo.ff.ꝙ vi aut clā sicut etiā in spolia
tione que lz sit priuilegiata:ꝛ spoliat⁹ affi
cia sit restituēdus.c.in lris.s.de re. spol.
opz ꝙ cōstet prius de spoliatiōe.ꝛ vidi
stis in.c.itē cū quis.s.de resti.spo.ꝛ ꝑ hec
vos habetis notabilē limitationem ad
c.ad aures.s.eo.vez ꝙ dum dicit prescri
ptionē.xl.an.actionē excludere verū est.
preterꝙ exceptionē ꝙ cōtra pscriptionē
ita cōcludatis.ꝛ per hec dicit bar.in.d.l.
j.in.§.deniqz.ꝙ si statuto vel capitulo ci
uitatis caueat ꝙ cōtra sntiam nulla ob
stet exceptio.ꝙ ꝑ istud statutuz nō tollet
exceptio nullitatis.qz ad hoc ꝙ statutuz
vendicet sibi locū ꝙ ꝓstet de sntia. ¶ Ad
fi.glo.dicatis de hoc vt visum est in.d.c.
si diligēti.vbi glo.fi.plene examinat istā
q.ꝛ hodie est sopita in.c.j.j.eo.titu.lib.vj.
¶ In glo.ꝙ ciuilis ibi laycoz dicit quasi
sentiat glo.tacitam oppositionem quia
papa inter laycos de reb⁹ tēporalib⁹ nul
lam hz iurisditionez nec debet imittere
falcem. ꝛc.vt in ca.nouit.s.de iudic. et
in.c.venerabilē.s.de elec. ¶ Ibi indire
cte dicit si procedēdo per denūciationez
euangelicā vt vidistis in.d.c.nouit.s.al
leg. ¶ Ibi nō tenēt hodie dicit ꝙ ex hac
glo.colligit prima opinio Jo.vez ꝙ ho
die iura ciuilia sint correcta ꝑ ius cano
nicum.ꝛ istā opi.sumat glo.hic in fi.quia
derogatū est iuri ciuili in eo ꝙ ius ciuile
disponebat cū mala fide currere prescri
ptionez secus in bone fidei possessore. ꝙ
in illo nihil est imutatū. qz ita hodie si
cut olim laycus bone fidei possessor pre
scribit rem layci.vt vidistis in.c.sctōz.ꝛ
in.c.illud.s.eo. ¶ Ibi statuit cōtra legē
dicit ꝙ hec est scōa opi.nihil immutatuz
de iure canonico. quē opi.reprehēdunt
doc.per text.in.c.vigilāti.s.eo.ꝛ hic ꝛ sta
tim videbimus. ¶ Ibi in iudicio secula
ri sic ḡ sentit hec glo.ꝙ in iudicio secula
ri de cōsuetudine ius canonicum quo ad
prescriptiones nō seruet.ꝛ ꝑ ꝙñs videtur
hāc cōsuetudinē esse ꝓbabilē.ex quo gl.
nō reprobat hāc cōsuetudinē qō est fal
suz.qz cuz ꝯsuetudie nō pōt induci ꝙ cū
mala fide currat pscriptio qz esset induc
tiua pcti ꝛ iō nō seruāda.vt hic est text.
in versi.cū gñaliter.ꝛ ꝓbat in.c.fi.cū ibi

Not. limi tationez.

no.s.de ꝯsue.ꝛ istud ꝓcedit in dubitāter
in pscriptionib⁹ currētib⁹ ex terminis re
fidētib⁹ in ꝑsona pscribētis.vt ē in pscri
ptiōe vel reqrētis possessionē ꝙsi vel etiā
ti.nā in istis si pscribēs sit ī mala fide nō
pscribit de iure ca.ꝙ etiā seruādū est.i fo
ro seculari cū agit de pctō vbi aūt nō exi
gitur possessio ex parte prescribētis nec
etiā titulus sed pscriptio currat ex cau
sa residēte.ꝛ cōcernēte solū personā eius
ꝯtra quē pscribit vt qz currit mera negli
gētia nō petētis. tūc posset ꝓcedere ius
ciuile.qz ſm Jnno.hoc nō tñ ex se acqre
re sed est acquirere qz ille cōtra quē pre
scribit perdit ex sua negligentia. vt est
in oibus psonalib⁹ obligationib⁹ ad pre
scribendū libertatē siue liberationē con
tra eos vel in pscriptōe libertatis aduer
sus seruitutē rusticā nā in istis nullū fa
ctum penit⁹ agit prescribētis.ꝛ iō de sua
mala vel bona nō curam⁹.ꝛ ita tenet Jn
no i.c.qz plerīqz.j.de imu.ec.ꝛ sequitur
bar.in dicto.§.si viaz.ꝛ in.l.fi.ff.quēad.
serui admittātur motus bar.qz iura ca
nonica corrigūt tñ in malefidei possesso
ribus.ꝛ sic loquūtur qñ ad pscriptionez
requirit possessio.vt ptz in regula posses
sor de re.iu.ꝛ ꝑ hac sntia facit qz nō ime
diate querit esse possessor.sed qz aduersa
rius negligit alꝫ sequit ꝙ rē habitā pro
derelicto qs nō teneret licite ꝙ est.l.j.et
per to.ff.ꝑ derelicto. et ꝑ hac sntia facit
qz oēs actiōes sunt tēporales.l.ij.C.de cō
sti.pec.ꝛ vidistis in.c.ad aures.s.e.et tñ
ſm hoc de iure canonico esset ꝓpetue ꝙ
nō est dicēdū. Jtē ꝑ hac sntia facit qz de
bitor nō tenet soluere nisi req⁹i⁹.l.itē il
la.i ꝑn.ff.de ꝯsti.pec.ergo nō ipediet pre
scriptio qz ex quo nō tenet soluere nisi re
quisitus sequit ꝙ nunqꝫ nō soluēdo pec
cabit.ꝛ per ꝙñs pscribet cessante ratiōe
presentis decretalis.cōis tñ sntia canoni
starū ꝛ legistarū tenet oppositū.vez ꝙ iu
ra ciuilia in ꝓscriptiōe.xxx.vel.xl.annoz
debitore sciēte se esse debitorē fuit cor
recta.ꝛ nullo mō debitor se esse debitorē
prescribat nisi in casu que videbitis ī gl.
fi.j.eo.ꝛ ꝯrīū eius ꝙ voluit bar.in.d.§.si
viā tenuit ipse.idē bar.ī.l.oēs ppli.ff.de
iusti.ꝛ iu.ꝛ hec sntia verior est ꝑ.c.vigilāti
s.e.vbi text.corrigit legē ꝛ exiui ꝛ rōnez
legis.qz lz ꝓpter negligentiā nō petētis
ꝛ miseroz senicīē ꝓcederet de iure ciuili
prescriptio.xxx.an. tñ ius canonicū istō
nō admittit:imo ꝯsiderat tñ bonā fidē
vel malam prescribētis ita ꝙ rōlegis est
correcta.ꝛ hāc opi.canonist.ꝓbat ex
pressius iste tex.nā vt videtis iste tex.fun

dat se tñ super cōsciētia rei aliene ꝛ sup
mala vel bona fide pscribētis.nō autem
super possess.qz ad hoc vt currat pscriptio
de iure canonico.oportet ꝙ in nulla pte
tpis habuerit cōscientiā rei aliene.ꝛ no.
verbū rei ꝙ est generale ꝙ cōprehendit
oēm rē siue corporalē siue incorporalez.
l.j.§.rei.ff.si certū petaf. hoc eādē op.cō
probat tex.ī.c.ꝑce.ī fi.vbi.in iuribus in
corporalis nō currit pscriptio nisi cū bōa
fide. Quarto pro hac sntia facit.quia sci
ens se esse debitorē nō potest dici bone fi
dei nisi obtulerit solutio.obitoz.vt dicā
in fi.glo.nec ob.nūc ꝙ lex ciuilis nō fun
det se ex terminis ipsius q̄liberaf quia
ꝙ ꝓpter nō suū soluere liberet debitor.
istud nō est debite cū deus sic artet debi
torē ad soluendū sicut ꝛ artet debitorez
lex ciuilis ad petendū non ob.ꝙ vita ac
tiōis finiaf tempore vt in.c.ad aures.ꝛ
per cōsequens videtur nō curandum de
mala vel bona fide prescribentis.qz rñ.
contrariū quādo actio est penalis. et ex
se finitur qō aliquid debitor. qz in pena
libus nō arctaf cōsciētia.vt in.c.frater
nitatis.cū ibi notaf.xij.q.ij. et voluit Ho
sti.in summa de penis.nā ꝙ a lege cōcei
sum est.vez quē obligari ad penā.lex po
test tollere non assistente aliquo naturali
vinculo.ꝛ dicit Jnno.in.c. in nostra.j.de
iurīs nō ob.nūc illud ꝙ habet in.c.cuz
ecclesia.s.de consti.vbi licet.lex ciuilis
tollat actionem.non tamē tollit equita
tem ꝓ quā est equū mihi seruari actionez
cuius sum dñs de iure ḡ.lato sumpto do
minio. vt.l. si quis vi.§. differentia. ff.de
ac.pos.qz aliud est tollere datam: aliud
est dare actionē fic limitatē. hic autē nos
loquimur vbi tēporaliter a lege ꝓducē
tur actio ex facto partiū.ex quo equū eēt
actionem dari vltra tempus remanente
naturali equitate obligatiōis. nam tunc
cum remaneat naturalis eqtas nec pscri
bens fuerit bone fidei.imo sciuerit se eē
obligatū.nō tollitur effectus de iure ca
nonico.vt est hic tex.et istud ius canoni
cū seruabit i foro ciuili.qz finis ei⁹ tēdit
ad correctionē pcti.ꝛ est hic tex.ꝛ sequit
Jo.an.in.c.fi.de excep.li.vj. vbi di.ꝙ sta
tuta ex qb⁹ inducit pscriptio quinqꝫ an
noz contra creditores nō valere. ꝙ est
notandum ſm Butri.qō est verum.cum
mala fide curreret prescriptio ꝑ istū tex.
sec⁹ si bona fide.qz statutū potest breuia
re tēpus prescriptionū sicut posset in to
tum tollere.l.oēs populi.ff.de iusti.et iu.
cum materia non ob. nunc illud ꝙ dicit
de eo ꝙ habetur pro derelicto qz rñdeo

Universidad de Deusto
Biblioteca

quod accipiens rem que habetur p dere licto est bone fidei: ex quo adiecit ꝛ dere linquit rem ꝛ ideo in trepide tenete opi. canonistaꝝ que est vera si ponam⁹ debito rem interpellatū ꝛ in mora cōstitutū sen tentie etiā post ipm debitorem esse scien tem. ꝛ ista est vera opi. in iudicis tenēda q̄ qō debitor sciens se esse debitorem nul lo tēpore prescribit. ¶ Ibi q̄ in omnib⁹ qō scōm vnā opi. etiam de iure ciuili no uissimo p aur. de ecclesiasticis titulis vsu re sunt phibite que opi. nō pla. p aur. de vsuris nauticis tollēdis et vbi pmittunt vsure. ꝛ tamē iste titu. est post titulum de ecclesiasticis titulis de quo dicit vt in. l. j. C. de sacro san. eccle. ꝛ in aur. ad hec. C. de vsu. ¶ Ad fi. glo. dicit sic q̄ ex hac glo. colligetis hanc cōstitutionē non habere locū in vsuris preteritis solutis ante hāc cōstitutionē quā opi. sequunt Vincētius Bof. ꝛ Philippus dicētes q̄ per hāc cō stitutionez prescriptiones nō cōplete bñ fuerūt interrupte sed iam finite nō. ꝛ pro hac opi. facit. c. vigilanti. s. e. ꝛ hanc opi: tenet Butri. ꝛ Jo. an. ꝛ meli⁹. quia licet constitutio nō tā est iuris noui inductiua quā declaratiua declarans irrationabi litatē iuris ciuilis: vnde etiā trahitur ad preterita. c. j. cū ibi no. p glo. de postu. pre la. nec potuit lex ciuilis cōtra deū in hoc inducere iustā prescribēdi cū mortali pec cato vt est hic ar. in. c. cū tu. cum ibi no. j. de vsu. ꝛ facit. c. fi. cum ibi no. hic alleg. ꝛ per hec colligetis differentiā inter sta tuta noua iuris noui inductiua ꝛ statuta declaratoria iuris antiqui. ¶ In glo. fi. ibi vigilanti. ꝛ ibi dixi ꝛ plenius in regu la possessor de re. iur. lib. vj. ¶ Ibi cui est illata idē voluit glo. in. c. si diligenti. s. e. et dicatis sm Butri. q̄ si habuerit cōsciē tiam lesam ex legitima informatione cō currēte veritate ꝛ postea eam aliter erro nee informauerit q̄ nō prescribit. sed si habuit cōsciētiā lesam ex leui iudicio et postea eā aliter informauerit ex alijs vel accedētibus indicijs legitimis. ꝛ tunc p cedit glo. in dubio an̄t si pria consciētia cōcurrat cū vitate presumit⁹ q̄ eam prio bene informauerit et scōo male nisi aliud appareat. ¶ Ibi occidit idē voluit glo. i c. si diligenti. s. e. glo. penl. ꝛ Jnno. hic et Bar. in. l. naturaliter. ff. de acqui. pos. ꝛ ē ratio: q̄ iura canonica corrigunt tantum malefidei possessorē in bone fidei vel in dubitāte nihil dicūt q̄ nec nos dicere de bemus: quare est euitāda correctio vt in c. cuz expediat. de elec. lib. vj. maxime: q̄ dubitās nō dr̄ esse malefidei Jrin autem huius videtur tenere glo. in. c. q̄n frequē ter in ver. q̄ si sup est vt lite nō cōtest. Bz pro cōcordia dicit Butri. aut dubitatio est mom̄tanea nō ficta nec firma: et ista non impedit prescriptionē ar. in. c. j. j. de hereticis. aut dubitatio est perseuerans ꝛ firma ꝛ ad meritū dubitandū cōcurrit pbitas cū aliqua legitima causa plus cre dēdi rem alienam q̄ ppriā: ꝛ tunc impe ditur ꝛ interrūpitur prescriptio. idē etiā dicit Butri. si aliq̄d ostēdatur vel pbetur possessorij. ex quo verisimiliter ex quo de buerit dubitare. lz asserat se non dubitas se ar. in. c. nouit. s. de iudicis. ex quo infert Butrius q̄ si denūciatio fieret p talē pos sessori cui merito eēt credendū qō inter rūpere prescriptionem ꝛ induceret ma lam fidez. ¶ Ibi. l. quintus dicatis quod hanc opi. non puto multuz tutā Jnno. di cens prelatum debere cauere ne aliquid contra conscientiā suam faciat seu fieri procuret. preterea cōtra glo. facit. quia scōm hoc indistincte ꝛ semper ecclia pre scriberet. q̄ ecclesia nunquā potest habe re malam fidē: nisi forte dicam⁹: imo ec clesiā posse habere malam fidem si prela tus cum capitulo sciuerit rem alienam: quia prelatus ꝛ capitulum representant ecclesiam glo. ord. in. c. cum dilectus. s. de ord. cogni. notate tñ gl. singulariter ad purgandū conscientiam rei aliene et ad faciendū scientē rē alien ā prescribere non esse in mala fide. videlicet vt denun ciet dño vel ei quā putat esse dominū: ꝛ si post denūciationē dñs negligat erit legi tima prescriptio etiam de iure canonico ꝛ ista est glo. ordinaria cōmuniter appro bata. alios casus vidistis in. c. j. s. eo. ꝛ di catis vt ibi. ¶ Ad finem glo. dicit si que ratur. Utrum cōfessio prelati preiudicet ecclesie. aut prelatus confitetur in his in quib⁹ habet diuisaz administrationē ab ecclesia. ꝛ talis confessio preiudicat. quia illa solus prelatus potest in iudicium de ducere: nisi sint ardua. aut cōfitetur prelatus in his in quibus non habet diuisaz administrationem sed conunctam cum capitulo et procedit glo. vt demum pre iudicet cum consensu capituli. de quo di catis vt in. c. presentium. de testibus. lib. vj. ꝛ in. c. dudum. hic alleg. per glo. ꝛ ibi videbimus deo duce anno futuro et per Ey. in. l. vna. C. de confessio. ꝛ per Barto. in. l. certum. in. fi. sed an ipsos. ff. de ꝓfes. et aliquid vidistis. in capitulo primo. s. eo titulo. de confessio.

Rubrica.

Utrū vsure sint de iure ciuili pmisse ho die. 6

Utrū dubitāsp̄scribat seu vsu captione dic vt h̄ple.

Mot. q̄ si q̄s rē q̄p̄scribit dubitet ne sit alteri⁹ q̄ denūciādo do. purgat p̄scia et p̄cedit p̄scriptio etiā de iure canonico.

Rubrica. De sentētia et re iudica.

a ¶ Cōtinuatur. Adde qō ista continuatio rubrice ita indistincte loquādo nō mihi⁹ pla. vez i eo q̄ dicit q̄ ex sniа trāsfert dñiū q̄n ex ea nō trāsfertur nisi interueniat traditio. p q̄ gl. i. §. fi. insti. ō of. iudi. ꝛ i. l. exceptio. ꝛ i. l. si q̄s nō dño. ff. de excep. rei iudi. q̄ glo. etiā p doc. ibi ap probātigi tur mihi pl⁹ pla. seq̄s continuatio.

b Triplex sententia Vide salicetum i. l. ab executore. §. q̄: ñ appelli nō recipiunt ꝛ ibi ponit multas exceptiones q̄ ipediunt executionem sententie.

c ¶ Snia Mo. q̄ nullitas opposita ꝺ sē tētiā ipe

a Cōtinuatur ad precedētia hoc ordine visum. s. q̄liter p prescriptionē acq̄ritur dñium ꝛ causet exceptio vez: q: p sniam etiā acq̄rit dñiū ꝛ causet exceptio. iō post ti. precedentē subiicit ti. de re iudi. vel ali ter q: visum est. s. de ordine iudicioꝝ qua liter ꝓcedat in iudicijs opponēdo excep tiones ꝛ alia iudicialia faciēdo ꝛ nūdum erat visuz: erat de snia q̄ est finis iudicij nō subdit de snia ꝛ q: post decē dies snia trāsijt in rē iudicatā ꝛ ab ea appellari nō potest: iō subiicit de re iudicata. ꝛ ex hac cōtinuatōe colligit differētia i ter sniaz ꝛ rē iudicatā. q: snia est añ decē dies q̄n ꝑt appellari res iudicata est post decē dies q: nō pōt appellari: lz vnū aliq̄n ponat ꝑ reliquo. l. litigatorib⁹. C. de ap. ꝛ aduertē dū q̄ regulariter ois snia trāsit in rē iu dicatā. c. dilecti. s. de elec. fallit in casib⁹ de q̄bus videbim⁹. j. in ꝓsecutiōe vt in. c. lator. ꝛ in. c. ꝓsanguinei. j. e. ꝙ declaratio ne ti. p̄mittēdū est q̄ triplex est snia b q̄ daz est diffinitiua que fertur sup meritis cause principalis. ꝛ diffinit totā causam illa est sententia diffinitiua vt in. §. diffi nitiua. ij. questione. vj. ꝛ pbat in. l. stipu latione ꝛ in. l. preses. C. de sentētijs. q̄dā le interlocutoria ꝛ ista nō ē sup meritis cau se. sz sup incidentibus siue emergentib⁹ vt in. c. cum cessante. cum ibi nota. s. titu. ꝓxi. ꝛ in. l. q̄ iussit. ff. de re iudica. quedā est sententia mixta ꝛ huiusmodi est sentē tia lata super exceptione peremptoria. ꝛ dicitur mixta. quia partim sapit naturaz sententie diffinitiue. quia diffinit causaz partim sapit natura m interlocutorie: q: fertur circa media incidentia in iudicio et ita dicatis et dicit vt in rubrica. ff. de re iudicata. alia ꝓtaticat hic Jnno. ꝛc.

1 ☞ Sētētia continens expressium iuris errorē ipso iure est nulla.
2 Ecclesia fungitur iure minoris.
3 Casus in quib⁹ sententia lata contra ius valet.

Sententia cō

tra. c non recipit diuisionem Casus bre. sententia continēs expressium iuris errorem est nulla ipo iure. hoc dicit. Ratio dubitandi hec est: q: sententia facit ius. c. ea que. j. eodē. ergo videbatur qō sicut ius potest tollere aliō ius. ita ista sententia ius. Ratio determi nandi hec est: quia iudices habēt necesse iudicare scōm iura. Mo. primo qō senten tia lata contra ius siue canonicū siue ciui le est nulla ipso iure. Secūdo no. qō a sen tentia nulla non est appellandum videbi mus in. c. dilecto. j. titu. primo. ꝛ habetur in. l. si expressim. ff. de ap. Tertio no. quod appellatio suspendit pronūciatum alibi dicit quod extiguit. l. j. in fi. ff. ad turpil lianum. de quo dicit vt dixi in. c. veniētes s. de iure iurā. Quarto no. ꝛ semp alleg. q̄ illud qō nullum est non potest suspen di facit. l. nam et si sub conditione in fi. post defectuz. ff. de iniusto rup. ꝛ irrito te stamento. ¶ In glo. ij. ibi frater noster di cit qō ex hac glo. colligit primus intelle ctus ad hanc decretalem: vez qō hec de cretalis loquatur de sententia lata a non suo iudice. sed iste prim⁹ nō multū placet q: q̄n sentētia est lata a nō suo iudice nō est nulla. quia sit ꝓtra. ll. vel canones. sed est nulla ex defectu potestatis iudicātis quia est talis persona que non potest iudi care idē est etiā i sentētia lata ꝓtra mino rem indefensum tutorē vel curatorē non habentē que est nulla ipso iure vt. l. acta in. §. fi. ꝛ. l. contra pupillū. ff. de re iudica. et idē est sentētia lata cōtra ecclesiam in defensam. quia ecclesia fungitur iure mi norū. l. j. §. de in integrū resti. idem etiaz est in sententia lata nō seruato ordine iu ris ꝛ sine debita sollēnitate ꝓbata. puta si fuerit lata sine litis cōtestatiōe vel sine scriptis vel lata cōtra absentē nō citatū istis ojbus casibus semp sententia est nul la ipso iure ex defectu substātialiū: q: sit lata cōtra leges. l. probatā. C. de sentētijs l. quoq̄. ff. de re iudi. ꝛ ideo istis casib⁹ nō potest intelligi iste tex. ¶ Ibi per tuas di cit sic q̄ ex hac glo. colligit scōs intellect⁹ vez vt locat de snia in qua est error iuris expressius. quia apparet ex tenore senten tie puta q: fuerit lata in qua fuerit ꝓnūciatū la y cum posse possidere decimas qō est cōtra ius expressum. c. cum causam. s. titu. ꝓxi. vel quia fuit lata minori. xiij. annis posse facere testamentū qō est con tra ius expressum. l. q̄ etate. ff. de testamē tis nam istis casibus sententia est nulla ipso iure vt in iuribus alleg. per glo. sec⁹ autē quando ex tenore sententie non ap paret quod sit sententia expresse contra ius nam tunc est valida. ꝛ dicitur potius lata contra ius litigatorez quā cōtra ius expressum constitutionis et transit in rez iudicatam verbi gratia si feratur senten

dit execution̄ē no. inno. in. c. cū in iure. s. de of. ꝛ le. q̄ vez ē vbi nullitas est notoria ap pareser p cessū all. se cus nisi i cōtinēti p barek nullitas.

Mo. q̄ ec. fungit iure minoris vt hic vide q̄ no.

Utrum error iuris expssius in sniа vicier sniam.

Utrū sñia referēs se ad acta in qb⁹ actis repit iurisꝯ error ex ꝓssus dicatur nulla b⁹dicit ꝙ sic alle. Inno. qui dicit ℨriū.

tis petrum potuisse testamentuꝫ alio nō expꝛesso. nam licet iste petrus sit forte minor. xviij. annis. quia tantuꝫ error non est expꝛessus in sñia: sententia valet. vt. l. ij. cuꝫ ibi nota. C. quando ꝓuo. non est necesse. l. j. in. ℨ. Item cum contra sacras. ff. que sententie fine ap. re. ex quo sequit ꝙ licet error appareat ex actis et sententia relata ad acta contineat errorē iuris expꝛessum ꝛ sit lata contra ius. quia tantuꝫ error non deprehenditur ex tenore sententie immediate talis sententia est valida ipso iure ꝛ est opus appellatione vt in. c. cum bertholdus. j. eo. ꝛ habetur in. l. j. C. de errore carculi. fallit autem quod dicitur in tex. et glo. in aliquibus casibus in quibus licet sententia sit lata ꝓtra ius nihilominus valet: et est opus appellatione. Primo fallit qñ sententia est lata cōtra extrauagantem non clausaꝫ in corpore iuris vt. l. cum prolatis. cum ibi no. per Bar. ff. de re iudica. et vidistis in. c. pastoralis. ℨ. de fide instrumen. Secundo fallit quando sentētia est lata contra ius dubiū puta contra decretalem habentezvarios itellectꝰ. nō tūc ꝓpter veritatē intellectuū sententia valet. putaꝫ quia est lata contra decretalem adde. ℨ. de testi. scōm vnum intellectum ꝛ tamen valet vt in. c. cum dilectus. cum ibi no. ℨ. de cōsuetu. in c. cum speciali. j. titu. ꝓri. l. post dotem cū ibi nota. ff. solu. matri. l. dos a patre. C. de sol. matri. Tertio fallit quando sententia est lata contra leges sequēdo tamen ius canonicū qō legibus cōtra dicit: ꝛ in materia spectante ad ius canonicū. nā tunc sententia licet lata contra legesvꝫ et tenet. quia sequēdum est ius canonicum. c. secundo. de ar. lib. vj. cum ibi no. per glo. ꝛ in. c. debitores. ꝛ. c. cum contingat. ℨ. de iure iurando. ꝛ in. c. licet mulieres. eo. ti. lib. vj. Quarto fallit quando per aliqua media vel cōclusiones intellectuales sententia est reducibilis ad conclusionē cōtra ius. c. p. ℨ. cum ibi no. per Inno. ℨ. de officio deleg. et in. c. cum super. ꝛ ibi glo. ℨ. de testi. cogen. ꝛ habebitis cōclusionē ex precedentibus videlicet qō illa sentētia demū dicitur lata contra ius quando est lata contra ius expꝛessum errore expꝛsso in sententia. ita concludatis. ¶ Ad fi. glo. dicatis sic ex hac glo. colligetis differentiā vtrum sententia sit funditus nulla quo ad omnes ꝛ non potest per appellationem validari vt hic ꝛ in iuribus in principio glo. alleg. an vero sententia sit valida quo ad aliquem ita quod nonsit funditus nulla vt est in sententia contra falsum procuratorē lata que licet quo ad dominū sit nulla tamen quo ad preiudicium procurato. sit valida. l. plautius. ff. de procuratoꝛib⁹. l. quarta. in prin. ff. eo. et tunc bene potest per appellationeꝫ validari. ꝛ ita loquitur. ℨ. falsus in gl. alleg. et hanc opinio. tenet glo. in. l. si expꝛessim ff. de appel. et sequuntur omnes docto. ꝛ est ratio quia consensus partium non potest validare sentētiam quo ad ea que nō dependent ex suo consensu. l. secunda cū ibi notatur. C. coram vtriusq; iudicij. et quod funditus nullum est per appellationem validari non pōt. secus autez est quā do sententia nulla est quo ad aliquem rationē defectus consensus vt in sententia lata contra falsum procuratoꝛem q̄ tantum est nulla quo ad dominium ꝓpter defectum consensus domini et hoc casu superueniens consensus domini validat sententiam virtute atrij habitationis q̄ retro trahitur. l. fi. C. ad macedo. ꝛ p hec infero quod si falsus procuratoꝛ contra quē lata est sententia successerit domino quo ex persona domini cui successit non potest dicere sententiam nullam quia cōtineat ad suū preiudiciū ꝛ repellatur ei⁹ exceptio multo fortius dabitur actio cōtra eum ꝫm quod probatur hic et voluit Joan. an. de sententie probatione. in. ℨ. quoniā ℨ. quid si ꝓcuratoꝛ in specu. ꝛ ibi etiam tangit quid de iudice succedente parti contra quem pronunciauit vtrum possit dicere sententiam nullam ꝛ dicatis vt ibi: quia ista non est materia nostra.

Largātium. non recipit diuisioneꝫ nec cōgrue potest summari ꝓpter eius brevitatem. Nota cōtrouersias esse terminādas celeri sentētia. No. ꝙ rigoꝛ qñq; cōcoꝛdat cū eqtate qñq; discoꝛdat et tūc quis preferatur. dicit vt in. c. fina. ℨ. de transac. ꝛ in. l. j. C. de legibus et ibi ꝛc. ¶ In gl. prima ibi vt ibi dicitur. dicit ꝙ ista est vera solu. ꝛ est ratio quia ibi fuit lata sententia a principe impetu iracundie. vel potest responderi ad. c. cuꝫ apud hic all. qō ibi licet differatur executio nō tamen differtur sententia. ꝛ ideo non facit cōtra istum tex. ¶ Ad fi. glo. dicit si q̄raꝫ nūqd sit asseleradū ad sñiaꝫ aut ꝓ assleratione excludit cāe cognitio ꝛ tūc nullo mō est ferēda sñia. vt in. l. de vnoq; ℨ. ff. de re iudica. aut nō excluditur cause cognitio. sed tollūtur frustratiōes ꝛ tūc bñ est asseleradū: ꝛ ita loqtur tex. et per hec

dicit Bar. in. l. probatā. C. de sentēt ℔s. ꝙ ex nimia brevitate tpis. interiz coactum iudiciū ꝛ sñiam apparet non cognitū de causa. ꝛ per cōsequēs sñiam latā sine causa. ꝛ per cōsequēs sñiam latā sine cau se cognitiōe nullā. ar. in. c. cū litteris. ℨ. de in integrū re. ꝛ fuit originalis sñia. spe. in ti. de sñie prolatione. in. ℨ. qñ. in ver. item pone ꝙ iudex. et ita sequitur Butri. ꝛ dñs meus. veritamen disputatiue forte posset attētari ꝓtrariū. vez ꝙ ꝓpter nimiam brevitatē nō reddaꝫ sñia nulla ipso iure. imo tanꝙ lata ℨ ius litigatoꝛū. sit opus appel. vt vidistis in. ca. precedēti. ꝛ maxime quia per partis cōfessioneꝫ cito posset ꝓstari de cā ꝛ posset asselerari.

I ☞ Duo ad validitatē sñie requiruntur.

Adn potest. Brevissima est et nō pōt congrue diuidi nec summari. si tñ vultis potestis dicere. clerici ab ordine sacerdotali nō sūt deponē dinisi de cōmuni cōcoꝛdia pōtificū. h. d. Mo. primo ꝙ ad validitatē sñie duo requruntur. iusticia suie. ꝛ potestas iudicādi. Scōo no. casum in quo requirit cōcoꝛdia pluriū iudicū. Utrum autē stetur maioꝛi parti vel nō. videbimus in glo. ¶ In gl. prima ibi epoꝛ dicit. no. est glo. relata ad tex. ꝙ appellatione sacerdotis cōprehēditur eps ꝫm materiā subiectā. regularit aūt ꝓsbiteri sunt q̄ sacramēta. ꝛc. ¶ Ibi illius q̄ deponit dicit. ꝙ glo. voluit dicere nō cōputata ꝓprie psona epi. hoc voluit dicere gl. ꝛ ibi dicā. ¶ Ibi felix dicit ꝙ istō fallit in casu. c. j. j. de hereticis li. vj. vbi in causa heresis est spāle. qꝛ eps accipit prelatos sue diocesis q̄ sibi assistāt in depositiōe. ꝛ si nō reperiuntur in dioceſi recipiūtur circūuicini. c. si vero. iij. q. viij. ꝛ quod dicit glo. de diacono. ideꝫ est de subdiacono. quia hodie equiparanꝫ vt a multis. ℨ. de eta. ꝛ qua. c. miramur. ℨ. de seruis nō oꝛdi. ¶ Ibi. c. j. ij. ꝛ iij. dicit ꝙ cuꝫ hac glo. trāsciūt doc. vez ꝙ sufficiat si maioꝛ pars eoꝝ cōsentiat. veritamē ꝓtra gl. multum facit iste tex. ꝫm dominū meū q̄ videtur velle esse spāle in hac causa ꝙ oēs cō coꝛdēt nemine discrepante. nec ob. iura in glo. alleg. cōtraria qꝛ ponūt regulam: vos autem sequamini glo. quā sequūtur doc. cōmuniter quia si est speciale tamen in causa episcopi ius cōmune est in cōtrium in alīs clericis. ¶ Ibi in causa episcopi dicit. qō hanc op. sequuntur doc. dicentes ꝙ in causa criminali per quā accusatur epūs vt deponatur ab ordine episcopali procedit hec glo. quia requirūt duodecim episcopi cū ꝓprio metropolitano vt no. iij. q. vij. in summa. nec possunt absoluere nec cōdēnare sine licentia pape. licet aliqui dicerent cōtrariū per tex. in. c. accusatus. iij. q. vj. et dicatis vt ibi. ¶ Ad finem glo. dicit ꝛ bene. ꝛ ratio ponitur per glo. in. d. c. pastoralis.

I ☞ Sententia iusta potest peti per papā confirmari.

Atque. breuis est ꝛ nō potest diuidi casus. sñia iusta potest peti ꝑ papā cōfirmari. h. d. vel sic. ꝛ melius iudicio meo iuste pronūcia ta ꝑ iudicē ei⁹ sunt firmitatis ac si papa pnūciasset. h. d. ꝛ iste videt verus intellectus. Nota ꝙ diffinitiua ꝫm morē eccliasticū intelligunt bñ ꝛ rōnabiliter diffinita. Scōo no. ꝙ papa sñias iuste ꝛ rōnabiliter latas cōfirmat. ¶ In glo. j. ibi. ℨ. de trāsac. c. j. sic ergo ex hac glo. vos colligetis intellectū ad hāc decretalē. vez vt loquatur qñ ꝓfirmatio petitur a papa. alīs aūt non dicit cōfirmata. ꝛ istū intellectū sequunt doc. dicētes quod ficut iudex nō impartitur eius officium nisi petatur. ita nec papa. vt in. l. iij. ff. de dāp. infec.

Ecetero. non recipit ꝓgruam diuisionem. merus executoꝛ semp sñie contra quē excipitur de frande. de illa nō cognoscit. sed remittit ad superioreꝫ. h. d. ratio dubitādi est. qꝛ videbaꝫ ꝙ ex quo erat cōmissa executio videbaꝫ ꝙ oīno videātur cōmissa. ad executionem opposita. Nota primo etiā executorē apostolicū nō posse cognoscere de exceptionibus oppositis ꝓtra sententiā. Scōo nota executoꝛē sñie admittere dꝫ exceptiones oppositas contra sentētiā. nō vt cognoscat sed vt referat ad se. ap. Tertio no. ꝙ exceptiones fraudis opposite cōtra sñiaꝫ dicunt tāgere totū negociū principale. ¶ Ibi glo. j. ibi si vt proponis. Notāda est hec gl. ꝙ etiā de exceptionibus cōcludētibus nullitatē sententie non potest cognoscere executoꝛ quā opi. sequitur Hosti. dicens ꝙ licet non possit executoꝛ cognoscere plenarie quo ad fi nem aliquid determinandi. pōt tamē cognoscere sūmarie quo ad finē remittēd

causam instructā. ad eum qui debet sententiaz mādare executiōi. ar. in. c. cōstitutis. j. de appel. ⁊ l. a diuo pio. in prin. ⁊ §. ff. e. ti. ¶ Ubi executioni dicit quasi sentiat glo. qō si non esset opposita exceptio fraudis qō iste executor mandaret sentētiā executiōi et ꝓ cōsequens sequit ꝙ executio sententie pōt delegari qō est verū a papa. et ita loquitur iste tex. ab inferioribus non semper potest executio delegari. ⁊ vidistis in. c. si quis contra clericū cum ibi no. §. de foro cōpetenti. et in. d. l. a diuo pio. in. §. j. ⁊ ibi Bar. et in. c. ꝙ sede. §. de offi. ordi. et dicatis vt ibi. ¶ Ubi qui habet cognitionē dicatis. ⁊ aduertatis bene. sic ergo ex hac glo. vos colligetis sol. ad contrarium. ex qua solutione habet differentia inter executores. quā differentiam sequuntur doc. ita dicētes. aut nos loquimur in mixtis executionibus. quibus cōmittitur executio per superiorem nō precedente cause cognitione. Et est quando papa cōmittit in hunc modum. cōquestus est nobis ticius ꝙ petrus eum ꝓ spoliauit suo būficio. ideo mādamus tibi episcopo. si ita est eum restituas in suo beneficio ⁊ pacifica possessione. ¶ ā hic est mixtus executor quia non precessit cause cognitio. et iste poterit cognoscere de causa et omnibus conservandis causaz. vt in. d. ca. ⁊ si non cognitio hic all. facit. c. super litteris. §. de rescri. aut loquimur in meris exceptionib. et tunc aut dantur ad executionē sentētie iam late. ⁊ sic eo casu quo iam pcessit cognitio. ⁊ est iaz lata sentētia super causa. et in istis concludatis qō siue denē in defectum iurisditionis pronunciatis. vt qz ille qui pronūciauit est arbiter qui non potest mittere sniam executioni. vt in. l. ait pretor cū ibi no. ff. eo. ti. ⁊ l. episcopale. C. de epi. audiētia. sententie deputent executores in auxilium iurisditionis. et quia pronūciās bene potest mittere executioni sed datur executor ad aduuādū propter impedimentū forte. et tales executores de oibus exceptionibus secum parētibus cū sentētia potest cognoscere l. mesenis. ff. eo. ti. ⁊ c. pastoralis. §. quia vero. §. de offi. deleg. ⁊ l. a diuo pio. in. §. si super. ff. eo. ti. de iusticia vel iniusticia snie talis executor nō pōt cognoscere. l. executorem. ⁊ l. sic proponis. C. de execu. rei iudi. Aut et tertio casu principali loquimur de excep. puri ⁊ nudi facti. q̄ prie nūch appellant nullā penitus habētes iurisditionē. ⁊ isti nō cognoscūt vt. d. l. executorē. cū alijs iurib⁹ hic all. aduersus executionē snie possit cōmitti alteri.

Nota. hic cē quattuor spēs executoruz. ⁊ de eoz potestate. nota ēt hic.

tendū tamē sm doc. post Sofre. hic. ꝙ si executor datus ad executionē snie ppendat exceptionem falsitatis. vel alia maliciose ꝓponi ꝙ poterit ꝓcedere ad executionez. salua illa exceptione per viam principalis petitiōis. l. satis aperte. C. de falsis. Aut ⁊ quarto nos loquimur in executionibus datis ad beneficia. et tūc ista non est materia nostra. sed dicit vt in. ca. si. §. de prescriptionibus. cum ibi no. per Butri. post Inno. et in cle. j. cum ibi no. de officio dele. et in. c. ad dissoluendū de dispo. impube. ¶ Ubi quia vero. et ibi dicemus āno futuro Ultimo Inno. hic tāgit. si papa confirmauit aliquem in prelatum an possit inferior cognoscere de prauitate cōfirmationis. vcz an sit symoniace. ⁊ per executionē datā pape fiat cōfirmatio ⁊ cōcludit ꝙ si agitur ad penaz depositionis imediate ex vi delicti symonie. ita ꝙ non disputetur de viribus confirmationis. ⁊ tūc inferior potest cognoscere alias secus de quo in. c. j. ⁊. h. j. de cō firmatiōe vtili vel inutili.

1 Possessio ex sola adiudicatione possessionis an transferatur.

2 Possessio qn̄ est adiudicata an sufficit dare pignora.

Cum aliquis ad pretoriū pign⁹ requiratur actualis missio in possessionem. Nota primo ꝙ ex sola adiudicatiōe possessionis nō trāsfertur possessio similiter nec dn̄ium ex sola adiudicatiōe rei. §. ⁊ fi. insti. de officio iudicis. Secundo nota nō sufficere dari pignora quādo est adiudicata possessio. Ultimo nota hic bonuz tex. ꝓ op. Bar. in. l. j. ff. de acqui. pos. vcz ꝙ sit danda possessio corporalis sepata a naturali ⁊ ciuili possessiōe. de quo dici in regula sine possessione de re. iu. ¶ Ad fi. glo. j. sic. ergo sentit glo. ꝙ pignus pretorum nō cōstituat licet iudex iusserit aliquē mittendū in possessione nisi actualit mittatur pign⁹ tū cōuentionale ex sola cōuentione cōtrahi pōt. l. si tibi decē milia. §. de pignore. ff. de pactis. et. l. j. ff. de pigno. ticis agis. vbi no. glo differentiā inter pignus conuētionale ⁊ ptorium. et voluit spe. in ti. de primo decreto in. §. j. in ver. huiusmodi. ⁊ in. §. tā de effectu in prin. vbi dicit spe. ꝙ lz nuncius dicat mitto te in possessionē huiꝰ rei ꝓ oibus alijs ꝙ non sufficit nec oz esse in possessionem

Nota ꝙ si qs mittat in possessionem alicuiꝰ rei ꝓ oibus alijs ꝙ nō videtur missus nisi in illa tm̄ in qua fuerit missus vide. l. posteriori in prin. ff. de acqui. ꝓ.

aliarū reruz nisi in alijs rebus actualiter mittat etiā ꝙ plus est si ille res eēnt in cō spectu nec ob. l. fi. ꝙ meo. iſ. si pyēditore ff. de acq. pos. vbi ad acqrēdā pos. sufficit sola presentia rei qz ille. §. loquit de possidente qui trāsfert pos. hic verō loqmur de nūcio vl̄ de iudice q̄ nullā habet pos. l. j. in fi. cū ibi no. ff. de acqui. pos. non ob. l. cum vnus. in. §. fi. cū. l. seq. ff. de bo. auc. iudicis pos. qz rn̄deo sm Butri. ⁊ spe. qō ibi loquitur qn̄ ꝓpter potentiā vel dolū aduersarij nō pōt fieri missio in pos. vel ꝓpter aliud impedimentū. et vidistis in c. cōtingit. §. de dolo⁊ cōtumacia. Iriam opi. tenet Bar. in dicta. l. cum vnus. ff. de bono. auctē iudi. pos. ⁊ ꝓ eo facit obtime ille tex. in pn̄. facit etiā ꝓ Bar. rō. qz q̄q̄d facit iudex intelligit facere pars. ⁊ iō sicut pars mitteret i possessionē sufficeret rem cē in pn̄tia lz nō ingrederet corporaliter. ita etiā ⁊ si iudex qz vt dixit ꝙ facit iudex videt facere pars. l. si ob causaz. ff. de euictionibus. oz ꝓ specu. facit bene iste tex. oz ita concludatis.

1 Negatiua an sit probabilis.
Sn tentia lata contra matrimonium an transit in rem iudicatam.

Ator. Diuiditur in duas partes. Primo ponitur facti narratio. Scōo datio iudicis. ibi scōa nolētes ⁊ ad hoc alleg. sententia lata cōtra matrimoniū n̄ō trānsit in rē iudicatā iō dicto erroze qn̄cunqz reuocat. h. d. Rō dubitādi erat qz videbat ꝙ postq̄ transierat in rē iudicatā ab ea nullatenus eēt recedēdum vt vidistis in rubrica. §. c. Rō determinādi ponitur in glo. ꝓpter periculū aie: quia qō deus ⁊c. Mo. j. duo q̄ cōcludūt nullitatē matrimonij. ꝓmū est qn̄ mr̄imoniū est Jctū inter inuitos. scōm est qn̄ deficit legitima etas. Scōo no. ꝙ snia lata in cā mr̄imoniali J mr̄imoniū nō trāsit in rē iudicataz maxime qn̄ vtriusqz partis studio est mr̄imoniū separatū. Tertio no. ꝙ p̄sumit ꝓ snia diuortij donec ꝓbet Jriū. Ultio no. casuz
1 in quo negatiua est ꝓbabilis vidistis in c. qn̄ J. §. de ꝓba. ¶ In glo. j. ad fi. ex hac gl. colligit rō dubitādi et casus spālis in quo ꝓpter periculū aie licitū est allegare reuocationē snie de quo dicit vt in. c. iij. loco §. de ꝓba. ⁊ ple. in. d. c. inter dilectos. hic alleg. ⁊ ꝓ Bar. in. l. iusiurā. ad pecunias. ff. de iure iurā. in. l. trāsactiōe finita. C. de trāsac. nūq̄d aūt qs possit venire J factū ppriū dicatis vt per gl. in. c. diuersis fallachs. de clericis piugatis. ¶ In gl. ij. ad fi. ex hac glo. colligit intellect⁹ ad hāc decretalē vcz ꝙ b a pncipio mr̄imoniū fuit in vite Jctū q̄q̄dā itellect⁹ nō multū pla. ⁊ iō dicit qō lz sanguinei mulieris alle. hic inuitā fuisse mulierē nō ꝓpter est vez sed faciebāt vt dissolueret matrimoniū. ¶ In eaō glo. ibi inducere inter eos sic q̄
2 cōcludit glo. ꝙ snia lata J mr̄imoniū nō transit in rē iudicatā idē q̄q̄ dicit Hosti. vbi snia nutriret pctrū ꝙ per partē tolli nō posset cū etiā in talib⁹ in q̄bus vtif periculū ajarū ꝓsuetudo⁊ prescriptio nihil operent. c. fi. §. de ꝓsue. ⁊. c. fi. §. ti. ꝓi. facit. c. qz pleriqz de imunita. ec. cuz ibi no. per Inno. ⁊ istud est verū ꝙ snia nō transit in rem iudicataz quo ad finē retractādi sniam qz ipsa snia pōt semp retractari vbi de vitate cōstet vt videtis hic. secus aūt quo ad finē deuoluendi cām ad superiorē qz tunc lata snia pōt adiri superior qui alias adiri nō potuisset. c. ad reprimēda cū ibi no. §. de of. ordi. Itē etiā transit in rē iudicatā snia lata in cā mr̄imoniali quo ad hoc vt si nō appellet ꝓsumat ꝓ ea donec cōtrarium appareat. c. bone. §. elec. c. sacro. j. de senten. excō. Itē et tertio transit in rē iudicatā quo ad instātiaz iudicij vt si agatur ad restitutionē snie sit opus noua istātia. c. ex lr̄is. §. de i nte. resti. et videbitis in. c. cōsanguinei. j. e. Itez ⁊ quarto trāsit in rē iudica. si snia lata in causa matrimoniali bis fuerit Jfirmata qz postea retractari nō poterit nisi appareret euidens ⁊ notoriū impedimentū. c. fraternitatis. cū ibi no. j. de frigidis. naz tertio appellari nō pōt. lz bñ poterit peti restitutio ꝓuiā restitutōis ita ꝙ hētis hic aliquos casus in q̄bus snia lata in causa mr̄imoniali nūq̄ trāsit in rē iudicatā. ⁊ qō dicitur de snia lata cōtra substantiam matrimonialē i causa mr̄imoniali. idē ēt est in sentētia lata in causa matrimoniali quo ad thori separationē: quia nō transit in rem iudicatam donec alius transierit ad religionem. quia semper potest maritus se reconsiliare cum in. c. ex litteris. cum ibi notatur per Innocen. j. de diuor tijs. ¶ Ad finem glo. dicit quod gl. bene dicit ⁊ est ratio quia contractus matrimonij inter eos: inter quos nullum est impedimentum dependet a consensu viri et mulieris: et ideo si fuerit lata sententia pro matrimonio ⁊ non fuerit appellatuz

videnť ipsi cõiugales ꝺsentire.l. ad eo.ſ. qñor qñ iudex ꝓtute hmõi ꝺsensus ℨpit mr̃imoniũ cũ nullũ ſit ipedimentũ ⁊ possunt q ꝺsensuꝫ ſibi ꝓiudicare idẽ etiaꝫ eſt ſnia lata ℨ mr̃imoniũ quo ad expẽſas qz tũc possunt ſibi ꝓiudicare ⁊ sentẽtia trãſit in rem iudicatã. c. ſanguinei.ĵ.eo.⁊ ibi dicam.

Mo.ꝺ vnũ caſum, ꝺñ ſpãlẽ, in q̃ quis ſortit forũ.

Cum cauſa.

Diuidit in duas ptes. ℨrio ponit thema ex q̃ q̃ſtio. Scõo deciſio. ibi ſcã nos autẽ. ꝓtextu ſiniq̃ ꝺſuetudinis ſententia lata contra eccleſiã retractatur. h.d. Mo.ſ.ꝑ ad reciſionem cõtract? ſup re eccleſiaſtica celebrato agẽdum eſt coram iudice eccleſiaſtico etiam contra laycũ. Secundo no.ꝑ iudex a quo poteſt ſtatuere terminũ ad iter arripiendum ad appellationẽ proſequendam. et ſi infra tempus non arripuerit iter videtur deſerere appellationẽ ⁊ illam ampliꝰ ꝓſequi non poterit. Mo.quẽ poſſe appellare a ſententia diffinitiua: etiã deſerta appellatiõe ab interlocutoria. Mot. ꝑ lꝫ autoritas conſuetudinis non ſit vilis nõ poteſt tamen ꝓiudicare veritati et iuri. Ultimo no.in fi.ꝑ ſententia appellatiõis poteſt eſſe adiudicatoria. ¶ In glo. ꝓma ad fi. ſicẽ ex hac glo. vos colligetis effectum deſertionis appellationis ab interlocutoria. quia poſt deſertionem ſtatuto termino ad appellationẽ proſequẽdam. et eo finito poteſt procedi cõtra appellẽtem ſine alia citatione. ⁊ hanc opinio. ſequuntur docto. dicẽtes ꝑ glo. bene dicit ſed alleg. male iura glo. quia. c. ſepe contingit loquitur de ꝓceſſu iudicis ad quez et ideo pro glo. melius facit. c. cuꝫ qui. de dolo ⁊ cõtumacia. lib. vj. ſed dicet qs qua re retractata fuit hic ſententia iſtorũ iudicuꝫ legati ⁊ ſi proceſſus tenet breuiter dicit Inno. ꝑ iõ fuit ſnia retractata. qz fuit lata ℨ ius exꝑſſuꝫ exꝑſſe diſponẽs ꝑ prelat? ecclie ſine cõſenſu capl̃i nõ poſſit alienare rẽ eccle. ⁊ niſi precio rei ꝓtaꝫ ad vtilitatẽ eccle. ⁊ iſtũ intellectũ ſentit gl. ſeq. in fi. q̃ ponit q̃lis eẽt iſta ꝺſuetudo ciuitatis veronẽſ. ¶ In gl. ĥ. ibi cũ ꝺſuetudine dicit ⁊ melius in. l. iſti. in fi. C. de epi. audi. vbi dr̃ ꝑ q binã ſniaꝫ latã in ℨdicto rio iudicio inducit ꝺſuetudo valida ⁊ fuit hic iudicatũ bis. q̃ vꝫ ꝺſuetudo. ¶ Ibi cõ uenirent dicit ꝑ ex hac glo. colligit ad cõtraria ſupra formata. quã ſo. ſequit doc. ex qua ſequit ꝑ ꝺſuetudo laicorũ ſup rebus eccle. ſi ſit bona, ligat etiã clericos et

Mo ꝑ q bi nas ſnias latas i cõtradictorio iudicio inducit ꝺſuetudo. vide no. ꝑ gl. ⁊ doct. in. ſ. ex nõ ſcripto inſti. de iure naturali.

res eccleſiaſticas: ita vt ꝓbare iſte tex. a cõtrario ſiũcta glo. ⁊ ita tenet Jo. de lig. qui alleg. iſtũ tex. in. c. ĥ. ſ. de eo q̃ mittit i poſſ. ita etiã tenet Bar. in. l. ſ. C. de ſum. trini. q̃ opi. eſt falſa ⁊ a doc. reprobata ꝑ tex. in. c. eccleſia ſancte marie. ſ. de cõſti. Item p. c. fi. ĵ. de re. eccle. nõ eliena. nec ob. iſte tex. qz rñdeo ꝑ ar. a cõtrario nõ eſt ſumendũ q̃n reſultat abſurdus intellect? vel ℨ ius c. publicato ſcrutinio. ſ. de elec. ⁊ l. cõueticulũ. C. de epi. ⁊ cle. vel poteſtis rñdere ꝑ hic erat cõſuetudo cõis laicis ⁊ clericis que ſi fuiſſet bona bene ligaſſet res eccleſiaſticas. ¶ Ad fin̄ glo. notanda eſt glo. ꝑ cõſuetudo diſponens cõtra. ſ. hoc ius ꝓrectu hic alleg. nõ valet idẽ etiam dicit Inno. ſi cõſuetudo diſponeret ꝑ infra diem ⁊ annuꝫ eccl̃ia teneret alienare res ſibi relictas immobiles. nẽ talis cõſuetudo nõ valet. c. fi. ĵ. de re. eccle. non alienãdis idem etiã eo. ti. iĥ. ſi cõſuetudo diſponeret ꝑ res alienata in ec. lite pen. poſſet reuocari certe iſta ꝺſuetudo. iõꝝ vt in. c. eccl̃ia. ſ. vt lit. pẽ. ꝑ m'tũ nõ pla. vt ibi videtis. Ad fi. gl. dicit de ℨ vt dicã i. c. cũ cõſuetudinis. ſ. de ꝺſue. ⁊ i. c. fi. e. ti. ⁊ breuis ꝺclusio ſꝫ but. ꝑ regulaſr ꝺſuetudo ꝓſcripta ꝓſumit rõnalis: niſi ſit ℨ ius naturale ⁊ rõnẽ vt in. c. dicto cũ ꝺſuetudinis all̃.

Inter ceteras.

clauſula ap. re. nõ ipedit appellationẽ ꝓpr̃ manifeſtã iniq̃tatẽ. ĥ. d. Mo. ĵ. ꝑ i reſcriptis delegationũ aliq̃n ponit ap. re. vidiſtis i paſtoralis ĵ. e. Scõo no. ꝑ ꝓpr̃ mãifeſtã iiq̃tatẽ clauſula ap. re. ꝑdit ſuũ effectũ. In gl. ſ. ibi ab ea. di. ꝑ ex hac glo. colligit ꝓm? itellect? ad hãc decre. vez ꝑ ℨ ſnia erat valida cui itellectui ob. q: ſꝫ hũc itellectũ: qz clauſula ap. re. nihil oparet. nã vt videtis ℨ ap. ſo. dicit ꝑ manifeſta iiq̃tas ℨ iducit nã ꝓpter manifeſtã ⁊ euidẽtẽ iiq̃tatẽ ꝓmittit ap. q̃ alias nõ ꝓmitteret ⁊ ꝓ ℨ colligit vna limitatio ad. c. paſtoralis. ĵ. de ap. ⁊ iſte primus itellect? pla. doc. vez vt itelligat q̃n ſnia ẽ aliq̃: lꝫ but. it ellexerit: alio mõvt vi debitis. ĵ. i gl. ſe. Ad fi. gl. di. ꝑ ℨ colligit ſcõs itellect? vez vt loq̃t q̃n ſnia erat nulla q̃ itellect? q̃liter ꝓcedat declarat gl. ſe. ⁊ ibi videbim?. ¶ In gl. ĥ. ibi vbi de ℨ ſic ẽ ex hac gl. vos colligetis ꝑ ℨ loq̃tur q̃n erat error iuris exꝑſſus i ſnia q̃ caſu ſnia ẽ nulla ipo iure ⁊ ꝓt agi de nullitate ⁊ obe. clau. ap. re. veriũ iſte itellect? nõ ꝓuenit lfe ⁊ iõ non pla. lꝫ ſit verus inſe: ⁊ iõ dicit but. iſtũ tex. poſſe itelligi q̃n ſnia in ſe habebat manifeſtã ⁊ notoriã iiq̃tatẽ q̃ ſnia

eſt nulla ipo iure: nã ſicut error iuris exꝓſſus in ſnia facit ſniam ipo iure nullaꝫ vt vidiſtis i. c. ĵ. ſ. e. ita etiã manifeſta ⁊ notoria iniquitas. l. eo tpe. i pn̄. cũ ibi no. ff. de peculio facit. c. ſollicitudinẽ. in. ſ. ſi ꝺo ĵ. ti. ꝓi. ⁊ vt velle Inno. i. c. fraternitatis ſ. de frigidis. ⁊ voluit Paulus in cle. paſtoralis de re iudica. ſecus ſi ſimpl'r eſſet manifeſta iniquitas tamen accipiendo manifeſte. vt acciptur in. c. veſtra. ĵ. de coꝺita. nã tunc ſententia bene valeret. c. per tuas. cum ibi no. ĵ. de ſen. excõ. ⁊ ꝓ hac ſentẽtia facit q: notoriuꝫ videt idem operari ꝑ exꝓſſio erroꝝ iuris ꝓ ℨ voluit Inno. in extrauagãti pñti de reſcriptis. nã ex quo notoriũ eſt contra ſententiã nõ poſſumus ꝓeſumere ꝓ ſententia. et nõ valet ipſa ſnia. dicit Butri. c. inter monaſteriũ cum ibi no. ĵ. eo. Et iſto modo poteſt ſeruari ſecũdus intellectus poſitus in glo. precedẽti. verũtamẽ iſte intellectus nõ multũ placet. ꝓ ea que dixi in. c. ĵ. ſ. eo. ⁊ ꝓ ea q̃ ſtatim ſetit glo. Itẽ quia ſnia lata cõtra ius litigatoꝝ, etiã ſi ius litigatoꝝ ſit notoriũ nihilomin? eſt valida. et eſt opus appel. l. ĵ. ſ. item cũ cõtra ff. de ſenten. ſiue appel. vt eſt diffinitiua an ſnia ſit lata cõtra notoriũ. an ꝺtra manifeſtũ. et ideo ſequimini primum intellectũ videlicet ꝑ loquimur quando ſnia eſt inualida ꝓ quo intellectu facit tex. dum dicit euacuari ꝑ verbum ſignificat ſniam validã. ſed euacuari ⁊ reſcindi. oꝛ tamen intellectus eſt modicũ notabilis ¶ Ibi ius litigatoꝝ etiã ſi ſit notoriũ qz facit contra Butri. vt vidiſtis in precedẽtibus. ¶ Ad fi. glo. dicit. ꝑ aũt iudex doloſe iudicauit. ⁊ ꝓ iniuriã. ⁊ tunc ſnia valet ⁊ opus eſt appel. ipſe tamẽ iudex poteſt cõueniri ad intereſſe. l. ĥ. hic all'. id. m ſi iudicauit per impitiã. quia tenetur ad intereſſe vt inſti. de obli. que ex quaſi delicto, in prin. aut iudicauit corruptus pecunia. ⁊ tunc ſnia eſt nulla ipſo iure. l. venerabili C. quãdo prouo. non eſt neceſſe aut iudicauit propter preces. ⁊ tũc ſnia valet ſꝫ eſt opus appel. ſꝫ q̃ ꝓbat̃ i. l. ille a q̃ in. ſ. ſi de teſtamẽto. ⁊. ſ. ſeq. ff. ad trebe. ⁊ dicatis vt ple. hr̃ in. d. l. venales alle.

Mota hic qñ ⁊ qualr iudex ſi iudicauerit ꝓpr̃ doluꝫ vel iniuriã vl̃ ꝓpr̃ impitiaꝫ poſſit ꝓueniri.

1 ☞ Infirmitas excuſat citatum a contumacia.
2 Actus ſequens cõtrarius excuſationi declarat excuſationẽ iniuſtã.
3 Infirmis vtilem ducere non cõgruit.
4 Matrimoniuꝫ ꝓ ſubarrationẽ ꝓbatur.
5 Interrogatio ⁊ reſpõſio ſunt de ſubſtantia matrimonij.
6 Snia lata ℨ abſentẽ an ſit ipo iure nulla.

Tenor litterarum.

Diuiditur in duas partes. ℨrio ponitur conſultatio. Secundo reſpontio. ibi ſecunda. ideoq; inquiſitionibus. Caſus bre. ſententia lata contra abſentem nõ contumacem in cauſa matrimoniali nõ valet ipſo iure. h. d. ¶ Ratio dubitandi, quia videt ꝑ huiuſmodi ſententia tranſierat in rem iudicatã. ex quo nõ fuerat appellatũ. ⁊ ratio determinandi hec eſt. quia ſententia lata contra abſentem non valet. ⁊ maxime in cauſa matrimoniali. Nota primo ex iſto tex. ꝑ vera ⁊ probata infirmitas citatũ ad iudicium excuſat citatũ a contumacia. facit. l. queſitum. ĵ. de reiudi. Secundo nota ꝑ actꝰ ſequens contrarius excuſationi declarat excuſationem fuiſſe iniuſtam. Tertio no. ꝑ non conuenit infirmis ducere vxorem. Quarto no. ꝑ ea que fiunt incõtinẽti videntur ineſſe. facit. l. lecta. in ver. dicebã. ff. ſi certũ peta. ⁊ l. pacta cõuẽta. ff. de cõtrahẽ. emp. ⁊ ven. Quinto no. ꝑ pẽdente lite ſup indicta a viro eſt ſequeſtrãda. Ultimo no. ꝑ per ſubarrationẽ ꝓbatur matrimoniũ. ¶ Ju glo. ĵ. ad fi. ſic ergo ex hac glo. colligetis vos intellectũ ad hãc decretalẽ. vez ꝑ hic falſo fuerit alleg. infirmitatis ⁊ eũ, ſequũtur doc. dicẽtes qõ patuit alleg. fuiſſe falſũ ꝓpter ſequẽtẽ actum qz duxit vſuras, alias autem ſi vera fuiſſet allegatio. ⁊ iudex ſciuiſſet infirmitatẽ ſententia fuiſſet nulla ipſo iure. ſecus autez ſi ignorauiſſet qz tunc ſnia bene teneret ipſo iure ſed potuiſſet peti reſtitutio in integrũ. ⁊ illa obtenta in effectu nõ ſencetur lata. l. queſitũ. ff. de re iudi. ⁊ cũ aliꝭ iuribus hic all'. ⁊ iſta eſt cõmunis ſnia que ſententia non placet qz nõ puto eẽ differẽtiã an iudex ſciuerit an vo ignorauerit infirmitatẽ nã in diſtincte ſiue ſciuerit ſiue nõ ſnia eſt nulla ipſo iure ſi citatus ſit infirmus ita ꝑ cõparere nõ poſſit. ⁊ hoc per tex. in dicta. l. queſitum. ſ. all'. vbi dicit tex. ꝑ morb? ſonticus ſez infirmitas que affert impedimẽtum. ne citatus veniat inuitis litigatore et iudice differet diẽ. idẽ ꝓbat etiam in. l. ĥ. in ſ. ſi quis in iudicio. ff. ſi quis cauſio. ergo ſi in vito iudice et litigatore multomagis ignorante. ⁊ ꝓ hac ſententia etiaꝫ eſt tex. in. l. ſi pretor in. ſ. fi. all'. Paul?. ff. de iudicijs. ⁊ iſta ſnia mihi pla. licet in iudicando non eſſet recedendũ a cõi ſnia. ſupra dicta. ¶ In gl. ĥ. ad fi. ſic ℨ ſetit gl. ℨ. iſte fuit excõicat? ꝓpter cõtumaciã

Utrũ ſnia lata ℨ ifirmũ citatũ valeat ⁊ teneat ℨ ſũt diuerſe opi.

et iste intellectus satis pla. licet dñs me⁹ dixerit ꝙ hic fuit excõicatus q⁹ nolebat dimittere super inductã. ¶ In gl. subarrasset. ibi si quis vxorem dicit qõ ex hac glo. colligitur ꝑm⁹ post intellectus. vꝫ ꝙ hic inter Re. ⁊ .O. interueniat ꝓfectus ꝙsensus ⁊ veruꝫ matrimoniũ. ¶ Ad fi. gl. dicatis qõ ex hac glo. colligitur secũdus intellectus ad hanc decretalez vez vt intelligaꝫ quando sola interueniat subarratio sine alijs verbis. q⁹ tunc tacitus cõsensus inductus per subarrationem sufficit ad matrimoniuꝫ quẽ intellectũ sequit̃ domin⁹ me⁹. si precessit apparatus q̃ fit ad matrimoniũ. ⁊ interlocutio que fit ꝑ tertiũ. nã subarratio siue imitio anuli patiẽte muliere ꝓficit matrimoniũ. ⁊ ita interpretatur cosuetudo q̃ est optima legis intepret. c. dilectus. ſ. de cõsuetudie ita limitaꝫ. c. tue. de spo. ⁊. c. fi. de spõ. impube. q̃ op. cuꝫ reuerẽtia est piculosa per c. tue. j. de spõ. vbi dicitur qõ interloquẽtes oio fiũt verba necessaria quo ad substantiã matrimonij. ⁊ ideo putarez tuti⁹ sequi primum intellectum. vel potestis aliter intelligere in dubio quãdo nõ apparebat nisi de subaratione. nãm in dubio ꝓsumit̃ matrimoniũ. ¶ In glo. absolutione ibi absens dicit ꝙ hanc opi. vez qõ sententia lata cõtra absentem. fit nulla ipso iure sequitur Hosti. ꝑ iura allega. in glo. cõtrariũ tenet Bofre. ꝑ tex. in. l. ab eo. C. quomodo. ⁊ quãdo iudex sed ꝑ concordia dicit Jo. an. distin. aut sñia est lata contra nullomõ citatũ. ⁊ tũc sñia est nulla ipso iure. ⁊ ita loquit̃ glo. ⁊ Hosti. ⁊ est tex. in. l. denuo. quoq; de re iudi. aut sñia est lata cõtra citatũ ad domũ nõ inuentũ ad domũ. ⁊ penitus ignorantẽ ⁊ tũc est vera sententia Bofre. naz licet fit absẽs tamen ex quo citatus est dicitur fictus cõtumax. ita loquitur. l. ab eo. all̃. facit. l. j. in. ſ. item. cũ ex. ff. de sen. siue ap. ¶ Ibi cum Bartholdus dicit ꝙ est dubiũ. vtruꝫ sententia reuocetur ipso iure an per in integrũ restitutionẽ. ō quo videbimus in dicto. c. Bartholdus. ¶ Ad fi. glo. dicit. sic ergo vt videtis sentit glo. qõ sentẽtia lata in causa matrimoniali cõtra verum cõtumacẽ non potest reuocari. quã op. reprehẽdit Inno. ⁊ bene dicens ꝙ licet in alijs cauſis in quib⁹ sñia trãsit in rem iudicatã sñia lata ℨ verũ cõtumacez nõ retractetur. tamẽ in causa matrimoniali sententia lata ℨ verum contumacem retractatur quia nunq̃ transit in rem iudicatam vt videtis in. c. latoz. ſ. eo. et videbitis in. c. se. Amplius putat Inno. ꝙ verus cõtumax semper in causa matrimoniali audiatur appellans. licet alias secus quod vere cõtumax non appellat. l. ex consensu. ſ. fi. ff. de ap. ⁊. l. j. C. quozum appellationes q̃ op. in hoc vltimo reprehendit ab omnibus doc. ⁊ maxime a Butrio dicẽte qõ vere cõtumax. licet audiatur contra sententiam tamen appellans non auditur. quia sententia lata in causa matrimoniali quo ad finẽ non devoluẽdi causam ad superiorẽ bene transit in rem iudicatã. vt vidistis in. c. latoz. ſ. eo. Hec ob. nunc iste ter. quia potest intelligi qõ mulier non fuit cõtumax. vel si intelligatur qõ fuerit contumax vel si fuit qõ aliter audita fuit ꝑ per appellationẽ aduertendũ tamen ꝑm doc. qõ etiam in causa matrimoniali non est audienda ꝑs post sñiam nisi aliquẽ casum alleget quẽ mouere debeat iudicem. nam sine causa non est audiendus quis ꝑm qõ ꝓbatur in c. in litteris. ſ. de in integrum resti. ¶ In glo. finali ad fi. dicit. sed dicet q⁹quomodo dicit̃ lis pendere cũ sit finita per sententiã absolutoriã latam per. R. sed dicit̃ respõdendo qõ ideo dicitur pendere q⁹ illa sententia fuit nulla. ⁊ ꝑ sñiam nullam non finitur nego. et facit qõ no. in glo. in cle. ij. vt lite pendente.

Mo. qõ interrogatio ⁊ respõtio sũt de substantia matrimonij hicz vt hic vide. ſ. ꝓme. d. Jo. de imo. velit Jriuz.

Utrũ sentẽtia lata ℨ absentẽ valeat distinctio.

1 ☞ Consanguinei cõiugatorum' possunt accusare matrimoniũ.
2 Negatiue propositiones pro suo fundamento arctatur ad illam probandã.
Negatiua qualiter probabitur.
3 Excõicatus nõ est absoluendus nisi soluat expensas.
4

Consanguinei. Diuiditur in duas partes. Prio ponit thema ex quo questio. Secũdo respõdeo. ibi scõa. fraternitati tue casus vltra doc. sñia lata cõtra matrimoniũ. ꝑ solam partis cõfessionẽ non est revocanda nisi alijs iustis probationibus cõstiterit. h. d. rõ dubitandi quia videbat stãdũ cõfessioni ꝓprie vt vidistis in. cap. fi. ſ. ti. ꝓri. 1 Nota primo qõ cõsanguinei coniugatorum possunt accusare matrimoniũ. Secundo no. qõ cõpaternitas est potẽs impedimẽtuꝫ ad impediendũ matrimoniũ ⁊ ad dirimendũ iam cõtractũ. naz per cõ paternitatẽ iducit affinitas spũalis iter parẽtes baptizati. ⁊ leuatis de sacro fõte vt vidistis in to. ti. j. de cognatiõe spũali. Tertio no. qõ ꝑ sñia q̃ transiuit i rẽ iudi.

Propones negatiuã ꝑ fundamento sue intentionis tenet eã ꝑbare vt vide ⁊. ſ. ō ꝓsump. c. fi. ꝑ dñz meum.

presumitur donec probet̃ contrariũ. Ultimo no. ꝙ proponẽs negatiuã pro fundamento sue intẽtionis arctatur ad illã probandã probata intẽtione aduersa rij. facit. l. hoc iure cũ ibi not. per bar. in ff. de ver. oblig. ⁊ vidistis in. c. bone. ſ. de elec. et vidistis in capi. qm̃. ſ. de probatio. ¶ In gl. j. ad fi. dicit ꝙ imo etiã quo ad veritatẽ ex quo non fuit probatũ cõtrarium per mulierẽ nec ꝑ confessionẽ mulieris creditur vt hic videtis. ¶ In glo. h. ad fi. dicit ꝙ subaudiẽda est hec glo. sicut glo. precedẽs. ¶ In glo. fi. ibi ydoneos testes. sic ergo sentit glo. ista ꝙ hec mulier admittit̃ ad probandũ hanc negatiuã ꝙ non fuerit cõpaternitas inter eos cõtra quẽ determinationẽ op. q⁹ negatiua non põt ꝓbari per rerũ naturã. c. super hoc. ⁊ ibi no. ſ. de renun. ⁊ vidistis in. c. qm̃ contra. ſ. de proba. So. dicit̃ docto. ꝙ istud ideo hic ꝓcedit quia fundata intẽtione aduersarij ꝓponebat hec mulier negatiuã istam ꝑ fundamento sue intẽtionis: ⁊ regula est ꝙ ꝓponẽs negatiuã vel aliquid aliud ꝑ fundamento sue intẽtiõis illud dz probare. l. hoc iure. ff. de verbo. obli. cum ibi no. sed dicet 3 quis quomodo ꝓbabit hanc negatiuaz breuiter dicit ꝙ ꝓbatur per indirectuꝫ: puta q⁹ si testes primi dixerit ꝙ mulier leuauit filiũ petri de sacro fonte. scõi testes poterũt dicere ⁊ deponere ꝙ ille nõ erat filius petri sed alterius vt in. c. trãsmisse ⁊ in. c. crassam. j. qui fi. sunt legiti. ⁊. l. filium. ff. de sta. ho. vel si primi testes deposuerunt de die ⁊ loco baptismi scõi testes poterunt ꝓbare ꝙ illa die mulier non erat in ciuitate sed alibi. ꝑm ꝙ hec ꝙa vidistis in. c. ex tenore. ſ. de testi. facit l. optimã. C. de contraben. ⁊ cõmittenda fi. Sed circa hec dubitant doct. ponẽq mulier in secunda ꝓbatiõe defecit q⁹ nõ potuit ꝓbare ꝙ essent cõpatres nũquid poterit cõtrahere cum alio dicunt doct. remittendũ sue conscietie. vt vidistis in c. mulier. ſ. de iur. iu. sed iterũ dubitant doc pone ꝙ mulier subcubuit nunqd poterit admitti tertius ad denunciandum breuiter dicunt doct. ꝙ sic. c. cum in tua. ibi qui matri. accu. pos. facit. c. latoz. ſ. c. nam talis sententia lata contra mulierem non transit in rem iudicatã. ⁊ ideo non impedit terminũ imo nec ipsam eãdem mulierẽ. ⁊ idẽ quod ō de causa matrimoniali dicunt docto. in sentẽtia censure quantum tangunt periculũ anime vt non transeant in rem iudicatã. c. cum contingat. de offi. ⁊ potesta. iudi. delega.

Quomodo ꝓbari põt negatiua.

⁊ in. c. pia. de excep. lib. vj. lz sentẽtie censure quo ad expensas ⁊ priuatã vtilitatẽ traãseant in rem iudicatã: hinc est ꝙ excõmunicatus propter cõtumaciã nõ est absoluendus ab excõmunicatiõe nisi soluat expẽsas. c. venerabilib⁹. cum ibi no. per Jo. and. de sen. excõ. lib. vj. facit dictũ. c. pia all. ſ. ¶ Ibi de hac materia. sic ergo sentit gl. ꝙ post publicatas attestationes primorũ testium poterũt alij testes produci. qõ videt̃ contra. c. fraternitatis. cum his que ibi vidistis. ſ. de testi. Solu. dicit ꝙ speciale est in causa matrimoniali in qua sicut nõ obstat sñia quin possit iterum ꝓbari: ita non ob. publicatio attestationum. ⁊ ita dicatis vt vidistis in dicto. c. fraternitatis. ¶ Ad finez gl. ⁊ rationẽ huius vidistis in. c. latoz. ſ. eo. ⁊ dicatis vt ibi.

4

Mo. ꝙ excõicat⁹ nõ est absoluẽdus nisi ꝑ⁹ rescitis expensis.

Cum olim. Diuidit in duas partes. Primo ponitur facti narratio ⁊ ꝓcessus. Secũdo diffinitio pape. ibi scõa nos igit̃ etc. Casus bre. collatio apostolica facta contra tuã pronunciationẽ hoc tacito presumitur subrepticia. h. d. ratio dubitandi hec est q⁹ videbat a ꝓma interlocutoria recessum. igitur qõ valeret scõa interlocutoria rationẽ determinãdi sentit in eo qõ dicit no. primo ꝙ a futuro grauamine potest appellari q̃n apparet verisimilis timor de presenti. Scõo no. ꝙ q⁹ potest ꝓtẽdere se habere duas voces in electione qõ qualiter ꝓcedat dicã in glosa. Tertio no. in ver. tandẽ nouã formã commissionis. videlz q⁹ mãdatur aliquib⁹ vt moneant eos ad quos pertinet electio si noluerint. Tertio no. in versi. preter hec ꝙ scõa cõcessio derogat derogatoria prime non facta mentione de prima presumitur subrepticia. Quarto nõ. in versi. nos igit̃. ꝙ sententia romani pontificis lata per subreptionẽ põt in melius commutari ex quo sequit̃ a cõtrario ꝙ si non fit subreptitio ꝙ nõ potest mutari. Quinto in ver. ⁊ ei not. hic casum notabilẽ ꝙ contra absentẽ etiã non citatũ in notorijs potest ferri sentẽtia et videbim⁹ in glo. numquid istud sit verum. ¶ In glo. j. ibi ratione dignitatis dicit ꝙ ex hac gl. colligit̃ prius intellectus. vez ꝙ iste ꝓpositus ratione dignitatis sue ex consuetudine prietẽdebat duas voces. ⁊ iste intellectus sat⁹ põt ꝓcedere: q⁹ cõsuetudo ecclesiarũ est seruãda ⁊ aliqñ de cõsuetudine prior vniuersitatis siue rector' ha-

Nota hic vtz in electione alicuius qs possit habere plures voces

hz duas voces. vt videmus in rectore nostre vniuersitatis nā tales ꝓsuetudines sūt seruāde. vt i. c. olim. de cōsue. verūtamen est primus intellectus aliquantulū perdiuinat. ideo glo. tacite trāsit ad aliū intellectū meliorē. ¶ Ibi ratione canonie dicit. et aduertatis ꝙ ex glo. colligit secundus intellectus. vez ꝙ iste prepositus pretēdebat duas voces in electione archidiaconi quia duo habebat officia: scz prepositurā ⁊ canonicatū qui intellectus potest procedere qñ ex dispensatione haberet ista duo officia vel ex consuetudine non alꝫ. qz quis non potest habere multa beneficia. vt in. c. de multa. de preben. ⁊ istum intellectū sequitur Innocen. dicēs ꝙ cum ꝓpter pluralitatē dignitatū vel dignitatis ⁊ canonie sustineat vicem pluriū pionarū. deinde potest habere plures voces. l. penulti. ff. de his quibus vt in dignitati. qō est verum vbi ille dignitates vel officia concurrerent in pluribus personis ⁊ diuersis et a quolibet beneficio ⁊ persona insurgeret ius vocis dāde de per se: qz tūc equū est habere plures voces ⁊ cēseri loco pluriū in. c. cum inter. s. de elect. ⁊. c. raynucius. ⁊. c. raynaldus. j. de testa. vbi filius ex duplici persona potest habere duas quartas. nam tanꝙ filius. ⁊ alias tanꝙ extraneus heres. vt ibi videtis. et ꝓ hac sententia facit ꝙ in voluntarijs ⁊ compassibilibus potest quis sustinere vicem duoꝝ. c. ex litteris. s. de proba. facit. l. generaliter. ff. de fideius. ⁊ hec dicit Jo. andree. se consuluisse in ciuitate Florentie in facti questiōe ꝙ cum in ecclesia florētina thesaurarius habeat certā vocez in capitulo lz non sit canonicus ⁊ similiter ceteri canonici habeant vnusquisqꝫ vnam vocē ꝙ si vnus ex canonicis ex dispensatione sit thesaurarius ꝙ tunc ille habet duplicē vocem. et ꝙ plus est dicit Joā. an. habebit duplicē distributionē. istud tñ reprehendit Butri. qz cuz distributio detur ratione seruitij in diuinis ⁊ ratione seruitij personalis et iste thesaurarius non seruiat nisi tanꝙ vnus. et iō non debet habere nisi vnam tñ distributionem ad exemplū absentis. nam si sint duo canonici ⁊ vnus sit absens alius presens solus presens gaudet distributione ⁊ hec snia placet in distributionib⁹ quotidianis. lz dñs me⁹ sequat Jo. an. qz ex quo cōcurrūt duo officia ⁊ nescit cui⁹ virtute magis debeat habere distributionem ex vtroqꝫ habebit distributionē ar. j. l. gnaliꝫ de fideiu. allꝫ. ꝙ ar. nō ꝓcludit qz in. d. l. gnaliter loquitur in tali iure ꝙ potest concurrere. ex duplici capite. hic aūt ex vno tm̄. qz distributio solūmō competit ꝓpter exercitiū in diuinis ⁊ cuz sit sola persona nō pōt nisi solū exercitiū facere. ⁊ maxime qz nō debet grauari ecclesia vltra impēsum officiū in diuinis ꝙ hic fieret. ⁊ iō tenete opi. But. lz eēt difficile recedere ab opi. Jo. an. cū sit magne auctoritatis. ¶ Ibi in presentia dicatis ꝙ istud quod dicit glo. ꝓcederet qñ vnā tm̄ dignitatē haberet ⁊ nō esset cōsuetudo. secus aūt si haberet plures ⁊ oīes de per se haberēt vnā vocez. vt. s. dixi. preterea hec so. est cōtra tex. qui videt velle ꝙ pretēdebat prepositus duplicē vocez, non autē ꝙ vnā tm̄ que esset maior altera voce. ¶ Ad fi. glo. dicit ꝙ hic pōt esse quartus intellectus q̄ in se est verus. qz vn⁹ pōt cōmittere vices suas alteri si sit absens vl iusta cauta causa ipedit⁹. alias nō. vt in dicto. c. qz ꝓpter hic alleg. ⁊ est tex. in. c. pe. j. de elec. lib. vj. ⁊ iō tenete secundū intellectū supra defensatū. ¶ In glo. ij. ad fi. dicatis ꝙ quasi cēseat glo. ꝙ ista nō erat sufficiēs causa ⁊ ponit causa pro nō causa. ⁊ iō aliqui q̄ subaudiūt maxime ad textū dicentē qui nondū ad diaconatū ⁊c. potestis tūvos dicere ſm dñz meū ꝙ hic habuit respectuz ad canones antiquos ſm quos bona erat allegatio. c. s. ⁊. ij. vel dicatis ſm Inno. ꝙ hic pōderat ꝙ nō erat promotus ad diaconatuz qz ꝓpter aliqō vitiū diaconus non pōt esse. ⁊ ideo per quendā cōsequentiaz non pōt esse diaconus. ¶ In glo. circūuent⁹ ibi cū cessante dicit de qua decretali cuz cessante pōt opponi. qz ibi dicit ꝙ interlocutoriā sententiā pōt iudex reuocare sed pro solutione dicit ꝙ aut iudex mutat sententiā interlocutoriā cuz cause cognitiōe ⁊ ex certa scia ⁊ istud pōt. ⁊ ideo intelligitur tunc circūuentus. vt in dicto. c. cum cessante hic alleg. aut reuocat sine cause cognitione. ⁊ non ex certa scientia. ⁊ tunc non valet reuocatio ⁊ presumitur circūuentus. ⁊ ita loquit iste text. et ita sentit barto. in. l. ꝙ insit. ff. eo. ⁊ in. c. cum cessante. j. de appella. ¶ Ibi tacita veritate dicit ⁊ bene quia littere tales ꝑitate sūt subrepticie. c. sup litteris. de rescrip. ¶ Ibi d. vltia qz glo. nō respōdet ꝙ lz quelibet ꝓ suo cōmodo quis debeat vigilare non pōt est licitū impetrare rescriptum per mendacia. c. super litteris. de rescrip. ¶ Ibi aduersariū scilz episcopū ⁊ prepositum siue ꝓcuratorem epi q̄ erat in curia. vt dicit tex. ibi fuerit

scz per celestinū. ¶ Ibi hec nō fuit ratio nec apparet ꝙ ad hoc fuerit constitutus procurator. ¶ Ibi debuit requiri. dicit ꝙ hanc scōam opiñ. tenet Hostien. qz cum littere impetrant nō ad iuris rigorem conseruandā sed continent preiudicium partis non debent trāsire nisi altera parte citata de cuius preiudicio agit vt hic erat ⁊ hoc si altera pars sit in curia vel eius procurator vt hic erat. ⁊ aduertendum ſm Hosti. qz non sufficit tūc citatio generalis in audiētia: sed opz fieri citatio. ad abergaturā in qua morat aduersarius ⁊ ita de stilo curie seruat Hostien. ¶ Ibi circūuenit papā. dicit ꝙ ista est tertia respōsio ⁊ mihi pla. ⁊ est de mente littere. ¶ Ad fi. glo. dicit vt dictum est s. qz non est verus ꝙ sufficiat si non sit in audiētia imo est citandus ad hospitiuz. vt. s. dixi. ¶ In glo. donationis ad fi. dicit ꝙ glo. bñ dicit pōt tamē iudicio meo aliter intelligi iste tex. vez ꝙ nō dicat in elusionē donationis qz ex quo per papā concessum fuerat per subrepticnē illudebatur litteris pape petēdo confirmationem qz confirmās ita decipiebat: sicut papa. ¶ In glo. absenti ibi non colligitur dicit ꝙ ista est prima solu. que diuinat. ideo nō tenēda. Ibi qñ. ſ. pozro. dicit ꝙ ista ē scōa solu. ꝙ fit speciale in causa electionis in qua pōt ꝓcedi ēt lite nō contesta. sed hec solu. non placet. lz fit vera in se quia nimis restringit istum text. tm̄ ad causam electionis. ¶ Ad fi. glo. dicit ꝙ hec est tertia solutio vez vt hic iō tenuit processus lite non contes. ⁊ nulla facta citatione de isto. ℞. ⁊ erat notoriū ⁊ hanc solu. siue opi. tenet glo. in. c. veniam. xxxv. q. ix. ⁊ etiam lz Hostien. hic dicens per istum tex. ꝙ in notoriis ferē sententia in absentē etiā non citatuz. facit tex. in. c. si cōstiterit. j. de accu. ⁊. c. cuz sit romana. j. de appella. ⁊ ita dicit vrbanuz papā pronunciasse cōtra hospoletanos in quadā questione cuiusdā castri vocati abnersol: quē opi. reprehendit Joā. an. dicens ꝙ lz citatio solēnis peremptoria non requirat in notoriis. nihilomin⁹ citatio talis qualis requirit et pōt aliquo modo remitti citatio qz est speciesdefensionis. cle. pastoralis. de re iudi. ⁊ cle. sepe. de ℞b. sig. ⁊ voluit bar. ad rep. ī mēdā ⁊ iō dicit Butri⁹ post Jo. an. ꝙ citatio bene requiritur in notoriis per iura. s. allegata. tamen ſm eum si fuerit obmissa citatio non vitiatur processus si postea cōstet de notoriis ⁊ nil rationabile alleget

Utrum in notoriis possit sniа ferri altera pte nō citata dic vt hic.

in cōtrariū. tunc sustinebitur processus ratione criminis euitandi. qz si virtute obmisse citationis retractaretur. esset in eandē statim snia reducenda. ar. in. c. ex parte. adde de testi. cū ibi no. facit. l. test. de cōdic. indebi. sed hāc so. reprehendit. dominus meus ⁊ bene quia vt processus reformatur in melius pleriūqz rescindit licet illud idem sit iterum iudicandū vt in. c. ad petitionē. j. de accu. ⁊ ideo dicit ipse titius in seq. glo. sed dicatis ꝙ licet sua reprobatio sit bona tamen glo. non est tuta vt supra vidistis. ⁊ ideo dicit Jo. calde. qō hic papa de plenitudine potestatis processit non citato isto. ℞. ꝙ non est verisimile. ⁊ ideo dicit iudicio meo. et ista est melior so. ꝙ licet iste. ℞. fuerit absens ⁊ nō fuerit lis protestata. qō nihilominus fuerit citatus sed non comparuit et cōtra procedi potuit ad sniam quia licet in notoriis requiratur citatio nō tamen requiritur litis contestatio. c. euidentia j. de accu. ita dicatis. ¶ In glo. fi. ibi fuerint dicit quasi velit gl. ꝙ hic esset cōsuetudo qō est diuinare. ⁊ ideo dicatis quod hic collatio erat deuoluta ad romanum pontificem. et ideo potuit hac vice dare potestatem tm̄ presentibus et aliis cōqueri poterant ar. in. l. re mādata. C. mandati. ¶ Ad finem glo. dicit. ⁊ bene ⁊ ita sequuntur doc. ⁊ facit ratio quia mandatum pape est referendum ad ius inꝑtuz potest. licet dominus meus dicat hic papam omnes presentes voluisse esse consentientes.

1 ☞ Jus subiectionis potest deduci in libello.

2 Sententia lata pro parte an valeat.

Cum inter.

Diuiditur in duas partes. Primo narrat ꝓcessum ⁊ iura vnius partis. Secundo diffinit causam. ibi scōa. ꝙuis forte. Casus hz. valet snia contra ius litiga. si ab ea. j. decē dies nō fuerit appellatum h. d. ratio dubitādi hec est. qz videtur qō ex quo agebat de iure subiectiōis ⁊ fit de magno preiudicio ꝙ snia deberet retractari. tm̄ papa determinat cōtrariū. ⁊ rō determinādi ponit in ℣. attēdentes. Nota primo ꝙ ius subiectiōis pōt deduci in libello ⁊ super eo pōt iudiciū agitari. Secundo nota capitula ex q̄bus agitur ius subiectionis. ⁊ di. Inno. ꝙ oia capi. simul iūcta hic arguunt ius subiectionis

1

1

non singula. quia vt letanie quia que nō prosunt singula multa ⁊c. Secūdo no. in ver. super his quē posse subscribere per alium. etiā suo nomine subscribentē. Nota in versi. adiecit ꝙ snīa lata cum subiecto. sup iure subiectiōis et sciēte ⁊ patiēte domino ipsi domino preiudicat. Nota snīam nō suspensam appellatione regulariter trāsire in rem iudicatā. Vltimo nota in ver. attendētes ꝙ snīa lata cōtra ius litigatorū instructe trāsit in rem iudicatā ⁊ pro ea semp est presumendum. ¶ Ibi glo. j. ad fi. sed dicet q̄s. quomodo procedit libellus hic petendo ius subiectionis cū sit generalis. ⁊ incertus cōtra c. j. ⁊. h. de libelli obl. so. Inno. dicit ꝙ in generalibus vt est ius subiectiōis. bene procedit libellus gñalis. tamē postea in prosecutione debet specificari ⁊ semper specificata snīa debet ferri. facit. c. conquerēti. s. de offi. ordi. ¶ In glo. h. ad finē dicit ꝙ istud est verū etiā quo ad alios clericos non suos etiā monachos. q̄ suis monachis de iure pōt cōferre primā tōsurā. c. cū cōtingat. s. de etate ⁊ qua. c. abbatis. j. de priuilegijs li. vj. vbi aliquib⁹ potest cōferre ordinē de iure. iura autem mere ep̄alia vt est cōficere. crisma nō potest prescribere abbas. c. ꝙto. s. de cōsuetudine. et ob. iste tex. dū dicit successione crismatis quia respōdeo ꝙ nō dicit ꝙ abbas possit cōficere crisma. sed dicit ꝙ de sucepto p abbatē ab epō isti de ecclesia debent recipere. ¶ In glo. iij. ad fi. dicit sic. ergo sentit glo. ꝙ metropolitan⁹ siue patriarcha in dioceſi suffraganei nō habet iurisditionē. ⁊ hanc opi. tenet glo. in c. placuit. xxv. q. vj. dicēs ꝙ ad hoc ⁊ archiepiscopus possit concedere priuilegia in dioceſi suffraganei sui ꝙ requirit cōsensus oīm epō⁹ prouincie sm ꝙ probatur in. c. archiepūs. ix. q. iij. lz d. meus dicat videri sufficere. tātuz eius de cuius preiudicio agitur ꝙ nō procedit de iure. ¶ In glo. quarta ibi sciūt scribere dicit idem etiā si sciat scribere dūmodo aliter sit impeditus. vt in dicta. l. ac cōsultissima hic alle. ¶ Ad fi. glo. dicit istud verum quando caret proprio anulo. l. heredes palaz ff. de testa. ⁊. l. si vnus. hic alle. ¶ In glo. donatiōis ad fi. dicatis. sic concludit gl. ꝙ confirmatio priuilegiorum nō valentiū nō valet ꝙ est verum quando agitur tantū cōfirmare. secus si agatur de nouo concedere quia illa concessio valet. c. priuilegia ij. dist. ⁊ in. c. j. et. h. j. de cōfes. vtili ⁊ inutili. cū ibi no. ¶ In glo ad litigātes in fi. de hac materia videbimus in. c. penul. j. eo. ¶ In glo. aūt pe. ad finē dicatis ꝙ illud quod dicit glo. de suppli catione ꝓcedet in supplicatione qua habet vim appellatiōis. se cus in supplicatione que concedatur ex gratia. q̄ potestas superioris non potest tolli. arg. in. c. venientes. s. de iure iurā. ¶ In glo. penulti. ad fi. dicit ꝙ de hoc vidistis in. c. j. s. eo. titu. Aduertendū tamē est sm dñm meum dñm Joā. de imola. ꝙ si sententia exprimeret duas causas quarū vna esset cōtra ius expressum alia ꝑo non ꝙ tunc talis sentētia valet ⁊ tenet ⁊ est opus appellatione q̄ inspicitur illa causa q̄ non est contra ius expressuz. vt in. c. in presentia. ⁊ ita voluit Innocen. j. de renun. facit. c. per tuas. cum ibi no. j. qui fil. sunt legiti. ¶ In glo. fi. ad fi. dicit ꝙ glo. bene dicit q̄ semper in dubio est presumēdum pro sententia que transiuit in rem iudicatā quicquid allegef in contrariū. vt in. c. in presentia de renūciationibus alleg. lz Hostiē. fuerit differentiā an factum sit de recenti an de longinquo. q̄ si sit de recenti non presumitur p processu si de longinquo sit ⁊ dicitur factū de longinquo. si sit lapsum bienniū sm Hostiē. ⁊ dic vt in. c. in presentia. de renuncia. et in. c. q̄ñ. de ꝓbat. vbi de hoc. Vltimo q̄ tex. dicit ⁊ etiaz glo. sentit ꝙ fuit pronūciatum pro parte. hic Inno. examinauit vtrum valeat sententia lata pro parte ⁊ duplex est dubitatio. Prima est vtruz si fuerit pnūciatū p parte tm̄ in alia parte dicaf probunciatū. Secunda dubitatio vtrum sententia lata p parte tm̄ valeat ⁊ dicite vt hic per Innocen. ⁊ per Joā. and. ⁊ Butrū hic. ⁊ p doctores iuris ciuilis. in. l. j. C. si aduersus rem iudicatā. ⁊ dicatis vt ibi. quia ista non est materia nostra.

Utrū snīa lata p pte valeat dic vt hic.

In hoc. c. tz innocē. ꝙ lz defē sor interueniat in cā ꝙ non ꝓpterea ꝑ euz ferf snīa nisi fuerit litē ꝓtestatus sic in effectu vult dicere ꝙ snīa tm̄ fertur ꝑ illū q̄ fuit lit. ꝓtesta. tm̄ glo. lz obstar et tz cōtrariū i. l. liberto. §. fi. ff. de nego. ge. sez ꝙ fertur ꝑ defensum tm̄. circa hoc vide pe. ia. iti. de cōstitu. pec. §. cuz dict⁹ re⁹.

Tam super.

¶ In glosa rationabiliter ad finem glosa dicatis sic ergo ex hac glo. vos colligetis ꝙ quando vnus primo egit contra aliquē et obtinuit. licet postea secundus agat cōtra eundem antefactā executionez nō tenef prim⁹ agēs cauere de defendendo primuz contra secundum. ⁊ per hoc colligetis limitationem ad. l. is a quo. ff. de rei vendi. vbi videf dici ꝓtrariū q̄ illa .l. loquit q̄ñ eodē tpe duo agebāt cōtra vnū ad eandē rōnē

ista dicatis ⁊ ita sequunt doct. oēs. ¶ In glo. non nocebit. ad fi. dicit ꝙ glo. bñ dicit eam ita ampliando. vcz ꝙ aut secundus appellauit. ⁊ tūc non nocet sentētia inter alios lata. nec quo ad ꝓprietatez: nec quo ad possessionē: aut non appellauit. ⁊ tunc nocet quo ad possessionē: ⁊ nō quo ad proprietatē. ⁊ ita intelligitur iste tex. cetera dicite per Butri. ⁊ Jo. and. ⁊ plenius videbimus in. c. penul. j. eo.

1 ¶ Jus patronatus trāsit cum vniuersitate.
2 Quasi possessio iuris patronatus per receptionez alicuius iuris particularis cōsueti patrono prestari non prestatur.

Quaz berthol

dus. Ista est notabilis decretalis ⁊ diuidit in q̄ttuor partes principales. Primo ponit narratio facti. Secōo ponit cōmissio cause facta p archiepm iudicib⁹ delegatis ⁊ ꝓcessus ac sentētia. Tertio ponit ꝓtradictio partis cōparentis ⁊ se excusantis coram archiepo ⁊ scōa cause commissio ⁊ appellatio. Quarto cōmissio pape ⁊ diffinitio cū cause diffinitiōis. ibi scōa cum aūt dicit ibi. tertia post modū. ibi. quarta lz autē. Casus bre. probata legitima causa absentie reuocaf snīa contra absentē lata: maxime vbi apparet iudicē circūuentū. hoc dicit. Ho. primo existo tex. ꝙ ius patronatus trāsit cū vniuersitate dicta. in glo. fi. s. eo. Scōo no. presentatiōes clericorum instituendox in ecclesijs posse fieri archiō. ⁊ ipsum posse de ꝓsensu episcopi debere instituere presentatos. Tertio in ver. cum aūt. non legatū apostolicum posse delegare cās sue legatiōis. Quarto not. iudicē ad quē fit remissio processus posse ꝓcedere in contumaciā partis aduerse ad sententiā sup processu partis ꝑsentis nō viso ꝓcessu partis alteri⁹. Quinto no. in ver. post modū ꝙ sentētia lata in absentē nō plene instructo processu posse retractari etiā citra appellationem. Sexto no. in versi. verū delegatum ab inferiore a principe posse subdelegare ꝙ qualiter procedat videbim⁹ in glo. Septimo no. in ver. lz aūt ꝙ opinio nō dz prevalere veritati. Octauo no. in ver. tūc q̄. not. ꝙ per receptionez alicuius iuris particularis consueti patrono ꝑstari nō prestatur quasi possessio iuris patronatus. Nono nota in ver. tunc q̄ in eadem ꝙ q̄ñ per relationē sentētie ad acta apparet error manifestus pronunciantis: puta dicendo probatū est ꝙ nō est. retractatur sententia sine appellatione. Decimo in ver. tūc q̄ etiā. nota ꝙ q̄ñ sententia dolo presentis est lata cōtra absentē non plene instructo causa fine ꝓcessu potest retractari sine alia appellatiōe. Vltimo hic in fi. no. ꝙ presentatus a vero ⁊ legitimo patrono debet institui ad talez presentationem. ⁊ notate ꝙ presentatio debitoris prevalet presentationi facte p creditorē. ¶ In glo. h. ad fi. dicit de hoc vt in. c. cū satis hic alle. vbi habef ꝙ lz regulariter archiō. nō possit instituere possessionem: tñ potest tradere vt hic videtis. ⁊ in. c. ea que. ⁊ i. c. vt nostrā. s. de offi. archiō. ¶ In glo. iij. ibi non interdcit sentit ergo hec glo. ꝙ patronus pōt mutare voluntatē suā ꝙ dictū non ꝓcedit. post factam presentationem superiori. nam tunc non pōt mutare voluntatē sm Jnno. ⁊ Hosti. sicut dicimus in postulatione que non pōt reuocari. vt in. c. bone. lo. ij. s. de postulatiōe. nec ob. c. pastoralis. qō. c. videf probare cōtrariū q̄ respondeo ꝙ quo ad preiudiciū primo presentati quin possit vacāte ecclesia implorare officiū iudicis cora superiore vt admittatur non pōt patronus mutare voluntatem: si tñ mutauerit ⁊ aliū presentauerit si fuerit admissus per epm. lz primus ampli⁹ nō habeat facultatē implorandi officiū iudicis vt admittaf ad ecclesiam. tñ pōt agere contra epm de iniuria. qui ipsum presentatū ydoneuz noluit instituere ⁊ cōpellef eps de alio beneficio ꝓuidere primo presentato ⁊ nō instituto. vt in dicto. c. pastoralis. hic alleg. de iure patronatus. ¶ Ad fi. glo. dicit ꝙ glo. bene dicit. nec ob. si dicaf patronus pōt mutare voluntatē. ergo presentatus non habet ius agēdi. q̄ respōdeo ꝙ imo non pōt mutare voluntatē in preiudicio ipsius presentati quin altero de duob⁹ remedijs supra positis consulatur presentato. ⁊ ita sentit Joā. and. in c. cum aūtē. j. de iure patronatus. ¶ In glo remisissent ad fi. dicatis ꝙ hanc opi. sequunt doc. dicētes ꝙ q̄ñ remittit causa instructa ⁊ monent partes requirit ꝙ exprimaf peremptoria monitio q̄ vna simplex citatio nō sufficeret ad snīaz audiēdam q̄ requirit trina vel vna pemptoria. l. ad peremptoriū. ff. de iudi. ⁊ videtur eē tex. i. c. de illicita. xxiij. q. iij. facit. c. ad petitionē cū ibi no. j. de accu. ⁊ ita tz spe.

in ti. de citatione. in .x. viso in ver. quid si lata. que opinio non multum pla. q; non probak in isto tex. ergo tex. sentit oppositum q; nihil dicit de peremptoria non ob. nūc contrariū: q; ibi loquit in citatione nūcq̄ q̄ bñ debet esse peremptoria. hic aūt loquimur in monitiōe iudicis remittentis que si etiā sit vnica intelligit peremptoria. vt in. l. q. fm vnū sensum. C. quo et qñ iudex. ita voluit iste text. ¶ In gl. tps breue ad fi. sic ergo ex hac glo. colligetis q istō breue tps nō notat ministeriū iuris: sed q ita fuit de facto. ⁊ hāc opi. videtur sequi doc. mihi aūt nō placet: q; imo puto q breue tps cū alijs cōcurrentibus operet recisionem sñe. ⁊ ex redditu post breue tps arguit iusta causa. illud tñ est indubitatissimū fm oēs doc. q aliqn tempus breue pdest absenti reuerso ad appellationē vbi alias nō pdesset: q; si absens per cōtumaciā cōpareat statim post sniam iudice adhuc sedēte p tribunali: ls sit verus cōtumax audit appellās vbi alis non audirek si ita cito non venisset. l. diuus. ff. de in integrum restitutio. ¶ In glos. iustam causam. ibi alioquin. idest si non fuisset iusta causa non fuisset auditus. ¶ Vbi ex litteris dicit q ista decretalis hoc modo contradicit. vcz quia ibi nō fuit probata absentia ⁊ tñ retractak. ¶ Vbi si egrotās. hanc so. sequūtur doct. q; est spāle in causa mrimoniali vt semper sententia possit retractari. vt vidistis in. c. latores a cōsanguinei. s. eo. titulo. ¶ Ad fi. glo. dicatis sit ergo ex hac glo. colligetis intellectū ad hanc decretalez vcz q ls regulariter sentētia lata contra ius litigatoz appellatiōe non suspensa non possit retractari. c. cum inter. s. eo. ⁊ c. suborta. j. e. l. j. s. c. ff. q̄ snie sine appellatione. Istud tñ fallit in casu p̄sentis decretalis qñ sentētia iniusta fertur cōtra absentē etiaz legitime citatū ex iusta tñ causa absentie. nā isto casu. ls snia transiuerit in rem iudicatā nihilomin? reuerso absente per restitutionē probata iusta causa absentie per viā restitutiōis poterit sentētia retractari. ⁊ hoc idē expresse determinat glo. sequēs. ⁊ istud est verum indubitāter fm aliquos docto. quādo iudex ignorabat iustā absentiā: q; tūc sententia valet. sed rescinditur remediū in integrū restitutionis. secus autem si iudex sciebat iustuz impedimentū ⁊ eo nō obstante probabit sententiā. nā tūc sententia est nulla ipso iure. vt in. c. querelam. cum ibi nota. s. eo. de procura. ⁊ in. l. quesitum. cum ibi nota. ff. eo. et vidistis in. c. tenor. s. eo. vbi doctores ita dicunt sed dicet quis hic non fuit probata iusta causa absentie. vt patet in versi. ls dñ dicit minus sufficienter. Solu. dicetis q ls non fuerit probata coram archiepiscopo fuit tamen probata coram cadinali auditore. vel secundo potestis dicere ex mente Innocen. q ls sufficienter non fuerit probata causa absentie. tamē speciale est in causa beneficiali in qua quedam puritas inspicitur ⁊ indistincte retractatur sicut videm? in causis mrimonialibus in quibus etiā si non esset iusta absentia snia retractaretur. vt. s. vidistis in principio glo. de quo dicit vt in. c. ad audientiaz. s. de rescriptis vel dicit ⁊ tertio ⁊ ista solutio est de mente text. q pluribus concurrētibus scz absentia partis ls non probata sufficiēter ⁊ q circūuentus fuit iudex et q processum fuit ex pcesu nō plene instructo. ⁊ q attestationes partis alterius non fuerunt presentate his omnibus concurrētibus sententia que transiuit in rem iudicatā que alis non retractarek retractatur per restitutionem. ⁊ ex omnibus precedētibus habetis tres casus in effectu in quibus fallit regula. c. cuz inter in fi. s. eo. ⁊ c. subita. j. eo. alios casus enumerāt hic doctores vcz. Quartus casus est vltra glo. quādo ex tenore sentētie apparebat euidēs iniquitas. c. cum inter. s. eo. ⁊ dicatis vt ibi. Quintus casus est qñ dolo aduersarij lata est sentētia contra aliquez absentem. l. si pretor in. s. martellus. ff. de iud. ⁊ dicatis vt per Innocen. in. c. cum dilecta. s. de rescriptis. Sextus casus est qñ partes voluntarie non opponendo de re iudicata disceptant super meritis cause. vt in dicto. c. cum dilecta. et ibi notatur etiam per Innocentium. s. de rescriptis. Septimus casus est quando reperitur causam transmissam nō plene instructam. in. c. dudum. lo. ij. s. de electione. et et est ratio fm Innocentium ibidem. quia reperitur sententiam latā sine cause cognitione qui casus non est multum tutus per istum textum vbi hec sola causa non sit sufficiens. Octauus casus est quando post sententiam ex partis confessione apparet manifesta iniquitas. nā confessio partis admittitur contra presumptionem sententie. ar. in autenti. sed iam necesse. C. de donationibus ante nuptias. facit. c. quia plerique. de immuni. eccle. Et idem est etiā qñ alias est notoria in iusticia sñe pōt rescindi per restitutionē. vt in. c. fraternitatis. j. de frigidis ⁊ ibi per Inno. Motus casus est qñ sñia est lata ꝓpter probatiōes a iure reprobatas. c. ij. de purgatione vulgari. et idē est etiā qñ est lata per falsam ꝓbatiōnē. vt vidistis in. c. ls causam. s. de ꝓbat. Decim? casus est in causa mrimoniali ⁊ in oibus casib? in quibus seruata sentētia vergit in periculū aie. Undecim? casus est. qñ sñia est lata p̄textu iuramenti necessarij ⁊ apparēt instrumēta de nouo reperta. l. admonēdi. ff. de iur. iurā. ⁊ dicit vt in. c. ij. de purga. vulgari. Duodecimus casus est qñ cā sñie expostfa. redditur ad non causam. l. si falso. ff. de condi. sine causa. Decimusterti? casus est notabilis qñ statutū tollit ius excipiēdi. nā tunc lata sentētia q̄ habuit executionez admittak retractāc ⁊ datur actio videtis casum in. c. debitores. de iure iurā. et voluit Bar. in. l. j. in. s. hoc interdictū. et se. ff. q vi aut clam istis oibus casib? pōt retractari sentētia per in inte. resti. multi alij reperiunk in iure in quib? snia per viam nullitatis non habet effectū quos esset longū hic enumerare ⁊ q hec habetis expeditā glo. se. ⁊ glo. superverbo minus sufficienter in glos. cōmittentibus. ¶ Vbi. l. nulla. dicatis q hec prima solu. est cōiter reprobata q; per litis contesta. non efficitur iudex dñs litis sicut efficit procurator: nec est hoc casu bonū argumentū. l. iudicem soluit. ff. de iudi. ¶ Ad fi. glo. dicit q ista sol. est falsa ⁊ eaz reprehendit Butrius q; si nō teneret delegatio esset defectus iurisditionis. ⁊ p ons esset processus nullus. ideo dicit q solutione q delegatus inferior nō subdelegat sibi vnum articulum cause sibi delegate vt est testiū examinatio facit. c. cū causam. j. de appel. ⁊ est tex. i. c. f. de offi. delega. libro. vj. ⁊ videbitis in. c. sup questionum in. s. j. s. de offi. delega. ⁊ dicatis vt ibi. ¶ In glo. quodam iure ibi suffice re dicatis q hanc solutionem reprehendunt cōmuniter doctores: q; hec omnia ⁊ p̄sentatio ⁊ perceptio solidoz arguūt ius patronatus q; continenk sub hoc genere. c. in litteris. de resti. spolia. ⁊ c. dilectus hic alleg. ⁊ ideo glo. hic in fi. aliter soluit. ¶ Ibi cauere. ⁊ ita sequuntur doctores bene. ¶ Vbi ⁊ c. preterea. hanc secundam solutionē sequitur hic Butrius dicens q tunc pars iuris cōcludit ad positionem totius qñ perceptio partis ex intentione querentis concludit intentionem totius alias non vt vidistis. hic ita dicit Butri. sentire glo. sed mihi videtur quod ista sit potior solutio. vel potestis dicere ⁊ tertio q ideo hic preceptio de cem solidoz non arguit possessionem in ipso petro. quia possidebat Bertholdus fm qō probatur in. l. q̄uis. ⁊ l. si pignori. ff. de acq. pos. ¶ In glo. fi. ibi de fun. do. l. j. de quibus omnibus ll. potest opponi. et colligit prima so. per glo. ad instar iuris videlicet qō bene trāsit ius patronatus cū vniuersitate. sed ideo hic non trāsiuit quia Bertholdus noluit. que prima so. displicuit omnibus doc. quia diuinat nec apparet hoc in tex. licet glo. iterum reperiat hic in fine. ¶ Ibi sed alia ratio dicit. qō ista est secūda so. cōprobata pluribus rationibus. ¶ Ibi directū vt est in emptore quia per emptionē sequuta traditione transit dominiū directum. l. traditionibus. C. de pactis. ¶ Ibi vel vtile vt est feudatarius que tantum habet vtile dominium. ¶ Ibi. C. que res pig. obli. possint. l. j. dicatis qō ex hac glo. colligit secunda so. ad contraria. s. formata. videlicet vt sit differentia inter creditorez ⁊ emptorem quia in emptorem bene trāseunt omnia iura. et iam ius patronatus in creditorem autem nō transit. ⁊ hāc so. sequuntur doc. cōmuniter per rationes suas. ⁊ hec so. pla. aliter declarando. vcz quia in emptorē virtute contractus trāsit omne ius et irreuocabiliter. ⁊ possidet. s. episcopi ⁊ ad suam vtilitatem. ⁊ ideo potest presentare clericuz in ecclesia. secus autem est in creditore in quē non transit aliquod ius firmuz. sed quicqd habet vel possidet: possidet debitori. ⁊ ideo nō potest presentare aliquem nisi de voluntate debitoris. imo si tempore presentauerit vnū et debitor alium prefertur p̄sentatus per debitorem. et hoc est quod voluit iste tex. ¶ Ad finem glo. qō istam so. vidistis. s. reprobataz. Ultimo Inno. hic satis impertinēter more suo. quesiuit et examinauit vtrum teneat petitio talis. peto electionem seu presentationez meā confirmari. et presentationem factam p alium peto retractari. quam questionem prosequitur hic Hosti. et Butri. et dicite vt hic per eos quia nō est materia nostra Et satis visuz est in cap. j. ⁊ h. s. de libelli oblatione.

Quartus casus.

Quintus casus.

Sext? casus.

Septim? casus.

Octauus casus.

Mota hic xiij. casus in q̄b? sententia lata ꝑ ius litigatoz̄ ēt si trāsiuerit in rem iudicataz pōt reuocari sine appellatione.

Mon? casus.

Decim? casus.

Undecimus cas?.

Duodecimus cas?.

Decimusterti? cas?

I ☞ Sententia principis facit ius generale.

Universidad de Deusto
Biblioteca

In causis

Diuiditur in tres partes. Primo ponitur dictum. Scõo ratio dicti Tertio exceptio. ibi secunda. cum in similibus. ibi tertia. nisi forte. Casus bre. princeps in suis suis ordinẽ iuris ⁊ equitatẽ seruare debet. h. d. ratio dubitandi. quia princeps legibus solutis est ratio determinãdi in ver. cum in similibus. Nota prio summariũ. Secũdo nota ꝙ sententia principis facit ius generale. et ſm eam est iudicandũ in ceteris causis. Tertio nota in ver. nisi forte ꝙ si princeps ex necessitate vel vtilitate constituat aliquid contra ius quod hmõi sententia non facit ius generale. ¶ In glo. prima. ibi iudicare debet. dicatis ꝙ istud est verũ si princeps protulerit sententiã diffinitiuã cum causę cognitione et parte presente. nã tunc talis sentẽtia diffinitiua bene facit ius generale. ⁊ ita loquitur iste tex. potest tamẽ istõ ius probabiliter ignorari. si talis sententia non sit clausa in corpore ⁊ contra eã pronunciari vidistis. in. c. pastoralis de fide instru. ¶ Ibi imperialis. istud ꝙ dicitur de interlocutoria ꝓcedit nisi interlocutoria esset lata a papa cũ causę cognitiõe et parte presente. nam tũc idẽ esset in interlocutoria ꝙ est in diffinitiua. qr non est ratio diffinitiue. ergo idem ius ⁊c. ca. translato. s. de constitutionibus. ¶ Ad finem glo. dicit ꝙ glo. bene dicit quando interlocutoria est clausa in corpore iuris quia tunc ſm eam est iudicandum. idem etiã vt. s. dixi si non sit clausa dũmodo sit lata cum cognitiõe causę. quia qõ principi placuit legis habet vigorẽ insti. de iure naturali. ſ. sed ꝙ principi.

Intermon

Sterium. Ista est notabilis decretalis ⁊ habet intellectum dubium ⁊ diuiditur in quattuor partes. Primo ponit facti decisa narratio. Secundo ratio determinãdi. Tertio remouet obiectionem. Quarto ⁊ vltimo determinat. ibi scõa cum constiterit. ibi tertia non obstante sntia. ibi quarta factus prio rum iudicum. Casus bre. ſm verum intellectum. tenet sententia diffinitiua cõ tra primã. si ex prima nõ fuit exceptum. nec a secunda fuerit appellatum. h. d. et rationem dnbitandi ponit glo. fi. quia triplex fuit ratio dubitãdi. ratio determinandi ponitur in versi. cum constiterit. ⁊ in ver. non obstante. ¶ In glo. ſ. ibi que prius lata fuerat. s. alio tẽpore cum hec questio fuisset deducta in mediũ nõ autem isto tẽpore. ¶ Ibi nõ valebat scz ſm vnum intellectũ qui reprobat vt videbimus in glo. ante penul. ſ. eo. Mo. primo ꝙ exceptio recusationis non debet admitti nisi causa sufficiens allegek. Secundo nota ꝙ exceptionẽ recusatõis tanꝙ dilatoriã ante litis ingressum proponendam. Tertio not. ꝙ secũde littere non facientes mentionẽ de primis aut primlegio per primas cõcesso. aut de ꝓcessu nõ valere facit. c. dilect⁹. s. de resc. Quarto no. in ver. non obstãte ꝙ valet sententia contra sententiã nullam vel ignoratam ⁊ nõ ostensam iudicib⁹. ita ꝓbat iste tex. ſm vtrũq; intellectũ ⁊ ibi dicam. Quinto nota ꝙ obiectus exceptionis illegitimo tẽpore nõ adiuuat excipiẽtes. Sexto no. ⁊ semper allegatur ꝙ ꝓpter instrumenta de nouo reperta nõ debet res iudicata retractari. Vltimo not. in fi. tex. ꝙ sententia lata confirmatoria alicuius iuris preiudicat trñ his contra quos est lata. non autem alteri et hic videtis. et alleg. etiam iste tex. ꝙ abbas electus ante benedictionẽ non dicit abbas de quo in. c. cum contingat. de etate ⁊ qualita. ⁊ in. c. ſ. s. de negli. prelat. ¶ In gl. iudiciũ ibi cum specialis. dicit sic ergo vt videtis vult glo. nostra exceptionẽ recusationis debere ꝓponi ante omnia ⁊ añ alias exceptiones dilatorias. idem etiã voluit glo. in. c. pastoralis. s. de excep. ⁊ ibi vidistis. ⁊ in. c. qm̃ contra. s. de probat. ⁊ hãc opi. tenet Hostien. dicens debere ꝓponi in ingressu iudicij anteꝙ aliud proponatur per quod videatur in iudicẽ consentire qõ est verum ſm eundẽ nisi simul ꝓposuerit exceptionẽ recusatiõis cũ aliis exceptionibus. nam tunc videtur proposuisse ꝑz ordinẽ intellect⁹. ita vt prius ꝓposita videatur exceptio recusationis ꝙ alia. ar. in. l. talem. ff. de here. instit. ⁊ in. l. ij. ſ. sed si de vulg. ⁊ pupil. ⁊ idem est ſm eum in qualibet declinatoria vt in. l. non videtur. ⁊ in. l. sed ⁊ si susceperit. ff. de iudi. ⁊ per hec habetis conclusiones vcz ꝙ cumulatio pluriũ exceptionũ non tollit potestatẽ declinatorie cum eis cumulate. ¶ Ibi offeratur dicatis qr glo. ita clare non respõdet ad istam offeratur ꝙ nõ obst. ſm aliquos doctores dicentes exceptionem recusatiõis posse proponi vsq; ad. xx. dies ex quo ꝑca iure conceditur per dictã

Vtrũ declinatoria fori debeat ꝓponi añ aliud ꝓponat ꝙ qõ videat in iudicẽ cõsentiri. vi de hic plene examinatum et etiã i ver. se. ibi offerat. videõ hoc etiã i ca. excepti. s. de excep. in glo. ſ.

per dictam au .naz beneficium a iure cõcessuz nemini est auerendũ. c. i dultis. de re. iur. amplius putãt philip. ⁊ abbas qõ in distincte vsq; ad litis contestationem possit proponi exceptio recusationis per l. nemo. C. de iurisdi. omn. iudi. ⁊ per. l. apertissimi. C. de iudicijs nisi forte fuisset dat⁹ terminus ad exceptiões ꝓponẽdas: quia tunc elapso termino nõ posset amplius ꝓponi vt vidistis i. c. pastoralis. s. de excep. imo est fatuũ ſm eos ꝓponere recusationẽ ante cũ per hoc ꝓuocet iudicẽ ↄ se. et hãc opi. tenet spe. in ti. de dila. in. ſ. nunc videam⁹ in fi. ⁊ dicit butri. sibi semp placuisse hanc op. qr litis contestatio est termin⁹ proponẽdi dilatorias. nec est ratio differẽtie inter istã dilatoriam ⁊ alias q̃ contra personaz iudicis opponunt: quia sicut potest recusationi renũciare: ita põt in iudicem consentire prorogãdo iurisdictionem: ⁊ tñ cõmuniter tenek ꝙ vsq; ad litis cõtestationẽ nõ inducak ꝓrogatio ir reuocab ilis quin possit opponi: licz aliud actũ sit ⁊ alie fuerit opposite exceptiones vt in. l. ij. cum ibi no. ff. de iudicijs vbi est tex. ⁊ in. l. si conuenerit ⁊ ibi habetur. ff. de iurisdi. omniũ iudi. nec ob. dictuz ipsius auk. offeratur hic alleg. quia hodie inducie sunt arbitrarie: quia etiã post. xx. dies possunt opponi. c. cũ sit. ſ. ti. proxi. ⁊ hanc op. post factum dicit esse tenendum Burk. vcz ꝙ vsq; ad litis ꝓtestationẽ pt opponi exceptio dilatoria mihi autẽ pl⁹ pla. opi. tancreti p rõnes glo. vcz ꝙ vsq; a prin. sit ꝓponẽda ante oẽs alias. nec ob. ꝙ dr in auk. offerak de. xx. diebus qr subaudiẽdũ est nisi ante fuerit renũciatũ vel expresse vel tacite nõ ob. ꝙ ibi dr de fideiussione: qr rñdeo ꝙ ideo ꝙ fideiussionẽ datam nõ videk in iudicẽ ↄsentire. qr illa fideiussio datur sub conditiõe si iudicũ sequak nec inducit aliquo mõ ↄsensuz: nec ob. argumentũ but. qr forte idẽ est in exceptiõe recusatiõis propter icõpetentiã vt tollak ꝙ alis exceptões. l. ij. i pn. cũ ibi no. ff. si q̃s in ius vocat⁹. nec ob. l. si ↄuenit. qr ibi loquitur quãdo nullus actus iudicialis factus fuit. sed fuit tñ confessus extra iudicium q̃ non impedit penitentiã siue r[illegible]ionẽ vel potestis aliter respondere aliud in exceptione recusatiõis ⁊ in exceptione suspitõis. qr suspitio facili⁹ tollit. or tenete ꝙ volueritis. ¶ Ibi ꝓcedak dicatis qr gl. infra clare nõ respõdet dicit ex mẽte Jo. an. ꝙ ois exceptio ꝙ quã negak iudex precedere debeat exceptionẽ suspicionis: qr si nõ eẽt iudex nõ esset necessaria recusatio maxie cũ habeat lõgiorẽ tractatũ alie vero exceptiões ꝙ quas negak iurisditio posse exerceri puta excõicatio ⁊ siles ille possunt ꝓponi vsq; ad lit. cõtesta. nec debẽt precedere exceptionẽ suspitõis i spe. de exceptiõib⁹ in. ſ. visoꝝ. pozro ⁊ hoc voluit glo. in pn. ꝙ rõnez suã nec ob. ꝙ dicit hic glo. qr ꝓponẽdo illas exceptiones si excõicat⁹ vk in iudicẽ consentire ⁊ sibi preiudicaret. ¶ Ibi insinuãte dicit ꝙ illa cõcordat vel dicit ꝙ ibi supuenit suspitio post litis cõtesta. ⁊ vidistis in. c. pastoralis s. de excep. facit. l. ij. de cõsortib⁹ eiusdem litis. ¶ Ibi despecto dicit ꝙ ex hac glo. colligit ꝓma op. tancreti ꝙ approbat gl. hic in fi. ⁊ ibi videm⁹. ¶ Ibi iobes innuebat ⁊ male qr reprobatur sua op. ¶ Ibi equũ videk dicit nõ tñ est iuri cõsonũ: qr siue obtinuerit sniaz ↄtra se siue ꝓ se pur est dicere consentire in iudicẽ: ⁊ iõ recusare non posse. ¶ Ad fi. glo. sic ḡ vt videtis gl. residet in op. trãcreti ⁊ eã tenet Host. hic ⁊ in. c. qm̃. s. de pba. ⁊ tenet Inno. et placet nec ob. ꝙ petendo sibi edi genus actionis vel petẽdo libellũ nõ renũciet: nec videk in iudicẽ ↄsentire vt in. l. nõ vk ff. de iudi. qr rñdeo qõ petẽdo edi libellũ nihil agit ꝓ qõ videak cõsentire: sed vt deliberet an debeat ↄsentire ita dicat ſ. In glo. de ꝓuilegijs ad fi. hanc op. tenet Hostien. ex qua notat quod non valet rescripti vel ꝓuilegiũ ↄ ꝓiuilegiũ i petratũ nõ facta mentione primi priuilegij vt in. c. ex pte. ⁊ cum ordine de rescriptis. s. ⁊ ista opi. est vera quando rescriptũ hz aliquaz clausulaz derogatiuã priuilegij. alias autem bene valeret rescriptũ ita intelligitur opi. Inno. ¶ In gl. de processu ibi de exceptione. s. pemptoria. ¶ In gl. sntia ad fi. dicit ꝙ ista glo. ponit vnũ intellectum de quo videbimus in glo. se. ⁊ ideo capio glo. sequentem. ¶ In glo. habita ibi debuerũt oñdere dicit ꝙ iste est prim⁹ intellectus quẽ glo. hic in fi. dicit veriorẽ et ibi videbim⁹. Ibi qr nõ tenebat di. qõ h est scõs intellect⁹ vcz ꝙ ꝓma sntia erat nulla ⁊ scõa lata ↄ ꝓmã sniaz nullã hñ vz ⁊ tenet ⁊ est tex. in. l. fi. C. de sentẽtia que sine certa quãtitate ⁊ in. c. ij. de pur. vul. verum tamẽ iste intellectus nõ pla. doc. lz sit ver⁹ insẽ. ⁊ ideo glo. trãsit. ¶ Ad fi. gl. dicatis sic ergo vt videtis glo. nãa tenet primus intellectum vcz qõ hic prima sntia fuit valida. ⁊ ideo valuit secunda qr nõ fuit oppositũ de prima. Sed ↄtra istum intellectũ op. tribus modis. ⁊ prio videtur ꝙ cõuetus ⁊ monasteriũ scti audoui debuerit obtinere. Prio quia sntia lata contra aliã sntiam. que transiuit in rẽ iudicataz

est nulla ipso iure. l. j. C. qñ prouo. non est ne cesse. Secundo quia saltim p̄ integrum restitutionē debuisset audiri monasteriū scti audoni. q; ecclia fungit iure minoꝝ vt in. c. j. t. h. ē. de in integrū resti. Tertio q; in cā appellatiōis p̄t opponi exceptio p̄emptoria. l. pemptorias. C. sniaꝫ rescin. nō posse: ſꝫ hic fuit appellatū p ab batē scti audoni q̄ debuit audiri opponē do exceptionē rei iudicate de p̄ma snia. t ista op. pseqtur hic but. satis ample. In glo. fi. ibi sub p̄textu dicit q̄ ex hac glo. colligit so. ad primū ȝriū supra formatuꝫ vcꝫ q̄ dū dr̄ snia ȝ sniam nō vꝫ verū est si fuerit oppositū de p̄ia. t p̄ma fuerit ostē sa. alias nūt bū valet scōa snia t ita loquitur iste tex. t si postea opponit post sniam p̄tetxtu nouoꝝ instrumentoꝝ nō est snia retractāda vt ḃ est tex. t hāc eandē opi. tenet gl. nr̄a ḃ i fi. nō faciēs differētiā siue sciēter siue ignoranter fuerit obmissa exceptio siue p̄ dolū aduersarij snie siue dolo siue iudex sciuerit siue nō: ſꝫ sufficit tm̄ q̄ obmissa fuerit t nō fuerit appellatū t rō differētie est: q; qñ fuit oppositum de p̄ia snia t fuit ostēsa iudicib⁹ scōis t nō est reuocatū in dubiū tūc nō tꝫ scōa snia tanq̄ lata ȝ notoriū de q̄ cōstabat iudici c. p tuas. j. de sen. excō. t in. c. romana. §. j. eo. ti. lib. vj. t in. c. fraternitat. j. de frigi. t voluit pe. in. l. j. C. de sententijs. nā ex q̄ ꝓstat de snia p̄ma nō p̄t eē lis seu iudiciū. t ideo scōa nō tenet isto casu: ſꝫ vbi nō est oppositū de p̄ia nec est ostēsa. tūc q; snia scōa repit̄ lata ȝ illud de q̄ nō ꝓstat iudici vt iudici q̄ req̄rit̄. t tūc dñ vꝫ scōa t iō nō sufficit q̄ iudex sciuerit de p̄ma si nō fuerit oppositū t nō eēt ō p̄ia notoriū: q; tūc nō cōstat vt iudici. t iō vꝫ snia t istā op. se quit̄ but. t vr̄ ists opi. verissima p̄ istū tex. vbi est expressuꝫ ſm intellectū t credo q̄ nihil aliud voluit papa. lꝫ Jo. an. t Hosti. t quasi omnes ceteri doc. videant̄ velle q̄ quando iudex sciuit vel aduersarius sciuit. sed non dolose tacuit vel etiam ignorauit quod isto casu secunda sententia sit nulla per dictam. l. j. hic alleg. que sententie sine appellatiōe rescindi. Sed vt dici vobis hic est glo. que firmat oppositū. et ideo ab ea nō est recedere eo quia habet secum glo. butriū qui est doc. magne autoritatis. ¶ Ibi cum ioannes dicatis sic ergo vult hec glo. qō in causa appellationis exceptio peremptoria obmissa i p̄ria instantia possit opponi in causa appellationis t est verum: sed contra eam facit iste tex. quia hic fuit appellatum t tamē in causa appellationis papa non admisit exceptionem rei iudicate. et ista est secūda opi. quā supra formauiꝫ sed glo. ibi respōdet q̄ hic non fuit appellatum a diffinitiua sed ab interlocutoria cōtrarium procedit quādo fuisset appellatū a diffinitiua. ¶ Ibi nō fuit petitum dicit q̄ ex hac colligit sol. ad tertiū cōtrarium dum dicitur q̄ ecclesia potest petere resti. q; verū est si petatur. sed hic non fuit petitum vel dicit alio modo quod hic fuit lapsum tēpus petende restitutionis in clemen. j. de restitutionibus vel potestis dicere t tertio quod hic agebat tm̄ de p̄eiudicio clericali qui non habet restitutionē secus si ageretur de p̄eiudicio ecclesie vt in. c. fi. §. de in integrū resti. t sic sūt soluta ꝓtraria supra seruata. ¶ Ibi. l. imperatores dicit q̄ ibi loquit̄ qñ instrumenta fuerūt de nouo reperta t est spāle in re publica. t dicit glo. ibi idem in eccle sia q̄ est cōtra istū tex. t iō dicatis vt ibi. ¶ Ibi. l. admonēdi dicit q̄ ibi loquit̄ qñ snia fertur virtute probationis subsidiarie t per iuramentū necessariū vt vidistis in. c. cum bertholdus. §. eo. ¶ Ibi consanguinei dicit de ḃ vidistis in. c. cū bertholdus vbi alios casus enumerauiꝫ sic habetis plures casus in quibus snia lata ꝓtra primā vcꝫ alius casus est qñ est appellatū quia in causa appellatiōis p̄t ferri snia cōtra primā vt in dicta. l. j. alleg. §. alius casus est qñ secūda snia potest diuersificari a prima ratione temporis vel loci vt in. l. secunda. §. ꝓtra. C. de veteri iure enu. alius casus est que sententia secunda est conformis prime t voluit glosa in dicta l. j. C. qñ prouocare nō est necesse q̄ casus ibi reprobat p̄ doc. q; ex quo est notoriuꝫ et est semel iudicatū t constat non potest amplius esse iudicium nec sentētia vt hic. alius casus est et quartus quādo ille qui obtinuit sententiam p̄ se agit in iudicio. quia videt̄ sue snie prime renūciare scōm aliquos t iste etiam est casus dubius p̄ rationē precedentem. ¶ Ibi vel ex decisa. t iō: q; nō colligitur ex tex. q̄ hic ꝑ dolū obmiserit, exceptionēꝫ snie. t iō hec solu. nullo modo est tenenda in se tamē verus dicit Jo. q; qñ ꝑ dolū ꝙ aio fatigādi aduersarij in habēs sniam nō appellauit de illa tunc scōa lata ȝ p̄mā valet t tenet sibi imputet̄ si nō opposuit. ¶ Ibi si valebat dic̄ q̄ ista ē scōa so. vcꝫ q̄ ḃ nō fuit appellatū a snia diffinitiua. ſꝫ ab interlocutoria: q; nō admittebat exceptio suspitiōis et ista est vera so. cōiter a doc. approbata ex qua so. colligetis q; ſꝫ p̄ appellationeꝫ a diffinitiua renouct̄ penit⁹ p̄ria causa.

ista vt nō oppositū in p̄ma possit opponi. in scōa tñ nō est sic in appel. ab interlo. ¶ Ibi vt dictum est. §. dicatis vt etiaꝫ §. diximus. ¶ Ad fi. glo. dicatis q̄ glo. hic in fine firmat illā op. quā tenui vobis in p̄n. glo. vcꝫ q̄ quādo fuit obmissa exceptio snie p̄ie. siue obmissa fuerit scienter siue ignoranter. siue etiā dolo siue nō. t siue iudex sciuerit siue nō. pur q̄ nō cōstet iudici vt iudici. Scōa snia tenet vt vult iste tex. lꝫ Jo. an. t Hosti. distingant t velint aliter, vt dixi in precedentibus. Illud tñ aduertendū est q̄ vbi ex iusta ignorātia esset obmissa exceptio snie. q̄ tunc forte ex clausula gñali si q̄ mihi iusta causa &c. cōpeteret restitutio. l. j. in. fi. ff. quibus ex causis maio. Ultimo querunt hic docto. vtrum snia lata cōtra iuramentū vel cōfessionē sit nulla ipso iure. t videbatur dicendū q̄ sic. q; snia cōfessio t iuramētuꝫ equiparāt. l. j. t. h. ff. de iure iu. t vidistis in. c. fi. §. de cōfes. ergo sicut snia lata contra sniam non valet. ita snia lata contra cōfessionē. preterea ꝓfessio facit notoriū sicut snia. in. c. vestra. j. de cohabitatione cle. t multi. tamē in cōtrariū determinat doc. t maxime Butri. p̄ tex. i. l. nā postea. §. si dānetur de iure iu. t est ratio q; multa possunt opponi cōtra iuramētum t cōfessionē. q̄ non possunt opponi cōtra sententiā. preterea sententia est retractabilis. t facit p̄sumptionē iuris t de iure vt hic. sed ꝓfessio t iuramētū. nō vt vidistis in. c. fi. §. de cōfes. t qō dicitur hic q̄ snia contra sentētiam nō valet. verū est inter easdē personas. sed inter diuersas bene valet. t in. c. causam. cū ibi no. j. q̄ filij sint legi. t est ratio q; snia facit notoriū tamē inter easdē psonas inter quas lata est nō autem inter alias. q; res inter alios acta &c. ista dicatis.

Laborta.

Diuidit in tres ptes. Primo p̄mittit p̄cessum t sniaꝫ super possessorio latas. Secūdo cōmittit ipsius executionē. t causā sup petitorio. Tertio petitoriū diffiniunt diffinitū moderatur. t quoddā soluit obstaculū. ibi scōa vez quia. ibi tertia iudicibus aūt. t ad hoc allegatur. tenet lata sentētia contra priuilegiū Censum vel non ostensuꝫ. si ab ea non fuerit appellatum. b. d. Nota primo qō confessio procuratoris quo ad probandū subiectionem preiudicat domino. vidistis in. ca. fi. §. de confes. Secundo nota in versi. verum qō per sententiaꝫ in possessorio latam t etiā executioni mādatam non preiudicatur petitorio quin possit iterum in iudicio deduci. Tertio no. q̄ vbi accumulatur petitoriū t possessorium in iudicio. si de possessorio primo constet ferenda est sententia super eo. nec differt donec super possessorio pnuncietur. Mo. in ver. iudicib⁹ qō habens validiores probatiōes debet in petitorio obtinere cōtra possessorem. Nota iu ver. ita tamē. q̄ sententia inter alios lata. alijs non p̄iudicat. Mo. in ver. nimirū. qō sententia lata nō facta mentione priuilegij vel instrumēti pducti in iudicio. intelligitur reprobare priuilegium vel instrumentū. t est tacita reprobatio vt probat iste tex. Ultimo no. q̄ vidistis in. c. precedēti q̄ propter iusticiam de nouo repertam nō debet sentētia que trāsiunt in rem iudicatā retractari. ¶ In glo. prima ad fi. de hoc plenius in. l. certū. §. sed an ipsos. ff. de confes. t in. c. fi. §. de cōfes. ¶ In glo. ij. ad fi. dicit. de hoc vt vidistis in dicto. c. cum ecclesia. hic alleg. et habetur i. l. seruus. in. §. incorporalis. ff. de acqui. re. do. ¶ In glo. ij. ibi. l. vltia dicit q̄ lꝫ questio cause liberalis p̄iudicat alijs. tamē possessio cause liberalis p̄eiudicat petitorio cause liberalis. q; possessoriū est priuilegiatū. q; debet primo intētari. vt vidistis in. c. pastoralis. §. de causa. pos. t p̄opr̄ie. ¶ Ibi actū est dicit. vtrū simul t semel possit agi i petitorio t possessorio. t si agatur petitorio vtrū possit suspēdi p̄ possessoriuꝫ. nō est materia nr̄a sed licite vt habet̄ p̄ glo. t doc. in. c. pastoralis. t. c. dilectus. §. de causa pos. t p̄opr̄ie. ¶ Ibi cōtra priuilegiū. Inno. dicit qō ista pōt esse vera in se. tamen nō multum pla doc. t pōt esse q; diuinat. ¶ Ibi q; p̄cessisset papa ista so. nō videtur vera quia de qua re cognouit iudex. de ea debet iudicare. sed si cognouerat de petitorio q̄ monasteriū probauerat p̄ priuilegium. ergo debebat iudicare. ¶ Ad finē glo. hāc vltimā vident̄ sequi doc. sed mihi non pla. quia hic non est ꝓmissa causa petitorij. quo ad determinationem t defensionem. t ideo dicit melius quod cum hic esset actū petitorio t possessorio simul p̄ eꝑm. q̄ prius fuit terminatū possessoriū q̄ petitoriū. t cum dubitaretur super petitorio fuit cōmissa examīatio cause iudicibus qui trāsmitterent cām instructam ad papā. qui trāsmiserūt. t apparuit de transmissione potiora iura epi. et ista est vera. ¶ In glo. p̄sequat̄ ad fi. sic ergo sētit glo. t tex. q̄ p̄ protestationeꝫ cōseruet

Vtrū snia cōtra sentētiā q̄ trāsiuit in rē iudica. valeat dic vt hic ple. examinatur

Vtrū ꝓfessio p̄cu. noceat dño.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ius pape. cōtra quam determinationem op. de.c.penul.j.eo.t de.c.cū super. ŝ.eo. in quibus dicitur ꝙ quādo causa agitur videte t paciente eo.ad quē pertinet defentio ꝙ preiudicatur sibi.ergo deberet preiudicare pape quia ipsemet pronūcia uit.so.dicit Jnno. ꝙ papa ignorauit ius ꝙ habet in monasterio. nā bene sciebat aliquod ius sibi ꝑpetere.sed quod t qua le ignorabat t ideo sibi non preiudicat et sicut habetis notabilē limitationem ad.c.penul.j.eo.t ad ea que vidistis in.c. cum super.ŝ.eo.vel potest dicere ꝙ ideo hic nō preiudicak pape..quia ex necessi tate officij habuit necesse pronūciare vt l.de qua re.ff.de iudi.vel potest dicere.et istā sētit tex.t glo.ꝙ ideo hic .sibi.nō pre dicauit papa.quia protestauit ꝙ ius suū sibi esset saluū. et sic est notabile cōsiliuz ad prouidē duz circa.c.penul.j. eo.vt ille de cuius preiudicio agitur semp protestetur. ¶ Jn glo.penul.ibi sit.ŝ.c.primo dicit ꝙ aliud est in cōpensatione que potest opponi ad merita.t in executiōe sententie .vnde requiritur expressa reprobatio nec sufficit tacita.aliud est in exceptione que tantū ad merita.t non in exe cutione potest opponi .nam tales si non admittantur videntur reprobari. ¶ Jn fine glo.dicit.ꝙ glo.bene dicit.

1 ☞ Exceutio contra personaz opposita processum inualida re non potest.
2 Monachi possunt deferre prelatum suū super crimīnibus superiori.
3 Ubi agitur de inquisitione morī debet accedi ad locū vbi persona inquisita mora trahit.
4 Cause appellationis in sententia appellationis sunt inserende.

Uz.J.t.a.

Diuiditur in duas partes principales. Primo ponit factū t processuz retractatiuū appellatiōis remedio. Scōo dat iudices. ibi scōa.quia vero de cōspirationis tc. Casus bre. Non pōt exceptio cō-
1 tra personam opposita inualidare processum.t impedire sniam preterꝙ in terminis exceptionis.h.d.vel aliter limitata causa limitatū ꝓducit effectū.h.d.cō cordat.l.in agris limitatis. ff. de acq.re. domi.rō dubitādi ꝙ videbantur isti inquisitores.sed in istis nō requirit tāta solennitas.sicut in aliis.vt in.c.qñ.ŝ.sunt t alij.ŝ.vt lite nō ꝓtestata. Nota primo ex
2 isto tex.monachos monasterij posse deferre prelatū suū sup crimīnib⁹ superiori per se vel ꝑ ꝓcuratorē. Scōo no.crimina propter q̄ pōt deferri ꝓlatus dilapidās ꝓiurium tc. Tertio no.in ꝟ.ꝓsonaliter ꝙ vbi
3 agitur de inquisitione moz debet accedi ad locū vbi ꝓsona inquisita morā trahit. Quarto no.in ꝟ.iudicis. t semp allegak ꝙ inquisitio in caput extēdit. etiā ad mē
4 bra. No.in ꝟ.a qua snia ꝙ in appellatione sunt inserēde cause appellatiōis ꝙ est vez in appellatiōe ab interlocutoria. vt videbim⁹ in.c.interposita.t in.c. vt debitus.j.e.sec⁹ in appellāte a diffinitiua.t ꝺ ex volūtate non necessitate fecit ꝓcuratorē. No.in ꝟ.qz verū.ꝙ ꝓpter iuramēta cōspiratoz nō est procedēdum ad depositionē cōtra ꝓlatum. No. in ꝟ.si vero eos ꝙ parta sunt nō ꝓbare vel tale esse ꝓbatum ꝙ nō releuat.ita ꝓbat iste tex. Nota in ꝟ.vel etiā .ꝙ ꝓpter depositiones aliquoz testiū suspectoz.nō ꝓpterea retractatur snia sup alios ydoneos probetur. No.in ꝟ.qz licet.ꝙ cōspiratio cōtra abatē nō reprobat testes quin in alijs causis possint deponere.t sic limitata causa tc.vt.ŝ.dixi in summario. Ultimo no.ꝙ cō spiratio nō probata tēpore depositiōis nō repellit testem a testimonio. lz postea repellat si appareat.hic deficit apparatus.quia in lectione interesse non potui. nec in.c.se. vsqz ad capitulū tertium de appellationibus.

Rubrica. De appellationibus.

1 ☞ Religiosi possunt cōpelli ad obseruātiā sue regule.
2 Appellatiōe interposita nō ideo minus est cessandū a correctione.

Dnostram.

Hic deficiunt duo pria capi. que vide per dñm Card.zaba.

Diuidit in duas ptes. Prio ponit cām mādati. Scōo ipm mādatū .ibi scōa. mādam⁹ q̄ten⁹ cautus a correctiōe nō appellak.h.d.rō dubitādi. q: appellatiōe pēdēte nil est innouāduz rō determinādi ponit i tex.i pn.in ꝟ. No. prio ꝙ appellatio nō est ꝓdicta vt sit causa nequitie.sinovt sit remediū tollēde nequitie. Scōo no.religiosuz posse cōpelli ad obseruātiā sue regule. Tertio no.in ꝟ.
1 mādam⁹ ꝙ appellatione interposita nō
2 iō minus est cessandū a correctiōe. ¶ Jn

glo.prima ibi.l.ꝓfecti dicit ꝙ appellatio est ꝓducta vt snie in meli⁹ reformenk lz aliq̄n deteri⁹ fiat ꝑ iudicē ad quē ita dicit tex.i.l.j.in pn.ff.de appel.t iō cū ꝑ appellationē debeāt snie in meli⁹ reformari t iniq̄tas ꝑmi iudicis corrigi nō dz ei⁹ cōtrariū opari ar.l.j.legata inutiliter. ff. de adimē.lega.t i.l.cū tale.ŝ.legato falsam.de ꝓdi.t demō. ¶ Ubi subiectū in fi. dicatis t bñ. Jn gl.nō iō min⁹ ibi.ŝ.nos aūt.dicit ꝙ istud ꝙ dicit gl.hodie ꝓcedit ſm Jnno. qz hodie ab oī grauamine pōt appellari vt videbitis in.c.cū sit romana j.e.olim aūt bene erat differētia ſm eūdē inter regulares t seculares. qz siue modus excederet siue nō nunꝙ appellabak a correctione: qz correctio ad penitētiaz tm̄ est inuēta t extra formam iudich q̄ de causa etiā non admittit recusatio.c.cum spāli.in fi.j.de appel.t istud ꝓcedit in regularibus.quā op.reprehendit Hostiē.et But.dicētes ꝙ siue regulares siue seculares grauētur in ꝓcessu poterūt appellare verūtamē facili⁹ grauank seculares ꝙ regulares:qz plus permittit iudicibus cōtra regulares in modo ꝓcedendi ꝺ regulares quā cōtra seculares: t ideo olim et hodie quātū ad appellationē nō est differentia:lz sit magna differentia inter correctiōez secularium t regularium.vt in.c.cuz speciali.t in.c.sliter.j.e.t aduertēdū ſm doc.ꝙ ad hoc vt valeat appellatio a correctione exigitur ꝙ fiat mētio de snia t de modo ꝓcedēdi. alias aūt non valeret sicut in impetratione rescripti vt in.c.dilectus.lo.j.ŝ.de rescrip,et in.c.super eo.j. de cohabita.ita ꝙ habetis ꝺrium ſm ꝙ qñ excediturmodus in correctione regularium t secularium mihi autē videbak istū tex. aliter intelligēdū ꝓout iacet:vez ꝙ nullo modo a correctiōe possit appellari per regulares nec olim nec hodie. quia i hoc nō reperitur imutatus iste tex.q̄ dicere nō debem⁹.c.cū expediat. de elec.lib.vj.nec ob. qō a quolibet grauamine siue in iudicio siue ex iudiciū.c. cū sit romana.j.e.qrñdeo verūtamē ꝓpter gauamen illatuz ex correctiōe.ita voluit iste tex.t pōt esse rō.qz correctio sit ad bonū. ¶ Ubi qō ad cōsultationem in fi.dicit de ꝺ vt ibi vidistis. Ubi cuz beat⁹ dicit ꝙ istā opi.sequit trācret⁹ t ꝓcedat illi opi. q̄ supra tetigi vez ꝙ non admittit correctio tc. ¶ Ad fi. glo.dicit vt videbim⁹ in.d.c.cum spāli.

Ersonas.

Diuidit in duas partes. Prio quādo appellās

sibi terminū plixū statuit t moderak per iudicē. Scōo qñ ꝓgruū tps elapsuz ē. ibi scōa sinaute q̄sq̄. Casus bre. si appellans infra terminū statutū suā appellationez nō prosequak subiicit statī iudici a quo ꝓuocauit.h.d. Rō dubitandi qz videbak ꝙ instrumēta appellatiōis appellatiōe iterposita eēnt ꝓpetua. Rō determinandi qz ex quo nō est ꝑsequut⁹ vī appellatiōi renunciare. No.j.b videri casuz notabilez appellantē posse sibi ꝑfigere terminū appellatōis ꝑsequēde dūmō ꝓgruū statuat Scōo no.iudicē posse moderari tps prefixum appellatiōi. Tertio no.effectuz deser tionis appellatiōis qz remittit deserens appellationē iudici a quo appellauit. Ultimo no.in fi.nō referre q̄ ad desertionez appel.an qs deserat terminuz congruuz anꝛo icōgruuz. ¶ Jn gl.j.ibi ꝑsequēdaz dicit ꝙ lapso termio statuto ad ꝑsequendam appel.deserit appel.t snia ꝓfirmak siue fit lapsus termin⁹ a iure statut⁹ siue nō: qz post terminū iuris vel hois nō pōt quouismodo appellationē ꝑseq nec etiaz pōt de nouo appel.ſm Jnno.qz nec grauari pōt exq̄ ꝑ desertionē appel.ꝓfirmatur pria snia q̄ transiuit in rez iudi. ꝑ lapsum terminū. c.significasti.de of.delega. nisi forte excederet mod⁹ i exequēdo: qz tūc ab illo excessu posset appel.c.qō ad ꝓsultationē.ŝ.ti.ꝓi.t i.c.ꝓi.pce.t hec ꝓcedunt in appellatiōe a diffinitiua.sec⁹ aūt in appel.ab interlocutoria siue a grauamiē qz debta appel. interlocutoria pm⁹ iudex ꝓtinuat pmū ꝓcessuz cause pncipalis t iō si iterū grauet poterit iterum appellare Ad fi.glo.dicit ꝙ de ꝺ nō est dubiuz iudicē posse pfiniere tps de q̄ in.c.j.in.ŝ. posthec de appel.lib.vj.ita dicatis i gl.j. Ubi hic statuit dies.t in.c.seq.dicit ꝙ ex hac gl.colligit vnū tps statutū ꝑ iudicē ad se pñtandū iudici ad quē appellauit t dicit spe.eo.ti.in.ŝ.nūc vī in ꝟ.ſz pone ꝙ statuto,termio appellanti ad se pñtandū i curia sufficit se pñtare in termino:lz appel. nō prosequatur ipe tū appellat⁹ bñ pt ꝑseq appellationez t petere ꝓfirmationē sue snie vt i.c.oblate.j.e. et sit ꝑ in directū cōpellek appellās prosequ snias appellatōis de q̄ in.c.j.j.eo.ti.lib.vj.t in.c.ex pte.ŝ.de rescri.t dicit ēt in spe.vnūꝺ ꝙ est singulare ꝙ si appellat⁹ j.triēniū sepit prosequ appellationē appellans aūt q̄ nō cepit.j. terminū si postea se pñtet nō poterit aliquomō appellatiōez prosequ.imo tanꝙ sit deserta appellatio sua ꝓfirmabit ꝓma sētētia ꝙ est mirabile:t ita seqt̄ But.t Jo. an. Ubi cū causa dicit ꝙ ꝺ est ſm tps de q̄

Nota ꝙ si appellās i die sibi assignata ad cōparēdū coraz iudice ad quez nō cōparuerit appellat⁹ nō cōquerit qō appellatio ē deserta snia.j. firma remanet.

videbim? in iure hic alleg. ¶ Ibi.s.eo.c. pri. dicit qđ ibi loquit de tpe dato ad pse quendā appellationē a iure. Ibi ꝛ in.c. oblate dicit ꝙ rō ē:, qz faciliter altera ps posset decipi vt videbim? in iurib? b all'. Ad fi.glo. dicit ꝙ ex hac gl. colligit differentia inter terminū statutū a lege q̄ pōt p̄ueniri ꝛ statutū ab hoīe q̄ nō pōt et iō differētie:qz termin? statut? a lege est statutus ad finiēdaz cām ꝛ iō q̄cūq; possūt ptes incipere ꝛ videbitis in.c.cū sit roma na.j.eo.nō sic est in termino statuto a iudice qz statuit ad incipiēduz pſequtionē. ¶ In glo.fi.ad fi.sic ḡ sentit gl. ꝙ lapso termino statuto ad pſequēdā appellationē pōt iudex a q̄ pcedere sine alia citatione ꝙ op.seqtur Hosti.dicēs ꝙ ex tūc potuerit pcedere qz apparet eū cōsensisse amplius putat Hosti. ꝙ etiā si tm̄ tps transit ex q̄ apparet illū appellātē ampli? ad terminū venire nō posse qđ pōt pcedi p iudicem. qz verū est dicere ampli? venire non posse ar.ī.l.si q̄s stipulat? de rē.d.ob.ꝛ istud est verū ꝑm eum nisi ageret de executiōe snie ꝛ tps datū iudicatis qđ est quadriuestre numdū esset elapsuz. nā tunc nō certe poterit snīam mādari executiōi.l.iij.§.si q̄s condēnat?.ff.de re iudi.ꝛ dicatis vt in c.rep̄hēsibilis.j.eo.vbi forte al'r dicet.

1 ¶ Iudex ex causa potest abreuiare tēpus appellationis.
2 Consuetudo est seruanda.

Quz sit roma

na. Ista est notabilis decreta ꝛ diuidit in q̄ttuor ptes. Prio ponit tps appella. pſequēde a iure statutū. Secūdo excipit. Tertio ponit penā,nō pſequētis. Quarto vtrū delat? de crimie appellet ibi ſcōa nisi forte.ibi tertia ifra ꝙ ibi quarta preterea. Casus bre.appellās ad pſequēdū appellationē bz annū et ex cā biēniū nisi iudex moderet.ꝛ si ifra tēpus nō pſequat rata est snīa vel redit ad primū iudicē si añ snīaz appellauit ꝛ accusatus de crimine p̄t appellare nisi sit notoriū crimē.h.d.Nota.j.terminū iurisappel. prosequēde siue añ snīaz siue post. Scōo no.i ℣.nisi forte iudicē ex cā posse breuiare tps appel.prosequēde. Tertio no.in ℣. j.qđ penā nō prosequētiū appellationē infra tpa a iure statuta qz ꝓpellunt parere iudicatis. Quarto no. ibi.℣.sīo agrauamie qđ añ litis igressuz ꝛ post p̄t agrauamine appellari de iure cano.sec? tñ de iure ciui

li ꝙ dicit Cy. fecit papa vt pecunijs curiā repleret.rō nō est honesta:ꝛ iō dicit ꝙ melior rō ponit in.c.cordi.j.e.ti.lib.vj. Quinto no. ꝙ appellatio ex iudicialis nō est,ppe appellatio:sz q̄dā puocatio. Quinto no i fi. ꝙ in cā criminali audit appellans nisi sit notori? ꝛ manifest? crimiosus. ¶ In gl. j.ibi ꝓstitut? dicit ꝛ iō apparet ꝙ constet de cā ad b vt p? bieniū ꝛ sit talis cā q̄ sic approbat p iudicē: qz q̄libet nō est sufficies nisi sit pbabilis. ¶ Ad fi.gl.dicit qđ rōnez ibi videbim? q̄re detur triēniū ad pſequēdā illā appel. ¶ In gl.locoz distātiaz ad fi.glo.bñ dicit. In gl.recisius ibi supra de dilatiōib?.c.j.ꝛ aduertatis b sic ḡ colliget ex hac glo. solu.ad Pria supra formata vez qđ iudex sine causa imutare tps a iure statutū non p̄t sz cū causa sit. et hāc so.sequunt doc.dicen.qđ lz dilatiōes legatis possint in ꝑtū velit iudex elōgari ꝛ breuiari vt in iurib? b all'.tñ ex toto negari nō possunt ꝛ cause legitime imitādi dilatiōes legales.sūt hee exmēte doc. ꝑma,si ꝓsuetudo fori h̄ habeat:qz ꝓsuetudo erit seruanda añt q̄ semel. C.qđo ꝛ q̄n iudex facit.l.iij.in fi.ff.de testi.ꝛ est tex.in l.fi.C.de ꝓuileg.scolarum.l.xij.facit tex. in.l.iiij.ff.de exib̄dis reis.ꝛ ista causa iudicio meo eēt sufficies causa ad denegandaz ex toto dilationē lz Bar.in.l.ij. ff.eo. senserit oppositumꝛ dicatis vt ibi. Scōa iusta causa est si iurisditio iudicis erat modico tempore ꝓtura et in.c.consuluit.s̄. de offi.delega.ꝛ in.l.j.C. vt oēs tā ciuiles causeꝛ facit.c.de causis.de offi.delega.s̄: cum ibi nota. Tertia causa est si sit causa modice quantitatis vt in auk.nisi breuiores. C.de sententijs ex periculo recitandis. Quarta iusta causa est si sit res breui tempore peritura ar.in.l.vna.ff.de glaude legenda et in.c.finali.s̄. de iudicijs. Quinta iusta causa est per quam potest tempus elongari si requiratur deliberatio et consilium.c.exposuit.s̄.de dilationibus. Sexta causa breuiandi est si sit de tali re que si teneretur se ipsam comedere vt si esset questio de equo qui esset super hospitio que debet breuiari secundū quod nota.in.l. penul.C. de annonis tributorum.lib.x. Septima iusta cā est si sit causa alimentorum et alia fauorabilis in qua sit nociua mora de quibus omnibus dicatis per specu. in titulo. de citatione in.§.sequitur in versi. quando quis. et in c.j.et.c.preterea.s̄.de dila. alie autez cause iuste possent reperiri arbitrio iudicantis. ¶ Ibi.l.vltima dicit quod hanc opi. vr̄ sequi Hostiē.et plures docto. et addit

Not.causas legitimas ꝓpt q̄s iudex tps a iure statutū pōt abreuiare vel elōgare.

Utruz iudex tps a lege statutuz possit abreuia re dic vt b

Hosti.tēpus redibitiōis sex mēsiuz.quod tēpus ꝑm eū mutari nō pōt.l.cuz sex.ꝛ.l. sciendū.§.fi.ff.de edi.edic.idē etiā in tpe dato ad beneficia cōferētia.in.c.lz.s̄.de suplē.negli.pla.idē etiaz in.lx. diebus q̄ dantur marito ad accusandū adulteriuz iure mariti.ꝛ in.§.aliquando.iiij.q. iij.et istoz cāsuū.causa est prescriptissima ꝑm aliquos doc.qz in istis casibus tps datur a lege sine ministerio iudicis. vñ non pōt iudex se intromittere.ꝛ ideꝛ est in oibus alijs casib? in q̄b? sine ministerio iudicis dat tps.sec? añt si tps dat a lege ministerio iudicis.puta qz se referat ad iudicez aut.q̄ semel.C.quomō.ꝛ quādo iudex ita videt dicere Hosti.ꝛ seq.doc.quā op.rep̄hendit Bar. in.d.l.ij.ff. eo. a ꝛ eū sequit Butri. hic dicētes ꝙ indistincte in istis oibus casibus ex iusta cā pōt iudex breuiare ꝛ pdūcere tps ar.ī.c.pastoralis.s̄. de exceptionib? vbi breuiat tps ꝓponēdi exceptiōes dilatorias ꝛ tū illud tempus datur a lege sine ministerio iudicis. Itē pro hac snīa est tex.i.l.interdū. ff.de mino. vbi tempus restitutionis ex iusta causa pōt breuiari p iudicez.lz sit datū a lege sine ministerio iudicis. Itē mouent per.l.si q̄s.ita instituatur.ff.de ꝑe.insti. vbi tps deliberādi ꝙ est datū a lege. breuiatur ex causa.ꝛ hec snīa placet. qz facere differētiā an ministerio hois.an modo ista est verbalis differētia. putarē tamē aliqua tēpora diffinitiua imutāda ꝙ alia. ꝙ est relinquendū arbitrio iudicis. ꝛ ista est vera snīa.lz nō recederē in iudicādo a snīa glo. ¶ Ibi finiat causaz sua z dicit ꝙ ista op.mihi pla.ꝑ istū tex.vbi est expressuz.ꝛ ꝓbatur qz exceptio dz esse de regula.vt in rubri.de re.iu. lib.vj. eū ibi no.ꝑ Dy.ꝛ in.l.nā qđ liquide.§.fi.l.pelle sed regula loquit ꝙ tps pſequēde appellationis est ann? vel biēnium.ergo exceptio loquitur de illo tpe. vt iudex ex causa posīt abreuiare. ¶ Ibi veri?.imo falsius. qz iste intellectus nō aplaudet litterę. ¶ Ibi tps moderari.dicit ꝙ lz gl.seq̄tur istū intellectū.ꝛ doc. nō cōtradicant tñ non pla.qz sequerek ꝙ tps se psentandi coraz superiore esset ann? de iure cōi.vel bienniū ex causa ꝙ est falsuz.ꝛ cōtra ea q̄ vidistis in.c.ꝑce.ꝛ iō tenete primū intellectū. ¶ Ad fi.glo.dicit ꝙ tps appellationis pſequēde ꝛ arripiēdi iter.ꝛ se presentandi.iō statuitur ad occurrendū ꝛ impediēdū frustratorias appellationes.qz nisi.j.tempus pſequatur remanebit firma snīa. ¶ In gl.litis ad fi.dicit.ꝙ ꝑ hāc gl. et tex.colligit differētia inter ius ciuile

a ¶.ff.e. Adde et ibi de hoc vide vt no.p.d.ludouicū de mōt.

et canonicū.ꝛ rō differentie.qz ius canonicū voluit occurrere p̄tinuitatib? iudiciū ius vero ciuile voluit breuiare litē. ¶ In glo.passim ad fi. vel potestis dicere ꝑm doc.ꝙ hic iō dicit passim.nō vt sine causa possit appellari.s. vt possit appel.in iudi. ꝛ ꝑiudiciū.ꝛ añ snīaz vel post. Et no. ꝙ in distincte requirit cā appellat iōis qñ appellatur ante snīaz siue ꝓbabilis snīa. et videbitis in.c.bone.j.e.ti.licet Hosti. dicat ꝙ qñ appellatur a ꝑte extra iudiciuz nulla requiritur causa.c.cordi.e.ti. lib. vj.ꝛ videbitis statim in glo.se. ¶ In glo. solent ꝓprie.ibi nos autē dicit ꝛ bene.et ista prima ratio mihi placet. qz ꝓprie appellationes sunt que interponūtur a iudicib? a grauamib? illatis in iudicio.alie dicūtur puocationes. ¶ Ibi.§. si quis forte.iste ꝓprie nō sūt appel. nec puocationes de quibus loquit hic.sed sunt puocationes ad iudiciū. ¶ Ad fi.glo.dicit ꝙ lz doc.sequātur istā vltimaz.tamen nō multum pla.qz iste appellatiōes de quib? loquitur glo.nō habet certū tēpus ad pſequendū.ꝛ ideo intelligebā istū ter.aliter dum loquit de apppellationib? extra iudiciū.ꝛ intelligatur de appel. interpositis a grauaminib? illatis ꝑ iudicem nō in viaz iudicij.nec post litis cōtest.sz ante puta mandat mihi iudex ꝙ rem meā restituere debeaz tali.vel aliō p̄ceptū facit. nā ista p̄cepta dicūtur esse extra iudicialia.ꝛ ab illis pōt appellari. et iste dicunt ꝓprie puocationes.ꝛ de istis loquitur iste tex. ¶ In glo.añ snīam in fi. dicit qđ ex ista glo.colligit differētia inter versi. finaūt.ꝛ ℣.precedentez.ꝛ ista differentiā sequūtur doc.ꝛ placet.si habet littera.ad quē.ꝛ est cōis littera. lz aliq̄ habeant aq̄ ꝛ tūc nō procedit. ¶ In gl.colligit ad fi. quasi velit glo. cōpelli ꝙ aut pſequatur aut pareat ꝑmo iudici. ¶ In glo.penul. ad fi.ex hac gl.colligit differentia inter manifestū ꝛ notoriū.qz manifestū est qđ non dū cōstat iudici.sed est necesse ꝓbari.notoriuz est ꝙ cōstat iudici nec eget p̄batione v̄.in.c.vfa.ꝛ.c.fi.de cohabitatione cle.ꝛ mulie. ¶ In gl.fi.ibi ad penitentiaz sic ergo sentit glo.ꝙ monitio iudicis sufficiat p citatione.etiam si fiat in viaz ꝙ nō placet doc.qz oportet ꝙ citetur ad audiendū snīam. monitio autē euāgelica nō fit ad snīam audiendm a. sed vt se corrigat ad penitentiaz.c.nouit de iudicijs. ¶ Ibi illa vice istam non sequūt doc. ¶ Ad finem glo.dicit quod hoc vltimuz seu hanc vltimam solutionem tenet Hosti.dicens quod licet notoriꝰ criminosus

Universidad de Deusto
Biblioteca

quo ad satisfactionē vel restitutionē faciendā possint condēnari etiā requisitus tñ excōmunicari nō potest nisi citetur et requirit premissa monitiōe.c. sacro.j. de sen .excō.t habt in.c.j.e.ti.li.vj.et videt dicendū ꝑm op.quozūdā q in notozijs.lz non requiat citatio solēnis puta ꝑemtoria. requirit tamē aliqualis monitio ad sniam audiēdā ꝑm ea que habētur i cle. spe.de ver.signi. t videtur sentire Bar. in cōsti.ad reprimēdam vbi tradit q licz in summarijs nō requirit ordoiuris.nec citatio solennis tamen aliqua citatio requiritur.alias diceremus denegatā defensionē.q: citatio est defentio q nō est dicendū.quia deffentio est de iure naturali.t nemini est denegāda.l. vt vim.ff.de insti.t iu.t habetur in.c.iij.j.de sentē.excō.t ista vltima so.videt veriozi.

1 ☞Appellatione pēdente ex vna causa potest appellans cōueniri ex alia.
2 Iudex grauans in vna causa potest tanq̄ suspectus in alia recusari.

Hec. Non recipit commodā diuisionē. sed ad hoc pōt allī. appellatio suspēdit solū iurisdictionem iudicis. a quo in causa sup qua pēdet appellatio. nō in alia.pōt tamē ꝑpter suspitionē iudex recusari.h.d.rō dubitandi tanq̄ appellatio etiā suspēderet.etiā quo ad alias causas.tñ in ꝯtrariū determinat papa. Mo.

1 primo q pēdente appellatiōe interposita ex vna cā pōt appellās ꝓueniri ex alia cā ita ꝑbat sine sit crialis siue ciuilis.Secūdo no.q appel.ex vna causa interposita nō suspēdit iurisdictionez nec iudicis ordinarij nec iudicis delegati.in alia cā. Vltimo notate hic videri casū mirabilē qō iudex q̄ grauauit me in vna cā tāq̄ suspect? in alia cā pōt recusari.ita vult iste tex. ¶Jn gl.j. ibi ita indistincte di. q ex hac gl.colligūt aliq̄ ꝑmā so.ad illaz.l.vnā.hic all̄ vez q differētia sit inter.ll.t canones q: ꝑm.ll.ista nō est iusta cā recusatiōis qō iudex me grauauerit in alia cā ꝑz cano. sic q reprehendūt doc. q: nō est differantia in hoc inter.ll.t cano.nec apparet qō papa voluerit legibus derogare. ergo non ē dicendū ar.in.c.j.t.ij. de operis noui nuucia. t ar.in.ca.j. ē. de iu. calū. t iō glo.ttāsit ad aliā. ¶Jbi ordinarij.dicit qō ex hac gl.colligit scōa so. vez q ibi loquitur in ordi.hic i dele. quā so. reprehendunt doc .q: est contra istum tex. in ꝑdo

a maxie que dictio maxime a sētit idē ē siue sit delegat? siue ordinari?.ar.i.l.j.cū ibi no.C.de resci.ven.t iō aliq̄ dicūt econtra.vz qō hic loquit in ordi.cōtra. in delegato.q̄ so. etiā reprobat prōnem ꝓxie precedentē.q: est ↄ istū tex. Jtē est cōtra tex.in.c. ꝓposuit.j.e.qō.c. loquit. etiā in ordi.t ideo dicit Hosti.q lex hic in cōtra riū all̄.loquit qñ iudex nō recepit appel. quia tūc tanq̄ suspect? pōt recusari.hic vero loquit qū recepit.ꝓio casu recusari non pōt.t hec so.pōt esse satis bona. vel potestis dicere q in alia causa pōt recusari.nō ex hoc solo qō pēdeat appellatio sed ex alia iusta cā suspitiōis si q̄ sit. alias autē si dicerem? q ex sola appel.posset recusari sequerek incōueniēs. vez qō ex̄t in potestate cuiuscunq̄ requirere sibi legitimā recusationē ex friuola appel. qō non est dicēduz. t hāc so.sequit Jo.an. dicēs qō recusans iudicē ꝯz necesse ꝑbare cozā arbitris suspitiōis.nō solū appel.sed etiā reale grauamē ꝓpter qō appellauit nec ꝑderit.ꝓpterea hmōi probatio in causa appel.q: ad alium finē t ad aliuz effectū fuit facta ꝑbatio cozā arbitris i.c. veniēs ē.de testi.t ita itelligat spe.i.c.de dolo.§. sup̄ est.ꝑ.itē.si ab eo.t p hec nō ob.c. sup eo.i.e.lz ibi multa ꝑba loquant doc. post glo. ¶Ad fi.glo.dicatis. qō ex hac gl.colligitur notabile ꝓfiliuz ꝑ iudice q timet se recusari tanq̄ suspectū vt subito deleget causam. verūtamē ꝑm p̄cedentia q: ex sola appellatiōe non pōt dici suspect? nisi ꝑbet sufficiēs cā grauamis. ipemet poterit cognoscere.q: nisi probet grauamē non poterit recusari ꝯtanq̄ suspect?.

1 ☞Sentētia excōicationis pōt ferri ꝓpter contumatiaz in non ꝓparēdo.
2 Laici ecclīastice iurisditiōi subiecti quo ad tēporalem iurisditionē possunt appellare a quolibet grauamine.
3 Differētia inter ius canonicū et ciuile.

J duobus Diuidit in duas ptes ꝑz q determinat duas questiōes ibi scōa.deniq̄ sniа excōicatiōis lata ↄ eū q̄ appellauit ad curiaz romanaz ligat excōicatū iudice ignorante apellationē.t a ciuili iudice ad romanuz pōtificē appel. nō pōt.nisi ꝓsuetudo hoc habeat vl̄ tpalis iurisditio ad pōtificem pertineat.h.d. rō dubitandi. q: videbat posse appellare ad summū pōtificē tāq̄

a Maxie. Adde dō ctiōe maxie q̄d dē notet de q̄ in.l.illō su per glo.ff. ad.l.aqli. t vide car. zaba.in.c. cuz oliz de testi. Jo. an.t Anto.de but in.c.ad abolandaz de fi.pſb. Alex. de imo. cōsi. lxxvij.incipiēte vlis dubitationib? in pañ. t vide q̄ dixi i d.c.cuz olī in apostilis.

ad ordinariū totius mūdi tñ papa determinat ↄriū. Not.ꝓio.q sup vno t eodem negocio pōt vtraq; ꝑs appellare t ad diuersos iudices tz appellatio. Nota q vbi appellat ad diuersos iudices sup vno negocio t vn? iudex est inferior alter superioz iurisditio supioris absorbet iurisditionē iferioris t annulat acta ab iferiore a die sciētie.ita ꝑbat tex. Tertio not.

1 q ꝓpter cōtumaciā in nō ꝓparendo pōt ferri snia excōicationis ita probat text. Quarto not.in ver.deniq; q appellatio ante iudiciū vel etiā post in cā ciuili iter laycos tpali iurisditioni subiectos ad se.

2 ap.interposita nō vez nisi de cōsuetudie aliud habeat. Ultimo not.q layci ecclesiastice iurisditioni subietti q̄ ad tēpoza lē iurisditionē.vt sunt gebenēses possūt appellare a quolibet grauamine etiā añ tniaz ex quo seq̄tur q subiciūtur canonicis institutis.nō aūt legalib? cōstitutionib?. ¶Jn glo.ad nostrā ad fi.dicit q ex hac glo.colligit differētia inter ius canonicū t ciuile.q: de iure cano. etiā obmisso medio pōt appellari ad papā t est rō: q: papa plus insciscit iurib? t iurisdicendo q̄ insciscat ꝑator: q: ꝑator: insciscit aliqñ armis.t iō ad ꝑatorē nō pōt appellare obmisso medio.q: gradati sūt appellationes iterponēde.l.ꝑcipim?. C. de appellationi. ¶Jn glo.ij.ad fi. dicit q glo.bñ dicit t pōt istō ꝓcedere ꝑm Jnno.qñ ex snia vterq; litigantiū putabat se grauatū alias aūt si alter se tñ putabat se grauatū ille sol? pōt eligere iudicē ad quē interponat appellationē t coram illa ꝑz necesse aduersariū litigare nec poterit aliū iudicē adire ꝑm ista iura lz forte ꝑm iura antiqora q̄ ꝑz poterat etiā sine cā ad romanū pōtificem appellari secus fuisset in.c.ad romanā.ij.q. vj. ita dicatis. Jn glo.tenebit ad fi. dicatis t sic sentit glo.iniam excōicatiōis latas ab eo a quo est appellatū valere t tenere q: citatus tenet cōparere cozā iudice a quo q̄ ita simplr intellectū est falsum. q: per appellationē suspēditur iurisditio iudicis a quo in.c.ꝑ tuas.hic all̄. nō dicit q snia lata ab eo iudice a q̄ fuit appellatū nō valet.t i ↄtrs lata añt p eū ad quē bñ tz ꝑz distinctionē q̄ hic habet vez hāc cognouerit appellationē ad romanū pō. interpositā ꝛc. facit.c. veniēs. cū ibi no.j. de accu. sed cōtra hanc opi. opp. ab extra t imo vr̄ q ꝓcessus iudicis inferioris appellatione interposita ad supioꝛē nō valeat q: ꝑ hec est extincta iurisditio inferioris.c. audita. de resti. spo. vt in.c. vt nostrū

j.eo.So.dicit q cōtraria loquūt qñ inferioz iudex cognouit appellationē interpositā ad supioꝛē q: tūc nō processus vz secus autem si ignoraueritt hic videtis t ita voluit Jnno. hic. t post eū Butri. et doc. de quo dicite vt hic per eos q̄ satis longo sermone ꝓsequunt istud. ¶Jn gl. cognouerit ad fi. sic ergo vult glo. q citatus per iudicē quē fit nō esse suū iudicē cōpetētē non tenet cōparere q est verū iudice etiā sciēte. q: defficit fūdit? iurisditio i ꝑo iudicet iō citatio nō arctat ar.in.l.ij.ff. si quis in ius vocatus. sec? aūt vbi erat dubiū de iurisditione vel iudex ignoraret. q: tūc tenet cōparere t aleg. causam. vt in.l. si q̄s ex aliena. ff. de iudi. t iō si non cōparuerit pōt excōicari. t dicit iste tex. Jn glo.penul.ad finē t istud ꝑbat hec decre. per quā dicit Hostiē. q layci subiecti ecclesie iudicāt ꝑm canones in his in q̄bus.ll. Jdicūt alis nō in. c. cij oēs.t.c.se.j.de testa. facit .c. romana. §.dz.de appella. lib.vj. Jn glo .fi. ad fi. vel nisi ꝓsuetudo.hoc habeat.t dicit iste tex.q tex.ꝑm Jo.an. loquitur de cōsuetudine speciali ꝑm q̄ cōsuetudinē poterat iudex ecclesiast? inter laycos cognoscere nō añt est intelligēdū de cōsuetudine gñali t voluerūt interptari aliqui epi.t per hec colligetis singulariter q si de consuetudine ecclesie layci possunt trahi ad forum ecclesiasticū q cōdēnati per iudices suos singulares poterūt appellare ad se.ap.

1 ☞Justicie alicuius impediti ex iusta cā non est preiudicandum.

Ex rōne nō re cipit cōmodū diuisionē etiaz post biēniū audit appellans q ex iusta causa appellationē ꝓsequi nō potuit.h.d.rō dubitandi.q: q̄ tūcūq; habeat iustā cām nō debet habere nisi biēniū in.c.cū sit romana.§.eo.tñ papa determinat ↄriū. Not.q biēniū ex iusta cā datū ad ꝓsequēdā appellationē nō est a deo limitatū q̄ maius tps nō possit dari. Scōo not.q in potētia ꝓsequēdi appellationē.j. biēniū est iusta causa producendi tempus statutū ad prosequēdā appellationē. Ultimo not. non esse preiudicandū iusticie alicuius impediti ex iusta causa. ¶Jn gl.j.ibi iusta de c ādicit ꝑm Jnno cē.q si an potentia respicit personaz appellantis et quia fuerit incarceratus vel detentus q̄ tūc subuenitur ipo iure t datur biennīū ad prosequēdā appella

Not.hic limitatio nē ad no. per glo. t doc.i.l.si qs ex aliena.ff. de iudicijs

Utrum in de aliquē grauare possit vt suspect? i alia cā recusari.dic vt hic.t.j. in gl .j.ibi arg. dinarius.

Not.limitationem ad auc. ei qui appellat. C. ō tēp.ap. t ad.c. cū sit romana.§.e. ti. Not.causas legitimas ꝓpt quas non currūt anus vel biēniū q̄d dank a appellatione ꝓsequēdam.

Universidad de Deusto
Biblioteca

tionem. c. anteriozis. ħ. q. vj. ⁊ ita etiam tenet Hostiē. inspecta equitate cano. ar. in. c. dilecti. s. de iudi. ⁊ in. c. ad audiētiā. j. eo. idē etiam si impediatur propter inopiam, ⁊ quia appellans sit adeo pauper ꝙ non possit prosequi appellationē ista etiā dicit Ipotētia. tex. in auk. de his qui ingrediunk ad appellandū. §. j. col. v. idē etiā est si propter infirmitatē vel tēpestatem vel infirmitatē vt q; non potuit habere testes vel instrumēta ex quib⁹ posset ius suum ꝓbare. l. fi. §. cū aūt. cum ibi not. ff. de eden. Idē etiā si impedimētū insurgat altero intrinseco casu ⁊ ꝓpter clausurā vie. q; non potuit ire ad prosequendā appellationē vel alijs modis que ponuntur in. l. ħ. ff. si quis causi. ⁊ in auk. de his qui ingrediūtur ad appellationē §. j. ⁊ in. l. fi. C. de tēpo. appel. nā his oib⁹ casibus subuenitur ipo iure si fuerit appellans ipeditus in ꝑmo fatali. i. in prio anno dato ad prosequēdā appellationē. nā tūc dak ꝑm fatale. i. scōs annus ipo iure ad ꝓsequēdā appel. de tertio aūt fatali de quo loqtur iste tex. Utrum ꝓpter ipedimentū in scōo detur ipso iure sine restitutione. j. dicam in glo. ⁊ hec oīa procedunt indubitanter qñ toto tpe primi fatal' fuit ipedit⁹; q; tūc ipo iure dak biēniū. Idē etiaz si fuerit diligens toto tpe primi fatalis ⁊ tñ non potuit sibi ꝓuidere. ⁊ in vna die fuit ipeditus. nam tūc datur etiā sibi ꝑm fatale. idē etiā si non fuerit ipedit⁹ tñ nō potuit cū ꝓtacūq; diligētia sibi ꝓuidere io q; non stetit p eu3 ħ3 scōm fatale ꝑm Jo. an. sed si aliquo tēpore fuit ipedit⁹ aliquomō imo fuit negligens tūc ipedimentum fuit in ꝑnci. ⁊ tantū duravit ꝙ negocium postea non posset expediri tūc habet ꝑm fatale ꝙ verū putat Butri. dūmodo ostēderit sevigilantē ⁊ incepisse tēpore ipedimēti q; nō sufficit quē fuisse ipeditū nisi tētauerit vel exercere actu3 nō potuit. ar. in. l. q cū eatus. ff. de re mili. ⁊ i. l. ħ. §. ꝙ dicim⁹. ff. si quis causa. sed si fuisset negligēs post impedimētū tanto tēpore quo potuisset negociū expediri ⁊ tūc sibi imputet ⁊ datur ꝑm fatale in auk. de his qui ingre. ad appel. §. illud. ⁊ ideo hoc bñ. voluit Ja. de bello visu ⁊ sequit Butri⁹ ⁊ doc. ⁊ Jo. an. in addi. spe. eo. tit. l3 Bar. aliter velit in auk. Itez si quis de tēpor⁹ appeli: ⁊ dicatis vt ibi. ¶ Ubi ex insinuatione sit ergo vt videtis sentit glo. ꝙ quando impedimentū surgit ex persona iudicis. ꝙ datur ipso iure ꝑm fatale ⁊ si biennium ꝙ reprehenduntur legiste dicente ꝙ qñ impedimentum surgit facto, iudicis ꝙ tunc per restitutionem subuenitur. ⁊ ita voluit glo. in. l. arbitrio in. §. dol. ff. de dolo. ⁊ no. in. §. hoc quoq;. vt spon. lar. ⁊ in auk. Itē si his de tēpo. appel. ⁊ ibi Bar. post glo. dicit iudice hanc restitutionem cōcessurū sine libello quia incidēter restituet dicendo quia talis fuit ipeditus facto nostro io ipm restituim⁹. ⁊ ita etiaz tenet ibi Pe. ⁊ Cy. sed verior est sua gl. nostre per tex. istū. ⁊ per tex. in. §. hoc q;. s. alleg. vbi dicit tex. absq; vllo preiudicio ⁊ sic p3 ꝙ ipo iure. ⁊ in auk. sed. s. ibi dū dicit tex. absq; dāno ⁊ ita ꝓbatur in c. ex insinuatiōe hic alleg. ⁊ hec opi. est tenēda ⁊ etiā eā tenuit. gl. iuris ciuilis i. l. sed ⁊ si per ptorē in pn. ff. ex quibus causis maio. ⁊ ita tenēt plures doc. legiste egregius doc. thomas de frenaginis ⁊ hec procedunt qñ per superiorem sibi prouidere non pōt ꝫ iudicē alias secus vt in. l. fi. in. §. fi. C. de tēporibus appella. ita cōcludatis. ¶ Ubi auk. si tñ ⁊ aduertatis sic ergo colligetis ex hac glosa ꝙ quando mixto facto appellantis ⁊ appellati surgit impedimentū ipso iure non currit ante tempus ꝙ est verū ꝑm doc. dicentes ꝙ tñ non datur biennium sed solum detrahitur tēpus impedimenti. ⁊ sentit Cy. ⁊ gl. in auk. ei qui. C. de tēporib⁹ appel. ⁊ Jo. an. hic per. §. deniq;. in auk. de appella. ⁊ Inno. hic ⁊ videt tex. in cle. ꝙuis. j. de appella. ⁊ dicatis vt ibi. ¶ In eadē glo. ibi non indiget restitution e dicit sic. ergo ex hac glo. colligetis casus in quibus ipso iure datur ꝑm fatale. ⁊ aduertēduz magnū comodum scōz doc. an subuenia tur ipso iure. an per restitutionem: q; si ipso iure cōseruatur tps datur totū biennium sed si per restitutionē subueniretur restituere tñ ad illud tps in quo lesus est l. ab Hosti. c. fi. ff. ex quibus cau. maio. et dicatis vt hic pelnius per Butrium. Ubi §. si dolo dicit ꝙ hanc opinionem sequuntur doctores per iura hic alleg. dicentes idem etiam esse si impedimento aduersarij propter cuius subterfugia et cauillationes in primo fatali non potuit prosequi appellationem quia non datur secundum fatale si per actionem de dolo ad interesse sit subiectum contra aduersarium in. §. hoc quoq;. in auk. vt spon. lar. vbi est gl. ⁊ i dicta. l. arbitrio. §. dolo. s. alleg. Ad fi. gl. dicatis sic. ergo ex hac gl. vos colligetis ꝙ hic tertiū fatale propter ipedimētū scōi datur ipso iure ⁊ p-

pter istū tex. vbi dicit ꝙ nullū ꝓiudiciuz ġnak ⁊ sic ipso iure seruatur illesuz ⁊ hāc opi. sequit Hosti. p istū tex. ⁊ inspecta simplicitate iuris canonici; que non respicit istas subtilitates ⁊ rigores. vt in. c. ad audiētiā. j. eo. Itiā op. t3 Innocē. dicens ꝙ vltra ꝑm fatale aliud dari non pōt sine restitutione, ⁊ restituet tm tps ꝙtum fuit impedimētū ⁊ nō vltra. ⁊ ita vī velle. glo. i auk. versi. q. C. de tpib⁹ ap. dicēs ꝙ restitutionē bñ ꝓuidet: s3 ꝓuideret de alio anno. ⁊ in hoc differt Inno. p. §. si ꝙ in auk. de his q; ingre. ad appellandū l3 glo. ibi bñ videak ꝙ ipso iure nō currit biēniū ipedito ⁊ idē no. glo. in auk. de appel. i. §. ad hec. ⁊ in. l. s3 ⁊ si p ptorē. s. alleg. sed p cōcordia dicit ꝑm Jo. an. et Butri. aut est ipedimētū iudicis in scōo fatali; sic in scōo anno ⁊ tūc tps nō currit ipo iure aut est aliud ipedimētū ⁊ tūc bñ detur restitutio ⁊ vera sit opi. Inno. sed mihi satis placet op. Hosti. p tex. istū q; videt velle ꝙ ipo iure ⁊ maxime q; equitas canonica non respicit istas subtilitates nisi coadiuuātes. Inn. dicetis ꝙ sicut in dilationib⁹ facili⁹ cōcedit scōa ꝙ tertia. ita etiā facilius concedak ⁊ ipso iure primū fatale ⁊ ꝑm nō aūt. tertiū facit. c. j. cū ibi notatis. s. de dila. ⁊ l. fi. cū ibi no. ff. de ferijs. ꝙ materiam ꝓsequimini. vt hec per Butriū

1 ☞ Arreptio itineris ad sedē apostolicaz an habeat vim itineris.

2 Clausula appellatiōe remota non propterea tollit suspensionem que fit p arreptionem itineris.

Quemini mus. pōt diuidi in duas partes. Prio qñ ps ante citationem iter arripuit ad se. apo. Scōo qñ ante ibi scōa ꝙ si ante. Casus si reus post citationē p noticiā lrārū iuerint ad curiaz delegatus in cā procedit alias non. b. d. ratio dubitādi quia arreptio itineris habetur pro citatiōe. vt in. c. suggestū. j. eo. ⁊ hic. Mo. primo ꝙ arreptio itineris ad se. aposto. habet vim appellationis. Secūdo not. ꝙ appellatio q̄ fit p arreptionem itineris non suspendit iurisditionem iudicis post citationē vel noticiam litterarum delegationis. Tertio nota. ꝙ clausula appellatione remota non propterea tollit suspensionem que fit per arreptionem itineris ⁊ notate differentiā an ante citationē vel post arripiat iter. ¶ In gl. j. ad fi. ⁊ bene q; decretalis sug gestū emanauit ad declarationem pñtis decretalis. vt ibi videbitis. ¶ In glo. ħ. ibi sicut dicit ꝙ istud qō ōz in tex. Pcedit etiaz si nō esset apposita clausula appellatione remota. licet q̄dē dicerēt decisionez huj⁹ decretalis sumi ex illa clausula appel. remota ꝙ est falsuz. q; etiaz sine illa clausula pcedit. ¶ Ubi ei⁹ qui dicit sic ergo sentit hec gl. ꝙ. c. vt debit⁹ habeat locū in appel. re ipsa interposita p arrectionez itineris. vez vt sit necesse exprimere causam appel. ꝙ nō est ita indistincte. verū vt ibi dicaz in. d. c. vt debitus. ¶ Ubi pueniss fic ergo colligetis ex hac glo. j. so. et op. quaz sequūtur doc. dicentes eaz esse veram qñ quisiter arripuit nō cepta causa. sed si causa iaz cepta iter arripuit p releuādo aliquo grauamīe ei illato per iudicez tūc illa arreptio itineris bñ habetur p appel. ⁊ suspendūt causaz. ⁊ non est differētia an p se vel p nunciu3 vadat nisi forte dolo vel fraude de hoc fecerit. vt videm⁹ in. d. c. suggestū. ¶ Ad fi. gl. de hoc dicaz in. c. suggestū.

Super eo.

Diuidit in tres partes ꝑm ꝙ tres habet ptes. ibi scōa. et si pncipalis. ibi tertia. si aūt. Casus pēdēte appellatiōe sup exceptione supcedendū est. in illa ēt si causa pncipaliter terminari nō possit. nisi ō falsa suggestione exceptū fuerit. h. d. Nota primo ex isto tex. ꝙ i qōe sup exceptiōe pōt interponi appellatio. Scōo no. ꝙ ita de uoluit ad supiorem appel. interposita super executiōe sicut sup pncipali. Tertio no. ꝙ lz cā pncipalis sine exceptiōe. terminari nō possit nihilomin⁹ appellatione interposita sup exceptione suspendit iudiciū. Ultimo no. ꝙ ꝓpter falsi suggestionez nō est appel. deferendū vt causa deseratur. ¶ In gl. j. ad fi. fic ergo ex hac gl. colligetis hanc decretatē intelligi posse de exceptione dilatoria que iterponitur añ litis ꝓtest. a qua quidaz pōt appellari si nō fuerit admissa. ex quo intellectu sequit ꝙ de iure cano. añ iudicium potest appellari de quo in. ca. cuz sit romana. s. eo. et est verum nunqd autem fit differētia inter appellationem ante sententiaz ⁊ appellationem post sñiam. videbimus statim in. c. sup eo. in principio. j. eo. ¶ In glosa secunda ad finem dicit. sic ergo videtis quod in preiudicialibus exceptionibus si fuerit appellatum super eis quia forte non fuerint admisse quod

Universidad de Deusto
Biblioteca

tunc ſuper cedet ſup principali. nec eſt mi
rū ſm doc. q; prius queſtio preiudicialis
eſt tractāda ⁊ examināda. quā queſtio pn
cipalis ſm q; vidiſtis in. c. j. de ordi. cog.
facit. l. fundi. ⁊. l. fundū. ff. de exceptioni
bus. Aliud exēplū ponit gl. perſuaſiſſe
in exceptione perēptoria parti de nō pe
tendo. ⁊ ſic in exceptione cōſernet nego
ciū principale. ⁊ idē etiam eſt ſm doc. in
exceptione pemptoria. q; ex quo afficit
negociū principale terminari non poteſt
cauſa principalis pēdēte appellatione. ſu
per exceptione. ⁊ iſtud ꝓcederet qñ op
ponetur exceptio pemptoria poſt funda
tā intentionē. ſed ſi opponeret añ poſſet
interim procedi ad teſtiū receptionez in
cauſa principali. ⁊ ſic habetis duo exem
pla. Pōt etiā poni aliō exēplū ſm doc. in
exceptionib⁹ dilatoriis reſpiciētibus p
ceſſum. ar. in. c. exhibita. cū ibi no. ſ. de iu
dicis. de exceptionib⁹ añt ſine quib⁹ ne
gotiū pricipale expediri pōt. ponit exē
plū qñ exceptio cōſernit executionē. pu
ta q; dicit q nō poteſt pater vel ſocer cō
uenīri niſi quantum facere pōt in. l. neſcē
nius. ⁊. l. ſunt q. ff. de re iudi. nā iſte excep
tiones ſi opponāt ⁊ non admittantur. et
propter hoc appelletur. nihilomin⁹ pro
cedit ſup princi pali ⁊ cōā eodez iudice
nō obſtante appellatiōe. pōt etiam poni
exemplū in exceptiōe cōpēſatiōis. l. ſi. C.
de cōpen. pōt etiā poni exēplū in cōdem
natiōe expēſarū lata ꝓpter cōtumaciā a
qua appellatū fuit. ꝓpter quā appel. nō
differtur cognitio in cā princi. ita q mul
ta exēpla poſſunt poni i multis exceptio
nibus ſup quib⁹ ſi interponat appel. nō
differtur cognitio in cā principali. ¶ In
glo. pe. ad ſi. ſic ergo ſentit glo. faciendo
cōtrariū q iſte iudex tāq ſuſpect⁹ potuiſ
ſet recuſari. ⁊ q ar. a ꝓrio ſenſu nō proce
dit. ⁊ ita ſequit Hoſti. nil eſt innouādum
appel. pēdēte. ⁊ qr iudex appel. ex quo re
cepit appellationē vt emiſſaz ex cā pba
bili pōt inhibere iudici cāe pncipalis.
ne ꝓcedat. in. c. romana. in. §. q ſi. j. de ap.
li. vj. Itē di. Hoſti. qr iuſtificata ap. intē
tata medio tpe reuocat⁹ modū nullitat⁹
c. nō ſolū de appe. li. vj. ſz hec op. eſt falſa.
p ea q vidiſtis in. d. c. ad hec. ſ. c. ⁊ nō dica
tis ſm Butri. q imo poterit ꝓcedere p
diſtinctionē huius decre. añ miſſaz inhi
bitoriā ⁊ añ iuſtificatā appellationē iuſti
ficata añt appellatiōe ⁊ ꝓpoſita recuſa
tione ꝓpter ſuſpitionez. ⁊ ea pbata cōā
arbitraris nō certe poterit ꝓcedere. vt
c. ad hec. q. c. ſic intelligigit. ſ. e. ¶ In gl.
ſi. ibi nō valet appel. ex hac glo. colligit

Vtruz ate
tē tata p⁹
appel. per
iudicē a q
ſint ipo iu
re nulla et
añ inhibi
tionē.

primo intellect⁹ vez q iō hic nō obſtāte
appellatiōe ꝓcedit qr ſz allegaret grā
uamē nō ꝓpterea appellabat nec aſſere
bat cām appellatiōis vt in. c. vt debit⁹. j.
eo. tñ iſte itellect⁹ nō multū plz. qr diui
nat iō glo. trāſit ad aliū. ¶ Ad ſi. glo. ſen
tire vī hec gl. q hic exceptio falſi nō po
terat cōponi poſt litē ꝓteſtatā. qr dilato
ria ⁊ iō appellari non poterat q opi. vī J
tex. i. c. cū venerabilis. ſ. c. ⁊ iō dicit q gl.
nō fuit loquuta. de exceptiōe falſi ſz de
ſuggeſtiōe falſi. qr reſcriptū erat ſurre
pticiū tacita ſitate ipetrāt̄ nā exceptio
ſurreptiōis dz opponi i pn. c. ſup lr̄is. de
reſcr. ip. ⁊ iō ſupponit poſt nō vz ⁊ appel
latio iterpoſita nō tz. ⁊ iſte itellect⁹ mihi
placet. lz alīs mltis modis itelligat. pōt
tñ itelligi aliomō ⁊ iſte eſt not. itellectus
q hic loquitur qñ appellauit ex falſa cā
q̄ iudex ſciebat eē falſā. nā tūc iudex nō
dz timere ꝓcedere qr i ꝓſecutōe appella
tionis habet neceſſarie probare verita
tem cauſe. ſic medio tempore agitata
nā nō retractabūtur. c. nō ſuz. de ap. lib.
vj. ⁊ iſte itellect⁹ pōt ꝓcedere qñ fuit ap
pellatū nō adiecta cā vel adiecta non tñ
oblata ꝓbatiōe. nā ſi eēt oblata ꝓbatio
indiſtincte reuocar ētur attentata. c. in
terpoſita. j. eo.

1 ¶ Juſticia ēt i mīmis nō ē denegāda

Eappella

tionibus. Not. q ita i mīni
ma ſicut i magna cā admit
tit appellatio. Scōo not. q
i mīmis etiā p iudicē nō eſt denegāda
1 iuſticia ⁊ ſi fiat appellet. Jn gl. ibi illud
etiā iſta vltia eſt not. mltū. verūtñ qr non
repit exp̄ſiū i lege remittit arbitrio iudi
cātis ⁊ iudicet cāz puā vel magnā ex q̄li
tate ꝓſonaꝝ. ar. i. l. j. ſi ff. de iure delib.
Ad ſi gl. dicit q ex hac gl. colligit ſo. ad
mlta ꝓria dicētia de mīmis nō eē curā
dū. l. ſcio. ff. de i inte. re. ti. gñali. qr vez ē
nō eſt curādū de talib⁹ niſi alia rō ſua
deat ꝓriū vt in rōne appel. introducē de
nūq̄d añt poſſit appel. cū iudex decreuit
alīmēta pſtari dicit vt in ſpe. eo. tit. in. §.
in quibus. ⁊ in. §. viij.

Super eo. diuidi

tur in
tres ptes. Scōm q tria dicta
ponit ibi ſm dictū in cauſis ꝓ
ibi tertiū. ſi añt ⁊ nō pōt breuius ſumma
ri ſm docto. Not. pmo differētiā iter
ius ciuile ⁊ ius ca. ſdē vidiſtis in. c. cū ſit
romana. ſ. eodē. Scōo nota. q recuſatio

⁊ appellatio regl̄arit a pariter vbi phibet
appellatio ⁊ recuſatio. Vltio not. q ter
minus ſtatut⁹ iudici ad decidēdā cauſam
incipit currere a tēpore preſentatiōis lit
terarū ⁊ fic tpe quo dat facultas ꝓcedē
di. Jn gl. pria ad ſi. dicit q ex hac gl. col
ligit differētia inter appellationē añ ſen
tētiā ⁊ appellationē poſt ſentētiā qr i ap
pellatione ante ſniam req̄rit cā ſpecifica
⁊ exp̄ſſa quare appellet. ⁊ in. c. vt debit⁹.
⁊ in. c. interpoſita. j. eo. i appellatiōe autē
poſt ſniam nō req̄rit expreſſio virtus cau
ſe ſpecifice ſz ſufficit expreſſio cauſe gña
lis: quia ſufficit dicere appello a tali ſnia
qr eſt iniqua ⁊ hinc ſūpta occaſiōe appel
lans ante ſniaz habet neceſſe tñ ꝓſequi
cauſaz exp̄ſſam i appellatione ⁊ nō aliā
vt videbim⁹ in. c. vt debit⁹ appellās autē
poſt diffinitiuā añ cauſam oēm viā poteſt
ꝓſeq qr nō ꝓbat ⁊ multa alia. l. j. §. fi. ff. e.
ti. i gl. ñ. ad fi. aliqs caſus enumerat Spe.
in ti. eo. in. §. in quib⁹ in verſi. ſed nūquid.
aliqs de iure ciuili ante ſniam pōt appel
lari ⁊ dicit vt ibi. ⁊ habet in. c. ante ſnie
tēpus. C. quoꝝ appellatio non recipiat.
¶ In glo. iij. ad fi. dicit q dicit Jo. an. ꝓ
declaratiōe glo. q equipatio q̄ fit hic in
ter appellationē ⁊ recuſationē cōſernit
modū nō caſus qr ficut friuola appella
tio remota appellatiōe ſit friuola recuſa
tio ⁊ ſicut ꝓbabilis appellatio admittit
ita ⁊ ꝓbabilis recuſatio in alīs tñ nō cō
uenit recuſatio ⁊ appellatio qr ab execu
tore nō appellat ⁊ tñ recuſat ſuſpectus
executor ite nō appellet a iudice niſi gra
uet ⁊ tamē iudex ſuſpect⁹ recuſat etiā ſi
nō grauet. c. cū ſpeciali. j. eo. Itē iudicem
in quē ꝓlentij nō recuſo tñ ab ei⁹ ſnia ap
pello. vt in. d. c. cū ſpeciali. all̄. ita q i mul
tis differūt: ſed tñ ad aliqua aqparant:
vt. ſ. dixi. ¶ In glo. fi. ad fi. qr glo. nō ſol
uit iſtud ꝓriū. q Guill. tz iſtud argumen
tū ꝓriū vez die exceptiōis mādat i termi
no p⁹ iſtū tex. dū dicit ex tūc. Itē qr ſeque
retur q reuocata iuriditiōe ꝓcedere poſ
ſet: qr ſicut nō cōputatur inquoāde iuri
ditōis ita nec finiēdet iſtā op. ſeqtur Jo.
an. qr regularit fit cōputatio de momē
to ad momētū qñ aliud in iure nō exp̄i
mitur. c. q ad ꝓſultationē. ſ. ti. j. ⁊ habet
in. c. freques cū ibi not. de reſti. ſpolia. in
ſexto ⁊ hec ſnia vī verior lz cōis opi. ſeq̄
tur glo ⁊ iō eſt difficile recedere in iu
dicādo. ⁊ p gl. vī facere cle. ſicut. j. eo. tit.

1 ¶ Judex poteſt conſtituere terminum
appellanti ad proſequādā appellationē.
2 Delinquēs publicus appellare nō pōt.

Eruenit.

cōis diuiſio ibi ſecun
da ffnitati tue. Laſ⁹
breuis quēt⁹ ſup iniu
ria clerici pñt appel
lare niſi ſit notor⁹ et
de notorio ꝓſtet. p. d. cū ſe. Not. prio iudi
1 cē poſſe ſtatuere terminū appellanti ad
appellationē ꝓſequēdā facit tex. in ſe. c.
Scōo no. publicū ⁊ notoriū deliquētē ap
pellare nō poſſet eſt vnus effectus noto
2 rij. Vltio no. q vbi factū eſt notoriū pro
pter q incidit faciēs in canonē late ſnie
nō eſt neceſſaria alia ſnia ſed ſtatim pe
na pōt iponi abſq; alia declaratione fa
cti ſecus ſi factū nō ſit notoriū in. c. cum
ſcōm de hereticis. lib. vj. ⁊ ad hoc poteſt
allegari q rei ſatis clare ⁊ declarate fru
ſtra requirim⁹ aliā declarationē. Jn gl.
prima ad fi. glo. bñ dicit qr nullus eſt cō
pellēdus preciſe appellare: ſed cauſatiue
ſi velit in ſufficiam prime ſnie detegi.
¶ Jn glo. ñ. ad fi. dicit q iſtud q dicit gl.
excōicatū poſſe appellare ꝓcedit niſi ſit
notorius excōicat⁹ ⁊ dicit tex. ⁊ intelli
git Jo. an. de notorio facti pmanentis. c.
manifeſta. ñ. q. j. q intellect⁹ nō placet p
iſtum tex. q nō pōt loqui de notorio facti
pmanētis ⁊ iō dūmodo ſit notoriū nō cu
ro ⁊ operat appellati quādo nō eſt noto
rius: qr excōicatus a pellās eximit de iu
re nō tñ ſuſpēdit effect⁹ excōicationis.
c. paſtoralis. j. eo.

Onſuluit.

nota q notorie delinquēs
de q notorie ꝓſtat nō audit
appellās ⁊ tēp⁹ ꝓſequēde
appellatōis dz ſtatui p iu
dicē a q. Scōo no. q vbi eſt dubiū de no
torio illō nō pōt dici notoriū: qr notoriū
nō recipit dubitationē Vltimo not. q vi
diſtis in. c. prece. in princi. ē. eo. vez q iu
dex pōt ſtatuere terminū ad appellatio
nē proſequēdā. Jn glo. ñ. ad fi. dicit ſm
Jnno. q hodie nō videt differētia inter
notoriū ⁊ nō notoriū: qr ſi grauat⁹ qs ex
preſſa cā grauaminis appellat alias añt
nō appellat. vt in. c. vt debit⁹. j. e. ⁊ iſtam
opi. tz Hoſti. hic dicēs tñ q i alio caſu eſt
differētia: qr in nō notoriis qs pōt i mul
tis grauari: ſz i notoriis nō pōt qs gra
uari niſi modus excedat ⁊ mēs ⁊ intētio
huj⁹ decretalis eſt q notorij⁹ delinquēs
penā iuris euitare nō poſſit: quia ex quo
certū ē de facto ſuccedit pena legis ſec⁹

Judex po
teſt ſtatue
re termi
nū ad ap
pellatio
nē proſe
quēdam.

est vbi nō est notoriū q: tūc illō pōt seruari ex multis causis ⁊ forte ꝓbari nō poterit ⁊ p ōns remanebit deliquēs ipunit⁹ ⁊ ista est differētia iter notoriū ⁊ nō notoriū ⁊ ita voluit iste tex. vel dicit ⁊ melius q aut q̄rim⁹ nūqd notori⁹ deliquēs possit appellare a sua diffinitiua delicti lata ꝑ eū ⁊ indubitāter dicēdū est q non ⁊ ita loq̄tur iste tex. q: notori⁹ deliquēs nō pōt appellare aut req̄rit an possit appellare a grauamie sibi illato ꝑ iudicē tūc bñ pōt appellare exp̄ssa cā grauamis. ⁊ ita loquit Inno. q̄ bñ seip̄m declarat dū allegat. c. vt debitus.

Utrū notori⁹ deliquēs possit appellare distinctio.

1 ☞ Fraus p̄prīa patrocinari nō pōt.
2 Iura causam iniurijs dare nō debent.
3 Appellari an possit in absentia iudicis.

Suggestū. diuidi tur in duas. Prīo ponit cōsultatio. Scōo rn̄so. scōa ibi tue cōsultationi ⁊ vidistis sūptis i. c. meminin⁹. s. e. si tn̄ vultis pōt sic sūmari fraudulēta arrestio itineris post noticiā l'arū nō ꝑdest appellāti. b. d. Mot. prīo q arripies iter ad se. ap. vel aliter fraude appellās nō est audiēd⁹. Scōo no. q ꝓpria fraus q cuiq̄ patrocinari nō dz. Ultio no. i fi. tex. quē semp alle. q iura nō debēt dare cām iniurijs. l. meminerūt. C. vñ vi. ¶ In gl. ſ. ibi malitiose dicit sic ergo sentit gl. appellari posse i absentia iudicis q pōt ꝓcedere vbi copia iudicis haberi nō pōt vt videtis i. c. fi. ſ. eo. vel i appellationib⁹ ex̄ iudicialib⁹ iterpositis p itineris arreptionē vt hic. ⁊ i. c. cor. di. de appel. li. vj. ⁊ vidistis in. c. cū sit. s. e. al's aūt appellatio est iponēda cor̄ iudice l3 non sit de necessitate legēda. c. appellatio. ſ. eo. li. vj. ⁊ ibi Archi. dicit appellationē i absentia valere si deuenerit i noticiā iudicis. c. cū sit. s. e. l3 si ꝓbo appellat ex̄ iudiciū dicit Archi. dz fieri cor̄ iudice vt i. d. c. appellatio b all'. ⁊ dicatis vt ibi tn̄ i dubio veri⁹ putarem regularit̄ appellatiōes iterponēdas in p̄sentia iudicis nisi i casib⁹ q̄s videbitis i. c. fi. ſ. eo. ⁊ ita ꝑuat de cōsuetudie. ¶ Ad fi. glo. quasi sentiat gl. q q: i appellatōe req̄rit cā p arreptionē itineris solā nō vz appellatio q̄ q̄l'r ꝓcedat videbitis i. c. vt debit⁹. ſ. c. In glo. ij. ad fi. dicit q istud vī sec̄ Jo. an. dicēs dolū patere eoipso q constat de scientia litterarū.

Utrum liceat appellare in absentia iudicis.

Resentiam. diuidit i tres ptes. Prīo dationē auditorū. Scōo ipōrū factū. Tertio diffinit ibi scōa q̄ ad. ibi tertia iō q̄ casus breuis pēdēte cognitōe appellatiōis excōicat⁹ post eā absoluit ad cautelā ⁊ l3 interi celebrauit nō p̄iīt. si appareat legitie appellasse. b. d. Mo. prīmo excōicatū post appellationē legitimā absoluēdū ad cautelā i ingressu iudicij si petat. Scōo no. appellatiōe pēdēte vel iustificata excōicatū nō ꝓhiberi celebrare. ⁊ l3 ꝓpter dubiū sit euitand⁹ ab alijs tn̄ seip3 euitare non dz ex q̄ sit se eē excōicatū. c. p tuas. ſ. de sen. exc. ⁊. c. solet eo. ti. li. vj. ⁊ istō bñ sentit glo. In gl. ſ. ad fi. est hodie i ti. de sen. ex. i. vj. ⁊ p̄ hāc gl. ⁊ tex. dicūt doc. q l3 nō fuisset iste p̄sbyter nihilomin⁹ pōt sine tioze celebrare. In glo. ij. ad fi. ⁊ sic de necessitate nō fuit absoluēd⁹ iste. R. bona tn̄ fuit quo ad vulgi opinionē ⁊ petēti est ꝓsedēda non al's. c. significasti. ſ. de eo q̄ distulit mr̄imoniū ⁊ l3 petat ad cautelā nō ꝓpterea fatek se excōicatum.

1 2 3

Mota q amic⁹ possessionem sui amici amissā potest recuperare cum moderamine tn̄ culpate ⁊c.

☞ Judex a quo an possit adiri super attentatis contra appellantem.
Appellatio suspēdit iudicis iurisditionē Amic⁹ pōt tueri possessoze i possessione.

Cum tenea mur diuidit i duas ptes. Prīo ponit ꝓsulatio. Scōo rn̄sio ibi scōa prudētie tue. Casus bre. si appellās i sua possessione turbat iudex a q̄ appellauit pōt sibi ꝓseruare ⁊ reformare. ⁊ cōcor dat. c. ꝓposuisti. ſ. e. rō dubitādi fuit ista q: videbat iurisditionē a q̄ suspēsā esse p appellationē tn̄ papa determinat Prīm. Mot. prīo iudicē a q̄ posse adiri sup attētatis ꝑ appellātē. Scōo no. appellationē suspēdere iurisditionē iudicis a q̄ tn̄ sup articulo sup q̄ est iterposita appellatio. ⁊ nō q̄ ad alia sepata. Tertio no. q attētata appellatiōe pēdēte ꝑ appellātē sūt restaurāda ꝓuiā ordiariā: In gl. ſ. ad fi. notāda est h glo. q Ru⁹ vel amic⁹ possūt tueri possessorē i possessiōe imo q pl⁹ē p̄nt iuuare d̄n3 vl' amicū ipune ad recupādū possessiōez cū moderamie tn̄ iculpate ⁊c. l. iij. i. §. cū igit q̄ cū. ar. ff. de vi ⁊ vi ar. vbi est tex. ⁊ i. l. j. C. vi vi. ⁊ vidistis i. c. olim. le grāt. de resti. spo. ⁊ notate q etiā absente dño possessore possūt amici spoliati stati recupare possessionē sui amici nō ad comodū ꝓp̄riū l3 amici ⁊ icōtinēti nō ex interuallo vt vidistis in. c. in litteris de rest. spo. In glo. ij. ibi vt hic patet sic ergo ex hac glosa vos colligetis q iudex ordinarius a q̄ ē appellatū ꝓterq̄ q̄ ad articulū sup q̄ ē iterposita appellatō remanet iudex nec suspēdit iurisditōq̄ ad alios ⁊ p̄ dex nec suspēdit iurisditōq̄ ad alios ⁊ p̄ ifert fre. q ꝓ dato q iudex distulerit appellationi pōt inhibere iudicib⁹ ⁊ ptib⁹ ne aliq̄d attētēt pōt pēdēte appellatōe i p iudiciū appellatiōis vt hic. ⁊ in. c. ij. ſ. de matrimonio cōcto. Itē pēdēte appellatione sup q̄stiōe instrumeti p̄nūciati vsurarij q vsurariū dicebatur donec in causa appellatiōis sūia lata fuerit. de quo vidistis in. c. tuā. s. de ordi. cog. vbi ⁊c. vbi dicit ⁊ dicit Frederic⁹ i dicto cōcilio q si i diffinitiua sūia iudex reuocasset inhibitoriā dz appellatiōe pēdēte illā reuocationē reuocare ⁊ dicatis vt i. d. c. tuā. ibi vt debit⁹ sic ergo colligetis differētiā inter iudicē ordi. ⁊ delegatum q̄ opi. videt rep̄hēdere Pe. dicēs q si plures fuerit articuli cōmissi delegato. l3 sit suspēsa iuridītio delegati in vno articulo pōt nihilominus adiri sup alijs ⁊ hāc opi. sequitur doc. ⁊ ita sequmini pōt tn̄ seruare gl. in appellatiōe iterposita a diffinitiua lata sup tota cā cōmissa vt si sit cōmissū petitoriū tn̄ ⁊ sup eo sit lata sūia p delegatū tūc l3 appellās turbet in possessiōe nō pōt delegat⁹ se itromittere. sz ordinari⁹ sic. q: se pata est cā possessiōis a ꝓprietate l. naturali'r. §. nihil. ff. de acq. pos. ⁊ appellās turbat⁹ vel spoliat⁹ pōt petere se nō turbari vel restitui i possessiōe p ordinariū a cui⁹ sūia lata i petitorio fuit appel. latū. ⁊ ita loq̄tur iste tex. ⁊ est ver⁹ intellectus nec ob. q ordinari⁹ possit recusari tāq̄ suspect⁹. c. ad hec. s. eo. ⁊ in. c. ꝓposuit. ſ. eo. q: verū est p appellātē nō aūt p appellatū quē nō grauaui p quo facit. q: appellatio q̄ est in fauorē appellantis nō dz i ei⁹ odiū redūdare. l. q fauore. C. de legib⁹ cor̄ā delegato aūt nō: q: lata sūia expirauit sua iurisditio⁹ istud voluit gl. ⁊ est ver⁹ intellect⁹ l3 doc. alios referāt intellect⁹ q̄ nō placet⁹ iō nō refero. ¶ Ad fi. glo. istud est verū q dicit glo. si rediret appellās sup illo articulo sup quo appellatū fuit sec⁹ aūt si sup alijs vt vidistis. s. ⁊ idē est etiā in ordinarijs aduertēdū tn̄ q istō q dicit glo. ꝓcedit in appellatione ante sūiam interposita sup vno articlo tm̄ sec⁹ i appellatōe interposita post sūiaz latā sup tota cā. q: tūc āpli⁹ redire nō pōt ad delegatū q: siue bñ siue male fūct⁹ est offō suo. l. iudex. ff. de re iudica.

1 ☞ Appellatio ab omni grauamine de futuro non adiuuat appellantem.

Onsuluit. ponit duo dicta ibi ſm si vero Casus bre. gn̄alis appellatio in omnibus causis fct̄a non valet secus in vna causa tantuz. b. d. Nota primo q̄ appellatio ab oi grauamine de futuro nō adiuuat appellantē. Scōo no. q̄ appellatio interposita a grauamine certe cause bene valet. ¶ In glo. prima ad fi. et sic sentit glo. q ꝓ hec decretalis cōrigatur p. c. vt debitus. ſ. e. quia hodie sūie in vna causa siue in oibus non valet appellatio. nisi spālis causa grauaminis inseratur. vt in. d. c. vt debitus. ⁊ cū ista op. videtur trāsire. Inno. hic in appellationibus iudicialibus. in extraiudicialib⁹ aūt vz appellatio ſm cū certo grauamine nō expresso. ⁊ ita sentit et in veritate male potest dici aliter. licet Jo. an. dixerit hāc decretalē altero de duobus modis eē intelligēdā. vel primo hic loquit⁹ q̄n fuit appellatuz expressa vna causa grauaminis subiecta postea clausula gn̄ali in hūc modum. vcz ego appello ex tali causa q: forte testes non admittit iudex ⁊ assero me probaturū. ⁊ ab oibus alijs grauaminibus de futuro appello. nā isto casu gn̄alis clausula subiecta admittit ꝓp̄t specificatā. prīo ar. i. c. ꝓterea. §. de dil. ⁊ i. l. sz ⁊ si q̄s i. §. q̄stiū. ff. si q̄s cau. vl' ꝑ tz cū itelligi de gn̄ali appel. interpo. in causis maioribus. in quibus nō est cām expīmere necesse. de q̄b⁹ videbitis in. c. vt debit⁹. ſ. eo.

Mota q amic⁹ possessionem sui amici amissā potest recuperare cum moderamine tn̄ culpate ⁊c.

Utrū liceat appellare a sua diffinitiua lata ꝑ eū ⁊ indubitāter dicēdū est q non ⁊ ita loq̄tur iste tex. ⁊ est ver⁹ intellectus nec ob. q ordinari⁹ possit recusari tāq̄ suspect⁹. c. ad hec. s. eo. ⁊ in. c. ꝓposuit. ſ. eo. q: verū est p appellātē nō aūt p appellatū quē nō grauaui p quo facit. q: appellatio q̄ est in fauorē appellantis nō dz i ei⁹ odiū redūdare. l. q fauore. C. de legib⁹ cor̄ā delegato aūt nō: q: lata sūia expirauit sua iurisditio⁹ istud voluit gl. ⁊ est ver⁹ intellect⁹ l3 doc. alios referāt intellect⁹ q̄ nō placet⁹ iō nō refero. ¶ Ad fi. glo. istud est verū q dicit glo. si rediret appellās sup illo articulo sup quo appellatū fuit sec⁹ aūt si sup alijs vt vidistis. s. ⁊ idē est etiā in ordinarijs aduertēdū tn̄ q istō q dicit glo. ꝓcedit in appellatione ante sūiam interposita sup vno articlo tm̄ sec⁹ i appellatōe interposita post sūiaz latā sup tota cā. q: tūc āpli⁹ redire nō pōt ad delegatū q: siue bñ siue male fūct⁹ est offō suo. l. iudex. ff. de re iudica.

1 ☞ Appellatio ab omni grauamine de futuro non adiuuat appellantem.

Onsuluit. ponit duo dicta ibi ſm si vero Casus bre. gn̄alis appellatio in omnibus causis fct̄a non valet secus in vna causa tantuz. b. d. Nota primo q̄ appellatio ab oi grauamine de futuro nō adiuuat appellantē. Scōo no. q̄ appellatio interposita a grauamine certe cause bene valet. ¶ In glo. prima ad fi. et sic sentit glo. q ꝓ hec decretalis cōrigatur p. c. vt debitus. ſ. e. quia hodie sūie in vna causa siue in oibus non valet appellatio. nisi spālis causa grauaminis inseratur. vt in. d. c. vt debitus. ⁊ cū ista op. videtur trāsire. Inno. hic in appellationibus iudicialibus. in extraiudicialib⁹ aūt vz appellatio ſm cū certo grauamine nō expresso. ⁊ ita sentit et in veritate male potest dici aliter. licet Jo. an. dixerit hāc decretalē altero de duobus modis eē intelligēdā. vel primo hic loquit⁹ q̄n fuit appellatuz expressa vna causa grauaminis subiecta postea clausula gn̄ali in hūc modum. vcz ego appello ex tali causa q: forte testes non admittit iudex ⁊ assero me probaturū. ⁊ ab oibus alijs grauaminibus de futuro appello. nā isto casu gn̄alis clausula subiecta admittit ꝓp̄t specificatā. prīo ar. i. c. ꝓterea. §. de dil. ⁊ i. l. sz ⁊ si q̄s i. §. q̄stiū. ff. si q̄s cau. vl' ꝑ tz cū itelligi de gn̄ali appel. interpo. in causis maioribus. in quibus nō est cām expīmere necesse. de q̄b⁹ videbitis in. c. vt debit⁹. ſ. eo.

☞ Citatio sine die aliq̄n vallet.
Mucio iurato indistincte creditur.

Cum parati Diuidit in quattuor ptes. Prīo ponit oppositio cardinalis. Scōo ponit excusatio ep̄i. Tertio resp̄sio cardinalis. Quarto ponit citatio pape. ibi scōa. cū q̄ cēn canonic⁹. ibi tertia cardinalis econtra. ibi quarta. nos Jo. Casus bre. sub obtentu appellatiōis nō dz q̄s ꝓtenere citatiōem legati aplici. b. d. Mo. ſ. excōicatū nec iudicial'r nec extraiudicial'r audiēdū. Mo. scōo excōicatū admitti ad opponēdū de excō. ꝑ agētē. vel aliq̄d ꝓponētē. l3 aliter sua nō interest. Tertio no. in §. cū ei canonic⁹ q ꝓpter legationē dñi tpalis ep̄s citat⁹ p legatuz apo. excusat. Quarto no. in §. cardi. ꝑ q stat relationi nūcij. de sua cita. ⁊ semp all' iste tex. ad hoc facit. l. iij. §. ꝓtor. ff. de dā. infec. Quito no. q vocat⁹ ad maī⁹ tribunal. ꝓpter appel. interpo. ad mīn⁹ a nō excusat. Ultio no. q vz citatio sine die ⁊ intelligit q citatus compareat q̄ citius poterit facit. l. si pecculiū de statu liberoz̄. ¶ In glo. ſ. ad fi. notāda ē gl. q ꝓpter cōtumaciā ē ferāda sūia excō. et no. al'r de q̄ in. c. ex pte. ſ. de

1 2

1 2

a ¶ Ad minus. De hoc dicit plc. p Jo. delig. hic.

verbo. signi. ¶ Jn.ij.ad fi. sic ergo sētit glo. hic ꝙ iste epūs citatus per legatum apostolicū ꝓpter legationē nō fuisset excusatus cuius cōtrarium videtur velle istetex. ⁊ ideo dicit ſm doc. ꝓo declaratione istius articuli ꝙ in preferenda obedientia si mandātes sunt pares illi est potius parendū cui magis abstringitur. l. si quis in graui. §. sed cū omnes. ff. ad silegyanū. ⁊ in. c. cum in officij. ⁊ c. relatum j. de testa. si vtrāq; pariter astrigitur parendum est illi mādāti qui est in maiori necessitate. vt in. d. §. sed cum oēs. alleg. sed si sunt in pari necessitate parendum est primo vocanti. vt in. ca. secretum. ē. de rescrip. ⁊ in. cap. ij. §. de maio. ⁊ obe. si vero vnus est superior. ⁊ alter inferior parendum est indistincte superiori in his que sunt cōmunis iurisditionis. in his autez que sunt tantum iurisditionis inferioris ⁊ nō superioris parendum est inferiori. c. pastoralis. §. j. de offi. delega. ix. q. iij. c. cū scimus. ⁊ ita intelligat hec glo. dum dicit. si ab ipso teneat regalia. per quam glo. patet responsio ad istum tex. vel potestis respōdere qō hic loquitur quando episcopus in legatione cōsistens ignorauit citationem. ⁊ istud dicebat. n. canonicus. ita dicatis. ¶ Jn glo. ij. ad finem sic ergo ex hac glo. vos colligetis ꝙ nuncio iurato indistincte creditur ꝙ op. non ita indistincte sequūtur doc. dicētes hoc esse arbitrarium arbitrio iudicis relinquendum. vt considerata conditione et qualitate personarū plus credatur citato ꝙ nuncio. nam graue esset ſm archi. in. c. ꝓposuisti. lxxxij. dist. plus credi vni vili nūcio ꝙ tuncunq; iurato ꝙ episcopo iuranti se non citatū quia sic eps absens dānari posset ⁊ audiretur appellans. ca. sunt quorū. ij. q. vj. et ita cōcludit Joan. an. in spe. de citatione. in. §. sequitur. in versi. sed nūquid creditur. vbi dicit Jo. an. notanter nō esse ita arbitrariū quin si male arbitret iudex non possit appellari. c. cōsuluit. ē. de officio dele. cuz ibi no. et in. c. statutum in. §. accessorez de rescriptis. ⁊ hic procedunt in ipsa citatione vt credatur nuncio ex qualitate persone secus autem est in cōmissione citationis qz non creditur de cōmissione citationis nisi constet ex actis. c. quoniaz. ē. de proba. et aduertandum ꝙ si nuncius sit notus iudici ⁊ partibus debet ei credi. ⁊ est credendum sine alijs litteris citatorijs. c. si citatus. ē. de rescriptis. c. prudentiam. ē. de offi. delega. alias autem si sit nuncius nouꝰ tunc non creditur nisi aliter cōstet

Cui plus credak an nūcio dicēti se citasse retulisse an notario dicēti sibi nō retulisse.

'Nota hic quō ⁊ qualiter et qñ nuncio curie credak si aserat ꝙ citasse.

vt ibi per Jo. an. ⁊ per hec infertur etiā cui plus credak an nūcio dicēti se citasse ⁊ retulisse citationē an vero tabellioni dicenti nō sibi fuisse factā relationē: qz ex qualitate ⁊ cōditione personarū dependit cui magis credēdū ſm ꝙ voluit Jo. an. in spe. de instru. edic. in. §. restat. ver. qd si vnus ⁊ voluit Cy. in. l. si qs decurio. C. de fal. Jn glo. penulti. ibi auditis de hoc vide istō in. d. c. auditis. ⁊ videbimꝰ in. c. nullus pluribus de re. iur. lib. vj. Ad fi. glo. sic ergo colligetis ꝙ ratione dubij tenek citatus cōparere ⁊ ita sequunk doc. hāc sequētes glo. vel potestis dicere iudicio meo ꝙ aut appellauit ja finia cardinalis ⁊ tūc posset ꝓcedere cōtrariū. qz pēdente appellatione etc. aut appellauit ab alterius finia ⁊ tūc ꝓcedit iste tex. quia talis appellatio nō excusat de quo in. l. j. ff. eū qui appellat. Jn glo. finali ad fi. et sic punitur iste eps in eo i quo delinquid quia sicut fuit cōtumax in nōveniēdo punitur vt veniat ⁊ dicunt doc. ꝙ excōicatus celebrauerat pendente excōicatiōe. ⁊ istō est ꝙ puto mouit papa. ⁊ per hanc glo. dicit Butri. ꝙ lz qs via agendi nō cōsequak finē repellēdi nec ecōtra. vt in. c. cū dilectus. ē. de ordi. cog. tū via denunciandi pōt cōsequi. vt aduersariꝰ repellatur rō qz latior est denūcio ꝙ actio ⁊ pōt trahi ad vtrūq; ⁊ ad viā agendi ⁊ ad viā excipiendi.

☞ Tempus appellationis solum currit a tpe appellationis interposite.

Dhec ⁊ ifra.

a

Mno. ꝙ ille q̄ iurat stare mādato ecclie Juramētū a nō audiēt appellās si tamen grauak pōt appellare. 'Mot. ij. appellātē oino audiri in ꝓtū appellat ab incremento iuramenti Tertio not. ꝙ iuramētū iudici prestitum habet preruptā executionem sicut finia vltimo not. tēpus appellationis ꝓsequē de currere solū a tēpore appellatiōis interposite de q̄ in. c. ex ratiōe. ē. eo. Jn gl. prima ad fi. sic glo. ergo cōpellek iurans stare mandato seruare iuramētū si mandatum sit iustum. ita ꝙ non grauetur in iuste alias nūt si grauaretur non cōpelleretur stare nec diceret periurus qz iuramentū recipit tacitā cōditionē si modo iuste mandet ita vt mādatarius non grauetur ita est casus hic. ⁊ vidistis in. c. quintauallis. ē. de iure iuran. ⁊ in. c. veniens. facit. l. fi. ff. q̄ satisdare cogūtur. et l. fi. de nō nume. pecu. C. ⁊ c. quēadmodū

a ¶ Juramentum. Adde Jn no. hic dicentē ꝙ si qs iurauerit non appellare ꝙ ex cā superuenēti pōt appellare nō obstante iuramēto.

de iure iurando.

1 ☞ Appellatio Ꝺ iuramentū an valeat.

Questioni Mo. ꝓio ꝙ iuramentū prestari solitū i absolutione ab excōicatiōe est inductū de ꝺsuetudine de quo in. c. cū de sideres. j. de sen. excō. Scōo no. ꝙ appellatio contra iuramētuz vel iustuz ꝓceptum executiuū iuramēti nō tz: nec ei ē deferē dū. Tertio no. nō parētes mādato ad executionē iuramēti facto nō reincidere in sen. excō. ipo iure nisi iterato ⁊ actualr excōicenk. Ultio no. in fi. ꝓtumacē nō eē absoluendū nisi mādatis effectualr obtēperauerit. ¶ Jn. j. gl. ibi gl. soluit Ꝺtiū ⁊ ista est vera. ⁊ eam seq̄tur Bof. ⁊ ꝓbak in tex. ibi dū dicit cām subterfugij. ¶ Ad fi. glo. dicit ꝙ ex hac gl. colligik scōa so. vt pōde rek an appellet Ꝺ iuramētuz. anꝺ Ꝺ iniq̄tatē precedentē. ⁊ istaz videnk in effectu sequi doc. ⁊ est idem iudicio meo cū precedēti: q: Ꝺ iuramentū appellat dr appellare subterfugij cām sine iusta causa: ⁊ iō nō est admittēda. dicit tū Jo. theotonicus i c. si q̄. j. q. vij. faciendus dr iam an iurauerit stare mādatis eccliē ⁊ appelletvt in. c. ꝓi. §. an vero mādatis iudicis ⁊ ꝓcedat iste tex. qz nō poterit appellare q̄ so. videtur falsa. qz ista nō differūt p. c. ex tenore de sen. excom. ꝓterea glo. in ꝓcedentibus sentit oppositū. ꝓterea iurans stare mandatis iudicis incōsequētiā itelligik iurare de standō mandatis eccliē. ⁊ ideo tenete so. glo. vel potestis itelligere hanc decretalē de mandato facto ante excōicationez vt qz mādatuz fuit vt vpoē alteriꝰ dimitteret ⁊ qz nō dimittebat fuit excōicat. ⁊ postea sibi invim iuramēti fuit mādatū iterū vt dimitteret a q̄ mandato appellauit certe nō est admittenda talis appellatio. ⁊ istud bñ vr sentire gl. nra iudicio meo: ita ꝙ ista est breuis ꝺclusio ꝙ qñ appel. est Ꝺ iuramētū etc. ¶ Jn gl. ij. ibi testimoniū ista est pria so. ⁊ op. Laurētij quā seq̄tur stati gl. Ibi peniteat ⁊ bñ dicit gl. Ibi. ff. viā ista op. trācreti nō placuit gl. vt stati sequik. Ad fi. gl. dicit. sic ḡ ex hac gl. videt approbataz opi. Laurētij. ⁊ reprobatā op. trancreti. Sed ꝓcordia dicit ſm aliꝙs saluādo vtrāq; opi. ꝙ debeāt iurare ⁊ fideiubere. ⁊ banc op. tz Host. dicēs ꝙ nō ꝓpterea absoluent isti tales donec pareant suscipiēdo: ad iplēdo mandatū ꝓpositum vt dicit lra. ⁊ est not. gl. ꝙ qñ aliq̄d est traditū ꝓ forma qō sp illa forma est seruanda ⁊ qō nō ꝺz eē meliozis cōditiōis deliquēs q̄ bon. c. fi. §. de pact ¶ Ultio q̄rit b Jnno. vtrū petēs absolutionem coraz iudice a q̄ videak appellationi renūciare de quo vt in. c. qua frōte. j. e. qz ille tex. vr determinare istaz q̄stionē.

1 ☞ Appellans ab ordinario de excessib⁹ postea perpetratis puniri debet per eum a quo appellauit.

2 Appellatio eximit appellantez a iudicio iudicis a quo solum ꝓo illa causa.

Reterea. Nota ꝙ appellans ab ordinario de excessib⁹ postea ꝓpetratis puniri ꝺz ꝓ eū a quo appellauit. Mo. scōo ꝙ appellatio eximit appellantē a iudicio iudicis a q̄ solū ꝓ illa causa ꝓ q̄ appellauit vidistis in. c. cū teneamur. §. e. ¶ Jn glo. ad fi. vel dicit ꝑ Host. nō tñ reprobando glo. ꝙ b ideo loquit de grauioribꝰ qz in leuioribꝰ posset recusari iudex in grauioribꝰ ⁊ manifestis nō vt vidistis in. c. ad hec. §. ⁊ habetur in c. ꝓposuit. j. eodem.

Constitutis.

Diuidit in duas partes. Prio ponit facti decisa narratio. Secūdo dat iudices. ibi scōa iōq; mandam⁹ Casus br. q̄ nō detulit appellationi aduersarij de sua post modū appellatiōe nō poterit cōtra aduersariuz excipere. b. d. Mo. prio ꝙ electio scōa facta post ꝑmam nullaz. vez etiaz ꝑma nō cassata. Secūdo no. ꝙ appellationi eius q̄ nō vult deferre appellationi alteriꝰ nullatenꝰ est deferē dū ita ꝓbat iste tex. i fi. ¶ Jn glo. j. ad fi. dicit ꝙ ibi loqtur qñ erat suspēsus minori suspēsione q̄ priuat tūm a participatione sacramentoruz vt vidistis in. c. a nobis ē. de exceptionibus. ¶ Jn glo. secūda ad finem glo. verum dicit nisi notationem se quak publicatio scrutinij. nā tūc ex publicatione acquiritur ius nominatum vt in c. publicato. de electione. ¶ Jn glo. non obstante glo. obtime dicit ex qua colligitur verus intellectus ad hanc decretalem. videlicet quod iste archidiacbonus primo eligerat. ⁊ post suam appellationē appellarunt alij: et post alij clerici fecerunt aliam electionem: et ita sequimini. licet Jnno. et Bof. dicerent istas duas electiones simul esse factas qō est falsuz.

1 ☞Judex a quo potest recusari si semel grauauerit.
Recusatio iudicis nō ꝑz locū in notoꝛijs.

Proposuit.

Diuidit i tres partes. Primo ponit consultatio. Scōo rñsio. Tertio exceptio. ibi scōa sup eo. ibi tertia nisi ꝓ crimine. Casus bre. appellās ab ordinario in vna causa in alijs cōsā eo ꝓpellitur respōdere: nisi tanꝯ suspectꝰ recusetur qō pōt preterꝯ in grauioꝛibꝰ. h.d. Mo.j.ꝯ appellatio nō suspendit iurisdictionē iudicis a quo nisi est eo articulo tm̄ sup quo est appellatū vidistis in.c.cum teneatur ꝛ.c.ad hec.ꝛ preterea.s.eo. Secūdo no. iudicez a quo posse recusari tanꝯ suspectū si semel grauauerit. Ultimo no. qō in notoꝛijs non habet locuz recusatio iudicis ꝛ quis dānatus sine alia facti declaratiōe. ¶In glo. nō bebet ibi qꝛ suus iudex est glo. bene dicit. et ꝓ hoc nō ob.c. cum speciali. j. eo. quia vel iudex a quo est cōpetēs in alijs causis: nisi ex iusta causa recusetur. Ad fi. glo. dicatis qō hanc opi. tenet trācretꝰ in.c.ad hec. s.e. tenet etiaz Jnno. et Hostien. ꝛ est rōnabilis op. dicit tamē Butrius euentū appellationis non repellere recusationem si sit paratus docere de grauamine. quia nūc opponit ad alium finem idem ꝛ fortius si deserta est appellatio. in.c. licet. j. de senten. excom. in sexto. et per hec dicit Joan. an. quod si appellans antequā expectaretur euētus sententie posset coꝛam arbitris probare grauamen que probatio non sufficeret in causa appellationis. in.c. ad hec. lo. j. s. eo. titu. facit. c. veniens. s. de testibus. ¶In glo. fi. ad finem dicit. vel ſm Jnno. hic tenere erat graue ꝛ manifestum. ibi vero erat leue et dixi in.c. preterea. s.e. et illud crimē dr̄ graue ſm Host. ex quo plurimi scādalisant ꝛ vniuersaz cōmouet vbē. c. fi. xxvj. q. vj. vel remittit arbitrio iudicātis. c. cū illoꝛū ꝛ. nisi excessus de sen. excō. ꝛ hec q̄ dicit glo. ꝓcedūt vbi iudex vellet iponere penā a iure determinataz vbi determinata est: sz vbi nō est determinata. sed arbitratoꝛia: quia in arbitrādo posset grauare tūc etiam in manifestis ꝛ notoꝛijs posset appellari. ꝛ ita voluit archi. in.c. qꝛ suspecti hic alleg. ꝛ dicit vt in c. j. de offi. delega. lib. vj.

Not. bq̄ dicat grauē crimen

1 ☞Dignitas pōtificalis est maioꝛ dignitate regali.

2 Offerēs se satisfacturū est absoluendus
3 Absolutionē petēs non est absoluendus nisi prestita sufficienti cautione.

Ua fronte.

Jsta est notabilis decretalis ꝛ diuidit in tres partes scōm ꝯ tria dicta ponit. ibi scōa sane si qs. ibi tertia de his. Casus bre. ꝓfirmatiōes clericoꝝ per prelatos in curijs sclarib⁹ fiert nō debēt ꝛ absoluit excōicatꝰ vel interdictus cautione recepta: lz aduersarius vel excōicatoꝛ appellet ne absolueretur. h.d. Mo.j.ꝯ. puertēs ordinē iuris ꝛ cōtenēs canones nō est audiēdus. Scōo no.ꝯ prelatus ecclie ꝓtra debitū iuris ꝛ offm̄ pōtificalis dignitatis dr̄ facere fisin curijs secularib⁹ cōfirmet electiōes clericoꝝ: ex quo inferūt aliq̄ doc.ꝯ dignitas pōtificalis est maioꝛ regali dignitate de quo in.c. vno de sacra vnxione. ꝛ.c. solite de maio. ꝛ obediētia. Tertio no. in ꝛ. sane. ꝯ nō tm̄ ex cōtumacia: sz ex alia causa pōt qs excōmunicari. Quarto no.ꝯ offerens se satisfacturū est absoluēdus ab excōicatiōe et interdicto etiā in vito iudice ꝛ aduersario et iudice excōicante. Quinto no.ꝯ petens absolutionem non est absolueudus nisi prestita sufficienti cautiōe de ꝓsequēda appellatiōe. Ultio no. hic i fi.ꝯ iudex ꝓ defendēdis suis sentēcijs cēsure potest appellare ad sedem aplicam. ¶In glosa prima ad fi. et per hoc dicit Hostiē. quod si priuilegiatus abutaꝫ priuilegio suo qō pōt ei denegari iusticia in.c. nup. de decī. ¶In gl. iij. ad fi. lz gl. reḡat ꝛsensuz. c.ꝯ ſz Jo. an. sufficit sclū ꝛsiliū vt in iurib⁹ all'. hic in fi. glo. ꝛ hodie requirit ꝯ precedat c⁹ tatio ſm formam. c. fi. de elec. lib. vj. et dicit vt ibi. ¶In glo. iiij. ad finē dicit ſm doct. qō dū dicit tex. alia causa debet intelligi de causa depēdēte a ꝛtumacia vel dubia vt in dicto. c. ex parte. cum ibi no. j. de verbo. si gni. ꝛ.c. ex litteris. s. de offi. delegati. ¶In glo. decedat ad finem ex hac glo. colligetis rōnes quare excōicatꝰ absoluitur nō obstante appellatiōe et notanda est hec glo.ꝯ in his q̄ dilationē capiunt non admittit appellatio de q̄ et in specu. de appel. in. ſ. in quibus vbi aliqui casus enumerant. ꝛ aduertēdum ſm Hosti. qō in absolutiōe ab excōicatione citāda est ps vt hic ꝛ in.c. venerabili. de sen. excō. facit. c. j. quattuoꝛ de maio. et obe. si tamē pars nō citet tenet absolutio. et propter grauamē pōt pars appellare. et

Utrū excōicatus possit absolui pte nō citata ꝛ an valeat absolutio.

precipue si ꝓ manifesta culpa sit qs excōmunicatus q̄ oia ꝓcedunt qñ ad partis petitionē est qs excōicatꝰ secus. si iudex ex officio excōicauerit de quo in.c. prudentiā. in. ſ. sexta. de offi. dele. vbi Jnno. videt tenere ꝛtrariū ꝛ male. ꝛ aduertendū ꝯ absolutio nō est cōsedenda nisi refectis expēsis. de quibus ꝓbabiliter cōstat ꝯ sint facte ꝓpter cūtumaciā. ¶In glo. cautione ad fi. hāc op. sequūtur doc. dicētes sufficere iuratoriā cautionē. nec ob. verbū sufficiēti ꝓ qō videbatur ꝯ cuz fideiuſ. ꝛ pigno. qꝛ respōdeo ꝯ intelligitur ſm subiectā materiā. ar. in. l. si vno. in prin. ff. loca. qꝛ sufficiēs cautio in ista materia accipit ꝓ iuratoria cautione. licet alias sufficiēs cautio intelligaꝫ cū fideiuſ. vel pigno. l. si mādatot ith. ſ. fi. ff. mādati. l. sancimꝰ. hic alleg. et dicūt doc. qō petēs absollutionē ab excōicatiōe cogaz iudice. a quo nō videtur renūciare appellationi. per istū tex.

1 ☞Citatio nō exigitur vbi est canō late sententie.
2 Appellās si est negligēs ꝓsequi appellationē cōdēnādus venit in expensis

Eprehensi

bilis. Diuidit in quinq; ptes ſm ꝯ quinq; dicta ponit. ibi secūda. nec subiecti ibi tertia. si ꝓ qs ꝯ. ibi quarta. si autez in quocūq;. ibi quita. p̄cipue ꝛo. Casus bre. prelati suspendere vl excōicare non debēt nisi monitiōe premissa. nec subdicti precipue regulares ꝺ disciplinā p̄nt appellare. ꝛ statuit termin⁹. j. quez ꝓseq̄ dz appellās que si nō ꝓsequit appellato ꝓsequēti ꝺdēnatur in expēsis. h.d. Mo.j. ꝯ p̄cedente canonica monitiōe ꝓcedēdū est ad ſniaz cēsure. Mo.ij. ꝯ vbi est canō late ſnie nō exigit citatio. lz pō ſniam proferat. ꝛ est ar. ſm doc. ꝛ Butri. ꝯ vbi bona ipo iure cōfiscantur. non exigit in actu incoꝛationis citatio. ꝛ no. bene qꝛ questio pēdet de facto. Mo. in ꝛ. nec subiecti. ꝯ sicut ꝺ penā iuris nō appellatur ita nec ꝺ disciplinā a regulare. Mo. in ꝛ. si vero iudicē a quo posse statuere terminū ad ꝓsequēdum appellationē quo sunt appellans. remittit in primū iudicē. Mo. ibi si aūt ꝯ appellās negligens prosequi appellationē est condēnādus in expēsis aūꝯ audiatur. Ultimo no. hic in fi.ꝯ regulares nō facil⁹ audiūtur ad appellandum. ¶In gl. j. ibi de canonica monitio ne. melius diceret gl. de euāgelica. sed dicit ꝯ etiā in. c. nouit. loquit de canonica monitione. ¶Ibi sacro seruare. etiā debent iudices ea q̄ habenť in. ca. j. de sen. excō. li. vj. nec debēt peruertere ordinez vt pri⁹ excōicent postea moneāt. ¶Ad fi nē gl. dicit doc.ꝯ qñ imponit pena siue excōicatio ipso iure non exigit alia citatio siue monitio. ꝛ istō idē dicit gl. iij. j. e. vt ibi videbitis. ꝓ qō dicit abbas ꝯ quādo ꝑlatus ex excōicat subdictū in casu in q̄ repitur excōicatꝰ ipo iure ꝯ lz declarauerit excōicatū. nō ꝑmissa monitiōe nō incurrit penas. c. sacro. ꝯ vez putat Butri. nisi extrincece aliter vellet exceq̄ acta. vbi oporteꝛ factū declarari. a quo surgit penā ipso iure. nā tūc oporteꝛ ad facti declarationē citationē. vt in. c. cū ſm. de hereticis. li. vj. ¶In gl. ij. ad fi. dicit ꝯ in. d. c. ꝓ tuas enumerant aliq̄ casus. alios casus enumerāt doc. in. c. p̄nti. de sen. excō. in. vj. dicatis vt ibi ¶In gl. iij. ad fi. alios casus videte in. ca. eos q. j. de sen. excō. in vj. alios etiā videte in cle. j. e. ti. ꝛ de multiplici pena suspēcioīs. videte in cle. cupiētes de penis. ¶In gl. nec subiecti ad fi. ꝛ sic sētit gl.ꝯ decretalis cū spāli supleat hāc decre.ꝯ est vez. ꝛ videbimꝰ in. d. c. cū spāli. ¶In gl. penul. ibi nicolao. istā glo. sequūtur doc. ex q̄ gl. colligetis singulariter ꝯ paria sunt nō ꝓsequi appel. vl minus legitime ꝓsequi. qꝛ ꝓsecutio dz fieri circa causam principalez. alis nō releuat ꝓsequentē. Sed circa hoc queriť doc. qs iudex cōdēnabit in expēsis. an iudex a q̄ an iudex ad quē breuiter di.ꝯ qñ appellans nullomō est ꝓsequut⁹ appel.ꝯ tunc iudex a quo est ille q̄ debet cōdennare in expēsis. sed si aliqualiter fuit ꝓsequut⁹ ꝛ iudex ad quem debeat ferre ſniam in cā appel. ꝛ debeat forte ꝑnūciare appellationē esse desertā. qꝛ nō est ꝓsecuta infra tps poterit iudex ad quē ꝺdēnare in expēsis. c. fi. cum ibi no. s. de rescrip. facit cle. j. eo. ti. ꝛ aduertēdū ſm doc.ꝯ satisfactio expēsaꝝ est arbitraria arbitrio. iudicātis ꝑmissa q̄ arbitrabit taxatiōe ꝑmissa. quas expēsas fecerit. vt habetis in. c. auditis ꝛ.c. ꝓstitut⁹ de ꝓcu. ¶Ad fi. glo. dicatis ꝯ hāc op. sequit Hosti. dicēs istū tex. hic in fi. intelligendū ſm ꝺditionez ꝑsonaꝝ intelligit illos ꝺdēnādos i expēsis q̄ hñt ꝓpriū ꝛ habēt pecunias: sz si nō habent ꝓpriū nō possunt condēnari: imo aliter veniūt punēdi. ꝛ dicūt docto. quod illi dicuntur habere ꝓpriū: qui habent ꝓpriū patrimoniū idem etiā si habent reddit⁹ ecclīasticos sibi debitos ad

Casus in quo qs incurrit ipam excōicatiōis ipo iure.

Si qs non ꝓsequit appellationē suaz qualis iudex eū cōdēnabit i expēsis.

a ¶Disciplinaz. cō cordat. c. ad hoc. j. eo. ꝛ. c. ad aures. j. e.

2

ipsos pertinētes. ⁊ ex ea⁹ solutione non ledatur ecclesia enormiter q⁹ de illis reddit⁹ poterūt solui expense ⁊ sensetur p⁹priū quo ad p̄fite⁹ materiā de quo in c. peruenit. j. de fideiusso. vbi tractat ista materia. ⁊ ibi aliq̄d p Inno. ⁊ i. c. p tuas q̄ō est. c. h. j. de donationibus.

☞ Appellans potest cogi ad p⁹sequē dam appellationem.

Ab hec. non recipit diuisione⁹ Casus bre. appellans tenet appellationē p⁹sequi vel iudici a q̄ parere aut iudicē partibus nō suspectis eligi facere. h. d. Nota p̄mo ⁊ sepe ⁊ visum est appellāte⁹ posse cōpelli p⁹sequi appellationē. ⁊ si nō p⁹sequat subijcietur iurisdicioni p̄mi iudicātis. Mo. in fi. modū p cedēdi per iudicē recusatū. vt euitet recusationē q⁹ pōt cōpellere ptes ad eligēdum iudicē q̄ de causa cognoscat. potest etiā re integra causam alteri delegare vt vidistis in. c. si q⁹ cōtra. s̄. de foro ꝯpetē. Ultimo no. q⁹ iudex ex partiū consensu electus nō pōt ampli⁹ recusari. ¶ In gl. p̄ma ad fi. gl. bene dicit ⁊ sepe visum est ⁊ dicūt doc. q⁹ hec decretalis pōt intelligi altero de duobus modis. vel p̄mo de iudice cause p⁹incipalis. vel scōo de iudice qui cognoscit de articulo recusat⁹ iōis. et vterq; intellect⁹ est bon⁹. ⁊ aduertendus ꝑm doc. q⁹ iudex a quo nō pōt cōpelli per partes. nec tenet de necessitate statuere terminū ad appellationē p⁹sequendā per verbū fas tibi sit ⁊ licitū tibi fit. i. q⁹ possit ⁊ pōt volūtatē non necessitatē impor tat. l. sepe. ff. de offi. p⁹cu. cesaris. ita dicūt doc. q⁹ est notandū. ¶ In gl. ij. ad fi. sic g̃ colligetis ex hac gl. q⁹ hic loquit in ordinario q̄ potest recusari. ⁊ pōt compellere ptes ad eligendū iudicē non suspectū. et iste intellectus est de mēte littere. verūtn aliq̄ intelligūt istū tex. in iudice recusato cōpellēte partes ad eligēdū arbitros q̄ cognoscāt de cā suspitiōis. ⁊ nō de p̄ncipali ꝑm quē intellectū colligatis q⁹ vn⁹ tm̄ arbiter pōt eligi p ptes q̄ cognoscat de suspitiōe q⁹ est verus si ptes cōcordauerint. alias aūt eliguntur duo arbitri vt videbim⁹ in. c. cuz spāli. j. e. ⁊ notate.

☞ Appellari pōt a monitione iniusta.

1 Appellatio dicit frustratoria q̄ quis appellat contra ius.

3 Negligens appellationē p⁹sequi ⁊ monitioni parere p⁹uādus est beneficio.

Peruenit. diuiditur in duas ptes. Primo ponit decisa cōsultatio. Scōo rōsio i quo tria facit. ibi scōa cū aūt. Casus bre. si canonicus ad residētiā monitus appellat interi būficio suo p⁹ vicarius deseruitur de suis p⁹uentib⁹ sustinendus q⁹ si nō fecerit p⁹pio būficio ē spoliādus h. d. Mo. j. q⁹ a monitione iniusta pōt appellari. rō ꝑz doc. q⁹ talis monitio h̄z vim p⁹cepti. Mo. ij. q̄ō vbi q̄s appellat⁹ ꝯ ius appellatio p̄sumit frustratoria. Mo. iij. q⁹ iudex p̄sumēs appellationē frustratoriā h̄z alternatiue p⁹cipere vel parere monitiōi vel p⁹sequi appellationē. infra tp̄s. Mo. iiij. appellantē habere necesse deseruire eccle. p vicarius. Ultimo no. hic in fine q⁹ negligens appellationē⁹ p⁹sequi ⁊ monitioni parere p̄uandus est p⁹pio būficio. ¶ In glo. j. ad fi. dicit q⁹ per hāc gl. dicūt doc. apparere hāc appellationē nō fuisse oīo frustratoriā. q⁹ licet de iure cōi clerici teneant⁹ ad residētiam faciendā in ecclesijs suis vt in iuribus hic alleg. tm̄ aliquādo excusantur a residētia vt ꝓpter infirmitatē vel licētiā sup̄ioris vel q⁹ forte būficium nō est curatū. ⁊ si alterā ex istis causis appel. i interposita exp̄sserit vl' q⁹ nō poterat secure morari admittitur appellatio ⁊ est statuend⁹ terminus ad appellationē⁹ p⁹sequandā q⁹ nō fieret si eēt oīo frustratoria ꝑm doc. ⁊ aduertēdū q̄ō q⁹admodū tenet⁹ appellās deseruire per substitutū. ita ēt cleric⁹ q̄ secure stare in ecclesia tenet deseruire p substitutū vt in c. ad supplicationē⁹. s̄. de renū. q⁹ est verū si gaudeat de fructib⁹. In glo. ij. ad fi. p so. si appellatio est manifeste frustratoria vt q⁹ appellaret q̄s i casu nō h̄ite fallentiā. tūc ꝑm hec iura nō esset admittenda appellatio: h̄z si appellat ꝯ ius q⁹ haberet fallentiā tūc ꝑm hec iura bñ admitteret appellatio. ⁊ ita loq̄tur iste tex. hodie ꝯ nisi legitima cā exp̄ssa fuerit nō admittit appellatio vt in. c. vt debem⁹ hic allegato h̄z aliq̄ dicāt appellationē⁹ simplicē sine cāe exp̄ssiōe in casu n̄re decretalis valere ⁊ tenere. q⁹ istud p̄ceptū de residentia faciendā h̄z vim diffinitiue ⁊ sicut in diffinitiua nō requirit exp̄ssio cause vt vidistis i. c. cū sit romana. s̄. e. ita nec etiaz in appel. ab hmōi p̄cepto. ita sentit spc. e. ti. in. ℣. i q̄b⁹ in ℟. ꝑz nunq̄d ⁊ voluit Frede.

de senis in suo cōsilio q̄ō verū putat Jo. an. q̄n talia p⁹cepta fiunt cū cause cognitione ⁊ lite ꝓtestata. alias aūt secus vt in c. dudū. le. ij. cum ibi no. s̄. de electione. et voluit glo. in. c. ex parte. j. de verb. signi. ⁊ Bar. in. l. nō fatet. ff. de cōfes. q⁹ in vita te est notādū q⁹ cū p⁹textu fuerit cū cause cognitione ⁊ lite ꝓtest. habēt vim diffinitiue: ⁊ sic nō req̄rit in appellatiōe a tali p⁹cepto exp⁹essio cause ⁊ est vna limitatio ad. c. cū sit romana. ¶ In glo. iij. ibi p⁹sonas: ⁊ ita sequit Hosti. dicēs q⁹ hic loq̄tur de termino statuto ad iter arripiendum q̄n statuit a iudice. l⁹ Inno. intelligeret de termino a iure statuto q̄ō nō est verū. vt p⁹ in l'a'. ¶ Ad fi. glo. bene dicit In gl. ad fi. sic g̃ colligat⁹ q⁹ p⁹esumptio q̄ est cōtra' appellātē ⁊ fauo⁹ cult⁹ diuini admittūt inouationē appellatōe pēdēte quā alias nō fieret vel dicit ꝑm Inno. q̄ō appellatiōe pēdēte pōt attētari id quod posset obtinere appellās in appellatiōe ⁊ nō expectat casus cuius euentus nihil operat ⁊ p hoc dicit Host. q⁹ sicut appellatiōe pēdēte d⁹z eccl'ia soluere sensu⁹ debitum alteri eccle. ita etiā appellatiōe pendente d⁹z gerere curā p se vel p aliū in ecclesia cuius fruct⁹ p̄cipit: ⁊ ita concludūt docto. sed dicet quis ponamus q⁹ feratur sn̄ia cōtra eū ⁊ cōdemnet ad fruct⁹ restituēdos q̄d fiet de fructibus vicarij breuiter dico q⁹ illi fruct⁹ nō sunt restituēdi: q⁹ nō dicunt fruct⁹ nisi deductis expensis. l. si a patre vel dño. ff. de petit. heredi. ¶ In glo. fi. ad fi. etiā si iusta causa impeditus fuerit vt quia p⁹sequitur appellationē⁹ vt loquitur iste tex. d⁹z deseruire in ecclesia per alium facit. c. ad supplicationem. s̄. de renunciatione.

☞ Judeis mācipia christiana detinere non est licitum.

Consuluit. Diuidit in duas partes. Primo ponit cōsultatio. Scōo rōsio. ibi scōa nō conuenit Casus bre. appellatiōi cōtra ius non est deferendū a quocūq; interponatur. h. d. Mo. j. nō licere iudeis detinere mancipia xp̄iana nec aliq̄ seruitia recipere a xp̄ianis q̄ sapiāt seruitutē. Scōo no. q⁹ nō obstante appellatiōe illegitima sn̄ia est mādanda executiōi. ¶ In gl. j. ad fi. rō huj⁹ decretalis est quia ex quo iudeis fit. q⁹ a iure statutum est non dicuntur grauari: quia ius non grauat quēquā. xp̄ij. q. iij. q̄ peccat. quia ius executio. non habet iniuriā. l. iniuria. ℣. j. ff. de iniurijs. ⁊ pōt iste tex. altero de duobus modis intelligi vel primo q⁹ appellatio fuit interposita per legem more iudeor⁹ qui forte ꝓpter auaritiam sustinebant iudeos. vel potest intelligi ⁊ iste ē honestior q⁹ ꝑ iudei appellarunt ad regē. quia eos ipos grauabat p⁹hibendo ne tenerēt mācipia xp̄iana ⁊ istū intellectū q⁹ ille q̄ nihil ꝑz cōmune tuz eccl'ia pōt de iudice eccl'iastico appellare ad iudicē secularē quod est notandū si est verum sed dubito.

Ab hec. Mo. q⁹ arreptio itineris ita demū suspendit iurisdictionē delegati: si ante citationē facta fuerit secus si post ⁊ istud habeat⁹ loco summarij. ¶ In glo. scōa ibi talis appellatio. s. fine causa legitima. Ad fi. glo. et ista emanauit ad declarationem. c. meminimus. s̄. eo. ⁊ ibi dicatis. ⁊ in. c. suggestum. s̄. eo.

1 ☞ Appellatio extra iudicialis per quaz quis appellat ad curiā valet.

2 Delicta manifesta reddūt quē infamē.

E priore. non recipit diuisionē. Casus bre. q⁹ nō detulit appellationi legitime interposite ad papā cuz l'r̄is ordinarij mittit. h. d. Mo. j. q⁹ valet appellatio extra iudicialis p quā q̄s appellat ad curiā. Scōo no. q⁹ manifesta delicta reddūt quē infamē. Ultimo no. penā nō deferentis appellationi. ¶ In glo. j. ad fi. gl. bene dicit ⁊ eā doc. sequūtur dicētes q⁹ modus forte excedebatur p istum priorē. q⁹ p⁹cipiebat istis monachis q⁹ sentirēt donationib⁹ ⁊ venditionibus factis in cōsanguineos suos vl' forte p⁹cipiebat q⁹ nō reuelarēt cōcubinā quā tenebat in monasterio a q̄ p⁹cepto appellauit iste monachus quaz appellationē nō admisit iste prior. s̄z excōmunicauit ⁊ appellatiōi renūciare coegit ꝑm Hosti. ⁊ papa ꝓpter hanc iniuriam illatā mandauit vt in tex. facit. c. ad romanā. ⁊ se. ij. q. vj. ¶ In glo. ij. ad fi. ista glo. ꝓcedit in causis ciuilibus i crimin⁹ lib⁹ remittit iudex ad p̄ncipē digno supplicio puniēdus. l. a pcōsulibus. C. eo.

1 ☞ Capitula regularia habent iurisdictionem in p⁹elatos suos.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quia nos Non recipitcō gruam diuisionē: sed ad hoc alleg.cōtra ꝓstitutiōes regulares appellatio religiosum nō defendit. Mo.j.argumētū prelatū regularē de crimine infamatū ex sola infamia posse cōpelli ad cedendū bñficiū sic est hic casus ꝙ infamia bz exitū plene probationis. Scōo no. ꝙ capitula regularia habēt iurisditionē in ꝑlatos suos etiam quo ad depositionē. ¶ Jn glo.j.ad finez sic ergo ex hac glo. colligit intellect⁹ ad hanc decretalē.vez qō hic loq̄tur qñ non poterat prelat⁹ se purgare q̄ intellectus restringit hāc decretalē.t iō intelligatis ꝑm Jnno.ꝙ sit spāle in regularibus vt ex sola infamia possint remouere.t istō sentit tex.t.gl.fi.nec ob.si dicak renūciationez esse faciendā in manib⁹ superioris. vt in c.admonet.ſ.de renun.quia ibi loquitur in clericis secularibus:hic vero in regularibus.t iste intellectus mihi placet.vel potest dici aliter ꝑm Jnnocen.ꝙ hic loq̄tur vbi est consuetudo monasterij qō ex q̄ abbas est in vltimo notorio vel publice infamatus requiritur t monit⁹ compellitur cedere:t sic consuetudo potest dare potestatē inferiori recipiendi cessiones t renūciationes.t ita dicit Hostiē. seruari in gñali predicatorū mīnorū cisterciētiū cartusientiū t tēplariorū q̄ per electionē factā ab illis ad quos spectat electio sine alia ꝓfirmatiōe administrat putat tamē Hosti.qō etiā vbi est cōsuetudo si voluerit in manib⁹ superioris ꝙ est audiēdus.nec est ei violētia inferēda ar. in.l.extat.ff.ꝙ met⁹ causa.t in.l. creditores. ff. de priui. credi.t supior admissa renūciatiōe dabit potestatē aliū eligēdi:sed iste intel'ectus diuinat qr hic nō apparet de ꝓsuetudine ita ꝙ melius est intelligere generaliter. ¶ Jn glo.ħ.ad fi.notanda est hec glo. qō regulares nō astringunt penit⁹ ad obseruantiā ordinis iudiciarij:sed ad obseruātiam suarum regularum. ¶ Jn glosa fi. ibi in singulis hanc opinionem reprehendit Hostien. dicens quod hec decretalis que fuit Alexandri terth non potuit summare illam decretalem in singulis que fuit Jnnocen.tertij. Jtem et in illo consilio pronunciali non valet. vt in.c. admonet.ſ.alleg. ¶ Ad fi.glo.idem etiā ꝑm Hosti.in appellatione cōtra iustam t laudabilē cōsuetudinē vt nō admittatur sicut nec appellatio cōtra ius gñale vt vidistis in.c.consuluit.ſ.eo.

Audires.

Mo. ꝙ terminus cōgruus est statuēdus ad appellationē ꝓsequēdā. ¶ Jn glo. ꝓpria ad fi. ergo supfluit et nihil dz eē superfluū. vt.ſ.in prohemio.so. dicit qō hec decretalis apertius loquitur de delegata quā aliqua alia.

1 ☞ Appellatio admittitur a molestatione extraiudiciali.
2 Simplicitati parcendum est.

Audiētiā.

Diuidit i duas partes. Prio ponit facti narratio.Scōo ꝓmissa excusatione dat iudices.ibi scōa licz aūt ꝓdicta ꝛc.Casus bre. q̄ se t sua aplice ꝓtectioni cōmittit intelligit appellare.ꝑ.d. Mo.j. ꝙ a molestatiōe extra iudiciali admittit
1 appellatio.Scōo no.parcēdū simplicita-
2 ti sit.c.veritatis.ſ.de iure iur. Tertio no. in ꝑ.licet qō fine cause cognitiōe nō est procedendū cōtra aliquē ad sniam diffiniti-uā t maxime cōtra recusantes. Vltio no. sniam latā cōtra appellantē etiam appellatione nō admissa nō valere. ¶ Jn glo.j. ibi vicē appellatiōis ꝓmo notāda est hec glo.ad litteras saluegardie cōcessas aliquibus per princi pes:quia ꝓpter ea non derogat iurisditioni ordinarie.scōo colligetis so.ad cōtrariū qō hic loq̄tur de speciali ꝓtectiōe t hāc so.videt seq̄ Jnno.in extrema ꝓclusiōe dicēs ꝙ b̄ suppositio siue subiectio hz vim appellatiōis. vñ sicut in appellatiōe est exp̄mēda cā:ita t i suppositiōe subiectiōis ꝙ verū putat But. si appellek i iudicio a grauamie de ꝓterito vel subiciat qs se ꝓtectiōi: sz si appellatio vel subiectio fiat ex iudiciū siue a iudice sine parte nūq̄ iustificak nec valet nisi duob⁹ intercedētib⁹.primū est ꝙ sit veri simile grauamē t ꝙ grauamē sequutum fuerit de quo in.c.cū sit romana.ſ.c. vbi vidistis.t videbim⁹ aliqd in.c.vt debitus j.eo. ¶ Ad fi.glo. ex hac glo. colligit scōa so.ꝙ iō hic nō valuit snia qr nō erat iudex ꝓpetēs.t ista so.nō m'tū placet. t iō tenete pcedētē so.vel dic ꝑm Hostiē.ꝙ p lras ꝓtectiōis ꝓcessas p superiorē qs nō eximit a iurisditōe superioris.qr b̄ nō itēdit superior t ita loq̄tur Jrij:nos aūt loq̄mur qñ molestat⁹ se subiecit ꝓpterq̄ subiectiōez ꝛbo vel ſis factā iducit appellatio sicut p ar-

Mo.b t in gl. pce.de materia salue gar die.

reptionē itineris t istud est ver⁹ intellectus isti⁹ tex. t aduertēdū qō ex q̄ subiectus isti⁹ tex. t aduertēdū qō ex q̄ subiecit se ꝓtectiōi dz arripere iter:vl'appellationē suā ꝓsequi tpib⁹ debitis. ¶ Jn gl.pe. ad fi.sic g̃ colligetis sol'.ad.l.j.C. ne qs in sua cā.qr b cognoscit ex delegatiōe pape qō est diuinare. ꝑterea qñ est dubiū de iurisditiōe.iudex pōt cognoscere.l.si qs ex aliena.ff.ō iudicijs.nisi forte saluātes gl. dicet ſ ꝙ hic eps carnotē. aliud cōmodū poterat reportare quā exercitū iurisditionis in.c.sup litteris.cū ibi no.ſ.de rescri. et in.c.ex parte.de verb.signi. ¶ Jn glo. fi.ad fi.t ꝑ hac sniā facit tex.q̄ dicit sine cause cognitione:sed dicet quispiā si sine cause cognitiōe: g̃ etiā sine appellatione non tenuit sententia.c.j.ſ.titu.j.sol'.dicatis.licet doc.non declarēt qō aut nulla est qualis cause cognitio non tamen plena.t valet snia nisi fuerit appellatū: sz si fuerit appellatū t fuit lata snia post appellationē ꝓpter appellationē est nulla. iste est verus intellectus istius decretalis facit.c.cum inter.j.ti. proxi.lz Jnno.diceret subaudi maxie ꝙ esset destruere tex.

1 ☞ Causa non est remittenda ad iudicem a quo.

Exceptaz.

1 Mo.ꝙ cā nunq̄ est remittēda ad iudicez a q̄ fallit.in.c. ad reprimē dā.ſ.de offi.ordina.in c.ab excōicato.ſ.de rescrip.in.c.ꝙ tuas.j. de sen.excō.qr ibi remittit absoluēdus t nō grauat. ¶ Jn glo.ħ.ad fi.ita sequitur Jo.an.dicēs ꝙ hic accipit plurale ꝑ singulari facit.c.in'venerabili.j.de sen sibus t.c.sup litteris.cū ibi no.de rescrip.

Ostremo.

nō diuidit. Casus bre.clausula appellatiōe remota nō tollit iustas cās suspitionis b.d. Rō determinādi:qr sic clausula appel. remota nō tollit iustas cās appel. t in.c. scōo reqris.j.eo.ita nec iustas cās recusatiōis tollit. Mo.j.duas iustas cās recusatiōis.prima est cōsanguinitas.scōa est postatio patrocinij. Scōo no. ꝙ bonū est argumētū de appellatiōe ad suspitionē videbitis in.c.scōo reqris.j.eo. Jn glo.j.ibi apertissimi. sic g̃ ex hac glo.colligetis qō vsq̄ ad illū gradu⁹ repellit iudex ꝓpter suspitionē vsq̄ ad quē admittitur ad successionē t hāc opi.tenet Hosti.ꝙ rōnes gl. ꝙ verū putat Jo.an.si sint de vna domo t sint de stirpe masculina .alias non est iusta cā qō tñ relinquitur arbitrio iudicis q̄ inspecta cōsuetudine patrie t cōditiōe persone existimabit habēdo ꝑ suspectis vel nō facit. c.accedens.lo.ħ.ſ. vt lite nō cōtest.t per hoc dicit Vincentius ꝙ talis posset esse cōsanguineus.puta cisterciēn. vel al's sanctissima ꝑsona ꝙ nō debeat recusari ꝑm ꝙ vult spec.eo.ti.in.ꝑ.supest.in ꝑ.quid si nō sit aduertēdū tñ est ꝙ si cum cōsanguineus nō recusat⁹ pōt esse iudex in causis cōsanguineox suox ꝑm qō ꝓbak in.c.v.ħ.q.v. et ꝓbak in.c. filij⁹. ħ.q. vij.vbi pr̄ pōt esse iudex in cā filij sui t ex si non opponit⁹ ita ꝙ ista est ꝛclusio ꝙ donec possint succedere t sunt de linea masculina possunt recusari: nisi sit sctissima ꝑsona. ¶ Jbi.ſ.de vno hāc opi. sequūtur doc.dicētes q̄ idē est i cā eccle.ꝙ ꝛsanguineus tenet qr ꝓpter suspitionez recusari non pōt ꝑm ꝙ voluerūt gul.t spec.eo.ti. in.d.ſ.sup est.in ꝑ.fi.qd si prelat⁹ .t ꝑ ista snia facit illud ꝙ vidistis in.c.in sup.ſ.de testi. lz Jo.an.in spe.e.ti.in loco. ſ.alleg. et etiā hic tenuerūt oppositū p.c. infinuā te.ſ.de of.deleg.sz dicit ꝙ est arbitriū vt vidistis in precedētibus et dicam ibi an noveturo.Ad fi.gl.ꝑ ꝛclusiōe ꝑm Tācre. t doc.ꝙ oēs cāe habiles ad reuocandū ꝑ curatorē.de qb⁹ i.l.añ litis ꝛte.cū.ll.se.ff. de ꝑcura.t i.c.j.de ꝑcura.lib.vj. sunt habiles etiā ad recusandū iudicē tanq̄ suspectū t idē etiā in oib⁹ causis filib⁹.c. legitima cū ibi no.j.eo.ti.lib.vj.ꝙ emanauit ad dubitationē hui⁹ t videbitis in.c. cū spāli.j.e.ex quo infert Butri. notāter ꝙ ois cā cōcludēs iudicē minus fauorabilē parti vel minus odiosum est sufficiēs ad repellendum iudicem tanq̄ suspectus c.causam.ſ. de iudicijs.t in.c. accedens. et ibi tex.ſ.vt lite non contestata facit.c. inq̄sitōis.j.de accu.t.c.cū sup cū ibi no.ſ. de officio deleg.t ita concludatis. ¶ Jn glo.finali ad finem facit.c.a nobis. ſ. de testi.t.c.romana.j.eo.ti.lib.vj.

Pater an possit esse iudex i cā filij.

1 ☞ Appellatio interposita post sententiam interdum non adiuuat appellantem.
2 Argumentus de sententia interdicti ad sententiam excōicationis an valeat.
3 Casus in quo interdictū et executio equiparantur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad hec. Diuidit in duas ptes. Primo ponitur cõsultatio. Secũdo respõsio. ibi scõa noueris. ⁊ ad hoc semp alleg. snia interdicti. nõ suspenditur per appellationẽ subsequentẽz: sed precedentem h.d. Mo. primo ꝙ appellatio interposita post snĩam interdum nõ adiuuat appellantem sicut nec interposita post excõicationẽ. Secũdo no. qõ bonũ est argumentum de sentẽtia interdicti ad sententiaz excõicationis. Ultimo no. ⁊c. ¶ Jn gl. j. ibi pastoralis. ex hac gl. colligitur vnus casus ĩ quo excõicatio ⁊ interdictũ equiparãtur. Scõo equipantur qz ĩ vtroq; requiritur monitio si ab hoĩe inferaf in. c. sicut. ⁊ in. c. si añt. j. de cohabitatiõe clẽcus si a canone. ꝙ tunc non requirit monitio vt vidistis in. c. reprehensibilis. ś. e. Tertio equipantur qz pro vtroq; incurrit qs irregularitatẽ in. c. ij. ⁊. iij. j. de cle. excõministrãte. Quarto equipant. qz ĩ vtroq; fit absolutio cum iuramento. vt vidistis in. c. qua frõte. ś. eo. Quinto equipantur qz fit aliquãdo absolutio ad cautelam. c. venerabilis. j. de sen. excõ. ⁊ in. c. ad apostolice. ś. de excep. Sexto equipant quia in vtroq; snia semp ligat siue iusta siue iniusta. c. snia pastoris. xj. q. j. ¶ Vbi. ś. qz de hoc videbitis in. c. ꝓterea. j. e. qz est dubium quomõ procedat snia sub cõditiõe ¶ Vbi Laurentius Vincẽtius ⁊ Tancredus. hec est prima op. quã dicit glo. j. eo. seruari de cõsuetudine ⁊ dicit ꝙ est etiaz vera de iure synodo. interdictum loci est emissum ab ipso interdicente ecclesiam vel locũ. qz si eps põt qui misit interdictũ tollere ex toto qõ est plus multomagis põt tollere ad tps ⁊ sic suspendere. lar. in l. iudicium soluit. ff. de iudicijs. als autez sec⁹ vt statim dicã. Numquid añt possit appellari medio tẽpore. gl. ibi tãgit. ¶ Vbi in ecclesia interdicta. ista est scõa op. que procedit in snia excõicationis. qz illa nõ potest suspẽdi quin ojo tollatur. cũ nõ sit cõicandũ excõicato donec fuerit ſm formã ecclesie absolut⁹. c. cũ desideres. j. de sen. excõi. ⁊ statim bene sentit glo. ¶ Vbi predictoz doc. s. Laurentij Vincentij et Tancreti. ⁊ seruatur in snia interdicti vt ś. dixi. ¶ Vbi pdicto. ś. quia sentit Hosti. ⁊ hic ⁊ ibi. ꝙ qñ vz suspẽtio possit appellari. lz glo. ś. in opi. Laurẽtij senserit cõtrariũ ⁊ male. ⁊ videbim⁹ in. d. ś. quia hic allegat. ¶ Vbi eodẽ tpe. ista op. ẽ approbata p doc. vt. ś. vidistis. ⁊ rõ differentie est. qz si penitet homo et satisfaciat relaxãda est snia excõicationis in totũ. alias si nõ peniteat nõ est relaxãda. ⁊ nõ debet aliquomõ sacramẽta ecclie tractari. c. si quis sunt. ⁊. c. opz. lxxxj. dist. fallit nisi sit necessitas vt vidistis in. c. veniẽs in fi. ś. de testi. ¶ Ad fi. glo. glo. bene dicit. remanẽte ecclia interdicta. sed interdictum suum bene põt tollere interdictuz pape epus tollere nõ põt. vtrũ autem legatus apostolicꝰ possit suspendere interdictuz dici vt i spe. delegato. j. supest. ver. põt etiam delegatꝰ vbi ponit hec materia.

1 ☞ Grauamen iustificat appellationem ab interlocutoria.

Mo. casus 3 in quibus eſpat sententia excõicatiõis ⁊ snia interdicti.

Quz in ecclesia. Diuidit in duas ptes. Primo narratio facti. Secundo prouisio. ibi scõa. vñ mãdam⁹, ⁊ no. ꝙ iudex appellationis remittit causam ad priorẽ iudicẽ si nõ constat. ś. de grauamĩe vel a snia iusta est appellatũ. ⁊ hoc habeat loco summarij. Mota posse appellari ad primũ superiorez. 1 Secũdo no. ꝙ appellationẽ ab interlocutoria iustificat grauamẽ appellationem vero a diffinitiua iustificat ĩ iusticiã snie. Ultimo no. effectũ nõ iustificate appellatiõis qz effectus est. ꝙ remittant partes ad primũ iudicẽ. ¶ Jn gl. j. ibi pastoralis cõtra istõ oz facere. c. j. ś. de offi. lega. vbi addit legatꝰ sine appellatione. so. dicit ꝙ iste tex. est suspendẽdus p illũ. qz nõ additur nisi per appellationẽ vel per modum querele. ¶ Jn gl. ij. ad fi. ex hac gl. colligitur differentia inter appellationem a diffinitiua ⁊ appellationẽ ab interlocutoria. ⁊ rõ differẽtie ab interlocutoria respicit grauamẽ quo ad ordinẽ ⁊ processum iudiciariũ. appellatio vo a diffinitiua respicit grauamẽ circa merita cõia. ¶ Jn glo. alioqn ad fi. gl. bñ dicit. ⁊ ista est practica noui ⁊ antiq iuris. vt videbimꝰ in. c. vt debitꝰ. j. e. lz Jnno. dixerit ꝙ hec decretalis pfiderit iuꝰ nouũ ꝙ est ridiculũ dicere. ¶ Jn gl. fi. ad fi. glo. bene dicit. ⁊ est notãdum singulariter ꝙ frustratorie appellans vt verus cõtumax nõ appellat amplius. imo habet necesse psequi cãm appellatiõe remota de quo in cle. si antẽ de dolo ⁊ cõtumacia. ⁊ dic vt ibi.

1 ☞ Appellationẽ non psequens videtur illi tacite renunciare.

2 Contumacia ĩ prosequenda appellatione non impedit.

Jrecte nobis. Diuiditur in duas ptes. Primo ponit Jsultatio. Scõo rñsio. ibi scõa respõdem⁹. Casus bre. si appellãs qui ĩtermino nõ est psequut⁹ reddit ad primum iudicẽ, ppter nouũ grauamẽ põt appellare. h.d. Mo. j. ꝙ nõ, psequens appellatio nẽ videtur illi renũciare tacite. Scõo no. 1 2 ꝙ Jtumacia in psequẽda appellatiõe nõ impedit scõo appellari si scõo grauetur. Mo. ꝙ causa materialis est fauorabilis ⁊ causa sepatiõis est odiosa. ¶ Jn glo. j. ad finẽ dicit Bo. ꝙ imo põt intelligi qõ expresse hic renũciauit vt clariꝰ appareret purgata cõtumacia. ⁊ istud bñ videt sentire Tã. tñ nõ est vez. ¶ Jn gl. ij. ibi sepe melius. in. c. psonaz. ⁊ in. c. cũ sit romana ś. c. q iura fortius dicũt semel appellantem ⁊ cõtumacẽ in psequẽda nõ eẽ amplius audiendũ. ⁊ rõne dicũt hic aliq qõ hic est spãle fauore matrimonij in q snia nõ transit in rẽ iudicatã. c. latores. ś. ti. pri. que so. nõ pla. doc. qz quo ad finẽ deuoluẽdi negotiuz ad superiorẽ. bñ transit in rẽ iudicatã vt videtis in. c. cõsanguinei. ⁊ habet in. c. ad reprimẽdũ. ś. de offi. ordi. ⁊ iõ dicũt cõiter doc. ꝙ si deserẽs appellationẽ reassumat cãm coram iudice prio. ⁊ sic purget Jtumaciã suã maxime renũciãdo appellationi. ꝙ tũc si nouiter grauatur nouiter põt appellare. ⁊ ita loquit iste tex. Jtraria añt loquũtur qñ durat cõtumax. nec apparet coram iudice a quo. naz tunc amplius nõ audit appellãs. ⁊ ita loquitur cõtrariũ. facit. ś. in diffinitiua in ver. sunt quoz. ij. q. vj. et ista est vera. so. reiectis oĩbus alijs. ¶ Ad fi. glo. glo. bene dicit ⁊ vnũ ꝓbum nõ est addendũ.

1 ☞ Sententia excõicationis sub cõditione ferri potest.

Jreterea. Diuidit in duas partes. Primo ponit cõsultatio. Secũdo respõsio. ibi scõa. videf añt. Casus bre. snia suspẽtiõis excõicatiõis vel interdicti lata sub cõditione suspendit si ãte cõditionẽ fuerit appellatum. Mo. primo 1 ꝙ snie ⁊ sensure pñt ferri sub Jditione: Scõo no. ꝙ snia excõicationis põt pmulgari sub spe future Jtumacie. Tertio no. ꝙ appellatio pẽdẽte suspẽsiõe snie sensure suspẽdit effectũ ⁊ prosequt vsq; ad aduentũ appellatiõis. ¶ Jn gl. j. ad fi. satisfacere est soluere vel fideiussores dare sz qui pmisit soluere nõ liberat dãdo fideiussores nisi ex magna causa. l. iij. ĩ fi. ff. de re iudi. facit. c. cũ aliquibus. ś. ti. j. vel nisi volẽte creditore. vñ creditore cõsentiente vel cõfitẽte sibi eẽ satis factũ licet preciũ nõ numerauerit nõ esset hic excõmunicatus. ar. in. l. fi. ff. q satis da. co. ⁊ in spe. de solu. ś. nũc aliq. idẽ ẽt si excõicatꝰ sit impeditus iusta de causa de quo vidistis in. c. puenit. ś. de testi. ⁊ habek in. c. p. ⁊. g. ś. de offi. delega. ⁊ aduertendũ ꝙ eo ipso ꝙ apparet snia ⁊ lapsus termini. nec apparet solutũ psumit nõ solutũ. ⁊ pbat non solutũ. c. sup his. j. de accusationibꝰ ⁊ in. l. hoc iure. cũ ibi no. ff. de solu. idem etiã ⁊ tertio p lapsuz termini nõ est excõicatus debitor si creditor prosequerit terminũ in snia iudicis pfixum. ⁊ isto casu si nõ soluat in termino prosequitur est excõicatus qz terminus prosequitus intelligitur prosequt⁹ cũ suis apẽdentibꝰ. l. sed ⁊ si manẽte. ff. de pcario. ¶ Jn glo. ij. ibi a nobis sic ergo videtis ꝙ dictio nisi facit conditionẽ ꝙ videk Jtra. l. ij. ff. de in diem adictiõe. ⁊ li. obl. fere. ś. j. ff. de acti. et obli. vbi dicto nisi facit dispositionẽ purã sed resolitiuã in euentũ conditiõis. so. dicat ꝙ lz iudicia aliqñ equipantur Jtractibꝰ de quibꝰ Jtractibus loquunk Jtrariũ. tñ in istis sen. sensure vbi contumacia equiparatur in vltimis volũtatibus vbi dicto nisi facit dispositiõis Jditionẽ. ⁊ est idẽ ꝙ si nõsimile in. c. cerulo. xxxviij. di. ⁊ ista est vera. lz doc. seipos non intelligentes cõtrariũ videank dicere. ¶ Vbi pastoralis in fi. q̃si velit glo. ꝙ post Jditiõis euentum tz snia irreuocabilis. ⁊ postꝙ est excõmunicatꝰ non põt appellare. ⁊ vidistis in c. ad hec qñ. ś. e. ¶ Vbi lege potiꝰ. quia glo. clare nõ soluit istud cõtrariũ ſm Jo. an. dicendũ est ꝙ aliud est in obligatiõe cõditionali volũtaria qz ibi non põt allegari iniquitas vel grauamen ex quo partes volunt vt in. l. j. ś. et post oper. ff. de operis no. nũci. aliud est in conditioe sententie que fertur in inuitum. l. inter stipulantes. ś. j. ff. de verbo. oblig. vel dicit ſm Butriũ ꝙ cõditio retrahitur quãdo extremũ certantis conditionis est habile et non suspensum vt in contrario. lz hic est suspensum per appellationez facit. l.

Vtrum dictio nisi faciat Jditionẽ.

qō si pēdente. ff. de periculo ꝛ cōmo. rei ven. ¶ Ibi pōt ferri istō est verū si aliqua culpa p̄cesserit de p̄terito. als autem non pōt ferri sn̄ia de futuro in ca. romana. §. caueant. de sen. excōi. in. vj. si tamē fuerit lata tenet in. §. biduum. ħ. q. vj. et voluit glo. in cle. dispēdiosa. de iudicijs ¶ Ibi biduus. dicit sentire videtur hec glo. differentiā inter alias sententias. et sn̄ias sensure q̄ in sentētijs sensure latis sub cōditione toto medio tpe durante cō ditione pōt appellari in alijs sententijs nō nisi demū. j. viginti dies a tēpore late sn̄ie in. c. qō ad cōsultationē. s. ti. p̄xi. ꝛ hanc op. sequūtur Inno. Laurētius et Hosti. sequit etiam Jo. an. hic sequitur etiam Homonacle ꝛ Barcias. in. c. quacunq; de sen. excōi. in. vj. sequitur etiam archi. in. c. biduū. ꝛ est cōmunis per istum tex. dum dicit. medio tēpore ꝛ est rō differentie quia sn̄ia excōicationis refertur tantū ad tēpus cōditionis non retro. ne ante cōditionē dicatur excōicat⁹ contra c. pastoralis. j. eo. q̄ ratio cessat i alijs sententijs. ꝛ ista opi. est sequenda in iudicijs verū in disputatione mihi placet sententia Bofre. qui solus determinauit oppositum p̄ dictū. c. ꝓ ad consultationē. et per dictū. §. biduū. que iura loquūtur gn̄aliter in oībus sentētijs. ꝛ ob. iste tex. dū dicit medio tēpore q̄ intelligendū est. j. ꝛ. dies. tamē nec est inquisitio declarata p c. ꝓ ad consultationē alleg. ista opi. mihi pla. ¶ Ad fi. glo. hanc glo. sequūtur Bofre. Philip. Inno. Hosti. ꝛ Bertho. brixiensis in sua questiōe. xl. ꝛ videt ois opi. archi. aūt in. c. ij. de cōstitutionib⁹ lib. vj. tenet oppositū per. l. cū hic stat⁹. §. si spōsus p. l. fi. ff. de penis. per ca. fi. s̄. de offi. dele. sed breuiter dicit ex mente Jo. an. in. c. cum fuerit p̄ciū de re. iu. li. vj. q̄ si ex mutatione fori mutatur causa sn̄ie vel extingitur sn̄ia non ligat vt si excōicauit iudex q̄ non residet in beneficio cui legitime renūciauit. certe hic extingit sententia sec⁹ si non mutatur causa sentētie vel nō extingitur ita dicit. et ista est vera concordia.

1 ☞ Odens plus quam verba est inspicienda.
2 Clausula appellatione remota posita in rescriptis est vt iusticia ministret.
3 Judicem tanꝙ suspectum recusare volens causam suspitionis proponere debet.

Ecūdo re-

quiris. Diuiditur ꝓin duas partes sm ꝙ duo dicta ponit. ibi scōa tertio postulas Casus hic. prohibita appellatio in vno tantū de articulis cōmissis. in alijs autez intelligit repetita ꝛ suspitiōis causa proponēda est cor̄ā iudice q̄ recusatur. ꝛ probanda cor̄ā arbitris. ħ. d. Nota primo ꝛ semper alleg. ꝙ actus agentiū nō debēt 1 operari vltra intentionē. ꝛ mens plus q̄ verba est inspicienda facit. c. intelligētia 2 j. de verbo. signi. Secūdo no. ꝙ clausula appellatiōe remota posita in rescriptis est vt iusticia ministretur. non autē tollit appellationes iustas ꝛ legitimas. Tertio no. ꝙ dicta in p̄fationibus insequētibus intelligit repetita ꝛ clausula in medio posita refert ad partes in dubio. Itē clausula in fine posita respicit precedentia. 3 Quarto no. in ffi. iij. q̄ volens recusare iudicem tanꝙ suspectū debet ꝓponere causam suspitiōis cor̄ā iudice recusato. Nota ꝙ iudex cor̄ā quo ꝓponit cā suspitionis debet cōpellere partes ad eligēdos arbitros. q̄ cognoscāt de cā suspitionis. Sexto no. ꝙ non ꝓbata causa suspitionis remittunt partes ad iudicē recusationis. Ultimo nota ꝙ ꝓbata legitima causa suspitionis iudex recusat⁹ debet supercedere in negocio p̄ncipali. ita probat tex. ꝛ rōnem ponit in fi. sui. vt videt ¶ In glo. ħ. ad fi. hec so. est verissima et probatur optime in contrario ꝛ ibi dicā et ibi etiā doc. se remittunt ¶ In glo. allegare. ibi in ordinario. de hoc videbim⁹ ple. in. c. cum spāli. j. eo. ¶ Ibi pastoralis. dicit ꝙ exceptio recusatiōis debet proponi ante alias dilatorias ne videat ꝓpositiones in iudicē consentire q̄ postea nō posset recusare de quo vidistis in. d. c. pastoralis. ꝛ in. c. intermonasteriū. s̄. de re iudi. ¶ Ibi autē ꝛ consequenter. nūquid sit differentia inter. ll. ꝛ canones. vidistis in. c. intermonasteriū. s̄. de re iudicata. ꝛ aliquid in. c. pastoralis. s̄. alleg. ¶ Ad finem glo. dicatis. notanda est differentia inter ordinariuz iudicez recusatum tāꝙ suspectum ꝛ delegatum. quia delegatus non potest alteri delegare. ordinari⁹ vero post prōnūciationem suspitiōis bene potest alteri delegare. et est ratio quia ordinarius per recusationem non definit esse iudex. ꝛ ideo potest alteri cōmittere delegatus vero sic. quia bene desinit esse iudex. ꝛ ita sequitur Butri. hic. ꝛ aliquid

ponitur in glo. penul. j. eo. ¶ In glo. in aliquos. ibi arbitriū. hanc glo. no. doc. ꝙ in vnum solum arbitrum qui cognoscat de suspitione potest fieri delegatio per iudicē et qualiter procedat vidistis in. c. ad hec. ꝛ in. c. cum a te. s̄. eo. et dic vt ibi. ¶ In glo. debent ad finē. sic ergo ex hac glo. vos colligetis so. ad. l. si quis ex alienā. que so. non multum placuit doc. ꝛ iō dic sm Jo. an. quod in recusatione propter suspitionem. ideo non cognoscit iudex suspectus quia plus afficitur iurisdictio in suspitione q̄ in propositione defectus iurisditionis. c. suspitiōis. s̄. de offi. dele. vel melius sm Butriū. ꝙ in recusatione propter suspitionē afficit persona. ꝛ sicut dicit suspectus in causa principali. ita etiā potest timeri suspitio in causa recusationis sed non sic est quādo denegat iurisditio. c. prudētiam. cū ibi no. ꝓ Inno. s̄. de offi. dele. ꝛ in. c. super litteris. s̄. de rescrip. vel potestis aliter dicere. ꝛ ista est forte melior ꝙ in causa suspitiōis arguitur vicius iudicis. ꝛ ideo de vicio suo non pōt cognoscere secus vbi dicitur q̄ iurisditio ad ipsum non pertinet. or tene te quaz volueritis quia vtraq; est bona. ¶ In glo. terminū ad finem dicit. ꝙ licz glo. faciat differentiā inter olim ꝛ hodie non est verū. q̄ non est differentia. quia olim ꝛ hodie istū terminū statuit iudex ꝛ c. suspitionis non obstat. q̄ loquitur de alio termino. sez de termino dato ad probandum hic vero de termino dato ad finiendū. ꝛ illud dat partibus. hic vero datur iudici. ꝛ de isto loquit ꝛ dicitur vt in dicto. c. legitima hic alleg. ¶ In glo. supsedere penul. sic ergo ex hac glo. colligetis differentiaz inter. ll. ꝛ canones quia sm canones arbitri tm̄ cognoscūt de causa suspitionis. non autem de causa principali sm autem. ll. cognoscunt de causa suspitiōis et causa principali. l. cū apertissimi. ꝛ l. cum spālis. C. de iudicijs. ꝛ ratio que mouit leges fuit ista. vt causē non esset in infinitū cā abreuiationis licitus est vt euitetur circūuenientia. ꝛ ideo dicebat Raph. fulgosius ꝙ melior fuerit ratio iuris ciuilis q̄ cano. sed dicit q̄ melior est ratio iuris canonici. quia canones constituerunt arbitros tantum cognoscere de causa suspitionis non principali causa tollendi calūniam recusantium iudices. et ista est melior ratio. Sed querunt doctores. nunquid seruabimus in foro ciuili ius canonicuz. respondent quod non. dicentes quod vnusquisq; seruet ius suum in foro suo. ¶ In glo. fi. ad finem bene dicit. et facit. c. iudex de offi. delega. libro sexto. ꝛ ibi notatur et facit ratio quia nihil est peius quod cor̄ā iudice suspecto litigare.

Illa sit deferē

dum. ¶ In glo. prima ibi vt dicit Alanus. Ho. est glo. quod in his ꝑ certam determinationem iuris dispositionē nō recipiūt. recurrimus ad articulum iudicantis quia habet necesse iudicare et determinare sm materiam subiectam facit. l. j. in fi. ff. de iure deli. dicit tamē Butri. hic licet de certo tempore non appareat satis equuz fore stari determinatiōi. c. frequēs. j. de rest. spo. in sexto. q̄ ista exceptio est exceptio spoliationis ꝛ eius materiā sapit. ¶ Ad finem glo. dicit q̄ hanc opinionem reprehendit Hosti. dicens ꝙ hec exceptio ad istar spoliationis debet probari. j. statutuz tēpus. ca. frequens. s̄. alleg. et ideo non est subaudienduz maxime dicit Hosti. quod displicet Joan. an. quia. c. frequens loquitur quādo excipitur de spoliatiōe. nō autem quando agitur. Sed vos potestis dicere sm Butri. ꝙ si teneamus fundit⁹ et perpetuo repelli appellationem quia spoliauit ꝛ sic non auditur appellans q̄ō tunc procederet. op. glo. sed si tenerem⁹ quod repellat tantum donec attentatuz restituat. ꝛ tunc quia in vim dilatorie ꝓponitur homini exceptio incōtinenti est probanda in. c. frequēs. s̄. alleg. et istud no. q̄ repellat ista exceptio donec restituat. non autem repellat in totum. magis videntur sequi doc. veruntamē mihi sonabat iste tex. imperpetuū repellendū spoliantē propter delictū suū vt indistincte procedat glo. nostra. licet doc. aliter intelligant. ¶ In glo. indignū ad fi. dictis ꝙ hanc glo. sequūtur doc. ꝓ. l. heres. ꝛ per. l. rescriptū. ff. de his quib⁹ vt idig. Plus tamē dicit Jo. an. ꝙ etiaz in eadē causa propter non deferre nō repellitur nisi in vna ꝛ prima appellatione. in scōa autē admittitur q̄ vicium iam est purgatum. facit. c. cum vintouiensis hic allegato. et voluit spe. eo. ti. in. §. fi. quod verus purat Butri. nisi in vim dilatorie opponatur nundum facta restitutione. q̄ tūc nec in prima nec in scōa nec in tertia est audiendus. etiam si appellatio esset legitima. ꝛ sic sentit Butri. quod etiam facta

Universidad de Deusto
Biblioteca

restitutione in vna appellatiõe est puniẽdus q: nõ est admittẽdus ⁊ sic nõ tã est dilatoria ꝑ peremptoria qõ facit ꝑ his que dicũt in gl. p̃ce. ⁊ per hec colligit vnus intellect⁹ ad hanc decretalẽ vcz qõ due fuerunt appellatiões. q: ego appellaui ⁊ tu non detulisti appellationi. imo me spoliasti. si postea tu appelles: ego non teneor deferre tue appellationi. ⁊ est simile in. l. hoc amplius. ff. si quis. ff. de dãno infecto. Scõo modo potest intelligi ꝙ hic vna tm̃ fuerat interposita appellatio per ipsum spoliantem quã si velit prosequi non est audiendus. q: ex quo pendẽte appellatione spoliauit videtur appellationi renũciare. ar. in. c. sollicitudinẽ. j. eo. ⁊ iste est notabilis intellectus tm̃ precedẽs est verior et magis iuri cõsonus et textui.

Quit ille. potest diuidi in tres partes. Primo ponit causam dicti. Secundo dictum. Tertio respondet tacite questioni vel loquitur de suspitione. ibi secũda vnde cuz. ibi tertia de suspitionis. Casus bz. merus executor non recusatur. nec ab ipso appellatur nisi modũ excedat in exequẽdo. h. d. Ratio determinãdi ponit in ꝙ. ꝓterea in ꝑn. tex. Mo. j. qõ actus publicatiõis ad sentẽtiam est mere executiuus. Secũdo no. qõ ad iudicem cuius est iurisditio pertinet dictare sn̄iam non ad executorez. Tertio no. in ver. vnde cum qõ ab executore non appellat nisi modum excedat facit. c. ad consultationez. j. eo. Quinto no. in ꝙ. de suspitionis qõ purus ⁊ puri facti executor non potest tanq̃ suspect⁹ recusari. ¶ In glo. j. ad finem. nec ob. c. nouit. s̃. de offi. deleg. quod est pars hui⁹: vbi videtur ꝙ cardina. Pnunciauerit. quia ibi non fuit verbũ pape sed regis vel ibi pronũciauit i. publicauit. ¶ In glo. de executoribus ad fi. dicit et per hanc gl. nõ ob. c. ꝙ ad cõsultationẽ. s̃. titu. j. quia ibi non loquitur de mero executore: sed de mixto q̃ aliquaz habet cognitionẽ ⁊ in. c. de cetero. s̃. titu. j. et per hoc dicit Jo. no. qõ exceptio spoliationis opposita nõ impedit executionem et licet appelletur non est appellatio admittenda qõ verũ putat Hosti. nisi spoliationis exceptio cõcludat in opiam. c. olim. l. j. s̃. de restitu. spoliato. ⁊ dicit vt in. c. frequens. j. de resti. spo. in sexto vbi Jo. an. ⁊ doc. se remittũt. ¶ In glosa fi. ibi Jobes sic ergo sentit glo. executorem datum recuperari non posse quod videtur cõtra. c. super questionũ. §. j. s̃. de offi. delega. so. dicatis qõ quidã intelligũt in executore habente aliquam iurisditionẽ hic autẽ loquamur in eo qui nullã penitus habet iurisditionẽ ⁊ per hec dicit archi. in. §. sunt quorum in ꝙ. ab executore. ij. q. vj. ꝙ executor litterarum ad beneficia nõ põt recusari qõ verum est si pure exec̃atur mandatum in facto tantũ vt si detur ad traendum possessionẽ secus si assumerẽt sibi partes iudicis. quia tunc bene posset recusari. c. proposuit. cuz ibi no. j. de cõcessio. prebende. ⁊ dic vt in dicto. c. super questionũ alleg. ⁊ habetis primũ intellectum ad istum tex. ⁊ est verus intellectus. ¶ Ad fi. glo. iste est primus intellectus q̃ non pla. per istum tex. in fi. in ꝙ. ad qõ ⁊ ideo intelligatis quod sicut nõ potest appellari ita nõ potest recusari.

1 Dolus et negligentia procuratoris in psequenda appellatione nocet dño.
2 Negligens prosequi appellationem dz condẽnari in expensis.
3 Sententia prima propter desertionem appellationis confirmatur.

Epecõtin git. Diuidit in sex partes. Primo ponit causam constitutionis. Scõo suam constitutionem. Tertio saluat constitutiones alias. Quarto declarat dictum principale. Quinto punit preuenientes terminuz hominis. Sexto constitutionem determinat. ibi secunda presenti decreto. ibi tertia saluis cõstitutionibus. ibi quarta q̃cquid. ibi quinta si quis autẽ. ibi sexta hec autem. Casus bz. si appellatio recipiatur a iudice vel approbetur a terminis ad eam prosequendã statutis ab homine habet vim peremptorij ⁊ nõ potest preueniri. h. d. Mo. j. ꝙ dolus vel negligẽtia procuratoris in psequenda appellatione nocet dño. Scõo no. qõ qõ facti eget probatione nõ questio iuris. Tertio no. ꝙ negligens prosequi appellationẽ dz condẽnari in expensis. Quarto no. in ꝙ. presenti ꝙ appellans non prosequens appellationem infra tempus statutum tanquã peremptorie citatus potest condemnari et contra eum procedi. Quinto no. in ficu. quod si forsan quod appellatio legitima etiam non admissa ita habet effectum suum sicut si fuisset emissa. Mota in versi. saluus ꝙ ppter desertionẽ appellatiõis

5 confirmatur prima sn̄ia. Mot. in ver. q̃c q̃d surrogatũ sapit naturã eius in cui⁹ locũ surrogatur. Mot. in ver. si qs autem ꝙ nec appellanti nec appellato lz terminũ preuenire in ipetrãdũ rescriptũ ⁊ si preueniat caret ipetratis. Ultio nota. in fi. ꝙ noue constitutiones dant formã futurã futuris negocijs nõ ꝑteritis. ¶ In gl. prima ad fi. dicit ꝙ lz dolus ꝓcuratoris noceat dño. Ipe tm̃ ꝓcurator ꝓpter dolũ suũ punitur si occultauerit mãdatũ sm̃ Jnno. vt in. d. c. j. hic alleg. ⁊ dicit Jo. ꝙ sepe procuratores curie vtuntur hac malitia celãtes ꝓcuratoriũ ⁊ cauẽtes vsq̃ ad tertiũ tẽpus vel certã sũmã. vt interim percipiant fructus de beneficio multi maiores sui principalis. Sed dicet qs si cõstat esse procurator quomõ occultat mandatũ breuiter dicunt doc. ꝙ forte habebat duo mandata vnũ ad ipetrãdũ aliud plenũ ꝙ occulat. In gl. ij. ad fi. ⁊ ꝑ hoc dicũt doc. positionib⁹ iuris ordi. nõ esse respõdẽdum de quo est glo. ff. in. c. de cõfessis. lib. vj. In glo. ij. ad fi. glo. dñi dicit ⁊ dicit Butri⁹ notãdũ ꝓpter statuta requirentia faciles ꝓbationes q̃ requirũt partis presentiam. ¶ In glo. appellauit ibi interposita. §. j. sic ergo ex hac gl. colligetis ꝙ nõ ꝓsequẽs appellationem venit cõdẽnãdus in expensis. ⁊ ita sequũtur doc. dicentes ꝙ non tm̃ ille expẽse veniunt que facte sunt post appellationez sed etiam facte añ in cã principali in qua est appellatũ. q: de his oibus iudex appellatiõis bz cognoscere cũ sit i loco iudicis a quo successerit vñ põt addere et minuere ꝑz ꝙ sibi videbitur rationabile tm̃. l. j. C. de sentẽ. fine certa q̃titate ãpli⁹ videnꝫ dicere doct. ꝙ est mirabile ꝙ põt imutare sn̄iam expẽsarũ latã p̃ primum iudicẽ ibi per tuas sic ergo sentit glo. appellatũ nõ ꝓsequẽtẽ nõ esse cõdẽnãdum in expẽsis cuius cõtrariũ dicit glo. hic in fi. sed intelligetis glo. hic qñ appellat⁹ nõ approbauit appellationẽ sec⁹ si approbauerit. ¶ Ibi admissa notãda est b glo. ad practicã concedẽdi apostolos refutatorios ante sn̄iam. Ibi parti alteri cõdẽnabitur p̃missa tm̃ taxatiõe siue fuerit facta in iudicio siue extra ⁊ postea ꝑiurametum partis ꝓbari debet in. §. ops. in auc. de iudi. col. vj. in. c. constitutis. s̃. de procur. est tm̃ differẽtia inter expẽsas factas in iudicio extra. q: in factis i iudicio iudex potest cõdẽnare etiã parte nõ petente. ar. in. c. de causis. s̃. de offi. dele. sicut ⁊ mulctare in. l. vna. ff. si quis iuri dicenti. ¶ Ad fi. glo. ista glo. videtur precedentib⁹ cõtrariare et dicatis vt supra dixi. q: hic loquitur quãdo acceptauit appellationẽ. In glo. obtineat ad fi. istud est verum in termino statuto a iudice ad appellationem prosequẽdã sm̃ Jo. and. nõ in termino statuto a iure: q: termin⁹ hominis est ad causam inchoandã termi nus iuris ad finiẽdã vñ post terminũ iuris cessat executio sed dicet qs siue sit terminus iuris siue hois eo elapso deserta est appellatio. ergo indistincte iudex a ꝙ põt procedere in. c. cum sit romana. s̃. eo so. sm̃ doc. ꝙ hic intelligitur qñ appellans vel appellatus infra terminũ hois ceperit causam alio prosequẽte post terminũ cõtraria vero loquũtur neutro ꝑsequẽte. In glo. peremptorie ibi in decretali prout sic colligetis ex hac gl. effectũ hui⁹ citationis peremptorie ⁊ procedit gl. qñ appellationis articulus est connexus negocio principali quo casu vbi est delatum appellationi. ita ꝙ negociũ sit in curia seruanda est hec decre. ⁊ glo. sed si nõ est delatũ tũc causa cõmittitur extra curiam ⁊ adhuc poterit practicari. glo. sm̃ abbatem. si vero sit appellatum ab interlocutoria dato ꝙ sit delatũ ⁊ termin⁹ statutus non habebit locuz citatio sm̃ Jo. an. quo ad finẽ solũ expediẽdi articuluz appellationis ⁊ illo expedito necessaria erit iurꝫ citato quo ad processum negocij principalis q: cõtumacia in non prosequẽdo habet tm̃ vim edicti peremptorij quo ad articulum appellationis non quo ad alios q: limitata causa limitatos habet effectus. Ad fi. glo. glosa bene dicit sm̃ doc. dicentes ista procedere in appellante sciẽte terminũ sibi statutuz ⁊ nõ prosequẽte. q: tũc est ver⁹ contumax et non auditur appellãs alias secus. ¶ In glo. cõstitutionibus ad fi. sic ergo ex hac glo. colligetis hanc decretalẽ que tm̃ loqui in appellãtione ab interlocutoria et ita videtur sequi Hosti. ꝙ reprobat Butrius per istũ tex. in ver. presenti q̃ loquitur indistincte nec ob. isti ver. saluis q: reseruat cõstitutiones loquẽtes de desertione appellationis nec intendit tollere effectũ desertionis vbi appellatus velit eligere effectũ desertionis non intendit tollere sed si nolit eligere imo causaz prosequi perinde ac si non esset deserta tunc etiam et illa negligentia in prosequẽdo habet vim peremptorij stultus tm̃ est nõ acceptans beneficiũ desertionis ⁊ prosequens in causa ⁊ hec vera intelligatis si duret tempus iurisditionis tributũ ad appellationem prosequẽdã. In glo. ra-

Mo. ꝙ nõ ꝓsequens appellationẽ suã nõ tm̃ punit i expẽsis post appel. factã imo etiaz i factis in cã princi. Mo. practicã procedẽdi aplos refutatorios. Mot. ꝙ iudex põt cõdẽnare i expẽsis ẽt pte nõ petente.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ta manet ibi Jo. sic ergo ex hac gl. colligetis differētiā inter desertionē appellatiōis a ſnia ſenſure ab alīs ſentētiīs ⁊ dicit ſm Jo. an. q̄ ſi appellatio eſt ante interpoſitā q̄ ꝓmulget ſnia nō eſt differētia inter ſnia⁊ ſenſure ⁊ alias ſnias q: vtrobiq; ſnia eſt nulla ꝓpter deffectum poteſtatis ⁊ ſic nōvalidatur ex poſt facto vt in regu. iuris nō firmatur. vbi aūt appellatio interrūpitur poſt ſniam proceditur differentia q̄ facit glo. q: alie ſuſpendūtur excōicatio aūt nō ſuſpēdit. o: videbimus in. c. paſtoralis. j. eo. ti. ibi nō tenuit excōicatio iſta eſt prima opi. ſed ſequēs eſt melior. vt ibi dicam. Ad fi. glo. hāc vltimā opi. ſequūtur doc. q̄ ꝑ facit. l. ſi q̄s filio e⁊ hereditato. §. filio. ⁊ in. §. hi tū. ff. de iniuſto. ſed qui ſi non eſt proſequutus appellationē an poſſit agere cōtra iudicē tanq̄ fecerit litē ſuam ⁊ iniq; pronunciauit breuiter cōis ſnia t⁊ q̄ ſic poſt Jnno. q: l⁊ nō fuit proſequut⁹ nō debet prodeſſe iudici in. l. contra maiores. C. de inoffi. teſta. ⁊ in. c. de cetero. ij. q. vj. ¶ In glo. ꝓponit ⁊ bene q: ſurrogatū ſapit naturam ei⁹ in quē ſurrogat. In glo. preueniēs ad fi. glo. dū dicit ⁊ vidiſtis in c. cū ſit romana. ſ. eo. ⁊ rō differētie quia terminus iudicis eſt ad incipiēdū terminus iuris eſt ad finiendū. ¶ In glo. peñ. ad fi. idē voluit Pe. in. c. vt debitus. j. e. idem etiā ſpe. e. ti. in. §. qualiter. verſi. ij. q̄ diſplicuit Jo. an. dicenti q̄ cū ſuccedat loco termini legalis. vt in. c. cū ſit romana. ſ. eo. lapſo termino hois nō poterit vti legalis imo rata remanet prima ſnia vt in verſic. ſaluis. ſ. eo. vbi vidiſtis tex. alias ſequeret̄ abſurdū ꝯ Hoſt. q̄ oē tēpus datu⁊ a iudice nō curreret in anno iuris. ſed poſt q̄ eſt falſum q: tempus datū a iudice datur ad incipiēdū in cauſa. Jn glo. fina. ad fi. bñ dicit ⁊ dicit Fredericꝰ in ſuo cōſilio q̄ pena contumacie erit pena cōdēnatiōis expēſarū. itē poterit procedi in curia contra abſentes etiā non citatum.

Conſtitutus. Diuiditur in tres ptes. Prio ponitur facti narratio. Scōo repulſio appellatiōis. Tertio admiſſio exceptionū cōtra intentionē. ibi ſcōa intellecto: ibi. tertia ne tamen pemptorias. Caſus bre. l⁊ appellans in cauſa electionis infra tēpus legitimū nō fuerit ꝓſequutus nihilominus iudex de impedimētis electi inquirere debet. h. d. Ho. primo q̄ certa pars capituli poteſt cōmittere vices ſuas vni vt eligat quē ipſe vult. Scōo no. voces in aliū trāſlatas poſſe cōditionari per trāſeuntes. Tertio not. inferiores poſſe ſe intromittere itē de appellatione interpoſita ad papā vt cā tranſmittatur inſtructa. Quarto not. in ver. intellecto q̄ biēnium niſi ex iuſta cauſa cōcedēdū vidiſtis. in. c. cū ſit romana. ſ. eo. Not. in verſi. cū ſicut q̄ vbi duo ſunt expedibilia vno tēpore. ⁊ vniformiter. vno expedito preſumitur ad terminū potuiſſe expediri. Not. in fi. ne tamē iudicē l⁊ non poſſit ſupplere ad comodu⁊ deſerte appellatiōis tñ poteſt ſupplere ad comodū publicū. Ho. diligēter cuſtodiendos fines mandati. Ultio nota hic in fine ſcōam electionem poſt primam non caſſatam non valere. ¶ In viam compromiſſi eligi poſſe per eos ad glo. ij. ad finem ſic ergo ſentit iſta gl. ad quos pertinet electio etiā omnibus non conſentientib⁹. q̄ videt contra tex. in. c. q: propter. ſ. de elec. et iō dicit Jnno. hodie hanc decre. nō procedere niſi ſm formam. c. q: propter. ſ. de elec. q̄ verū putat Hoſti. in electionib⁹ in quibus ſeruatur forma illius cōſilij in alīs aūt electionibus inferioribus procederet iſte text. in. c. ſcriptū. de elec. vel poteſtis aliter intelligere iſtū tex. q̄ non tā fuit tranſlata electio q̄ fuerit cōſtitutus merus executor ⁊ publicator ſcrutinij. In gl. oīm op. ab extra pro intellectu iſtius glo. ⁊ videt q̄ non requiritur conſenſus omnium. vt in dicto. c. quia propter ⁊ in. l. q̄ maior. ff. ad municipalē. ꝯ timore eſt facta iſta glo. Ad fi. glo. ex hac glo. colligetis ſo. ad cōtrariū intellectū ad hanc decre. vez q̄ hic loquatur non de conſenſu oīm ſed de cōſenſu maioris partis nec ob. tex. quia debet intelligi de exquiſitione voluntatis oīm ⁊ ſic refertur iſte tex. ad ius cōe iſte tñ intellectus videtur lr̄e cōtradicere q̄ expreſſe ſentit ita demū datā electionez epo ſi oēs conſentirent. ⁊ ideo dicit q̄ hic fuit data epo poteſtas i hac forma vt ita demū haberet poteſtatē ſi omnes cōſentirent i eo quem ipſe eligeret ita ſentit tex. in verſiculo penultimo. ¶ In glo. de legauit ibi Johannes dicit q̄ iſta ꝑma ſolu. non procedit nec multum acquieſcunt docto. quia reſtringit hanc decretalem. ¶ Ad finem gloſe hanc ſecundaz opinionez reprehendunt doctores quia eſt contra textum noſtrum ibi dum' dicit partem contradicentem. et ideo dicit

melio⁹ ſm Jnno. q̄ iō iſtō ꝓcedit q: negabatur cauſam ꝓappellationē deuoluta⁊ vel ſcōo dicit q̄ dicebatur renūciatū appellationi ꝓ curſum anni facit. c. romana. i. §. j. de appel. lib. vj. ⁊ iſtō ꝓbat tex. in verſi. appellātes vel dicit aliomō q̄ iō hic ſe intromiſit cardi. q: ptes erāt vſq; ad arma ⁊ ſcādaliſabat eccleſia ſm Hoſti. facit. Lequiſſimū de vſufruc. vel dicit ⁊ iſte ſequif Butri. q̄ eſt ſpāle in legato de latere ſicut eſt Cardi. q: h⁊ poteſtatē cognoſcendi de appel. ad ſe. apo. introducta ⁊ iſta fuit ſnia Hoſtre. ¶ In glo. exceptiones ad fi. hāc glo. ſequūtur doc. dicētes q̄ hic ſupplet papa ad cōmodū publicū. nō ad comodū deſerte appellationis facit. c. cū nobis olim. hic alleg. et ꝓ hoc non ob. l. iij. in. §. hoc aūt iudicium. ff. de dan. infe. ⁊ alia iura dicētia q̄ iudex non pōt impartiri officiū ⁊c. q: hoc verū niſi ad comodū publicū. ſed dicet q̄s hic non eſt publica vtilitas imo expreſſe ſe intromittit papa admittendo exceptiōes peremptorias ad comodū appellatiōis deſerte. q: vt pt⁊ in precedētib⁹ dicebatur appellationē eē deſertā illoz canonicoz q̄ canonici appellarant. q: ꝯ mādatū elegerat eps. ita q̄ nō ꝓpter fauorē publicū ſ⁊ ꝓpter appellationē ⁊ iō pōt dicere hic eſſe ſpeciale in cauſis ſpālib⁹ in quibus ſnia. nā trāſit adeo in rē iudicatā qn poſſit ſi ſit vtile eccleſie iudex ſe itromittere. ¶ Renūciaſſe ad fi. ſed ꝺ hāc glo. et tex. op. de. c. admonet. ⁊ de. c q̄ in dubijs. ſ. de renūciatione. vbi nō pōt renūciare niſi in manibus ſupioris ſo.

Ex inſinuatione. Jn gl. iij. ad fi. ⁊ per hoc patet q̄ impedimētū iudicis impedit tps fataliū currere ipo iure vt vidiſtis in. c. ex rōne. ſ. eo. q̄ eſt verum qñ appellās notū facit iudici ſiue ꝓncipi appellationē alias ſecus ⁊ iſtud verū ſi pōt appellās notificare alias aūt nō. nec ob. q̄ in iudicijs cognitionū ꝓncipaliū nulla detur dilatio. l. cū a nobis. C. ō dila. quia ibi loquitur in cauſis plene relatis in q̄bus nihil reſtat niſi ſniam ferre h⁊ vero loquitur qñ deuoluitur cognitio appellationis q̄ requirit plenā cognitionē. Jn glo ex ſpectato ibi Jo. intelligit iſtū intellectū Jo. ſequitur Jnno. ⁊ Ho. dicentes q̄ debet iudex expectare vſq; ad finē anni. vt in. c. oblate. j. e. ⁊ iō hic q: nimis preuenit aduerſariū in impetrando reſcriptū nulla facta mentione de preuentione reſcriptum nō valuit. ⁊ per conſequens nō valuit terminus hominis. nec arctabit ptes permde ac ſi ſtatutus non fuiſſet ar. in. l. quotiens. ff. q̄ ſa. da. co. ⁊ in ca. bone. el. ij. §. de elec. ⁊ in. c. ex parte de reſcriptis. nec ob. tex. dum dicit. Jnterim. quia exponitur interi⁊. i. appellatione pendēte. verūtamen glo. ⁊ doc. repre hendūt iſtum intellectum. ⁊ ſtatim videbitis. ¶ Dicit ad fi. glo. hanc opi. ſequit̄ur Jo. an. ⁊ ceteri doc. dicentes. q̄ aut nos loquimur de termino ſtatutoad ſe ꝓſentādum iudici. ⁊ iſtum terminum poteſt ſtatuere iudex a quo. ⁊ tūc ſi non pōt habere copiā iudicis. ad quem puta papa ſufficit proteſtatio in valuis eccle. vt moris eſt. et ſufficit ſe preſentare in termino. licet non ꝓſequatur ſm qō voluerunt domini de rota in ſua concluſione. cxlix. idem etiā et ſcōo in termino ſtatuto ad iter arripiendum. quē etiā poteſt iudex ſtatuere. idē ēt et tertio in termino ſtatuto ad proſequendū appellationem quē poteſt ēt iudex a quo ſtatuere et intelligitur. i. ad incoandum proſequi. vt voluit rota in allega. loco. et ſpe. eo. ti. §. nunc breuiter. terminū autem ad finiendum cauſam non poteſt ſtatuere iudex a quo per iſtum tex. in verſi. licet. preterq̄ in cauſis deſiderantib⁹ celeritatē vt voluit archi. ij. q. vj. in ſumma. iudex autem ad quē bene pōt ſtatuere terminū ad finiendū cauſam. q: ad ipſu⁊ ptinet cognitio. ⁊ ceſſat ratio tex. ⁊ iſta eſt cōis ſnia ex quibus oibus colligetis q̄ hic nō loquit̄ de termino ſtatuto a iure. ſed de termino ſtatuto a iudice. ¶ In glo. fi. ad finē glo. bene dicit. nec ob. qō nō debuerit papa cauſam mittere. ſed remittere iſtū impetrantē ad priores iudices. in. c. iterpoſita. j. eo. quia ſm Jnno. hoc fuit de ſpāli gratia. vel melius ſm eu⁊. iſtud fuit de iure q: quādo littere impetrantur ante tempus pfixum appellationi q: conſtat tunc notorie iudici exactis. que acta poteſt inſpicere abſente parte. ⁊ procedere ſm qō ei videbitur. ⁊ poteſt mittere cauſam ⁊ in ea procedere ⁊ aliis iudicib⁹ delegare. ⁊ ita loquit̄ iſte tex.

Mo. hic 6 tpibus appellationū ⁊ quis ea pōt ſtatuere.

1 Custodia vacantis eccleſie pertinet ad ſuperiorem habentem eccleſiam vacantem in cuſtodiam.

2 Poſſeſſionem per ſe quis apprehendere poteſt.

Onememorie.

diuidit in tres ptes. Primo ponit allegationē appellatis. Scōo ponit obligationē appellati. Tertio pronunciat in premissis. ibi scōa. pro curator vero. ibi tertia. premissis igitur ⁊ ad hoc alleg. semp. qui extra iudiciū ex verisimilibus causis appellat ad papam ne in sua possessione molestetur si postea spolietur in eū statū restituit in quē erat tempore appellationis. h. d. ratio dubitandi q; videt ꝙ ex quo ad archidiaconū ꝑtinebat custodia eccle. Ratio determinandi. q; appellatione pendēte nil debet innouari. ⁊ si fuerit debet reuocari. Nota

1 primo custodiā vacantis eccle. pertinere ad superiorem habentē ecclesiam vacantem in custodiā. Secūdo nota quē; posse apprehendere possessionem p se vel per alium. Tertio nota qō; appellatio pluries vociferata. ⁊ habet prouna facta ad fortis abundantiā. Quarto nota ꝙ valet appellatio extraiudicialis vbi quis ex verisimilibus causis timet se in possessione molestari. ⁊ sequuta molestatione appellatio detegitur instar. Nota ꝙ cōsuetudo gñalis potest cōcurrere cū iure cōmuni. Sexto no. qō ex prestatiōe ꝓcurationis vel pētionis nō arguitur determinata subiectio nec illius quasi possessio. Nota in ver. p̄missis ꝙ appellatio extraiudicialis ex verisimilib⁹ et probabilibus causis interposita admittitur ⁊ rescindit attentata vsq; ad tempus appellationis emisse. Nota qō sicut agēti possessorio nō obstat exceptio ꝓprietatis sed reseruatur sic agenti. ¶ In glo. prima ad finē dicit. per hanc glo. viderenk all. archidiaconi fuisse legitimam. quia ex quo nomine suo dicebat illum clericum posse dissē iustā habuit causā intrādi ecclesiā so. dicit Inno. qō ꝛ archi. hoc allegaret. non tamē probauit. et licet ꝓbasset non sufficeret q; licet forte licuisset archi. ingredi possessionē illo tēpore quo abbas intrauit post tamē apprehensam possessionē per abbatē non licuit ingredi possessionē maxime post interpositā appellationē vt hic fuit. facit. c. in litteris. s. de resti. spo. cū alijs similibus. ⁊ no. ꝙ sentit glo. ꝙ iste clericus noie abbatis ⁊ monachoꝝ possidebat. ⁊ ideo intrauit possessionem vacantē ꝑm quem ꝓcedit decretalis sine dubitatione. ¶ In glo. scōa ad finem. glo. bene dicit q; de iure cōi custodia vacātis ecclesie non ptineret ad archi. nisi illud probet vt in dicto. c. cōuenissent b̄ alle. nec ob. c. si i plurib⁹ b̄ alle. q; ibi erat ius spāle ⁊ ita voluit Inno. in c. j. j. vt ecclesia. beneficia dicens ꝙ ad illum spectat custodia b̄ficiorū vacātiuꝫ ad quem spectat institutio de quo in. c. cum vos. de offi. ordina. ꝛ idē Inno. dixerit hic cōtrariū ⁊ male. ¶ In glo. procurationem ad fi. idem voluit Inno. dicens. ꝙ ꝛ ecclesia pleno iure spectet ad monasterium tñ soluit epō cathedraticū ⁊ aliquos sensus. vt in. c. pastoralis. j. de dona. ⁊ in cle. j. de sen fidus. vñ non sequit necessario prestat grauationem ergo est subiecta. ¶ In glo. penulti. ibi an defuncto hanc primā so. tenet Hosti. dicens ꝙ qualitercūq; res mea puenerit ad aliū sine iusta causa ꝑm canones iudicis officū cōpetit ꝓtra illum ex equitate facit. c. q; vbi. s. de iudicijs ⁊ ista est ēt equitas naturalis iuris ciuilis. l. si mee. ⁊ titiū. ff. si certum peta. ita ꝙ ista so. est vera ibi interposita. hec est scōa solu. ꝙ ponit glos. etiā hic in fi. vꝫ ꝙ hic non agatur possessorio sed via attentati que competit contra tertium ⁊ ita videmus in fi. glo. Ibi cum ad sedem ista est vera in se ⁊ est scōa so. sed diuinat ⁊ iō glo. transit ad aliam. ¶ Ibi et hoc verius puto ꝛ ista sit vera. ꝙ tamē tex. fundat se super appellatione. ⁊ ideo sequēs est verior dicatis ad fi. glo. hec est secūda so. ꝙ ponit glo. s. e. ex qua so. vos colligetis ꝙ qñ aliquid attētatur pendente appellatione extra iudiciali in preiudicium status antiqui illud retractatur facit. c. non solum. de appellatio. lib. vj. ⁊ istud est verū ꝑ quēcūq; fuit attentatū quādo appellatio fuit generalis vt hic fuit ex quo dicunt doc. longam differentiā an agatur per viam attentati an vero agatur possessorio. quia possessorium ꝓprium non datur contra tertium. sed tamen contra spoliantē vt in. c. sepe. de resti. spo. ⁊ in. c. cum ad se. s. alleg. via vero attentati contra quēcūq; ⁊ sufficit probare statutum tepore appellationis in. c. dilecti. de maio. ⁊ obedien. Item agenti via attētati non obstat exceptio excōmunicationis que b̄ obstaret possessorio agenti. c. significauerunt. s. de excep. ⁊ in. c. via. eo. tit. Item ꝛ licet in beneficialibus agēs possessorio habeat necesse colorare suam possessionē aliquo titulo vt in. c. j. de eo qui mit. in posses. lib. vj. non sic in agente via attentati vt volunt dñi de rota. sua qōne. xiij. ⁊ Jo. an. in. c. ij. s. vt lite pendente aliam differentiā ponit Joan. monachi in. c. cupientes de elect.

de elec. lib. vj. vꝫ ꝙ qñ agitur possessorio reqritur litis ꝓtest. ⁊ ordo iudiciarius: ꝛ qñ agit via attētati nō. ⁊ per hec habetis differētias inter possessoriū ⁊ viā attētati. ¶ In glo. fi. ad fi. sic q̄ ex hac glo. colligetis ꝙ in appellatiōe ex̄ iudiciali reqrit causa ꝓbabilis. q̄ si vera foret legitima reputaret ⁊ sic. c. vt debitus ꝑ locū etiā in appellatiōe ex̄iudiciali differūt tñ in pluribus appellatio iudicialis ⁊ extraiudicialis. Primo differnut: quia iudicialis exigit causaꝫ legitimā q̄ si vera foret faceret appellationē legitimā in. c. interposita. j. e. in extraiudiciali añt nō tñ reqritur vera: ꝛ etiā verisimilis q̄ verisimilitudo reqrit tpe appellatiōis. ⁊ postea verē sequitur vt in. c. j. ⁊. h. j. q. h. ⁊ est text. hic Scōo differūt in noie: q; iudicialis vocat appellatio extraiudicialis ꝓ vocat ꝓuocatio vt in. c. cū sit romana. s. e. Tertio differūt q; iudicialis iustificat ex oblatiōe cause vt in. c. interposita. j. e. extraiudicialis nō. c. inter canonicos. s. de elec. Quarto differūt q; in iudiciali sunt necessarij apli in ex̄iudiciali nō. nec aduersarius ꝑ q̄ appellet cōpellit dare ne cōpellat ꝑ indirectū ꝑ se testificari ꝑ. c. j. s. de pba. si tñ velit eos tradere mos ei gerēdus de quo per Hosti. in summa. e. ti. s. qualiter. Quinto differūt q; iudicialis ꝺz iterponi i spē specificata cā expressa ex̄iudicialis nō vt hic. Sexto q; iudicialis interponēda est aggrauatōe de ꝑterito in extraiudiciali secus vt est hic tex. Septio q; excōicatus appellās in iudicio audit nō ꝓuocans extraiudiciū. c. cū inter. s. de excep. Octauo differūt q; in iudiciali dant decē dies ad appellādū in ex̄iudiciali ꝓ nō est tps prefinitū. c. cū sit romana. s. e. Nono differt q; attētata post appellationē iudicialē in distincte sunt nulla ipso iure: sed attētata non: nisi scōm naturā cause. c. auditis. s. de elec. Decima differentia: q; iudicialis suspēdit cū interponit aggranamē de ꝑterito ꝛ nō ꝓuocatio. licꝫ aliqñ deuoluat c. cōstitutis. s. e. addo. xj. q; appellatio iudicialis nō tñ a iudice ꝛ a parte iudicialis vero interponitur a iudice.

Mo. b differentias ex̄. iter appellatiōeꝫ iudicialē ⁊ ꝓuocatiōē ex̄iudiciale.

1 Appellare facto pl⁹ dī quā verbo.
2 Snia excōicationis lata post appellationē est nulla ipso iure.

Dilecti filii.

diuidit in duas partes. Primo ponit q̄rela appellantium. Secūdo dat iudices. scōa ibi cū añt arreptio itineris ad papā bz ꝓ appellationē ⁊ snia postea lata ipso iure non tz. h. d. Notitiaꝫ arreptionē appellari realē appellatione facto ipo interpositā. Scōo no. ꝙ plus est appellare facto q̄ ꝛbo. No. in fi. ꝙ snia excōicationis lata post appellationē est nulla ipso iure. ¶ In gl. vna ibi estimans addūt doc. ꝙ facto etiā ꝑbat bonitas vidistis i. c. cū in iuuētute. de presum. facit. l. lex q̄ tutores. de admi. tuto. ¶ Ibi ad reprimendū sic ergo itineris arreptio ad alios inferiores nō habet ꝓ appellationē ⁊ rōnē ponit gl. de q̄ in fi. glo. vbi repetit hāc q̄stionē ⁊ ibi videbitis. Ibi post appellationem vñ ex hac glo. colligit prima so. ⁊ videt ꝙ aliud fit i appellatiōe añ snia ꝛ in qua sufficit arreptio itineris aliō in appellatiōe post snīam q̄ so. vī cōtra. c. interposita. ⁊. c. vt debit⁹. j. eo. vbi etiā in appellatiōe añ snīam reqrit cā: reqritur ꝙ in scriptis ⁊ ideo glo. trāsit ad aliā. Ibi vt dixi dicit ꝙ hec est scōa so. ꝙ iō hic non valuit snia: q; archiep̄s erat iudex in causa ꝓpria non autē. q; fuisset appellatū. et istā so. videt sequi Hosti. vꝫ qō hic fuerūt plures cause nullitatis. Prima quia fuit iudex in causa ꝓpria cōtra. l. j. ne qs in cā. Secunda quia subditos grauauit contra c. conquerētē. s. de resti. spo. Tertia q; videtur appellasse pars vt i. c. si ep̄s. xj. q. iij. veritamē hec so. nō placet. quia tex. fundat se tantū sup appellatiōe. ⁊ ideo potestis dicere altero de duob⁹ modis: vel primo hic loquitur in appellatione extraiudiciali i qua sufficit gñalis clausula vt vidistis in. c. prece. ⁊ probat tex. dī dicit ꝓuocare q̄ est ꝓpriū appellationis ex̄iudicialis vt in. c. cū sit romana. s. e. vel potestis dicere ꝙ itineris arreptio nō requirit cām vt vidistis in. c. meminimus. s. eo. ¶ Ad fi. glo. ꝓcōcordia ꝑm Hosti. ⁊ doct. dicit ꝙ idem est in itineris arreptiōe facta ad archiep̄m vt suspēdat iurisditionē vl snīaꝫ excōicatiōis nō valeat quēadmodū itineris arreptio ad papā. in his casibus in qb⁹ archiep̄s pōt adire ꝑ viā querele ⁊ non alias vt in. c. ad reprimendum de officio ordina.

1 Secundo dat iudices. scōa ibi cū añt arreptio itineris ad papā bz ꝓ appellationē ⁊ snia postea lata ipso iure non tz. h. d. Notitiaꝫ arreptionē appellari realē appellatione facto ipo interpositā. Scōo no. ꝙ plus est appellare facto q̄ ꝛbo. No. in fi. ꝙ snia excōicationis lata post appellationē est nulla ipso iure. ¶ In gl. vna ibi estimans addūt doc. ꝙ facto etiā ꝑbat bonitas vidistis i. c. cū in iuuētute. de presum. facit. l. lex q̄ tutores. de admi. tuto. ¶ Ibi ad reprimendū sic ergo itineris arreptio ad alios inferiores nō habet ꝓ appellationē ⁊ rōnē ponit gl. de q̄ in fi. glo. vbi repetit hāc q̄stionē ⁊ ibi videbitis. Ibi post appellationem vñ ex hac glo. colligit prima so. ⁊ videt ꝙ aliud fit i appellatiōe añ snia ꝛ in qua sufficit arreptio itineris aliō in appellatiōe post snīam q̄ so. vī cōtra. c. interposita. ⁊. c. vt debit⁹. j. eo. vbi etiā in appellatiōe añ snīam reqrit cā: reqritur ꝙ in scriptis ⁊ ideo glo. trāsit ad aliā. Ibi vt dixi dicit ꝙ hec est scōa so. ꝙ iō hic non valuit snia: q; archiep̄s erat iudex in causa ꝓpria non autē. q; fuisset appellatū. et istā so. videt sequi Hosti. vꝫ qō hic fuerūt plures cause nullitatis. Prima quia fuit iudex in causa ꝓpria cōtra. l. j. ne qs in cā. Secunda quia subditos grauauit contra c. conquerētē. s. de resti. spo. Tertia q; videtur appellasse pars vt i. c. si ep̄s. xj. q. iij. veritamē hec so. nō placet. quia tex. fundat se tantū sup appellatiōe. ⁊ ideo potestis dicere altero de duob⁹ modis: vel primo hic loquitur in appellatione extraiudiciali i qua sufficit gñalis clausula vt vidistis in. c. prece. ⁊ probat tex. dī dicit ꝓuocare q̄ est ꝓpriū appellationis ex̄iudicialis vt in. c. cū sit romana. s. e. vel potestis dicere ꝙ itineris arreptio nō requirit cām vt vidistis in. c. meminimus. s. eo. ¶ Ad fi. glo. ꝓcōcordia ꝑm Hosti. ⁊ doct. dicit ꝙ idem est in itineris arreptiōe facta ad archiep̄m vt suspēdat iurisditionē vl snīaꝫ excōicatiōis nō valeat quēadmodū itineris arreptio ad papā. in his casibus in qb⁹ archiep̄s pōt adire ꝑ viā querele ⁊ non alias vt in. c. ad reprimendum de officio ordina.

Postoralis.

diuidit in quattuor partes. Primo consultatio qd operet clausula appellatiōe remota. Secūdo rīsio ad illā. Tertio nūqd appellatio post snīam excōicatiōis suspēdat denūciationem et executioneꝫ ipsius

seu effectū. Quarta rñsio. ibi scōa nos igi tur attēdētes. ibi tertia verū. ibi quarta nos itaq;. Casus dic. p clausulaz appellatione remota oīs appellatio phibet que per ius non est expresse permissa. ⁊ appellatio in vna causa vel articulo non impedit excōicatū denūciari excōicatum ⁊ beneficiorum pentibus spoliari. h. d. Ho. clausulam in rescriptis appositā ita eē interpretandā vt aliquid operetur facit. c. si papa de priuilegiis. lib. vj. et. l. si qñ. de l. j. Secundo no. effectum clausule appel. remota. Tertio no. ꝙ clausula iuri cōi derogatoria in rescriptis apposita. ita est intelligenda vt minus detrahat iuri cōi ꝙ ponit. Ho. in ꝛ. verū ꝙ per appellationez suspēdit iurisditio iudicis ad tēpus. Ho. ꝙ appellatio post sniam excōicationis nō suspēdit effectum sntie excōicatiōis. Not. ꝙ excōicato post denūciationem excōicationis sunt subtrahendi fructus ⁊ puentus bñficiorū suoꝝ ⁊ iste est effectus excōmunicatiōis vt videtis. ¶ In glo. j. ibi vbi de hoc istud est verū in his q̄ sunt de gñe phibitorū secus in his q̄ sunt de gñe permissorū in. l. j. ff. de procu. ⁊ in. l. j. ff. de testib⁹. ¶ Ibi permittit appellare alios casus multos licitū est reperire ꝙ eēt magis laboriosum ꝙ vtile reperit. Ibi. c. cū sic ex hac gl. colliget ꝙd operet clausula appel. remota olim añ hāc decre. ⁊ decretalē vt debitus. j. e. nō operabat quia cuz appellatio admitteret indistincte nisi eēt manifeste frustratoria per clausulā appellatione remota colligitur preter ꝙ in casibus a iure expressis de q̄bus supradixi. ſz dicet q̄s in iure expressum est hodie ꝙ teneat appellatio ex legitima causa vt in. c. vt debit⁹. j. e. ergo indistincte hodie clausula appellatione remota nihil oparetur huius tenore glo. fatet Jrīū. ¶ Ad fi. glo. sic ergo ex hac glo. colligetis ꝙ nihil operatur clausa appellatione remota hodie et ista videtur esse cōis opinio glo. ⁊ idez voluit gl. sequēs quā opi. reprehēdit Jnno. dicens non videre ꝙ aliqua necessitas iusticia rō equitas vel vtilitas cōpellat dicere hanc cōstitutionē specialē q̄ in distīcte soluit specialē q̄stionē fuisse abstractā p illā gñalē vt debit⁹. j. eo. cum regula sit ꝙ gñi per speciem derogetur cū ḡ hic sit species derogabit illi gñali cōstitutōi non econtra ⁊ hanc op. sequit abbas dicens q̄libet clausula in rescriptis posita ds interptari vt de aliquo operet. preterea non vz argumentū iste appellauit ex tali causa que si vera esset deberet legitima reputari. ergo iudex debet deferre appellationi nam propter causas dubias vel in quibus sunt diuerse opiniones. videlicet appellatio vt in. c. debitus. j. e. ibi no. ⁊ ibi videbitis. ¶ In gl. executionē ibi. l. furti sic ergo vt videtis glo. reprehendit papā ⁊ cum ea etiam transeunt doc. q̄ videtur sacrilegū. et ideo dicit q̄ ista ratio est bona nec obstant cōtraria ex q̄bus glo. moueturquia ſm ꝙ sentit glo. hic in fi. cōtraria loquunt in executione iuris tantū quā bene trahit secū alique snie. sententia vero excōicationis omnē excōicationem tam iuris ꝙ facti secū trahit. q; statim ex quo quis excōicat⁹ est nulla penitus alia requiritur exceptio: nec quo ad ius: nec quo ad factū. ⁊ ideo per appellationē suspendi non potest: ita sentit glo. vestra hic in fi. ⁊ ita ibi transeunt doc. vt ibi dicaz. ¶ Ibi non appellat dic ꝙ hanc rōnem reprehendit Hosti. quia licet non appellat a principe tamē supplicatur que reprobatio cū reuerentia nō cōcludit. q; licet suspiret nō ppterea suspendit sentētia sicut dicim⁹ in appellatione vt in auth. q̄ suspicio cū ibi no. C. de precib⁹ imperatori offe. ⁊ ideo But. dicit ꝙ licet alīs verbis loq̄tur. sequit hanc rationē dicens q̄ sua excōicationis imprimit vinculuz ex potestate clauiū. ⁊ habet certā formaz in tollendo vt in. c. sacro. j. de sen. excom. et ideo tollere vel suspendere non pendet a potestate appellātis q̄ claues non habet c. cum dilectus. de maio. ⁊ obedīē. ¶ Ibi ecclesiastica laurētius. ista est satis bona ⁊ concordat cum se Jobes tñ precedens inter alios doc. ⁊ glo. est melior. lz vt dixi non sit recedendum a ter. ¶ Ad fi. glo. sic ergo colligetis ex hac glo. differentiā inter sen. excom. ⁊ alias snias ⁊ hanc glo. se quunt doc. ⁊ maxime Butrius dicēs clarius ꝙ in snia est considerare actū snie et ligamē prout est facti et hoc imprimit in omnib⁹ sententijs a tēpore snie. quia snie pro infectis haberi non possunt. l. in bello. §. facte. ff. de cap. ⁊ post li. reuersis. vñ si appellatur a fustigatione vel a tortura. quia facti sunt non suspendit appellatio. secus si pronuncietur torquendo vel fustigando aut cōsideramus actū executiuum sententie ⁊ in hoc differunt. quia sententia censure non suspendit quo ad actum vinculi. alie vero sententie sic. et istud voluit iste textus. et istud est quod vobis dixi in principio glose. sustinendo textum. ¶ In glo. secum trahit ibi nulla est vt in. c. precedenti. ⁊ vult glo. probare vt intelligatis senten. excōmunicatiōis posse esse in suspenso. ¶ Ibi statim nulla

est dicit ſm Hostien. et doc. ꝙ declaratiōe q̄ si notoriū est appellationem valere. q; legitima est interposita: tūc appellās nullo modo est ligatus vt videbitis in. c. seq. si ſo notoriū est de illegitimitate appel. sententia excōicatiōis est aliqua nec eget examinatione ex quo est notoriū. sed sola sufficit declaratio et videbitis in. c. se. in versi. si vero. j. eo. titu. in dubio vero pendet ex futuro euentu vt dicit glo. ⁊ si est bene appellatum licet contrarium pronuncietur per iudicē appellationis nūq̄ tamen ligat sententia quo ad eum vt in c. a nobis. j. de sen. excom. ſz quo ad eccle. siam bene ligat in. c. j. de sentēn. excom. in sexto. ⁊ quandocūq; de hoc fiat fides iudici vel eccl'ie quod decepta fuerit male actuz reuocabitur ar. eius q̄ dicimus in matrimonio vt vidistis in. c. latores. §. ti. prori. ⁊ hec vera quando non est cōmissa causa excōicati appellatione remota vbi autem fit cōmissa cum clausula ⁊ appellet in casu expresso a iure idem est q̄ supradictum est si appellet ex legitima causa non expressa in iure: tunc mero iure est excōicatus: licet per superiorē possit emēdari vt vidistis in principio huius decretalis ita cōcludatis. ¶ Ad fi. glo. dicit ſz docto. quod licet quo ad penas cōuictus excōmunicatione ingerendo se spiritualibus non ligetur propter ꝓbabile dubiū vt in. c. ad apostolice. j. de cle. excom. ministrante tamen validitas gestorum ab eo vel cum eo specialiter pendebit ex euentu appellationis vt in dicto. c. apostolice. et voluit Jo. an. post Jnno. in. c. solet. de sentēn. excom. lib. vj. non ob. c. sepe. cum ibi no. §. eo. quia debet intelligi quando est detecta appellatio illegitima lz postea sit deserta. quia tunc actus medio tēpore factus non annullatur cū desertio appellationis non detegat nullitatem appellationis cuz etiā appellatio legitima possit deseri. ¶ In glo. fi. ibi bona fides de hac questione videbimus in fi. glo. vbi glo. tāgit ⁊ ponit opiniōes. ista q̄ō b nihil dico. ex vj. q. vj. illud. sic ergo sentit glo. excōicatū: ita demū priuandum fructibus beneficij si hoc dictum fuerit in sententia quā opinionē reprehendunt doc. dicentes excōicatū priuari iure percipiendi fructus q̄ō debet percipere de cōi. q; ex quo est extra cōionez nihil ab ecclesia percipere debet et idē etiā est in redditibus aliorum beneficiorum: nec est bona similitudo de relegato ad excōicatū vt patet ex sequentibus. quia excōicatus in vna ecclesia in omnib⁹ est excōicatus et in totum nō sit in relegato q̄ nō perdit omnes ciuitates Ibi quisquis et bene ſm doc. quia sentētia excōicatiōis sequitur excōicatū sicut lepra leprosum vt in dicto. c. quisquis. et facit. c. placuit. cū ibi no. xvij. d. lviij. di. c. ij. sic ergo ex hac glo. vos colligetis differentiā inter suspensum et excōicatū. Jtē inter suspensum ab officio q̄ nihil de officio ecclesiastico tractare potest. ⁊ quo ad omnes intelligitur suspensus. Suspēsus aūt a beneficio tñ intelligitur esse suspēsus quo ad beneficia subiecta iudicantis et hanc differentiā sequitur doc. ⁊ ratio differētie est, suspensio ab officio dirigit in personā et ineēret persone. suspgsio vo a beneficio dirigitur in rem et ideo illum beneficium nō egreditur. ⁊ istud verum But. putat nisi de mente iudicantis appareat oppositum. quia si iudex agit expresse vr inhabilis quo ad omnia beneficia vbicūq; existentia erit suspensus quo ad oīa et nō tendūt disponere in rez ꝙ in personam in. c. postulanti. cū ibi no. §. de foro cōpe. indistincte tñ suspensus a beneficio intelligitur tantum de suspensione quo ad beneficia subiecta iurisditioni iudicantis. sed numq̄d suspēsus a beneficio teneatur dicere officium dicit q̄ō sic. Ibi vt in ceteris Jo. sic ergo colligetis ꝙ iste excōicatus fructus medij tēporis solutus non recuperat. ⁊ ita sequūtur doc. dicentes q̄ō fructus medij temporis cōuertuntur ad vtilitatē ecclesie. ⁊ ita bene tenuit Jnno. in. c. sicut. j. de coha bita. per istū tex. dicens ꝙ licet excōicatus perdat fructus nō tamē perdit iura spiritualia vel tpalia nec etiam eorum possessionem quia ad hoc alicui⁹ priuatio nō extendit ar. in. l. iij. §. fi. ff. de acqui. pos. Sed dicet quis aliquis est excōicatus tēpore messiū ⁊ oēs messes fuerūt excepte nunq̄d omnes erunt conuertende ad vtilitatē ecclesie. videtur, q̄ō sic. per hanc gl. tñ. cōtrarium est equius. ⁊ ideo facta cōputatione computabuntur fructus pro toto anno et cōtingentes tempore excommunicationis ibunt in vtilitatem ecclesie argu. in. l. fructus. et. l. diuortio. ff. soluto matrimonio. ¶ Ibi ego credo. ista est questio quaz posuit glosa. in principio. ¶ Ad finem glo. bene dicit per. capl'z quia sepe. de electio. lib. vj. vbi est etiam glo. et voluit etiam glo. in. c. quam pio. j. questio. ij. in quibus omnibus dicitur etiam excommunicatū non esse danda alicui propter nequitiam suam et contummaciam.

Universidad de Deusto
Biblio

1 ☞ Subditus episc⁹ potest si ei iniusticia inferatur per episcopum conqueri archiepiscopo.

Sollicitudinem. Diuiditur in duas partes. Primo ponit consultatio. Secūdo resp̄sio. ibi secūda. nos igitur. Casus bre. si excōicat⁹ ab eo postq̄ appellauit ad papam hanc causam simplr ad archiep̄m deferat appellationi renūciat. ⁊ archiepiscop⁹ causam audiet. sed si protestetur cōtrarium archiep̄s non cognoscit quod si faceret episcopus posset appellare. h. d. ratio dubitandi. quia archiep̄s est superior. ratio determinādi. quia inferior non p̄t se intromittere de his qui pertinēt ad superiorem. Nota primo iudicē a quo non arctari ad deferendū appellationi quā putat illegitimā. ita probat iste tex. Secundo no. q̄ subditus eo potest si ei iniusticia inferatur per eum cōqueri coram archiepiscopo. Tertio no. q̄ inferior de appellatione ad papā interposita nō potest cognoscere. Quarto no. in ver. dūmodo q̄ ratione meritatis admittit cognitio que alias non admitteretur. Quinto no. in ℣. in quo q̄ iudex a quo appellatum est ad sedem apostolicā si inferior se intromittat potest appellare. Sexto no. in ℣. si vero. q̄ de causa notoria cognoscit archiepiscop⁹ inter subditos suffraganei c. fi. de offi. ordi. Septimo no. in ver. cuius autē q̄ per actum factum coram iudice inferiori sencet quis renūciare appellationi. Vltimo no. in fine q̄ alleg. ꝓtraria non est audiendus ⁊ protestatio actui cōtraria nihil operatur. ¶ In glo. ℏ. ibi facto dicit q̄ glo. verū dicit' in q̄tum intendit de nullitate p̄textu appellationis q⁹ non p̄t agere coram archiepo. nec super principali nec accessorio vt sentit glo. in se. q⁹ hic est articulus inclusus in appellatiōe ⁊ idem etiam si velit queri de iusticia vel iniusticia appellatiōis. secus aūt si velit agere ad interesse ꝓtra iudicē. quia hoc canon. bene p̄t agere coram archi. q⁹ hic est factum separatū ⁊ est suspensa sua iurisditio. ar. in. c. cū teneamur. ℣. e. ti. ¶ Ad fi. glo. istud cōtrarium respicit tex vbi appellatiōe pēdente aliquid de accessoriis attentatur in. c. p̄cedenti q⁹ denūciatur ⁊ quia glo. nō soluit dicatis q̄ ibi appellatio nō suspendit hic sic. vel ibi loquitur de iudice a quo appellatū fuit post inīsm excōicationis. que appellatio non suspēdit excōicationē nec denūciationē impedit. hic vero loquit quādo fuit appellatū ante excōicationē. p̄terea hic loquitur de alio iudice. s. archi. non pronūciante. putat tamen Butri. q̄ archiep̄s absolutionem ad cautelaz que prestat sine cognitione articuli appellationis poterit concedere dūmodo absolutus prestet cautionē de parādo coram iudice ad quem. c. qua fronte. ℣. e. nec ob. iste tex. q⁹ loquitur de absolutione cū causе cognitione. ⁊ est notabilis so. ¶ In gl. iñ. ad fi. facit. c. accessoriū de re. iu. in. vi. ⁊ per hanc decretalē ⁊ gl. infert Jo. an. declarationē ad regulam. nil nouari appellatione pendēte q⁹ intelligit nil nouari nec in principali nec in dependētibus ⁊ connexis. ⁊ dicit Butri. quicqd dixerit Hosti. partib⁹ cōsentientibus non obstante appellatione ad papā inferiorem posse cognoscere. q⁹ ista non tam est prorogatio iurisditiōis q̄ nō declinatio q̄ possunt facere pates. clerici etiā sine licētia superioris lz secus sit in prorogatione. c. significasti. ℣. de foro cōpe. ⁊ pro inīa Butri. est hic casus in ver. penul. ¶ In glo. posset. ibi post illā appellationē. ⁊ sic tanq̄ alleg. ꝓtraria nō esset audiendus. ¶ Ibi Vincentius. q⁹ hoc nō habetur clara resp̄sio ad cōtrariū. et iō dicit Jo. an. q̄ hic loquit in reo excipiente que p̄t alleg. cōtraria. vt in. c. nullus pluribus. de re. iu. vel potest dici q̄ appellando nō fatetur appellationē legitimā sed dicit cognitionē sui⁹ iudicis esse ad quē appellatū est quasi sup eodē articulo coram diuersis iudicibus fatigari non debeat. c. ex tenore. ℣. de rescript. ¶ Ibi absoluere Tancretus. hanc so. sequūtur doc. ad. c. qua fronte. ⁊ est ratio. q⁹ absolutio p̄stita cautiōe fit sine cause cognitione. ⁊ ideo non turbatur iurisditio sec⁹ quādo vellet archiep̄s cognoscere. q⁹ tūc bene turbaretur iurisdtiio. ⁊ ita loquit iste tex. ¶ Ad fi. glo. videtis ergo differē tiam ex hac glo. q̄ aut cognoscatur de appellatione. aut vero de iurisditiōe. ⁊ rationē sentit glo. q⁹ vbi est appellatum iā est suspectus iudex. aliā rationem sentit Hosti. quia cum agitur de iurisditiōe illa reddit in nuitū. l. inter stipulantē. ℣. ff. de verb. obli. ideo cognoscit. sed in appellatione cognoscit de exceptiōe iurisditionis ⁊ translationis ad superiorez. de qua suspectus vel inferior nō cognoscit. c. inferior. xx. q. i. ⁊ hoc procedit. vbi dubitat de iurisditione inter partem et iudicem. vbi autem dubitatur de iurisditiōe inter

Mo. istu d dictū singulare.

Mo. declarationem ad id q̄ ōz nil nouari appellatiōe pēdēte.

duos iudices dicit et in. c. pastoralis. ⁊ c. super litteris. de rescrip. ⁊ hec rō placiz Jo. an. reprobet p. c. cum psone. de prini. lib. vi. q⁹ nihil facit. ¶ In glo. notorii ad fi. dicit q̄ hec sola inspectiōe sue poterit parere notorie iniam' iniustā vbi gra p̄n Inno. si precipiebat i sua q̄ nō comederet vsq̄ ad nouē dies. vel aliqd periculosuz qō seruari non poterat nisi magno dā no. c. cum contingat. ℣. si vero. de offi. deleg. ¶ In glo. declarare ibi superiores hāc opi. vt tenere Inno. dicēs q̄ plus est istā declarationē de qua in tex. non tenere p c. per tuas. ℣. de sen. excom. nec prodest vt alij debeant cōmunicare valet tñ quo ad hoc vt q̄ prestat sibi auxiliū nō incidat in canonem cōtrariā opi. tenet Hostien. dicens quod etiam poterit declarare denūciando illum non ligatum. nec obstat. c. cum tuas in contrarium allega. quia hic loquitur quando est notorium appellationem fuisse legitimam ⁊ in notoriis cognoscitur metropolitanus etiam de subditis suffraganeoz. nec potest dici impediri iurisditionē superioū ex quo est notorium ⁊ euidenter apparet facit. c. cum contingat alleg. ⁊ ita bene voluit tex. noster in ver. si vero ⁊ hoc placet. ¶ Ad finē glo. nō est miruz. quia renūciando appellationi non potest videri renūciari iuri superioris. ¶ In glo. cū autē ad fi. ⁊ sic ex hac glo vos colligetis intellectū ad hanc decretalē q̄ hic p̄sequit̄ tres questiones. Prima q̄stio est vtrū metropolitan⁹ possit cognoscere de iniusticia sue ⁊ dicit q̄ non. Scōa questio est an debeat denūciare istū absolutū si reperiat eū legitime appellasse et respōdet q̄ sic. Tertio an si eps appellat debeat admitti appellatio et respondet quod sic. vel potestis intelligere ꝑm Butri. quod sunt due tm q̄stiones. prima an archiep̄s possit cognoscere de iniusticia sententie' ⁊ rñdet q̄ nō excipit casum notorietatis in ℣. si vero. ℣. e. scōa questio est an eps possit appellare ⁊ dicit q̄ sic. ¶ Ad fi. glo. dicit q̄ glo. bene dicit et paria sunt tacite et expresse renūciare. sz contra istud op. ab extra. quia licet deponant querelaz de eo coram archiepo nil ago cū parte ergo res inter alios acta ⁊c. So. istud procedit rōe cōuenitatis. ¶ In glo. fi. ad fi. dicit q̄ dicūt doc. q̄ hec decretalis probat protestationem iuuare q̄ patet. quia valet appellatio. ⁊ ipse tanq̄ contrari⁹ repellitur quod secus esset vbi non fuisset protestatus ita videntur velle docto. dicentes etiam esse in litis contesta. de quo dic vt in. ca. ℣. ℣. de lit. contesta.

1 ☞ Incarceratus propter delictum per fideiussorē an sit relaxandus.
2 Executio etiam mere declaratiua per appellationem impeditur.
3 Represalie an sint permisse.

Sollicitis fi-

lijs. Diuidit in duas partes Prio ponitur partis narratio. Secundo differētia cause. ibi secunda quia ꝓ ⁊c. et illa scōa subdiuiditur in tres Primo diffinit processum decani post appellationez epi. Secundo ꝓcessum epi post appellationē decani. Tertio iudiciū pape. ibi scōa ptera ibi tertia verū licet. et ad hoc semp all. q⁹ per appellationē legitimā principale cū suis accessoriis ad iudicē appellatiōis de ferē ⁊ inīe excōicatiōis vl' interdicti postea late non tenēt. h. d. rōnē determinādi ponit tex. in ℣. quia ꝓ. ⁊ in ℣. decanus. Mo. primo q⁹ ꝑ delicto potest clericus incarcerari ⁊ poni in vinculis. Secundo no. inferiorē posse mouere superiorē in spectātib⁹ ad suam iurisditionē. Tertio no. q⁹ incarceratus propter delictum ad cautiones vel fideiussiones oblatas non est relaxandus. Mo. in ℣. episcopus superiorē timentē posse se ⁊ subiectos suos subijcere protectioni et iurisditioni alterius superioris. Mo. in ℣. verum q⁹ inferior eo potest interdicere diuina officia in ciuitate q̄ qualiter' procedat videbimus in glo. no. in ℣. post modū partes prosequi posse coram officiali appellationem interpositam ad archiepiscopum. Not. hic videri causam esse inserendam in recusationibus appellationum'. Mo. in versicu. quia vero sententiaz interdicti latam post appellationem legitimam esse irritam ⁊ innanem. Mo. in ℣. non obstante variatione in sua propositione non esse audiendum et interdictum emissum posse suspendi. Mo. q⁹ suspēsa sua ꝑ appellationē impedit executio etiā mere declaratoria secus si nō sit suspēsa vt in. c. pastoralis. ℣. e. Mo. in ℣. preterea q⁹ appellatio ad superiorez ne dū deuoluit principale: sed oīa accessoria ꝓsequutiua. Mo. q⁹ ꝓcessione apostoloū dimissoriorū videt iudex appellationi deferre. Mo. q⁹ cōmunicans cum excōmunicato appellatione pendente etiā cū

Universidad de Deusto
Biblioteca

per superiorē denūciationē nō est iudicā dus excōicatus. Ho.q potius est deferen dum appellationi quā denūciationi infe riozis. ¶Jn glo.j.ibi fame facit.c. cleri cos.eo.ti.lib.vj.q est verum si sit subiect? sue iurisditiōi alias si nō esset subiect? nō posset incarcerari sine causa. t si incarce rat t ad requisitionem sui superiozis non relaxaret posset agi p superiorē incarce rati actione iniuriarū t si aliter ꝓuisum non esset posset upior indicere bellum cō tra illū et capere subditos suos: q; ꝓpter iusticiā denegatam cōceduntur represa lie in.c.j. cum ibi no. de iniurijs.lib. vj.et dicit Jnno.hic qđ ly p iniuria vendican da subiecti possit dñs agere tñ pro furto non potest: q; sibi imputent subditi qui res suas nō custodiūt. q; in furto regulari ter est culpa.l.iij.ff.de officio ꝑfecti vigi.l. si vendita.ff. pari.et co. rei vendi. t istud verum putarē nisi subdito agēti furti cō tra furem denegaretur iusticia vt in.d.c. j.de iniurijs t dam.dato. lib.vj. ¶Ad fi. glo.bñ dicit.t ita sequitur Jnno.t Host. ¶Jn glo.ij.ad fi.sic ergo ex hac glo.vos colligetis q de ꝺsuetudine potest decan? interdicere ciuitatē quā opi. repḧndit Hosti.dicēs q de cōsuetudine non potest cōpetere ius interdicēdi ciuitatē decano licet ꝑm eundē ex priuilegio possit. t ita potest itelligi iste tex.qō ex priuilegio in terdicebat facit.c. cum contingat. cū ibi no.ꝫ.de foro cōpe.q̄ sol'.videt contra tex. in dicto.c.cū contingat vbi consuetudo priuilegius equiparantur. t dic vt ibi.et ideo potestis dicere. scōo q hic non tam interdicit de iure quā de facto q̄ so. non multum placet.q; nō apparet q de facto t ideo.tertio potest dicere t eñ vident se qui doct.q hic nō loquitur de interdicto sed de cessatione a diuinis q̄ differt ab in terdicto nec est interdictum.t pōt inferiozi cōpetere in.c. is qui cum ibi no.j.de sen.excō.in sexto. Hinc est q ea pēdente celebrans non efficitur irregularis vt in c.si canonici. de officio ordi.li.vj.sed hec so.videtur cōtra tex.que dicit interdictū non dicit a cessatione a diuinis et sentit tex.qō valuisset interdictū si fuisset emis sum añ appellationē: t ideo sonabat iste tex.vnū qō est notabile q inferior rōe iu risditionis sue si turbetur ꝓpria iurisdi tio per superiorē potest tueri suā iurisdi tionem excōicando t interdicendo t su periorez turbans iurisditionē inferiozis intelligit se subḧcere iurisditioni inferio ris iste est casus notabilis hic vt videtis t notate istum intellectum: quia est nota bilis in veritate. ¶Jn gl.iij.ad fi.hec gl. sentit epm nō fuisse audiendū cum eēt li citū decano repetere suū subditum t pro hac ītia facit.quia potestati siue vicario ville.l; repetere ciuē suum siue burgen sem.l.de iure.c.fñ.ff.ad muni. quod vide tur esse contra istū tex.so. dicit Hosti.istū decanū fuisse audiēdū si egisset coram iu dice ordinario. sed iō hic non auditur.q; ꝓpria autoritate sibi ius dicit vl' dicit me li? qō ideo hic non auditur: q; post appel lationē interpositam se intromisit mittē do interdictum.sed circa hoc q̄rit Jnno. nunqd creditor cuius debitor est deten tus possit ipsum repetere t breuiter post multa determinat q non. quia nullū ius est acquisitum creditori in persona debi toris in.c.eo.de pigno.facit etiam auten. oino.C.de acci.t ob. imo. si vellet sibi ius aliqō obiectiōis in ꝑsonam retinēdo ꝑso nam loco pignoris certe perdit debitum ¶Jn glo.irritū.ad fi. dicit q gl. bñ dicit t facit.c.non est de re.iur.lib.vj.t notate q iste tex.in.c.bene quidē all'. q represa lie sunt permisse. Jn glo.modos ad fi.ita etiam sequuntur doc. dicentes qō notoriū erat p epō rōe diocesis.quia oēs de diocesi regulariter sunt sub iurisditione epi vel omnes.xvj.q.vj. t in.c.refragabi liter de offi. ordi. Jtē faciebat p epi ītia p qua in dubio presumit in.c.in ꝑsentia de renū. vel dicit Jo.an.qō decebat epus separatim stare iudicio archiepi vel ami corum cōmuniū ex quibus apparet appel lationem fuisse legitimā ex legitima cau sa interpositam ꝑm Jnno.dicit tñ Hosti. quod incaute fecit iste episcopus appel lando quia per hoc totam iurisditionem transtulit in archiepiscopum quo ad hūc articulum cautius ergo fecisset relatan do interdictum. licet forte ipsi non fuis set obtemperatum et notate singulari ter q offerens se paraturum iudicio ami corum t iusticie excusatur a cōtumacia. ¶Jn glo.legitime ad fi.et per hanc glo. patet legitime fuisse retractatam ītiam latam per decanum.quia sufficit appella tionem interpositam ex iusta causa. nec est necesse aliter constari de veritate cau se in. c. vt debitus.j.eo. et istud maxime. quia hic erat appellatio extraiudicialis que sufficit si verificetur ex verisimibus causis vt vidistis in capitulo bone.ꝫ.eo dem et dicit vt ibi. ¶Jn glo.suspenden dum ibi sententiam interdicti ex hac gl. colligitur prima solu. videlicet quod hic

Ho.q rep salie sūt p misse vt in c.hic alle.
Adde tñ q sūt odio se t iō re stringen de Bald. in auk.oīo ꝺ.in isti? ḡ materia.
C. ne vxor p mar. Et dico plus ꝙsentētia odiosissima Bal.in l.ciues. C. de appel. Et q̄re cō cedant vi de p dñm Jo.de lig. ī tractatu repsaliax in prin.

loquitur quando sentētia interdicti fuit lata sub conditione que potest suspendi per proferentem t idem etiam est in sen. excom. vt vidistis in.c. preterea. ꝫ.eo. et istam so.reprehendunt docto. licet glo.j. sequi videatur quia est contra nostrum tex.vbi non fuit suspensum interdictum tempore sententie sed ex post facto fuit suspensus ita vult tex.iste si recte intelli gatur. ¶Jbi ad hec quoniam ex hac glo. colligitur secunda solu.ex qua colligetis differētiam inter sententiam excōicatio nis et sententiā interdicti t istam secūdā so.vidistis approbatā in.c.ad hoc qñ alle. vbi vidistis quod episcopus interdictum loci ab eo emissum sicut potest in totum tollere.ita potest suspendere. et istam so. teneatis licet glo.dicat qō sic contra tex. ¶Jbi obstat eis. imo non obstat nec con tradicit precedenti so.quia licet decanus istud diceret se protulisse sniaz interdicti ante appellationē.tñ istud nō erat verus nec eī credēdum.ex quo variando dixe rat ita dicatis t est defensata ista sol'. Jbi sub conditione ista so.est falsa vt supra vi distis in prin.glo. ¶Jbi excellentissimus istud est verum ꝑm Hosti. quo ad effectum quo anima ligatur qui effectus prefigi tur in prolatione sñie.c.pastoralis.ꝫ.eo.ſz quo ad effectū quo separatur a cōmunio ne hominū vt euitetur in publicato quo ad istū effectū bene potest suspēdi per iu dicem non per appellationē ita dicatis. ¶Ad fi.glo.glo.bene dicit quia papa pōt omnia vt vidistis in.c. ad hec quoniam.ꝫ. eo.titu. ¶Jn glo. exequendam ad fi.sic ergo ex mente glo. vt vidistis attentata post appellationem sunt reuocanda ante cognitionē appellationis quod est verum quando appellatur a diffinitiua. secus si appelletur ab interlocutoria vt in.c. non solum de appel.lib.vj.quia in appellatio ne ab interlocutoria requritur t⁹c. Jn glo. perturbare ad fi.ita est pena canonis qō efficiantur de ecclesia.ll.autē imponūt pe naz capitalē.l. denunciam?.C. de his qui ad eccle. confu.l.si quis in hoc genus.de epi. t cle.et in.c. si quis autem. in auk.de statu epi. ¶Jn glo.deserendum ad finez dicit ꝑm doc.q glo.male dicit.quia dela tio appellationis precessit denunciatio nem et notandū est singulariter ꝑm But. qō delatio appellatiōis reddit attētata ꝓius nulla nedū attentata post notat ēt q datio appositiōis diuersoriū in dubio admittit appellationē. ¶Jn gl.pe.ad fi. sic q̄ sentit gl.ista appella. de causa fuisse legitimā.t istā op.vr ꝑbare tex.

Reliquuz apparatū hui? tituli vide p do. zaba.bt q ibidē dixi

Rubrica. De cle rico egrotātevel debilitato.

Jsum est supra q̄liter bñficia solū sunt ꝺferēda residētib? so lū qualiter cle.infirmi reside re nō pñt. ideo qd iuris de eis videndū est ꝑm Bof. vel sic ꝑz Hosti. visuz est q prebendā habere vel re tinere non ꝺz nisi qui vult:t potest in ec clesia residere in.c.graue.t super inordi nata.ꝫ.titu. primo.hoc autē fallit in cle. egroto de materia istius habem?.vij.q.j. per totū.t.xxxiij.di.in.c.maritū. cū trib? capitulis sequētib? in.c.cū salt?. xxxj.q. iij. Jsta rubrica reperit in glo.t vltra ru bricē de corpore viciatis cōuenit huic ru bricę.c.ꝑsenti.in.ꝫ.j.de ꝓben.lib.vj. Que ro qualiter debet a titulo de corpore vi ciatis ꝺr q ibi tractat principaliter qua liter cle. debilitati pñt ordinari t in ordi nibus susceptis ministrare: hic vero ꝑnci paliter tractat q̄liter cle. egroti possunt beneficiari.et in benefic̄s remanere.se quitur.c.primum.

1 ☞ Clericus infirmus integre percipit fructus sui benefic̄.
2 Res mali exemplivitanda est.

Tam percus-

1 sio. Casus bre.clericus infirm? integre percipit bñfic̄ sui fruct? ista de cretalis ponit dictū cuius causam inter cerit ibi quia si alſ. Ho.q res mali exem pli vitanda est. c.qualiter.j. de accu.l. si q aliquid.ff.de penis. Jtem attendi debet quod euenire potest.c.j.de seruis non or dinandis.ꝫ. Jtem clerici infirmi dicun tur ecclesie seruire.c.ad audientiaz.ꝫ. de cle.non resi.l.iij.in.ꝫ.si quis.ff.de statu li bero. Jtem cle.dicuntur militari.c. eo li bentius.ꝫ.de seruis non ordinandis. c. christianis.xj.questio.j. Opponitur videt q textus sibi repugnet: quia dicit q iste infirmus erat t tamen dicit latorem.di cit Joan.and.qō non constat per textum cum qua infirmitate detineretur: verum est qō infirmus erat tali infirmitate qō non impediebat itinerare ſz impediebat ecclesie deseruire in.c.fi.ꝫ.eo.simile in.c. quod super his.et.c. ex multa.j. de voto

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ voti redēptione. Opponit būficia concedi debēt illis qui pūt et volunt ecclesie deseruire. in. c. sup inordinata. s. ti. j. ergo si iste deseruire non poterat ꝛc. dicendum est ꝙ ab initio non debent conferri beneficia. qui non potest ꝛ vult deseruire ex post facto vero si superueniat infirmitas tunc non debent remoueri beneficia in. c. vnico. de capellis monachoꝝ. lib. vj. Quero nūqd iste habebit distributiões quotidianas. doct. dicunt ꝙ sic. ꝛ de hoc videtur esse casus in. c. vnico. de cle. nō residentibus. lib. vj. hoc inserēdo vnū. quādo infirmitas est principalis causa ꝙ nō deseruiunt ecclesie iuxta ista que notat Jo. an. in. c. ad audientiā. s. de cle. nō residen. vnde si sint aliqui clerici absentes si infirmātur tunc recipient distributiones cotidianas. ꝛ hoc de isto. c.

Resbyterū

Casus bre. presbyter cuius medietas manus cū duobꝰ digitis est abscisa non celebrat missam sed ceteris officijs sacerdotalibus fungi debet. In hac decretali ꝓ hibet causam reddēs. In scōa ꝓmittit. scōa ibi. ipsum autē. Mo. primo ꝙ ꝓpter membri debilitatē vel deformitatis scandalū quis ꝓhibetur missaꝫ celebrare. et hoc verū est. nō solū in missa sed in oi alteris ministratione. in. c. penul. eodem ti. de corpibus viciatis. Itē no. nihil eē facieḋ cū scandalo. c. nihil. s. de prescrip. ꝓcordāt duo capitula sequētia per Guillermū de mōtelauduno. in. c. vnico. de immunitate eccliaꝝ i clemē. vbi ponit quatuoꝛ regulas q̄ eliciuntur ex. c. cū ex iniū cto. j. de noui ope. nūn. Item nota ꝙ mutilatus ꝛ corpe viciatus non est irregularis. ratio est qꝛ nō reperiē cautum in iure ergo irregularis nō est p. c. bis q̄ de simia excōi. li. vj. Item no. c. inquo quis pugnitur fine sua culpa. simile in. c. qm̄ frequēter. in. §. si vero. s. vt lite nō cōtest. c. ꝙta. de diuoꝛtijs. Opponit de. c. cognoscētes s. de consti. vbi patet ꝙ ille qui non est in culpa non debet pugniri. de hoc dicatis vt in. c. fine culpa. de re. iu. vnū est enim q̄s pugnitur sine culpa sua sed non sine causa vt hic. Itez opponit de. c. j. s. de corpe viciatis. so. ibi erat modica ꝛ leuis diffoꝛmitas que scandalum nō generabat nec debilitatem membris. Quero quid dicē dum de isto qui habet decem digitos in manu. de hoc in. c. ij. s. de corpore viciatis. ꝛ dicūt doc. ꝙ si non sit talis diffoꝛmitas que scandalum generēt non ꝓhibeb. Ideo ꝛ de istis diffoꝛmitatibus dicatis. vt in. c. ij. alleg. ꝛ. c. penultimo. ꝛ si sequit c. de rectoribus.

1 ☞ Rectori ecclesie qui deseruire nō potest dādus est coadiutoꝛ.

De rectori

bus. Casus bre. si rectoꝛ ecclesie sit leproſus dandꝰ est ei coadiutoꝛ. non diuiditur. Mo. primo ꝙ leproſi debēt a cōmunione hominū separari. ista est generalis cōsuetudo ꝙ separant. in. c. j. j. de ꝓiugio leproſoꝝ. rō est ne sanos habeāt inficere. c. resecande. xxiij. q. iij. Scōo no. ꝙ seruitores ecclie de fructibꝰ ecclie viuere debēt c. extirpāde. in. §. qui vero. ꝛ. c. exposuisti. s. ti. precc. Item nota ꝙ rectori ecclesie qui deseruire nō pōt est dandus coadiutoꝛ. c. si. j. eo. Item no. ꝙ nil cū scandalo est faciendū. c. presbyterū. s. eo. Quero q̄ fuit ratio dubitādi in ista decretali. quo ad primū dictū rō dubitandi fuit. qꝛ videbatur ꝙ non debebat sibi dari coadiutoꝛ sed ꝙ ab ecclesia remouebetur. quia inutile repiebat in. c. iter corpalia. s. de transla. epi. iste. erat inutilis ergo erat remouēdus. ratio determinādi. qꝛ beneficia sunt perpetua. ideo ꝓ superueniēti infirmitate non debet quis priuari beneficio. Quo ad scōm dictum decidendi rō est. ꝛ videt ꝙ non debebat sibi dari coadiutoꝛ qꝛ aduenīente lepra vꝛoꝛ tenetur sequi maritū. in. c. j. ꝛ. ij. j. de coniugio leproſoꝝ. rō decidendi. quo ad hoc est quia sine peccato mortali deseruire potest ecclesie sed non vꝛori. vt in. c. sequēti.

1 ☞ Rectoꝛ ecclesie ꝓpter lepraꝫ remouetur ab administratione.
2 Episcopi dicuntur spōsi ecclesiarū.

Tua nos.

Casus bre. si rectoꝛ ecclesie sit leproſus ab administratiōis officio remouetur sed de bonis ecclesie sustentatur. Due sunt partes. scōa ibi ita ꝙ. Nota primo ꝙ q̄nq̄ contingūt infirmitates aliquib?

ex diuino iudicio. c. cum infirmitas. j. de penitentijs ꝛ remissionibus. c. cum percussio. vij. q. j. cum infirmitas. j. de peni. ꝛ remiſſi. Item ꝓpter lepraꝫ rectoꝛ ecclesie remouetur ab administratione in glo. Itez no. ꝙ rectoꝛe amoto ꝓpter infirmitatē nō minus sibi prouidet de bonis ecclesie in glo. Itez pro scādalo vitādo quis remouetur. c. precedenti. Opponitur de. c. imediate p̄cedenti vbi non remouetur ab administrationis officio. sed datur sibi coadiutoꝛ. In hoc sunt diuerse opiniones vt habemus in gl. vnde Hugucius dicebat ꝙ non debebat vn̄ remoueri ab administrationis officio Balienus distinguebat vtrum esset morbꝰ sanabilis vel non. Tancretus ꝛ Vincentius dicebant ꝙ ꝙdiu sine scandalo poterat cū alijs remanere remouere nō debebat alꝫ sic. Hosti. distiguit inter epos et alios rectoꝛes ecclesiaꝝ in epis et superioꝛibꝰ est vnūꝫ nunq̄ ab administrationis officio remouenē ꝓ quacūq; infirmitate. ꝓpter quā etiā sine scādalo pōt manere. ꝛ in istis intelligit. c. de rectoribus. s. Pcedent bene. licet curati parrochialiū ecclesiaꝝ qñq; vocent rectoꝛes ꝓpter tamē excellentiā de epis loquendo vocat ipsos rectoꝛes q̄ dicuntur magis regere. §. quotiens instituta. de iure gentium et ciuili. ꝓ ista parte facit capitulo scripsit. ꝛ. c. q̄is scripte. et. c. cum percussio vij. q. j. c. ex parte. s. eo. In alijs inferioꝛibus reffert aut lepre morbo sunt detenti aut alia infirmitate si primum ita quod nō pñt sine scandalo in ecclesia remanere. tūc dicit ꝙ inferioꝛes rectoꝛes ab epo possunt administratione remoueri. ita intelligit. c. nostrum. iō diuersitas est. quia proprie episcopi dicuntur sponsi ecclesiaꝝ c. cū inter canonicos. s. de elec. ꝛ per ipsorum mortē dicunt ecclesie viduate. ideo matrimoniū inter ipsos ꝛ ecclesiam ꝓtractam difficilius dissoluitur ꝙ matrimoniū alioꝝ inferioꝝ. c. inter coꝛporalia allegatū. ꝛ. c. ij. s. de trāsla. epoꝝ. ꝛ solus papa dissoluere pōt in. c. sed vnire. s. eo. ti. aut alia infirmitate detinent. ꝛ tunc fm Hosti. etiam si sit perpetua ꝛ incurabilis non debet remoueri ab officio. sed sibi dandus est coadiutoꝛ. ꝛ est speciale in lepra quia m remouetur ꝓpter ꝓximos. Joan. an. dicebat opinionē Hugutij esse veram. ꝛ hoc per tres rationes. pria quonia per lepraꝫ matrimoniū non dissoluitur in. c. j. ꝛ. ij. j. de cōiugio leproſoꝝ. ergo nec matrimoniū spūale cū per alium possit deseruiri ecclesie. licet nō in carnali matrimonio. scōa rō per. c. scripsit alle. ꝛ. c. q̄is triste. vij. q. j. tertia rō qꝛ potest contigere diuino miraculo. vl̄ alio casu ꝙ cu retur ipsa lepra ꝛ sic nō posset remoueri ille qui substitutus esset sicut coadiutoꝛ. ꝛ tamen cessante infirmitate debet recuperare beneficiū. Hen. tz cū Hosti. faciēdo differentiā vt. s. non obstāt rōnes Jo. an. imo nō constat ꝙ matrimoniū clericale non ꝓpter hoc dissoluitur. qꝛ est de iure diuino. ratio dissolui nō pōt. ar. c. fi. s. de cōsuetudine. vj. di. in pri. ꝛ. vj. di. in fi. Unde scribit quos deus cōiunxit homo non separet. in. ca. quos deus. xxxij. q. vj. Item lepra nō impedit matrimoniū contrahendū ergo multomin? ꝓtractū sec? in spūali. Itē epi et superioꝛes dicuntur sponsi ecclie ꝛ non inferioꝛes. ꝛ in istis idem est ꝙ in matrimonio carnali nō obstat. c. q̄is triste. ꝛ. c. seq. qꝛ loquūtur in epo. vñ miracula dicta sūt fortius admittenda q̄ in exemplū mittere actionis tractenda. in. §. si vbi. iij. q. iij. Itē quia vero hoc cōtingit ꝛ de hoc nō curāt legisla toꝛes iuxta. c. amasia. ff. de legi. Itē q̄ tūcūq; curari posit diuino auxilio tñ dꝛ eē perpetuū impedimētū. in. c. fraternitat j. de frigidis ꝛ male. qō dictuz ꝙ ad lepraꝫ dicam? cum Hosti. faciendo differentiaz inter epos ꝛ inferioꝛes. ꝛ ita seruat ꝓsuetudo q̄ est optima legū interpres i. l. si de interptatione. ff. de legibus. in. c. cū dilectus. s. de ꝓsuetu. hoc est vez ꝙ inferioꝛes ꝓpter lepraꝫ remoueri pñt si sine scādalo ꝛc. loquēdo de illis būficijs q̄ habēt aliqualē administrationē sec? videt dicēdū in simplicibus būficijs. prima in simplici p̄bendato. q̄ etiā ꝓpter lepraꝫ nō videtur remouendus. ꝛ integre oīa debet recipere. in. c. j. s. eod ē. q̄ tūcunq; tñ quis remoueatur a beneficio. iuxta quez premissam sustentari debet. q̄ tunc cūq; viuet de bonis ecclesie. vt hic. quo ad alios morbos refert aut leuis est talis infirmitas q̄ nō ipedit ꝓpꝛijs negotijs interesse et tunc si talis non deseruit percipiet. l. quesitū. ff. de re iudi. imo si monitꝰ nō veniat deseruire pōt a būficio remouek et alij ꝓferri poterat i. c. pe. ꝛ. fi. s. de cle. nō resi. aut est talis infirmitas q̄ impedit aliquē officiare. ꝛ refert aut sua culpa incidit in hāc infirmitatē ꝛ tūc pōt remoueri ita videtur fm Hen. id qō legit in. c. apte de corpe viciatis. ita. c. cū in cūctis. in. §. sane. s. de elec. in. ca. j. de eta. ꝛ qualit. aut nō inciderūt culpa sua. ꝛ tūc fiue ista in-

firmitas sit curabilis siue nō. non debet ꝓpter remoueri. ita intelligit Hen. glo. nostrā in ℣. dicas. cū Vincētio. Quero nūquid in hoc casu sit dādus isti coadiutor dicatis ſm doc. ꝙ nō. si sit tpalis ⁊ curabilis infirmitas. imo ipe sibi vicariū cōstituet tēporalē q̄ administrabit tpe currēte iuxta q̄ notant ꝑ Hosti. ⁊ Bernar. in. c. cū vos. s̄. de offi. ordi. vnde lex istitutio vel auctoritas instituendi maneat penes epm in. c. ex frequētibus. j. ti. sequēti. curati tamē vel vicarij ꝓpetui pñt sibi vicarios assumere tpales. etiā sine licētia epi in. c. addicim⁹. xvj. q. j. ⁊ hoc est verū. duz tñ ꝓsiliū puiciale vel diocesis nō impediat iuxta. c. illud. ⁊. c. nihil. vij. q. j. nō tñ ꝓpter hoc ipsi curati min⁹ tenent ad residētiā vt no. Bul. de mōte lau. in glo. magna in c. vnico. in ℣. circa secundā. de offi. vica. in cle. Si vero est infirmitas ꝓpetua ⁊ incurabilis t c ſm doc. sibi dād⁹ est coadiutor. in. c. fi. s̄. e. c. si euāgelica. l vj. dist. p hoc. c. de raptoribus alle. s̄. ti. pri. Queritur q̄s dicet prelatus vel coadiutor vel ille cui datur. Hugu. Tācre. vident dicere ꝙ iste coadiutor. ⁊ ad hoc inducūt tex. isti⁹. c. p̄cedētis ꝙ curā aiaꝝ habet. in gl. cōi decreti. ⁊ Hofre. in. c. q̄uis triste all. tenēt cōtrariū. ⁊ idē videt ibi tenere archi. in gl. ij. ſm Hosti. dicendū est ꝙ iste coadiutor est plat⁹ quo ad exercitiū. sed ille cui dat est prelatus quo ad ius ⁊ nō quo ad exercitiū. simile inducit in. c. pastoralis. in fi. s̄. de rescrip. Istā determinationē credit Hen. verā. in. c. q̄uis triste alle. ꝑ hoc. c. vnicū. in. §. ꝓsenti. primo rñso. c. ti. li. vj. vbi isti coadiutores nihil debent alienare de bonis illor. ⁊ istā determinationē videt approbare archi. in. c. epōrū lxxiij. di. vbi recitat ꝙ Hofre. c. nostrum intellexit ꝙ ab officio administrationis remouet. sed non ab officio plationis. et hoc de isto cap.

1 ☞ Afflicto nō danda est afflictio.

Ex parte Casus bre. epūs qui ꝓpter morbū incurabilē pastorale officium exercere non pōt dādus est coadiutor ꝓsequēs diuino. Hos. prio ꝙ principis ⁊ populi interest habere bonū prelatū. in. c. nō solēt. ij. q. vj. c. significasti. s̄. de elec. Itē ꝓpter infirmitatē supueniētē nō debet ꝓpelli platus cedere suo beneficio. c. j. ⁊. ij. ij. q. vij. Itē afflicto nō danda est afflictio. l. diu⁹. ff. de offi. presi. in. c. cū pcussio. vij. q. j. vnde dicit Tul. lib. ij. de officijs ꝙ ꝓpensio debet eē benignitas i calamitate. si forte calamitate digni nō sint. l. bona fides. ff. depositi. Itē miserorū miserie est miserandū. c. licet. j. de censibus. l. iure succursū est. ff. de iure dotiū. Ho. ꝙ prelat⁹ qui non pōt suū officiū exercere dand⁹ est coadiutor. c. sequenti.

Opponit de. c. vnico. eo. ti. li. vj. ſo. hoc facit ex spāli delegatiōe pape. ⁊ sic non obstat iuxta. c. ij. de cōcessione pben. Quero alīs est in epm electus ⁊ ꝓfirmat⁹ nundū est tamē cōsecrat⁹. sibi supueniat infirmitas ꝓpter quā impedit suū officiū exercere. vtrū possit remoueri. Vincētius hic tenuit ꝙ sic. q: adhuc restat aliqd agendū. ⁊ idē videt tenere Jo. glosator decreti. vij. q. j. in sūma. Otrariū tenuit in. c. fi. s̄. de corpe viciatis. ſm Jo. an. pōt ista opi. cōcordari vt dictū suū loquat in alio ꝙ in epo. ⁊ in. c. si loquat in epo. vel pōt sic cōcordari aut istā infirmitatē incurrit sua culpa aut ꝓter suā culpā. si sua culpa habeat locū op. prima si ꝓter culpā op. scōa. ita videt satis sensisse Hen. in. c. prece. vt ibi visum fuit.

1 ☞ Coadiutor q̄d sit ⁊ vnde dicatur.

Onsulta tioni. Casus breuis ꝑ alicitor loq nōvalenti dādus ē coadiutor. Ho. ꝙ clerico officiū suū non valenti exercere dādus est coadiutor. Ho. ꝙ mutus nō est diuinis officijs apt⁹. c. ij. j. ti. seq. Boatin⁹ dicit q̄ō decretalis cōsultationib⁹. j. de donationib⁹ ⁊ cōsultationib⁹. s̄. de offi. dele. ⁊ cō sultationib⁹. j. de iure patronatus sunt pars hui⁹ decre. Quero nūq̄d abbas ꝓpter infirmitatē supuenientem possit remoueri. Vincētius tenuit ꝙ sic. quia abbatia est poti⁹ nomē officij q̄ dignitatis c. si quis abbas. xvij. q. ij. cōtrariū est dicendū ſm doc. ꝙ ꝓ sola infirmitate excepta lepra nō est admouendus iuxta. c. tua. s̄. e. nec obstat. c. si q̄s alle. q: ibi non loquit solum in infirmo sed in vicioso. vt ibi ꝓbat textus q̄ dicit suis vicijs ꝓsentientib⁹ nec obstat illō q̄ dicebat ꝙ erat nomē honoris q: nō solū abbatia ⁊ prior⁹ est dignitas. q: in ti. isto fit mētio de coadiutore qui hic Jo. an. lxj. Queritur q̄d sit coadiutor ē ille q̄ ad hoc ex causa dat⁹

iuris vl iudicis autoritate coadiuuat ministri vel ꝑsidentis officio. ⁊ verba istius diffinitiōis ꝓsequētia declarabunt. Quero vnde dicat coadiutor. ⁊ a coadiuuando q: alīū coadiuuat. sicut ⁊ tutor a tuēdo quia alīū tuetur atq; defendit sicut etiā dicunt edituī qui edes tuent. in. l. j. ff. de tutelis. ⁊ instituta de tutelis. in prin. ⁊ q̄uis ois qui alium coadiuuat possit dici coadiutor tamen vsu cautum est vt illi spāliter vocent coadiutores vt supra dictū est. simile in. c. q̄uis. j. de verbo. signi. Tertio quero principaliter q̄s detur coadiutor ſm doc. iste debet esse ꝓuidus ⁊ honestus in. c. ꝓcedēti. debet etiā esse fidelis ⁊ fide ꝓbabilis in. c. q̄uis triste. vij. q. j. per quē possit subleuari ⁊ coadiuuari officiū cui datur. vnde si prelatus bñ administret spūalia sed dilapidator est. in temporalibus certe debet ei dari coadiutor qui sit bene dispensare iuxta. c. venerabilis. s̄. de offi. dele. Si vero det coadiutor in spiritualib⁹ tūc debet esse talis qui sciat ꝓuidere saluti aiaꝝ et inquietos sub discipline vinculo cōstringere in. c. petisti. et c. q: frater eadē questione. Si vero detur regi vel principi tūc debet esse potēs magnanimus ⁊ strenu⁹ iuxta. c. grādi de supplē. negli. li. vj. Quero cui⁹ etatis debeat esse coadiutor videt ꝙ reqrat etas. xxv. annor⁹ etiā integror⁹ sicut in curator⁹ib⁹ tutor⁹ib⁹ ⁊ ꝓcurator⁹ib⁹ ad iudicia in. l. fi. C. de legitima tutela in. §. minores institute de excusatione tutor. in. c. que generali de ꝓcurator⁹ib⁹ li. vj. videt ꝙ sufficiant. xvij. anni. nā isti dant ad gerendū negocia. ⁊ in istis sufficiūt. xvij. anni. pōt dici ſm Jo. an. ꝙ ista etas requirit ⁊ sufficit illi qui principaliter constituitur in officio cui datur coadiutor ꝓ hoc capitulo nemo de electione lib. vj. secundum hoc videtur dicendū ꝙ inferioribus dignitatib⁹ epatui videtur sufficere. xxv. anni incepti. et istud credit Jo. an. vtrū in epatu ꝓ requirerēt. xxx. anni cōpleti. sed istud dubitat esse verū in coadiutore epi. Queritur vtrū laic⁹ possit dari coadiutor dicendū est ꝙ illi officio vel ministerio cui pōt prefici laic⁹. potest etiam dari coadiutor. vnde idem videtur dicendum in regimine hospitalis vl zelodochij. quibus potest prefici laic⁹ in. c. quidē. xvij. questio. ij. illi autē officio vel ministerio cui non potest prefici. laicus non potest etiam dari coadiutor. ⁊ ratio est. quia nō posset officium clericale exercere vel in officio adiuuare. iuxta. c. ij. j. titu. sequēti. nec posset iurisditionem ecclesiasticam exercere. in capitulo. ij. de iudicijs. imo etiā quo ad tēporalia beneficiorum non potest dari coadiutor. iuxta. c. iudicatus. lxxxix. distin. c. in noua. xv. q. vj. c. cū causam. s̄. de electione. Querit vtrū mulier masculo vl mulieri mulieri possit dari coadiutor. Quo ad primū non videtur dubium. quia cōcurrūt duo ſm Jo. an. scilz disperitas sexus cū tamen ipsis mulieribus nō cōueniant sexib⁹ hominū cōmiceri. in. c. idemptitatibus. in. §. sed cū eas de elec. lib. vj. Secundo concurrit officiū virile quod regulariter prohibetur mulieri. c. mulieres ō officio legati. Quo ad secundū licet subsit ratio prima. tamen distinguendum est in causa in qua datur coadiutor aut datur ꝓ tali causa que requirit cohabitationē cū ipsis mulierib⁹ ⁊ tūc in hoc casu nō debet dari coadiutor mulieri. verbi gratia. si abbatice datur coadiutor vt seruet silentiū in claustro. si vero detur ꝓ causa que non requirit cohabitationē cū mulierib⁹ vt de deffectu extrinsecor⁹ tūc pōt bene dari coadiutor masculus femine. Quo ad tertiū licz subsit scōa ratio scz ꝙ virile officiū nō debet ⁊c. tamē videt satis dicendū ꝙ ex quo principale officiū cōmittitur femine. q̄ō etiā accessorium possit committi. in clausula de maio. et obedientia. sed excommunicare non possunt vt ibi. Querit vtrum religiosus possit dari coadiutor videtur ꝙ non. quia non potest procurare nisi ꝓ vtilitate monasterij et de consensu abbatis in. c. ex parte. s̄. de postulando. in ca. placuit. xv. q. j. ꝓ hoc. c. ⁊ si principalis. de rescriptis in clementinis. Contrariū videtur per. c. cuz pastoralis. ij. questio. vij. Item quia possunt esse executores testamentorū. in. c. ij. de testamētis. lib. vj. dicendū est ꝙ religiosus potest esse coadiutor in illo officio vel ministerio cui prefici potest. ⁊ per hoc excludunt illi de quibus in. c. vt professores. de regularibus. in clementinis. vnuz est tamen q̄ō vbi in presidendo requirit cōsensus prelati sui. etiam in hoc casu requirit consensus prelati. ꝓ hoc. c. vos autem. ⁊. c. qui vere. xv. q. questio. j. ⁊ ita patet ꝙ potest esse coadiutor prelati sui. ⁊ etiā ministri sui monasterij. ita etiā episcopi et rectores canonici nec obstat contēplatio. quoniā ipsa abijci potest ꝓ maiori vtilitate. in. c. cū ꝓ vtilitate. xv. q. questio. j. Item non obstat abiectio proprie voluntatis quia hoc soluitur per consensum prelati. vnum est

tamē ꝙ ꝓpter hoc nō desinit esse claustralis cum non sit perpetuus. ideo infert Jo. an. ꝙ cum ipso debet alter manere sue religionis iuxta. ca. ħ. j. de statu monachoꝝ iuxta. c. j. de capellis monachoꝝ. et ita videmus de facto quod religiosi sunt vicarij prelatoꝝ in temporalibus ⁊ spiritualibus ꝑ quo fiunt iura ⁊ ratiões all'. in illo autē officio vel ministerio in quo religiosus prefici non potest nec coadiutor poterit dari. Queritur nunquā regulari potest dari clericus secularis coadiutor. dicendū est quod quo ad administrationē temporalium sic. sed quo ad obseruationem ille non debet dari iuxta. c. cum ad nostram. s. de electio. c. monasteriꝫ. vix. questio. ij. Queritur cui et in quibus casibus dē coadiutor. dicēdū est ꝙ quādo' est suspitio de dilapidatiõe dāt coadiutor in .c. venerabili. s. de offi. dele. Jtē leprosо de quovt in. c. tua. s. eodē. Jtem deuiēti vel alias propter infirmitatem impedisuum officiuꝫ exercere vt hic. ⁊ in. c. precedenti. debet tamen esse impedimentum perpetuū in. c. vnico. eo. ti. lib. vj. et dicit perpetuū q̄uis diuino miraculo curari possit vt no. Jo. an. in. c. fraternitatis. j. de frigidis. Quero postea nunquid episcopo captiuo dandus sit coadiutor dicendum est qó non. sed dē suum officiuꝫ exercere ꝑ vicariū ⁊ si impediatur ꝓuenit illud quod habetur in. c. q̄uis de foro cōpeten. in clemē. si vero sit captiuus hostiū fidei: tunc seruet illud qó habetur in. c. si eꝑus. de supplenda negligentia. lib. vj. Quero per quē detur coadiutor de' epis et superioribus dicatis vt in. c. vnico. eo. titulo. lib. vj. de inferioribus dicatis qó ille dat coadiutorem. ad quem' spectat cessionis admissio vt hic. ⁊ in. capitulo. iij. s. eo. ⁊ videt probari dicto. c. vnico. lib. vj. Quero qō sit officium coadiutoris. dicit Egidius ꝙ eius officiū est habere curaꝫ ecclie tam in spiritualibus q̄ i tpalib⁹. c. vobis eiñ. xxj. q. ħ. c. cum nobis olim. s. de elec. in fine. c. scripsit ⁊ c. q̄uis. c. petisti. vij. q. j. dicatis ſm Jo. an. qō ex forma dationis colligitur quod sit officium coadiutoris iuxta illa que dicta fuerūt superi⁹ in tertis principali q̄stione. vñ si prelat⁹ bene administret in spūalibus detur sibi coadiutor ꝓ tēporalibus solū administrabit tēporalia: si autem detur finitur' puta leui: tunc eius officium est tale quale est eius cui datur. vnde si cancellario datur coadiutor ille poterit illa q̄ poterat cācellari⁹. alio mō q̄ro q̄ sit ei⁹ ptās dicēdū est vt. s. ꝙ ex forma datiõis colligit ei⁹ potestas. Quero iuxta hoc numq̄d poterit beneficia cōferre. Jo. an. monach. ⁊ archi. in. c. vnico. co. titu. lib. vj. tenēt qō nō. licet detur coadiutor ſm formā istius decretalis autoritate aplica. rō est: quia in generali cōcessione ⁊ sic nō veniūt illa q̄ specialiter cōcederētur in. c. fi. de offi. vica. li. vj. dicatis ꝫ Jo. an. qō si detur coadiutor ad temporalia tantū: tunc beneficia non conferet si detur ad spūalia tunc etiam non cōferet. sed prelatus de consensu coadiutoris ꝓ quo facit illa decretalis vnica. si vero fundet tunc dicit Jo. an. qō beneficia conferre poterit. c. miscuit de elec. lib. vj. in hoc stat. c. fi. alle. quia ꝓpter defectuꝫ potestatis ipsius vicarij nō retardatur prouisio beneficij q: nihilominus remanet penes illū qui dedit vicarium. Jtem potestas vicarij dependet a potestate prelati. nō autē potestas coadiutoris: sed potius a iure ⁊ datur inuito vt infra dicetur. sed contra ista facit. c. ecclesie de supplenda negligentia prelatorum. lib. vj. illa decre. non obstat ibi ꝓpter vacationē impeditur prouisio beneficij que q̄dā prouisio ex quo nō transit in capitulum se. va. ita nec i illum coadiutorem ⁊ ille tempore nō preiudicat beneficio: q: se va. tpa nō currūt. c. q: diuersitatē. j. ne. se. va. ⁊ separat ꝙ in ꝓpinquo ꝓuidebitur bñficio ꝓpter' tpa a iure statuta iuxta. c. ħ. j. de cōcess. ꝓben. iuxta. c. ne ꝓ defectu. s. de elec. Jsta aūt nō habēt locum in casu nostro: q: nō ꝓpter hoc dicetur vacare sedes: nec sperat ꝓpinqua ꝓuisio maxime cū dē coadiutor ꝓpter incurabilē morbū vt. s. dictū est ⁊ ita pñt currere tpa ⁊ pōt ꝓtingere periculū ꝓpter diuturnā vacationē. ⁊ ꝓ oñs si in isto casu sec⁹ ꝙ in alio. c. vnico alle. ne se. va. lib. vj. Sed q̄ro nūq̄d coadiutor dat⁹ ēpo possit pōtificalia exercere, dicatis ꝙ sic si sit eps aliasnō in. c. is cui. de elec. all'. Sed q̄ro nūq̄d episcopo, possit dari coadiutor per aliū, quaꝫ per papam dicit Joannes and. quod de hoc vidit dubitari et videtur quod possit etiam episcopo' ⁊ iuxta formā. c. vnico. eo. titulo. lib. vj. qñ hoc non est transferre de loco suo ⁊ per oñs non videt esse de reseruatis ⁊ marie q: i casu isti⁹ capli accipiūt coadiutorē autoritate aplica ⁊ ex pria rō ne etiā vt ꝙ alius inferior ēpo possit dari coadiutor: dicatis Jriū q̄n etiā pegrinando non potest eps se ab eccl'ia sua absentare sine licētia pape i. c. magne. j. ō voto. Si tñ eēt eps q̄ nō bēret eccl'iaꝫ q: renūciasset loco: tūc vt ꝙ posset dari coadiutor q: cessat rō no. ꝓ Jo. an. i. c. ꝓ trāsactionē in. ħ. glo. s. de renūciatiõe. c. cum cessante de appel. Queritur vtrū mortuo illo cui datur coadiutor expiret eius officium dicatis ꝙ sic. ⁊ hoc casus in. c. grandi circa finē. de supplenda negligētia ꝓlatoꝝ. li. vj. ⁊ hoc simile habet in vsufructu mortuo corpore in. l. j. ff. de vsufructu. et hoc vnum sensit mortuus naturaliter siue ciuiliter q: forte deportat⁹ vel bēnitus. q: quo ad ecclesiā reputatur mortu⁹ iuxta c. esse. ħ. q. vj. nec obstat. c. susceptū quod soluitur vt ibi notatur. Unde et per mortem ciuilem finit tutela instituta de excusatione tutoꝝ cap̄. j. et. ix. in titulo quib⁹ modis tutela fructui. Quero vtrū inuito detur coadiutor. in. c. prece. in fi. et ꝓ hoc. c. grandi alleg. nec obstat. c. scripsit. ⁊ c. q̄uis. vij. q. j. quia loquunt in substituto. Quero cui⁹ expēsis allatur. dicatis ꝙ habebit moderata ⁊ ꝛgrua alimēta de bonis dignitatis ecclesie vel officij cui datur coadiutor. in. c. vnico. eodē titulo. lib. vj. Quero quid si non sufficiūt ambabus reddit⁹. dicatis ſm Hen. in c. vnico. ꝙ i episcopis ⁊ superioꝝib⁹ recurrendū est ad papam in inferioꝝib⁹ dicatis vt no. Bernar. in. c. de raptoꝝib⁹. s. eodem. vbi no. qō ꝓfertur coadiutor sed episcopus ꝓuidebit ꝓlato. Quero vtrū plures vni ⁊ vnus pluribus possint dari coadiutores. dicatis ꝙ vni possunt dari plures coadiutores et non plures. ratio est iuxta. c. vnicū. de elec. lib. vj. sed dicatis quod vnus non potest dari coadiutor pluribus. ⁊ hoc vnum est. so. quia bene potest pluriб⁹ succedere. potest ar. c. presens. in. §. j. de offi. lega. li. vj. ⁊ hoc est vnum q̄uis sint clara officia vel beneficia. ꝙ per receptionē alterius ipsoꝝ in titulo. no. valet aliud iuxta ca. ij. s. de officio vicarij. ⁊ per ꝛsequens multo fortius si non possent de iure simul teneri. j. titulum iuxta. c. nemo deinceps. de elec. libro sexto.

basilice. xxj. q. vij. reperitur in. vj. conuentiā hui⁹ rubrice. c. ij. s. de neg. supplē. ⁊c. c. ex tuas. s. de filiis presbyte. c. cum satis. ⁊. c. ad hec. de offi. archi. Dicit hic Hosti. ꝙ ab vtroq; fiat collatio bñficioꝝ hīs cui collatū est beneficiū presentandus est ēpo vel eius officiali ꝑ ipsos approbandus añq̄ administret. iuxta. c. iij. j. e. vnde illud qō in alijs, beneficijs vocatur cōsultatio in preben. ⁊ minoribus beneficijs pōt dici institutio ⁊ quandoq; vocatur inuestitura. q: q̄nq; fit per anulum in. c. ex ore. j. de his que fiunt a maiori pte. capli. qua sic facta per ēpm restat alia inuestitura corporalis que de iure cōmuni ptinet ad archidiaconū. in. c. ad hec. ⁊ c. ad nostrā. j. de offi. archi. subdicit ꝙ hodie multi in hoc deficiūt. quia postq̄ collatum est beneficiū nunq̄ plus ēpo loquūtur in. c. si de cle. peregrinis. ⁊ hoc de rubrica.

Dn āplius

Jo. an. non summat. potest tamē sic in ecclesijs fieri institutio personaꝝ ſm exigentiā facultatū. Ho. ꝙ clerici in ecclesijs nō possunt nec debent recipi quū possunt viuere de bonis ecclesie sustātari. c. quoniā s. de vita ⁊ hone. cleri. vltra glo. concordat. l. non plures. C. de sacro san. eccle. in autētica vt determinatus sit nume. cle. collatione. j. Jtē tot sunt recipiēdi q uot possunt de bonis ecclesie sustētari. vt hic c. autoritate. j. isto ti. c. cū martius. s. de instī. Jtē clerici no. debēt in ecclesijs esse sine penuria. c. vnico. de statu regulariū. li. vj. vbi de hoc ꝑ Jo. an. Opponit ꝫ. c. de isto. c. vnico. in. §. sane. vbi spāliter statuitur ꝙ in monasterijs monialiū non mendicātiū non recipiant vltra facultates. si ergo est speciale in ipsis in cōtrariū est ius cōmune. so. potest dici ꝙ istud articulum non cōcludit vbi cōtrariū reperitur in iure cautū. sicut diceret in. c. cum apostolica. j. de his que fiūt a prelato. vel dicamus ꝙ spāle est in monasterijs illarum monialiū ꝙ non tenet receptio cōtra facta ipso iure vt ibi patz. hic autē tenet. si ꝓhibeatur tñ receptio. ꝛtra facta tenet. vnde multa ꝓhibent fieri q̄ tñ facta tenent in. c. rursus. j. q̄ cle. vel mo. Nec obstat. c. vides. x. dist. l. nādudū. C. de legib⁹ quia soluitur. vt in gl. Quero nunq̄d hoc habet locum in ecclesijs collegiatis. dicatis ꝙ sic ſm Hosti. ⁊ Jo. an. q̄ supplet ad collegiuꝫ in. c. autoritate supra eodē.

De institutionibus Rubrica.

¶ Jsta continuatur sic viso decollationibus prebendarū. sequitur de institutionibus psonarū ſm Sofre. vel sic ſm Hosti. earū prodesset collatio prebendaruꝫ nisi haberet corporalis possessio. viso igitur cui ⁊ a quibus fiat collato prebendarū. restat videre per quos in possessione ponuntur de materia. decre. in. c. omnes

Universidad de Navarra
Biblioteca

Ex quo patet ꝙ quis nō debet esse canonicus sine prebēda. in.c.relatus.§.de preben.⁊ per ꝓsequēs videtur ꝙ littere que aliquādo cōcedunt ꝓ papam debent corrigi quibusmandat ꝙ aliquē recipiāt in canonicū siue facultates sufficiāt siue nō dicamus tñ ꝙ papam nō habemus corrigere iuxta.c.cum iustior.de ma.et obe.

1 ¶ Laici in canonicos instituī non possunt.

¶ In ecclesia vestra. Laici in canonicos nō
1 possunt istituī. Due sunt partes. in prima narrat factum. in secunda prouidit. Nota primo ꝙ certus numerus canonicoꝝ potest per canonicos alteri ecclesie instituī. in.c.cum martius de' insti. Itē laici non debēt habere beneficia ecclesiastica.c.vnī laicoꝝ.xvj.q.vj. Itē no. ꝙ vbi certus est numerꝰ canonicoꝝ si deficiant aliqui debet suppleri de personis idoneis. q̄ vez sint idonei motuz honestate ⁊ litteraꝝ sciā. iuxta.c.graue.⁊.c.suppluordiāta.§.de preben. Itē no. ꝙ beneficiati debent in ordinibus q̄ō sua beneficia requirūt dño in suis officijs ministrare.c.j.§.de eta.⁊ quali.c.cum in cūctis.§. de elec. Questio siue ar. Jo.an. contra canonicos qui saluari credunt residendo p mediā vel certam ptem anni residendō qui tamen si locassent oparios ad vineam non reputarēt absentes pro presentibꝰ nec contēptarent de presentibꝰ si nō laborarent. nec debet illud q̄ō ipsi dicere possent de benignitate saluatoris que dedit tñ vltimo venienti. sed primo q̄ñ ipse est benignꝰ et diutius expectat nec statim vindicat. isti autem in sua bursa laxanda non sunt ita benigni. ideo legem quē ipi statuūt debēt obseruare. l.j.ff. q̄ō quisq; iuris cū ois.§.de consti. Quero q̄ sit ratio dubitandi in.c. mō dicitur ꝙ potuit esse q̄ñ apud deū non est acceptio psonaꝝ in.c.venerabilis.§.de prebē. mō omnis actio est nostra iustructio. in. c. deus omnipotens. ħ.q.j. ergo nō debemus facere differentiā inter laicos⁊ cle. ideo decidendū est q̄ñ beneficia sunt ordinata pro illis que insistunt diuinis officijs ad que facienda requiruntur certi ordines et laicistos ordines nō habent. ideo nō mirū si non habent bñficia iuxta.c.cum secundū.§.de preben. Quero vtrū clerico alicui ecclesie possint certū numerū cle. in sua ecclesia statuere sine autoritate epi scopi videꝰ ꝙ non. p.c.cū consuetudinis. §.de consuetu.c.cū oēs.§. de consti.no.ꝓ Jo.an.in.c.cum accessissent.eo.ti. ꝓ hoc facit.l. in ecclesijs'.C.de epis⁊ clericis. cōtrariū tenet Hosti.in ecclesijs collegiatis ꝙ possunt sine autoritate epi. licet tñ reformatio. si non fuerit bene estimatuz pertineat ad epm.⁊ hoc est vnū. si nō sint collegia non exempta. in cathedralibus autez hoc statutum principaliter pertinet ad epm. iuxta.c.q̄ñ de vita⁊ ho.cle.⁊ fm istā moderationē credit Jo.an. dictū Hosti. vnū. per quā moderationē creditur dicta vera.⁊ soluūtur cōtraria. Quero quid opetur statutū de certo numero cū sic super excrescere debeat augeri. et si minuantur debeat minui. dicendum fm Jo.an. ꝙ si non esset certus numerus canonicoꝝ non sciret q̄ñ vacarent beneficia. imo non vacarent bñficia. ſ; vt sciatur q̄ñ habet locum lateranen. consiliū. de hoc in.c.ħ.j. de cōcess. prebē. Queritur vtrum laicus puersus possit habere beneficiū. Hosti. et Hen. dicunt ꝙ non. eo ꝙ canoicꝰ requirit personā litteratā propter maturitatē ei ānexā tenet ei prelato cōsulere. in.c.ꝙto⁊ nouit. de iudicijs. tamen Hen. non credit istā opi. indistincte verā per ista que no. archi. in.c.si quis obiecerit.j.q.ij. vbi no. ꝙ in prebēdis vel bñficijs duo sunt. s. ipz ius preben. et fructus pcepti vel percipiendi ex epis. Primum videtur esse cōiunctū officio. q; nec sine illo datur.⁊ propter illud dat. c. cuz secundū. §. de pben.⁊ ita cū ad sacra officia requirunt ordines.⁊ ipsi laici nō pñt ordines quos requirant officio. ita non possunt ista habere.⁊ p hoc tex. q; ratione clericalis officij debent. ita no. Hugutio. j.q.vj. in summa. imo ls Laurentius⁊ Joan. dicant si alꝰ incedat tōsuratus volens effici clericus ꝙ aptus sit bñficio et in euz cadat tale ius. tamē Vincētius cōtrait per.c. nostrum. p.c. ex litteris. §. de trāsac. c.cū a deo. de rescrip. vbi patet q̄ō ad hoc ꝙ alꝰ sit habilis ad beneficiū ecclesiasticū requiritur ꝙ habeat ordinem ideo dicebat Clemēs papa. iiij. ꝙ qui nōdū est tonsurā adeptꝰ nō est capax beneficij. ita seruauit Bonifaciꝰ pa. vni in psonā dñi petri nepotis sui iuxta q̄ō est aduertandū ꝙ duplex est pbenda. quedā est materie spūalis q̄ est anexa canonicatui. licz eiꝰ exñtia in tpalibus existat.⁊ istā laicꝰ habere non pōt p iura⁊ rōnes supradictas. alia est tpalis. ls de bonis ecclīasticis tribuat. que tribuit alicui p tēporali cō-

modo sicut i magistro vel auocato iuxta c.q; nōnulli.j. de magistris.⁊ istā pōt habere laicꝰ.⁊ ita pōt itelligere opi. Inno. ⁊ Hosti. de qua.§. p hoc.c. proponis. xvj. q.j.⁊ sic debet intelligere.c. Jo.§. alleg. Ex istis ptz ꝙ laicꝰ vnū bñficiū ecclīasticū habere pōt. salti q̄ nō req̄rit sacrū officiū. Quero vlteriꝰ. vtrū clericis laicꝰ cōuersus possit itereſſe electionibꝰ. Inno. dicit ꝙ ius canonici nō cadat in laicū. tñ ius monachi bñ cadit in ipm iuxta.c. generaliter. xħ.q.j. Hen. dicit hic dictū Inno. cē cōuersū p.c. ex eo nisi de elec. lib. vj. circa hoc possunt poni aliqua dicta. Primum ꝙ de iure cōi laici cōuersi nō possūt electionibꝰ interesse. de hoc videtur esse casus in.d.c. ex eo. Secunda questio ꝙ de cōsuetudine pscripta bene pñt electionibus interesse si hoc habeat ꝓsuetudo. et hoc est vnū. siue loquamur de cōuersis laicis in eccl'ia regulari siue in eccl'ia secularī. rō est quia ista questio ex eo nō tollit cō suetudinē spālē iuxta.c.ls. de cōsti. li. vj.⁊ per hoc ad ista q̄ no. Jo.an. in glo. fi. d.c. ex eo. Hec obstat pdictis. c. a sana.⁊.c. sacrosācta. q; loquūt in prauis laicis. Isti vero nō sunt prauī laici q; sunt religiose persone. iuxta.c. duo sunt. xij.q.ij.⁊ si quis eos peuterit interierit canonis. si quis suadente.⁊ hoc de isto capitulo.

¶ Autoritate.

Omnis i eccl'ia nō recipiat vltra quē suppetunt eccl'ie facultates non diuiditur. Nota. ꝙ in institutiōe cle. ꝓsiderari debent facultates eccl'ie. c. q̄ñ. §. eo. q̄ñ de vita⁊ hone. cle. Itez cle. nō debēt instituī in ecclesia vltra quē facultates patiant. Itē no. ꝙ tot sunt instituēdi ꝙ facultates ecclesie sustinere pñt. c.j.§.e. Opponit de. c. ꝓmo alleg. p ꝙ videt ꝙ istud. c. supfluit. so. tex. vī ꝙ ꝓbum in vitis includit ꝙ iudices cle. pñt in eccl'ia instituī quot sustinere pñt facultates eccl'ie. et in vitis ipsis non vltra q̄ facultates patiant.⁊ hoc nō habebam⁹ ex decretali.j. de hoc vt in.d. c.j. glo. tangit ꝙ fit institutio. iuxta hoc dicit Hosti. ꝙ inuestire est autoritatē epi impetrare. instituere est positionē intrare ecōtra differētias istas.

¶ Cuz veniſſēt.

Casus hic. si possidet ius istituen di etiā his ad quē de iure
si nō spectat, durāte ꝓprietatis iudicio in possessiōe deffendit. In ista decretali sunt tres ptes. in ꝑma ponūtur allegationes p archiepo. in scōa p archi. in tertia pape interlocutio. scōa ibi inter alia. tertia ibi nosigit. Nota. ꝙ plures ꝓcuratores pñt in vna cā ꝓstitui⁊ in ipa interesse i.c. si duo de ꝓcu. li. vj.⁊ hoc vnū est regulariter. Item institutio personarum⁊ custodia ecclesiarum vacantiū de iure cōmuni pertinet ad diocesanū. c. ex frequentibus. §.e. in glo.j. Item cōsuetudo alicuius prouincie ōz esse generalis. sed tamē quo ad vniuersalē eccl'iam non ōz esse generalis in.c.cū dilectus.§. de ꝓsue. Itez no. ꝙ ꝓcessio fctā rei censet ꝑpetua⁊ fctā psone cē seruit palis in gl. ad vtr' q; ꝓcordat. l. etatē. §.j. ff. de reb⁹ ec. ō cēsib⁹. c.j.⁊ ħ. xxħ. q.j. ad istū cōcordat. c. petisti. vħ. q.j. in.c. sed q̄ō principi⁊ instituta de iure naturali. Itē no. ꝙ licituz est alicui seruire de vēto facit in simili. c. sane.⁊.c. veniens. §. de renū. l. si libert⁹. ff. de opis libertoꝝ. Itē no. ꝙ interditiōe rei sue q̄s pōt apponere tale pactū qualevult. l. intraditionib⁹. ff. de pactis. c. ꝑcarie. x.q.ij. Itē no. ꝙ factū ꝑlati nō ꝓiudicat eccl'ie. c. delicti de re. iuris. li. vj. c. si epz. xvj. q. vj. Itē no. ꝙ actore nō ꝑbante re⁹ absoluitur. c. fi. §. de iure iu. l. qui accusare volūt praues habere debēt. C. de edēdo. Itē nota quattuoꝝ que elicit gl. que incipit obiciebatur. Opponit aduersū de iure cōi de c. ad hec. vt. c. et nostrnz. §. de offi. archi. de. c. si in plebib⁹. xlij. dist. Bernar. videt facere cōtrariū Hugu.⁊ Hosti. tenēt cōtrariū vt patet hic.⁊ prodak in.c.cū vos. §. de offi. ordi. in. c. in lateranen. §. de preben. in. c. de zenodocijs. j. de religiosis domibus.⁊ intelligunt prima iura quando archi. concessum erat ab epo. imo fm eos non ꝑdesset quo ad institutionē. cōsuetudo ꝙ⁊ ꝙ⁊ prescripta in. c. cū satis. §. de offi. archi. tamē. alij aliter intelligūt. quo ad custodiā tñ bene ꝑdesset. in. c. bone. §. de appel. in ꝙtum Hugu.⁊ Hosti. loquūtur de iustitutione. concordat cum eis Bernard⁹ in. c. cū vos alleg.⁊ hic Philipp⁹ ⁊ Inno.⁊ intelligunt. c. bone. quoniā ex cōsuetudine prescripta. hoc pertinebat ad archidiaconū. vel etiaz in ecclesijs in quibus regulares pñt ius patronatus. Bofredus dicebat ꝙ pria iura pñt intelligi in ecclesijs. que spāliter sunt subdite ipsis archidiaconis. sed dicit ꝙ. c. si ī plebibus. nō dicit ꝙ plebes. nō custodiant p archi. ſ; plebs q; est occlus epi. di. Petr⁹ ⁊ abbas ꝙ capiēdo institutionē ꝑtinet ad epz de collatio bñficij. tūc ista ptinet ad epz de

Universidad de Deusto
Biblioteca

iure cõi. si autẽ capiatur pro inuestitura tunc ptinet ad archi. dicam⁹ sic ꝑ Host. institutio põt accipi dupl'r. Uno mõ put est collatio bñficij iuxta. c. post electionez j. de cõcessiõe pbẽ. & isto mõ ptinet ad epm de iure cõi. ex longa tñ prescriptione põt pertinere ad archiepm ꝑ Damassenũ bi titu. in. q. j. Alio mõ pt accipi institutio p auctorisatiõe epi. & isto mõ nõ pt pertinere ad aliũ q̃ ad epm vel eius vices in hoc spãli gerẽtẽ. vnũ est tñ q̃ vbi collatio spectat ad epm & ea collationẽ facit hꝫ duo vnũ cõcurrunt. Rñdet ad iura de ista materia loquẽtia ꝑm Host. Opponit & videt q̃ quis iste archi. abiurauerit &c. de. c. se. s. de iure iurã. & intellecto eo. ti. dicit glo. nã q̃ per istud iuramẽtũ non iudicat dignitas. sed bene preiudicatur quo ad personam archi. ita q̃ de cetero nõ habebit ptãtẽ istius honores. vnde caute faciunt iudices qui in talib⁹ causis subticiũt i sententia declarantes talem sniam iuxta. c. inter dilectos. in fi. j. de dona. vnde iuxta hoc si queraꝫ vtruꝫ prelat⁹ qui alienauit rem eccliasticã possit contrauenire facto aut ipse iurauit in alienatione non contrauenire: & tũc refert in ꝓmotiõe sua q̃ ipse iurauit vel alienare. & tũc cũ istud. h. iuramen. fit contra iũ prio qõ fuit licitũ non tenebit. sed primũ seruabitur. ita loquitur. c. alle. aut in institutiõe sua nõ iurauit q̃ istud adnihilaret & tunc respectu sue persone tenet tale iuramẽtum. ita pt itelligi. c. nostrũ. aut nõ iurauit in alienatione nõ cõtrauenire: & tunc põt cõtrauenire in. c. si qs presbiterorũ. j. de reb⁹ ec. non alienã. Quero quare isti archi. incũbit onus ꝓcurãdi. glosa innuit talẽ rõnez ꝓ archiepo faciebãt due prescriptiones bone. s. confessio ipsius archiepi & plena possessio. vl'erat ipe archidiacon⁹ doctor iurium ꝓ archiepo aũt faciebat solũ vna modo due rõnes vincũt vnã iuxta. §. fꝫ hodie instituta. de adoptio. c. j. s. de treuga & pace. vel dicam⁹ q̃ cõfessio istius archi. contra ipsum recipit & nõ ꝓ se maxime ꝑ Host. cũ iste archidiacon⁹ esset reus & in dubio iudicandũ est ꝓ reo. in. c. ex litteris s. de ꝓcura. Quero vtrũ ista rñsio archidiaconi sit symoniaca videt qõ sic per totũ titulũ de symonia. cõtrariũ dicũt doc. qm̃ hoc fecit archidiacon⁹ ad redimẽdũ suã vexationẽ & iã sibi erat collat⁹ archidiaconatus & hoc erat sibi licitũ in. c. dilectus. j. de symonia. Opponit & videt q̃ ista rñsio fuit iniqua. qz nõ intendebat puenire illud quod ꝓmiserat. Istõ nõ obstat dicũt doc. q̃ nõ fecit cã deponendi ipsum archi. sed potius causa reuerencie: licitũ est autem illũ qui vult decipere vel q̃ vult vexare illudere i. c. innodatis. xlih. di. nec ille dolũ cõmittit q̃ dolũ repellit in. l. cum pater. in. l. titio. ff. de lega. h. Opponit ad hoc & videt q̃ ex quo sic ꝓmittit videt q̃ non debet ampli⁹ audiri in istis in. c. quã periculosuꝫ. vh. q. j. p. l. queritur. ff. de edi. edic. Sol. ista non dicit archidiaconũ aio se loquutuꝫ: sed potius causa reuerentie & gratie rogandi. & ꝓ ꝑns nõ fuit rogat⁹ ex hoc iuxta. l. rogationũ suba in fi. ff. de emp. & vendi. Ex quo patet q̃ nõ possunt sibi pretendere ius quibus causa reuerẽtie dicitur hoc est in precepto vestro. idez etiam gratia vt in illa. l. in fine. Quero qua actione agebat in. c. nostro. glo. dicit q̃ agebat interdicto vti possidetis contra hoc facit text. nisi qñ dicit cũ de iure cõi. bis nõ obstantib⁹ potest sustineri predicta oppo. nec obstat tex. de iure cõi. qz interdicto vti possidetis sufficit ꝓbare tituluꝫ: qz in ipso qui melius ꝓbat obtinet in. c. licet. in. §. fi. s. de ꝓoba. alij intelligunt qõ archiepus agebat negatoria vel confessoria. sed cõtra hoc facit text. nisi qñ dicit in possessione currendũ ad quod rñdetur q̃ hoc fecit papa interloquẽdo ex suo officio nõ diffinitiue sniando quia timebat archidiacon⁹ ne molestaret contra ar. quia ex iuramẽto natura competit actio in. l. h. C. de reb⁹ credi. & ꝑ bonũ est nisi sit iuramentũ iudiciale. Item non potest dici qõ ꝓtra istum archidiaconum obtineret exceptio de abiuratione. qz iste archidiacon⁹ possidebat: q̃ sibi nõ competebat nisi actio retinẽdi. sed sic est contra exceptionẽ abiurandi non recipitur obiectio retinẽdi q̃ &c. hoc tñ ꝑm Jo. an. non est indistincte vnũ. nam ꝓ istis libertatibus & hic competit confessoria & negatoria in. c. examinata. s. de iudicijs. & ꝓ istas bene excipieret nisi in isto casu. Item dicit Inno. dato q̃ admitteret hec exceptio ad ꝑ ipsa probata ꝓ archiepm nõ imponeretur silentium archidiacono. sꝫ solum absolueretur ab impetitione. Solu. dato q̃ ex iuramento non daret actio ꝑm q̃ tenet Inno. nihilominus tamẽ potuit archiepus denũciare istũ archidiaconũ superiori vt corrigeret a peccato in quo se immiscuit iuxta. c. quẽadmodum. in fin. s. de iure iuran. nouit. s. de iudicijs. & ꝑm hoc erit bene cõformis snie petitioni qõ silentiũ imponat archidiacono. i. q̃ deinceps se nõ immisceat. & iste ever⁹ itellect⁹ vel dicamus q̃ ex iuramento bene datur actio de iure canonico. qz etiam ex nudo pacto simplici

pacto simplici datur actio: ergo &c. iuxta illa q̃ notant in. c. ij. & iij. s. ꝏ pactis. Quero nunqd hoc est vnũ indistincte vt videmus. Host. & q̃ sic. Inno. Sriũ ꝑ Wen. refert. aut q̃rim⁹ de iuramẽto cõuentionali & tũc ex tali dat bene actio & est efficax in hoc casu rõ Host. qz ex nuda ꝓuentiõe datur actio: aut q̃rim⁹ de simplici iuramẽto sine cõuentiõe & ex tali nõ dat actio etiaꝫ de iure canonico: ita pt itelligi op. Inno. ita dicit archi. in. c. iuramẽti. xxij. q. v. rõ põt esse qz cle. abiurãs finit non intẽdit alicui preiudicare. Quero ꝓmo potuit admitti ilico archidiacon⁹ in interdicto vti possidetis cũ nõ esset possessionẽ adeptus põt dici q̃ iste archidiacon⁹ agebat noie archidiaconatus: & archidiaconus erat in plena possessione vel dicit q̃ q̃is tempore sui dicti esset possessionẽ adeptus cũ anteq̃ ageret fuit possessiõez adept⁹ & ista erat veritas. Aduertendũ vlteri⁹ q̃ ꝑ interdictũ vti possidetis nõ admitteret exceptio adiuratiõis vt in gl. & hoc ꝓz hic qz ante possessoriũ nõ fuit admissa hui⁹ exceptio sed postea: idẽ dicendũ est de exceptione ꝓcessionis ꝓsonalis. secus est tamẽ si excipieret q̃ ꝓcatio ipse tenebat ab archiepo ar. l. si qs añ. ff. de acq. pos. Host. tãgit hic de ista custodia qũo est custodia facti de quo dicatis in. c. ꝓnti. de of. ordi. in c. generalr. c. qz sepe. de elec. lib. vj. Inno. hic ponit vnã magnã glo. videatis. & hec sufficiant de presenti capitulo.

Tam ad nostrã. Casus bꝛe. is ad quẽ spectat dignitat⁊ collatio se ipꝫ instituere non põt in illa Jo. an. due sunt partes. Primo ponit dictuꝫ Scõo rõnem. scõa ibi qz cum. Mo. hic primo q̃ quisin eadẽ eccliа duas dignitates habere nõ pt. c. de multa. de preben. deb̃ s. imo nõ valeret cõsuetudo i ꝏriũ. Itẽ custodia in eccliа est dignitas. in. c. inter dilectos. j. de excessib⁹ prela. Itẽ inter dantem & recipientẽ debet esse ꝓsonarũ differentia. c. ꝓ vestras. j. de iure patronat⁹. c. debitũ. j. de baptismo. iuxta qõ no. Host. q̃ relatiuoꝝ talis est natura q̃ vnũ non est ad iura supius alleg. Item no. q̃ qs non põt sustinere vicẽ pluriũ ꝓsonarũ. l. fi. C. de accessio. c. ꝑ byteros. xxj. q. j. c. singula lxxxj. distin. Item q̃s non potest in aliuꝫ trãsferre postq̃ ipe habet. c. vnico. j. q. vij. l. traditio. ff. de acq. re. dominio. vnde pro nõ dato habet qõ ab illo dat q̃ius nõ ꝑ ... c. qõ autẽ. j. de iure patronatus. Oppo nitur cõtra. c. aduerbiũ. alius de. c. si a sede. aplica. de preben. lib. vj. Sol. ꝑm Jo. an. debet excipi papa & eius legat⁹ delatere. Opponit ꝏ. c. et cõtra vnũ notabile et videtur q̃ quis põt sustinere vicẽ plu. in. l. consul. ff. de ap. in. c. cum inter canonicos s. de elec. de hoc & notat in. c. ex litteris. s. de ꝓoba. in glo. h. in. c. singula allega. Queritur ponam⁹ q̃ iste abbas delegauit vel commisit alteri potestatẽ conferẽdi. Vtrũ iste cui cõmissuꝫ est poterit abbati cõferre videt q̃ sic. quia in pluribus casibus possum⁹ per aliũ qõ nõ possemus ꝓ nosipsos i. l. aristo. ff. q̃ res pignori obligari possunt in. c. episcopus. lxxxviij. di. contrariũ tenet glo. ar. c. licet. h. s. de testibus ar. c. q̃sti. vh. q. j. hoc est verum: nisi in totũ trãsferret potestatẽ ꝓferendi. dicit Boatinus qõ si ad duos tm̃ pertineat electio. nõ valet electio si alter alterũ eligat. quia tunc electio non dicet esse facta a maiori parte capituli: hoc est si per modũ chori vel collegij. hoc faciant in. c. in toto. de regulis iuris. lib. vj. et ita sufficiant de presenti capitulo.

Rubrica. De cõcessione prebẽde

Continuatur sic visuꝫ est supra de preben. & istitutio. preben. verũ quia interdũ eccliе & prebende ꝓmittunt anteq̃ vacẽt: ideo sequitur rubrica de cõcessione ꝓben de de materia huius habemus in. c. fact⁹ & c. sequẽti. vh. q. j. in. c. furent. & c. euꝫ qui eadem questione. habemus etiam. ih. q. ij. in. c. fi. repetit in sexto. & in clemen. huic conuenit. c. cum accessissent. s. de consti. c. fi. de renũcia. c. consultationib⁹. j. de dona. c. penulti. de officio lega. lib. vj. c. j. de offi. legati. in clemẽ.

Qui invivorũ

Casus bꝛe. substitutus viuenti sciẽter ab eccliastica cõmunione repellitur Jo. an. Mo. primo q̃ beneficia non vacantia cõferri nõ debent. c. factus. vh. q. j. & c. sequẽs. Item qui substituit in locum viuentis ab eccliastica cõmunione repellitur in. c. eũqui alleg. vh. q. j. Queritur vtrũ alias est deposit⁹ a beneficio & iniuste alius in locũ eius institutus nunqd si iste substitutus sciat aliũ iniuste damnatũ tenetur dimittere bñficiũ

Universidad de Deusto
Biblioteca

glo.ponit in ꝗstione ꝙ possedik.xl. annis sed ſm Jo.an.ꝛ doc.nō refert ꝛ hoc satis patebit ꝑ infra dicēdaꝛ illo addito tenet glo.ꝙ nō. Pro isto ponunt ꝓclusiones ꝙ si ipsum ſubstitutū cōscientia remoꝛdeat istā ꝓscientiā ꝙuis sit erronea tenek sequi si potest eaꝫ dimittere in.c. per tuas.j.de simo.nam qui facit cōtra cōscientiā edificat ad gehennā inter litteras.in.§.poꝛro de restitu.spolia.Scōa ꝓclusio est ꝙ si iste ſubstitutus fuit cōcius fraudis saltim in foꝛo cōsciētie tenetur resignare bñficiū ꝑ hoc Hen.all'.l.penul.ff.de adulte.c.fi.j. de eo qui duxit in matrimoniū quam polluit per adulteriū.ca.j.j.de diuoꝛtijs.
Tertia cōclusio ꝙ si iste ſubstitutus sciat sententiam esse latā contra ius ſcriptum puta per falsos testes:tūc tenetur dimittere beneficium in.c.super eo.j. de crimine falsi in.l.diuus. de sñia et re iudicata. vel si oꝛdo iudiciarius non fuerit obſeruatus iuxta.§. diffinitiua in verſu.itez si sententia.ħ.q.vj.vel si fuit sententia venalis iuxta.c.cum ab omni.s. de vita. ꝛ ho. cle.Quarta cōclusio ꝙ si iste ſubstitutus sciat ſnīam eē latam ꝫ ius litigatoꝛis tñ ꝛ ipſuꝫ non remoꝛdeat cōsciētia nec etiā fuit cōcius fraudis non tenetur ꝓpter hoc dimittere beneficium. ratio huiꝰ est quia ista sentētia tranſit in rem iudicatā etiā in eālibus. vt in.c.cum dilectus.s. de elec.ꝛ.cum inter.s.de sentētia ꝛ re iudicata.c.paſtoꝛalis.de officio delega. dicunt tamen theologi qō quotiēſcūq; iste iniuſte ſcit ſe rem accepiſſe tenetur adire ſtitutionem hoc ē verum si ipſuꝫ remoꝛdeat cōscientia vt dictum est alias nō. secus ſi ſnia esset nulla vt dictū est:qꝛ ꝗuis iste agere non posſet.c.fi.s. de consuetudine.c.sepe contingit. de reſtitutiōe ſpo. tñ istud est verū quando collatio beneficij est facta ſubſtituto poſt ſentētia depoſitionis secus ſi ante.Quero duo litigant de aliquo beneficio poſteriꝛi qui nō habebat ius in beneficio est adiudicatū bñficiuꝫ. nunqd si hoc sciat tenetur dimittere.docē.dicūt ꝙ sic.ratio huius est quia ſua inſtitutio fuit vitioſa ꝛ hoc attenditur in beneficijs in.c.dudum.j. ꝛ.ħ.s. de elec.in.c.dilectio.s.de ꝓreben. nec ꝓdeſt iſti ꝙ alter non appellauit. quia etiam ſi iſte exꝓreſſe conſentiret: non poſſet tribuere ius in beneficio ergo nec etiam tacendo. Quero alias impetrauit beneficium viuētis nō tenet:nec valet collatio nec inſtitutio.ponamus ꝙ poſtea moꝛtuꝰ est iſte.nunqd poterat impetrare de nouo Jo.an.dicit qō non.ar.illoꝛum ꝙ notātur in.c.ħ.ꝛ.c.ex litterarū.j. de eo qui cognouit conſanguineaꝫ vxoꝛis ſue.Quero alias.impetrauit bñficiū diaconi vel ſub diaconi viuētis:vtrū teneak reſtituere videtur ꝙ non.qꝛ.c.noſtrū.loquik in impetrantibus beneficia ſacerdotū viuentiū mō.c.noſtrū est penale.cōtrariū est veruꝫ ſm doc.qꝛ appellatiōe ſacerdotū contīnētur inferioꝛes vt in.c.ſi quis.s. de cohabitatione cle.ꝛ.mu. Jtē qꝛ ſubest rō.c.ſequētis.ne quis habeat deſiderare moꝛtē alicuius.ex quo pꝫ ꝙ etiam ꝫ locū in bñficijs puellarū. ꝛ hoc de iſto capitulo.

Nulla. Caſus bꝛe. beneficia nō vacantia cōcedi vel ꝓmitti nō debēt.ſi cū vacauerit infra ſex menſes debēt ꝓferri. alias de eꝑo ad capitulū et ecōtra ꝛ demū ad ꝓximū ſuperioꝛē collatio deuoluet. In iſta ſunt due ꝓtes. ī prima puidet ꝓſilīū aduerſus nimis veloces incōferēdis bñficijs anteq̄ vacent. In ſecunda puidet ꝫ negligentes cōferre bñficia vacātia. Diuidik ꝓria in tres. In prima ponit rōnem ꝙhibitōis. Scōa cauſaꝫ Tertia ipſaꝫ foꝛtificat.ſcōa etiā diuidik ī tres.in prima pugnit negligētes. in ſcōa punit ꝓximū negligentem. ꝛ tertia ſcōm ſecunda ibi ſinautē eꝑus. tertia ibi vel ſi omnes. Nota ꝙ bñficia anteq̄ vacēt cōferri nō debent.c.conſtitutus.j.eo.c.ħ.c. titu.lib.vj. Jtē no.ꝙ quis nō debet deſiderare moꝛtē ꝓxi.c.ne capiēde.e.ti.li. vj. rō est qꝛ tenek eum diligere ſicut ſe ipſum Oath. xvij. et luce.x.ꝛ hic accipik ꝓxim? large de quovt in.c. Joſeph.j.de verbo.ſigni.in lib.ſnīarū.xxiij.di.per totum. Jtē pactū de futura ſucceſſiōe repꝛobak.l.ex eo.C.de inꝛtilib? ſtipulatio.l.fi.C. de pactis. Jtē no.ꝙ argui pōt de legib? gentiliū ad canones.c.autoꝛitate.e.ti.lib.vj.c. j.j.de noui ope.nun. ſacri eñ canones legū ſeculariū nō recipiunt famulatū in.c. ſi in adiutoꝛiū.x.di. Jtē not.ꝙ beneficia diu vacare non debēt.c.ne ꝑ defectu. s. de elect. Jtem no.ꝙ diu dꝫ eſſe vltra ſex menſes.in.ca.fi.j.de fideiuſſo. Jtem bñficia ꝑſonis idoneis ſunt cōferenda.c.genere.extirpēda ꝛ venerabilis. s. de ꝑbē. hoc male aduertit.quidā eꝑs ꝗ amico petenti eccleſiā vacantā ꝑ filio nundū nato reſpondit quod ipſam haberet ſiue filia eſſet ſiue nō.vnde perſona dicik eē rōnalis creatura indiuidua eſſentia. Jtem nota cauſam in quo inferioꝛ ſupplet negligentiam ſuperioꝛis.ca.vnico. ne ſede vacā. lib.vj. Jtem beneficia cum conſilio religioſoꝛum viroꝛū ſunt conferenda in.c.ne ꝑ defectu.s.co.ꝛ dicatis religioſoꝛū.s.religione fidei dū tñ ſint cle.alſ nō. vt in.c: eccl'ia ſctē maric.s.de ꝓſti.Opponik videtur ꝙ imo bñficia anteq̄ vacēt ꝓmitti poſſunt de.c.cōſultationib?.j.de dona.in c.ſi vna de reb? eccl'ie nō alienādis in cle. Solu.verū est ꝙ bñficia nō vacātia in ꝓprietatē cōcedi ꝓnt:ſed non vt beneficia ſimile in.c.eunqui.cū ibi notatur.de eo q̄ mittitur in poſſeſſionē cauſa rei ſeruāde lib.vj.no.in.c.ſi vna allega. Opponik ad idē de.c.ꝓpoſuit.j.eo.glo.So.illud.c.loquitur in papa qui ſolut? est legib? iuxta l.digna vox.C.de legibus. ꝛ.l.ꝓnceps.ff. eo. Unde papa etiā ī poteſtate oꝛdinaria pōt dare ius ad rem in beneficio nō vacāte quia in bñficijs ꝫ plenam ꝛ liberā diſpoſitionē vt in. c.ij. de ꝓreben. lib.vj.c.ſi ſuper grande.de offi.delega:lib.vj.ꝛ.c.ħ. de conceſſione ꝑben.lib.vj.dicit etiā hic Hen. ꝙ papa de poteſtia abſoluta pōt in bñficio nō vacāte in re ius dare ſic tñ qō collatio ſuū recipiet effectū niſi demū bñficio vacante. vnde ſcōm eum papa et in diem ꝛ in die poteſt dare ius ī beneficio licet ſit contra naturam collationis:quia debent dari ſimpliciter ꝛ ad vitam in.c. veniens.s.de filijs preſby.archi.ꝛ Joan. an.in.c.actus legitimi.de regulis iur.lib. vj.et ꝓo hoc.l.apud.in.§. pf.ff. de manumiſſis vindicta.dicit Hen.ꝙ ſi etiam papa velit ꝙ ſua collatio ſtatim ſoꝛtiak effectum.hoc poterit ita videk feciſſe oīa ſine quibus non potuiſſet valere ſua collatio iuxta.c.ꝓterea.ꝛ.ca.ſignificati. de offi. deleg.vñ videbik ꝓuiaſſe optinētē beneficiū ſuū alie legis licet in.§.quotiens.ff. de iure dotiū. Undeverū est ꝙ papa ex cā aliquē pōt ꝓuiare bñficio ſuo. vt no. Jo. in.c.per ꝓncipalem ꝫ.q.iij. Opponik et videtur ꝙ ſolū ꝓmitti beneficia vacātia poſſunt.c.accedēs.j.eo.So. verū est de iure iſto.nec est cōtra iſtud.c.qꝛ aliud est ꝓmittere beneficiū vacaturū:ꝛ aliud ꝓmittere cū facultas ſe offeret. Hodie tñ etiam omnes tales ꝓmiſſiones ſub ꝗcūq; ꝓmiſſione concepte que ſibi poſſint in fraudē huius cōſilij ſunt repꝛobate in.c. ħ.eo.titu.lib.vj. nunq̄ tamen etiam licitum fuit ꝓmittere vacaturū beneficium Opponitur ꝛ videk qō bene licitū ſit paſſici de futura ſucceſſione.l.iij.ff.ꝓ ſocio Solu.verū est qō in genere licitū est paſſici de futura ſucceſſiōe vel hereditate.ſecus in ſpecie vt pꝛobāt iura ꝓo iſta parte alle.imo vt dicit Jo.an.ſi alias ꝓpacicatur vel iniat contractū ſuper futura ſucceſſione in ſpecie ſi poſt moꝛtem ad ipſuꝫ pueniat illa ſucceſſio ab illa repelli tanq̄ indignus ꝛ phiſco applicak in.l.quidem. in.§.j.ff.de dona. Ex hoc dicunt aliqui ꝙ licitum est beneficia nundum vacātia ꝓmittere in genere hoc est falſum. vt in.c. cōſtitutus.j.eo. Nam iſta ratio nō est cauſa finalis:imo ſolū compulſiua.ꝛ talī cauſa ceſſante non ꝓpter hoc ceſſat ꝓhibitio iuxta illa que notank i.c. poſt tractatiōnē s.de electio.in.l.j.ff.de poſtulādo. Quero numquid conſtitutionib? illis ꝗ tenēt beneficia poſſunt ꝓmitti bñficia vacatura vī ꝙ ſic.p.l.fi.C.de pactis. Oriū tꝫ glo. ꝛ doc.nec est in hereditate tꝑali. ꝛ in bñficijs ſimile vt.in.c.ħ.j. de donationibus. Quero vtrū valeat ꝓmiſſio de beneficio vacaturo alias ꝙ per moꝛtem videtur ꝙ ſic.quia ceſſat rō oīo Oriū est verū qm̄ ꝓhibitio.c.nōi est gñalis.doc.parum iſtud declarāt.nō ſolū iſta rōne vt deſideref moꝛs alicuius.ſed vt melius ꝓuideatur beneficijs.Quero circa iſtam partem de quibus legib? loquitur ita decretalis gl. vī ſentire ꝙ loquatur de legib? codicis ſm Jo.an.veri? videtur ꝙ loquak de legibus ffoꝛ.nam impatoꝛes qui ꝓſtituerunt leges fuerunt xꝓiani.ergo nō loquitur de ſuis legibus cum dicit gentilium. Opponitur,quia dicik qō bñficia debēt ꝓferri infra ſex mēſes de.c.ne ꝑ defectu.s.ō elec. Solu.verū est ꝙ eccleſijs cathedralibus vel' regularibus vacātib? electio dꝫ fieri infra ſex menſes.ſecus in alijs beneficijs ꝛ intelligatis de ꝓncipalib?.quia maius periculū vertitur in illis in.c.vbi maius. de elec.Opponik videtur ꝙ poteſtas negligente caplo non deuoluak ad epiſcopū vel ecōtra de.c.vnico.de ſupplēda negligētia ꝑla.in clemen.vbi ꝓꝫ ꝙ ſi regulares qui habēt ꝛc. Solu.illud qō hic dicik habet locū in eꝑo ꝛ caplo.ſꝫ hoc non habet locum in alijs eccleſijs nō cathedralib?.rō est qꝛ non est tanta ꝓnexitas inter ꝓlatos quāta est inter ꝓlatum ꝛ ſunꝫ capitulū iuxta.c.reqſiti.j. de teſtamentis Aduertendū ꝙ de eꝑo ad caplm transfertur poteſtas ꝓferendi ꝑ hanc negligentiam cū collatio bñficij erat ipſi ꝓꝓrio iure.ſecus ſi iure deuoluto in.c.cuꝫ in cūctis.de elec.Opponik de.c.quia diuerſitatē.j.eo. Sol'.c.noſtrum.habet locū quando quis non est impeditus de iure vel de facto. ſi autem ſit impeditus de iure vel de facto tunc verū est nō deuoluitur etiā ꝙ per ſuam culpā inciderit in illud impedimētū vt ponit text? i.c.alle. Quero a quo tpe computenk iſti ſex menſes.aliq̄ dicūt

Universidad de Deusto
Biblioteca

q̄ a tempore monitionis. ⁊ p̄ hoc. c. placuit. xvj. q. iij. c. ꝓpter. xvij. dist. c. j. §. de supplēda negli. prela. l. denūciasse. ff. ad legē iuli. de adulterijs. l. si vero. in. §. subuentum. ff. de fidei cōmissarijs libertatibus. l. si pregnās. et. l. si quis rogatus. ff. eo. ti. doctores dicūt q̄ istud tempus curret a tempore sciētie. in. c. quia diuersitatem. in fi. alleg. nec obstant iura allegata. q̄m hic dies statuta interpellat p̄ homine c. placuit. j. de locato. l. magnā. C. de contrahenda stipulatione. in illis autē iuribus non erat dies interposita. Item qui certꝰ est certiorari nō debet de regulis iuris. sed quero vtruz istud tēpus sit vtile vel continuū. glo. dicit q̄ est vtile. quo ad hoc q̄ impedimento ne possit cōferri nō tenet. sed alio respectu est cōtinuuz. quia cōputantur dies seriati. c. ca pellanus. §. de ferijs. la. in. §. nūciatio. ff. de noui operis nūciatione. simile in tempore dato ad appellādū. in. c. auersa. ij. q. vj. Queritur vtrum in casu isto mora purgari possit. videtur q̄ sic. per octo. et si post tres. ff. si quis cautionibus. doc. dicunt cōtrarium in. c. fi. §. de supplenda negli. prela. nec obstant iura alleg. verum est enim regulariter q̄ vbi dies certa assignat ad aliud faciendū. ⁊ pena imponitur tūc si nō fiat infra illam diem nō purgatur mora. fallit vbi reperitur expressum contrariū. in c. mora. de regulis iuris. lib. vj. ⁊ per hoc patet solutio ad cōtrariū. Quero vtrum negligens in cōseruando ſm formā istiꝰ c. priuetur potestate eligendi in ppetuuz vel solum illa vice. doc. dicunt q̄ solū illa vice. in. c. ij. §. de supplenda negli. prela. Quero. capitulū dedit epō vltra suū tempus duos menses quibus conferre possit infra istos duos eps contulit. vtrum ista collatio videtur esse facta autoritate capituli vel autoritate epi ſm doc. reffert. aut pendente tēpore episcopi. isti duo mēses fuerunt dati epō a capitulo aut futuro tempore. si pendente tempore tūc dicetur collatio auctoritate episcopi. ar. c. de causis. §. de offi. delega. l. si manente. ff. de preca. in. ij. casu cēsebit facta auctoritate capituli. s. q̄n totum tēpus epi erat lapsum anteq̄ ꝓferret. ratio est q̄ p̄ lapsum sex mensiū eps erat priuatus suo iure ergo oportet q̄ tribuatur sibi ius. l. solet. ff. de iurisdo. iudi. ⁊ hoc de isto. c.

Elatum.

Casus bre. bñficia vacātia cōferri possunt. nō obstāte appel. eorū quibus ꝑmissa fuerāt ꝓriusq̄ vacarent. sunt due partes decisa cōsultatio ⁊ responsio. Nota primo q̄ ꝑmissiones facte de beneficijs daturis non valent q̄ sunt cōtra lateranen. ꝓsiliū facte. de quo in. c. precedenti. c. ex tenore. j. eo. Item appellationiḇ frīuolis nō est deferēdū c. cum appellationiḇ de frīuolis appel. lib. vj. Item non prestat impedimentū q̄ de iure non sortitur effectū. in. c. nō prestat de regulis iuris. li. vj. Quero que fuit ratio dubitādi in ista decretali. q̄ appellatione pendēte nil debet innouari. ratio decidēdi est. q̄m non tenēt huius promissiones. ergo nec appellatio ꝓpter eas interposita. ⁊ sic appellatio nō debet aliquomodo prestare impedimentū. Nam etiam appellatio non prestat impedimētum q̄ id minus fiat q̄ edicto ꝑpetuo statuitur in. l. fi. ff. de appel. recipiēdis vel nō. Quero nōquid vacātia ꝑmitti possint doc. dicunt q̄ sic. nō tamē adeo valida est huius ꝑmissio quin collatio alteri fcte valeat cōtra ꝑmissionē. de quo in. c. si caplo. ⁊ . c. si soli. eo. ti. de cōcessi. prebē. lib. vj.

Roposuit.

Casus bre. si scribaf ei ad quē spectat collatio executore dato ad puidendū. affecta est preben. per p̄tationē litterarū factā collaterali. ita q̄ collatio alteri facta non tenet. In ista decretali sunt due partes. in prima narrat factū continens gratiā executoris ꝓcessum capituli contēptum ⁊ duplex celestini factū. In scōa ponit Inno. mandatū. scōa ibi. licet aūt. Mo. j. q̄ mādatis aplicis est obediē dū. c. nulli fas. xix. dist. ⁊ hoc est verū. nisi cōtineat peccatū mortale. vel det occasionez peccati mortalis. vel sit cōtra fidē seu articulos fidei. vel cōtra ius naturale. q̄ sic cōtra deum non pōt valere mādatū apl̄icū. ar. c. Julianꝰ. cū. c. seq. xj. q. iij. ⁊ de hoc hic p̄ Ben. Mo. q̄ eo cui mādaf mādatū aplicū exeq̄ negligēter exequutor illō exequif capitulo fi. supius alleg. e. ti. li. vj. Item no. q̄ facta cōtra mādatū pape nō tenēt. rō est q̄ voluntas pncipis ꝓ lege habef ⁊ vim legis habet in. §. sed q̄ pncipi. institute de iure naturali gen. ⁊ ciui. mō illud q̄ fit cōtra leges ꝑ infecto habef. in. c. vides. x. dist. in. l. nō dubiū. C. de legibꝰ. Item nō valēt in restitutione de bñficijs vacaturis facte. c. ij. §. c. Item no. q̄ papa cū plenitudinē potestatis. c. ad honorē. §. de aucto. ⁊ vsu. Item papa de iure pōt supra ius dispensare. rō huiꝰ est q̄ nemo p̄t sibi legez imponere a q̄ nō sit licitū recedere in. l. si qs. in pn. testa. ff. de lega. iij. Item prebēda dz assignari cū plenitudine iuris canonici. s. cū scallo in choro loco in caplo ⁊ aliis cōibꝰ. c. ꝑ illoz. §. ō p̄bē. Opponif aduersus in nra ecclia j. q̄ ecclia dī esse epi et nō caplī in. c. scire debes. vij. q. j. Sol. aliquādo ecclia dī epi. aliq̄n dī caplī: aliq̄n dī vtriusq̄. vndevitas est q̄ ecclia est cōis epo ⁊ caplo ⁊ iō pōt dici vtriusq̄ vel alterius singularis: q̄ rō cōe est meū est. vel pōt dici meū i. l. pupillus. in fi. ff. de illoz signi. j. Opponif ad tertiū notabile de. c. dilectꝰ. ij. §. de p̄ben. Sol. ibi nō erat datꝰ exequutor vel si dat erat nō tñ ad puidēdū ⁊ in hoc casu verū est q̄ per p̄tationē lr̄arū aplicarū nō afficif beneficiū. ḇ vero datꝰ erat exequutor ad puidēduz in quo casu p̄ p̄tationē lr̄aꝝ aplicaꝝ afficit beneficiū in. c. si caplo. ⁊ . c. si soli. e. ti. lib. vj. Unde q̄n papa mādat ordinario q̄ alicui solū puideat: tūc nō vult remouere potestatē ordinarij. sz i casu in q̄ erit negligēs tūc vult ptātē suā trāsferri i exequutorē. Opponif q: vr̄ q̄ mandatū ꝑm celestini ⁊ mādatū Inno. sint iniq̄ de. c. cū nr̄is. et. c. lr̄as. j. e. possessio facti lz non iuris ipedit collationē beneficij. mō sic est q̄ de facto possidebaf ista p̄ben. ꝑ aliū: ergo iniuste mādabat. So. possessio facti colorati ipedit collationē. ita loqtur Jria: sz hic non erit colorata possessio post cassationē celestini ⁊ reputabaf tanq̄ vacās de facto et de iure. Opponif vr̄ quodāmō iste textus sibiipsi repugnare. nā Celestinꝰ voluit habere ratū qō factū fuit p̄ decanū q̄ inuestiuerat de vacatura p̄bēda. ⁊ tñ Inno. dicit q̄ nō vult habere ratas inuestituras de vacaturis factas ⁊ p̄ ꝑs iste tex. vr̄ sibi repugnare merito q̄ par i pare nō hz imperiū in. c. inotuit. §. de elec. l. nā magistratꝰ. ff. de arbi. So. Celestinꝰ voluit habere ratū q̄ factum fuerat p̄ decanū q̄ ad suū ꝓpositū. s. quo ad hec q̄ intēdebat p̄uidere Thome p̄sbytero nō tamen quo ad modū facti. quia verū est q̄ non tenebat huius inuestitura ideo nimirū sic etiaz Inno. voluit eam habere ratam verum est tamen quod si Celestinus voluisset de potestate sua absoluta dictam inuestituram valere hoc potuisset iuxta. ca. ij. §. eo. Unde quicq̄d gloſa dicat verus itellectꝰ huius. c. est quod nō tenebat collatio per caplm facta ex eo q̄ datꝰ erat exequutor ad puidendum et facta erat presentatio litterarum ante dictam collationem. Et hoc de isto capitulo.

Quia diuersi:

tatē. Casus bre. tempus seminis tre datum ad eligendū nō curit legitimo impedito Joan. an. nec etiaz a tempore vacatiōis sed sciētie. Mo. q̄ diuersitatē tēporum seqtur sepe diuersitas canonicoz in glo. Item de iure cōi collatio beneficiorum ptinet ad epm ⁊ archiepm in sua diocesis. c. conueniissent. §. de insti. Item nota q̄ vindictā debet precedere monitio. c. indigne. xij. q. ij. sacro de sentētia excō. Item non valenti agere nō curit prescriptio: quia non potuit iste archiepūs agere. Item no. q̄ si ad epm pertineat collatio beneficiorū per ipam negligentiam potestas conferēdi deuoluit ad ipm capitulū. c. ij. §. e. vbi hoc statuit. Item papa fine negligentia ordinarioz pōt beneficia ad ipoz collationē spectātia ꝓferre. rō est q̄ hz plenā ⁊ liberā dispōnē in bñficijs in. c. ij. de p̄ben. lib. vj. Item tps cundi ⁊ redeūdi manēdi ad curiā romanā temperant. c. statutū. de rescrip. lib. vj. i. §. penl. ⁊. c. cū nō deceat. de elec. eo. lib. Item no. q̄ tempus sex mēsiū lateranen. ꝓsilij computenf a tēpore sciētie. c. lz. de supplēda negligētia. Rō est q̄ sciētiā ⁊ non ignoziā tiam volumꝰ obligari in. c. aplice. de cle. ex ministrāte. Opponif ꝑ hāc decretalez archiepūs iste petebat vt remouerenf iniuste instituti ꝑ imo hoc ptinet ad patronū in. c. ex litteris. j. ō iure patronatus. in. c. decernimus. xvj. q. vij. Solu. quādoq̄ patronus petit vt iniuste instituti remoueā tur. quandoq̄ is ad quē pertinet institutio vel collatio vt hic. et in. c. dilecto. §. eo. de preben. quandoq̄ cle. in beneficio institutus vel non institutus. sed pretēdēs habere ius in beneficio vt. in. c. j. §. eo. et c. cum bertoldus. §. de sniā ⁊ re iudi. quā doq̄ quilibet cle. de ecclesia vt in. c. cum dilectꝰ. §. de elec. verū est tamē cum quod in isto vltimo casu q̄ non admitteret ꝓ via actionis: sed ꝑ viā solum denūciatiōis. ex quo non prosequif suū ꝓpriuz interesse in. c. constitutis. §. de appel. dicit Inno. q̄ si alias predictorū agat vel petat aliuz remoueri debet exprimere causam spālē puta q̄ ille qui instituit vel presentauit non exedat ius vel iste qui agit hz ius. q̄ primo sibi collatū. ratio ē: q̄ ista est actio personalis non realis vel mixta in. c. cuz cōueniēte. de offi. ordi. mō in actionibus psonalibus oz exprimere cām spālē in. c. j. §. de libelli oblatiōe. dicit Inno. q̄ iste nō pt nosci are vel exprimere in iudicio illū

instituentē. s. vt veniat ipsum defensur?: q: ista est actio personalis vt dictum est. et hoc ꝫ locum in actioīb? realib? in. c. qm̄ frequēter. s. vt lit. nō cōtesta. in. l. ħ. C. vbi in rē actio. secus eēt si peteret ab aliquo obediētia: q: posset noīare dñm suū in. c: inter q̄ttuor. s. de maio. & obe. R̄ō pōt esse q: in illo casu pt eē eadem rō sicut in istis vlteri? dicit Inno. ꝙ aliq̄ & plerūq; alis cōtra neminē agit. sed solū petit suā electionē confirmari. & tūc ꝑm Inno. vocandi sunt illi quoz interest. c. fi. de elec. lib. vj. hoc est verū ꝑm Hosti. nisi habeant de iure ꝓuocātis in. c. de cetero. s. de trāsac. iuxta. c. j. de elec. co. lib. Opponit aduerbū bñficiorū iste text? inuit ꝙ clerici isti habeāt plura bñficia de. c. quia in tantū. & c. ad hec. & c. sup ino: dinata. s. de p̄bē. Hosti. qui tenebat istā partē simpliciter dicebat ꝙ iste tex. loquit de facto vel ex dispensatiōe. lꝫ non de iure. vel dicamus qō istud plurale respicit pluralitatē, personarū. Opponit aduerbū deuoluta. iste tex. dicit ꝙ p̄ suspēsiōes archiepi nō fuerit &c. cōtra de. c. vnico. ne se. va. lib. vj. Sol. ista decretalis ꝫ intelligere ꝑm illud verum est ꝙ vbi collatio pertinet ad vtrūq;. tūc vno suspēso alter poterit ꝓferre vel etiaꝫ vbi ad eꝑm solū collatio ptinet cū ꝓsilio capli. secus est qñ ad eꝑm solū ptinet collatio sine ꝓsensu vel ꝓsilio capli. & intelligatis ꝑm qō notat ibi iuxta gl. Opponit & vī ꝙ impedimēto legitime currat istud tps de. c. fi. s. de elec. So. vt ibi in glo. ordina. iō currit ibi tps: q: debēt eē diligētes ꝑ prouidēdo ecclie sue. Opponit & videt ꝙ tēpus istius suspēsiōis debeat sibi ꝓputari de. l. fi nihil. in pn. ff. ꝙ metu causa. de. c. studeat. & c. sepe cōtingit. l. distin. So. dicit Inno. ꝙ capln̄ pt ꝓferre beneficia ad collationē epi spectātia solūmō in casu negligētie epi. & ideo in illo casu deuoluit potestas ad capln̄ in. c. ħ. s. e. in verbo distulerit. mō in casu nri capli eps nō est negligens q: nō pt ꝓferre: nā aliud est culpa & aliud negligētia. c. quāquā. de elec. lib. vj. verū est tamē ꝙ ista culpa aliter punit. s. suamet suspēsione. & ista pena que est ꝓpter culpaꝫ non dꝫ dare causam alterius pene ar. l. lꝫ si per prętorē. ff. ex q̄ bus causis maiores in. §. j. vel aliter scōm cōpostellanū. & Jo. an. vbi culpa est īmediata causa ist? impedimēti. tūc debent sibi ꝓputari hic añt nō fuit ista culpa causa īmediata. l. in summa. in. §. j. ff. de conditiōe indebi. eodēmōr̄nderi pt ad. l. itē ei. ff. ex q̄b? causis maiores. Opponit ad verbū redierit & vidi ꝙ tps reuocationis etiā ipso existente ex̄ dioces. ꝑ illud potest cōferre bñficia cū istō sit iurisditiōis volūtarie q̄ q̄dā iurisditio volūtaria ꝑt exerceri ex̄ dioce. ꝓpriā p. c. nouit. s. de of. de leg. si q̄ potuit & nō fecit vī eē negligēs. & p ꝓns sibi ꝺꝫ ꝓputari. Sol. ꝑm Jo. an. isto tpe trib? de causis excusat ne istud tps ꝓputet. Pria rō qm̄ honestū est. vt ista bñficia poti? ꝓferant indigētib? ꝙ potētibus. & no. ar. c. cū scōm. s. de p̄bē. c. ad aures. & c. adeo. s. ō rescrip. mō forte iste nō ꝺꝫ copiā istoz secū. Scōa rō est qm̄ decēs est ꝙ in ista collatiōe ꝓcedat cū ꝓsilio religiosoz viroz iuxta. c. nouit. de his q̄ fiunt a prelato quos forte secus non ꝺꝫ. Tertia rō qm̄ iste collatiōes faciē de sūt cū examinatiōe psone. & iō si in hoc ꝓtingeret eminere aliq̄ē actū iuridicū illud nō posset expedire extra suā dioce. vt in. c. cum eps de offi. ord. lib. vj. in. l. fi. ff. de iurisdi. om. iudi. c. fi. de ꝓstitu. hoc lib̄o. Opponitur ad finem capli de. c. vnico. eo. ti. in clemē. Solu. dicunt doct. ꝙ ille qui expetat sub ista forma debet esse diligēs & dimittere procuratorē in ecclesia vbi spectat. alias sibi debet imputari si non fuerit ex quo tractat de lucro capiē do sed in casu. c. nri archi. iste non sic ꝺꝫ dimittere ꝓcur̄. cum tractet de dāno vitando non est em̄ par. ideo lucra nō capere etiā dāna sentire in l. fi. C. de codicillis. aliqua alia posuit hic Jo. an. tangentia materiam capli sequētis. & de materia dictoz. c. videbimus in eis. sequitur. c. cū dilectus.

Post electionem. Casus bre. vbi cōstat beneficium collatum per illum qui habuit potestatem conferēdi per exceptionem renūciationis vel adiurātiōis non ꝺꝫ possessio retardari. in hoc nihil facit ad titulū. ideo quo ad hoc pt sic summari dignitas non vacans alteri conferri non potest Joan. and. in ista decretali sunt due partes. In prima ponitur facti narratio. In scōa ipsius diffinitio. scōa ibi qm̄ cōstitit. prima q̄ttuor facit. Prīmo ponit collationem per archiepm̄ de archiepiscopatu richimūdie honorio factam. Secundo ibi cui? ponit capituli resistentiam & eius causam. Tertio ibi ipsi? ponit collationē rogerio factaꝫ per capitulum. Quarto ibi ꝓcessu ponit exceptionem renūciatiōis & abiurationis contra honoriū propositā collationē ꝑ archiepm̄

scopū honorio factā & ei? petitionē. Scōa tria facit. Primo silentiū imponit rogerioz cām reddit. Scōo in iudicio adipiscē de ꝑ honorio pronūciat ibi finaliter. Tertio reseruat cuicūq; cuius inter actionez reseruat ibi exinde. Mo. ꝙ ꝑ adeptionez eꝑatus vacāt alia beneficia prioza. Not. ꝙ in beneficijs conferēdis dī esse libertas in. c. relatū. s. de preben. Itē no. qō extra ꝓpriā dioce. bñficia ꝓferri pñt. ꝑ hic qm̄ dicit in mādatis qm̄ agebat in remotis vt colligit in antiqua i. c. nouit. s. de officio legati. Item no. ꝙ nō esse factū & indebite factum esse temperenf in. c. ħ. in. §. sed neq;. s. de trās. eporū. l. nulla. ff. de autoritate tutoz in. l. quotiens. ff. q̄ satis da. cog. Itē no. ꝙ priuilegiū & ius cōe simul continere possunt. c. querelaz. s. de procura. c. cōuenissent. s. de instī. in. c. pe. s. de prescriptionib?. Itē ex diuersis causis quis alio petere potest vel prosequi in c. vt quis duas de elec. lib. vj. Itē no. ꝙ cōtra petētem executionē iuris sibi quesiti non admittitur exceptio. c. ꝓstitut?. in. §. fi. s. de appel. ħ. Item no. ꝙ vbi petitoriū & possessoriū simul intenduntur. Primo est agendū sup possessorio. c. cum dilect?. s. de causa proprietatis & possessiōis. Itē lata sententia sup possessorio non preiudicat in petitorio. Ratio est q: petitoriuꝫ & possessorium nihil habent cōmune in. l. naturaliter. ff. de acquiren. pos. Item facta contra iuris ordinē nō valent in. c. per venerabilē qui filij sunt legitimi. §. diffinitiua. ħ. q. vj. Item no. ꝙ non debet ꝓcedi ad collationē secundā nisi cassata prima. c. inter dilectos. j. de excessibus prelatorū. Item no. ꝙ punitur ille qui in locuꝫ viuētis patitur se substitui & idem dicendum est de illo qui substituit in. c. inter dilectos alle. Mo. etiā glo. super verbo mensio ꝙ appellatione totī? pars ꝓtinetur in glo. contra de. c. sede aplica. s. de rescrip. So. istud. c. & similia iura loquunt i rescriptis ad lites que semp̄ sunt restringenda in. c. non nulli. eodem titu. de rescriptis. Opponit de. c. vt quis duas. de elec. lib. vj. de hoc remittit Jo. ad. c. vt quis duas de hoc dicamus quod contrarium loquitur in electione per quam aquiritur ius ad rem hic loquimur in collatione p̄ quā acquritur ius in re modo ius in re est firmius & firmius retinetur quā ius ad rē. ideo plura ꝓpetunt ad ipꝫ retinendum. c. penul. & fi. de cōcessione preben. libro. vj. Opponitur ad verbum confirmari per hoc innuit iste tex. quod iste Rogerius &c. dicendum est quod vterq; istorum agebat petitorio & possessorio & de ħ videat ? in glo. Opponitur vlterius de. c. cum olim. s. de causa possessionis et ꝓprietatis vbi anteq̄ pronūciet cognoscitur ō exceptionibus contra institutum propositis. Sol. illud. c. loquitur quando instituta refertur questio iuris eligendi. hic vero loquitur quando ista questio non refertur. sed alia punitur criminis vel abiurationis: vel quando ad vnum vtrunque tam ius confirmandi quam eligendi pertinet. vel etiam si ad vnū ius eligendi & ad aliū ius confirmandi pertinet adhuc tamen non admittuntur huius exceptiones. secus anteq̄ confirmatio esset impetrata nam in casu capituli nostri debet prio sententia proferri & etiam sententia sui? sortiri effectum. secus si negaretur ius eligendi vt in contrario. Sed contra istud opponitur de. c. accedens. j. de accusationibus. vbi non admittitur ꝓclusio criminis. Solutio. verum est ꝙ vbi quis diffamatus est de crimine: quia tunc presumptio esset contra ipsuꝫ: tunc admitteretur exceptio. secus in casu nostro. nā presumptio erat in. c. nostro. contra Rogerium quod ista exceptiones proponebat causa differendi negociū. quia non est verisimile quod quis velit renunciare suum beneficium iuxta. c. super hoc. s. de renunciatione. tūc enim iudex huius exceptiones admittere non debet cum presumptio est contra opponentem quod maliciose procedit argumēto. l. ħ. C. de fal. ar. l. ħ. C. de edicto diui adriani tollēdo. Quero agat alias ex mutuo vel venditione. Opponitur excepto pacti de non petendo. vtrum iudex debeat istam admittere vel non admittere tanquam maliciose oppositam. docto. dicunt quod ipse non debet admittere bene quando agitur certa actione et in casu vbi iudiciari? ordo debet obseruari qō totum iudex non tam faciliter debet sequi tales presumptiones. sicut quando agitur de plano sicut notant docto. et in. c. cum olim superius allegato. Iste autem casus. c. nostri est casus in quo agitur summarie et de plano in. ca. dispendiosam. de iudicijs in clementinis. et dicunt docto. quod si violenter iudex presumeret contra opponētem etiam in casibus predictis non male faceret si huius exceptionibus non admissis pferret sniaz nec postea cassaretur snia ꝓpter ħ ꝙ nō fuisset exceptio admissa nisi ꝓbaretur vitas exceptiōis & ex hoc

patet ꝙ non cassatur sñia iudicis ꝓpter exceptionē nō admissam malicioſe oppoſitā. hec sunt ꝛa nisi opponēs ꝓesumptionē ⁊tra se facientē colleret. puta qꝫ incōtinēti offert se ꝓbaturū. ar. c. veniēs. ħ. s. de testibus. ar. c. litteras. s. ō resti. ſpo. nā si iudex hoc non admitteret grauamen inferret. ⁊ si contingeret appellari cassaretur sñia hoc ꝓbato. licet nō ō veritate exceptionis. iuxta. c. cū a. ⁊ a. s. de sñia et re iudicata. interposita. s. de appel. ⁊ iste est vnus intellectus isti⁹ capituli. Alius intellectus pōt esse ꝙ ideo nō fuit admissus iste honori⁹. qꝫ per eius cōfessionē cōstabat qꝫ in locū viuentis passus fuerat se sustitui. ideo non poterat habere ius in beneficio. iuxta. c. ſ. in primis. ħ. q. vj. c. ſ. s. eo. ⁊ per cōsequens ꝓstabat qō istius nō intererat. ideo nō fuit admissus iuxta c. solēt. ħ. q. vj. Alij intelligunt qō iste honorius officio iudicis petebat possessionē restitui ⁊ sibi assignari. in qua cuꝫ constaret ꝙ in ea bona fide fuisset erat reponēdus. iuxta. l. si colon⁹. C. de agricolis ⁊ sen citis. Iste intellectus non placet Jo. an. quia nō legim⁹ ꝙ iste honorius vnq̄ habuit possessionē. Querit quid si dicam⁹ non erat ꝓsens. doc. dicunt ꝙ per ꝓximiorē in dignitate ſm ꝙ est primior in dignitate loquitur in capitulo. ⁊ respondent iuxta. c. perlectis. xxv. distin. et hoc de isto capitulo.

1 ☞ Turpitudinez suam allegans audiri non debet.

2 Canonicus sine prebenda diu esse non debet.

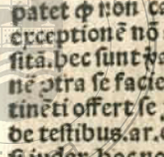

Tam super

Casus bre. recepto i canonicū tenetur cap'm ꝓuidere. ꝙcito facultas se obtulerit. Due sunt partes. in pria ponit causam diffinitiōis ⁊ allegationē in ⁊trariū ⁊ duplicē allegationē ad ipsam. ex secunda diffinit ex causa cōcludēs. Mo. ꝙ ideꝫ est nō allegare ⁊ allegata nō ꝓbare. c. ſ. j. de his q̄ fiunt a maiori pte\ capi. rō huius est. quia idē est. iudiciū de his que non sūt et que non apparēt. Itē non debet audiri suam turpitudinē allegās. l. cū cōfitearis. C. de reuocādis donationibus. Item nota ꝙ canonicus nō debet esse diu sine preb enda. c. relatū. s. de preben. ratio est quia ſpiritualia\diu esse non possunt sine tēporalibus. iuxta. c. si quis obiecerit. j. q. ij. Item ex ꝓfessione aduersarij quis recipere potest ꝙ per se facit. ⁊ aliō reꝓbare. c. cū venissent. s. de institutiōib⁹. Opponitur ⁊ videtur ꝙ nullomō parti daf illud qō hic habetur. nā si sic sequeretur ꝙ admitteret libellus incert⁹ ⁊ sup futuro et sñia incerta ⁊ de futuro cui⁹ cōtrariū patet in. c. ħ. s. de libelli oblatione. in. l. j. ff. de vsucap. Timore hui⁹ diuersi sunt intellectus. quidā dicūt ꝙ iste clericus agebat cōtra capitulū tridonen. cōditiōe ex lege diffamari. nā isti diffamabāt eum eo ꝙ dicebant eū fuisse receptū contra lateranen. cōsilium. ideo intētauit conditionem ex illa lege vt ab eius diffamatione cōpescerent. ⁊ sic iusta est sñia que sequit per quā repellunt ab eius diffamatione ⁊ mādatur ꝙ quādo facultas se obtulerit ꝓbend. sibi assignent. alij dicunt ꝙ non. sed qō canonici agebāt ⁊tra cle. nā dicebant ꝙ nō poterat canonicatū sine peccato retinere. ex eo ꝙ ℑ lateranen. cōsiliuꝫ erat receptus. ⁊ qꝫ non ꝓbauerat succubuerūt. ⁊ mandatum fuit ꝙ quando facultas ⁊c. ⁊ ſm mandatū factū fuit ex officio cū papa sciret de iure sic esse. hoc fecit ex officio. al's nō fuisset factū cū ad id nō ageretur. dicit Jno. pacē ex regiſtro qō iste cle. petebat prebendā vacantē. et quia constitit illā alteri debitam de iure. ideo succubuit in illa. Pnūciauit tñ papa vt in. c. nostro. cū sciret ꝙ sibi al's deberet qō alius facere nō potuisset cū vt dictuꝫ est ad id nō ageretur. dicit tñ Jno. ꝙ si receptus in canonicū petit prebē. sibi assignari cū facultas se offeret. si a principio sibi nō opponeret. valet sñia ꝓ ipso lata nā lꝫ ab initio cogi possit contra voluntatem suaꝫ. tñ ex quo amissus fuit valebit cū eo gestū. ar. l. ħ. C. de sñia que sine certa quātitate ꝓferet. dicit Host. ꝙ talis libellus ab initio est admittēdus. ⁊ de necessitate recitandus. nā ex forma rescripti ꝓben. futura. ⁊ incerta isti debebaf extra suā formā necesse est elici libellū. in. c. cōstitutus. s. de rescrip. ⁊ sic ptꝫ ꝙ ex forma rescripti libellus iste ⁊ sñia excusanf. cuꝫ ſm libellū debeat ꝓferri sñia. iuxta. c. ħ. s. de ordi. cogni. vnde cū ista prebē. futura et incerta sibi debeaf per rescriptū. si aliā peteret plus peteret ꝙ sibi deberet. iuxta. c. vnicū. s. de pl⁹petitio. ⁊ sic ptꝫ qō talem petere debet. nā ⁊ ſm formā obligationis debet formari petitio. iuxta. c. penul. s. de emp. ⁊ ven. iuxta. c. in nostra. j. de sepul. Veritas est ergo qō iste petebat prebē. quā cito dignitas se offerret. Isti ꝓfessi fuerūt ꝙ recepti⁹ erat in canonicū. sed dicebat ꝙ receptio fuerat facta cōtra lateranen. consiliū replicauit. Iste cōtra eos ꝙ non fuerat receptus contra lateranen. cōsiliū. ⁊ si fuerat recept⁹ cuꝫ dicebat eos non admittē dos tanq̄ suam turpitudinē allegātes. caueat tñ formās libellū ꝙ nihil exꝓimat sue turpitudinis in libello. puta ꝙ receptus fuit ad vacaturā. qm̄ ꝓpter ineptā petitionē perditur causa. in. c. examinata. s. de iudicijs. et inseri causa turpitudinis potior ē causa possessionis. in. c. impari. de re. iu. finaliter dicit Jo. an. ꝙ licet hic cautela valeat in foro cōtētioso. nil tamen ꝓdest in foro cōsciētie. in quo tenef statim dimittere beneficiū ex quo sit vicioꝫ ingressuū iuxta. c. fi. s. de ꝓscrip. Matthеus. j. de simonia. Querif. cle. alicui⁹ ecclesie ꝓpositum alteri⁹ ecclesie eligunt in suū decanum scientes ꝙ vtrūq̄ retinere nitebaf ⁊ in hoc ꝓsenserūt postea penitēt. nunq̄ possunt admitti ad agendū ⁊tra eum. videtur qō non. p. c. diuersis. s. de cle. cōiu. ⁊ per iura q̄ post istā decretalē alleganf. ⁊trariū videtur per iura alleg. in glo. dicendū est qō isti debēt admitti per viaꝫ denunciationis ꝓpter petīm istius. iuxta c. ꝙ admodū. in fi. de iure iurā. iuxta. c. ad dissoluendū. j. de despon. impu. Opponitur. iste textus videtur esse ⁊trari⁹. qꝫ innuit ꝙ canonici fuerūt amissi ad ꝓbandum. ꝙ ℑ lateranen. ꝓsiliū ēt. postmoduꝫ dicit qō non debent admitti. doc. dicunt qō est in potestate iudicis admittere huiusmōi exceptiōes. si velit\ saltiꝫ vt videf periculū aīarū. qꝫ sine peccato retinere non ꝓnt. iuxta. c. cum dilectus. s. de elec. Opponif. isti fuerūt cōfessi ꝙ ⁊tra lateranen. cōsiliū receperāt. ergo ex huius confessione debuerūt puniri. iuxta ca. cū sup s. de cōfes. so. dicit Jo. an. qō nō fuerunt puniti tamē qꝫ exceptionem opponens nihil fatef. in. c. exceptionē. de re. iu. li. vj. Itē qꝫ ꝓbata exceptione non imponif pena ordinaria. nec erit infamis in casu isto. in. c. ħ. s. de ordine cogni. Opponitur de. c. ex tenore. j. c. so. vt in glo. iuxta quod queritur quare non daf isti replicatio qō etiā aduersari⁹ fecit cōtra lateranen. cōsiliuꝫ. in. c. significasti. j. de diuor. intelleximus. s. de adulterijs. so. potest dici qō ſpeciale est in fauorem matrimonij. vel dicamus qō circa idē delictū non datur replicatio doli. iuxta. l. doli. ff. de dolo. sec⁹ in diuersis ⁊trarijs. hic aūt erat vnū contrarium. Opponif. de. c. dilectus. j. ⁊. ħ. s. de preb̄. vbi mādatur qō statim distributiones cotidiane ꝓstentur. hic vero non

glo. in hoc resident qō papa in illis capitulis voluit talem gratiaꝫ facere. hic vero nō licꝫ tamē nō credit verū Jo. an. bñ credit Jo. tenuisse qō in ista ecclesia nō erāt distributiones. bene est verū qō statim ꝙ quis receptus est in canonicū debentur sibi distributiones cotidiane. Opponif ⁊ ꝓbo qō iste canonicus debuit in toto admittere vel in totuꝫ reꝓbare. in. l. si quis testibus. C. de testib⁹. de. c. j. xix. dist. vbi de hoc. Hen. refert hic lambertum de salinis sic distinguere. aut quis cōfitetur super vno capīo tm̄. ⁊ tunc aduersarius tenetur in totuꝫ apꝓbare vel reꝓbare ne certe ideꝫ quis reꝓiatur sibi ⁊trarius. idē si essent capīa cōnexa. ar. l. ij. ff. de mino. vbi vero quis ꝓfitetur sup diuersis capitulis ⁊ distinctis. tunc aduersarius bene potest apꝓbare illō qō ꝙ se facit. ⁊ reꝓbare illō qō ⁊tra se facit. ratio est. qꝫ separatorum separata est distinctio in. l. pater ꝙ nā. in fi. ff. ō cōdi. ⁊ demōstra. cōtra primū ⁊ scōm dictum. facit nostra decretalis. qꝫ hic confitebātur super eodeꝫ delicto. ideo dicitur aut quis ꝓmittit vnicā confessionem tantuꝫ ⁊ sub vno cōstructo. ⁊ tunc aduersari⁹ tenetur apꝓbare vel totum reꝓbare. ita nittetur illud primuꝫ dictū. ⁊ glo. j. in c. j. de ꝓfes. li. vj. in sua glo. hoc verum intelligit iste Hen. nisi iste cōfessionē emittens cōfidens de illo qō ꝓ se facit. alleget suam turpitudinē. quia tunc posset admitti huius ꝓfessio ꝙtuꝫ ꝙ se faceret ratio huius est. qm̄ talis cōfessio nō pōt valere in vim cōfessionis nec in vim allegationis. nō in vim ꝓfessionis qꝫ sibi non crederet nec allegationis. qꝫ turpitudinem allegās non est audiendus. sec⁹ est quādo suā turpitudinē non allegat. quia si non valeat in viꝫ ꝓfessionis tamē in viꝫ allegationis. ⁊ tunc nimiruꝫ. si aduersarius debeat totum apꝓbare vel totuꝫ improbare. vel quis enumerat ꝓfessiones plures vel vnā sub diuersis ꝓpositis. ⁊ tunc quis potest recipere qō ꝙ se facit. et reꝓbare qnod cōtra se facit. ⁊ sic intelligit Hen ricus.

1 ☞ Potestas cōferendi per negligētiā inferiorum deuoluit ad superiores.

Itteras vē

stras. Casus bre. si quis habet prebendā in ecclia ⁊ dignitatē recipiat. vacat ipso iure preben. In ista

Universidad de Deusto
Biblioteca

decretali sunt due partes. in pria cōsultatio. in scōa resp̄sio. scōa ibi. cū igit. Prima quattuor facit. Primo ponit gr̄az & executionē danieli p̄cessam. Scōo allegationē p̄ daniele. Tertio allegationē p̄ aduersa parte. Quarto elicit dubia. scōa ibi de facto. sed tertia ibi. sz̄ preposit⁹. quarta ibi. cū vobis. No. q̄ per negligentiaz inferioz deuoluitur potestas p̄ferēdi ad superiores. c. fi. s. eo. Itē quis nō p̄t plures p̄ben. in eadē ecclesia tenere. c. j. de p̄suetudine li. vj. & ibi de hoc. Itē p̄ adeptionē due p̄bē. vacāt. Pria. c. de multa. s. de p̄bē. Itē p̄firmatio nō validat q̄ erat vnū. c. q̄ diuersitatē. s. eo. Itē no. q̄ possessio facti impedit collationē bñficij. c. cū nostris. s. e. Opponit̄ cōtrā capitulū nr̄m de. c. cū nr̄is. s. e. vbi patet q̄ littere nō facientes mēsionē de possessiōe q̄ alius hz̄ sunt subrepticie & nō valet p̄cessus p̄ eas habitus. ergo papa nō debuit mādare q̄ isti p̄firmarēt. so. dicūt aliq̄ q̄ exceptio q̄ vnū iuris colorē habet nō impedit collationē. & ita dicūt hic eē. nec obstat cōfirmatio archiepi q̄z nō p̄cesserat electio. verius est dicendū s̄m doc. qō hic erat possessio facti, collorata q̄z auctoritate archiepi. nec isti p̄tendebat virtute p̄mi mādati sed virtute scōi. Sed cōtra hoc opponitur de eodē. c. cū nr̄is. in fi. vbi papa mādat moueri solū & non p̄ferri. dicendus est q̄ hoc est de volūtarijs ibi nō voluit tantā gratiā facere sz̄ his de quib⁹ nō est ratio reddenda. in. l. nō em̄. ff. de legi. in. c. si q̄n. de rescrip. Opponit̄ hic facti fuerant facte tres rōnes & solū papa rñdet ad vnā. ergo &c. Contra p̄hemiuz di. Host. & Jo. an. q̄ papa satis respōdet ad oēs questiones. Prio em̄ p̄ verbū vacare rñdet ad p̄maz questionē. s. q̄ prima vacat. scōa adepta. vnde s̄m Host. ipo facto q̄ hs scōaz p̄ben. adipisci dr̄ prima vacare. in. c. super inordinata. s. de p̄ben. ad scōaz respōdet q̄n dicit de iure. & p̄ideꝫ verbū rñdet ad tertiā questionē. & p̄ hoc facit verbū s̄nie diffinite & verbū cū de facto posito in tex. nostro. Querit vtrum eps possit dispēsare q̄ quis habeat plures p̄bē. dicendū est s̄m glo. q̄ bene potest dispēsare quod quis habeat plures p̄ben. in diuersis ecclesijs alⁱs nō. &c.

Ex parte. Casus breue. tempus lateranen. cōcilij locū non habet. vbi nō fiūt diuerse p̄ben. nec numerus certus canonicoꝝ. in ista decretali sunt quattuor partes. in pria narrat factum. in scōa ponit p̄fessionē ptiū. in tertia sententiā. in quarta ponit gratiā. scōa ibi tādem. tertia ibi. nos igit. quarta ibi. q̄z ꝓ. No. primo q̄ bñficia spectātia ad collationē capli deuoluūtur ad eūm p̄ negligentiā ipsius & per negligentiā epi ad superiorē suū. c. fi. s. eo. Item no. q̄ duo vel tres admittūtur ad deffensionē collegij in gl. Itē no. q̄ ex p̄fessionib⁹ partiū iudicatur. & circa hoc notāt aliqui q̄ iudex p̄t supplere de facto. in ca. bone. j. s. de postula. p̄la. in. ca. examinata. s. de iudi. Itē in ecclesia vbi non sunt distincte p̄bē. nec certus numerus canonicoꝝ p̄ben. nō dicunt vacare p̄ morte canonicoꝝ. c. dilectus. s. de p̄bē. Itē no. q̄ in cle. instituēdis in ecclesia attēdi debet affect⁹ recipientiū. c. bone. fi. circa fi. s. de postu. p̄la. Itē no. q̄ in clericis instituēdis debent attēdi facultates ecclie. c. j. & c. autoritate. s. de instit. & de hoc in glo. Itez no. q̄ debet attendi p̄suetudo ecclesie in glo. ꝓtra istam decretalē opponit̄ ad verbuz per quattuor annos. si hoc verū sit q̄ per quattuor annos vacauissent nō valuisset ista collatio facta p̄ archiepm. q̄z per primos sex mēses deuoluta fuit ad eūm. per scōos sex ad metropolitanū. & p̄ alios ad superiorē metropolitani. nec valet si dicas q̄ verū est q̄ō non tenuit & cassata fuit huius institutio. nā hoc fuit alia rōne vt ibi patet. s. ex eo q̄ nō erat certus numerus nec distincte p̄bē. so. iste archiepūs potuit ignorare q̄ huius p̄ben. vacarent cū nō esset in sua iurisditiōe. nec habeat iurisditionē in subditos suffraganeoꝝ regulariter. in. c. pastoralis. de offi. ordi. ⁊ō non tenebatur ibi accedere nec inquirere. nā non p̄uenit secreta alterius regni perscrutari in. l. iij. C. de cōmer. & merca. sed ꝓtra hoc opponit̄ q̄z iste potuit singulis annis visitare p̄uinciā. in. c. romana. de censib⁹. li. vj. ergo debet sibi imputari si hoc nesciuit. ar. l. penul. ff. ad macedonianū. ar. c. fi. xxxvj. dist. Ideo debuit cōstituere sinodales testes q̄ sibi hoc portarant referre in. c. sed. j. de accu. ergo si nō fecit videtur esse affectator ignorātie. et per cōsequēs reputari debet scire in ca. eos. de tp̄ibus ordinādoꝝ. lib. vj. c. j. s. de ordinādis. ab eo q̄ renūciauit epatui. metu istoruz. dicit Jo. an. q̄ bonus iudex arbitrabit istud s̄m qualitatem beneficij. s̄m dist antiā locoꝝ. s̄m modum vacationis. et s̄m famā. ar. l. moza. ff. de vsuris Et ita patet q̄ forte iste metropolitan⁹ alia ratione potuit instituere canonicos

sed nō ista ratiōe q̄ ad ipsos spectarent. auctoritate lateranen. consilij. ideo ponit textus noster in versu auditor hac occasione quasi dicat q̄ forte alia rōne valere potuit. ex quo notat Host. q̄ si iudex p̄oferat s̄niam iustam & aliquo iure fulsitam. ex quo tamē inītik iuri q̄ō nihil facit non tenet hui⁹ s̄nia. vt hic & in. c. dilectus j. eo. ratio huius est q̄z tunc error in s̄nia exprimit. iuxta. c. cū super. s. de offi. dele. et per hoc. l. fi. quando p̄uocare non est necesse. ex quo patet q̄ō periculosum est exprimere causam in sententijs. in. c. sed expresse. s. de s̄nia et re iudicata. & p̄ hoc c. suceptū de rescrip. lib. vj. ista possunt eē vera nisi iudex plurib⁹ iuribus niteretur & vnum istoz̄ sufficeret. ar. c. cum i. & a. s. de s̄nia & re iudicata. et satis videt esse ex p̄sum per tuas. j. qui filij sunt legitimi ideo narrat hic Jo. an. q̄ plures in collationibus factas per legatos. ipse fecit apponi expressa certa forma vacationis, sic vel quocūq; modo alio p̄ferebat. Opponitur vlterius ad verbū approbatū. ista est inutilis allegatio. quia tā erāt p̄uati potestate eligendi. iuxta. c. fi. s. eo. dicunt doc. q̄ō iste parū operabatur quo ad hāc institutionem metropolitani. sed tūc operabatur quo ad facili⁹ dandā gratiā. de qua in fi. & circa hoc ipse attendit affectū Opponitur ad verbū haberi. nā iste tex. videtur repugnare s̄nie auditoris plate ex mandato pape. ipse ꝓtulit q̄ō huius s̄nia debebat carere viribus. si ergo viribus caruit isti non fuerunt canonici. ergo nō debēt haberi p̄o cānonicis. so. s̄m doc. in hoc fecit papa magnam gratiam volendo habere gratā & ratā illam institutionē. q̄uis reuertere nō tenebat. & sic papa suppleuit oēm deffectū. simile habemus in. c. seq. Opponitur vlterius ad verbum tribus tantūmodo ictō verbo. Opposuerūt de. c. causam. s. de iudicijs. vbi videt q̄ō alⁱs nō recipi debet agendo p̄o eccl'ia siue mandatū. modo nō cōstat q̄ō isti haberent mēdatuz ergo nō debuerūt recipi. so. dicitur q̄ glo. dicit q̄ ideo reportauerūt isti s̄niam contra se p̄pter hoc q̄ō nihil oīderunt p̄pter q̄ō deberēt recipi, hoc est falsum s̄m Jo. an. q̄z s̄niam reportauerūt p̄ se. vt ptz̄ in versu auditor licet papa eis postea fecerit gratiaz vt in fine. Jo. an. voluit dicere q̄ isti admissi fuerunt q̄z magis p̄sequebant ius rationē eccl'ie q̄ ius suę ecclesie. s. q̄z dicebant potestatem esse deuolutā ad papaz quasi [illegible] dicere q̄ō quis admittit ad agendū p̄o iure, rōne ecclesie sine mādato ꝓtra

riū videtur p̄bari. in. c. cū dilectus. s. de cōfir. vtili vel inutili. veritas est s̄m Jo. an. q̄ō isti deffendebant se & suā ecclesiaz ne. s. isti haberent p̄ canonicis. & dicebat Philippus q̄ō io fuerūt admissi sine mādato q̄z agebāt in p̄pria p̄sona. dicamus vt videt hic elici ex dictis Jo. an. q̄ō isti fuerunt hic admissi q̄m hoc possunt. imo tenet ad hoc sub pena in. c. g̃hali. de elec. lib. vj. c. hoc ꝓsultissimo. de rebus eccle. nō alie. li. vj. Quero quid si capl'm nō vellet deffendere vtrū vnus de eccl'ia posset videt q̄ō non. p. l. post ponim⁹. ff. de p̄cu. ꝓtrariū tenēt doc. fauore libertatis eccle sie. ar. l. j. fi. & iij. ff. de liberali causa. Jno. notat hic verbo affectabāt. q̄ in electionibus canonicoꝝ non debet p̄uari forma iuris sed solum sufficit ꝓsensus Host. qui tenet cōtrariū. dicit q̄ō hoc hic non elicitur. nā hic non tractatur de electiōe nec hoc dicit rōne electiōis. sed solum papa exprimit motiuuz p̄pter q̄ō facit istis gratiā & in istis nō debet p̄cedi sine causa. ar. l. cū nostris. s. e. ti. i fi. Quero iuxta verbum pateret deffectū. nūq̄ metropolitanus in casu isto potuit p̄uidere illi ecclesie. s. q̄ū ecclesia patit deffectū canonicoꝝ licet potestas nō sit ad eū deuoluta. dicit Vincenti⁹ q̄ō sic monitione p̄missa alⁱs nō. q̄ō credit verū Host. p̄ius statuto termino ipsis canonicis infra quē haberent p̄uidere. c. fi. tibi absenti de p̄bē. li. vj. Quero quare dicat hic text⁹ noster s̄m consuetudinem obseruatam. quare hoc ponit papa in suo mādato dr̄ q̄ō io hoc dicit quia & si facultates eccl'ie paterentur. si tamen p̄ receptionē istoruz p̄dictoruz canonicoꝝ consueta diminuerent nō tenerent clericos recipere. ex quo notat petrus canonicum per litteras pape non recipiendū nisi iuret residentiaz ad quā iurandam tenetur de consuetudine ecclesie. p̄o hoc bene facit. c. fi. de cōsuetudine lib. vj. iuxta hoc notant etiā aliq̄ argumētum q̄ quis ex p̄suetudine potest p̄cipere fructus beneficioruz in absentia c. cum oēs. s. de cōsti. dicit Host. q̄ō bene potest vallere consuetudo vt p̄ parte recipiantur. non tamen q̄ p̄o toto integre imo saltim debent tm̄ remanere q̄ō vicarius in ecclesia remanet loco illius possit inde sustantari. ar. c. exposuisti. s. de p̄ben. & c. extirpande. & de hoc videatis q̄ō no. Jo. an. in dicto. c. in. §. quia vero. alias non esset cōsuetudo rōnalis sed ecclesijs honerosa & per cōsequens non admittenda iuxta capitulum p̄imū. s. de p̄suetudine, sequitur ad capitulū.

Universidad de Deusto
Biblioteca

COnstitutus

Casus bre. is q̄ p̄z cōferre non
pōt de iure alteri tradere potestatē ꝓferē
di primū bñficiū qō vacabit Jo.an. sunt
tres partes. In pria ponitur petitio. In
scōa ipi⁹ exauditio. In tertia future frau
dis puisio. Scōa ibi qō certa. Tertia ibi
si vero. Ho. ꝙ quis nō debet venire cōtra
suaz pmissionē. c.j. t. iij. de pactis. c.a. j. de
dona. Jtē beneficia anteꝙ vacēt pmitti
non debēt in. c. ij. t. iij. ſ. c. Jtē gr̄a psonalis
non dz trahi ad ꝓnam. c. sane. j. de priuile. l. j. j. de consti. principū. Jtē nō est licitum facere fraudē legi. c. ad nostraz. j. de
emptiōe t venditiōe. l. cōtra. cū. l. sequēti
ff. de legib⁹. Jtē odia debent restringi et
fauores ampliari. c. odia de re. iur. lib. vj.
Opponit ꝙ nō est licitū facere fraudē le
gi qño hui⁹ cōcessiones posite de ꝓferendis benefichs ꝛc. Tanen⁹ t Jnno. dixerūt ꝙ ante istud capitulū licita fuit hui⁹
cōcessio. q; nō reperiebat ꝓhibita. lz in. c.
ij. ſ. eo. ꝓhibeat qn cōferant beneficia vacatura ꝓriū tenent docto. ꝙ non fuit licita hui⁹ concessio. q; fiebat in fraudē cōfilij lateranen. l. si filius. in. ſ. j. ff. ad senatum consultū macedoniani. Rō istoz̄ est
qm̄ nō solum debēt attendi verba legis
sed etiā mens. iurta. c. in his. j. de verbo.
signi. in. l. fraus. ff. de legib⁹. Opponitur
t videt ꝙ imo licita sit hui⁹ ꝓcessio ar. de
c. ex frequētib⁹. ſ. de instī. c. fi. de offi. vicarij. lib. vj. c. statutum. de prebeñ. lib. vj.
So. verum est ꝙ generaliter pōt concedi
ista potestas. ſ. ꝙ cū ꝓtingerit. secus est in
specie: quia fieret fraus legi: ita loquitur
ca. nostrū. Jdeo videtur hic elici. Joan.
an. ipse consuluit cuidā scolari suo petenti cōmissionē fieri ſm formā huius capituli in suū fauorē ꝙ nō sic fieret cōmissio
sed generaliter cum beneficia contingētia vacare ad collationē epi posset conferre. Sed veritas est ꝙ etiam quo ad forum
conscientie non valet talis cōmissio cum
satis constet ꝙ in fraudē legis fieret. Opponitur aduerbum nō presumas de. c. in
causis. ſ. de elec. Sol. ſm Jnno. vbi talis
cōcessio potestatis fit in fauorez donatarij et gratia ipsius nō potest reuocari. Rō
huius est q; tunc censetur esse quodāmō
donatio que perfecta reuocari non potest
vt in glo. vnde dicit Jnno. ꝙ prelati pro
magno dono istud reputant t illi quibus
cōceditur p magna gratia recipiūt. nam
et si non possunt fieri de bñficio vacaturo
potest tamen fieri de vacanti vt dixi in. c.
relatum. ſ. e. secus est in. c. in causis. quia
ibi datur potestas compromissarijs in fauorem ecclesie t est potius onus ꝙ honor
vt ibi pleni⁹ notat̄ istud dictū Jnno. non
placet Hosti. nā dicit ꝙ data potestas cōpromissarijs nō est oīno onus sz honor: q;
nō ꝑbūt ingratū ꝓlatū: sz magis gratuz
qd dicat Host. Jo. an. approbat t remittit
ad no. in. c. ex causis alle. lz añt hui⁹ potestas facta ꝓsone de bñficio vacaturo non
valeat tamen bene potest fieri eccliē vel
dignitati perpetuo tam in genere ꝙ in
specie ſm Hen. probat in gñe in. c. cū venissent. ſ. de instī. in spē. in. c. pastoralis. j.
de iure patro. de alijs q̄ tangit ꝑma glo.
dicatis vt i. c. si cōpromissari⁹. de elec. lib.
vj. Oppono aduerbū autoritate nr̄a precepit de. c. j. de offi. dele. lib. vj. metu hui⁹
dicūt doc. ꝙ hoc fecit ex delegatione expressa pape als nō debuisset se intromittere de collationib⁹. Sz tūc opponit t vr̄
ꝙ frustra fuit ꝑpetrata cōfirmatio pape.
q; ex quo autoritate pape fecit hoc et ex
delegatione. perinde habetur ac si papa
cōtulisset. Solu. licet haberet expressam
potestatē cōferēdi bñficia. non tñ spāleꝛ
cōferendi vacatura bñficia vnde t legatus de latere nō pōt huius ꝓcessiones face
re in fraudē lateranen. Filij in. c. penul.
de offi. delega. lib. vj. Quero eps iste q̄ talem cōcessionē fecerat. non obstante sua
constitutiōe alteri ꝓtulit. vtrū valeat sua
collatio etiaz post mādatū pape. glo. dicit
qō in litteris erat clausula si secus factuz
fuit attentatum decernim⁹ irritum non
valebit alias sic per. c. dilectus. ij. ſ. de ꝓben. t tamē glo. concordat Hosti. Jo. an.
dicit qō etiaz si non esset ista clausula adhuc nō teneret collatio istius epi facta ꝛ
ꝓhibitionē pape. Rō huius est q; vbi datus est exequtor ad cōpellendum solum
non teneret collatio facta ꝛ ipsius prohibitionem in. c. si soli. de concessione ꝓben.
lib. vj. q̄ multo fortius non tenebit cōtra
prohibitionem pape. nec ob. c. dilectus.
q; licet fuerit facta collatio contra mandatū pape: nō tñ ꝛ ei⁹ prohibitionem.

1 Episcopat⁹ appellatione dignitatis an contineatur.

Dilectus. Casus bre. lateranen. Filium de bñficijs vltra sex mēses vacantib⁹ ad episcopatuz non extendūtur. due sunt partes. In pria petitio. Scōa repulsio. scōa ibi nosigit. Hoc

primo ꝙ eligend⁹ in prelatū alicui⁹ eccliē
vn⁹ de illa ecclesia. c. ne pro deffectu. ſ. de
elec. Jtē no. lateranen. cōsiliū non habet
locū in ep̄atibus notat̄ in ca. ij. de prebē.
1 lib. vj. Jtē no. ꝙ appellatione dignitatis
nō cōtinetur ep̄atus. in. c. ij. alle. Jtē no.
ꝙ electio min⁹ canonica instituta exigēte cassari debet. c. inotuit. ſ. de elec. ꝓtra
istā decretalē opponitur de. c. ne ꝑ deffectu. ſ. de elec. ſo. etiā ista vacauerat vltra
sex menses. vt in tex. t ita pt̄z ꝙ per tres
primos menses fuit deuoluta collatio ad
ipsum. t per alios tres ad suū sup̄iorē. videtur ꝙ ipse non habebat potestatem eligendi. sed ponam⁹ ꝙ iste ignorauit. ita ꝙ
nō erit ad huc deuoluta potestas ad superiorē. nūquid valuit ista electio. pōt dici
ꝙ nō est verisimile ip̄z egrotasse propter
magnū beneficium. c. penul. ſ. de transla.
eꝑorum. dicamus tñ ꝙ etiam si ipse ignorasset adhuc nō valuisset ista electio. ratio est quia ipse nitebat iuri quod nihil
faciebat. sc̄z q; auctoritate lateranen. cōsilij. vt in. c. ex parte. ſ. e. Unde licet hodie posset cōferre autoritate cōsilij gñalis post tres mēses. tñ non posset autoritate lateranen. cōsilij. vt dicūt hic doc. cōcordat Hen. post alios. pōt tamē respōderi ad cōtrariū ꝙ ista decretalis ne pro
deffectu tēpore istius cōstitutiōis adhuc
nō erat facta. t hoc est verū ſm Jo. an. q;
ista fuit in tertia cōpilatione. et illa fuit
iuxta. Quero nūquid iste ad quē deuoluta est potestas eligendi possit eligere aliū
ꝙ de illa. eccl̄ia Hosti. tenuit ꝙ nō. p. c. ne
ꝑ deffectu supius alleg. hic t ibi Bernardus Jno. t Cōpostellan⁹ tenuerūt ibi cōtrariū ꝑ Hosti facit t cōtra p̄dictos. c. cū
singula. de prebēdis. li. vj. c. q; regulares
de supplēda negligētia. in clemē. pro declaratiōe istius materie ꝑ dictis Hen. ponūtur alique questiones. Pria ꝙ papa potest aliuz eligere ꝙ de eccl̄esia. hoc patet
in. c. bone. de elec. ratio est q; habet plenā dispositionē bñficioꝝ. in. c. ij. de prebē
dis. li. vj. nec aliqua cōstitutione vel cōsilio ligat̄ in. c. significasti. t in. c. inotuit. ſ.
de elec. in. l. ex impfecto. ff. de lega. iij. Secunda questio ꝙ si in eccl̄ia in qua eminet
electio faciēda nō reperiritur idone⁹. et
alius a papa pōt aliū eligere ꝙ de eccl̄ia.
hoc patet in. c. ne ꝑ deffectū a cōtrario sē
su alleg. ca. in dēpnitatibus. in fi. de elec.
li. vj. Tertia questio ꝙ si in ecclesia spūali
imminet ellectio faciēda. et si in ea reperiatur idoneus is ad quē spectat electio
[illegible] eligere. ita intellelligit Hen. op.
Jno. et Jo. an. rō est. q; isti clerici ad q̄s
deuoluta est potestas. hoc poterāt in. c. cū
inter canonicos. ſ. de elec. hec vera sunt
nisi ex statuto cōsuetudine. vel̄ ꝓuilegio
haberet ꝙ in illa eccl̄ia nō ꝓficeret alig⁹ extraneus. in hoc em̄ non posset alius eligi
qm̄ nec isti i casu isto hoc posset. ergo nec
iste ad quē est deuoluta. q; nec plus iuris
est trāslatū in ip̄m ꝙ alij habebāt. cū res
surrogata in locū alteri⁹ naturā ei⁹ sortiat. in. l. si cū. ff. q̄ satis da. co. Quarta cōclusio est ꝙ si in eccl̄ia regulari imineat
ꝓuisio faciēda de ꝓioratu vel alio officio
regulari minori abbatia. tūc nō potest a
papa eligere aliū ꝙ de illa eccl̄ia. hoc pt̄z
in. c. cū singula. in. c. q; regulares. supius
alleg. Ho. primo ꝙ si in tali eccl̄ia sit prouisio faciēda de eccl̄ia bene pōt eligi alig⁹ ꝙ de illa eccl̄esia. dū tamē sit eiusdem religionis t habit⁹. hoc pt̄z in. c. cū rōni de
elec. in cle. t de hoc ibi no. per Jo. an. sup
verbo eligat. t ibi videatis notata vt dicit hic Hen. Ultima questio ꝙ si in tali ec
clesia sit ꝓuisio facienda de eꝑo. tūc etiaz
pōt alius eligi nō solū eiusdaz religiōis
sed etiā disparis religiōis. in. c. j. in fi. de
elec. in cle. hec vera sunt ſm Hen. ꝓsuppo
sita opi. Ber. que lz ſm Jo. an. seruet de
facto. securior est tamē opi. Hosti. tenēda
in scolis. ex quo tamē ista seruat. t sic habet cōsuetudo. hoc seruare debem⁹ quia
cōsuetudo legē interpretat. in. c. cū dilectus. ſ. de cōsue. in. l. si de interpretatiōe.
ff. de legib⁹. hec ēt intelligatis vera nisi
ex ꝓmo statuto fundatiōe vel ꝓsuetudie
prescripta haberētur i aliq̄ ecclesia qō te
neant eligere deserta illa ecclesia. in quo
casu vt no. p Hen. in. c. abbate. in. ij. dist. j.
de ver. signi. Jno. no. p hanc decretalem
ꝙ si aliquod ius vel cōstitutio fiat de ministris eccl̄ijs psonalib⁹ vel dignitatib⁹
eccl̄ie nō extendet̄ ad ep̄atū. in. c. ij. ſ. eo.
patet istud. ex quo infertur ꝙ si illegitime natus vult promoueri potest ad honores eccl̄iasticos. nō tamē ad ep̄atū. quādo
iste dispensatiōes sunt restringende. in. c.
qō dilectio. j. de cōsanguinitate. imo plus
ſm eum si fuerit dispensatum cum tali ꝙ
possit promoueri ad ep̄atū. nō tamē propter hoc ꝓmoueri poterit ad archiep̄atū
c. scriptū circa fi. ſ. de elec. Dicit vltimo
ꝙ etiā si fuerit secū dispēsatum ꝙ ad oīa
spūalia possit assumi. adhuc tñ nō poterit
ep̄ari. rō est. q; ep̄alis dignitas habet prerogatiuā. ergo nūꝙ in cōcessione generali cōprehendit. ar. c. in gñali. de re. iu. lib.
vj. c. fi. de offi. delega. in. vj. t in p̄dictis cō
cordat abbas. Hosti. Jo. Han. et hec de
isto capitulo.

Ex tenore.

Casus bre. nō tenet pmissio vacaturi beneficij. Due sunt ptes. in prima. rntio. scōa cōsultatio. prima facit. duo ponit. causē delegationē ⁊ partis quisitionē. scōa ibi. dict⁹. Ho. prio ꝙ relationi iudicū credit in. c. possessionē de pba. ſ. e. Itē no. ꝙ nō tenet pmissio vacaturi beneficij. c. ij. ⁊ iij. ſ. c. Item no. ꝙ qui ineptā vel iniustā ꝓponit actionē debet cōdānari ⁊ re⁹ absolui. c. exanimata. ſ. de iudi. Opponit et videt ꝙ ista sit superflua. p. c. ij. ⁊ iij. ſ. e. vbi satis videtur ꝙ ista pmissio non tenebat. ſo. in illis decretalib⁹ nō fiebat mētio de scriptura. iō al's dubitaret vtrū ista scriptura validet pmissionem sicut in multis casibus opatur scriptura. in. l. ij. in fi. C. si minor. se maiorē dixerit. in. l. gñaliter. C. de reb⁹ creditis. in. c. j. de appel. Ideo ad tollēdū istud. dubiū fuit facta ista decretalis. vñ etiā licet notoria sint ꝓbatoris non est negligenda eius interptatio. in. l. j. ff. de ventre inspi. ista tamē ābiguitas ſm Jo. an. satis videbat tolli. p. l. in exercendis C. de fide instru. c. puenit. de testib⁹ cogē dis. Quero nūquid valeat ista pmissio validata p iuramentuz. videt ꝙ sic per. c. si vero. ſ. de iu. iurā. cōtrariū dicūt doc. qm̄ ista pmissio est cōtra bonos mores. naz ⁊ se stipulādo de futura successiōe. iuxta. l. ex eo. C. de inutilib⁹ stipula. in. c. nō ē obligatoriū. de re. iu. li. vj. l. non dudum. C. de legibus. c. si dligēti. de foro cōpe. Opponit de. c. sequēti. vbi ꝓtrariū videt. Jno. dicit ꝙ isti religiosi pmiserāt ecclesias ⁊ ita istud sonabat ꝙ ipsum facerēt platuz ecclesie. hoc aūt fieri nō poterat vel per mortē ideo nō tenuit ista pmissio Hosti. dicit ꝙ in isto. c. pmissa fuerat ecclia vacatura expresse. iō nō valuit. nec admittit Hosti. ꝙ nō ꝓtingat vacare ecclias nisi per mortē. nā hoc cōtingere pōt. vel si ecclesia det istis monachis vel detur ius patronatus istis monachis. vel si de nono ecclia edificet. iuxta. c. ad audientiā. j. de eccle. edifi. iuxta. c. visis. xvj. q. vj. Quero ponam⁹ ꝙ isti pmiserāt cū facultas se offeret. vacauit etiā ad collationē istoꝝ religiosoꝝ. vtrū teneant isti ꝓferre videt ꝙ nō. p. c. fi. j. de iure patronat⁹. vbi patronus clericus nō pōt dare ecclesiā. doc. dicūt ꝓtrariū. qz mēs istoꝝ fuit ꝙ ipm̄ presentarēt. Unde itelligit donare. i. psentare alieno. c. fi. j. e. modo hoc debet cōsiderari i. c. in his. j. de ver. signi. ⁊ hoc ō isto.

Accedens.

Casus bre. obligatur platus q̄ pmittit puidere cuz poterit. Due sunt partes: in pria ponit facti narratio. in scōa ipsi⁹ appellatio. scōa ibi nos autem. Ho. ꝙ relationi iudicis credit. c. precedēs. Itē pmissio de vacaturo beneficio. nō tenet. c. precedēs. Itē aliud est pmittere beneficiū cū vacabit. ⁊ aliud cū facultas se obtulerit. in glo. Itē pmissiones licite seruari debēt. c. j. ⁊ c. qualiter. ſ. de pactis. Opponitur. videt ꝙ nō debeat credi litteris istoꝝ iudicū. de. c. quibus. ſ. de testib⁹. so. verū est ꝙ vni soli nō credit quātūcunq; religioso. iuxta. c. nuper. eo. ti. sed ſm Hosti. creditur istis qz plures erant iudices vt patet in tex. ⁊ hoc est verū ꝙ nō credit vni soli excepto pape. Opponit. de. c. precedēti. dicit Jo. an. ꝙ aliud est pmittere cū poterit. ⁊ aliud cū vacabit. ⁊ ſm ipluz alique rōnes psuasiue antiquit⁹ dabant inter istud capitulū ⁊ illud. q̄ tamē modicuz habent rōnem. iō merito istud. c. fuit correctū per. c. ij. eo. ti. lib. vj. per Jo. an. ⁊ hoc de isto capi.

Postulasti.

Casus bre. si ad capitulū ⁊ prelatū. vt prelatū potestas pertinet eligēdi de vno ad alterū lapsus tēporis nō trāsibit. sec⁹ si prelatus ibi sit vt canonic⁹ qō tūc verū erit si dolū non cōmittat. In ista decretali sunt due partes scōa ibi. aliō qō. a qua vnū capitulū excipit. ibi nec forte. quē ibi determinat. nec in hoc casu. Nota prio ꝙ ad archiepm̄ et capitulū pōt cōiter ptinere collatio prebendaꝝ. c. fi. ſ. de supplē. negli. prela. et hoc est verum ꝙ pōt pertinere de consuetudine ſm Hosti. qui dicit in tex. ptineat. nā si de iure hoc esset verū diceret ptinere debet. Gofred⁹ ꝓtra. in. c. cū ecclia laterana. ſ. de elec. Itē no. ꝙ de eodem ad eundē nō fit deuolutio. in. c. nō putam⁹. de cōsue. li. vj. romana. de appel. li. vj. Itē epūs pōt esse canonic⁹ in sua ecclia. c. a collatiōe. de appel. li. vj. c. cū in ecclia. de prebē. e. li. Itē no. ar. de causa ꝙ reffert ⁊c. c. a collatiōe alleg. Itē p negligentiā capituli deuoluūtur bñficia ad prelatū. c. ij. ſ. e. Itē fas ⁊ dolus nō debēt alicui patrocinari. l. ne ex dolo. ff. de dolo. c. sedes apostolica. ſ. de rescrip. Opponit videt ꝙ iste archiepūs nō possit esse canonic⁹ [illegible]

sua ecclesia. nā ipo facto ꝙ ellectus est in epm̄ vacāt sua prioza bñficia. in. c. cuz in cunctis. ſ. de elec. nec pōt dici ꝙ de nouo eligat. nā opportet ⁊ sequeretur ꝙ suā electionē confirmaret. ꝙ esse nō pōt. in. c. fi. ſ. de instī. gl. dicit ꝙ lz prioza sua bñficia vacent. tñ habet nouū ius canonici eo ipo ꝙ assumpt⁹ est in epm̄. Ꝛ hoc opponit ipsa glo. quia si dicas ꝙ hz ius nouū canonici sequeret ꝙ nō haberet primā vocē in electione. qz seipz eligeret qō sibi nō pōt. in. c. cū ad nr̄am. ſ. de institu. Jo. an. dicit ꝙ istō ius canonici est puilegiatū ⁊ excedit alia iura canonicoꝝ. qz similib⁹ est ānexū epali dignitati. in. c. ꝓto. ſ. de iudi. p hoc quia sepe de prebē. li. vj. tenet gl. ꝙ eo ipo ꝙ qs eligit in epm̄ eo ipso hz ius canonici ⁊ tota intētio gl. est ꝙ Decepto soluit cōmunem cōtrarietatem opi. qz nec prius pōt esse epūs nec post canonic⁹. nec simul epūs ⁊ canonic⁹ cū dñatio ⁊ subiectio sint correlatio q̄ non pūt in eodē subiecto esse. in. c. debitū. j. de bap. Quero nūquid clerici iuri canonicat⁹ debeat prebenda. videt ꝙ sic. p. c. relat⁹. ſ. de prebē. nā satis epūs est prebendat⁹ de sua mēsa. nec dicit tex. noster ꝙ iste eēt canonicus. sz ꝙ habebat ius canonici. vñ certū est ꝙ nō oibus habentibus ius canonici debet prebēda vt pz in extraneis habētib⁹ vocē. in caplo hec vera sunt nisi ꝓtrariū haberet de cōsuetudine. tūc em̄ talis ꝓsuetudo esset seruāda. c. cū in ecclia. de pbē. li. vj. ⁊ de casu istius decretalis faciebat. hic Hosti. questionē. ⁊ reffert ꝙ in ecclia ebredueñ. est vna prebēda. ⁊ ita in ecclia edueñ. vt refert Jo. an. Opponit ⁊ videt ꝙ ꝓuis habeat vocez in capitulo. nō tñ deuoluat ad ipsum sz ad supioꝝ collatio. de. c. bone. j. ſ. ō elec. de. c. fi. ſ. de supplē. negli. prela. so. ꝓtraria habēt locū quādo habebat vocē vt prelat⁹. nā tunc ius epale ⁊ canonicoꝝ simul vnit ⁊ vnicū ius cēsef. sec⁹ qñ habet vocē vt canonic⁹. sz epali dignitati. addit ius ꝙ habeat vocē vni⁹ canonici ſm Jnno. Itē tūc sibi merito imputatur qñ habet vocē vt plat⁹. qz tunc pōt alios cōgregare ⁊ cōpellere ad eligendū. sec⁹ quādo vt canonic⁹. qz tūc nō habet plus iuris ꝙ vn⁹ ali⁹. subicit Hosti. iuxta hoc ꝙ si in elec. interest epūs vt canonicus examinabit electū vt platus. dicit ēt ꝙ si duo fuerit electi in discordia. in eo casu ipe iudicabit no. in. c. fi. de iura. calū. ⁊ no. in. c. spāli. in. ſ. j. de appel. dicit ēt Jno. ꝙ si a collatiōe facta p epm̄ ⁊ platū fuerit appellatū. appellabit ad ipm̄ in. c. a collatione. Querit quā vim ⁊ potestatez habeat vox epi dicam⁹ ſm Hosti. qō si habeat vocē vt canonic⁹ vel pl⁹ iuris hz ꝙ vn⁹ ali⁹ vel si dicerem⁹ cōtrariū sequeret qō hoc esset rōne dignitatis. ⁊ p cōsequēs nō interesset vt simplex canonic⁹. sed qd si interest vt plat⁹. dicit Host. ꝙ tunc vox prelati habet tantā auctoritatē ꝙtū voces oim aliorū. c. requisisti. in. ſ. si Jo. j. de testa. simile in delegato solo ex vna pte litigante sup iurisditiōe cū trib⁹ iudicib⁹ delegatis ex altera pte. in ca. pastoralis. ſ. de rescrip. in prin. simile habemus de illo q̄ obtinet vices plurium. in. c. scriptū. ſ. de elec. dicit Hosti. qō hoc est verū. in seculatibus collationib⁹ et simlib⁹ pertinentibus de iure cōi ad prelatū. vñ in istis ſm eum si prelat⁹ habeat vnū vel duos canonicos sec⁹ diceret habere maiorē partē. secus in alienationib⁹ in qb⁹ necesse est ꝙ totū capitulū ꝓcordet vel maior ps. in. c. tua. j. de his que fiūt a plato. de hoc vt no. p. Jo. in. c. penul. j. de appel. li. vj. vbi recitat ⁊ pbat aliquibus rōnibus. videt rō qz epūs habet magis in ꝓferendis bñficijs cū ꝓsensu capli. ꝙ ꝙ habet collatio cōmunis cum toto capitulo. in ca. vnico ne sede va. li. vj. alias rōnes videant ibi. Quero ponam⁹ ꝙ p dolū isti⁹ epi factū quomin⁹. capl'm infra tēpus ꝓferret. Utrū capitulū postea poterit eligere vel saltiz restituet. videt qō sic. p. c. legē ait pōt⁹. in ſ. fi. ex quib⁹ causis maiores. ⁊ alia allegata in glo. Et isti⁹ opi. fuit Jo. vt in glo. quādo hoc est. factū p dolū epi. vel etiam cuiuscūq; in casu isto. qz licet vbi p doluz extranei suz impeditus non ꝓpetit actio de dolo ꝛ ipsuz. vt in. l. fi. ff. de dolo. modo iste epūs in casu nostro non pōt restituere. etiam si esset extraneus. Bernardus dicit cōtrarium vt glo. in additiōe. dicendum ſm Jo. an. qō si capitulū p dolū epi fuit impeditū adeo qō nō potuerit eligere. tunc vera est opi. Jo. verbi gratia. ponam⁹ qō ꝓpter istā causaz epūs excōmunicauit. verū est ꝙ ꝓpter istam causam non currit tempus. si vero fuit impeditum capitulū. nō tamē sic quin potuisset eligere tunc debet sibi ꝛputare ad. c. dilectus. de his q̄ vi metus causa fiunt.

Uz dilecta

Casus bre. directa vel īdirecta pmissio facta a patrono de beneficio vacaturo nō tz. Prio factū narrat quoddā. Scōo irritat ⁊ fieri ꝓhibet. scōa ibi mandam⁹

Universidad de Deusto Biblioteca

ño. primo ꝙ ius patronatus pōt esse in manib⁹ laicor̄ ad ipsū⁹ pertinet. c. j. ꝛ. h. de iure patronatus infra. Itē ꝓmissio de p̄sentando ad bñficiū vacaturū non tenet facta. c. ex tenore. s. e. Itē nō debet dari potestas p̄sentandi ad beneficiū vacaturū qr nō tenet. c. cōstitut⁹. s. eo. Itē iura ꝓuidēt aduersus futura pericula hec est em̄ natura oīm cōstitutionū ꝙ futuris negocijs dat formā in. c. h. ꝛ fi. de ꝓstitu. s. c. j. s. de ꝓsti. Opponit aduerbū bñficius ecclesiarū per hic innuitur ꝙ iste ecclesie erāt collegiate si hoc est vez̄ sequtur ꝙ non poterat hēre ius in istis p. c. nobis. s. de iure patronat⁹. Solu. dato ꝙ essent ecclesie collegiate. bū pt patron⁹ ius p̄onat⁹ dare quo ad alia bñficia: excepto ad p̄latū ecclie. qr cle. ip̄m habēt eligere scōz ꝙ loquit. c. a nobis alle. Opponit aduerbuz donationes de. c. fi. de iure patronat⁹. j. Solu. exponit donationes ꝑm doc. i. p̄sentationē. vnde sicut p donationē alicui prouidet: ita etiaz p p̄sentationē ad eo ꝙ si p̄latus iuuet p̄sentatū tenet prouidere et de equali bñficio iuxta illa que notantur in. c. pastoralis. de iure patronatus. ꝛ p hoc facit ad ea que dicta sunt. in. c. ex tenore. s. eo. Queritur nunqd patronus laicus possit i aliū laicū patronuz transferre ius de hoc remittit Jo. an. ad c. illud. j. de iure patronat⁹. ꝛ ibi tenet ꝙ nō. nisi de licētia epi. Querit nunqd hoc est vnū indistincte ꝙ patronus nō potest cōmitere ius p̄tādi ad bñficiū vacaturū circa hoc satis insistūt Jo. an. ꝛ Hen. finaliter i b̄ residēt spāliter istā cōmissionē de bñficio certo facere nō p̄nt p hac q̄cūq bñficia ad q̄sq ecclias ad ius suū ptinētes. s. in. c. ꝓstitut⁹. s. e. qō est verū maxie ꝑm Jo. an. si iste hz iustā causaz ꝓstituēdi. quia se pōt absentare causa studij vel legitime peregrinationis. ꝛ ad hoc min⁹ dubitatur si talem ꝓstituat ꝓcuratorē oim suorū negociorū nō em̄ p̄sumit eē fraus si vnicam p̄sentationē haberet ꝑm Jo. an. et in hoc concordat Hen.

Rubri. De sede vacante aliquid innouetur.

Visum est supra de istitutionibus prebēdarū q̄ de iure cōi seruari debēt a p̄lato cū capitulo sedib⁹ añt vacantibus capitula cōferre non possunt: inde sumpta occasione. sequit rubrica ne sede vacāte aliquid innouet ꝑm Bofre. vel sic videm⁹ supra ꝙ prebēda nō vacans conferri non potest. verū qr etiā prebenda vacans mortuo p̄lato ad quem spectat sequit ꝛc. de ista materia habet. xj. q. h. in. c. hec hui⁹ placiti repetit in sexto. cōuenit rubrice. c. cū vos. de offi. ordina. c. is que. ꝛ. c. cū olim de maio. ꝛ obe. c. auditis. de p̄scrip. c. qr sepe. ꝛ. c. generali. de elec. lib. vj.

Dubit. Casus bre. totius tituli vacante ecclesia cuius status nō mutatur hoc in primo. ꝛ caplm nō confert preben. spectantes ad collationē p̄lati hoc in scdo. Itē iudiciū cōtra eccl̄az tunc habitū nō valet hoc in tertio. In ista decretali sunt due partes. in pria ponit petitionē cum ipsi⁹ narratione. in scda repulsionē cuz ipsius ꝓtestatiōe. Ño. ꝙ deus est cognitor secretorū. c. tua nos. j. de simo. cū aliis iuribus in glo. in. c. nouit. de iudicijs. Itē dz p̄caueri ne religio dissoluat ꝛ elemosina defraudetur. c. vnico. de statu mona. lib. vj. c. ad si illi. xj. q. h. Item q̄renda est oportunitas tēporis p̄negocijs expediēdis i ꝑhemio clementinaz. Itē sede va. nihil est innouendū. c. sed nr̄is. s. de iure iuran. Item plus est ꝓuidēdū eccl̄ie ꝙ persone in glo. Itē p̄caueri debēt subite murmurationes. c. cū cōsuetudines. s. de cōsuetu. Opponit aduerbuz sede va. ꝛ videtur ꝙ aliud possit conferri. de. c. h. s. de integrū resti. de. c. vacante. s. de p̄beben. dicunt doc. ꝙ aliqua sunt qō sede va. aliq̄ sunt que necessaria vel melius expediunt sede vacāte ꝙ sede nō vacāte. ꝛ ista se. va. bene possunt expediri sicut est vnio ep̄atuū iuxta. c. j. tēporis qualitas. xvj. q. j. vel cōcessio ecclesie in perpetuos vsus iuxta c. consultationib⁹. j. de dona. id est intētio fructuū iuxta. c. vnicum. j. vt ecclesiastica beneficia id est diuino p̄ben. vt in. c. vacāte id est quando agit de iure eligendi vel etiam q̄n aliqui sunt electi in discordia. ita qō vna electio non debet confirmari nisi prius sup hoc cognito: ꝛ ꝓtra hoc opponit de. c. nuper tractādū. s. de iuramē. calum. vbi iconom⁹ bene agit p̄o eccl̄ia qui non requirit p̄latus. Sol. dicūt doc. ꝙ in bonis diuisis ꝛ distinctis conuentus a bonis p̄lati potest esse verū qō va. se. agi possit. ꝛ idē ꝑm Jnno. de bonis cōib⁹ spectantibus cōiter ad p̄latū ꝛ conuentū nam bonis cōibus p̄latus ꝛ ca[illegible] centur vnū collegiū modo mortuo [illegible] ius administrādi

ius administrandi resident in collegium vt. C. quodcuiq̄ vniuersitatis hoc est verū ꝑm Hosti. si spectāt ad capitulū ꝛ p̄latū vt canonicū vel monachū solū secus si ad caplm ꝛ platū vt p̄latū vel ad p̄latum solū. tunc em̄ nō posset se. va. caplm agere nisi in casibus positis in iure ar. c. sequētis. iuxta qō querit dominu⁹ ꝙ eccl̄esia habet p̄latum vult agere sup bonis ad ip̄m solū spectātibus vel ad ipsum vt p̄latū cū caplo nūquid caplm cōstituet ꝓcuratorē in illa causa. doc. dicūt ꝙ nō qr exercitiū actionū pertinet ad solū p̄latū i. l. fi. C. qō cuiq̄ vniuersitatis dicūt tamē aliqui ꝑm Host. ꝛ Jo. an. ꝙ vcz institutio ꝓcuratoris facta per capl̄z interueniēte autoritate p̄lati ar. l. neq̄. C. de procura. ꝛ. c. cāz. s. de iudicijs. imo plus etiā si fine ipsius p̄lati autoritate facta fuerit ꝓstitutio tenet sīa lata p eccl̄esia licet nō tenet lata cōtra eccl̄esiā iuxta nō eo minus. C. de procura. Querit ponam⁹ ꝙ p̄latus est absens vel est p̄sens. sed nō pōt agere qd esset faciēdū doctores dicūt ꝙ auctoritate superioris dat curator eccl̄esie. ar. C. de ꝑcurato. bonis dādo de ꝑcuratorib⁹ ar. c. si qua. xj. q. h. Opponitur ad verbū indulgentes. nā licitum est vnicuiq̄ suū ius p̄sequi ergo ꝛc. aliqui fatētur ꝛ dicūt indulgentes. i. indultum ostēdētes doc. dicūt ꝙ fecit papa gratiā qr primo agēdū cora metropolitano.

Tla deuotō Finis sūmatū est tres sūt p̄tes. In prima factū narrat decise i scōa diffinit ibi eccl̄ia in tertia soluēs obstaculū probat suggestū locū non fuisse ibi non obstante. Nota p̄io ꝙ se. va. capitulū nō confert beneficia ad collationē epi spectātia b̄ est verū qr ad ip̄m solū pertinet collatio ꝛ p̄o hoc vnicū eodē titulo. lib. vj. Item confirmatio a se. ap̄lica i forma cōi obtēta parū ꝑdest. c. qr diuersitatē. s. de cōcessione p̄ben. Itē no. ꝙ cēsetur p̄hibitum ꝙ non reperitur permissū de iure i. c. h. s. de ꝓfirmatiōe ep̄oz Item nota ꝙ cōtra nō valere esse cōfirmare nō currit tēp⁹. c. qr diuersitatē alle. Opponitur de. c. cū olim. s. de maiorita. ꝛ obediē. Solu. verū est ꝙ ꝓfirmatio se. va. fit per capitulū secus est in collatiōe spectante ad ep̄m solū. Opponit adverbum de facto vel de iure cōtra de. c. quia diuersitatē. s. de cōcess. p̄bē. Solu. dicēdū est ꝙ [illegible] tus in fine se refert tm̄ ad casuz [illegible] pituli nostri vel potest qr non hz hic lo-

cū ar. a ꝓtrario censu cū cōtrariū nō reperiatur expressum in iure.

Onstitutis summātū est diuiditur i duas partes. In prima parte narrat factum super quo fuerūt recepti testes. Scōa receptionē irritat partes patent in textu. Nota primo ꝙ se. va. nil dz innouari. Item nota ꝙ etiā agere potest per procuratorem. s. de ꝑcurato. p totuz edictū auc. de ꝑcur. est ꝓhibitoriuz in. l. mutuus. ff. de ꝑcur. Item not. ꝙ iudiciuz cōtra eccl̄esiā se. va. habitū non tz sic etiā sīa cōtra pupillū indefensum lata non tenet. vt in. l. acta. ff. de sīa ꝛ re iudicata modo etiaz fungitur iure minoris in. c. j. s. de in integrū resti. Quero cui faciēda sit solutio debito eccl̄esie se. va. dicamus ꝑm Hostien. ꝙ yconomo vel cle. quibus generalis administratio cōmissa est: vt. c. caritatē. ꝛ. c. non liceat. hic habem⁹ xj. q. h. iuxta. c. cū vos. s. de offi. or. ꝛ qui sit yconomus habetur in. l. iubemus. C. de sacro san. ec. nec est curādū de nomine iuxta. c. petitio. s. de ꝑcur. iuxta. c. obitū lxj. distin. vnde se. va. isti secure solui potest donec fuerit reuocatus ar. l. cuiq̄ in §. penultimo. ff. de istitoria caute. tamen facit ꝑm ipsum si faciat iudicis autoritatem interponere ar. l. ait p̄tor in. §. j. ff. de minoribus. dicit vlterius Hostiē. ꝙ in pensionibus soluendis ipsi pupillo nō dz locū huius cautella dū modo non excedant summā centū sollidorū in. l. sentimus. ꝛ in. l. petitionē. C. de administratione tuto. ꝛ fatetur Hostien. ꝙ de generali ꝓsuetudine obseruat ꝙ idistincte tali solui potest. ꝛ vtrū capitulū sit iudex cōpetens remittit ad Hostiē. in. c. ꝙ. si a quibusdam. j. de solutionibus. in. c. primo. j. de deposito. ꝛ hoc de isto capitulo.

Rubrica vt eccle siastica beneficia sine diminutiōe conferantur.

Ontinuatur sic vidimus q̄ beneficia sunt sine diminutione conferenda. Ideo sequitur rubrica vt ecclesiastica ꝛc. Ad materiam hui⁹

rubrice facit.c.vacante.t.c. extirpende. in fi.ſ. de preben.t hoc de iſta rubrica.

¶ Beneficia ſine diminutione conferri debent.

Et noſtruz.

Caſus bre. Jo.an. dicit ꝙ ꝓ caſu bre. Aſſumādo rubricā abbas ſūmabat. ſic occulta collatio bñficij licet ſuſpecta bene valet alīs dūmodo legitime facta' ꝓbet. fatetur tamē qō in hoc nihil facit ad rubricā. liczᵒ diuerſimode poſſit diuidi. diuiditur tñ in quattuor ptes. In pria ponit cauſe rñſionis aſſignatio. in ſcōa pte ibi cū em excuſat ꝓceſſuz pape t ſolutionē ad oppoſita. in tertia pte ibi oībus. ponit inconuincibilem reprehenſionē. in quarta pte ibi cuz decreuim⁹ ponitur caute t neceſſitate diſtributiōis inſtructio. ¶Mo.ꝙ iudicium de vultu dei ꝓcedere dz. ꝑs. xvj. t.ſ. de appel. vt noſtrū. t hoc fit qñ iudex habz ſeri per deū innixe pte occulis iuxta. l. rez nō nouē. C. de iudi. vnicuiq; ius ſuū reddendo ſine differentia perſonaz. iuxta. c. nouit. ſ. de iudi. caueat tamen iudex ne fauor exurpet qz tūc incurreret pena. c. cū eterni. de ſen. t re iudi. li. vj. Jtē ſine accuſatore null⁹ deprauari debet. Jo. viij. vbi petebat xp̄s mulieri. vbi ſunt qui te accuſant tc. t hoc eſt verū regulariter vt hic et inco:dētijs. tamen fallit in caſib⁹ alle. in glo. t in caſibus hic allegatis ꝙ ¶oſti. t Jo.an. poſt ipſum pleni⁹ enumerant in ſpeculo. titu. de elec. t ibi remittit ¶en. Jtē depoſitiones teſtiū recepte nō ſeruato ordine iudiciario nō valēt ſupza vt lite nō ꝓteſt. per totū. t hoc eſt verū qñ ꝓcedit in forma ordinaria. ſecus eſt qñ ꝓcedit extraordinarie ꝙ modū inquiſitionis ſicut hic fiebat t per hoc rñdetur ad duo obiecta ipſius archiep̄i. iuxta ca. qñ frequēter. in. ¶. ſunt talī. ſ. vt lite nō cōteſt. ¶Mo.ꝙ quis famā ſuā negligere nō dz c. nolo. xvij. q. j. vnde papa hic potiꝰ voluit iſtū archiep̄m cōfūdere q̄ ꝙ aplica ſedes lederetur. Jtē no.ꝙ ꝓ illis q̄ dicūt multa t ſcribunt et qui habundant in lecturis dicūt. vnde lz ꝓuectis nō ſint oīa neceſſaria tamē nouis pōt eſſe ꝙ futura' vt hic inſtituta de iuſticia t iure. ¶. ſed ne in primis. inſtituta de legatis. vnde refferunt hic qō meliꝰ doctores onerare ſatis ꝙ iuuenes fraudare dicēdis. t dicit Caſſiodorus ꝙ plerūq; peritie genꝰ eſt vitare qō placet doctis. ſubdit ¶oſt. ꝙ pereāt iuuenes q̄ ad alta t ſubtilia ꝓuolāt. qz lex t gl. dz eſſe ꝓmunis. ¶Mo.ꝙ actore nō ꝓbante reus debet abſolui. cōcordat in. c. fi. ſ. de iure iurā. l. qui accuſare. C. de edēdo. Jtē qui ꝓra iura ad hoc facit cenſetur malicioſus vel indiſcret⁹. c. vel non eſt. ſ. de etate t qualitate. Jtē bñficia eccliaſtica modo canonico t tēpore cōpetenti ſunt cōferenda pſonis idoneis. c. ſup inordinata. ſ. de preben. Jtē preſumitur ꝓra illa que occulte fiūt in glo. c. ꝓſuluit. ſ. de officio delega. t in iuribus alleg. in gl. ¶Mo. qō idem eſt iudiciū de his que nō ſunt et de his que nō apparēt. l. in lege. ff. de contrahe nda emp.. c. ſi eps. de ſupplen. negli. epi. Jtez papa eſt vicarius dei in terris. eſt em vicarius ſuus. vt in. c. inter corporalia. ſ. de prebē. Jtez eccleſia nō iudicat de occultis. vñ falit in. c. a nobis. ſ. de ſen. excō. Jtē quis non tenetur diuina re. c. poſtulaſti. j. de homi. t vtrum t qualiter quis conſiderare debet. ponit ibi ¶en. Jtem no.ꝙ papa ex officio ſuo inq;rere debet de exceſſibus ſuozum ſubdito rum. c. nouit ſ. de iudi. c. ſi papa. xl. diſtin. Jtem no. qō preſumitur contra variantem t cōtraria reſpōdentem. t. c. ſup his j. de penis. c. dilectus. ſ. de tpibus ordinādoz. Jtē eccleſiaſtica beneficia ſine diminutione ſunt ꝓferenda diſcreto iudicio t nō ſm carnalem affectum. in. c. tuaz ſ. de etate t qualitate. t breuiꝰ ſi grauius vtrum prelatus male faciat ꝓſanguineo ſuo beneficium cōferendo. reffert vtruz iſte cui collatum eſt beneficium eſt indignus. t tunc non poteſt niſi malum preſumi. aut. c. j. de cle. non reſiden. Aut iſte eſt' dignus t pauper. t tunc ſm ¶en. ſi nō habeatur reſpectus ad carnalitatem tūc tute fieri poteſt ſibi collatio. ar ca. tuam ſ. alleg. ꝓſuluit tamen ¶en. ꝓpter dubietatem intentionis qō prelati caueāt a promouendis ꝓſanguineis diuitibus. ¶Nota quod in beneficijs conferendis nō debet interuenire ꝓdicto vel pactum. c. fi. ſ. de pactis. Jtem nota quod beneficia ſine diminutione ꝓferri debent. in capitulo fi. j. queſti. iij. Jtez ſiue collator beneficij non poteſt ſibi retinere partem fructuum. capitulo maioribus. ſ. de prebendis. Jtem nota quod ſi collatio beneficij aliud percipiat quod ante non percipiebat tunc videtur ſimoniam commiſiſſe. j. de ſimonijs per totum. Jtem epiſcopus ex cauſa iuſta et neceſſaria [illegible]

pus poteſt retinere fructus beneficiorum vacantium. Jtem malicijs hominum eſt obuiādū. c. ſi aptus. ſ. de reſcriptis. ¶ponitur de. c. j. infra de ꝓſcrip. li. vj. vez eſt ſm Bernardū regulariter. fallit ſcōm ipſos in aliqbus caſibus. imo. dicamus ſic ſm ¶en. aut actor fundat intentionē ſuā de iure cōmuni t tunc nō dz locū illa imo tūc actor opp oneret niſi reus ꝓbet illō ꝓpter' qō debeat abſolui ſic loquit. c. j. ſuperiusalle. hoc patet in. l. ſiue poſſidetis. C. de ꝓbationibus aut actor nō fundat intētionez ſuā de iure cōmuni vt refert aut ꝓ actore eſt preſūptio iuris t ꝓra reū t tūc idem dicē dū eſt qō ſupra in. c. ex inſinuatione. ſ. de ꝓcura. c. fi. ſ. de iure iurando per. l. multiꝰ. ff. de donationibus inter virū t vxorē. Sic pōt intelligi lex nec codicillos. C. de codicillis. c. fi. j. de ſucceſſionibus abintestato aut ꝓ actore nō facit pſumptio t contra reū t tunc optinēt illa locū regulariter vt hic. t in. c. actor. ſ. queſtione fi. in. l. actor. C. de ꝓba. hoc verū niſi in caſibus in qbus priuilegium actor transfert onus. ꝓbandi in reū tūc enim reus tenet ꝓbare recepiſſe debitum: vel etiā quando delictū ipſi⁹ reſtrāſfert on⁹ ꝓbandi in ipſum iuxta. c. fi. infra' de donationibus. ¶ppomit adverbū t ideo t videt ꝙ ꝓptera nō potuit cōitas tc. de. c qualiter t qñ ſcōo. ſ. de accu. Solutio verum eſt ꝙ ꝓra prelatū ad ſui depoſitionē nō debet inquiri niſi precedente tali infamia'. Sed ꝓra prelatū ad cōuerſionē ei⁹ bene poteſt inquiri: non precedente tali infamia imo quoq; mō ꝓbabiliter deuenerūt ad aures ſuperioris ꝙ inferior delinquerit pōt ꝓbabiliter inquiri. c. infra decoluſione detegenda. ¶pponit aduerſum alibi in canone de. l. fi. ff. ad legē cornel'iam de falſis. Solutio ibi loquit de illo q̄ allegat' legem: que nō eſt lex ſz hic papa allegat canonē q̄ reuera eſt canō licet nōn ominet auctorē bene ſufficit genera liter allegare vt hic. ca. ꝓ illoz infra de ſen. excōicationis. ca. veſtra in principio. ſ. de cohabitatione cle. t mu. ¶Quero iuxta verbū occulte vtz occulta collatio valeat archi. in. c. ſi tibi abſenti de ꝓben. li. vj. recitat Jnnocē. tenuiſſe ꝙ ipſe tamen tz cōtra t idē Bernardus poſt. t Jo. an. et Bernardus. ꝙ Jnno. tz ꝙ valet. nā dicit Jnno. ꝙ etiā infra ꝓbendas facienda eſt publicatio ſed licet facta nō fuerit dū tamen ꝓbetur infra tēpus debitum electionem fuiſſe factā valet prima t nō ſecunda. ꝓbat etiā ꝙ hoc nō valebat. dicit [illegible] hoc nō potuit eſſe ſine grandi negligē tia cancellarij q̄ tandiu ſe celauit q̄ ab ipſo pōt remoueri hoc vltimum nō placet ¶o. nec Jo.an. Mā iſta pena nō reperit in iure ſcripta ergo nō debemus ipam ꝓponere iuxta legē t ſic q̄s. ff. de redictib⁹ funez nec obſtat ſi dicat ꝙ iſte celauit qz ſecūdū eos' nūc̄ q̄s ꝓuat ſuo bñficio niſi trina monitiōe ꝓmiſſa t ſic. pz ꝙ i iferioribꝰ bñficijs bñvz occulta publicatio nec etiā eſt in hoc neceſſaria aliqua ſcriptura cuz hoc nō reperiamus in iure cautū ſecus i dignitatibus qbus al's dī ꝑſſe eccliſs cōuentuali bisvz q: in clerici dz fieri publicatio in. c. qz ꝓpter. ſ. de electiōe t rō huius poteſt eſſe quia p collationē ius acquiritur. Jn re. t in bñficio in. cap. fi. de cōſeſſione ꝓben. lib. vj. ſecus in electione nec obſtat illud qō hic dicit qz hoc soluz modo vult dicere textus ꝙ ſi nō appareat alias cui beneficiū fuerit collatū ſi ſuperior credēs poteſtatē ad ip̄z eē deuolutam alicui conferat nō dz preſumi q̄ malitioſe hoc fecerit nō tamē vult dicere ꝙ ſcōa collatio teneret t hoc lz ſit verū collationibus bñficioz tñ ſecus eſt in donationibus rerū tēporaliū in. l. donatio in. ¶. j. C. de donatiōibus: ¶Vo declaratione. c. noſtri q̄ro vtrum epūs poſſit retinere fructus beneficioz ſue dioceſis Jnnoc. ¶oſt. t Joā. an. circa hoc plixe inſiſtunt in hoc poſt ben. facio duo mēbra aut q̄rim⁹ de beneficijs ſpectantibus ad collationem epi aut ad collationē alteri⁹ poſt ¶en. ponunt due ꝓcluſiones ꝙ epiſcop⁹ ſine iuſta cauſa habeat fructus retinere. nō poteſt per textū noſtrū a cōtrario ſenſu quod eſt fortiſſimū in iure in. c. cū apoſtolica. ſ. de his q̄ fiunt a ꝓlato. Scōa q̄ſtio ꝙ epūs imperpetuū iſtos fructus retinere nō pōt etiā de cōſenſu capli lz tamē Jnno. hic notauerit ꝓra cum. cuius opinio eſt reprobata in. c. ſi vna de rebus eccleſie nō alienandis inclementinis idem eſt dicendū ſi retinere vellet ad longū tēpus ratio eſt qz per hoc videt habere ius in beneficiū iuxta. l. j. in. c. qō ait prētor ff. de ſuperficiebus. Tertia queſtio ꝙ fructus oīm beneficioz ſue dioceſis nō poteſt ſibi retinere ſine autoritate pape ſecundum ꝙ hic notat archi. in. c. penultimo. j. de verboz ſignificationibus ¶oſt. tamē in ſumma. in. ¶. t nota tz contrariū ar. c. tua. infra de cōſan. t affi. t. c. cū oēs c. cum maritus. t. c. cū acceſſiſſent de cōſtitutionibus cuius dictū pōt ſuſtineri ſi ne grauamie ſuaz eccliaz ſubiectaz ar. c. ſugeſtū de decis' als. j. dictū ꝑ ¶ē. 4. qō ꝙ epūs licite pt diſpōere vt retineat fruct⁹

beneficiorū ex iusta causa ad modicū tē pus iuxta.c.si ꝓpter alle.t.c.penul.j. de verbo.sig.t dicit iusta causa si ecclia grauet debitis vel rōne guerre vel rōne lōge peregrinationis ar.c.t qualitas.xvj.q.j. hoc verū ſm illos qui tenēt ꝙ vz cōsuetu do ꝙ alis rōne dignitatis habeat custo diā ecclesiarum vacātiū sic ꝙ interim fa ciat fructus suos t nō teneat futuro suc cessori restituere verus est tn ꝙ statim ꝙ esset beneficiū collatū iā virtute statuti poterit eps recipere l fructꝰ qz archidia cono nō fit iniuria que consuetudo vz be ne ſm Inno.in.c.cōuenissent.s.de con stitutionibꝰ l Hostiē. teneat cōtrarium t opi.Inno.opponit in.c.presenti. Hostiē.in.c.pnti.de offi.ordi.lib.vj.t si quera mus iuxta hoc quomodo puidebit interim seruitoribꝰ ecclie dicit ꝙ iste epus puidebit seruitoribꝰ t etiā illi cui ꝓtulit beneficiū si non habeat vnde viuere: qz intelligit fructꝰ deductis expensꝫ.t hone ribus. Quo ad ſm membrū idem est di cendū ſm aliquos quorū opi.potest susti neri dūmō cōsensus collatoris interueniat arg.c.ad hec.s.de offi.archidiaconi t de hac materia not. Jo.in summa con fessorū titu.de symonia.q.lxix.ad quē.de iure quasi pertineat custodia ecclesiarus vacātiū tractat Hen.in.c.in lateranē.s. de prebendis.Bartholomeus brix. istā questionē inducit ad questionē aduersa lem talē.eps cōcessit ecclesie cathedrali quādā eccla sub eodē tenore ꝙ nō possit conferri nisi canonico. postea canonici quē dā eligūt ad illā ecclesiā.t vult ipsum eligunt in canonicū sub ista intētione ꝙ non habeat prebeñ.vtrū valet.Tancretꝰ dicebat ꝙ poterat petere prebeñ.t quia alias esset diuersa prebenda qō fieri non potest in.c.ma ioribus.s.de preben. ipse Bartholomeꝰ dicit ꝙ non vez totū ꝙ fa ctū est ꝙ ex vtraq; parte videt symonia. esse cōtracta.ar.istius.c.

dubitatur an possit vel non. ideo sequit ista rubrica ſm Goffre. per qō patet ꝙ Goffredus habeat in rubrica de rebus ecclesie alienādis vel nō.Hostiē. habeat de rebus eccle.alienā. per qō dicebat ꝙ rubrica hz ius cōmune vt in titu. pcedē ti.t.s.vt lite non cōtest. de materia huꝰ habemꝰ in decretis.x.q.ij.per totū. xvij. q.iij.in.c.ij.cum sequētibus huic ꝙuenit c.etiā.s.de cōstitutionibus.c.vel est.s.de electione.c.primo.de restitutiōe in integrū.c.breuitatis in fi.de dolo t contu.c. fi.j.de ecclesijs edificandis.c.fi.j. de accusationibus.

Rubrica de re.ec clesie alienādis vel non.

Jso de rebus spiritualibꝰ cle. sez beneficijs t pbē. videndum est de rebus tēporibus ipōrum sine quibus spūalia diu esse nō possunt in.c.si quis.j.q.iij.t qz ipsas res tēporales cle.querūt alienare de quibus

Dnlicet. Jo. an. nō sum mat potest sic summari. plat hꝰ huius ecclesie alteri dare nō potest plāturā. tn potest cū cōcensu ābarū. Nota ꝙ prelatus res ecclesiarus sibi subiectarū alienare non potest.c.tua. s. de bis que fiunt a prelato.Scōo nota. ꝙ ad actū vocari debent illi quorū interest c.ad hec.s.de offi.archi.c.fi.s.de bis que fiūt a prelato.sine cōsensu capituli. Jtē not.ꝙ periurio dz fieri cū dño vel cū illo qui loco domini habet hoc habetur expresse in.c.cōuenerabilis.s. de exceptio. Opponitur t videtur ꝙ eps bene possit rem vnius ecclesie dare alteri de.c.regenda.x.q.j.Solu.verū est ꝙ eps est ordinator rerū ecclesiarū sue prouincie ſm ꝙ vtilitas ecclesie requirit sed non est ordinator quo ad spoliationē ecclesie arg.c. cū querente.s.de resti.spo. Opponit t videtur ꝙ abbas bene potest alienare rē e ecclesiasticā de.c.nullā.xvj.q.vj.vbi tota potestas monasterij ptiū ad abbatez non obstat verū est ꝙ quo ad regulā t quo ad illa que spectant ad regulā in illis est ordinator.sed non hz potestatē alienare in c.i vēditionibꝰ.xvij.q.iij.in.c. abbatibꝰ xij.q.j.vbi abbates sine licentia epi non possunt aliquid alienare t ſm doc.nō sufficeret cōsensus epi nisi cōuentus cōsentiret ar.c.j.s.de rebus ecclesie nō alienā. Quero nūquid valeret ꝓsuetudo ꝙ epus sine cōsensu sui capituli posset res ecclesiasticas alienare.doc.t Hen.in.c. nouit. s.de bis q̄ fiunt a prelato.dicunt ꝙ non posset in laycos alienare res ecclesiasticas sine ꝓsensu capituli.rō est: qz talis cō suetudo esset ecclesijs periculosa ergo vale re non debet in.c.j.s. de cōsuetudine t idē eadē ratiōe si fieret alienatio in ecclesias sine causa rationabili bn ē male ret cōsuetudo ꝙ solus eps sine consen

capituli posset ꝓcedere res ecclesiasticas cū iusta t rōnabili causa arg.ca. ea nosci tur de bis q̄ fiunt a prelato ar.c.bone rei xij.q.j. consultationibus.j. de donatio nibus sic etiā pari ratione dixi pōt ꝙ nō valeret cōsuetudo ꝙ abbas sine licentia epi posset alienare.quia esset onerosa ecclesijs licet tamen contrarium seruetur.

1 Laici res ecclesie dare nō possunt.
2 Bona ecclesie dicunt bona pauperum:

Qui res Casus breuis laici res ecclesie dare nō possunt t qui ab eis recipiunt excōicantur.

1 Nota primo ꝙ bona ecclīastica a regibꝰ peti nō debent.c.in casibus.xvj.q.j.t simile habemus. ꝙ vroꝫ nō dz a principe impetrare.in.c.insinuāte.j.cle. vel bona Nota ꝙ cupiditas de iure reprobat.c. auaricie.s.de pbē.c.bonoꝫ.xlvij.di. Jtē bona ecclesie bona pauperū sunt.ca.qm quicquid.xvj.q.j. Jtem quis puniendus
2 est in eo in quo deliquit.c. si cōpromissarij de electione.c.eos de tēporibus ordinandoꝫ li.vj. Opponit ad verbū egentiū de.c.cū ex eo de electione lib.vj. Solutio verum est ꝙ bona ecclesie quo ad directus dominiū dicunt esse bona xpi. bona ecclesie sed quo ad sustentationē dicunt bona pauperus vt hic t quo ad administrationem dicunt bona cle.iuxta.c.expedit xij.q.j.in.c.causa.de verboꝫ significationibus. Opponit de.l.bene ad zenonē.C. de quadrienij prescriptione Solutio illa lex nō est recepta de iure canonico maxime in preiudiciū ecclesie ar.c. ecclīa.t.c que in ecclesia z.s. de cōstitutionibꝰ t de hoc in.ca.placuit.j.xvj.q.iij.quero iuxta verbū q̄ obtinent vtrū illa q̄ sic obtinuerunt solū modo debeant esse irrita vl nunquid.etiā cū titulo ab ecclīa prīꝰ haberent aliqua nunq̄ debent prīꝰ priuari aliquī dicūt ꝙ solū mō itelligit de donatōibus sic a rege impetratis Vincentius. et Host.dicunt ꝙ etiā si haberet ab eccle sia illa dz illo priuari. Opponitur ista potest fundari super aliquo ꝙ cū ipse impetrata a rege rē ecclīasticam videt ecclesiaz impugnare: t sic videt ingratitudinem contra eam conuertere t sic posset tota priuari. Quero quid de alijs principibus a regibus nunq̄ licitū est petere ab alio qui nō fit rex in.c.nōne de prescriptionibus doctores dicunt ꝙ nō vnde quia magis dubitabatur de regibus ideo soluz de regibus expressit t pro hoc.capitu.in canonibus superius allega.t hoc de isto capitulo.

Oncēsus Casꝰ bre. rector ecclesie ꝛ rem duple existimationis seruum ecclesie manu mittere potest ipse tn t posteri eius erunt sub ecclesie patrocinio hoc dicit iste decretalis ponit dictū cū quadam determinatione ibi ita vt cū peculio. Nota primo illud quod habetur i casu breui.c.epus qui mancipium.xij.q.ij.t hoc nitetur de nō bene merito quia bene meritum potest manumittere etiā sine collatione rei duple existimationisqō intelligatis cum cōsensu episcopi. t hoc nitetur de seruo nō bene merito t illa nitetur.c.nostri iuxta.c.placuit.xij.q.ij.nota ꝙ antiqui canones interpretant ꝙ sequentes.l.nō est nouū.ff.de legibus.c.statutum.c.cōstitutio.ca.cū ex eo de electiōe li.vj. Jtem seruo ecclesie manumissio peculium eius ream neq; ecclesia in glosa. Jtem liberi t filij sequūt conditionē patris.c.libertus.ij.t.c.sepe.xij.q.ij. Jtem ad impossibile nemo obligat in regulis iuris impossibiliū libz.vj. Opponitur ad uerbum cum peculio t videtur ꝙ ista decretalis male dicit qz liber homo nō potest habere peculium.l.paterfamilias.ff. de verb.signifi. Solutio hic loquitur respectu istius temporis nūq̄ essent manumissi vel dicamus ꝙ hic accipitur peculium large pro patrimonio quod etiā habet liber homo et sic accipitur in lege fi. C.de inofficioso testamento t quomodo diuersimode accipitur peculiū notat.ff. de peculio in rubrica. Opponit de.l.vnica.C.de peculio eius qui libertatem promeruit. Solutio verū est regulariter iter priuatos ꝙ si manumittatur inter uiuos peculium videtur sibi cōcessum nisi exprī se adiuuatur secus tamē si in legitima voluntate qz videtur esse exemptio nisi expresse cōcedatur ita loquit.l. alle. sz hic nos loquimur in seruis ecclesie in quibꝰ non habet locū illa lex imo seruo ecclesie manumisso de suo peculio non potest dari sibi nisi.xx.sol.in.ca.si quos.xij.q.ij. forte tamē accipitur solidus pro aureo nam de iure cōmuni solidus idē est ꝙ aurens in.l.vnica.C.de argenti ponderato

ribus. Queritur videmus ꝙ quivult manumittere seruum ecclesie ⁊c. habeat locum illud in alia re. quod dicit in textu. docto. dicunt ꝙ non ⁊ hoc notat glosa in c. episcopus qui mancipium. xij. q. ij. ⁊ ibi glosa. notat rationem. Quero iuxta verbum acquisiuerunt nunꝯ suscipiat vnde cumꝫ acquisiuerint Hostien. dicit ꝙ non immo reqrit ꝙ sit acquisitū ex industria alias de iure cōmuni ptinerent ad ecclesiam in. c. requisisti. j. de testa. Innoc. dicit. ꝙ sufficit esse acquisitum etiam ex bonis ecclesie et hoc videtur sonare textus noster quando dicit si nihil habētes. Joan. in. c. fi. videtur istas opiniōes ꝑcor. dare. videlicet ꝙ si ex magna industria quis acquirat: prædia ecclesie etiā ex bonis ecclesie habeat locū opinio Innocē. alias si ex solita industria acquirat tunc habet locum opinio Hostien. in capitulo fi. alle.

Episcopi Si prelat⁹ vel de sua dās ecclesia si seruuꝫ ecclesie manumittit nō tꝫ manumissio Tres sūt partes p̄ mū ponit. Prohibitio Secū do ratio. Tertio reuocatio. scōa ibi imperium. tertia ibi tales igitur. Nota ꝙ episcopus nil de suo dans ecclesie seruū ecclesie manumittens est deponēdus in. c. monemus. xij. q. ij. in ca. si quis. j. eodem. Item qui ab alio lucrum nō sentit nō debet ab ipso grauari. c. precedens. l. vnica in. ſ. ne autem. C. be caducis tollendis. Item nota. ꝙ successo: male alienātē rē ecclesie potest eam reuocare. ca. fi quis. j. eodem. Quero. quid de ipso male alienāte. nunꝯ poterit reuocare. videtur ꝙ nō per. c. diuersis de cleri. coniugatis cōtrarium tenent docto. per. c. nosti. s. de electione ⁊ ibi de hoc. Quero ponamus ꝙ papa mandat alicui sub hac forma ꝙ ea que de bonis ecclesie reperierit alienata studeat reuocare. Utrū iste virtute huiꝰ rescripti poterit reuocare illa que sunt alienata solū quo ad possessionē vꝫ ꝙ nō quia illud videtur esse alienatum cuius dominium transfertur in. l. alienatū. ff. de verb. signi. ⁊ istud solū dr alienatū qđ ab aliquo alienatur modo res violenter occupate ⁊ furtiue ecclesie occupātur imo dicuntur violenter occupate ex quibus patet ꝙ verba rescripti nō patiuntur hec extendi a quibus nō est recedendum in. l. nō aliter. ff. de lega. tertio ⁊ ita tenent aliqui verius est tamē scōm doct. ꝙ talia virtute huius rescripti poterunt reuocare ratio est. quia etiam voluntate alienata posset virtute huiꝰ rescripti reuocari ergo multo fortius ista iniuste occupata. cū in his multo fortius versari intentio mandātis ar. in. c. super litteris. ſ. de rescriptis iuncto. c. q̄ per venerabilez que filij sunt legitimi vnde scōm doc. debet nitere ad ius. i. ad potestatez. ⁊ ecclesia duplex ius habet in rebꝰ suis. scilicet ius possessionis ⁊ ius ꝓprietatis. vt in. c. q̄relam. ſ. de electione in. c. pastoralis et cū dilectus. ſ. de causa possessionis ⁊ ꝓprietatis ⁊ de diuer. significi. huius criminis videatis per Jo. an. in rubrica de regulis iuris li. vj. nō obstante cōtraria. qz loquunt de alienatiōe stricte sumpta sꝫ alienatio large sumpta vnde etiā cōprehendit alienationē quo ad possessionem ar. c. nulli in. ſ. alienationis infra eodē lꝫ nō sit recedendū cū forma mādati tamē mens ⁊ intentio plus debet pōderari ꝙ verba iuxta. c. intelligentia. ⁊. ca. in his. infra de verb. si g. in. l. labeo. ff. de supellec. legata idem dicunt docto. in ista forma ꝙꝙ post iter acceptū inuenis attemptat studium reuocare de qua in. capi. ſ. ſ. de cle. peregrinis. Quero vtrū de primo non seruato ordine iudiciario procedere licet nō sunt Hen. dicit ꝙ si mandetur prelato cuius bona ecclie sunt reuocanda iste solum habebit autoritatez super notoriis sicut dicimus in. c. j. de officio delegati ergo dicit Hen. ꝙ si videtur alteri ꝙ prelato ipse poterit quo ad notoria ininnge ꝙ restituant ⁊ nisi restituantur poterit excōicare in. c. inuenditionibus. xvij. q. iij. ⁊ sic quo ad ista nō reqrit ordo iudiciarius quo ad alia vero ille cui mandatur non poterit procedere nisi ordine iudiciario seruato ratio est: quia ex quo nō sunt notoria quia in illis requiritur cāe cognitio ar. c. ad audientiaz. ſ. eodem.

Nulli liceat Casus breuis nemini licet res ecclesiasticas alienare sūt tres partes In ꝑma ponitur prohibitio in scōa quid sit alienatio Et in tertia pene ipositio. Nota primo ꝙ nullus rem ecclesiasticam immobilem alienare dz hoc est verū nō seruata solennitate iuris vt dicit glo. ſ. q. iij.

in summa. Secundo nota. ꝙ alienatiōis verbum contineret etiam pignoris datione ⁊ alios contractus. ⁊ dicūt doct. ꝙ soluūmodo i tribus casibus accipitur verbum alienationis sic large sumitur scliz qñ lex testatoris vel pactio inhibet alienationem vel verbum alienationis solum comprehendit contractus quib⁹ dominiū transferr iuxta. l. alienationis. ff. de verbo. signi. Item pene imponūtur vt metu ipsarum ab ipsis malis abstineatur. c. vt cle. ſ. de vita ⁊ honestate clerico. Opponitur ad verbum rusticum mancipiuz de. l. inferioris. C. in quib⁹ causis cessat longi temporis prescriptio. Solutio verum est ꝙ mancipium sup rei imobili non ascriptum dicitur esse res mobilis sed mancipium re immobili ascriptū sicut hic accipitur mancipiuz talis in. c. īmobilia computatur in aur. eodem tit. coll. ij. in. ſ. ij. nam tales serui dicuntur pars ipsius feudi in. l. ij. ff. de diuersis ⁊ temporalibus prescriptionibus. Opponitur ad verbum specialis hypotece. de ſ. hoc etiam in aur. de alienatione ⁊ emphiteosi coll. ix. Solutio potest dici ꝙ hic non habet locum argu. a contrario sensu vnde forte hic expressit de speciali tanꝯ de minus dubio. vnde ꝑm Egidiū ⁊ Jo. an. ꝓ vtilitate ecclesie specialis hypoteca bene permittitur generalis tñ nūꝯ permittitur sine autoritate episcopi. l. penultima. C. de his que bene etatis impetrarunt. Quero que est differentia inter hypoteca et pignus. glosa ponit vnā scz ꝙ pignus dicitur esse in re mobili. et hypoteca in re imobili. docto. dicunt ꝙ differentia est inter pignus ⁊ hypotecā. quia pignus est quando possessio reī obligate traditur creditori. hypoteca vero quādo non traditur in. l. si rem alienā. ff. de pignoraticia actione. verū est tamen ꝙ in. c. j. lxxx. distinctō. Nota ꝙ solum mō est differentia quo ad nomē ⁊ hoc potest ꝓbari per. l. res hypotece. ff. de ꝓpignoribus. sed ꝑm docto. hoc debet intelligi. s. quo ad actionem. Opponitur ad verbū cōductionem vbi licitū est personis ecclesiasticis ⁊c. Solu. ꝑm doc. debet esse cōditionē et nō cōductionē vel dicamus ꝙ si fit cōductionē tūc debet intēdere de perpetua iuxta. c. ad aures. j. eo. Prima tñ solutio plus placet. Quero quis contractus esse dicatur iste Inno. intelligebat conditionem. i. cōtractū sub cōditiōe puta si vna auis supra aliam breuiter vel dicamus alienationē ecōtrariū p quē pdiū ecclesie efficeretur tributariū ⁊ dicitur cōditio quia sub conditione cadit a prædio scz si pensio non soluatur. Opponit ad verbum perpetuū de. c. ad aures. j. eo. Solutio hic loquitur de fertili prædio ecclesie ibi vero loquitur de infertili ibi dicunt doc. Quero de qua constitutiōe leonis loquitur iste textus. aliqui dicunt ꝙ loquitur de. c. monemus. xij. q. ij. verꝰ est ꝑm docto. ꝙ loquitur de constitutione leonis imperatoris. C. de sacro san. ec. in. l. iubemus fragrandū. ⁊ de hac voluit hic facere mentionē vt appareat ꝙ de ipsa volebat loqui. Quero q̄ solennitas debeat seruari in alienatione rei ecclesiastice gl. sentit ꝙ debet seruari solēnitas istius. ſ. hoc ius porrectum. x. q. ij.

Si quis presbyterorū. Casus breuis alienatio de rebus ecclesie facta non tenet ⁊ alienantes nisi restituant excōicantur. ⁊ clericus de ecclesia contradicere potest ⁊ rem cū fructibus repetere dicit Hosti. ꝙ hic ponitur delicti et reiꝰ remedium posito. Scōo pene imposito. Tertio puta actio ⁊ sic patet ꝙ sunt tres ptes. secūda ibi ꝙ si. tertia ibi. sed etiā. Nota primo ꝙ se subscribens rei illicite consentire videtur. ⁊ ideo est puniendus in glosa. Secundo nota. ꝙ deus ꝓpter delicta fecit animas delinquentiū anathemate in. c. audi. xxiij. q. iij. c. audi. xj. q. iij. Item nota ꝙ quis non debet esse īmemor sue salutis. c. matheus. j. de symonia. Item pro re ecclesiastica indebite alienata competit popularis actio in glosa ⁊ dicitur prepararis actio quando animus depositō admittitur. ff. de positionibus actionibus per totum. Opponitur de. c. a nobis. ij. de senten. excōmunicationis ad verbum animas de. c. j. de senten. ⁊ re iudicata. Solutio exponatis deus. i. vicarius eius scilz papa iuxta c. vnicum. ſ. titulo precedenti. vel dicamus ꝙ hoc est verum quando ecclesia iuste profert sententiā tunc eīn non solum fit corporalis ab ecclesie cōione ⁊ sacramētorū separatiōe sed etiā deꝰa sua gratia animas separat vel dicamus ꝙ ideo dicitur sic hic quod anathemate proprie ligantur aīe ⁊ iō in vniuersitatē nō ꝓfert. vt i. c. romana. ō sen. exc. li. vj. ⁊ ōr anathema. excōicatio solēnis i. c. ōbēt. xj. q. iij. ⁊ ista est rō quare iudei non ligant suis canonis qz ꝓprie nō dicūtur hīe aīaz iuxta c. quanto. ⁊ c. gaudemus. j. de diuortijs.

et tamen bene ligantur sententia principis securatiōis in.l.ĥ.C.de iudeis. Quero quid vult dicere ista exceptio institutis ſm docto. ista exceptio nisi forte refertur ad subauditum. vnde subaudiatis adverbum feriatim et alienator deponat iuxta l.iubemus.C.de sacro sanctis eccleſijs. et tunc sequitur nisi forte ꝛc. Quero iuxta verbum celeriter quod dicetur celer prospicio glo. dicit bene quod illud qui rem accepit restituat ecclesie antequā ecclesia damnum patiatur vel anteꝯ in iudicium actiones deducat iuxta.l.quāuis.ff. de in ius vocando vel melius si interpellatus debito modo restituat. vnde ille dicitur esse in mora qui moram restituendi habet et non restituit iuxta.l.mora.ff.de vsuris. Iste autem qui accepit celeriter sibi prospiciet si debito modo interpellatus rem repetat quod facere poterit si pmittatur vt in glo. Quero que actio cōpetit isti volenti repetere rem alienatam Joan.an.ꝛ Hostien. quod competit actio ex canone quod patet in fine. quando dicit autoritate huius canonis pulsi. nam quotiencunq; aliqua. l.noua inducit novam actionem datur actio conditionis.

Quero ponamus quod contra istum agētem ecclesia contradicit scz quod non licet docto. videntur tenere quod non ar. l.in fi. cum ponimus. ff. de procuratoribꝰ illa que notantur in.c.ex parte absente. s̄. de concessione prebende. ꝛ dicunt docto. quod in hoc casu quod non. et hoc de isto capitulo.

Eo aures.

Casus bre. terra ecclesie infertilis dari pōt in amphiteosim ei cuius studio reducitur in culturam. due sunt partes. Prima diuisio. Secunda consultatio. secūda ibi illas. subdiuiditur in duas. In prima respondet. In secunda excipit. secunda ibi nisi. Nota ꝙ labor parentum prodest filijs. c.ĥ.j. qui filij sunt legitimi ꝛ iniquitas patrum redundat in pueros vt. s̄. de filijs presbyterorum per totum. Itē no. ꝙ tempus cōtractus debet inspici in gl. Item not. casum in quo res ecclesiastica dari pōt in amphiteosim: alias regulariter secus vt in.c.nisi. s̄. eo. Opponitur de illo.c.nisi. Solu. ibi fuit dicta. hoc videtur verum de fertili circa: sed infertilis dari potest sic loquitur illud capitulum. Exꝙ patet quod si huiꝰ filue eēnt fertiles non haberet locum istud capitulum. Quero quid vult dicere textus quando dicit nisi forte dicitur quod vult dicere quod si tempore contractus potuisset maius precium reperiri pro tali lesione posset ecclesia petere restitutionem iuxta.c. ꝑmū. de integrum restitutione. Et notandum ꝙ in fine textus alias est honore. ꝛ alias onere ꝛ sub audiēdum est suspensionis et honor respicit ecclesiam recipiētē ꝛ onus respicit soluentē Jo.an. dicit primū aspira. s. honor quia scribitur cum h. ꝛ secundus non. q̄ scilicet ly onus. Et hec de isto capitulo.

Et super

Casus bre. qui iurauit non alienare de mensa ecclesie ea de quibus dubitatur an sint de mensa alienare non debet. Secūdo dicit ꝙ possessiones ecclesie minus vtiles p vtiliori bus de ꝛsensu sui capituli potest ep̄s alienare sunt due partes. Nota primo ꝙ pro decimis ponunt assignari redditus vel possessiones. Secundo no. quod prelatus bona ecclesie sue ꝛ maxime que pertinēt ad mensam suam alienare non debet. c. possessiones. j. eo. Item prelati iurant nō alienare res ecclesie nisi cum licentia pape. c. ego. ĥ. s̄. de iure iurando. Itē in dubio tucius est sequendum. c. ad audientiā j. de homicidio. c. iuuenis. j. de sponsalibꝰ Item no. casum in quo requiritur in consilium seri concessus capituli. c. j. s̄. de his que fiunt a prelato in. c. nouit. eo. titulo. Quero que fuit ratio dubitādi iō potuit esse scōm Jnno. nam videbatur quod iste possessiones essent de mensa pro eo quod predecessor istius quādiu vixit in manus suas tenuit. poterat tamen videri pro eo quod de nouo venerāt ad ecclesiam. Ratio decidendi fuit quia vt dictum est in dubio tutius est sequēdū ꝛ nō apparebat ex narratis pape. vtrum pape essent de mensa vel non. et etiaꝫ quia non apparet aliqua ratio. quare ista de nouo acquisita possent alienari quā illa que erant ab antiquo acquisita nec obstat illud. ca. ĥ. j. de feudis. loquitur in illis in quibꝰ dominiū directum ecclesia habet ꝛ vtile ad alium spectat. vnde quo ad vtilitatem non possunt dici de mensa. et si concedantur ecclesie tunc iterim possunt in feudum concedi. Sed secus est in istis quamuis de nouo concessis. quia et si de nouo concedantur. tamen sic videntur con[illegible]

ff. in dominio ecclesie maneant. et etiam ꝙ vtilitatem inde proueniētē percipiat ecclesia. ideo non sunt alienāda. iuxta. l. iubemus. C. de sacro sanctis eccle. Opponitur cōtra textum nostrum in principio quando dicit possessiones. de. c. si infra. de rerū ꝑmutatione. dicamus quod ꝑ preteritis decimis non solutis bene potest transfigi ꝛ aliud potest recipi. sed pro futuris nō potest trasfigi in. l. de alimentis C. de transactionibꝰ ꝛ hoc in. c. oīs decime. xvj. q. vj. Opponitur. hic de duobus querebatur ꝛ solum de vno respondetur ergo male ꝛtra prohemium dicamus ſz glo. quod ideo non respondet papa ad primū. quia iuncta fuit petitio. ꝛ non sufficiēter factū explicauit. Queritur i quo fuit incertitudo. glo. tangit vnā incertitudinē quia non explicauit ꝙ to tempore tenuisset. vnde ſm Hosti. vnomodo res iudicatur esse diuersa ecclesie si legitie prescriptum sit. iuxta. c. cū venerabilis. s̄. de excep. et ibi de hoc aliomō potest iudicari diuersa ecclesie si intuitu mense vel archiepiscopi res cōcedat ecclesie. iuxta. c. requisisti. j. de testamentis. vel dicamus ſm Bofredus quod ideo fuit incerta petitio. quia non explicauit. vtrum decime pro quibus ꝛcessi erant isti redditꝰ essent de mensa. nā si decime erant de mensa. ꝛ per cōsequens ꝛ isti redditus. si autem decime isti qō non essent iste decime de mensa p cōsequens nec isti redditus. et qualiter ecclesie dicantur esse de mensa. recurratis ad. c. frequēs. in glo. de excessibus prelatis in clemētinis. Opponitur de. c. garulas seu currulas soluitur. vt in glo. simile. in. c. j. xvj. questione. j. Sed contra de. l. si fundus. ff. de rebus eoꝝ q̄ sunt sub tutela. so. ſz doc. aliud est in eccesia. aliud in minore. quia ecclesia. ff. maior ecclesia. ꝛ nō expedit ecclesie imperpetuuꝫ tale predium retinere. sed minor desinit esse minor. et tunc poterit per scīpm alienare. l. si debitori. ff. de iudicijs. in. c. ĥ. ꝛ. ij. s̄. de his que fiunt a prelato. ꝛ pro hoc notata in. l. ĥ. ff. de offi. cui mādata est in iurisditione. Opponit adverbū cōcedimꝰ. de. c. j. j. de rer permutatione. so. dicamus ſm Bofre. dicamꝰ cōcedimꝰ. i. cōcessum esse oſtēdimꝰ vel melius ſm doc. dicendus est ꝛcedimꝰ. scz de gratia. nā licet de iure cōi spectat ꝛcedere tñ spāliter. ymo ꝛ hoc de isto capitulo.

Eo audiētiā.

Casus breuis. canonicus prediū ecclesie in perpetuum locare non potest. Due sunt partes. in prima narrat factum. in secunda prouidet. Nota primo quod delictum persone non debet indamnū ecclesie redūdare. in. c. delictum. de regulis iuris lib. vj. Item nota causaꝫ in quo malefidei ꝛductor recuperat pecuniam in gl. Item nota qō res ecclesiastica in perpetuum loquari non potest. sed cus tamen ad tempus de quo in cap. fi. j. ne prelati vices suas. Quero quid vult dicere textus quando dicit legitime. dicūt doctores qō intendit legitime ſm qō lex iubet. scilicet quod preciū non restituat. in. l. iubemus. C. de sacro sanctis eccleſijs. vel iubemus. i. quod prelatus ecclesie in hoc non sit iudex. vel potest dici qō causa prelati non dicitur causa ecclesie in. c. j. j. de maleficijs. Quero vtruꝫ locatores ꝛc. glosa distinguit. Hosti. tenet ꝛtrarium ꝛ dicit qō ꝙis isti sint malefidei possessores tñ habet specialem accionem ad pecuniam. ꝛ ita videtur notare Hugutio in ſ. hoc ius correctum. ꝛ. quest. ĥ. Laurentius Jno. Bofre. ꝛ Jo. an. sunt cum glo. Ista est ꝛmunis eiꝰ ꝙ malefidei emptor non habet accionem ad precium. bene sub audiendus est. si aliter non potuerint sc̄z de facto ꝛ sine scandalo.

Ossessiones

Casus bre. nō ponitur propter casus breuitatē. No. ꝙ prelatꝰ possessiones ad mēsa suā ꝓcipientes vel capituli alienare non debet. in. c. nulli. s̄. eo. c. vt sup. s̄. eo. Itē no. qō ecclesie solite regi p religiosos nō debent eccleſijs secularibus admitti ca. cum de beneficio. de prebē. lib. vj. c. quia regulares. de supplenda negligētia prelatorū. Quero. ponamus ꝙ papa mādat alicui prouideri de beneficio solito regi per regulares nunc ꝯ poterit clerico seculari prouideri. dicit qō non. per. c. cū causam. s̄. de electione quod est verum dum modo ꝑ quadragita annos ꝯtinuos sine interruptione secularis cle. als non diceretur ꝛsuetudo. in. c. cum ecclesie. in. c. cū olim. s̄. de causa possessionis seruande. nā persona inter media operatur interruptionem. in. c. ad extirpendas. s̄. de filijs presbiterorum. sed quero nunquid eis poterit prouidere. refert hic Hostiensis magistrum bene te nuisse qō sic. tamē Hostiensis tenet qō non. quia contrariorum est eadem disciplina instituta de hijs que

sunt sui iuris vel alieni. ⁊ hoc de isto.

ℍ nostrā.

Casus bre. etiam restituit. cōtra ꝓtractum per quem euenitur lesa est. Due sūt partes. in prima monachorum supplicatio. in secūda causę ꝓmissio. scōa ibi quo circa. Nota qō quis non debet locupletari cū aliena factura. c. locupletari. ō regulis iuris. lib. vj. Item pro hominis delicto potest res ecclesiastica alienari. in capitulo. j. eo. ti. li. vj. No. qō pro modico nō datur in integrum restitutio. in. c. j. s̄. de in integrū restitutionib⁹. Nota qō quis suis stipendijs non cōpellitur militare. ⁊ labor non debet esse sine premio. c. cū nō deceat. de elec. lib. vj. c. cum secundus. de prebendis. Opponitur contra hanc decretalē ⁊ videtur qō isti monachi non debent audiri. Mā iste laicus ꝑ multos annos tenuerat. de. c. j. ⁊. ij. de in integrū restitutionib⁹. so. dicitur ꝙ per multos annos. quasi velint ꝙ adhuc non esset elapsum annum.

Um laicis

Casus breuis. alienationes facte de feudis vel alijs ecclesiasticis reb⁹ non tenent. etiā si per constitutionē laicoꝝ approbāt. Due sunt partes. in ꝓia. ponit abusiua presumptio. in scōa. ponit abusionis refrenatio. scōa ibi volentes. No. primo qō dicit Jo. an. ꝙ ista est ꝓuisio de iure. sed non est qui de facto causa exequat. quare parum ꝓdest. s̄. c. cū aliquibus. s̄. de sen. ⁊ re iudicata. in. c. vbi mai⁹. de elec. li. vj.

Versus. Pontifices et rectores ecclesie debent hoc exequi.

Pontifices muti de iure suo male tuti. Cū sint cognuti nō audēt cognib⁹ vti. contra quos loquit Grego. in. c. si rector. xl. dist. Nota ꝑm Host. ꝙ laicis ꝙtuucūq; religiosis non pōt ꝓmitti regimē ecclesie. c. bene quidā. xcvj. distin. ca. iudicatum. lxxxix. distin. Item cetus cle. est maior et honorabilior cetu laicoꝝ. c. solite. de mat. et obe. ⁊ hinc est qō ipsis manet obsequēdi necessitas. ⁊ nō ⁊c. quia hoc esset mōstruosum. Tertio nota ꝙ in laicis hodie refrigescit caritas. c. ℎ. s̄. de elec. et certe ꝙtum hodie fuerit refrigēda ruina pluriū ecclesiarū. non aperto ore manifesta loquunt. in. c. aplice. j. de donationibus. Itē de malis proximorum est dolendum. c. dolentes. j. de celebratione missarum. Itē etiā est capax iurisditionis. c. archiepm. j. de raptoribus iurisditiōis etiam secularis. in. c. sed ne cle. vel mona. lib. vj. ⁊ qui iurisditionem secularem ecclesie cō petentē iniuste occupat nō est sine crimine sacrilegij. in. c. cōquestus. s̄. de foro cōpetenti. Itez persone ecclesiastice res ecclesiasticas infeudare possunt. in. c. ℎ. j. de feudis. Item aliomodo rei ecclesiastice sine legitimo cōsensu ⁊c. non valet. c. nulli. s̄. eoḋ. Item mala ꝓstitutio non debet dici ꝓstitutio sed potius destitutio. ratio est. quia si effectu caret etiā nomine carebit. in. l. iij. et. iiij. C. de fer̄js. Item presumptio est contra ecclesiasticā libertatem vt per censurā ecclesiasticā iam latā ꝙpellantur. in. c. non minus. j. de immunitate ecclesiarum. in. c. nouerit. j. de sentēt̄js excōmunicatiōis. Item principes seculares possunt ecclesiam priuilegiare. xxiij. questi. viij. in. c. scriptuz. Opponitur de. c. nouerit. x. quest. ij. dicamus ꝑm Host. qō res indotez date ecclesiasticis per laicos subsunt regimine ecclesie. nec possunt de ipsis ipsi laici disponere. sed bene possunt priuilegiare. Quero quid sint priuilegia de quibus loquitur illud. c. dicit qō patent ista ꝓuilegia ex quibusdā legibus dicentibus quod vnusquisq; rem patrimonium vel hereditatem dare potest siue in toto vel in parte potest relinquere ecclesie. in. l. iubemus. C. de sacro sanctis ecclesijs. Item in rebus per imperatorem ecclesie cōcessis sola immēsitas est mensura. in. ca. finimus. colatione. iij. Et ista ꝓuilegia ꝑ non vsum seu per abusum tolli non possunt cū respiciant futurum et perpetuum tēpus inter premia. C. de sacro sanctis ecclesijs. in. l. oia priuilegia C. de epis et cle. Nec si fiat ꝓstitutio in cōtrariū valet. etiā si esset cū magna solēnitate facta. in. l. statuz alleg. ⁊ talia premia non sunt restringenda sed potius extendenda. in. c. cum dilectus. j. de donationibus. dicunt doc. ꝙ huius premia debent perpetua firmitate manere propter aliquas rōnes. Pria est ꝓpter honorez dei. in. l. sentim⁹. ℎ. C. de sacro san. ec. ⁊ ibi ponitur vnū de ꝓuilegijs ꝙ si alis de casuali fortuna res suas dederit ecclesie a lucratiuoꝝ instructionib⁹ sunt imunes. et est rō ꝓpter fauorē ecclie. que etiā liberoꝝ loco haberetur in autētica de sctissimis episcopis. in. c. sed hoc pn̄s. col. ix. in. c. in presentia. s̄. de presumptionibus. Tertia ratio est ꝓpter fauorem anime. v̄ḃ. q. ij. Quarta est propter beneficiū p̄ius

que ratio est propter fauorem vltime voluntatis iuxta. l. j. C. de sacro sanctis ecclesijs. Sed ꝓtra ista arguit quoniā si in distincte esset licitū sic omnia relinquere ecclesijs statim ecclesia totum acquireret mādato cū dominiū acquirat sine traditione ⁊ ecclia non definit esse heres in. c. si clientibus. de feudi alienatione collatione. x. ⁊ non de facili alienat. per quod patet ꝙ principes seculares per hoc possent pati graue preiudiciū si non esset licitū ipsi contra dicere ⁊ tamen papa iuri ipsorum derogare non vult in. c. causam. ℎ. j. qui filij sunt legitimi. Ad hoc dicunt docto. ꝙ si principes seculares ledantur non possunt propria autoritate occupare nec ista impingere in. c. significauit. j. de penis. sed debent venire ad dominū papam qui super hoc apponet remediuz in. c. aduersus. j. de immunitate ecclesiarū. nam istud est consiliuz generale quod seruari debet sicut enumerauit. g̃ non valeret incontrariū aliqua constitutio in. c. post transactionem. s̄. de renūciatione in c. fi. s̄. de cōsuetudine. Opponitur ⁊ videtur ꝙ feuda non possint dari ecclesijs. de c. imperialem. in. §. j. de prohibita feudi alienatione. per Fredericum col. x. de. c. ex hoc. ⁊ illud de beneficio femine. de. c. q cle. in titulo qui vassallus ab aliquo interpellatus fuerit vbi patet quod si alias teneret feudū. ⁊ efficeretur cle. perderet feudum. imo nec pro anima licitum est feudū dedicari in. c. donare in titulo qualiter olim feudū alienare poterat pro solutione est notandū triplicē esse feudum quoddam est tēporale et psonale qō conceditur alicui ad tempus ⁊ ad vnū ⁊ tale feudum dari nō potest ecclesie. Ratio est quia non potest quis plus iuris transferre in alium ꝙ ipse habeat in. c. nuper. j. de donationib⁹ inter virum ⁊ vxorem. ⁊ certum est ꝙ personalia transferri non possunt in. c. quoniā abbas. s̄. de offi. delegati. ⁊ de istis feudis habemus in titulo q feudum dare possunt. ⁊ de feudo ducat⁹ marchie et cōmittatus. Aliud est feuduz non psonale sz reale reqrit tamē seruitiū personale ita quod incedat vassallus cuz domino feudi armat⁹. ⁊ tale feudum nō potest dari ecclesie. imo si tenent tale feudum efficiatur monachus pdit tale feuduz. Ratio est quia arma cle. sunt ocones ⁊ lacrime. in. §. primo. ⁊ in. c. j. ⁊. ij. xxiij. q. viij. Tertium feudum est ꝙ est paternum et reale ⁊ non requirit seruitium persona le [illegible] feudo bñ succedit ecclesia seu pari potest ecclesie sic loquitur istud. c. de isto feudo habemus in titulo de gradibus succedendi col. x. ⁊ hoc de isto. c.

Rubrica. De precariis.

Ista est supra de alienationibus in genere verum quia precarij a cōcessio specie alienatōis ꝓtinet. ideo sequitur vel aliter visuz est superius de qualitatib⁹ ꝙ quas dñia rerū trāsferūtur nūc videnduz est de non trāsferentib⁹. de materia huj⁹ habemus. x. q. ij. in. c. precarius. xij. q. iij. precare. ⁊ in. c. sepe. xxj. q. j. in. c. cle. ⁊. c. sequenti. sequitur. c. primum.

Precarie.

Casus bre. ꝑ carie de q̄nq̄nio i q̄nq̄niū renouatur. Nota ꝑmo ꝙ de rebus ecclie possunt fieri precaria. c. precarie. x. q. ij. Item no. ꝙ de reb⁹ ecclesie alienādis debet seruari antiqua cōsuetudo. Item autoritatib⁹ antiquoꝝ patrum est inherendum ꝑm Host. c. ne innitaris. s̄. de ꝓstitutionibus. Opponitur de. c. fi. j. eodem. ⁊. l. prima. ff. eodem. Itē videtur quod non. de quinquēnio ad q̄nquēnium renouetur: sed quod debeat durare vsq; ad mortem concedentis. Solutio scōm Innocen. istud respicit consuetudinem aliquarum partium. sz ꝙ ꝓuis alique res in precariam sint concesse tamen debent renouari de quinquēnio in quinquēnium. quasi dicat quod secus est de iure. Jvt probent cōtraria ⁊ exponit et pro id est ⁊ ita patet solutio quo ad secūdum argumentum quo ad primum. Solutio est quia ibi loquitur de precario ꝓut est neutri generis. hic vero de precaria prout est neutri generis. ⁊ iter ista est differentia q̄m primū durat ad nutum ꝓsequētis ⁊ reuocari pōt. sed precaria durat vsq; ad mortem accipientis. Host. aliter respondet ad scōm contrarium faciendo differentiam dictā. sed facit differentiaz inter precariam singularis numeri. ⁊ precarias pluralis numeri. vnde dicit ꝙ pcarie pluralis numeri assimilantur ampbiteotico contractui. ⁊ bene sunt perpetue sic tamē quod de quinquēnio in quinquēnium renouentur ne origo cōtractus in obliuionem traderetur iuxta. c. lōginqui

tare.t.c.sepe.xh.q.h.precaria vero i singulari numero datur ad vitā accipientis t non debet ante ipsius obitū reuocari si rationabiliter sic facta fuerit. c. sequens.t fit iste contractus isto mō q laicus si rem suam det ecclesie in ppietatē t vsumfructū ꝑm leges habet ab ecclesia rem duple existimatiōis in quibus q̄diu viuit ipse vtitur.t ꝑm Joan.and. iste contractus satis est similis vsufructu iuxta §. finitur institituta de vsufructu. Et si hic queratur quare leges benignius agunt quā canones hoc forte faciunt ecclesie vt facilius inducāt. vt quis res suas dare possit vel etiam ecclesia attendet qualitatem persone: quia si sit senex. tunc ecclesia non passietur magnum dānū si autem sit iuuenis non det t iuxta istam differētiam ponūtur tales versus. Rie ria rium tria sunt quibus est caput vnum. Ria dū viuit sed non an vult reuocari, Rie magis viuit post lustra sem renouans. Riū sicut ego moritur cum vult suus auctor. Jo.an. tamen plus placet opinio Inno. quia dicit Jo.and. q differentia Hostiē. est voluntaria ergo non debemus ponere in.c. inter corporalia. s. de translatione episcoporum. Queritur ponamus q ꝑm consuetudinem aliquarū partiū precarie erant reuocande de quinquēnio in quinquēnium nunquid si non sunt reuocate reuocatur contractus. glosa arguit q non per.l. in rebus in. §. fi. ff. eo. per. l. si quid. ff. precati. in contrarium alleg. c. longin. superius alleg. t isti canoni stare debemus ꝑm Hostien. in fauorem ecclesie ꝑm Jo. and. hoc potest esse verum si ecclesia velit illum reuocare. l. quod fauore. ff. de legibus. c. j. j. de eo qui duxit in matrimonium quem poluit per adulterium t hoc de isto capitulo.

Eprecariis

Casus breuis reuocat successor precariam per rectorē ecclesie nr̄e factā. Prio premisit factum. In secundo prouidet t respōdet. scōa ibi precipim⁹. Nota primo q facta predecessorum monialia successorem non obligant. c. episcopi. s. titu. precedēti. Nota a cōtrario q facta monialia bene obligant successorem. c. j. j. de solutionibus. Item si non tenet principale nec accessorium. c. accessorium. de regulis iuris. lib. vj. Quero quomō contractus precarie dicitur moniali factus. dicam⁹ ꝑm Juuo. si contra vtilitatem ecclesie iuxta c. fine exceptione. xh. q. h. vel dicamus ꝑ Hostien. si vltra quod conceditur a iure iuxta. c. precarie. x. q. secunda t ꝑm hoc solebant ponere petrus t abbas casum q si laicus de domo sua recipiebat de domo sua recipiabat pensionem t qr dedit ecclesie t recepit triginta si studiuꝫ desinat ibi esse t non possint habere nisi. v. pro pensione: tunc prelatus talem contractum poterit reuocare. Quero nunq̄ verum est indistincte q si non tenet cotractus nec penalis. Aduertendum est q aliquando contractus est talis q non pecat in materia nec in forma nec alias. t tunc talis cōtractus bene valet t obligat successorem. nam contractus ex conuentione partium legem accipiunt in. c. contractus de regulis iuris. lib. vj. t est graue fidem fallere in. l. prima. de constituta pecunia. ff. t licitum est contractus validare in. c. dilecti. s̄. de arbitris. aliquando contractus nō peccat in materia nec in forma sed tamē factus est in lesionem ecclesie t tunc licet talis cōtractus teneat ipso iure tamen per sentētiaꝫ reuocatur iuxta. c. ad nostrā. s̄. titulo precedēti. aliquando cōtractus nō peccat in forma ſꝫ in materia quia factus est in casu nō permisso a iure. t talis contractus non tenet t per consequēs eius pena in. c. accessorium alleg. superi⁹ non sunt alia i. c. isto.

Precarium.

Casus breuis nō ponitur gregoriū est t sic se summat. Due sunt partes. secunda ibi porro. In prima ponūtur tres casus in quibus reuocantur. t vnus in quo non reuocatur. Nota primo quid sit precarium. ꝑcariū est qō precibus conceditur. Item q ad nutum concedentis reuocatur precariū. sic etiā depositum vt in. c. arg. j. de deposito. Item nota q reuocatur precarium morte ei⁹ cui concessum est. et etiam reuocatione eius reuocatur in quem commodatum est concessum. Nota q per mortem qui concederet non reuocatur precarium. Nota q non licet rem alienam inuito domino alienare. c. bona fides. j. de deposito. Item precaira non potest reuocari ad voluntatem concedētis sed durabit vsqꝫ ad mortem concedentis in glosa. Opponitur ad verbum concedētis quia in aeuidereturꝰ loqui ergo ista decretalis est vitiosa dicit Hostien. erat vel etiam concedētis t quia hoc erat falsū quo ad mortem concedentis. ideo fuit connecta[illegible]

loco de li. vel ponitur nō nec mirū ꝑm ipꝫ quia ex vno inordinato pncipio multa sequūtur in aur̄. vt iudices fine quoquo suffragatio frater collatiōe. iij. versi. qño infert Hostiē. q magister vel scolaris non est aliqū lapidand⁹ si deffecerit ad quod adducit oratiū in poetria interdū bonus dormittat homerus t dicit hic Jo. an. potest colligere potuit ex hystoriali speculo omer⁹ fuit primus poeta. t hic fuit precipuus inter grecos sicut Vergili⁹ inter latinos in. §. ſꝫ qtiēs istituta. de iure na. refert vlterius Jo. an. q valeri⁹ cuꝫ esset interrogatus a piscatorib⁹ iste omer⁹ ad quē nostrā rīdere t deridetur statim cōfusus mortuus est t dicit q iu isto lib. ix. recitat q plures cle. sunt mortui pre nimio dolore. Opponitur ad verbum dño. Iste textus innuit q per solā alienationem q̄s efficiatur dñs ꝓtra de. §. per traditionē institituta de iurisditiōe. Solu. dicūt docto. q iste alienationes cōstituit se possidere noīe eius in quē alienabat t ꝑ sufficit quo ad traditionem vel tradita fuit sibi possessio ꝑm vnū modū positum in. c. h. s̄. de ꝓsuetudine. Quero iuxta verbum volenti. Vtrū requiratur q expresse reuocet doc. dicūt q sic. alias si nō reuocaret tacite videret cōfirmare ꝑcariū in. l. quesitū. in. §. idē. ff. eo. titu. Et est differentia inter ista qr si statim reuocet tūc noīe suo nō potest intētare interdictū de precario sed tm̄ noīe alienātis rō est. qr nunq̄ iste habuit precariū ab isto si autē nō reuocaret nā iste q̄ tenet habet ꝑcariū ab ipso iō nimiruꝫ si noīe ipsi⁹ potest intentare ꝑcariū dicunt Hostiē. t Jo. an. q ex quo iste q̄ precario tenet teneret ipsi emptori venditor ampli⁹ nō poterit agere cōtra ipsum: qr ls ꝓtractus vel precariū ab ipo in vitiū habuerit tm̄ ex quo alteri tenetur nō est equū q ipse pluribus teneatur iuxta. l. iiij. plures. ff. de exercitoria hoc potest esse verū quo ad restitutionē rei vel quo ad futurū tēpus. ſꝫ quo ad preteritū bene teneret ipsi venditori in. l. bis qui. in. §. postea. ff. qō vi aut clā dicunt vlteri⁹ doc. q si in precario cōcedēdo concedens apposuerit factum de restituenda re ageret prescriptis verbis cōtra illū qui tenet si aūt finit cōcesserit competit sibi interdictum de precario si autez stipulatio interposita fuit datur sibi actio ex stipulatu in. l. t ꝑ in. §. cū qs iūcta. l. interdictū. ff. eo. titu. dicūt doct. q istud interdictū de precario est restitutorium. competit ad rē restituendā in pri[illegible] causam etiā cuꝫ fructibus a tēpore interdicti edicti sicut etiā alia interdicta excepto interdicto de vi t vi armata ex quo cōpetit a die ejectiōis in. l. post in. §. ex die. ff. de vi t vi armata. Quero ponamus q in concedendo ꝑcario cōtrahentes apposuerūt pactū q nō reuocaretur ante certū tēpus. vtrū ꝑ non obstā te possit añ ea reuocari t nō qō valeat pactū doc. dicūt q non in. l. cum precario. ff. eo. titu. t ratio huius est quia tale pactū est cōtra naturam ꝓtract⁹. ideo non valet in. c. j. t fi. j. de cōditionib⁹ appositis et per hoc ptꝫ vna differētia inter precariū t comodatū: qr precariū quādoq̄ revocatur non obstante pacto cōmodatuꝫ non revocatur ante vsum finitum t hoc est cōtra illos qui non faciūt differētiam inter precariū t cōmodatū t licet in verbis latinis satis cōcipi possit differentia tamen in verbis prima facie non bñ ꝑcipitur. t ideo vt cognoscatur differentia in gallico est. Notādū q comodatum cognosci potest: qr res vtenda datur ad certum vsum. si vero scōs vsus rōnalis nullius tēporis p̄ diffinito determinet tūc censetur cōtractus precari⁹ vt dicendo: prestes moy vostre manteau. inter alias tamē differentias vna est differentia inter precariū t cōmodatū. qr precarie tenens tenetur solum de dolo t lata culpa. in. l. quesitum. ff. eodē. ſꝫ cōmodatarius tenetur de leui t leuissima culpa. cuius rō pōt esse qr cōmodatari⁹ maius. bñficiū recipit a cōmodāte q̄ precario tenēs a concedente. c. cum in officijs. j. de testamentis. l. presbyter. C. de epis. t cleri. iō cum iste cōmodatari⁹ habeat mai⁹ beneficiū debet esse magis diligens q̄ precario tenens t hoc de isto capitulo sequitur aliud capitulum.

Rubrica de commodato.

Continuatur inter cōtractus quibus res eccleſiastice alienātur alique sunt que fiunt gratia eius recipientis sicut est cōmodatū alique que fiunt gratia concedentis tm̄ sicut est depositum alique que fiunt gratia vtriusq̄ sicut est emptio t venditio. iō videndū est de eis vel melius. visum est supra de vno contractu qui fit gratia recipiētis tātū sequitur cōtinuando cōtractū videre de alio qui fit rōne cōcedentis tm̄ huic conuenit j. c. ij. s̄. de auctoritate t vsus pallei.

Cum gratia. Casus breuis. Pro dicit qualiter quis qñ cōmodatarius teneatur. Scōo q cōmodatū intēpestate nō reuocatur. Scōa ibi Sed in prima parte sunt due partes. Primo tractat de culpa. S. ōo de casu fortuito. scōa ibi licet in secunda due sunt partes. Primo ponit dictū. Scōo rationē subdit. secūda ibi cū non. Nota primo q cōmodatarius qui gratia sui tm̄ requirit de oñi culpa tenetur in glo. h. Itez regulariter cōmodatarius de casu nō tenetur in gl. eadē. Itē q in tribus casibus tenetur de casu. c. h. j. titu. sequēti. Item not. q commodatū ante vsum expletuz reuocari nō pōt in glo. vltima. Item bñficio nos iuuari oportet t nō decipi in glosa. l. Fuus ff. de seruis exportandis nota m̄ abbatē tem q dānum quod quis sua culpa sentit dz sibi iputari regla iuris dānū. scōo q nō solū culpa alicui imputatur: sz etiaz casus ex culpa proueniēs. c. cōtinebatur t. c. de cetero. j. de hoc odio. Tertio q per pactū possunt numerari circūstātie contractus in. c. bona fides. j. titu. sequenti. Itē cōtractꝰ exq cōuētiōe partiū legem accipiūt in regla cōtractus. lib. vj. de regulis iuris. Aduertādū qd sit dolus leuis culpa. t qd leuissima. t qd est dolus. dicūt doct. cōiter q dolus est. studiosa machinatio ad fallendū ad circūueniendū vel decipiēdū alterz in. l. j. in. §. dolū. ff. de dolo t hoc intelligitur de dolo malo. verbi gratia si cōmodatariꝰ veniat ad furem t sibi doceat quō rem cōmodatā possit surripere vt forte in simul possint constitui lata culpa est non intelligere quod omnes intelligunt vel non scire quod oñes sciūt in. l. cedere in. §. fi. ff. de verbo. signi. t suppleatis vel maior pars m̄ Jo. and. ar. c. primo. s̄. de postulatione plato. t q sic debeat incedere. pt3 in. l. quod maior ff. ad municipales. t in. c. primo de his q̄ fiūt a pla. Cuius culpa est negligētia seu desidia quid puta si nō faciat illud quod diligens paterfamilias faceret vt pt3 in §. preterea instituta quib? modis res cōtractaꝫ obligatio. leuissima culpa. est qñ non puideretur cōtrahi quod preuideri potest t quod faceret diligentissimus paterfamilias patet in. l. si putator. ff. ad legem aquillia. in. c. quidē. j. de homicidio in. c. hi qui arborem. l. distinct. verbi gra si cōmodatarius rē cōmodataz dimittit in camera sine custode t claudat hostiū. t secum defert clauē sed in caute dimittit hostiū dissarratū. tūc si perdatur ista res tenebitur cōmodatarius. Casus fortuitus est in oppinate rei euentus qui anullo. etiam diligentissime preuideri potuit vel debuit in. l. h. i. §. si eo tēpore. ff. de administratione rerum ad ciuitatem pertinentium in. l. quod fortuitis. ff. de pigneraticia actione t. c. iohānes. j. de homicidio. Quero vtrū fur respondebat dici casus fortuitus ꝑz Jo. an. t hoc cōmuniter tenent doc. q facienda est differentia inter furtum quod palā t cū violentia fit. t furtum quod occulte fit. in aur. vt nulli iudiciū collatiōe. ix. Quo ad primū dicēdū est q dz reputari casus fortuitus casus in. l. prima. ff. depositi. in. l. j. C. depositi. t in. l. j. C. cōmodati. in. c. sacris. j. de sepulturis in scōo casu dicūt doc. q non debet dici casus: quia regulariter tale furtum non cōmittitur sine negligentia vel culpa in. l. cum duobus. in. §. dāna. ff. pro socio. t ibi in glo. t in. l. j. alle. C. depositi. quod est verum m̄ docto. nisi tale furtuz fieret a persona domestica de quo etiam diligētissimus paterfamilias non debet suspicari. nam in hoc casu furtum debet reputari. l. eum qui emit in. §. idem scribit. ff. de furtis. Istis p̄missis quero quare dicit textus cum gratia sui tm̄. iuxta hoc est aduertēdū q aliquando cōmodatum cōceditur gratia concedētis tantū. verbi gratia si socius socio suo concedat vnam bonam vestem ad ipsum honorandum aliquando cōmodatuz conceditur gratia vtriusqz puta. si socius cōmodet socio equum pro eundo emptum vina. aliquando fit cōmodatum gratia recipiētis tantū. vt si socius socio cōmodet equum ad conducendum patrem suum. in primo casu commodatarius tenetur solum de dolo t lata culpa in secundo casu tenetur de dolo lata culpa t leui tantū. in tertio casu tenetur etiam de leuissima ideo ponit textus. nā cum gratia sui tm̄ vt patet in glosa. Contra istud opponitur certum est q quando gratia recipiētis tm̄ conceditur maior gratia sic recipienti q̄ quando gratia vtriusqz vel q̄ quando gratia concedentis si ergo dicas q tunc teneatur de leuissima de qua alias non teneretur consequenter q gratia sibi facta in eius lesionem retorquetur de. c. quod ob gratiam. de regulis iuris. lib. vj. Solutio m̄ Johannez andree quando alicui titulus vltra regulas iuris communis fauor conceditur: tunc nam ad illos casus restringitur vt nō retorqueatur in eius lesionem nec debet retorqueri. c. cum in officijs. j. de testamentis. Opponitur ad secundum dictū huiꝰ decretalis. t videtur quod commodatarius teneatur de casu etiam vltra tres casus hic exp̄ssos de. c. significāte. j. ō pignoribus. Solutio ibi loquitur i mutuo hic in commodato in mutuo res efficitur accipientis in commodato autem concedens remanet dominus in. l. h. ff. si certum petatur. et ita in vtroqz casu res perit dominum. Opponitur ad primam exceptionem secundi dicti quando dicit ni si culpa sua acciderit. nam primo dicit qō tenetur de culpa. ergo frustra repetit. et sic est contra prohemium. Aduertenduz q aliquando culpa committitur circa custodiam rei cōmodate vt supra posui exēplum aliquādo culpa cōmittitur vltra custodiam rei: sed circa casum verbi gratia si commodatarius sciret q essent latrones in nemoribꝰ. t non obstante duceret equum per illa nemora. tunc non est i culpa circa custodiam rei: sed bene de casu de ista culpa loquitur in secūdo dicto de prima in primo dicto. Opponitur ad secundam exceptioneꝫ de. c. precedenti. cū ibi notatis. t de notatis. in. c. prior finali. j. de conditionibꝰ appositis. vbi patet q quando apponitur pactū cōtra naturā contractus. tunc nō valet nec obligat. g si opponatur pactum q cōmodatariꝰ teneatur non valet contractus ꝺtraria loquitur quando apponitur pactum ꝺtra naturalia ꝺtractus: sed istud pactum nō est nisi certa accidētalia solū simile in. c. h. de consuetudine. lib. vj. t in. c. cū certa. s̄. de electio. Opponitur ad tertiam exceptionem que est de mora. de. l. illud. ff. de periculo t cōmodo rei vendite p. l. si plures. ff. depositi. Solu. est facilis verū est q commodatarius si sit in mora restituēdi rem tenetur de casu ipso marito in mora sed si ipsam moram purgauerit. puta qō postea rem ipsam obtulerit. tunc est purgata mora. Unde casus in illa. l. est sc3 qñ emptor ꝛc. ad. l. si plures dicamus q loq̄tur quādo cōmodatarius habebat iustaz causam litigandi: sc3 quia forte fecerat. i pensas in re cōmodata et nolebat soluere t quod dicit ibi text? vtiqz si peritura non est suppleatur maxime quia idem si peritura esset penes ipsum cōmodantez Quero vtrum sit aliꝰ casus vltra tres posit? ex textu in quibus cōmodatariꝰ teneat de casu aliq̄ dicūt q sic. si res extima ta fuerit p. l. j. ff. de extimatione in fi. hoc non placet tassoni qui tenet contrarium in. l. si ex certo. in. §. commodatum. ff. eo. in. l. opus. ff. locati t ad illud quod possent dicere alij qō extimatio debet de aliquo operari iuxta. c. si papa. ō priuilegijs. lib. vj. respōdet ipse asso. quod extimatio adicit gradum si fiat extimatio tenebitur de leui. Et istam opinionez tenebat ergo nazonis pe. t abbas t Hostien. vt hic refert Jo. an. hoc non placet Jo. bñ dicit q quedam est extimatio que operatur venditionem et illa bene transfert periculū in. l. si quis rem. t. l. quotiens. ff. de iure dotiū. quedā est que nō operatur venditionem t illa non transfert operationez nec operatur in. l. prima alleg. ff. de extimatoria. t m̄ Joan. an. pro illis videtur esse casus in. l. cum duobus. in. §. damna. ff. pro socio. Sed quero quid in dubio dicunt aliq̄ qō in dubio debet presumi vendicio per. l. cum fundus. ff. locati. possunt poni due cōclusiones. Prima q vbi de natura ꝺctus potest fieri extimatio talis q̄ opetur vēdicatiōe in dubio p̄sumit vendicio t trāsfert periculū sicut est in re data in dotē: q proprie efficitur dñs. Scōa cōclusio q vbi natura ꝺctuꝰ repugnat extimatio nō opat vēditionē nec trāsfert periculū sicut est in cōmodato in. l. rei ꝺmodate. ff. de ꝺmodato. sicut est in commodato in. l. rei cōmodate. ff. commodati. sz restat rñdere ad. l. cū fundus. dicit Jo. an. quod non loquitur in re principali in locationem deducta. sed in instrumentis quia tunc non repugnat ꝺctui. imo remanet locatio quo ad principale. sed quero que operabitnr extimatio. doc. dicunt q hoc fit vt facilius sciatur eius extimatio rei iuxta. l. fi. ff. de precarijs stipulationibus. Quere vtrum oīs ꝺmodatariꝰ in tribus casibus hic expressis teneatur de casu etiam si gratia vtriusqz vel gratia cōcedētis receperit ꝺmodatū vr q nō. quia hic loquitur de illo qui gra sui tātū recepit t secus in alijs iuxta. c. non ne. de presumptio. t. l. primam. ff. ad municipales. doc. cōmuniter tenēt Prium p. c. h. j. titulo. sequēti. t hoc est indubitatum m̄ Jo. an. quo ad duos casus vltimos scilcet quo ad pactum t quo ad moram. sed quo ad pactum de culpa distinguendū est de q̄litate culpe vt si talis sit culpa circa casum que si eēt circa custodiā rei adhibita ipa teneretur. tunc teneak de casu si non talis esset culpa q̄ si esset adhibita circa custodiā rei non teneretur etiam nō teneak p hoc q: eadē est rō vtriusqz. Quero vtrū

Universidad de Deusto
Biblioteca

sufficiat generalis pactio de casu fortuito vel generalis renunciatio in hoc sunt docto. varij ⁊ quasi tot sunt sñie quot capita. Aliqui dicunt ꝙ de nullo casu fortuito quis tenetur siue in iudicijs siue in cõtractibus nisi ille casus fuerit specificatus. §. quesitum. alleg. in glo. iuncto ꝙ in iudicijs quasi contra hui⁹ in. l. ij. in. §. idẽ scribat. ff. de peculio. ⁊ istã opi. tenuit Jaco. baldouini istã opi. tenet Jnno. et Hostiẽ. ⁊ Bernar. hic. ⁊ in. c. h. in fi. titu. sequẽti. ⁊ pro hoc. l. j. C. depositi. lex pria C. eodẽ titulo. alij dicebant ꝙ in iudicijs qs non tenebatur de casu nisi fuerit specificatus sed in cõtractibus sufficit generalis pactio. rõ diuersitatis est. qz iudiciũ redditur in inuitũ sed cõtract⁹ sũt voluntarij in. l. inter stipulantẽ. ff. de verbozũ obli. iuncto etiã ꝙ in necessitate cõstitutus subueniretur magis quã illi q̃ se subicit. Pro ista opi. facit: qz tãtũ valet genus quo ad genus quantum quo ad species. Jtẽ qz tot sunt casus fortuiti ꝙ impossibile est ipsos enumerare i. l. fi. C. de prescriptiõe. xxx. vel. xl. annoz. ergo si re requireret expressio casus fortuiti tunc lex obligaret ad impossibile qõ nõ potest dici plegẽ impossibiliũ de re. iur. ff. itẽ ꝑ hoc faciũt leges expresse i. l. si ex certo. ff. eodẽ in. l. iurisgẽtiũ in. §. si quis. ff. de pactis. l. ar istoni. ff. mãdati. Ad ista ponendent primi. primo ad primũ ꝙ hoc fallit vbi requiritur specificatio. c. fi. de offi. vicarij. lib. vj. Jtẽ generalitas parit obscuritatẽ ⁊ q̃nq; ꝓpter obscuritatẽ aliq̃d viciatur qõ si clarũ esset non vitiaretur in. l. duo sunt tith. ff. de testamẽtaria tutela. Sed quero vtrũ saltim valeat generalis pactio iuramẽto fortuito q̃d quid sit de iure ciuili videtur de iure canonico ꝙ talis pactio sufficiat per. c. si vero per. c. cũ contingat. §. de iure iurã. p. c. licet. de iure iurãdo. lib. vj. doc. dicũt contrariũ. ⁊ rõ huius est: qz iuramentum nõ obligat vltra cõsensum sicut nec stipulatio in. l. obligationum facta in fine. ff. de actionibus ⁊ obliga. mõ vt patet premissa in non expressis q̃s nõ censetur cõsentire ergo iuramẽtũ ad hoc nõ obligatur Jtẽ qz iuramẽtũ nõ obligat vltra ꝑncipale ⁊ rlariꝫ ꝑz ꝑncipale mõ ꝑncipale obligat solũ in expressis. g̃ iuramẽtũ vltra nõ obligat iurta. c. accessoziũ. de reg. iur. li. vj. nec obstant iura q̃m in illis iuramentis non facit valere vltra ꝙ de sui natura verba sonãt. lz de sua natura nõ valerent ista dicta habeanꝫ repetitis in materijs sequẽtib⁹. Quero vtrũ cõmodatarius teneat de interitu naturali q̃ cõmodatarius est mozosus glo. ⁊ doct. dicunt ꝙ sic etiã si ipsa res esset peritura penes cõmodantem per rõnem in. c. h. j. titulo sequẽti. Martinus tamẽ dicebat ꝓtiũ et per quas leges moueret ⁊ quomõ ad eas rñdetur notaꝫ in. l. quidẽ. ff. de iure iurã. Quero quomodo differt cõmodatũ a precario dicũt doc. ꝙ debẽt in hoc ꝙ cõmodatũ datur ad certũ vsum ⁊ precariũ nõ: veritas est ꝑz Jo. an. quidq̃d notetur hic ꝙ cõmodatum distinguiꝫ a precario per determinationem certi vsus vel tẽporis expressi vel taciti puta si cõmodetur equus vt vadam romã in isto casu tacite moderaꝫ tempus iurta. l. continuus. ff. de verborũ obli. in. §. cuz ista. vnde ꝑm ꝟ potest elici ex dictis Johã. and. nõ sufficeret de tractio vsus sine expressione temporis taciti vel expressi ⁊ per hoc dicitur precariũ a deposito qz precariũ fit ad vtẽdũ ⁊ depositũ fit ad custodiendum.

Rubrica de deposito.

Dontinua tur sic visum est supra de quibusdam ꝓtractibus ⁊ deposito que fiunt gratia retinẽtis tantũ videndũ ẽ de ꝓtractu que fit gratia cõcedẽtis tantum in prima di. c. hoc ius naturale ⁊ dicitur pontificuz quia deponitur ⁊ addiꝫ ista prepositiode vt augeat ⁊ oñdat totũ esse cõmissum cui datur ad custodiendũ.

Dauis Casus breuis ex deposito facto apud cle. ecclie nõ tenetur ecclesia nisi in eius vtilitatẽ sityersuz Quattuoz sunt ptes in ꝑma ponit decisa facti narratio in scda ecclesie absolutio. in tertia deponẽtis instructio i quarta iudicij preceptũ i quo transactionẽ permittit. scda ibi cum nõ. tertia ibi quo circa. quarta ibi nã ⁊ iudicib⁹ quarta ibi si aũt. Nota primo ꝙ ecclesia nõ tenetur de cõtractibus suis nisi pecunia ꝓbetur esse ꝓuersa in glosa. Jtẽ nota ꝙ iniusta petitio nõ est exaudiẽda. c cũ in iuuentute infra de purgatione canonica iusta aũt exaudiri debet in. §. dominozũ instituta q̃ sunt sui vel alieni iuris. Jtem nota ꝙ nõ debet vnus ꝑ alio q̃ri ꝓtra numerũ. ca. quesiuit. §. de bis q̃ fiunt a maiozi parte capituli. Jtẽ delictũ persone ⁊c. c. episcopũ. xvj. q. vj. Jtez etiã iudex cõsulit parti. c. examinata cũ notatis. §. de iudicijs sic etiã. l. consulit vt in. l. que destinauit. ff. de rei vendicatione in l. sicut. ff. quibus modis pignus vel ypotheca soluitur in. §. illud videamus. Jtẽ nota ꝙ nedũ potest clc. questionari ꝑ surto sed etiã vinculis alligari iura alleg. in glo. super verbo questionib⁹ ⁊ hoc est verum dũ modo hoc fiat moderate ⁊ cit ra corꝑoris periculũ in. c. quia iusta. v. q. vj. in. §. porro. vj. q. j. in. c. cũ beatus. xlvj. di. in. c. a nobis infra de appositis in. c. cum in cõtemplatione infra de regulis iuris ⁊ circa hoc dicit abbas ꝙ iste clc. erat ifamis quãdo dicit audiuim⁹. ⁊ iuncto ꝙ illud scire dicimus. ꝙ ab alio vidimus bene nunq̃ reperitur clerici cũ posse torqueri nisi sit infamis vnde ex hoc inferunt aliqui ꝙ si clericꝰ diministrationem alicuius gessit ⁊ racionem male reddiderit ꝙ ipse donec satisfecit in vinculis alligatus ⁊c. heripit ⁊ hoc iura all. in gl. dicta et melius. c. h. infra ne clc. vel monachi ⁊ ita ⁊z ecclia anglicana vt hic ipse Jo. an. refert dicit tñ. Post. ꝙ q̃nq; clc. est paratus stare iuri nõ auderet hoc facere nisi i terueniente ꝓsensu pape qz clc. ꝙ hoc nõ perdit priuilegiũ clc. in. c. cõtingit. h. j. de sen. excõicationis nec obstãt iura allc. vt in. c. h. alleg. nota ꝙ iudex dz laborare ꝙ transactio fiat inter ptes hoc enĩ vult preto⁹. c. fi. j. de trãsac. Opponiꝫ ꝓtra istã dec. superi⁹ dicit papa ꝙ ecclia nõ teneꝫ de pecu. deposita ꝙ ipsa nõ tenebaꝫ hoc nõ videꝫ debere ꝑmitti cum sit iniuriosa transa. imo repeti põt in. l. ꝓuia in. §. j. ff. de ꝓditione indebiti. So. ideo permittiꝫ ista cõpositio ꝓpter dubiũ litis euentum iudicioꝝ inter euent⁹ sunt dubh vt i. l. qõ debeꝫ. ff. de peculio ⁊ forte allegabat iste eps ꝙ de cõsensu capli fuerat pecunia deposita ⁊ etiaz allegabat ꝙ pecunia erat i vtilitatẽ ecclie ꝓuersa vel aliq̃d alio simile ꝓpter qõ pendebat dubiũ bene nõ dicit papa quin in ecclia nõ teneret sz ꝙ nõ potuit ꝓcipere cũ aũt ad. c. nõ staret ꝙ ipsa teneret vel dicamus ꝙ papa istã cõpositionem ꝑmittit de gra nõ tanq̃ debitũ sed tanq̃ ad sustentationẽ dubh vt inde posset habere sustentationẽ alias nõ licet de rigoze ꝑlato excep. ecclie cõpetentem gratis ipsaz dimittere vel ipsi remittere in. l. cõtra iuris regulas. ff. de pact. in. l. ꝑses. C. de trãsactionibus nos habem⁹ q ecclia nõ teneꝫ de pacto ⁊c. nũq̃ hoc habet locũ in oibus ꝓtractis Jnno. dicit hic priori ꝙ nõ soluz in mutuo sed etiam in alijs ꝓtractibus opz ꝓbare pecuniam esse in vtilitatẽ ecclie ꝓuersam ⁊ hoc verũ niteret. Jnno. in ꝓtractibus q̃ fiunt gra alterius tm̃ si aũt fier et ꝓtractus nõ tantum gra alterius lz gra ecclie sicut est in ꝓtractibus vltro citroq; obligatoziis dicunt doctores ꝙ sufficeret ecclam ab iitio vtiliter ꝓtraxisse licet cuentus nõ fuerit secutus iurta. l. verũ in. §. sciendum. ff. de muneribus imo etiã si ab initio vtiliter nõ ꝓtraxisset dũ tamẽ forma nõ fuerit seruata ipso iure tz ꝓtract⁹. sed poterit in integrũ restitui iurta. c. j. §. de in integrum restitutionib⁹ ar. l. siquidẽ. C. de ꝑdits minoꝝ fallit in mutuo nã lz mutuũ fiat gra vtriusq; tñ ecclia nõ teneꝫ nisi ꝑ betur pecuniã in vtilitatẽ ecclie esse ꝓuersam in. §. hoc ius porrectũ. x. q. h. ⁊ hoc in fauorem ecclie ⁊ in odiũ seruandoꝝ nam cum ecclesia multotiens habeat pecunias mutuo accipere ⁊ creditores baratores sint ꝓpti ad z credendu pecuniã in. c. in ciuitate infra de vsuris ne ab occasione contingat succesiue res eccl'aꝝ

Universidad de Deusto
Biblioteca

distrabi⁊ per cõsequens pauperibus alimenta deesse ne ista occasiõe ⁊c.iuxta.l. priuilegia. C. de desacro sãctis ecclesiis iuxta auct.hoc ius porrectũ alle.in aliis autem contractibus dicit Inno. non requiri de necessitate q̃ cõtrahens cum ecclesia q̃ habeat solitudinẽ q̃ pecunia in vtilitatem ecclesie cõuertatur alioquin licet aliqui dicunt contrariũ in aliis contractibus nõ oportet q̃ cõtrahens sit solicitus quia si sic esset tunc nõ reperirek qui cũ ecclesia vellet cõtrahere.l.quod si minor.ff.de minoribus iuxta hoc quero. dixi supra q̃ mutuo.tradens ecclie debz ꝓbare pecuniam in vtilitatibus ecclie esse cõuersam ponamus q̃ cũ agerek contra ecclesiam ex mutuo ecclesia istam exceptionez nõ opposuit ideo ecclesia fuit cõdennata nũqd si postea agak actiõe in actum vel ex stipulatu cõtra eccliam poterit ipsa tunc opponere istã exceptionẽ doct.dicunt q̃ nõ ratio est q⁊ post sententiam iudicatã nõ dz opponi exceptio nec prætextu cuiusq; except.instrumenti vel priuilegij debet sinia retractari m.ca.ſ.ſ. de transla.in.c.subdita.ſ.de sen.⁊ re iudicata.in.l.p̃scriptionem.C.de excep.immo dicunt doct.q̃ si ꝓtextu huius eccliã aliquid soluit hoc est verũ nisi primo petitum in eius restitutione.C. si aduersus transla.⁊.C. si aduersus rez iudicatã per totum immo dicũt doct.q̃ si ecclesia prætextu huius aliqd soluerit nõ poterit tã q̃ indebitũ repetere qm̃ saltim erit debitum ciuiliter ⁊nõ videk sine cã prestitum quod prestak ad euitãdũ dubiũ litis euẽtum in.l.cõputarẽ. ff. famili herciscũde l.in legiti.ff.de conditione indebiti quedam alia tangit hic Inno.de quibus vide dimus in.c.sequẽti ⁊ nõ plus.

Bona fides Casꝰ breuis ponit in textu q⁊ gregorianũ est ⁊ instruit quõ depositariꝰ teneak.⁊ quõ debitũ repetak Nota ꝑmo. illõ qd dicit textꝰ i prin. ꝓcordare sint in gl.⁊ ꝓcordat positõi illõ qd dicit lex q̃ si tutor se excusat super eo q̃ fenerauit pecunias pupilli si illo tẽpore haberet pecunias suas feneratas condẽnatur ⁊ tenetur pupillo quia præsumik q̃ bene reperisset ꝓ pupillo sicut ꝑ se. in. l. tutis.ff.de aministratione tutor. Ex hoc sequitur q̃ cũ bona fides abesse p̃sumak per ꝓns præsumik q̃ dolus absit q⁊ egressus vnius alterius operatur ingressuz vt in.c.cũ renunciak.xxxij.q. .in.c.hospitio rũ.xxxij.di. Itẽ nota q̃ depositarius regulariter nõ tenek de culpa hoc elicit hic quia exprimit casus speciales in quibus depositarius tenek de culpa ex quo sequitur q̃ in contrariũ est ius cõe ⁊ hoc est verum q̃ non tenetur de culpa nisi de lata. Item depositarius qui deposito se obtulit tenek de culpa.⁊ hoc verũ ſm Petrũ abba ⁊ Host.nõ solũ de leui sed de leuissima ⁊ per hoc soluik quo Bartho.brix.socius obtulit socio suo custodire libzũ suũ in scolis quẽ postea cũ suo dimisit cũ suo perdit ambos vtrũ teneatur socio suo ex quo se obtulit vt hic patet ex dictis doctorum. Itẽ nota. q̃ depositarius q̃ mercedem recipit ꝑ deposito tenek de culpa hoc est verũ de culpa scõm docto. leui sz nõ de leuissima cũ in vtroq; casu cõtract⁹ fiat gr̃a vtriusq; in.l.si ex certo.ff. mandati ⁊ de hoc in glo. Item nota q̃ depositarius nõ tenek de casu fortuito.fallit i tribus scilz si pactũ apposuerit q̃ teneak vel si culpa precessit vel si sit in mora vt hic ⁊ in.c.vinea.ſ.titulo p̃cedenti ⁊ q̃ dicta sunt in illo.c.hic habenk pro repetitꝰ Item nota q̃ licitũ est depositũ quãdoq; reuocare si in precariũ in.c.fi.ſ.de precarijs. Item q̃ cõtra depositũ nõ admittik aliqua cõpensatio vel deductio in glosa ⁊ sic patet q̃ compensatio nõ bz locum aliquando ꝓpter pfidiã vt in deposito nã ꝑ fidia esset q̃ depositarius q̃ cuius fidei deponens casum tradit nõ cõsideret nõ admittik etiã cõpensatio qm̃ debitũ non est liquidũ vt hic ⁊ qm̃q; bene etiaz ꝓpter fauorẽ vt in tributis debitis fisco. vt i.l. auferk.ff.de iure fisci.⁊ in q̃bus casib⁹ cõpensatio nõ admittak notak in.l.hoc negocium.ff.de cõpensationib⁹. Opponik de.ſ.necesse.xlvij.distin.ad princi.c. vbi maior tunc dz habere de ꝓprijs q̃ de alienis. Sol.scõm glo. ibi debet nitere debz i.consueuit esse dz tamẽ causata in alijs secundũ q̃ in suis. Quero q̃ ponamus q̃ domo incensa.depositarius q̃ nõ põt ambas rez saluas facere suas præfert vtruz teneatur de ꝑdicis. videtur q̃ sic p.ſ.nec bona senectute in.l.si ex certo.ff. eodem docto.dicunt contrariũ ⁊ ratio est q⁊ caritas bene ornata incipit a se ipsa iuxta: l.preses.C.de seruitutibus⁊ aqua in.ca. si non licet.xxiij.q.v.in.l.si quis ingrauj in.ſ.fi.cũ omnes.ff.ad celleranum quod verum esse dicunt aliqui nisi res depositę essent pretiosiores alijs depositis q⁊ in simili res proprias pretulisset [illegible] hic quia talem diligentiam debet appo-

nere in rebus alienis sicut in rebus proprijs in.l.cũ nerua.ff.eo. Quero nũqd sufficit depositariũ talem diligentiã apponere in rebus alienis quãtũ in rebus proprijs.glo.dicit q̃ non minorẽ ⁊ caute loquitur ſm docto.quia in casu tenetur ad iuratorem diligentiã bene si depositariꝰ sit diligẽs in.l.diligentissimꝰ.tunc sufficit talem adhiberek ad illum tenetur si autẽ sit neg ligẽs maiorẽ tenetur facere diligentiam in rebus alienis q̃ in proprijs in.l.si cõstante.in.ſ.si maritꝰ. ff. soluto matrimonio.⁊ ibi videtur sentire illa.l.cũ nerua.alleg.⁊ pro hoc facit illud quod notak in.l.si quadrupes ⁊c.ff.eodẽ. Quero vtrum deponẽs mortuus est sibi succedũt duo.cõtẽnentes de ipsꝰ peredita te insolidum vterq; petit depositũ cui facienda est restitutio Jo.an. dicit q̃ illi vult satisdare q̃ depositariũ defendet vt in.l.prima. in.ſ.si quis.ff.eodẽ.⁊ si neuter velit satisdare deponetur in manu iudicis.⁊ ibi notak q̃ si vterq; velit satisdare dabitur illi qui primo venit. si autẽ ambo cõtinerek tunc dabitur illi qui primo venit.c.duobus.de rescriptis.lib. vj. Sed quero nunqd tenebiꝰ actione depositi.doc.dicunt q̃ nõ. quia iã non censek depositũ. imo iam transit in aliã speciem Actus istituta mãdati.ſ.fi.⁊ in.ſ.itẽ si q̃s seruũ.ff.eo.tit.dictuz est q̃ depositarius tenetur de dolo.⁊ tamẽ.ſ.in cõducto dicit q̃ solũ dolũ prestat quare dicik q̃ tenetur de lata culpa potest dici q̃ q̃is de solo dolo teneak tamẽ lata culpa dicitur esse dolus.in.l.cum nerua.ff.eo.l.si fideiussor in prin.ff.mandati. Opponitur de c.ne quis arbitretur.xxij.q.ij.dicũt doc. q̃ verũ est regulariter ⁊ nõ debet admitti aliqua exceptio in Jriũ fallit in casu illius capituli:scz qm̃ cõstat q̃ reddito depposito preiudicaret depositi fallit etiaz in casibus bona fides.ff.e.ſ.qm̃ res deposita est penes dñm rei vel quando dñs ⁊ sui cõcurrunt ad rem repetẽdã. Quero nunqd q̃ expeñ.factis in re deposita potest depositũ retineri Hostien.dicebat q̃ nõ Jtrariũ tz collectariꝰ.⁊ hoc de isto. c.

Rubrica de emptione ⁊ vendi.

Et continuatur sic visum est pra de quibusdã Jctibus qsu fiunt gr̃a alteriꝰ contrahentiũ tm̃.restat videre de illis que fiunt gr̃a vtriusq;. Et primo de emptione ⁊ venditione facit ad rubricam. pria.q.pria.c.q studet. ⁊.c. eos qui depen.dist.v.c.qualitas eadẽ causa.q.iij. q.per totũ Juenit huic.c.nõ nulli.ſ.de rescrip.c.cõstitutus.ſ.de in integrũ resti.et hoc de rubrica.

Placuit. Casus breuis non ponitur ſm Jo.an.sz duplex est intellectus vnus est q̃ presbyteri debẽt esse hospitales et plebes suas ad monere vt non carnes vendãt ⁊c.⁊ ꝑ hoc debet sic construi littera placuit vt presbyteri hospitales sint.⁊ vt ipsi plebes suas admoneãt vt non carnes vendant. Alius intellectus est ſm q̃ iacit littera.⁊ si querak nũqd sufficit q̃ decimaz integram persoluãt.dicẽdũ est q̃ non in c.decime.xvj.q.j.cõtra istã decretalẽ. Ponitur ad verbum possint:contra quis non tenetur vendere rem suam si precium vel mensura displiceat nec inuitus quis compelli non debet vendere. Item in re propria qui dicitur moderator ⁊ arbiter nec alicui precium res sue constitui. imo vnicuiq; res suas cõmittit in.l.nemo exterus. C. de iudeis. aliqui dicunt verum esse quod probãt iura alleg. ab initio ex post facto tamen bene cõpellitur vendere ex quo rem suam exposuit venalem argumentum.l.naute.ff.l. caupones stabularij ⁊ tamen ab initio non cõpellerentur hoc suscipere vt ir.l. alleg. vel dicamus ſm Hostiẽ. regulariter verum esse q̃ quis vendere non cõpellitur fallit propter necessitatẽ sicut etiam dicit alias excusatur a furto propter necessitatem in.c.si quis per necessitatez. j. de furtis.sicut per necessitatem quis excusatur ab excõicatione.ibi videmus quotidie q̃ tempore caristie quis compellitur vendere granũ necnon qm̃ necessitas legem non habet in.c.consilium.j.de obseruatione ieiuniorũ vel aliter ſm aliquos in hoc tria sunt considerandꝰ scilz vendere ⁊ vendere minus iusto precio.⁊ vendere iusto precio. Ad primũ nullus ꝓpellit p.l.nec emere.C.de iure delib. ad tertiũ dubiuz est considerãdum. vtrum singulariter vel vniuersaliter primo mõ quis non compellitur vendere iuxta.l.nõ enim.ff.rerum amotarum sed vniuersaliter quis bene potest compelli vendere iusto precio iuxta.ſ.cura carnis.ff.de officio pfecti vbis vel põt dici q̃ spãle est in victualibꝰ q̃ qs compellitur vendere

Universidad de Deusto
Biblioteca

per iura statim alle. alias regulariter in domo predie ꝛ similibus quis non compellitur vendere. ymo ꝯ locum ꝙ in re propria quelibet sit moderator ꝛ arbiter quidquid dicat Jo. and. de domo dicit collectarius ꝙ alias compellitur aliquē hospitare quia hic appellatione victus continetur in. l. verbo. ff. de verbo. significa. Opponitur ad verbum iussu. nam illud quod hic dicitur videtur pertinere ad officium iudicis secularis iurta §. cura carnis alle. ergo iudex ecclesiasticus non debet se immiscere contra. c. venerabilem. s. de electione. Solutio dicūt aliqui ꝙ istud. c. loquitur ꝑm tempus permissum ecclesie quo tempore ꝓes cause ad ecclesiam deuoluebantur in. c. per venerabilem. j. qui filij sunt legitimi vel dicamus ꝙ hoc spectat ad ecclesiam ratione precari. c. nouit. s. de iudicijs vel dicamus ꝙ quo episcopus loci habet ordinariam iurisditionē etiam a lege ciuili. si videtur dicere. l. j. C. ō episcopali audiētia. ymo etiam correctio omniū delictorū pertinet cohertio in auk. vt cle. apud prios episcopos. coll. vj. Nota casum breuem. c. quiescamus. xlij. distin. per totum Item nota casum in quo quis in re propria nō est moderator. Item monitio ꝺ3 precedere vindictaz. c. sacro. j. de sentē. excōmu. Item nota casum in quo ecclesia potest cohercere laicos ratione venditionis rerum suarum. c. licet. de iure iurando. lib. vj. c. ꝙis. de pactis eo. lib.

Tmensu

re. Casus breuis nō ponitur. Nota ꝙ in vendi tiōibus mēsura ꝺ3 esse iusta. c. j. j. ne cle. vel monachi. Itē auaricia i iure reperitur. c. auaricie s. de preben. ꝛ dicunt doc. si non auaricie causa sit. Itez nota quomō mutantes iusta pondera tenentur ieiunare triginta dies in panet aq ua. ꝛ dicunt doct. ꝙ de hac pena non est hodie curandū cū sicut hodie arbitrarie in. c. transmisse. j. de eo qui cognouit consanguineam vxoris sue illa pena vero imponitur de iure titul. falsi. ꝛ ista est deportatio ꝛ omnium bonorum publicatio in prima in fi. ff. ad. l. corneliam de falsis. de materia istius habetur in. c. ex parte. j. de sensibus in summa Hostien. eodem titulo. §. quibus mensuris in l. arbitrio. in. §. de eo. ff. de dolo. sequitur. c. cum dilecti.

Dam dile:

cti. Casus breuis cū vendit res min? dimidia iusti precij in arbitrio est emptoris est rem restituere precio recuperato vel iustum precium supplere sunt due partes In prima narrat factum. i scōa diffinit. Nota primo ꝙ alienatio facta de rebus ecclesie sine consensu capituli non valet. c. sine exceptiōe. xij. q. ij. vt in. c. primo. s. de his que fiunt a prelato. Item nota ꝙ debet attendi tempus contractus in consideratione deceptionis vltra dimidiam iusti precij. c. penul. j. eodē. Itē nota ꝙ l5 emptori vel iustum precium tradere vel rem restituere. c. alle. penulti. j. eo. Item sentētia cōtra ius lata non tenet. c. j. ꝛ. c. cum inter. s. de senten. ꝛ re iudica. ꝛ hoc est verum quando est lata contra ius constitutionis: secus si contra ius partis. Item no. ꝙ petens rem condēnatus ex vna causa potest illam petere ex illa. cōcordātie sunt in glo. c. exhibita. s. de iudicijs. Opponitur ꝛ videt ꝙ bene fuit sententiatū per decanū quādo vt dicit text? in vēditione non interuenit consensus. ergo bene sententiatum fuit. Solutio dicunt doc. ꝙ licet hoc dicerent forte tamē non cōstabat vel dicamus ꝙ ꝙis facta esset sine consensu capituli tamen ꝺ3 non constabat vel dicamus ꝙ licet facta esset sine consensu capituli tamen non constabat bene faciūt. docto. ꝙ licet hoc allegassent bene hoc obtinuissent vt in glo. Opponitur ꝛ videtur ꝙ valeat ista sentētia dicunt docto. ꝙ in hoc fuit pactum in processu decani ꝙ isti monachi ꝛ non disiunctiue pronūciari petebant venditionem. sed si non petiuissent aliter esset. Quero venditor serui deceptus est vltra mediam iusti precij ipsa tradito emptori mortuus est seruus vtrum ipse emptor liberatus est. Jacobus in. l. ij. C. de rescindenda vendi. dicunt ꝙ liberatus est ēptor rō est q: nititur speciei debitor liberatur in. l. si ex legati causa. ff. de verbo. signi. docto. dicūt ꝙ emptor non liberaretur. ꝛ hoc de isto capitulo.

Eruenit. Casus

breuis ꝑm textū si vir hns alia bona vnde vxor sibi cū simile poterat cōsentiente vxore rē sibi donatā propter nuptias vendidit ꝛ precium in vsus suos ꝛ vxoris conuertit. emptor q rē [illegible] xxx. annoꝝ possedit super illa re vxor in-

quietare nō potest vel sic scōm' glosam si vir rem donatam ꝓpter nuptias vendidit vxor emptorē sup illa inquietare non pōt cōis est diuisio cōsultatio ꝛ respō. secunda ibi q: igit. Nota ꝙ quis nō ꝺ3 venire cōtra factū ꝓprium. c. diuersis. s. de cle. cōiugatis nimis em̄ est indignū vt ꝙ quis ꝓtestatus est in eodē casu ꝛc. in. l. generaliter nisi. ff. de non nūerata pecunia Itē cōcessus mulieris in alienatione rei dota. nō ꝑiudicat. Itē nota casum i quo ꝑiudicat in glo. Itez nota modū respōsionis pape si vera sunt q̄ ꝓmissa sunt respondet eo ꝑm Jo. and. admodū se nolle in. c. insinuante infra qui cle. vel vouentes. Opponit de. c. cū cōtingat. s. de iure iurando vbi specialiter ponit textus casum in quo mulier sibi ꝑiudicat si iuramētū nō interuenerit sibi nō ꝑiudicat metu istius sūt diuerse lecture in hac decretali. Prima est glose quā sequit Inn. ꝙ ideo nō debuit audiri ista relicta. Quia mortuo vno donatio ꝓpter nuptias ꝺ3 redire ad heredes viri ꝛ hoc est verum nisi ex pacto vel consuetudine aliud inducat. i. c. fi. infra de dona. inter virum ꝛ vxorē. Alij dicunt ꝙ rō nō fuit audita q: iurauerat nō ꝓtra venire ꝛ sic cō cordabit cū. c. cū ꝓtingat de iure iu. li. vj. secus in iure ciuili vl' aliter pōt dici ꝙ ex isto textu eliciunt tria q̄ sufficerent in alie. Prio si ꝓsenserit mulier post bra uium ꝛ tūc tēporis tm̄ est in facultatibus viri ꝙ mulier sibi consulere pōt vt in autē. siue auie. C. vt macedonianum secundū est quando emptor. xxv. annis bona fide et iusto titulo possedit cōputandi tm̄ a tē pore quo maritus cepit labi facultatibus iurta. l. in rebus. C. de iure dotium ꝛ sic ꝑm Hosti. nō obstat textus q̄m dicit cō stante matrimonio iurta. l. vbi. C. de iure dociū scōm est q̄m preciū est cōuersum in vs? cōueniēs necessarios femie puta. in alendis liberis cōibus vel parente cōmuni iurta. l. ꝙis. ff. soluto matrimonio vñ pñt poni q̄nes. Prima ꝙ solus cōsens? mulieris nō ꝑiudicat in alienatiōe rei dotalis. Scōa q̄stio ꝙ huius consensus sibi ꝑiudicat si iuramēto firmet ꝛ hoc ver de iure cañ. lz secus de iure ciuili. Tertia q̄ō ꝙ ꝓsensus mulieris post diēniū iteratus si tūc in viri facultatibus est bene sibi ꝓsulere possit ꝙ sibi ꝑiudicat al's nōvt cōiter text? in auk. alle. siue auie. Quarta q̄ō ꝙ ꝓtra mulierez in alienatione rei dotis fit ꝓpter maiorē vtilitatē ipsi? mulieris vl' ꝓpter necessitatē ꝑsone ꝓiuncte sibi preiudicat ꝑbat quo advtilitatē in. l. fi. ff. de iur. dotiū quo ad necessitatē in. l. ꝙis. ff. soluto mrimonio vel dicam? ꝑm Jo. an. ꝙ ꝛ si neutrū istoꝝ de ꝙbus i textu loquit sufficeret hic tm̄ casus ipsis cō currētibus in quo ꝑiudicaret mulieri iurta illud q: nō ꝑsunt singula multa iuuāt in. c. cū cām. s. de ꝑba. Et dicit Host. ꝙ si vnū ꝑdictoꝝ sufficit multo fortius ipsa si mul iuncta q: funicul? triplex difficili? rumpit in. c. j. s. de treuga ꝛ pace. Quero quid ꝑdest mulieri donatio ꝓpter nuptias doc. de hoc tangit in. c. fi. de donationibus iter virū ꝛ vxorē ꝑdest q: si apponatur pactū de lucrādadote ꝛ donat. ꝓpter nuptias tūc soluto mrimonio tunc lucrat dotem in. c. fi. alle. scōo operat q: si maritus cōicat adulteriū lucrat illam donationē sicut marit? lucraret docere si vxor cōmitteret adulteriū de quo vt in c. j. vt lite nō cōtestata. Tertio operat vt sit securior in recupatione dotis q: non pōt maritus illa data in donationē ꝓpter nuptias alienare durāte mrimonio nec in hoc ꝑdeslet consensus mulieris ꝛ hoc de isto cap'lo sint dicta.

An nostram

Casus bre. fictus emptor q̄ est verus creditor restituere cogitur rē ficte vēdicā si satisfactū est sibi de sorte fructib? cōputatis. Due sūt ptesin prima narrat factū. In scōa mādat ipm corrigi dando iudicē. Nota ꝓmo ꝙ exercere vsuras de iure ē dānabile. c. q: in oibus infra de vsuris. Itē ex ꝓsumptionibus q̄s vsurarius iudicat simile in. c. scōo loco. s. de ꝑba. ꝛ hoc est verū qn̄ ciuiliter agitur de vsura alias si criminaliter esse ꝓbationes luce clariores. Itē nota plus valere qō agit ꝙ ꝙ simulate ꝓtinet. c. veritate cū ꝓta. viij. di. Itē fraus ꝛ dol? nemini debent patrocinari in. c. j. infra de eo q̄ duxit in mrimoniū quē poluit ꝓ adulteriū. Item nota ꝙ habes agit ex iure defuncti. c. j. infra de solutio. succedit em̄ in vniuersū ius defuncti iō est q: res surrogata i locū alteri? ꝛc. in. §. fuerat instituta de actōib?. Opponit aduerbū vix di midiū iusti ꝑcij nā ex quo istud nō attigebat dimidiū iusti ꝑcij debuit agere scōm formā. c. sequētis ꝑt dici ꝙ nō erat de ceptus vltra dimidiam iusti ꝑcij nā lz dicat textus noster vix dimidiū iusti ꝑcij tm̄ illō fit q̄ vix fit in. c. ij. de cognatione spīali. vj. vel dicūt doc. ideo nō sic egit q: non fuit ver? ꝛctus, lz fict? vel alr ꝑm Boffr.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ideo nō ficegit quia nō sibi expediebat. Itē q: fruct⁹ nō fuissent cōputati in sorte isto mō. Opponit scō de.l.dol⁹. C.de rescin.emp.vel vend. So.verū est ꝙ ex sola ꝙlitate ꝓcij nō ꝓsumitur dol⁹ sed ex sola ꝙtitate ꝓcij ꝓsumitur vsurarius iuncta qualitate ꝓcij qualite enim fuit ꝙ valebat mutuū recipere patet in ꝓnc. Itē q: fuit appositū tps de retrahendo istis iunctis cū ꝙtitate ꝓcij bene inducit ꝓsumptio ꝙ Jctus fit vsurari⁹ vnde dicūt docto. ꝙ ipso facto ꝙ quis mutuum petit sub ypotheca bonor suor & creditor rñ. det ꝙ nō emerat si pat⁹ est emere ꝑ tali ꝓcio & restituere infra tl'e tps ꝓsumit esse fraus ar.i.l.q̄uis in.§.si cū essent. ff. macedonia dicit etiā Host. ꝙ oēm penā apositam ab vsurario. si nō soluat infra certum tps ꝓsumit fraudē ar.l.iulian⁹. ff. de actionibus empti et notanter dr ab vsurario q: Jpm bene exꝓsuetudine iudicatur dicit etiā Host. ꝙ oē iuramentū appositū ꝓsumit esse suspectū iuxta .c.super hoc. §. de renū. Itē de facili est ꝓsumēdū ꝓtravsuras q: sunt genus pessimū gen⁹ hominum ar.c.iuuenis infra de vsuris iūncto.c.in ciuitate .§. de vsuris multas enim fraudes solēt cōmittere vsurarij in Jctibus vñ experientia ꝓstat ꝙ a Jctu olim mutui recesserūt fingētes Jctum ēptiōis et vendi.in cuius Jctus instrumēto dabant certū tēpus ad retrahendū rem & postea q: ex isto iudicabat Jctus vsurarius ceperunt bina instrumēta facere vnū pure ēptionis aliud de hoīm ꝓmissione hodie vero opr indigentes debitores cōfidere in vsurario sicut in sacrista. q: nec in vno instrumento volūt istā quentionē facere nec etiā inſepato instrumēto nec imovolunt ꝙ ꝓcium rei ponat in instru. vñ istas fraudes adhibent vsurarij & multas al's in Jctibus adeovt vivificatū sit ꝙ plerñ ꝙ sit occulte in suis Jctib⁹ nō possint cōuinci in.c.vt graue de vsuris incle. Quero emi libr̄ū tuū a te sub isto pacto ꝙ si infra tempus ꝓcium reportares reddam tibi libr̄ū vt valeret Jctus doc. dicūt ꝙ sic & de hoc est ca⁹ in.l.ij. C.de pac.inter emptorē venditorē Jctis nec obstat ꝙ in dubio quis dr ꝓsumit bonus quia est vex vbi est oīno dubiū in.c.qui semel de regus iuris lib.vi.& de isto.

Cam causa Casus bre. uis est similis summario capituli. cū dilecti supra eodē. Nota primo ꝙ licitū est cōtrahentibus quia inuicem decipere vsq; ad mediā partem iusti ꝓcij hoc em̄ est verū nisi dolose fiat q: si dolose fient etiā ꝙtumcūq; esset modica deceptio teneret cōtrahens satisfacere in.ca.cū dilecti.§.eodem. Nota scō ꝙ sententia pōt ferri alternatiue de hoc in.c.cū dilecti supra eodem. Itē regulariter in alternatiuis electio est debitoris in.l.plerūq;.ff. de iure dotiū. Item tempus venditionis debet attendi in cōsideratione iusti ꝓcij.c.cū dilecti alle. Opponitur & videt ꝙ male ꝓpapa ꝓnūciauit q: nō interuenit ꝓsensus epi in hac vēdi. ergo nō tenuit ergo male ꝓnunciauit. ca.j. §. de his que fiunt a ꝓlato. dicendū est ꝙ licet hoc nō exprimat tñ intelligēdus est ꝙ epi ꝓsensus & alia iuris necessitas interueniat vel dicam⁹ ꝙ ex hac causa nō agebat vt in.c.cū dilecti glo.man. bñ declarat.c. Quero vtrū qō hic dr in emptione habeat locū in locatione dicunt ꝙ sic docto. quia eisdē regulis vtit locatio vt et emptio. in.l.ĥ. in ꝓin. ff. locati. & idem dicunt docto. in rerum permutatiōe quia etiā fere eisdē regulis vtit in.l.fi.ff. de rerum permutatione quie fit in transactione dicatis vt in glo. sed quid in diuisione doct. nostri dicunt ꝙ nō quia nō est eadē ratio hoc verū itelligo quo ad istā electionem quā ponit textus nr̄. Quero quod si maior iurauit nō ꝓtrauenire postea reperit se deceptus vltra dimidiā iusti ꝓcepti ꝓcij an possit agere ex forma hui⁹ c. dicit glo. ꝙ nō Sed qro ꝙ si minor iurauit nō contrauenire nunc̄ ꝙ si deceptus sit vltra dimidiū &c. possit cōtrauenire glo. nostra tenet ꝙ sic per viā iuris cōis sed nō per viā in integrū restitutionis q: iuramen tū ip̄s excludit a beneficio etatis vt videtur in glo. & idem tenet actu sensus in.l.ĥ.alleg. C.de recindenda venditione ꝓ hoc facit qm̄ iura spālia facilius tolluntur ꝙ cōis vt in.l.eius militis. ff. de militari testamēto. c.statutū de electione li. vi. Petrus in.l.ĥ.alle. & ꝙ nō poterit cō trauenire nec ꝑ restit. i integrū nec aliomō ꝑ hoc q: ex effuso sermone ds gñaliter si bi ꝓiudicat in.l.fi. C.de dotis promissione. Quero ponamus ꝙ instrumento inuenitur ꝙ minor iurauit nō ꝓtrauenire nūꝙ videtur certiorat⁹ videt ꝙ sic. §. si iusti. de minoribus alias de fideiussoribus doc. tenēt Jrium q: ista est solennitas extrinseca iura superius allega. loquuntur in intrinseca. Quero quidem domicellus merchatori equor vēdidit publice equū ꝓdecē infra tres dies iste merca. vendiliti. xxij. vtrum ipo facto sit fundat

intentio &c. videtur ꝙ sic. q: apparet manifest⁹ excessus vltra dimidiam iusti ꝓcij colle. tenet ꝓrius. rō est q: quo loquitur i re aliata quor̄ melioratio in breui cōtingere pōt mō tps ꝓtractus quo ad cōsiderationē iusti ꝓcij ꝓsiderari dr. C. ad materiā. §. de reb. ec. nō alie. Itē pōt esse ꝙ miles ꝓpter suā necessitatē emit plus iusto ꝓcio mō in deceptiōe vltra dimidiā iusti ꝓcij nō ꝓsiderat ꝓcium ex affectu sed cōit fūgunt i.l.si seruū. ff. ad.l. aquillia.

Nota qd fit euictio

Jvenditori Casus bre. ponit tres casus. In quib⁹ re euicta venditor emptori nō tenet. Nota ꝙ regulariter vēditor tenet de victiōe ēptori. & dr euictio rei empte vel alias iusto tit. accepte per sniam iudicis alio petēte admissio. Nota tres casus in qb⁹ vēditor nō tenet de victiōe emptori i gl. Itē vigilātib⁹ & nō dormientibus iura subueniūt. c. viginti. §. de ꝓscrip. Itē alter ꝑ alterū nō dr iniqua ꝺditio afferri in.c.nō dr. de reg. iur in. vi. Oppo. Jprimū nota. q: ex Jctu vēditionis vēditor no tenet facere rē emptoris iur̄. l. ex empto. ff. de cōdi. empti. istud nō obstat dicūt doc. verū esse ꝙ nō tenet rez facere emptoris de bono tñ & equo venit i isto Jctu ꝙ si res fuerit vēdita teneat vēditor de victiōe & hoc est verū. etiā ꝙuis nō ꝓuenit ꝙ teneat in.l.nō dubitat. C. de euictionib⁹. verū est tñ ꝙ si devictiōe stipulatio nō fuerit iterposita aget actione exceptio. lz autem vēditor nō teneat emptorē facere dñs rei ēpte tñ ecōtra. Quero q̄ est rō diuersitatis est qm̄ vēditor est spāliter obligat⁹ ad certā spēm emptor autē nō tenet ad aliquā spēz sz in gñe solū mō q̄ i vno grauat i alio dr releuari in Leū q. ff. de iure iurā. Quero ad quē ptineat pīculū rei empte ante traditionem doc. dicūt ꝙ si cōtract⁹ fiat sine scriptis. & q̄r̄it & sic reg'lariter solo cōsensu pficit dūmō fiat de certa spē q̄ degustationem nō req'rit statis pīculū ptinet ad ēptorem ibi dr intēdere. l. qō sepe in. §. si res vēdita. ff. de Jhen. emptio. & vē. Opponit ad §. c. exceptū. dicūt doc. ꝙ nisi ōnūciauerit nō hr recursū ēptor erga vēditorē nisi sibi fuerit remissa denūciatio. Quero quid si nō pōt repire vēditorē ad sibi nūciādū glo. dicit ꝙ si vēditor latitet ꝙ min⁹ denūciatio ad ipm ꝓuenit habet ꝓnūciato. Idē dicūt doc. quoc̄ mō cōtingat ꝙ nō ꝓnūciare idē est dicēdū. l.j. C. de victionib⁹. Securū est tñ sm Jo. and. fieri quod habet in.c.cām. de electiōe in clemen. Quero qd si vēditor scribat contra sniam esse motā emptori vtrū nihilominus tenet sibi nūciari videt ꝙ nō. q: qui certus est certiorari nō dr in.c.eū qui. de reg. iur. in. vi. tutius est sm Jo. an. ꝙ denūciatio fiat scienti. l. nō solū. in. §. his q̄ ff. de obiectiōe legati. l. denūciasse. ff. de adulte. Bartholome⁹ ponit istud vbi denūciatio fit solū ad certificationē. tūc obtineret ꝙ q̄ certus est &c. & ita loquit ꝓia l. alleg. vbi denūciatio fit non solum ad certiorādū sed etiā ad incitandū tūc non sufficit sola sciētia ibi loquit materia nostra. Quero quo tēpore debeat fieri hui⁹ denunciatio. glo. dicit ꝙ quādoq; nō tñ nimis ꝓpe sniam in.l.si rem. in. §. fi. ff. de euictionibus qō intellige sm Petrū idest añ ꝙ fuerit conclusum in causa vel sm Host. debet intelligere dūmō integre ius venditoris integrū maneat tunc sufficit illo tēpore nūciationē esse factaz aliqui vero dicūt ꝙ hui⁹ denūciatio debet fieri ante litē cōtest. ꝑ. l. q̄ cōcubinaz ff. de legatis. ij. oign⁹ distinguit in. c. loquimur i illo q̄ ex cā lucratiua rē dr & tūc iste denūciationē facere dr ante litē contest. ibi loquit. l. q̄ cōcubinā. in. §. si hēres aut loqmur in illo. q rē dr ex loco onerosor. & tūc sufficit post litē cōtest. dūmō ius illius q̄ tenet de euictione saluū maneat cōiter tñ illō ante iudiciū acceptū exponitur ante iudiciū. i. añ sniam vel añ iudiciū. s. finitū. l. mācipior̄. ff. de optiōe legata. & iuxta. c. qui absenti. de ꝓbēdis. libro. vi. &c.

Rubri. de locato et conducto.

Jsum est supra de Jhenda emptiōe & q: locatio & conductio est vna sp̄es ēptionis & vēdi. in. l. j. ff. eo. titu. Jdeo viso de ēptione restat tunc videre de locatione & cōductiōe vel sic visum est supra de vno cōtractu q̄ fit gratia vtriusq; restat videre de alio. de materia habetur. x. q. ij in. §. hoc ius porrectum in versu perpetua cū sequentibus ibi hunc rubrice conuenit. §. de pactis. c. plerūq;. conuenit. §. de fide instrumentor̄ in. c. inter dilectos §. de rebus ecclesie non alienandis ad audientiā. Queritur quid sit locatio & conductio. Hostien. in summa eodem titulo est rei vel persone ad vsum ꝙ pecunia numerata facta concessio. Cōductio autez

Universidad de Deusto
Biblioteca

est obligatio vel promissio pecunie inuẽte soluende ipsi locatori ꝓ vsu rei locate.

Ex rescripto.

Casus breuis excõicati sunt magistri ⁊ scolares bolonieñ. qui ante tempus cõductionis cõduncunt hospitia aliorum scolarium sine eorũ cõsensu in ista decretali sunt tres partes. Pria relationẽ legati decidit. Scõa statutũ legati qõ cõfirmat. Tertia publicari mãdat. secũda ibi cõstitutionẽ. tertia ibi statuentes. Nota primo quis non debet suam vtilitatẽ cũ alterius detrimento. c. locupletari de regulis iuris. libro. vj. Item scienti ⁊ cõsentienti nõ fit iniuria nec dolus in. c. scienti. de regu. iur. li. vj. Item nota casum in quo cõstitutio pluries debet publicari in anno. c. ad libe randam. j. de iudeis. Opponitur ad verbum confirmatã. nam confirmare est superioris ⁊ tamẽ legatus iste non erat superior altero. nam par imparẽ nõ habet imperiũ in. c. innocuit. s. de electione i. l. nã magistrat⁹. ff. de arbitris. dicit Joan. and. cõfirmatã. i. ratã ⁊ roboratã innouatã. vnde verum est ꝙ proprie nõ cõfirmat vt maior illi statuto daretur autoritas. Opponitur ad verbũ ꝺductiõis. qr quod ob grãm alicui⁹ est cõcessum, nõ dz in ei⁹ preiudiciũ retorqueri de. l. qõ fauore. ff. de legib⁹. metu isti⁹ exponit cõductionis: scz faciende ppter qõ est aduertẽdũ ꝙ bononie sunt duo termini. s. vn⁹ quo fit cõductio domorũ. alius est quo qs potest sibi prouidere de domo. scz natiuitas beate marie. ⁊ de isto termino loquitur hic alias cõcluderet Jriũ ⁊ hoc dicit nõ. Quero nunqd burgẽses bolonieñces si ante habeãt locare domos suas incurrerẽt istã sentẽtiã aliq dicũt ꝙ nõ p ratione pdictã: qr est penalis Hostien. tz Jriz rõ est qr isti hoc faciẽdo participant i crimine criminoso ⁊ p ꝺns eadẽ pena ligati sũt i. c. si ꝺcubine. j. de sen. excõ. ex hoc patet ꝙ dictũ Hosti. dz mittere qñ ibi burgenses domos scolariũ alijs scolaribus locarẽt ⁊ dicit Host. circa hoc ꝙ si fuato cõductiõis tpe locatores domorũ expulsis habitãtis ⁊ alijs habeãt locare nõ incurrũt istã pnam. dicit tñ Bofre. ꝙ ceteris prib⁹ veteres inquilini debẽt nouis pferri. ar. l. ꝙgrui. C. de coll. fisca. pdiorũ. li. xj. Quero vtrũ ista decre. faciat ius cõe Hosti. tz ꝙ sic ⁊ pbat p verbuz statuẽtes positũ i textu nr̃o p qõ ptz ꝙ ista decre. dicitur oib⁹ epis hñtib⁹ iurisditionẽ i locovbi studiũ legit. Quero nũqd ista decretalis extẽdit ad bedellos ⁊ famulos vel vxores. dicũt docto. ꝙ sic. ⁊ hec de isto capitulo sint dicta.

Nestra.

Casus bre. reuocat statutuz p qõ artant ecclie res suas nõ nisi certis locare psonis põt diuidi. In pria ponit qõ decisa. In scõa p uisio decisor. Nota ꝙ religiosi i plurib⁹ prochijs hñt hẽre ius pcipiẽdi decias ꝺ est verus ex legitima, prescriptiõe iux. c. ex multiplici. de decimis vel p recupationẽ a laicis. Jtẽ licitũ est tale alicui⁹ ecclie ꝺditionẽ sue ecclie facere mẽtionẽ. c. cõsensus. ⁊. c. ad nr̃az, s. de reb⁹ ec. nõ alie. Jtẽ psone ecclastice nõ debẽt alienare res ecclesiasticas. ⁊ hoc est verũ capiendo alienationẽ gñaliter p vt extẽdit ad ẽphiteosim ⁊ ad locationẽ lõgi tpis iuxta. c. nulli cũ ibi not. s. de reb. ec. nõ alie. Opponit ad ꝟbũ cũ qb⁹ ecclie vestietis. ille tex. dicit ꝙ ista locatio põt fieri laicis de. c. quis. j. de decis. de. c. cãm. s. de pscrip. Solu. verũ est ꝙ laicis psonis decime ẽt p ecclasticas psonas loqri nõ pnt ad lõgũ tẽp⁹ vel aliquomõ trãsferri sic ꝙ habeat ad ius reale in decimis ita loquitur. c. quis. sed fruct⁹ decimarũ ad modicũ tps bñ loqritpis laicis nec p ꝺ hñt aliquod ius reale iux. l. nũc solet. ff. locati. inf. l. rei ꝺmodate. ff. locati. Opp. ad ꝟbũ nõ obstãte de c. si qs. s. de ma. ⁊ obe. de. c. ij. de ꝺsti. li. vj. Sol. põt dici ꝙ ppter reuocationẽ pape pnt ꝺ facere monachi. vñ qr i determinationẽ ecclia tale statutũ vrgebat. iõ debuit reuocari iux. c. felicis de sensib⁹. lib. v). vel dicam⁹ ꝙ re vera scie illa reuocata nõ tenebat statutũ ⁊ ꝑm istũ itellectuz est. Pria cũ qstio. Scõa rñsio vel possumus dicere ꝙ nõ tale statutũ iux. c. j. s. de ꝺsuetudie vel meli⁹ dicam⁹ ꝙ eps lz cuz suo. c. possit facere statuta q ad iura suaꝝ ipm cõtingẽtia sine alteri⁹ piudicio. tñ q ad alia facere nõ põt nisi de cõsensu illorũ qs res tãgit vel saltim illis pñtib⁹ ⁊ nõ ꝺdicẽtib⁹ ar. c. ad hec. s. de offi. archi. iñcto. c. ij. s. de his q fiũt a pla. ar. c. fi. s. eo. tit. q fiũt ⁊c. ex quo ifert ꝙ taciturnitas. opat ꝺsensũ i. c. q. tacet. ó re. iur. itẽ ifert Jo an. ꝺtra statutũ vniuersitatis q cauet ꝙ locatores domoꝝ nõ possint locare domos suas alijs cũ qb⁹ pnt facere suã cõditionẽ meliorẽ. vñ ꝺcludit Jo. an. ꝙ statutũ tale fctũ nõ vocat⁹ istis locatoribus? nõ valeret ⁊ ꝺ vez est ũ p modũ statuti ꝺ fieret. infert etiã ꝙ caplm non potest in

vito canonico statuere ꝙ domuz suã canonialẽ alteri nõ canonico locare p pdicta in. c. cum omnes. s. de cõsti. c. fi. s. ne sede vacante. ⁊ hoc de isto.

Propter

se sum mat. ⁊ primo loquitur de predio rustico. Secundo de vrbano. scõa ibi verũ. ⁊ dr̃ pdiũ rusticũ qõ pncipale ẽ gratia agriculture dato ꝙ ibi sit edificiũ ⁊ ꝙis eẽt in vrbe. Medium vrbanũ est qõ pncipale est gratia hitãdi ẽt ꝙis nõ sit in vrbe. text⁹ afficiẽtẽ. i. dãnificantẽ. vicio. s. ꝓsueto rei. s. locate ꝓtingẽte refert ad verbũ incõmode alias est cõtingentẽ. ⁊ tunc refert ad sterilitatem pro rata. s. sterilita. qr si nõ in totũ deseruit fruct⁹ scõm ꝺ etiã remitteret eis ali qua pars decime. inqlino. i. ꝺductore pdicti vrbani necessitas supplẽ q preuideri non potuit iuxta. c. s. de seruis non ꝺcdi. Mo. tres casus in qbus fit remissio pensionis ꝺductori pdñ rustici in glo. Jtẽ de modico nõ est curãdũ. Jtẽ p modico non dat in integrũ restitutionib⁹ in. c. ad nostrã. s. de reb⁹ ec. nõ alie. Jtẽ casus fortuiti nõ sunt iputãti. c. vnico. s. ó cõmoda. cũ ibi no. j. e. Jtẽ vbertas vn⁹ anni ꝺpensat cũ sterilitate alteri⁹ anni pcedẽtis vel sequẽtis imediate ꝑm ꝺctorẽ opi. Jtẽ nota quattuor casus in qb⁹ inqlin⁹ põt expelli de domo ivitus i gl. Jtẽ q de nouo emergunt nouo indigẽt auxilio. Jtẽ initiũ cõtract⁹ est spectãdũ hoc elicit glo. ⁊ ponit concor. Jtẽ no. ꝙ inqlin⁹ nõ dz inhoneste ꝙuersari in domo. l. non aliter. ff. de vsu ⁊ habi. in glo. nostra. Jtẽ no. casuz in q mora purgari pt in. c. si qs pbyteroz. s. de rebus. ec. nõ alie. et qd sit mora qd ei⁹ effectus ⁊ qualiter fiat: ⁊ qliter purget. de ꝺ remittit Jo. an. ad sumã Host. i. s. ex qb⁹ causis. in ti. de vsur. in. l. mora. ff. de vsuris Contra istã decretalẽ opponit ad verbuz vicio rei. de lege ex ꝺducto ad verbũ vicio in. s. si q tñ. ff. e. põt dici vbi dãnũ ꝓtingit ex vicio naturalis rei. puta ex debilitate vetustate vel aliditate rei. tale dãnũ pertinet ad ꝺductorẽ. pz qr tpe quo cõduxit potuit scire cõditionẽ illi⁹ terre. iõ dz sibi iputare iux. c. dãnũ. de re. iur. li. vj. Jtẽ dicũt doc. si nõ ex vicio naturali rei. sz etiam ex vicio nõ ꝺsueto. dũ modo ꝺductor poterit remediũ adhibere vel fuerit in culpa. vt qr nimis tarde vindemiauit vel fortẽ. t terra vassa. ita potest iniere cõtrarium. alias si ex vicio in consueto ⁊ non naturali cui remediare non potuit cõduc-

ctor dãnũ magnũ patiat. tũc pẽsio debet fieri p grata vel meli⁹ ꝑm Joan. possunt pom aliqua dicta. Primũ ẽ ꝙ si ꝺductor alleget sterilitatẽ regulariter dz sibi fieri remissio pẽsionis vel in totũ vel in partem. nisi in trib⁹ casibus. puta si fuerit in culpa vel si pactum apposuit ꝙ teneat de culpa seu de casu fortuito. ⁊ ꝺ intelligaz iuxta. c. ij. s. de deposito. vel nisi vbertas sequẽtis anni posset ꝓsterilitate ipsi⁹ compensari. Scõm dictu est ꝙ si conductor alleget motũ terre ꝺ periculũ ptinebat ad dñm in. l. ex ꝺducto. in. s. fz si naget. ff. eo. Tertiũ dictũ ꝙ si ꝺductor alleget exiguitatẽ fructuũ piculũ ptinebit ad ipm. hoc pz in. l. si ex vno anno. in. s. cũ qdaz. ff. eo. qr nihil sibi remittet. Quartu dictu ꝙ si cõductor alleget viciositatẽ fructuũ hoc periculũ ptinet ad ipz nec ppter hoc fiet sibi diminutio pẽsionis. ita intelligũt cõmuniter legiste. s. si qua tamẽ vicia. s. alĩ. p̃trario. Quero qd si sit vbertas in vno anno nunqd rõne talis vbertatis tenet conductor augere pensionẽ. dicẽdum est ꝙ si ex bonitate naturali rei conducte vel ex industria conductoris contingat vbertas nõ debebit augere ppter hoc pensionẽ. rõ est qr locator debuit scire ista bonitatẽ. ideo locauit tantum quantum potuit ar. c. cum olim. s. de officio delegati. iuxta. l. j. ff. de vẽdi. tempti. si vero casu fortuito ⁊ insolita bonitate contingat vbertas terre laborate ꝺductoris debebit augere pensionem p̃ hoc quoniaz isti cõtrahentes non debent ad imperia iudicari argu. c. gaudemus. j. de diuortijs. in. c. posticiorum. xxxij. di. possunt aliquę questiones poni. Pria ꝙ ifra limites alicui⁹ ecclesie fuit facta vna capella ⁊ cũ prelato matricis fuit cõuentu ꝙ p oblationibus reciperet ãnuati certu preciũ. postea contingit ꝙ noua miracula facta fuerit in capella ꝺ oblationes multo sunt augmentate oblationes. vtrũ prelatus matricis possit petere augmentũ pensionis. videt ꝙ sic per predicta. secus si ratiõe capella ni puta quia bonus doctor esset. quia tunc industria sua sibi debet pdesse iuxta. l. fi. ff. de allusionib⁹ iuxta. c. martin⁹. s. de cõstitu. Quero quãdo diceretur esse sterilitas vel vbertas. aliqui dicunt si conductor totum perdit ⁊ ad hoc faciunt iura in principio alle. Alij dicunt ꝙ cõputato canone deceptus est conductor vltra dimidiã iusti precij iuxta. c. penul. s. de emptione ⁊ vendi. docẽ. dicũt ꝙ dicetur esse sterilitas vel vbertas ꝑ cõmunẽ opinio.

agricultoruz illius regionis. ꝑm hoc etiã

dicerek eē vbertas ar.c.ex litteris.j.ō spō salib⁹.l.j.in.§.fluminū.ff.de fluminibus. Sed videk ꝙ istud nō obstat:qz potest stare ꝙ in regione nō erit sterilitas sed solū in vna parte.dicūt doc. ꝙ nō obstat illud qz recurrek ad vulgus agricolarū quo ad illum fundū tantūmodo.dicam⁹ ergo qō tunc ꝑ rata fiet deductio pensionis si in fundo ſm cōmunē euētū perciperentur xv. et non fuerunt ꝓcepti nisi decē.si ꝓo illo prædio soluerenk tres aurei fiet deductio ꝑ rata quia soluz soluerenk duo.si autem non fuerint percepta nisi.v.sistaria. tunc soluek ꝓo pensione solūmō denari⁹ si in vbertate ꝙ si adeo fuerit fertilis.tūc duplicabik pensio. Opponik de.l.j.in.§. penulti.ff.de variis⁊ extraordinarijs cognitionib⁹ de.l.qui operas.ff.e.de.l.penul.ff.de condi.ob causam'.⁊ per multas alias leges.Sol'.hic textus loquitur cum suis concordātijs in locatore corpoꝛū vel rerum in similib⁹ loquitur in locatoꝛib⁹ operum.quāuis in casu fortuito steterit: tamē recipiunt ꝓcciū.rō est quia ex quo per casum fortuituz hoc contingit.tamē bene remanet in eis voluntas ꝓestandi ideo lucrantur ꝓcciū ex quo concludi pōt ꝙ famuli seruiētes alicui q̄ q̄uenerūt ꝑ certo ꝓcio seruire ad annū si casu fortuito sint infirmi nihilomin⁹ debēt habere seruitiū.l.cū heres in.§.penl'.ff.de statu liberis.ita tenuit speculator⁊ etiam tenuit Inno.⁊ Hostiē.⁊ Jo.an.insequitur ipsos.vnde posuim⁹ duas q̄stiones. Pria ꝙ si casus fortuit⁹ contingat in ꝑsona locatoꝛis operas si per talē casum stet.non lucrabitur ꝓcciū.imo si receperit tenebitur ad restitutionem per.l. si pecunias in.§.nisi.ff.conditione ob causaz. fallit in aduocato etiā cuius per casum contingē. tem steterit.ponunk due q̄stiones. Pria vbi per casum fortuitū cōtingentē in ꝑsonam locatoꝛis⁊ pecuniam recipientis stat ꝙ minus ꝓestank opere nō lucratur talis ꝓcium.imo repeti potest si solutū fuerit aliud vt in.l.si vno alieno in.c.cum quidem.eo.titulo. Secunda q̄stio ꝙ si ꝑpter casum fortuitū contingentem in ꝑsonam conducentis⁊ pecuniam concedētis stat ꝙ minus ꝓestantur opere.tūc locatoꝛ in hoc lucratur ꝓcciū et repeti nō potest si solutū fuerit aliud ⁊c. hoc est verum nisi tempore quo nō potuit ꝓestare operas conductoꝛi:quia ꝓo alio est operatus a quo mercedē recepit vt in.l.alle. Circa istā primā partē non ponunt aliud hoc, nam textus ponit multam vbertatē

Ideo videamus interpretationem eius. vbertas dicitur ab vber.ris qō est māma lacte plena.⁊ circa hoc ponit Quidi⁹ versus. Fertiliꝰ seges alienis ſp i agris. Vi cimq; pecus grādius vber habet. Adverbiū brauiū. Opponitur de.l.fi.de iure amphiteotico. Solutio ibi loquitur in amphiteota qui rem perpetuo tenet.⁊ certa pensione⁊ saltem dñs rei remanet hic loquitur in conductore qui ad modicum tempus tenet rem in pensiōe. verū est ꝙ amphiteota nō expellik nisi ꝑ trianiū ⁊c. fallit in amphiteotico eccle. Querik quo tēpoze sit soluenda pensio. doc. dicunt ꝙ debet solui in fine tēporis ad qō conductio est facta: nisi aliud fit conuentiū vel ni si adsit ex cōsuetudine. Ratio est qz semp impꝛomissionib⁹ debem⁹ insequi vt in.l. semp in obscuris.ff.de reg.iur. Jtez quia hoc qō debetur vel ꝓmittitur semp est ꝓstandū in fi.tēporis siue sit i nūdinis siue in locatiōe siue in kalēdis ḃ ꝓbak in.l.eū q̄ kalēdis.⁊.l.eū q̄ circa rem.ff.de verbo.obli. et in.l.q̄ hoc anno.ff.eo.⁊ in.l.q̄ kalendis in.§.fi.institutа.de verbo.obliga. secus si quidi⁹ annuum debeatur. puta si sin gulis annis quibus vixerit: vel in quibus erit in scolis vt in.l.nec semel.in.§. primo. ff. de alle.quando sedet. Unde versus. Annua si debes tūc inspicies caput anni. Annuo si debes in fine teneberis anni. Quere ponamus ꝙ alias cōduxit aliquis domū ad decē annos.vtrum alter teneak soluere ante tempus finitū. doct. dicunt ꝙ non tenetur nisi in fi.tpis.⁊ hoc est verum quando sub vno ꝓcio talis locatio facta est.secus si singulis annis esset determinata pensio. ratio est:quia tot censentur stipulationes quot sunt summe.et hoc de isto capitulo.

Quuit. Casus breuitatis nō ponitur quia gregorianū est.due sunt ptes. In prima ponuntur aliqua que requruntur ad alienationem amphiteoticam In secūda ponuntur casus in quibus potest expelli et priuari iure amphiteotico Ho.ꝙ res ecclesiastica potest dari in amphiteosim.c.ad aures.de reb⁹ ecclesie nō alienādis.⁊ hoc est verū solēnitate iuris seruata. Ho.ꝙ dñs rei amphiteotarie in alienatione eiusdē ꝓferri debet in glo. Nota quod alique persone ab emptione expelluntur. Nota ꝙ qui iure suo abutitur illo priuari meretur. Item si amphiteota cessanerit i solutiōe pēsionis [illegible]

biēnium pōt expelli.hoc verū in emphiteota rei ecclesiastice.sec⁹ in emphiteotica ꝓuati.qz debet ⁊c.Quero q̄ requirunk in alienatiōe amphiteo.ſm Ho.requirūtur septē q̄ possunt elici ex nr̄a decretali. Primo ꝙ dñs antea requirak.⁊ dicam⁹ antea.i.anteq̄ vendank.nec tñ anteq̄ venalik expendank. Scōo est ꝙ sibi nūciet q̄tū ab alienis offerk. Tertio ꝙ ius solūmodo sibi cōpetēs in revēdat. Quarto ꝙ personis ꝓhibitis. Quinto ꝙ ꝑ duos mēses expectet nisi dñs dixerit se nolle emere. Sexto ꝙ nō cessauerit a solutiōe pēsionis ꝑ biāniū.alias res cadit in ꝓmissum. vt in tex.qñ dicit sec⁹ ꝓsumēdo.⁊ ptz a cōtrario sensu ꝙ si p̄dicta fuauerit tenetur recipere eū.s. illum cui vēdidit⁊ in possessionē mittere.ex quo ptz ꝙ si prædicta seruauerit āphiteota dñs tenetur ſm qui vendidit recipe.⁊ illū ꝑ litteras in possessionē mittere.ꝙ si non fecerit recepta tñ legitima ꝑte p̄ch̄ que pōt dici laudimiū. ⁊ hoc ſm diuerse terre cōsuetudines fit. ꝙ si nō fecerit expectato ꝑ duos menses pōt amphiteota vēdere.i.l.fi.C.e.ti. Quero que sunt ꝓsone ꝓhibite. gl.tāgit.dicūt tamē aliqui ꝙ scōa lege cauek q̄ ꝓsone ꝓhibenk ab ista ēptiōe.⁊ iō dicatis ꝑz Jo. an.⁊ Hosti. ꝓhibentur.l.spāli. vel loquik de ꝓsonis ꝓhibitis in ꝓtractu.puta ꝙ nō alienetur ex ꝑgenie .iuxta.l.fi.C.de rcb⁹ eccle.nō alie. Nos habem⁹ ꝙ āphiteota non potest vēdere meliorationes i vito domino. Querik vtrū dare aliq̄ dixerunt ꝙ sic.pari rōe.⁊ qz.l. loquik de alienatione. Donatio est alienatio. glo. tñ tz qō imo pōt.rō est.qz ille qui vēdit solū vt habeat ꝓcciū.iō nō plus interest sua habere ꝓcciū a dño q̄ ab alio.sed in donatiōe aliud cōsiderak.nā forte fit illa donatio ad remunerationē.ita tenet speculator ti.e.in §.nūc aliq̄.de iure amphi.in ꝛ.cvij.de materia huius cōtract⁹.remittit Jo.an.ad dictū.§.vbi ponit speculator.clxxiij.questiones. Quero ponam⁹ ꝙ ēphiteota cuz debita solēnitate rē in ēphiteosiz ꝓcessit alicui ⁊c.nūc iste vult vēdere cui⁹ req̄rik cōsensus ꝓim⁹ dñs vel illius. doc.dicunt qō dñs rei directus requirik q̄n iste recipit aliū ⁊ mittit in possessionē. et dicit.l. qō dñi cōsensus debet requiri. Quero ponamus qō ēphiteota vēdit rē in ēphiteosim vendite⁊ ⁊c.nō tñ tra ditit.numqd ꝺz ꝓriuari iure āphiteotico.doc.dicūt qō nō quia ꝛba debēt nitere cū effectu.in.c.relatū. ꝛ e cle.nō resi.sed ponam⁹ ꝙ vendidit⁊ tradidit ipe tamē postea penitēs rehabuit huius rē.quid dicendū dicunt doc.ꝙ non priuabitur iure āphiteotico ꝓ rōnem p̄dictā.simile.in.l.volūtate.ff.quibus modis pignus vel ꝟpoteca soluitur Quero qūo seleriter qs habeat sibi ꝓuidere in casu nostro. Diuerse sunt op. Jo. an. videk istā approbare ꝙ si āphiteota expectat dominum per duos menses ita dñs expectare āphiteotā ꝑ duos menses ꝑ hoc qz ꝓtrahentes nō debēt ad imperia iudicari.gaudem⁹.j. de diuortijs. vel dicamus qō sibi scienter ꝓuidebit si nō cōstituatur in mora ſm aliquē de modis. de quibus notatū fuit in.c.precedēti.

Rubrica. De re:

rum permutatione.

Continuatur. sic visum est supra de locato⁊ cōducto. vez quia rerū permutatio est vicina locationi et cōductioni. vt in.l.ij.C.eo.⁊.l.fi.ff.e. ideo sequitur rubrica. de hac materia habemus.x.q.ij.c.lz⁊ ꝓmutare.xij.q.ij.c.diaconi.c.precarie.c.fine exceptione.c.qui mācipium.

Si princeps

Ca. b.ecclia pōt rez imobilem cū ꝓncipe ꝓmutare.nō diuidit. Ho.j. priuilegium principis qō pōt habere rē ecclie immobilē si aliā rem eque valoris det. Ho.secū do qō cōtractus sunt volūtarij.l. sicut.C. de oblig. Ho.qō causa rōnalis debet sub esse añq̄ res ecclie alienenk. Opponik ad verbū equalis.de.c.fine excep. xij.q.ij.so. aliqui dicūt qō tunc dicek esse cā rōnalis si vtilitas vel necessitas requirat alꝰ non ſm doc.qō ēt vtilitas ecclie nō ꝓcuretur donec etiā reddak in dēpnis.⁊ hoc est in recōpēsatione priuilegioꝝ ab eis ꝓcessoꝝ ecclie. Quero que sit cā rōnalis.doc.ponūt exēplū.puta si ecclia habeat fundū ꝓpe palaciū.et princeps velit hre ꝑ faciendo viridariū: hoc facere pōt⁊ ipm ꝓestare tenenk duz tamē velit ꝓceps dare fūdū remuneratoriū. Quero qd ē ꝓagmatica sensio. gl. dicit suo mō.doc.dicūt ꝙ differētia est inter auocationē⁊ ꝓagmaticā sentionem. auocatio ꝛ rescriptū volūtarie sctiñ.sed ꝓagmatica ꝛ ex cē littera q̄ dak cū ꝓcilio ꝑ rerū⁊ sup reb⁹ spectātib⁹.tñ hic accipitur ꝑ excusatiōe capti vel cle. ne valeant repꝛehēdi sup hmōi ꝓmuta. Sz de q̄ ꝓncipe videk.ꝛ ꝙ videk ō impatoꝛe.ꝓbꝫ facit qz ille ē.q̄ ꝓuilegiauit eccliam.⁊ ꝺ ō isto.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tcommu

tationes. Casus bre. fm Raimūdū platus reuocat alienationes qs incōsulte fecerat pdecessor. Mo. q fctm plati indebite nō obligat successorē. in. c. j. de solu. Itē successor reuocat alienata p predecessorē. c. si qs. t. c. epi. s. de reb? eccle. nō alie. t hoc est vex si indebite fuerit alienata. puta si nō vocati fuerit illi q vocandi erāt. iuſ. c. j. s. de his q fiunt a plato. et hoc vult dicere textus qn dicit incōsulte t hoc de isto capitulo.

Ancipia.

Casus bre. fs Jo. an. accipe pro ſſima illud q dicit text? in pri. residuū vero est expositio. Diuidit in tres. in pria ponit dictū. in scōa exponit. in tertia rōnē reddit. secunda ibi vcs. tertia ibi qō em. Mo. id qō habem? in pn. ca. c. sequēs. t ratio huius ponit in fi. tex. Scōo no. q p seruo eccle sie manu mittendo debēt dari duo mācipia. hoc pts qn dicit mācipia. c. iij. s. de rebus eccle. nō alie. in. c. eps. q mācipium. xij. q. ij. Itē no. illud q ponit in fi. tex. semel deo dedicatus ꝛc. Cōcordātie sunt in gl t ecōtra q ad humanos vsus deputatū est nō decet decimis ꝛc. in. c. ad nuptias de consecra. di. j. Opponit ad vbū ppetuo libertate. de. c. consensus. s. de re. eccle. nō alie. so. ds exponi libertate. i. libertinitate. Clerū est em q serui eccl'ie manumissi debēt manere serui eccle. cū tota sua posteritate. t istā libertatē vocat libertinitatē. q melius est esse libertū eccl'ie q alicuius liberti. Opponit ad verbū consecratū. de. c. ex antiqs. l. j. di. iij. metu huius subaudit Hosti. ad verbū consecratū iuste. t sic p hoc cessat otrariū q per subreceptionē. Opponit de. ca. ecclesiasticis. xij. q. ij. metu hui? subaudi ad textū nīm salua potestate pape. Opponit de. c. j. s. eo. subaudi salua pncipis priuilegio. Opponitur de. c. seq. vbi suus eccl'ie fugitiuus bene potest vēdi. subaudi exceptis seruis fugitiuis. t hoc in. c. se. Opponit de. c. tua s. de his q fiunt a plato. de. c. sine excep. xij. q. ij. subaudi ad verbuz non decet. scz de honestate. vel melius subaudi sine iusta causa. t rationali et seruata iuris solennitate debita. tunc res ecclesie vendi possunt. et hec de isto cap. sint dicta ꝛc.

Mistū.

Casus bre. uis. nō ponit fs Jo. an. fm Ray. potest sic causa permutatiōis vel als nō sunt sui ecclesie in seruitute redigendi. Nota q iniusticia vitari ds. l. rē non nouā. C. de iudicijs. Itē nota illō q dat a fidelib? ecclesijs remediū aiaz opatur. c. aīe defuncto. xij. q. ij. Itē seru? eccl'ie fugitiuus vēdi pōt in gl. Itē semel deo dedicatum nō debet ad humanos vsus transferri. c. precedēs. Opponit de. l. in fuga. C. ad. l. fauiā. de plagiarijs. metu istius subaudit Hosti. qn dicit fugitiuos. s. q fuerint in fuga reuersi tū sunt. vel dicam? fm doc. esse speciale in seruis fugitiuis ecclesie. etiaz in fuga existētes. vñ qui seruū i fuga existētē vendit crimē plagij cōmittit. t ratio est. qz in fuga esse. est quodāmodo esse in libertate. in. l. q sit. ff. ō edilicio edic. t hoc est verū qn pure vendi bene potest causa vendi suo cōditiōe si reuertat. t ēt potest bene de isto tractari i iudicio, familia, hercīs. t etiam cōi diuidundo. t etiam amico peregrinātē pōt sibi dari in mādatum q vendat seruū fugitiuuz. t sic vterqz pmittit crimen plagij. Opponit ad pbū dignitate. nā seruitus est subiectio instituta de iure patronat?. in. s. seruit?. ergo sequit q seruitus nō est dignitas. ergo maledicit textus metu hui? subaudiunt aliqui ab ecclesiastica dignitate. i. ab ecclīastice dignitatis seruitute. vel dicam? q stat p prie. qz cuz plati ecclesiarz nō sint dñi rez ecclesiasticarz. vt in. c. ij. s. de dona. sequitur q serui ecclie non sunt nisi serui dei. cuius est ois terra t plenitudo eius. j. de decimis tua. t cui seruire regnare est. j. c. cū virum. j. de regularibus.

Ositum.

Casus bre. prebēde pacto pcedēte permutari nō pnt. eps tamen ex causa potest de vno loco ad alium personas permutare. Due sunt ptes. in Prima ponitur questio. in Scōa distinctio. scōa ibi. gñaliter fm mēbrum ibi si autē. Mota primo q cōmutatiōes dignitatum de iure sunt phibite et etiam prebende. vt hic in. c. vtilitatib?. Itē pactiones circa spiritualia vel connexa spūalibus sunt phibite et labē simonie continent. c. fi. s. de pactis. Itez episcopus ex iusta causa potest de vno loco ad alium transferri personas. Item maior vtilitas debet minori transferri cap. licet. s.

de regularibus. Opponitur adverbū cōnexa spūalib? de. c. sequēti. vbi de possessionib? eccl'iarū bñ fit ptract?. t tñ stat q ille possessiōes sūt pnexe spūalib? iuxta c. si qs obiecerit. j. q. iij. i. c. q religiosis. ff. de rei vendicatione. aduertēdū q aliqua sunt pnexa spūalib? q sunt icōparabilia. sicut est ius patronat? iuxta. c. quāto. s. ō iudicijs ius funerēdi. c. fi. j. de sepulturis et ista sunt adeo sic connexa eis. q nullo modo separari ab eis pnt iuxta. l. qs ergo ff. de peculio. t in istis optinēt qō hic dicitur alia sunt pnexa spūalib? q sunt corporalia fs possessiones. t ista bene possunt a spūalibus separari et in istis optinet. c. sequens. Quero quid vult dicere textus pīertim pactiōe premissa. quomō poterūt cōuenire. Jo. an. dicit q permutare volens poterit dicere episcopo. nō possum prodesse in tali ecclesia: vel habeo inimicitias. ita q nō possuz ibi secure remanere. ideo bene vellē. q alium ibi transferre tis t nisi alibi puideretis. vel etiam poterit dicere si talis eēt vtilis i ecclīa mea et mihi velletis prouidere in ecclesia sua bene vellē qō cōmunicatio fieret bene in talibus cōicationib?. ita cōsuluit. Jo. an. q in instrumētis sup hoc pficiendis semper inciperetur a prelato. vel dicamus verum esse qō nullus debet interuenire tractatus purus et obligatorius. sed sub cōditiōe possunt puta si placuerit dño epo. Quero nūquid requiritur cōcessus illorū ad quoz collationē spectāt bñficia. doct. dicūt q sic. iuxta. c. ad hec. s. de of. archidia. Sed quero nunqd alius inferior epo ad quē pertinet collatio bñficiorū possit auctorisare hmōi permutationē. doc. dicunt q non. Istud em est adeo epale t speciale q inferior episcopo hoc facere non pōt. ita tenet Hosti. in summa eo. titu. naz permutatio solum mō fit dispēsatiue modo inferiores epo non possunt dispēsare nisi in casibus a iure pmissis. t hoc est verum exceptis bñficijs exemptis. vel etiā in quibus prelati exempti habēt plenuz ius. Quero que dr esse causa necessaria. doc. dicūt causa necessaria est q ad ecclīaz puta qz in vna ecclīa q reqrit solū bonum predicatorē vbi est vn? pdicator. In alia est vn? theologus in qua reqrit bon? administrator tpaliū. Dicūt tñ doc. q q̄uis necessitas ecclīe sit cā rōnalis ppter quā possit pmutare sibi tñ fauor psonaz sufficit in. c. sup iordinata. s. de pbē. maxie in simplicib? bñficijs. in alijs aūt nō ds sibi r̄ōnabilis fieri vtilitate ecclīe ad hec tñ cōmunis fauore psonarū bñ fit ista transla-

tio ecclīarum seu permutatio.

Bquestiōes

Casus bre. ecclīe iure ppetatis pnt ad inuicē pmutari possōes etiā earū pnt ad inuicē pmutari t p min? valētib? pretiū suppleri. Jo. an. cōis diuisio. scōa ibi rñdem?. Mo. j. vtile eē hre p prietates t possessiōes suas sibi vicinas i l. si cui fundus. ff. de lega. ij. c. ad audientiā j. de eccle. edifi. Itē no. q vbi fit pmutatio de reb? ecclīasticis ds seruari eqlitas hoc verū ē qn fit pmutatio inter duas ecclīas t priuatū: tūc melius est q priuatus pl? bēat dare ecclie q recipiat ab ipa ecclesia. qz hoc est solū pncipis. Mo. de spirituali ad spūale: ō tpali ad tpale pōt fieri pmutatio. nō tñ de tpali ad spūale. c. fi. j. isto ti. Itē no. q illud cēsek accessuz q non repit expresse phibitū accor. sunt in glo. vltra glo. facit. l. j. ff. de testib?. in. c. inter corporalia. s. de trās. epi. Itē illa q sunt diuersoz generū debēt ad inuicē miscericordiā cū cām. s. de elec. c. j. de elec. in cle. Opponit de. c. j. s. de reb?. ec. nō alie. Sol. b loqtur de ecclesijs parrochialib? q pleno iure spectabāt ad ecclīas quētuales t spectabāt ad mēsaz eaz t de istis bñ pt fieri pmutatio ad inuicē alias non posset fieri pmutatio vel dicam? q etiā de ecclesijs q pleno iure nō spectāt bñ pōt fieri pmutatio vñ quātūcūqz ius haberēt i istis ecclesijs pt fieri cōicatio de tali. t ita quis iste ecclie essent subiecte: tñ potuerūt adhuc pmutari. intelligatis tñ q ds fieri pmutatio de cōsensu illoz ad qs ptinet. Opponitur vr q nō pnt ad inuicē pmutare. Maz spūalia sunt gratis ferenda in. c. j. j. q. j. mō ct? pmutatiōis nō est gratuit?. g t c. dicit Hos. q in hui? pmutatiōe ds interuenire superioris autoritas q ps omnem viciū purgare in. c. nisi eēnt. s. de pbē. in. l. furti. ff. de his q notant infames. Dicunt doct. q in casu capli nisi nō est autoritas superioris necessaria ad hoc vt purgetur viciū q: nomē viciū est ar. c. cū ecclīa laterana. s. de elec. c. q peccat. xxiij. q. iij. Clerū ē tñ q requirit autoritas superioris ad pstandū autoritatē alienatiōi rei ecclīastice: fs nō vt purget viciū. nec obstat qō alie qz dicunt doc. qz cēsek act? gratuitus qn nihil datur nisi spūale. Opponit qz vēditio nō habet locū in. ca. qrelā. j. de simo. in. c. qui studet. j. q. j. in. l. ij. ff. eo. ti. Sol. emptio et vēditio nō pōt habere locū. qz in emptione t vēditiōe reqrit pciū qō qdā psistit in

pecunia numerata oīno in.l.j.ff. de emptione ⁊ vēdi.in pmutatiōe ꝛo nō requiritur preciū in.l.j. ff.eo. ⁊ ita pōt esse illud qō datur eē spāle. ſz pecunia est tpalis. Opponit de.c.p̄cedenti.⁊.c. maiorib⁹.s. de prebē. Solu.verū est ꝙ in ecclīs bene pōt pmutare ius ꝓpetatis: ſz bñficiū cū beneficio tanꝫ beneficiū ⁊ inciuilū non pōt:sed requirit superioris autoritas. Quero nunqd ecclesia possit pmutare cū decima. Jo.an. videt hic tenere ꝙ nō post vincentiū. nā spāle cum spāli eiusdem generis possit pmutari nō tñ possunt si sint diuersoꝝ generū. ⁊ hoc nō placet Jo.an. ex dictis ||Ben. potest colligi ꝙ benevaleret pmutatio ecclie cū decima. qz ista decretalis loquit indistincte g̃ ⁊c. iuxta.l. de precio.ff. de publi. verū est tamē ꝙ nō valeret pmutatio de ecclīa cū calice. qz licet sint spāalia. tñ per ꝓlationē possunt vendi iuxta.c. aurū. xij.q.j. videm⁹ hic ꝙ pro possessionib⁹ vni⁹ ecclie dabat vna ecclīa ⁊ pecunie q̄s Jct⁹ est hic vt ꝙ pmutatio. qz de re ad rē. aliq̄ dicunt ꝙ dz dici Jctus pmutatiōis. alij dicūt ꝙ dz attendi illud qō maioris est extimatiōis vel res data vl pecunia. l. maiorē. ff. de pactis. c. vnico. de cōsecra. ec. vel altaris lib. vj. Alij dicūt qō debet attendi vtrū det pecuniā vt sibi vel vt preciū ar. l.j. in. §. si pecunia in sacculo. ff. de positi. dicēdū est ꝙ dz attēdi voluntas pmutantiū ſm Jo.an. c. Jctus. de re. iur. lib. vj. Quero eccl'ia sctē genouefe hz vnā eccliam. ecclesia sancti Bermani hz aliā villā in qua est ecclesia. ad inuicē pmutāt vtrū videanꝫ iste ecclie pmutare et nūqd trāseant eccleſie cū villis. Ista fuit q̄stio generalis vltima Bartho. bri. qui recitat Tancretū respōdisse ꝙ nō trāseunt ecclie quia eccleſie sunt digniores. g̃ non debēt quia magis dignū ⁊c. iuxta. c. vnicū. de cōsecra. eccleſie vel altaris lib. vj. idem videtur Jnno. qui dicit ꝙ mere spāalia nō trāseunt cū vniuersitate tpaliū. ſz tamē ius patronat⁹ bene trāseat cū vniuersitate tpaliū: qz non est mere spāale iuxta. c. quāto. s. de iudi. ||Hosti. ⁊ Jo.an. vī in hīre manere ꝙ si fieret alienatio in laicum nō trāsiret. sec⁹ si fieret inter ecclesias ar. c. ex litteris. j. de iure patro. Et hoc de isto.

Cum olim. Casus bre. beneficia sua perdūt qui ea ꝓpria autoritate cōmunicāt. Due sunt ptes. scōa ibi cū ergo. Mā prima narrat ꝓcessum. Secunda diffinit. ||Not. primo casum breuem. c. quesitum. s. eo. Jtem no. ꝙ confessus victo habet. c. nos in quē ꝙ ti. q. j. Jtem no. ꝙ in cōfessiū adhuc remanet aliud agendū. Jn glo. qz hoc est verū quo ad sniaz ferēdā. l. pro inde. ff. ad legē aquileā. Opponit de. c. veniens. j. s. de testibus. iūcto. c. nō dz. de reg. lib. vj. So. est qō istevere non fuit condēnatus per confessionem magri. s. sed alias maxime constitit pape per depositionē testiū iuxta. c. cuz olim. ti. s. de offi. deleg. Quero que est ratio qua pmutatio beneficiorū ꝓhibet. Rō est quia q̄ permutat debet rem facere alterius. mō cle. non sunt domini beneficiorū. ideo nō possunt eos facere dīos vel dicam⁹ ſm doct. ꝙ ideo ꝓhibetur qz sibi ipsis videntur cōferre qō prohibet quia nemo in talib⁹ debet se ingerere in. c. per vias. j. de iure patrona. Ex quo patet ꝙ si fiat permutatio p superiorē non precedē te aliquo tractatu bene valet permutatio in. c. quesitum. s. isto titulo.

Cuz vniuerso ruz. Casus bre. dicit Jo.an. nō sūmat qz cōtinet gfaz ⁊ nō ius vel pt fic sūmari cle. p se bñficia nō pmutāt. Mo. j. ꝙ pmutatio fit cāvtilitat' pmutantiū. c. ad q̄stiōes. s. c. l. j. ff. de ꝓhenda emp. Jtē deceptis ⁊ nō decipiētib⁹ iura subueniūt i gl. Jtē simplicitati dz subueniri. c. tāta neq̄tia i gl. Opponit de. c. p̄ce. So. ſm gl. Jnno. Pe. ⁊ Jo.an. ista decre. cōtinet gratiā de iure aūt debuit priuari suo bñficio. Opponit Jt finē hui⁹ decre. ⁊ videt ꝙ cōsanguine⁹ nō debuit priuari qz nō alter p alterū nō dz de re. iu. lib. vj. doc. dicūt ꝙ iustius fuisset qō iste. l. puat⁹ fuisset suo bñficio. verū est tñ ꝙ etiā iustū fuit ꝙ ꝓsanguine⁹ remoueret. qm̄ resigna tio facta p istū. g. nō tenuit. ſz nō teneret collatio facta simoniace iuꝛ. c. ordinationes. j. q. j. dicūt tñ doct. ꝙ iste ꝓsanguine⁹ erat fautor istius pmutatiōis. iō nimirū si sit priuatus. Et hoc de isto caplo.

Exhibita. Casus bre. spāale cū tpali non pmutat. due sunt ptes. Jn prima facti narratio. Jn scōa diffinitiōis ꝓmissio. scōa ibi q̄ circa. ||Mo. j. ꝙ iudex in aliq̄ cā dat⁹ pt eē arbiter sup illa c. cū tpe. s. de arbi. hē vez solū. Jtē no. ꝙ si nō tenet principale nec accessoriū. Opponitur quoniam licitum est alicui redimere vexationem suaz etiam pecunia ne super spāali inquietet. in. c. dilect⁹. j. de

simo. so. vbi quis habet ius in re spāali vel beneficio. si super inquietet potest redimere p pecuniā vexationē. sed vbi non habet ius in re spāali vel beneficio non potest ⁊c. sic loquitur istud. c. quia reuera prepositus nō habebat ius. Opponit de c. cū pridē. s. de pactis. ibi fuit pura ⁊ simplex resignatio. sed papa mādauit ꝙ p uideret. Opponit de. c. ꝓstitutus. de reli. so. debet intelligere ſm doc. ꝙ eps nihil de spāali remisit iure. Opponit de. c. prāua. j. de simo. so. ibi vt pura ⁊ simplex donatio facta ecclesie. ſz postea recept⁹ fuerat in canonicū. ⁊ ibi fuerint reddit⁹ assignati. sed non p pacto p̄cedenti. glo tā gīt ꝙ satis apparet p istā decretalez non esse licitū ꝓuenire cū aliqua ecclīa certis possessionibus datis ecclesijs. quo ad ꝓprietatem vel vsufructū reliqs possessionibus nō tenerētur ad decimas. hoc etiā erat in vna decretali sup ti. de deci. q̄ non debuit remoueri ſm doc. vnde i. quo defecit actū supplere debet glo.

Rub. De feudis

Ontinuatur sic. visum est superius de quibus contractibus res ecclīastice alienantur. sequit videre q̄liter res in feudātur. vel sic visum est supra. de quibusdā ꝓtractibus q̄ fiūt gfa vtriusq̄. sequit videre de alio. De materia huius habet. xij. q. v. in. c. de forma. hinc q̄. c. cū eccl'iaꝛ. s. de cōsti. c. plerūq̄. s. de pactis. c. ceteꝛ. s. de iudi. ⁊ c. nouit. eo. trāsimissa de foro cōpetēti. Querit q̄d sit feudum. aliqui dicunt ꝙ est beniuola actio tribuēs gaudiū petētibus. iō dicamus rīariter ꝙ feudū est ꝓcessio vsufructus alicui⁹ rei p iustoꝝ honesto seruitio. per hoc qō dicit vsusfruct⁹ dicit cū cōtractib⁹ in quib⁹ trāsfertur domin iū. p hoc quod dicit honesto seruitio. debet ab amphiteotico ꝓtractu in quibus nō sic tenetur ad honestū fuitiū. de materia feudorum. ⁊ q̄t sint seruitia in sūma hui⁹ tituli. in. §. et qualiter.

Assinuatiōe Casus bre. si ecclesia a suo vasallo receperit feudū ipignus a seruitio ei⁹ abstinendo nō tenet ꝓputare fructū in sortē nō diuidit. ||Mo. primo casum in q̄ creditor nō tenet ꝓputare fructus in sortē. Aliū casum habem⁹. in. c. sa ||ubiter. j. de vsu. vbi in re obli. p dote ⁊c. Jtē no. ꝙ feudū pōt ꝓcedi ipign⁹. c. j. j. de

tvsuris. Jtē no. casuz in q̄ vassall⁹ nō tenetur prestare fuitiū dño. qz tūc nō habet molumētū a feudo. ⁊ no. q̄ sentit on⁹ ||sentire dz ⁊ ꝓmodū. ar. l. fm naturā. ff. de re. iu. c. cū scōm. s. de pbē. Opponit. nihil dz recipi p mutuo vltra sortez. imo nec aliquomō lucrū sperare bñ in euāgelio mutuū dantes nihil inde sperantes. ꝓsuluit j. de vsuris. Retu hui⁹ dicūt aliq̄ ꝙ hoc est spāle i fauorē ecclie. hoc nō placz Jno. qm̄ cū vsure sint vtroq; testamēto ꝓhibite. papa sup illis dispēsare nō posset. in. c. ꝓposuit. s. de cōcess. pben. imo si ꝓhibent vsure puatis multoforti⁹ debēt ꝓhiberi cle. ar. c. negotiatorem. ⁊ in. ca. fornicari. lxxxvij. di. dicit tñ Jnno. hoc eē in ecclīa nō fauore ecclie ſz feudatarioꝝ ecclie. rō est. qz res ecclie nō debēt alienari nisi per necessitatē. in. c. necessitatē. viij. di. vl pōt intelligere ista decretalis i rusticis tenentibus istas possessiōes ab ecclīa. p quib⁹ certū seruitiū impēdebāt ecclie ⁊ fruct⁹ illaꝝ possessionū parū valebāt. vel potest intelligere in feudo ꝙ illicite tenebatur ab ecclīa. ⁊ ista est vera solutio ſz Jnno. in. c. j. j. de vsu. ⁊ tūc hz locuz in oīb⁹. vt in d. c. Ista so. nō placet ||Hosti. q̄ dicit se ꝑfecti noticiā. dicit em̄ ꝙ quidam miles de mediolano obligauit quoddā castrū epō morien. dicit em̄ ꝙ ꝓdicte solutiōes sunt diuinatorie. vel dicam⁹ ꝙ ista decreralis ꝓtinet ius cōe. ⁊ hoc ptz ꝑbū declaram⁹. bñ est ātiq̄ iuris declaratoria. vt dicam⁹ ꝙ q̄nq; res ipign⁹ dat dño nō tenet ꝓputare fructus in sortē. rō pōt eē qz feudum datur grat⁹. iō de natura feudi ē q̄ vassallus teneat dño ad ātidotta. iuꝛ. l. ſz si hac lege. ff. de pos. here. c. cū. in offi. j. de testa. Jtē qz feudi dannū verū retinetur. iō nimirū si dñs rei sue faciat fructus suos. et ista sunt q̄ mouerūt papā ad illō declarādū. Quero q̄d sit gageria. glo. dicit ꝙ gageria idē est ꝙ pignus. dicit Jnno ꝙ ista glo. fuit Tancreti. ⁊ hēbat gageria. di. ||Hosti. ꝙ vulgare est vallis maurien. cui⁹ epō dirigitur ista decre. ⁊ dicit tē ꝙ gageria dz eē in rebus imobilibus. ⁊ gagiū in rebus mobilib⁹. ⁊ sic differētia ē int gageriā ⁊ gagiū. in. c. nōnulli. de reb⁹ eccle. nō alie. Quero. ponam⁹ ꝙ ecclīa recepit seruitiū a feudatario nūqd tenebit renūcia re huic iuri. doc. dicunt ꝙ sic. nisi expresse fuerit ptestatū de hoc iure ꝓseruādo. i. c. cū martin⁹. s. de cōsti. ||Hosti. hic ponit illa ad q̄ vassallus tenet dño feudi. q̄ habentur in textu. in. c. de forma. xxij. q. v. dicit Jo.an. ꝙ etiā ad ista tenet domin⁹ vassallo vicem rependere. alias si non seruas-

uerit potest dns dici malefidus. i. malefidei. quia non seruat fidem quā promisit tacite suo vassalo.

Ex parte. Casus bre uis. ponit tres casus in quibus non obstante iuramento de nō infeudando potest episcopus licite infeudare. Due sunt partes. in prima ponunt tres questiones. in secūda responsio ad illas. Nota primo q epi astringunt non infeudare res ecclie romano pōtifice in cōsulto. c. vt super. s. de reb ecclie ꝛc. Item no. casum seu casus i quibus nō obstāte iuramento pnt. aliam habemus. in. c. per tuas. j. de dona. Item feudum morte feudatarij reuertit ad dominū. hoc ē verū in feudo tēporali. secus imperpetuo ꝛ paterno. iuxta. c. de gradibus successionū. col. x. qō ꝓcedi pōt ecclesie p mortuario. in. c. fi. s. de rebus ecclie. non alie. Item vassallus feudū alienans debet priuari feudo. hoc est verum si totum feudū vel maiorem ptē habeat alienare. secus si minorem. ꝓtrariū videt probari in autētica. de phibita feudi alienatiōe per Fredericū. col. x. in. s. impiale. dicit Bofre. q si vassallus partem feudi alienet debet solū illa parte puari p hoc. quia pena debet mēsurari delicto. c. quesiuit. s. de his q fiunt a maiorī parte capituli. ꝛ optime facit. c. si cōpromissarius. in fi. s. de rebus ecclie. nō alie. Mo. casum in quo licitū est ecclie alienare feudū in personā potētiorē. ꝛ hoc est speciale in ecclesia ꝑm doc. vt nō ex hereditet. qm regulariter prohibitum est priuatis nec clie. quo ad patrimonialem hereditatem. c. j. et. ij. de alienatione mutādi iudicij causa fctā. Quero nunquid constitutiones libri feudorū faciant ius cōmune. dicitur q non. quia solum sunt quattuor qui solum pnt facere ius cōe. in. l. non ābigit. ff. de legibus. in. l. j. ff. de ꝓsti. principū. sed nō reperitur q alias istor fecerit illū libri. ergo nō facit ius ꝯmune. qz qō nō repitur non censent esse in. l. delega. ff. de ꝓtrahenda emptiōe. Item quia aut allegant iste cōstitutiones vbi est ꝓsuetudo. aut in loco vbi nō est. si primū tūc nō vtius. si secundum tunc illa ꝓsuetudo nō debet alīs noscere c. penul. s. de sen. ꝛ re iudi. Item quia non reperitur q solēnitas q requiritur in. l. cōtenta fuerit seruata. ergo sunt opi. Mo sti. in. c. j. de sūma trinitate tenet q faciūt ius. qz inter libros legales enumerant. librū feudorū ꝓtrariū tenet in sūma sua. in titulo de imunitate ecclia. vbi tenet q iste ꝓstitutiones nō obligāt aliquē nisi in quātū sunt cōstitutiones impiales. ꝛ dicit q non obstat illud q dictū est. qz hoc intelligit quo ad ꝓstitutiones impiales. ꝛ ita tenet Inno. hec cōis opi. tamē habet q iste ꝓstitutiones faciunt ius p hoc qm iste ꝓstitutiones a tāto tempore a quo non est memoria. in ꝛium leguntur ꝛ p iure alleganf. ergo debent facere ius cōmune. ar. j. j. de pscrip. li. vj. l. hoc iure. ff. de aqua cothi. ꝛ estiua. Item qz q̄uis non facte fuerunt p principes tamen illas approbauerunt. ergo facere debent. ius. ar. l. formam. ff. de offi. pteto.

Rubrica. De pignoribus ꝛ aliis cautionibus.

Continuatur sic ad precedētia visum est supra de varijs speciebus alienatiōis. sequit videre de pignoribꝰ. vel sic. visū est supra de quodā ꝓtractu in quo dominiū nō transfertur. nūc videndum est de alio scz de pignoribus. ꝛ quia sunt cautiones alie ideo ponit duabus alijs cautiōibꝰ de materia huius. c. hoc ius. xij. q. ij. ꝓtinet huic rubrice. c. ad nostram. de iure iurā. c. j. c. cōquestus. de usuris.

Dallus pre sbiter. Casus bre. clericus vas vestimētū vel libros ecclesiasticū nisi iustissima necessitate vrgente impignorare nō debet nō diuiditur. Mo. q vasa vestissima ecclesie non debent impignorari. ca. macipia. de rerū aliena. alie cōcordie sunt in glo. Item cuz necessitas legem nō habet ille res possunt alienari. c. qō nō est licitus. de regulis iuris. lib. vj. Opponit et videtur q bene possunt impignorari illa de quibus ln textu. de. c. aurū. x. q. ij. so. ista censetur esse iustissima necessitas. vt in glo. ꝛ hoc est verum ꝑm canones. secus ꝑm leges. vt in. l. iij. c. que res. ecclesie impignorari non possunt. hoc nō placet Jo. an. et etiā alīs qui dicunt q etiā bene possunt secundū leges. qm animē captiuorū debent ceteris rebꝰ preferri. ꝛ est verissimile ꝑm Hosti. q dns velit precium rerū suaz redimere cū nos redimerit sanguine suo ꝓprio. et sanguinem suum fudit ad nosmet peccatores redimendus. Quero quare

quare libri potius prohibentur gl. bene rndet qz tenet nō benedicunt. tamē diuinis misterijs deputātur. istud tamē nō placet. doc. qz scōm eos libri benedicunt nam verum est in lib. qui vocatur missale sequitur aliud. c.

Ator presē tium. Casꝰ bz. c. ꝑm reiveritatez lib. homo etiā si bona non habeat ꝓ eo detineri nō dz. Nota q illō q hr in casu breui i glo. Item in foro ecclīastico scōm leges iudicatur in. c. j. infra de noui operis nūciatione. Opponit de. c. nō satis. lxxxvj. di. Solu. ibi factū narrat vel despicit nō tamē a iure debuit vt in. c. modo vel loqtur scōm legē antiquā vel dicamus verus esse q lib. hō p debito ex ꝓtractu nō debet detineri secus est indebitor ex malefitio seu delicto publico vel priuato qz si nō habet vnde debz luat in corpore in. l. si quis illud qō. ff. de iurisdictione oīm iudicum in. c. fi. in. glo. fi. s. de dolo ꝛ ꝓtumacia fallit etiā in debitore ex ꝓtu cōstituto in fuga quē licitū est iudicis auctoritate detinere vel sicut iudicis autoritate si haberi nō pōt in. l. ait ptor. ff. de his que in fraudē creditorū. fallit etiā in debitore in diem cuius dies nōvenit suspecto de fuga. nā potest de facto tenere do nec creditorē securū faciat dz tamē sup suspitione pmittitur summaria cognitio iuxta. l. hoc aut. satisdatio. ff. si cui plusq̄ ad. l. falsidiā fallit etiā in debitore precariuz fictionū in. l. ij. C. de exactorib? functorum coll. x. Opponit de. c. ex rescripto. s. de iure iuran. Solu. verū est q ex cōuentione precedenti bene potest fieri q liber homo detineri possit p debito quousq̄ satisfecerit vl aliq̄d facit iuxta illō. c. ex re scripto. c. vero nostrū qz loquit quādo nō sic fuerat cōuentū vnde tunc obtinet q̄ bonis cedere vult lib. debet cedere iuxta. l. ꝓ ima. C. q̄ bonis cedere possunt: et sic videt q cle. possit obligari ꝓ debito ad carceres ꝛ ita videtur tenere doctores. Quero nūq̄d beneficio illius legis renunciari possit pacto huius de hoc notat cōiter ꝛ doct. ꝛ dicum q nō possit pacto renūciari bñficio illius legis de hoc tamē in speculo titulo de renūciatione i versu. Item ꝛ beneficiuz huius tractat vtrum scriptores possint obligari ad scribendum librum si promiserint secus est vbi factum est in delicto. ꝓ hoc. l. inter artifices. ff. de solutionib? fallit etiaz in alīs casibus allega. in glo. inter quos est vnus casus q pater p necessitate potest filium obligare quia etiam illū vendere potest in casu necessitatis i. l. ij. C. de patribus q̄ filios alienare possunt quod itelligi dz in casu necessitatis. Item dicīt docto. q in illo casu si ipse filius soluat precium vel frater suus reuertit in pristinaz libertatem ꝛ ingenuitatē ꝛ idē si vellet dare alium mancipiū vt in. l. ij. alle. de materia huius. c. videbimus in. c. oldredus infra de solutionibus ꝛ hoc sufficiat de isto capitulo.

Ex presenti um. Casꝰ bz. si rector ecclesie rē ꝓpriā ecclie alienauit heres eiꝰ tenet ecclesie restituere due sūt partes. In pma facti narratio. In scōa dat iudicē scōa ibiū. Nota primo q filiꝰ debita patris p soluere debet. c. j. infra de solutionibus. Scōo nota q res ecclie diuinis misterijs deputate alienari nō debent. c. primū. s. eo. titulo. Item monitio debet pcedere vindictaz c. monasteria. s. debita ꝛ ho. cle. Itē nota q calices debent esse argentei in. c. si infra de celebratione missarū. vnde verū est q nō de cupro vl ere nec de ligno vel vitro. rō est qz es ꝛ cupri prouocāt ad vomitum lignū autē ꝛ vitrū sunt fictilia in. c. vt calix de cōsecratione di. j. Opponitur ad verbū necessitate de. c. j. s. codē. Sol. verum est q ꝓ necessitate pnt res ecclesiastice alienari sed ista alienāt p necessitatibus suis ꝛ nō ecclie secus posset dici scōm doc. si ꝓ necessitate corporali ar. c. ꝓsensum. s. de ꝓben. Opponit ꝛ videtur q ecclia nō debuit agere cōtra filium sacerdotis sed cōtra detētores illarum rerū qm nō tenuit cōtractus iste vt i glosa. Ideo patet libere ꝛ directe agere pōt ecclesia ꝓtra detentores illaz rerum glos. soluit vel dicamus q iste ignorabat ꝑmoi res esse ecclie ꝛ credebat ipsas priuati esse sacerdotis ideo tenuit contractus ar. l. homis liber. ff. de cōtrahenda emptione vel dicam? q fiebat res esse ecclesie sed fuit ꝓtractus factus cū debita iuris solennitate iuxta. c. sine exceptione xij. q. ij. qz tñ nō ꝑbauit q pecunia cōuersa fuisset in vtilitatē ecclie ideo nō tenebatur ecclia in. ca. j. s. de depositō sequit alind capitulum.

q Uoꝝ. Casus bzeuis sit surarius emat rem eo pacto q post tpus

cam restituat debitori recipiēdo aliqd vltra sortem. fructibus tñ in ea computatis iudicabit. Tractus pignoratiꝰ. Cōmunis diuino cōsultatio ⁊ rñsio. Nota q actio debiti ⁊ crediti cōpetit heredibus et aduersus heredes in. c. pōt infra de solutionibus ⁊ rō est qr heres ⁊ psona defuncti eadē psona censet. Itē frater pro fratre agere pōt in. c. cū pridē. s. de pactis ⁊ hoc est verū sine mandato iuxta. c nōnulli. s. de rescriptis iuxta. l. sz hec. ff. de procu. Itē de natura ☞ctus pignoratitij est q fructus cōputāt in sortē. c. cuz ☞tra infra isto titulo fallit in casibus vt i c. j. s. de feudis salubriter infra de vsuris secus est in emptione qr. Itē venditio dr esse pura q̄uis resoluat subcōditione si displicuerit. Item ex p̄sumptionibus iudicatur ☞ctus vsurarij. c. ad nostrā. s. de emptione ⁊ ven. Item plus valet qō agitur q̄ q simulare fingit. Itē q attendit cōsuetudo patrissamilias. l. cū vniuersorum. ff. de pignoraticia actione. Opponitur ad verbū ⁊ heredū eius nā textus innuit q̄ ista gileta ⁊c. nam quis dignus sed eandē habere nō potest metu huiꝰ exponit glo. ⁊ heredū. i. filiorum vel dicamꝰ heredum. i. coheredū scōm Inno. erant enī alij coheredes cū ista gileta. vel dicamus q alludit vulgare prouinciale quī consortes vocāt heredes. vel dicamus q ista gileta. Primo allegauit ⁊ post mortē suam heredes sui post receperunt litem. Opponit de. l. si cōuenerit. ff. de rescindenda ven ditione. Solutio dicunt doct. q vbi fieret ☞tractus verus ⁊ nō fictus bene haberet verū ista claudicatio ☞tractus q de voluntate vnius posset reuolui licet nō de voluntate alterius sed hic nō valuit quia non fiebat contractus emptionis ⁊ ve nditionis sed fiebat infrau dem vsurarum capitulo iuuenis infra de sponsalibus aduertendum q refert multuz vtrū conditio adicitur contractui vt puta istom̄ vendo tibi libruz pro decez si nauis exagia venerit si alius infra annum meliorem cōtractum nō aduenerit res fit in empta ⁊ in hoc est differētia qa in primo casu emptor pendente cōditione nō facit fructus suos sed periculū ad ipsum ptinet in. l. j. ff. de indiē aiectōe in scōo casu est aduertandū q refert vtrum apponitur talis cōditio si displicuerit vēditori vel aliqua alia vel ponat alia cōditio. si alius meliorē cōditionem appposuerit res sit in empta in p̄mo casu in districte emptor facit fructus suos ita q̄ suis postea displicuerit venditori nō tenebit restituere quod verū intelligē nisi fructꝰ essent percepti post oblationem pecunie iuxta. l. h̄. ⁊. l. si a te. C. de pactis inter emptorem ⁊ venditor em appositis. Si aūt apponatur talis cōditio si quis meliorē conditionem ⁊c. tunc licet emptor in isto tempore faciat fructus suos ⁊ veniat alius qui meliorē ☞ditionē afferat tunc tenetur restituere in. l. prima. ff. de in diem actionem ratio diuersitatis pōt esse quia in isto casu scōo p̄spicitur vtilitas in primo autē solus prospicitur volūtas ⁊ hoc de tali capitulo.

Ex litteris. Casus brē. mulier agit pro dote cōtra quēlz bona mariti possidētis. Due sunt partes in prima p̄cessum narrat. in scōa decidi mādat. Nota primo q pro euitatione pene corporalis solent malefactores a loco malefich fugere in. c. j. infra qui matrimonium accusare possunt ⁊ hinc est q nō sunt aliqui ordinandi nisi ex litteris mandatitijs p quas ☞stet debita nō dz aliqs alsordinari. Itē nota q libellus alternatiue formari potest de hoc in. c. cū dilecti. s. de emptione et venditiōe Itē nota q ppter minutulas res reddunt vtiliores ⁊ deteriores facit quia particularis ☞ditio multa affert pericula. Item causa dotis principale p tinet ad ecclīam dicit Hostien. q hic p batur istō i. c. hi. ⁊. iij. infra de donationibus inter virū ⁊ vxorem. Itez nō sufficit aliquid proponere nisi illud p̄betur. ca. cum super. s. de concessione preben. ⁊ ex quo nota q iudex tenetur iudicare scōm allegata ⁊ probata in. ca. pastoralis in. §. qr vero supra de officio delegati in. c. si sacerdos de officio ordinarij per Henricū. Item magnus fauor debetur mulieribus in dotibus recuperandis. l. prima. ff. soluto matrimonio ⁊ in. c. nuper. j. de donationibus inter virū ⁊ vxorem nō tamē vt contra iustitiam impendat vt in illo. c Item propter maleficium. l. mariti mulier res suas reddere nō debet in glo. fallit tamen in casu qui habet in. l. h̄. ff. quibus modis pignus tacite cōtrahit quod verum est exactis omnibus facultatib? mariti vt ibi in. ca. exparte. s. de consuetudine in glo. que de iure. Itē bona mariti sunt tacite mulieri pro dote applicata in glo. Item nota q res cū honore suo ranſit ad quemlibet successorem in fine

ff. de cōtrahenda emptione. Quero que fuit rō dubitādi qm̄ iste. i. frater mariti de iussu iudicis res emat. ⁊ iussus iudicis videt aliquē prorogare iuxta. l. iuste. ff. de acquir. possess. Rō decidendi fuit p rationes positas in. c. nostro. bene dicunt doct. q cōsuetudo vel iussus iudicis non poterat priuare istaz mulierem iure suo. Opponitur de toto titulo. ff. soluto matrimonio. Solutio verum est regulariter fallit vbi maritus vertit ad inopiā iuxta l. vbi. ⁊. l. in rebus. C. de iure dotiū. fallit etiam in pluribꝰ casibus qui habētur in l. mutus. in. §. manente. ff. soluto matri. Quero cuiꝰ nature est ista hypoteca. aduertandū q habemus cōem hypotecam ⁊ priuilegiatā cōmunis est que nō hz aliquod priuilegiū pteriti tpis. sed solū concedātur illis qui postea cōtraxerunt sed priuilegiata dr q̄ hz priuilegiū ad p̄teritū tēpus. De scōa doc. dicunt q mulier hz priuilegiatā hypotecā contra illos q̄ habēt tacitaz hypotecaz in. l. assiduit. ff. qui potiores in pignore habētur. Quero quid de habentibus expressas hypotecas in, hoc est controuersia inter doct. Accur. Innocē. ⁊ Hostien. tenēt q non habet priuilegiū aduersus hñtes expssas hypotecas per' rōnem que ponitur in glo. nostra. Petrꝰ de bella pertica. et Jo. and. hic tenēt cōtrarium q imo p̄fertur. Istud p̄batur sic, mulier' p̄fertur illi q̄ mutuauit in cōseruationē rei iauf. quo iure situata sup. l. assiduis. ⁊ tñ iste q̄ mutuauit in refectionē rei p̄fertur hñtibus expressas in. l. interdū. ff. qui potioribus in pignore habētur qr si vincovincentem ⁊c. in. c. autoritate. de cōcess. preben. li. vj. dicit Petrus de bella pertica. quō possit rñderi ad istā rōnē. Itē qr dicit q cōtra oēs creditores mariti p̄fertur mulier etiā priuilegio tpis vallato: ptz etiā q vult pro hoc ipam p̄ferri nō solum habētib? priuilegiū a lege. sz etiā a tēpore seu ☞tractu. nō obstat rō glose quia q̄lz malier plus habet iuris q̄ fiscus. ⁊ ecōtra maxime i casu isto. mulier hz plus iuris q̄ fiscus. Hen. tenet pmā opi. nec obstat illa si vincovincētem ⁊c. qr illa habet locum in illis in quibus est idez ius in. c. autoritate. de cōcess. prebē. quia verba generalia ciuilr sunt intelligēda in. c. si bis cui. de preben. lib. vj. nec per generalem prouisionē legis specialis prouisio tolatur: quia generalis clausula refertur ad illa de quibus non est expresse cautuz. videmus q vxor pro recuperanda dote hz priuilegium quod p̄fertur habentib? tacitas hypotecas iuxta quod queritur. Quōd dicēdū est idem in marito in recuperatione dotis. dicendum est scm doc. q non ratio est quia specialiter est cōcessuz mulieribus ppter laborem quē ipe habent in partu eiciendo ⁊ propter seruitium suum quibus vtitur maritus. ⁊ per cōsequens. Istud non debet extendi ad aliud iuxta. c. sane de priuilegijs. Quero ponamus q per pactum vel cōsuetudinē vxor debeat lucrari donationem propter nuptias nunqd i ista donatiōe gaudebit eodem priuilegio sicut prius. doc. dicunt quod hoc est verum. quād o petit donationē propter nuptias ex cōuētiōe. secus si peteret tanq̄ obligatas pro dote. vt in auf. vt imobilia donationis propter nuptias coll. v. Quero nunqd istud priuilegiū habet in bonis parafernalibus ⁊ dicitur parafernalia. bona que habet vltra dotem glo. ⁊ doc. dicūt q nō. verū est tamen q habet bona mariti tacite obligata. sed non p̄fertur pro dote. alij dicunt q etiā non habet tacitam hypotecam ⁊ vtrūq; istorū potest sustineri in l. fi. C. de pactis cōuentis tam super dote q̄ super aliud. ⁊ hoc de isto capitulo.

Tam contra. Casus brevis si creditor vl' his qui causam habet ab eo percepe rint tot fructus ex pignore q satisfactum sit sorti debet pignus restitui debitori in isto sunt due partes. In prima factum narrat. In secunda diffinit. Nota primo q pignus pignori dari potest. vt hic videmus. C. si pignus pignori datus sit per totum. ⁊ de hoc in speculo eodem titulo versu sed cum pignus. Item nota q fructus debent cōputari in sortem et hoc verum non solū in perceptis: sed etiā qui percipi potuerunt ⁊ hoc per Hosti. in summa huius tituli in versu sed nunquid creditor. Item quis non potest in alium plus iuris transferre q̄ ipse habeat in glosa. Item nota q quis mitti potest in possessionem per procuratorem. c. accedens. s. de prebendis. Item non sufficit esse pronunciatum nisi sententia executioni demandetur. capitulo cum aliquibus. s. de sententia ⁊ re iudicata. Opponitur quoniam res aliena in vito domino alienari non potest de. l. quesitum. C. si res aliena pignori data sit. Solutio verum est q res aliena in qua quis nouū ius habet nō potest in aliū obligari, sed

vbi habet aliquod ius: tunc potest illam rez alienare iuxta.l.qui tabernas. de emptione ⁊ vēdi. Circa hoc ponūtur qōnes. Pria est obligatio rei aliene. ponit sciēs tia obligans scōm ius habet nō valet qō ad rem ipam bene valet questio ad hoc ꝙ tenetur dare aliud pignus vt teneatur. ad eque bonū prestandu3. Scōa questio obligatio rei aliene finita si fuerit obligatio facta bene valet patet in.l.si fūd⁹. in.§.aliena.ff.de pignoribus. Tertia qō ꝙ obligatio rei aliene facta scienti priuetur v3 quo ad hoc ꝙ si postea facta fuerit obligātis rōne talis obligatōis potest retinere. Quarta qō ꝙ obligatio rei aliene facta ponitur ignorāti valet ad hoc etiā ꝙ retinere non potest. Quero qua actione agebatur in.c.modo. aliqui dicunt ꝙ actione pignoratitia. quia totum debitū ⁊ solutū modo loco debito soluto. pignoratitia actio competit debitori hoc non tamen placet docto. iqz actio pignoratitia est personalis in.l.fina.C.de sub tratione pignorum. dicunt ergo doct. ꝙ hic agebatur rei vendicatione q̄ competit extra quēcq; q̄ rem possidet vel qui habet facultatem restituendi rem in.l.officiu3. ff.de rei vendicatione ⁊ hoc est verū. dūmodo iste fuerit dn̄s rei alias non. vt ī.l. si in rem. ff.de rei vendi. quid ergo si non fuisset dn̄s rei. dicūt doc. ꝙ potuisset tūc agere implorādo officium iudicis iuxta. l.j.⁊.h.ff. vtrum pignus pignori datū sit hoc tamē non est necesse. Quero cui debet soluere in casu capituli nīi vbi nō esset totum precium persolutū. Utrum primo creditori vel secundo in hoc diuersē sunt opi. doc. tenent ꝙ iste v3 emptionez cui soluat in.l.grege.in.§.cū vēditori.ff. de pignorib⁹. Quero qualiter ⁊ qn̄ potest creditor pign⁹ vēdere dicam⁹ sic aut fuit pactū adhibitum quo vēderet tempore aut nō. si primū tunc illud debet seruari. si scōm refert aut fuit cōuētū ꝙ non: qr vendetur aut vel fuit cōuētum. si primū ad.c.pōt vēdere trina monitiōe p̄missa. si scōm tunc sufficit vna denunciatio cuz lapsu bienn̄ in.l.cuz venerit.ff. de pignoraticia actiōe. in.l.fi.C.de iure dn̄i impetrādo. ⁊ hoc de isto capitulo.

Significāte.

Casus bre. si quis q̄ sub pacto legis commissiōe pignorauit rem suam ⁊ iurauit non cōtrauenire iuste impeditur infra diem statutum postea illam rem redimere poterit in ista decretali sunt due partes. In prima ponitur cāe questio. Et in scōa prouidetur. Nota primo ꝙ debitor non debet expectare ꝙ pecunia petatur ab ipso. sed debet mittere ad domū debitoris. ratio huius potest esse ne sua liberalitas sit sibi dānosa cōtra.l.ad res donatas.ff.de edilitio edicto. ⁊ si non reperiatur in domo. tunc debet denunciare iudici ⁊ cōseruare ⁊ deponere pecuniam in.l. acceptam. C.de ex vsuris. Idem est dicendū ſm doctō. in illo q̄ promisit cedere actionē vel renunciationem ar. p̄ hoc ī.c.pastoralis. §. de offi. ordinarij. ⁊ si nō reperiat illum d3 protestari cozā iudice vel honestis personis. imo potest dici ꝑ3 Hosti. ꝙ si fit permissum de renūciatione iuris tpalis iste p̄mittens debet facere renunciationem ar.l.h.ff.rē pupilli saluā fore. sīno esset spiritualis nō posset fieri nisi in manibus iudicis aut prelati in.c.admonet. §. de renunciatione. Item incarceratus censet legitime impeditus.c.accedēs. §. de p̄cur. Item legitime impedito nō t3 tempus nec ꝓstituitur in mora.c.non est. de regulis iuris.lib.vj. Item pactū legis cōmissorie ī pignoribus reperitur. ⁊ fit istud pactum sic. obligo tibi libram pro decem ⁊ nisi infra diem. predicta decem tibi non restituā. volo ꝙ fundus cadat in cōmissū secus est in venditionibus p̄t3 in.l.prima per totū.ff.de legis cōmissorie. Item qui iuramētū nō adimpleuit. si ad iplere nō posuit non censetur periur⁹. c. ꝙto. §. de iure iurando. lib.vj. Item3 in pignoribus fructus cōputant in sortē. Item dolus mūdi nō preiudicat mittentis. ⁊ hoc verum quo ad excusationez periurij bene tamē quo ad perditionē rei in.ll. allegatis ī fine glo. allegatis. Opponitur de.l.argentum.ff.cōmodati. Solutio aliud est in cōmodato ⁊ aliud in mutuo. nam in mutuo ille qui mutuo recepit efficitur dn̄s rei mutuate in.l.h.ff.si certu3 petatur. Ideo per casum fortuitum res cōmoda. prout mutuo cōmodatarij. vide in.l. argentum ⁊ argentum mutuatū tanq̄ certa species Sed adhuc contra predicta opponitur de.l.eum qui.ff.cōmodati. Pro solutiōe dicamus ꝙ refert. vtrum debitor remittat per nuncium quē ipse elegit: qr tunc anteq̄ soluatur si perīt perit suo periculo ita intelliguntur predicta vbi ꝙ mittit per nunciū quem creditor elegit si ip3 elegit vt reciperet pecuniam tunc statiz sibi data pecunia censetur debitor liberatus ⁊ periculum pertinet ad creditorem. si vero ipsum solūmodo elegisset ad

nuciandum tunc si malicia istius vel alius casus fortuit⁹ tunc si ipsa pecunia esset adhuc nihilominus teneretur debitor idem dicendū est si quis falso diceret vt reciperet in.c.presbytei. xciij. di. Opponitur cōtra quartū notabile in quo dī ꝙ pactū. l. cōmissione ⁊c. de.l.si in prin.ff. de cōtrahenda emptione ⁊ vendi. Solutio verū est ꝙ in pignoribus reperit factum legis cōmissorie inter debitorem ⁊ creditorem sed nō inter debitorē ⁊ fideiussorez. Opponitur de.l.si fundus.ff.de pignoribus. Solutio pactū legis cōmissorie inter debitorē ⁊ creditorē reperiatur si fuerit finit apposit̄ū sed vbi est modicatum tale pactū tunc bene v3 ita loquitur lex allegata. Quero que est ratio quare reprobat in pignoribus ⁊ nō in emptione ⁊ venditione ratio est ſm Petrū3 et Abbatez quia cōmuniter res vendit ꝑtum v3 sed cōiter pignus plus vc3 ꝙ pecunia recepta in primo casu nō cōtingit magna deceptio sed in scōo contingeret magna deceptio. nec obstat qr res aliqn̄ res minus venditur quia ad illa iura se transferunt que cōmuniter accidunt in l.nam ad ea.ff.de legibus. Item si istud pactum esset licitum in pignoribus nun ꝙ creditores aliomodo mutuarent ⁊ dilatores pecuniā indigētes faciliter istud pactum apponerent. maxime sperantes ꝙ postea haberent potestatē seu facultatem rescindendi ꝙuis postea nō possent Quero nunquid iste debitor potuit renūciare huic legi quod importat formā legis cōmissione doct. dicunt ꝙ nō quia est ius publicuz in.c.si dilecti. §. de foro cōpetenti. Solutio ponamus ꝙ iste debitor dicit creditori ꝙ si infra certu3 tempus pecuniam non solueret potius maneret insolutum docto. dicunt ꝙ non. Sed ponamus ꝙ fecit conuentionem ꝙ sibi nunq̄ liceret redimere pign⁹ doc. dīnt ꝙ nō per ca. fi. §. de p̄decario quia est contra substātiam actus. sed ponamus ꝙ opposuit pactum ꝙ nunq̄ peteret dicunt doct. ꝙ nō valeret vt hic. l. si duo patroni. ff. de iure iurando sed ponamus ꝙ apposuit penā si peteret nunq̄ valeret docto. dicunt ꝙ non per. l.h. si quis cautionibus. l. cum allegas. C. de vsuris. Sed ponamus ꝙ debitor pignorauit sic ꝙ vsq; ad. xx. annos liceret redimere qōlibet doctores dicunt ꝙ sic dūmō nō fiat in fraudē. ff. de ꝓbenda emp. idē dicendū est si vēdat.

Cum constet

J. Casus breuis vsufructuarius cauet ꝙ fruet rebus immobilib⁹ salua rerū substantia ⁊ pecuniā ⁊ existimationē bonoz qui vsu cōsummunt finito vsufructu restituet. Due sunt partes in prima loquit de vsufructu rerū que vsu nō consummunt In scōa de vsufructu que vsu cōsumunt Nota primo ꝙ hic aliqui posuerūt rubricam de vsufructu male dicunt nā loquit De scōa parte rubrice. Nota primo casum breuē. l.j. ff. quēadmodū vsufructuarius caueatur idem scōm docto. est dicendū3 in alīs tribus qōnibus personalib⁹ scz in vsu inhabitatione ⁊ in operis seruoz ⁊ dicuntur seruitutes personales qr debentur persone ⁊ attendit quo ad hoc illō cui debetur vt notatur per Petrū in §. eque instituta de actionibus licet aliq̄ dicant contrariū in opere suoz Nota ꝙ rerum que vsu consumunt ꝓstituitur vsufructus hoc verū vsufructus. j.q. vsufructus quia ꝓprie loquēdo nō est vsufructu nec pretor potuit facere vsumfructū nec mutare naturam vsufructus in.l.h.ff.de vsufructu rerū q̄ vsu consumunt adhibito tamē remedio cautionis quod tantū restituetur habere ꝙ pro vsufructu ⁊ est differentia inter istū. q. vsufructum ⁊ verum vsumfructū quia in istis reb⁹ nō restituitur res ipsa sed restituit tamē estimationem si cōstituatur in rebus que cōsistunt pondere vel mansura in alīs rebus estimant res ⁊ tūc finito vsufructu tenetur restituere. Opponitur de autē. defuncto. C. ad terculianū dicunt aliqui ꝙ isti matri ex dispositione ipsius filij in suo testamento cōpetebat vsufruct⁹ vel dicamus ꝙ forte vtrāq; instituant equis portionibus sed hoc postea vouant in iudicio familie herciscūde in.l.vj. ff. de vsufructu vel hoc ꝓcessit ex testamento patris q̄ filiuz instituerat heredem suū insolidum ⁊ matrem in vsumfructū ⁊ filiā in proprietatem. Quero quid sit vsus fructus ⁊ est ius vtendi fruenti rebus alienis salua rerum substantia ⁊ iure ius scz personale quia finit cū persona nec pōt in alium transferri verū est tamen ꝙ fructus vendere pōt ⁊ per hoc differt vsus fructus a vassallo in.c.potuit. §. de locato per hoc qō dicit vtendi dn̄t a creditore qui nō pōt vti pignore alias furtū cōmitteret per hoc quod dicit fruēdi debz ab vsuario qui non potest frui sed vti solū ad vsuz suum rebus alienis debet ab vsufructus causali quez quis habet in rebus ꝓpriis ⁊ iste vsus fructus nō est ꝓprie vsus fructus. Sed quero in quo cou

fistit istud arbitrium boni viri dicitur ꝙ causa in faciendo ꝙ̄ in nō faciendo in .l. equissimus .ff. de vsufructu ⁊ tenetur iste vsufructuarius cauere idonee vt in glo. Quero si nō potest prestare istam cōuentionem nunc̄ sufficeret iuratoria cautio glosa tenet ꝙ sic per .c. per vestras infra de donationibus inter virum ⁊ vxorem iuncto ꝙ quis ad ipossibile nō debet obligari in .c. nemo de regulis iuris lib. vj. a30. tenet contrarium per .l. vxori allegata in glo. nec obstant iura alleg. quia loquunt de ipossibilitate iuris. Quero ponamus quod vsufructuarius ingredit religionem ⁊ profitetur vtrū finiet vsufructus videtur ꝙ nō quia mors naturalis ⁊ ciuilis equiparant in .ca. si eps de supplenda negligentia prelatorum. lib. vj. mō iste mort. l. ciuili ergo ⁊c. istā opinio. tenēt Hoffred⁹ ⁊ Host. ⁊ doct. cōmuniter tenent contrariū ⁊ dicunt ꝙ immo non finitur nisi morte naturali ipsi⁹ vsufructuarij in .cap. si qua mulier. xix. q. iij. idem tꝫ speculator in titulo de statu monachorum in versu. xlvij. sequitur rubrica de fideiussoribus.

Rubrica de fideiussoribus:

Visum est de rebus pignori pro debito obligatis videndum est de personis de materia habek. xxiij. q. v. i c. cū homo de cōsecratione di. iiij. in .c. vos autē ⁊c. querit huic cōuenit. s̄. de officio delegati. ca. coram: conuenit. s̄. de iure iurando. c. ex rescripto. ca. grauis. j. de sensibus contra ca. fi. de foro competenti lib. vj. c. si clericos de senten. excommunicationis eodē libro sequitur. c. primum.

Clericus.

Nō sum matur istud capitulūquia breue est. Nota ꝙ cle. nō debent esse fideiussores. c. te quidem. x. q. j Opponitur de .c. sequenti diuersime de potest responderi et dici ꝙ hic non sumitur imperiūquin cle. sic fideiussor sed frequentia reprobatur ibi ꝙ potest exponi in seruiens. i. plusc̄ expedit seruiens vt prepositio in faciat augmentū in .c. ad nostram. s̄. de cōsuetudine in .l. j. ff. de positi vel dicamus in seruiens. i. vltra summam ab ecclesia taxatam vel dicamus ꝙ hic ꝓhibetur ꝙ cle. pro laico fide iubeat ita loquitur aliqualiter sed ponamus ꝙ pro laico fide iussit nunc̄ tenebit fideiussio hoc verū est quo ad bona patrimonia vel ad fructus ecclie quos facit suos sed nō quo ad res ecclie quis obligare nō potest in .c. si infra de peculio cle. in .c. sequēti sed quid vult dicere textus quando dicit abhiciatur scilicet clericus ab ecclesia cuius ꝓhibitionem contennit sic nam q̄ ecclesiam cōtennit ab ipsa debet abhici vl abhiciatur scilicet a fideiussione ⁊ hoc de isto. c. sequitur aliud. c.

Deruenit.

Casus breuis cōpellitur debitor fideiussorem suum seruare indempnem etiaꝫ p̄ assignationē p̄sentiuꝫ beneficiorum suorū Joan. an. Due sunt partes. In prima fideiussoris questione In scōa ei⁹ cōmissio textus illis scz clericis vobis scilicet iudicibus quibus erat causa cōmissa donec ipsi scilicet rogerio. Nota primo ꝙ quis nō debet pati dispēdium li. vij. de premio dicit reportare cuꝫ etiam nec ecōtra quis nō debet premiū reportare vnde penā meruit in .c. ⁊ si necessitate. j de donationibus inter virum et vxorem. ex quo notat glo. ꝙ officiū suū nemin⁹ debet esse damnosum vltra concordat. ca. quomodo deceat de electione li. vj. Item litteris et sigillo episcopi creditur in .c. post sessionē. s̄. de p̄bationib⁹ Item nota ꝙ cōfes⁹ i iudicio pro conuicto habek. s̄. de cōsensu per totū. Itē nota ꝙ transcripto creditur. Item debitor principal. tenek fideiussorē suū seruare indemnē. in glo. Item fides ⁊ iuramētum eq̄parant. ca. ad aures. s̄. de his que vive causa metus fiunt dicit tamen abbas nō p̄bari in .ca. modo nisi dicamus ꝙ vnus p̄misisset ⁊ alius fidē prestitisset Nota ꝙ p̄iuri ⁊ fidei p̄uratores sunt beneficijs priuandi in .c. querelā. s̄. de iure iurando. Opponit de .l. prima. ff. de his q̄ bus vt indignis offerūtur legata patronatus in testamēto ⁊c. Joā. an. remittit ad legem alle. in glo. in fi. Opponitur videtur q̄ papa frustra mandat ꝙ ista instrumenta transcribantur quia exemplari non creditur si scriptura autentica ⁊c. doctores dicunt ꝙ verum est nisi solenniter transcribātur de qua solenuitate j. c.

Albericus .s̄. de testibus in .c. penulti. ⁊ fi. s̄. de fide instrum̄. ⁊ ibi debet intelligi illō qō hic dicitur. Oppo. dicit textus ꝙ nisi satisfaciat assignatur reddit⁹ istorum cle. q: delictū p̄one non debet in .c. ep̄m. xvj. q. vj. Solutio p̄m doc. dz intelligi de p̄oprijs redditibus scz tui patrimonij vel pōt intelligi de redditib⁹ bñficiorū quos faciūt suos in .c. fi. j. de peculio cle. bene dicīt doc. ꝙ prelatus vel cle. vel bñficiatus q̄ delinquit de proprio tenetur satisfacere in .c. reprehensibilis. s̄. de appella. Quarto opponitur ꝑ istā decretalē videk ꝙ iste textus sibīpsi ꝑdicat dicit Egidius ꝙ per suspēsionē subtrahūtur fructus distributionū quotidianarū sed non cetus prebeñ. vel p̄m Jo. and. ꝙ suspenderek sine detrimēto ipius fideiussoris. Opponit cōtra finē. c. nostri isti suspēdūtur ab officio ⁊ bñficio ⁊ tamen ad hoc nō agebaē ergo sic puniri nō debebāt. Solutio. p̄m Inno. ⁊ Joā. and. ex quo se defendit in iudicio si per priuationem efficiatur iuris notorij iudex ex officio suo talem punire potest de crimine: secus si nō se defenderet rō est quia talis defensio sufficit ad priuationē aduersā dū est circa istud. c. aliqui notāt ꝙ in electione creditoris quē primo velit cōuenire siue creditorē siue fideiussorē bñ nō est verum indistincte q̄uis hoc non fit verum p̄m iura antiqua in gl. prima nostre decretalis. vnde de iure uouo. fideiussori cōpetit primū ne presente reo possit cōueniri nisi primitus excusso ipo reo ⁊ hoc est vnum de priuilegijs quod cōpetit fideiussori ad priuilegiū de q̄ in .§. si plures. Instituta de fideiussoribus in .l. fi. C. de cōstituta pecunia ⁊ est istud priuilegiū tale ꝙ q̄uis plures fideiussores pro aliquo teneantur insolidū tñ ante litē cōtest. petere p̄t ꝙ actio ipa inter ipsos diuersi sūt soluēdo⁹ istis iuribus renūciare possunt fideiussores ⁊ de hoc per Hostien. in summa hui⁹ tituli in .§. quod ficut. ⁊ in speculo titulo de renūciatione versu. si de renūciatione in .§. j. Ponam⁹ ꝙ fideiussor soluit vsuras creditori nūqd ipsas repetere possunt a debitore diuerse sunt opiniones. Tancretus dicit in .c. j. j. de vsuris sed. cōtra hoc facit q̄m vsure sunt in debitum vt ptz in .c. f. ⁊ per totū. j. de vsuris. per quas ipas non debuit soluere fideiussor. imo potuit excipere videatur glosa. ⁊ vltra dicebat Hostien. ꝙ hic pignora fideiussoris erant obligata. ⁊ hoc nō poterat habere nisi soluere vsuras dicebat Jo. an. ꝙ credit i casu isto ꝙ creditores ꝑz ꝙ cōsueuerūt facere maiorē summā ꝙ̄ faciebant creditores circa ꝙ ponitur primo ꝙ si debitor ignorante debitore fideiussoris non sibi competit repetitio aduersus debitorem. Idem est dicendum si in vito debitore fideiuberet in .l. fi. C. de negocijs gestis p̄m dictum ꝙ si fideiussor expresse mandauit vsuras illi fideiussori competit actio ꝙ vsuris non est: quia nō est rō quare iste possit agere contra ipsuꝫ cū forma mandati non fuerit transgressa. ⁊ de hoc videatur plenius per Henri. ⁊ hec de isto capitulo.

Constitutus

Casus breuis per districtionē ecclesiasticā cōpellit cle. debitor a fideiussione fideiussorem liberare q̄a creditoribus molestatur in ista decretali sunt due partes. In prima ponitur fideiussoris cū questiōe. Scōa est cōmissio. scōa ibi itaq̄. textus tuo loquitur arg. ep̄o carturien. interceſſit. i. tanc̄ fideiussor se obligauit vsq̄ modo. nec etiā modo debitor scilicet cancellarius fl. scilicet fideiussor legitime constiterit vel p cōfessionē vel per instrumenta vel q̄cūq̄ aliomodo absoluat. i. liberet a p̄sentiū istud erat in antiqua compilatiōe audiēdos. i. videndos iurare iuxta .c. ħ. s̄. de testibus. Nota primo ꝙ fideiussor nō tenetur solum pro debito principali sed etiaꝫ de assessorio. c. precedens. ⁊ de hoc ibi dicuntur. Nota fideiussor agere potest cōtra debitorē vt liberret ab obligatione. Nota ꝙ non valet consuetudo vt non iuretur de calūnia. c. ceterum. s̄. de iuramēto calūnie. Nota ꝙ vnus iudex debet parcere laboribus ⁊ expeñ. partium. c. dispēdia. de rescript. lib. vj. Nota ꝙ testes debent produci in p̄sentia partis aduerse hoc est verum quātum adhuc videatur iurare. Item nota ꝙ recipiens testes debet scribere iudici quāta si deo debeat ipsis adhiberi nō pōt in gl. c. cum causaꝫ s̄. de testibus. Opponitur contra tertiuꝫ notabile de .c. primo ⁊ secūdo. ħ. q. vj. dicenduꝫ est p̄m Hostien. ꝙ illō. c. loquitur de illicito vel in cauto iuramento necvoluit prohibere omnem iuramentum. c. significasti. s̄. de electiōe. Opponitur de c. litteras. s̄. de iuramento calūnie. iuncto ꝙ causa vsurarum est spiritualis. ar. c. dispendiosam de iudicijs in clementinis. Solutio hic petuntur vsure non tāc̄ vsure, sed tanc̄ interesse vel dicitur ꝙ

Universidad de Deusto
Biblioteca

hic principaliter agitur actione mandati et usure veniunt accessorie modo accessorius sequitur naturam principalis in.c.accessorium.de regulis iuris.lib.vj. hodie tamen oia cessant vt in.c.prio. de iuramēto calū.lib.vj. Opponitur ad verbum satisdationez sufficit ꝙ solūmō pars citetur.ꝛ si nō venerit valet receptio testiū ac si esset ibidem pñs ergo male dicit. Solutio ponitur in glo.ꝛ vltra glosam dicit Hostien.ꝙ ad euitandā istā opi.potest littera legi per subauditum. vt euitetur omnis obiectio vt scz recipiatur ydonea pensio pro expeñ.si probetur ꝛ tunc subaudit post verbum accepta et pñtabitur cancellatio ꝙ vadat vel mittat ꝛc. dicit tñ abbas magistrum suum dixisse ꝙ in casu hmōi satisdatio est.ydonea glosa bene soluit istud contrarium. Q uero debitor obligat⁹ est ad certā pecunie ꝑtitatē.ꝛ dat⁹ est fideiussor ad soluendam pecuniam ad certū tempus interim debitori data est dilatio queritur. Utrum lapso tempore teneatur fideiussor videtur ꝙ non qui in precor.ff.locati. aliqui tamen tenent contrarium ꝙ imo teneatur obligatus ar.l.si fideiussor ꝛ legis si debitori.ff.eo.titu.l.si manente. ff. de precario.c.de cauf.s.de officio delegati.dicit Hostien.ꝙ si fideiussor simpliciter datus est in omnem causam tenetur etiam post tempus.secus si expressisset ꝙ tenetur vsq; ad certum tempus.l. si quis pro eo.ff.eo.titulo.

Quod quibusdam. Casus breuis si sine licentia prelati ꝛ maioris partis capituli religiosus fideiusserit vel mutuum receperit cōuentus non tenetur ꝛ ille pugnitur. s.recipiens Jo.and.textus religiosis ,scz locis ꝑm Hostien.ꝛ Jo.an.ꝛ ista sunt fauorabiliora in.c.quod quibusdā de religiosis domibus li.vj. ad vniuersas.ꝛ etiam vniuersas pro aliquo nec in aliquo. Nota ꝙ ius pertinere ad ius cōmune q̄cq; extenditur in.c.cū inhibito.j.de clādestina desponsatione.ꝛ nota casum in quo requiritur expressius ꝺsensus abbatis ꝛ maioris partis capituli.c.j.iuncto.c. nouit.s. de ꝺis que fiūt a prelato.c.finali.s.de reb⁹ ec.non alie. Item no.ꝙ procurator vltra mandatum non potest dōm obligare qz non valebit in.l.fi.C.quod cumeo qui in aliena potestate in.l.penultima.ff.quod iussu hinc est ꝙ diligenter debet attendi forma mandati ꝛ ꝺpens contra talem procuratorē debet diligenter talem formā attendere.c.cū dilecta in fi.s.de priuilegiis.ꝛ c.porro.alias vltra formaz nō obligat dōs nisi ꝓcurarēt illud in vtilitatem dōi versum esse vt hic cū suis concordantiis vel nisi illud esset cōsecutiuū ad alia in.l.iulianus.ff.de emptionibus empti in.l.ꝓcurator.qui de euictione.ff. de procur. Nota ꝙ qui cōtra istud statutum facit disciplinam debet subire hoc est pena que pro grauioribus penis solet istis infligi in.c. si.j. de regularibus. Opponitur ꝛ videtur ꝙ nullius sit vtilitatis ecclesia vnam constituere metu hius dicit Inno.ꝙ aliqd potest dici in vtilitatem ecclesie dicitur vno modo qz cōuersum est in res ecclesie perpetuo duraturas si cut est si domus ematur si dom⁹ reficiatur qūo si in vtilitatem ecclesie cōuertatur non tamen perpetuam sed tēporalē verba gratia.ꝑ collendis agris ꝑ seruis ordinandis.ista non sunt perpetuo duratura vel si cōuertatur ī refectionem domorum non necessariarū ꝛ notabiliter constructarum. si tamen ecclesia nō sufficiat ad tātas expensas.ꝛ ꝑm istū respectum non dicitur esse vera vtilitas ecclesie ꝛ idem est dicendum in pecunia ꝓuersa in alimonias monachorum ꝑm primū monachum accipiuntur vtiles expē. in.l.j.ff.de expeñ.in rebus dotalibus factis ꝑm illum accipiūtur expen.in.l.si ad non.in.ꝑ.fi. ff. de petitione hereditatis. sic etiam accipitur in.l.infundo.ff.de rei vendi.dicit ergo Innocē.ꝙ si accipiatur pecunia vltra summam constitutam sufficit ꝙ in vtilitatem ecclesie sit res conuersa a deo ꝙ si postea pareat res tamen ecclesia tenebitur in veram scilicet vtilitatem perpetuam tamen aliqui tenent ꝙ licet sit perpetua ,tamen obligata, est ecclesia iurta.l.si vereditaria.ff.de negocijs gestis.dicit Jo.an.ꝙ quidquid dicat ecclesia simpliciter tenet omnino de pecunia recepta in summā constitutam vltra vero summā constitutam si conuersū sit ī vtilitatē ecclesie.ecclia tenet als nō. l.finali.vel penultima.ff.ad trebellianū in.l.quod si minor.ff.de minoribus. Quero qd si ex plib⁹ sumis;ō aduersuz qs creditor.ꝑ.q.ij. debet intelligi ꝑm docto.de illo qui non est constitutus ad pecuniam recipiendam alias difficile esset ꝙ creditor teneretur ire post prelatum si tali detur pecunia verū est ꝙ aliter non teneretur ecclesia nisi ꝓbet ꝙ in eius vtilitatē ecclie eēt ꝓuersa nihilomin⁹ ipa ecclia teneret ꝛ b de isto.ꝛ de tota ista q̄stione.

Quz pro quo Casus bre. ponit tres casus in qb⁹ fideiussor agit ꝺ debitorē vt a fideiussione liberet et incipiat cōstructū poti⁹ iure cōuenire ꝑz Jo.an.et hoc ꝑm eū qui ꝑz eū.alias post verbū posterisdebet eē cū. Mo.j.ꝙ regulariter fideiussor nō pōt agere ꝺ debitorē vt ipm liberet ab obligatiōe in.l.ꝙ pro ea.C. mandati.ꝛ etiā bene facit lex si lucius.ff.mandati.Scōo no.tres casus ī qb⁹ fideiussor agit ꝺ debitorē vt liberet eū ꝓcordantie sunt in glo.Et quartū casuz addit in glo. Quint⁹ casus pōt addi.scz si fideiussor sit ad scolas accessurus vel ad lōgā peregrinationē missurus iurta.l.licet.ff. de arbi. Aliqui dicūt sextū casuz.puta Hosti. Vincenti⁹ Bof.ꝛ Abbas.s.ꝙ si fideiussor nō cōdēnat⁹ soluit ꝑ hoc.l.idemq;.in.ꝑ.fideiussores.ff.mandati.iste casus non placet Jo.an.q̄ dicit ꝙ fideiussor nō agit vt liberet:sed vt pecunia restituat⁹. Hosti.addit septimū casuz si fideiussor pignora suit vel etiā aliud dānum sustinet.c. constitut⁹.s. eo.titu. Hoc tñ placet Jo.an. nec obstant iura allegata.nā lex illa loquitur q̄n pecunia erit soluta.lex ꝙ loquit⁹ quādo diu cesserat in solutione ꝛ molesta bat a creditorib⁹. Queritur qūo intelligit⁹ istud diu Aliqui dicunt diu.s.vsq; ad biannū non apparuerūt.tunc dicuntur diu stetisse et ꝑ hoc.c.potuit.s.de locato.

Rubrica. De solutionibus.

Ad hoc apostolicū. Nota ꝙ prelatus ecclesie tenet soluere necessaria debita ecclie hoc verū si constet ꝙ in vtilitatē ecclesie fuerit cōuersuz in.c.qō q̄quidā s.titulo ꝓcedēti. Opponit videt ꝙ ista decretalis male arguat a simili q̄n fili⁹ simpliciter tenet ad oia debita paterna: sed successor tenet solū ad debita ꝑ necessitate cōperta. Item filius succedit patri pro prio iure successorio ar.l.in suis.ff.ō liberis ꝛ posthu. sed successor in ecclesia non succedit ꝓpio iure successorio. qz successio non tz in bñficijs.c.j.s. de preben.nec sibi competit ius in ecclesia ex successione imo tz ius solū a ꝑlato qui contulit ꝑ ꝛc. Solutio dicit Hosti. sicut filius succedit patri ī vniuersuz ius qō ipe habuit iurta l.hereditas.ff.de reg.iur.ita successor ꝑlatus habet vniuersum ius in.c.relatum ꝟ.j.de testa.ꝛ in oibus in quib⁹ decessor tenebat⁹ tanꝙ prelat⁹,ita successor tenebitur ꝛ intelligit⁹ ꝙ necessitate vel vtilitate in.c.fine exceptione.xij.q.ij.Ex quo ꝑz ꝙ non sufficit in ar.a simili dare dissimile nisi detur dissimilitudo ō materia de qua arg.de isto habet⁹ in.c.inter ceteras.s.de rescrip.de alijs,videat in glo.ꝛ videtur in c.ij.de sepulturis. sequitur aliud.c.

Sꝯ quorūdaz Casus bre.si prelatus ecclesiā pro debitis alienis obligauerit suspensus est ab aministratione tēporaliū ꝛ spūaliū sunt tres partes. Nota.j. ꝙ ꝑlati ecclias sibi ꝓmissas nō pñt ꝙ debitis alienis obligari.c.nulli.s. de rebus ec.nō.alie.ꝛ hoc veruz si iste ecclie sint ei commisse vel in titulū vel ad ꝓcurandas ecclias iurta.c.j.ꝛ se.j.dist.ꝛ idem dicunt doc.in illo q̄ iniuste detinet ecclesiā ne malus sit meliorīs cōditionis ꝙ bonus in.c. eūqui.de preben.lib.vj. Scōo no.ꝙ sigilla prelatorum fidē faciūt hoc ꝑz hic q̄n ꝓbi det ne sigilla sua prestent in.c.post cessionem.s.de ꝓba.et hoc facit in argumentū ꝙ habēs sigillū alicui⁹ debeat admitti tanꝙ suus ꝓcurator ꝑ hoc qz sigillum continet ymaginē dōi vel solū caratherē ꝛ non.hoc tñ nō placet ipe Host. qui dicit ꝙ oportet ꝙ deferat lras sigillatas iurta l.ꝓcuratorē.ff.de ꝓcurato.c.cōquerente s.de officio ordi. Nota ꝙ cōstitutiōes respiciūt futurū tēpus.c.fi.s.de cōstitutio. l.leges.in.C.de legi.et ibi de hoc. Item no. ꝙ prelatus obligās ecclesiam suā suspēsus est ꝛc. hoc verū est scz ipso iure et de hoc in glo.iurta qō q̄ritur quis possit absoluere ab hmōi snia. licet aliqui dicant qō solus papa.tamen dicūt doc.ꝙ immediatus prelatus superior absoluere poterit ab hmōi snia. c.nuper.j.de sen.excō. Sed quid snia in eum lata prelat⁹ iste habeat celebrare nunqd sit irregularis Host.tenet ꝙ sic. Jo.an.tenet ꝺrīū. quia iste solū est suspensus ab aministratione spūaliuz et tēporaliū. Hen.tenet cū Hosti. Jo.an. tenet cōtrariū de diuersis suspensionum generib⁹ ꝛ mois videatis in.c.cum dilectus.s. de ꝺsuetudine. ꝑ Hen.sed quero nunquid si eps ecclesiam suam obligauerit incurrat istam penam.doc.dicūt ꝙ nō per decretalem.quia periculosuz de snia

excõicatio.lib.vj. Dicũt tñ doc. q ꝓpter istã causam posset eps suspendi a superiore. Opponit de.c. sine exceptione. xij. q. ij. vbi videt decisiũ qõ hic dicit. dicũt doc. q illud. c. sine exceptione loqtur in alienatione. Istud vero loqtur in obligatiõe t sic nõ supfluit. Quero nunqd si prelat⁹ habundet vel etiã poterit prelat⁹ de tali habundãtia mutuũ facere. dicũt doc. qõ sic. nec istud phibet ista decreta. quoniã aurũ hꝫ ecclesia vt indigentibus habeat succurrere in. c. aurũ. xij. q. ij. t in. c. gloria epi. in. c. non satis. lxxxvj. di. Quero ponamus q aliquis est obligatus ecclesie prelatus illud debitũ remittit t p hoc eccl'ia grauat. vtrũ eps incurrat penã. Vincentius dicit q sic. qz remittere est dare in. c. veniens. j. ꝫ. de testibus. Jo. an. hoc nõ tenet p hoc facit. qz ista decreta. est penalis t p cõsequens extendit ad illum q ecclesiam obligat t non solũ ad illũ qui remittit. in. c. in odia. de reg. iur. lib. vj. imo videtur etiam alia rõ esse in illo qui dat in. c. significante. ꝫ. de pignoribus. Quero ponamus q prelatus dedit litterãs vbi nihil erat scriptũ vbi faceret iste ꝓcurator. iste tales scripsit q dabatur mãdatũ de mutuo. t sic recepit mutuum nunqd prelat⁹ incurret penam huius capituli. Hostien. tenet q non. dum modo esset talis in quo posset et debuisset ꝓsidere. c. significãte. ꝫ. de pignoribus. Dicit tamẽ Hosti. q vix tales littere possint fieri sine falso quoniã scribunt in curiã cũ tu sis in domo ar. c. quanto. ꝫ. de his que fiunt a prelato. dicit tamen q si ꝓcuratori generali alicui⁹ daretur certa forma etiaz meliorãda per consiliuz pluriũ t ibi dies t testes conscribentur t in tali casu dicit Hosti. q tali instrumento bñ crederet dũmodo nihil falsitatis exprimeret ibidẽ ar. c. super litteris. ꝫ. de rescriptis. dicit etiã q plerumqz talia instrumenta recipiuntur. quia hoc non opponitur nec hoc cõiter probari nõ potest in. c. hꝫ. ꝫ. de fide instrumentoz. dicit etiam super hoc q̃uis prelati habeãt sepe dare hmõi abbas tamen cõsuluit q ad hoc abstineant t in talibus est relaxãda pena. quia in huiusmodi mala plura poterũt euenire. Quero ponamus quod prelat⁹ vel cle. dedit litteraz vel sigillum ad obligandum ecclesiam: tamen nõ sortita fuit huiusmodi effectum. quia non repert⁹ fuit creditor qui vellet dare pecuniam nunqd incurret talez penam videtur qõ non. quia verba debent intelligere cum effectu in. ca. relatum. ꝫ. de cle. non residẽtibus. in. l. j. ff. de quod quisqz iuris. docto. tenent contrarium. et ratio est quia ipse presumptuosus est. ergo incurrit istam penam per. c. nostruz in fine. Item qz processit ad actum nec per ipm stetit. g̃ puniri debet per. l. iij. i. ꝫ. his qui volẽs. ff. de rei militari. Unde ẽ aduertendum qõ aliquando ius punit delictum consummatum: aliquando ius punit delictum attẽtatũ: ita qõ ipso facto censetur delictum consummatum quo ad primum habet locum qõ non sufficit attentare. t de hoc remittit Jo. an. ad questionem quam ponit de regu. iur. lib. vj. in. c. in penis de volente percutere t non perfecit. t ita est hic. In ista decretali punit illum qui presumit hmõi litteras tradere in. c. ꝓ humani. de homicidio. lib. vj.

Boardus.

Casus bre. debitor q̃ nonẽ solvendo excõmunicat: quia non soluit absoluitur non soluendo prestita cautione sufficienti. Nota primo qõ archieps potest habere officialem. c. romana. de officio ordina. lib. vj. Secundo nota quod qui vult cedere bonis debet recognoscere debitum antequaz admittatur Ho. q añq̃ quis admittatur ad cessionez bonoruz debet prestare bonam cautionẽ Nota q̃ sñia iniusta imediate debet relaxari in. c. sacro. j. de sentẽtia excõicatiõis. Opponitur t ar. cõtra principale de. c. fi res. xiij. q. vj. Dicunt ipsi docto. quod ꝓ declaratiõe isti⁹ pono tria dicta. Primũ qõ si agat ex delicto siue ex cõtractu ex quo agitur solum ad interesse sufficit cedere bonis iuncto. c. hꝫ. ꝫ. de ordine cognitionum. Secundum dictũ q si agatur ad vindictã. dicunt docto. quod qui nõ existit soluendo debet luere in corpore t hoc est verũ etiã in dicto actore ar. l. j. ff. de penis. t. C. vt fame. j. de sentẽtia excõicationis. et hoc potest esse verum scõm Jmmo. quando talis pena debet applicari fisco secus si deberet applicari priuato actori hoc potest verum etiam si potest conuerti in vtilitatem actoris. Tertium dictum est q vbi iudex procedit ex officio debet conuertere penã pecuniariã incorporalẽ ita intelligit. c. hꝫ. alle. Queritur nunquid in cessione bonorum debeat haberi ratione egeat ille qui cedit bonis. verum est tamen quod de etate possunt sibi dimitti vestis et corrigia sicut dimittuntur illis damnatis in vltimum supplicium. verum est tamen quod cessiõe facta si qs

velit cõtra eũ agere. in. l. qui bonis. ff. de cessione bonoz. Quero que requiruntur ad hoc vt qs admittat ad cessionẽ bonorũ. Dicam⁹ q quattuor. Primũ q nõ sit fact⁹ dolose nõ soluendo. in. l. fi. ff. que in fraudẽ creditoz. ratio põt esse qz vbi mẽ sum'est tc. Secũduz q inquietet solũ per vnuz. l. his qui bonis. ff. de cessione bonoruz. Tertiũ est q ꝓfiteatur debitũ vel fuerit cõdẽnatus. Quartũ est q sit nõ solũmodo in totũ vel in partez vt hic. t ideo põt esse qz si esset soluẽdo tũc eẽt extraordinariũ remedium. iuxta. l. in cause. ff. de minoribꝫ. Item infamia alicui⁹ nõ debet amplecti. tñ ista cessio bonoz subleuat famã alicui⁹. Quero quid valet cessio bonorũ t cuius effectus. Dicam⁹ q quattuor sunt effect⁹. Primꝰ q ꝓ debito pecuniario quis non incarcerat ex quo patus est cedere bonis. in. l. j. ff. qui bonis cedere põt. in. ca. hꝫ. ꝫ. de pigno. Scõs effectus q nunq̃ qui parat⁹ est cedere bonis ꝓ debito nõ debet excõicari mõ ex quo paratus est cedere bonis nõ est cõtumax. cum ex quo debet solũ ferri p cõtinẽtia. in. c. faciat hõ. xxij. q. iij. Tertius effect⁹ quod cessione facta virtute exceptiõis põt oẽs creditores vi exceptionis expellere. lz vi vnius cesserit bonis. Quartus effectus q cessione facta amplio cõueniri nõ põt in. l. q̃ bonis. Quero. ponam⁹ q renũtiatione facta iste renũciauit huic priuilegio tunc posset actor agere cõtra eũ. Doc. dicunt q si istud priuilegiũ competit rõne psone nõ valet pactũ in ꝓrariũ. hoc patz in. l. alia. in. c. elegãter. ff. soluto matrimonio. si vero cõpetat rõne donatiõis saltiz si totum solueret tũc non haberet ex quo procedere posset. in. l. si cõuenerit. ff. de exceptione rei iudicate.

Si qui. sese summat ponẽs dictum t casum exceptum ibi nisi. Ho. primo q repetẽs pecuniaz tanq̃ indebite solutã tenet probare ipsam fuisse indebitaz. rõ est quia ex quo ipse soluit presumit q erat obligatus. iij. q. iij. debito. ff. de ꝓbatio. vbi sumit ista decretalis Scõo no. q quis ꝓpter inficiationẽ veritatis pugnit in gl. in regula null⁹. de regulis iuris. li. vj. Quero. laicus sub spe future mãtionis ꝓmisit certe pecunie quãtitatẽ et iurauit ipsam infra certũ tẽpus soluere postea nõ minuat t lapso biẽnio conuenit. videtur q non qz exceptio non numerate pecunie petit biẽnũ in. l. in cõtractib⁹. C. de nõ numerata pecunia. si ergo perinutilis esset illa lex in contractibus. Item qz sequeret q illud qõ vna via cõceditur alia via phibetur cõtra. c. tua. ꝫ. de ꝓcu. Item tale iuramẽtũ potest saluari sine interitu salutis eterne. in. ca. si ꝓpo. ꝫ. de iure iurã. Istam opi. tenent aliqui. t ita tz Jacob⁹ baudini Accursius. t Jo. doc. moderni tenent ꝰtrarium Jno. Hosti. t Jo. an. t dicunt q lapso biẽnio cõpetit exceptio in factũ si stipulatio interfuit. Pro cui⁹ declaratione est notandũ q ab initio emissa tali cautiõe ꝓpetũt quattuor remedia. exceptio nõ numerata pecunia. Et ista ab imperatore de nouo concessa est cũ certa tẽporis limitatione. in. l. in cõtractib⁹ alleg. Scõm remediũ exceptio in factũ. Tertiũ est exceptio doli. Mã quãuis ab initio iste nihil faciat dolose tñ ipso facto. q petit dolo facit.

Rubrica. De donatiõibus.

Rudẽtes.

Visuz est supra de alienationibus que fiũt ti. nõ gratuito. Videndum est de aliis que fiũt ti. gratuito. xij. q. ij. in. c. fi. xvj. q. iij. c. placuit. hꝫ. t fi. xvij. q. iiij. i. c. sunt qui opes hinc cũ. c. ꝫ. de cõsue. c. hꝫ. de fide instru. c. inter dilectos. de re iudicata. c. cũ iter de cõditionib⁹ appositis. c. verum. de pecu. cle. si qs. in li. vj. de sen. t re iudi. abbate. c. fi. de offi. vica. in clemẽ. c. hꝫ. de rebus eccle. nõ allie. c. hꝫ. ō sepulturis. Queritur vnde dicitur donatio. doc. dicunt donatio quasi denudatio vel quasi doni datio. in. l. senatus. in. c. j. ff. de dona. cã mortis. Quid est donatio. donatio est quedã liberalitas que nullo iure cogente cõcedit. Sm Hosti. dicemus donatio est rei licite nullo iure cogente mera libertate facta collatio. dicitur rei licite q non tenet emptio vel vẽditio rei illicite. sic nec etiã donatio in. l. quod sepe. ff. de cõtrahẽda emptiõe. dicit nullo iure cogente ad denominandũ q si esset sola ciuilis obligatio nõ impediret donationẽ ꝓ hoc. l. j. in. c. debitũ. ff. de cõstituta pecunia se.

Raternitate

Casus breuis. donationes facte per prelatuz inconsulto capitulo t in dãnũ ecclesie non valẽt. Tres sunt partes. Primo ponit exordiũ. Scõ

narratio. Tertia questio. scōa ibi accept⁹. terta ibi vñ. Nota ꝙ prelat⁹ rerū eccle siasticarū ꝓcurator est ꝛ nō dñs. c. qō añt. xpiñ. q. vj. ꝛ in glo. xpiñ. q. j. in. c. fi. ꝛ notan ter dicitur rerū ecclīasticarum ꝓpter illa que dicunt in tex. vnde dicit Hosti. ꝙ pre latus cornutus non supbiat. vñ licet pre alijs sedeat tamē in camera nosc̄at se eē collegā. Item ꝓcurator cōditionē domi ni sui meliorē facere potest. sed deteriorē nō. cōcordat. c. fi. xvj. q. vj. ꝛ ibi de hoc. et dicunt doc. ꝙ prelatus q̄diu dñ̄ admini strat ecclesiā suā. imo debet dici prelatus sed non aliter. Ho. vlterius ꝙ prelatus res ecclesie sue donare non pōt. hoc est ve rum in cōsultis cle. sue eccl̄ie. imo tunc est irrita donatio vt hic. in. c. j. s̄. de his q̄ fi unt a plato. secus si ipsis cōsultis. Quar to no. qō successor indebite alienatus ꝓ suū predecessorez legitime reuocari pōt c. h. s̄. de precarijs. c. epi. ꝛ c. si qs presby terorū. s̄. de rebus eccle. nō alienā. Op ponitur de. c. si quis suffragatio. xpiñ. q. ij. vbi patet ꝙ penas prestiterit suffragiuz. talis prelatus poterit res sue ecclesie do nare. doc. dicūt cōtrariū nec per successo rem reuocabuntur dum tñ sint cōcesse in vsum ꝛ nō in ꝓprietatez. in. c. fi. xvj. q. vj. Opponit. dicitur ꝙ meliorē conditionē pōc facere cōtra. de. c. j. s̄. de in integrum resti. so. ꝑm glo. ꝓlatus deteriorē ecclesie sue facere non pōt in faciēdo. secus tñ in obmittendo. Dicūt vlterius doc. ꝙ ista re gula debet adhuc intelligi quo ad dam num vitandum. secus quo ad lucrū capiē dum. ar. l. fi. C. de acqui. pos. Opponit de c. sequenti. doc. dicūt ꝙ prelatus modicā donationē facere potest. vt in. c. seq. Istō etiā. c. loquitur de graui donatione. bñ dicunt doc. qō de modico non est timen dum. iuxta. c. ad nostram. s̄. de ꝛtrahen da emptione ꝛ vēditiōe.

Eterum. Casus bre. prelatus modi cam donationē facere pōt cuz cōsuetudo hoc habeat. Ho. ꝙ prelatus ꝛc. illud quod est in casu. Item no. ꝙ ꝯsuetudo debet attēdi in ꝛtra ctibus reꝝ ecclīastica ꝛ. in. c. fi. s̄. ti. ꝑce. in c. j. s̄. de ꝯsue. Item ꝯsuetudo de canonicis obuiat instī. nō vz in. fi. s̄. d ꝯsue. c. j. ꝛ. h. ꝛ. di. c. fi. s̄. de ꝯsue. de ma. huiꝰ. c. vt in. c. se.

Inter dilec tos. Casus bre. possunt religiosi in sui preiudiciū seipsos ꝛ domū eā pos sessionib⁹ alijs alteri religioni submitte re. nō tamē in ꝓiudiciū illius cui subsunt immediate ꝑm intellectum glo. Diuidit in duas partes. in ꝑria ponit mota que stio inter istos hospitalarios. In scōa po nitur eiꝰ diffinitio. scōa ibi attēdētes igit. Prima pōt subdiuidi in duas. In prima ponit qualiter hospitalarij sācti sepul cri actores sup possessorio condēnati ha bent recursum ad petitorium. ꝛ in petito rio ponūtur ꝓ ipsis allegationes. scōa ibi in. §. Procurator ponit allegationē alteri⁹ partis aduerse. Sequit expositio textus dilectos. s̄. actores. questione suborta. i. mota. Ctrariā. i. ꝯ se. rectores. s̄. sācti a luch hospitalarij sācti sepulcri. acceptarent. i. ratū haberēt. retractari sup. ergo eā taci te ꝛfitebat. per. c. ad dissoluēdū de despō satione impuberū. ex fratribus. s̄. sācti al lutij. incōsultis. i. nō vocatis. Ho. prio qō vnū hospitale vel vna religio alteri reli gioni se submittere pōt. ꝛ istud notabile hic elicit ꝑm gl. Item notandū ꝙ ex causis dissimilibus pōt qs intēptare possessoriū vt hic. nā possessoriū pōt esse triplex. Nā quodā est de adipiscēda. possessoriū de re cuperanda ꝛ retinēda. in. c. pastoralis de causa possess. ꝛ ꝓprie. Itez ille q̄ subcūbit in posse. bene pōt obtinere in petitiōe. in c. cū eccl̄ia subtrina. ꝛ in. c. cuz olim de cā ꝓprie. ꝛ possess. alia est em̄ causa possessio nis ꝛ alia cā ꝓprietatis ꝑm ꝙ in. c. j. de cā possess. ꝛ ꝓprie. Item suspenso petitorio alis pōt interrumpere possessoriū. in. c. vnico de cā possess. ꝛ ꝓprie. Item excōicatus dona re potest. vt in. c. cū voluntate. de sen. excō. ꝛ veritatis. de dolo ꝛ cōtuma. per Inno. et istam questionem. vtrū excōmunicat⁹ possit facere legatū. in. ca. excōicatus. in §. credentes. de hereticis. Item allegās turpitudinē suam non est audiendus. ca. cum super questione. s̄. de concess. prebē. c. ꝑ graui. de crimine falsi. Item quis non debet venire contra factū suum. in. c. de diuersis falachs. de cle. cōiugatis. Item res inter alios acta alijs non preiudicat. in capitulo quis. s̄. de re iudicata. et istō facit ad decisionem multarum questio nuz quas videatis per Henricū. in. c. per inquisitionem. de electione. Item gene ralis libellus bene admittitur. in capitu lo constitutus de religiosis domibus. Op ponitur contra. c. hic. Nos habem⁹ ꝙ iste procurator reorum cōfitebatur donatio nem istam debere retractari. ꝛ ita ex hoc ꝙ qui excipit ꝯfitetur textus est contra rius. qz q̄ excipit nō cōfitet i. c. cū venera

bilis de exceptionibus. Solutio dico qō cōtrariū verum est. ita ꝙ ex ista exceptio ne non iudicaret cōtra ipsum: sed isti fra tres ꝛfitebant hui⁹ donationē alias quā excipēdo vel pōt dici ꝓut ibi notat. vos dicetis istā donationē factā fuisse. ego di co nō ꝛ suppposito ꝛ nō concesso ꝙ. ista fa cta fuerit dico talem non potuisse fuisse factā ꝛ valuisse. sed vbi finitur aliquis ex cipit talis tacite confitetur. quia impos sibile est donationem que non fuit retra ctari in. c. ad dissoluendum. de desponsa tiōe impuberū. Scōo sic ꝛ videt ꝙ ista do natio nō valuerit solum ista ratione ꝙ ali qui cōtēti fuerint ꝙ. c. cū i ecclesijs de preb. lib. vj. in. c. cum in veteri. ꝛ. c. quot si cut. s̄. de elec. Solu. dicendū est ad contra riū ꝙ isti fratres erāt excōicati. ꝛ ideo nō erat necesse ꝙ oēs vocarent quādo erant excōmunicati iuxta. c. alleg. vel potest di ci ꝙ hic est partis allegatio que facit ius Tertio mō opponit cōtra istū tex. nos ha bemus hic ꝙ quis non auditur allegans turpitudinē suam cōtra hoc opponitur ꝛ videtur qō imo de. c. discretionē. de eo q̄ cognouit cōsanguineā vxoris sue. vbi ꝙ qō allegans suam turpitudinem bñ au ditur. dicatis ꝙ hic casus est specialis in odiuz mariti. ꝛ hoc quia paria delicta mu tua compensatione tollunt. in. c. penul. ꝛ fi. de adulterijs. Item opponitur ad idez hic nos habem⁹ quod ista donatio valuit Contra. nemo potest sibi legem impone re: nec sibi imperare. ergo isti fratres nō potuerunt sibi imponere legem per. c. si non licet. xviij. q. v. in. l. illud. ff. ad legem aquileā. q̄ ꝛc. Soluitur vt solutum est in c. ꝑmo. s̄. codez. Opponitur contra istum textum. nos habemus quod ista donatio valuit. Opponitur de. c. si vni re. de excess ibus prelato. vbi vnū locum alteri sub dimittere spectat ad episcopū. q̄ videtur ꝙ inferiores nō possunt se subijcere ꝛ cōfirmat qz si sic seqret ꝙ vna ciuitas posset se dare regi anglie qō est falsum in. c. sta tutum. de hereticis. lib. vj. licet iura bene dicāt qō vnus princeps potest bene pre scribere infra limites alterius. Circa hoc dicit Jo. an. quod in ista decretali non po suit capl̄m breue. duo enim in isto capl̄o sunt intellect⁹. Primus intellect⁹ est se cunduz glo. ꝙ isti religiosi erant ecclesia stici viri. ꝛ potuerunt se submittere alte rius iurisditioni. Primo conditionali si prelato ipsoruz placeret iuxta. c. olim. de restitutiōe. iu ꝑmo. de resti. spo. vel pōt dici ꝙ possunt se submittere in suum preiudi ciū: sed nō in ꝓiudiciū sui prelati iuxta. c. amonet. s̄. ō renū. ꝛ iste ē intellect⁹. gl. aliꝰ fuit iutellectus Hosti. ꝙ isti hospitalarij non erāt religiosi sz laici ꝑm ꝙ dicitur de illis q̄ habēt leprozarias iuxta ea q̄ habē tur in clemē. ꝙ cōtingit de religiosoz do mibus. nec obstat ꝙ dicit qō ibi sit eccl̄ia imo est. tm̄ vnū oratoriū. vt principes in suis domib⁹ iurta. c. vlti. de censibus. isto mō intelligit istū tex. Hostiē. bñ ipe dixit ꝙ si sequat intellect⁹ glo. male ꝓnuncia uit papa adiudicādo. qz aliter sperare de buisset. dixit Jo. an. ꝙ vtraq; lectura. bñ potest sustinēri. sequitur. c.

Apostolice se. Casus bre. si in donatio ne cētesime vl̄ q̄dragesime quā facit eps ecclesie nouiter ꝛstructe eccl̄ia cū ꝓma grauet ꝛ dona tio reuocari poterit. Scōo dicit ꝙ si eps ꝛ ecclesia habundās in fructib⁹ ꝛ possessio nibus eps in alteri summa donationē fa cere poterit de cōsensu superioris Jo. an. sunt tres partes. In ꝑria iuris antiq̄ re ticatio. In scōa parte ibi qz tñ ponit ipi⁹ iuris declaratio. In tertia in vsi. si vo po nitur tacite q̄stionis solutio. Sequitur ex positio textus, circulo. i. responsio in cano ne sit diffinitum. s̄. xpiñ. q. h. vbi istud est dif finitum in parrochia. i. dioce. de reb⁹ ec clesie quathedralis. sensuū. i. redditum elargiri subaudit in vita ꝛ sic in vita dona re pōt vt in b̄ faciat ad titulū nā i morte nō valeret donatio facta causa mortis. xpiñ. q. v. quia iobes ꝛ ita notat archi. in illo. c. bo ne rei. renunciationem. i. donationez; as sumat amplius. i. vltra. imo nec plus. nec tantum. nec inique cū detrimēto ecclesie sue successiue. vcz nūc vnā partē ꝛ anno se quēti aliam partem actio. i. petitio. Nota primo ꝙ episcopus de bonis ecclesie cui preest potest dare ecclesie nouiter cōstru cte cētesimā vel q̄nq̄gesimam. in. c. bone rei. xpiñ. q. h. in. c. pastoralis. s̄. de his q̄ fiūt a prelato. Item notandū ꝙ monasterijs ꝛ locis religiosis magn⁹ fauor debet ab batijs vl̄ alijs locis religiosis qz ēt eps ma iorē summā pōt eis dare ꝙ alijs. c. cū ꝛ ten tare. j. de priuile. Item no. ꝙ in donatione quā facit eps duo sunt attēdēda. Prio valet ꝙ donatio ꝛtribuat ꝓpetens subsi diū iuxta. c. ad decorē. de instī. Scōo ꝙ ec clesie cui pest de cui⁹ bonis fit hec dona tio graue dānum nō infligat ar. c. denicz. xiij. q. v. nihil em̄ facit papa in ꝓiudicio alterius in. c. sup eo. de of. dele. Item no. ꝙ habūdans cautela nō nocet imo iuuat vt

Universidad de Deusto
Biblioteca

hic.ñ.q.vñ.in.c.quoties. Item no. ꝙ donatio facta ꝑ predecessorē ꝑ successorē ꝑt reuocari.c.fraternitatē.s.eo. Itē aliqua qñq; ex ostēsione facti pñt deprehēdi ꝙ possint aliq̄ locutiōe exprimi. ad ꝟ em̄ sepissime allegak.c.nr̄m.in gl. Itē no.ꝙ legitima ꝓscriptio oēm tollit actionē in.c. ad aures.τ.c.de quarta.de ꝓscri. Itē prescriptio currit cū mala fide in.c.cura.de iure patro. Itē q̄ plus ꝫ plus dare ꝑt cō cor.c.s.ē. Itē eps ecclias de nouo construere pōt.c.ad audiētiā. de eccle.edifi. Itē vnus autoritate ꝓpria trāsgredi ꝑt termios sibi ab antiq̄ ꝯstitutos.c.s.de sepul. Opponit dicit.c.ꝙ eps ꝫ parrochiā Cōtra.soluscurat⁹ dicit hꝫe parrochiā in c.nullis.ō parrochñs.τ parrochie limitate sunt τ pcessit ista limitatio a tpe Dyonisij in.c.pastoralis.s. de his q̄ fiūt a plato. apponunk em̄ limites ad finē vt euitētur iurgia τ ꝓtētiones. si ergo sol⁹curat⁹ ꝫ parrochiā. videk ꝙ textus male dicat. Solu.dico ꝙ diuersis respectib⁹ eps pōt dici curat⁹ τ hꝫe prochiā in tota ciuitate τ oēs sunt sui subditi. ſ ꝫ referēdo ciuitatē ad curatū tūc erēt falsū dicere ꝙ in ista ciuitate curat⁹ hēret parrochiā vbiq;. sed solū mō i certa pte ciuitat⁹. ita dicit ibi en. τ Jo.an. ex istis inferri pōt qō prochian⁹ alios tres ꝫ curatos. Primus est papa: qz p totū orbē ꝫ parrochiāτ oēs sui subditi existūt. ix.q.iñ.c.ꝙ ꝓncipalē. Scōs curat⁹ est eps. nā eps post papā in sua dioce. 'curat⁹ est et ꝫ prochiā in.c.ſ. de rapto. τ p tanto. qz curat⁹ est p tāto quarta sibi debetur in.c. de quarta.s.de ꝓscri. Alī⁹ curatus est ipe rector prochialis cui specialiter ꝓmittunk certi prochiani. Unde iste curat⁹ posset dici mīster epi τ ab epo missus in.c.in nouo.xxj.di. nā ipsi apli videntes messez magnā esse pauci dixerunt xpo vt mitteret operarios. τ tūc instituit aplos ar. isti⁹. c.xxj.di. Querit vtrū si eps velit in aliena dioce. edificare ecclesiam nunq̄d tenek dare istā q̄nq̄gesimā. dicunt doc. ꝙ nō i dioce. aliena. Querit suppona mus ꝙ eps fecerit donationē. ista tñ donatio excedit quātitatē debitā τ a iure limitatā. q̄rit an debeat reuocari ꝫmōi donatio tantū mō ꝑ parte vel tota debeat reuocari. istā q̄stionē ponit Bof. in summa sua isto titulo in fine. Unde breuiter sic dicēdum est: aut fuit vna donatio: aut plures. si primū τ in ista donatione ecclesia non ledit enormiter. τ tunc donatio ista non debet reuocari. quia pro modico non datur restitutio in.c.cuz dilecti.s. de emptione τ vendi. si autem enormiter le-

Questio.

Questio.

itur. tunc reuocabit donatio inquātum excedit quātitatē debitā. si vero sint plures donationes. tūc in hoc doc. dicūt contraria. nā dicūt quidā ꝙ de q̄libet donatiōe etiā qualiter fuerit facta. fiet deductio inquātū ista donatio ledit ecclesiam. et istam opinionē tenuit Damascen⁹ in suis q̄stionib⁹. sed dicam⁹ ſm Jo. an. qō vbi fuerūt plures donationes nō reuocabitur nisi illud inquātū excedit. τ in' quo ecclesia leditur. sequitur.c. propter eius ingratitudinem.

Propter eius Casus hic.nō ponit. ponit.iiij. casus in q̄bus libertas cōcessa potest retractari τ qualiter pōt in seruitutē libert⁹ redigi. pt diuidi i duas partes ſm ꝙ sunt duo dicta. scōa ibi hoc tibi Sequtur expositio ingratitudine vñ ingratitudo ſm Jo.an. est vent⁹ vrest sic cās si ueta gre. vnde ille dicit ingratus q̄ gram sibi factā nō recognoscit τ q̄ oio dr imemor bñficij qō accepit iuxta.c.sex sūt differētie. xxij.q.iñ.τ ibi de hoc. Ubertas i. liberalis donatio cui hoc placuit. ſ. in vita. Mo. ſ. ꝙ ingratitudo multū in iure reprobatur ad hoc.c. τ si iudeos. de iudeis τ de sarracenis. dicunk em̄ ingrati q̄ pro gra eis facta reddūt contumeliā. isti em̄ ingrati suos hospites male consueuerūt renumerare iuxta illud vulgare. τ ꝓpter hoc dicuntur male remunerari. quia donatarius dicitur teneri ad antidota in.c. cuz in officijs. de testamētis. Unde pbus in.viij. phisicorum referri oportet ei qui gratiam fecit. Item propter ingratitudinem potest donatio reuocari.c.vltimuz s. de postulando. Ex quo infertur quod illud quod legitime factū est adhuc reuocari potest propter casum superuenientem in rl'a iuris factum legitime. licet em̄ perfecta donatio non debeat reuocari re in eodem statu semper permanente. tamen per casum superuenientez potest reuocari in.l.perfecta.C. de donationibus que sub modo tamē per casum superuenientem bñ potest reuocari. Itē no.ꝙ casus supueniens aliq̄ñ ꝓdest alicui q: ꝓpt casum supuenientē incipit ꝫmōi aliud licere qō ante ea nō licebat in.c. nulli licere. de electione. Item nota. quod iniuria dicitur esse atros quando scilicet manus violente in aliquem apponuntur animo scilicet iniuriandi vel quādo quis machinatur in mortem alterius instituta: de iniurijs.in.ſ. atros iniuria in capitulo

peruenit. de sen.excom. vñ atros iniuria dicitur esse que fit cū baculo vel cum ense. Item nota qō ille qui caret τ non conqueritur de iniuria sibi facta. nec faciat vlteriusmēsionem non videtur iniuriaz cōmisisse. Item actio iniuriarū q̄ cōpetebat patri non transit ad heredem. ꝑ ista parte facit qz huius crimina morte extinguntur. iuxta.c.quorundā. xxiij.di. τ sic ꝑ mortem extincta est hmōi actio. quia tm̄ erat personalis quia iniuria erat facta tātūmodo persone. Opponitur donatio legitime facta nō potest reuocari ꝓpter casum superuenientē. glo. sequitur ꝙ ista ingratitudo superueniēs non tollit istam libertatē. Sequētia est. no. al's ptz in illa iuris factum legitime. τ pro ista parte bene facit quia sufficit in hoc casu ꝙ al's fuerit liber. quia ex quo liber fuit aliquo tē pore semper liber erit. in.c.liberi. xxiij. q.iij. so. dicendū est qō illa regula nō obstat. quia illa dicto factū: factū soluit contrariū. id enim ꝙ factū est non potest retractari quia illud qō est factum dicitur factuz ꝙ est irretractabile vt ibi. Joan. an. in mercuriali. Sed vbi aliud est factū cū tamē nondū est perfectū. tūc istud potest retractari per casum superuenientē. vnde quando libertas cōceditur non in totum cōceditur quia ista iure subintellecta condictio vcz si talis libertus recognoscat gratiam sibi factaz. si talis libertus non efficiatur ingratus. ideo ista donatio nō est adimpleta. vel potest dici qō perfecta donatio nunq̄ reuocatur ꝓpter casum supuenientez. verum est re in eodē statu permanente. Opponit scōo contra istum textum. hic habemus qō de rigore iuris ista donatio pōt reuocari de c.fi. de trāsac. vbi equitas rigori preferēda est. in.c.fi. de transac. per Jo.an. Tertio opponitur cōtra finē capituli. de.c.fi. de sepulturis. vbi patet ꝙ actio q̄ cōpetebat patri cōpetit τ heredi. Item pater τ filius eadem persona reputantur. in.c.ſ. de solutio. so. dicendum est ſm Jo.an. qō ꝓ ista iniuria facta isti patrono primo cōpetit vna actio que est ordinaria. ſ. actio iniuriarū. τ ista actio bene transit ad heredem. sed alia est actio extraordinaria cōtra ius cōmune inuēta. sed est illa q̄ cōpetit ipsi patrono cōtra illam iuris quod semel placuit. si ergo contra istam iā isti patrono cōpetat vnum remediū illud nō transit ad heredem. ratio est. quia huius donatio non fit propter fauorem heredis qz multotiēs patronus dat libertatē seruo suo. Itē ista iniuria quā facit libertus patrono nō fit propter odiū quē habet libertus ad heredē. cū ergo heres in hac ingratitudine nullomodo percipiat. tūc in morte patroni nullomodo se intromittet. Quero primo qd erit si ille cui collatum est beneficiū per ordinariū efficiatur ingrat⁹ nunq̄ per istā ingratitudinē poterit ista collatio reuocari. videtur qō sic. quia in collatione quā facit eps ipse donat. in.c. ꝓposuit. de concess. preben. ſz ista est ꝙ collatio potest reuocari. ergo beneficiuz pōt auferri. Itē pro hoc facit.c. ſ.s.de postu. vbi habetur ꝙ si al's cle. habeant bñficium ab ecclesia τ patrocinātur contra ecclesiam ꝓpter ingratitudinem pñt priuari beneficio. Itē per ista videtur esse casus. in.c.graue. de excess. prelato. nā habetur ibi ꝙ illi qui sunt cortra epm̄ iurgari possunt. In oim ar. quia episcopus in cōferendo nō habet libertatem in dando quia sibi donare nō posset. in.c. fi. de institu. de necessitate em̄ ipse debet cōferre istud beneficiū alteri. in.ca.ħ. de cōcess. preben. Item eps necessitatus confert beneficiū. si ergo ista faciat ergo nō libere donat. qz in necessitate nemo liberalis existit. in rubrica de dona. quid dicendū Jo.an. dicit ꝙ ꝓpter istā ingratitudinē eps nō potest sibi auferre bñficiū et fundat se per rōnem superius factam post oppositū. et sic nō est ꝓprie liberalis cōditio. nec obstat iura.c.ſ. de postu. quia loquitur de isto q̄ cōtra ecclesiam nō ꝓtra epm̄. Nec obstat illō. c. graue de excess. prela. qz ibi loquit de alia depositiōe que ordinē respicit nō aūt beneficiū. Queritur scōo quid erit si iste libertus manus violentas imposuerit in patrono nō inuadēdo sed se deffendendo. Breuiter dicēduz est ꝙ hac de cā nō poterit redigi in seruitutē. τ hoc denotāt verba qñ dicūt ipias manus. vñ se deffēdere est naturale vim vi repellere. lz ad audientiam de homicidio. Querit vtrū valeat pactū inter patronū et libertū in quo cauetur ꝙ ingratitudinem superuenientem non reuocabit cum in seruitutē. videtur ꝙ sic. quia illud nō ē ꝓtra legē. ergo valet. in.c.ſ. τ.ħ. de pact. nec obstat illō. c. sexto die. xxxviij dist. vbi dr ꝙ nō fuisset fuitus nisi fuisset ebrietas. vñ ibi loquit de seruitute viciorum. sed loquēdo de seruitute ꝙ hō fit sui iuris ista seruitus est de iure gentium. so. dico quod valet pactum super ingratitudine iā cōmissa. sed sup ingratitudie cōmittēda nō valeret. Querit qd. si libert⁹

manus suas non aposuerit.sed ipsuz verberari fecit per aliū.nunq̄ poterit redigi in seruitutē.dicendū est q̄ sic.in.c.si qs suadente.xvij.q.iij.ꝛ.c.mulieres.de sententen.excō.ꝛ illa iura q̄ per alium. Querit qualiter dicemus qñ dicem⁹ q̄ sustinuit graue dānum rerum suaz.videtur q̄ tūc quando maiorem partē vel totā ipozum suā substantiā ipse amisit.in.c.frequens de resti.spolia.dicendū ꝑm Jo.an. q̄ hic non requirit qō libertus ita graue procurauerit sed sufficit q̄ ꝓcura uerit dānum leue.in.l.vltima.C.de dona.nec obstat.c. frequēs.qz loquitur in causa spāli. Queritur quādo donatio reuocari possit.circa hoc dicendū ꝑm Den.qō quādo fit donatio ecclesie qñq; priuate persone.si secundū tunc nō pōt reuocari nisi in quattuor casib⁹.huius casus est vbi iste donatarius nō prestat alimenta.eo casu quādo indiget.Secūduz dictū est q̄ donatio facta ecclesie nō reuocat.etiā ꝓpter ingratitudinē ꝓlati supuenientem vt hic. Ab ista scōa expiiunt aliq casus. Primus casus quādo in donatiōe apposita fuit. cōdicio q̄ non fuit adimpleta. iuxta.c.verum. de cōdi.appo. Alius casus est. quādo donator q̄ dare non potuit.iuxta.c. filii⁹. de testamētis. Alius casus est. quādo ista donatio facta fuit a iudice turbato.xiij.q.ij.in c.si quis irascit. Alius casus.quādo in donatione fuit apposita iusta causa.iuxta.c. de regula.ꝛ.ca. de hoc.de simonia. Alius casus q̄ habetur in.c.qō a te.de cle.cōiugatis. et istos casus videat hic per Den. Ultima questio quā ponit hic Den.q̄ per heredē nō potest libertus in seruitutem redigi.nec libertas p eū reuocari. et hoc verum est nisi ante mortē iste patron⁹ incoasset hmōi negociū et de libertate iam cōquestus fuisset.qz tunc p huius cōstitutionē mota videtur libertus preuētus.et perpetuata est actio ꝓtra ipsum extraordinaria.c.ꝓposuisti.de foro ꝓpe.et q̄ no. in.c.vnico.de obliga. ad ratiocinia.

Rubi. De peculio clericorum.

Visum est supza de donationib⁹, nunc est videndū de peculio clericoz.

Questigandū. Sequit expositio textꝰ ordinē.i.beneficiuz. Mo.primo q̄ paupertas nō repellit aliquē a promotione. in gl.xvij.q.iij.in.c.j.ꝛ sic no.hic vnū priuilegiū pauptatis de alijs priuilegijs pauperū videatis per Archi.xj.q.iij.in.c. pauper. Itē no.q̄ cle.non possunt testare de illis q̄ acquisierꝰt de bonis ecclesie.ca. immediate sequēs ꝛ oia iura istius tituli. Oppo. contra primū notabile.dictū fuit q̄ propter paupertatem qs non ꝛc.de.j. itē.propter paupertatē instituta de excusatione tutorū.ergo sequit qō si paupertas aliquē repellat a tutela. etiaz ab ista ꝓmotione quā tenet. qz prelatus ꝛ tutor equiparant vt notat in.c.fraternitatem. s.de dona.so.dicendū est qō aliō est in tutore aliud in prelato.paupertas eī excusat a tutela. sed nō impedit vt ꝓmoueat ad beneficiū.ratio diuersitatis est. qz bona ecclesiarū sūt bona pauperū.imo pauperibus beneficia sunt cōferenda:pauperibus diuitibus nō sunt bēficia conferenda.qz habenti dare nihil aliud est q̄ perdere ideo ꝛc. Aliud est in tutoribus⁹.qz paupertas excusat aliquē ab isto officio tutele.rō est vt subueniat pupillo ne bona eius pereāt. in glo. Jo.in.c.j.xvij.q.iij. Itē cōtra istū textū opponit.qz dicit textus q̄ alias.cle.promotus fuit ad ordines talis non pōt testare de hijs q̄ acquisiuit cōtra de.c.requisiuit.j.de testa. so.exponitur ordinē.i.beneficiū. Queritur quid de isti vicario.vtrū si vicari⁹ alicuius beneficij aliqua acquisierit nunq̄ de illis potest testare.dicendū qō aut talis fuit tē porālis aut ꝑpetuus.si primū tunc talis poterit donare.ar.c.ꝓstitutus.ē. de filijs presby.sivero sit vicarius ꝑpetuus tunc hoc relinquitur arbitrio boni iudicis.nā arbiter hoc casu omnibus circunstantijs consideratis iudicare poterit,. sequitur cap. presbyter.

Presbiter

Casus hic.nō ponitur ꝑm Jo.an. Sunt due partes.scōa ibi aut habetis. presbiter.i. epūs de his que superuenerūt scripturā facit. Nota primo qō acquisita de bonis ecclesie:ecclesie debent remanere. Itē notandū q̄ acquisitio rerū debet fieri nomīe domini vel si de peculio res ēpta fuit. hoc habet hic.si autē instrumentum fieret nomine alterius.tunc non valeret q̄to de his que fiūt a prelato. Itē no.q̄plus debemus diligere patrē spūalem q̄ patrem carnalez vel alios cōsanguineos hoc hic habetur. nā plus debeo diligere q̄ cōfiteat noie

ecclesie q̄ noie alicuius cōsanguinei sui in.c.precariū.xxx.q.iij. Opponitur contra vltimū notabile nos habemus hic q̄ plus debemus diligere ꝛc. Cōtra paternus amor nunq̄ deficit nec est amor qui vincat paternū vt.xxiij.q.j.in.c. paratus et q̄ pater debeat diligere filiū ꝛ filij⁹ patrez hoc est de iure naturali ꝓmo;de iure naturali intantū q̄ iste amor;nunq̄ deficit nec potest imutari qz iura naturalia sunt imutabilia.iij.di.in prin. Sz amor spiritualis bene vincit qz possunt habere plures patres spirituales quia hodie possum hre vnū ꝛ cras reliquū cuz ergo iste amor spiritualis nō sit ꝑpetuus non videtur q̄ tantū debeo diligere patrem spiritualez ista materia ponit contrarietatem inter doc.vnde per istud.c.precarium.xxx.q.iij.doct.cōmuniter solent argnere q̄ plus debeo diligere patrem spiritualem q̄ carnalē quia fortius est vicium spirituale q̄ carnale. Sz posiunt poni due qōnes. Prima qstio q̄ plus debeo honorare patrē spiritualē q̄ carnalem qz spiritualia digniora sunt de maioritate in.ca.sollicite maiorē ergo reuerentiam debeo facere patri spirituali q̄ carnali. Secunda qstio q̄ patrē carnalē plus debeo diligere bona dilectio cōsistit inter patrem ꝛ filiū q̄ spiritualē rō huius est ꝑ superius iam dicta quia ista dilectio est perpetua ꝛ nunq̄ deficit vt in alle.c.parat⁹ impossibile est q̄ qs habeat duos patres carnales nō sic est i spirituali. Itē patre spirituali viuente iste amor pōt deficere quia ego posium habere bēficiū in alia dioceſi ex istis inferri potest q̄ patre carnali ꝛ spirituali positis in eadē necessitate potius debeo subuenire patri carnali q̄ spirituali in.c.vnico de infantibus ꝛ languide ꝛ expositis.

Citacio facta die feriata an artet citatum.

2 Conditio impossibilis quare vitiet cōtractum.

3 Testator proferens mala verba an presumatur furiosus.

Emopotest

ad impossibile obligari. Sed iterum cōtra opponit ꝛ videt q̄ impossibilitas iuris nō viciet cōtractū nam miles nō potest esse procurator circa causas imo est ꝓhibitū de iure.l.filiusfamilias.§.veterani.ff.de procu.ꝛ tamen si deducat in obligationē q̄ miles sit procurator licet sit ꝓhibitū de iure tñ ex huiusmodi ꝓtractu oritur actio ꝛ obligatio text⁹ in.l.si militē.C.de conditio ob causam. Solutio dic sustinentes regulam vestram q̄ aut cōtrarius vtruz deductū impossibile in obligationem obliget cōtrahentes ad impossibile prestandū ꝛ tūc nō ita loquitur regula nostra aut querimus nunqui dim possibile deductū in contractum innominatū extra id q̄ agitur quia soluenti nō implet inducat actionē ꝛ repetitionem indebiti ꝛ tunc parit ipossibilitatez ita loquit.l.si militem in contrarium alleg.ꝛ est ratio quia licet impossibile nō possit principalē obligationē efficacez facere potest tamē accessoziā tanq̄ ex defectu eiusdē conditionis efficacem facere ꝛ inducere. Ubi in sententijs sic ergo ex hac glo.collig.q̄ impossibile deductum in sniam iudicis nō obligat condemnatum ꝛ istud ꝓcedit siue sit impossibile de natura siue de facto siue de iure et huius est ratio quia ex quo apparet impossibile deductū in cōdemnationē apparet nō cognitū de causa ꝛ per consequēs sniam esse nullam ipso iure.l.j.§.item cū ex edicto.ff.sententie sine appel.rescin.l. de vnoquoq;.ff.de re iudi.preterea iudex est minister legis ꝛ non potest recedere a iure quia minister procurator ꝛ files nūq̄ intelliguntur habere potestatē vt iudicent contra intentionē mandantis sed ius constituens iudicē ministrum suū nō tribuit potestatem nisi iudicāti de iure. xxx.q.v.c.iudicantis.l.illicitis.§.virtus. ff.de officio ꝓfidhs ꝛ in auten. ius iurādū q̄ prestatur in prin.ꝛ in autē de mandatis principū sed cōtra istā deter.oppo.ꝛ videt q̄ snia obliget ad impossibile de iure et q̄ ꝓtineat aliq̄d q̄ fit impossibile de iure vnde opponit sic nā si iudex i snia sua dixerit Petrū potuisse testari l3 pe.sit minor.xiij.annis ꝛ si sit impossibile de iure posse testari.l.q̄ etati.ff. de testamētis tñ valebit snia si nō expresserit in snia q̄ esset minor.xiij.annis.l.hꝰ.cū ibi no.C.que snie sine appella. q̄d est ergo q̄ tñ dicit. Sol. dicatis q̄ ista snia notate bene licet cōtineat impossibile in se tñ lata est nō cōtra iuris dispositionē sed ꝓtra ius ptis ꝛ intelligit fuisse lata hmōi snia qz nō ꝓbatur de etate illius pet.ꝛ q̄ cōsequens ius ipsum ꝑsuponit possibile de iure fortuito deficientis ꝓbationis ꝛ ideo tenet snia ꝛ istam so.tradit iuris cōsultus in.l.j.§.itē contra sacras que sententie sine eppellatione nos antiloquimur qñ ꝑsupponit

ꝛ

Universidad de Deusto
Biblioteca

penitus impossibile ⁊ ex facto litigantiū efficit impossibile ⁊ pro hac so. facit quia presumptio est p snia. ca. in pentia. ē. de renun. ⁊. l. erenus. §. gaio. ff. de euict. ⁊ iudicatus ex quo nō est appellatū presumit verum ⁊ ideo pūmitur iuris pūmptione illū pe. fuisse maiorē. xiiij. ⁊ talem q̄ poterunt facere testamentū nec ob si dicerit quispiam quare nō valet sentētia si pronunciet iudex minorez. xiiij. annis posse testari si presumptio est pro snia dic ꝙ error iuris expressus in snia tollit aliā presumptionem quia ex quo expresse iudicauit cōtra ius ⁊ ex ipsius verbis illum fuisse minorem tollit omnis presumptio habilis ad validandū snias quia in incertis nō tenet locus ex coniecturis. l. cōtinuus §. cum ita. ff. de verbo. obligat. Sed circa ista posset quis dubitare pōꝙ error non est expressus in snia tamen ex actis ostat de errore puta qr pbatum fuit plene istū pe. fuisse minorē quid iuris nunquid valebit snia videbat ꝙ nō ex pcedētib⁹ quia hec pūmptio nō potest operari ad validitatem snie ex quo apparet probatū contrarium tamē in contrarium est veritas ꝙ hmōi sentētia valet si fuerit lata simpliciter nō relata ad acta. vt in. c. j. cū ibi no. ē de re iudicata ⁊ in dicta. l. ij. C. que snie sine appel. nec obstat ꝙ in pcessu pbatum fuit quia respōdeo licet pbatū fuerit in pcessu tamē ex multis q̄ mouere potuerunt animū iudicātis qui animus advnā speciem pbationis non semper se extendit potuit dici nō probatū ar. in. l. ob carmen. §. si testis cū ibi notatis. ff. de testi. ex quo infero questionē ꝙ qñ acta in processu nō conueniunt snie ꝙ tunc iudex videtur illa acta per snīam suā reuocasse illa acta qr presumptio est semp p snia tñ contrariū apparet vt in iurib⁹. ē. alle g.

De error re expres so in snia.

¶ Ibi et in preceptis dicatis sic ergo ex hac gl. colligetis ꝙ preceptum impossibile iudicis nō afflīgit subditum ⁊ istud verū siue sit impossibile de iure siue de natura siue de facto immo iudici precipienti aliquid impossibile siue de iure siue de facto siue de natura est resistendū ⁊ nō est parendū vt in. l. prohibitum. C. de iure fisci. ⁊. l. omnes. C. de dignitatibus ⁊ in cacumquerente. ē. de restitutio. spoliato. ⁊ est ratio quia iudex debet tātum ea precipere que sunt de iure ꝙ si non fecerit nō est iudex. Sed contra hoc opponitur ab extra ⁊ immo videtur ꝙ preceptus iudicis impossibile de iure valeat vnde opponitur de capi. fi. ē. de feriis cum ibi notatur ⁊ de lege finali cum ibi notatis. C. eodē titu. de feriis. vbi dicitur ꝙ si iudex mandet cōparere die feriata ꝙ est ipossibile de iure istud preceptū ligat tamen ⁊ valet ⁊ astringit subditus. Solutio dic ꝙ in cōtrariis preceptum non continet impossibile ⁊ quantum cōtinet impossibile non valet cuius gratia aduertēduz vt intelligatis bene ꝙ preceptum factū de cōparendo die feriata. ꝙ istud preceptum continet duo precepta. Primū est de cōparendo. Scōm est de cōparēdo tali die feriata. ⁊ in. c. cum dilecti. ē. de dolo ⁊ cōtumacia. vbi ita tex. dicit. ⁊ in. l. celsus primo. §. ff. de ar. Virtute ergo primi precepti de cōpareudo ꝙ non continet ipossibile astringit citatus ad cōparendum ⁊ intelligitur ꝙ cōpareat die iuridica. vt in. d. c. fi. cum ibi not. ē. de feriis. virtute scōi precepti ꝙ cōpareat tali die non astringitur ad cōparēdū quia est ipossibile quia est dies feriata. ¶ In glo. in confessionibus dic ergo ex hac gl: colligetis ꝙ ex confessione propria. non potest quis ad ipossibile obligari ⁊ istud verū indubitanter si confessio contineat euidenter ipossibilitatem: puta quia qs cōfiteatur se debere soluere. ⁊ huius est ratio qr confessio est ad probationē. l. publiana eius. §. fi. ff. deposi. l. ex hac scriptura. ff. de dona. c. fi. cum ibi nota. ē. de confes. sed probatio per q̄ quis probat ipossibilem obligationē nō prodest probanti qr ipossibilis obligatio non tenet vt hic videtis. ergo ipossibilis cōfessio nō prodest. idē etiam in cōfessionib⁹ inducentibus dispositionē que dispōnunt vt in confessionibus fctis in iudicio ex quibus oritur regulariter actio in factum actio iudicati. l. ij. ff. de confes. ⁊. l. certus §. fi. eo. tit. ⁊. l. vna. C. eo. ⁊ in. c. fi. ē. de confes. Sed cōtra istā determinationē op. ⁊ immo videtur ꝙ confessio ipossibilis preiudicet confitenti. nam si quis confiteatur se debere homini mortuo q̄ nunc̄ fuit in rerū natura vel confiteatur se occidisse hoiem qui viuat astringitur ad istā confessionem ita ꝙ si non probet ꝓrium possit decapitari. vt. l. iulliana. ⁊. l. q̄stū. ff. de confes. ⁊ in. l. indecieratis. §. ff. ad. l. acquilleiam. facit. l. j §. si quis vltro. ff. de questionibus. Solu. dicatis ꝙ aut cōstat expresse de impossibilitate rei deducte in obligationem. ⁊ tunc loquitur hec gl. quia ex impossibili confessione non obligatur aut non constat expresse de ipossibili deducto in obligationem. ⁊ tunc licet i veritate sit ipossibile de facto: quia tamen confessio est plena probatio ⁊ est

Utrū cita tio facta i die feriata aut citatū de quo dicit p do. Fra. de tho. in. l. si mihi. i. § si qs duo ff. de le. j

fundata intentio aduersarij presumitur pro cōfessione ⁊ in dubio habetur p veritate sicut dixi in snia. ⁊ ita loquuntur iura in cōtrariū alleg. Hinc est si quis confiteatur se occidisse hoiem qui mortu⁹ est tamen ignorat p quez fuerit interfectus stabitur cōfessioni confitentis: quia presumptio est pro confessione. ⁊ ista presumptio tollit impossibile: sed dicet quispiam ℨ nā etiaz si cōstet de impossibili deducto in cōfessionē nihilomin⁹ astringit confitens ita vt iudex nō possit ꝓtra cōfessionē disponere vt in dicto. §. si qs vltro allega. ē. Sol. dicatis ꝙ illud iō quia confessio iā in dubio precedenti ius fecerat ⁊ secuta fuerat sententia quibus iudex non potest piudicare nec derogare qr habet iura seruare necesse vt colligetis ex precedentibus ⁊ ideo tam virtute obligatiōis impossibilis astringitur q̄ ex defectu potestatis deficientis in iudice q̄ non potest contra ius disponere. ⁊ ita bñ ꝓtrariū aduertēdū tamē ꝙ licet impositione presupponatur impossibile tñ ꝑz natura illud ꝓt eē possibile: lz sit ipossibile idiuiduo ꝓt tñ eē possibile fm natura ita ꝙ est necesse ꝙ sit possibile i gñe vel possit eē possibile. l. adopcm̄. ff. de adop. cū sy. Scōo, op. ⁊ imovr̄ qō lex siue ius possit disponere impossibile de facto vnde opponit̄ sic nā lex disponit quē captū nunc̄ fuisse captum. Itē disponit quē captum vno tēpore ⁊ mortuū alio tpe vt est in fictiōe post limini ⁊ lege cornelia. l. retro. ff. de cap. et post hu. li. reuersis ⁊. l. lex cornelia. ff. de testi. cū sy. Quid est ergo ꝙ hic dicit. so. dicatis ꝙ aut lex disponit statuendo impossibile de facto. et cōpellendo ad obseruātiā. ⁊ istud est impossibile. et istud nō potest lex. Nam ꝙ factum est impossibile de facto nō potest p rerum naturā esse possibile. hic est ꝙ dicitur facta ꝑ infectis haberi non possūt l. in vollo. §. facte. ff. de cap. ⁊ post. re. l. cū miles. ff. ex quib⁹ cau. ma. aut presupponit lex impossibile in indiuiduo possibile. tamen fm naturā ⁊ in genere. ⁊ presuposito illo impossibile quitqd disponit quod est possibile. ⁊ istud bene potest lex. et ita cōtraria. Nā presupponit fictio post limini captum nunc̄ fuisse captū. ⁊ in dicta l. retro alleg. ⁊ hoc presupposito cōseruat sibi oia iura sua possibilia conseruari de iure diuino. ⁊ alia que sunt iuris. l. si is qui pro emptore. ff. de vsucap. ¶ Et aduertēdum ꝙ fictiones a iure introducte ipossibile disponētes vel presupponētes introducte sunt ex equitate. hoc ē ꝙ vbi cessat equitas cessat dispositio. vñ ꝓditores nō gaudere istis fictionib⁹. post li. vel legis cornelij. l. post liuinio carent. ff. de capti. ⁊ post reuersi. Tertio op. ⁊ imo videtur ꝙ disponat ius circa impossibile de iure. nā impossibile est de iure qō clericus iudicetur vel priuetur per iudicē secularē. vt in c. si diligēti. ē. de foro cōpetēti. et tunc si clericus sit incorrigibilis qui sit dignus degradatione ius dispōnit qō possit puari ⁊ degradetur. ergo dispōnit impossibile. c. ac si clerici. ⁊. c. cū ab homine. ē. de iudi. ⁊. c. degradatio. ē. ō penis. Breuiter dicatis ꝑ so. qō ius bene potest disponere circa ipossibile ō iure. qr ipossibilitas iuris est causata a pari ptāte ⁊ ab eadē ptāte. ⁊ iō cōtrario iperio tolli pōt. Hinc ē ꝙ vna ꝓstitutio pōt tolli ꝑ aliū. ⁊ qō ē ipossibile de iure potest effici de iure possibile. c. j. ē. de cōstitutionib⁹. eo. li. ⁊ iō hec gl. in eo qō dicunt qō lex nō pōt esse ipossibilis nec potest ad ipossibile obligare. est itelligenda de impossibili fm rerū naturam. ⁊ pro hoc facit qr nemo pōt supra legē iponere a qua nō liceat recedere. l. si quis. in prin. testi. de legatis. iij. ⁊. c. cum oēs. ē. de ꝓstitu. ¶ Sed circa hec dicet quis contra ⁊ imo videtur qō non tm̄ ius. ⁊ habēs potestātē iuris cōdendi. possit disponere im possibile de iure. imo etiaz inferiorz. nam possūt illi de. c. disponere qō non residentes nō habeant fructus. in. c. oēs. ē. de cōstitutionib⁹. facit. l. oēs populi. ff. de insti. et iure. ⁊. c. ius ciuile. j. distinctione. quid est ergo qō hic dicitur. so. dic qō in illis

inferiorū illud statuunt ex iuris potesta
te iure permittente quia ius prebuit po
testatē.c.fi ius ciuile. ⁊ canonicū ꝙ vni
uersitatis ⁊ collectiua possit aliqd dispo
nere ℞ius vt in dicta.l.oēs ppli.⁊ nūc in
telligetis qliter dispositio facta iposībi
le.de iure. ¶ Ibi est tñ differētia gl. iter
trāsit ad aliā materiā valz qō iposībili
litatis est i ꝺditione nō i dispositiōe.⁊ est
materia sepata a p̄cedēti vbi.§.iposībi
lis sic.ergo vt videtis cōcludit glo.ꝙ im
possibilis ꝺditio.vitiet ꝓtractū ⁊ istud est
verū siue sit ℞ctus bonefidei siue scripti
iuris in.l.nō solū.alleg.ff.de ac.⁊ oblig.

Nō quare impossibilis ꝺditio vitiet contractum. 2 ver.ponit rō quare iposībilis cōditio vi
ciet ℞ctū nō ideo viciat ℞ctū qꝛ videretur
℞bētes trufatorie ℞here ex quo dicūt⁊c.
Idē ēt si iposībile de iure seu iposībilis
cōditio de iure apponat in ℞ctu vt in.l.
an in vtilis in p̄nci.ff.de acceptila. sed ℞
istā determinationē op.ab extra ꝙ imo
cōditio iposībilis nō viciet ℞ctū.nā si di
xero ꝓmitto tibi.x.si celū digito tetige
ro ista cōditio licet videat iposībilis nō
viciat imo ꝓmittēs obligat⁊in.l.iposībi
lis.ff.de verb.obli.⁊.§.si iposībilis insti.
de inuti.stipul.Sol.dicat ꝙ ℞ius non lo
quitur de cōdic.ipos.sed de cōditiōe ne
cessaria:qꝛ differētia est.an iposībilis cō
ditio cōcipiat in faciēdo affirmatiue ver
bi grā ꝓmitto.x. si celū ascēdere ista est
bñ iposībilis ⁊ vitiat obligationē.⁊ ita
loquitur ista glo.aut iposībilis ꝺditio cō
cipit negatiū in nō faciēdo.⁊ tūc nō tam
dicit iposībilis ꝙ necessaria dictio.⁊ ita
loquūtur ℞ria ista est necessaria. qꝛ celū
nō poterit tāgere ibi.l.rep̄hēdēda fic. ℞
ex hac glo.colligetis ꝙ in vltimis volū
tatib⁹ ꝓpter eorū fauorē iposībilis con
ditio adecta vitiatur⁊ non viciat facit.c.
fi.insti.de heredib⁹ istit.Sed ℞ istam de
terminationē op.⁊ videt ꝙ iposībilis vi
ciet vltimā voluntatē vt op.de.c.fi. insti.
de lega. So.dicatis ꝙ autē in vltimis vo
lūtatib⁹ apponit cōditio necessaria ⁊ tūc
idē est ꝙ in ℞ctibus aut et scōo casu appo
nitur cōditio iposībilis nō necessaria et
tūc aut apponitur in honorata⁊ tūc vitia
tur⁊ nō viciat vt in.§.iposībilis insti. de
here.insti. aut apponitur honerato vt est
heres⁊ tūc vitiat dispositionē vt in.d. c.
fi.de legatis.instit. aut apponitur ꝺdi
tio cōtingēs ⁊ est seruanda et nō viciat ⁊
iō aduertēdū ꝙ tres sunt ꝺditiones que
dē sunt necessarie quedā sunt ꝺditiōes
iposībiles qdā cōtingētes de qb⁹ in tit.
de cōdi.insti.⁊ de cōdi.⁊ demō.⁊ de ꝺdic.
appel.§.Sed circa hec vide grādē dubi.

Scōa op.

1 ¶ Priuilegiū personale cuilibet per
soneconceditur.

2 Qualitas adiuncta subiecto ℞mittatur
subiectū quocūqz vadat.

3 Ulta priuilegij personalis regulatur se
cūdū vitā eius cui est cōcessum.

4 Casus in qbus extinguitur ꝓuilegium.

Questio. Utrū testatoꝛ ꝓferēs mala ℞ba ꝓsumat furiosus. 5

¶ Priuilegiuz personale personam sequitur ⁊extinguitur cū persona. Ista regula exigeret.vr.lectiones. sed tñ dicam magis necessaria ⁊ vtilia ⁊ diuitur in duas partes. Primo ponit de vita priuilegij.Secūdo ponit de morte. ibi scōa

et extingitur et ad hoc potest allegari
moꝛs ⁊ vita priuilegij persoluit personā
concomitant hoc dicit. ¶ Nota primo duz
dicit priuilegiū personale ꝙ priuilegioꝝ
aliqua sunt psonalia aliqua sunt nō per
sonalia ⁊ dicunt principalia psonalia ra
tione persone tamen cōcessa ró psonalia
dicuntur rone cause vel rei cōcessa vt in
l.in oīm causarū.ff.eo.ti.de reg.iu. Scōo
nota in verbo personā ꝙ cuicūqz psone
1 concedatur priuilegiū psonale illud limi
tatur cū persona quecunqz sit illa perso
na nā istud verbū est indifferēte probatuz
et facit regulā generalē extendi ad oēs
Tertio nota in verbo sequitur ꝙ qualitas
2 adiuncta subiecto concomitat subiectuz
quocunqz vadat⁊ iō quocunqz vadat pri
uilegiatus euz cōcomitat priuilegiū suū
saltim habitu vt ibi dicā subsequenter ⁊
Quarto nota in verbo extinguitur ꝙ vi
3 ta priuilegij personalis regulat⁊ limita
tur scōm vitā eius cui concessum est priui
legium. Quinto nota in verbo cū perso
na ꝙ hec dictio cū cōiungit accessorie nō
autē princi.⁊ ista est differētia inter ⁊ et
4 cū quia ⁊ cōiungit principaliter cū vero
accessorie in.l.ſ.⁊.ĥ.ff.de peculio legatoꝛ
est grandis effectus vtrum coniungatur
principali⁊ an vero accessorie quia deficiē
te altero ex cōiunctis principali⁊ nō defi
cit alterū secus si deficiat alterū ex con
iunctis accessorie. Nota in verbo perso
na ꝙ priuatio qualitatis necessario est fa
cienda ab ea persona cui qualitas adiun
gitur⁊ hinc est ꝙ dicimus ꝙ quemadmo
dum datio circa reꝫ respicit personā ita
etiam⁊ diminutio seu subtractio anteq̄
ad glo.veniā premitto ad euidentiā huiꝰ
regule⁊ materie ac etiā dicendoꝝ ꝙ ha
bemus in iure quattuoꝛ quevniꝫ et idem
esse vident⁊ tñ sunt separata. Primum
est priuilegiū. Secōz est beneficiū. Tertiū
est rescriptū. Quartū est indulgētia pri
uilegium est lex priuata vt in.ca.priuile
gia.tertia dist.⁊ dicit quasi priuans legez
seu ꝙ priuat a lege vt statiz dicam⁊ scōz
iuristas est beneficiū cōtra legē alicui cō
cessū in p̄eiudiciū tertij. Hinc est ꝙ nisi
aliquid cōtra ius concedat nunq̄ intel
ligitur priuilegiū vt in.ca.abbate⁊.c.in
his.ſ.de verb.signi.⁊ facit.l.j.ff.ad mu
nici.et hinc descendit ꝙ regulariter dici
consueuit ꝙ priuilegia semper sunt inter
p̄etāda vt de aliquo operent in.c.j.⁊.c.ſi
papa.ſ.de priuilegijs in eodē libro⁊ dici
t Joā.in dicto.c.priuilegia. Tertia dis.
ꝙ priuilegiati dicunt priuati⁊ extranei
a lege⁊ hmōi priuilegia concedunt vel a
iure mortuo vt est a iure cano. vel ciuili⁊
de istis. j. late dicam. Item conceduntur
aliquando a iure viuo vt ē a papa vel ipe
ratore qui dicunt esse lex aiata in terris
vt in ant. de cōsuetudinibus in.§.pe.⁊ in.§.ſz ꝙ
principi insti.de iure naturali alij añt i n
feriores a principe nō possunt cōcedere re
priuilegia qꝛ cū sint inferiores nō possūt
aliquomō tollere legē vel ius superioris
vt in.c.cō inferior.ſ.de maio.⁊ obed.⁊ ℞
l.ille a quo.§.tēpestiuū.ff.ad trebell.⁊.l.
nā⁊ magistratus.ff.de ar.⁊ hinc est ꝙ di
xerunt doc.ꝙ null⁹ inferior pōt ꝺcedere
rescriptū vel aliqō priuilegiū cū clausula
nō obstāte tali lege in.c.nonulli cū ibi no
tatur.ſ.de rescrip.⁊ de hmōi priuilegijs
loquit ista regula. Beneficiū vero est be
niuola actio ex indulgētia principis con
cessa⁊ tribuit gaudiū attribuēti in.l. fi.
ff.de cōsti.prin.⁊ in auc.de cognitiōe feu
di.§.penul.coll.x.⁊ est ꝓprie beneficiū ꝙ
cōcedit princeps nō p̄iudicando iuri cōi
nec etiā iuri alterius imo tunc p̄iudiciuz
ipi⁹ cōcedentis respicit nō alterius et si
princeps sibi reseruata vel aliqua tamen
ad eum ptinentia alicui gratiose conce
dat puta si donet vectigalia vni suo mi
liti⁊ hinc descēdit ꝙ donationes appel
lantur beneficia in.c.cū dilecti.ſ.de do
na.descendit etiā ꝙ bñficia eccl̄iastica q̄
ꝓpter offi.cōcedunt ex liberalitate cōce
dentis dicunt bñficia in.c.cū scōm.ſ. de
p̄ben.⁊ in.c.cū ex offic.ſ.de p̄script.⁊
hmōi beneficia eccl̄iastica aliqn ex iusti
cia cōcedunt in.c.ſi paup clericus⁊ in.c.
ſi ꝓ pauperibus.ſ.de ꝓben. aliqñ ex gr̄a
vt in.c.gr̄a.ſ. de rescript.⁊ in cle.gratie
eo.ti.⁊ hmōi bñficia ꝺcedunt⁊ concedi
possunt etiā per alios ꝙ per principē lz
bñficia principalia ꝓprie dicant benefi
cia vt in dicta.l.fi. ff. de cōstitu.principū
Rescriptū vero ꝙ est tertiū est trāscriptū
seu mandatū principis ꝓ conseruatione
iuris alterius concessum⁊ hmōi sunt re
scripta ad iuris rigorē ꝺseruandū cōces
sa vt sunt rescripta delegationū de qbus
in toto ti.ſ.de offi.dele. vt sūt etiā rescri
pta trāsmissa ad iudi.ordi.ꝓ iustitia mi
nistranda vel ꝓ iurisditione recitāda de
qbus in to.ti.ſ.de rescriptis⁊ in hmōi re
scriptis qꝛ sunt de iustitia ꝺseruāda sem
per intelligit clausula si p̄ses ℞itate vt a
tur in.ca.ĥ.ſ.de rescrip.⁊.l.fi. cū ibi not.
C.de dīuer.rescrip.⁊ i dubiū talia rescri
pta nunq̄ ita sunt iterp̄etāda vt sint cō
tra ius cōe vel ius tertij et in.l. quotiens
et.l.rescripta. C.de p̄cibus ipera.offer.et
hinc descēdit fundamentū.ca. super lr̄is

Universidad de Deusto
Biblioteca

Nota. intellectum ad legem hodie. ff. de penis.

ℨ. de rescrip. qz ex tacita voluntate cõcedentis hmõi rescripta delegatus habet iuris. ℨ coguitionẽ aliqñ cause princi. vt in dicto. c. super lris ℨ de hmõi rescri. ibi videbimus ℨ possunt concedi p. quoscũ ⁊ habentes superiorẽ iuris. super alios iudices. Indulgentia vero que est. iiij. q habemus differt ab his oibus spẽ ifice et ꝓprie accipiẽdo ℨ est remissio pene facta p principẽ de delicto ℨ regulatur ℨ naturã bñficℓ ℨ in. l. rescripta in fi. C. de pcibus ipera. offe. differt tñ a beneficio in hoc qz indulgẽtia post condẽnationẽ delicti non potest concedi nisi per principem superiorẽ in. l. j. §. si qs vltro. ff. de qõnibus inferiores aũt iudices idulgentias nõ possunt facere imo vt non sniam possunt indulgẽtias ꝓcedere ſ ℨ habent necesse iudicare scõm ius ℨ iponere penas a iure introductas in. l. j. in. §. j. ff. ad turpil. ℨ. l. si pses. ff. de pe. ℨ no. in. l. qdẽ. ergo. §. pene grauior. ff. de his q̃ no. ifa. et in. l. ℨ si seueriot. C. eo. t. Hinc est q̃d ꝛ cũt plurimi doc. iudices inferiores solũ modo ꝓferre snias declaratorias ꝑ delicto qz pena postea succedit a lege vt in dicta. l. si pses. ℨ. l. j. §. j. ibi. ff. ad turpil. nec põt mitiorẽ penã vel totalẽ idulgentiã cõcedere iudex qz nõ ℨ esse mitior lege in. §. opz in autẽ. de iudicibus ℨ hec snia est expediſima i delictis ordi. lℨ in extra ordi. iudex allqñ arbitrer vt in. l. autẽ facta. §. fi. ff. de penis. ℨ in. l. hodie. ff. eo. ti. que iura ita sunt intelligenda ℨ de hmõi indulgentia etiã tractabit hic habebit etiam de hac regula indultũ. eo. ¶ In glo. prima ibi ꝑma quedã dic q per hãc l. colligitur prima persona nõ tm ad extraneos quimo nec ad heredẽ ꝓuilegia ti. transire licet heredẽ iuris fictiõna p ma sua cũ defuncto. l. fi. C. de heredi. iusti. ℨ in autẽ. de iure iur. a moriente prestĩ §. j. ex quibus infero in ꝓuilegijs nõ habere locũ fictiõez quemadmodũ dicim? et inst tutas. l. ih. §. hec verba. ff. de negocijs gestis ℨ ideo si cõcessum fuit ꝓuilegium petro ℨ filijs suis istud ꝓuilegiuz nõ extenditur ad fictos filios per adoptionem quesitos nã filℓ adoptiui dicunt filℓ fictiui. c. j. de cogna. legali. ¶ Et p ista oppi. q nõ extẽdatur ad fictos filios est casus in. l. si qs testamẽto. §. fi. ff. de le. h. Sz grãdis dubitatio fuit, vtz ad filios il legitimos transeant ꝓuilegia cessa alicui ex filijs suis videbat dicendum q sic qz filℓ illegitimi iure nature dicunt filℓ vt in aut. quibusmo. naturales efficiant. c. in. §. penul. ℨ. l. ex facto. §. si quis roga-

tus. ff. ad trebel. tamen contrariũ est vex quia si ea que a iure cõi ℨ scõz regulas iuris vt est successio nõ transfertur ad illegitimos q̃to minus ea q̃ sunt iuris singularis vt sunt ꝓuilegia in autẽ licz. C. de natura libero. vbi est in dubitatiõ inspurijs vel in icestuosis ex dãnato coitu natis ℨ idem est etiã in natis ex coitu nõ reprobato vt est in natis ex concubina ad eos nõ transferuntur etiã successiones i l. generaliter. §. fi. C. de instit. ℨ substi. sub condi. factis. ℨ. l. fi. C. de naturalibus liberis nec obstat q scõm naturam sint filℓ quia istud nõ sufficit cuz requirat a iure approbatuz tam naturali q̃ ciuili fallit istud in duob? casib?. ℘ prim? est si sit filius natus ex putatiuo mrimonio ℨ ita intelligatur. l. ex facto in. §. si qs rogat? ad trebel. ℨ facit. c. causam cũ ibi no. s. q̃ filℓ sint legitimi. Scõo fallit qñ ꝓuilegiũ aliter opari nõ poterat nisi ad filios illegitimos fieret extentio in. l. j. in fi. ff. ad munic. ꝑ qua snia facit illa regula q ꝓuilegiũ semp est interptãdũ vt aliqd operetur ℨ solũ q aliqd operet sufficit in. c. et si papa. s. de ꝓui. eodẽ lib. Sed circa hec cadit dubitatio pone ꝓcessũ est ꝓuilegium petro ℨ here. suis nunquid intelligatur concessũ ꝓui. filijs an vero heredibus extraneis ℨ videbat ꝓma facie dicendum cõprehendi etiã extraneos naz verba sunt clara ℨ a verbis no est recedẽdum. l. ille. §. cũ in verbis. l. nõ aliũ. ff. de le. iij. ℨ. c. ad audientiã. s. de decis primi. et obla. no. text? est locus ꝛc. l. ꝓtinus. §. cũ circa de verb. ob. tñ in contrariũ est veritas qz hmõi ꝓuilegiũ concessum petro ℨ filijs a intelligit tñ de filijs text. in l. ex facto. §. fi. ff. ad trebel. et sic habetis expeditiũ istum artic. qñ ꝓuilegia trãsferantur ad filias ℨ quãdo q notetis qz tota die videtis in ꝓatica. ¶ Ibi in omnibus causis dic q ꝑ has duas. ll. declaratur q̃d sit ꝓui. ꝓsonale qz illud dr ꝓuilegiuz ꝓsonale q contẽplatione ꝓsone concessũ est tñ ℨ hõi sunt coiter dignitatis q̃ nõ nisi cõtemplatione ꝓsonaz cõceduntur. l. ij. C. de dignitatib? li. ꝓh. ℨ ideo regulariter dignitates vt sunt ducat? comitatus ℨ marchionatus et similiter nõ transeunt ad successores nisi hoc specialiter in concessione hoc fuit dictum in. c. ꝓmo de feudo marchie in feudum licet aliquãdo in cõmemoratione dignitatis paterne alique reliquie transeant ad filios sicut dicim? in filijs decurionũ. l. ℨ. in §. in filijs de decur. quẽadmodũ dicimus in filijs doc. qui ꝓpter reliquias alis pa-

a itelligt. Adde q Bopio vt bonapme ꝓrõnes superi? deductas ꝑ tereaꝑ ipsaz fortificatione adduco tex. cũ gl. in. l. libertis i. §. fi. glo. pe. ff. de alimẽtis legatis nec ob. ſz dy. iste. §. fiñ. qñ iõ ibi nõ intelligit extrane? peres qz si intelligeret act? vitia ret vt ibi faciũt no in casu qõnis nse sec? ẽ qñ ẽt au exneꝯ herede trãseat.

res debẽt ꝓcedere ℨ debẽt examinari et cõuẽtuari gratis ℨ admitti ad lecturas glo. est ordi. in. l. iubem?. C. de aduoca. diuersoz iudicũ. ſcirca hec cadit dubitatio nunqd alique reliquie transeãt ad ffes. de dignitate non est dubiũ breuiter dic q non. imo frater quo ad dignitatẽ ffis penitus cẽsetur extrane? ita vt in eũ penitus nihil reliquiarũ trãsferat ar. in. c. j. de gradib? succedẽdi in feudũ. ℨ in. §. illud notãdũ q̃ feudũ dare pñt cũ ibi no. hic est q si frater meus sit comes ꝛc. vel eps q̃tum ad dignitatẽ suaz reputabor extraneus. ℨ hec fuit qõ guã mouit iperator duci mediolani q ipe non succedebat fratri suo in dignitate sed ipe se dedẽdo opposuit ℨ ita fuit iudicatũ ꝑ ipe riale cumen q ipe non veniebat ex persona sui fratris ad ducalem dignitatem sed ex persona patris qui fuit acquisitor ducalis dignitatis ℨ regula iuris est q in dignitate paterna i feudo paterno trãslato in altero ex filijs tantum alter fili? mortuo primogenito potest succedere ℨ non succedit ex ꝓsona fratris ſ patris in. c. j. de gradi. succe. in feudũ. ℨ in. c. j. de natura succedẽtis feudi ãpli? dicũt ibidẽ doc. q qñ per primũ parẽtẽ est acq̃sita dignitas vel aliquod feudum ꝑ se ℨ successoribus suis q donec inueniatur vnus de illa successione. etiã si sit in eodẽ gradu. ℨ sit vltra gradum successionis a iure statutum ille debet succedere in feudum et per hec determinatur qõ que fuit in regno aragonie dicit statutuz regale q primusgenitus debeat succedere in regno mortu? est priogenito mortuo pfe intelligat? nũqd dignitas regalis trãsferet ad fratrẽ videbat q nõ qz est cõcessum priogenito q lz descẽdat nõ tñ vadit ad trãsuersales tñ i cõtrariũ determinatũ fuit in rege martino ea sola rõne qz ista erat dignitas paterna ab antiquis parentibus acquisita. Itẽ ex precedẽtibus determinat alia questio que fuit in regno frãcie viuente patre primogenit? mortuus est relicto filio legitimo mortuo rege dubitatũ fuit. Utrũ nepos illius primogeniti deberet succedere i regno an vero scõs filius regis. ℨ videtur ꝑm filiũ debere succedere tanq̃ primũ in gradu. Item qz primogenit? nõdũ fuerat viuente patre aliquẽ regalẽ dignitatẽ assecutus ergo in filiũ suum ℨ sic in nepotis eã dignitatẽ q̃ non habuerit trãsferre non potuit ex persona aui videtur nepotes venire non posse ad regalem dignitatem. quia filius qui est in primo gradu precedit nepotẽ qui sunt in scõo tamẽ ex precedentibus apparet determinãdũ contrarium ℨ ita determinatũ fuit vz nepotẽ in regno debere succedere quia ex statuto regalis dignitatis donec est linea primigeniti cessant alie linee ꝓpter dignitatẽ prime geniture vnde ex rõne statuti cessant omnia argumẽta superi? facta. ℨ aduertãdum q per hanc. l. in omnibus hic alleg. idem etiã dicim? ℨ in beneficijs que bñficia lz latissime sint interpretanda vt in. c. cũ dilecti. s. de dona. ℨ l. fi. ff. de constitu. ꝓncipũ. tñ si sint ꝓsonalia bñficia rõne persone tñ cõcessa hmõi beneficia nõ egrediũtur personã q illaz l. in oibus causis que etiã de bñficijs loquitur ℨ hec oia ꝓcedũt nisi cõtẽplatione ꝓsone rei vel cause fuerit atributũ beneficiũ in. c. cũ iniuẽtute de ꝓsump. vbi dignitas palℓ trãsferet ad ecclesiã. Scõz ꝓuilegiũ per illã. l. in oibus causis declarat q̃ ꝓuilegiũ dicat esse reale ita vt transeat ad successorem breuiter ꝑm q deprehendit ibi ex mẽte iuris cõsulti dicitur esse ꝓuilegium reale q rõne rei vel cause concessum fuit vt dicim? in spoliatione qz spoliatio de natura sui est ꝓuilegiata ita q q̃cuq; fuerit spoliat? etiã si sit predo vel sũmus successor ad ipsum transit ꝓuilegiũ spoliationis ℨ oia ꝓuilegia spoliatiõis cõcessat. c. in litteris. de resti. spolia. ℨ sic habetis duo genera ꝓuilegiorũ scz ꝓsonalia ℨ realia. Addũt aliqui tertiũ genus vz mixtũ quia aliqua sunt mixta. rõne rei ℨ ꝓsone cõcessa vt sñt ꝓuilegia dotalia scõm aliquos ℨ de istis mixtis iudicãdũ est ꝑm naturã simpliciũ ꝓuilegiorum vt illius naturã sequẽtur cuius contemplatione magis concessa sunt arg. un. l. h. in principio. cum ibi not. ff. de verbo. obligatio. facit. l. cum seruus ff. de conditio. ℨ demonstra. ℨ ita dicatis. ibi patrono dic q ꝑ his duabus personis reuerentie causa conceditur huiusmodi ꝓuilegium ex quo sequitur q idem est in socero qui vicem parentis obtinet in l. quia parentes. ff. soluto matrimo. Idez etiam dicunt aliqui doctores in doctore conuento per disſipulum quia doc. vicez parentis obtinet sccũdũ q ꝓbatur in aut. habita. C. ne filius pro patre. Idez etiam in episcopo cõuento per clericos sue diocesis qz episcop? reputatur pater clericoz ℨ ei tenet ad reuerentiã clerici plusq̃ laici cũ ab eo recipiant ordinẽ ar. in. c. significasti. s. de foro cõpe. est aũt puta si eps ꝓueniat clericuz vel pater filiuz vel patron? libertũ nõ habet locũ hmõi

Universidad de Deusto
Biblioteca

priuileg ium q; cessat rõ reuerentie ⁊ cessante rõne. l. cessat dispositio. l. c. cũ cessante. ℌ. de appellati. ¶ Ibi militi dic ꝙ ideo militi conceditur ymõi priuil egiũ ne queratur nisi quantum facere potest propter fauorem rei publice ꝙ tuentur milites ⁊ deffendũt. ⁊ ideo militibus etiã ꝓcedũtur alia priuilegia de quibus in. l. qui stipendia. C. de excep. rei iudicate et in toto titu. ff. ⁊. C. de mili. testa. ex quo sequitur ꝙ militibus nr̃i pr̃is qui nõ se exercent pro re publica. imo plerũq; ꝙ impbatũ est dãt pecunias sub vsuris ⁊ mercimonijs se immiserunt ⁊ inquit Ly. ymõi militib⁹ nõ cõcedũtur ymõi ꝓuilegia sed sint contẽti ꝙ in nuptijs ꝓponantur ⁊ deaurata calcaria defferant ꝑm ꝙ ꝓbat in. l. militis cũ ibi not. C. de mili. testa. et l. fi. ff. eo. per Raffa. cu. Sed circa hec posset dubitari. vtrũ doc. habeant ymõi priuilegiũ ꝙ nõ cõueniãtur nisi inquãtũ facere pñt ⁊ breuiter puto dicẽdũ ꝙ sit ꝙ quẽ cũq; cõueniãtur doc. habẽt ymõi priuilegiũ ne cõueniãt nisi quãtũ facere possint q; doc. dicũtur pugnare ꝓ re publica. et non minus militare dicũtur qui circa iura versantur ꝙ qui circa arma. in. l. aduocati. C. de aduo. diuerso. iudiciorũ. ¶ Ibi ite̅ miles dicatis ꝙ alie ꝓsone etiã enumerãtur in illis. ll. gaudẽtes ymõi priuilegio v⁹ socius oĩm bonorũ. ⁊ donator si ex donatione cõueniat ⁊ eorũ duorũ⁹ est rõ ꝓnestatis q; ꝓnestas est ꝙ socius ⁊ donator ex obligatiõe ℌcta nõ egeat enũerare. etiã ibi ꝓcurator ⁊ deffensor vt in l. si eũ ꝓcuratore. ff. de re iudicata. ⁊ iſtis conceditur ꝓuilegiũ. nõ ex ꝓsona ꝓpria sed ex ꝓsona ꝓncipalis ꝙ tamẽ sec⁹ est in fideiussore istarũ ꝓsonarũ q; fideiussor nõ gaudet priuilegio suorũ ꝓncipaliũ imo insolidũ cõdẽnari põt in. l. ⁊ si fideiussor vbi est tex. ff. de re iudicata ꝙ est intelligẽdũ ꝑ⁹ quosdã qñ est fideiussor cause tãtũ vel alĩs. c. actionis. puta si ꝓpter priuilegiũ ꝓncipalis ꝓsone fideiussor accepit⁹ fuit vt ꝓuisum sit creditori in eo ꝙ a ꝓncipali ꝓpter priuilegium exigi non põt. q; intellect⁹ ⁊ opinio satis rõnabilis est. l⁹ aliquãdo ꝙ caulationẽ ⁊ violẽtiã paciatur est tñ remediũ. ex mẽte glo. ibidẽ ꝙ dñs pro quo fideiusit fideiussor susciat in se iudiciũ intentãtis ℌ fideiussorẽ ⁊ hoc modo tenebitur etiã fideiussor ne insolidũ ꝓueniat. vt. l. gñaliter cũ ibi no. ff. de fideiusso. ⁊ dic vt ibi vbi dñs meus tenebat opositũ ⁊ aduertãdũ ꝑm docto. ⁊ maxime Bar. in. l. sũt qui. ℌ. alleg. ꝙ huiusmodi exceptio ne qs ꝓueniat nisi quãtum facere possit est dilatoria ita vt differat executionẽ siue exactionẽ insolidum donec cõuẽtus efficiatur soluẽdo ⁊ dies effectus sicut dicim⁹ in eo qui bonis cessit i l. ℌ. qui bonis. ff. qui bo. ce. possint. ⁊. l. qui bonis. eo. titu. ⁊ põt opponi hmõi exceptio in executione sñie q; nõ impugnat sñiam. imo secũ cõpatit in. l. nesenni⁹. ff. de re iudi. in fi. ⁊. l. j. cũ ibi not. C. de iuris ⁊ facti igno. ℍinc est ꝙ libell⁹ q; tales priuilegiatas ꝓsonas põt ꝓponi simpliciter ⁊ sequitur ꝯdẽnatio inmolidũ nec ꝓptera derogabit priuilegio ꝙ in executione sñie opponit poterit vt ir iurib⁹ hic alle. S⁹ circa hec posset dubitari de qõne nã priuilegiũ cõpetẽs marito cõuẽto actiõe de dote ne cõueniat nisi inquãtũ facere possit trãsit ad filiũ cõmune vt in. l. maritus cũ ibi not. ℌ. alleg. ℕũqd idẽ sit ⁊ in alijs ꝓsonis hic enũeratis vt eor ꝓuilegium ad filios trãsferat. ⁊ puto dicendũ ꝙ nõ. q; non est eadẽ rõ nec repit iure cautũ. ⁊ priuilegia sunt odiosa ⁊ stricte interpretãda in. c. cũ dilecti. ℌ. de dona. ⁊ in. c. j. ⁊. c. si papa. de priuile. ℌ. co. lib. S⁹ circa hec cadit dubitatio. pone ꝙ ex culpa sua priuilegiati de quibus hic sunt effecti in opes i nõ soluẽdo. nunqd gaudebũt huiusmodi ꝓuilegio videbat ꝙ nõ q; priuilegiũ merek amittere ⁊c. tñ i ℌmũ est veritas q; nisi ac sola de causa cõsumpserit sum patrimoniũ ne insolidũ conueniat gaudet semp ꝓuilegio. q; separata ẽ causa vna ab altera. immo est ibi etiã i. l. papa exuli. ff. de minoribus. Sed iterũ posset dubitari. pone ꝙ hmõi priuilegiate ꝓsone in opes i nõ soluendo se obligarũt scientes tempore obligationis cõtracte nunquid gaudebũt hmõi ꝓuilegio ⁊ breuiter puto dicẽdũ ꝙ nõ nisi creditor ẽt sciuerit cõditionẽ q; ex q; sciẽtes eor ꝯditionẽ ⁊ in opiã se ipos obligarũt videtur decipere creditores ignorates ⁊ iõ ꝺceptis nõ decipiẽtib⁹ iura subueniũt. ar. i. l. si decipiẽ di. ff. ad vell. or. notate bñ hoc. ¶ Ibi. l. rla. ℌ. fi. dic sic ergo ex hac glo. colligetis differẽtiã inter ius cõe ⁊ priuilegiũ. ⁊ rõ differẽtie est q; ius cõe ⁊ ghiale est favorabile i. c. j. cũ ibi not. ℌ. de cõstitu. ⁊ ꝙ hic de priuilegijs ꝓcedit si ꝓuilegia sint clausa in corpe iuris siue non. q; ⁊ vtrobiq; priuilegiata ꝓsona sunt stricte interptãda ⁊ nõ egredit ꝓsonas vt ptz i iuribus alĩ. nãvna tñ. est differẽtia iter ꝓuilegia clausa in corpore iuris ⁊ alia nõ clausa in corpore iuris. quia priuilegiorũ clausis in corpore iuris nõ est ꝓbabilis ignorantia

licet alior sit vt i. c. cũ ordinẽ. cũ ibi no. ℌ. de rescrip. ⁊ vidistis in. c. j. co. ti. Ibi. c. qñ dicit melius facit. c. p. ⁊. g. ℌ. de of. deleg. et notãda est hec gl. ꝙ bonũ est ar. de priuilegijs ad rescripta ꝙ põt ꝓcedere quo ad pñtẽ materiã. secus aũt quo ad alia q; rescripta sunt favorabilia vt ple. vidistis in c. sup lris. ℌ. de rescrip. ℍnũ tñ sentit notanter hec gl. dñ alleg. c. qñ abbas. qõ l⁹ priuilegiũ cõcessu⁹ ꝓsone nõ egrediat ꝓsonã nec transeat ad successorẽ. verũ est si expressio noie ꝓsone ꝓcessu⁹ fuerit. secus si expressio noie dignitatis. q; tũc bñ trãsibit ad successorẽ in dignitate. vt i. d. c. qñ hic all. et facit. c. si gratiose. de rescri. e. li. ⁊ statim sentiet gl. facit etiã. c. ꝙuenissent ℌ. de institu. ¶ Ibi. ℌ. pactor. sic ℊ ex hac glo. colligetis ꝙ idẽ est in pactis ꝙ est in priuilegijs vt pacta ꝓsona. nõ egrediatur ꝓsonas ꝙ verũ intelligatis qñ de mente patisscntiũ ꝓstat voluisse pactũ eẽ ꝓsonale idẽ in duob⁹. ℌ. j. alleg. est. l. q; ꝓsonale. ff. de pactis. nã sola expressio ꝓsone nõ facit pactũ siue cõuentionẽ ꝓsonalẽ vt in. d. ℌ. pactor hic alleg. imo in dubio si aliter nõ ꝓstet de mẽte patisscntiũ pactũ intelligit eẽ reale ⁊ intelligit qs heredib⁹ suis etiã ꝑ pactu⁹ voluisse ꝓuidere. l⁹ secus sit in priuilegio vt in. l. ⁊ heredi. ℌ. nos aũt. ⁊ l. autem. ff. de pactis. ⁊ ꝙ dicim⁹ in pacto idẽ est etiã in stipulatiõe. vt in. l. inter stipulates. in ꝓn. ⁊. l. stipulatio ista. ff. de ℞b. obli. cum ibi no. ⁊ ꝑ hoc colligit differentia inter pactũ ⁊ priuilegiũ: q; non est in oib⁹ equalitas. Ibi. ℌ. de ar. c. fi. sic ergo colligetis ex hac gl. ꝙ ꝓmissu⁹ regulariter ẽ ꝓsonale ⁊ nõ trãsit ad heredẽ: nisi specialiter hoc actũ fuerit. ⁊ inb est differẽtia inter iudiciũ ⁊ ꝓmissu⁹ ꝑ Hosti. in. d. c. fi. hic all. q; iudiciũ trãsit ad heredẽ nisi aliud actũ sit. l. si cũ hoies. ff. de fideiusso. ⁊. l. ℌ. ff. de ꝓto. stipu. ⁊ in. l. ofone. ff. de ferijs. illud tñ ꝙ hic dr̃ de ꝓmisso ꝙ nõ trãsit ad heredẽ. verũ est nisi secuta sñia. q; tũc effect⁹ sñie bñ trãsit sicut dicimus a in iuramẽto ꝙ l⁹ nõ artet heredẽ tñ eius effect⁹ obligat heredẽ vt i. c. veritatis amica cũ ibi no. ℌ. ô iure iu. ⁊ ꝙ dr̃ hic de ꝓmisso forte intelligẽdũ est stricte in cõpromisso facto in arbitrũ q; de iure tñ ꝑ⁹ iudicare ꝙ stricte est interptandũ sec⁹ aũt in cõpromisso facto in arbitrũ et arbitratorẽ ꝙ ꝓmissu⁹ ꝑ⁹ vim trãsac. ⁊ est trãsactio vt voluit gl. or di. cõiter approbata in. ℌ. si vero. ꝓtigerit i auf. vt differentiã ⁊c. ⁊ in. l. si de meis. ℌ. recepisse ff. de ar. ⁊ no. in. ca. q tabellis. vnde sicut trãsactio ad instar pacti trãsit ad successorẽ ita etiã in cõpromisso facto in arbitrum ⁊ arbitratorem ac amicabile ꝓpositorẽ. ¶ Ibi ꝓsone ꝓcessio. dic ꝙ qñ fecerit dictis. ℌ. in prin. glo. Ibi si gratiose dicit notanda est glo. ista ꝙ duob⁹ modis põt dici priuilegiũ ꝓsonale. ℙrio modo rõe persone priuilegiate cui priuilegiũ cõcessum est et hoc modo accipit hic. Alio mõ rõne persone cõcedẽtis vt in. d. c. si gratiose. ⁊ in dubio rõne ꝓsone priuilegiate intelligit priuilegiũ eẽ concess. vt ibi videbitis nõ autẽ rõne ꝓsone ꝓcedentis l⁹ cõcedẽs priuilegiũ ad libitũ possit illud revocare q; inest tacita conditio si concedẽs in eadem voluntate ꝑseuerauerit ꝑm ꝙ voluit glo. in. d. c. si graciose ꝙ glo. sane puto intelligẽdã si priuilegiat⁹ subiaceat iurisdictioni cõcedẽtis. secus aũt si sit diuerse iurisditionis. puta q; princeps secularis cõcesserit ꝓuilegiũ ecclesie. nã tũc nõ posset revocare illud qõ est effectũ eccle. in. c. ecclesie sctẽ marie. ℌ. de ꝓstitutio. illud tñ verũ est ꝙ facilius tollitur priuilegiũ ꝙ tollatur ius cõe vt in. l. ei⁹ militis. ℌ. militia missius. ff. de militari testameto. Ibi. c. mãdata dic ⁊ visum est. ℌ. in ꝓn. glo. sentit tñ gl. in dicto. c. mãdata ꝙ priuilegia loco cõcessa poti⁹ intelligant realia ꝙ ꝑsona. ⁊ sunt ꝓpetua ꝙ est intelligẽdũ ex mẽte gl. nostre. j. e. vt priuilegia loco ꝓcessa cũ perpetuitate loci durẽt sec⁹ ẽ si fit locus funditus destructus vel ciuitas passa aratrũ q; tunc vna cũ loco perit priuilegium vt in. l. si vsufru. ciuitati. ff. q. mo. vsufr. amittatur. ⁊ in. l. pupillus. ℌ. vbi est glo. ff. de ver. signi. ⁊. j. videbim⁹. secus aũt. Ibi conuenissent dicatis ⁊ aduertatis. q; glo. nõ determinat ꝙ in iurib⁹ hic alle. videt determinari hec ꝙstio. vc⁹ ꝙ in dubio priuilegia intelligãtur eẽ ꝓsonalia ⁊ hmõi interpretatio iuri est cõsentanea. q; priuilegia sunt odiosa ⁊ strictissime interptanda in dubio ita sunt interptanda vt minus durẽt ꝙ fit possibile ⁊ in min⁹ ledant iura cõe. c. j. ℌ. ô priui. ℌ. e. lib. ꝙ fiet si priuilegia interptentur ꝓsonalia. q; ꝓsonalia priuilegia. min⁹ durãt ꝙ realia. sentit tñ notãter glo. in. d. c. cõueniss ent hic all. ꝙ si successor priuilegiati repiat in qsi possessionẽ priuilegij ꝙ in dubio priui. ꝓsumit eẽ reale. q; ex possessione vel quasi ꝓsumit ꝙ possessore. c. cum ad sedẽ. cũ ibi no. ℌ. de resti. spo. ⁊. l. siue possidetis. C. de ꝓba. ⁊ iõ gravatur aduersari⁹ dicẽs pui. eẽ ꝓsonale ꝯmine ꝓbãte ⁊ ꝓbabit ꝑm ea ꝙ vidistis in precedẽtib⁹ si in priuilegio appareat ꝙ cõtẽplatiõe ꝓsone tñ priuilegiũ sit indultum ita ꝙ ꝓsona fuerit immediata cã ꝓcedendi

a ¶ Sicut a dicimus. Adde qõ idẽ t⁹ bal. in. l. nõ dubium. C. de legib⁹. ⁊ i l. fi. C. ô pactis. ⁊ idẽ no. iñe do. Jo. gra. i ca. fi. ℌ. de of. legati.

priuilegium et proxima. quia si persona non eet immediata causa tñc priuilegiuz non eet personale quēadmodū videmus in integruz restitutione minoꝝ ibi? ꝓcessa que non ꝓpter personam minoꝝ ꝑncipaliter ꝛ imediate: ſz ꝓpter lesionē minoribus ꝓceditur. q: non sequitur est minor ergo debet habere restitutionē nisi ꝓbet lesionez. l. nā postea. §. si minor. ff. de iure iuran. et in. c. j. cum ibi no. §. de in integrū resti. ꝛ ideo trāsit priuilegiū restitutiōis ad heredem minoꝝ. l. non solum. ꝛ. l. interdum. ff. de mino. que per hoc non obstant ꝛ ita fuit sententia Dy. hic approbata p Jo. an. in suis mercurialib? ꝛ placet ex q̄ sententia colligetis ꝓclusionē ꝙ ad hoc vt priuilegiū sit ꝑsonale requirit qđ persona sit imediata causa priuilegij: ita concludatis ꝛ habetis expeditū notabile articulū. ¶ In ea. glo. ibi. l. vsufructu dic sic ergo ex hac glo. vos colligetis qđ idē est in effectu in priuilegio reali qđ est in priuilegio personali. quia quemadmodum priuilegium personale extinguitur cum persona ita priuilegium reale extinguitur cum re. et huius est ratio. quia apparitate rationis ista duo procedunt ꝛ vtro bioꝝ iublata causa proxima priuilegij tollitur priuilegium. illud tamen aduertendum quod licet in priuilegio personali ꝑsona sit proxima causa priuilegij: tamen ipm priuilegium personale sine revel causa nō potest perdurare: ita quod extincta re quemadmodū extinguitur priuilegiū reale, ita etiam extinguitur personale. q: non potest eē accidēs sine subiecto. c. cuz accessissent. de constitu. licet secus sit in priuilegio reali in quo licet persona sit extincta tamē durat priuilegium ꝛ per hec infero ꝙ plus contingit res priuilegium personale ꝙ persona cōtingat priuilegiū reale. ¶ Ibi in predicta. l. vsufructu sic ḡ sentit glo. ꝙ quando superioris autoritate ciuitas vel ecclesia est destructa ꝙ tñc procedunt precedentia videlicet. q: ꝑuatur tunc ciuitas vel ecclesia priuilegio et istud verū indubitatū siue supior sit ille q̄ concesserit priuilegiū siue sit alius habēs potestatem destruendi locū nam tunc ex quo habet potestatē destruendi locum in cōsequentiā etiam destruit priuilegiū qđ alias non posset vt in dicto. c. placuit hic alleg. Sed circa hoc posset dubitari vtrū requratur cā in superiore ad destructionē loci quātū ad hoc vt ēt destruatur priuilegium breuiter dic ꝙ istud dependet ab his q̄ infra dicā tñ in dubio si sit princeps supremus vt papa vel imperator ꝑsumit causa vt. l. j. cuz ibi no. ff. de ꝺstitu. ꝑncipis ꝛ. l. fi. C. si cōtra ius vel utilitatez publicā idem etiam in inferioribus si appareat de ordine iudiciario obseruato. quia obseruantia iuris facit presumi pro factis a iudice. c. quoniā contra falsam. §. de ꝓbatio. et in. c. cum ille peritus. cum ibi no. §. de offi. delega. ꝛ in. c. in presentia. §. de renūcia. or prosequor in glo. Ibi illi? loci dic qđ huius est ratio. quia eius ciuitatis que nō est non potest quis dici ciuis. nam accidens non pōt stare sine subiecto vt in dicto. c. cū accessissent. §. alleg. ꝛ p hoc infero ꝙ si cleric? ecclie destructe aūcte superioris ipetrauerit bñficiū ꝙ illa ipetratio vz ꝛ tenet lz de bñficio ꝙ in ecclia destructa obtinebat nō fecerit mētionē. q: ex quo ecclesia destructa est nō potest dici amplī? habere bñficiū ꝛ ad surreptionē in bñficialib? requirit aliquod bñficium saltim paruū vt in. c. nō pōt ꝛ. c. si motu p. prio. §. de preben. eodē lib. ꝛ vidistis in. c. ad audientiā. §. de rescriptis. Et per hec etiā patet determinata q̄stio q̄ solet dubitari vtrū destructa ecclesia de mādato superioris reddit? bñficij ptineāt ad clericos illi? ecclie. q: vī ꝙ nō ex quo eccl'ia est destructa cogitabitis. q: nō determino q: est ardua q̄stio tñ ex precedētib? satis pz decisio. ¶ Ibi que semel dic lz doc. cōiter oēs ita trāseant quod iura hic allega. nō probāt. no. j. c. pastoralis. q: ibi eccl'ia seu ciuitas non fuerat destructa ſz fuit capta ab hostibus nisi intelligam? ciuitatez, haberi p destructa qñ est ab hostib? occupata. ꝛ isto modo iterū intelligēdo nō ꝓbat illa decretalis ita si recte aduertatur ꝓbat oppositū ꝙ ibi duráte captiuitate ciuitatis epūs non durat eps imo ad aliuz episcopatū pōt transire vt ibi habet licet si anteꝙ ordinatus fuerit epūs in alia ciuitate redimatur ciuitas ab hostibus recuperet primum episcopatum. c. etiam q̄ semel hic alleg. non probat. quia ibi non dicitur quod destructa ecclesia durāt priuilegia, ſz bñ dicit qđ solū ecclie remanet sacrū. et ideo disputatiōis gra ꝓsiderabā qđ quomōcunq; destructa sit ecclia vel ciuitas durante destructione tollantur priuilegia per tex. qui hoc videtur dicere in l. si vsufru. ciuitas alleg. est tamen differētia quantum ad recuperationem priuilegiorum. quia destructa ciuitate ab hostibus ꝛ refecta bñ renouanē priui. lz secus sit qñ supioris aucte ꝛ ita pōt saluari glo. vba ꝛ cōis sntia p dictū. c. pastoralis. or cogitabitis. quia non est modica difficultas. ¶ Ibi. c. secundo. de operis no. nūcia

dicūt ꝙ lz gl. vestra. Ista duo simul iūgat ꝛ requiparare videat. tñ differūt q: quādo trāsferr priuilegiū in aliā ciuitatē vel locus prim? locus penitus priuat priuilegio. sec? aūt qñ vnio fctā est nisi forte saluātes glo. vestrā intellexeritis ꝙ vtroq; istoꝝ modoꝝ nō perit ꝑuilegiū nec extinguit in totū. nā facili? admittit trāslatio quā talis extinctio. ar. in. l. an inutilis. §. acceptū de accepti. ꝛ in. §. ꝓterea insti. quibus modis tol. ob. ¶ Ibi subiectū dicat ꝙ iura p hoc non obstant q: lz hic dicat ꝙ priuilegiū ꝑsonale extingat cū ꝑsona. nō ꝓptera sequit ꝙ aliomō extingui nō possit q: extinguitur p abusum vt in iuri. hic all. Itē extinguit p renunciationē. si priuilegiat? renūciet ꝑuilegio suo ꝙ pōt vt in. c. stam? j. de regularib? cū multis alijs. Itē extinguit ꝓpter debitū priuilegiati. c. j. §. de priui. eo. li. facit. l. j. C. vbi scua vel cla. Itē etiā extinguit ex alijs causis de quib? ple. in ti. de priuilegijs. ita ꝙ hmōi articulū nō est vniuersale abnegatiuū. ita' vt cōcludat ꝙ ex alijs causis nō possit extingui ꝙ per perēptionez ꝑsone. ¶ Ibi persona. nō sequit. dic ꝙ ex hac gl. colligit. so. ad. c. ex tuaz. quā so. sequūtur doc. ꝛ mihi pla. q: limitata cā limitatū ꝑducit effectū. in. l. j. in. §. iull'. ff. de itinere actuq; praua. ꝛ notāda est hec gl. ꝙ priuilegiū ꝑsonale pōt limitari ꝛ restringi rōne certi loci. de quo dic vt in. d. c. ex tuaz. et ibi videbim?. ¶ Ibi. c. recepim?. dicatis ꝙ istud est verū vbi de tenore priuilegioz cōstat. ꝛ ex eoz inspectiōe pōt facere intētio priuilegij ꝛ procedētis. nā in dubio a verbis priuilegij nō est recedendū. ꝛ vbi ē tale dubiū ꝙ ex inspectiōe priuilegioz declarari non pōt. recurrēdū est ad superiorē ꝓcedētez q: iferior de priuilegijs pape non pōt interptari. vt in. c. cum venissent. §. de iu. ꝛ. l. fi. C. de legi. ꝛ dicit spe. in ti. de instru. edic. in. §. nunc aūt. in ꝓ. ītē. quot vbi superior adiri nō pōt ꝙ in dubio priuilegiuz intelligit eē reale. que opi. nō pla. p ea q̄ vidistis in ꝓce. q: priuilegia sunt odiosa et stricte interpretāda. vt. §. dixi. imo potiꝰ dicerē ꝙ esset realia. ¶ Ibi ob reuerētiā. dic qđ ista so. p se nō multū pla. nisi iūgat cū seq. vt statiz dicā. ¶ Ibi lz nō actu. ista so. est vera. ꝛ ei? est rō q̄ tollit in so. precedēti. ꝛ p hoc colligetis qđ vbi priuilegiū superioritatis ē ꝓcessuz qđ illō priuilegiuz suspēdit in pena superioꝝ. ꝛ inferr determinatio q̄stionis. vtrū comites palatini possint tabel. ꝛc. ꝛ legitimare ꝛc. i priuā. priuile. ex ꝓcedētibus p3 qđ nō. ¶ Ad fi. gl. glo. bene dicit. ꝛ ibi videbim? et notāda est glo. que arguit de iurisditiōe ad priuilegiū. ¶ Et dicit Dy. vnuz notabile ꝛbiū ꝙ immunitas ꝓcessa ꝙ se ꝛ filijs extenditur tm̄ ad filios masculos. ꝛ descēdētes ex masculis p tex. in. l. j. in fi. ff. de iure imunitatis. Ultimo Jo. an. more suo in mercurialib? inducit hāc regulā ad q̄stionē quam satis lōgo ꝓmone ꝑsequit vz. vtrū ꝑuilegiū in quo est expressa ꝑsona seu nomē ꝑsone. lz teneoz respiciat eccl'iam sit ꝑsonale an vero reale. ꝛ post multa vī determinare ꝙ sit reale si ꝓprehendat ex tenore alias sit ꝑsonale. ꝛ dicit hāc. q. determinari p. c. qñ abbas. de offi. dele. ꝛ p hec habetis expeditā istā notabilē regulā. sequitur regula semel malus ꝛc. que ē tota die in pratica.

Casus in quib? extinguitur ꝑuilegiū. 4

1 Dictio semp quid denotet.
2 Testis qui semel fuit periur? an semel presumatur periurus.
3 Cōtumax in vna causa an semel ꝑsumatur contumax.

Semel malus semp ꝑsumit malus.

ista regula ē notabilis ꝛ habet materiā satis vtilē. q̄ vellet expedire istā regulā non sufficerēt q̄draginta lectiones. q: sic eet expediēda materia. l. si is qui p ēptore. ff. de vsucap. ꝛ materia. l. is cui. §. hꝑsdē. ff. de accu. ꝛ materia. l. iij. ff. de testi. ꝛ materia. c. scribam. §. de presump. ꝛ. c. testi. §. de testi. ego tamē referā que mihi videbunt. nō recipit cōgruā diuisionē. quia vno cōstructu littere facta nec summariū. q: cū tam breui constructa cuz tex. vt breuius summari non posset. rō dubitandi q: ex sepatis non debet fieri illatio. cum est in. l. papa epuli. de procu. ratio determinandi. quia malitia semel cōmissa presumitur perseuerata. ꝛ ex malicia de ꝑterito presumitur in presens. c. scribam. §. de presump. Nota in verbo semel qđ vnicus actus est potēs ad inducendum presumptionē. ita dicit tex. dū dicit semel. ꝛ per hoc colligit differētia inter presumptionē ꝛ ꝓsuetudinem quia in consuetudine inducenda nō sufficit solus actus. sed requiritur binus act? aut ternus cum diuturna ꝓseuerantia. vt in. c. cū ꝓsue. ꝛ in. c. fi. cū ibi. pla. no. §. de ꝓsue. Dicatis in tex. vsus lōgeui ꝛc. ꝛ all. tex. in. l. iij. in fine. C. de epi. audi. ꝛ probatur in. l. diuturna. ff. de legibus. ꝛ voluerunt doctores in. l. ij. C. que sit longa consuetudo. Ista est differentia inter

cōsuetudinē ⁊ p̄sumptionez. est tñ alia differētia īter ꝓsuetudinē ⁊ p̄sumptionē. quia lz vnic⁹ act⁹ de pte sit sufficiens ad inducēdū p̄sumptionē p̄ istū tex. dō dicit semel ⁊ p̄simtionē validā. siue p̄sumptionem iuris. tñ duos tres quattuor quinq; seu plures acti soli non sufficiūt ad inducendū ꝓsuetudinē nisi in ꝓtradictorio iudicio. obtētum fuerit subsequuta legitima p̄scriptiōe. ita ꝙ dicesse ꝓsuetudinis requirit p̄scriptio. Et dicet qs q̄ est ratio differētie inter ꝓsuetudinē ⁊ p̄scriptionē. pōt respōderi ꝙ rō differētie est. qz p̄sumptio parū ledit nec fundat ex toto intentionē allegātis p̄sūptionē. qz lz dicam p̄sumit ꝙ ita sit. nō ꝓpter hoc sequit ꝙ ita sit ꝓsuetudo. vero inducit ⁊ satisple. ꝓbatu ⁊ plenū p̄iudiciū. s. ꝓbata fuerit cōsuetudo. vt. c. fi. ⁊. c. ꝓsuetudinis all⁹ in gl. Scōo no. in ꝟbo mal⁹. ꝙ lz p̄sumptiōe iuris vnusquisq; p̄sumat bonus. vt in. c. fi. s. de p̄scrip. ⁊. l. cū quidē. ⁊. l. cuz patet ſ. rogo. ff. de leg. ij. tñ ista p̄sumptio bonitatis ⁊ materie mitat ex accedenti ɔrio superueniēte. ex quo sequit ꝙ vna p̄sumptio tollit aliā. ⁊ mala p̄sūptio. tollit donā p̄sumptionē. ꝙ facit ad materiā rez. que habētur. in. l. diu⁹. ⁊. l. fi. ff. de in integrū resti. ⁊ in. l. j. C. de dot⁹ p̄auissime. et in. c. illud. s. de p̄sūp. ⁊ in. d. ſ. testi. all⁹. Mo. in ſ. semp ꝙ p̄sump. malicie semel cōmisse ē ꝓpetua. ⁊ sequit maliciosis quocūq; vadat. ex q̄ infero ꝙ accidēs ɔ natura inductū vt esse potentius ipa natura. ⁊ p hoc facit qz dictio semp est dictio vniuersalis ⁊ regula iuris est ꝙ dictio vniuersalis. vniuersalis est intelligenda. q̄ ad oēs. vt dixi. s in rub. Nūqd aūt ex supueniēti bonitate tollat p̄sūptio malicie inducta ꝓpter delictuz. infra videbim⁹. Quarto no. i ꝟbo presumit ꝙ ex malicia p̄cedēti nō ɔr plena probatio malicie seu delicti subsequētis sed tñ inducit p̄sūp. nūqd aūt inducat p̄sūp. iuris. an p̄sūp. facti. an p̄sūp. iuris. ⁊ ō iure infra videmus. Mo. in ꝟbo eē ꝙ lz accidēs nō dicat esse de substātia tñ p verbū ipoztās substātiā pōt designari. ⁊ istō pōt p̄cedere qz adiūctū q̄lificat ⁊ imutat naturā isti⁹ ꝟbi eē. Mo. in ꝟbo mal⁹ ꝙ p̄sūp. inducta ex fctō arguit aliō factū sile nō aūt dissile. ⁊ ponit huius notabilis rō. qz oē sile generat suū sile. nō aūt dissile ſm ꝙ videbitis ibi. qz gl. istō declarabit. in gl. ſ. ibi. c. puuli. sic ḡ ex hac gl. colli. vnā casus positionē ⁊ intellectū ad hāc regulā ex qua quidā casus positiōe vos collig. ꝙ testis semel reꝓbat⁹ de piurio p̄sumit sp in futurū q̄nq; eē piurus ⁊ est repellādus a testimonio. ⁊ rō pui⁹ ponit in regula semel malus ⁊c. ⁊ istud est vez sine dubitatione si fuit piurus in dicēdo falsuz testimoniū nā tūc in eōdē genere delicti. imo. veri⁹ in eadē spē militat p̄sūptio ⁊ succedit hec regula. idē et sentiunt doc. si ex alia rōne vel cā ꝓbetur eē piurus puta qz nō seruauit licitū iuramētū p̄stitū sup ꝓtractu vel p̄stitū rectori vel p̄stitū in alio fctō. nā indistincte iste talis repellit a testio. ar. b. nuz. in c. puuli hic all⁹. ⁊ sētit gl. in. l. in. ſ. lege iuliana. ff. de testi. ⁊ in. c. testi. cū ibi no. s. de testi. ⁊ istō ō est vez ex mēte gl. in. ſ. lege iul. alleg. ⁊ ēt si piurus egerit penitētiaz de piurio. tñ itez repellat a test. ⁊ hāc op. tenet Jnno. in. d. c. testimoniū all⁹. lz ſ alijs testib⁹ secus sit (vt ibi vidēm⁹. quā op. vī reꝓbēdere. ¶ Abbas de rosate ꝓ. d. c. test. all⁹. dicēs ēt semp se vidisse praticari. ꝓtraruū vz ꝙ si repiebat piurus emēdatus de piurio admitteretur ad testimoniū. ⁊ hec sīnia ꝓbabilis est. quia ꝓbata facultas nō est angustāda. in. l. q̄m. C. de here. ¶ Et p hoc infero vnū ꝙ est mēti tenēduz ꝙ ad hoc vt ꝓpter piuriū repellat testis. a testimonio requirit ꝙ ꝓiudicio fuerit ō periurio. nō aūt sufficit simplex expositio piurij. vt in. d. c. testi. ⁊ in. ſ. lege iull⁹. alle. Sed circa hec dicet q̄spiā q̄d in illicito iuramēto nunq̄d talis dicat piurus ⁊ repelatur a testi. ⁊ videret ꝙ sic. qz iuramentū illicitum etiā obligat iurentem. in. ca. ⁊ si ꝓps. s. de iure iu. tñ in ɔrium determinat doc. qz lz p̄stās illicitū iuramētū dicat temerari⁹ iurato⁹. ⁊ tāq; ex temerario iuramēto sit puniēd⁹. in. c. tua. ⁊. c. petitio. et c. puenit. s. de iure iu. nō tñ ō⁹ piurus. nec tanq; ex periurio dz repelli. nec ob. c. ⁊ si ꝓps all⁹. qz ibi loquit in illicito iuramēto rōe forme iuramēti. ꝙ tñ p̄stitū ligat. nos loq̄mur q̄n ꝓtētū in iuramēto ē illicitū. ⁊ effectu habet ɔclusionē. vez ex mēte oīm ꝙ piuriū idistincte ⁊ q̄nq; repellit testē a testio. ēt si ꝓbet emēdat⁹ ꝑz doc. lz abbas dixerit op. ¶ Jbi scribā. sic ḡ sētit hec gl. hāc regulā p̄cedere in delicto ꝓtumacie vz. vt semel cōtumax sp i eadā cā ꝓtumax repiat ꝙ vez puto ⁊ contumax in nō ꝓparando p̄sumat postea ꝓtumax eadē cōtumatia. nō aūt ꝓtumatia diuersa. qz contumax in nō cōpendo. nō certe postea p̄sumit ꝓtumax i nō obediēdo. qz hmōi p̄sūptio delicti arguit p̄sūp. in eodē gñe. imo in eadē spē delicti. nō i diuersa. in. l. si cui. ſ hīſdē. cum ibi no. ff. de accu. ita declaretis ⁊ dicatis. ex q̄bus ꝟbis colliget⁊ duplicē spēm ꝓtumatie. nā q̄dē est in nō cōparādo. ⁊ alia que est in non obediendo. de quibus in. c. de causis. s. de offi. dele. et hec p̄cedūt siue loq̄mur i vera ꝓtumatia

Ad hoc vt testis als⁹ p iurus a testio repellat requirit ꝙ de piurio fuerit ꝙuictus.

Utrū q̄ semel fuit ꝓtumax sp in eadē cā p̄sumatur cōtumax dic ple. vt hic per discursum.

Utrū testꝫ qui semel fuerit piurus semp p̄sumat piurare ad hoc vt a testimonio repellat.

Me. qs dicat verus cōtumax scōum veram opi.

siue in ficta quia glo. nostra simplr loquit ideo simpliciter est intelligenda vt. l. de precio. ff. de publi. nam duas habem⁹ contumacias vnā verā ⁊ aliam fictam. vera est q̄n citatus dicit nolle venire vel ꝑmveram opi. quando repertus psonaliter et cognouit edictum citationis ⁊ non venit l. ex cōsensu. ff. de appella. Fict⁹ cōtumax est quando fuit citat⁹ ad domū. ⁊ non repertus ad domū. et est magna differētia inter veram ⁊ fictam. qz vera repellit contumacē ab omni ministerio iuris ⁊ ab appella. l. j. C. quorum appella. nō recipiant nisi venit iudice cedente pro tribunali. vt l. diuus. ff. de in integrū resti. fict⁹ autem contumax bene appellat vt. l. diuus alle. concludatis ꝙ ille qui venit iudice cedēte p tribunali potius dicitur nō ꝓtumax quā ꝙ habeat necesse restitui. et ex precedentib⁹ inferē vnuz qō est notabile. videlicet qō ex quo reperitur quē semel fuisse cōtumacē in causa. ⁊ postea pferatur sententia cōtra eum licet regulariter sīnia lata ɔ non contumacē sit nulla ipso iure. vt l. naz ita diuus. ff. de adop. l. de vno quoq; ff. de re iudicata. tamen si constet de contumacia precedēti. licet non appareat de contumacia tempore sententie presumptione iuris presumetur contumax ⁊ sustinebitur sīnia tanq̄ lata ɔ contumacem verum. ⁊ istud verum puto si modo cōstet de citatione ad sententiam audiendam. quia de necessitate requiritur citatio ad sententiam vt dicta. l. de vno quoq; et in c. quoniā cōtra falsam. c. de pbatio. et nō obstāte ꝙ semel fuerit contumax adhuc est citandus. l. post edictum. ff. de iudicijs et ideo si constet de citatione. licet aliter non constet de cōtumacia presumitur ex contumacia precedenti adhuc cōtumax et habetis ɔclusio. ꝙ ꝓtumacia semel cōmissa in iudicio in omnibus alijs actis sustinet iudiciū presumptiue iuris. ita sustinui pridie in quadaz causa et obtinui. Jbi. ff. ō accu. l. ij. dicat⁊ ꝙ gl. debuit dicere. l. si cui. ſ. hīſdē. ff. de accu. ⁊ notāda est hec glo. ꝙ propter calumniā semel ɔmissam in alia diuersa et separata causa presumitur. postea quandocunq; calūnia. et istud pcedit quātū ad repellendū calumniātez ab accusatiōe. qz qui semel calumniat⁹ est semp ⁊c. secus quātum ad puniēdum calūniantē de calumnia si admissus fuerit ad accusationē nā hmōi p̄sumptōe calūnie future nō est potens ad penā imponendā accusanti qz reꝓrunt ꝓbatiōes luce meridiana clariores. l. fi. C. de pba. ¶ Jbi in. c. fi. xxv. di. dicatis ꝙ ꝑ hāc decretalē fina. hic alleg. declarat notanter hec regula. videlicet vt semel mal⁹ postea et quātūcūq; presumat malus. lz penitētiā egerit ⁊ sit repellēd⁹ a ꝓmotio. ⁊ etiā a dignitate. ⁊ est rō. quia licz penitētia iuncta ꝑ delicto tollat culpā vt. c. peccatis. ⁊. c. peccati. verū. s. eo. nō tamē tollit infamiā. quequidā infamia nō potest tolli nisi per principē. l. j. ſ. de qua. ff. de postulando. ⁊ in famia etiā facti est potens ad repellandū a dignitate. vt. c. super eo. s. de elec. ⁊. l. hī. C. de digni. li. ꝓh. Jdē etiā puto et in accusatione ex delicto ꝙ licet delinquens penitentiā egerit ⁊ cū penituz delicti semel cōmissi tamen poterit ex illo delicto accusari. l. qui ea mente. ff. de furtis. illud tamē aduertendum ꝙ ex quo quis semel de aliquo delicto accusatus fuerit amplius. ex eodem delicto accusari non poterit. l. si cui. ſ. hīſdem. ff. de accusatis. ⁊ l. penul. in fi. ff. naute caupo. tabularij. vbi dicit ꝙ de delicto vnius non debet pluries queri. quod verū putarem nisi ad diuersum effectum. iterum agatur in iudicio. puta qz propter vindictā penitētie quis semel fuerit accusatus. Nā propter huiusmōi accusationez non euitat quin possit accusari ciuiliter ad dānum rei familiaris. in. l. interdū. ſ. qui furem. ff. de furtis. nisi vtraq; via ⁊ ciuilis ⁊ criminalis ad vindictā inducta fuerit. vt est in actione iniuriarum in qua siue agatur ciuiliter ad extimationez iniurie siue criminaliter vtrobiq; agit ad penā vindicte. vt. l. pretor. ſ. j. ff. de iniurijs. ⁊ est gl. ordinaria. in. ſ. in summa insti. de iniurijs ex quibus habetis cōclusionem ꝙ accusatio publica non preiudicat actioni ciuili per quē quis agit ad dānum rei familiaris. sed contra dicet quispiā. de. l. j. C. quādo ciuilis actio. de. l. ꝑ minorem. ff. de iudi. l. rerum maiorum. ff. de excep. in quibus videtur aperte dicendū quia criminalis via preiudicet ciuili. so. dicatis breuiter ꝙ aut loquimur ꝙtum ad plenū preiudiciū ita vt accusatio criminalis semel intentata impediat in eternū ciuilem actionez. ⁊ isto modo nō preiudicatur ciuili accioni per criminalē. ita loquit precedentia. aut loquimur ꝙtū ad preiudiciū tēporale vt durāte accusatione criminali cesset via ciuilis. ⁊ hoc modo bene preiudicatur ita precedunt cōtraria. limitabitis tamen precedentia ⁊ ea que habētur in. l. interdū. ſ. q furem. ff. de furtis. cum ibi no. per Bar. ¶ Jbi super eo. dic ꝙ per illam decretalez infertur vnum ꝙ prima frōte ē mirabile ꝙ eoipso ꝙ quis propter

Utrū idem de eo dē delicto debeat pluries inquiri. seu possit.

viciū est repulsus ab electiōe facta in vna ecclesia. repellat etiā ab electione facta in alia ecclesia. ⁊ per alios ⁊ per cōsequēs res inter alios acta. ⁊ in alia causa preiudicat in alia. ꝙ est cōtra regulā. res inter alios acta ⁊c. Io. dicat ꝙ rr̄iter res iter alios acta non preiudicat nisi ꝙtum ad tale preiudiciū. vt in. ca. penul. s̄. de re iudicata. ⁊ in. l. sepe. ff. eo. ti. de re iudi. nisi ex illo iudicato insurgat species delicti. vel tale quid. ꝙ repellat ab aliquo facto vel dignitate. ita loquit illud. c. super eo. nā ex quo quis vicio persone repulsus est ab electione in vna ecclesia. licet propter istud vicium simpliciter non sit probatū in omni causa contra eu3. tamen inducit quantu3 infamiā ⁊ infamat de facto que quidē est potens ad repellandū a dignitate. vel. l. ij. C. de legibus. ita loquitur dictum. c. super eo.

¶ Finis insignis ac preclarissimi operis aurei domini Guidonis pape eximij ⁊ excellentissimi iuriū professoris super libris decretalium vna cum summarijs additionibus ⁊ numeris in capite cuiuslibet capituli interpositis cū indice alphabetico desuper confecto nunquā antea arti impressorie expositis accuratissima elucubratorū diligentia studiosissime correctū ac emendatum. Impressum lugduni impensis Symonis vincentij eiusdem ciuitatis ciuis ⁊ bibliopole arte ⁊ industria Anthonij du ry eiusdē artis chalcographi. Sub anno dñi millesimo quingētesimo decimoseptimo. Meno kalendas Januarias.

Sint deo optimo maximo gratie perennes.

¶ Registrum huius operis.

A. a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. x. y. z. ⁊.

Omnes sunt quaterni.

Este libro es de Sompayo de otaño

Sompayo

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Chile
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca